

ERRATA.

From page 488 onwards to end of Fasciculus VI, "Avadana
Kulpalata," Vol. II—

For page	809	read	489
" "	810	" "	490
" "	811	" "	491
" "	812	" "	492
" "	813	" "	493
" "	814	" "	494
" "	815	" "	495
" "	816	" "	496
" "	817	" "	497
" "	818	" "	498
" "	819	" "	499
" "	820	" "	500
" "	821	" "	501
" "	822	" "	502
" "	823	" "	503
" "	824	" "	504
" "	825	" "	505
" "	826	" "	506
" "	827	" "	507
" "	828	" "	508
" "	829	" "	509
" "	830	" "	510
" "	831	" "	511
" "	832	" "	512
" "	833	" "	513
" "	834	" "	514
" "	835	" "	515
" "	836	" "	516
" "	837	" "	517
" "	838	" "	518
" "	839	" "	519
" "	840	" "	520
" "	841	" "	521
" "	842	" "	522
" "	843	" "	523
" "	844	" "	524
" "	845	" "	525
" "	846	" "	526
" "	847	" "	527
" "	848	" "	528
" "	849	" "	529
" "	850	" "	530
" "	851	" "	531
" "	852	" "	532

For page	853	read	533
" "	854	" "	534
" "	855	" "	535
" "	856	" "	536
" "	857	" "	537
" "	858	" "	538
" "	859	" "	539
" "	860	" "	540
" "	861	" "	541
" "	862	" "	542
" "	863	" "	543
" "	864	" "	544
" "	865	" "	545
" "	866	" "	546
" "	867	" "	547
" "	868	" "	548
" "	869	" "	549
" "	870	" "	550
" "	871	" "	551
" "	872	" "	552
" "	873	" "	553
" "	874	" "	554
" "	875	" "	555
" "	876	" "	556
" "	877	" "	557
" "	878	" "	558
" "	879	" "	559
" "	880	" "	560
" "	881	" "	561
" "	882	" "	562
" "	883	" "	563
" "	884	" "	564
" "	885	" "	565
" "	886	" "	566
" "	887	" "	567
" "	888	" "	568
" "	889	" "	569
" "	890	" "	570
" "	891	" "	571
" "	892	" "	572
" "	893	" "	573
" "	894	" "	574
" "	895	" "	575
" "	896	" "	576

BIBLIOTHECA INDICA:
A
COLLECTION OF ORIENTAL WORKS

PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY OF BENGAL.

NEW SERIES, Nos. 777, 826, 848, 860, 886, 1168, 1257, 1262, 1295,
1310 and 1354.

बोधिसत्त्वावदानकल्पलता ।

14269

BODHI SATTVĀVADĀNA KALPALATĀ

A BUDDHIST SANSKRIT WORK ON THE EXPLOITS AND
GLORIES OF BUDDHA BY KṢEMENDRA.
WITH ITS TIBETAN VERSION.

BSa5
Kse/D. H.

NOW FIRST EDITED BY
RAI SARAT CHANDRA DAS, BAHADUR, C.I.E.

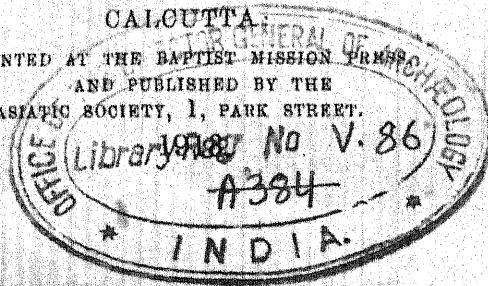
AND

MAHĀMAHOPĀDHYĀYA SATIS CHANDRA VIDYĀBHÜṢANA, M.A., PH.D.

VOL. II.

CALCUTTA.

PRINTED AT THE BAPTIST MISSION PRESS
AND PUBLISHED BY THE
ASIATIC SOCIETY, 1, PARK STREET.

CENTRAL ARCHAEOLOGICAL
LIBRARY, NEW DELHI.

Acc. No. .... 14269 .....

Date ..... 21.4.1961 .....

Call No. .... B.S. 5. / 1526 / 7. H.

CONCLUDING REMARKS OF THE LAST
TIBETAN EDITOR.

མཚན་དཔེ་རི་མོ་ང་མཚན་བཀོད་པ་ཀྱི་མཚོ་འི་ཞིང་གི་དུལ་སྟོན་
གྲངས་མཐོང་ན་མི་མཐུན་མེད་པའི་སྒྱུ།
སྟན་འཛེབས་སྒྲ་དབྱངས་ཚིག་དོན་གཅིག་གིས་སྒྲ་ཚིགས་འགོ་
བའི་རང་རང་སྒྲ་དང་དབང་པོར་འཇུག་པ་ཚངས་པའི་གསུང་།
རི་ལྷ་རི་སྟོན་ཤེས་བྱའི་གནས་ལ་སྟོག་གྱུར་མ་དེ་ཅུང་ཟད་མི་མངའ་
ནམ་པ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ཐུགས་།
ཤུ་ཀྱའི་སྟེས་མཚོག་ཟས་གཙང་སྒྲ་ཞེས་གྲགས་སྟན་གདུགས་
དཀར་སྟོན་ཅེར་འཁོར་དེས་དུས་ཀྱན་དགོ་ལེགས་ཆར་དུ་བསྟེལ།
ཡིད་འཕྱོག་རིན་ཅན་གདུབ་བྱས་ལེགས་སྒྲས་འཇམ་མཉམ་ཐུག་
སོར་ཅེ་མོས་བསྐྱལ་བའི་གྱུད་མངས་སྒྲར།
སྟོན་ཞིའི་ཚོས་ཀྱན་ཉམས་དང་འགྱུར་བའི་གྱུན་གྱི་སྒྲར་ལོན་དེ་
ཟེར་ན་ཅུང་དབྱངས་ཅན་མ།
མི་ཕྱེད་དད་པའི་སྟོང་གི་ཟེའབྱུར་ཐུགས་ཆེའི་འཛོ་སྟོག་གར་གྱིས་དྲག་
དུ་ལེགས་བཞུགས་ནས།
སྒྲ་བ་སྟེ་ཡི་བང་མཛོད་འབྲུམ་སྟེར་འཛད་མེད་ངག་གི་འདོད་པ་
འཛོ་བའི་ཤིས་པ་སྟེལ།
མཁྱེན་རབ་ཅུ་བ་སྟོམ་པོར་བསྟེན་བསྟེངས་མང་ཐོས་སྟོང་བྱ་དར་བམས་ལས།

ཀུལ་བའི་རྣམ་ཐར་ལ་ལ་འདབ་བརྒྱ་ཙུ་ཡོངས་འདུའི་འཁྲི་ཤིང་།

གཡུང་ཟེའི་རྩེར།

བསེད་ནམས་ཐུང་པོ་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བཟང་དཔྱོད་ཐུན་འཛི་སེད་དགའ་རྩོན་རེ།

སྒྲེལ་མཛད་དག་བའི་དབང་པོ་ཡབ་སྲས་འཕགས་ཡུལ་མཁས་

མང་གུའུ་གི་རྒྱར།

ཡེ་ཤེས་ཉི་མ་འོག་མིན་མཁའ་དགྲིལ་ནས།

ཤར་བའི་རྣམ་འབྲུལ་འོད་ཟེར་ཆེས་འབར་གཟིས།

གདུལ་དགའི་གདུང་ཐུན་སེལ་ལ་སྤྱིང་སྟོབས་ཁྲུང་།

སྒྲ་ནས་སྒྲར་འདེགས་དོན་ཀུན་གྲུབ་པའི་དཔལ།

གང་དེ་སྟོན་དང་ད་ལྟའི་མཛད་བཟང་ཆབ།

རྣམ་མཁུན་མས་པའི་རལ་རྒྱང་སྐྱབས་འབྲིལ་ལས།

མད་བྱང་གཏམ་གྱི་ཐིགས་གཅིག་གཏུའི་རྒྱར།

ཡོག་དོག་རྩི་མ་འདུད་པའི་ཞབས་བསིལ་མཆོག།

དམྱེའི་གཞུང་ལྷགས་མེ་ལོང་གཙང་མའི་ངོས།

སྒྲ་དོན་རྒྱན་གྱི་བཞིན་རས་རབ་ཤར་བ།

ལེགས་བཤད་དཀུས་རིང་མིག་གི་རྒྱར་མདའ་ཡིས།

ཤེས་ཐུན་ཀུན་གྱི་བཏན་བཅིག་ཅར་སྟོགས།

བོད་གནད་རྒྱང་སྟོང་མང་པོས་སྒྲན་དད་ཀྱིས།

སྟོད་མཆོན་དོགས་བརྗོད་མགྱིན་སྟོན་ལ་པབ་མཐར།

གྲོང་ཆོག་མཆོན་མ་ཙམ་ལ་རྩར་བཟུང་ནས།

དམ་བའི་གསུང་ཞེས་འདུད་རྣམས་སྐལ་བ་ལ།

བཅི་ཐུག་ཐུན་འཕྲིལ་ལོག་སྒྲིམ་ཁྲུང་བྱ་ཅུ།
 རྫོམ་པས་རབ་འབྱེལ་ཉེན་མེད་སྤྱུག་གི་ལྷུས།
 ཐར་འདོད་སྒོག་ལ་ཞོལ་བ་ཕྱག་གྱུརི་བྱ།
 བ་སྒྲན་ཅི་ལ་ཐུག་དོག་དབང་གི་བཤུད།
 བྱིངས་དང་ནམ་འགྱུར་རྒྱུན་གྱི་ཆ་ཤས་གང་།
 ལྷུ་ཡང་སྤེབ་སྒྲོར་རི་དྲགས་གཟུགས་ཀྱིས་མཛེས།
 རྒྱན་བསྐྱར་བ་བྱར་གཟུགས་མ་འབྱམ་འཛུགས།
 བསྐྱར་བཅོས་ཀྱུརི་གཉིན་ལ་འཁྲུ་སེམས་ཅན།
 རྣམ་དབྱེད་མཛེས་པའི་དཀྱིལ་འཁོར་བག་ལ་ཞ།
 དེས་འགའ་གདོལ་གཏམ་དུ་བའི་མུག་མ་རྒྱུང་།
 བཅུམས་ཆོས་རྒྱ་སྐར་ཁྲོད་ན་གནོང་པའི་གཟུམ།
 འགྲན་དེ་ཆེར་རྫོམ་མང་པོ་དེ་ངག་སྒྲིམ་རྒྱན།
 རྒྱུང་གིས་ཅེར་གཡེངས་སྐྱར་མ་ལྷེས་དབང་གིས།
 མཐོན་པོར་ཆགས་མིན་གོང་མའི་ལྷང་ལས་ཀྱིས།
 ས་གསུམ་རྣམ་འདྲིན་འཕགས་པའི་བདག་རྒྱུན་ལས།
 དྲོགས་བཟླེད་ཆེ་འདི་ཁ་བའི་སྒྲན་རྫོངས་དར།
 ལྷ་མོ་དེ་འགྱུར་བཅོས་ཅམ་ལ་ལོ་ཆེན་དུ།
 རྫོམ་སེམས་མགོན་བྱས་མིག་དབང་ཕྱིད་མིན་བར།
 བཅུག་ལག་གངས་རིའི་སྒྲོན་བདེ་སྒྲོད་གྱི།
 ཅམ་གསུམ་རྫོགས་པའི་བྱ་ཆེན་གོང་སྒྲོན་རྩེ།
 རྫོ་གོས་འཛུའི་སྒྲེ་མས་ཉེར་བདུངས་པ།

ཚེས་མུང་གྱུ་མཚའི་སྤྱིང་པོ་ལེགས་པ་ཤད་གསེར།
 འདིན་བྱེད་གངས་ཅན་བསྟན་པའི་ཤིང་དྭ་ཆེ།
 དོན་གྱི་གནས་ལྟ་རིག་པ་ལོ་ཆེན་དབང་།
 གནའ་བོ་འི་ལུགས་སྒོལ་སྒྲོན་མེས་ཁོལ་བོ་འི་ཚུན།
 བསལ་ཆེ་གཅམ་བྱས་བསྟུགས་དང་མཚུངས་མིན་པར།
 ཚེས་ཀྱན་མཁུན་པའི་ཉི་མ་འོད་བོ་ཆེ།
 རྒྱལ་བསྟན་ཡོངས་ཀྱི་མཁའ་ཤར་ཚེས་སྤྱིང་བཟང་།
 རྒྱལ་འདིའི་འཆད་ཉན་མ་སྤྱིགས་ལྷན་ལ།
 རྒྱ་གོང་མཛེས་རྒྱན་གསེར་པའི་སྒྲེལ་ལེགས་སུ།
 སྒྲེལ་བར་ཐོབ་འདི་བསྟན་ལ་གཅེས་འཛིན་པ།
 བཤེས་གཉེན་རིམ་བྱོན་བཀའ་རིན་པ་མཐའ་ཡས།
 བྱད་པར་ལྟ་རིག་ལང་ཚོ་ན་དར་སྒྲོམ།
 དྲང་སྤོང་ཕུར་བུའི་ཁངས་པ་འབྲོག་ཀྱས་ཅན།
 ས་ལའི་སྤོངས་ཀྱི་ལྷ་དབང་སྒྲོན་འགྲོ་བ།
 རིས་པར་ཐམས་ཅད་མཁུན་དེའི་རྣམ་དཔྱེད་མཐུ།
 དགོ་དབང་ཞལ་ལྷང་དཔྱིད་ཀྱི་བསེར་བྱ་ཡིས།
 མཁའ་མང་འདོད་ལྷན་བ་སྦྱ་ཉར་བསྐྱང་ནས།
 ཚོག་དོན་མཚུ་སྒྲོམ་ཆེས་དཔེར་རོ་བདའ་བར།
 ཡིད་ཀྱི་ཤིང་དྭ་ལན་བརྒྱར་རྒྱལ་པ་བྲེལ།
 དེ་ཅམ་སྒྲོན་བྱང་གཏམ་གྱི་སྤྱོད་སྒྲོམ་ལས།
 ད་ལྟ་འཁྲི་ཤིང་ཚུ་གཏེར་ལྟ་ཞོག་གི།

མཁས་དབང་དབང་བོའི་གསུང་རབ་བཏུ་ཡང་།
 སྒྲོལ་བའི་སྒོ་གྲོས་བྱ་གཟིངས་ཉིན་སྐར་བཞིན།
 ཀྱི་ཀའི་མཚན་ལྟས་དང་སྤོང་ཚིག་གི་མདས།
 ཚེས་བརྒྱད་ལྷགས་ཀྱི་གདུན་བྱ་བདུན་སྒྲིམ་པ།
 བཟུང་འཛིན་བྱ་བ་འཇུག་བྱ་བྱའི་གར་མཁན་པལ།
 དང་བོའི་སྒྲིགས་བྱ་གཙན་གཟན་མདུན་གྱི་ཙྰ།
 འོན་དེ་ཀྱལ་བཟུན་ལྷ་ལྷག་དུག་པའི་དུས།
 གནས་བསྐྱོས་ས་སྤྱོད་ལས་ཤུགས་དར་ལ་དག།
 སྒྲི་གྱའི་ལེགས་བྱས་མཚོ་མཛིང་ཟབ་གྱ་ཆེས།
 སྒོན་བྱོན་མཁས་པའི་སྒྲུན་ལྷ་འབྱུང་སྤྱིད་སྒྲིམ།
 དེ་ཕྱིར་སྒོབ་ལས་དུས་ནས་འགོ་ཀྱན་ལ།
 བཅེ་བས་བདག་གཞན་བཞེ་བའི་ནམ་ཐར་དེ།
 ལོ་རྒྱས་མ་ལ་ལ་རྒྱུད་གིས་དྲངས་པས།
 ཡིད་ཀྱི་ཚ་གདུང་སེལ་བའི་མཛའ་གཙུགས་མ།
 ལྷ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཆེད་དུ་བྱ་དགའི་ཚོགས།
 བྱངས་མེད་བསྐལ་གསུམ་བསགས་པའི་བདེན་དཔང་དུ།
 ས་ཡི་ལྷ་མོ་ཀྱན་བཞེད་ལས་འཕགས་ཕྱིར།
 བཟུང་འཛིན་གཞན་འདིད་སྤོང་མོའི་རྗེས་འགོ་མིན།
 གདུལ་དགའི་ཞིང་འདིར་པད་མཚོར་ངང་པ་ལྟར།
 དབྱེས་དབྱར་འཇུག་པའི་སྒྲིག་བསམ་སྤྱིང་སྟོབས་ལ།
 སྒྲིག་བཅས་སྤྱོགས་བཅའི་སངས་རྒྱས་མ་ལུས་པས།

ཆེས་ཆེར་བསྐྱབས་པའི་གདམ་སྟན་སྟོང་ལ་སྒྲིམ།
 དབྱུང་བཟོད་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ནས་དང་བའི་བླ།
 ཀུན་རྟོག་འབྲམ་པ་གཞིར་བུར་ཤར་བའི་གཞུགས།
 གཞན་ཀུན་རྟོང་གིས་བསྐྱོད་མིན་དེ་བའི་ངོས།
 གྲིས་པའི་རི་མོ་གཡེ་མེད་དངོས་པོའི་གཤིས།
 རྩོགས་ལ་རྒྱ་མཚོར་དག་འབབ་སྒྲིགས་པས་སྤྱང་།
 འཛང་མེད་པར་གྱི་མ་དྲིས་ཚུ་གཏོར་ཆེ།
 འཕེལ་འགྲིབ་མེད་གང་ཉིད་པོ་གཏུང་ཡི་ཡབ།
 རབ་དཀར་སེམས་ཀྱི་རྩེ་མོ་མཁའ་ལ་བསྒྲིག།
 དྲི་བུལ་འབྱོར་བའི་དེ་མཚོ་ལེགས་འཁྲིལ་བར།
 རྩོགས་སྒྲིམ་བཙོན་པའི་ལྗོན་པ་བསྒྲིལ་བ་ལས།
 སྟོང་པོ་ཚོགས་གཉིས་ཆེར་སྤྱངས་རྩི་བཅུད་མར།
 གྱང་ཚུབ་མཚོག་གི་རྩངས་སྤྱུ་འབྱུར་བར་ཤོག།
 ཅས་མཁའི་མཐས་གདུགས་དེ་སྟོད་ལུས་ཅན་ཀུན།
 བསོད་ནམས་ས་པོན་གྱངས་མེད་སྤྱུ་སྟོད་ཞིང་།
 བདམ་སྒྲིན་གཡུར་དུ་བའི་སྟེ་མ་ལ།
 སྟོད་པའི་རྩེ་དགའ་ཁོང་ནས་དགོད་གུར་ཅིག།
 ལྷར་སྤང་སྤྲ་ཚོགས་གྲུབ་མཐའི་མཚན་སྟན་གྲོང་།
 རྒྱ་ཚད་བཟོག་སོ་ནང་རིག་དྲ་བདུན་ཅན།
 གྱང་ཤར་ཐོས་བསམ་སྒྲོམ་པ་ཐུབ་པའི་བསྟན།
 ལྷང་རྟོགས་སྤང་བ་དམ་པའི་དཔལ་འབར་ཤོག།

འཇམ་དཔལ་མི་ཡི་སྒྲོམ་གར་བཅོང་ཁ་བའི།

རིང་ལྷགས་ཞུ་མེར་ཅོད་བན་འཆང་བའི་ཕྱེ།

འཇམ་གླིང་སྒྲིབ་ཀྱི་བསོད་ནམས་མཆོད་སྒོར་དུ།

ཉི་ལྷས་ཐུན་སེལ་དེ་སྤྲོད་བདན་བྱུར་ཅིག།

ཆངས་བས་ཀ་བ་མེད་པ་བན་མ་གྱི་སྒྲོ།

ཕྱེ་ནས་མང་པོས་བཀྱར་བའི་རྒྱལ་སྤྲོད་དུ།

ཉེར་བསྒྲོམ་ས་ཡི་བརྒྱ་ཁྱིམ་མཆོད་ཡོན་ཆུང་།

དབང་ཐང་དཔལ་མ་གྱིན་ཅན་དང་སྐལ་མཉམ་ཤོག།

སྤྲོད་ཁྱད་པར་རྒྱ་ཁོར་གངས་ཅན་འདིར།

རིང་པོར་འཛོལ་བའི་ཉ་ལྷུབས་ཁོག་ཡངས་པར།

སྤྲོག་འབྲས་ཀྱི་བྲལ་བའི་སྤྲོད་པ་ཀྱི་ཀ།

ཆེར་སྤྱངས་ཐར་པའི་སྤྲད་བྱར་རྒྱ་པར་ཤོག།

ཡོངས་འདུའི་འབྲས་བཟང་གཏོང་བར་ལག་རྒྱུང་བའི།

བྱེད་པོར་གཏོགས་ཀྱན་འདིར་བལྟན་ནས་པར་ཐར།

འཛོལ་ལས་ཐོག་བྱེད་སྤྲོག་དང་རང་གི་རྒྱུད།

ཆུང་ཟད་ཅམ་ཡང་ལྷན་ཅིག་བནས་མིན་ཤོག།

ཉེ་རིང་མེད་པར་ཀྱན་ལ་རབ་འཇུག་རྒྱལ་བའི་ཕྱགས་ཆེ་ཉིན་བྱེད་པ་དང་།

སྤྲོད་ཞིའི་རྒྱུད་པའི་ཐུན་ཐུག་རབ་བཅེལ་པན་བདེའི་པར་དཀར་ནག་འཇལ་དུ།

མཆོག་གསུམ་དམ་པར་བསྐྱོད་བསྐྱུགས་དར་དེར་སྒྲོ་གྲོམ་བྱང་བ་

གཞོན་ཀྱའི་སྒྲུམ།

དུས་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་བསོད་ནམས་དེ་སྤྲོད་འགྲོ་ཀྱན་གྱིས་ཐོབ་བཀྱ་ཤིས་ཤོག།

རྟོགས་པ་རྫོང་རིན་པོ་ཆེ་འདི་ཉིད་ ཀྱང་པར་དུ་བཞོས་པ་པར་མཁན་ནམས་
 ཀྱི་ཡན་ལག་ངལ་པའི་དཀའ་ཐུབ་སྒྲུབ་ལེན་པ་ཅས་དུ་ཟད་མོད། འོན་ཏེ་གྲུ་
 བཀར་གྱི་པམ་རྟེན་ཁ་སྤུ་ཅན་ནམས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས་པའི་ནམས་པར་ཐར་པ་
 བཀས་དུ་བཅུམས་པ་དང་། སྐད་གཉིས་སྤྱི་པའི་ལོ་ཅུ་པ་ནམས་ཀྱིས་བརྒྱུར་
 ཅིང་རྩིས་འཇུག་གྱི་བཅུན་འཛོན་མཚན་ཉིད་དང་ལུན་པ་ནམས་ཀྱིས་དར་བྱས་སྤྱི་
 མཛད་པ་ནི་རང་ཉིད་མཁས་པར་སྤྱབ་པའི་མཛོན་པའི་ང་བྱལ་དང་བྱ་ཆོས་གྱིས་
 ཚུལ་དེར་བྱགས་པ་མ་ཡིན་པར་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ལ་དད་པ་མེད་པའི་འགྲོ་
 པ་ནམས་དད་པ་བཀས་དུ་སྤེལ་བ་དང་། དད་པ་དང་ལུན་པ་ནམས་གོང་ནས་
 གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་བས་རང་གཞན་གྱི་བསོད་ནམས་དཔག་དུ་མེད་པ་
 བསོག་པའི་ཕྱིར་དཀོན་ཚོག་དུ་ལ་ལས།

དད་པ་སྤོན་འགྲོ་མ་ལྟར་བསྐྱེད་པ་མེ།

ཡོན་ཏན་ཐམས་ཅད་བསྐྱུང་ཞིང་འཕེལ་བར་བྱེད།

རྟོགས་པ་སེལ་ཞིང་ཆུ་བོ་ནམས་ལས་སྤྱོད།

དད་པས་བདེ་འགྲོའི་གོང་ཁྱིམ་མཚན་པ་ཡིན།

ཞེས་པ་དང་། མཁས་མཆོག་དཔའ་བོས།

གྲགས་པའི་མཚན་མར་གྱུར་པ་བཟང་པོ་འདི་ནམས་ཀྱིས།

བདེ་བར་གཤེགས་གྱུར་ལས་ནམས་གང་ཡིན་བཅུན་པར་འགྱུར།

ཡིད་ལ་དད་པ་མེད་པ་ནམས་ཀྱང་དད་པར་འགྱུར།

ཆོས་དང་ལུན་པའི་གཏམ་གྱིས་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དང་མཐུན་ཞིང་།

ལོ་ཆེན་ཆོས་སྤྱོད་བཟང་པོའི་

བཀའ་བློན་ལས་ས་ལོ་འཇམ་དཔལ་དོ་མེ། དཔོན་པད་དཀར་ཆོས་སྒྲིང་།
 རྒྱུགས་རྩོན་རྩོན་གྲུབ་ལོ་ཙ་བ། དཔལ་ཁང་ལོ་ཙ་བ་དབྱངས་ཅན་སྒྲིམས་པའི་
 རྩེ་སོགས་སྐད་གཉིས་སྒྲུབ་པའི་ལོ་ཆེན་མང་ཏུ་བྱོན་ཞིང་། དེ་དག་ལས་བརྒྱད་
 པའི་ཡང་སྒྲོབ་དང་ཉིང་སྒྲོབ་གྱུ་ཆེར་གྱུར་པའི་ནང་ཆོན་སྐང་གན་འོད་ཟེར་གྲུབ་
 མཆོན་དང་གྲངས་ཆེན་ལོ་ཙ་བའི་བློན་ལས་རྩོན་འགྲོ་བ་ཡལ་སྒྲུབ་སོགས་ཆད་
 རྒྱབ་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཡར་བྱུང་ཡང་དེང་སང་ནི་རྩེར་མཁས་སྒྲོ་བྲོས་གྲུབ་པའི་
 གསུང་ལས།

ཚུལ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཡུར་གྲུབ་འདིར། གཞན་ཀུན་རྒྱུགས་མེད་གཏོང་བ་དང་།
 རང་ལོགས་བཤད་འཚོལ་བར་སྒྲོམ་ན་ཡང་། དོན་བྱོན་ལོན་གཉིས་ཀ་གསེར་
 ལས་དཀོན།

ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་སྒྲིགས་ བས་འདི་ཉིད་ལ་གཞིགས་ པ་ལྟར་ལོན་པ་
 དཀོན་པ་འདྲ་ཞིག་འདུག་ཀྱང་། བདེ་བར་གཤེགས་ པའི་བསྟན་པ་ལྟ་བུ་
 སྒྲུབ་བཅུར་གནས་ པར་བཤད་པའི་ད་ལྟ་ལྟ་སྒྲུབ་པའི་ནང་ ཏུ་ཡོད་པས་
 གཞུང་ལུགས་འདི་དག་འཆད་ཉན་གྱིས་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་མཁས་པ་
 འགའ་ཞིག་འོང་སྟེན་སྒྲུམ་རང་གིས་རང་ལ་སྒྲོ་བས་ཉེ་བར་བསྐྱོས་དེ་སྐད་
 གཉིས་ཤན་སྒྲུར་གྱི་མ་དཔེ་འདི་བཞིན་གྱུ་དཔེ་དང་བསྟན་ནས་ཐམས་ཅད་མཁུན་
 པ་ལོ་ཆེན་ཆོས་སྒྲིང་བཟང་པོས་ལྷུས་དག་མཛད་པའི་དཔེ་རྒྱན་ཡིན་པས་འཁྲུལ་
 བ་གཤམ་མིན་ཀྱང་། རྩེ་དཔེ་གཅིག་ནས་གཅིག་ཏུ་བརྒྱད་པར་ཡི་གེ་ནོར་བའི་
 རྒྱུན་འདྲ་ཡོད་འདུག་པ་ནས་རིན་སྒྲུངས་ས་སྒྲོད་དབང་པོའི་ཕྱག་དཔེ་ཁྲངས་
 དག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་བསྟན་འདར་ལོ་ངག་དབང་སྟན་ཆོགས་གྱིས་འབྲུ་ལྷུས་
 དང་དོགས་གནས་ཀྱི་སར་སྒྲུབ་དབྱེད་པས་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་གྱུ་བོད་

གྱི་ཚེ་གཤམ་པེ་གཉིས་ཆད་པ་སྟོན་པ་དང་བརྒྱུད་ཏུ་བཅུག། བྱད་པར་ཡལ་
 འདབ་གཉིས་པའི། བདག་གིས་སྐྱུ་མ་སྐྱུ་པས་ནས་ནི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་
 ཀ་གཅིག་གི་ཕྱིད་སྤྲ་མའི་ཀླང་པ་གཉིས་པའི་སྐད་དོད་ཀླང་པ་གཞན་ནས་ལྟར་
 ཁ་སྐོ་ཡང་མའི་སྤེབ་སྤྱོད། ཡལ་འདབ་གསུམ་པའི་སྟིང་སྟོབས་ལྡན་ནས་
 བད་ན་ནི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གིས་ཕྱིད་སྤྲ་མའི་ཀླང་པ་དང་པོར་
 དགའ་བའི་ཆར་གྱི་སྐད་དོད་འབྱུ་གསུམ་ཆད་པར་མི་ཡ་ནི་ཞེས་པ་བཅུག།
 ཡལ་འདབ་དྲུག་པའི་སྤྱིས་ཀྱང་ལམ་ནི་དེ་ཉིད་ནས། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་
 གཅིག་གི་ཕྱིད་སྤྲ་མའི་ཀླང་པ་དང་པོའི་སྐད་དོད་ཆད་པ་ཀླང་པ་སྤྱི་མ་གསུམ་
 དང་མཐུན་པར་ཁ་སྐོ་པས་པའི་སྤེབ་སྤྱོད། ཡལ་འདབ་བརྒྱད་པར་མི་ཤེས་
 མྱོངས་པ་སེལ་བའི་བཅོམ་ལྡན་འདས་ནི་སྟིང་ཇི་བསོད་ནས་པ་བཅོམ་པས།
 ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གི་ཕྱིད་སྤྲ་མའི་ཀླང་པ་གཉིས་པ་ནས་འབད་པའི་
 སྐད་དོད་ཡིག་འབྱུ་གསུམ་ཆད་པར་ཨ་གོང་ཏུ་མཚམས་སྦྱར་མ་སྟོག་མེད་ལ་
 ཨ་ཏུའི་ཨ་བཅུག་པའི་དོངས་བསྟན་བ་ཤུ་མ་ཞེས་པ་བཅུག། ཡལ་འདབ་
 དྲུག་པའི། ཉི་ལྔའི་དོད་ཟེར་ཉམས་ཕྱིད་རིན་ཅན་ནས་དང་ས་སྤྱངས་འོད་ལྡན་
 གླང་པོ་དང་། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གི་ཕྱིད་སྤྲ་མའི་ཀླང་པ་དང་པོར་
 འོད་ཟེར་གྱི་སྐད་དོད་ཡིག་འབྱུ་བཞི་ཆད་པར་རྟན་ཏུ་གྱི་ཞེས་པ་བཅུག། ཡལ་
 འདབ་བཅུ་གཉིས་པར། དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་བདག་གི། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་
 ཀ་གཅིག་གི་ཕྱིད་སྤྲ་མའི་ཀླང་པ་དང་པོའི་ཞེས་བྱ་བའི་སྐད་དོད་ཡིག་འབྱུ་
 གསུམ་ཆད་པར་རྒྱ་མི་ཡ་ཞེས་པ་བཅུག། ཡལ་འདབ་བཅུ་བཞི་པའི། ཟད་
 ཕྱིད་ནས་ཀྱིས་མཐོང་བར་གྱུར། ཅས་པའི་མཐོང་བར་གྱུར་གྱི་སྐད་དོད་ཆད་
 པ་དང་སོགས་ཡིག་འབྱུ་དྲུག་བཅུག། ཡལ་འདབ་སྦྱར་ཅ་ཅ་དྲུག་པའི་ཁྱ་

སྐད་ཅ་དུ་ར་སོགས་ཀྱང་བ་གཅིག་བོད་སྐད་དུ་མ་བསྒྱུར་འདུག་པ། ཡོངས་སུ
 སྟོན་པ་བཞི་ཡི་ནི། ཞེས་པ་བསྒྱུར། ཡལ་འདབ་ཞེ་གཅིག་པའི་བྱུ་སོགས་
 བོད་སྐད་ཀྱང་བ་གཅིག་ཆད་པ། འཇིགས་པ་དོགས་ཤིང་ཁོང་ཆད་པས། ཞེས་
 བར་བསྒྱུར། ཡལ་འདབ་བཞི་བཅུ་ཙ་བདུན་པའི། དེ་དག་དེགས་པས་
 ཁེངས་པ་དང་། ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཆད་པ་ཀྱང་བ་གཞན་ནམས་དང་མཐུན་
 བར་ཁ་སྒོ་ཕན་པའི་སྟེབ་སྟོར།

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གཉིས་པའི། ཚོས་མིན་མང་བའི་གྲུལ་སྟོན་ཅེས་
 སོགས་ཀྱང་བ་གཉིས་ཀྱི་སྐད་དོད་ཆད་པ་ཀྱང་བ་གཞན་གཉིས་དང་མཐུན་པར་ཁ་
 སྒོ་ཕན་པའི་སྟེབ་སྟོར། ཡལ་འདབ་དུག་ཙ་ཙ་བའི། མཁའ་དང་རལ་
 གྱི་འགོགས་པ་ཡི། ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཀྱང་བ་གཅིག་ཆད་པ་ཀྱང་བ་གཞན་
 གསུམ་དང་མཐུན་པར་ཁ་སྒོ་ཕན་པའི་སྟེབ་སྟོར། ཡལ་འདབ་བདུན་ཙ་ཙ་
 དགྲུ་པའི། རང་གི་གནས་སུ་ས་བདག་དེ། ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཀྱང་བ་
 གཅིག་ཆད། ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཙ་ཙ་བཞི་པའི། བཏེར་ནི་བརྒྱ་ཡིས་བསྐོར་
 བ་དེ། ཞེས་པའི་སྐད་དོད་ཀྱང་བ་གཅིག་ཆད་པ་ནམས་འདར་ལོ་ཙ་བའི་ནམ་
 དཔྱོད་ལས་ལེགས་པར་འཕྱོན་ཞིང་།

ཡང་ཡལ་འདབ་གཉིས་པའི། ཀྱི་མ་ས་སྟོན་དཔལ་གྱི་སྟེས། ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་གི་རྒྱ་སྐད། ཡལ་འདབ་དུག་པའི་ནང་གི། དེ་ནས་
 གསུམ་པའི་གྲོང་ཁྱིར་བོ་དུ་ཡོ་རང་བཞིན། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་དང་།
 ཡལ་འདབ་ཞེ་བརྒྱད་པའི་ནང་གི། དེ་ཡིས་གསལ་བར་འདི་བརྗོད་ཅོ། ཞེས་
 སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས། ཡལ་འདབ་རེ་གཉིས་པའི་ནང་གི། ས་ཡི་བདག་
 བོ་ཚངས་བས་བྱིན། ཞེས་སོགས་ཤོ་ལོ་ག་གཉིས་ལ་སྐད་ཤན་སྒྱུར་ཡོད་

བའི་གློགས་ བས་ནས་སྒྲིལ་ཐུན་ པར་ཀྱ་སྒྲོན་མི་འདུག་པས། ཡལ་འདབ་
 གཉིས་པའི་ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་བྱ་སྒྲིབ་སྒྲོར་དབང་རྒྱུ་རྒྱུ་། ཡལ་འདབ་ཀྱི་པའི་
 ཤོ་ལོ་ག་གཅིག་བྱ་སྒྲིབ་སྒྲོར་ཉི་དབང་རྒྱུ་རྒྱུ་། ཡལ་འདབ་ཉི་བརྒྱད་པའི་ཤོ་
 ལོ་ག་གཉིས་པོ་སྒྲིབ་སྒྲོར་ཁ་སྒྲོན་ཡང་མ། ཡལ་འདབ་རེ་གཉིས་པའི་ཤོ་ལོ་
 ག་གཉིས་པོ་སྒྲིབ་སྒྲོར་ཀྱང་བཀྲའི་སྒྲོ་ནས་པོད་རང་གིས་ཀྱ་སྒྲོན་ཏུ་བརྒྱུར།
 ཡལ་འདབ་དབྱ་པའི་ནང་གི། མེད་མཚུངས་པའི་འོད་ལྗན་པ། ཞེས་
 བའི་རྒྱུ་སྒྲིབ་ཏུ་དཔེར་དེའི་སོགས་ཚིག་ཀྱང་གཅིག་གི་ཀྱ་སྒྲོན་མ་གཏོགས་
 བོད་སྒྲོན་མི་འདུག་པར། གསལ་བས་དེ་ནས་སྒྲོན་པར་ཁུབ་པས། ཞེས་བོད་
 སྒྲོན་ཏུ་བརྒྱུར། ཡལ་འདབ་རེ་ཀྱི་པའི་ནང་གི། དེ་ལ་ཏུང་གི་ཁ་
 ཞེས་པ། ཁྱི་ནི་འཛིགས་སྒྲིབ་ཏུང་བ་ཡོད། ཅེས་པ་འདི་རྒྱུ་སྒྲོན་མཚུངས་སྒྲིབ་
 དཔེར་བརྒྱ་སྒྲིབ་སོགས་ཚིག་ཀྱང་གཉིས་ཀྱི་སྒྲོན་པོད་འདུག་པ་སྒྲོན་ཤན་སྒྲོན་ཡོད་
 བའི་གློགས་ བས་ ཚོར་བོད་ སྒྲོན་ཏུ་མ་བརྒྱུར་བར་ས་སྒྲོར་བཞག་འདུག་ཅིང་།
 ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བཙུང་ཁ་བ་ཆེན་པོའི་ཕྱག་དཔེ་སྒྲོན་ཤན་སྒྲོན་མེད་པ་དེར་
 ཡང་ཚིག་ཀྱང་གཉིས་པོ་དེ་མི་འདུག་པས། ཡམ་གསལ་མཐའ་དག་གང་
 མཐོང་བ། གདོན་མི་ཟ་བར་ནས་འཛོམས་པ། ཞེས་པའི་ཚིག་ཀྱང་གཉིས་པོ་
 འདི་ཀྱ་དཔེ་ལས་བོད་སྒྲོན་ཏུ་བརྒྱུར་ཡོད་པ་སྒྲོན་ཡང་ཀྱ་བོད་ཀྱི་ཡི་གེ་ཁྱངས་
 བཙུན་པའི་རིགས་རྒྱུད་ན་མཁས་པ་ནས་ཀྱིས་པོ་ཚན་འདི་ནས་ལ་དག་མི་
 དག་གི་དབྱེད་པ་མཛད་དགོས་ཡོད་ཅིང་། རྒྱུ་དབྱེད་ཀྱི་ཚལ་དང་ལྗན་པ་ནས་
 ལ་སྒྲོན་ཤན་སྒྲོན་ཡོད་པ་འདི་སྒྲོ་བརྒྱུད་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བ་འོང་འདུག་པས་པར་ཏུ་
 བསྒྲོས་ཤིང་མཆན་བྱ་ནས་བཞོས་ཚེ་གློགས་བས་རྒྱུ་བོད་སྒྲོན་དོགས་པས།
 རྒྱལ་སྒྲོན་ཏུ་གཤམ་འབྱུང་མེད་པར་འཛོམས་པ་ནས་ལ་མཆན་གྱི་དགོས་པ་མེད་

ཅིང་། ཁྱོ་གྲོས་དང་བརྩོན་པར་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱིས་མཆན་བྱ་ནམས་སྤར་བྲིས་
 ཆོག་པའི་དབང་དུ་བྱས་དེ་པར་གྱི་མ་དཔེའི་ལྷ་གོན་བྱས་པ་བཞིན་ས་སྤོང་ཕྱག་
 མཛོད་འཕྱིན་ལས་གྱུ་མཛོས་བཀོད་པས་ཁྲབ་པར་བྱས་ནས་ཁྱུས་དག་པ་རབ་
 འབྱས་པ་དག་འདུན་ཆོས་འཕེལ། ལོ་ཙཱ་བ་ཀྱན་དགའ་དབང་ལྷན། པར་
 ཡིག་པ་བྱས་ས་སྤོང་པ་ལེགས་ལྷན་སློབ་མར་བཅས་པ་བཞི་དང་། པར་མཁན་
 མཁས་པ་ཡོན་བདག་ཆེ་རིང་སོགས་པར་མཁན་ནམས་ཀྱིས་ལྷས་ངག་ཡིད་
 གསུམ་འབད་པས་བསྐྱེད་སྤྱོད་ཀྱི་ལོང་པོ་འབྱུག་ལོའི་རྒྱ་བ་ལྷ་པའི་
 ཆོས་ལྷ་རེས་གཟུང་ཕུར་བྱ་དང་སྐར་མ་གྱལ་གྱི་འབྱུག་སྤྱོད་ཡིད་པའི་ཉིན་དབྱ་
 བཅུགས། ཤིང་མོ་སྤྱལ་གྱི་ལོའི་ཐ་སྐར་གྱི་རྒྱ་པའི་ཆོས་བཅོལ་ལ་ལེགས་
 པར་བྱུབ་པའི་དག་བས་ལྷས་ཅན་མཐའ་དག་ནམ་འདིན་བྱ་རམ་ཤིང་པ་སློབ་པ་
 ལས་གྱི་གནས་སྐབས་ཀྱི་མཛོད་པ་དང་མཚུངས་པར་བསྐྱབས་དེ་འབྲས་བྱ་ཆོས་
 གཟུགས་ཀྱི་སྤྱུ་མཛོད་དུ་བྱེད་པའི་དགའ་ཕྱོན་མཆོག་ལ་སྤྱོད་པར་བྱུར་ཅིག།

ཨོ་སྤྱ་སྤྱ་དྲི་པ་ལྷ་ཡེ་སྤྱ་ཏུ། དག་ལེགས་འཕེལ།

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བརྗེད།

CHAPTER L.

ལས་བཅུ་སྟོད་པའི་རྟོགས་བརྗེད་ནི།

གང་ཞིག་བདེ་ཆེག་དུ་བསྐྱེད་མཁུ་ཡི་དབང་ཆེན་མེད་དུ་བྱུང་བའི་འབྲེང་བ་སྒྲིམ་
སྒྲིང་སྟོབས་སྟོལ་བའི་ས་དང་རང་བཞིན་གྱི་མེད་ཡོ་ཤེས་གསལ་བའི་བསམ་པ་ཙན།
དེ་དག་གིས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་གྱིལ་བའི་བཀའ་ཡི་སྒྲིང་ཡིག་ལས་ཀྱི་འབྲེང་ཆགས་པ།
བཀྲ་བ་དག་ནི་འགྲོད་པར་མི་འགྱུར་དོགས་འགྲུལ་གྱི་བྱ་ཆ་བའི་གཏོར་གྱིས་བཞིན།

1

དེ་བཞིན་མཉན་ཡོད་དུ་ནི་འབྱར་ནིས་ཀྱིས།
བསྐྱལ་བར་གྱུར་པའི་སྒྲ་སྟེགས་བྱད་མེད་དག།
སྟོན་པའི་བྲགས་པ་གཞིན་པར་བཙོན་གྱུར་པ།
ལུས་དང་བཙས་པ་དབྱལ་བར་སྐྱུང་བར་གྱུར།

2

དེ་ནས་དག་བྱེད་ཀྱི་ཆོགས། ཡོངས་སྒྲ་འཕེན་བྱེད་ཀྱི་མེད་ཆ།
རྒྱུང་བྱ་གདུང་མེད་ཅེས་བྱ་བ། དེ་ན་ཅན་ཆོགས་ཀྱི་ཐེས་སྐྱས་ཙན།

3

གསེར་གྱི་པད་ཆོགས་གེ་སར་གྱིས། ཀྱང་དུག་སེར་པོར་བྱེད་པ་ཡིས།
པདྨ་འི་ཁྲིར་གནས་བཙོས་ལྷན་འདས། དག་སྟོང་ནིས་ཀྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་བ།

4

बोधिसत्त्वावदानकल्पलता ।

दशकर्मस्तुत्यवदानम् ।

नमोरत्नत्रयाय^१ ।

ये हे लोच्छलितप्रभावलहरीजाताद्भुतश्रेण्यः
सत्त्वोत्साहभुवः स्वभावविमलज्ञानप्रकाशाशयाः ।
आज्ञालेख्यलिपिं विधातुं पतेः संसक्तकर्मावलीम्
चिचं तेऽपि न लङ्घयन्ति कुटिलां वेलामिवाम्बोधयः ॥ १ ॥

आवस्थां प्रेरितास्तद्दुर्दृष्टैस्तीर्थिकाङ्गनाः ।
कीर्त्तिभङ्गोद्यताः शास्तुः सदेहा नरकेऽपतन् ॥ २ ॥

ततः पुण्यनदीसंघपरिक्षिप्तमलाम्भसि ।
सरस्यनवतप्ताख्ये रत्नसोपानसञ्चये ॥ ३ ॥

हेमाजपुञ्जकिञ्जल्कपिञ्जरीकृतषट्पदे ।
पद्मासनस्थो भगवान् भिक्षुभिः परिवारितः ॥ ४ ॥

१ Orig. omits the invocation. has नमोबुद्धाय ।

ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ལས་ཀྱི་གྱུར། འགོས་བྱ་མིན་པར་སྟོན་མཛད་ཅིང་།
རང་ལས་སྟོན་པ་ནིས་པར་བཀྲ། གསུང་བར་ཡང་དག་བཅོམ་པར་གྱུར། 5

ལས་ནི་འཆད་པའི་གནས་སྐབས་དེར། བཅོམ་ལྷན་གསུལ་མཉམ་གཤིན་བས།
ཤུ་རིའི་བྱ་ནི་འབོད་པ་དག། མོག་ལ་བྱ་ལ་རབ་དུ་བསྐྱོས། 6

བྱ་གོད་ཕུང་པོའི་རི་གནས་ལ། ཁབ་དང་སྐྱད་པས་སྦྱར་མ་ནི།
བཀྲ་ཤིས་རྫོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན། ཤུ་རིའི་བྱ་ཅན་དེ་ཡིས་བྱིན། 7

སོར་མོ་རངས་བྱས་འདུབ་པ་ཡིས། ལས་ཀྱི་སྦྱ་ཉིད་མ་ཡིན་པ།
བྱ་བ་འགོར་བས་འཇིགས་པ་ཡིས། བྱར་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་སྦྱས། 8

རྩྭ་ཤོག་རྩྭ་ཤོག་མགྱོགས་པར་རོ། བཅོམ་ལྷན་ཀུན་མཁུན་རྫོང་བྱ་ནི།
གཏུང་པ་མེད་པར་དག་སྟོང་ལ། ལས་ནི་ཉེ་བར་སྟོན་པར་བཅོམ། 9

ལས་ལ་ཆགས་ནས་བྱར་མིན་ཞིང་། ཐོགས་པར་གཤམ་དེ་བྱོད་བསྐྱབས་ན།
རྩྭ་འཕྲུལ་ཆེན་པོས་བྱོད་སྒྲང་བྱ། བདག་གིས་སྟོབས་ཡང་བལྟ་བར་བྱོས། 10

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་དེ་ལ་སྦྱས།
རེ་ཞིག་བདག་གི་བྱ་བ་ཡོང་། དེ་ནས་བྱོད་སྟོབས་བདག་གིས་ཤེས། 11

ཞེས་སྦྱས་བྱ་གོད་ཕུང་པོ་ཡི། རི་ཡི་རྩེ་ལ་དེ་ཡིས་བདག་ས།
མོག་ལ་བྱ་ཡིས་སྒྲངས་པ་ཡི། ཆོ་ན་རི་ནི་འགྲུལ་བར་གྱུར། 12

सर्व्वज्ञः कर्मतन्त्रस्य दर्शयन्नविलङ्घ्यताम् ।
स्वकर्मक्षुतिवैचित्थं वक्तुं समुपचक्रमे ॥ ५ ॥

कर्मसाख्यानक्षणे तस्मिन् भगवान् भक्तवत्सलः ।
शारिपुत्रसमाह्वाने मौञ्जल्यायनमादिशत् ॥ ६ ॥

सूच्या सूत्रेण संघाटीकुर्व्वाणं रचनाचिताम्^१ ।
स शारिपुत्रमाज्ञाय गृध्रकूटाचलाश्रमे ॥ ७ ॥

अङ्गुलीपञ्चकेनैव सूचीकर्म प्रभाववान् ।
विलम्बभीत्या कृत्वास्य तमभाषत सत्वरः ॥ ८ ॥

एहोहि तूष्णं भगवान् सरस्यनवतप्तके ।
कर्मोपदेशं भिक्षूणां सर्व्वज्ञः कर्तुमुद्यतः ॥ ९ ॥

कर्मव्यग्रतयाक्षिप्रं विलम्बं विदधासि चेत् ।
तन्महर्द्धा नयामि त्वां विपुलं पश्य मे वलम् ॥ १० ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा शारिपुत्रस्तमब्रवीत् ।
अचलं नय मे तावत्ततो जानामि ते वलम् ॥ ११ ॥

इत्युक्त्वा गृध्रकूटाद्रिशिखरे स बबन्ध तत्^२ ।
मौञ्जल्यायनकृष्टे च तस्मिन् गिरिरकम्पत ॥ १२ ॥

१ H रचनोचिता ।

२ ^w suggests शरीरं as the antecedent of तत् ।

ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་ལྷན་པོ་ལ། རི་ནི་ལྷུང་པར་འཇིགས་ནས་བདག་ས།
དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྤངས་པའི་ཚེ། ལྷ་ཡི་གནས་ཀྱང་ནིས་པར་གཡོས། 13

དེ་ནས་སྟོན་པའི་གདན་གསེར་གྱི། བད་ཅེ་ནོར་བུའི་རང་བཞིན་ལ།
ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་དེ་བཞིན་བདག་ས། ས་རོལ་ནས་མེད་ཉིད་དུ་གྱུར། 14

རྩོམ་ལྷུལ་རིས་པས་མོ་གཡ་བ། ཤུ་རིའི་བྱ་ཡིས་པས་བྱས་པ།
ཤིན་དུ་སྤངས་པར་དེས་སྟེན་ཚེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དུང་དུ་སོང་། 15

དེ་དག་རྩོམ་ལྷུལ་ཆེས་བསྐྱེད་པས། ལྷ་ནི་དགའ་བོ་ཉི་དགའ་དག།
ས་འོག་ནས་ནི་རབ་འཕྱོན་ཏེ། འཇིགས་ནས་བཅོམ་ལྷན་ལ་བྱག་བཅའ། 16

ཤུ་རིའི་བྱ་ནི་གྲུལ་བའི་མཐུ། དེ་ནས་དག་སྟོང་ནིས་སྤྱིས་དེས།
ཡི་ཤེས་སྟུན་ལྷན་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། སྟོན་དུང་དག་ནི་རབ་གསུངས་པ། 17

སྤྱ་རྒྱ་ཁ་སར་སྟོན་དུང་བ། དང་སྟོང་དུང་དང་བྲིས་པའོ།
དེ་དག་ཆར་དང་ཆར་མེད་ནི། འགལ་བརྟེན་པན་ཚུན་འབྲུན་པར་གྱུར། 18

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དུང་ཁྲོས་པའོ། ཀྱང་པས་རལ་པ་ལ་རེག་པ།
དེས་པས་དེར་སྦྱས་ཉི་ཤར་ཚེ། ཁྱོད་ཀྱི་མགོ་བོ་བྱེ་གྱུར་ཅིག། 19

དུང་གིས་སྦྱས་པ་བདག་ཚོག་གིས། ཉིན་བྱེད་འཆར་བར་མ་གྱུར་ཅིག།
དེས་འདི་བརྟེན་ཚེ་མཆོས་པ་ཡི། འགྲོ་བ་སྟུན་པ་དང་བཅས་གྱུར། 20

गिरिपातभयान्मेरौ^१ शारिपुत्रो बबन्ध तत् ।
तेन कृष्टे ततोऽप्यस्मिन् विचचाल सुरालयः ॥ १३ ॥

शास्तुरासनहेमाञ्जनाले मणिमये ततः ।
शारिपुत्रेण बद्धं तत् परस्याशक्यतां ययौ ॥ १४ ॥

क्षद्विक्रमेण मौङ्गल्यः शारिपुत्रेण निर्जितः ।
तस्मिन् पूर्वतरं प्राप्ते ययौ भगवतोऽन्तिकम् ॥ १५ ॥

तयोर्महर्द्धिविक्षोभान्नागौ नन्दोपनन्दकौ ।
पातालादुत्थितौ भीत्या भगवन्तं प्रणेतुः ॥ १६ ॥

जयिनः शारिपुत्रस्य प्रभावमथ भिक्षुभिः ।
पृष्टो बभाषे भगवान् प्राग्वृत्तं ज्ञानलोचनः ॥ १७ ॥

अभूतां शङ्खलिखितौ वाराणस्यामृषी पुरा ।
वर्षावर्षविवादेन संघर्षोऽभूत्तयोर्मिथः ॥ १८ ॥

कदाचिदथ शङ्खेन पद्भ्यां स्पृष्टजटः क्रुधा ॥
लिखितः प्राह तं मूर्खमेदः सूर्योदयेऽस्तु ते ॥ १९ ॥

शङ्खोऽवदन्मद्वचसा नोद्दिष्यति दिवाकरः ।
इत्युक्ते तेन सुचिरं सान्धकारमभूज्जगत् ॥ २० ॥

དྲིས་པས་དེ་ལ་བརྟེ་བ་ཡིས། ས་ཡི་རང་བཞིན་མགོ་བོ་བྱས།
 ཉི་མ་ཤར་ཆོ་འབྲུལ་ལ་ནི། རོར་འཇོན་དུས་བྱ་བ་བྱུར་བྱུར་དོ། 21

སྒྲིབ་གཞན་ལ་དུང་དེ་རིང་། མོ་ག་ལ་གྱི་བྱ་ཉིད་གྱུར།
 བྱིས་པ་ལྷ་རིའི་བྱ་འདི་སྒྲི། དེ་ལས་དེའི་ཆོའང་གྱིལ་བར་གྱུར། 22

དེ་དག་གིས་ནི་སྒྲོན་བྱང་མཐའ། འདི་ནི་ཀྱན་མཁའིན་གྱིས་གསུངས་ཆོ།
 ལས་ཀྱི་གྱུད་ནི་བྱ་བ་དེ། སྤར་ཡང་ཐུབ་པ་ནི་མས་ཀྱིས་དྲིས། 23

བཅོམ་ཐུན་ལས་ནི་གང་དག་གིས། འབྲས་བུ་མིན་བྱང་འབྱང་བ་འདི།
 ཡེ་ཤེས་རང་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་། ལུས་ལ་གང་གིས་རེག་པར་གྱུར། 24

རོ་བའི་ཟེར་མས་ཁྱོད་ཞབས་ཀྱི། མཐེ་བོང་སྒྲད་པ་ཅི་ཡིས་སྒྲད།
 མིང་ཐེང་ཐུར་མས་ཞབས་ཐུག་ནས། མ་དང་བཅས་པ་འདི་ནི་ཅི། 25

བསོད་སྒྲོམས་མ་ཐོབ་ལྷུང་བཟེད་ནི། སྒོང་པར་དིང་ཁྱོད་ལ་སྒྲད་ཅི།
 མཛོས་མ་རབ་བྱང་དེ་ཡིས་ནི། རྩོན་གྱིས་ཁྱོད་ལ་སྒྲད་པ་ཅི། 26

མི་བདེན་སྒྲད་དང་བཅས་བྱུར་པས། ཁྱོད་ལ་སྒྲུ་བར་བྱེད་པ་ཅི།
 བེ་རན་དུ་ཁྱོད་གྱིས་སྒྲོན། ཀོ་ཏར་ཡི་ནས་གསོལ་ཅི། 27

कल्पितं लिखितेनास्य कृपया मृण्मयं शिरः ।

सूर्योदयेऽथ सहसा शतधा वसुधां ययौ ॥ २१ ॥

जन्मान्तरे स शङ्खोऽद्य मौङ्गल्यायनतां गतः ।

लिखितः शारिपुत्रोऽपि^१ तद्विजेता तदाप्यभूत्^२ ॥ २२ ॥

सर्व्वज्ञेनेति कथिते वृत्तान्ते प्राक्तने तयोः ।

तत्कर्मन्तवैचित्थं पप्रच्छुर्मुनयः पुनः ॥ २३ ॥

भगवन् कर्मणां केषामद्भुतोऽयं स्फुटोज्ज्वलः ।

तव ज्ञानमयस्यापि येन संस्पृश्यते वपुः ॥ २४ ॥

पादाङ्गुष्ठः क्षतः कस्मात्तव पाषाणधारया ।

विद्धः खदिरसूच्यायं सव्रणश्चरणश्च किम् ॥ २५ ॥

श्रुत्यपात्रः किमप्राप्य भिक्षामद्यागतो भवान् ।

मिथ्याश्लिप्तोऽसि सुन्दर्या किं प्रव्राजिकया तया ॥ २६ ॥

वच्चा मानविका^३ किन्ते सापवादाभवन्मृषा ।

भुक्ताः किं कोद्रवयवा^४ वैरन्तेषु त्वया पुरा ॥ २७ ॥

१ ^W and ^W • पुत्रोऽयम् ।

२ Orig. तदास्यभूत् ।

३ मानविकाशब्दस्तु गकारयुतएव ।

४ Orig. कोटर० । ^W कोटर० or कोडुर० ।

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ལོ་དུག་ནི། དཀར་བ་སྤྱད་པར་གྱུར་པ་ཅི།
 ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ལ་རབ་བཞེན་གྱིས། བད་གྱིས་ཅི་ཡི་སྤྱད་དུ་རིག།

28

ཤུག་ཀྱི་རིགས་ནི་འཛིག་པའི་ཚོ། ཁྱོད་ཀྱི་དབུ་ནི་བསྐྱུང་གྱུར་ཅི།
 ཅི་སྤྱད་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་མཚོག་ལ། རྒྱུང་གིས་སྤྱུ་གྱུ་བ་བསྐྱུང་པར་གྱུར།

29

དེ་དག་ཞུས་ཀྱིས་འདི་དྲིས་ཚོ། བཅོས་ལྷན་འཛུས་བཅས་དེར་བསྐྱུངས་པ།
 ཉེན་ཅིག་གྱུན་ཆད་མེད་པར་ནི། ཞུས་པར་བཀྲ་བ་ལས་ཀྱི་གྱུན།

30

ལུས་ཅན་ལས་ཀྱི་འཛིང་བ་ནི། ཆས་ཞུགས་གཡོག་པོ་དམ་པ་བཞིན།
 འགོ་ན་སྤྱི་ནས་འགོ་བར་བྱེད། རྩོད་ན་སྤྱི་དུ་སྤོང་པར་བྱེད།

31

ནགས་ཞུས་དག་དུ་འཛུག་ཅིང་སྤྱོགས་སུ་ཞུས་པར་གྱུ་ལ་རྒྱ་ཤེར་འགོང་པར་བྱེད།
 རི་ཡི་དབང་ཡུག་ལ་འཛོག་བསྟེན་བྱིན་གནས་ནི་ཀུན་དུ་མཉན་ནས་མཛོན་པར་འཛུག། 32

ས་ལོག་སྤྱང་བ་མིན་པའི་ཡུལ་དུ་རབ་འཛུག་ལས་ཞུས་དུས་ཀྱི་བོ་རྒྱལས་བཞིན།
 འདི་དག་དྲིལ་དུ་སྤྱོད་པའི་ཇེས་སུ་འཛུག་པའི་ལམ་ནི་གང་ནའང་འགོག་པ་མེད།
 ལས་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་རིང་པོ་གསར་པ་ཉིད་ལ་དྲིལ་དུ་འབྲས་བུ་རྒྱིང་པས་བྱུང་
 རོ་མཚར་དང་བཅས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཅིག་སྤྱོད་ཅིང་དེ་ལའང་ངེས་པར་གཡོ་བ་མེད།
 གང་ཞིག་དགོ་བ་ཞུས་ཀྱིས་བཀྲ་བ་དང་ཡོངས་སུ་དགྱིས་དང་ཞུས་པར་གསལ་བ་དང་།
 རབ་བཅད་གཙུག་དང་ངེས་པར་བདོར་དང་སྤྱོམས་བྱས་ཀྱང་ཟད་པ་ཉིད་མི་འགྲུལ། 33

वर्षाणि षट् भगवतः किमभूद्^१ दुष्करक्रिया ।
प्रस्कन्दिव्याधिना स्पृष्टं कस्माच्च भवतो वपुः ॥ २८ ॥

शिरोऽर्त्तिरभवत् किं ते तस्मिन् शाक्यकुलक्षये ।
वायुना स्पृष्टः खेदोऽभूत् कस्माद्दिव्यतनोस्तव ॥ २९ ॥

इति तैर्भगवान् पृष्टस्तानभाषत सस्मितः ।
श्रूयतामनवच्छिन्नं वैचित्र्यं कर्मसन्ततेः ॥ ३० ॥

गच्छन्ति गच्छतः पश्चात् पुरस्तिष्ठन्ति तिष्ठतः ।
सद्भृत्या इव सन्नद्धा कर्मबन्धाः शरीरिणाम् ॥ ३१ ॥

गाहन्ते गहनानि दिक्षु विचरन्त्युल्लङ्घयन्त्यम्बुधिम्
आरोहन्ति गिरीश्वरानभिसरन्त्याक्रम्य शक्रालयम् ।
पातालं प्रविशन्त्यलोकविषयं कर्माणि कालोर्मिवत्
नास्त्येषामनिशं जनानुसरणे मार्गावरोधः क्वचित् ॥ ३२ ॥

दीर्घा कर्मलता नवेव सततं व्याप्ता पुराणैः फलैः
साश्चर्या सहचारिणी तनुधृतां तचाप्यलं निश्चला ।
यादृष्टा परिवेष्टिता विघटिता प्रोत्पाटिता मोटिता
निर्दृष्टा कणशः कृतापि कुशलैर्नैव प्रयाति क्षयम् ॥ ३३ ॥

१ ^W किमेतत् दुष्करक्रिया ।

२ ^W प्रस्कन्धी ।

གང་ཞིག་ལྷ་བ་མཛེས་པའི་ལུས་ལ་སྒྲོན་གྱི་ཐིག་ལེ་ནག་པོ་དང།
 གང་ཞིག་མ་རུངས་ནིམ་པའི་སྒྲུལ་ནག་མོར་བྱ་འོད་ཟེར་རལ་ཅན་འཛིན།
 སྒྲ་ཚོགས་གཟུགས་ཀྱིས་བཀྲ་བའི་སྒྲོད་པ་ལུས་ཅན་ནིམས་ལ་སྒྲོན་བྱེད་པ།
 འདི་ནི་བཀྲ་བའི་རིམ་པས་ཡོངས་སྒྲིན་ལས་ཀྱི་སྒྲུལ་བའི་རི་མོ་ཡིན།

34

གཞལ་དུ་མེད་བའི་མོར་སྒྲིད་ཅིང། བྱ་མང་རུང་མ་དང་ལྷན་པའི།
 བྱིས་བདག་ཁར་བ་ཇ་ཞེས་པ། ཀར་བ་ཏར་ནི་སྒྲོན་བྱང་བྱུང།

35

དེ་ཡིས་མཛེའ་བས་བསྐྱངས་པ་ཡི། བྱིས་པ་ཁྲུག་རྩ་ཞེས་བྱ་བ།
 མོར་མ་བགོས་པའི་སྒྲུན་ལྷ་ནི། མ་མི་གཅིག་པ་དེ་བྱིས་གནས།

36

ནམ་ཞིག་བྱིས་བདག་དེ་ལ་ནི། བྱིས་བསམ་གདམ་གྱི་བར་སྐབས་སུ།
 རུང་མ་ནག་མོ་ཞེས་བྱ་བ། བྱ་བྱ་ཅན་བྱིས་དལ་བས་སྒྲུས།

37

ཇི་ཡི་སྒྲས་པོ་མོངས་པ་ལས། བག་མེད་རུང་པོར་ཁྱོད་ཀྱི་ནི།
 བྱིས་དུ་མ་མི་གཅིག་པས་སྒྲུན། དུག་གི་སྒྲོན་པ་ནིམ་པར་བསྐྱེད།

38

འགོད་བྲལ་གཅིག་བྱ་འདི་ཡིས་ཀྱང། འགོད་ལྷན་བྱ་མང་ཁྱོད་ཀྱི་ནི།
 བགོས་པ་མིན་བའི་མོར་དག་ལས། བྱེད་ནི་རྩལ་བྱིས་ལེན་པར་འགྱུར།

39

ནད་བཞིན་འཕེལ་བ་འདི་ལ་ནི། གསལ་པ་ཁོ་ན་སྒྲན་གྱི་མཚོག།
 གཉེན་ནི་གཙོད་པ་དག་ལས་ཀྱང། མི་ནིམས་ནོར་གཙོད་བཟོད་པར་དཀའ།

40

कान्तः काये वहति मलिनं दोषविन्दुं यदिन्दुः
क्रूराकारः किरणजटिलं यन्मणिं कृष्णसर्पः ।
नानारूपैः श्वलचरितं देहिनां दर्शयन्ती
सेयं चित्रक्रमपरिणता कर्मनिर्माणलेखा ॥ ३४ ॥

अभूद्गृहपतिः पूर्वं कर्पटे खर्व्वटाभिधः ।
अप्रमेयधनोत्पत्तिर्बहुपुत्रकलत्रवान् ॥ ३५ ॥

अविभक्तधनस्तस्य भ्राता वैमातृकः शिशुः ।
मुग्धनामा गृहे तस्यौ वात्सल्यात्तेन पालितः ॥ ३६ ॥

कदाचित्तं गृहपतिं कालिका नाम वल्लभा ।
उवाच कुटिला स्वरं गृहचिन्ताकथान्तरे ॥ ३७ ॥

आर्य्यपुत्र त्वया गेहे सरलेन^१ प्रमादिना ।
मोहादसोदरो भ्राता विषट्क्षो विवर्द्धितः ॥ ३८ ॥

एकोऽपि बहुपुत्रस्य व्ययिनस्तव निर्व्ययः ।
अविभक्तधनादङ्ग न्यायेनैष हरिष्यति ॥ ३९ ॥

अस्य व्याघेरिवेतस्य वधश्चाद्यमौषधम् ।
बन्धुच्छेदादपि नृणां धनच्छेदो हि दुःसहः ॥ ४० ॥

ཟབ་མཐོའི་འདུ་འགོད་ཚུལ་པ་ཡིས། འཁོར་བར་སྐྱེ་བ་འོས་གྱུར་པ།
 ཆེན་པོ་གྲུང་བ་རྒྱུང་གྱུར་ན། གཉིས་འབྲུང་དབང་པོ་འབྱེལ་བ་བཞིན། 41

ཞེས་པ་དེ་ཡི་གདུག་པའི་ཆོག། ཐོས་ནས་བསམ་པ་རབ་འདར་ཞིང།
 མཛའ་བའི་ཞབས་པས་དབང་བྱས་དེ། དེ་ལ་གཙུག་པ་པས་རབ་སྐྱེས་པ། 42

རེ་ཞིག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཕན་པ་བཟོད། འོན་ཀྱང་འདི་ནི་ཤིན་ཏུ་སྤྲིལ།
 བྱི་རོལ་ཡན་ལག་ཁོར་ཐོབ་སྦྲད། ལྷན་སྐྱེས་ཡན་ལག་སྤྲུ་ཞིག་གཙོད། 43

ནོར་ལ་ཆགས་ནི་མས་ནོར་དོན་དུ། སྤྲིག་པ་བསམ་པ་རིགས་མ་ཡིན།
 ནོར་ནི་མས་བསྐྱུང་བར་གྱུར་མོད་ཀྱང། སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བསྐྱུག་པར་འགྱུར། 44

ཡང་ཡང་ལས་རྒྱབས་ཚུལ་པ་ཡིས། རབ་སྐྱེད་འབྱུགས་པའི་ནོར་འབྲུལ་ཙན།
 དཔལ་ནི་མས་རེ་གཟར་ཚུ་བོ་བཞིན། བགོད་པ་དག་ནི་སྤྲུ་ཡིས་བརྒྱོག། 45

དེ་སྦྲད་སྤྲིན་ལེགས་བདག་གི་ཡིད། སྤྲུལ་ཆུ་གསོད་ལ་ཡོངས་མི་འཇུག།
 ནོར་ཉམས་བདག་ནི་འཛོལ་ཡང། སྦྱོད་ཚུལ་ཉམས་ན་འགྲོ་བ་གང། 46

ཞེས་སྤྲུལ་བདག་པོ་དེ་ཡིས་ཡིད། ལྷ་ཆོག་པ་རིགས་པ་ཉེར་བསྐྱུན་ནས།
 དལ་གྱིས་སྤྲིག་པ་དག་ལ་ནི། དེ་ཡིད་མངོན་པར་ཕྱོགས་པར་བྱས། 47

མཛའ་རྒྱལ་མང་པོས་བསྐྱེད་བ་ཡིས། ལྷན་སྐྱེས་སྤྱི་བོར་སྐྱེས་པ་བཞིན།
 བྱད་མེད་སྤྲུ་གྱིད་མོ་ནོན་གྱིས། འབྲུལ་ལ་བཅད་ནས་འདོར་བར་བྱད། 48

गभीरायव्ययारम्भसंसारोचितजन्मनाम् ।

विपन्निपातो महतां द्विपेन्द्रपतनोपमः ॥ ४१ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा क्रूरमुत्कम्पिताशयः ।

स तामुवाच प्रणयात् स्नेहपाशवशीकृतः ॥ ४२ ॥

हितमुक्तं त्वया तावत् किन्त्वेतदतिपातकम् ।

सहजं कश्चिन्नन्यङ्गं वहिरङ्गधनाप्तये ॥ ४३ ॥

न युक्तमर्थशक्तानामर्थार्थं पापचिन्तनम् ।

क्षणेनायान्ति वित्तानि रक्षितान्यपि संक्षयम् ॥ ४४ ॥

मुहुःकर्म्मोर्मिसंरम्भसम्भवोभविभ्रमाः ।

गच्छन्त्यः केन वार्यन्ते शैलकुल्या इव श्रियः ॥ ४५ ॥

तस्मान्न मे मनः सुभ्रु भ्रातृद्रोहे प्रवर्तते ।

वित्तभ्रंशेऽस्ति मे दृतिर्दृत्तभ्रंशे तु का गतिः ॥ ४६ ॥

इति तस्य ब्रूवाणस्य नानायुक्तिनिदर्शनैः ।

शनैः सा विदधे पत्युः पातकाभिमुखं मनः ॥ ४७ ॥

वर्द्धितान् बहुभिः स्नेहैः सहजान् मूर्खजानिव ।

क्षित्वा हरन्ति सहसा क्षुरधाराः खराः स्त्रियः ॥ ४८ ॥

མེངས་བས་བཅོས་པའི་སྒོ་དང་བྱད་མེད་ནི།
 འབྲོག་ཅིང་གཞན་ལ་རབ་གདུག་བྱ་མིན་ལ།
 འཇུག་པའི་སྒྲན་དུ་བདོན་པ་སྒོན་སྒྲོར་ཞིང།
 སྒྲིག་བཅེས་བར་སྒྲུང་བར་བྱེད་བ་ཉིད།

49

གཉིན་དང་གོགས་ལ་ཆགས་བྱལ་ཞིང། སེམས་ནི་རང་བདེས་བྱོས་གྱུར་པ།
 དབལ་ལྷན་མྱེས་ལ་བྱད་པ་བཞིན། བྱད་མེད་བྱལ་ལ་སྒོ་གྲོས་གང།

50

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྒྲན་ལྷན་ནི། མེད་གོ་བདུ་སྒྲན་ལ་བྱངས་ནས།
 མི་མེད་ནགས་སྒྲ་འོ་བ་ཡིས། ཆོང་ཐོས་པ་མེད་པར་བསད།

51

དེ་ཉིད་འཕྱིན་སྒྲིག་པ་དེ། སྒྲེ་བ་སྒྲ་མ་མྱེས་སྒྲན་ནས།
 མཐེ་བོང་སྒྲན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན། ད་ལྟ་འང་ལྷག་མའི་ཆ་ཤས་འཛིན།

52

དེད་དཔོན་དོན་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ། གཞིངས་ནི་གང་བར་གྱུར་པ་སྒྲོན།
 རྒྱུ་སྒྲུ་མཐུན་པའི་རྒྱུང་དག་གིས། རིན་ཅན་གླིང་ནས་ཡང་དག་འོངས།

53

དེ་ནས་དེད་དཔོན་གཉིས་པ་ནི། དོན་ཉམས་དེ་ལ་བདོན་གྱུར་པ།
 སྒྲུང་བས་གཞིངས་ལ་སྒྲས་བ་ཡི། བྱག་པ་བྱ་བར་རབ་དུ་བཅོམས།

54

ཅི་སྟེ་དོན་བྱིན་གྱིས་མཐོང་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱང།
 སྒྲུང་བས་འོང་དེ་སྒྲིག་པ་ཡི། འབད་ལས་སྒྲན་ཅིག་འོག་མ་གྱུར།

55

वक्रा परं क्रूरतरक्रियासु
प्रवर्तनायैव दृढाभियोगा ।
पापा निपाताय भवत्यवश्यं
मोहाहतानां युवतिर्मतिश्च ॥ ४६ ॥

बन्धुमित्रविरक्तानां स्वसुखक्षौवचेतसाम् ।
श्रीयुतानामिव नतिः स्त्रीजितानां मतिः कुतः ॥ ५० ॥

अथ भ्रातरमाह्वय नीत्वा पुष्पोच्चयाय सः ।
न्यवधीदश्रुताक्रन्दमश्मना विजने वने ॥ ५१ ॥

अहमेव स तत्पापं भुक्त्वा पूर्वेषु जन्मसु ।
वहाम्यद्यापि शेषांशमङ्गुष्ठक्षतलक्षणम् ॥ ५२ ॥

सार्थवाहोऽर्थदत्ताख्यः पूर्णप्रवहणः पुरा ।
पवनस्थानुक्कल्येन रत्नदीपात् समाययौ ॥ ५३ ॥

द्वितीयः सार्थवाहोऽथ नष्टार्थस्तं समाश्रितः ।
द्वेषात् प्रवहणे छिद्रं प्रच्छन्नं कर्तुमुद्ययौ ॥ ५४ ॥

अथ दृष्टोऽर्थदत्तेन वार्यमाणः पुनः पुनः ।
पापप्रयत्नो द्वेषान्धः क्षणं न विरराम सः ॥ ५५ ॥

དེ་ནས་དོན་མཐུན་བདག་ཁྱིམ་ནས། ཁྱོད་ན་དཔ་པར་མེད་པ་པོ།

མི་བཟང་གཞི་རབ་བཅུན་ནས། ཁྱོག་དང་བྲལ་བ་ཉིད་དུ་བྱས།

56

དེ་ཉིད་ང་ཡིན་དེ་བསད་ལས། སྤྱིག་འབས་སྤྱི་བ་གནད་སྤང་ནས།

ལྷག་མའི་ཆ་གས་ད་ལྷ་ཡང། ཀྱང་པར་མེད་མེད་མི་འཛིན་ནོ།

57

ཡག་ན་ལྷང་བཟེད་བཅི་བ་ཡིས། བཟུང་བའི་ཐོ་ལྷན་རང་སངས་གྱིས།

ཨ་པ་རི་མ་ཞིས་པ་སྟོན། ཀ་ཤིའི་གྲོང་དུ་བསྐྱད་སྤང་ཞུགས།

58

དེ་ཡི་ལྷང་བཟེད་ཡོངས་ཁངས་པ། མཐོང་ནས་སྤང་བས་སྤྱན་བྱང་བ།

འབས་མེད་གཡོ་ལྷན་ཞིས་པ་ཡིས། ལག་པ་ཡིས་ནི་ས་ལ་པོ།

59

དེང་ཟས་བཅད་ལས་འབྱུངས་པའི། སྤྱིག་དེ་སྤྱི་བ་སང་པོར་ནི།

སྤྱད་ཀྱང་འབས་བྱ་ལྷག་མ་ཡིས། ལྷང་བཟེད་ཉོང་བ་ཉིད་དུ་བྱས།

60

བ་ཤིལ་ཞིས་བྱ་བར་སྟོན། དག་བཅོས་ཉིད་ཐོབ་སེམས་རབ་དང།

རབ་ཞིའི་དགའ་ཆལ་གྲོང་བ་ཡིས། བྱས་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས།

61

དེ་ཡི་སྤྱན་རྒྱུ་རབ་བྱུང་ནི། ལྷ་རྒྱུ་རྒྱུ་པོ་ཡི།

བཀྱར་སྤྱི་དག་གྱིས་དེ་མཐོང་ནས། སྤང་བའི་མེ་ཡིས་གསུངས་བར་གྱར།

62

ཡོན་དན་ཅན་རྣམས་བཀྱར་མཐོང་ནས། དེ་ཉམས་སྤང་དུ་སྤྱི་བོ་རྣམས།

རབ་དུ་འབད་བྱེད་བདག་ཉིད་ནི། ཡོན་དན་གཟུང་ཕྱིར་བཅོམ་མ་ཡིན།

63

ततः सार्थपतिः कोपात् तं मात्सर्यविमोहितम् ।
तीव्रशक्तिप्रहारेण चकार गतजीवितम् ॥ ५६ ॥

अहं स तदधात् पापफलं भुक्तान्यजन्मसु ।
वहाम्यद्यापि शेषांशं चरणे खदिरव्रणम् ॥ ५७ ॥

प्रत्येकबद्धः पिण्डाय पात्रपाणिर्दयार्द्रधीः ।
विवेश कासनगरीमुपारिष्ठाभिधः पुरा ॥ ५८ ॥

सम्पूर्णपात्रमालोक्य तस्य विद्वेषदूषितः ।
युवा चपलको नाम पाणिनापातयद्भुवि ॥ ५९ ॥

अहं स पापं तद्वक्तच्छेदोत्थं बहुजन्मसु ।
भुक्तापि फलशेषेण प्रयातः शून्यपात्रताम् ॥ ६० ॥

वशिष्ठाख्यः पुरार्हत्त्वं प्राप्तश्चित्तप्रसादवान् ।
उवास प्रशमारामे विहारे पौरकल्पिते ॥ ६१ ॥

भ्राता प्रव्रजितस्तस्य भरद्वाजः सदोदितम् ।
विश्लोक्य जनसत्कारं ययौ द्वेषाग्निपतताम् ॥ ६२ ॥

गुणिनां मानमालोक्य प्रयत्नं तद्विनाशने ।
जनः करोति नत्वात्मगुणाधानसमुद्यमे ॥ ६३ ॥

ཆེན་པོ་ལ་འོས་གོས་རྒྱང་ཞིག། སྒྲེ་བོ་གུས་པས་སྤྲུལ་བ་ནི།
དང་པོའི་སེམས་ལྡན་བ་གྱི་ཕྱུ། མཛེར་བས་སྤྱད་རྒྱ་དེ་ལ་བྱིན།

64

དེ་རྒྱངས་ཡོན་ཏན་ལ་སྤང་དེ། ཁྱིམ་དང་བྲལ་བ་ཉིད་མ་གྱུར།
པན་པ་ནིམས་དང་མཛེར་བས་ཀྱང། རན་བ་དང་གི་མི་འགྱུར་ངོ།

65

དེ་ཡིས་གཏུག་ལག་ཁང་སྒྲོང་མ། དབེན་སར་ཡང་དག་བོས་ནས་ནི།
གོས་ནི་རྒྱང་དག་དེ་ལ་བྱིན། བཀྱར་སྟེ་ཉམས་ནས་རབ་སྤྲུལ་བ།

66

གོས་རྒྱང་འདི་ནི་སྒྲོང་བཟང་མ། ཁྱིམ་གྱིས་གོན་ལ་སྒྲེ་བོ་དག།
འདི་ན་བ་གྱི་ཕྱུ་ཡིས་ནི། བྱིན་ཞེས་དལ་གྱིས་སྤྲུལ་བར་བྱ།

67

དེ་སྐད་དེས་བཛེད་དེ་ཡིས་ཀྱང། ཁས་རྒྱང་དེ་ཡིས་བསྟན་པ་བྱས།
གང་གྱིས་བ་གྱི་ཕྱུ་ལ་ནི། སྒྲེ་བོ་སྒྲོང་བར་དགོས་པར་གྱུར།

68

རྒྱལ་ཁྲིམས་མ་ཚང་བཛེད་པས་དེས། དེ་ནས་གྲོང་པས་མ་མཚོད་དེ།
དིང་དུ་སོང་གྱུར་ཆེན་པོ་ནིམས། བཀྱར་སྟེ་ཉམས་པས་འཛིགས་པ་ཉིད།

69

ལྟར་དུ་རྒྱ་རྒྱུ་དེ་བདག་སྟེ། འཕགས་ལ་སྤྲུང་བས་སྒྲེ་གཞན་ལ།
བསོད་ནམས་མེན་སྤྱད་དེས་ཉལ་ལས། མཛེས་མས་དིང་ཡང་རྒྱོན་གྱིས་སྤྲུང།

70

བདག་སྒྲོན་བྲས་ཟེའི་སྤྲུག་དོག་གིས། བར་ཏུ་སོར་བྱུལ་བ་ནི།
རྒྱོ་རྒྱན་མངོན་གསུང་ལྟར་ཡིས། སྤྲུགས་པ་སྤྲུག་དོག་དག་གིས་བཅོམ།

71

महार्हवस्त्रयुगलं भ्रात्रे भक्तजनार्पितम् ।

तस्मै वशिष्ठः प्रददौ प्रीत्या सरलमानसः ॥ ६४ ॥

तदादाय गुणद्वेषी न वैराद्विरराम सः ।

नोपकारैर्नवा प्रीत्या निर्जतां याति दुर्जनः ॥ ६५ ॥

एकान्ते स समाहूय विहारपरिचारिकाम् ।

दत्त्वास्यै वस्त्रयुगलं जगाद कृतसत्कृतिः ॥ ६६ ॥

इदं त्वया वस्त्रयुगं परिधाय सुमध्यमे ।

वशिष्ठेनार्पितमिति प्रश्ने वाच्यः शनैर्जनः ॥ ६७ ॥

इति स्वीकृत्य तेनोक्ता तदादिष्टं चकार सा ।

येनाभवद्वशिष्ठस्य जनो विश्ववशङ्कितः ॥ ६८ ॥

शीलवैकल्पवादेन सोऽथ पौरैरपूजितः ।

दूरं ययौ महान्तो हि सत्कारभ्रंशभीरवः ॥ ६९ ॥

सोऽहमार्थ्यापवादेन भरद्वाजोऽन्यजन्मसु ।

भुक्ताप्यपुण्यं तच्छेषात् सुन्दर्याद्य मृषार्हितः ॥ ७० ॥

ब्राह्मणेनेर्षया पूर्वं वाराणस्यां मया मुनेः ।

दवादेन हता कीर्तिः पञ्चाभिन्नस्य धीमतः ॥ ७१ ॥

མེདོག་བཞུ་ཅན་གྲགས་པ་ཡི། བ་དན་ལྟར་མཛེས་སྒྲུང་འཛོེ་མ།
བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བྱད་མེད་མཆོག། བ་རྒྱ་སིར་ཕྱོན་བྱང་བྱར།

72

གཡོ་ལྔན་གྱ་གྱའི་བསམ་པ་ཅན། བད་ཅོ་ཞེས་པས་ནས་ཞིག་དེ།
མཐོང་ནས་མཆོན་མོ་སྒྲུང་པའི་སྒྲུང། གོས་དང་གྱོན་དག་དེ་ལ་བྱིན།

73

དེ་ནས་གཡོ་བའི་ཆགས་པ་ཅན། མཆོམས་ལ་འགྲོགས་པར་མངའ་བྱོགས་པའི།
ཉིན་མོར་བྱེད་པ་ནས་མཁའ་ཡི། བྱམས་ཀྱི་མཐར་ནི་བབས་པའི་ཚོ།

74

བཟང་མོ་རང་གི་བྱིས་མོང་ནས། མེདོག་གོས་དང་གྱོན་ནིམས་གྱིས།
མཛེས་བ་ཉིད་ཀྱི་གྱོན་ལ་ནི། སྒྲུང་ཡང་རྒྱུས་པའི་གྱོན་དག་བྱས།

75

སྒྲུག་རྩི་ཀྱང་པའི་མཐོལ་ལ་རབ་ཆགས་ཤིང།
དོ་ཤལ་མཆོག་ནི་མགྱིན་པར་དབྱངས་ནས་ཀྱང།
བྱ་བ་དོན་བཉེར་མེལ་ལ་བྱོགས་དེ།
སྒྲུང་འཛོེ་སྒྲུང་པའི་དོན་བཞིན་དེ་ཡིས་བྱས།

76

མགྱིན་པ་ལ་གཞན་བཞིན་གཞན་མཆུ་ལ་གཞན།
དེ་བཞིན་གཞུགས་ཅན་མ་དེས་སྒྲིང་ལ་གཞན།
ནིམ་བཀྲ་རང་གྱི་བྱ་བ་གཞུགས་བརྒྱན་བཞིན།
སྒྲེས་བྱ་ཆགས་བྱེད་ཉིད་ཀྱིས་གྱོན་ནིམས་བརྒྱང།

77

वाराणस्यामभूत्पूर्वं भद्रा नाम वरानना ।

वेश्या यशःपताकेव कान्ता कुसुमधन्वनः ॥ ७२ ॥

तां कदाचिन्मृणालाख्यो विटः कुटिलचेष्टितः ।

दृष्ट्वा तस्यै ददौ रात्रिभोगायांशुकभूषणम् ॥ ७३ ॥

ततस्तरलरागायाः सन्धायाः सङ्गमोन्मुखे ।

गगनाङ्गनपर्यन्ते^१ लम्बमाने दिवाकरे ॥ ७४ ॥

गत्वा स्वभवनं भद्रा पुष्पांशुकविभूषणैः ।

लावण्याभरणा चक्रे पुनरुक्तं प्रसाधनम् ॥ ७५ ॥

अलक्तके पादतलावसक्ते

कण्ठावलम्बिन्यपि तारहारे ।

कार्यार्थिनी दर्पणसम्मुखी सा

चकार वेश्याचरितं यथार्थम् ॥ ७६ ॥

कण्ठेऽन्यदन्यत् वदनेऽन्यदोष्ठे

वभार तन्वी हृदये तथान्यत् ।

सा भूषणं लोभनमेव पुंसाम्

मूर्त्तं स्वकर्त्तव्यमिवातिचिचम् ॥ ७७ ॥

ཡིད་སྦྱོར་གྱིས་བཞི་གྲགས་པ་རྒྱ་བའི་གཟུགས་ནི་དང་པོ་བཞིན།
 ལན་བྱ་ཐིག་ལའི་རི་མོས་འཛེགས་ལྷན་བར་རབ་སྦྱས་ཤིང་།
 རབ་འགོ་བདུག་པའི་དུ་བས་རབ་རིབ་ཐུན་མཚམས་བཞིན་བཀྲ་བ།
 ཆགས་པ་དང་བྱས་ཡན་ལག་དང་བཅས་ཆགས་བའི་རབ་མཛེས།

78

དེ་ནས་གཡོག་མོ་ཆུ་སྤྲིན་ས། ཞེས་པ་སྤྱད་བར་རབ་ཉུགས་དེ།
 དེར་སྦྱས་སྐད་ཅིག་འགོགས་འདོད་པའི། གཞིན་ཉུགས་ར་བ་བྱི་ན་མོད།

79

ཀར་པ་ནི་བཀྲ་སྤྱུག་ལ། རྩ་བཞིན་དུ་ནི་མེད་བར་བྱེད།
 འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་གཏེར་ཞིང་འོངས། ནང་ཉུགས་ཉིད་ནི་ཡི་རལ་ཐོང་།

80

རབ་མང་ནོར་ལྷན་གཏོང་པོད་ཅན། བྲེལ་བས་ཡུན་རིང་མི་སྤོད་པ།
 འདོད་བསྐྱིབས་འདོད་ལྷན་བཟོད་པ་ཅན། སྐལ་བ་བཟང་མོ་གཤམ་ཐོབ།

81

ཅས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། ཡོན་དང་ཆགས་པའི་བར་དུ་ནི།
 སྐད་ཅིག་འཕྱང་མོ་ཡུག་པ་བཞིན། བཟང་མས་འཆུས་བཅས་རབ་སྦྱས་པ།

82

གཞན་ལས་སྒྲ་ནི་སྒྲང་པ་དག། ལས་སྒྲང་དག་གི་བྱད་མེད་བཞིན།
 དེ་དུས་དོན་གཏེར་གཞན་ལ་ནི། ལག་བཟེད་ཉིད་དུ་མེད་ལྟར།

83

སྦྱི་གྱི་ནོམས་བཞིན་ཐམས་ཅད་ཀྱི། དབང་དུ་གྱུར་ཀྱང་སྐད་ཅིག་ནི།
 གང་གིས་སྤོན་ཉིད་འཐབས་པ་དེ། སྤང་འཛོང་བྱད་མེད་ནོམས་ཀྱིས་བདག།

84

कलिततरुणरागा साङ्गरागा बभौ सा
तिमिरशवलसन्धेवोत्ससङ्गुपधूमैः ।
मनसिजजयकीर्त्तिं मूर्त्तिमाद्यामिवेन्दो-
रलकतिलकलेखां लीलया सूत्रयन्ती ॥ ७८ ॥

ततः प्रविश्य त्वरिता दासी मकरिकाभिधा ।
तामूचे क्षणसंगार्थी वहिरास्ते युवा नवः ॥ ७९ ॥

कार्पापणानां तृणवद् वितीर्य शतपञ्चकम् ।
प्रविश्येव विनिर्याति सोऽयं ते निधिरागतः ॥ ८० ॥

प्रभूतद्रविणत्यागी व्यग्रत्वादचिरस्थितिः ।
छन्नकामः क्षमी कामी सुभगे लभ्यते कुतः ॥ ८१ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा भद्रा प्रोवाच सस्मिता ।
क्षणं देलायमानेव मध्ये दाक्षिण्यलोभयोः ॥ ८२ ॥

कथं रथ्याङ्गनेवाहमन्यस्मादात्तवेतना ।
गच्छामि प्रार्थितान्यस्य तत्क्षणोत्तानपाणिताम् ॥ ८३ ॥

प्रपाणामिव सर्वस्य स्वाधीनानामपि क्षणम् ।
पूर्वसेवा वृता येन स स्वामी वेशयोषिताम् ॥ ८४ ॥

མཚན་མོ་གཅིག་ལྟ་འདི་ཉིད་ནི། བད་ཅོས་ཉིས་ལ་ཅི་ཞིག་བཟོད།

གཞན་གྱིས་སྒྲོ་བོད་དྲུ་ཅུ། བདག་ཅག་དྲི་བ་གསར་པ་ཅོས།

85

བཟང་མོས་འདི་བཟོད་ཅུང་ཅུ་དེས། མཚོག་དུ་སྤྲོད་ཅི་ལ་ཆགས་བཞིན།

གསར་པ་གསར་པ་འདི་འོ་ཆགས་ཤིང་། ཁྲིས་པས་དེ་ལ་རབ་སྒྲུབ་པ།

86

གལ་ཏེ་འོང་བ་བཏང་གུར་ན། མོང་བ་ནང་པར་འོང་མི་འགྱུར།

སྤྲད་འཛོང་ནི་མས་དང་ཚོང་བ་ལ། སྤལ་བས་ཉི་པ་མང་བར་འགྱུར།

87

འདི་ནས་ཅུང་ཟད་འདི་ནས་དང་། ཅུང་ཟད་ཉིན་མཚན་དུ་གསོག་པ།

སྤྲད་འཛོང་ནི་མས་ཀྱི་སྒྲུས་བྱ་ཡིས། ཉིད་པའི་མེ་ཏོག་འབྲུ་བ་བཞིན།

88

སྤྲད་འཛོང་མ་ལ་དྲི་བ་དུ་མཛེད། སྤོང་བ་ནི་མས་ཀྱི་རིག་པ་བཞིན།

ཆོས་ཀྱི་སྤྲད་མིན་འདོད་སྤྲད་མིན། བོར་ཉིད་སྤྲད་དུ་གྱིས་པར་བྱེད།

89

མང་དང་འགྲོགས་པས་སྤྲད་འཛོང་མ། མི་གཙང་བ་ཉིད་མི་འགྱུར་ཞིང་།

འདི་ཡི་བདུལ་ཞུགས་མི་ཉམས་དེ། སྤར་ལ་དོན་དུ་གཉེར་བྱར་འགྱུར།

90

གཞན་དག་ཕྱིར་འཕྲོན་གཞན་ན་འཆུག། གཞན་དག་ཕྱི་ནས་རབ་ལྷ་བའི།

སྤྲད་འཛོང་གང་དེ་མཛོས་པ་ལྟེ། ས་ཡི་བདག་བའི་མདུན་ས་བཞིན།

91

ཚོང་པ་དབུལ་བའི་སྤང་བཞིན་དུ། ཉོང་པར་བྲིས་ན་གང་འདུག་པ།

སྤྲད་འཛོང་ནི་མས་ལ་འདི་ལས་ནི། ལྷག་པ་སྤལ་ངན་གཞན་པ་ཅི།

92

एकैवेयं मृणालेन क्रीता रात्रिः किमुच्यते ।

परः प्रातः समायातु नवारम्भाः सदा वयम् ॥ ८५ ॥

इत्युक्ता भद्रया क्षुद्रा मधुलुब्धेव सा परम् ।

सक्ता नवनवास्वादे कुपिता तामभाषत ॥ ८६ ॥

न गतः प्रातरागन्ता प्राप्तः संत्यज्यते यदि ।

भाग्यैर्भवति वेश्यानां वणिजाञ्च बहुक्रयः ॥ ८७ ॥

इतः किञ्चिदितः किञ्चिच्चिन्वन्तीनां दिवानिशम् ।

वेश्यानां पौरुषो लोभः कुसुमावचयोपमः ॥ ८८ ॥

न धर्माय न कामाय धनार्थैव प्रसाध्यते ।

वेश्या याचकविद्येव बहुप्रणयिनी सदा ॥ ८९ ॥

नायात्यशुचितां वेश्या व्रतमस्या न लुप्यते ।

भजते बहुसङ्गेन प्रत्युताभ्यर्थनीयताम् ॥ ९० ॥

निर्यान्त्यन्धे विशन्त्यन्धे प्रतीक्षन्ते वहिः परे ।

यस्याः सा शोभते वेश्या सभा भूमिपतेरिव ॥ ९१ ॥

दैर्भाग्यं पण्यकामिन्याः किमन्यन्नास्त्यतोऽधिकम् ।

तुल्येव स्त्रीणां वणिजः शून्याः सौदन्ति यद्गृहे ॥ ९२ ॥

སྐལ་ངན་གྱིས་ནི་འཛིན་བྱེད་མེད། འཕྱོན་མ་སྟོང་པར་ཉལ་བ་ནི།
སྤྱོད་འདོད་ལྡན་ནི་མས་ཀྱིས། རྩོན་གྱི་འཁྲུག་པར་གྲུབ་པར་བྱེད། 93

འཕྲལ་ལ་ཉི་བ་ཡོངས་བཏང་ནས། རིང་ན་གནས་ལ་བསྐྱུགས་པ་ན།
རྩོང་འགྲམས་ས་ཅུ་སྟང་འཛོང་མ། འཕྲེང་བ་བཞིན་དུ་སྐར་དུ་བསྐྱུགས། 94

འདི་ནི་དག་མཚན་ཅས་དོན་གཉིས། བྱ་བས་བྲེལ་ཞིང་མང་དུ་སྟེར།
ནང་ཞུགས་ཉིད་ན་བྱི་རེལ་འགྲོ། ཅི་ཉམས་ནོར་ནི་སྤང་བར་མཛོད། 95

ཕན་བ་འདི་ཐོས་བརྗེ་མོ་དེས། དེ་བཞིན་ཞེས་དེ་ཁ་ཡིས་སྤང།
སྟང་འཛོང་རང་བཞིན་ཆགས་བ་ལྟེ། རིག་པ་སྐྱེ་བོ་ཆགས་བྱེད་ཉིད། 96

སྟང་ཅིག་ཉིད་ནི་དེར་བཟོད་མཛོད། བདག་གིས་ཆས་དང་གྲྀན་མ་ཚར།
ཞེས་བཞི་འཕྲིན་ནི་སྐྱེལ་བ་ལ། བད་ཅོ་ལ་ནི་གཡོག་མོ་བཏང། 97

འདོད་ལྡན་མཛེས་པ་ཞེས་བྱ་བ། མང་པོ་སྐྱིན་བས་སྟང་ཅིག་ནི།
སྤང་བོས་པར་ཅན་བཞིན་དེ། སྟང་བས་འཁྲུགས་པ་ཉིད་གུར་དོ། 98

དེ་ནས་དེ་ནི་སོང་བ་དང་། མཚུ་ནི་སོས་བཅད་སྒྲགས་དང་།
དེ་ཡིས་བཅེ་མེད་འབྱུང་བ་ཡིས། སྟང་ཅིག་གིས་ནི་རྩིང་ཉིད་ཐོབ། 99

སྤར་ཡང་གྲྀན་ནི་རབ་བརྒྱུད་ན། བདྲོའི་ཅོ་ལ་སྐར་བར་ནི།
བྱོན་ཞེས་སྤང་བ་སྐྱུས་པ་ཡིས། གྲོགས་མོ་དེ་ནི་ནོས་པར་སྤངས། 100

अभाग्यैर्ग्राहकाभावे गणिका शून्यशायिनी ।

मिथ्या वर्णयति प्रातः कामुकैर्द्वारभञ्जनम् ॥ ६३ ॥

सद्यःक्रयपरित्यागा दूरवर्त्तिप्रतीक्षया ।

माला इवाशु शुष्यन्ति वेश्याः पण्यप्रसारके^१ ॥ ६४ ॥

एष कौतुकमाचार्यी कार्यव्यग्रो बहुप्रदः ।

प्रविश्यैव विनिर्याति का क्षतिर्गृह्यतां धनम् ॥ ६५ ॥

श्रुत्वैतत् स्वहितं भद्रा तथेति प्रत्यपद्यत ।

लोभः स्वभावो वेश्यानामौचित्यं जनरञ्जनम् ॥ ६६ ॥

क्षम्यतां क्षणमत्रैव नाहं सज्जप्रसाधना ।

[विससर्ज मृणालाय दासीं सन्देशवादिनीम् ॥ ६७ ॥

क्षणं सुन्दरकाख्येन बहुदानेन कामिना ।

सा पद्मिनी गजेनेव भुक्ता व्यालोलतां ययौ ॥ ६८ ॥

ततस्तस्मिन् गते दन्तच्छेदोच्छिष्टरदच्छदा ।

निर्दयालिङ्गनैस्तेन नीता निर्माल्यतां क्षणात्^२ ॥ ६९ ॥

विससर्ज मृणालाय पुनरात्तप्रसाधना ।

सा सखीं गूढविद्वेषां तूर्णमागम्यतामिति ॥ १०० ॥

१ ^W वेश्यापण्यः प्रसारके ।

२ ^W १ and ^W २ omit the portion bracketted.

དེ་ཡིས་སྤྲུམ་བཞི་བ་མ་ལས། དེ་ཡི་སྤྱོད་ཚུལ་པད་ཅོས་ཤེས།
འདི་ཉིད་དུ་ནི་བཟང་མོ་དག། ཤོག་ཅེས་ཁྲོ་བ་སྤྲུམ་པས་སྤྲུམ།

101

དེ་ནས་འཕྲིན་ཐོས་དྲི་བཟང་གིས། ཀྱང་དུག་པ་ནི་འགྲུགས་མ་དེས།
པད་ཅོས་བསྟེན་པའི་སྦྱིད་མོས་ཚལ། ཀྱང་འགྲུང་མེད་ཀྱི་གྱིས་པར་སོང།

102

དེ་ནི་འོང་བ་མཐོང་གུར་ནས། ཆགས་སྤང་དུག་ནི་མི་བཟད་པ།
འཁོར་བ་ནོམ་པ་དང་བཅས་བཞིན། དེ་ནི་ནོམ་འགྲུར་ལྷན་པར་གུར།

103

དེ་ཡི་བསམས་པ་གཡོ་བ་ཡིས། བདག་དོན་གཉིད་བར་བདགས་པ་ཡི།
གྱིན་ནོམས་ཆགས་ལས་བཞིན་དང་ནི། ཉི་བར་སྤྱད་པས་ཉམས་པར་བྱས།

104

སྦྱི་མ་རང་སྤྱོད་གྲ་གུའི་ཚོགས་པ་བཞིན་དུ་ནུ་མའི་ངོས་དག་ལ།
སེན་མོ་འབྲིག་པོར་རབ་བདེ་བ་ནོམས་ཀྱིས་དེ་མོ་གསར་པ་འཛིན་ཉེད་ཅིང་།
མཚུ་འདབ་མཛོས་པ་གཡོན་ཅན་ལྷག་མས་ཉམས་ཤིང་བཞིན་ན་ཟད་གུར་པ།
ལག་འགྲོ་མ་འདིས་བདག་གི་ཡན་ལག་ཀུན་ལ་མི་བཟད་དུག་ནོམས་སྟོ།

105

སྐད་ཅིག་དེ་བསམས་ཆེ་བར་རབ་ཁྲོས་པའི།
མེ་ཡིས་རབ་བསྐྱེད་དུ་བའི་ནོམ་འཕྲུལ་ནི།
སྦྱིན་མའི་ནོམ་འགྲུར་དུས་ཀྱི་བཞིན་ལྷན་དེས།
སྤྲུམ་བཞིས་པ་དེ་ལ་རབ་སྤྲུམ་པ།

106

ज्ञात्वा मृणालस्तद्वृत्तं पैश्रून्यात् कथितं तथा ।
इहैवायातु भद्रेति गूढकोपः समभ्यधात् ॥ १०१ ॥

ततः सा प्राप्तसन्देशा सौरभाकृष्टषट्पदा ।
मृणालजुष्टमुद्यानं प्रययौ फुल्लपादपम् ॥ १०२ ॥

तां दृष्ट्वैव समायातां रागद्वेषविषोक्तटः ।
संसार इव साकारः सविकारो बभूव सः ॥ १०३ ॥

सोऽचिन्तयच्चपलया मदर्थमुपकल्पितम् ।
कृतमन्योपभोगेन लोभलुप्तं प्रसाधनम् ॥ १०४ ॥

नखोल्लेखैर्वक्त्रैः कुटिलचरितं हन्त लिखितम्
वहन्ती प्रत्यग्रं निजमिव समग्रं स्तनतटे ।
विटोच्छिष्टक्लिष्टाधरदलरुचिः क्षामवदना
भुजङ्गी सर्वाङ्गं विषमविषमेषा दिशति^१ मे ॥ १०५ ॥

क्षणं विचिन्त्येति पृथुप्रकोपः
क्षणानुधूमेऽग्नमविभ्रमेण ।
भ्रुवोर्विकारेण स कालवक्त्रः
प्रावाच तां साध्वससन्निरुद्धाम् ॥ १०६ ॥

མང་དང་སྐད་ཅིག་ལ་འགྲོགས་སྐད་འཛོང་གང་།

དེ་ནི་དང་པོ་གཞན་ནོར་ཅི་ལ་འཛིན།

བདག་དོན་ཉིད་དུ་བྱས་པའི་ཆས་འདི་དག།

ཁྱིད་ཀྱིས་དྲུལ་གྱི་ཐིགས་པའི་ལྷག་མར་བྱས།

107

ཞེས་སྐྱས་གཟུགས་བཟང་མོ་ཡི་འོག་པག་ནི།

གཡོ་ཞིང་བསྐྱོད་པའི་གསལ་བའི་སྒྲ་དག་གིས།

དྲིན་མཛོད་བྱ་མོ་གཞིན་ནུ་གསལ་བའི་འོས།

སྤངས་ཞེས་དམན་བས་སྒྲིང་བར་བྱེད་པ་བཞིན།

108

བྱང་བའི་འཕྲིང་བ་སྒྲ་སྒྲིག་གཏིབས་པ་ཡི།

འཁྲི་ཤིང་ནྟམས་ཀྱང་བཞིན་ནི་རབ་བདུད་པས།

འག་པའི་ཡལ་འདབ་ཀྱན་དུ་གཡོབ་བྱེད་ཅིད།

བཙེ་བས་རིང་ནས་སྒྲིག་པར་བྱེད་པ་བཞིན།

109

འཛིགས་ཅུང་བསྐྱུན་པའི་སྤྱག་བཞིན་བཙེ་མེད་དེས།

ཡན་ལག་འཁྲི་ཤིང་སྒྲག་ཉམས་རི་དགས་ནི།

གཡོ་ཡང་མིག་ཅན་བསལ་ནས་མགྲོགས་པ་ཡིས།

གདུམ་པོ་མཚོན་ཆ་ཁྲག་སྒྲགས་རབ་དུ་སོང།

110

क्षणेन वेश्या बहुसङ्गता या^१
 गृह्णाति सा किं परवित्तमादौ ।
 मदर्थमेवाहित एष वेशः
 कृतस्त्वया स्वेदकणावशेषः ॥ १०७ ॥

इति ब्रुवाणः सुतनोः प्रकम्प-
 विलोलकाञ्चास्तरलस्वनेन ।
 प्रसीद वालामबलामबध्यां
 रक्षेति दैन्यादिव याच्यमानः ॥ १०८ ॥

लताभिरप्याकुलभृङ्गमाला-
 विराविणीभिर्दययैव दूरात् ।
 निवार्यमाणः प्रणताननाभिः
 समन्ततः पल्लवपाणिकम्पैः ॥ १०९ ॥

घोराकृतिर्व्याघ्र इवाष्टणोऽसौ
 चासावसन्नाङ्गलतां कुरङ्गीम् ।
 हत्वा नृशंसस्तरलायताक्षीं
 रक्ताक्तशस्त्रः प्रययौ जवेन ॥ ११० ॥

१ H, ^w₁ and ^w₂ read क्षणेन यस्या बहुसङ्गतायाः ।

གང་ཞིག་ཁྲོ་བའི་ལོང་བས་མིག་བཀག་པ།
 དེ་དག་ནྟམས་ལ་བྱ་མིན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
 དྲིལ་དུ་ཡིད་ནི་བཅེ་བས་དབྱལ་བ་ཡིས།
 སྒྲོན་རྩལ་བཅེ་མེད་འཛིགས་རུང་ནྟམས་ལ་ཡང་།

111

དབེན་པར་བཟང་མོ་སྤྲིག་ཅན་གྱིས་བསད་ཅེས།
 དེ་ནས་དེར་ནི་འབངས་མོས་སྒྲ་བསྒྲགས་གིང་།
 སྒྲུ་བོ་འདུས་ཆེ་ཉི་ཆེ་སངས་གྱིས་གྱི།
 བགས་མཐར་དེ་ནི་རང་དགའ་དགའ་དུ་ཞུགས།

112

དེ་མདུན་ཁྲག་གིས་སྒྲགས་པའི་མཚོན་བཞག་ནས།
 སྒྲུ་བོའི་ཆོགས་གྱི་ནང་དུ་དེ་བྲོས་ཆོ།
 དྲིལ་འཛིན་གྲོང་པས་སྤྲིག་པ་མེད་མོད་ཀྱང་།
 རང་སངས་གྱིས་ནི་འཕྲལ་ལ་གཟུང་བར་འགྱུར།

113

མ་རུངས་གཞོན་བྱེད་ལ་འེས་གསོད་པའི་སར།
 དེ་ནས་གྱུ་ལ་པོའི་བཀའ་ཡིས་དེ་བྲིར་ཆོ།
 བསྐྱེད་ཅི་ལག་འཕྲལ་ལ་འགྲོད་པ་སྤྲེས།
 སྤྲིག་པ་འདི་ནི་བདག་གིས་བྱས་ཞིས་སྤྲེས།

114

तेषामकार्यं किमिवास्ति येषां
क्रोधान्धरुद्धानि^१ विलोचनानि ।
दयादरिद्राणि मनांसि नित्यं
नैर्घृण्यघोराणि च चेष्टितानि ॥ १११ ॥

पापेन भद्रा विजने हतेति
कोलाहले तत्र कृतेऽथ दास्या ।
जनाभिसारे सुरुचेर्विवेश
प्रत्येकबुद्धस्य स काननान्तम् ॥ ११२ ॥

धृत्वा तदग्रे रुधिरार्द्रशस्त्रं
तस्मिन् प्रविष्टे जनतान्तरालम् ।
पौरैरपापोऽपि गृहीतचिह्नैः
प्रत्येकबुद्धः सहसा गृहीतः ॥ ११३ ॥

नीतेऽथ तस्मिन् नृपशासनेन
क्रूरापराधोचितबध्यभूमिम् ।
जातानुतापः प्रसभं मृणालः
पापं मयैतत् कृतमित्युवाच ॥ ११४ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡི་ཚོག་གིས་རང་སངས་གྱིས།
 དབྱད་ནས་གྱིལ་པོས་ཕུག་འཛལ་བཏང་བའི་ཚོ།
 ངན་བྱེད་ལ་འོས་བཟེད་པ་དཀའ་བའི་བཀའ།
 ཉམས་ཁྱོང་འདི་ནི་བདུན་ཚེ་བས་ཐོབ།

115

དེ་ང་རྒྱལ་པོའི་སྤྲིག་དེས་སྦྱི་བ་མང་།
 འབྲམ་གྱིས་དབྱལ་བའི་ནང་དུ་ཡོངས་སྤྱད་ནས།
 དེ་ཡི་ལས་འབྲས་རྣམས་ས་ད་ལྟ་ཡང་།
 ལྷ་སྤྲིགས་བྱ་མའི་རྩོན་གྱིས་མཛོད་པར་སྦྱར།

116

གྲོང་བྱིར་གཉིན་ལྷན་དག་ན་སྤོན། བཅོམ་ལྷན་གྱིལ་བ་ནིས་པར་གཟིགས།
 གྲོང་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་གྱིས་མཛོད་ཅིང་། དག་སྤོང་ཚོགས་གྱིས་བསྐྱོར་དེ་གདས། 117

བམ་ཟེ་མ་ཐར་ཞེས་པ། མཛོད་དང་ལྷན་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 གྲོང་པ་ལ་སྦྱས་དག་སྤོང་ནི། མགོ་རེག་ཡོངས་སྤྱོད་འོས་པ་མིན།

118

ཀོ་ཏར་ཡི་ནས་བྱལ་གྱིས། འདི་དག་གི་ནི་ཁ་ཟས་བསྐྱབས།
 གོ་རེག་སྦྱར་བཀ་ལྷན་པའི་ཁ། མཚོག་གི་ཁ་ཟས་འོས་པ་མིན།

119

བམ་ཟེ་དེ་དག་ཚོགས་དེ་ལས། སྦྱི་བ་མང་པོར་དེ་ཡི་སྤྲིག།
 སྤྱད་ཅིང་ད་ལྟ་ལས་རྣམས་གིས། ཀོ་ཏར་ཡི་ནས་ཀྱི་ཟས།

120

मुक्ते ततस्तद्वचसा विचार्य
प्रत्येकबुद्धे प्रणिपत्य राज्ञा ।
रसन्नतां दुःसहशासनस्य
नीतो मृणालः कुक्षतोचितस्य ॥ ११५ ॥

अहं स पापं बहुजन्मलक्षै-
र्भुक्ता तदुग्रं नरकान्तरेषु ।
अद्यापि तत्कर्मफलावशेषात्
मिथ्यैव^१ तीर्थाङ्गनयाभियुक्तः ॥ ११६ ॥

बन्धुमत्यां पुरि पुरा विपश्यी^२ भगवान् जिनः ।
भोगैरभ्यर्चितः पौरैस्तस्यौ भिक्षुगणैर्वृतः ॥ ११७ ॥

पूज्यमानं तमाचोक्य ब्राह्मणे मठराभिधः ।
उवाच पौरान् विशिखा भोगयोग्या न भिक्षवः ॥ ११८ ॥

पुराणैः कोद्रवयवै^३र्भ्योज्यमेषां विधीयताम् ।
न मुण्डकानां विकटं दिव्याहारार्हमाननम् ॥ ११९ ॥

इति वाक्यात् स विप्रोऽहं तत्पापं बहुजन्मसु ।
भुक्ताद्य कोद्रवयवाहारः शेषेण^४ कर्मणः ॥ १२० ॥

१ ^W and ^W मिथ्यैव ।

२ ^W विपश्यी ।

३ ^W read कोटरयवैः and notes at the margin—कोद्रवयवैः ।

४ ^W कोद्रवयवाहारेण कर्मणः ।

གང་ཚེ་བདག་སྒྲིན་བྲམ་ཟེལ། བྱིའུ་ཅུ་དྲ་ར་ཞེས་གྱུར།
 དེའི་ཚེ་བདག་གི་རིགས་མཚོགས་ལ། སྒྲིན་པ་ཡིས་ནི་མི་དག་གི་བོལ། 121

ལས་དེ་ད་ལྟ་ལོ་བྱུག་དུ། དཀའ་བ་སྦྱད་པ་བདག་གིས་བསྐྱབས།
 དེ་ལས་སྒྲིག་པ་བྱང་ཆུབ་ཀྱིས། བསྐྱངས་པ་ཡིས་ནི་བོལ་མ་གྱུར། 122

བྱིས་བདག་ཞོར་ཐུན་ཞེས་བྱ་བ། ཀར་པ་ཏར་ནི་སྒྲིན་བྱང་སྟེ།
 དཔལ་ཐུན་ཞེས་བྱ་དེ་ཡི་བྱ། ལུས་ནི་ནྟལ་གནས་མིན་པར་གྱུར། 123

དེ་ནི་སྒྲིན་པ་ཁ་བའི་བཞིན། ཞེས་པ་ཞོར་མང་རེ་བ་ཡིས།
 ནྟལ་གནས་བྱས་ཀྱང་དེ་ཡི་པས། དེ་ལ་ཅི་ཡང་བྱིན་མ་གྱུར། 124

དུས་ཀྱིས་གཟུང་བ་ཉིད་གྱུར་དེ། ཡང་ཡང་དེ་ཡིས་བོས་པར་བྱས།
 དེ་ཡིས་པ་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་། ཁས་སྒྲུང་སྒྲིས་པ་བོལ་མ་གྱུར། 125

སྒྲིན་པ་ཁྲོ་བའི་རིམས་ཀྱིས་གདུངས། སྟེན་པས་གཡོ་བའི་ཤུགས་རིངས་ཅན།
 ནད་པ་ཡིས་ཀྱང་འགོངས་པ་དེས། སྦྱག་བསྐྱལ་ལས་ནི་རབ་བསམས་པ། 126

ཀྱིས་བསམ་པ་བྱང་པོ་དག། གཡོ་དང་ཐུན་པ་བདག་གིས་བསྐྱས།
 བདག་གི་ལག་ནས་ནད་པ་ཡིས། གདེར་འདས་དེ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ། 127

ཚ་བའི་སྒྲིན་བཞིན་སྒྲིན་པ་ནི། ནད་པ་ཤིས་ཀྱིས་སྒྲིན་དུ་བསྐྱར།
 གདུང་བ་བསམས་པར་གྱུར་པའི་ཕྱིར། དུན་ཡང་ཁ་ནི་སྦྱགས་འབྱིན་བྱེད། 128

यदाहमभवं पूर्वमुत्तरो नाम मानवः ।

पुङ्गवस्यापवादेन मयाप्तमशुभं तदा ॥ १२१ ॥

षड्वर्षाण्यधुना तेन कर्मणा दुष्करक्रिया^१ ।

चरितं न क्षणादोधेन प्राप्तं त्वधिकं ततः ॥ १२२ ॥

पुराभवद्गृहपतिर्धनवान्नाम कर्वटे^२ ।

श्रीमान्नाम सुतस्तस्य बभूवास्वस्थविग्रहः ॥ १२३ ॥

वैद्यस्तिक्तमुखो^३ नाम तं बहुद्रविणाशया ।

स्वास्थ्यं निनाय तत्पिचा दत्तं चास्मै न किञ्चन ॥ १२४ ॥

कालेनातुरतां यातः स्वास्थ्यं तेन पुनः पुनः ।

स नीतस्तत्पितुः किञ्चित् प्राप्तं न त्वार्त्तिभाषितम्^४ ॥ १२५ ॥

अमर्षज्वरसन्तप्तस्तृष्णातरलितः श्वसन् ।

सोऽचिन्तयद्भिषग्दुःखादातुरेणापि लङ्घितः ॥ १२६ ॥

अहोवताहं धूर्त्तेन वाहितः शरलाशयः ।

किं करोम्यधुना हस्ताङ्गतो मे निधिरातुरः ॥ १२७ ॥

कटुकौषधवद्वैद्यः पूर्वमार्त्तस्य सम्मतः ।

चिकित्सितातुरः पश्चात् स्मृतोऽपि मुखकूणनम् ॥ १२८ ॥

१ H मया ।

२ W कर्वटे ।

३ W विषल्लिक्तमुखः ।

४ Orig नदार्त्तिभाषितम् । H नत्वर्त्ति भाषिता ।

དེན་གྲུབ་ལ་ནི་མོར་ལྷན་དང་། སྒྲོལ་ཐེན་དག་ལ་གྲུབ་བཞིན།

མ་ལུས་ནད་ལས་གོལ་གྲུར་བ། སྤུ་ལ་སྒྲན་བ་ཉི་བར་མཁོ།

129

མཆོད་དང་ཞབས་ལ་གདུགས་བྱས་བས། བད་པས་སྒྲན་བ་རབ་བཞེན་དེ།

བྱི་ནས་མིང་ནི་བསྒྲགས་བ་ན། བསོས་བ་ནས་ས་གྲིས་བྱད་གྲིས་འདེབས།

130

རྩོན་པ་གྲུལ་པོ་སྒྲན་བ་ཡིས། འཛིང་ལས་རི་དགས་ཆོས་ཀྱིན་དང་།

ནད་བསོས་སོང་བ་བསོད་ནས་ས་གྲིས། བྱི་ནས་སྒྲོད་ལུལ་དག་དུ་རྒྱང་།

131

དེ་ལྟར་རབ་དུ་སེས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་དྲག་དུ་ཡོངས་སྤུ་གདུངས།

སྒྲན་བ་བཞིན་དུ་ཁྲི་ལྷན་ན། སྒྲར་ཡང་དེ་ཡིས་ཐོབ་པར་གྲུར།

132

དེ་ནས་ཁྲོ་བ་བསྒྲིབས་བ་ཡི། སྒྲན་པས་འགལ་བའི་སྒྲོར་བ་ལས།

གྲུ་མ་འཆད་པར་བྱེད་བའི་སྒྲན། འཕྲལ་ལ་ཉམས་བྱེད་དེ་ལ་བྱིན།

133

དེས་བྱིན་གཞོད་པ་འབྲུངས་བ་ལས། དེ་ཡི་གྲུ་མ་དུས་བྱ་གྲུར།

སྒྲིག་པའི་གཡང་ལ་རྒྱང་བ་ཡི། ཆགས་པས་ཡོང་ནས་ས་ཅི་མི་བྱེད།

134

སྒྲན་བ་ང་ཉིད་དེ་ཡི་སྒྲིག། སྒྲེ་བ་སྒྲིག་གཞིར་སྤྱད་ནས།

ལས་ཀྱི་ལྷག་མས་ད་ལྟ་ཡང་། རབ་གཞོན་ནད་ཀྱི་ཆ་ཤས་བཞེན།

135

ཉ་ཡིས་འཚོ་བ་ནས་ས་གྲིས་སྒྲོན། ཉ་ནི་ལུས་ཆེན་གཉིས་དག་བརྒྱང་།

ལུས་ནི་གཙོད་པ་མཐོང་གྲུར་ནས། ཉ་བའི་བྱ་ཡིས་དག་འབར་བྱས།

136

सिद्धार्थस्येव धनवान् उत्तीर्णस्येव नाविकः ।

निःशेषव्याधिमुक्तस्य वैद्यः कस्योपयुज्यते ॥ १२६ ॥

सपादपतनैर्मानैरात्तैराराध्यते^१ परम् ।

पश्चात्स कीर्त्तिते नाम्नि स्वस्थैः फुत्क्रियते भिषक् ॥ १३० ॥

बन्धास्तुब्धस्य हरिणश्चौरो राज्ञश्च निर्गतः ।

पुण्यैः स्वस्थश्च वैद्यस्य पुनः पतति गोचरे ॥ १३१ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य सततं परिशुष्यतः ।

स वैद्यमिव साकोपं पुनर्व्याधिमवाप्तवान् ॥ १३२ ॥

प्रच्छन्नमन्युस्तस्याथ वैद्यः सद्यो विनाशनम् ।

ददौ विरुद्धसंयोगादन्वशातनमौषधम् ॥ १३३ ॥

तस्यान्त्राणि व्यशीर्यन्त तदृत्तापथ्यपायिनः^२ ।

किं न कुर्वन्ति लोभान्धाः पातकश्रमपातिनः ॥ १३४ ॥

वैद्योऽहमेव तत्पापं भुक्त्वा जन्मशतायुतैः ।

अद्यापि कर्मशेषेण प्रस्कन्दिव्याधिलेशवान् ॥ १३५ ॥

पुरा मत्स्यौ महाकायावाकृष्टौ मत्स्यजीविभिः ।

अहर्षं छिद्यमानाङ्गौ दृष्ट्वा कैवर्त्तदारकः ॥ १३६ ॥

དེ་བདག་དེ་ལ་ཡོངས་ཆོས་ཐོབ། སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་པ་གཞན་སྤྱད་ནས།

ཤུག་ཉམས་པ་དེ་ཡིས་ཆོ། སྒྲིབ་ཅིག་མགོ་ལ་ནད་ཀྱིས་རིག།

137

སྒྲིབ་ཆོ་ལྷོངས་ཀྱི་གུད་གུར་དེ། མཇེའ་པོ་སྒྲིབས་ཞེས་བའི་གུད།

གཡལ་གྱི་རྩོམ་གྱིས་གཤགས་བྱས་དེ། དེ་ཡི་གྲོབ་ནི་ནོས་གཉིས་བྱས།

138

དེ་དེ་ཡི་སྒྲིབ་ཆེན་ནི། སྒྲིབ་པ་མང་པོར་སྤྱད་བྱས་ནས།

རྒྱུད་གི་ནད་ཀྱིས་ད་ལྷ་ཡང་། གྲོབ་དུ་སྒྲིབ་ཅིག་གཞན་པར་བྱས།

139

དེ་ལྟར་བྱང་ཆུབ་ཆོགས་སངས་གྱིས། ངས་བརྟན་བདག་གི་ལུས་ལ་ཡང་།

ཉོན་མོངས་ཐིགས་པ་ལས་འདས་གྱི། ལྷག་མའི་ཆ་ཤས་ངས་བར་རྒྱང་།

140

སྒྲིབ་པ་སྒྲོ་དང་འཆི་བའི་ཆོ་ཡང་སྒྲིབ་བྱ་ལུས་ནོས་པ་།

བཀྲ་འདི་ལས་ཀྱི་ལས་ནི་འཕྲིང་བ་བཞིན་དུ་ནོས་བདགས་པ་།

རབ་དུ་ཆགས་པ་འདི་ནི་བདེ་དང་རྒྱལ་གཤམ་ལ་བཞུགས་པ་ཆོས་ས་དག་ལ།

སྤྱད་ཅིང་བཏང་བར་གྱུར་ཀྱང་རྣམས་མའི་རྣམས་ནོས་པར་འཛིན།

141

དེ་སྒྲིབ་བཅོས་ལྷན་གྱིས་བཤད་པ། དགོ་སྒོར་ཀུན་གྱིས་ཐོས་གྱུར་ནས།

ལས་ཀྱི་འཆིང་བ་ནོས་ས་དག་ནི། འདའ་བར་བྱ་མིན་ཉིད་དེས།

142

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་
བརྗོད་པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ལས་བཅུ་སྤྱད་པའི་དོགས་པ་བརྗོད་པའི་
ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་བའོ།

सोऽहं तत्परितोषात्तं पापं भुक्तान्यजन्मसु ।

तस्मिन्विनाशे शाक्यानां क्षणं स्पृष्टः शिरोरुजा ॥ १३७ ॥

पुरा जानपदौ मल्लः प्रीतिमल्लं बलाभिधम् ।

निपात्य युद्धे व्याजेन पृष्ठमस्य द्विधाकरोत् ॥ १३८ ॥

सोऽहं तत्पातकं भुक्त्वा विपुलं बहुजन्मसु ।

अद्यापि वातशूलेन पृष्ठे कृतपदः क्षणम्^१ ॥ १३९ ॥

इति संबुद्धबोधेर्मे निर्दोषस्यापि^२ विग्रहे ।

कर्मपङ्कावशेषाङ्गा निपेतुः क्लेशविशेषः^३ ॥ १४० ॥

जन्मोत्सवेषु निधनेषु च संनिबद्धा

मालेव कर्मशरणिः शवला शरीरे ।

पुंसाभियं प्रणयिनी सुखदुःखसौमि

भुक्तोच्छ्रितापि विदधात्यधिवासशेषम्^४ ॥ १४१ ॥

इति श्रुत्वा भगवता कथितं सर्व्वभिष्ववः ।

मेनिरे कर्मवृत्तानामनतिक्रमणीयताम् ॥ १४२ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
दशकर्मसुत्यवदानम् नाम पञ्चाशत्तमः पक्षवः ॥

१ H पृष्ठे कृतपदक्षतम् । Orig. पृष्ठकृतपदक्षतम् ।

२ ^w १ अस्मिन्विनाशे । ३ Orig. क्लेशविशेषः ।

४ Orig. विदधात्यवसानशेषम् ।

CHAPTER LI.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་གཅིག་པ།

གསེར་ལྷན་མའི་རྟོགས་བཞེད་ནི།

གདུང་སྐྱབས་སྒོ་ཡི་བརྟེ་བས་མཉེས་གཤིན་ནིས་སྤྱི་སྒོ་གི་འགྲོ་བར་སྒོ་བའི་མོ་
སྤྱི་ལོང་གྲིན་གྲིས་རེལ་བ་བཞུན་ཅིང་ཤིན་དུ་རྫོ་བའི་མཚན་གྲིས་བཅད་བ་ནི།
གང་གི་ལུས་ལ་གཡོ་བའི་མིག་ཅན་ནི་བའི་ཡུད་པལ་གྲིས་བརྒྱན་མཚུངས་པ་ཐོབ།
དེ་དག་སྒྲོད་པ་གྲུ་ཆེ་བཞེད་བྱར་འོས་པའི་ཚོགས་ནི་གང་གིས་བཞེད་པར་བྱ། 1

སྒོན་ནི་གསང་བའི་ཀི་བར་ད། དར་ད་བདུལ་བཅོམ་ལྷན་འདས།
ཡལ་དེ་ནས་ནི་མི་སྒྲུང་བར། དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་གཞན་དུ་གཤེགས། 2

དེ་ཡི་གཡོག་ལ་འོངས་པའི་ལྷ། བདེ་སོགས་བདག་པོ་དག་གིས་དེར།
བཞིན་ལ་འཇུག་པའི་རྒྱ་བ་དག། ཤར་བ་མཐོང་ནས་གྲུ་མཚན་དྲིས། 3

དེ་ཡིས་མཛེའ་དང་དགོ་མཚན་སྤྲད། འཇུག་པའི་གྲུ་མཚན་ཡང་དག་དྲིས།*
དེ་ལ་བཀའ་སྤྲུལ་ནགས་ཀྱི་མཐའ། འདིར་ནི་བདག་གི་སྒོན་བྱང་དཔ། 4

* Neither the text nor the translation of the first line of the fourth *Sloka* exists in the xylograph. I have made the metrical translation.

एकपञ्चाशत्तमः पञ्चवः ।

रुक्मवत्यवदानम् ।

आर्त्तबाणधियां दयाप्रणयिनां प्राणप्रवाहोत्सवे
शस्त्रैस्तीक्ष्णतरैः क्षतानि पुलकालङ्कारलीलाजुषाम् ।
लोलाक्षीश्रवणोत्पलाहृतितुलां येषां लभन्ते तनौ
तेषां कैर्वचणैरुदारचरितं बाल्योचितैरुच्यते ॥ १ ॥

गुह्यकैवर्त्तदरदौ^१ विनीय भगवान् पुरा ।
देशादन्तर्हितस्तस्माज्जगामान्यत्तपोवनम् ॥ २ ॥

तत्र सेवासमायातस्तस्य देवः शचीपतिः ।
स्मितचन्द्रोदयं वक्त्रे दृष्ट्वा पप्रच्छ कारणम् ॥ ३ ॥

कौतुकप्रणयात्तेन संपृष्टः स्मितकारणम्^२ ।
तमुवाच वनान्तेऽस्मिन् पूर्व्वदृत्तं स्मृतं मया ॥ ४ ॥

१ ^W I गुह्यकौ वर्त्तदरदौ ।

२ Orig. omits this line. H यत्पृष्टं स्मितकारणम् ।

^W I य एव स्मितकारणम् ।

དཔལ་ཉམས་སྤྱོད་བཤམས། བདག་འཇུག་འདི་ནི་གྲུ་མེད་མིན།
 ཞེས་པ་བརྗོད་ནས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། སྤྱོད་བྱང་གསུང་བར་ཙུག་པ་མཛད། 5

གོང་བྱིར་ལྷ་དྲུལ་ལྷན་པར་ནི། གོང་བྱིར་གཙོ་བོའི་བྱད་མེད་དག།
 སྤྱོད་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཅེ་བ་ཅན། གསེར་ལྷན་ས་ཞེས་གྲགས་པ་བྱང་། 6

ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་དབུལ་བོ་ཡིས། བྱད་མེད་བཅས་གིང་ལྷོགས་པས་གཟིང་།
 སྤྱོད་མོ་བཞིན་དུ་བྱ་ཚད་དག། ཟ་བར་འདོད་པ་མཐོང་བར་བྱར། 7

དེ་མཐོང་སྤྱིང་ཇེ་གྲུས་བྱར་བ། དེ་ཡིས་སྐད་ཅིག་ཡང་དག་བསམས།
 གྲུ་མ་རང་ལུས་ལ་ཆགས་པས། སྤྱོད་མིག་ལ་རབ་དུ་འཇུག། 8

འདི་ཡི་ཟས་ནི་ལེན་དུ་བདག། གལ་ཏེ་རང་གིས་ཁྲིམ་མོང་ན།
 བཀྲེས་པས་ཡོངས་སྤྱོད་པ་འདིས། བྱ་ནི་ངེས་པར་ཟ་བར་འགྱར། 9

ཡང་ན་བདག་གིས་བྱ་བྱིར་ནས། གལ་ཏེ་ཁྲིམ་དུ་ཕྱིན་པར།
 འདི་ནི་བཀྲེས་པ་ཉིད་བྱར་ཏེ། འཕྲུལ་ལ་འཚོ་བ་གཏོང་བར་འགྱར། 10

དེ་ལྟར་གཉིས་ཀ་ཐེ་ཚོས་དང་། ལྷན་པ་དེ་ལ་བཅེ་བས་བསམས།
 འགྲོ་བ་བསྐྱལ་བའི་སྤྱོད་ཉིད་དུ། དེ་ཡིས་སྤྱོད་ལས་བདབ་བྱས་ཏེ། 11

དེ་ཡིས་གཏང་བའི་མཚོན་རྫོན་གྱིས། གཡོ་བ་མེད་པར་བཅད་ནས་ནི།
 དེ་ལ་རང་གི་རྒྱུ་མ་རྩུང་། འཚོ་བ་ཡིས་ནི་རྩུང་ལ་བྱིན། 12

स्मरणानुभवादेतत् स्मितं मे नत्वकारणम् ।

इत्युक्त्वा भगवान् पूर्ववृत्तं वक्तुम्युचक्रमे ॥ ५ ॥

नगर्यामुत्पलावत्यां दानशीलदयान्विता ।

स्थाता रुक्मवती नाम पौरमुखाङ्गनाभवत् ॥ ६ ॥

सा कदाचित् क्षुधाक्रान्तां प्रसूतां दुर्गताङ्गनाम् ।

यातुधानीमिवापश्यत् बालकं भोक्तुमुत्सुकाम् ॥ ७ ॥

तां दृष्ट्वा करुणाक्रान्ता सा क्षणं समचिन्तयत् ।

अहो स्वदेहस्नेहेन मतिः पापे प्रवर्तते ॥ ८ ॥

अस्या भोजनमाहर्तुं व्रजामि स्वगृहं यदि ।

तदियं क्षुत्परिक्षामा भक्षयत्येव दारकम् ॥ ९ ॥

अथवा शिशुमादाय यदि गच्छामि मन्दिरम् ।

तद्देष्टा कृशतां याता सद्यस्त्यजति जीवितम् ॥ १० ॥

इति सञ्चित्य दयया तस्मिन्नुभयसंशये ।

जगत्सन्तारणायैव प्रणिधानं विधाय सा ॥ ११ ॥

छित्वा तयोपनीतेन शितशस्त्रेण निश्चला ।

निजं स्तनयुगं तस्यै ददौ जीवितधारणम् ॥ १२ ॥

དེ་ནས་དེ་གྲགས་ངོ་མཚར་ཅན། འཇིག་རྟེན་གསུམ་རེ་གྲགས་པའི་ཆོ།
བགྱི་བྱིན་བམ་ཟེའི་གཞུགས་གྱིས་ནི། མངོན་དུ་ཕྱོགས་དེ་དེ་ལ་བྱིས། 13

ཁྱོད་ནི་རྣམ་བྱིན་པ་ཡིས། ཡིད་ལ་ནོམ་འགྱུར་མ་བྱུང་ངས།
ཞེས་བྱིས་དེ་ལ་དག་པ་དང་། བདེན་སྦྱས་ལྷན་པ་དེས་སྦྱས་པ། 14

རྣམ་བྱིན་ལ་ནོམ་འགྱུར་ཆ། གཤམ་དེ་བདག་ལ་འགའ་མ་གྱུར།
བདེན་པ་དེ་ཡིས་རེ་ཞིག་འཕྲལ། བྱད་མེད་ཉིད་ནི་ལྷོག་གྱུར་ཅིག། 15

དེ་བརྗེད་ཅུམ་ལ་བདེ་ལྷན་མ། དེ་ཡི་བྱད་མེད་གཞུགས་བཏང་ནས།
མཚན་ཉིད་ཐམས་ཅད་ཐུན་ཆོག་མ་པའི། སྦྱིས་བ་ཉིད་དུ་ཡང་དག་གྱུར། 16

གྲོང་བྱིར་ལྷུན་ལ་ལྷན་པར་ནི། མི་བདག་ལྷུན་ལ་ཞེས་བྱ་བ།
གནས་སྐབས་དེར་ནི་ཆོ་རྒྱལ་ས་ཤིང་། ལྷ་གྱི་སྦྱོར་བས་ལྷུང་བར་གྱུར། 17

དེ་ནས་རབ་མཆོག་གོན་དང་སྦྱོན། མཚན་ཉིད་ཤེས་ནོམས་མངོན་ཕྱོགས་དེ།
འཕྲལ་ལ་སྦྱིས་བྱ་ཉིད་ཐོབ་པ། གསེར་ལྷན་དེ་ནི་མངོན་དབང་བསྐྱར། 18

ཆོས་ལྷན་མཆོས་པའི་དཔལ་དེ་ཡིས། གྲུལ་སྤྱད་དག་ནི་ལྷན་རིང་བྱས།
དུས་གྱི་ལུས་ནི་བཏང་གྱུར་དེ། ལུས་ཅན་དག་ནི་བཏོན་པ་མེད། 19

དེ་ཉིད་དུ་ཆོ་རྒྱུད་དཔོན་བྱ། སྦྱིང་སྦྱོབས་མཆོག་ཅུམ་བྱ་བར་གྱུར།
ཟོལ་མེད་བསྐྱེད་པའི་སྦྱིན་པ་ནི། སྦྱི་བ་གོམས་ལ་གུས་བཅས་པའོ། 20

त्रैलोक्यस्पृशि साश्चर्य्ये तस्या यशसि विश्रुते ।

विप्ररूपेण शक्रेण ततः स्पृष्टा समेत्य सा ॥ १३ ॥

अपि ते स्तनदानेन मनोविकृतिमाययौ ।

इति पृष्टा सती सत्यवादिनी तं जगाद सा ॥ १४ ॥

यदि मे नाभवत् कश्चिद्विकारांशः स्तनार्पणे ।

तेन सत्येन सहसा स्त्रीत्वं तावन्निवर्त्तताम् ॥ १५ ॥

इत्युक्तमात्रे स्त्रीरूपं सा त्यक्त्वा सत्यशालिनी ।

सर्वलक्षणसम्पन्नं पुरुषत्वं समाययौ ॥ १६ ॥

नगर्थ्यामुत्पलावत्यामस्मिन्नवसरे नृपः ।

उत्पलाक्षः समाप्तायुर्व्याधियोगाद्यपद्यत ॥ १७ ॥

लक्षणैरथाभ्येत्य प्रवरैर्दृष्टमन्त्रिभिः ।

सद्यःसम्प्राप्तपुंस्त्वोऽसौ रुक्मवानभ्यषिच्यत ॥ १८ ॥

स राज्यं राजमानश्रीः कृत्वा धर्मधनश्चिरम् ।

तनुं तत्याज कालेन स्थायिना न हि देहिनः ॥ १९ ॥

तच्चैव श्रेष्ठिनः स्रुनुः सोऽभूत् सत्त्ववराभिधः^१ ।

निर्व्याजोऽर्जितदानेषु जन्माभ्यस्तेषु सादरः ॥ २० ॥

འབྱུང་པོ་ཀུན་གཟིང་བསམ་པ་ལ།

དྲི་བ་དེ་ཡིས་ཡིད་བཀོད་དེ།

བཟོད་དཀའ་འདབ་ཆགས་ནྟེན་གྱིས།

བཀྲེས་པའི་སྤྲུལ་བསྐྱེལ་ཡང་དག་བསམས།

21

དེ་ནས་དྲུང་ཁྲོད་ནགས་སྤུ་དེ། མོང་ནས་སྤྲུ་གྲིས་ལྷས་བཀས་དེ།

གན་ཀྱལ་ཉལ་ནས་ཤ་ཟ་བའི། འདབ་ཆགས་ནྟེན་ལ་རབ་དུ་བྱིན།

22

རིམ་གྱིས་དེ་ཡིས་མིག་གཡམས་ནི། མཐོན་པོར་འགྲོ་བའི་མཁར་བཀོད་གྱིས།

མཆུ་ཡིས་ཕྱུང་ཞིང་རབ་ཕྱུང་ནས། ཡང་དང་ཡང་དུ་རབ་དུ་བཏང།

23

བདེན་ཞིང་ཡན་ལག་ཀྱན་མི་གཡོ། དེ་ཡིས་ཡ་མཚན་བྱ་མཐོང་ནས།

སྤྲུལ་པ་དོགས་མེད་ཉིད་དུ་ཟོ། ང་ཡིས་ཁྲོད་ནི་ཡོངས་མི་འཛིན།

24

རོ་བྲལ་སྤྱིང་པོ་མེད་པའི་ལྷས། གཞོད་བཅས་སྒྲད་ཅིག་འཛིག་པ་འདི།

གཞན་ལ་ཕན་པའི་ཆ་ཤས་གྱིས། འཁོར་བའི་སྤྱིང་པོ་ཉིད་དུ་བྱུར།

25

མི་ནྟེན་ལྷས་ནི་མི་གཙང་ཟག་ཅིང་སོ་སོའི་གནས་སྤྲུ་སྒྲད་གྱུར་དྲི་མ་ཅན།

གཞོད་པའི་གནས་སྤྲུ་གྱུར་ཅིང་དབྱགས་དུས་གཡོ་ལ་ལོག་པར་ཆགས་པ་འདི་ནི་ཅི

གང་ཞིག་བཟོད་ནྟེན་ནྟེན་གྱི་འགའ་ཞིག་དག་དུ་འགའ་ལ་འགའ་ཆོ་འགའ་

མཐོང་ནས།

གདུང་བ་ཞི་བྱེད་སྤྲུལ་པ་ཞུགས་གྱུར་འདི་ཉིད་གཅིག་བྱ་འདི་ཡི་དགའ་བྱ་ཉིད། 26

सर्वभूतार्त्तिचिन्तासु स सदा न्यस्तमानसः ।

दुःसहं पक्षिणामेव क्षुद्रुःखं समचिन्तयत् ॥ २१ ॥

स श्मशानवनं गत्वा क्षुरेणोल्लिख्य विग्रहम् ।

उत्तानशायौ प्रददौ तनुं क्रव्यादपक्षिणाम् ॥ २२ ॥

उच्चैर्गति^१विहङ्गोऽस्य दक्षिणं नयनं शनैः ।

उत्पाद्योत्पाद्य^२ तुण्डेन प्रोत्ससर्ज पुनः पुनः ॥ २३ ॥

धैर्यनिश्चलसर्वाङ्गः स दृष्ट्वा विस्मितं खगम् ।

उवाच भुङ्क्त्व निःशङ्कं नैव त्वां वारयाम्यहम् ॥ २४ ॥

निःसारविरसः कायः सापायोऽयं क्षणक्षयी ।

परोपकारलेशेन याति संसारसारताम् ॥ २५ ॥

क्लेदस्यन्दिनि निन्दिते प्रतिपदं श्वासक्षणस्यन्दिनि

स्नेहः कोऽयमपायधाम्नि मलिने मिथ्याशरीरे नृणाम् ।

एकैव स्पृहणीयतास्य यदिदं पुण्यैः क्वचित् कस्यचित्

किञ्चिद्दीक्ष्य कदाचिदार्त्तिसमये^३ चाणाय सन्नद्यति ॥ २६ ॥

१ Or ऊर्ध्वैर्गतिः ।

२ ^W उत्पाद्योत्पाद्य ।

३ Orig. कदाचिदार्त्तिशमनम् ।

ཅེས་པ་སྒྲུབ་དེ་ཡི་ལུས། བཀྲེས་པས་ཉེན་བའི་བྱ་ནི་མས་ཀྱིས།

ཟེའིང་འཕངས་པའི་སྒྲིབ་ཅིག་ལ། རུས་བའི་རྩལ་མ་ཉིད་དུ་གྱུར།

27

དུས་ཀྱིས་དེ་ནི་བྲམ་ཟེ་དག། སྒྲུབ་ཆེན་བའི་བྱར་སྒྲིབ་དེ།

བདེན་བའི་བདུལ་ཞུགས་ཞེས་བྱ་བ། སྒྲིབ་དག་གིས་བཀྱར་བར་གྱུར།

28

རིག་པ་མ་ལུས་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་། སྒྲིབ་ཆེ་དག་ལ་ཆགས་པའི་སེམས།

ཞི་བར་དགའ་བ་དེ་ཡི་ཡིད། བྱིན་ཐབས་ལས་ནི་ཕྱིར་བྱོགས་གྱུར།

29

རིགས་སྒྲུབ་སྒྲིབ་ཤིང་ཡོན་ཏན་ཐོབ། སྒྲིབ་སྒྲིབ་དབེན་བས་རབ་བབྱེན་ཅིང་།

འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་བཙེ་ཞིང་བྱམས། བསོད་ནམས་ལས་ཀྱི་སྒྲིབ་ཉིད་ཡིན།

30

གཞོན་ནུ་དེ་ཉིད་ཆགས་བྲལ་གྱིས། དགའ་ཞིང་དགའ་ཐུབ་ནགས་སོང་སྟེ།

བྲང་སོང་གཉིས་ཀྱིས་བདུལ་ཞུགས་བྱིན། བསྟོན་གནས་སྒྲུབ་ནི་དཔལ་གསོ་བསྟེན།

31

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ཡི་ཤེས་སྒྲུབ། དྲི་སོང་ཤིན་དུ་ནོ་བ་ཡིས།

སྒྲུབ་མོ་བཙའ་ལ་ཉེ་བ་དག། མཐོང་ནས་དེ་ཡིས་ཡང་དག་བསམས།

32

བཀྲེས་པ་ཡིས་ནི་གཟེར་བ་འདི། ཞལ་བདུན་དག་ན་བཙའ་བར་འགྱུར།

རང་གི་བྱ་ནི་ཟབ་ལ། སྒྲིབ་པ་དག་པོ་འདྲུང་བར་འགྱུར།

33

ཞེས་བསམས་དེ་ཡིས་སྒྲུབ་བསྒྲུབ་ནི། ཐུབ་པ་དག་ལ་བཤད་ནས་དེས།

སྒྲིབ་ཆེ་དེ་ནི་ཕྱིར་བཙོས་པའི། ཡིད་ལ་རི་བ་བྱས་པར་གྱུར།

34

इति तस्य ब्रुवाणस्य क्षुत्क्षामैः पक्षिभिः क्षणात् ।
भक्ष्यमाणस्य विक्षिप्य नीतः कायोऽस्थिशेषताम् ॥ २७ ॥

महाशालकुलस्याथ ब्राह्मणस्य स पुत्रताम् ।
यातः सत्यव्रतो नाम बभूव जनसम्मतः ॥ २८ ॥

अवाप्ताखिलविद्यस्य करुणासक्तचेतसः ।
तस्य शान्तिरतस्याभूद्विवाहविमुखं मनः ॥ २९ ॥

कुले जन्म गुणावाप्तिर्विवेकालङ्कृता मतिः ।
सर्व्वभूतदया मैत्री लक्षणं पुण्यकर्मणाम् ॥ ३० ॥

वैराग्याभिरतिर्गत्वा स युवैव तपोवनम् ।
दत्तव्रतो महर्षिभ्यां भेजे विश्रान्तिमाश्रमे ॥ ३१ ॥

ततः कालेन सम्प्राप्तविमलज्ञानलोचनः ।
आसन्नप्रसवां व्याघ्रीं स दृष्ट्वा समचिन्तयत् ॥ ३२ ॥

प्रसवोऽस्याः क्षुधार्त्तायाः सप्ताहेन भविष्यति ।
स्पृहा चोत्पत्स्यते तीव्रा निजपोतकभक्षणे ॥ ३३ ॥

इति सञ्चित्य तदुःखं मुनिभ्यां विनिवेद्य सः ।
चकार तत्प्रतीकारे कारुण्येन मनोरथम् ॥ ३४ ॥

དེ་ནས་ཞག་བདུན་འདས་པའི་ཚེ། ལྷག་མོ་མངལ་གྱི་ཁར་གྱིས་དུབ།
ཟས་ཆག་མང་པོས་གཏུང་གཏུང་པ། དཀའ་ལས་ཆེན་པོས་བྱ་ཆ་བཅས། 35

རང་གི་ཁྲག་གི་རི་ཡི་ནི། སྤོང་པ་དྲག་པོ་རབ་སྦྱིས་པ།
དེ་མཐོང་བདེན་པའི་བདུལ་ཞུགས་ནི་སྤྱིང་རྗེས་བརྒྱན་པས་ཡང་དག་བསམས། 36

སྤྱག་མ་འདི་ནི་བགྱིས་བ་ཡིས། སྤྱག་བསྐྱལ་དག་ལས་བྱ་ཟར་བཅོལ།
ཀྱི་མ་འདི་ནི་རང་དོན་གྱིས། བྱ་ལ་ཆགས་པའང་བརྗེད་པར་གྱུར། 37

རང་སྤྱག་བསྐྱལ་བས་ཐམས་ཅད་གཏུང་། བཞེན་གྱི་ཡོངས་སུ་གཏུང་བས་བསིལ།
སྦྱོ་བོ་འགའ་ཞིག་གཞན་གཏུང་ལ། ཁྱད་བར་དུ་ནི་གཏུང་བསྦྱེ། 38

བྱ་དང་བཅས་པའི་སྤྱག་མོ་འདི། ལུས་བྱིན་ནས་ནི་བདག་གིས་བསྐྱུངས།
སྦྱོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཡོངས་རྒྱུགས་པ། འདི་དག་སྤྱག་བསྐྱལ་ཡོངས་མི་བཟོད། 39

གཞན་སྦྱོག་སྦྱོབ་ལ་ལུས་ནི་ཙྰ་བཞེན་བདེགས་པ་གཏོང་བ་ནི་མས་དག་གི།
གྱུ་ཆེ་བསོད་ནམས་གྱིས་པའི་རང་བཞེན་གྲགས་པའི་ལུས་ནི་བདེན་པར་འགྱུར།
གཞོད་བ་རབ་ཆགས་སྦྱོག་གི་ཐིགས་པ་འདི་ནི་རབ་གཡོ་རྒྱུང་དག་གིས།
གཡོ་བའི་པད་ལྷན་འདབ་མའི་ཁོང་གནས་གཡོ་བའི་རྒྱ་ཐིགས་དག་གི་གྲོགས། 40

འདི་བསམས་སྤྱིང་རྗེས་གཏོར་དེ་ཡིས། འབྱེད་པའི་ཐུར་མས་མགྱིན་བ་ལ།
ཁྲག་ཟགས་སེ་ནི་བཏོང་བྱས་ནས། ལྷག་མོའི་མདུན་དུ་འབྱེལ་བར་གྱུར། 41

ततः प्रयाते सप्ताहे व्याघ्री गर्भभरालसा ।

बह्वपवाससन्तप्ता कृच्छ्रेणासृत पोतकान् ॥ ३५ ॥

निजशोणितगन्धेन जाततीव्रतरस्पृहाम् ।

सत्यव्रतस्तामालोक्य दयार्द्रः समचिन्तयत् ॥ ३६ ॥

इयं वराकी क्षुद्रुःखादुद्यता पोतभक्षणे ।

अहो वतास्याः स्वार्थेन पुचस्नेहेऽपि विस्मतः ॥ ३७ ॥

सर्व्वः स्वदुःखसन्तप्तः परसन्तापशीतलः ।

विशेषार्त्तः परस्यार्त्तौ विरलो जायते जनः ॥ ३८ ॥

दत्त्वा शरीरं रक्षामि व्याघ्रीमेतां सशवकाम् ।

न सहे दुःखमेतेषां पर्याप्तं प्राणसंशये ॥ ३९ ॥

परप्राणचाणे तृणकलनया त्यक्तवपुषां

यशःकायः स्थायी भवति पृथुपुण्योदयमयः ।

प्रसक्तापायोऽयं प्रसरदनिलालोलनलिनी-

दलोत्सङ्गत्वङ्गज्जललवसुहृज्जीवितकणः ॥ ४० ॥

ध्यात्वेति न्यपतत् व्याघ्राः स पुरः करुणानिधिः ।

गलद्रक्तं गले कृत्वा क्षतं वेणुशलाकया ॥ ४१ ॥

ངེས་བར་བདག་ཉིད་ཆེ་ནི་མས་ཀྱིས། ཡིད་ནི་སྡིང་ཆེས་མཉན་པ་དག།
 ཉེ་བར་བསྐྱབས་ལ་ཆིགས་བཅས་པས། གཞན་གྱི་ཡོངས་གདུང་བཟོད་མ་ཡིན། 42

དེ་ནས་གཡོ་མེད་དེ་ཡིས་སྡིང་ག་རབ་དུ་གྱིས་པ་ལ།
 ལྷག་མོ་ལག་ལ་མངོན་བར་འདོད་པ་ནོན་པོས་རབ་དུ་མཆོངས།
 དགའ་དང་འཇུས་སྐྱེས་སེན་མེད་འོད་ཟེར་དག་གིས་འགྲོ་བ་ལ།
 འཕགས་པའི་སྟོད་པའི་ངོ་མཚར་རབ་དུ་འབྲི་བར་བྱེད་བ་བཞིན།

43

བྱས་པས་འཁྲུལ་བཞིན་བཟོད་པས་ཉིས་བྱས་བཞིན་དང་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ནི་
 བསམ་ཆོགས་བཞིན།
 ལྷག་བསྐྱེད་བཟོད་དཀའི་བསྐྱེད་པ་བདེན་པས་བཞིན་དང་ཉོན་མོངས་དཀའ་
 ཐུབ་དཔལ་གྱིས་བཞིན།
 བཙེ་བས་དེ་ཡི་ལྷས་ནི་སྡིང་སྟོབས་ས་གཞི་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
 ལྷག་གི་རྒྱང་མས་བདེ་ཅིང་མི་བཟད་དྲག་པོ་མངོན་འཛོམས་གསལ་བའི་
 ཁྲུང་དག་བཟོད།

44

ལྷག་མེད་སྤེར་མོ་འཕྲང་བའི་རོལ་པས་ནིས་བར་བཅོམ་གྱུར་པ།
 དེ་ཡི་སྡིང་གའི་གཞི་ནི་ནོམ་བར་ཉམས་པ་སྐད་ཅིག་མཆོན།
 ལྷས་ནི་སྐྱེ་འོང་གིས་བྱུགས་བསྐྱེད་ཟེར་ཅན་ལྟར་དཀར་བ་ཡིས།
 སྡིང་སྟོབས་རབ་གསལ་འོད་ཟེར་གྱུ་གྱས་ཁེངས་པར་གྱུར་བ་བཞིན།

45

आपन्नचाणसरसं नहि नाम महात्मनाम् ।
सहते परसन्तापं करुणाकौमलं मनः ॥ ४२ ॥

रक्ताभिलाषनिशिता निपपात तस्य
व्याघ्री ततः प्रततवक्षसि निश्चलस्य ।
आश्चर्य्यमार्य्यचरितस्य जगत्सु जात-
हर्षस्मितैरिव नखांशुभिरुल्लिखन्ती ॥ ४३ ॥

मैत्रीव खलितं क्षमेव कुकृतं प्रज्ञेव चिन्ताचयम्
दुःखं दुःसहविक्ष्वं धृतिरिव क्लेशं तपश्रीरिव ।
तस्य व्याघ्रवधूनिपातविषमकूराभिघातोल्बणम्
सेहे मूर्तिरचञ्चलैव दयया सा सत्त्वभूमिर्भरम् ॥ ४४ ॥

व्याघ्रीनखावलिविलासविलुप्यमाना
वक्षःस्थली क्षणमलक्षत विक्षतास्य ।
रोमाञ्चचर्चिततनोत्तुहिनांशुशुभ्र-
सत्त्वप्रकाशकिरणाङ्कुरपूरितेव ॥ ४५ ॥

གདག་ཟེའི་ཁྲག་འབྱུང་མྱོས་པར་གྱུར་པའི་སྒྲག་མོན།
 དགའ་དང་བཅས་པ་མཐོང་ནས་འགྲོ་བ་དེ་ཡི་རང་གི་སྒོག།
 འཆོ་བ་དག་ནི་རིང་དུ་འགྲོ་བའི་དུས་སུ་བྲལ་གྱུར་པ།
 ཡུན་ཙམ་ཞིག་ན་མགྲིན་བ་ཉིད་ལ་བཞུན་ཏེ་བཏོན་པར་བྱས།

46

*སྲིད་པའི་ཆེས་མཐུན་ཅི་དགའི་འོང་དང་འགྲོ་བ་དག་གིས་ནི།
 རོ་ཆའི་དབང་ལས་བཞིན་ནི་མཆོག་དུ་ནོས་པར་དུད་བ་བཞིན།
 བྱིས་ཐབས་ལས་ནི་ཕྱིར་སྒྲོགས་གྱུར་ཀྱང་དེ་ཡི་ལག་པ་དང་།
 དེ་ཡིས་བརྒྱང་ནས་མཐོང་ཞིང་གཟུགས་ལྟར་སྦྱིང་ནི་དགའ་བར་བྱས།

47

བྱས་པས་དག་ཅིང་ནོས་འགྱུར་མེད་པ་གྱི་ཆེད་སྦྱིང་སྟོབས་དང་།
 ལྷགས་བཟང་བསོད་ནམས་ཚུ་བོ་འཛིག་ཏེན་ནོས་སུ་གྲགས་པ་དང་།
 འབྱུང་པོར་ཡན་པའི་རང་བཞིན་དམན་ལ་སྦྱིང་ཆེས་བགྱན་པའི་སེམས།
 རང་དབང་ཉིད་དུ་གྱུར་བ་ལེགས་ལྷན་བདག་ཉིད་ནོས་སྒྱི་ཡིན།

48

སྒྲག་མོད་སྒྲེར་མོད་ཅེ་མོས་བཞིག་པ་དེ་ཡི་སྦྱིང་སྟོབས་དག།
 མཚུངས་པ་མེད་པ་དེ་མཐོང་འཕྲལ་ལ་ནོར་འཛིན་བྱ་མོན།
 བོ་སྟོབས་རེལ་བ་དང་ལྷན་ཚུ་གཏོར་བཞི་ཡི་སྒྲེ་རགས་ཅན།
 སྒོག་ནི་ཞིག་པའི་དུས་ན་འཛིགས་པ་བཞིན་དུ་རིང་ཞིག་འདར།

49

* སྲིད་པའི་ཆེ་མཐུན་ (ཇེམ་མཐུན་) of the xylograph is evidently an incorrect reading.

तस्यामिषाहरणशोणितपानमत्ताम्
 व्याघ्रीं सहर्षमवलोकयतश्चकार ।
 दीर्घप्रवाससमयाकुलिता मुहूर्त्तम्
 कण्ठावलम्बनधृतिं निजजीववृत्तिः ॥ ४६ ॥

तृप्ता प्रदक्षिणविलासगतागतेन
 लज्जावशादिव मृशं विनताननैव ।
 तस्याकरोदपि विवाहपराङ्मुखस्य
 पाणिग्रहप्रणयिनी हृदयोत्सवं सा ॥ ४७ ॥

मैत्रीपवित्रमविकारमुदारसत्त्वम्
 सौजन्यपुण्यतटिनी भुवनेषु कीर्तिः ।
 भव्यात्मनां भवति भूतहितस्वभावम्
 स्वाधीनदीनकरुणाभरणञ्च चेतः ॥ ४८ ॥

तत्तस्य सत्त्वमतुलं चतुरम्बुराशि-
 वेलाविलासरसना वसुधापुरन्ध्री ।
 व्याघ्रीनखाग्रदलितस्य विलोक्य सद्यः
 प्राणक्षयक्षणभियेव चिरञ्चकम्पे ॥ ४९ ॥

བདེན་པའི་བརྟུལ་ཞུགས་སྒྲིང་ཆེ་རབ་དགའ་དེ་ནི་ང་ཉིད་དེ།

ད་ལྟ་འདིར་ནི་རང་གི་སྦྱོད་ཚུལ་སྤྲོད་ནས་བཞད་གད་སྦྱེས།

གྲིལ་བས་གསུངས་པའི་སྒྲོན་གྱི་སྦྱོད་པ་འདི་ནི་ཐོས་གྲུར་ནས།

ཡལ་མཚན་ཡིད་ལྷན་བསྟེན་བྱིན་དེ་ནི་བཞིན་རས་གཤོ་མེད་གྲུར།

50

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གསེར་ལྷན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་
འདབ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་གཅིག་པའོ།

सत्यव्रतः स करुणानिरतोऽहमेव
 स्मृत्वा स्ववृत्तमिह सम्प्रति जातहासः ।
 श्रुत्वेति पूर्वचरितं कथितं जिनेन
 शक्रः सविस्मयमनास्तिमिताननोऽभूत् ॥ ५० ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 रुक्मवत्यवदानं नाम एकपञ्चाशत्तमः पञ्चवः ॥

CHAPTER LII.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙ་གཉིས་པ།

བསོད་ནམས་མི་དམན་པའི་དོགས་བརྩོད་ནི།

༄༅། ཁང་ཞིག་ནགས་སོང་གིན་ཤུན་ལྷན་གྱུར་གྱུར།*

སྒྲོང་ནམས་གྱུན་དུ་དོན་བྱས་ཉིད་དུ་བྱེད།

སྒྲོད་རྩལ་མཛེས་ལྷན་དེ་དང་ཙན་དན་གྱིས།

ངོ་མཚར་དག་ནི་སྤྲ་ཡི་བསམ་མི་བྱ།

1

དེ་ནི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་གཞན་ན། བཅོམ་ལྷན་བཞུགས་གིང་འཛུམ་ལྷན་ལ།

བསྒྲིག་ཡུ་མཚན་ལྷན་པ་ཡིས། འཛུམ་པ་ཉིད་གྱིས་གྱུ་མཚན་དེས།

2

དེ་ཡི་གས་པས་དེས་པའི་ཚོ། དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་པ།

མིག་སྒྲོང་ལྷན་པ་གནས་འདིར་ནི། སྒྲོན་བྱང་བ་དག་བདག་གིས་དྲན།

3

ས་རྒྱ་དཀར་ཞེས་པ་ཡི། སྒྲོང་ཁྱེར་ལྷ་སྒྲོང་ལྷ་བྱར་སྒྲོན།

བསོད་ནམས་མི་དམན་ཞེས་བྱ་བའི། ས་བདག་ས་ཡི་གྱུན་དུ་གྱུར།

4

སྒྲོང་རྩེ་དགའ་དང་བདང་སྒྲོམས་དང། དུམས་པ་སེམས་ལ་ཡང་དག་ཆགས།

ཐུག་དོག་ཙན་བཞིན་གང་གི་དཔལ། སྒྲོང་བའི་སྒྲེ་བོ་ཁང་པར་གནས།

5

द्विपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

अदीनपुण्यावदानम् ।

अर्थिनां वनगतेऽपि वल्कली^१
यः करोत्यविरतं कृतार्थताम् ।
कैर्न चारुचरितस्य रुच्यते^२
तस्य चन्दनतरोश्च सत्कृतिः ॥ १ ॥

विहरन्तमथान्यस्मिन् भगवन्तं तपोवने ।
पप्रच्छ सस्मितं शक्रो विस्मितः स्मितकारणम् ॥ २ ॥

पृष्ठः प्रणयिना तेन सर्व्वज्ञस्तमभाषत ।
अस्मिन् देशे सहस्राक्ष पूर्व्ववृत्तं स्मृतं मया ॥ ३ ॥

मधूदकाख्ये नगरे पुरा सुरपुरोपमे ।
अदीनपुण्यनामाभूत् भूपतिर्भूषणं भुवः ॥ ४ ॥

करुणामुदितोपेक्षामैत्रीसंसक्तचेतसः ।
उवासेर्ध्यावतीव श्रीर्यस्यार्थिजनवेश्मसु ॥ ५ ॥

ནིས་ཞིག་དེ་ཡི་སྒྲིབ་པ་ནི། འགྲོ་ལ་གྲགས་པ་ཐོས་གྲུར་ནས།
ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན། གྱུ་ལ་བར་འདོད་པ་དེ་ཅན་འོངས། 6

དེ་ནས་སྤང་བའི་ཚོགས་གཏམས་པས། རྒྱུགས་མཚམས་དག་ནི་ཐུན་པར་བྱས།
དེ་ནི་རྗེས་སྤྱོད་བཅེང་བའི་སྤྲད། དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱིམ་བཅེངས་པར་བྱས། 7

སྤྱིང་སྒྲོབས་བཅེ་ལྷན་མི་ཡི་བདག། དགྲ་ནི་བསྐྱུག་པར་མི་བཞེད་དོ།
ཞེས་བསམས་དེ་ཡི་སྒྲོན་པོ་ནི། མ་བཞེད་གཡུལ་ལ་སྤྱི་རེལ་འཐོན། 8

སྤང་བོ་དྲོད་ཤིང་དྲོ་མས་ས། རྒྱག་བྱེད་གཡུལ་ནི་གྲུས་པ་དེར།
བསོད་ནམས་མི་དམན་སྤྱིང་རྗེ་ཡིས། རྒྱག་བསྐྱུག་གྲུར་པས་ཡང་དག་བསམས། 9

མི་ཟད་གྱུ་ལ་རིགས་ཚོས་འདི་ནི། ཚོས་མིན་བསྐྱོ་ཐུག་དག་དང་ལྷན།
མ་རུངས་སྒྲིག་ཆགས་གསོད་པ་ནི། གང་དུ་ཚོས་ཞེས་མ་ཞོར་བཞེད། 10

ཁྲག་གིས་བགོས་ཤིང་བྲི་མ་ཅན། གྱུ་ལ་རིགས་མཚམས་ཀྱི་ཚོས་འདི་སྤྲད།
གང་གི་ཆེད་དུ་རབ་འབད་བའི། འཛོ་བ་དེ་ཡང་དྲོག་པ་མིན། 11

བདེ་རྒྱུང་སྒོ་ཡིས་བཞེད་བྱ་འདི་ནི་སྤྱིས་བྱ་མཚམས་ཀྱི་ཉན་མོངས་སྤྲིན།
གཞོན་པ་དང་བཅས་གཏུང་བའི་ལམ་དུ་དྲོག་དུ་ཉེས་པ་ཉིད་གྲུར་ཅིང་།
སྤྱི་ནས་དན་པས་རྒྱག་བསྐྱུག་ལྷགས་རིངས་དག་གིས་བདོན་པ་འཛོམས་བྱེད་པ།
མོངས་སྤྲིན་དོན་དུ་ཀྱང་ཀྱང་ཀྱང་གཞན་སྤྱིག་འཛོལ་རབ་དུ་འབད། 12

कदाचित् चरितं तस्य श्रुत्वा जगति विश्रुतम् ।
तमाययौ ब्रह्मदत्तः क्षमापतिर्विजिगीषया ॥ ६ ॥

ततः करिघटाबन्धैरन्धीकृतदिगन्तरः ।
चकार नगराबन्धमनुबन्धाय तस्य सः ॥ ७ ॥

सत्त्वानुकम्पी नृपतिर्न शत्रुक्षयमिच्छति ।
ध्यात्वेति निर्ययुर्योऽनुमनुकैवास्य मन्त्रिणः ॥ ८ ॥

वर्त्तमाने रणे तस्मिन् गजवाजिरथक्षये ।
अदीनपुण्यः कारुण्यविविघ्नः समचिन्तयत् ॥ ९ ॥

विषमः क्षत्रधर्म्मोऽयमधर्म्मशतसम्मितः ।
यस्मिन् प्राणिवधकैर्यथैव धर्म्म इत्यभिधीयते ॥ १० ॥

धिग्धर्म्मं रुधिरादिग्धं क्षत्रियाणां मलीमसम् ।
कृते यस्य प्रयत्नोऽयं तज्जीवितमशाश्वतम् ॥ ११ ॥

सापायस्य व्यसनसरणौ शीर्यमाणस्य नित्यम्
दुःखोच्छ्वासैः प्रतिहतधृतेः स्मर्यमाणस्य पश्चात् ।
सोऽयं सद्यः सुखलवधिया क्लेशपाकस्य पुंसाम्
भोगस्यार्थे वत वत परप्राणहिंसाप्रयत्नः ॥ १२ ॥

དེ་སྤྲད་འཛོ་དང་སྤྲིག་པའི་གནས། ཚོས་མིན་མང་བའི་གྲོལ་སྤྲིད་འདི* །
ཡོངས་སུ་བདང་ལ་བདག་ཉིད་ནི། དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་འགྲོ་བར་བྱ། 13

གྲོལ་པོ་མི་ཤེས་མེད་ས་ནྟམས་ཀྱིས། གསོད་དང་འཛིངས་པ་བགྲིས་བསྐྱབས་པའི།
སྤྲིག་པམི་བཟད་དཔལ་འབྱོར་ནི། ཏུས་ཀྱིས་ཁམས་སུ་བྱེད་པ་ཉིད། 14

འཁོར་བར་ཏུས་མིན་དག་ཏུ་བསམ་ཡས་ཏུས་ནི་ཕྱོབས་དང་ལྷན་པ་འདིས།
སྦྱིས་བྱ་སོ་སོ་དག་ལ་བསྐྱལ་བའི་མཐའ་ནི་སོ་སོར་སྦྱར་བྱེད་ཅིང་།
ཤིན་ཏུ་ཆེ་བའི་མོངས་པས་སྒོ་བཅོམ་རེ་བའི་འཛིང་བ་བདོན་པོ་ཡིས།
ཡལ་གྱི་བདེ་བའི་ཚོགས་ལ་སེམས་བྱེད་སྦྱིས་བྱ་ནྟམས་ཀྱི་ཙྰ་དགའ་འཛོམས། 15

ཞེས་པ་བསམས་ནས་མི་བདག་ནི། འཛོ་བའི་ཉོན་མོང་ལས་བྱིར་སྤྱོགས།
དབྱུག་པ་ཤིང་ཤུན་བརྩུང་ནས་ནི། མཚན་མོ་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སུ་སོང་། 16

དེ་ནས་སྒྲོན་པོ་གཡུལ་ཞུགས་པས། དེ་ནི་སོང་བ་ཐོས་བྱུང་ནས།
འཇིག་རྟེན་ལ་བསྐྱིབས་དག་པོ་ནི། སྒྲོགས་གྲིགས་བསའ་ཆར་ལ་སྦྱས། 17

ནགས་སུ་ཐྱང་ཆེན་བྱོས་པ་དག། དུག་པོའི་སྒྲ་ནི་མ་སྒྲོགས་ཤིག།
འདིར་ནི་སང་གི་སྤྲིན་གྱི་སྒྲ། བཟོད་པ་མིན་པ་ནྟམ་པར་གནས། 18

* “ཚོས་མིན་མང་བའི་གྲོལ་སྤྲིད་” ཞེས་སྟེན་མ་ཆེན་མཉམ་སྦྱོར་གྱི་སྤྲིད་པོ་ཆད་པ་
འདར་ལོས་བརྩུག་པ་སྤྲིད་པོ་ཆད་པ་ཞེས་ཀྱང་དག་ཅེད།

The text of this line was lost. H. Dar Lochava sought to supply its place by the following:—

མཉམ་སྦྱོར་གྱི་སྤྲིད་པོ་ཆད་པ་ཞེས་ཀྱང་དག་ཅེད།

तस्मादिदं परित्यज्य हिंसापाप^१निकेतनम् ।

अधर्म्मबहुलं राज्यं गच्छाम्येष तपोवनम् ॥ १३ ॥

राज्ञामज्ञानमूढानां वधबन्धशतार्जिताम् ।

कालः कवलयत्येव लक्ष्मीमक्षीणकिल्बिषाम् ॥ १४ ॥

अचिन्त्यः संसारे बहुलतरमोहाहतधियाम्

स्थिरैराशाबन्धैर्विषयसुखजालं कलयताम् ।

अकाले कल्पान्तं प्रतिपुरुषमेष प्रतिदिशन्

बली कालः पुंसां किल विलसितं सङ्कलयति ॥ १५ ॥

इति सञ्चिन्त्य नृपतिर्हिंसापापपराङ्मुखः ।

दण्डवल्कलमादाय ययौ निशि तपोवनम् ॥ १६ ॥

ततस्तद्गमनं श्रुत्वा लोके प्रच्छाद्य मन्त्रिणः ।

युध्यमानाः शरोदग्रं रिपुं गर्जन्तमूचिरे ॥ १७ ॥

गहने^२ मत्तमातङ्ग मा कथा गलगर्जितम् ।

घनशब्दकृतास्त्रान्तिर्निविशत्यच केशरी ॥ १८ ॥

१ ^W हिंसापात० H हिंसापाप० ।

२ H and ^W गहनम् ।

ཞེས་སྒྲུབ་དོན་པ་དེ་དག་གིས། རྩེ་ལ་བྱ་དགའ་སྒྲུབ་པོ་དང་།
གོ་ཆས་ལུས་ནི་རབ་གཡོགས་དེ། གཡུལ་དུ་གཡུལ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱད། 19

སྐབས་དེར་ཀོ་ས་ལ་དག་དུ། བས་ཟེ་སེར་སྐྱ་ཞེས་བྱ་བ།
གྲུལ་པོ་དབྱིག་གི་གོ་ཆ་ཡིས། ཞོར་གྱི་ཆད་བས་གཟེར་བར་གྱུར། 20

ས་ལུས་ཞོར་བྱིན་དབུལ་བ་ལས། མང་པོ་བྱིན་པར་མི་བཞེད་པ།
བྱ་དང་གཉིན་ནི་མས་མཐའ་དག་ནི། བཅོལ་ཁང་ནང་དུ་ནེམ་པར་བཀོད། 21

གཉིན་ཚན་བཅེངས་པས་སྒྲུབ་བསྐྱལ་བས། བཅོས་པའི་ཐབས་ནི་རབ་བསམས་དེ།
གྲོགས་པོ་གྲུལ་ཟིན་པ་ཡིས། རི་དགས་བཞིན་དུ་གཡོ་བ་མེད། 22

བདག་གི་པ་མ་སྤོང་མོ་དང་། སྒྲན་རྒྱ་བུ་མོ་བྱ་དག་ཀྱང་།
བཅོལ་ར་དག་དུ་བཅེངས་གྱུར་པ། ཞོར་མེད་ན་ནི་གྲོལ་མི་འགྱུར། 23

ས་བདག་ཚོས་ལ་སྤང་བ་ཡིས། གང་ལ་ཆགས་པ་རབ་དུ་འཇུག།
ཉོན་མོངས་དག་གིས་བརྒྱན་པ་ཡི། ཡུལ་དེ་རབ་དུ་བཏང་བས་འཛོ། 24

ཡང་ན་གཉིན་གྱིས་འཛིང་ཐག་གིས། སྐྱེ་བོ་དྲག་དུ་བཅེངས་ནི་མས་གྱིས།
སྒྲུབ་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡུལ་དག་ནི། རབ་དུ་གཏང་བར་ཇི་ལྟར་བྱས། 25

དེ་སྤྱད་ཉོན་མོངས་ནད་འདི་ལ། ཞོར་ནི་ཉེ་བར་བསྐྱབས་པ་པན།
ཞོར་གྱིས་ཐར་མེན་གདུང་བ་གང་། དེ་ནི་འཇིག་རྟེན་དག་ན་མེད། 26

इति ब्रुवाणाः समरे धीरा युयुधिरे परम् ।

ते धनस्वामिसम्मानसन्नाहच्छन्नविग्रहाः ॥ १९ ॥

अचान्तरे कौशलेषु ब्राह्मणः कपिलाभिधः ।

हिरण्यवर्म्मणा राज्ञा धनदण्डेन पीडितः ॥ २० ॥

बन्धनागारविन्ध्यस्तसमस्तसुतबान्धवः ।

दत्ताशेषधनो भूरि दारिद्र्यादातुमक्षमः ॥ २१ ॥

अचिन्तयत् प्रतीकारं बन्धुबन्धनदुःखितः ।

संसक्तपाशसचिवः शारङ्ग इव निश्चलः ॥ २२ ॥

पिता माता स्वसा भ्राता दुहिता तनयश्च मे ।

रुद्धाः कारागृहे मुक्तिं नायान्ति द्रविणं विना ॥ २३ ॥

लोभः प्रवर्तते यत्र धर्मद्वेषेण भूपतेः ।

तस्याद्रक्लेशदेशस्य परित्यागेन जीव्यते^१ ॥ २४ ॥

अथवा कथमुत्सृष्टं देशः कच्छेऽपि शक्यते^२ ।

जन्तुभिः सततावड्वैर्बन्धुबन्धनरज्जुभिः ॥ २५ ॥

द्रविणोपार्जनं तस्मादस्मिन् क्लेशमये हितम् ।

नास्ति तद्यसनं लोके तीर्यते न धनेन यत् ॥ २६ ॥

ནོར་གྱི་སྤྱན་ཚོགས་གྲག་གི། སྤྲུང་འཛིང་མ་བཞིན་ནི་མ་འགྱུར་ཅན།
དོན་དུ་གཉིས་ན་བགྱོད་པར་བྱེད། དོན་དུ་མ་གཉིས་རང་ཉིད་འོངས། 27

རོ་བལ་འཁྲི་ཤིང་རྩིང་པ་བཞིན། རིང་བཀོམ་རྩེས་སྤྱུ་འཛིང་ལྷན་པའི།
འགར་ནི་འགའ་ཚོ་ཚོགས་ཅན་གྱིས། གཡོག་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཉིད། 28

སྤྲོང་བ་དམ་པའི་སྤྱེ་བོས་སྤངས། རོ་ཚད་དྲུལ་གྱིས་ཡོངས་སྤྱུ་གྱིས།
སྤྲན་པ་གྲི་ཡི་ལྷག་མ་ནི། འབྲས་བྱར་བཅས་ཀྱང་འབྲས་མེད་ཉིད། 29

དང་བོ་དུས་སྤྱུ་ཉེ་བར་འོངས་པའི་རོ་ལས་སྤོན་དུ་བསྟེན་བཀྱར་བྱ།
དེ་ནས་ནོར་གྱི་ཆ་བསྐྱངས་ཡོངས་སྤྱུ་འདྲིས་ལས་བཀྱར་བ་ནི་མ་པར་ཉམས།
སྤྲེད་པས་སྤྲོ་བོས་གཡོ་ལྷན་སྤྲོང་བའི་ཚོགས་ནི་མས་ནང་དུ་ནི་མ་བསམས་ཤིང་།
སྤྲེད་ཅིག་ལ་ནི་དེ་བའི་འཛིང་བ་ཡངས་པར་བྱེད་ཅི་བདོག་པར་བྱེད། 30

ཆགས་པའི་རང་བཞིན་འཇིག་རྟེན་འདིར། ནོར་གྱི་ཡོན་ཏན་སྤྱུ་ཞིག་འཛིན།
དེ་སྤྲེད་ཐབས་ཀྱན་དམན་གྱུར་པ། བདག་ནི་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཉིད། 31

ཅི་ཞིག་བྱ་ཞིང་གང་དུ་འགྲོ། གྲིབ་མ་དོན་གཉིས་ལས་བཟང་བཞིན།
རྟེན་མེད་ཡིད་ལ་རེ་བ་ཡིས། ངལ་གསོ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་དོ། 32

སྤྱེ་བོའི་ནགས་ཚལ་མཚོག་དུ་ཤིན་དུ་སྤྱུག་བོར་གྱུར་པ་འདིར།
གང་ཞིག་གྱུན་དུ་སྤྱེ་བོ་སྤྲོང་ལ་འབྲས་བྱ་ཀྱན་སྟེར་ཡང་།
ནམ་ཡང་འདར་བར་མི་འགྱུར་དུད་པ་ཉིད་ཀྱང་མི་གཏོང་བ།
གྲོད་པ་དམ་པའི་སྤོན་ཤིང་དེ་ནི་གང་ཡང་རྩིང་མ་གྱུར། 33

प्रार्थ्यमानाः पलायन्ते स्वयमायान्त्यनर्थिताः ।

वेश्या इव विकारिण्यः कुटिला धनसम्पदः ॥ २७ ॥

विरसा जीर्णवस्त्राव दीर्घशोषानुबन्धिनी ।

क्वचित् कदाचित् कच्छेण सेवा फलति नैव वा ॥ २८ ॥

लज्जारजःपरिचिता याच्ना सज्जनवर्जिता ।

अवमानशतोच्छिष्टा सफलाप्यफलायते ॥ २९ ॥

पुरः सत्कारांशः प्रथमसमयोपागमरसात्

ततो मानम्भानिर्द्रविणकणयाच्नापरिचयात् ।

विमृश्यान्तस्तस्मात्तरलितमतिमार्गणगणः

क्षणादाशावन्धं विपुलयति सङ्कोचयति च ॥ ३० ॥

लोभस्वभावे^१ लोकेऽस्मिन् को गृह्णाति धनैर्गुणान्

सर्वोपायविहीनस्य तस्मान्नास्त्येव मे गतिः ॥ ३१ ॥

किं करोमि क्व गच्छामि छायाथीव मरोः पथि ।

नासादयति विश्रान्तिं निरालम्बो मनोरथः ॥ ३२ ॥

अत्यन्तसङ्कुलतरे जनकाननेऽस्मिन्

न प्राप्यते विपदि कोऽपि स साधुवृष्टः ।

यः सन्ततार्थिजनसर्वफलार्पणेऽपि

नो कम्पते न च जहाति नतिं कदाचित् ॥ ३३ ॥

བསོད་ནམས་མི་དམན་ས་ཡི་དབང་། སྒྲིང་བ་ཀུན་གྱི་དབག་བསམ་གིང་།
འཕོངས་པའི་གདུང་བ་མཆོག་དུ་འབྲོག། སྒྲིང་ཕྱབས་འོ་མའི་གྱི་མཚོ་བོས། 34

དེ་ལྟར་ཡང་དག་བསམས་ནས་དེ། རེ་བ་བཅས་པ་བསྟན་པ་ཡིས།
ལས་ནས་དགའ་བས་སྒྲ་བྲངས་དེ། མི་བདག་བལྟ་བར་འདོད་པས་ཆས། 35

དེ་ནས་དེ་ཡིས་དལ་བྱ་ཡིས། བྲོང་མཐའ་དགའ་ཐུབ་ནགས་སུ་ཕྱིན།
མི་བདག་གིང་ཡོས་ཡོངས་དགྲིས་པ། ལས་གྲིས་ཡོངས་སུ་དུབ་པས་མཐོང་། 36

བགྲིས་བསྐྱོས་ངལ་བས་གཟིར་བ་དེ། མི་བདག་གིས་ཀྱང་མཐོང་གུར་ནས།
སྒྲིང་ཇིའི་གྱི་མཚོས་རིང་པོ་ནས། འོང་བ་ཡི་ནི་གྱི་མཚན་དེས། 37

དེ་ལ་དེ་ཡིས་རང་གི་སྒྲིད། འུགས་རིངས་ཚ་བས་གསལ་བྱས་པ།
བཤད་ནས་གཉིན་ནིས་ས་བཅིངས་པ་ཡི། ཐུག་བསྐྱལ་གྲིས་གཟིར་སྒྲར་ཡང་བཤད།
38

གཉིན་ནི་བཅིངས་པ་དགྲོལ་བའི་སྒྲིད། མི་བདག་སྒྲིང་བ་རྩ་ཡི་གིང་།
བསོད་ནམས་མི་དམན་བལྟ་བལ། གསེར་དོན་གཉིར་བ་བདག་འོངས་སོ། 39

ཐུགས་ནི་སྒྲིང་ཇི་ཇོགས་གུར་པ། དཔལ་ལྷན་འཇིག་རྟེན་མགོན་པོ་དེ།
མཐོང་བ་ཉིད་ཀྱི་འཕྲལ་ལ་ནི། བདག་གི་བཞག་བ་ཇོགས་པར་གུར། 40

ཉོན་མོངས་གདུང་བས་ཉམས་མི་བྱེད། སྒྲར་བ་ཡིས་ནི་སུན་མི་འབྱིན།
དུས་ནི་སྒྲིང་བ་མ་ཡིན་པར། སྒྲེ་བོ་ཆེན་པོ་འབྲས་དུ་བསྐྱེད། 41

अदीनपुण्यः सर्वार्थिकल्पवृक्षः क्षितीश्वरः ।

अभूयते सत्त्वदुग्धाब्धिरापन्नार्तिहरः परम् ॥ ३४ ॥

इति सञ्चित्य स नृपं प्रतस्थे द्रष्टुमुत्सुकः ।

आशाबन्धोपदिष्टेन पथा हर्षपुरःसरः ॥ ३५ ॥

ततः स शनकैः प्राप्य पुरोपान्ततपोवनम् ।

ददर्शाध्वपरिश्रान्तः सम्बीतं वल्कलैर्नृपम्^१ ॥ ३६ ॥

नरनाथोऽपि तं दृष्ट्वा क्षुत्पिपासाश्रमातुरम् ।

पप्रच्छ करुणासिन्धुर्दूरागमनकारणम् ॥ ३७ ॥

स तस्मै निजवृत्तान्तमुष्णनिश्वाससूचितम् ।

निवेद्य बन्धुसंरोधदुःखार्त्तः पुनरब्रवीत् ॥ ३८ ॥

आयातोऽहं हिरण्यार्थी बन्धुबन्धनमुक्तये ।

अदीनपुण्यं नृपतिं द्रष्टुमर्थिसुरद्रुमम् ॥ ३९ ॥

लोकनाथः स मे श्रीमान् करुणापूर्णमानसः ।

सद्यः सन्दर्शनेनैव सङ्कल्पं पूरयिष्यति ॥ ४० ॥

अम्बानं क्लेशसन्तापैरवमानैरदूषितम् ।

अपर्युषितकालञ्च फलं स्रुते महाजनः ॥ ४१ ॥

སྒྲིག་ཀྱིས་སྤྱོད་ཀྱི་དབྱེ་བའི་རབ་རིབ་མི་བཟད་འཕྲོག་བྱེད་ཅིང་།
 བྲག་སྤྱོད་པ་རབ་དུ་གསལ་བའི་འབྱོར་པས་ཕྱོགས་ནིས་སྤྱོད་པ་ཡོངས་སུ་འགོངས།
 རྒྱུ་མེད་ཡིད་ནི་མཛོན་པར་རིངས་བྱེད་དགའ་བ་དག་གི་གཉེན།
 ས་ཡི་བདུད་ཅི་འེ་ཟེར་དེས་བདག་གི་བདུང་བ་འཕྲོག་པར་འགྱུར། 42

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བཤད་ཐོས་ནས། ས་ཡི་བདག་པོ་གཟེར་བར་གྱུར།
 བཅོས་ཐབས་མེད་པའི་བདུང་བ་དག། འཕྲོས་པ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་བསམས། 43

ཀྱི་མ་བདག་གིས་གྱུ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་། རྒྱུ་མིན་འདིར་ནི་གཉིས་སྒྲིམ་གྱིས།
 བསམས་ཏེ་བཀྲེས་པས་ཉེན་པ་ལས། ལམ་གྱི་ཤིང་ནི་སྒྲིམ་པོ་བཞིན། 44

སྒྲོང་བ་ནིས་སྤྱོད་པ་ལས་རིང་གིས། ངལ་བ་འབྲས་མེད་བདུང་བ་སྤྱོད།
 རི་དགས་སྤྱོད་སྒྲིམ་ཅུ་ལྷ་བྱ། མོངས་པ་སྒྲིམ་བྱེད་བདག་སྤྱོད་དོ། 45

ཁ་ལ་རྩོ་བསྒྲུན་སྤྱོད་པ་ཡིས། བྱུ་ལ་བར་གྱུར་བཞིན་དོན་གཉེར་ནིས།
 རི་བ་ཉམས་པས་ལམ་དུ་ནི། ཡོངས་ངལ་སྤྱོད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 46

གྱུ་ལ་པོ་དེ་ནི་བདག་ཡིན་དེ། གྱུ་ལ་སྤྱོད་པ་དང་ནས་ནགས་ལྷ་པ་བཟློན།
 ཞེས་པ་ཐོས་ནས་བསམ་ཟེའདི། འབྲས་ལ་སྒྲོག་ནི་གཤོང་བར་འགྱུར། 47

*

*

*

*

द्रारिद्र्यतीव्रतिमिरापहरः^१ प्रजानाम्

कीर्त्तिप्रकाशविभवैः परिपूरिताशः ।

अभ्युल्लसद्दिमलमानसहर्षबन्धु-

स्तार्यं हरिष्यति स मे वसुधासुधांशुः ॥ ४२ ॥

श्रुत्वेति तेन कथितं व्यथितः पृथिवीपतिः ।

संक्रान्तनिष्प्रतीकारसन्तापः समचिन्तयत् ॥ ४३ ॥

अहो नु त्यक्तराज्योऽहमकालेऽस्मिन् द्विजन्मना ।

चिन्तितः क्षुत्परीतेन शुष्कवृक्ष इवाध्वनि ॥ ४४ ॥

दूराध्वश्रमवैफल्यसन्तापप्रदमर्थिनाम् ।

सम्मोहजननं धिक्कां मृगतृष्णाजलोपमम् ॥ ४५ ॥

मुखाश्मपाततुल्येन मूर्च्छितानामिवार्थिनाम् ।

आशाभङ्गेन गुरुतां प्रयात्यध्वपरिश्रमम् ॥ ४६ ॥

अहं स राजा सन्त्यक्तराज्यः काननमाश्रितः ।

इति श्रुत्वैव विप्रोऽयं सद्यस्त्यजति जीवितम् ॥ ४७ ॥

जातैव चिन्तामतुलां प्रसूते

निद्रापहारं तरुणी करोति ।

कन्येव वृद्धा विदधाति शोकं

नष्टा दहत्याशु शरीरमाशा^२ ॥ ४८ ॥

འདི་ནས་གྱལ་པོའི་གནས་ཕྱིན་ཏེ། བསམ་པ་བདག་ནི་མ་ཐོབ་ན།

ཡིད་ལ་རེ་བ་ཉམས་པ་འདི། གདུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱེད་པར་འགྱུར།

49

སྒྲོང་ནི་མས་ཕྱིར་སྒྲོག་བཞིན་ལེགས་ཚ་བའི་ཤུགས་རིངས་དག་གིས་གདུང་བྱེད་
ཅིང་།

ཀླན་དུ་རྟོག་པས་ལུས་དམན་རྒྱུང་རྒྱར་བྱས་ཤིང་གང་ལས་མི་འགོ་བ།

ཉོན་མོངས་དུས་སུ་མི་ནི་མས་སེམས་ལ་འབྲལ་ལ་རབ་དུ་གསལ་བ་གང་།

དག་ལྷན་ཡོངས་སུ་སྒྲོབ་གཉིན་བསྐྱབས་འོས་གཤིག་སུ་དེ་ཉིད་འཛོལ་ཡིན། 50

རང་ཉིད་རབ་བསྐྱེད་ས་གདུང་བའི་ཉམས་སྒྲོང་ཤེས་ཤིང་རི་བྱའི་ལྗོ་བའི་ཐུག་དུ་
བྱགས་བྱས་ཏེ།

སྒྲིན་བྱེད་མེ་ཡིས་རབ་དུ་གདུང་བའི་བྱེད་པས་བྱབ་ཅིང་འཛོད་པའི་བྱ་བ་ཡོངས་
སུ་འདྲིས་གུར་ཀྱང་།

སྒྲོང་བའི་ཚོགས་ཀྱི་སྤོད་པ་དྲག་པོས་བསྐྱེད་པའི་མི་བཟད་གདུང་བ་འབྲེག་པ་
མིན་པ་གང་།

སྒྲེ་བོ་འགོན་པོ་འི་ཤུགས་རིངས་ཆེ་བ་བསྒྲོལ་ཞིང་གཤམ་བ་འགྱུར་བྱེད་གྱི་
མཚོའི་སྒྲེ་བ་སྤྲོད།

51

དེ་ལྟར་སྒྲོད་ཅིག་བསམས་བྱས་ནས། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མགྲོན་བྱས་ཏེ།

མི་སྒྲན་སྒྲུབ་པས་འཇིགས་འཇིགས་བཞིན། མི་ཡི་བདག་པོས་དེ་ལ་སྒྲུས།

52

བསོད་ནམས་མི་དམན་གྱལ་པོ་དང་། བསམ་ཐེད་གཤམ་སྒྲོར་བའི་ཚོ།

འཛོལ་ས་ཆགས་བྲལ་གྱལ་སྤྱིད་ནི། ཡོངས་སུ་བདང་ནས་དབེན་པ་བསྒྲེན། 53

राजधानीमितो गत्वा मामप्राप्य विचिन्तितम् ।
किं करिष्यति सन्तापादयं भग्नमनोरथः ॥ ४६ ॥

जीवत्येकः किल स कुशली क्लेशकाले नराणां
स्नायश्चित्ते स्फुरति सहसा यः परिचाणवन्धुः ।
प्रत्यास्थानान्मलिनवदनस्तप्तनिश्वासशुष्यत्-
सङ्कल्पाल्पीकृतनततनुर्याति यस्मान्न चार्थी ॥ ५० ॥

धिग्जन्म क्षारसिन्धोः पथिकजनपृथूच्छासनिर्दग्धवृद्धे-
स्तापं योऽर्थिप्रजानां हरति न विषमं तीव्रतृष्णासमुत्थम् ।
जाता'स्वादोऽप्यगस्त्योदरकुहरलुठज्जाठराग्निप्रताप-
व्यापारव्याप्यमानकथनपरिचितः स्वप्रमाथव्यथानाम् ॥ ५१ ॥

इति सञ्चित्य नृपतिः कृतातिथ्यः फलाम्बुना ।
तमुवाचाप्रियास्थानभीतिभीत इव क्षणम् ॥ ५२ ॥

ब्रह्मन्नदीनपुण्योऽहं राजा शत्रुबधोद्यमे ।
हिंसाविरक्तः सन्त्यज्य राज्यं विजनमाश्रितः ॥ ५३ ॥

ས་སྐྱོང་ཡོངས་སྐྱོད་འཛོལ་བའི་འབྲས། སྒྲིན་འབྲིག་ལྷ་བྱུང་མི་བདེན་པ།
གསར་བའི་ཐུག་གིས་སྒྲགས་པ་ནི། སྒྲིན་པོ་བཞིན་དུ་ཡོངས་སྐྱོད་བྱེད། 54

གནས་མིན་འདུག་དེས་ཅི་ཞིག་བྱ། བྱོར་ནི་དུས་མིན་ཉི་ཤར་འོངས།
ཆུང་ཟད་བདག་གིས་ཉུས་པ་གང་། དེ་ནི་བསྐྱམས་པ་མེད་པར་བཞེད། 55

ཅས་བགྱལ་པའི་ཚིག་ཐོས་ནས། རོ་ཇིས་ཡང་དག་བཅོས་པ་བཞིན།
གཉིན་ཐར་རེ་བ་བྲལ་བ་ལས། ད་ནི་ས་ལ་འབྱལ་བར་གྱུར། 56

བགྱལ་ཞིང་ས་ལ་འབྱལ་བ་དེ། མཐོང་ནས་མིག་ནི་མཆི་མར་བཅས།
སྒྲན་པའི་ཚིག་གིས་དབྱགས་ཕྱུང་ནས། གྱུ་པོས་སྒྲར་ཡང་རབ་བསམས་པ། 57

ཀྱུ་མ་བདག་ནི་བསོད་ནམས་དམན། ལྷ་ངན་ལས་དང་མཚུངས་པ་འདིར།
སྐྱོང་བའི་རེ་བའི་འཁྲི་ཤིང་གི། ལྷ་གྲུ་འབྲལ་ལ་བསྐྱམས་པར་གྱུར། 58

ནོར་དོན་གཉིས་བ་སྒྲན་པའི་འདོད་པས་དང་པོ་གནས་མིན་སྐྱོང་བ་འབྲས་
བཅས་བསམས།

རེ་བའི་ལྷ་གྲུས་འདོད་པའི་བདེ་བ་མ་ལུས་ཡལ་གསྐྱོང་གི་མཛོན་པར་གྱིས།
དེ་ནས་ཨ་ལྷ་ཐོབ་པར་མ་གྱུར་སིང་ལྷོང་སྐྱམ་པོས་བཞིན་དུ་སྐད་ཅིག་ལ།
ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་ཚོམ་པ་ཉམས་ཤིང་རེ་ཐག་ཆད་པས་འབྲལ་ལ་བགྱལ་བར་གྱུར། 59

བསྐྱུངས་ནས་སྐྱོད་པ་ཆུང་དུ་ཞིག། གལ་ཏེ་འདི་ལ་བདག་གིས་བྱིན།
བསོད་སྐྱོམས་བསྐྱུངས་ཀྱང་ལྷོགས་གྱུར་བ། དེ་ལ་དེས་ཀྱང་ཅི་ཞིག་བྱེད། 60

हिंसाफलं महीपाला भोगं भूभङ्गभङ्गरम् ।

प्रत्यग्रसधिरादिग्धं क्रव्याद इव भुञ्जते ॥ ५४ ॥

किं करोम्यपदस्थोऽहमकाले त्वमुपागतः^१ ।

यत्तु शक्यं मया किञ्चित्तदयन्त्रितमुच्यताम् ॥ ५५ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा वज्रेशेव समाहतः ।

बन्धुमोक्षणनैराश्यात् स पपात महीतले ॥ ५६ ॥

मूर्च्छितं पतितं भूमौ तं दृष्ट्वा साश्रुलोचनः ।

प्रियाभिर्वाग्मिराश्वास्य राजा पुनरचिन्तयत् ॥ ५७ ॥

अहो नु मन्दपुण्योऽहं यस्मिन्नाशालताङ्कुरः ।

मरुमार्गोपमे जातः सहसा शेषमर्थिनः ॥ ५८ ॥

अर्थार्थो प्रथमं विचिन्त्य सफलामस्थानयाच्चां क्षणात्

आशातूलिकयाभिलिख्य निखिलं शाखासहस्रैः सुखम् ।

अप्राप्यान्ममिवाथ शुष्कखदिरान्मूढेच्छया वाञ्छितं

सद्यश्छिन्नमनोरथः पृथुतरारम्भक्षयान्मूर्च्छति ॥ ५९ ॥

अस्मै यदि प्रयच्छामि याचितावाप्तमल्पकम् ।

तत् किं तेन करोत्येष भिक्षित्वापि बुभुक्षितः ॥ ६० ॥

གལ་ཏེ་ཙྰ་ཆག་རྩིང་པ་དག་གིས་ཐོག་ཕུག་བྱིས་ནི་དེ་ཉིད་དུ་གནས་ཤིང་།
 གང་ཡང་བུད་མེད་བྱི་ལའི་ཕུག་གུ་ཐབ་དུ་ཉལ་ལ་ཙྰ་ལྷན་དེ་དག་གིས།
 གལ་ཏེ་ཀོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགོ་ཞིང་སྤང་ཡང་དེ་ནི་བཞེན་བྱ་དེ་ལྟ་ན།
 དེ་ནི་ངེས་པར་ས་བདག་སྐད་ཅིག་མཐོང་དང་མགུ་བ་ལ་ཡང་ཡོན་ཏན་ཅི། 61

སྒོ་གྲོས་བཙེ་བའི་ནོར་འཛིན་གྱིས། དེ་ལྟར་བསམས་ནས་ས་འཛིན་དབང་།
 དེ་འདོད་བསྐྱབ་པར་ཆས་གྱུར་པས། རབ་སང་བྱས་ཏེ་དེ་ལ་སྤྲུམ། 62

ཡོངས་ཤིག་བས་ཟེ་བྱོད་ཀྱི་ནི། འདོད་བ་བསྐྱབ་སྤང་མི་ཐོགས་པར།
 འབས་བྱ་ཐོབ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག། བདག་གིས་ཡང་དག་རྩིད་བར་གྱུར། 63

རེ་ཞིག་བདག་གི་མགོ་བཙད་ནས། མོང་སྤེ་ས་བདག་ཚངས་བྱིན་ལ།
 བྱིན་ན་དེ་ནི་དགའ་བ་ཡིས། བྱོད་ལ་ནོར་དག་སྤེར་བར་འགྱུར། 64

སྒོང་བའི་ཙན་དན་ལྷོན་པ་དེའི། ཆོག་དེ་ཐོས་ནས་གཉིས་སྐྱེས་ནི།
 ནི་བར་རབ་ཞུགས་གདུང་བ་ཡིས། ཁབ་ཀྱི་ཕུག་བཞིན་རབ་སྤྲུམ་པ། 65

སྤིང་གསུམ་སྤྱིང་པོ་སྐྱེ་བ་ནི། འགྲོ་བའི་བསོད་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་པ།
 བྱོད་ཀྱི་མགྲིན་པ་འདི་ལ་མཆོན། བསྐྱོང་པོ་སྤིང་ཙན་སྤྲུམ་ཞིག་བསྐྱུན། 66

ཆགས་པས་སྒོ་གྲོས་ཉམས་པ་སྤྲུ། བྱོད་ལ་མི་པན་སེམས་པར་བྱེད།
 ས་ཏྲ་ཀླ་ར་སོལ་བ་ཡི། བྱུ་ཅ་མ་ཅངས་སྤྲུམ་ཞིག་བྱེད། 67

तस्मिन्नेव गृहे जरत्तृणकटच्छन्ने यदि स्थीयते
चुल्लीसुप्तविडालवालसदयास्ता एव यद्यङ्गनाः ।
पादाभ्यामवगम्यते यदि पुनस्तेनैव सेवाधुना
तत् को नाम गुणः क्षणं क्षितिभुजा दृष्टेन पृष्टेन^१ वा ॥ ६१ ॥

इति ध्यात्वा धराधीशः कृपावसुधया धिया ।
तद्याच्चा^२सिद्धिसन्नद्धः प्रतिबोध्य तमभ्यधात् ॥ ६२ ॥

उत्तिष्ठ वत्स सम्प्राप्तस्त्वत्समीहितसिद्धये ।
अविलम्बिफलावाप्तिरुपायः परमो मया ॥ ६३ ॥

छित्त्वा मम शिरस्तावत् ब्रह्मदत्ताय भूभुजे ।
गत्वा प्रयच्छ तत्प्रीत्या स ते वित्तं प्रदास्यति ॥ ६४ ॥

तस्यार्थिचन्दनतरोः श्रुत्वैतत् वचनं द्विजः ।
उवाच तप्तसूत्र्येव विद्वः कर्णप्रविष्टया ॥ ६५ ॥

तव चैलोक्यसारस्य जगत्पुण्याप्तजन्मनः ।
शस्त्रं कण्ठे शठेनास्मिन् केन पापेन पात्यते ॥ ६६ ॥

लोभलुब्धमतिः को नु चिन्तयेदहितं तव ।
अङ्गारकारणं क्रौर्यं सहकारे करोति कः^३ ॥ ६७ ॥

11 A १ $\frac{W}{2}$ and H तुष्टेन वा । २ H and $\frac{W}{1}$ तदाब्ध्या ।

३ $\frac{W}{2}$ and H सः ।

ཅེས་སྒྲུབ་ཟེ་དེ་ལ་ནི། མི་ཡི་བདག་པོས་ལན་སྒྲུས་པ།
འཆོ་ཡང་བདག་ནི་བཅེངས་པ་ཡིས། དགྲ་པོ་དེ་ཡི་བྱང་དུ་བྱེད། 68

གྲུལ་པོས་འབད་པས་དོན་གཉིད་བས། ས་བདག་དགྲ་ཡི་དོགས་པ་ཅན།
ཆངས་བྱིན་དག་གི་བྱང་དུ་ནི། དེ་ཡིས་དེ་ནི་བཅེངས་ནས་བྱེད། 69

དེ་ཡིས་བྱེད་ནས་འོངས་པ་ཡི། ས་དབང་དེ་གླངས་ཆངས་པས་བྱིན།
ནོར་དབང་མཚུངས་པས་དེ་ལ་ནོར། འདོད་པ་བས་ཀྱང་མཛོད་སྒྲུབ་བྱིན། 70

བསོད་ནམས་མི་དམན་མི་བདག་གི་ནི་སྒྲིང་སྒྲོབས་ངོ་མཚར་བྲམ་ཟེས་བཤད་
ཐོས་ནས།

ཁོན་གྱི་ནོམ་འགྱུར་ཤིན་དུ་བཟོད་དཀའ་མ་བྱངས་ཉིད་དུ་མཛོན་བཛོད་དུག་བཏང་སྟེ།
རང་གནས་ཤིན་དུ་མཐོ་བར་དེ་ནི་མགོ་བཞིན་བཞག་ནས་ཆངས་བྱིན་རང་ཉིད་ཀྱིས།
དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་ཆུ་སྒྲིས་དག་ལ་གཙུག་ཏེར་འཕྲིང་བས་སྐད་ཅིག་མཛོད་བར་བྱས། 71

དེ་ནི་དུལ་བ་རབ་ཐོབ་རང་གི་གོང་བྱེད་སོང་བའི་ཆོ།
ཡོངས་བཏང་གྲུལ་སྲིད་ཡང་དག་ཐོབ་ནས་བསོད་ནམས་མི་དམན་བས།
གྲགས་པ་རྩར་དཀར་དེ་བྱ་བའི་འཕྲིང་བ་གཡོ་ལྷན་ཆུག་ཏེར་གྱིས།
དུ་གྲུལ་ཡི་ནོམ་མཛོས་ས་གཞི་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱངས་པར་གྱུར། 72

ཁྱབ་བདག་བསོད་ནམས་མི་དམན་དུ་གྱུར་གང་དེ་ང་ཉིད་དེ།
གང་དུ་དུས་ཀྱི་དགོ་འདུན་མང་པོའི་ཞབས་ཀྱིས་མཛོད་དག་འས།
མི་ནོམས་དག་གིས་སྲིད་པ་གོལ་བའི་གྱི་ནི་འབྱུང་འབྱུར་བ།
འདིར་དང་དེ་ཡི་སྒྲིང་ཆུལ་སྲིད་པའི་སྒྲིང་པོས་བདག་གིས་བྲན། 73

इति ब्रुवाणं नृपतिर्ब्राह्मणं प्रत्युवाच तम् ।
जीवन्तं नय बद्धा वा तस्य मामन्तिकं रिपोः ॥ ६८ ॥

यत्नेनाभ्यर्थितो राज्ञा स तं बद्धा महीपतेः ।
निनाय ब्रह्मदत्तस्य समीपं शत्रुशङ्किनः ॥ ६९ ॥

तेनानीतं तमादाय ब्रह्मदत्तः क्षितीश्वरम्^१ ।
धनं धनेशतुल्योऽस्मै वाञ्छिताभ्यधिकं ददौ ॥ ७० ॥

सत्त्वाश्चर्य्यमदीनपुण्यनृपतेराकर्ण्य विप्रेदितं
त्यक्त्वा वैरविकारदुःसहतरं क्रौर्याभिधानं विषम् ।
धृत्वा मौलिमिवोन्नते निजपदे तं ब्रह्मदत्तः स्वयं
चक्रे तच्चरणाम्बुजप्रणयिणीमुष्णीषमालां शृणात् ॥ ७१ ॥

तस्मिन् गते निजपुरं विनयप्रपन्ने
संप्राप्य राज्यमरिहीनमदीनपुण्यः ।
धर्मेण कीर्त्तिधवलाम्बुधिफेनमाला-
वेक्षदुकूलललितां पृथिवीं शशास ॥ ७२ ॥

योऽभूद्विभुर्भुवनसारमदीनपुण्यः
सोऽहं स्मृतं चरितमव मयाद्य तस्य ।
कालेन यत्र बहुसङ्घपदाभिरामा
भूमिर्भविष्यति नृणां भवमुक्तिहेतुः ॥ ७३ ॥

རྒྱལ་གྱི་དོགས་པ་བཟོད་པ་གསུང་མཛད་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ནི།
 རྒྱུད་རྩལ་སེམས་དབང་རབ་འབར་ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་གྱིས་པ་ཡིས།
 དགའ་བས་རེག་པར་གྱུར་པ་མཐོ་རིས་བདག་པོའི་ལྷས་ལ་ནི།
 སྤྱ་ལོང་འདབ་ས་མཛོས་པས་སྦྱེས་པ་ཅི་ཡང་བྱང་པར་གྱུར།

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དབང་དོགས་པ་
 བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བསོད་ནམས་མི་དཔན་པའི་དོགས་པ་
 བཟོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྤྱེ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་གཉིས་པའོ།

सत्त्वोज्ज्वलं भगवतश्चरितं निशम्य
पूर्वावदानकथितोदितविस्मयेन ।
हर्षस्पृशः किमपि नाकपतेर्बभूव
रोमाञ्चपचरचनारुचिरं शरीरम् ॥ ७४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
अदीनपुण्यावदानं नाम द्विपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LIII.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་གསུམ་པ།

ལེགས་བཤད་འཛོལ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ལེགས་བཤད་མགྲིན་པར་ནིས་གནས་སྤྲོས་ལ་འདུད་མགོ་དང་ནི་བར་ཐོས་པ་དང་།
ཞལ་ནི་དྲིལ་དུ་སྦྱོན་མེད་བདེན་པ་དང་ཐུན་མཁམས་པ་ནིས་མེད་གཤམ་བའི་གྱུན།
རིན་ཅེན་ཡིད་འོང་རབ་གསལ་དོ་ཤལ་བཀོད་པ་བཀྲ་བའི་བྱད་པར་དང་བཅས་པ།
ཆས་ཐུན་བྱུང་མེད་ཆས་ཀྱིས་སྦྱོ་བོ་ལྷག་མ་ནིས་མཚོག་དུ་ཚོས་པ་སྦྱེད། 1

གཞན་དུ་བཅོམ་ཐུན་འཛུམ་ཐུན་པ། བགྱི་བྱིན་བསམ་པ་ཤེས་པ་ཡིས།
འཛུམ་པའི་གྱུ་ནི་དྲིས་པ་ན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་བསམ་ཡང་གསུངས་པ། 2

བ་ར་ཏ་སིར་མི་ཡི་བདག། ལེགས་བཤད་འཛོལ་བ་ཞེས་པ་བྱུང་།
གང་གི་བྲགས་པ་དྲི་མེད་རིགས། དཔལ་གྱི་འཕྲུང་བ་བཞིན་དུ་མཛེས། 3

ཡོན་ཏན་སྤྲུང་ཐུན་ལེགས་སྦྱོར་རྒྱུ། དཔེན་ཐུན་ནིས་ཀྱི་སྦྱིང་ལ་ཆགས།
སྤྲུ་དྲིལ་མ་ཡིན་ལེགས་བཤད་ཀྱི། གྱུན་ཉིད་གང་ཞིག་དོན་གཉེར་བྱུང་། 4

གང་གི་མཛོད་དཔལ་སྦྱོང་ནིས་སལ། དྲིལ་དུ་བདང་ཡང་གཡོ་བ་མེད།
བྲགས་པ་ཡོན་ཏན་ལ་བདགས་ཀྱང་། རིང་ལས་ཤིན་དུ་རིང་བར་འགྲོ། 5

त्रिपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

सुभाषितगवेष्यवदानम् ।

सूक्तिः कण्ठविवर्तिनी गुरुनतिमौलौ श्रुतं श्रोत्रयोः
सत्यं नित्यमनामयञ्च वदने विद्वत्प्रियं भूषणम् ।
रत्नोदारसुतारहाररचनाचित्रेण धत्तेतरां
सन्तोषं सविशेषवेषवनितावेशेन शेषो जनः ॥ १ ॥

शक्रेणान्यत्र भगवान् सस्मितः स्मितकारणम् ।
पृष्टस्तदाशयज्ञेन सर्वज्ञः पुनरब्रवीत् ॥ २ ॥

सुभाषितगवेषीति वाराणस्यामभून्नृपः ।
यस्य जात्युज्ज्वलाकीर्त्तिर्मालिव विवभौ श्रियः ॥ ३ ॥

सुदृक्ते गुणसंयुक्ते हृदिसक्ते विवेकिनाम् ।
अभूद्भूषण एवार्थी यः सूक्ते न तु मौक्तिके ॥ ४ ॥

नित्यमर्थिषु मुक्तापि कोषश्रीर्यस्य निश्चला ।
कीर्त्तिर्गुणनिबद्धापि दूरादूरतरं गता ॥ ५ ॥

གྱལ་པོའི་ངང་པའི་སྒྲན་ངག་མཁམ། ཉམས་ལྡན་མཚོག་གི་དྲོག་བསྐྱེད་དེ།

མཁམ་པའི་མདུན་ས་པད་ལྡན་ལ། ཡོངས་སྤྱོད་སྐལ་བཟང་ལྡན་པ་གྱུར། 6

ཉི་བར་བསྐྱན་ལ་རབ་ཞུགས་པ། དེ་ཡི་ལེགས་བཤད་ཡོན་ཏན་ཅན།

མར་མའི་ཚེ་མོ་ལྟ་བུ་ཡིས། སྐྱེ་བོ་སྤོངས་པའི་རབ་རིབ་སྤོགས། 7

ནམ་ཞིག་མདུན་སར་སྒོ་བཟང་དེ། འདུག་བས་ལེགས་བཤད་གཏམ་གྱི་ནི།

མཇུག་དུ་སྒོ་བཟང་ཞེས་པ་ཡི། སྒྲོན་པོའི་གཙོ་ལ་རབ་སྒྲུས་པ། 8

ལེགས་པའི་སྒྲ་དང་ཚོག་ལ་ཞོན། ཡོན་ཏན་གྱི་དང་ཡང་དག་ལྡན།

ཁྱེད་ནམས་དག་གི་ལེགས་བཤད་ཀྱིས། མདུན་ས་འདི་ནི་ངག་བཞིན་མཛེས། 9

ལེགས་པར་སྒྲིན་ཞིང་རོ་དང་ལྡན། ལེགས་པར་བཤད་པ་གསར་པ་ནི།

མེ་དྲོག་ལྟ་བུ་འགའ་ཞིག་ནི། ཁྱེད་ཀྱིས་ཆེད་པར་གྱུར་ཏམ་ཅི། 10

ལེགས་བཤད་ནམས་དང་མཐུན་ནམས་དང་། དྲོག་པ་ནམས་ཀྱང་གྱིས་པ་ནི།

གསར་པ་ཁོ་ན་ཡིད་འཕྱོག་སྟེ། སྤང་མེད་ནམས་ཀྱི་ལང་ཚོ་བཞིན། 11

རོ་དང་ལྡན་ཡང་ནམ་པར་ཡངས་པའི་མེ་དྲོག་དོན་མཐུན་ཡོངས་བདང་ནས།

ཡོངས་འདྲིས་ཡོངས་སུ་འདོར་ཞིང་རིང་ནས་རིང་དུ་ཐེས་སུ་གྱུ་བྱེད་པ།

གསར་པ་གསར་པའི་སྒྲ་དང་ཚེ་ལ་ཆགས་ཀྱིང་དུག་པ་ནི་ནགས་ནམས་སུ།

དྲོག་དུ་ཉམས་སུ་སྤོང་གྱུར་རིན་ཅེན་མཚན་ལས་འབྱས་པར་བྱེད། 12

स राजहंसः सरसैर्दृतः कविवरैः सदा ।
विद्वत्सभाकमलिनीभोगसौभाग्यवानभूत् ॥ ६ ॥

उपदेशप्रवृत्तस्य सगुणास्तस्य सूक्तयः ।
जनस्य मोहतिमिरं जह्नुर्दोषशिखा इव ॥ ७ ॥

स कदाचित् सभासीनः सुभाषितकथान्तरे ।
सुमतिः सुमतिं नाम प्रधानामात्यमब्रवीत् ॥ ८ ॥

साधुशब्दपदारूढैर्गुणालङ्कारशालिभिः ।
सभा भवद्भिर्भात्येषा भारतीव सुभाषितैः ॥ ९ ॥

अप्यन्विष्टानि सत्याकरसवन्ति नवानि च ।
सुभाषितानि भवतां कुसुमानीव कानिचित् ॥ १० ॥

सूक्तीनां प्रतिभानाञ्च मञ्जरीणाञ्च जृम्भितम् ।
नवमेव मनोहारि नारीणामिव यौवनम् ॥ ११ ॥

सरसमपि विहाय व्यायतं पुष्पसार्थं
परिचितपरिहारौ दूरदूरानुसारौ ।
भ्रमति सततसक्तास्वादमन्दादरत्वात्^१
नवनवमधुलुब्धः षट्पदः काननेषु ॥ १२ ॥

མདུན་ས་འདིར་ནི་ཅུང་ཟད་གང་། ལེགས་བཤད་རིན་ཅེན་ནོས་དབྱེད་དེ།

ཡོངས་སུ་བདུག་པས་ཐར་པ་དེ། ཀུན་དུ་རིན་ཐང་མེད་པར་འགྱུར།

13

མཁའ་ས་པ་ཉིད་ནི་མེད་ན་ཁྲོ་གྲོས་ནོས་ཉམས་མི་ནོས་ས་འཛོ་བ་དོན་ཡོད་མེན།

མཚུངས་མེད་གྲིས་པའི་སྒྲན་ངག་མེད་ན་མཁའ་ས་པ་ཉིད་ནི་ནེ་ཙེའི་ཁྲོག་དང་

མཚུངས།

སྒྲིང་ལྷན་ནོམས་ཀྱིས་ནང་གི་དེ་ཉིད་དབྱེད་པ་མེད་ན་རབ་མཛེས་སྒྲན་ངག་ནི།

སྒྲིང་པ་ཉིད་དེ་དབེན་སའི་ཁྲོན་པའི་མར་མེ་བཞིན་དུ་བཟེན་པར་འགྱུར།

14

དེ་ཡི་སྒྲན་དུ་གནས་སྐབས་འདིར། ཁྱུ་ཀྱེ་ཡིས་བྱེ་ཆུ་བཞིན།

ལེགས་བཤད་གོ་སྐབས་གྲོགས་པོ་ཡིས། གསར་པ་ཅུང་ཟད་བཞེད་པར་མཛེད། 15

གལ་དེ་སྐད་ཅིག་དེ་ཉིད་ཤེས་པས་མཚོག་དུ་ཡིད་དོན་སྒྲུབ་བྱེད་ན།

ཚོག་ནོམས་ཀྱིས་ནི་ཇ་དེའི་དྲི་བཟང་ངོ་མཚར་པོ་དེ་གོ་སྒྲིད་པར་བྱེད།

ཇི་སྲིད་སྒྲི་བོ་ལེགས་བཤད་བཞེད་ལ་གོ་སྐབས་མེད་པ་མ་ཐོབ་མེན།

དེ་ལྟ་ན་ཡང་མཚོག་གི་ཚོགས་ལ་སྒྲག་པར་བཟུང་བས་འདི་འབྲས་བྲལ།

16

དེ་སྐད་མི་མཁོན་གྱིས་བཞེད་པ། ཁྲོ་ལྷན་སྒྲིང་ལ་རེག་པའི་ཚོག།

ཐོས་ནས་ཁྲོན་པོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ས་ཡི་བདག་ལ་ལན་གསོལ་པ།

17

གྲུལ་པོ་བྱིད་ཀྱི་ཚོགས་བཅད་ཉིད། མངོན་པར་གསར་པ་སྲིད་གསུམ་ན།

སྒྲོགས་ན་མཁའ་སའི་དབང་ཕྱག་དག། ལེགས་བཤད་གྲིས་པ་གཞན་གྱིས་ཅི། 18

अस्मिन् सदसि यत्किञ्चित् सूक्तरत्नं विचार्यते ।
तत्परीक्षासमुत्तीर्णं सर्वत्रायात्यनर्थ्यताम् ॥ १३ ॥

पाण्डित्येन विना विनाशितधियां व्यर्थं नृणां जीवितं
पाण्डित्यं शुकपाठषण्डमसमोक्षासं कवित्वं विना ।
काव्यं चारुतरं विना सहृदयैस्तत्त्वान्तरालोचना-
शून्यं निर्जनकूपदीपकलनामन्तःसमालम्बते ॥ १४ ॥

तस्मादस्मिन्नवसरे नूतनं किञ्चिदुच्यताम् ।
चैवः पिकरुतस्येव सूक्तस्यावसरः सुहृत् ॥ १५ ॥

चमत्कारो वाचां जयति जितजातीपरिमलः
क्षणं चेत् तत्त्वज्ञाः प्रगुणमवधानं विदधति ।
उदया सामग्री तदपि विफलैषा स्फुरितकृत्
न यावत् पाठेन स्वजन इव लब्धो ह्यवसरः ॥ १६ ॥

इत्युक्तं नरनाथेन हृदयस्पर्शि धीमताम् ।
वचः श्रुत्वा महामात्यः प्रत्यभाषत भूपतिम् ॥ १७ ॥

राजन्नभिनवश्लोकस्तवैव भुवनत्रये ।
गीयते विबुधाधीश किमन्यैः सूक्तविस्तरैः ॥ १८ ॥

གུས་ལྷན་གཏོང་པོད་མཚོག་གུར་ཁྱོད། རིག་པ་དག་ལ་དགེས་པ་འདིར།
ས་ཡི་མགེལ་འདི་ཐམས་ཅད་ནི། རིག་པ་འཛིན་པའི་གྲོང་ཁྱིམ་གུར། 19

ཁྱོད་ནི་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་གྲོགས། རྒྱ་ཙོལ་བརྒྱུ་ལྷན་པས་མཛེས།
ཤར་ཆེ་སྤྱོད་པོ་མཐའ་དག་ནི། རྣང་བཅས་ལེགས་པའི་ལམ་ནས་འགྲོ། 20

གང་དང་གང་ལ་གྱུལ་པོ་ཆེས་སུ་ཆགས་པར་སྐད་ཅིག་ནི།
གུས་པའི་ཆ་ཤས་བྱས་པའི་རྒྱ་ཙོལ་དག་ནི་དེ་དེ་དང་།
ཅེ་དགའི་ཆས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དེ་དེ་ཡོན་ཏན་དེ་དེ་དང་།
སྤྱོད་པོ་སྤྱོད་ཚུལ་དེ་དེ་འཛིག་རྟེན་དགའ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 21

ས་སྤྱོད་མཁས་ན་རིག་པའི་ཅེ་དགའི་སྤྱོད་པོ་མཚོག་དུ་རིག་པར་གྱུར།
དབང་ན་གཡུལ་གྱི་རོལ་པ་དང་འགྲོགས་བརྒྱལ་ཁྱུགས་བརྒྱལ་ཁྱུགས་འཛིན་པར་
འགྱུར།

ལྷན་ན་མེངས་ཤིང་གཡོ་ན་ནོམ་པར་གཡོ་ལ་གདུག་ན་མ་རུངས་སྤྱོད།
གང་གང་ས་བདག་བྱིད་པ་དེ་དེ་མཐའ་དག་སྤྱོད་པོ་བྱིད་པར་འགྱུར། 22

མེ་དོག་འབྱུང་གནས་ལེགས་པ་ཡི། མེ་དོག་གྱིས་བྱིད་ཉམས་དང་ལྷན།
ས་བདག་རང་ཉིད་མཁས་པ་ནི། སྤྱོད་པོ་བསོད་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་འབྱུང་། 23

སྤྱོད་པོ་ལེགས་བྱིད་སྤྱོད་ལྷན་སྤྱོད་པོ་དང་།
མི་བདག་མཁས་ཤིང་བདེན་པར་སྤྱོད་པ།
འདི་དག་ནོམས་ནི་དགོ་བ་དར་བའི་དུས།
མངོན་སུམ་དུ་མཚོན་མཚོན་ཉིད་བཟང་པོ་ཡིན། 24

त्वयि विद्याविनोदेऽस्मिन् वदान्यवर सादरे ।
विद्याधरपुरं सर्व्वं जातमेतन्महीतलम् ॥ १६ ॥

कलाकमलिनीकान्ते मित्रे गुणवतां त्वयि ।
उदिते याति सालोकः सन्मार्गेणाखिलोजनः ॥ २० ॥

सा सा कला स स विलासविशेषलेश-
स्ते ते गुणाः स स जनश्चरितञ्च तत्तत् ।
लोके प्रियत्वमधिरोहति यत्र यत्र
राजा करोति सरसः क्षणमादरांशम् ॥ २१ ॥

भूपाले विदुषि स्पृश्यतिशयं विद्याविलासोत्सवं
शूरे सङ्गररङ्गसङ्गमरुचिर्गृह्णाति वीरव्रतम् ।
मूढे मुह्यति चञ्चले विचलति क्रूरे नृशंसायते
यत् यत् भूमिपतिः करोति कुरुते तत्तत् समस्तो जनः ॥ २२ ॥

सरसः साधुपुष्पाणां वसन्तः कुसुमाकरः^१ ।
प्रजापुण्यैर्भवत्येव स्वयं विद्वान्महीपतिः ॥ २३ ॥

जनः सुवृत्तिर्मतिमानमात्यः
सत्याभिलाषी नृपतिर्मनीषी ।
एतानि कालस्य शुभोदयस्य
प्रत्यक्षलक्ष्याणि सुलक्षणाणि ॥ २४ ॥

གང་གིས་གནས་དང་གནས་སུ་དགོས་དོན་ཉིད་ལ་སྒོ་ལྷན་སྒོ་ནི་གར་བྱེད་ཅིང་།
 གང་ཞིག་འབྱོར་ཆོ་ལེགས་ལྷན་བདག་ཉིད་ནི་མས་ཀྱིས་ལེགས་བཤད་ནི་བའི་
 གྱིན་དུ་གྱུར།

གང་འདི་མི་བདག་བདག་ཉིད་ཆེ་གྱིས་གྱི་ཡིས་དབུལ་བའི་དབྱངས་ཅན་དག་གི་
 བཏོར།

འདི་ནི་རང་ཉིད་དམ་པའི་ཆོག་དག་ལ་རིག་པའི་བྱིས་ཐབས་སྒོ་དགའ་ཡིན། 25

གྱིལ་པོའི་བཀྱར་བ་ཆེན་པོ་ཡིས། དམ་པའི་ཡོན་ཏན་མཛེས་པ་ནི།
 ཉགས་སུ་ངོན་པ་ནི་མས་ཀྱང་ནི། ཉུས་པ་ནི་མ་པར་བཀྱལ་ཆགས། 26

ངོན་པ་གདུག་པ་ཅན་ཞེས་པ། ཉགས་སུ་མཐའ་འཁོབ་དག་ན་གནས།
 དེ་ལས་དྲིལ་དུ་ལེགས་བཤད་ཀྱི། རིན་ཅན་གསལ་པ་གསལ་པ་ཐོབ། 27

དྲིགས་ལྷན་གཉིས་འབྱུང་དག་གཏོར་ནི། བསྐྱུན་བཤམ་སྒྲིང་པོའི་སྒྲིལ་དྲིལ་གིས།
 སྐྱུན་དག་མཐའ་གྱི་དོན་མཐུན་ལས། དྲིལ་དུ་དེ་ཡིས་ལེགས་བཤད་སྒྲིངས། 28

ཞེས་པ་སྒོན་པོའི་ཆོག་ཐོས་ས་བདག་གིས།
 མདུན་ས་པ་བཀྱེ་མདུན་ས་རབ་བཏང་ནས།
 སྐྱས་པའི་གཞུགས་ཀྱིས་པོ་བྱང་འཁོར་སོང་དེ།
 དུན་མོང་སྐྱེ་བའི་རྗེས་སུ་མཐུན་པར་བྱས།

यन्मृत्यन्ति पदे पदे मतिमतां काव्यार्थतत्त्वे धियो
यत् कर्णाभरणीभवन्ति विभवे भव्यात्मनां सूक्तयः ।
यत् सारस्वत एष कीर्णमहिमा मुद्रादरिद्रेनिधि-
र्विद्यानां नृपतिः स्वयम्बरविधौ सोऽयं विवाहेत्सवः ॥ २५ ॥

राजमानेन महता राजमाने गुणे सताम् ।
लुब्धकाः सूक्तिवैचित्ये लुब्धकाः काननेष्वपि ॥ २६ ॥

लुब्धकः क्रूरको नाम प्रत्यन्तेऽस्ति वनेचरः ।
सदा नवनवं^१ तस्मात् सूक्तरत्नमवाप्यते ॥ २७ ॥

दृष्यद्विपारिनखराघातभिन्नेभमौक्तिकैः ।
सततं कविसार्थेभ्यः स गृह्णाति सुभाषितम् ॥ २८ ॥

श्रुत्वेत्यमात्यस्य वचः क्षितीशः
सभां समुत्सृज्य विसृज्य सभ्यान् ।
अन्तःपुरं गुप्तमुपेत्य रूपं
चकार सामान्यजनानुरूपम् ॥ २९ ॥

སྐར་ཚོགས་གྱིས་པ་ལྟ་བུར་མཛོན་དགའ་ཞིང་།
 བན་ཚུན་འོད་ཟེར་རབ་དུ་གསལ་བྱེད་པའི།
 རོ་ཤལ་བརྒྱང་ནས་ལམགས་བཤད་རོན་གཉེར་དེ།
 གྲིབ་མ་གཉིས་པ་དང་བཅས་ནགས་མཐར་སོང་།

30

དེ་ནི་ངེས་པར་དུད་པའི་ཤིང་ནོམས་གྱིས།
 མེ་དོག་རྒྱང་གཞོན་གྱིས་བཀྲམ་མགོན་བྱས་བཞིན།
 དེ་ཡིས་འབད་པས་བཅའ་བས་རྩོན་པ་ནི།
 རྩོན་ལ་རབ་ཆགས་རི་ཡི་ངོས་སུ་རྟེན།

31

གླང་བོ་ནོམས་གྱིས་བདེ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
 རི་དྲགས་ནོམས་ལ་ཡུག་སས་འདེབས་བྱེད་མཁམས།
 འཁྱོག་བོད་རིས་པ་བཞིན་དུ་མ་རུངས་གཞུ།
 རང་སེམས་ལྟ་བུ་ལག་པ་གཡོན་པས་འཛིན།

32

དྲིལ་དུ་ནགས་ན་གནས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
 གསོད་པ་གཅིག་བྱ་ལ་མཁམས་ལག་གཡས་གྱིས།
 ལག་ལྟན་སྡེ་ནོམས་མཐའ་དག་བྱང་གོལ་ལ།
 ནོམ་པར་འགྲོད་པའི་མདའ་ནི་རབ་དུ་འཛིན།

33

परस्परांश्चप्रतिबद्धतारं^१
 विस्फारतारानिकराभिरामम् ।
 हारं समादाय सुभाषितार्थी
 श्याद्वितीयः स यथै वनान्तम् ॥ ३० ॥

स तत्र वालानिलकीर्णपुष्पैः
 वृक्षैः कृतातिथ्य इवावनम्रैः ।
 अन्विष्य यत्नान्मृगयाप्रसक्तं
 गिरेस्तटे लुब्धकमाससाद ॥ ३१ ॥

वामेन वामं करिणीमुखानां
 वैधव्यदीक्षारसिकं मृगीणाम् ।
 चक्रक्रमं^२ क्रूरतरं करेण
 चापं स्वचित्तोपममुद्धहन्तम् ॥ ३२ ॥

वधैकदक्षेण च दक्षिणेन
 वनौकसां नित्यमदक्षिणेन ।
 हस्तेन विन्ध्यस्त-समस्त-हस्ति-
 वर्गापवर्गं^३ विशिखं दधानम् ॥ ३३ ॥

ཅེ་མོ་རྒྱང་གིས་དལ་གྱིས་བསྐྱོད་པ་ཡི།
 མ་བྱའི་སྒྲི་ཡི་སྟོད་གཡོགས་བསྐྱབས་གྱུར་པ།
 སྒྲག་པ་གཡོ་བ་དེ་དྲགས་ནིས་ས་ཀྱི་མིག།
 བདག་པོ་འཛོལ་བ་བསྐྱང་བར་གསོལ་འདེབས་བཞིན།

34

དེས་དེ་ཚོག་གིས་མངོན་མཛོད་མཛོད་བྱ་བཞིན།
 སྐྱེ་གྱའི་སྒྲ་མས་བྱག་འཛལ་སྒྲ་མ་བཞིན།
 མཚུ་མཛེས་དམར་བས་བྱེ་བ་སོ་ཡི་འོད།
 ཡལ་འདབ་ལྷ་བྱ་འཛིན་ཅིང་རབ་སྒྲུམ་པ།

35

ཁྱོད་ནི་དྲག་དུ་ལེགས་པའི་ལེགས་བཤད་ནིམས།
 བསྐྱེལ་རབ་དུ་འབད་པ་བདག་གིས་ཐོས།
 སྐྱེ་བའི་ལམ་བརྟན་སྒྲོད་དུ་ལེགས་བཤད་ཀྱི།
 དེན་ཅེན་སྒྲོན་མེ་གསར་བ་ཅུང་ཟད་སྟོལ།

36

རང་གཟུགས་སོལ་པས་སྒྲ་བའི་དྲགས་འཛེམས་ཞིང་།
 དཔལ་གྱི་འཛོལ་ཞེག་འཛུམ་པའི་ཅེ་དགའ་བསྐྱེད།
 ཟུན་པའི་ཚོགས་ནིམས་འཛེམས་པའི་དོ་གལ་འདི།
 ཁྱོད་ཀྱི་དེ་ཡི་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན།

37

मायूरपक्षैरनिलावहेला-
 तरङ्गिताग्रैर्विहितोत्तरीयम् ।
 नेत्रैर्मृगीणां पतिजीवरक्षां
 सन्त्रासलोलैरिव याच्यमानम् ॥ ३४ ॥

स तं गिरा पूज्यमिवाभिपूज्य
 गुरुः प्रजानां गुरुवत् प्रणम्य ।
 उवाच शोणाधरकान्तिभिन्नां
 दन्तद्युतिं पल्लवितां दधानः ॥ ३५ ॥

मया श्रुतः साधु सुभाषितानां
 तवानिशं संग्रहणे प्रयत्नः ।
 मार्गोपदेशाय जनस्य दीप्तं
 प्रयच्छ किञ्चिन्नवसूक्तारत्नम्^१ ॥ ३६ ॥

अयञ्च ते तत्प्रतिपण्यरूपो
 लावण्यलीलादलितेन्दुदर्पः ।
 हारः प्रहारस्तिमिरोत्कराणां
 लक्ष्मीविलासे स्मितकेलिकारः ॥ ३७ ॥

ཞེས་བཞེད་དོ་ཤལ་འོད་ཀྱིས་བྱོགས་ཁངས་པ།

ས་ཡི་འབྱེར་འཛིག་དག་གིས་དེ་ལ་བརྟེན།

མི་ལས་རེ་བ་ནྟེས་ལ་རྟེན་དཀའ་དེ།

རྩོན་བས་མཐོང་ནས་དལ་གྱིས་རབ་བསམས་པ།

38

ཁྲོག་ཅིང་བདག་ལ་སྦྱོན་བྱ་བྱེན་ནས་ཀྱང་།

བྱ་ནས་འདི་ནི་ངེས་པར་གདུང་བར་འགྱུར།

འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་པ་རོལ་སར་འདས་ནས།

དོ་ཤལ་ཇི་ལྟར་བདག་རང་ཉིད་དུ་འགྱུར།

39

སྐད་ཅིག་འདི་བསམས་དེ་ལ་དེས་སྒྲུས་པ།

དག་བ་དམ་ཚིག་གིས་ནི་ལེགས་བཤད་སྦྱོན།

གལ་ཏེ་རི་འདིའི་རྩེ་ལ་རང་གི་ལུས།

ལེགས་བཤད་ཐོབ་པའི་འབྲུལ་ལ་མཚོང་ནའོ།

40

གདུག་པའི་སེམས་ལྡན་རྩོན་པའི་ཚིག་དེ་དག།

ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག་པོས་རབ་བསམས་པ།

ཀྱིས་ངེས་པར་འདུ་བྱེད་ལྡན་པ་འདི།

དགག་པའི་བྱ་སྦྱོད་དག་ལ་མངོན་པར་སྦྱོར།

41

उक्तेति हारं करपूरिताश-
मदर्शयद्भूमिपुरन्दरोऽस्मै ।
तं लुब्धकः स्वप्नमनोरथेषु
दुष्प्रापमालोक्य शनैः प्रदध्या ॥ ३८ ॥

दत्त्वाप्यधीमानिममप्रदेयं
पश्चादयं तापमुपैति नूनम् ।
अस्मिन्नतीते परलोकभूमिं
हारः कथं मे निजतामुपैति ॥ ३९ ॥

क्षणं विचिन्त्येति स तं वभाषे
ददामि साधो समयेन सूक्तम् ।
शृङ्गाङ्गिरेरस्य यदि स्वदेहं
सम्प्राप्तसूक्तः क्षिपसि प्रसह्य ॥ ४० ॥

क्रौर्योचितं लुब्धकवाक्यमेतत्
अचिन्तयद्भूमिपतिर्निश्चयम् ।
अहो नु संस्कारवतोऽस्य कामं
निषिद्ध-कार्याचरणाभियोगः ॥ ४१ ॥

རིང་དུ་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པར་གྲགས་གྱུར་ཅིང་།
 མངོན་དུ་ངན་པའི་སྤྱོད་པ་མཚོན་གྱུར་པ།
 བསམ་པ་གྲ་གྲ་ནིམས་ཀྱི་གྲགས་པ་བཞུགས།
 དེ་བཞིན་སྤྱོད་ཚུལ་བཞུགས་དེ་མཚུངས་མ་ཡིན།

42

ངན་པ་འདི་ཅི་ནགས་མཐར་གནས་པ་ཅི།
 སེམས་ཅན་འཆོ་ཅི་ཡོན་ཏན་མངོན་སྤྱོད་ཅི།
 ལེགས་པ་ཤད་བཞིན་ཅི་བཅེ་བ་མེད་ཉིད་ཅི།
 ཀྱེ་མ་འདི་ཡིས་སྤྱོད་ཚུལ་མེངས་པས་བཅོམ།

43

གྱུན་དུ་མདུན་ནས་སྒྲན་པའི་གྲ་ལོན་ཅིང་།
 ནགས་ཀྱི་བདུལ་ཞུགས་ནིམས་ཀྱི་ནི་བཞིན་མཛེས།
 སྤྱོད་ལྡན་ངོན་པའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱེད་པ་ནི།
 སྤྱོད་ནི་འཕྲོག་བྱེད་ཅི་ཞིག་བཞིན་པའོམ།

44

རིག་པའི་ཁྱད་པར་དག་ལ་འབད་བྱས་ཀྱང་།
 མི་བསྐྱེད་ངེས་པར་བརྒྱུད་པའི་རང་བཞིན་ཉིད།
 ཀའངས་ཀའི་རིན་ཅེན་མཛེས་འཛིན་སྤྱུལ་ནིམས་ནི།
 ཀའུག་པའི་སྐྱེད་པ་ཁྲོ་བའི་རང་བཞིན་འཛིན།

45

दूरे गुणारोपण-विश्रुतानां
प्रत्यक्षसंलक्षितदुष्कृतानाम् ।
भवत्यतुल्यः कुटिलाशयाना-
मन्यः प्रवादश्चरितं तथान्यत् ॥ ४२ ॥

क्व सुद्रुतैषा क्व वनान्तवासः
क्व सत्त्वहिंसा क्व गुणाभियोगः ।
क्व सूक्तचर्चा क्व च निष्कृपत्व-
महो विमोहाहतमस्य वृत्तम् ॥ ४३ ॥

गायत्यसक्तं मधुरं पुरस्तात्
वन्यव्रतैः शान्त इवावभाति ।
लुब्धस्य लुब्धस्य किमुच्यते वा
प्राणापहारौ गुणसंग्रहैर्यः ॥ ४४ ॥

विद्याविशेषेऽपि कृतप्रयत्नः
खलो भवत्येव खरस्वभावः ।
व्यालाः फणारत्नरुचिन्दधानाः
क्रूरं तमः क्रोधमयं वहन्ति ॥ ४५ ॥

བསྟན་བཅོས་མན་ངག་ནི་མས་ཀྱིས་དག་བྱས་ཀྱང་།

ངེས་པར་སློང་ན་རབ་དང་ཉིད་མི་འགྱུར།

ག་ཤུར་ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སུ་བགོས་གྱུར་ཀྱང་།

མི་བཟད་སློག་པ་རང་གི་དྲི་མི་གཏོང་།

46

ཡུན་རིང་འདི་སྤྱད་ཡོན་ཏན་དོན་གཉེར་དེས།

གསར་པའི་ཉེར་བསྟན་ཉན་པར་མངོན་འདོད་ལས།

ལེགས་བཤད་སྤྱུལ་ཅིག་ས་འཛིན་ངོས་ཅེ་ལས།

ཕྱི་ནས་ལུས་འདི་དོར་བར་བྱ་ཞེས་སྒྲུས།

47

བདེན་པའི་ནོར་ལྡན་དེ་ཡི་ཚོག་གོས་ནས།

དོ་ཤལ་འོད་ཀྱིས་གཙུག་ལག་ཁར་སྤངས་ཏེ།

གཟུང་བར་མཛོད་ཅེས་བཛོད་ནས་ཕྱ་མོར་ནི།

དེགས་པ་མིན་ལ་ཆགས་པས་བཛོད་པར་བཅོས་ས།

48

རང་བདེ་འཇམ་ལས་གྱི་དྲི་ཤུར་བྱེད་སྤྱི་ག་དང་ཉོན་མོངས་དེག་མི་བྱ།

རྒྱལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ཀྱང་དག་པའི་གནས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཚོགས་ལ་མཚོག་དུ་བསྟེན།

གཡོ་བའི་ཡུལ་གྱི་ཉམས་སྤོང་དག་ལ་རྒྱག་པར་ཆགས་པའི་སེམས་འདི་ནི།

ཆགས་དང་བྲལ་ཞིང་མངོན་འདོད་མཐའ་ཡས་ཚོག་གེས་དག་གིས་ཚོས་པར་བྱ། 49

शास्त्रोपदेशैः परिमृज्यमानः
 प्रसन्नतां याति न नाम जाल्मः ।
 कर्पूरपूरैः परिपूरितोऽपि
 नोद्वात्यसह्यं लघुनः स्वगन्धम् ॥ ४६ ॥

चिरं विचार्येति स सद्गुणाधी
 नवोपदेशश्रवणाभिलाषात् ।
 प्रयच्छ स्तूतं क्षितिभृत्तटाग्रात्
 त्यक्ष्यामि पश्चात्तनुमित्युवाच ॥ ४७ ॥

श्रुत्वा वचः सत्यधनस्य तस्य
 हारं समादाय रुचां विहारम् ।
 प्रगृह्यतामित्यभिधाय स्तूतं
 प्रचक्रमे वक्तमयुक्तसक्तः ॥ ४८ ॥

पापं शायं^१ स्वसुखशरणे न स्पृशेत्तीव्रतापं
 शीलोत्तालं कुशलसदनं पुण्यपद्मं भजेत ।
 चित्तं चैतच्चपलविषयास्वादसंवादलुब्धं
 कुर्याद्बीतस्पृहमभिमतानन्तसन्तोषतृप्तम् ॥ ४९ ॥

འདི་ནི་བདེ་གཤེགས་བསྟན་པ་དག་དང་རབ་ཞི་གྲུལ་སྤྱིད་སེང་གི་འི་ཁྱི།
 མི་ནྟམ་ས་དག་གི་གདུང་བ་སྦྱོང་བྱེད་དག་བའི་ཆོས་ནི་བྱུན་མཛེས་ཉིད།
 ཡིད་བྱུང་ནྟམ་པར་སེལ་བར་བྱེད་བའི་ནྟམ་འགྱུར་དག་ནི་ཀུན་དུ་འཛེམས།
 ཡིད་ཀྱི་མེ་ལོང་དག་བྱེད་ལེགས་བྱས་ཆོག་ས་ནི་ཉེ་བར་སྐྱབས་པ་ཡིན།

50

ལེགས་བཤད་འདི་ནི་མི་བདག་དེ་ཉིད་ཇེས་སུ་འབྱུང་བས་རི་དྲགས་དག་ལས་ཉིད།
 ལེགས་དོན་དེ་མེད་བདག་ཉིད་དག་བྱེད་དེ་ཡང་སྦྱིང་ལ་ནྟམ་བཞེད་ནས།
 ཤིན་དུ་མཐོ་བའི་རི་ཡི་ཕྱེ་མོར་འཛོགས་ནས་ལུས་ནི་རབ་དུ་བཏང་བར་གྱུར།
 བསོད་ནམས་ཡིད་ལྡན་ནྟམ་པ་ནི་ཤིན་དུ་བདེན་པ་འདོད་ཀྱི་གཡོ་བའི་ལུས་
 འདི་མིན།

51

འགྲོ་ནྟམ་ས་ཡང་དག་བསྐྱེད་སྤྱད་སྒྲོན་ལས་དག་ནི་ནང་ཉིད་དུ།
 བཟུང་ནས་དེ་ནི་རི་ཡི་ཕྱེ་ལས་ཇི་སྤྱིད་སྦྱང་གྱུར་པ།
 དེ་སྤྱིད་རི་ཡི་གནས་བསྟེན་ནྟམ་པར་གྲུལ་བཞེས་བྱ་བའི།
 གཞོད་སྤྱིན་གྱིས་བསྐྱུངས་ལུས་ནི་ས་ལ་རབ་དུ་སྤྱིན་པར་གྱུར།

52

དེ་ཡིས་བརྩོན་འགྲུས་ལ་མཚན་དབང་གིས་བཞིན་དུ་འཛིག་རྟེན་གསུམ།
 འདར་བར་གྱུར་ཅིང་བར་སྐྱང་ལས་ཀྱང་མེ་ཏོག་ཆར་བབས་ཆོ།
 གནས་སྐབས་གསུམ་པའི་ཆོག་ས་ཀྱིས་སྤྱོད་ཚུལ་ཡང་དག་མཚོད་གྱུར་པའི།
 གྲུལ་པོ་དལ་གྱིས་རང་གི་གྲུལ་པོའི་ཕོ་བྱང་དག་དུ་སོང།

53

इदं सुगतशासनं प्रशमराज्यसिंहासनं
 नृणां व्यसनवारणं कुशलधामसाधारणम् ।
 मनोभवविसर्जनं भवविकारसन्तर्जनं
 मनोमुकुरमार्जनं सुकृतसञ्चयोपार्जनम् ॥ ५० ॥

संप्राप्येति सुभाषितं मृगरिपोस्तत्त्वानुसारौ नृपः
 सूक्तार्थं हृदये निधाय विमलं तं चात्मसंशोधनम् ।
 आरुह्याद्रिशिरः समुन्नततरं देहं समुत्सृष्टवा-
 निष्टं सत्यमतीव पुण्यमनसां नेदं वपुश्चलम् ॥ ५१ ॥

सन्तारणाय जगतां प्रणिधानमन्त-
 र्धृत्वा स शैलशिखरान्निपपात यावत् ।
 तावत् गिरिस्थितिजुषा विजयाभिधेन
 यक्षेण रक्षिततनुः क्षितिमाससाद ॥ ५२ ॥

तद्दीर्यविस्मयवशादिव घूर्णमाने
 लोकचये कुसुमवर्षिणि चान्तरीक्षे ।
 संपूज्यमानचरितस्त्रिदशव्रजेन
 राजा जगाम शनकैर्निजराजधानीम् ॥ ५३ ॥

དེ་ནས་དེ་ནི་པན་པར་རབ་བྱུགས་ས་ཡི་དབང་པོ་ཡིས།
 ཉེ་བར་བརྟན་པའི་ཡལ་ཙན་ལེགས་པར་བཤད་བ་དེ་ཡིས་ནི།
 ཏྲུ་མེ་བ་མ་ལུས་སྤྱིད་པ་ཟེལ་གྱིས་གནོད་བྱེད་པ།
 ཆོས་ཀྱི་བདེ་བ་དྲག་དྲག་པའི་ལས་ལ་འགོད་པ་བསྐྱབས།

54

གནས་སྐབས་འདིར་ནི་ཆོང་འདྲས་དག་གི་ལས་ཏུ་རྫོགས་པ་འདི།
 དོ་ཤལ་བཅོང་བའི་ཆོལ་ཡིས་ཡོངས་སུ་གྱུ་བར་བྱེད་པ་ན།
 འདི་ནི་ཆོས་ཀྱི་པ་ཞེས་མཚུངས་མེད་པ་པོ་འདྲར་ཐོན་པ།
 ས་བདག་སདྲུག་སར་གྱོང་བྱིར་སྤང་བའི་སྐྱེ་བོས་བྱིར་བར་གྱུར།

55

ཟིང་པོ་ཉིད་ནས་དེ་ཤལ་འདྲེ་ཟེར་རབ་གསལ་ནིས་འགྲོ་ཆགས་གྱུར་པ།
 སྒོ་ག་ནི་འཇོམས་པའི་དམ་ཆོག་བསྐྱབས་པ་དེ་ནི་གྱུ་བོས་གསལ་གྱུར་ནས།
 འདི་ནི་བདག་གི་སྒྲོབ་དཔེན་ཞི་བའི་ཡོ་ཏན་གསལ་བའི་ལེགས་པ་ཤད་མེད།
 མཆོད་འོས་འདི་ཞེས་བུད་བྱས་མཆོད་པ་བྱས་ནས་དེ་ནི་བུད་པར་གྱུར།

56

དེ་ལྟར་མི་བདག་ལེགས་པ་ཤད་ཅེས་བྱ་བ་དེན་པའི་བདུལ་བྱུགས་སྤྱིང་སྤྱིབས་
 ཐུན་པར་གྱུར།

དེ་ཉིད་དུས་ཀྱི་སྤྱད་ཡང་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་གཤེར་ཐོབ་བདག་ཉིད་འཕྱོད་ནི།
 རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་བཅོས་ཐུན་གྱིས་བཤད་དེ་དག་ཐོས་ནས་ལྷ་རྣམས་བདག་པོ་ནི།
 དགའ་བས་སྤྱན་གྱི་ཀམས་ཚལ་རྣམ་པར་གྱིས་པ་པོ་འདི་འབྱུང་གནས་དཔལ་
 བརྟེན་གྱུར།

57

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྟེན་པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ལེགས་པ་ཤད་འཚོལ་བའི་རྟོགས་པ་
 བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་ལྔ་བཅུ་ཙོག་སྒྲུབ་པའོ།

तत्रोपदेशविषयेण सुभाषितेन
तेनानिशं जनमशेषमथ क्षितीशः ।
चक्रे भवाभिभवशर्माणि धर्मानित्ये
सत्कर्माणि प्रणिहितं हितसम्पृक्तः ॥ ५४ ॥

अत्रान्तरे विपणिवर्त्मणि लुब्धकोऽसौ
हारस्य विक्रयधिया परिवर्त्तमानः ।
चैरोऽयमित्यसमसाहसकम्पमानः
क्षामृत्सभां नगररक्षिजनेन नीतः ॥ ५५ ॥

दूरादेव स्फुटतरकरासक्तविस्फारहारं
प्राणापातैर्विहितसमयं तं परिज्ञाय राजा ।
आचार्योऽयं मम शमगुणव्यक्तसूक्तोपदेष्टा
पूजाहोऽसाविति कृतनतिः मानयित्वात्यजत्तम् ॥ ५६ ॥

इत्यासीत्स सुभाषिताख्यनृपतिः सत्यव्रतः सत्यवान्
सम्यग्बोधिनिधानलब्धमहिमा कालेन सोऽहं पुनः ।
श्रुत्वैतत्कथितं निजं भगवता वृत्तं सुराणां पति-
भजे हर्षविवुड्बलोचनवनः पद्माकरस्य श्रियम् ॥ ५७ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सुभाषितगवेष्यवदानं नाम त्रिपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LIV.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙ་བཞི་པ།

སེམས་ཅན་སྤྲོད་ཞེས་པའི་དོགས་པ་ཆོད།

༡། གྱི་ཆེར་གྲགས་པ་བསྟེན་པའི་བསྐྱབས་འོས་ཅི་བོང་ཅན་ལྟར་མཛེས།

གཙུག་གི་ནོར་བུ་གཞན་གྱི་དོན་ལ་སྒྲོ་བ་མེད་པའི་དྲུང་།

གང་གི་སྒོག་ནི་སོང་བར་གྱུར་ཀྱང་ཡིགས་པའི་སྒྲ་ཡིས་གནས།

བཀྲ་ཤིས་གཏེར་གྱིས་འཛིག་དྲན་དག་གི་དགོ་བ་གྱིས་པར་བྱེད།

1

མེད་ཀྱི་ཅན་མ་ཞེས་པ་ཡི། མཚན་གྱི་བདུལ་ནས་བཅོས་ལྡན་འདས།

རི་དྲགས་འཕྲོག་བྱེད་བདུལ་ཞུགས་ནི* ། དོགས་མེད་ལྡན་པའི་ཚལ་ན་བཞུགས། 2

དེར་ནི་ཆེས་སོང་བའི་བྱིན་གྱིས། སྒྲར་ཡང་འཇུག་ལྡན་དག་ལ་བྱིས།

དེ་ཡི་མཛོན་སྒྲོད་ཐུན་གྱུར་ནས། འཇུག་པའི་གྱི་ནི་བཟུང་བ་ལྟ་སྟངས།

3

ལ་ནི་སྤོང་སྤྱབ་བདུན་ཅུ་གཉིས། སྒྲེ་བོ་ཆོ་རིང་གྱུར་ཆོ་སྟོན།

གྲོང་ཁྱེར་དབང་ཆེན་ལྡན་ཞེས་པ། མཐོང་རིས་དགའ་བ་ཐུལ་པར་གྱུར།

4

དེར་ནི་ནོར་གྱི་སྒྲོ་གྲོས་བདག། དབང་ཆེན་པོ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་།

གང་གི་གྲགས་པ་གཟུང་གྱི། སྒྲོང་བུས་སྒྲོགས་ནི་ཐུན་བཟུང་བུས།

5

* Here the translator has evidently mistaken the word རུམ་ (པདྨ་ལྔ་ཞུགས་) for རྩ་མཚུགས་ (རྩ་མཚུགས་ཅན་ལྔ་ཞུགས་) which means multitude or number.

चतुःपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

सत्त्वौषधावदानम् ।

स्नायः शशाङ्गरुचिरः पृथुकीर्त्तिभाजां
शङ्खः शिखामणिरखिन्नपरोपकारः ।
यः साधुशब्दवसतिर्गतजीवितोऽपि
लोकस्य मङ्गलनिधिः कुशलं तनोति ॥ १ ॥

भगवान् पुष्पिलां नाम विनीय क्षणदाचरीम् ।
विजहार हरिव्रातनिःशङ्कहरिणे वने ॥ २ ॥

तचानुयायिना पृष्टः पुनः शक्रेण सस्मितः ।
स पूर्वचरितं स्मृत्वा स्मितकारणमभ्यधात् ॥ ३ ॥

दासप्ततिसहस्राब्ददीर्घायुषि जने पुरा ।
अभून्महेन्द्रवत्याख्या जितस्वर्गोत्सवा पुरौ ॥ ४ ॥

महेन्द्रसेन इत्यासीत्तस्यां वसुमतीपतिः ।
यश्चक्रे कीर्त्तिकर्पूरवर्च्या वितिमिरा दिशः ॥ ५ ॥

ལང་ཞིག་སྒྲན་པ་དམ་པ་བཞིན། དབྱ་ཡི་གྲགས་པའི་རིས་བཅོམ་ཞིང་།
སྒྲན་པ་འདྲིམ་པའི་ནད་ཕྱོགས་དེ། སྒྲིབ་ཕྱིན་ལྷན་པ་ལྷན་པ་བསྒྲུབས། 6

བསོད་ནམས་ཚོགས་ནི་ལྷན་པ་འཕམ་ཉིད། ལྱུང་པ་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་བྱ།
སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་པན་བཅོམ་པ། སེམས་ཅན་སྒྲན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 7

དེ་ནི་བསྒྲུལ་པ་བཟང་པོ་པའི། ལྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་སེམས་དཔམ་བཤྱོད།
སྒྲིབ་ཇི་དགའ་དང་བདང་སྒྲིམས་དང་། ལྷན་པ་ལྷན་པ་གྱི་གྲགས་སྒྲུབ། 8

གྲོང་དང་གྲོང་ཁྱེར་ནགས་མཐའ་དང་། ཕྱོགས་དང་གླིང་ནམས་ཐམས་ཅད་ནས།
ནད་པ་འོངས་ནམས་ཉིག་དུ་ནི། དེ་ཡིས་རིག་པས་བསོམ་པར་གྱུར། 9

སྒྲིབ་པའི་ནགས་འདིར་དམ་པ་དེ། ཅན་དན་བཞིན་དུ་ཅི་ཡང་སྒྲོད།
ལང་གི་ལུས་ཀྱི་གཞན་པའི་འདི། མི་ཆུང་རབ་དུ་གྱིས་པར་བྱེད། 10

ཆེན་པོའི་ནད་ཀྱིས་གདུངས་པ་ནམས། དེ་ཡིས་འབྲུལ་ལ་བདེ་བར་བསྒྲུབས།
འདྲིམ་པའི་ཉོན་མོངས་གདུང་བ་ནམས། དམ་པ་དག་དང་འབྲོགས་པས་བཞིན། 11

དོན་གཉེར་ནམས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་ནད། རིག་པ་དང་ནི་སེམས་ཀྱི་ཡང་།
ནད་ཀྱི་ཕྱོགས་པས་ཕྱོགས་ནམས་སྒྲུབ། ནད་པ་མེད་ཅིང་སྒྲོང་མེད་གྱུར། 12

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ཅི་དགའ་ནི། ངོ་མཚར་ཐམས་ཅད་འབྲོག་བྱེད་པས།
སྒྲིབ་པའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་ལས། དཔལ་ལྷན་དེ་ནི་མཐོ་རིས་མོང་། 13

रिपुदर्पज्वरहरः कच्छहृद्दृशजुषाम् ।

व्यधात्तृष्णापहः स्वस्था यः सदैव इव प्रजाः ॥ ६ ॥

तस्याभूत् पुण्यसम्भार इव साकारतां गतः ।

पुत्रः सत्त्वौषधो नाम सर्व्वसत्त्वहितोद्यतः ॥ ७ ॥

स भाद्रकल्पिको बोधिसत्त्वः सत्त्वविभूषितः ।

करुणामुदितोपेक्षामैत्रीणां वल्लभोऽभवत् ॥ ८ ॥

पुरग्रामवनान्तेभ्यो दिग्द्वीपेभ्यश्च सर्व्वशः ।

रोगिणोऽभ्येत्य सततं तत्स्पर्शात् स्वास्थ्यमाययुः ॥ ९ ॥

स कोऽप्यस्मिन् जनवने सुजनश्चन्दनायते ।

परोपकारमतनुं तनुर्यस्य तनोत्यलम् ॥ १० ॥

स दीर्घव्याधिदग्धानां विदधे सहसा सुखम् ।

दुर्जनायासतप्तानामिव साधुसमागमः ॥ ११ ॥

रोगे स्पृशेन शारीरे मानसे द्रविणेन च ।

हते तेनार्थिनां दिक्षु नार्त्तोऽभून्न च याचकः ॥ १२ ॥

ततः कालविलासेन सर्व्वाश्चर्यापहारिणः ।

स ययौ निधनं श्रीमान् जनपुण्यपरिक्षयात् ॥ १३ ॥

བདུད་རྩི་ཟེར་ནི་ཉིན་འགའ་མིག་རྣམས་དག་གི་བྱང་བྱའི་བདག་ཉིད་འགྱུར།
 ཡོན་ཏན་དེ་བཟང་སྟོང་བའི་མེ་དོག་རྣམས་ནི་སྐད་ཅིག་གནས་པའི་ཚོགས།
 རྒྱས་མིན་རྒྱས་ནི་འདོད་པས་མཚོག་དུ་དགའ་བ་ཤིན་དུ་གཞོད་ལ་མཁས།
 ཅི་ཡང་འདི་ནི་སྤྱི་ཡི་ཡིད་ལ་བྱུང་བྱ་བྱུང་བ་སྤྱུབ་མ་ཡིན།

14

གང་ཞིག་ཡིད་འོང་བསོད་ནམས་ཡངས་པའི་ཟོང་གིས་རྩིད་གྱུར་པ།
 གཏུང་བ་ཀུན་གྱི་སྒྲན་དང་འབད་མེད་བདེ་བ་སྐད་ཅིག་གིས།
 དེས་པར་རྒྱས་ཀྱི་ཆ་ཡིས་འཛོམས་པ་དེ་དེ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 རྒྱལ་པོ་རྣམས་ནི་དབུག་པའི་ཆ་ལ་ནམ་ཡང་མི་རེག་གོ།

15

དེ་ནས་དེ་བྲག་ས་རྩལ་མའི་ཚོ། དང་པོ་དེ་བྲལ་ལས་སྦྱེས་པའི།
 སྤྱུག་བསྐལ་བཟང་ནས་ནད་རང་བཞིན། སྦྱོ་བོ་རང་གི་སྤྱུག་བསྐལ་བཟློན།

16

དེ་ནས་གཞིན་ཀྱུ་དག་གི་ལྷས། མཚན་ཉིད་ཤེས་པའི་སྟོན་པོ་ཡིས།
 བཀའ་ཀྱི་མཐའ་ཅུ་རབ་བསྐྱེད་ཏེ། སྦྱོ་བོ་རྣམས་ལ་པན་སྦྲད་བཀོད།

17

མེ་དོག་འཁྲི་ཤིང་གིས་བྱིས་པ། རྩིང་བྱ་དགའ་བའི་གནས་དེར་ནི།
 བསོད་ནམས་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་ལྷས། རྩིང་པ་མེད་པ་ཉིད་དུ་གནས།

18

རེ་བས་ཕྱོགས་མཐའ་ལས་འོང་པ། ནད་པའི་ཚོགས་ཀུན་སྦྲར་ཡང་ནི།
 དེ་ཡིས་ཡང་དག་རེག་ཙམ་གྱིས། འབྲལ་ལ་བསོམས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

19

सुधांशुर्नेत्राणां कतिपयदिनास्वाद्यमहिमा
 क्षणस्थायी वर्गः सुरभिगुणसर्गः सुमनसाम् ।
 अकाले कालेच्छा^१ प्रियतरसमुच्छेदचतुरा
 विधत्ते कस्यैषा किमपि न मनःशल्यकलनाम् ॥ १४ ॥

यत्पेशलं विपुलपुण्यपणैर^२वाप्तं
 सर्वार्त्तिभेषजमयत्नसुखं क्षणेन ।
 तत्तद्विलोक्य किल कालवलावलीढं
 मूढाः स्पृशन्ति न विवेकलवं कदाचित् ॥ १५ ॥

अथ तस्मिन् यशःशेषे त्यक्त्वा तद्विरहेद्भवम् ।
 दुःखं स्वदुःखमेवादौ भेजे रोगभयाज्जनः ॥ १६ ॥

लक्षणज्ञैः कुमारस्य शरीरं मन्त्रिभिस्ततः ।
 न्यस्तं हिताय लोकानां वनोपान्ते सुरक्षितम् ॥ १७ ॥

तस्मिन् पुष्करिणीरम्ये देशे फुल्ललताकुले ।
 अपर्युषितमेवासीत्तस्य पुण्योपमं वपुः ॥ १८ ॥

आशागता दिगन्तेभ्यः सर्वरोगिगणाः पुनः ।
 तस्य संस्पर्शमात्रेण सहसा स्वस्थतां^३ ययुः ॥ १९ ॥

१ H छतान्तेच्छा ।

२ H ०पुण्यपरै० ।

३ H सुस्थताम् ।

དེ་ཡིས་རེག་པའི་རྒྱུ་གི་ནོར་བསྐྱོད་བདུན་མོ་གསུམ་ནོར་སྤྲོད་པ་
 རྒྱུ་ལྟུང་བས་བསྐྱོན་པས་མཚོ་སྐྱེས་ཅན་གྱི་རྒྱུ་ལ་ནི།
 བྱས་བྱས་མཐའ་དག་ནད་ལས་ནོར་གྲོལ་སྐྱོན་དང་བྲལ་གྱུར་ཅིང་།
 འཕྲལ་ལ་ཉིད་དུ་མི་ནོར་བ་དུད་ཅི་འཕྱུངས་བཞིན་རབ་དུ་མཛེས།

20

གང་གི་མིང་ནི་བསྐྱབས་ཉིད་ཀྱིས། ནད་ནོར་སྤྲོད་པ་ཉིད་འགྱུར་བ།
 གང་ཞིག་གཞིན་ཏུ་སེམས་ཅན་སྤྲོད། དེར་ནིང་ཉིད་དེ་ཆོ་གྱུར།

21

དུན་པའི་བདུད་ཅི་དག་གི་གཏམ། འདི་དག་སྤྲོ་ཞིག་དུན་ན་ཡང་།
 དེ་ཡི་ནད་གདུང་རང་བཞིན་གྱི། སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཉི་བར་ཞི་བར་འགྱུར།

22

དུས་ཀྱི་ཡུལ་འདིར་མི་ཡི་བདག། གང་ཞིག་འཛིག་དྲེན་ལ་པན་སྤྲོད།
 མཚོད་དྲེན་རབ་གནས་བྱེད་འགྱུར་བའི། བྱང་ན་མེད་ཅེས་བྱ་བ་འགྱུར།

23

འཆི་མེད་གྱུལ་པའི་སྐྱོ་གཅིག་གིས།
 བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་བཤད་འདི་ཐོས་ནས།
 དགའ་བའི་རོལ་པ་ནོར་གྱིས་པའི།
 བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ནོར་པར་མཛེས།

24

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱུ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་
 བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་སེམས་ཅན་སྤྲོད་ཞེས་བྱ་བའི་དྲོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྗེ་བཟུ་ཙྰ་བཞི་པའོ།

तत्स्पृष्टमारुतविघट्टितपद्मखण्ड-
 द्विण्डीरमण्डनजलासु सरोजिनीषु ।
 स्नाता विमुक्तसकलामयनिर्व्यपायाः
 पीतामृता इव बभूवुः सहसैव मर्त्याः ॥ २० ॥

सत्त्वौषधकुमारो यः सोऽहमेव तदाभवम्^१ ।
 यस्य सङ्कीर्तनेनैव यास्यन्ति व्याधयः क्षयम् ॥ २१ ॥

स्मरिष्यति स्मृतिमुधां ममैतां यः कथामपि ।
 आधिव्याधिमयं दुःखं तस्य शान्तिमुपेक्षति ॥ २२ ॥

अग्नोक्तो नाम देशेऽस्मिन् कालेनोत्पत्स्यते नृपः ।
 चैत्यं हिताय लोकस्य यः प्रतिष्ठापयिष्यति ॥ २३ ॥

इति सुगतोदितमेकधिया
 श्रुत्वैवामरराजः ।
 हर्षविलासविकाशितया
 वदनरुचा विरराज ॥ २४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 सत्त्वौषधावदानं नाम चतुःपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LV.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཅོ་ལྔ་པ།

ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བཤི་རྟོགས་བརྟེན་ནི།

༡། ཡིད་བཞིན་ནོར་བུ་ངེས་པར་ནིམ་བསམས་དངེས་པོ་སྤྱིར་བྱེད་ཅིང་།
དཔག་བསམ་གིང་ཡང་ཡོངས་སུ་བདགས་པ་ཁོ་ན་སྤྱིར་བར་བྱེད་།
ལུས་ནི་རབ་སྦྱིན་དམ་ཚིག་དག་ལ་རང་ཉིད་བརྩོན་པ་གང་།
དེ་དག་བསྟོད་ལ་ཡང་དག་འོས་པའི་ཚིག་ནི་གང་ཞིག་ཡིན།

1

སྒྲ་ཏེ་ཡ་བ་སྒྲ་ཏེ་གྲ། སྦྱོ་བྱེད་གསང་པ་པ་བདུལ་ནས།
སྒྲ་ཅན་ནགས་ལས་མ་སྒྲང་བར་། སྦྱོན་པ་ནགས་ཚལ་གཞན་དུ་གཤེགས།

2

དེར་ནི་སྦྱོན་བྱུང་བྲན་གྱུར་ནས། བཞིན་འཇུག་མཛེད་ལ་འཇུག་པའི་གྱོ།
བགྱེད་བྱིས་ནི་གྲས་པས་བྲིས། དེ་ཡིས་སྒྲར་ཡང་རབ་གསུངས་པ།

3

གྲོང་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་ཐུན་བཞེས། ནོར་བུའི་བ་གསལ་ནས་མཁའ་ལ།
རིག་པའི་འོད་རློང་གོད་པ་ཅན། ལུན་ཚོགས་ཀུན་གྱི་གནས་སུ་གྱུར།

4

དེར་ནི་གྱུལ་པའི་རྒྱ་བ་དག། དུ་མེད་འོད་ཐུན་ཀུན་སྤྱིར་བྱུང་།
གང་གི་གྲགས་པ་རྒྱ་འོད་ཀྱིས། སྤྱིད་གསུམ་ཉིན་དང་མཚན་མོར་མཛེས།

5

पञ्चपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

सर्व्वन्ददावदानम् ।

चिन्तामणिः किल विचिन्तितवस्तुदाता
कल्पद्रुमश्च परिकल्पितमेव सूते ।
तस्य स्तुतौ समुचितानि पदानि कानि
देहप्रदानसमये स्वयमुद्यतो यः ॥ १ ॥

घाटोपघाटकौ शास्ता विनीथान्मदगुह्यकौ ।
केशिनीकाननादन्यद्वनमन्तर्हितौ ययौ ॥ २ ॥

प्राग्वृत्तस्मरणस्मेरवदनः स्मितकारणम् ।
स तत्र पृष्टः शक्रेण प्रणयात् पुनरब्रवीत् ॥ ३ ॥

अभूत् सर्वावती नाम वसतिः सर्व्वसम्पदाम् ।
नगरौ गगनालग्नमणिहर्म्यांशुहासिनी ॥ ४ ॥

आसीत्सर्व्वन्ददस्तस्यां राजेन्दुरमलद्युतिः ।
यस्य विभुवनज्योत्स्ना बभौ कीर्त्तिर्दिवानिशम् ॥ ५ ॥

མཛེས་ལྷན་ལེགས་བྱས་སྟིང་པོའི་གནས་སྐབས་དག་གི་བྱུང་བར་གྱིས།

འདུལ་བའི་ལམ་དུ་གནས་པ་ཐོབ་ཅིང་གཞུགས་བཟང་ལྷན་གྱུར་པ།

གང་གི་ལེགས་སྒྲུབ་དུལ་བའི་བྱོན་ལྷན་སྟོག་པའི་བདེ་ཉིད་དུ།

སྦྱོན་པ་གྱུར་ཏེ་སྤྱང་པོའི་བདག་པོ་དག་གི་བཞིན་དུ་འོ།

6

ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བགྱི་བྱིན་དེ། སྦྱེ་གྱའི་བྱ་བ་ལྟ་བུར་ཅིང་།

རྗེས་སུ་གཞུང་ལ་སངས་ལྟོགས་པས། ཕྱི་རོལ་བྱས་ས་གནས་ས་གཞི་བརྟེན། 7

དེར་ནི་མཐའ་ལས་གྱུལ་ཕྱན་གྱི། མགོ་བོའི་རིན་ཅེན་ལ་སྒྲུང་དེས།

ལུས་ནི་བྲག་ས་མེད་དག་གི་བཞིན། ས་ཡི་བྱ་བ་ཐོས་པར་གྱུར། 8

དེ་ཡི་ཀིང་སྟེགས་སྒྲུབ་ཤེས་གྱིས། རང་བཞིན་ལ་ནི་འབོས་གྱུར་ཅིང་།

མདུན་དུ་རབ་བདུད་སྟོང་བ་ནིས་ས། སྒྲར་ཡང་བསམ་པའི་གདུང་བ་བདང་། 9

སྐབས་ཅར་སྤྱག་རོན་རབ་སྒྲུབ་ཅིང་། འདབ་གཤོག་ཟད་པ་བཞིན་དུ་ནི།

འགྲོ་བ་མེད་པས་ས་བདག་གི། ཕྱན་པའི་ཙྰ་བ་རབ་དུ་བརྟེན། 10

རབ་སྒྲུབ་མིག་ནི་འཕྲུལ་བུར་ཅིང་། ཡན་ལག་ཀུན་དུ་འཕྲུལ་ས་པ་དེ།

མཐོང་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། འཕྲུལ་ལ་བརྟེན་པའི་དབང་དུ་གྱུར། 11

འདི་ཡི་འཛིགས་པ་གང་ལས་ཤེས། རབ་གྱིས་པད་མའི་འཕྲེང་ལྷན་གྱིས།

པརྟོ་ཅན་ལྟར་འོད་གསལ་བའི། སྦྱོན་གྱིས་གྱུར་དུ་ཕྱོགས་ནིས་ས་བརྟེན། 12

शोभाजुषः सुकृतसारदशाविशेषै-
र्लब्धस्थितेर्विनयवर्त्मनि भद्रमूर्तेः ।
यस्याययौ विजयमण्डनडिण्डिमत्वं
दानेन कुञ्जरपतेरिव साधुवादः ॥ ६ ॥

स कदाचित् प्रजाकार्यदर्शनानुग्रहोन्मुखः ।
भेजे वाद्याङ्गनस्थानभुवं भूमिशतक्रतुः ॥ ७ ॥

स तच्चानन्तसामन्तमौलिरत्नेषु विम्बितः ।
शुश्राव पृथिवीकार्यमसङ्घैरिव विग्रहैः ॥ ८ ॥

चन्द्रकान्तमये तस्य संक्रान्ताः प्रणताः पुरः ।
पादपीठे पुनश्चिन्तातापं तत्पुञ्जरर्थिनः ॥ ९ ॥

अचान्तरे परिभ्रष्टः क्षुष्टपक्ष इवागतिः ।
पारावतः क्षितिपतेरुलूकमूलमशिश्रियत् ॥ १० ॥

तं कातरतरोद्भ्रान्तनेत्रं सङ्कोचिताङ्गकम् ।
दृष्ट्वा दयाविधेयोऽभूत् सहसा पृथिवीपतिः ॥ ११ ॥

स समुत्फुल्लकमलालीलाकमलिनीत्विषा ।
कुतोऽस्य भयमित्याशा दृशा क्षिप्रं व्यलोकयत् ॥ १२ ॥

སྐབས་དེར་སྒྲིན་པ་གསེད་བྱེད་ནི། སྒྲིང་སྒྲོབས་བདག་པར་འདོད་པ་ཡི།
སྒྲུ་མས་རྡོག་པའི་ནོམ་པར་ནི། འཛམ་ནས་མི་བདག་ལ་སྒྲུམ་པ།

13

སྒྲ་གཅིག་ཡུན་རིང་ན་ཉིད་པའི། བདག་གི་བཟའ་བ་བྱ་དེ་ཐོང་།
འདི་ནི་མ་བསྐངས་མི་སྒྲོག་པའི། བདག་ཅག་སྒྲན་སྒྲེས་འཚོ་བ་ཡིན།

14

འགྲོ་བའི་བདག་པོ་བདག་གི་ཟས། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་གྲུབ་པ་འདི།
མེད་ན་འཚོ་བ་གཏོང་བར་གྱུར། གང་ཕྱིར་ཟས་ནི་སྒོག་གི་གཟུངས།

15

དུས་འདིར་ཟས་ནི་ཆད་པ་ལས། བདག་གི་འཚོ་བ་བཏང་གྱུར་ན།
བདག་གི་ཁྱིམ་ཐབ་བྱ་དང་བཅས། དེ་བ་ཆད་པས་ནོམ་ཉམས་འགྱུར།

16

ཚོས་ལྷན་གང་གིས་གཅིག་ཉིད་ནི། བསྐངས་པས་གང་དུ་མང་པོ་དག།
ཚོས་ལས་ཉམས་པར་གྱུར་ན་བྱ། དེ་ལ་ཚོས་ནི་ཅི་ཞིག་འད།

17

ཐུག་རོན་ལ་ནི་བྱམས་པ་ཡིས། བདག་ལ་ཞེ་སྤང་བྱ་མི་འོས།
གང་ཕྱིར་ཁྱོད་ཉིད་ལྟ་བུ་ནི། སྒྲུ་ལྷན་ཆགས་པས་འཇུག་པ་མིན།

18

རྒྱ་ལྷར་འདི་ཉིད་དེ་བཞིན་བདག། ཁྱིད་ལ་དེད་གཉིས་བྱེད་གཤེ།
དས་པ་འབྱུང་བོ་ཀུན་ལ་སྒྲོམས། གཅིག་ལ་བརྟེ་བ་བྱེད་པ་མིན།

19

དེས་འདི་སྒྲུམ་ཚོ་མི་བདག་གི། ལག་པ་གདུབ་བྱའི་སྒྲུ་ལྷན་པས།
འཇིགས་པར་མི་བྱ་ཞེས་སྒྲུ་བཞིན། བྱ་ནི་ཐུག་གིས་རབ་བསྐྱེདས་དེ།

20

तस्मिन्नवसरे सत्त्वं जिज्ञासुः पाकशासनः ।

मायया लुब्धकाकारः समभ्येत्याब्रवीन्पुनः ॥ १३ ॥

देव मुञ्च चिरावाप्तं भक्ष्यं मम विहङ्गमम् ।

इयं नः सहजा वृत्तिरनिवृत्तिरयाचिता ॥ १४ ॥

निसर्गसिद्धमेतन्मे भोजनं जगतीपते ।

त्यजतो जीवितं नास्ति प्राणा ह्यशनधारणाः ॥ १५ ॥

क्षणेऽस्मिन्नशनच्छेदान्मयि संत्यक्तजीविते ।

विनश्यति विलुप्ताशा सपुत्रा मे कुटुम्बिनी ॥ १६ ॥

एकसंरक्षणेनैव यः करोति बहुक्षयम् ।

स धर्मो यच्च धर्मात्मन्नधर्मस्तच्च कीदृशः ॥ १७ ॥

मयि पारावतप्रौढ्या न द्वेषं कर्तुमर्हसि ।

न हि कारणरागेण प्रवर्तन्ते भवद्विधाः ॥ १८ ॥

यथैवायं तथैवाहं कोविशेषस्तवावयोः ।

सर्व्वभूतसमाः सन्तः कृपां नैकत्र कुर्व्वते ॥ १९ ॥

इत्युक्ते तेन नृपतिर्लीनं कङ्कणराविणा ।

न भेतव्यमितीवाह खगं प्रच्छाद्य पाणिना ॥ २० ॥

དེ་ནས་སེམས་ཅན་གཟིར་བ་ཀུན། ཡོངས་བསྐྱབ་དུས་ནི་བྱས་པ་ཡི།
ཆར་སློན་འཇམ་པའི་སྒྲ་དབྱངས་ལྟར། ཟབ་པའི་ཚིག་གིས་རབ་སྒྲུས་པ། 21

སྐད་ཅིག་ཚིག་པ་དོན་གཉིར་བས། མི་བཟད་སློག་ཆགས་གསོད་པ་བྱེད།
ལུས་ཅན་སློག་ལ་ཆགས་པ་ཡི། གདུང་པའི་ནིས་འགྱུར་མཚུངས་པ་ཉིད། 22

གཞན་གྱི་སློག་ནི་སློགས་པ་ཡིས། གང་ཞིག་ཡོངས་སྤྱ་འཛོལ་བྱེད་པ།
དེ་ཡི་དག་ལེགས་ལྟོག་འགྱུར་དེ། གང་གིས་སློག་པའི་གདུང་པ་སྟེར། 23

དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་མ་ཆད་པར། རང་འདོད་ཡང་དག་བཞིན་ཅིང་གས།
བདག་གི་དོན་དུ་ཟུམ་གང་གང། ཉེ་བར་བསྐྱབས་པ་སྒྲང་བར་མཛོད། 24

ཅེས་པ་གྱུ་པའི་ཚིག་གོས་ནས། ཡོངས་སྤྱ་བཞིན་ལོག་ཤུགས་རིངས་ཅན།
ལོངས་སློད་མཆོག་ལ་ཡིད་བྱུང་བའི། རྟོན་བས་ལན་ནི་རབ་སྒྲུས་པ། 25

བདག་ཅག་ནགས་ན་གནས་ནིམས་ཀྱིས། གྱུ་པའི་ལོངས་སློད་རོ་སི་ཤེས།
འགྱུ་ཟུམ་ཉམས་སྤྱ་མ་གྱོང་བའི། རི་དགས་ལ་དུས་དགའ་མ་ཡིན། 26

ཆོར་མའི་འཁྲི་ཤིང་འདབ་མེད་སྤྱ་ངན་དག་ལ་ཡོངས་འདྲིས་མ་གྲོབ་ནས།
ནགས་ཚལ་ལྗང་ཞིང་སྤྱུ་མ་པར་ངོ་སྤྱ་ངན་དག་གིས་ཅི་ཡང་སྒྲས།
ཚུ་ད་རབ་སློན་དུག་བཞིན་བྱ་དོག་གིས་ནི་ཟ་བར་མི་བྱེད་དེ།
རང་བཞིན་དག་གི་དབྱེ་བས་འོས་པ་འདིར་ནི་ཀུན་ལ་བདེ་བ་སྟེར། 27

स ततः स्निग्धजीमूतघोषगम्भीरया^१ गिरा ।

उवाच सर्व्वसत्त्वार्त्तिपरिचरणकृतक्षणः ॥ २१ ॥

मा कथाः क्षणतृप्त्यर्थी विषमं प्राणिवैशसम् ।

तुल्यव्यथाविकारोऽयं प्राणस्नेहः शरीरिणाम् ॥ २२ ॥

परप्राणापहारेण या वृत्तिः परिकल्प्यते ।

निवृत्तिः श्रेयसां सा हि पापतापं प्रयच्छति ॥ २३ ॥

अधुनैवापरिच्छिन्ननिजेच्छासम्भतादरम् ।

गृह्यतामशनं यद्यन्मदर्थमुपकल्पितम् ॥ २४ ॥

श्रुत्वेति राजवचनं परिम्बानाननः श्वसन् ।

वरोपभोगविमनाः प्रत्यभाषत लुब्धकः ॥ २५ ॥

न वयं राजभोगानां रसज्ञा वनवासिनः ।

न हि शष्पाशनाभ्यासा मोदन्ते मोदकैर्मृगाः ॥ २६ ॥

अलम्ब्या निष्पचां मरुपरिचितां कण्टकलतां

वने स्निग्धश्यामे किमपि करभः शुष्यति शुचा ।

न काकः सत्याकं कवलयति चूतं विषमिव

स्वभावानां भेदादुचितमिह सर्व्वस्य सुखदम् ॥ २७ ॥

གྱུལ་པོ་འོས་ཟས་རིང་ཟོས་ནས། བང་པར་སྦྲར་ཡང་ཡང་བདག་ཅིང་།
གང་ཞིག་ཉིན་གཞན་ཆེད་དཀའ་མིན། དེ་དག་ཟོས་ན་བདེ་བ་སྤྲོད།

28

གྱུ་ཆེ་རོ་ལྷན་ཁ་ཟས་ཡོངས་འདྲིས་རོ་དང་བུལ་བ་ཟད་མི་བྱེད།
འཁོར་གྱི་ཚོས་པ་མང་པོར་ལྷུང་ནི་མས་གཅིག་ཕྱུ་ཉིད་དུ་གནས་མི་བྱེད།
ཤིང་ཏེ་ཞོན་པ་ཀོང་པས་འགྲོ་བའི་དུས་ན་ཤིན་དུ་ཐུང་ན་བྱེད།
དོན་ཐོབ་ཉམས་ན་མི་བཟད་ཉོན་མོངས་ཚུལ་མེད་ཤིན་དུ་གདུང་བར་བྱེད།

29

ལྷ་གཅིག་གྱུལ་པོ་ལ་འོས་ཟས། ཁྱོད་ཀྱི་སྦྱན་གྱིས་གཟིགས་ནི་མས་པ།
དུག་དུ་ཆེད་དཀའ་མིན་མོད་ཀྱང་། སྦྱེ་བར་སྡོན་མེད་བདག་མི་དགའ།

30

རྫོན་པས་མངོན་པར་བསད་བའི་ཤ། བདག་ཅག་ནི་མས་ཀྱི་སྒོག་ལྷར་སྦྱོར།
དེས་ན་རང་ལུས་རབ་ཆོད་ལ། བྱ་ཡི་ཉིས་འགྲུར་སྦྱིན་པར་མཛོད།

31

མི་བདག་བསམ་པ་འབྲུགས་པ་ཡིས། ཚོག་དེ་ཐོས་ནས་འབྲུལ་ལ་ནི།
དགའ་བས་སྦྱན་གྱི་ཆ་སྦྱེས་དག། རབ་དུ་གྱིས་པས་དེ་ལ་སྦྱས།

32

བྱ་དང་ཁྱོད་ཀྱི་སྒོག་དག་ནི། བསྐྱང་སྦྲད་མཚུངས་པའི་ཐེ་ཆོས་ལ།
སྒོ་བཟང་ཁྱོད་ཀྱི་ཐབས་འདི་ནི། གསལ་བར་བདག་ལ་ཉེ་བར་བསྟན།

33

གཉིས་ཀའི་སྒོག་ལ་ཐེ་ཆོས་གྱིས། ཁྱོགས་ལ་ཞོན་པས་འབྲུགས་གྱུར་པ།
བདག་གི་ཡིད་ནི་གྲོགས་ཀྱིས་བཞིན། ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བདོན་པར་བྱས།

34

राजार्हभोगं भुक्त्वाद्य प्रातर्भोक्तास्मि किं पुनः ।
तद्भुक्तं सुखमाधत्ते यदन्येद्युर्न दुर्लभम् ॥ २८ ॥

रसोदाराहारैर्न हि परिचितोऽश्नाति विरसं
न तिष्ठत्येकाकी बहुपरिजनारम्भपतितः ।
रथारूढः पद्भ्यां गमनसमये शोचतितरा
मवात्तार्थभ्रंशः कषति^१ विषमक्लेशपरुषः ॥ २९ ॥

देव त्वद्दृष्टिदृष्टानां सततं नैव दुर्लभम् ।
राजार्हभोजनं किन्तु जन्मापूर्वं न मे प्रियम् ॥ ३० ॥

मृगयाभिहतं मांसमस्माकं जीवितायते ।
तत् स्वदेहसमुत्कृतं खगद्विगुणमर्प्यताम् ॥ ३१ ॥

चिन्ताविषमः श्रुत्वैतत् वचनं सहसा नृपः ।
प्रहर्षोत्फुल्लनयनाम्भोरुहस्तमभाषत ॥ ३२ ॥

खगस्य तव च प्राणरक्षायै तुल्यसंशये ।
ममोपदिष्टः स्पष्टोऽयमुपायः सुधिया त्वया ॥ ३३ ॥

उभयप्राणसन्देहदोलारोहणविह्वलम् ।
त्वयैव दृतिमानीतं वयस्येनेव मे मनः ॥ ३४ ॥

ཁྱིད་ཀྱི་མིག་ཞིག་སྤྱིས་བཅེངས་པའི། བྱ་འདི་རབ་དུ་གཏང་བར་མཛོད།
དེ་ལྟ་ཉིད་དུ་བདག་གིས་ཤིས། དེ་ཞིག་སྤྱིག་གི་གཞུངས་གཤམ་མཛོད།

35

གྱུལ་པོ་དམ་བཅས་བདེན་པ་ཡིས། སྤྱིང་རྩེ་ལས་ནི་འདི་བཛོད་ཙོ།
དུག་ལྷན་མདའ་ཡིས་སྤྱག་པ་བཞིན། སྤོན་པོ་ནོམས་ནི་སྤོངས་པར་གྱུར།

36

སྤྱན་པའི་སྐབས་སུ་པན་མི་པན། སྤྱོགས་ཀྱིས་བདག་ལ་བཛོད་མི་བྱ།
ཞེས་པ་དེ་ཡི་དམ་ཚིག་གིས། ལུས་ནི་གཏོང་བར་ངེས་པར་གྱུར།

37

དེ་ནས་མི་བདག་གིས་སྦྱས་པ། གང་ཞིག་བདག་གི་ལུས་ལ་ཤ།
བཅད་ནས་སྤང་ལ་འདེབས་བྱེད་པ། དེ་ལ་ནོར་ནི་རབ་དུ་སྤྱིན།

38

དེ་ནས་གྱུལ་པོ་གསེར་གྱི་ཆར། འབེབས་པས་བོས་པའི་སྤྱེ་བོ་ནོམས།
ངན་པའི་ལས་ཀྱི་སྤོ་སྤྱིས་སྤྱིན། ན་བ་བསྐྱབས་ཤིང་སྤོང་བར་གྱུར།

39

གདུག་པའི་སྤོ་ཞེས་བྱ་བ་གཅིག། མེར་སྤྱི་མིག་ནི་མེར་པོ་ཡིས།
གསེར་དག་གྲུངས་ནས་གདུག་པ་ཡི། ལས་ལ་ཆས་སུ་བྱགས་པར་གྱུར།

40

གདུག་པ་ལས་ནི་སོག་ལེ་བཞིན། དྲང་པོ་གཙོད་ལ་སྤྱེས་གྱུར་ཅིང་།
རང་བཞིན་གྱིས་ནི་འཁྱོག་པ་ཡི། གདུག་པའི་བདག་ཉིད་ཅི་མི་བྱེད།

41

त्वद्दृष्टिपाशबद्धोऽयं विहगः प्रविमुच्यताम् ।

मन्मांसैः क्रियतां तावत् सम्प्रति प्राणधारणम् ॥ ३५ ॥

राज्ञा सत्यप्रतिज्ञेन कारुण्यादित्युदीरिते ।

अमात्या मुमुहुर्विद्धा विषदिग्धैः शरैरिव ॥ ३६ ॥

न दानावसरे वाच्यं सचिवैर्मै द्विताद्वितम् ।

इत्यभूत् समयस्तस्य शरीरत्यागनिश्चयः ॥ ३७ ॥

अथाब्रवीन्नरपतिस्तस्मै वित्तं प्रयच्छत ।

तुला'मारोपयति मे मांसमुत्कृत्य यस्तनोः ॥ ३८ ॥

हिरण्यवर्षिणा राज्ञा समाहूतास्ततो जनाः^२ ।

कुकर्म्मकृणितधियः पिधाय श्रवणौ ययुः ॥ ३९ ॥

एकस्तु दारुणमतिः नाम्ना कपिलपिङ्गलः ।

अभूत्कणकमादाय सन्नद्धः क्रूरकर्मणि ॥ ४० ॥

सरलच्छेददक्षाणां वक्राणाञ्च^३ निसर्गतः ।

क्रकचानामिव क्रौर्यात् किमद्यत् दुरात्मनाम् ॥ ४१ ॥

17 A १ All the MSS. तुल्यम् । २ ^W द्विजाः ।

३ All the MSS. चक्राणाञ्च ।

གང་གི་མཚན་གྱིས་མི་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་ཀའི་ཚོག་གིས་འཛོམས་པར་བྱེད།
 གང་ཞིག་བཟོད་པར་མི་རྣམས་ཅི་ཡང་དེ་དག་འབྲལ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད།
 གང་ཞིག་བྱ་བར་མི་རྣམས་དེ་དག་ཀྱང་ནི་ཡིད་ཀྱིས་སེམས་པར་བྱེད།
 མ་བསྐྱམས་སྒྲང་པོ་དག་གིས་སྟོད་པས་ངོ་མཚར་བྲམས་ཅད་གྱིས་པར་བྱེད། 42

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྐྱབ་ཅོན་ནི། སྒང་ལ་གཞལ་ནས་ས་བདག་གིས།
 བྱིན་པ་གཡས་པའི་ཤ་དག་ནི། རབ་བཅད་དེ་དང་མཚུངས་པར་བཀོད། 43

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི། བྲག་ཐོག་ས་དང་པོ་རིག་པ་ཡི།
 འབྲུག་ས་པ་བཞིན་དུ་ས་གཞི་ནི། ཡུན་རིང་ནས་པར་གཡོས་པར་གྱུར། 44

དེ་ནས་སྐྱབ་ཅོན་ལྷི་བ་དང་། ཤ་ནི་ཡང་བ་ཉིད་གྱུར་ཆོ།
 ཤ་ནི་གཞན་དག་རབ་ཚོད་ལ། བྱིན་ཞེས་ས་ཡི་བདག་པོས་སྐྱས། 45

བཟུང་དང་དབྱང་པའི་ཤ་བཅད་ཀྱང་། བྱ་དང་མཚུངས་པ་ཉིད་མ་གྱུར།
 འཛིག་དེན་གྱི་ནི་ཐེ་ཚོམ་དང་། མཚུངས་པའི་སྒང་དེར་མི་བདག་བརྒྱགས། 46

མི་བདག་ཅུ་གྱིས་སྐྱབ་པའི་ལུས། རང་ཉིད་སྒང་ལ་འཛོགས་པའི་ཆོ།
 དེ་ཡི་གཏོང་བ་བརྒྱུད་དཀའ་བས། ཡིད་གྱུར་གྲགས་པ་བྱོགས་མཚམས་སོང་། 47

དེ་ཡི་དུས་ནས་ཡི་བདག་པོ་དག་གི་བདོན་པ་འདི།
 ཉམས་པ་མེད་པས་ཡ་མཚན་གྱུར་པའི་ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་ནི་མས།
 གཞུག་ཕུད་འཕྲེང་བར་འོས་པའི་བརྒྱུས་ཡོངས་གང་ལག་པ་ཡིས།
 དེ་ཡི་སྟོད་ཚུལ་དག་ལ་མཚོད་པའི་གྲུས་པ་ཅི་ཡང་བྱུང་། 48

न शस्त्रैः शक्यं यद्विदलयति तत् केलिवचसा
 न शक्यं यद्वक्तुं किमपि कुरुते तच्च सहसा ।
 न शक्यं कर्तुं यत्तदपि कलयत्येव मनसा
 खलः सर्व्वाश्चर्यं किरति चरितैरप्रतिहतः ॥ ४२ ॥

स पारावतमारोप्य तुलामथ महीपतेः ।
 दक्षिणोरुसमुत्कृतं मांसं तत्तुल्यमादधे ॥ ४३ ॥

प्रथमैरथ भूभर्तुः स्पृष्टा रुधिरविन्दुभिः ।
 विघूर्णमाना सुचिरं विद्वलेवाभवन्मही ॥ ४४ ॥

पारावतेऽथ गुरुतां मांसे च लघुतां गते ।
 दौयतामन्यदुत्कृत्य मांसमित्याह भूपतिः ॥ ४५ ॥

कृत्तोरुभुजमांसेऽपि न प्राप्ते खगतुल्यताम् ।
 चैलोक्यसंशयतुलामारुरोह तुलां नृपः ॥ ४६ ॥

नृपतौ स्वयमारूढे स्नायुशेषतनौ तुलाम् ।
 तत्त्यागदुर्ग्रहेद्विष्मा ययौ कीर्त्तिर्दिगन्तरम् ॥ ४७ ॥

तस्मिन् क्षणे क्षितिपतेरपरिक्षतेन
 धैर्येण विस्मयमयस्त्रिदशाङ्गनानाम् ।
 धम्मिल्लमाल्यपरिपूरितपाणिपद्मः
 पूजादरः किमपि तच्चरिते बभूव ॥ ४८ ॥

ནིས་འགྱུར་མེད་པར་ས་ཡི་བདག། སྤང་ལ་འཛོམས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
སྤྱིས་བྱ་གདུག་པ་བྱེད་པ་པོ། སྒྲག་བཅས་དེ་ཡིས་དེ་ལ་རྩིས།

49

ལུས་ཀྱི་སྦྱིན་པ་འདི་ཡིས་ནི། ཁྱོད་ནི་ཅི་བཞེད་ཡོངས་མི་ཤེས།
གང་ཕྱིར་ལུས་ཅན་རྟེན་པ་ཀུན། ཡང་དག་ཚུམ་པ་ལུས་ཀྱི་དོན།

50

གལ་ཏེ་ལུས་ནི་གཏང་ལ་སེམས། ཉམས་པ་མེད་ནས་བདེན་པར་སྦྱོས།
ཞེས་སྒྲུས་དེ་ལ་གྱུལ་པོ་ནི། བཞིན་འཇུག་ལྷན་པས་རབ་སྒྲུས་པ།

51

འཇིག་རྟེན་འདི་ན་ཐོབ་བྱ་ནི། བདག་ལ་ཅི་ཡང་མེད་མོད་ཀྱི།
འགྲོ་བ་ཀུན་ལ་ཕན་པའི་སྒྲུབ། ལྷ་མེད་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད།

52

གལ་ཏེ་བདག་གི་སེམས་འདི་ནི། ཉམས་པ་མེད་ན་བདེན་པ་དེས།
ལུས་ནི་ཡོངས་སྤུམ་ཉམས་ཤིང་། རང་བཞིན་ཇོགས་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིག།

53

ཅས་པ་བརྗོད་མ་ཅོམ་ཉིད་ཀྱིས། ས་བདག་བདེན་པའི་ངང་རྩེལ་གྱིས།
ལུས་ཀྱི་མི་ནི་རབ་གསོས་ཏེ། ས་ཉམས་སྒྲུབ་པ་ལྷར་མཆོས་གྱུར།

54

དེ་ནས་ལྷག་རོན་ཇོན་པ་དག། སོང་ཞིང་ས་སྤོང་འོད་ལྷན་ནི།
ཤར་ཆོ་སྒྲོ་བ་ཆེན་པོ་དང་། རབ་གསལ་འབྱོར་པ་ལྷན་པར་གྱུར།

55

निर्विकारं समालोक्य तुलारूढं महीपतिम् ।
क्रूरकारी स पप्रच्छ पुरुषस्तं ससाध्वसः ॥ ४६ ॥

अनेन देहदानेन न जाने किं तवेप्सितम् ।
सर्वलाभसमारम्भाः शरीरार्था हि देहिनाम् ॥ ५० ॥

सत्यं ब्रूहि तनुत्यागे चित्तं यदि न खण्डितम् ।
इति ब्रुवाणं तं राजा बभाषे सस्मिताननः ॥ ५१ ॥

न प्राप्यमस्ति मे किञ्चिल्लोकेऽस्मिन् किन्वनुत्तराम् ।
हिताय सर्वजगतां सम्यक्संवाधिमर्थये ॥ ५२ ॥

अखण्डितमिदं चित्तं यदि सत्येन तेन मे ।
अस्तु प्रकृतिमापन्नं शरीरमपरिक्षतम् ॥ ५३ ॥

इत्युदीरितमात्रेण सत्यशीलस्य भूपतेः ।
अक्लीवचन्द्ररुचिरं रुद्रव्रणमभूदपुः ॥ ५४ ॥

ततः पारावते याते लुब्धके च महोत्सवः ।
भूपाक्षो भास्वदुदये प्रकाशविभवोऽभवत् ॥ ५५ ॥

བཀང་ཞིག་ངེས་པར་ས་ཡི་བདག་པོ་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་གྱུར་པ།
 དེ་ཉིད་ང་ཡིན་སྒྲིམ་བུ་སེར་སྒྲ་དེ་ཡང་ལྷ་ས་བྱིན་ནོ།
 དེ་ཡི་སྤྱོན་བྱུང་ཡང་དག་བློན་ས་བདག་གིས་འཇུག་པ་སྤྱོས།
 ཞེས་པ་སྤྱོན་པ་ལས་ཐོས་འཆི་མེད་བདག་པོ་དགའ་བར་གྱུར།

56

ཅེས་པ་དགོ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་
 བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་གིང་ལས་ཐམས་ཅད་སྤྱིར་བའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པའི་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཙྰ་ལྷ་པའོ།

सर्व्वन्ददः क्षितिपतिः किल यो बभूव
 सोऽहं पिशङ्गपुरुषः स च देवदत्तः ।
 तद्वृत्तसंस्मरणतः प्रसृतस्मितोऽहं
 श्रुत्वेति शास्तुरमराधिपतिर्ननन्द ॥ ५६ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 सर्व्वन्ददावदानं नाम पञ्चपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVI.

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་བྱུག་པ།

ལྷ་བ་ལྷང་སྒྲོང་བདུལ་བའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

གང་དག་མཐོང་བས་ཞེས་ང་དུག་གི་ནི། ཚ་བ་རབ་དུ་ཞི་བ་ཉིད་གུར་ཅིང་།
བདུད་ཅིའི་རོ་བས་ལ་སྒྲེ་བོ་དམ་པ་ཡི། ལྷ་བ་དེ་དག་སྤྱ་ཡི་བྱུག་འོས་སེད། 1

གཞོད་སྒྲིན་ཁ་ཞོན་དག་གི་གནས། དེ་ལས་སྤང་བ་མེད་གུར་ཏེ།
གྲོང་ཁྱེར་ཉིང་གུ་མར་ད་ནར། སྤང་ཅིག་གིས་ནི་བཅོས་ལྷན་བྱོན། 2

དེར་ནི་ས་བདག་ཚངས་བྱིན་གྱིས། དུལ་བ་ཡི་ནི་ས་ཚོད་པ་བྱས།
དེ་ཡིས་ཡང་དག་ཆེས་མཐུན་པར། སྤལ་ལྷན་ནིས་ས་ལ་ཆེས་བསྐྱན་མཛོད། 3

དེར་ནི་གྲོང་པ་ནིས་ས་འོངས་ཏེ། གྲོང་པ་ཀུན་དུ་ལྷས་ཅན་ནིས་ས།
ནིས་པར་སྤྱང་ལ་སྒྲེ་བ་མཛོད་པའི། བཅོས་ལྷན་འདས་ལ་རབ་གསོལ་པ། 4

གྲོང་ཁྱེར་མཐའ་ན་བཅོས་ལྷན་འདས། རོ་བ་ཡི་ནི་རི་ཞིག་ཡོད།
དེ་ན་ལྷ་ནི་བ་ལྷང་སྒྲོང་། དུག་པོ་བཙོད་པར་དགའ་བ་གནས། 5

དེ་ནི་བྱུགས་དང་སྒྲེ་བོ་དང་། འབྲུ་ནིས་ས་ཀུན་གྱི་རྩི་ཆེ།
ལྷན་སྤུམ་ཚོགས་ནིས་ས་དངོས་མེད་སྤྱད། ཅི་ཡིས་ནིས་སྤུལ་རིག་མ་གུར། 6

षट्पञ्चाशत्तमः पञ्चवः ।
गोपालनागदमनावदानम् ।

सन्दर्शनेन येषां द्वेषविषोष्मा प्रशान्तिमुपयाति ।
अमृतरसशीतलास्ते कस्य न सुजनेन्दवो वन्द्याः ॥ १ ॥

धारामुखस्य यक्षस्य स्थानादन्तर्हितस्ततः ।
क्षणाद्वाप भगवान्नगरं हिङ्गुमर्दनम् ॥ २ ॥

विनयात् पूजितस्तत्र ब्रह्मदत्तेन भूभुजा ।
तत्संसदि क्षणं चक्रे धन्यानामनुशासनम् ॥ ३ ॥

तत्र पौराः समभ्येत्य भगवन्तं व्यजिज्ञपुः ।
सर्वापदिनिपातेषु चातारं सर्वदेहिनाम् ॥ ४ ॥

भगवन्नस्ति नगरस्यान्ते पाषाणपर्वतः ।
तत्र गोपालको नागः क्रूरो वसति दुःसहः ॥ ५ ॥

स पशूनां जनानाञ्च शस्यानाञ्च महाशनिः ।
सम्पन्नानामभावाय न विद्यः केन निर्मितः ॥ ६ ॥

མ་དུལ་འདུལ་མཛད་མ་ཞི་བ། ཞི་མཛད་ཁྱེད་ཀྱི་བཙེ་བ་ནི།
 ཉེ་བར་འཛོལ་འདི་དག་ལ། བདག་ཅག་སྐབས་འཛོལ་ནྟེ་མས་ཀྱི་སྐབས། 7

ཞེས་བཅོད་དེ་དག་སོང་བའི་ཚེ། བཙེ་མ་ལྷན་སྦྲིང་ཆེའི་གཏོར་དག་ནི།
 འདུས་པའི་དབུས་ལས་མི་སྣང་བར། རོ་བའི་ས་འཛིན་དག་དུ་ག་ཤེགས། 8

དེང་ས་ཤིན་དུ་སྐྱུ་པོ་ན། འཛིགས་བྱང་གདེངས་ཅན་ཁང་པ་ནི།
 དུག་གི་དབུས་ནྟེ་མས་དག་གིས་ཆུ། སྒྲིན་པོར་བྱས་བཞིན་དེ་ཡིས་མཐོང་། 9

རལ་གྱི་ཤུབས་མེད་གཡོ་བ་ཡི། མི་བཟད་བྱ་སྐབས་ཀྱིས་འཁྲུགས་ནགས།
 དེ་ཡི་འགྲམ་དུ་བཙེ་མ་ལྷན་གྱིས། སྐྱུ་ལ་ཀྱང་བཅས་དེ་ཉེ་བར་བཞུགས། 10

མཉེས་གཤིན་སྐྱུ་ནི་བདུད་ཅིའི་གཉེན། དང་བས་རབ་དུ་ག་ཟིགས་པ་ཡིས།
 དེ་ཡིས་ཐུར་བར་དུག་བཞིན་དུ། དུག་དང་བཅས་པ་དུག་མེད་ཐོབ། 11

སྐྱུ་ལྷས་གསེར་འོད་མཐོང་ཁ་ཡི། རྒྱལ་སྣང་བས་དེ་རབ་མཛོམ་།
 མ་ར་ཀྱང་ལྟར་མཛོམ་པའི། མཐོང་ལ་ཉི་མ་འགོ་བ་བཞིན། 12

དེ་ཡི་སྣང་བས་ནྟེ་མ་བཙེ་མ་པས། ཀྱུ་ཡི་ཁང་པར་རབ་རིབ་ནྟེ་མས།
 འགོས་པར་བྱེད་པ་གཡོ་བ་ཡི། སྐྱུ་ལ་གྱི་ཚོགས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 13

སྐྱུ་ཡི་གྱུ་ལ་པོས་དེ་མཐོང་ནས། མིག་ནི་ཁྲག་ལྟར་དམར་པ་ཡིས།
 འསྐལ་ལ་ནམ་མཁར་རབ་ཞུགས་དེ། བྱོང་ཁྱེད་སྒྲིན་གྱི་རང་བཞིན་བྱས། 14

अदान्तदमनस्यास्मिन्नशान्तशमनस्य ते ।
उपसर्गे कृपास्माकं शरणं शरणैषिणाम् ॥ ७ ॥

इत्युक्त्वा तेषु यातेषु भगवान् करुणानिधिः ।
अन्तर्हितः सभामध्याद्ययौ पाषाणभूधरम् ॥ ८ ॥

तटे विसङ्कटे तस्य भवनं भीमभोगिनः ।
स ददर्श विषश्चासैरिव श्यामीकृतोदकम् ॥ ९ ॥

वलन्निष्कोशनिस्त्रिंशविषमोर्मिवनाकुले ।
तत्तीरे भगवान् बुद्धः पर्यङ्कं समुपाविशत् ॥ १० ॥

प्रसन्नलोकनसुधाबन्धुना स्निग्धचक्षुषा ।
स निनायाशु सविषं विषं निर्विषतामिव ॥ ११ ॥

नीलाम्बुविम्बिततनुः स बभौ कनकद्युतिः ।
रविर्मरकतच्छायं गाहमान इवाम्बरम् ॥ १२ ॥

तिमिरं नागभवने तत्प्रकाशविह्वलितम् ।
पलायमानव्यालोलव्यालजालतुलां ययौ ॥ १३ ॥

नागराजस्तमालोक्य रुधिरारुणलोचनः ।
सहसाकाशमाविश्य चक्रे मेघमयं जगत् ॥ १४ ॥

དེ་ཡི་ཁྲོ་བའི་མེ་ཡིས་ནི། ཏུ་བའི་ཚྭ་ས་བཞིན་སྤྱག་པོ་ལས།
རབ་འཕོན་ཁྲོག་གི་ཕྱེ་ནིས་སྤྱིས། སྤྱོག་ས་ནིས་སྤྱག་པ་བཞིན་ཏུ་འདར། 15

སྤྱོས་བའི་སྤྱིན་ནིས་ས་དག་གི་སྤྱ། འཛིག་ས་པ་ཙོམ་པར་སྤྱོག་ས་བྱེད་པས།
ས་འཛིན་ནིས་སྤྱི་སྤྱིང་བཞིན་ཏུ། སྤྱག་དང་ཁང་པ་ཞོམ་པར་གྱར། 16

དེ་ནས་དེ་ཚོ་ཚྭ་ས་དགྲིག་ས་ཆར། རི་འབྲེང་མཐའ་དག་ཉོན་མོངས་ཤིང་།
བཏོན་པ་ལྷུང་བྱེད་ལྷོན་ཤིང་ནི། སྤྱེ་སར་བྱེད་པ་བབ་པར་གྱར། 17

ལག་འགྲོ་གཏུག་པས་རབ་སྤྱོས་པའི། ཆར་དེ་སྤྱོབ་པས་གཟིག་ས་ཉིད་ན།
རྒྱུང་བཞིན་གཡོ་བས་བསྐྱེད་པ་ཡིས། མེ་ཏོག་ཆར་པ་ཉིད་ཏུ་གྱར། 18

དེར་ནི་རབ་གསལ་བྱི་མེད་ནགས་ཚལ་ཉེ་བར་བསྐྱར་པ་མེད།
སྤྱང་བ་སྤྱུ་དབྱངས་ལེན་པའི་མེ་ཏོག་དང་ལྷན་མཐོང་གྱར་ནས།
དགའ་བའི་འཛུམ་དགྲིག་ས་དོ་གལ་ཁུར་ལས་ངེས་པར་གྱི་པ་གྱར་པའི།
ནགས་ཀྱི་ལྷ་ཡི་གཏུག་པའི་གདོངས་ཅན་དབང་པོ་དེ་ལ་སྤྱོས། 19

ཀྱེ་ལགས་ཏུས་ཀྱི་སྤྱིན་དག་ནིས་འགྱུར་དག་ནི་ཡོངས་སུ་ཐོབ།
ཁྲོད་ལྷ་བྱ་ནིས་འཛིག་ས་པའི་རྒྱུང་གིས་བཙོམ་པར་གྱར་བ་ན།
གང་གི་ཀེད་སྐབས་སྤྱག་གི་རོལ་པས་སྐབས་སུ་འགྲོ་བྱེད་པའི།
གསེར་གྱི་རི་བོ་འདི་ལ་ཅི་ཡང་གཡོ་བ་མེད་པ་ཉིད། 20

क्रोधाग्निधूमनिवहैरिव तस्य घनोज्ज्वलैः ।
विद्युज्जिह्वैरकम्पन्त दिशः सन्त्रासिता इव ॥ १५ ॥

गर्जितैर्मत्तमेघानां प्रलयारम्भशंसिभिः ।
गुहागेहान्यभज्यन्त हृदयानीव भ्रूयताम् ॥ १६ ॥

ततः पिष्टद्रुमा वृष्टिः क्लिष्टाद्रिशकलावली ।
पपात पातितधृतिः स्थूलोपलकुलाकुला ॥ १७ ॥

सा दुष्टभुजगोत्सृष्टा वृष्टिर्दृष्ट्यैव तायिनः ।
ययौ बालानिलोल्लासलसत्कुसुमवर्षताम् ॥ १८ ॥

दृष्ट्वा प्रकाशविशदान्यनुपल्लवानि
भृङ्गोपगीतकुसुमानि वनानि तत्र ।
हर्षस्मितप्रसरनिर्जिततारहाराः
क्रूरं फणीन्द्रमवदन् वनदेवतास्तम् ॥ १९ ॥

भोः कालमेघ विरुतिं परिमुञ्च किञ्च
निष्कम्प एव कनकाचल एष यस्य ।
युष्मद्विधाः प्रलयमारुतभज्यमाणा
लीलानितम्बकुहरं शरणं प्रयान्ति ॥ २० ॥

དེ་ནས་འཕྲུལ་ལ་གྱུགས་པས་ནི། ཡོངས་སྤྱི་ཟླ་ཅིང་ནིས་འགྱུར་བཏང་།
ཐལ་མོ་སྤྱར་ནས་མངོན་སྟོགས་དེ། ལྷ་ཡིས་ཕྱོན་པ་ལ་བྲག་འཛམ། 21

བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་སྤྱིང་ཆེད་ཀྱི་དེ། བསྐྱེད་པའི་གནས་དག་རབ་བྱིན་པས།
སྤྱབས་སྤྱི་སོང་བར་གྱུར་བ་དེ། དག་པ་མཆོག་ལ་ཆེས་བརྒྱུང་མཛད། 22

ཞབས་ལ་མགོ་ཡིས་གདུགས་པ་དེ། གུས་པ་ཡིས་ནི་གསོལ་བཏབ་པ།
བཅོམ་ལྷན་གྱི་ལ་བས་དྲིལ་དུ་ནི། དེ་ལ་ཡང་དག་ཉི་བར་མཛད། 23

གནས་སྐབས་དེར་ནི་དེ་ཉིད་དུ། གཞོད་སྤྱིན་ལག་ན་དོ་ཆེད་ཀྱི།
ཞར་ལ་འོངས་པ་ཞི་བའི་སྤྱད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཆེས་བརྒྱུང་མཛད། 24

དེ་ནས་འཛིག་དྲིལ་གདུང་བ་མི་བཟད་ནིས་ཆོག་ཕྱོན་པ་ནི།
ནིས་གྱིས་བཞེད་པའི་ཆོག་གིས་སྐབས་གསུམ་པ་ཡིས་མཆོད་གྱུར་པ།
སྤྱོན་གྱིས་སངས་གྱིས་ནིས་ཀྱི་ཞབས་པད་དག་དང་མཛད་པ་ལས།
དག་པའི་དོ་བའི་གཞི་ལྷན་ནགས་ཚལ་གྱི་ཞིང་བཞེན་པར་མཛད། 25

དེར་དེ་འཛུམ་དང་ལྷན་པ་ལས། ལྷ་ཡི་གྱི་ལ་པོ་ལྷར་འོངས་པས།
འཛུམ་པའི་གྱི་དྲིས་དེ་ལ་ནི། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་བཀའ་སྤྱུལ་པ། 26

དག་བྱེད་དེ་མ་མེད་པའི་ཅུ་ཡི་གྱིན་དང་ལྷན་གྱུར་ཅིང་།
ཁོན་མེད་མེས་མ་ཅན་སྐལ་བཟང་འཁོད་པ་དཀའ་ཐུབ་དག་གི་ནགས།
ཆོས་ནི་སྤྱུག་གནས་སྤོམ་བཅོན་ནིས་ཀྱི་ཡིད་ནི་དག་བྱེད་པ།
ཞི་བའི་གནས་འདི་དག་དུང་ཉིད་ཁོན་མ་རོལ་བྱས་མིན། 27

ततः सद्यःपरिष्कीणमदः संत्यक्तविक्रियः ।

नागः शास्तारमभ्येत्य प्रणनाम कृताञ्जलिः ॥ २१ ॥

तस्य यातस्य शरणं भगवान् करुणानिधिः ।

शिक्षापदप्रदश्चक्रे कुशलाग्रमनुग्रहम् ॥ २२ ॥

प्रणयादर्थितस्तेन चरणालीनमौलिना ।

सततं तस्य भवने सन्निधिं विदधे जिनः ॥ २३ ॥

तस्मिन्नवसरे तत्र प्रसङ्गाप्तस्य शान्तये ।

यक्षस्य चक्रे भगवान् वज्रपाणेरनुग्रहम् ॥ २४ ॥

लोकोपतापमसमं विनिवार्य शास्ता

विस्तारितस्तुतिपदत्रिदशार्च्यमानः ।

भेजे वनानि विहरन्नथ पूर्वबुद्ध-

पादाम्बुजप्रणयपूतशिलातलानि ॥ २५ ॥

तत्र सन्दर्शनाग्नेन सुरराजेन सस्मितः ।

स्मितस्य कारणं पृष्टः सर्वज्ञस्तमभाषत ॥ २६ ॥

एतेषु पुण्यसलिलामलनिर्भरेषु

निर्व्वैरसत्त्वसुभगेषु तपोवनेषु ।

धर्माधिवासमुनिमानसमार्जनेषु

शान्तेः पदेषु नु मयैव कृतोविहारः ॥ २७ ॥

སེང་གའི་ཉུ་འོག་རི་དགས་སྤྱལ་གྱི་བྱ་བ་དཔེན་བའི་ནགས་ཚལ་འདིར།
 བགྱི་བྱིན་དཔལ་ལྷན་འཁོར་བ་འཛིག་དང་བདེ་གཤེགས་གསེར་ཐུབ་དེ་དང་ནི།
 ཡང་དག་ཚོགས་བའི་སངས་གྱིས་དྲི་མེད་ལྷོ་ལྷན་ཐུབ་པ་འོད་སྤངས་ཏེ།
 མཐའ་དག་འཛིག་རྟེན་གདུང་བའི་སྤྲོ་བ་ཚམས་གྱིས་འདི་ཉིད་རྩལ་གནས་མཛད། 28

དེ་ནས་དེ་སྐད་སྤྲོས་དེས་གཟིགས་ཉིད་གྱི།
 བསོད་ནམས་སྤྲིན་ལ་ཉེ་བར་འོངས་པ་ཡི།
 རྩོན་པ་དག་ནི་སྤྲོབས་སུ་སོང་བ་ལ།
 བསྐྱབ་བའི་གནས་འོས་ཞི་བ་བཙུན་པ་མཛད། 29

སྐལ་ལྷན་དགའ་ལ་ཡིད་ཆགས་རྩོན་པ་ནི།
 བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་རྩེས་སུ་བརྒྱུང་བ་ལས།
 དེར་ནི་མཚོད་རྟེན་རི་དགས་བདག་པོ་དག།
 དེས་གནས་དབུ་སྤྲོ་སེན་མོས་མཚན་པ་བྱས། 30

ཞེས་པ་དགའ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བརྩོད་པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་གིང་ལས་ཁྲུ་བ་ལང་སྦྱོང་བདུལ་བའི་རྟོགས་པ་
 བརྩོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྷ་བཙུ་ཙ་རྩལ་པའོ།

क्रकुच्छन्दः श्रीमान् कनकमुनिरचैव सुगतः
 स सम्यक्संबुद्धः शमविमलधीः काश्यपमुनिः ।
 विविक्तेऽस्मिन् सिंहीस्तनतलवलद्वालहरिणे
 वने चक्रुः शक्रः स्थितिमखिललोकार्त्तिभिषजः ॥ २८ ॥

इति ब्रुवाणः समुपागतस्य
 स पुण्यपाकादथ लुब्धकस्य ।
 सन्दर्शनैरेव शमं दिदेश
 शिक्षापदार्हं शरणं गतस्य ॥ २९ ॥

भाग्यवान् भगवतोह्यनुग्रहा-
 लुब्धकः कुशललुब्धमानसः ।
 तत्प्रदिष्टनखकेशलाञ्छनं
 तत्र चैत्यमकरोन्मृगाधिपम् ॥ ३० ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 गोपालनागदमनं नाम षट्पञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVII.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཅི་བརྟན།

མཚོད་རྟེན་གྱི་རྟོགས་བཟོད་ནི།

སྟོགས་ཀྱི་མཛེས་པའི་ནི་གྱུན་དང་། མཚུངས་པར་ཡོན་ཏན་དཔེ་བ་བཞོད།
གང་ཞིག་གྲགས་པའི་མཚོད་རྟེན་གྱིས། འགྲོ་མཛེས་དེ་དག་གྱུ་གྱུར་ཅིག། 1

དེ་ནས་དེར་ནི་བཙོམ་ལྡན་འདས། བགྱི་བྱིན་གྲུས་པས་གསོལ་བཏབ་པས།
སངས་གྱིས་ལྔ་མའི་མཚོད་རྟེན་མཛོད། རང་གི་མཚོད་རྟེན་བྱིད་དུ་བཅུག། 2

ལྷ་ཁྱིམ་སྤྱིས་དེར་རིན་ཅེན་གྱིས། རང་བཞིན་ཉི་འོད་བགྱི་ལྡན་བྱས།
འགྲོ་བའི་མཛོད་པ་ཆེན་པོ་དང་། མཚུངས་པའི་ལྷན་པ་ག་ཤེད་སོང་། 3

དེར་ནི་རྩི་མེ་འཕམ་ཅི། མི་དང་ཁྱུ་དང་ལྷ་ཁྱིམ་སྤ།
འདུལ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མན་ངག་ནི། ཡང་དག་བསྟན་ནས་གྱུ་ལ་བ་ག་ཤེགས། 4

དོ་བའི་རི་ལ་ལྷ་ཁྱིམ་སྤྱིས། མཚོད་རྟེན་བཞི་ནི་བཞོད་པ་ལ།
བཙོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་ལྔ་པ་ཡི། མཚོད་རྟེན་མཚོད་རྟེན་ལྔ་དག་བཞོད། 5

དེ་ནས་སྤྱོ་ལོ་ཀླ་ཞེས་པའི། ལྷ་དུ་དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པ་བྱོན།
ལུས་ངན་གྱིས་བཞིན་ཚོང་དཔོན་ནི། ལེགས་པར་རབ་སད་ཅེས་པས་མཚོད། 6

सप्तपञ्चाशत्तमः पक्षवः ।

स्तूपावदानम् ।

दिक्कान्ताश्रवणोत्तंसतुलारोपितसङ्गुणाः ।

ते जयन्ति जगद्येषां यशस्तूपैर्विराजते^१ ॥ १ ॥

भगवानथ शक्रेण तत्र प्राणावनार्थितः ।

पूर्वबुद्धकृतस्तूपे निजस्तूपमकारयत् ॥ २ ॥

कृते रत्नमये तस्मिन् देवैः स्वर्यशतत्विषि ।

जगाम जगतां कापि महामोहोपमं तमः ॥ ३ ॥

तत्र किन्नरगन्धर्वनरनागदिवौकसाम् ।

धर्मोपदेशविनयं समादिश्य ययौ जिनः ॥ ४ ॥

पाषाणपर्वते देवैर्न्यस्ते स्तूपचतुष्टये ।

भगवान् पञ्चमं स्तूपं पञ्चस्तूपैर्न्यवेशयत् ॥ ५ ॥

अथ बालोक्षनामानं देशं प्राप्तस्तथागतः ।

श्रेष्ठिना सुप्रबुद्धन कुबेरेणैव पूजितः ॥ ६ ॥

१ ^W जगन्त्येषां यशस्तूपो विराजते ॥ H and ^W जगत्त्येषाम् ।

གང་ཞིག་དེ་ནི་རྗེས་འབྲང་བཅས། འདུལ་བའི་ཆོས་ནི་དེ་ལ་བཟུན།
 མཛོངས་པའི་གཉིད་སང་ལེགས་པར་ནི། རབ་སང་རབ་སང་ཉིད་ཐོབ་གྱུར། 7

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བཀའ་ལས་དེས། རང་གི་བསོད་ནམས་བཞིན་མཐོ་བ།
 ལྷ་ལོ་གྲོ་ཡ་ཞེས་བ་ཡིས། མཛོད་དེན་རིན་ཅན་འབར་བ་བྱས། 8

དེ་ནས་དལ་གྱི་དེ་བཞིན་གཤེགས། རྩམ་བ་ར་ཡི་གྲོང་དུ་བྱོན།
 གནོད་སྦྱིན་རྩམ་བ་ར་ཞེས་བ། བསྐྱབ་གནས་རབ་དུ་བྱིན་པས་བདུལ། 9

གདུམ་པོའི་གྲོང་དུ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། གདུམ་མ་མ་ལི་གཞེས་བ།
 ལུ་བདུན་དག་དང་ལྷན་ཅིག་ཉིད། འདུལ་བ་ཡི་ནི་མཐོ་བར་མཛོད། 10

ལས་ཀྱི་ལྷག་མས་གདུམ་པོའི་རིགས། ལུ་བ་པས་སྦྱན་ལྷུང་དེ་དག་ནིས་ས།
 གྲུལ་བ་མཐོང་ལས་བསྐྱེ་ཡི། འབྲུང་གནས་བཞིན་དུ་བྱི་མེར་གྱུར། 11

ཐ་ཤལ་སྦྱོན་གྱིས་སྦྱན་ལྷུང་སྦྱན་བ་དག་དུ་འེམ་གྱུར་ཅིང་།
 སྦྱིག་པའི་ཉི་མར་གདུང་བ་ཆེན་པོས་གདུངས་ཤིང་ཉིན་ནིས་ས་ལ།
 རྗེས་དོག་ངན་པ་དང་བྲལ་སྦྱིང་རྗེས་རབ་ཞུགས་དཔལ་བ་རྗེས་ས།
 དམན་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་ཆགས་པས་ལྷག་པར་གྱུར་བ་ཡིན། 12

དེ་ནས་བདེ་གཤེགས་རྗེས་འབྲང་བཅས། ལྷུ་ར་ལ་ཡི་གྲོང་ཁྱིམ་བྱོན།
 དཔལ་ལྷན་གྱིས་བདག་གྱུ་འཛིན་ཞེས། ལུ་ལ་ལེགས་པའི་གདུམ་དག་མཛོད། 13

दिदेश धर्मविनयं तस्मै येन स सानुगः ।
मोहनिद्राक्षये प्राप सुप्रबुद्धः प्रबुद्धताम् ॥ ७ ॥

स शासनाद्भगवतः पुण्यं निजमिवोन्नतम् ।
बालोक्षीयाभिधं स्तूपं रत्नदीप्तं न्यवेशयत् ॥ ८ ॥

डम्बरग्राममासाद्य शनैरथ तथागतः ।
विनीय डम्बरं नाम यक्षं शिक्षापदप्रदः^१ ॥ ९ ॥

चण्डालग्राममभ्येत्य चण्डालीं मल्लिकाभिधाम् ।
सहितां सप्तभिः पुत्रैर्विनयोपनतां व्यधात् ॥ १० ॥

ते कर्मशेषसम्प्राप्तमातङ्गकुलदूषिताः ।
पद्माकर इव प्राप्नुवैर्मल्यं जिनदर्शनात्^२ ॥ ११ ॥

अन्येषु दूषिततरेषु जुगुप्सितेषु
पापोपतापविपुलव्यसनातुरेषु ।
सन्तः प्रवृत्तकरुणाः कुविकल्पहीना
दीनावलम्बनवशादधिकं^३ भवन्ति ॥ १२ ॥

अवाप्य पाटलग्रामं सानुगः सुगतस्ततः ।
धर्म्यां गृहपतेश्चक्रे पोतलाख्यस्य सत्कथाम् ॥ १३ ॥

१ All the MSS. यक्षशिक्षापदप्रदः ।

२ All the MSS. वैर्मल्यजिनदर्शनात् ।

३ ^{iv} दीनावलम्बनवशात् ।

བདེ་བར་གཤེགས་པས་ཇེས་བརྒྱང་བས། བསྐྱབ་པའི་གནས་ཤིབ་ཀྱི་མེད་ནེས།
དེ་ཡི་དབྱ་སྒྲ་སེན་ཆ་ཡིས། མཚན་པའི་རིན་ཆེན་མཚན་དྲེན་བས། 14

དེ་ནི་བཟླ་འོངས་དབང་པོ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་གསུངས་པ།
གྱུ་ལ་པོ་མི་ཡིན་ཏེ་ཞེས་པས། ཡལ་འདི་མཚན་དྲེན་བྱེད་པར་འགྱུར། 15

དེ་ལྟར་གནས་དང་གནས་སྒྲ་བཅོམ་ལྷན་བཅེ་བས་བརྒྱན་པས་གཞིགས་པ་ཡིས།
མཐའ་དག་འཛིག་དྲེན་ནི་མས་ཀྱི་སྒྲ་ངན་མོངས་དང་འཛིགས་པ་བཏང་བར་གྱུར།
མཚན་དྲེན་མཛོན་པར་གསུང་བས་སྒྲིབས་ན་ནོར་བུའི་ཀྱི་ལ་ཅུང་སྒྲ་སྒྲིགས།
དར་དེར་ཚོགས་ཀྱི་ཅེད་འཛོད་གཤེགས་ས་གནི་རབ་སྟེན་ལྷན་པར་གྱུར། 16

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བསྐྱབ་པའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའི་དྲིགས་པ་
བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མཚན་དྲེན་གྱི་དྲིགས་པ་བཟོད་པའི་ཡལ་
འདབ་ལྷ་ལྷ་བཙུ་ཙྰ་བདུན་པའོ།

शिक्षापदाप्तवैमल्यः सुगतानुग्रहेण सः ।

तत्केशनखलेशाङ्गं रत्नस्तूपमकारयत् ॥ १४ ॥

तत्र सन्दर्शनायातं भगवानिन्द्रमब्रवीत् ।

मिलिन्दो नाम राजास्मिन् देशे स्तूपं करिष्यति ॥ १५ ॥

इति भगवतः स्थाने स्थाने दयार्द्रविलोकना-

दभवदखिलो लोकः शोकप्रमोहभयोज्झितः ।

अभिनवकृतस्तूपोत्सङ्गकनन्मणिकिङ्किणी-

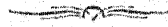
कुलकलकलक्रीडालोला बभूव च मेदिनी ॥ १६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
स्तूपावदानं नाम सप्तपञ्चाशत्तमः पल्लवः ॥

CHAPTER LVIII.

ཡལ་འདབ་ལྷ་བཅུ་ཅེ་བཤྱད་པ།

བསོད་ནམས་སྟོབས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗེད་ནི།

ཤྱིང་པའི་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་གཞིགས་པ་ལ་བརྟུན་དང་པའི་མོ་དག་གིས།

སྐྱེས་བྱ་ནིམས་ནི་ནད་དང་བལ་མཚན་མྱིད་པས་ཐིམ་མཁན་འབྱུགས་པའི་སྒྲན་པ་

གང་།

ངེས་པར་དགོ་བ་མཐའ་དག་བསྐྱེད་པའི་ཁོར་འཛིན་གྱུ་བ་པའི་བརྟུན་ཅི་ནི།

རྫོགས་པའི་སྟོང་ཆེ་མང་དུ་འཛིན་པ་དེ་དག་གི་སྒྲན་བྱུག་བྱར་འོས།

1

གྲོང་ཁྱིམ་པརྫོ་ལྷན་པ་ན། བཅོམ་ལྷན་འཇུས་དང་བཅས་པ་ལ།

སྒྲ་ཡི་གྲུལ་པོས་འཇུས་པའི་གྲུ། དེས་ནས་སྒྲར་ཡང་ལ་གསུངས་པ།

2

དཔལ་ལྷན་བསོད་ནམས་སྟོབས་ཞེས་པའི། ས་ཡི་བདག་པོ་སྟོན་བྱར་སྟེ།

གང་ཞིག་གྲོང་ཁྱིམ་སྟོང་སྟེང་སྟག་ནི། བཤྱིད་ཅུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་གྱུར།

3

དེ་ཡི་གྲུལ་པོའི་པོ་བྱང་ནི། བསོད་ནམས་ལྷན་ཞེས་བྱ་བ་སྟེ།

ཤེལ་གྱི་ནིས་པར་ཡིད་འོང་ཞིང་། མཚན་མོའི་བདག་པོའི་འོང་བ་ནིར་མཛོས།

4

སྐྱེད་ཆལ་གསར་པར་འགྲོ་བའི་སྒྲན། ནམ་ཞིག་གིང་དེ་ནོར་བ་དེས།

ལས་དུ་པན་པའི་ཟས་བུལ་བས། ནད་ཀྱིས་གཞིར་ཞིང་འདུག་པ་མཐོང་།

5

अष्टपञ्चाशत्तमः पल्लवः ।

पुण्यबलावदानम् ।

अनिन्द्या वन्द्यास्ते सकलकुशलोत्पत्तिवसुधां
सुधां सिद्धामन्तर्दधति किल ये पूर्णकरुणाः ।
प्रसन्नैरापन्नव्यसनशमनालोकनरसैः
कृतारोग्याः पुंसां भवपरिभवक्षोभभिषजः ॥ १ ॥

नगर्यां पुष्कलावत्यां सस्मितः स्मितकारणम् ।
सुरराजेन भगवान् पृष्टः पुनरभाषत ॥ २ ॥

श्रीमान् पुण्यबलो नाम पुराभूत् पृथिवीपतिः ।
यस्याशीतिसहस्राणि नगरीणां परिग्रहाः ॥ ३ ॥

तस्य पुण्यवती नाम राजधानी व्यराजत ।
स्फटिकागाररुचिरा ज्योत्स्नेव रजनीपतेः ॥ ४ ॥

स कदाचिन्नवोद्यानयात्रायां रथमास्थितः ।
ददर्श पथ्यविरहात् पथि सीदन्तमातुरम् ॥ ५ ॥

རིང་པོའི་ནད་ཀྱིས་མནར་བ་ཡིས། ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 སྤྱོགས་མཚམས་མ་ལུས་གཞིན་པ་དེ། སྤྱིང་ཇེས་ཟེལ་མནན་གདུང་བར་གྱུར། 6

གཞན་གྱི་ཡོངས་གདུངས་མཐོང་གྱུར་ན། འཕྲོ་ལ་འཕོས་དེ་དམ་བ་ཡི།
 མེ་ཡོང་ནམས་ནི་གདུང་འགྱུར་དེ། ཉི་མ་མེ་ཤེལ་རང་བཞིན་བཞིན། 7

དེ་ཡིས་གྲོང་ཁྱིམ་ཐམས་ཅད་དང་། རྫོང་དང་སྤང་ནམས་མཐའ་དག་དུ།
 ནད་པ་ནམས་ལ་ཟས་དང་སྒྲན། གནས་དང་མལ་སྟན་ལ་སོགས་བྱས། 8

དེ་ནས་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་སྒྲད། རིམ་གྱོ་བ་ནི་མཁས་པ་བསྐྱོས།
 གང་ཕྱིར་དམ་པའི་རིམ་གྱོ་བ། ནད་གསེའི་ཡན་ལག་དང་པོ་ཡིན། 9

བཟོད་ལྷན་སྤྱིང་ཇེས་བཟླས་ཞིང་བཟོད། གསོ་བྱེད་འདོད་པ་དག་ལ་གནས།
 མཚའ་ལས་གཅོམ་མི་བྱེད་པའི། རིམ་གྱོ་བ་ནི་རྟེན་པ་དགའ། 10

དེ་ནས་གྱུལ་པོས་རིམ་གྱོ་བ། དུལ་བ་ནམས་ནི་ལེགས་པོས་ནས།
 སྒྲས་པ་ཉིན་དང་མཚན་མོར་ནི། ནད་པ་ནམས་ཀྱི་རིམ་གྱོ་མཚོན། 11

གྱུལ་པོ་ལ་འོས་གནས་ནམས་སུ། མལ་སྟན་མཚོག་སོགས་སྟན་ཚོགས་བྱས།
 རིན་ཅེན་སྐས་ལྷན་པ་རྫོ་ཅན། སྤྱི་མེད་ཅུ་ལྷན་ནད་པའི་ཕྱིར། 12

སྒྲན་པ་དང་ནི་སྒྲན་དག་ཀྱང་། སྟན་ཚོགས་ཤིན་དུ་ཆེ་བ་བསྐྱབས།
 ད་ནི་དེ་དག་བསོས་གྱུར་པ། བྱིད་ཀྱི་གཉེར་ཞེས་བདག་གི་ཁྱོ། 13

स तं दृष्ट्वा परिम्बानं दीर्घरोगेण दुर्गतम् ।
विव्यथे करुणाक्रान्तः क्रान्ताखिलदिगन्तरः ॥ ६ ॥

सन्तप्तं परमालोक्य सद्यःसंक्रान्तिदर्पणाः^१ ।
सन्तः सन्तापमायान्ति सूर्यकान्तमया इव ॥ ७ ॥

समस्तद्वाररथ्यासु सर्व्वेषु नगरेषु सः ।
रोगिणां भक्तभैषज्यशालाशय्याद्यकारयत् ॥ ८ ॥

आदिदेश ततस्तेभ्यः कुशलान् परिचारकान् ।
प्रथमं हि चिकित्साङ्गं व्याधेः सत्परिचारकः ॥ ९ ॥

करुणार्द्रः क्षमः श्रान्तश्चिकित्सकमते स्थितः ।
स्नेहादविचिकित्सश्च^२ दुर्लभः परिचारकः ॥ १० ॥

राजा ततः समाह्वय नियतान् परिचारकान् ।
अवदत् क्रियतां रोगिपरिचर्या दिवानिशम् ॥ ११ ॥

राजार्हशालासु कृता वरशय्यादिकल्पना ।
रोगिणां रत्नसोपानाः पद्मिन्यश्चामलोदकाः ॥ १२ ॥

भिषग्भैषज्यसम्पत्तिर्विहिता च महीयसी ।
अधुना युष्मदायत्तं तत्त्वास्थ्यमिति मे मतिः ॥ १३ ॥

འཇིག་རྟེན་འདིར་ནི་རིམ་གྱོ་བ་དང་བཏོན་པའི་སྒྲན་པ་ཆོས་ཀྱི་གཞན་དུ་མི་
ནམས་ཀྱི།

ཡོངས་སྤྱ་གདུང་བ་ཤིན་དུ་བསིལ་བ་ཡིས་ཀྱང་གང་བ་དག་ནི་བདེ་བའི་དྲོ་བ་ཡིས།
སྤོང་བ་བསིལ་བའི་ཆུ་ཡིས་དང་ནི་ངལ་བ་ཡང་ཡང་ཆུང་ཆུང་པན་ཟས་ཉར་
བསྐྱབས་པས།

ཁྱིད་གསོས་འབྱུང་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆོག་སྒྲན་ཀྱུ་རེའི་རིམ་པས་མི་དགའ་བ་
དག་ཞི་བར་བྱེད།

14

དེ་ཡི་སྒྲན་དུ་ཁྱིད་ནམས་ཀྱིས། ཅན་གྱིས་གདུངས་ཤིང་འབྱེལ་ནམས་ལ།
ཡང་དང་ཡང་དུ་ཆོག་དག་གིས། དབྱགས་དབྱུང་འདི་ནི་དྲན་པར་བྱས།

15

སྒྲན་པ་སྒྲོན་མེད་བདེ་གཤེགས་བཀའ་དྲིན་དང་།
ཆོས་ཀྱི་མན་ངག་དམ་པའི་སྒྲན་དག་ཀྱང་།
འཁྲིང་བ་རིང་པོའི་རིམས་ཀྱིས་བསྐྱམས་ནམས་ཀྱི།
དབྱུང་གཉིན་ཞི་བའི་བཙུང་ལེན་དེ་དག་ཡིན།

16

མི་བདག་ཞོར་གྱི་ཆར་འབེབས་དེས། དེ་དག་ནམས་ལ་དེ་སྐད་བསྟན།
ཅན་པ་ས་ལུས་གསོས་བྱའི་སྒྲན། མོང་ནས་ཇི་སྐད་བཟོད་བཞིན་བྱས།

17

དེ་ནས་ནང་གྲོལ་དེ་དག་ནམས། དག་པ་འདོད་པས་དེ་ལ་ཡིད།
མོང་བ་ནམས་ལ་བཏུ་བའི་སྒྲན། མི་བདག་རང་ཉིད་ཕྱི་རེལ་བྱང་།

18

सन्तापं शमयत्यतीव शिशिरैः शीतं सुखेनोष्मणा
 तृष्णां शीतजलैर्मुहुर्मितहिताहारोपचारैः क्लमम् ।
 स्वस्थोऽसीत्यद्यतिं प्रियेण वचसा केलिक्रमेणारतिं
 लोकेऽस्मिन् परिचारकः स्थिरभिषग्धर्म्मः परस्मिन्नृणाम् ॥ १४ ॥

तस्मात् भवद्भिस्तप्तानां रोगयोगेन सौदताम् ।
 कार्य्या मुहुर्मुहुर्वाक्यैरियमाश्वासनस्मृतिः ॥ १५ ॥

वैद्योऽनवद्यः सुगतः प्रसादी
 धर्म्मोपदेशः परमौषधञ्च ।
 संसारदीर्घज्वरशोषितानां
 परायणं शान्तिरसायनं तत् ॥ १६ ॥

इत्यादिष्टा नृपतिना ते तेन वसुवर्षिणा ।
 गत्वा यथोचितं चक्रुः स्वास्थ्याय किल रोगिणाम् ॥ १७ ॥

ततः कुशलवादेन तेन तद्गतमानसान् ।
 व्याधिमुक्तान्नरपतिः स्वयं द्रष्टुं विनिर्ययौ ॥ १८ ॥

བཤྱི་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་དེ་ལ་ནི། གཉིས་འབྱུང་དཀར་པོ་མཆེ་བ་ནི།

དྲུག་ལྷན་གྱིས་དངས་ཤིང་དྲི་བག། བསོད་ནམས་རབ་འབར་ནིས་པར་སྒྲུལ། 19

དེན་ཅེན་གསེར་གྱི་མཚོ་སྒྲིས་ནིམས། དེག་ན་བདེ་བའི་རྒྱུང་གིས་གཡོས།

བྱང་བའི་ན་རྒྱུང་སྒྲུ་ལེན་པའི། ལས་དུ་མཚོག་གི་བད་ལྷན་ཡང། 20

དེན་ཅེན་མཚོ་སྒྲིས་དེ་དག་ལ། གནས་སོགས་བདུད་ཅིའི་ཆ་ཚོགས་པའི།

ལྷ་མོ་ནིམས་ཀྱི་རིང་པོ་ནས། མི་བདག་བྱིན་པ་བརྟན་པར་གྱུར། 21

སྤྱིང་སྤོབས་བདུད་ཅིའི་གྱི་མཚོ་དེའི། སྤྱིང་སྤོབས་ཤེས་འདོད་ལྷ་ཡི་བདག།

བདག་ཉིད་ཡོང་བའི་གཞུགས་བྱས་ནས། དེ་ལ་མངོན་དུ་སྤྱོགས་དེ་གནས། 22

གྱུལ་པོ་མིག་གིས་དམན་པ་བདག། སྤྱི་བར་རྣང་པ་ནིས་པར་སྤངས།

སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སྤྱོད་པར། ཞུགས་པ་ཁྱོད་ཅན་ཉི་བར་འོངས། 23

ཁྱོད་ཀྱི་མཐུ་ཡིས་ནད་པ་ནི། འདི་དག་ལེགས་པར་གསོས་གྱུར་ནས།

འོད་ལྷན་མཛེས་པས་ཁྱོད་ཀྱི་ནི། བྲགས་པ་སྤྱ་ཙེ་སྤྱོག་ཅིང་གྱི། 24

སྒྲུག་བསྐལ་བཀྱེན་དང་ཡོང་བའི་གཉིན། ལྷ་ཡི་བདག་ནི་བསྐྱབ་པར་འོས།

བདག་ལ་མིག་ནི་གཡས་པ་དག། གཡ་དེ་པོད་ན་གནང་བར་མཛོད། 25

དེས་འདི་བཛོད་ཆེ་མི་བདག་ནི། རབ་དང་བཞིན་རས་མཛེས་པ་ཡི།

འགྲོ་ནིམས་ཡང་དག་བསྐལ་བའི་སྤྱད། རྒྱགས་པའི་བྱང་རྒྱལ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱིར། 26

शक्रस्त्वपरशक्रस्य तस्य पुण्यसमुज्ज्वलम् ।

रथं विनिर्म्ममे युक्तं षड्दन्तैः पाण्डुरैर्द्विपैः ॥ १९ ॥

मुखस्यर्शानिलालोलहेमरत्नसरोरुहाः ।

धृज्जाङ्गनोपगीताश्च दिव्याः कमलिनीः पथि ॥ २० ॥

तेषु रत्नसरोजेषु स्थिता नृत्यकलाकुलाः ।

दूरान्नृपतिमायान्तं सुरनार्यः सिषेविरे ॥ २१ ॥

तस्य सत्त्वसुधासिन्धोः सत्त्वं ज्ञातुं मरुत्यतिः ।

कृत्वान्धरूपमात्मानमभ्येत्य तमभाषत ॥ २२ ॥

राजनयनहीनोऽहं जन्मालोकविवर्जितः ।

सर्वसत्त्वपरिचाणसन्नद्धं त्वासुपागतः ॥ २३ ॥

एते तव प्रभावेण रोगिणः स्वास्थ्यमागताः ।

त्वत्कीर्त्तिवादमुखराश्चरन्ति रुचिरत्विषः ॥ २४ ॥

चातुमर्हसि मां देव दुःखदीनान्धबान्धव ।

दक्षिणं नयनं मच्चं दीयतां यदि शक्यते ॥ २५ ॥

इत्युक्तस्तेन नृपतिः प्रसन्नवदनद्युतिः ।

सन्तारणाय जगतां सम्यक्सम्बोधिसिद्धये ॥ २६ ॥

སྒྲོན་ལས་རབ་དུ་བདེ་བྱས་ཏེ། མིག་ནི་མཚོན་གྱིས་རབ་ཡུངས་ནས།
བདོན་པའི་གཏེར་གྱིས་དེ་ལ་བྱིན། ལྷ་ནི་མས་གྱིས་ནི་མེ་དྲོག་གཏོར། 27

དེ་ཡི་མེད་བྱུང་སྒྲིན་པ་ཡིས། ཡ་མཚན་ནས་བཞིན་ས་གཞི་ནི།
ཅུ་གཏེར་གཡོ་བའི་སྒྲི་རགས་ཅན། རི་དང་བཅས་པ་ས་ལུས་འདར། 28

མིག་གཅིག་གིས་ནི་སྤང་བ་དག། སྒྲིས་པ་དེ་མཐོང་ས་ཡི་བདག།
སྒྲིན་པའི་རོ་ལ་རབ་དབྱེས་པས། གཉིས་པ་སྒྲིན་པར་བཙོན་པར་གྱུར། 29

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ནི། རང་གི་ལུས་སུ་ཡང་དག་གནས།
དེ་ཡི་མིག་ནི་བསོས་བྱས་ཏེ། སྤྱིང་སྤྱོདས་མཚོག་ཉིད་རབ་དུ་བཟུགས། 30

གང་ཞིག་སྒྲིན་ཆོ་རང་གི་ཡན་ལག་ལ་འང།
ནས་ཡང་ཆགས་པ་རྒྱང་བྱ་སྒྲི་མིན་པ།
ངས་པར་སྤྱིང་སྤྱོདས་གྱི་མཚོ་གྱིས་དེ་ལ།
ཞོར་ཞེས་བརྗོད་པའི་དུལ་ལ་རང་སྒྲོ་ཅི། 31

དེ་ཆོ་མི་བདག་བསོད་ནམས་སྤྱོདས་གྱུར་ཏེ།
དེ་ཉིད་སྒྲིན་པའི་རོ་ཡིས་བྱང་ཆུབ་ཐོབ།
དེ་ཡི་ངོ་མཚར་སྤྱོད་ཚུལ་བྲན་པས་ན།
དེ་ཡི་རང་བཞིན་ཉིད་ཐོབ་འཇུག་པ་མཛད། 32

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་གིང་ལས་བསོད་ནམས་སྤྱོདས་གྱི་དྲོགས་པ་བརྗོད་
པའི་ཡལ་འདབ་ལྗེ་བཅུ་ཙུང་གྱི་དཔེ།

प्रणिधानं समाधाय शस्त्रेणोत्पाद्य लोचनम् ।
ददौ धैर्यनिधिस्तस्मै पुष्पैरापूरितः सुरैः ॥ २७ ॥

तस्यात्यद्भुतदानेन विस्मयादिव साचला ।
विचचालाखिला पृथ्वी विलोलार्णवमेखला ॥ २८ ॥

जातालोकं तमालोक्य नेत्रेणैकेन भूपतिः ।
अतिदानरसप्रीत्या द्वितीयं दातुमुद्ययौ ॥ २९ ॥

ततः सुरपतिस्तत्र समास्थाय निजं वपुः ।
स्वस्थं विधाय नयनं प्रशशंसातिसत्त्वताम् ॥ ३० ॥

दानक्षणे स्वावयवेऽपि यस्य
न जायते स्नेहलवः कदाचित् ।
का नाम तस्योर्जितसत्त्वसिन्धो-
र्द्वेनाभिधाने रजसि स्वबुद्धिः ॥ ३१ ॥

स भूपतिः पुण्यबलोऽहमेव
तदाभवन्दानरसाप्तबोधिः ।
आश्चर्य्यवृत्तस्मरणेन तस्य
जातस्मितस्तन्मयतामवाप्तः ॥ ३२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
पुण्यबलावदानं नामाष्टपञ्चाशत्तमः पक्षवः ॥

CHAPTER LIX.

ཡལ་འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙོད་གྲག་པ།

ཀྱུ་ཁ་ལའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ཤིན་རྒྱ་རབ་གསལ་གྲགས་པའི་ཚོན་རིས་ཡོན་ཏན་རིན་ཅེན་གྱིན།
མ་ཉམས་སྦྱིན་པའི་མེ་རྟོག་དང་ལྷན་བདེན་པའི་བྱག་པ་བྱས།
གང་གི་དཔལ་ནི་རྩལ་ཁྲིས་ས་གཙང་མའི་རྒྱ་ལས་མཛོས་པ།
དེ་ཉིད་གཙུག་ཀྱི་ལགས་བྱས་ལ་འོས་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བ་ཡིན།

1

གྲོང་མཚོག་སྤྲ་ཏ་ལི་ཡི་བྱ་ཞིས་པ།
ན་རྩང་ས་གཞི་ཐིག་ལེ་ལྷར་གྱུར་པར།
ཉི་མའི་རིགས་ཀྱི་གྱིན་གྱུར་གྲགས་པའི་གདོར།
དཔལ་ལྷན་ས་བདག་སྤྲ་ངན་མེད་པ་བྱང་།

2

དང་པོར་འདོད་ལྷན་དེ་འདོད་ཉི་ཚོག་དང་།
དེ་ནས་རྟོན་པོ་གཏུག་པའི་ཉིར་སྦྱད་དང་།
ཕྱི་ནས་ཚོས་ནི་ཉི་བར་འཛིན་པ་ཡིས།
དཔེན་པ་སྦྱིན་པའི་ན་ཚོད་རབ་གྲགས་གྱུར།

3

जनपट्टितमः पल्लवः ।

कुणालावदानम् ।

एकः स एव सुकृतोचितचक्रवर्ती
सुव्यक्तकीर्तितिलका गुणरत्नभूषा ।
अम्लानदानकुसुमा कृतसत्यचर्चा
यस्यावभाति शुचिशीलदुकूलिनी श्रीः ॥ १ ॥

पुरोत्तमे पाटलिपुचनान्नि
महीयुवत्यास्तिलकायमाने ।
यशोनिधिः सौर्यकुलावतंशः
श्रीमानशोकः क्षितिपो बभूव ॥ २ ॥

पूर्वं स कामोपपदेन कामी
चण्डोपचारेण ततश्च तीक्ष्णः ।
धर्मप्रदानेन^१ जगाम पश्चा-
द्विवेकपाके वयसि प्रसिद्धिम् ॥ ३ ॥

१ H has an additional verse after the first S'loka :—

अशोकपुत्रो द्विजराजनेत्रः कुणालनामालभदक्षिपातम् ।

चैत्यस्य नेत्रोत्पतनस्य कर्मात् भूयोऽलभनेत्रप्रदोक्तनेन ॥

ལྷ་ལོན་མེད་དེ་རབ་དང་བསོད་ནམས་གྱིས།
 ཉེ་བའི་ནགས་ཚལ་ས་གནི་མཛེས་པས་བསྐྱེན།
 གྱིས་པར་གྱར་ཚོ་དག་བའི་སྤྱ་གྲུ་ཡིས།
 འཛིག་དེན་ལྷ་ལོན་ཉེ་ངེས་པར་འཛིན།

4

དེ་ཡི་བདེ་སྤྱིད་ལྷ་མོ་པདྨ་ལྷན།
 བོ་བྲང་འཁོར་གྱི་མཛེས་མའི་གཙུག་གནས་པས།
 ཀུན་སྣོ་བྱ་ནི་བསོད་ནམས་དག་གིས་བསྐྱེད།
 གཏོང་བ་ཇེས་འབྲང་དཔལ་གྱི་ལམས་བརྗོད་བཞིན།

5

གསེར་ལྷར་དག་པ་མི་ཡི་དབང་པོའི་བྱ།
 བད་ཇིང་དཔལ་གྱི་པདྨ་འེ་འདབ་འདའི་སྤྱན།
 གསེར་ཅིའི་ངང་པ་ཀུ་ཏ་ལ་ཞེས་པའི།
 མིག་མཚུངས་དེ་ནི་ཀུ་ཏ་ལ་ཞེས་གྱར།

6

རིག་པ་བྱ་མའི་བདག་མཐོང་བྱི་མ་མེད།
 སྤྱ་ཙོལ་འབྲི་ཤིང་ནམས་ཀྱི་དགའ་བའི་དཔྱིད།
 བྲགས་པ་ཀུ་ལྷན་ལྷན་པའི་ཆེ་གྱིས་པ།
 དེ་ནི་འཛིག་དེན་ཀུན་གྱི་མཛོན་འདོད་གྱར།

7

प्रसन्नपुण्योपवनस्थलीना-
मुद्भिन्नशोभाभरणायमाने ।
तस्मिन्नशोके कुशलप्ररोहै-
रशोकतामेव बभार लोकः ॥ ४ ॥

मूर्द्धि स्थितान्तःपुरसुन्दरीणां
पद्मावती तस्य सुखाय देवी ।
सत्त्वोत्सवं पुन्नमस्तुत पुण्यै-
स्त्यागानुगा श्रीरिव साधुवादम् ॥ ५ ॥

नरेन्द्रस्तनुः कनकावदातः
श्रीपद्मिनीपद्मपलाशनेत्रः ।
हिमाद्रिहंसस्य कुणालनाम्न-
स्तुल्येक्षणोऽभूत्स कुणालनामा ॥ ६ ॥

विद्यावधूनां विमलात्मदर्श
श्रेत्रोत्सवः सर्वकलालतानाम् ।
स सर्वलोकाभिमतो बभूव
चन्द्रादयः कीर्तिकुमुदतीनाम् ॥ ७ ॥

གྱི་སྐར་བདག་པོའི་ནང་གི་དེ་དགས་བཞིན།
 དེ་ཡི་མིག་ཡངས་མཚོ་སྐྱེས་ལྷང་དག་ནི།
 གཡོ་ལྷན་སྐྱོན་མའི་བྱང་བས་མཛོད་དགའ་བ།
 བལྟ་བས་མི་དབང་རབ་དུ་ངོམས་མ་གྱུར།

8

སྐྱ་ཚོགས་ཡོན་ཏན་གྱིན་ལྷན་དེ་ལ་ནི།
 མཐའ་དག་ཕྱོགས་དང་གླིང་གི་ས་ཡི་བདག།
 སྐལ་བཟང་ཁེངས་པས་རང་གི་བྱ་མོ་དག།
 འདོད་པའི་སྐྱ་ཏིག་འཁྲི་ཤིང་ལྷ་བྱ་བྱིན།

9

སྐྱ་བོ་ལྷེས་ཆགས་སྐྱེད་པ་མཚོག་གི་གཟུགས།
 དེ་ཡི་དགའ་མར་མིག་ཡངས་ལྷ་ཞལ་མ།
 འདོད་པའི་དགའ་མ་སྐྱ་བ་གཞན་ཐོབ་བཞིན།
 གསེར་གྱི་འཕྲིང་ལྷན་མ་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།

10

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་པ་ཡི་དྲུང་གནས་པའི།
 གཞོན་ནུ་དེ་མཐོང་དགེ་འདུན་གནས་བདེན་གྱིས།
 གྱུལ་པོའི་འདོད་པས་རང་གི་གྲགས་པ་ཡི།
 དབེན་གནས་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་དལ་གྱིས་བྲིད།

11

ताराधिपोत्सङ्गमृगोपमस्य
तस्यायतं नेत्रसरोजयुग्मम् ।
सविभ्रमं भ्रूभ्रमराभिरामं
पश्यन्नेन्द्रः प्रययौ न तृप्तिम् ॥ ८ ॥

नानागुणालङ्करणाय तस्मै
कन्दर्पमुक्तालतिकायमानाः ।
समस्तदिग्द्वीपधराधिनाथा
धन्याभिमानेन ददुः स्वकन्याः ॥ ९ ॥

तस्यायताक्षी दयिता बभूव
चन्द्रानना काञ्चनमालिकास्था ।
जनानुरागोद्भवभव्यमूर्ते
जन्मान्तरस्येव रतिः स्मरस्य ॥ १० ॥

ततः कदाचित् पितुरन्तिकस्थं
तं वीक्ष्य संघस्थविरः कुमारम् ।
स तेन रात्रिः सुयशोविहारे
विविक्तदेशं शनकैर्निनाय ॥ ११ ॥

གོན་པོ་མཁན་པོ་མངོན་གཤམ་རྒྱལ་ལྔ་མཆོག་།
 སྤྱིང་ཇིའི་འབྱོར་ལྔ་མཆོག་འབྱོར་ལྔ་པ་དེས།
 རྒྱས་ཀྱི་དེ་ཡི་མིག་དག་ཉམས་གཤམ་ནས།
 མ་འོངས་རྒྱལ་བསྐལ་གཤམ་སྤྱད་དེ་ལ་སྤྱུས།

12

ཁྱོད་ཀྱི་སེམས་ནི་འབྱོར་པས་ཇིལ་མནན་ནས།
 ལང་ཚོ་མེད་ཀྱི་མཆོན་དང་ལྔ་པའི་ཆོགས།
 རེལ་པས་ལྷ་བའི་བྲེགས་འཇོམས་ལུས་ལ་ནི།
 མཆོན་མ་བྱང་བར་གྱུར་འདི་བདག་གིས་མཐོང་།

13

མིག་ནི་རང་བཞིན་གྱིས་གཡོ་གཞན་པ་ཅི།
 འདི་ལ་བདེ་བ་ཉིང་བསྐྱེད་གནས་པ་མེད།
 འདི་ཡིས་བྱངས་པས་རང་གནས་རབ་ཉམས་ཏེ།
 འདོད་པ་ཞེས་བརྗོད་ཁྱུང་བྱུང་བ་ཉིད།

14

ངས་པར་མི་ནམས་མིག་བཟང་ཡངས་པ་ནི།
 ལྷན་པལ་སྤོན་པོའི་འདབ་མ་ལྔ་བྱུང་འདི།
 ཆགས་པ་ལྷོས་འགྲོའི་བྱལ་བའི་མཆོ་ཉིད་དེ།
 བཤགས་ལྷུང་དུ་དབང་བོ་ཡོངས་ངལ་བྱེད།

15

स तस्य कालेन विनाशमश्नो-
 र्ज्ञात्वा मनीषी षडभिज्ञचर्यः ।
 आगामिदुःखोद्धरणाय योगी
 कारुण्ययोगी तमुवाच वृद्धः ॥ १२ ॥

इदं तवापातनिमित्तभूतं
 पश्यामि चित्तं विभवाभिभूतम् ।
 वयःसहायं कुसुमायुधस्य
 वपुश्च लीलादलितेन्दुदर्पम् ॥ १३ ॥

जात्यैव चक्षश्चपलं किमन्य-
 दस्मिन्ननास्थैव सुखोपपत्तिः ।
 एतेन कृष्टा स्वपथप्रनष्टाः
 स्पृहाभिधाने कुहरे पतन्ति ॥ १४ ॥

इदं हि नीलोत्पलपल्लवाभं
 विलोचनं नाम नृणां विशालम् ।
 रागोरगच्छिद्रसमुद्रमेव
 येनेन्द्रियाण्याशु परिस्रवन्ति ॥ १५ ॥

ཚྲིལ་ཁྲིམས་སྤྱུ་ལས་གང་དག་ནིམས་ཀྱི་མིག་།
 མཛེས་པའི་བདང་བས་ཁྱད་པར་དུ་ངོས་སུ་གིང་།
 བློ་བར་གཡོ་བ་མིན་པ་དེ་དག་ཉིད།
 སྤྱིང་སྤྱོདས་བཞིན་པ་དང་ཐུན་སྐལ་བ་བཟང་།

16

ཞེས་སོགས་དེ་ཡི་ཚོགས་ནི་རབ་ནི་བ།
 ཉེ་བར་ཚོགས་པ་མི་བདག་བྱས་ཐོས་ནས།
 དེ་བཞིན་ཞེས་དེ་རབ་དང་ཡིད་ལ་བྱས།
 ཕྱག་འཚལ་ནས་ནི་རང་གི་གནས་སུ་སོང་།

17

དེ་ནས་བྱང་བའི་ཚོགས་ནི་སྤྱུ་ལན་ཅིང་།
 ཀྱི་ཤྱ་ཀ་དཔལ་ལི་ཁྲིམ་གྱིས་པ་འདྲ།
 ཁྲིངས་ཐུན་མ་ཡི་ཁྲིངས་བ་འཛོམས་ཆས་པས།
 *སྤོན་གྱི་དྲིས་ཁྲིས་སྤྱང་པོ་ཅིག་འཛོམས་གྱུར།

18

སྤྱིད་ཚལ་འཁྲི་གིང་གསར་པའི་ཡལ་འདབ་དང་།
 འབྲལ་པའི་གདུང་བ་གྱིད་པའི་ཆ་གསར་དག།
 གསར་དུ་ཆགས་པས་རབ་བསྐྱེད་བཞིན་དཀར་ཉིད།
 འབྲལ་ལ་སྤྱན་ཅིག་ཉིད་དུ་གྱིས་པར་གྱུར།

19

* The translator has wrongly rendered the meaning of the word མའུ་ which signifies བསྐྱེད་ flower.

धन्यास्त एवासमसत्त्वधीराः
 शीलप्रभावान्न भवन्ति येषाम् ।
 लावण्यपानेन विश्लेषतृष्णा-
 विघूर्णमानानि विलोचनानि ॥ १६ ॥

इत्यादि तस्य प्रशमोपपन्न-
 माकर्ण्य वाक्यं नरनाथसूनुः ।
 तथेति कृत्वा मनसि प्रपन्ने
 कृतप्रणामः स्वपदं जगाम ॥ १७ ॥

अथाययौ भृङ्गगणोपगीतः
 सिन्दूरपूरायितकिंशुकश्रीः ।
 मनस्विनीमानवधानुवन्धौ
 मधुः शरत्सौरभमत्तनागः ॥ १८ ॥

उद्यानवल्लीनवपल्लवानां
 वियोगिनीतापविपल्लवानाम् ।
 बभूव वृद्धिः सहसा सदैव
 प्रत्यग्ररागोज्ज्वलमदुःसदैव ॥ १९ ॥

ཅམ་པ་ཀ་འདབ་རྒྱུར་གིས་བསྐྱོད་པ་ཡིས།
 སྒྲིང་ཡིག་གིས་ནི་བྱམས་པ་སྐྱོད་བྱེད་ཅིང་།
 འདོད་དང་རྒྱན་ཅིག་དཔྱིད་ཀྱི་དང་པོ་ཡི།
 མཛོན་འབྱོར་གྱི་ལ་བྱེད་བདག་འཛོམས་ཕྱོགས་སྟུ་བྱགས།

20

མེ་དོག་རབ་གྱིས་དེ་དང་དེ་དག་ལས།
 དཔྱིད་ཀྱི་གཉིན་ལ་མཚོག་དུ་པན་པ་ནི།
 བྲགས་པའི་ནོམ་པ་བྱང་པའི་རྒྱ་སྐྱོགས་པའི།
 ས་ཉ་ཀླ་ར་ཉིད་ཀྱིས་བྱས་པར་གྱུར།

21

དཔྱིད་ཀྱི་སྐྱོ་པའི་ནོམ་འབྲུལ་དེ་ལ་ཡང་།
 མི་ཡི་དབང་བོའི་བྱ་དེ་དབེན་པར་ནི།
 བཀམས་བཏོན་གྱིས་ནི་མན་ངག་སེམས་པ་དག།
 ས་སྐྱོང་བཅུན་མོ་སྐར་གྱི་ལ་བསྐྱུང་བས་མཐོང་།

22

མ་ཉམས་རྒྱ་པའི་འོད་རྒྱན་ཡངས་པའི་མིག།
 སྟག་མཐོ་བྱས་མོར་ལག་པས་སྒྲེབ་དེ་ལ།
 མཛོལ་བས་བཅུན་པའི་སྐྱོ་ཡི་མཛོན་ཕྱོགས་དེ།
 མ་ཡི་རྒྱན་མ་དེ་ཡིས་རབ་སྒྲུས་པ།

23

वातेरितैश्चम्पकपत्रलेखैः
 मैत्रीं समासूचयतः स्मरेण ।
 स पप्रथे दिक्षु धृतिप्रमाथी
 चैत्रस्य जैत्रः प्रथमाभियोगः ॥ २० ॥

लसत्सु पुष्पेष्वपि तेषु तेषु
 बभूव भूम्ना मधुबान्धवस्य ।
 मृङ्गस्वनैर्गीतयशःप्रकारः
 कृतोपकारः सहकार एव ॥ २१ ॥

तस्मिन् वसन्तोत्सवविभ्रमेऽपि
 विचिन्तयन्तं स्थविरोपदेशम् ।
 नरेन्द्रसूनुः विजने ददर्श
 तं तिष्ठरक्षा क्षितिपालपत्नी ॥ २२ ॥

अस्त्रीवचन्द्रद्युतिमायताक्षं
 पीनांशमाजानुविलम्बबाहुम् ।
 अभ्येत्य तं स्नेहरसार्द्रचित्ता-
 यवीयसी सा जननी जगाद ॥ २३ ॥

གཞིན་རྒྱ་མེ་ཏོག་མདའ་ཅན་གསར་འཇུག་པ།

འཁོར་བའི་སྤིང་པོ་བྱོད་ཀྱི་སྒྲིག་གི་དབལ།

ཁྱད་པར་མཛེས་པའི་ཆས་དང་ལྷན་པ་འདི།

འཛིག་དྲིན་དུ་ནི་སྤྱ་ཡི་བདྲན་སེའཁོག།

24

ཅེས་བརྗོད་དེ་ཡིས་འབྲལ་ལ་ལག་གཉིས་གྱིས།

ངོ་ཚ་བདང་ནས་བདྲན་པ་དེ་ལ་འབྱུང།

རང་གྱི་གྱོན་གྱི་ཁྲལ་ཁྲོལ་སྤྱ་ཅོར་གྱིས།

འདར་ཞིང་གྱོན་དུ་རྒློག་པར་བྱེད་པ་བཞིན།

25

གཞིན་འདི་འང་རང་གི་མ་བཞིན་བདག་ལ་ནི།

དྲིག་དུ་མཉེས་གཤེན་ཉིད་དག་སྦྱེད་པར་བྱེད།

ཅེས་བསམས་དོགས་མེད་ཆོ་ལྷན་དེ་ཡིས་དེའི།

ཀྱང་པར་བྱལ་བཅའ་རྒྱར་བྱད་དུད་པར་གྱུར།

26

སྤྱལ་པོར་སྒོངས་དུས་གྲིགས་པས་འབྱར་གྱུར་ཅིང་།

ཅུ་སྤྱིན་མཚན་མ་རྒྱུང་བས་རབ་བསྐྱོད་པའི།

པོ་རྒྱལ་པས་ཅན་བཞིན་བྱད་མེད་ནིས་ལ་ནི།

རང་བཞིན་འགྲོས་ལ་འགོག་པ་ཅུང་རྒྱུད་མེད།

27

कुमार पुष्पेषु नवावतारा
संसारसारः तव लोचनश्रीः ।
धृतिं हरत्येव न कस्य लोके
विशेषतः पेशल एष वेशः ॥ २४ ॥

उक्तेति तं सा सहसा भुजाभ्या-
मुत्सृज्य लज्जां दृढमालिलिङ्ग ।
प्रकम्पसिञ्जामुखरै^१ रसक्तं
निवार्यमाणाभरणैरिव स्वैः ॥ २५ ॥

पराध्यसौ मे जननी निजेव
वात्सल्यमाविष्कुरुते सदैव ।
ध्यात्वेति निःशङ्कमतिः स तस्याः
पादप्रणामानतशेखरोऽभूत् ॥ २६ ॥

मदोद्धतानां घनमोहकाले
प्रक्षोभितानां मकराङ्कपातैः ।
तरङ्गिणीनामिव नाङ्गनानां
श्वभावपातेऽस्ति^२ मनाङ्गिरोधः ॥ २७ ॥

བབ་ཙྰ་ཙྰ་པ་ནི་པ་པ་པ་བསྐྱེད་པ་པ།
 སྒྲིག་པ་རྒྱང་ཚེ་དྲི་མས་འཛིག་པ་བཞིན།
 རྒྱལ་ཁྲིམས་གཙང་མས་ནི་པ་པ་བཏང་གུར་ཅིང་།
 འདོད་པས་ཟིལ་མནན་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུམ།

28

བདག་གི་མཇའ་གཞིན་ནུ་ལང་ཚོ་མཚུངས།
 བྱིན་གྱི་མ་ཡི་རྒྱན་མ་བདག་མ་ཡིན།
 བྱིན་གྱི་འབྱུང་པས་འབྲོགས་འོས་བདག་གི་ལུས།
 སྐལ་བཟང་ལོངས་སྤྱོད་འོས་འདི་ཕྱིན་བར་མཛོད།

29

དོན་དུ་གཉེར་བྱ་བྱད་མེད་རང་ཉིད་ཀྱིས།
 དོན་གཉེར་གང་དེ་ངོ་ཚ་མེད་ཉིད་དེ།
 ཅི་བབྱིད་བཀའ་དྲིན་མཛོད་ཅིག་བྱིད་ལུས་དང་།
 འབྲོགས་པ་ལུན་རིང་བདག་གི་སྤྱིང་ལ་གཙགས།

30

རྒྱ་ངོས་དོ་ཤལ་འཁྲི་ཤིང་མཛོད་དགའ་ཞིང་།
 ཀློང་སྐབས་དཀྱིལ་འཁོར་དྲིལ་རྒྱང་ལྷན་པ་ཡི།
 བྱད་མེད་སེན་མོ་འདིབས་པས་དབུལ་བ་ནི།
 རབ་མཛོས་སྐལ་བཟང་མ་ཞོར་ཁིངས་མི་འགྱུར།

31

सा तं वभाषे मदनाभिभूता
 प्रगल्भसंरम्भविशृङ्खलेन ।
 पापावपाते शुचिना कलङ्क-
 भीत्येव शीलेन विमुच्यमाना ॥ २८ ॥

प्रियोऽसि मे तुल्यवयाः कुमार
 मातुः सपत्नी तव नास्मि माता ।
 इयं त्वदालिङ्गनसङ्गयोग्या
 सौभाग्यभोग्यं भजतां तनुर्मे ॥ २९ ॥

निर्लज्जतैषा परमर्थनीया
 यदर्थयन्ते स्वयमेव नार्थः ।
 प्रसीद किं वा क्रियते त्वदङ्ग-
 सङ्गश्चिरं मे हृदयेऽवसन्नः ॥ ३० ॥

स्तनस्थलं हारलताभिगमं
 नितम्बविम्बं रसनासनाथम् ।
 स्त्रीणां नखोल्लेखदरिद्रमेति
 नोन्निद्रशोभासुभगाभिमानम् ॥ ३१ ॥

འཛིག་རྟེན་དག་ན་བྱད་མེད་རང་བཞིན་གྱིས།
 སེམས་ནི་ནོམ་གཡངས་དག་མཚན་ལྡན་པ་དང་།
 བསམ་པ་འདོད་ལ་གིན་ཏུ་མཛོན་སྤྱོད་གས་གིང་།
 མིག་ཀྱང་མཛེས་པ་དག་ལ་སྤྱིན་ལྡན་མིན།

32

ཞེས་སྒྲུལ་རྒྱུད་ལྟར་འདྲར་བའི་ལུས་ཅན་དེས།
 མཚུ་འདབ་དབལ་ནི་དབྱུགས་ཀྱིས་རྩེལ་མནན་ཅིང་།
 རྩེལ་རྒྱུད་མཚོན་དེས་ཉམས་བྱས་ནོམ་འགྱུར་ནི།
 འདོད་པས་ཉེར་བཟུན་རབ་རྩྱགས་ལ་བར་བཟུང་།

33

ནོམ་ཉམས་བྱེད་གདུང་བའི་ཁབ་བཞིན་དེས།
 དེ་ཡི་ཚིག་ནི་འགལ་བ་དེ་དག་ཤོས།
 སྤྱིག་དེ་མིག་ལ་ཆགས་པ་འདོར་བ་བཞིན།
 ས་ལ་བཟུ་ཞིང་གདོང་ནི་དྲུད་པར་གྱུར།

34

དེ་དགས་དྲིགས་ཅན་ལྟ་བུ་དེ་ཡི་བཞིན།
 སྤྱིག་བའི་དྲི་མ་རབ་གྱིས་དེ་ནི་བཟུང་།
 བཞིན་ནས་མ་བཟོད་འདྲེལ་ལ་ཡིད་འབྱུང་དང་།
 ངོ་ཚས་བཞིན་གྱི་བསྐྱེད་ཆས་པར་གྱུར།

35

नवाभिलाषातिशयोन्मुखानि
चित्तानि वातूलकुतूहलानि ।
स्त्रीणां स्वभावेन भवन्ति लोके
लावण्यलुब्धानि च लोचनानि ॥ ३२ ॥

उक्तेति सा कम्पतरङ्गिताङ्गी
श्लासाभिभूताधरपक्षवश्रीः ।
स्वेदाम्बुनश्यत्तिलकाधिकारं
स्मरोपदिष्टं प्रकटं बभार ॥ ३३ ॥

वाणीं विरुद्धां स निशम्य तस्या
स्तां तप्तसूचीमिव दीर्णकर्णाम् ।
निरीक्षमाणः क्षितिमक्षिलग्रं
मुमेच तत् पापमिवावनम्रः ॥ ३४ ॥

तस्याः शशाङ्कोपममाननं तत्
समुन्मिषत्पापमलं कुमारः ।
द्रष्टुं न सेहे सहसा विषाद-
लज्जानिमीलददनारविन्दः ॥ ३५ ॥

དག་པར་བགྱིསྤྲད་དེ་ཡིན་པ་རྒྱུར་།

མི་རྒྱུད་རྒྱིག་ཐོས་འདར་བས་བསྐྱོད་པ་ལས།

རིན་ཅེན་རབ་འབར་ནི་གྲོན་ལས་འབྱུངས་པའི།

མཐུ་ལྷན་མེ་ནི་སྐད་ཅིག་ཞུགས་པ་བཞིན།

36

དེ་ཡི་ལག་པས་ནི་བ་རྒྱུད་བསྐྱེད་ས་ནས།

སྐད་ཅིག་འབྱུད་པའི་སྐྱོན་ནི་ཞི་བའི་སྤྲད།

ཡན་ལག་ཡན་ལག་འབྱུད་པའི་གང་གྲ་བཞིན།

སོ་ཡི་འོད་ཟེར་དཀར་ལྷན་ཆོག་སྤྲོས་པ།

37

མ་མ་བྱོད་ཀྱིས་འདི་དག་སྤྲེལ་མི་འོས།

དམ་པའི་ལམ་ནས་སོང་ལ་ཆོག་དག་སྤྲོས་ས།

འསྐལ་ལ་ཡོངས་བདར་སྐབས་ཀྱི་ཚུལ་བྲིས་ནི།

ཉམས་ཤིང་ནིས་བར་གཡོ་བ་དབྱགས་དབྱུང་མཛོད།

38

དྲིགས་དང་དག་མེད་གཞན་ནོར་འདོད་པ་དང་།

རྒྱིག་པ་རྒྱུ་འབྱེལ་ཡུལ་ལས་སོང་ན་མེད་པ།

འདི་དག་སྤྲོག་ཆགས་ནིས་པར་རྒྱུད་དུས་སུ།

བསྐྱམས་པ་མེད་པའི་གཞོན་པའི་སྐོ་དག་ཡིན།

39

अनल्पपापश्रवणप्रकम्पा-

द्विलोलरत्नोज्ज्वलकुण्डलोत्थम् ।

तस्य क्षणं कर्णयुगं विशुद्धौ

प्रभावनं वह्निमिवाविवेश ॥ ३६ ॥

स पाणिना श्रोत्रयुगं पिधाय

ससर्जं वाचं दशनांशुशुभ्राम् ।

प्रक्षालयंस्तां क्षणमङ्गसङ्गां

गङ्गामिवालिङ्गनदोषशान्त्यै ॥ ३७ ॥

मातर्न युक्तं तव वक्तुमेतत्

सद्वर्त्मना गच्छ नियच्छ वाचम् ।

सद्यः परित्यागदशविलोचं

शीलं समाश्रय शीर्यमाणम् ॥ ३८ ॥

दर्पः प्रमादः परवित्तवाञ्छा

पापानुबन्धौ विषयाभिलाषः ।

एतानि जन्तोर्विनिपातकाले

द्वाराण्यपायस्य निरर्गलानि ॥ ३९ ॥

སྤྱིན་ལས་བྱིར་སྤྱོགས་ནིས་ས་ལ་ནོར་གྱིས་ཅི།

སྤང་བས་དབང་བྱས་ནིས་ས་ལ་ཐོས་བས་ཅི།

ཡོན་ཏན་མཚོག་སྤངས་ནིས་ས་ལ་གཟུགས་ཀྱིས་ཅི།

ཚུལ་ཁྲིམས་བཏང་བ་ནིས་ས་ལ་རིགས་ཀྱིས་ཅི།

40

ས་ས་གཡོ་བ་ཉིད་དག་ཐོང་ལ་ས་ཉམས་གྲགས་པའི་རྒྱ་བ་མཛོས་པར་སྤངས།

ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱི་མེད་རིགས་ཀྱི་གྱུ་དག་སྦྱོངས་ཤིག་སྤྱིག་ལ་སྤྱོ་གྱོས་ཡོངས་ས་བྱེད།

རབ་འབར་དབྱལ་བའི་མེ་ཡིས་འཚོད་ཅིང་འབྲུགས་ཏེ་ཡི་དགས་རབ་དུ་གདུ་
བས་ཉེན།

སྤྱིག་ཅན་འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་ལས་ནི་ངས་པར་ཉོན་མོངས་དག་གིས་འབྲུགས་
པའི་ས།

41

ཞེས་པ་ས་བདག་སྤྱིས་བའི་ཚོག་ཐོས་ནས།

མི་བཟད་ཆགས་པའི་གདོན་ནི་དེས་ས་བཏང་།

སྦོངས་པའི་ཐུན་ཅན་ཁྲོན་པའི་ཚུ་ནང་དུ།

ཚོས་ཀྱི་ཉེར་བཅུན་ཉི་མའི་འོད་མི་འཇུག།

42

རབ་དུ་འཛོམས་བྱེད་ཡིད་སྤྱུབས་ས་བདག་གིས།

ཚོས་ཀྱུན་ས་བཞིན་འབྲུལ་ལ་གཟེར་གྱུར་ཏེ།

ཞུགས་རིངས་དལ་ཞིང་འབྲུལ་པར་ཆོད་བྱེད་པས།

འབྲེལ་མེད་དོན་གྱི་ཚོང་དེ་དེ་སྤྱིས།

43

धनेन किं दानपराङ्मुखाणां
 श्रुतेन किं द्वेषवशीकृतानाम् ।
 रूपेण किं सद्गुणवर्जितानां
 कुलेन किं शीलविनाशकानाम् ॥ ४० ॥

मातश्चञ्चलतां विमुञ्च रुचिरं रक्षाक्षयेन्दुं यशः
 शीलं पालय पश्य वंशममलं पापे मतिं मा कृथाः ।
 स्फूर्जन्मरकवह्निपाकविकलप्रेतप्रलापोत्कटाः
 पापानां परलोकवर्त्मनि किल क्लेशकुला भूमयः ॥ ४१ ॥

श्रुत्वेति वाक्यं क्षितिपात्मजस्य
 रागग्रहं सा न मुमोच तीव्रम् ।
 मोहान्धकूपस्य जनस्य नान्त-
 र्धर्म्मोपदेशार्ककरा विशन्ति ॥ ४२ ॥

चोरीव सा मन्मथपार्थिवेन
 प्रमाथिना प्रव्यथिता प्रसह्य ।
 श्वासप्रयासखलिताभिधान-
 मसङ्गतार्थं प्रललाप तत्तत् ॥ ४३ ॥

ནིལ་གནས་ཉེར་བཟུན་ཁྱོད་ཀྱིས་བྱེད་པ་འདི།
 འདོད་པས་གཟིར་བ་བདག་གིས་འགའ་མི་ཐོས།
 ལྷག་པར་རབ་འབར་འདོད་པའི་སེ་ཡི་ཚོགས།
 གྱིས་པ་ཚོག་གིས་རབ་དུ་ཞི་མི་འགྱུར།

44

ཡལ་ན་བསིལ་བའི་ཅུ་གྱིན་འགྲུབ་མེད་ཀྱང་།
 བྱ་ངས་ཐང་ནོམས་དག་ནི་གདུང་བར་འགྱུར།
 ཉི་མ་ཤར་ཡང་ཆགས་པས་གཟིར་ནོམས་ལ།
 རྩོགས་མཚམས་ནོམས་ནི་འཛིགས་རུང་ལྷན་བ་ཡིན།

45

གདུང་བའི་བྱད་མེད་བསྐྱེད་པ་ཆོས་ཅི་ཡང་།
 གལ་ཏེ་བཅེ་ལྷན་ཁྱོད་ལ་མེད་ན་ནི།
 དམ་པ་ནོམས་ཀྱིས་གྲུས་བར་བཟུན་བ་དེ།
 མེད་པ་ལ་ཡང་ཆོས་མིན་ཇི་ལྟར་ཡོད།

46

གང་སྟོན་ནིལ་གནས་བསིལ་བ་དེ་དག་ལ།
 བདེ་སྤྱད་བདོན་པ་ཆོས་འདི་ཚད་ས་ཕྱེ།
 ཞེན་པས་གཟིར་ཅིང་ཡང་དག་གདུངས་ནོམས་ལ།
 བཀག་པའི་བྱ་བ་ལ་ཡང་སྟོད་པ་ཅི།

47

स्वस्थोपदेशः क्रियते त्वयायं
स्मरार्हिताहं न शृणोमि किञ्चित् ।
नायाति वाग्भिः प्रशमं विशाल-
ज्वालाकलापः प्रवलः स्मराग्निः ॥ ४४ ॥

देशे स्वलन्निर्भरशीतलेऽपि
भवन्ति तप्तानि मरुस्थलानि ।
रागातुराणामुदयेऽपि भानो-
र्धोरान्धकाराणि दिगन्तराणि ॥ ४५ ॥

नास्त्येव तप्तामवलां दयालोः
संरक्षतस्ते यदि कोऽपि धर्मः ।
तत्साधुभिर्दर्शितगौरवस्य
तस्याप्यभावे कथमस्त्यधर्मः ॥ ४६ ॥

ये शीतलाः स्वस्थधियः सुखाय
तेषां प्रमाणं स्थिर एष धर्मः ।
सन्तापितानां व्यसनातुराणां
निषिद्धकार्येष्वपि को विचारः ॥ ४७ ॥

དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་མྱིག་པ་དང་པོར་སྒྲངས།
 བདག་ཡོངས་བསྐྱངས་པས་ཁྱོད་ལ་ཆོས་སྤྱུ་འགྱུར།
 དེག་པ་རི་བོར་ཅན་ལྟར་བསེལ་བ་ཡིས།
 ལྷན་དུ་གདུང་བས་ཉན་བདག་བདེ་བར་མཛོད།

48

གདུང་བ་འཕྲོག་བྱེད་རྒྱ་བ་དང་ནི་མི་བཟང་སྤྱན་པ་ཉམས་བྱེད་ཉི་མ་དང་།
 ཉན་དང་མཚན་མོར་གང་བའི་ཉན་མོངས་ནི་བྱེད་མེལ་མྱིག་པའི་འབྲས་བུ་ཅི།
 གདུང་བས་གཟེར་བ་བསྐྱང་བ་དང་མཉམ་ལས་བཟང་ཆོས་ནི་གང་དུ་ཅི་ཞིག་མཐོང་།
 བསྐྱན་བཅོས་མཐའ་དག་ཤེས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་འདི་བདེན་པར་གསལ་བ་ཉིད་དུ་
 སྒྲིམ།

49

ཡལ་འདི་སྤྱི་བོས་སྒྲངས་ཤིང་ལེགས་པར་བསྒྲིབས།
 དཔེན་པ་འབྱེད་པ་སྤྱུ་ཡང་མེད་པ་འདིར།
 རང་འདོད་དུ་འཇུག་མཛའ་བས་དུད་པ་ཡི།
 བྱད་མེད་དར་མ་སྐལ་ལྡན་ཉིད་ལ་འགྱུར།

50

བྱད་མེད་དགའ་མགུམ་ཡོངས་སྤྱུ་ཆོས་སྤྱུ་ཉི་མས།
 བཞིན་གྱི་པར་འབྲས་པའི་འདབ་དམན་བཞིན།
 མཆུ་ཉམས་ལན་བྱ་འབྲས་ཤིང་རྩལ་གྱི་ནི།
 མྱིགས་པས་བསྐྱན་ཆགས་སྐལ་ལྡན་ནི་མས་ཀྱིས་མཐོང་།

51

मयैव पापं प्रथमं गृहीतं
धर्मोऽस्ति ते मत्परिरक्षणेन ।
स्पर्शेन निर्वापय सन्ततां मे
सन्तापजातिं शशिशीतलेन ॥ ४८ ॥

सन्तापं हरतो विधोः क्षपयतस्तीव्रं तमो भास्वतः
शीतक्लेशमहर्निशं शमयतः पापं किमग्रेः फलम् ।
ब्रूहि ज्ञातसमस्तशास्त्रं यदिवा सत्यं त्वमेव स्फुटं
दृष्टः किं व्यसनार्तरक्षणसमः सत्कर्मधर्मः क्वचित् ॥ ४९ ॥

रहस्यभेदोऽव न कश्चिदस्ति
जनोज्झितः संवृत एष देशः ।
स्वेच्छाप्रवृत्तप्रणयोपनम्राः
प्रौढाङ्गना भाग्यवतां भवन्ति ॥ ५० ॥

क्लिष्टाधरं क्लान्तकपोलपत्रं
स्रस्तालकं स्वेदलवार्द्ररागम् ।
नितम्बिनीनां रतितोषितानां
पश्यन्ति धन्या वदनारविन्दम् ॥ ५१ ॥

བྱད་མེད་ཆེད་དུ་ཆུ་སྤྲིན་ཁྲོས་པའི་ཚོགས།

འཛིགས་བྱང་ཆུ་སྤྲིན་འབྱུང་གནས་འཛིངས་སྤུ་འགའ།

རལ་གྲིའི་འབྲི་གིང་གཡོ་བའི་ལྗེ་ལྷན་པ།

གཡུལ་ངོ་དུས་ཀྱི་འཁོར་ནི་གཞན་དག་འཇུག།

52

ཡུན་རིང་ཉོན་མོངས་བྱད་པར་ཆེ་གདུང་བས།

ནོར་ནྟམས་ལ་ནི་སྤྲིས་བྱ་མཚོག་དུ་འབད།

ནོར་ནི་ཡོངས་འཛིན་ཚོས་ཀྱི་དོན་ཉིད་དེ།

ཚོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མཚོག་ནི་འདོད་པར་བཟོད།

53

ནྟམ་པ་མང་པོས་དེ་སྐད་སྒྲ་བྱེད་ཅིང་།

འཁྲུགས་པ་དེ་ལ་གཞོན་ནུས་རབ་སྒྲས་པ།

མ་མ་ཚོགས་གསུམ་གཏི་བའི་འབྲས་བྱ་ནི།

དག་བའི་ལྗེ་བ་ཙོ་བ་དང་བཅས་ཚོས།

54

སྤྱི་བོ་མེད་པར་ཐིག་པ་སྤྲས་མི་འགྱུར།

འདིར་ནི་དཔང་པོ་སྒྲ་མེན་མཐོ་རིས་ཚོགས།

གྲོགས་ཀྱི་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་གྲིབ་མས་ཀྱང་།

ཆུང་མས་བཞིན་དུ་སྤྱི་བའི་ཐོས་མཚན་ཅད་རིག།

55

विशन्ति केचित् करबालबल्ली-
 विलोलजिह्वं रणकालवक्त्रम् ।
 योषित्कृते क्रोधननक्रचक्र-
 करालमन्ये मकराकरौघम्^१ ॥ ५२ ॥

तीव्रैश्चिरक्लेशविशेषशोषै-
 रर्थेषु पुंसां परमः प्रयत्नः ।
 धर्मार्थ एवार्थपरिग्रहेऽयं
 धर्मस्य कामं फलमग्रमाहुः ॥ ५३ ॥

इति ब्रुवाणां बहुभिः प्रकारै
 स्तामब्रवीदाकुलितां कुमारः ।
 मातस्त्रिवर्गस्य फलं समूलं
 धर्मः प्रधानं कुशलस्य नाभिः ॥ ५४ ॥

न निर्जने पापमुपैति गुप्ति-
 मन्तर्हितः स्वर्गिगणोऽच साक्षी ।
 छाया प्रयाता हि सहायभावं
 जायेव जानाति जनस्य सर्व्वम् ॥ ५५ ॥

དབེན་པར་བྱས་པའི་ལས་འབྲས་ངེས་པར་སྒྲིན།
 ལས་ནྟམས་འབྲས་བྱ་རབ་ཉམས་ཡོད་མ་ཡིན།
 ཟུན་ནག་དབེན་པར་དྲུག་ནི་འཐུངས་པ་ན།
 སྒོག་ནྟམས་མི་བཟད་འཕྲོག་པ་མིན་ནས་ཅི།

56

རིགས་ཀྱི་བྱད་མེད་སྒྲིག་པའི་མཚན་མར་གྱུར།
 དེ་ལའང་འཇིགས་རུང་གཞན་གྱི་བྱད་མེད་འབྲོགས།
 འཐབ་མོལ་སྐྱོངས་མ་ཞེས་མངོན་སྲུང་བའི།
 རང་གི་རུང་མར་སྒྲིག་ཞན་ཡང་མི་རིག།

57

དེ་ལྟར་རོན་གཉེར་ཉམས་པས་ཕྱིར་བྱོགས་ཤིང་།
 དེ་ཡི་སྒྲིབ་པས་ཤིན་དུ་གདུངས་གྱུར་ཏེ།
 བྱོད་ཀྱི་མིག་དྲེགས་ངེས་པར་བདག་གིས་འཕྲོག།
 ཅེས་སྒྲུས་སྒྲིག་ཅན་མ་དེ་རང་གནས་སོང་།

58

དེ་ནས་གོང་བྱིར་དོ་འཇོག་ཅེས་པར་ནི།
 ས་བདག་ཁྱང་བའི་ནྟམ་ཞེས་བྱ་བ།
 འདུལ་དུ་གཞོན་ཏུ་དབྱང་གི་དྲུལ་ཚུབ་ཚོགས།
 ཉི་མ་འཕམ་བྱེད་ལྟན་པར་གྱུ་ལ་བོས་བདང་།

59

रहःकृतं कर्म फलव्यवश्यं
न कर्मणामस्ति फलप्रणाशः ।
विषं निपीतं विजनान्धकारे
प्राणेषु किं न प्रहरत्यसद्व्यम् ॥ ५६ ॥

जात्या स्त्रियः पापनिमित्तभूता-
स्तत्रापि घोरः परदारसङ्गः ।
मातेति मोहात्कलहेऽभियुक्तां
नान्तेऽपि जन्तुः स्पृशति स्वकान्ताम् ॥ ५७ ॥

इत्यर्थनाभङ्गपराङ्मुखी सा
तिरस्कृता तेन नितान्ततप्ता ।
हराम्यवश्यं तव नेत्रदर्प-
मुक्तेति पापा स्वपदं जगाम ॥ ५८ ॥

ततः पुरं तक्षशिलाभिधानां
महीपतेः कुञ्जरकर्णनाम्नः ।
सेनारजःपुञ्जविनिर्जितार्क
जेतुं कुमारं विससर्ज राजा ॥ ५९ ॥

གྲོང་དེར་དེས་ཕྱིན་གླང་པོའི་ཐུན་པ་ཡིས།
 མ་ལུས་ཕྱོགས་བརྒྱུད་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ཏེ་གནས།
 གླང་པོ་དཔའ་སྒྲུ་ཅུ་གཏིར་བསྐྱོད་པ་ལྟར།
 ཟབ་པས་སྤྱིད་པ་ནོམ་གཉིས་བྱེད་པ་བཞིན།

60

དེ་ནས་དོ་འཛིག་གྱུལ་པོས་གྱུལ་སྐྱས་ལ།
 སྤྱི་བོས་ཕྱག་འཛལ་རབ་དུ་དང་བར་བྱས།
 གླང་པོ་དོ་དང་རིན་ཅན་དག་གིས་མཆོད།
 ཁྲོ་ལྷན་རང་གིས་རང་གི་གྱུལ་སར་བོས།

61

དེར་ནི་དེ་ཡིས་དགའ་བའི་རིམ་གྲོ་ཡིས།
 ལྷུ་པས་ཉེ་བར་བཞུག་ཅིང་གྱུལ་སྐྱས་དེ།
 སྤྱིན་ཆོག་ས་གནོན་ཏུ་གསལ་བ་རབ་གྱིས་བས།
 གྲི་མར་བཅས་པའི་ཉིན་ནོམས་རབ་དུ་གནས།

62

སྐབས་དེར་བྱ་ཡི་བཞིན་རས་པད་མོ་དག།
 བལྟ་བར་ཡིད་ལ་རབ་དུ་འདོད་པ་ཡི།
 ས་པད་གཞི་བར་ཙྰ་བ་བཅིངས་པའི་ནང་།
 བྱུང་བར་བྱུང་ཏེ་བསམས་པས་བཅིངས་པས་བཞིན།

63

स तां पुरीं प्राप्य गजान्धकार-
ग्रस्ताखिलाशः परिवार्य तस्थौ ।
क्षुब्धाब्धिधीरैर्भटकुञ्जराणां
द्विधेव कुर्वन् भुवनं निनादैः ॥ ६० ॥

ततः प्रसाद्य प्रणिपत्य मूर्ध्ना
नृपात्मजं तस्मैशिलाधिनायः ।
गजाश्वरत्नैरभिपूज्य धीमान्
स्वराजधानीं स्वयमानिनाय ॥ ६१ ॥

प्रियोपचारैरभिपूज्यमान^१-
स्तेनादरात्तच्च स राजपुत्रः ।
दिनेषु तस्थौ घनयौवनार्द्र-
समुल्लसन्मेघमलीमसेषु ॥ ६२ ॥

अचान्तरे पुत्रमुखारविन्द-
सन्दर्शनात्कण्ठितमानसस्य ।
चिन्तानुबन्धादिव भूमिभर्तु-
र्व्याधिर्वभूवोदरबद्धमूत्रः ॥ ६३ ॥

སྒྲ་ཚོགས་སྒྲན་བསམ་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་བྱེད་ཅིང་།
 ཉན་གསོས་མིན་པར་རྟོགས་པའི་ནིལ་འབྱོར་དང་།
 བྲེ་ཚོས་གྲིས་ནི་བཞིན་ལོག་མཐོང་གྲུང་བའི།
 སྒྲན་བས་པོ་བྲང་ཁང་པར་རབ་དུ་བསྐྱོར།

64

ཕྱ་ངན་འཛིགས་པས་བཞིན་དུ་བྱིལ་ཆུང་སྟེ།
 སྒྲ་བཅད་དུ་གནས་བཅུན་མའི་ཚོགས་ནིམས་ནི།
 རི་མོ་བྲིས་པའི་ནིམ་བ་དང་མཚུངས་ལ།
 བཞིན་པའི་གཡོ་མེད་མིག་གིས་ལྟ་བར་བྱེད།

65

དལ་བྱ་དལ་བྱར་རྒྱ་ཡལ་འདབ་ས་ནི།
 ཉིར་འཁོད་མཛེས་པའི་ལག་པས་ནིམ་བསྐྱོད་པ།
 ཕྱ་ངན་གྲིས་འབྲུགས་འབྲུགས་རིངས་བཟླེན་པ་ཡིས།
 ཡོངས་སྒྲ་དཀར་བ་ལྟ་བུས་གཡོབ་པ་དེ།

66

ཆུ་གང་ལྟན་པའི་བྱས་པར་མིག་གཏན་ཅིང་།
 བསྐྱེད་པའི་བདུང་བ་དག་ལ་ཞེན་ལོག་བསྐྱེད།
 བཞིན་ནི་དགག་པའི་ཁྲོ་བ་རབ་ཆོགས་ཤིང་།
 ཕན་པའི་ཉིར་བཟླེན་དག་ལ་ཆགས་བྲལ་ཞུགས།

67

वैद्यैर्दतोऽन्तःपुरधाम्नि नाना-
 भैषज्यचिन्ताविहिताबधानैः ।
 असाध्यरोगावगमाभियोग-
 सन्देहसन्दर्शितखेद्वक्त्रैः ॥ ६४ ॥

उद्वेगभीत्येव निषद्यमान-
 काञ्चीकलापेन बधूगणेन ।
 चिचार्पिताकारतुलाश्रितेन
 निष्पन्दनेत्रेण विलोक्यमानः ॥ ६५ ॥

आसन्नकान्ताकरमन्दमन्द-
 विस्पन्दिना चामरपल्लवेन ।
 उच्छ्वासभाजा परिपाण्डुरेण
 शोकाकुलेनेव स वीज्यमानः ॥ ६६ ॥

शीताम्बुधृङ्गारनिविष्टदृष्टिः
 कषायपाने विहितावमानः ।
 निद्रानिषेध-प्रतिपन्नकोपः
 पथ्योपदेश-प्रविशद्विषादः ॥ ६७ ॥

ཞི་སྒང་བཅས་པའི་སྐབས་ཐོབ་ལུས་ལ་ཡང་།
 སྒྲོན་ལོས་རང་བཞིན་ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྒྲོན་ཅིང་།
 བཅུན་མོའི་རྒྱ་མའི་བར་དུ་མགོ་བཞག་པའི།
 སྒྲོན་གདངས་ཞན་པ་ས་བདག་གིས་སྒྲུས་པ།

68

རིག་བྱ་རྫོགས་པའི་སྒྲན་པས་དང་ཡང་ཅི།
 གདུང་བ་སྒྲིད་བྱེད་བཞིན་མེད་དཔུང་གིས་ཅི།
 བདེ་མེད་ལས་གྱིས་ཡོངས་སུ་གཟེར་བ་ནིམས།
 གསོ་བྱེད་ཆོས་ཀྱི་ཉིར་བསྟན་ལ་ཆགས་ཡིན།

69

ལུས་འདི་གཞོན་པའི་སར་སོང་དཔུང་མི་འོས།
 ལོངས་སྒྲོན་ཆོགས་ཀྱང་ཟུག་ཏུ་ལྷ་བྱར་སྒྲོན།
 ལོང་བའི་རྒྱང་མ་མཐོས་སྤྱུག་ལྷན་པ་བཞིན།
 སྒྲོན་སྒྲངས་དཔལ་ནི་སྒྲོན་པ་སྤྱུག་པོ་ཉིད།

70

མེ་དག་གིན་དུ་དམན་ཡང་གྱུན་དུ་ནི།
 རབ་འབར་བྱ་ངན་མེ་ཡིས་སྤྲེག་བྱེད་ཅིང་།
 གདུང་བ་གྱིས་ཀྱང་རངས་དང་མི་འབྲལ་བའི།
 རིང་པོའི་ནད་ལྷན་མ་ཡིན་སྒྲོག་སོང་བདེ།

71

निन्द्यामयोद्वेगजुगुप्समानः
 कायेऽपि स द्वेषदशामवाप्तः ।
 पत्नीस्तनोत्सङ्ग निषण्णमूर्ङ्गा
 क्षामस्वरः क्षमापतिराचचक्षे ॥ ६८ ॥

वैद्यैः किमद्यापि निवृत्तविद्यै-
 र्व्यथानिमित्तैः किमतथ्यपथ्यैः ।
 अशर्मकर्मोपनिषीडितानां
 धर्मोपदेशः प्रणयश्चिकित्सा ॥ ६९ ॥

कायः प्रयातोऽयमपायभूमिं
 शल्यायते भोगगणोऽप्यभोग्यः ।
 अन्धस्य लावण्यवतीव कान्ता
 भोगोन्मिता श्रीर्धन एव शापः ॥ ७० ॥

अत्यन्तमन्दाग्निरपि प्रसक्त-
 प्रदीप्तशोकानलदह्यमानः^१ ।
 प्रवृद्धतृष्णोऽप्यनपेत-जाद्यः
 सुखी गतासुनंतु दीर्घरोगी ॥ ७१ ॥

རྩིག་པ་རབ་བསྐྱིབས་ནང་དུ་ཡོངས་གནས་དང་།
 དམན་པ་བརྟམ་གྱིང་ཙོད་པ་རྩིས་འབྲལ་དང་།
 ཉན་གྱི་བཏོན་པར་ཟེམ་མནད་སྦྲད་པ་དང་།
 རབ་འབར་མེ་ཡི་གཏུང་བ་ཞི་བར་འགྱུར།

72

ལས་ངན་ཅེ་དགའ་ཉོན་མོངས་རང་བཞིན་འདི།
 བློ་པར་བཀྲ་བའི་གཞུགས་ནི་སྒྲོག་པ་མྱེ།
 ཉན་མེད་བཟློན་གང་དབྱལ་བས་སྒྲུག་བསྒྲུལ་ཞིང་།
 ཡུན་ཚྭ་གས་ལྷན་གང་ཏྲི་ཉན་ཅན་ནོ།

73

བློ་དཔྱོད་གྱིས་པའི་སྒོ་དང་བྲལ་བའི་ལུས་ཅན་ནོམས་གྱི་སྒྱེ་བ་འབྲས་མེད་དེ།
 གང་གིས་སྒོ་བྲོས་ཐོས་པས་གྱིན་གྱི་སྒྱུབ་བྱེད་རབ་འབར་བྲས་པ་མིན་བ་སྦྲད།
 གང་གི་དཔལ་གྱིས་དབྱལ་བ་ཉིད་མིན་མ་གྱུར་ཐོས་པ་གྱི་ཆེ་དེ་ཡིས་ཅི།
 ཤིན་དུ་ནད་མེད་ཉིད་གྱིས་གང་ཞིག་སྦྱོད་མེད་དཔལ་གྱི་ནོམ་འབྲལ་གྱིས་པས་ཅི། 74

བདག་གི་གཞོན་ནུ་སྒྱེ་གྱི་དགའ་བ་ནི།
 རོ་འཛོག་དུ་བསྐྱོས་སྒྱུར་དུ་དགུས་པར་བགྱི།
 མེ་ཡོང་ལ་བཞིན་དེ་མེད་ལེགས་སྦྱོད་རྒྱུ།
 དེ་ལ་རང་གི་གྱུ་ལ་སྤྱིད་འཕོས་བ་ལྟའི།

75

प्रच्छन्नमन्तःपरिवर्त्तिपापं
नीचावमानः कलहानुबन्धी ।
व्याधिः स्थिरारम्भजुगुप्सितश्च
दीप्ताग्नितापेन शमं प्रयाति ॥ ७२ ॥

कुकर्म्मणामेष विचिचरूप-
विपर्ययायासमयो विलासः ।
दारिद्र्यकष्टं यदरोगभाजां
लक्ष्मीवतां यच्च सदैव रोगः ॥ ७३ ॥

बन्धं जन्म शरीरिणां विरहितं बुद्ध्या विचारेच्छया
धिग्बुद्धिर्न^१ कृतः प्रसाधनविधिर्यस्याः श्रुतेनोज्ज्वलः ।
किं तेन श्रुतविस्तरेण न गतो निर्देन्यतां यः श्रिया
किं श्रीविभ्रमजृम्भितेन नितरामारोग्यभोग्यं न यत् ॥ ७४ ॥

आनीयतां मे त्वरया कुमारः
प्रजाप्रियस्तश्चशिलानियुक्तः ।
पश्यामि तस्मिन् विमले सुदृते
संक्रान्तमद्यैव कृतं स्वराज्यं ॥ ७५ ॥

१ धिग्बुद्धिं appears to be in ^v/₂.

དེ་ཉིད་གས་པས་དབུ་གྱུན་བཅིངས་བྱས་ཤིང་།
 གདུགས་དཀར་མཚེག་ནི་ཡང་དག་གཏད་པ་དེ།
 བྱོང་པས་ང་ཉིད་བསོད་ནམས་བཅུད་ལེན་གྱིས།
 བཞིན་ནུ་ཉིད་ཐོབ་བཞིན་དུ་ལྟ་གུར་ཅིག།

76

ཅས་པ་མི་ཡི་དབང་པོས་སྦྱས་པ་དེ།
 མཚུངས་པར་རབ་ཞུགས་འཛིགས་དང་བྱ་ངན་དང་།
 དམན་དང་ཕྲག་དོག་སྔོངས་པས་ཡོངས་ཁིངས་པའི།
 བཅུན་མོ་སྐར་གྱིལ་སྤྱང་པས་ཐོས་ནས་སྦྱས།

77

ས་སྒྲོང་ཁྱོད་ནི་ནད་མེད་བདག་གིས་བགྱ།
 བདག་རིག་པའི་བྱད་པར་བལྟ་བར་མཛོད།
 རང་གི་བསྐྱབ་དོན་ནོར་ཉམས་སྦྱེ་བོ་ནོམས།
 བཟླག་སྒྲིང་ཚོ་བཞུན་སྦྱན་པ་ངན་པ་སོང་།

78

དྲིག་དུ་བཟླག་བཙོན་སྦྱན་པ་རིག་བྱེད་བྲལ།
 ཡན་ཚུན་ཆགས་བྲལ་ཐོས་དྲིགས་བསྐྱེམས་པ་དང་།
 དེ་ཉིད་ཤེས་སྒྲོད་མི་ལམས་ཇེས་སྦྱ་བས།
 ཉིན་ཞག་དང་ནི་ནད་པ་འཕེན་པར་བྱེད།

79

समर्पितोदग्रसितातपत्रं
निबद्धमौलिं प्रणयान्मयैव ।
पश्यन्तु तं पुण्यरसायनेन
मामेव पौरास्तरुणत्वमाप्तम् ॥ ७६ ॥

इत्युक्तमाकर्ण्य नरेश्वरेण
तं तिष्यरक्षा निजगाद जाया ।
तुल्यप्रवृत्तैर्भयशोकद्यै-
मात्सर्यमोहैः परिपूर्यमाणा ॥ ७७ ॥

अहं महीपाल निरामयं त्वां
करोमि ते पश्य विशेषयुक्तिम् ।
यान्तु स्वशिक्षार्थकदर्थितार्था
जनक्षयावद्यजुषः कुवैद्याः ॥ ७८ ॥

मिथोविवादैः श्रुतगर्ववादै-
स्तज्जापवादैरबुधानुवादैः ।
निर्विद्यवैद्याः क्षपयन्ति नित्यं
क्षयोद्यता वासरमातुरञ्च ॥ ७९ ॥

རང་གི་བྱ་ལའང་གྱུལ་སྤོང་མི་གཏང་སྟེ།
 གྱུལ་པོ་གཞན་ལ་ཡོད་ཀྱུན་དགའ་སྦྱོར་བྱེད།
 སྤུན་སྤུམ་ཚོགས་པ་བཏང་ན་སྐད་ཅིག་གིས།
 གྱུད་པ་སྟོང་སྤྲུག་མེ་ཡིས་གཏུང་བར་བྱེད།

80

འསྐལ་ལ་བྱ་ལ་ཟུར་བྱད་བཞེད་གྱུར་ཅིང་།
 དེ་དུས་ཆེ་བའི་གྲུས་པ་ཉམས་གྱུར་པའི།
 གྱུལ་པོའི་བཀའ་ནི་དུད་པ་མིན་ནོམས་ཀྱིས།
 ཆ་ཡི་གཙོད་ཅིང་ཙོ་དང་མཚུང་པར་འགྱུར།

81

ཞེས་པས་ས་དབང་བདོན་པ་བརྒྱབས་ནས་ནི།
 ཁང་ནང་དེ་ལས་དེ་ནི་བྱེད་ལ་སོང་།
 བརྗེ་དེ་མཚུངས་ནད་ཀྱིས་གཟེར་བ་ཅིག།
 བཅའ་ནས་དབེན་པའི་གནས་སྤུ་བོས་བྱས་དེ།

82

གཏུག་པའི་བསམ་པས་འབང་མོ་གཏུག་པའི་རྩོས།
 དེ་བསད་མེ་པའི་མཆོད་ནི་རབ་བྱེད་སྟེ།
 བཅེ་བས་སྤྲན་དེས་དེ་ཡི་གྱུ་མར་ནི།
 ནོས་འགྱུར་ཚུབ་མོའི་སྤིན་བྱ་ཆགས་པ་མཐོང་།

83

त्याज्यं न राज्यं स्वसुतेऽपि राजन्
 स्पृहां परस्थं विदधाति सर्व्वम् ।
 त्यक्ता च लक्ष्मीः कुरुते क्षणेन
 विपत्सहस्रज्वलनानुतापम् ॥ ८० ॥

सद्यः सुतारोपितशेखराणां
 तत्कालमौल्यभुगौरवाणाम् ।
 राज्ञामनघैरवधीरितानि
 तृणीभवन्त्येव हि शासनानि ॥ ८१ ॥

इति क्षितीशस्य धृतिं विधाय
 निर्गत्य तस्माद्भवनान्तरात् सा ।
 अन्विष्य तत्तुल्यगदाभिभूत-
 माभीरमेकान्तमथानिनाय ॥ ८२ ॥

क्रूराशया क्रूरधियैव दास्या
 हत्वा तमुत्पाटितनाभिकोषम् ।
 तस्यान्त्रलग्नं परुषं ददर्श
 घृणाविहीना विह्वलं कृमिं सा ॥ ८३ ॥

བྱེད་དུ་རབ་གྱུ་མགྲོགས་པར་བྱར་དུ་ཡང་།
 གཅིག་སྒྲོ་བྱེད་དེ་མཐོང་གསལ་ཕྱིར་དེས།
 བྱི་དང་ག་སྤར་ཤིང་ཀུན་པི་པི་མིང་།
 མོ་བ་རིལ་སོགས་སྒྲེ་ཚན་དེ་ལ་སྒྲགས།

84

མི་བཟང་འབྱར་བྱིད་དུ་ག་ལྔ་ཀང་དག་སྒྲེ།
 དེ་དེས་སྤྱོད་བྱ་དེ་ནི་སྒོ་ག་མ་གཏང་།
 སྒོ་ག་སྤྱི་ཙྰ་བ་དག་ནི་གདུབས་པ་ཡིས།
 དེ་ག་པ་ཚས་ལས་རབ་དུ་ཞིག་པར་གྱུར།

85

ཐབས་མཚོག་ཆེད་ནས་རབ་དུ་དགའ་བ་དེ།
 དེ་ནས་མི་ཡི་བདག་པོའི་དྲུང་སོང་སྒྲེ།
 སྒོ་ག་སྤྱི་ལེགས་པར་བཅད་པ་བྱིན་པ་ཡིས།
 སྤྲད་ཅིག་གིས་ནི་དེ་ལྷས་བསོམ་པར་བྱས།

86

གང་ལ་དུག་གི་ཉམས་པས་ཅང་ཡོད་མིན།
 གང་ལ་མཚོན་གྱིས་ཀྱང་ནི་བྱུང་མི་བྱུགས།
 གང་ལ་མི་ནི་སྒྲོ་ཉམས་ལེ་ཡོ་ཅན།
 དེ་ལ་ཡང་ནི་བྱུང་མེད་བདེན་ཉམས་མིན།

87

ऊर्द्धं प्रचारेण जवादधश्च
सकृत् सृजन्तं तमवेक्ष्य हन्त ।
सा पिप्पलीहिङ्गुविडङ्गयुक्तं
चिक्षेप तस्मै परिवादिवर्गम् ॥ ८४ ॥

तैस्तैः स कीटः सविषैश्च कैश्चित्
क्षारैरसह्यैर्न मुमोच जीवम् ।
पलाण्डुना खण्डितकण्डलेन^१
संस्पृष्टमात्रः प्रलयं जगाम ॥ ८५ ॥

उपायमासाद्य परग्रहं
गता ततः सा नृपतेः समीपम् ।
पलाण्डुना च्छन्नतरापितेन
क्षणेन तं स्वस्थतनुं चकार ॥ ८६ ॥

विषस्य यच्चास्ति न जातु शक्ति-
र्यच्चाशु^२ शस्त्राण्यपि कुण्टितानि ।
यच्चालसोत्साहहतो हुताश-
स्तचाप्यभग्नप्रणया युवत्यः ॥ ८७ ॥

དེ་ནས་ས་བདག་བྱས་ཤེས་མཛེན་བ་ཡིས།
 འཛིང་བས་སྒོ་གྲོས་བཅིངས་བས་དེ་ལ་ནི།
 འཛོ་བ་ཐོབ་པའི་དགའ་བས་མཛོག་དག་བྱིན།
 དེ་ཡིས་ཉིན་ཞག་བདུན་དུ་གྱུ་སྤྲོད་བསྐྱེད།

88

གྱུ་སྤྲོད་ཐོབ་ནས་ས་སྒྲིང་བྱ་བ་ནི།
 ཐམས་ཅད་རང་དབང་ཉིད་ཀྱིས་བྱེད་པར་ཞུགས།
 རོ་འཛོག་དབང་པོ་ལ་ནི་སྤྲིང་ཡིག་དག།
 གྱུ་ལྔ་ན་རིན་ཅེན་མཛེས་པ་དང་བཅས་སྤྲིངས།

89

ད་ནས་མི་བདག་བཀས་མཚན་སྤྲིང་ཡིག་དེ།
 དུལ་ཞིང་རབ་དུ་དུད་པས་མཛོད་དེ་སྒྲུངས།
 རོ་འཛོག་བདག་པོ་རང་གིས་གསལ་བ་ཡིས།
 ཡི་གས་མཛོན་པའི་དོན་ནི་རབ་དུ་གནས།

90

སྤྱི་བོང་བྱིར་སྤྲུལ་ལ་ཡི་བྱ་དུ་ལས་མཚུངས་པ་མེད་པའི་གཡུལ་ལ་དབང་
 བས་ཡང་དག་པར་ཐོབ་པ། གྱུ་མཚོ་མཐའ་དག་གི་མཚམས་སུ་རབ་དུ་འབྲེལ་ཞིང་
 མི་ཞེན་ལ་དྲི་མ་དང་བྲལ་བའི་གཤམ་པའི་ཚོགས་ལས་བསྐྱབས་པའི་དུ་གུ་ལའི་
 རས་དགར་པོས་ནོར་འཛོན་གྱི་བྱ་མོ་ལ་ལོངས་སྤྱོད་པར་བྱ་བ་སྐལ་བ་བཟང་པོ་ཉིད་
 ཀྱིས་བསྐྱེས་པ་བྱིན་པ། དགྲ་བོའི་གཟི་བྱིན་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་མི་དགའ་བ་

ततः कृतज्ञः क्षितिवल्लभोऽस्मै
 प्रेमानुबन्धप्रतिबद्धबुद्धिः ।
 वरं ददौ जीवितलाभहर्षात्
 तयार्थितं सप्तदिनानि राज्यम् ॥ ८८ ॥

सम्प्राप्तराज्या स्ववशैव सर्व्वं
 कर्त्तुं प्रवृत्ता क्षितिपालकार्य्यम् ।
 सा प्राहिणोत्तक्षशिलेश्वराय
 लेखं समुद्रं सह चारुरत्नैः ॥ ८९ ॥

लेखं ततस्तं नृपशासनाङ्क-
 मादाय मान्यं विनयावनम्रः ।
 स्वयं विभक्ताक्षरलक्षितार्थ-
 मवाचयत्तक्षशिलाधिनाथः ॥ ९० ॥

स्वस्ति श्रीपाटलिपुत्रादसमसमरसाहससमासादितस-
 मस्तसिन्धुसीमासमुच्छलदविरलविमलयशःकलापकलित-
 धवलदुकूलवसुधावधूदत्तभोगसौभाग्यगर्व्वखर्व्वीकृतविपुल-
 रिपुप्रतापः शापइवारातिरमणीविलासानां प्रणतिप्रति-
 विम्बितानन्तसामन्तवक्त्रशतपत्रैकपात्रीकृतविमलमणिपाद-

ནི་མས་གྱི་དགའ་མའི་ཅེ་དགའི་དཔེ་དཔ་བཞིན་དུ་གྱུར་པ། རྩི་མ་མེད་པའི་ནོར་
 བྱའི་ཀོང་སྟེགས། མཐའ་ཡས་པའི་གྱུ་ལྷན་གྱིས་རབ་དུ་བརྒྱང་པའི་བཞིན་གྱི་
 བརྒྱའི་གཟུགས་ཅན་སྟེན་གཅིག་དུ་བྱས་པ། ལེགས་བྱས་དགའ་བའི་བརྒྱ་ནི་མ་པར་
 གྱིས་པར་བྱེད་པའི་ཉིན་མའི་དབང་ཕྱག་དུལ་པོད་དང་བཙུན་འགྲུས་དང་སྟོ་བ་
 ཆེན་པོ་རབ་དུ་གྱིས་པའི་ནགས་ཚལ་གྱི་གདོང་ལྷ་པ་དཔལ་ལྷ་སྟེང་ན་མེད་པ་ཡིས།
 རོ་འཛོག་གི་དབང་པོ་དཔལ་གླུང་པོའི་ནི་བ་ལ་ཡང་དག་པར་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་
 འདི་ལྟ་སྟེ། བདག་གི་བྱའི་བཞིན་དང་ལྷན་པའི་དགྲ། ཁེལ་མེད་ཅིང་ངན་པའི་
 སྟོན་པ་ལ་བྱས་པ་ལ་ཡོངས་སུ་སྒྲུབ་པའི་སྟོན་པ་ཅན། མི་གཙང་ཞིང་བསྟན་བཅོས་
 ལ་སྤང་བ་མིག་གི་འདབ་བགྱི་པའི་རྒྱང་མ་ལ་མཛོན་པར་སྟེན་པའི་དུག་གི་སྟོན་དུ་
 བྱེད་པ་སྟེན་པའི་རྩིས་སུ་མཐུན་པའི་གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་དང་སྟོ་བ་དང་དུལ་པོད་
 དང་ལྷན་པ། རྩི་བོ་མའི་ལག་འགྲོ་འདི་མིག་གི་ནོར་བུ་རབ་དུ་བྱུང་སྟེ་གོས་དང་
 བལ་བར་བསྟན་པར་མཛོད་ཅིག།

ཅེས་པ་བདག་གི་འབད་པས་དོན་དུ་གཉེར་བའོ།
 སྤྱིང་ཡིག་དོན་ནི་རབ་བདེགས་ནིས་དབྱུང་ནས།
 བཙུན་ལྷན་བཙུན་པས་ནིས་པར་འགོམས་བྱེད་ཅིང་།
 བཞིན་དུ་ལ་མཛོད་མི་བདག་ལ་འཛོགས་པས།

91

མི་བདག་ཡིད་ནི་བྱོགས་ལ་བདེག་པར་གྱུར།
 མཆི་མས་འབྲུགས་ཤིང་ས་ལ་བལྟ་བ་དེ།
 བཞིན་དུ་དེ་ན་གནས་པས་མཐོང་གྱུར་ནས།
 འདི་དག་ཅི་ཞེས་ཐེ་ཚོས་གྱིས་གཟེར་གྱུར།

92

पीठः सुहृत्कुलकमलविकाशवासरेश्वरः स्फूर्तिस्मैर्यमैर्य-
महावंशवनपञ्चाननः श्रीमदशोकदेवस्तक्षशिलाधिपं श्रीकु-
ञ्जरकणं सम्बोधयति । यथा—

एष मे निरपचपः कुचरितमैत्री परिस्रस्तचारिचः पुत्र-
मुखशचुरपविचः शास्त्रविद्वेषी पितृकलचाभिलाषविषपा-
चीकृतनेत्रशतपत्रः पापानुरूपरूपयौवनोत्साहसाहसः स-
मुत्पाटितलोचनमणिनिर्वसनो निर्वास्यतां जननीजनभु-
जङ्ग इत्यस्मदभ्यर्थनाप्रणयः ॥

लेखार्थमित्युग्रतरं विचार्य
निवार्यमाणः कृपया कृपालुः ।
प्रीत्या कुमारस्य नृपस्य भीत्या
हेलायमानो नृपतिर्बभूव ॥ ६१ ॥

तत्र स्थितस्तं क्षितिमीक्षमाणं
निरीक्ष्य वाष्पाकुलितं कुमारः ।
किमेतदित्यागतसंशयार्तिः
स्वयं समादाय ददर्श लेखम् ॥ ६२ ॥

བདྱན་པའི་སྟོན་རྒྱལ་གཡོ་མེད་དེ་ཡིས་བསམས།

རེ་ཞིག་པ་ཡི་བཞིན་འདི་འགོང་མི་བྱ།

དེ་ཁྲོས་འཛིགས་ལས་མི་བདག་འདི་ཡང་བསྐྱུངས།

གྲུལ་པོ་རྩོན་གྱི་གཞིན་པས་ཁྲོས་མེད་ཀྱང་།

93

དག་པ་བཞིན་པས་རབ་དུ་དང་མི་འགྱུར།

མིག་ནི་ཡོངས་བདང་བདེ་སྤྲད་ཡབ་གྱི་ནི།

ཁྲོ་བའི་མེ་གདུང་རབ་ཞི་བདག་གིས་བྱ།

ས་བདག་འདི་ཡང་དེ་ཡི་བཀའ་བཅག་ལས།

94

སྐྱེས་བའི་གདུང་བ་གྲུས་པར་མི་འགྱུར་རོ།

མི་བདྱན་མི་གཙང་རང་བཞིན་ལྟས་དག་ལ།

མིག་ནི་རྒྱ་ཡི་ཐིགས་པའི་མོས་འགྱུར་གཞུགས།

ཙྰ་སྟོན་གཞུགས་བརྟན་སྐད་ཅིག་རབ་གསལ་བ།

95

དེ་ལ་ངས་པར་ཡོན་ཏན་ཙྰ་ཞིག་གནས།

གང་ཞིག་བཟླ་ཐོབ་ལ་ཆགས་འཛིག་དེན་ན།

ཤིན་དུ་རབ་འབད་མིག་ནི་ཡང་དག་བསྐྱུངས།

དེ་དག་གཞུགས་དེ་རབ་གཡོ་མིག་འཕྲུལ་དང་།

96

आज्ञां गुरोर्दुःसहदुर्ग्रहां तां
निश्चित्य मिथ्योत्थिततीव्रमन्योः ।
तस्मिन्नसह्यव्यसनोदयेऽपि
सोऽचिन्तयन्निश्चलधैर्य्यवृत्तिः ॥ ६३ ॥

इच्छा पितुस्तावदियं न लङ्घ्या
रक्ष्यश्च तत्कोपभयान्नृपोऽयम् ।
मिथ्यापराधात् कुपितेऽपि राजा
प्रसादमायाति न शुद्धवादैः ॥ ६४ ॥

नेत्रे परित्यज्य पितुः करोमि
कोपाग्नितापप्रशमं सुखाय ।
अस्यापि तच्छासनभङ्गजन्मा
महीपतेर्मा व्यसनोदयोऽभूत् ॥ ६५ ॥

विनश्वरे क्लेदमये शरीरे
चक्षुर्जलस्तोकविकाररूपम् ।
का नाम तस्मिन् क्षणिकप्रकाशे
तृणप्रदीपप्रतिमे गुणास्था ॥ ६६ ॥

མི་ལས་འཕྲེང་གྲོགས་ནི་མེད་རི་མེད།
 ཡུན་རིང་འདི་སྤྲད་མི་དབང་སྤྲས་བོ་ཡིས།
 གྲུལ་པོ་དེ་ནི་བཞེད་མིན་ཕྱིན་ཕྱོགས་ཤིང་།
 སྤྱི་བོ་མཆི་མར་བཅས་པས་བརྒྱུག་གུར་ཁྱུང་།

97

དེར་ནི་མིག་དག་ཉམས་པར་བྱེད་དུ་བཅུག།
 གདུག་པའི་སྤྱིས་བྱ་ཞོར་ལ་བཀོས་པ་ཡིས།
 གསེར་སྤྱིན་མིག་ནི་རབ་དུ་ཕྱུང་བ་དེས།
 མི་རྒྱུག་སྤྱང་བོས་ཅུ་སྤྱིས་ཚོགས་བཅོས་པའི།

98

བསྐྱའི་འབྱུང་གནས་ནིས་པར་མཚུངས་པ་ཐོབ།
 དེ་ཡིས་མཛའ་བོས་གསེར་གྱི་འཕྲེང་ལྷན་མ།
 གྲུལ་བར་སྤྱོར་ཆོ་རྒྱན་ཅིག་དེར་འོངས་པས།
 གནས་དེར་མཛེན་ཕྱོགས་མིག་ནི་ནིས་ཉམས་དེ།

99

མཐོང་བ་ཉིད་ན་མོངས་པས་བཅོས་ནས་འབྲུལ།
 འདུ་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་གྱི་ཆེར་རབ་གདུང་བ།
 མིག་མཛོས་ཅེ་དགའ་ལ་ཆགས་དེ་ལ་ནི།
 མི་དྲག་ཉིད་བསམས་བདེན་བ་མཐོང་གུར་ཅིང་།

100

लोके यदालोकन-लाभ-लोभात्
 संरक्ष्यते चक्षुरिति प्रयत्नात् ।
 रूपं तदेतत्तरलेन्द्रजाल-
 स्वप्नावलीमित्रमभित्तिचित्रम् ॥ ६७ ॥

चिरं विचार्य्यति नरेन्द्रहनु-
 स्तस्मिन्ननिच्छाविमुखेऽपि रात्रि ।
 निवार्य्यमाणोऽपि जनैः सवाघ्यै-
 रकारयत्तत्र विघातमक्षणोः ॥ ६८ ॥

हेमप्रदः क्रूरतरेण पुंसा
 स वित्तलुब्धेन समुद्धृताक्षः ।
 दुर्वारमातङ्गहताजपुञ्ज-
 पद्माकराकारतुलामवाप ॥ ६९ ॥

जयोद्यमे तत्र सहेपयाता
 प्रेमाचिता काञ्चनमालिकास्य ।
 तं देशमभ्येत्य विनष्टनेत्रं
 दृष्ट्वैव तं मोहहता पपात ॥ १०० ॥

གྱིན་ཞུགས་འབྲས་ཐོབ་བདོན་པ་དེས་སྦྱས་པ།
 མཛེས་མ་འབྲུགས་པ་ཉིད་ལས་བདོན་པ་བཟླེན།
 མོངས་དང་དམན་གྱིས་སྒྲག་པར་མ་བྱེད་ཅིག།
 རྫོག་ཆགས་ནིམ་གྱིས་རང་ལས་འབྲས་བྱ་ནི།

101

འཛིགས་པ་ངེས་པར་སྤྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན།
 ད་ནི་དཔེན་པར་ཁོང་བ་ང་ཉིད་འགྲོ།
 བྱོད་ཀྱི་ཉན་མོངས་མི་བཟོད་གཉིན་ཁབ་ཟླེན།
 སྐལ་བཟང་ཁོངས་སྤྱོད་འབྲལ་བའི་སྤྱིང་པོ་ནི།

102

འཁོར་བའི་རང་བཞིན་སྤྱ་ངན་ཡོངས་མི་བྱ།
 ཞེས་སྒྲ་དེ་ལ་འབྲལ་བའི་འཛིགས་པ་ཡིས།
 ཡོངས་འདར་ཡུས་ཅན་བཅུན་མོས་རབ་སྦྱས་པ།
 རང་སེམས་སྒྲུག་བསྐྱལ་ལ་བཅོངས་ཏུ་མ་ལ།

103

མིག་སྒྲན་གྱིས་སྒྲོ་མཆི་མས་འབྲི་བ་བཞིན།
 བདག་ནི་ཆེ་ཡི་སྤྲས་བྱོད་ཡོངས་མི་གཏོང།
 གང་ཞིག་གྱིད་ཆོ་རང་བདག་གཟུགས་གཞན་གྱུར།
 གྱིན་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བཞིན་དུ་གཏོང་བ་འདི།

104

अवाप्तसद्भां विपुलप्रलापां
तां नेत्रलावण्यविलासलुब्धां ।
अनित्यताचिन्तनदृष्टसत्यः
स्रोतःफलाभ्या स जगाद धीरः ॥ १०१ ॥

मुग्धे धृतिं संश्रय विक्लवत्वा-
न्मामोहदैव्योदयकातरा भूः ।
अवश्यभोग्यानि भवन्ति भीरु
स्वकर्मणामेव फलानि जन्तोः ॥ १०२ ॥

अन्धोऽधुनाहं विजनं व्रजामि
क्लेशासहा त्वं श्रय बन्धुगेहम् ।
कार्ये न शोकः सुभगोपभोग-
वियोगसारो हि भवस्वभावः ॥ १०३ ॥

इति ब्रुवाणं तमुवाच जाया
वियोगभीता परिकम्पिताङ्गनौ ।
लीनाञ्जनासैः कुचयोर्लिखन्ती-
दुःखस्य विक्रीतमिव स्वचित्तम् ॥ १०४ ॥

བྱད་མེད་ནིམས་ཀྱི་རིགས་འོས་བདུལ་ཞུགས་མིན།
 དག་པའི་བདུལ་ཞུགས་མཛེའ་སྤྲད་ནོར་ལྷན་ལ།
 སྤྲད་འཛོའ་ནིམས་ཀྱང་འབད་ནས་སྟེན་པར་བྱེད།
 བདག་པོ་གྲོད་གྱུར་དག་ནིམས་སྟེན་པར་མཛེའ།

105

སྤྱི་པོ་ཆེ་ནིམས་སྟོང་བ་དག་ལ་བཞིན།
 མིག་ནི་ཡོང་བའི་རབ་མཚོག་འབར་བ་སྟེ།
 གྲོད་པའི་གདུང་བས་ངལ་ལ་གྲིབ་བསེལ་བཞིན།
 གནས་ཉམས་སྤྱིས་བྱ་ནིམས་ཀྱི་མི་བཟད་ལ།

106

གྲོགས་ནི་རྩུང་མ་དང་མཚུངས་ཡོད་མ་ཡིན།
 དེ་ལྟར་འབད་པས་དོན་གཉེར་གྱིལ་པོའི་བྱ།
 སྟོད་གཡོགས་སྤུལ་པོ་ཙམ་སྟེན་བདེན་པ་དང་།
 ཞབས་རྩུང་ལ་གདུགས་རྩུང་མ་དེ་དང་ཡང་།

107

སྟེན་ཅིག་ཉིད་དུ་དལ་གྱིས་སོང་བར་གྱུར།
 གྲོད་མང་སྟོང་མཁས་སྤྱི་སྟེན་ལེན་མཁས་དེས།
 དང་པོར་དེ་ཆོ་ལམ་དུ་འཛོའ་བ་ཐོབ།
 གྲོད་ན་བསོད་ནམས་འབྱོར་ན་ཅེ་འཛོའ་ཡིས།

108

त्यजामि न त्वामहमार्थ्यपुत्र
नैतत् कुलार्हं व्रतमङ्गनानाम् ।
यदापदि स्वं पतिमन्यरूपं
विभूषणं शीलमिव त्यजन्ति ॥ १०५ ॥

सतीव्रतं वित्तवतां प्रियाय
यत्नेन वेश्या अपि दर्शयन्ति ।
पतिः सतीनामधिकं प्रियस्तु
विपन्नतोऽर्थीव महाजनानाम् ॥ १०६ ॥

यष्टिः प्रकृष्टा नयनान्धकारे
छाया विपत्तापपरिश्रमेषु ।
पदच्युतानां विषमेषु पुंसां
नास्त्येव जायासदृशः सहायः ॥ १०७ ॥

इत्यर्थितः पादयुगे निपत्य
पत्न्या प्रयत्नादथ राजपुत्रः ।
सहैव जीर्णांशुकमात्रशेष-
स्तया च धृत्या च शनैर्जगाम ॥ १०८ ॥

སྒྱུ་ཙེལ་མཚུངས་པའི་ནོར་ནི་མི་ལ་མེད།
 བྱང་བའི་འབྲེང་བ་མེས་པའི་སྒྱུ་ལྔ་བྱ།
 བྱུང་མང་སྒྱུ་བརྒྱན་ནི་བའི་བདུད་ཅི་ཡིས།
 བན་བཞིན་བསོད་སྒྲོམས་སྒྲོང་དེ་རྒྱང་མ་དང་།

109

*	*	*	*
*	*	*	*
*	*	*	*

ལྷན་ཅིག་བྱིས་ནི་མས་སྒྱུ་ཞུགས་སྒྱུ་བྱངས་པ།

110

སྒྱུ་བོ་སྒྱུ་མ་བྲོས་པས་རབ་བརྒྱན་སྒྱུ་གཅན་གྱི་ནི་མཐུ་ཡིས་ཉི་མ་ནིས་
 བར་ཉམས་བྱས་ཤིང་། བདེན་མེད་ཡོངས་སྒྱུ་སྒྱུ་བའི་ནིས་བར་བསྐྱེད་བ་ནག་
 རྩོགས་ཉིན་གྱིས་སྒྲོད་བས་སྒྱུ་བ་ཟད་བར་བྱས། ཡོན་ཏན་ལྔ་བའི་ཚོགས་
 ལ་སྒྱུ་འབྱིན་རྒྱང་བས་ཡོན་ཏན་མཚོག་གི་རིན་ཅེན་འོད་ཀྱིས་དབུལ་བར་
 འབྱུང་། རབ་མང་ཉེས་བྱས་ཡོངས་སྒྱུ་སྒྱུ་བའི་རྒྱང་གིས་བརྒྱན་བས་
 མིག་གི་སྒྲོན་མ་དག་དང་བུལ་བྱར་བ། སྤོང་བའི་རྒྱ་འཛིན་ཆེལ་བྲོག་བཞིན་
 ཤིན་དུ་གཡོ་བའི་དཔལ་གྱི་ནིས་པ་དག་དང་བུལ་ནི་མས་ལ། བསོད་ནམས་
 དག་གིས་སྒྲུང་ཡང་དམ་ཚོས་ངན་བར་བྱར་བའི་སྒྲུང་བ་གསར་བ་རབ་དུ་སྒྲོ་
 བར་བྱེད།

113

वीणाप्रवीणः स सुगीतगीतः
 पूर्वं तदा वर्त्मसु वृत्तिमाप ।
 विपत्सु पण्यं विभवे विलासः
 कलासमं नास्ति धनं नराणाम् ॥ १०६ ॥

मत्तालिमालाकणितोपमेन
 वीणास्वनेन श्रवणामृतेन ।
 सिक्तः स भिक्षाप्रणयी प्रविश्य
 गेहेष्वगायद्वयितासहायः ॥ ११० ॥

गुरुजनकोपसमुद्गमराहुनिगीर्णप्रभावसूर्याणाम् ।
 वितथपरिवादविक्रवक्लृष्णदिनक्षपितचरितचन्द्राणाम् ॥ १११ ॥
 गुणिगणदूषणनिपतितगुणवररत्नप्रभादरिद्राणाम् ।
 बहुतरदुष्कृतपरिणतिपवनाहतिविगलितनेत्रदीपानाम् ॥ ११२ ॥
 भवविपुलजलदविद्युत्तरलतरश्रीप्रकाशरहितानाम् ।
 पुण्यैः प्रसरति पुनरपि धर्मस्मरणनवालोकः ॥ ११३ ॥

སྐྱུ་ཙེ་དང་ཐུན་མིག་གིས་དབེན་པ་དེ།
 སྐྱུ་ལེན་སྒོར་ཞིང་འཛོལ་སྤྲུལ་འདས་ནས།
 ཡབ་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ལོ་ཕྱིན་པ་དེ།
 འཁར་བ་ལ་བཞིན་ཆུང་མར་བཞེན་ཏེ་སོང་།

114

རིང་པོའི་སྤྱུ་ལ་བསྐྱེད་ལས་གྱིས་ལུས་དམན་ཞིང་།
 བཞིན་པར་དག་གིས་གང་དང་ཚ་བ་འཐུངས།
 གཞོན་ཀྱུ་མཛེས་མ་དང་འགྲོགས་དེ་མཐོང་ནས།
 སྐྱུ་བོས་ཡིད་བསྐྱེད་དམིག་པས་ཉམས་པར་གིས།

115

དལ་གྱིས་གྱུལ་པོའི་ནགས་ཚལ་འཕྲང་ཉེ་བར།
 ཕྱིན་ཅིང་སྐད་ཅིག་ངལ་གསོ་དོན་གཉེར་དེ།
 རྩེ་མོར་སྤྱོད་ཀྱིས་ཚལ་སྐྱོང་ནིམས་ཀྱིས།
 བཀྲ་མི་གིས་ཕྱིར་རབ་དུ་བཀྲ་གྱུར་པ།

116

གནས་མེད་གནས་ནི་འཛོལ་བར་བྱེད་པ་དེས།
 མི་ཡི་བདག་གི་སྤང་པོའི་གནས་སུ་ཞུགས།
 གྱུད་མང་ཅིང་མོ་ལ་གྲུས་དག་མཚན་གྱིས།
 སྤང་པོ་སྐྱོང་བ་དག་གི་གོ་སྐབས་བྱིན།

117

कालं कलावानतिवाह्य गायन्
 पैण्डित्यवृत्तिः स विवेकचक्षुः ।
 ययौ प्रियां यष्टिमिवावलम्ब्य
 पितुः पुरं पाटलिपुत्रमेव ॥ ११४ ॥

तं दीर्घदुःखाध्वदरिद्रदेहं
 शीतातपापीतमुखाब्जवर्णम् ।
 कान्तासखं वीक्ष्य जनः कुमारं
 शापक्षतं मन्मथमेव मेने ॥ ११५ ॥

शनैः स राजोपवनावलीनां
 समीपमाप्तः क्षणविश्रमार्थी ।
 उद्यानपालैः परुषप्रलापै-
 रमङ्गलत्वात् प्रतिषिध्यमानः ॥ ११६ ॥

निःसंश्रयः संश्रयमीहमानः
 स हस्तिशालां नृपतेर्विवेश ।
 वीणाविनोदादरकौतुकेन
 दत्तावकाशः परिपालकेन ॥ ११७ ॥

དེར་ནི་ཡོང་བ་དེ་མཐོང་ཤེས་གྱུར་པ་ནི།

སྒྲུང་བོའི་དབང་པོས་གདོང་ནི་ཡོངས་བསྐྱོར་ཅིང་།

དེ་ལ་ལེགས་འོངས་འདྲི་བཞིན་སྒྲ་ཆེན་བསྒྲགས།

གཙུག་ལྷན་ཙྰ་བའི་ཚོགས་ཀྱི་གར་དག་ལྟལ།

118

དེ་ནི་སྒྲུང་བོའི་སྒྲ་ཡི་མི་གཡོ་ཞིང་།

འབྲུལ་བ་མེད་མཐོང་ལག་ལྷན་བདག་པོ་ཡིས།

ཀྱེ་མ་སྟིང་སྟོབས་གྱུ་མཚོ་རབ་མི་འདར།

གྱུལ་རིགས་བརྒྱུད་པོ་འདི་ནི་སྤྲུལ་ཞེས་སྒྲུས།

119

སྒྲུང་བོར་མངོན་བྱེགས་གསེར་གྱི་ཕྱིང་ལྷན་མ།

དབལ་འབྱོར་མངོན་པར་ཁངས་པ་བྲན་གྱུར་དེ།

འབྲུལ་ལ་མཆི་མ་འཛག་ཅིང་ཤུགས་རིངས་འབྱེན།

ཁྱོ་ཡི་ཞབས་དག་ཉིད་ཅིང་རབ་སྒྲུས་པ།

120

སྒྲུང་བོའི་སྒྲ་ཡིས་ལག་ལྷན་བདག་པོ་ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་ན་གང་།

སྟིན་གྱི་བསམ་པས་གཡོ་ལྷན་གཙུག་ལྷན་ཅན་ནི་གར་རབ་བྱེད།

མི་བྱ་འདི་དག་གཞིན་ཉིད་མི་བྱའི་རིགས་ལས་འབྲུངས་པ་སྟེ།

ཚོགས་ཀྱི་བདག་པོས་སྒྲ་བསྒྲགས་ཆོ་ཡང་ནི་མ་པར་འགྱུར་བ་མེད།

121

तचान्धमालोक्य निवद्धसंज्ञ-
स्तं कुञ्जरेन्द्रः परिवृत्तवक्त्रः ।
तत् स्वागतायेव घनं जगर्ज
क्रीडाशिखण्डिब्रजदत्तनृत्यः ॥ ११८ ॥

तं निश्चलं कुञ्जरगर्जितेन
निःसम्भ्रमं हस्तिपका विलोक्य ।
अहोनु सत्त्वोदधिरप्रकम्प्यः
सुस्रक्षियः कोऽप्ययमित्यवोचन् ॥ ११९ ॥

गजोन्मुखी काञ्चनमालिकापि
निश्चस्य दीर्घं सहस्रोदिताम्ना ।
जवे स्मृतश्रीविभवाभिमाना
संवाहयन्ती चरणौ प्रियस्य ॥ १२० ॥

नृत्यन्ति ये तव पुरः शिखिनो घनाशा-
लालाः परं करिपतिब्रजगर्जितेन ।
कौमारवर्हिकुलसम्भव एष वही
गर्जत्क्षणे गणपतेरपि निर्विकारः ॥ १२१ ॥

དེ་ནས་ཆགས་ལྷན་གཡོ་བའི་ཐུན་མཚམས་ནི།
 སྒྲོན་ལ་མངོན་སྟོགས་ཉེ་སྤང་ལྷན་བཞིན་འོངས།
 མིག་ལྷན་འཛོ་བར་གྱུར་བའི་ཉི་མ་བཅོམ།
 སྒྲེ་བོ་སྒྲན་བ་ནིས་པར་གྱིས་པར་བསྐྱབས།

122

བརྒྱའི་འབྱུང་གནས་ཚུ་སྒྲེས་བཞིན་ཟུར་བ།
 ཐུན་ཚོགས་བྲལ་ཞིང་དམན་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 བྱང་བའི་འཕྲིང་བ་བྱ་ངན་གྱིས་ཟིལ་མནན།
 ཇིས་པར་ཁྱོང་བྱའི་རང་བཞིན་སྒྲུ་ལན་བཞིན།

123

ཀུན་གསལ་ནོར་བུའི་སྒྲོན་མ་གཅིག་བྱ་ཉིད།
 ཉི་མ་འདས་ཚེ་མར་མེ་སྟོང་འབྱས་གྱིས།
 ཉིན་མའི་སྤང་བ་ཆ་ལ་མཚུངས་མ་གྱུར།
 བཀ་ཕྱིར་ཆེན་པོའི་གཟི་བྱིན་ཀུན་ལས་སྒྲག།

124

གྲིལ་ཁང་ནོར་བུ་གསེར་གྲིབ་གམ་ཅན།
 རབ་གསལ་དེ་ནི་སྒྲན་ལ་རབ་མཛེས་ཏེ།
 བདག་པོ་གྱུད་ཆེ་གས་བས་པན་བ་ཉིད།
 སྒྲུབ་བྱེད་རྩལ་ཁྲིམས་གྲིན་ལྷན་དག་པ་བཞིན།

125

ततः सरागा चपलाभिपत्य
 दोषोन्मुखी द्वेषवतीव सन्ध्या ।
 हत्वा रविं लोचनजीवभूतं
 विबद्धमान्धं विदधे जनस्य ॥ १२२ ॥

लक्ष्मीवियोगग्लपितं विलोक्य
 पद्माकरं सङ्कुचिताननाञ्जम् ।
 शोकाभिभूता भवितव्यताया
 जगौ स्वभावं भ्रमरावलीव ॥ १२३ ॥

विश्वप्रकाशैकमणिप्रदीपे
 याते रवौ दीपसहस्रलक्षैः ।
 नाभूद्दिनालोकलवानुकारः
 सर्वातिरिक्तं महतां हि तेजः ॥ १२४ ॥

सा राजधानी मणिहेमहर्म्या
 प्रकाशमाना तिमिरे रराज ।
 भक्त्येव भर्तुर्विहितोपकारा
 कच्छे च शीलाभरणा सतीव ॥ १२५ ॥

རབ་རིབ་རབ་གྱིས་གཙོ་བོ་ཉིད་ཐོབ་དེས།

མ་ལུས་འཇིག་རྟེན་སྤང་བ་མེད་ཀྱས་ནས།

ལྷ་བ་འཆར་རྩོམ་འཇིགས་བས་ཟེལ་མནན་ཏེ།

དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཡིབ་པ་བཞིན་དུ་གྱུར།

126

དེ་ནས་ནག་པོའི་མཚན་མའི་རི་མོ་ནི།

འཕྱིན་གྱི་དང་རྩལ་ཡིག་འབྲེང་རིབ་བཀོད་པ།

ཀྱ་མུད་ཅན་དགའི་ཡེགས་ཀྱས་བསིལ་ཟེར་ཅན།

པརྟོའི་འབྱུང་གནས་དཔལ་འབྲོག་སྤྱིང་ཡིག་བྱུང་།

127

བདུད་ཅིའི་ཟེར་དཀར་ཡིད་འོང་པད་ཙྰ་ཡི།

འཁྲི་ཤིང་ལྷ་བ་གསར་དབྱིབས་འོད་རིས་ཀྱི།

འོ་མའི་འོད་ལྷན་མཛེས་པའི་གོས་དཀར་གྱིས།

བྲགས་པས་བཞིན་དུ་ཐམས་ཅད་བྱུང་བར་བྱེད།

128

དེ་ནས་མཚན་མའི་ལང་ཚོ་ཉམས་གྱུར་ཅིང་།

ལྷ་བ་མཁའ་ལ་དལ་གྱིས་བབས་པའི་ཚོ།

སྦྱོངས་ཉམས་པས་ནོས་པར་གཉིད་སད་པའི།

གཞིན་ནུ་ལ་ནི་གླང་པོ་འཛིན་པས་སྤྲུམ།

129

लब्धाधिकारा तिमिरोद्गतिः सा
 कृत्वा निरालोकमशेषलोकम् ।
 इन्दूदयारम्भभयाभिभूता
 निलीयमानेव शनैर्वभूव^१ ॥ १२६ ॥

अथाययौ श्यामललक्ष्मलेखा-
 सन्देर्शलीलालिपिसन्निवेशः ।
 कुमुदतीर्हर्षसुहृत्सितांशुः
 पद्माकरश्रीपरिहारलेखः ॥ १२७ ॥

अपूरयत्कान्तिसितांशुकेन
 शुचिः सुधांशुर्यशसेव विश्वम् ।
 दुग्धत्विषा मुग्धमृणालवल्ली-
 नवाङ्गराकारमयूखलेखः ॥ १२८ ॥

ततः क्षपायां क्षययैवनायां
 शनैः शशाङ्के दिवि लम्बमाने ।
 क्लैव्यक्षयान्नागमृतो विनिद्रा
 निद्रायमानं जगदुः कुमारम् ॥ १२९ ॥

१ ^W omits this verse.

२ H has सन्देहः ।

དྱི་ཟ་ཅན་ཡོངས་མི་འམ་ཅི་ནྟེས་ཀྱི།
 མཛེས་མ་བཞིན་ནི་པང་དུ་རབ་བཀོད་ནས།
 སེན་མོ་བདབ་བསྐྱོད་ཡིད་འོང་སྟུན་སྟོག་གིང་།
 སྒྱུ་དང་གྱུད་མང་འབའ་ཞིག་མི་ལེན་ནས།

130

ཞེས་སྒྲུ་གྲྲིགས་གིང་འཕྱར་བ་དེ་དག་གིས།
 ཇེས་བསྐྱལ་དལ་ཞིང་གཉིད་ཀྱིས་གཟིར་གྱུར་བ།
 དམན་པའི་ཚོག་གིས་རབ་གདུངས་ཡིད་བྱུང་བས།
 སྒྱུད་མང་བྲངས་ནས་ལྷན་ཙམ་རབ་བསམས་པ།

131

ཀྱི་མ་སྟུག་གི་ཚོགས་ནི་བཙེ་མེད་དག།
 བྲག་ལ་སྟོམ་ཞིང་ཉེ་བར་སྟུགས་པ་དང་།
 སྒྱལ་པའི་འབང་ནི་སྟོམ་པའི་ཚོགས་བཅས་དེ།
 སྟོད་ཙམ་བཞིན་པས་བཟུང་བ་འཚོམ་ཡིན།

132

ང་གྱལ་ཉམས་སྟོང་ངོ་ཚ་སྒྲུབ་པར་བྱེད།
 བདེ་བ་འཛེམས་བྱེད་གདུང་བ་གྲྲིས་པར་བྱེད།
 མི་བཟོད་སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱུད་པ་སྐྱེད་བྱེད་པ།
 དམན་པའི་བསྟན་པ་དང་མཚུངས་སྒྲུང་ན་མེད།

133

उत्तिष्ठ गान्धर्विकं किन्न वीणा-
मङ्गं समारोप्य कलं कणन्तीम् ।
कान्तामिवैतां नखघातलोलां
गीतिं नवीनां वितनोषि काञ्चित् ॥ १३० ॥

इति प्रलापैः श्रमनिद्रयार्त्तः
स तैर्मदोद्भैरनुबध्यमानः ।
आदाय वीणां विमलां मुहूर्त्त-
मचिन्तयन्नीचवचःप्रतप्तः ॥ १३१ ॥

जीवत्यहो व्याघ्रगणैर्निषक्तै-
राघ्रातरक्तैरष्टगणैर्गृहीतः ।
स्त्रीवैरधिष्ठेपकटुप्रलापै-
राबद्धपेटैर्न तु राजचेटैः ॥ १३२ ॥

निहन्ति मानं विदधाति लज्जां
छिनत्ति शर्माणि तनोति तापम् ।
असह्यनिर्व्वेदविपद्दिधायी
न नीचसेवासदृशोऽस्ति श्लोकः ॥ १३३ ॥

དམན་པའི་ཚོག་དེ་ཡང་ཡང་དེས་བསམས་ནས།

སྒྲིབ་པའི་གདུང་པ་ཚ་བའི་མེས་རིག་པས།

ཤུགས་ལུང་དུས་ནི་འཕང་བར་མངོན་འདོད་པས།

དལ་གྱི་གྱུད་མང་དག་ནི་སྤྲོད་ཞིང་སྦངས།

134

ཁེངས་པ་རབ་འཛུམས་དྲེགས་དང་མོར་ཉམས་བདེ་སྒྲག་དུ་ནི་ཉེ་བར་གོད།

རྩལ་ལྷགས་མིན་དང་ཅ་བའི་སྤྱོད་དང་འབྱེད་པར་བྱེད་དང་སྤྱོད་ཅན་དང་།

གནད་དུ་རིག་པའི་གདུང་པ་མི་བཟོད་ཉོན་མོངས་རྒྱལ་ཏུ་ལྷར་སྤྱོད་པས།

ཀྲུ་མ་འཁོར་བ་དག་ནི་མི་བསྐྱུན་རྩལ་གྱིས་སྤྲོད་པའི་ཅེ་དགའ་བྱེད།

135

རྒྱང་གིས་རབ་བསྐྱོད་འཁྲི་ཤིང་རབ་དུ་གཡོ་བའི་འདབ་ཅེ་ལྷར་མི་བཏོན།

སྤྲོད་པ་འཁོར་བས་ཀྲུ་མ་སྤྲོས་བྱ་ནི་མས་ལ་མོངས་པ་རབ་བཏོན་བྱེད།

རྩལ་གང་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་ཚོགས་ཡང་དག་འདུས་པས་རབ་བཙུམས་སྤྲོག་གི་ནི།

ཅེ་དགའི་ཉམས་ལྷན་དཔལ་འབྱོར་འདི་དག་དེ་ལ་ཡང་ནི་སྤྲོག་པར་གཡོ། 136

སྤྲོས་བྱ་ནི་མས་ཀྱི་གྱུད་པ་མཐའ་དག་བསྐྱུང་བའི་རིན་ཅན་རྩལ་ཁྲིམས་ནི།

རབ་གསལ་བདུད་ཅི་འི་རང་བཞིན་དེ་མེད་གལ་ཏེ་ཆ་ཡང་མ་ཉམས་ན།

འབྱོར་པ་དང་བྲལ་ཉན་མོངས་ཀྱིས་ཉོན་འདོན་བྱེད་མ་ཚངས་འབྱེ་བོ་དང་།

སྤྲོག་པར་བདེ་བའི་མཚུག་དུ་ཡང་ས་ཆེན་པོར་སྤྱུང་ཡང་ནིས་པར་མཛེས། 137

मुहुर्विचिन्त्येति स नीचवाक्यं
लीनावमानव्यसनान्नितसः ।
निश्चस्य कालक्षपणाभिकाङ्क्षी
शनैरगायत् कलयन् विपञ्चीम् ॥ १३४ ॥

मानोन्माथैः प्रथितविभवभ्रंशहेलोपहासै-
निर्मर्यादैरुचितचरितोत्पाटनैः सापवादैः ।
मर्मस्पर्शव्यसनविषयक्लेशशल्यायमानै-
र्हा संसारः खलकलनया नर्मलीलाः करोति ॥ १३५ ॥

विचलदनिलोद्रेक्षद्वस्त्रीदलाञ्चलचञ्चलः
स्थिरतरमहामोहं पुंसां करोति भवभ्रमः ।
अधिकतरलास्तचाप्येता जलाविलसम्मिल-
ज्जनघनवनप्रोद्यद्बिद्युद्विलासरसाः श्रियः ॥ १३६ ॥

विभवविरहक्लेशक्लान्तः सुखान्तमहावटे
नयनविकलः पङ्गुर्मूकश्च्युतोऽपि विराजते ।
सकलविपदां रक्षारत्नं प्रकाशसुधामयं
यदि न विमलं शीलं पुंसां मनागपि खण्डितम् ॥ १३७ ॥

ཚུ་དང་ཐང་ཡང་དབྱུག་པས་རིག་ཅིང་མཐའ་དག་རིག་པའས་ངོ་དག་གིས་དོགས་ལ།
 རྩོ་གོས་ཀྱིས་ནི་བཟོད་དགའི་ལམ་ཀུན་རིག་ཅིང་གོས་ནས་གཞན་དུ་བདག་འགོ་ཕྱེ།
 མོངས་པས་ཁོང་ཞིང་ཚོག་པའི་སྐྱེ་བོ་འདི་དག་ཡིད་བདེན་དབྱས་སྤྱ་ཆགས་གྱུར་པའི།
 འཛིགས་ཅུང་དཔྱལ་བའི་ཉོན་མོངས་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་ཁོང་བས་རབ་མང་ཙོ་འདི་བཞིན།

138

དེ་ལྟར་བདག་ཉིད་སྤོད་པའི་རྗེས་མཐུན་འཇུག།
 ཡིད་འོང་ཉམས་ལྷན་དེ་ཡི་སྤྱུ་སྤངས་ཆོ།
 མཚན་མོདི་མ་དྲིག་དུ་ས་བདག་ཁང་བཟང་ན།
 བཞེས་པ་འཕྲུལ་ལས་ད་ནས་རབ་དུ་བསམས།

149

དྲིག་དུ་མི་ལམ་ངན་པ་མཐོང་ཉིད་ཀྱིས།
 དོགས་བའི་རྒྱ་བོས་བདག་ནི་རབ་དུ་འཁྲུགས།
 བཞིན་ཏུ་དོ་འཛིག་མ་གནས་ད་ལྟ་ཡང་།
 བདག་ལ་སྤྱིང་ཡིག་ཅི་ཕྱིར་ཡོངས་མི་སྤྱིང་།

140

དྲིག་དུ་མི་བརྟེན་ཉི་བའི་བཞིན་རས་ལ།
 མཛོན་ཕྱོགས་དེ་ནིང་ཉིད་བརྟེན་དམ་ཅི།
 ངས་པར་ཡུན་རིང་བལ་བས་སྐྱེ་བོ་ནི།
 མཛོན་བའི་རྗེས་སྤྱུ་འཆི་རབ་སྤོད་བར་འགྱུར།

141

यच्छा वेद्मि जलं स्थलं सशकलं स्पर्शेन गन्धेन वा
 बुद्ध्या सर्व्वमवैमि दुर्गमपथं श्रुत्वा ब्रजाम्यन्यतः ।
 निश्वासान्तरसक्तघोरनरकक्लेशं न जानात्यसा-
 वन्धेनेति विडम्ब्यते बहुतरं मोहान्धमुग्धो जनः ॥ १३८ ॥

इत्यात्मवृत्तानुवृत्तिप्रवृत्तं
 गायत्युदारं सरसेन तस्मिन् ।
 हर्म्यप्रसुप्तः सहसा प्रबुद्धः
 क्षपावसाने क्षितिपः प्रदध्यौ ॥ १३९ ॥

सदैव दुःस्वप्ननिरीक्षणेन
 शङ्काकलङ्कैर्मृशमाकुलोऽहम् ।
 अद्यापि मे तक्षशिलानिवासी
 न किं कुमारः प्रहिणोति स्नेहम् ॥ १४० ॥

किं विस्मृतो नित्यमविस्मृतस्य
 तस्याहमासन्नमुखोन्मुखस्य ।
 चिरप्रवासेन जनस्य नूनं
 स्नेहानुबन्धाः शिथिलीभवन्ति ॥ १४१ ॥

གས་པས་བཅེངས་ཀྱི་ཡི་སྒྲ་འདི་ཡང་།
 གྱུད་མང་དབྱངས་སྒྲ་གྱིས་མཚན་རབ་གསལ་བ།
 དེ་ཡི་ཉིད་མཚུངས་སྒྲ་བའི་རྩེས་མཐུན་པ།
 སྤྱི་ཟེའི་འཇིག་རྟེན་ལས་བཞིན་བདག་གིས་པས།

142

རེ་ཞིག་ཀྱི་སྒྲ་འདི་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱི།
 ཅི་སྒྲ་དེ་ཡི་བ་འདི་ཅི་ཡོངས་མི་ཤེས།
 སྐད་ཅིག་ཉིད་ལྟར་ནི་མ་བསམས་གྱུ་ལ་བོ་ཡི།
 ཉུག་ཅུས་བ་བཏང་བྱ་ནི་དེ་ནས་བོས།

143

རིང་ནས་མིག་བྲལ་དེ་ནི་འོང་བ་དག།
 མཚོ་སྐྱེས་དཔལ་དང་བྲལ་བ་བཞིན་མཐོང་ནས།
 རྒྱང་མར་བཅས་པའི་བྱ་ནི་ཡོངས་ཤེས་ཏེ།
 ས་ཡི་བདག་པོ་ཚོངས་པས་བཅོམ་ནས་འབྱུལ།

144

ཁ་བའི་ཟེར་མའི་ཐིགས་འདྲ་ཅུས་རིག་པས།
 དལ་གྱི་འདྲ་ཤེས་ཐོབ་པའི་མི་བདག་དེ།
 བཞིན་ལྷ་ཉ་བར་འོངས་བ་ཡད་པར་ནི།
 ཡང་དག་བཀའ་ནས་ཡུན་རིང་བྱ་ངན་བྱས།

145

शृणोमि चेमं गमकानुबन्धं
मूर्च्छद्विपञ्चा मधुरस्वराङ्गम् ।
तत्तुल्यमेव श्रवणानुकूलं
गन्धर्वलोकादिव गीतशब्दम् ॥ १४२ ॥

तस्यैव तावन्मृदुगीतमेत-
न्नूढः स कस्मात् किमिदं न जाने ।
क्षणं विचिन्त्येति विसृज्य राजा
महत्तरं पुत्रमथानिनाय ॥ १४३ ॥

दूरात्तमायान्तमुदस्तनेच-
सरोरुहं श्रीरहितं विलोक्य ।
पुत्रं परिज्ञाय बधूसहायं
महीपतिर्मोहहतः पपात ॥ १४४ ॥

स लब्धसंज्ञः शनकैर्जलेन
हिमच्छटाशीकरदन्तुरेण ।
समीपमाप्तं नृपतिः कुमार-
मुत्सङ्गमारोप्य चिरं शुशोच ॥ १४५ ॥

འཚོ་བའི་འཇིག་རྟེན་སྤྲོ་གྲོ་ཀྱི་ཏུད་བྱ།
 ལྷུག་བསྐལ་སྐབས་འདི་ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་སྒྲུང་བཞུག།
 ལྷ་ཡི་མཛེས་མ་མོངས་བྱེད་ཁྱོད་ཀྱི་ནི།
 སྤྲོ་གྲོ་ཀྱི་ཆུ་སྐྱེས་ཟུང་དེ་གང་དུ་སོང་།

146

ཟབ་མོའི་ས་གཞི་ཡོན་ཏན་རིན་ཅེན་མཛོད།
 སྤྱིང་སྒྲོབས་སྤང་བོ་དབྱངས་ཅན་གྲོགས་ཁྱོད་ལས།
 །ཁ་བས་བཅོམ་པའི་ཆུ་སྐྱེས་ཚལ་ལས་བཞིན།
 བློ་འདུལ་ས་གཞི་དཔལ་དེ་གང་དུ་སོང་།

147

གང་དུ་གཞུགས་དེ་མི་བཟོད་ཡོང་འདི་གར།
 འཕྱོར་དེ་གང་དུ་གང་དུ་སྐབས་ངན་འདི།
 བདག་སྤྱིང་མི་འགས་འདི་ལ་སྤྲོ་གྲོ་གིས།
 རོ་ཇིའི་མནངས་བྱིན་པ་ཡོངས་མི་ཤེས།

148

ཁྱོད་འཕྱོར་ཇིས་འབང་སྤྱེ་བོ་དེ་གང་དུ།
 ཁྱོད་ཀྱི་ཆུང་མ་གཡོ་མེད་གཅིག་བྱ་འདི།
 ལྷུག་ཀྱང་དམ་པའི་བདོན་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་བཞིན།
 རིགས་ཀྱི་ཇིས་མཐུན་འཁོར་གྱི་ལྷག་མར་གྱུར།

149

हा पुत्र नेत्रोत्सव जीवलोके
 कस्मादिमां दुःखदशां श्रितोऽसि ।
 विलोभनं तत् सुरसुन्दरीणां
 क लोचनाम्भोजयुगं गतं ते ॥ १४६ ॥

गाम्भीर्यभूमे गुणरत्नकोष
 सरस्वतीवल्लभ सत्वरामे ।
 त्वत्तः क सा विभ्रमभूः प्रयाता
 हिमाहताम्भोजवनादिव श्रीः ॥ १४७ ॥

रूपं क तत् कोदमसह्यमान्द्यं
 क सा विभूतिः क च दुर्दशेयम् ।
 न दीर्यते मे हृदयं न जाने
 केनास्य दत्तः कुलिशोपदेशः ॥ १४८ ॥

क्वासौ जनस्त्वद्विभवानुसारी
 कुलानुरूपा तव निश्चलेयम् ।
 एकैव पत्नी परिवारशेषः
 कञ्चेऽपि साधारिव धैर्यवृत्तिः ॥ १४९ ॥

ཞེས་པ་མཆི་མའི་གྱིན་གྱི་ཡི་གེ་ཉམས།

ཆོང་སྒྲ་བ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས།

དེ་ཡི་པང་ལས་བྱུར་དུ་སར་བབས་ཏེ།

གཞིན་ནུ་བདེན་པས་དེ་ལ་བདུན་ནས་སྒྲས།

150

ས་ཡི་བགྱ་བྱིན་བྱ་ངན་ནིས་པར་ཐོང་།

བྱ་ངན་དག་གིས་ཟེལ་མནན་བདེན་པ་མིན།

མཐོ་དང་དམའ་ནིས་ས་བརྒྱུ་སྒྲ་ངོས་པར་ནི།

ཁྱོང་བྱའི་རང་བཞིན་འདི་ནི་མེལ་ཆོ་བྱེད།

151

མི་ནིས་ས་དབང་ཕྱག་ངོ་མཚར་བདེ་བ་ཡི།

ནི་གྱིན་ཅན་དང་དཔལ་མཛོས་ཐོག་ལེ་ཅན།

ལུས་ཀྱང་མཐར་བྱེད་ཅེ་བའི་ལས་རྒྱུ་ལས་ཀྱིས།

སྒྲུལ་པས་སྒྲོགས་པ་སྐྱད་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ།

152

གཤམ་ཏེ་དངོས་མེད་ཉམས་ཁྱོང་སྤྱིད་པ་འདིར།

དངོས་ཆོགས་རང་བཞིན་བདེན་པར་བྱུར་བ་ན།

ཐུབ་པ་འདི་དག་ཁོངས་སྒྲོད་ཡོངས་བཏང་ནས།

ངོས་པར་དབེན་པ་དག་ཏུ་གནས་མི་བྱེད།

153

इत्यश्रुसंवेगविशीर्णवर्णं
प्रलापिनस्तस्य वचो निशम्य ।
नत्वा कुमारस्तमुवाच धीर-
स्तूर्णं तदङ्गादवतीर्य भूमिम् ॥ १५० ॥

विमुञ्च पृथ्वीपुरुङ्गत शोकं
शुचाभिभूता न भवन्ति धीराः ।
क्षयाय जागर्त्ति नतोन्रताना-
मेष स्वभावो भवितव्यतायाः ॥ १५१ ॥

ऐश्वर्यमाश्वर्यसुखावतंसं
लावण्यलक्ष्मीतिलकं वपुश्च ।
क्षणेन यात्येव कृतान्तनर्म
कर्म्मोर्मिनिर्म्माणहतं नराणाम् ॥ १५२ ॥

भवेदभावानुभवे भवेऽस्मिन्
सत्यस्वभावो यदि भाववर्गः ।
ध्रुवं न कुर्युर्मुनयस्तदैते
संत्यक्तभोगा विजने निवासम् ॥ १५३ ॥

ཅེས་སྒྲུམ་དེ་ལ་གྱུད་པའི་གྱུ་མཚན་ནི།
 གྱུ་ལ་པོ་ཕྱ་ངན་ལྡན་བས་ཡང་ཡང་དྲིས།
 དེ་ལ་དལ་གྱིས་སྤྱིང་ཡིག་དང་འབྲེལ་བའི།
 རང་གི་མིག་ནི་ནོས་པར་ཉམས་ཚུལ་བཤད།

154

སྤྱོད་ངན་སྤྱོད་པ་ནོས་ལ་འང་ས་སྤྱད་པའི།
 གདུམ་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་མི་བཟང་དེ་ཐོས་ནས།
 ལྷ་རེ་རྣམས་པོ་ཙེ་བ་ཡོངས་བཅད་པའི།
 ཡལ་འདབ་ཅན་བཞིན་འཛིན་བྱེད་ལུ་བ་འབྲེལ།

155

འདྲུ་ཤེས་ཐོབ་དེས་སྐར་གྱུ་སྤྱང་བ་ཡིས།
 བཀོད་པའི་སྤྱོད་པ་གྲུ་གྲུ་དེ་བསམས་ནས།
 དེ་ཡི་ཆད་པ་བྱད་མེད་གསོད་པ་ཡི།
 སྤྱིག་ལའང་ཚོས་ལ་གྲུ་བ་བཞིན་བཙོན་གྲུར།

156

གདུག་པའི་ནོས་པ་གཞོད་པ་གྱུ་ཆེ་བ།
 དེ་ལ་ལེན་སྤྱོད་རབ་དུ་བཙོན་པ་དེ།
 རང་ལས་སྤྱིན་བས་བཟོད་དཀའི་སྤྱུག་བསྐལ་དང་།
 ལྡན་པར་སྒྲུ་བའི་གཞོན་ནུས་རབ་དུ་བཞྌག།

157

इति ब्रुवाणः स विपन्निमित्तं
 पृष्टः पुनः शोकमयेन राज्ञा ।
 न्यवेद्यस्त्रेखनिबद्धमस्त्रै
 निजं शनैर्नेत्रविनाशवृत्तम् ॥ १५४ ॥

श्रुत्वैव तत्तीव्रदृशंसदृत्तं
 निदृत्तदृत्तेष्वपि न प्रदृत्तम् ।
 कुठारधारापरिभूतमूलः
 पपात शाखीव धरावमूलः ॥ १५५ ॥

स लब्धसंज्ञः कुटिलं विचिन्त्य
 तं तिष्ठरक्षाचरितप्रयोगम् ।
 समुद्ययौ स्त्रीबधपातकेऽपि
 धर्मादरेणैव विनिग्रहेऽस्याः ॥ १५६ ॥

क्रौर्यप्रकारे विपुलापकारे
 तस्मिन् प्रतीकारसमुद्यतं तम् ।
 अवारयद्दुःसहदुःखयोगं
 स्वकर्मपाकेन वदन् कुमारः ॥ १५७ ॥

ས་བདག་གཏུང་བས་གཟིང་ཅིང་བྱ་ངན་དང་།
 ཁྲོ་བས་ཚིག་བས་དེ་ལ་རབ་སྦྱས་པ།
 གཏུག་པ་ལ་ཆགས་འཕགས་མིན་གཏུམ་མོ་འདི།
 ཁྲོད་ནི་མོངས་བས་ཡོངས་སྤྱ་སྤྱང་ངས་ཅི།

158

སྤང་བར་སྦྱོར་དང་མཛེལ་བས་བཅིངས་པ་ལ།
 མཚུངས་པའི་ཡིད་ཅན་གང་དེ་མི་འཕ་ཅི།
 གང་ལ་གཞོད་ལ་ཁྲོ་བའི་ཆ་མེད་པ།
 དེ་ལ་ཕན་ལ་དྲིན་ཡང་ཇི་ལྟར་ཡོད།

159

ཅེས་པ་རབ་སྦྱ་ཤུགས་འབྱིན་གཟིང་བ་ཡི།
 ཡབ་ལ་གཞོན་ཏུ་བདེན་བས་རབ་སྦྱས་པ།
 གྱུ་ལ་པོ་བདག་ལ་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཆ་འགའ་མེད།
 མི་བཟད་གཞོད་ལ་འང་ཁྲོ་བའི་གཏུང་བ་མིན།

160

མི་བདག་རང་གི་ལག་གིས་སྤྱང་བ་བཞིན།
 གཤམ་ཏེ་མ་ལ་བདག་ཡིད་རབ་དང་ན།
 བདེན་བ་དེ་ཡིས་རེ་ཞིག་མིག་གཉིས་ནི།
 སྦྱོན་བཞིན་འཕལ་ལ་ཡང་དག་འབྱུང་བར་ཤོག།

161

तमब्रवीद्भूमिपतिर्व्यथार्तः
 शोकेन कोपेन च दह्यमानः ।
 मोहात् किमेतां निशितामनार्यां
 क्रौर्यप्रसक्तां परिरक्षसि त्वम् ॥ १५८ ॥

द्वेषोद्यते स्नेहनिबन्धने वा
 तुल्यं मनो यस्य स किमनुष्यः ।
 यस्यापकारेऽस्ति न रोषलेशः
 तस्योपकारेऽपि कथं प्रसादः ॥ १५९ ॥

इति श्वसन्तं प्रलपन्तमार्तं
 धीरः कुमारः पितरं जगाद ।
 राजन् न मे दुःखलवोऽस्ति कश्चित्
 तीव्रापकारेऽपि न मन्युतापः ॥ १६० ॥

मनः प्रसन्नं यदि मे जनन्यां
 येनोद्धृते च स्वकरेण नेत्रे ।
 तत्तेन सत्येन ममास्तु ताव-
 न्नेत्रद्वयं प्राक्तनमेव सद्यः ॥ १६१ ॥

ཅེས་བཟོད་ཙམ་ལ་དེ་ཡི་དུས་ཉིད་ན།
 མི་བདག་བྱ་ཡི་སྤྲུག་གི་མཚོ་སྤྲིས་རྒྱང་།
 འཇིག་རྟེན་བདན་བའི་བདུལ་ཞུགས་ཡིད་ཆེས་བྱེད།
 དཔལ་མོ་ནོམ་པར་ཆགས་བྱེད་རབ་དུ་བྱུང་།

162

འདིན་བྱེད་རྒྱང་གིས་ནོམ་པར་མཛོས་བྱུད་ཅིང་།
 སྤྲེ་གྲུ་ནོམས་ནི་བདེ་དང་སྤྱོད་བའི།
 བྱ་དེ་བྱུལ་ཚབ་ལས་ཕྱིར་བྱོགས་ཤེས་ནས།
 མི་བདག་དེ་ཡིས་ཕུན་ཚོགས་ནོམས་ལ་བསྐྱོས།

163

དེ་ནས་ས་བདག་གིས་ནི་བཙུན་མོ་ལ།
 དྲག་པོའི་གཞོན་ལ་མཚུངས་བའི་ལན་བསྐྱབས་བཞིན།
 རོ་འཇོག་དབང་པོ་ལ་ཡང་ཁྲོ་བའི་མི།
 བཟོད་དཀའ་དེ་ཡིས་བཟོད་པས་རབ་དུ་བཟང་།

164

དག་མཚན་དེ་ལས་དག་སྤྲོང་ཚོགས་གྲིས་དྲིས།
 དག་འདུན་གཞས་བཞིན་མཁས་པ་དེས་སྤྲིས་པ།
 ས་སྤྲོང་བྱ་འདི་སྤྲེ་བ་གཞན་ལ་ནི།
 ཀ་ཤིའི་གྲོང་ཁྲོར་དག་དུ་རྫོག་པར་བྱུང་།

165

इत्युक्तमात्रे नृपनन्दनस्य
 प्रादुर्बभूवाक्षिसरोजयुग्मम् ।
 सत्यव्रतप्रत्ययकारि लोके
 विलोभनं तत्क्षणमेव लक्ष्मणाः ॥ १६२ ॥

नृपः सुखोत्साहकरं प्रजानां
 विराजमानं नयनद्वयेन ।
 तं यौवराज्ये विमुखं विदित्वा
 तमात्मजं तत्प्रतिमं न्ययुङ्क्त ॥ १६३ ॥

घोरापचारे सदृशं विधाय
 पत्न्याः प्रतीकारमथ क्षितीशः ।
 क्रोधानलं तक्षशिलाधिपेऽपि
 तन्मर्षणाद्दुःसहमुत्ससर्ज ॥ १६४ ॥

तत् कौतुकाद्भिस्त्रुगणेन पृष्टः
 प्रोवाच सङ्गस्थविरः स विद्वान् ।
 जन्मान्तरे लुब्धक एष काशी-
 पुरे बभूव क्षितिपालपुत्रः ॥ १६५ ॥

དེ་ཡིས་གངས་ལྗན་ངོས་ཀྱི་སྤྲུལ་ཞུགས་པའི།
 རི་དགས་ལྔ་བཅུ་དག་ནི་ཐོབ་གུར་ནས།
 མིག་དག་ཕྱང་ནས་ལོང་བར་རབ་བསྐྱབས་ཏེ།
 ཇི་ལྟར་ཉི་བར་འཁོར་བ་རིས་གྲིས་བསང།

166

དེ་ནས་སྐྱེ་བཞུགས་ལ་ཡང་མཆོད་དཔེན་བྱ།
 སྤྲུལ་དྲ་ཞེས་ནི་བྲིས་པ་རབ་མོངས་ལས།
 མཆོད་ཏེན་གྲིས་ནི་བྲིལ་བའི་སྐྱ་བཞུགས་ཀྱི།
 བཞིན་རས་པདྨ་མཆོན་གྲིས་མིག་མེད་བྱས།

167

འདྲ་ཤེས་བསྐྱང་དེས་དེ་ཡི་སྤྲུལ་རྩང་དག།
 ཡིན་ཏེ་ལའི་རང་བཞིན་གསལ་དུ་བསྐྱབས།
 དེ་ནས་སྐྱེ་བཞུགས་ལ་ཡང་མཆོད་ཏེན་ནི།
 ཞིག་པ་གསོ་དང་མཆོད་པ་དག་ཀྱང་བྱས།

168

ནགས་སུ་རི་དགས་ནོམས་ཀྱི་མིག་ཐོགས་ཤིང་།
 བྲིས་པས་མཆོད་ཏེན་སྐྱ་བཞུགས་སྤྲུལ་བྲིས་པས།
 བྲིལ་པོའི་བྱ་འདས་སྐྱེ་བ་བཞུགས་ནོམས་དང་།
 ད་ལྟ་མིག་དག་ནོམ་པར་ཉམས་པ་ཐོབ།

169

गुहाप्रविष्टं हिमवत्तटान्ते
 लब्धा मृगाणां शतपञ्चकं सः ।
 अन्धं विधायास्त्रिविपाटनेन
 यथोपयुक्तं न्यवधीत् क्रमेण ॥ १६६ ॥

अथान्यजन्मन्यपि वालकोऽसौ
 मुग्धाभिधः श्रेष्ठिसुतः प्रमोहात् ।
 चकार चैत्यप्रतिमा-जिनस्य
 शस्त्रेण निर्लोचनमाननाजम् ॥ १६७ ॥

संजातसंज्ञश्च नवेन्द्रनील-
 मयं व्यधादस्त्रियुगं स तस्य ।
 ततोऽन्यजन्मन्यपि शीर्णचैत्य-
 संस्कारपूजां स पुनश्चकार ॥ १६८ ॥

नेत्रापहारेण वने मृगाणां
 वाल्ये च चैत्यप्रतिमास्त्रिलोपात्
 अवाप्तवानेष विनाशमक्ष्णो-
 र्जन्मान्तरेष्वद्य च राजपुत्रः ॥ १६९ ॥

རིན་ཅེན་མིག་ལྷན་སྐྱེ་གཟུགས་བྱས་པ་ཡིས།

ནིས་པར་ཉམས་པའི་མིག་ནི་སྒྲར་ཡང་ཐོབ།

མཆོད་རྟེན་ཞིག་པ་རབ་དུ་གྱིས་བྱས་པས།

རབ་དུ་དད་ལྷན་མཛེས་པའི་རང་བཞིན་གྱུར།

170

གྱུན་ཞུགས་འབྲས་བྱར་རབ་འཇུག་འི་མ་དང་བྲལ་སྒྲུང་བའི་རིམ་བ་འདི་ཡིས་ནི།

ཆགས་བྲལ་རབ་འབར་བའི་པ་མཐོང་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དག་ལ་གནས་པའི་

དབང་གྱུར་ཐོབ།

དུས་ཀྱི་ཡང་དག་བསོད་ནམས་དབང་ལས་དལ་གྱི་ཚོགས་པའི་སངས་

གྱིས་ཉིད་དུ་འགྱུར།

ཞེས་པ་གནས་བཏོན་གྱིས་གསུང་དག་སྒྲོང་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་

ལྷན་པར་གྱུར།

171

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་

བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀྱང་ལའི་རྟོགས་པ་བཟོད་པའི་ཡལ་

འདབ་ལྔ་བཅུ་ཙྰ་དག་པའོ།།

स रत्ननेत्रां प्रतिमाञ्च कृत्वा
 दृष्टिं विनष्टां पुनराससाद ।
 विशीर्णचैत्यप्रतिपूरणेन
 प्रासादिकः कान्तिमयश्च जातः ॥ १७० ॥

श्रोतःप्राप्तिफलप्रदत्तविमलालोकक्रमेणामुना
 वैराग्योज्ज्वलसत्यदर्शनविधौ लब्धाधिकारस्थितिः ।
 सम्यक् पुण्यवशादुपैष्यति शनैः कालेन संबुद्धता-
 मित्युक्तः स्थविरेण भिक्षुनिवहः श्रुत्वाभवद्विस्मितः ॥ १७१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 कुणालावदानं नाम एकोनषष्ठितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LX.

ཀླུ་གཞིན་ནུ་འི་རྟོག་བརྗོད་ནི།

ཡལ་འདབ་རྒྱལ་ཅུ་པ་འོ།

འདི་ནི་མི་ནྟམས་ལུས་དག་ཉིན་མེངས་ཕུང་པོས་རབ་དུ་གཏུངས།
འཛིག་རྟེན་པ་རེལ་དུ་ཡང་མི་བཟད་དཀྱལ་བའི་མི་ཡིས་བསྐྱེགས།
སྐྱབས་འགྲོའི་བསོད་ནམས་དང་ནི་བསྐྱབ་པའི་གནས་དག་ཐོབ་ནྟམས་གྱི།
ལུས་ལ་ནམ་ཡང་སྤྱག་བསྐྱལ་དག་གིས་སྤྱག་པའི་མཐུ་ཡོད་མིན། 1

གྱི་མཚོའི་མཐར་ནི་ནོར་ཞེས་པའི། ཀླུ་ནི་གཉེན་མང་ལྷན་པ་བྱུང་།
གཏིངས་ཀའི་རིན་ཅེན་རབ་འབར་གྱིས། ལྷང་བས་སྡོན་མེད་ཉིན་མེད་བྱས། 2

དེ་ཡི་ཁང་པར་ཉིན་མཚན་དུ། བྱེ་ཚན་དག་ནི་བབས་གྱུར་དེ།
གང་གིས་ལག་འགྲོ་ནྟམས་གྱི་ལུས། གཏུང་བ་རྒྱལ་པོས་ཉིན་པར་གྱུར། 3

ནོར་བཟང་ཞེས་བྱ་གཅེས་པའི་བྱ། རང་བཞིན་ཉིད་གྱིས་རབ་གཞིན་པ།
བྱེ་མས་ཡོངས་སུ་གཟིར་གྱུར་པས། ལྷ་ཞིག་དེ་ལ་རབ་དུ་བྱིས། 4

རྣམ་ཐོག་བྱེ་མ་ཚ་བ་འདིས། བདག་ཅག་ཅི་སྤྲད་གཏུང་བར་བྱེད།
སྤྲུགས་དང་ཅོ་བའི་སྦྱོར་བ་དག། ཅི་ཡི་ཉི་བར་ཞི་བར་འགྱུར། 5

षष्ठितमः पल्लवः ।

नागकुमारावदानम् ।

इह कषति शरीरं क्लेशराशिर्नराणां
दहति च परलोके नारकः क्रूरवह्निः ।
शरणगमनपुण्यप्राप्तशिश्नापदानां
प्रभवति नतु देहे दुःखदाहः कदाचित् ॥ १ ॥

धननामा समुद्रान्ते नागोऽभूद्बहुबान्धवः ।
फणारत्नोज्ज्वलालोककलितापूर्ववासरः ॥ २ ॥

पपाताहर्निशं तस्य भवने तप्तवालुका ।
ययाङ्गेषु भुजङ्गानां तीव्रतापव्यथाभवत् ॥ ३ ॥

कदाचित् सुधनो नाम पुत्रः पप्रच्छ तं प्रियः ।
सुकुमारः प्रकृत्यैव वालुकापरिपीडितः ॥ ४ ॥

कस्मादस्मानियं तात बाधते तप्तवालुका ।
मन्त्रमूलप्रयोगेन केनेयमुपशाम्यति ॥ ५ ॥

འགའ་ཞིག་བདག་ལས་རྒྱལ་པ་དང་། གཞན་ནི་བདག་ལས་དམན་པ་ཡི།

ཀླུ་ནི་གྱི་མཚོ་འདི་ན་གནས། ཡུ་ཉིད་རྒྱལ་བཟུལ་གྱིས་གཟིང་ཅི།

6

ཞེས་པ་བྱ་ཡིས་དྲིས་དེ་ལ། རྩོད་གྲོས་ཆེན་པོ་དེས་སྒྲུས་བྱ།

ཇི་ལྟར་གདེངས་ཅན་གཞན་གྱི་ཚོས། ཤེས་པ་དེ་ལྟར་ཡུ་ཅག་མིན།

7

ཚོས་ཀྱི་ཉེར་བཟུན་གྱིས་དག་པ། ཞི་ཞིང་བདེན་པར་སྒྲུ་ནི་མས་ལ།

དེས་པར་ཉེ་བར་གདུང་གུར་པ། ལུས་ལ་མ་ཡིན་ཡིད་ལ་འདྲ་མིན།

8

སངས་གྱིས་ཚོས་དང་ཚོགས་ཞེས་པ། སྐབས་འོས་བསོད་ནམས་དགོན་ཙམ་ནི།

གསུམ་ལ་སྐབས་སོང་མཁས་པ་གང་། དེ་ལ་ཡོངས་གདུང་རིག་མི་བྱེད།

9

གང་གིས་ཉོན་མོངས་རབ་ཞི་པའི། བསྐྱབ་པའི་གནས་ནི་མས་ཐོབ་གྱུར་ཅིང་།

བདུད་རྩིས་བུན་པ་དེ་དག་ལ། སྤྲིག་དང་འཇིགས་པ་གང་ལ་སྦྱོད།

10

ཤུ་ཀྱུ་ཐུབ་པ་འཇིག་རྟེན་གྱི། ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རབ་ཞིའི་གཉེན།

གྲིལ་བ་གྲིལ་བྱེད་ཚལ་གནས་པ། མཉན་ཡོད་ན་ནི་བཅོམ་ལྷན་ཡོད།

11

སྤྱིང་ཇི་ཁྱ་བའི་འོད་བསྐྱེད་དེ། སེམས་དཔའ་ལྟར་དཀར་མནང་གུ་གིས།

འོད་ཟེར་ཚོགས་ཀྱི་འགྲོ་གསུམ་དུ། བདུད་རྩིའི་ཆར་པ་མངོན་པར་འབེབས།

12

གང་ཞིག་ནིས་པར་མ་ཐུལ་བས། བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐོབ་མི་སྤྱང་བ།

དེ་དག་དཔུལ་བ་མི་བཟད་པས། གདུང་བ་རྒྱག་པོས་བརྒྱག་པར་འགྱུར།

13

अस्मदभ्यधिकाः केचिदस्मत्प्रत्यवराः परे ।

नागाः सन्ति समुद्रेऽस्मिन् दुःखार्ता वयमेव किम् ॥ ६ ॥

इति पृष्टः स पुत्रेण तमुवाच महामतिः ।

यथान्ये फणिनः पुत्र धर्मज्ञा न तथा वयम् ॥ ७ ॥

धर्मीपदेशशुद्धानां शान्तानां सत्यवादिनाम् ।

उपतापो भवत्येव न शारीरो न मानसः ॥ ८ ॥

न तान् स्पृशति सन्तापः पुण्यं रत्नत्रयं बुधाः ।

ये बुद्धधर्मसंघाख्यं शरण्यं शरणं गताः ॥ ९ ॥

शिक्षापदान्यवाप्तानि क्लेशप्रशमनानि यैः ।

तेषाममृतसिक्तानां पापतापभयं कुतः ॥ १० ॥

आवस्थ्यामस्ति भगवान् जिने जेतवनाश्रयः ।

लोके शाक्यमुनिः सर्वक्लेशप्रशमबान्धवः ॥ ११ ॥

उपदेशांशुनिवहैः सत्वशुभ्रैर्जगत्त्रये ।

करुणाकौमुदीसूतिरमृतं सोऽभिवर्षति ॥ १२ ॥

दुर्विनीता न रक्षन्ति प्राप्य शिक्षापदानि ये ।

तीव्रतापमयस्तेषां नरकेष्वक्षयः क्षयः ॥ १३ ॥

- གེས་པ་ལ་དང་མ་ཡི་ཡང་། ཚོག་དག་ཐོས་ནས་ལག་འགྲོ་ནི།
 མ་དོག་མཚོག་དག་ཡོངས་བརྒྱུང་ནས། དག་པའི་གྱུལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སོང་། 14
- ཚོག་ཤེས་སྒྲོར་ནི་མཛོན་ཕྱོགས་དེས། བདེ་བར་ག་ཤེགས་པའི་གནས་ཕྱིན་དེ།
 དེར་ནི་ཚོས་དག་ཉན་པ་ལ། ཚོགས་པའི་འཁོར་དག་མཐོང་བར་གྱུར། 15
- བཞིན་རས་མཛོས་ཤིང་སྒྲུན་ཡངས་པ། རྒྱུ་པ་ཉ་དང་པད་ཚལ་དག།
 འགྲོགས་པ་བཞིན་དུ་བདེ་སྤྱོད་པའི། གྱུལ་བ་དེར་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 16
- ཉེ་བར་སྤོན་བྱེད་མཚུ་ཡིས་ནི། ཆགས་ལྷན་ནིས་ཀྱི་དམར་བ་ཉིད།
 རབ་གྱིས་དམན་བ་ཉིད་བྱས་ཤིང་། གསལ་བར་རྩེལ་གྱིས་གཞོན་པ་བཞིན། 17
- གྱིན་དང་བྲལ་བའི་མཛོས་སྤྲུལ་གིས། ནྤ་བའི་ཞགས་པ་རབ་བཀྱན་ཅིང་།
 རྒྱུ་བ་དང་བྲལ་སྤོང་བ་ཉིད། རབ་དུ་གྱིས་པ་སྤོན་པ་བཞིན། 18
- དབྱང་པ་ཚོས་ཀྱི་གཉིས་འབྱུང་ལག། ཕྱིན་པས་མཛོས་པ་ནིས་པར་འཛོན།
 ལྷས་མཐུའི་ཁང་པ་དག་གི་ནི། ཀ་བ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་བཞིན། 19
- ཚོས་གོས་གྱིན་གང་ལྷན་པ་ཡིས། ཞབས་ཀྱི་བྲིབ་མ་སྤོ་བྱེད་པ།
 ས་གཞི་དོགས་པ་ཐོབ་པ་ལ། བསྐྱེད་ཀྱོགས་ནིས་ཀྱིས་བསྐྱབས་བཞིན། 20
- ལུས་ཀྱི་མཛོས་པ་གྱིས་པ་ནི། སྒྲུན་གྱི་བདུད་ཅིའི་ཆར་འབབས་པས།
 དམ་པ་ནིས་ཀྱི་འཁོར་བ་ཡིས། བྱ་ངན་ཡོངས་གདུང་བསྒྲོག་པ་བཞིན། 21

इति श्रुत्वा पितुर्वाक्यं जनन्याश्च भुजङ्गमः ।
आदाय दिव्यपुष्पाणि पुण्यं जेतवनं ययौ ॥ १४ ॥

सुगताश्रममासाद्य धर्मश्रवणसङ्गताम् ।
ददर्श पर्षदं तत्र स सन्तोषमुखोन्मुखीम् ॥ १५ ॥

तत्रापश्यज्जिनं कान्तवदनं दीर्घलोचनम् ।
पूर्णेन्दुपद्मवनयोरिव मैत्रीसुखप्रदम् ॥ १६ ॥

उपदेशकृता व्यक्तमधरेणाधरीकृताम् ।
तर्जयन्तमिवोत्सिक्तां रागिवर्गस्य रक्तताम् ॥ १७ ॥

निराभरणलावण्यकर्णपाशविभूषितम् ।
दर्शयन्तमिवासक्तां^१ निरावरणशून्यताम् ॥ १८ ॥

धर्मद्विपकरौ बाहू विभ्राणं दानशोभितौ ।
प्रभावभवनस्तम्भौ शतकुम्भमयाविव ॥ १९ ॥

दिशन्तं चरणच्छायां चौरैरावरणं भुवः ।
लब्धप्रबोधैर्विहितामिव राजीवजीवितैः ॥ २० ॥

देहकान्तिवितानेन नयनामृतवर्षिणा ।
संसारमरुसन्तापं वारयन्तं सतामिव ॥ २१ ॥

१ H. °मिवोत्सिक्तां ।

२ means निष्कलङ्कवैराग्यम् ।

དེ་མཐོང་ཉིད་ན་ཁྱུ་ཡི་བྱ། ཡོངས་སྤྱུ་གདུང་བ་བདང་བར་གྱུར།
བདག་ཉིད་ཆེ་ནི་མས་མཐོང་བ་ཉིད། གདུང་བའི་སྒྲིན་ཀྱན་ཞི་བར་བྱེད། 22

སྒྲིམ་པ་མེ་དྲོག་གིས་གང་བ། དེ་ལ་གཏོར་ནས་དེས་ཕྱག་གསལ།
དེ་ཡི་ཞབས་པད་རིག་པ་ཡིས། འཕྲུལ་ལ་བསིལ་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 23

ད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱི་ནི། བསྐྱབ་པའི་གནས་ཐོབ་མཁས་པ་དེས།
ཐལ་མོ་སྦྱར་ནས་དེ་ལ་ནི། ཇི་སྤྱིད་འཛོཾ་བར་ལྷག་གནས་བྱས། 24

དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས་གསུངས་པ། ཐམས་ཅད་རྗེས་སྤྱུ་གཟུང་བྱ་ལ།
གཅིག་ཉིད་ཁོ་ནའི་ལྷག་གནས་ནི། ཇི་སྤྱིད་འཛོཾ་བའི་ལྷར་འོས། 25

གྲུས་ལ་དབྱེས་པས་དེ་བཞིན་ནས། དེ་ལ་བཙོན་པས་བཅོམ་ལྷན་དེ།
གཤེདས་ཅན་ནི་མ་པར་བཏོག་པ་ནི། ཡོངས་རྫོགས་མཛད་ཅིང་དལ་གྱིས་ཆས། 26

དག་སྒྲོང་ཆོགས་གྱིས་སྒྲུ་བྱངས་ནས། དེས་གྱིས་བྱོན་པ་དེ་ལ་ནི།
ཁྱུ་ཡི་མཐུ་ལས་གནས་དང་གནས། མཐོང་རིས་ལྟ་བུར་མཛོཾ་པ་བསྐྱབས། 27

རིན་ཅན་གསེར་འོད་བཟ་བ་ཡི། མཚོག་གི་སྤྱིད་ཆལ་མཛོཾ་པ་དང་།
ཡོངས་སྤྱིད་འཛོཾ་པས་བྲེལ་བ་ཡིས། འབང་དང་འབང་མའི་ཆོགས་གྱིས་དང་། 28

ག་ཤུར་ཅན་དན་གྱི་ཆེ་ཡི། རོ་ལལ་འཕྱང་བས་བཞུན་པ་ཡིས།
གནས་དང་གནས་སྤྱུ་གཟུང་ལག་ཁྱུང་། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དེ་ཡིས་བྱས། 29

तं विलोक्यैव तत्याज सन्तपं नागनन्दनः ।
सर्वार्तिदोषशमनं दर्शनं हि महात्मनाम् ॥ २२ ॥

प्रणनाम स तं कीर्णसम्पूर्णकुसुमाञ्जलिः ।
तत्पादपद्मस्पर्शेन सद्यः शीतलतां गतः ॥ २३ ॥

कृती भगवतः प्राप्य ततः शिक्षापदानि सः ।
चक्रे कृताञ्जलिस्तस्य यावज्जीवाधिवासनाम् ॥ २४ ॥

तमावभाषे भगवानेकस्यैवाधिवासना ।
अनुग्राह्येषु सर्वेषु यावज्जीवं न युज्यते ॥ २५ ॥

इत्युक्त्वा प्रणयिप्रीत्यै भगवान् सततोद्यतः ।
शनैः प्रतस्थे सङ्कल्पं भोगिनः परिपूरयन् ॥ २६ ॥

क्रमेणागच्छतस्तस्य भिक्षुसंघाग्रयायिनः ।
प्रभावादिदधे नागः स्वर्गशोभां पदे पदे ॥ २७ ॥

हेमरत्नांशुश्रवत्तान् दिव्योद्यानमनोहरान् ।
भोगोपसंग्रहव्यग्रदासदासीगणावृतान् ॥ २८ ॥

कर्पूरचन्दनोदारहारप्रालम्बभूषितान् ।
स्थाने स्थाने भगवतः स विहारानकारयत् ॥ २९ ॥

དེ་ནས་ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས། ཞེས་པ་འོད་མའི་ཚལ་དུ་བྱིན།

དེ་ཡི་ཡོངས་སྟོན་ཚོགས་ཀྱན་གྱིས། བཅོམ་ཐུན་འདས་ལ་མཚོན་པ་བྱས། 30

དེར་ནི་དེ་ཡིས་ཁྲ་གསུམ་དུ། དག་འདུན་དང་བཅས་བདེ་གཤེགས་མཚོན།

དོ་ཤལ་རིན་ཅེན་འོད་ཀྱིས་བསྐོར། ཡ་མཚན་ཀྱན་དགའ་ཐུན་ལ་གསུངས། 31

གཤེངས་ཅན་འདི་ནི་བསྐྱལ་པ་བཀྱིར་མི་གཡོ།

བདེ་བའི་ཡོངས་སྟོན་གྱན་གྱི་སྟོན་དུ་གྱུར།

འོད་ཀྱང་སྦྱེ་བ་གཞན་ལ་བྱང་ཅུབ་ཀྱང།

རབ་དུ་འབད་བས་གསལ་བར་བྱེད་བར་འགྱུར། 32

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་བའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དབའི་དྲོགས་པ་
བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ལས་ཁྲ་གཞིན་ནུའི་དྲོགས་པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་
འདབ་ལྷེ་རྒྱལ་ཅུ་པའོ།

करन्दकनिवासाख्यं प्राप्य वेणुवनं ततः ।

स सर्व्वभोगसम्भारैर्भगवन्तमपूजयत् ॥ ३० ॥

तेन मासत्रयीं तत्र ससंधः सुगतोऽर्चितः ।

जचे विस्मितमानन्दं हाररत्नांशुकैर्दृतः ॥ ३१ ॥

एष कल्पशतमच्युतः फणी

सर्व्वभोगसुखभागविविधति ।

बोधिमप्यपरजन्मनि स्फुटां

किञ्च सुप्रणिहितः करिष्यति ॥ ३२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
नागकुमारावदानं नाम षष्ठितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXI.

ཞིང་པའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

སྤྱན་པའི་རབ་དུ་གཏོར་དག་ལྷུང་ཡང་རབ་དུ་འགྲོ་བར་འགྱུར།
ནམ་དག་སློ་ལྷན་བྱིས་དུ་དཔལ་ནི་རང་ཉིད་འོད་བར་འགྱུར།
སྤྱེས་བྱ་དམ་པ་ནམས་ཀྱིས་ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བ་དག།
དབྱལ་བའི་རབ་རིབ་མི་བཟད་འཕྲོག་པའི་གྱུན་གྱི་ཁོར་བྱ་ཡིན།

1

མཉན་ཡོད་དུ་སྤྲོན་བྲས་ཟེ་ནི། ཁོར་མེད་བཀྲ་ཤིས་ཞེས་བྱ་བ།
འཚོ་བ་བྲལ་བས་འཚོ་བའི་ཐབས། འབྲས་བྱ་རྒྱུང་བའི་ཞིང་ལས་བརྟེན།

2

ཞིང་ལས་ལ་ཆགས་གང་བ་དང་། རྒྱུང་དང་ཚ་བས་ཉེན་པ་དེས།
ཐོང་བ་དང་ནི་རྟོག་ཅིད་ཁྱར། བྱིར་ཞིང་འོང་དང་འགྲོ་བ་བྱས།

3

ནམ་ཞིག་རྒྱུང་ས་དང་བཅས་དེད། ལས་དུ་གྱུལ་བ་ཉན་ཐོས་དང་།
ལྷན་ཅིག་བྱོན་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། འཕྲལ་ལ་རབ་དུ་དང་བར་གྱུར།

4

སྤྱན་བའི་བསོད་ནམས་ཡོངས་ཟད་ལས། དབྱལ་བའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་མི་བཟད་པ།
སེམས་ཤིང་དེ་ཡིས་རྒྱུང་མ་ནི། རབ་དང་བཞིན་ལྷན་ལ་སྤྲུས་པ།

5

एकषष्टितमः पञ्चवः ।

कर्षकावदानम् ।

मूढस्य हस्तपतितोऽपि निधिः प्रयाति
लक्ष्मीः स्वयं भवनमेति विशुद्धबुद्धेः ।
दारिद्र्यतीव्रतिमिरापहरः प्रकामं
पुंसां विभूषणमणिर्मनसः प्रसादः ॥ १ ॥

आवस्थां स्वस्तिको नाम ब्राह्मणो निर्धनः पुरा ।
अशिश्रियत् कृशफलामगत्या कृषिजीविकाम् ॥ २ ॥

स श्वेचकर्मनिरतः शीतवातातपक्षतः ।
चकार हलकुहालभारवाहो गतागतम् ॥ ३ ॥

स कदाचित् समायान्तं आवकैः सहितं पथि ।
जिनं जायासखो दृष्ट्वा प्रसादं सहसा ययौ ॥ ४ ॥

प्रसन्नवदनां पत्नीं स जगाद विचिन्तयन् ।
दारिद्र्यादुःखमसमं दानपुण्यपरिक्षयात् ॥ ५ ॥

བཅོས་ལྷན་འདས་ནི་ཡུ་ཅག་གིས། རྟོག་གཅིག་གིས་ཀྱང་མ་མཆོད་ལས།
བསོད་ནམས་ཟོང་གིས་ཐོབ་པའི་ནོར། སྤྲུལ་ཆོག་སྤྲུལ་ལ་གཤེད་པ།

6

ཤི་བ་གསོན་ཉིང་འཛིག་རྟོན་ན། གྲགས་པ་ཉལས་པ་ཤི་བ་ཉིང་།
ནོར་མེད་སྦྱེ་བོ་མཛེས་པ་ནི། གསོན་ལ་མ་ཡིན་གཤིན་ལ་མིན།

7

ནོར་རིགས་ནོར་ནི་རིག་པ་སྟེ། ནོར་ཆོས་ནོར་ནི་གྲགས་པ་ཡིན།
ནོར་གྱིས་དམན་ཞིང་བསྐྱངས་པ་ཡིས། འཛོལ་པའི་ཡོན་ཏན་ནམས་ཀྱིས་ཅི།

8

གཞན་གྱི་ཉེ་འཁོར་གྱུར་པ་ཡིས། དབྱལ་པའི་ཡོན་ཏན་དམ་པས་ཅི།
ཁྱེད་དུ་བ་པ་ལ་ནོར་བྱ་ཡིས། གསེར་གྱི་ནང་ལ་དུ་བ་དོན་གྱིས་བཞིན།

9

དབྱལ་བོ་སྦྱིན་པ་དག་དང་བྲལ་བས་སྦྱར་ཡང་དབྱལ་བོར་རབ་དུ་འཛུང་།
དབྱལ་བོ་ནོར་ལ་ཆགས་པས་གཞན་དབང་སྲིག་པའི་བདག་ཉིད་དག་དུ་འགྱུར།
དབྱལ་བོ་དབྱགས་དང་བཅས་ཀྱང་ཤི་ཞེས་འདི་ལ་བྱད་བར་སྒོ་བྲོས་མེད།
དབྱལ་བོ་བྲོགས་བཅུ་འདི་དག་རང་གི་སྦྱེ་བོ་དག་གིས་དམན་པ་བཞིན།

10

དེ་སྦྱང་དམན་ལ་མཉེས་གཤིན་པའི། བདེ་བར་གཤེགས་པ་མཆོད་པར་བྱ།
སངས་གྱིས་མཉེས་པར་མ་བྱས་པའི། ཆོངས་ལ་དགོ་བ་གཤེད་པའོ།

11

བསྐྱེད་འདབ་ས་ལྟ་བུའི་སྦྱན། ལོངས་པའི་གཉེན་འདིས་གང་གང་དུ།
སྦྱན་ནི་འཕངས་པ་དེ་དང་དེར། དཔལ་ནི་གནས་པ་དག་གིས་ཤེས།

12

आवाभ्यामेष भगवान् पिण्डकेनापि नार्चितः ।

कुतः पुण्यपणप्राप्या धनसम्पत्तिरावयोः ॥ ६ ॥

जीवत्यवमते लोके नष्टकीर्तिर्विपद्यते ।

न स जीवो न निर्जीवः शोभते निर्धनो जनः ॥ ७ ॥

धनं जातिर्धनं विद्या धनं धर्मो धनं यशः ।

किं धनेन विहीनानां याच्जानिर्जीवितैर्गुणैः ॥ ८ ॥

परोपकरणीभूतैः किं दरिद्रस्य सद्गुणैः ।

क्लेशार्थैर्भारिकस्येव मणिकाञ्चनभूषणैः ॥ ९ ॥

दरिद्रो दारिद्र्यं प्रविशति पुनर्दानविरहा-

दरिद्रः पापात्मा भवति धनलिप्सापरवशः ।

दरिद्रः सोच्छासो मृत इति न चाचास्ति विमति-

दरिद्रस्यैवैता निजजनविहीना दश दिशः ॥ १० ॥

अभ्यर्चयावः सुगतं तस्मात् कृपणवत्सलम् ।

अनाराधितबुद्धानां मुग्धानां कुशलं कुतः ॥ ११ ॥

एष पद्मपलाशाक्षः क्षिपत्यापन्नवान्धवः ।

यत्र यत्र दृशं जाने तत्र तत्राशयः श्रियः ॥ १२ ॥

དེ་སྐད་བདག་པོའི་ཚིག་ཐོས་ནས། ཁྱིམ་དུ་གུས་བྱས་བྱས་ཟེམས།
ཟས་ནི་གཙང་མར་སྦྱར་བ་དག། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱབས། 13

བཅོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་། དེ་དག་བསམ་བ་ཡོངས་མཁྱེན་ནས།
གུས་པས་གསོལ་བ་འདེབས་པ་དེའི། མཚོད་པ་དག་ནི་སྤང་བར་མཛད། 14

དབྱལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་རབ་བསལ་བ། བདག་ལ་འབྱོར་པ་འབྱུང་བུར་ཅིག།
ཅེས་པའི་སྒྲོན་ལས་གཉིས་སྦྱེས་ཀྱིས། གྱུལ་བ་མཚོད་པའི་མཆུག་དུ་བྱས། 15

དེ་ནས་བྲས་ཟེ་རང་ཞིང་དུ། མོང་བས་འབྱ་ནས་སྤྱ་གུ་ནི།
ཐམས་ཅད་གསེར་དུ་མཐོང་བུར་ནས། འབྲས་ལ་ཉིད་དབྱལ་བ་གཏང་། 16

ས་ཡི་བདག་པོ་གསལ་གྱུལ་གྱིས། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ལས་འབྱུངས་པའི།
གསེར་དག་མཐོང་ནས་ལ་མཚན་དེ། དགའ་བས་གྱུལ་པོའི་ཆ་ཤས་བཏང་། 17

ཤིན་དུ་མང་པོའི་གསེར་དེ་ཡིས། དབང་ཕྱུག་གཏིར་ཐོབ་གཉིས་སྦྱེས་ཀྱིས།
རྫོགས་སངས་གྱུས་སོགས་དགའ་འདུན་ནི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱན་གྱིས་རབ་དུ་མཚོད། 18

སྒྲོན་པས་ཚོས་ནི་བསྟན་པ་ཡིས། གྱུན་དུ་ཞུགས་པའི་འབྲས་ཐོབ་ནས།
བདེན་མཐོང་དེ་ཡིས་དུས་ཀྱིས་ནི། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཡང་དག་སྤངས། 19

ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རབ་བཅོམ་སྟེ། དེ་ཡིས་དག་བཅོམ་ཉིད་ཐོབ་ཆོ།
ལས་དེ་དག་སྤོང་ནས་ཀྱིས་དྲིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་མངོན་པར་གསུངས། 20

इति पत्युर्वचः श्रुत्वा ब्राह्मणी सादरा गृहे ।
शुचिप्रणीतं विदधे भोज्यं भगवतः कृते ॥ १३ ॥

भगवानपि सर्व्वज्ञस्तयोर्ज्ञात्वा समीहितम् ।
प्रणयार्थनया चक्रे तस्य पूजाप्रतिग्रहम् ॥ १४ ॥

व्यक्तदारिद्र्यदुःखस्य भूयान्मे विभवोद्भवः ।
चकार जिनपूजान्ते प्रणिधानमिति द्विजः ॥ १५ ॥

अथ गत्वा निजं श्लेचं विप्रः शस्ययवाङ्कुरान् ।
सर्व्वानपश्यत् सौवर्णान् सहसा त्यक्तदुर्गतिः ॥ १६ ॥

तस्य पुण्यसमुद्भूतं दृष्ट्वा हेम महीपतिः ।
तत्याज विस्मितः प्रीत्या राजभागं प्रसेनजित् ॥ १७ ॥

तेन हेम्ना सुमहता लब्धैश्वर्य्यनिधिर्द्विजः ।
स बुद्धप्रमुखं सङ्घं सर्व्वभोगैरपूजयत् ॥ १८ ॥

धर्मदेशनया शास्तुः श्रोतःप्राप्तिफलोदयात् ।
दृष्टसत्यः स कालेन प्रव्रज्यां समुपाददे ॥ १९ ॥

सर्व्वक्लेशप्रहाणेन तस्मिन्नर्हत्त्वमागते ।
तत्कर्म भिक्षुभिः पृष्टो भगवानभ्यभाषत ॥ २० ॥

སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་བྱས་ཟེ་འདིས། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་བཅས་ལྡན་འདས།
འོད་སྤངས་ཀྱིས་ནི་བསྟན་པ་ལ། མངས་པར་སྦྱོད་པ་སྟོན་ཆེ་སྦྱད།

21

ཉིད་བང་དབང་བཅས་ལྡན་མཆོད་པ། ཤིན་དུ་ཆེ་བའི་གྲུབ་པ་འདི།
བདག་གི་སྟོན་དུ་སྐྱེ་བ་འདིར། འདི་ལ་དེ་ཡིས་ཡང་དག་བསྟན།

22

དེ་སྐད་དེ་ཡི་ལེགས་བྱས་གྱུ་ལ་བས་གསུངས་པ་ཐོས་གྱུར་ནས།
དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་ནང་དུ་འཕོས་བཞིན་དག་སྟོང་ནི།
དེ་དག་ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་སྟོ་ལྡན་དགའ་བས་འབྲུགས་གྱུར་ཅིང་།
དག་ལ་གྲུས་པས་བཟང་བའི་སྦྱོད་པ་རབ་དུ་བཟླགས་པ་མཛད།

23

ཅས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྟེན་པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཞིང་པའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པའི་ཡལ་
འདབ་ལྗེ་དུག་ཅུ་ཙྰ་གཙུག་པའོ།

अन्यजन्मनि विप्रोऽयं काश्यपस्य महात्मनः ।

ब्रह्मचर्यं भगवतः शासनेन पुराचरत् ॥ २१ ॥

समादिष्टास्य तेनैव जन्मन्यस्मिन्महीयसी ।

मत्सकाशादियं सिद्धिः सेन्द्रोपेन्द्रसुरार्चिता ॥ २२ ॥

श्रुत्वेति तस्य सुकृतं कथितं जिनेन

सर्व्वं सविस्मयधियः कुशलादरेण ।

हर्षाकुलाः सुचरितं प्रशंसं सुरन्तः-

संक्रान्ततद्गुणमया इव भिक्षवस्ते ॥ २३ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कर्षकावदानं नाम एकषष्टितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXII.

ཡལ་འདབ་རྒྱག་ཅུ་ཙྰ་གཉིས་པ།

གྲགས་བྱིན་གྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

ལྷག་གིས་གང་པར་གྱུར་པའི་སྐྱེ་བའི་ནགས་ཚལ་གནས་དག་དུ།
ལང་ཚོས་ལོང་ཞིང་བདེ་བ་ལ་འོས་མཛེས་པའི་ཆས་ལྷན་ཆོ།
དབེན་པས་ཆགས་བྱལ་ཞི་ཞིང་དག་པ་གང་ལ་རབ་བྱིན་པ།
སྐྱེས་བུ་དེ་ཉིད་གཅིག་ཕྱུ་ཡ་མཚན་རང་བཞིན་རབ་དུ་སྐྱེས།

1

གྱུ་ལ་བ་སྒྲོན་ཆོ་རྒྱ་གོ་རྒྱའི། ཀྱུན་དགའ་ར་བ་མཛེས་བར་བཞུགས།
བ་རྒྱ་ཆ་སིར་བྱིས་བདག་ནི། ལེགས་པར་རབ་སད་ཅེས་བ་བྱུང།

2

ནོར་ནི་གྱིས་བ་གཏོང་བ་དང་། ལོངས་སྤྱོད་ཆོགས་ཀྱིས་ནྟམ་པར་བགྱུན།
གང་གི་དབང་ཕྱུག་ལུས་ངན་བྱ། མཛོད་ན་གནས་བའང་རྩམ་པར་བྱེད།

3

བདེ་བ་ཐམས་ཅད་སྐྱུན་ཆོགས་ཏེ། བྱ་མེད་བྱ་ཡི་བསམ་བ་ཡིས།
མཚོག་དུ་ཡང་དག་གཏུང་བ་ཐོབ། སྐྱུན་ཆོགས་སྐྱ་ཡི་རྒྱག་ཏུ་མིན།

4

དེ་ཡི་བསམ་བ་འཕྲོས་བ་ཡིས། ཡུན་རིང་ཡིད་འཁྲུགས་གཉིན་ནྟམས་ཀྱིས།
གཉིན་ལ་གཉིན་ནི་བྱ་ངན་གྱི། མེ་ཡིས་རབ་གཏུངས་དེ་ལ་སྦྱས།

5

द्विषष्टितमः पल्लवः ।

यशोदावदानम् ।

जर्णायुपूर्णजनकाननसन्निवेशे
जातश्चमत्कृतिमयः पुरुषः स एकः ।
यस्यार्थयैव न सुखोचितचारुवेशे
वैराग्यमादिशति शान्तिसितं विवेकः ॥ १ ॥

न्यग्रोधरुचिरारामविहारिणि जिने पुरा ।
वाराणस्यां गृहपतिः सुप्रबुद्धाभिधोऽभवत् ॥ २ ॥

त्यागोपभोगसम्भारविभूषितधनोदयः ।
ऐश्वर्य्यं यः कुबेरस्य कोशलीनं न्यवेदयत् ॥ ३ ॥

स सर्वसुखसम्पत्तौ निष्पुत्रः पुत्रचिन्तया ।
परं सन्तापमापेदे निःशल्याः कस्य सम्पदः ॥ ४ ॥

तं शोकशिखिसन्तप्तं बान्धवा बन्धुवत्सलम् ।
ऊचिरे चिरसंक्रान्ततच्चिन्ताक्रान्तमानसाः ॥ ५ ॥

བྱིས་བདག་མ་ཞིང་ལ་འོས་པའི། བསམ་པ་བྱ་བར་མི་རིགས་སོ།
བདེན་ཐུན་སྤྱིང་སྤྱོད་ས་ཆེན་མས་ལ། འཛིག་དྲིན་ན་ཉིད་དགའ་མེད། 6

གང་འདི་ཕྱོགས་སུ་གྲགས་གྱུར་ཅིང་། ཡུལ་འདིར་གྲོང་བྱིར་བས་མཆོད་པ།
ཉུ་གྲོ་རྒྱ་ཡི་ཤིང་དེ་ལ། མཆོད་པས་ཐམས་ཅད་ཐོབ་བར་འགྱུར། 7

དེ་ལ་ཞུས་པས་འགའ་ཞིག་ནི། བྱ་མེད་བྱ་དང་ཐུན་པ་དང་།
གཞན་ནི་ཞོར་མེད་ཞོར་དང་ཐུན། གཞན་ཡང་ནད་ཅན་ནད་མེད་མཐོང་། 8

ཉུ་གྲོ་རྒྱ་ཡི་ཀྱང་འབྱུང་ནི། མཆོད་དྲིན་སྤོང་བ་བདེན་ཞེས་བྱ།
འོས་པར་མཆོད་ན་བྱིད་ལ་ནི། བྱ་ཞེས་བརྗོད་པའི་འབྲས་སྤྱོད་འགྱུར། 9

ཞེས་པ་དེ་དག་ཚིག་ཐོས་ནས། འཇུག་བཅས་དེ་དག་ལ་སྦྱས་པ།
ཀྱེ་མ་སྤོངས་པའི་མཛའ་བ་ལས། བྱིད་ནི་མས་སྤོངས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 10

རང་ལས་གཞན་དབང་འཛིག་དྲིན་འདི། དེས་པར་གཡོ་བ་མེད་པ་ལ།
སྤྱུ་ཡིང་སྤྱུ་ཡི་བདེན་པ་དང་། བྱིས་དང་འཕྲོག་དང་འཇོམས་པར་བྱེད། 11

རང་ལས་ཉིད་ཉིད་ཐོབ་ནས། སྤོང་གྲོས་སྤྱན་པོ་གཞན་ལ་ཆོས།
རང་གི་ཁ་ཆུའི་ཆ་བྱང་ནས། བྱིན་པགས་པ་སྐྱམ་ལ་བཞིན། 12

ཤིང་གི་བྱ་ཞོར་སྤྱོད་བྱ་ལ། སྤྱོད་ཞེས་འདི་ནི་སྤོངས་པའི་གདམ།
འདབ་མ་ཅམ་ཡང་དུས་མིན་དུ། དེ་ཉིད་རང་ལ་སྤྱིན་ནས་མེད། 13

क्लौवोचितां गृहपते न चिन्तां कर्तुमर्हसि ।
धीराणां पृथुसत्वानां नास्ति लोकेषु दुर्लभम् ॥ ६ ॥

य एष विश्रुतो दिक्षु देशेऽस्मिन् पौरपूजितः ।
न्यग्रोधपादपस्तस्य पूजया सर्वमाप्यते ॥ ७ ॥

अपुत्राः पुत्रिणः केचित् निर्हना धनिनः परे ।
रोगिणोऽप्यरुजश्चान्ये दृष्टास्तदुपयाचितैः ॥ ८ ॥

सत्ययाचनचैत्याख्यः सोऽयं न्यग्रोधपादपः ।
फलं पुत्राभिर्धं तुभ्यं दास्यत्युचितमर्थितः ॥ ९ ॥

इति तेषां वचः श्रुत्वा तानुवाच स सस्मितः ।
अहोनु मोहात् स्नेहाद्वा यूयं मूर्खत्वमागताः ॥ १० ॥

स्वकर्मपरतन्त्रेऽस्मिन् लोके नियतिनिश्चले ।
स्थितिं करोति पुष्पाति हरते हन्ति कस्य कः ॥ ११ ॥

स्वकर्म्मोपनतं प्राप्य तुष्यत्यन्यस्य सुग्धधीः ।
स्वलालालवमास्वाद्य श्वेव शुष्कस्य चर्मणः ॥ १२ ॥

वृक्षः पुत्रार्थदः पुंसामित्येतन्मूर्खभाषितम् ।
दातुं शक्तः स नाकाले पत्रमात्रमपि स्वयम् ॥ १३ ॥

གཤམ་དེ་དེ་ནི་ཕྱིན་ལྟོ་བ་ལྟོས། མཆོད་པ་ལ་ཆགས་བྱེད་པ་ན།
བདག་ཉིད་རང་གིས་མཆོད་པ་ནི། ཡོ་བྱད་རྫོགས་པ་ཅིས་མི་སྟོ། 14

སྤྱན་བུའི་རྫོང་ནི་ཡི་གེ་བཞིན། གང་ཡང་ཐོབ་བྱ་ཐོབ་པ་ན།
བྱ་རོག་དང་ལ་ལྟར་བརྟེན་པས། སྤྱོ་བོ་དེ་ཡིས་བྱིན་པར་སེམས། 15

གང་ཞིག་ཐོབ་བྱ་དེ་ནི་ལས་ནིས་ས་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སྤྱུང་ཆོ་ཐོབ།
སྤྱོ་ཆོགས་འབད་ཅིང་གུས་པས་བསྐྱབས་ཀྱང་ཐོབ་བྱ་མིན་པ་འཐོབ་མ་ཡིན།
གང་ཞིག་གང་གིས་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམས་ཡོངས་སྟོན་སྤྱུང་ལྟར་དེ་ལ་ནི།
འདི་དག་འདི་ཡིས་བྱས་ཤེས་སྟོངས་པའི་སྟོ་ཅན་འབྲས་མེད་དེ་དག་སེམས། 16

ཞེས་པ་སྤྱོ་དེ་མཛའ་གཟུགས་དང་། ལྟར་པའི་གཉིན་གྱིས་རབ་འབད་དེ།
བསྐྱལ་ནས་གཅིག་བྱ་གསང་བ་ཡིས། ཀྱང་འབྲུང་གི་ནི་བྱུང་བྱ་སྟོང་། 17

སྤྱོ་རེ་བརྒྱུད་ནས་དེ་ཡིས་ནི། བྱ་གྲོ་རྒྱ་ཡི་ཤིང་ལ་སྤྱོས།
མཆོད་པ་འཕམ་ཅོ་བ་གཅོད་པ་ལ། ངས་ནི་ཆས་ནས་བྱིན་ཅན་འོངས། 18

བྱ་དག་སྤྱིན་ན་བྱིན་ལ་བདག། གཞན་གྱིས་མ་བྱས་མཆོད་པ་བྱེད།
ནིས་པ་གཞན་དུ་བྱིན་བདག་གིས། བཅད་བསྐྱེད་པས་བདགས་ལ་རྒྱ་ཐོར་འཕངས། 19

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། ལྟ་ནི་ཤིང་ལ་གནས་པ་དག།
འབྲུལ་ལ་འཛིགས་པས་འབྲུགས་གྱུར་དེ། འདར་བར་བྱེད་ཅིང་རབ་བསམས་བ།
20

तदधिष्ठातृदेवश्चेत् पूजालुब्धः करोति तत् ।
पूर्णापहारपूजां किं स्वयं सृजति नात्मनः ॥ १४ ॥

प्राप्तव्यं प्राप्य यदि वा घृणाक्षरपदोपमम् ।
काकतालीयसंवादात्तद्वत्तं मन्यते जनः ॥ १५ ॥

प्राप्तव्यं यत् फलपरिणतौ कर्मणां प्राप्यते तत्
नानायत्नप्रणयपतनैर्लभ्यते न त्वलभ्यम् ।
यद्येनैव स्वयमुपचितं भोगभागी स तस्मिन्
एतेनैतत् कृतमिति मुधा मन्यते मुग्धबुद्धिः ॥ १६ ॥

इति ब्रूवाणः सस्नेहैरनुबन्धेन बान्धवैः ।
प्रेरितः स ययौ मूढ एकाकी पादपान्तिकम् ॥ १७ ॥

स कुठारं समादाय न्यग्रोधतरुमभ्यधात् ।
पूजायां मूलघाते वा सज्जोऽहं त्वामुपागतः ॥ १८ ॥

पुत्रप्रदातुः पूजां ते करिष्याम्यकृतां परैः ।
नद्यां त्वामन्यथा च्छित्वा दग्ध्वा पिष्ट्वा क्षिपाम्यहम् ॥ १९ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा देवता वृक्षवासिनी ।
सहसैव भयोद्विग्ना कम्पमाना व्यचिन्तयत् ॥ २० ॥

འདོད་པའི་བྱ་འཕེལ་དག་ནི། བདག་གིས་སྤྲུལ་པ་མེད།
རང་གི་ལས་ཀྱིས་ཐོབ་པ་ལ། སྤྱོད་བདག་གིས་སྤྱིན་པར་སེམས།

21

གང་འདི་སྤྱོད་པས་ཀྱིས་བྱ་སྤོང་ཞིང་། ལས་ཀྱི་སྤྱོད་པས་མ་ཐོབ་ན།
སྤྱོད་པ་མེད་ཀྱི་འོངས་གུར་པ། འདི་ནི་སྤྱོད་ཆད་མེད་པ་འོངས།

22

འབྲས་དོན་གཉེར་བས་མཚོད་བྱ་ནི། མཚོད་པ་གང་འདི་ལྷགས་ཅན་སྤྱེ།
ལས་ཀྱི་བཅེངས་པའི་འབྲས་ཐོབ་པ། སྤྱོད་པ་བྱིན་ཅིང་གང་དུ་སྤྱེ།

23

སྤྱོད་པ་རང་གི་ལས་ཀྱིས་ནད། བསོས་པ་གྲུབ་པ་མིན་པ་ལ།
ཅིས་མཁན་འཛིན་པ་ཉིད་མ་ཡིན། སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་སྤྲུལ་པ་འདྲ་མིན།

24

བྱ་མིན་བྱེད་པ་འདི་ལ་ནི། ཡིང་ནི་བཅད་པར་ནིས་བདགས་ཡོད།
རྒྱལ་མིན་དག་ལ་མཛོད་ཞིན་པའི། བག་མེད་ནིས་པ་བྱ་མིན་ཅི།

25

ཡིང་ནི་བཅད་ན་གཞན་དུ་བདག། གནས་པར་མི་རྒྱས་བདེ་བ་མེད།
འགྲོགས་པས་གོམས་ཅན་དགའ་བ་ནི། ཐུབ་པ་ནིས་ལཱ་སྤྲུལ་བསྤྲུལ་སྤྱེད།

26

དེ་དག་བསམས་ནས་བཟྱ་བྱིན་གྱི། ཁང་པར་བྱར་པར་དེ་སོང་ནས།
དོན་ནི་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པས་བ།

27

དྲི་བ་བདག་ནི་སྤྱོད་པ་དེར། སྤྱོད་པ་ནིས་ཀྱི་མཚོད་གུར་ཀྱང་།
སྤྱོད་པ་དོན་གཉེར་ཉིད་གནས་པས། བདག་ནི་ཡིན་དུ་གཟིང་བར་གྱུར།

28

न मया कस्यचित् स्तुनुर्वित्तं वा दत्तमिच्छया ।
जनः स्वकर्मसम्प्राप्तं मदत्तमिति मन्यते ॥ २१ ॥

इदन्वपूर्वमायातं पुत्रार्थी यदयं बलात् ।
कर्मयोगादसम्प्राप्तौ दैवतं छेत्तुमागतः ॥ २२ ॥

स्थितिमात्रमिदं पूज्यः पूज्यते यत् फलार्थिभिः ।
कर्मवद्वफलालाभे क्व देवः केन दापितः ॥ २३ ॥

चिकित्सायामसिद्धायां व्याधौ पुंसः स्वकर्मणा ।
गृह्यन्ते नैव गणका न वैद्या न च मन्त्रिणः ॥ २४ ॥

वृक्षच्छेदविकल्पोऽस्ति न चास्याकार्यकारिणः ।
अन्यायाभिनिविष्टानां किमकार्यं प्रमादिनाम् ॥ २५ ॥

वृक्षच्छेदे न शक्नोमि स्थातुमन्यत्र निःसुखा ।
सङ्गादाभ्यासिकी प्रीतिर्मुनीनामपि दुस्त्यजा ॥ २६ ॥

इति सञ्चित्य तूर्णं सा गत्वा शक्रस्य मन्दिरम् ।
तमर्थं विनिवेद्यास्मै परिचस्तावदत् पुरः ॥ २७ ॥

जनेन पूज्यमानापि वृक्षे तस्मिन्नहं सदा ।
नानार्थार्थिभिरत्यर्थं सोपवासैः कदर्थिता ॥ २८ ॥

འགའ་ཡིས་ལེགས་བྱས་བདག་ལ་ཐོབ། འགའ་ཞིག་ཁ་ནི་འོག་ཕྱོགས་གྱུར།
གཡོ་མོངས་མི་བསྐྱེད་བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས། གཞན་ནི་དེ་ཉིད་ན་རབ་ཆགས། 29

སོང་བའི་ཆེས་སྤྱ་འགྲོ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱོད་བྱ་གསལ་པ་ལ་སྟོན་ནི་མས།
གདུང་བ་ཐམས་ཅད་གཞིམ་པའི་སྤྱད། མོངས་པ་བདག་ཅག་ཉིད་དུ་གྱུག། 30

སྤྱོད་བྱ་གསལ་མི་གཞོ་བས། མི་བཟད་གཙུག་པར་གྱུར་ཀྱང་བདག།
བསམ་བ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་ལ། ཆགས་པས་ཤིང་ནི་གཏོང་མི་ལུས། 31

དྲི་ལ་ཆགས་པའི་བྱང་བ་འདས་གིས་འཆིང་བའི་ཉོན་མོངས་ལྷན་པར་འཇུག།
བད་ཅའི་རོ་མུང་ངང་པ་ཉིད་ནི་འདས་གྱི་འཇིགས་པ་རྩི་མི་བྱེད།
གང་བས་གཟེར་བའི་སྤྱོད་བྱ་བས་འཁྲུགས་པའི་མེ་ནི་ཡོངས་མི་འདོད།
གང་ལ་གང་ཞིག་ཉར་མཁོ་དེ་ལ་དེ་ཡི་སྤྱོད་ནི་ངས་པར་བཟོད། 32

དེ་སྤྱད་ཤིང་བུལ་གདུང་བ་ལས། བྱུང་བདག་བདག་ནི་བསྐྱེད་པར་འོས།
གང་ཕྱིར་ལུས་ཅན་ནི་མས་ཀྱི་གཞན། གཏོང་བ་ལུས་ནི་གཏོང་དང་མཚུངས། 33

ཞེས་པ་དེ་ཡི་འབད་པ་ཡིས། གསོལ་གདབ་པོ་ལོ་སྤྲོད་གཤམ་བས།
བྱིས་བདག་གིས་ནི་བྱ་ཐོབ་བའི། ལས་ཀྱི་དབང་ནི་ཡང་དག་བསམས། 34

སྐབས་དེར་སྤྱོད་མེད་དག་པོ་ཡིས། སྐབས་གསུམ་པ་ཡི་སྤྱོད་ཡི་བྱ།
སྤྱོད་བཟང་ཞེས་པ་སྤྱང་བ་ཡི། དུས་ལ་བབ་པ་མཐོང་གྱུར་དེ། 35

लभन्ते सुकृतात् केचित् केचित् गच्छन्त्यधोमुखाः ।
तच्चैवान्ये प्रलीयन्ते हठमूर्खाः खलव्रतैः ॥ २६ ॥

गतानुगतिकत्वेन प्रसिद्धिशरणो जनः ।
सर्व्वार्त्तिपरिहाराय मौर्ख्यान्मामेव धावति ॥ ३० ॥

उदेजिताप्यहं तीव्रं जनेनाकृतबुद्धिना ।
तरुं त्यक्तुं न शक्नोमि तद्गुणावर्ज्जिताशया ॥ ३१ ॥

बन्धक्लेशं विशति^१ मधुपः पङ्कजं गन्धलुब्धः
पङ्कातङ्कं गणयति विशास्वादने नैव हंसः ।
शीतार्त्तश्च त्यजति न जनः पावकं धूमधूस्र
तस्मिन् दोषं स किल सहते यस्य येनोपयोगः ॥ ३२ ॥

तस्माद्दृष्टवियोगार्त्तां चातुमर्हसि मां विभो ।
शरीरत्यागसदृशः स्थानत्यागो हि देहिनाम् ॥ ३३ ॥

अर्थितः प्रणयेनेति पौलोमीरमणस्तया ।
पुत्रलाभं गृहपतेः कर्मायत्तमचिन्तयत् ॥ ३४ ॥

अचान्तरे दृत्रश्चुर्देवपुत्रं त्रिपिष्टपे ।
सुमतिं नाम सम्प्राप्तच्युतिकालं व्यलोकयत्^२ ॥ ३५ ॥

མི་བསྐྱུན་ལ་བདུད་གྲགས་པ་ཉམས་པ་བཞིན་དུ་འཕྲུང་བ་དྲིས་ཅན་གྱུར་ཅིང་།
 དམན་གྱུར་སྒྲོང་བ་བཞིན་དུ་མཛེས་པ་ཐུན་པ་དག་དང་ཡོངས་འདྲིས་གྱུང་བར་གྱུར།
 བསོད་ནམས་ཡོངས་སུ་ཟད་ལས་གཞིར་བས་བཞིན་དུ་དྲུལ་གྱིས་ཀྱང་ནི་གནས་དག་བྱས།
 ཞེས་ཆེན་པོས་ཐོག་བཞིན་དེ་ནི་ལྷུང་བ་གསལ་བྱེད་དགའ་བ་མིན་པར་གྱུར། 36

ལེགས་པ་རབ་སངས་ཡོན་ཏན་ཅན། ས་ལ་དབལ་ལྡན་གྲགས་པ་ཡིས།
 རྒྱུ་བཟང་བྱ་ཉིད་སྤོང་ཞེས། དེ་ལ་ལྟ་ཡི་བདག་པོས་སྒྲས། 37

དེས་སྒྲས་ཉོན་པ་ཤྲུག་ཐུབ། སྒྲ་མེད་གྱི་ཆེ་ཆོས་གྱི་ནི།
 འཁོར་ལོ་རབ་དུ་བསྐྱེད་མཛེད་པའི། མདུན་དུ་དུས་དེར་གལ་ཏེ་བདག། 38

རབ་དུ་གྱུང་བ་འཛིན་པ་ལ། རྒྱུ་ཀྱིས་ཡང་དག་དྲི་བ་བྱེད་ན།
 ས་ལ་ལེགས་པར་རབ་སངས་ཀྱི། བྱ་ཉིད་དུ་ནི་བདག་གིས་འགྲོ། 39

ལྟ་ཡི་བྱ་ཡིས་འདི་བཞེད་པས། བཟྱ་བྱིན་དེ་བཞིན་ཞེས་སྒྲས་ཆོ།
 རྒྲིས་གནང་དེ་ནི་དེ་ནས་འགྲོས། དེ་ཡི་ཆུང་མའི་དཀྱུ་བྱ་ཞུགས། 40

ལྟ་ནི་རང་གི་གནས་སོང་ལྟེ། ལེགས་པར་རབ་སངས་དེ་ལ་སྒྲས།
 རབ་དུ་འབྱུང་ལ་མཛོན་དགའི་བྱ། དག་བ་རྒྱུད་ལ་འབྱུང་བར་འབྱུར། 41

ཞེས་པ་ཐོས་ནས་བྱིས་བདག་ནི། རབ་དུ་མག་ནས་བྱིས་སོང་ལྟེ།
 བྱ་ནི་རབ་དུ་འབྱུང་བ་དག། བདག་གིས་བསྐྱོག་པར་བྱ་ཞེས་བསམས། 42

माला म्लानिमुपाययौ खलनतिक्लिष्टेव कीर्तिस्तदा
 द्याया प्रादुरभूत्तमःपरिचिता याच्जेव दैन्योदये ।
 स्वेदः पुण्यपरिक्षये नव इवापायश्चकारास्पदं
 तस्याभूदरतिर्निपातपिशुना सद्देषदोषेव धीः ॥ ३६ ॥

गुणिनः सुप्रबुद्धस्य पृथिव्यां प्रथितश्रियः ।
 सुमते पुत्रतामेहि तमित्याह सुरेश्वरः ॥ ३७ ॥

सोऽब्रवीत्तत्र मां काले शास्तुः शाक्यमुनेः पुरः ।
 शक्तस्यानुत्तरोदारधर्मचक्रप्रवर्त्तने ॥ ३८ ॥

प्रव्रज्यासादनाय त्वं यदि संबोधयिष्यसि ।
 तदहं सुप्रबुद्धस्य व्रजामि भुवि पुत्रताम् ॥ ३९ ॥

इत्युक्ते देवपुत्रेण शक्रेणोक्ते तथेति च ।
 च्युतः स तस्मादान्नस्तत्पत्न्याः कुक्षिमाविशत् ॥ ४० ॥

देवता स्वपदं गत्वा सुप्रबुद्धमभाषत ।
 प्रव्रज्याभिरतः साधो भविष्यति सुतस्तव ॥ ४१ ॥

इति श्रुत्वा गृहपतिः प्रहृष्टः प्रययौ गृहम् ।
 प्रव्रज्यां वारयिष्यामि पुत्रस्येति विचिन्तयन् ॥ ४२ ॥

དེ་ནས་དུས་གྱི་དེ་ཡིས་ནི། རྒྱུ་མ་རྩལ་བཅའེས་ལ།
ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་མཚན་ཉིད་ལྡན། བྱིས་པ་གསེར་འོད་ཅན་དེ་བཅས། 43

དེ་སྐྱེས་ཉིད་ན་རིན་ཅེན་ནི། ཀུན་གྱི་རང་བཞིན་གྲགས་ལྟུངས་ཏེ།
ལེགས་བྱས་དཔལ་ནི་སྒྲ་མེད་དང་། རོ་མཚར་གཟུགས་དང་ལྡན་པ་བཞིན། 44

མཚོག་དུ་པ་ཡིས་གྲགས་འཕེལ་བས། དེག་པ་སྐྱུ་ཙལ་འབྱོར་པ་ནིསས།
ཚོགས་པའི་ཁང་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ། གྲགས་སྤྱོད་ཞེས་ནི་བྱ་བར་གྱུར། 45

ལྷ་ཡི་ཚོག་ནི་དྲན་གྱུར་ནས། དེ་ནི་རབ་དུ་བྱུང་དོགས་ཏེ།
གྲོང་དང་ཁང་པ་གྲོང་བྱིར་གྱི། སྒོ་ནིསས་པ་ཡིས་བསྐྱུང་བར་བྱས། 46

དེ་ནས་བཟྱ་བྱིན་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། སྤོན་གྱི་བགོ་བ་བཏོན་པར་བྱས།
ཞི་བས་དྲན་པ་རབ་བྱུང་ལ། མངོན་པར་ཕྱོགས་ཤིང་གསུང་པར་གྱུར། 47

ནམ་ཞིག་རང་གི་སྐྱེད་ཚལ་དུ། དལ་གྱིས་ཤིང་དྲོཅ་འགོ་དེས།
བཅོས་ལྡན་གྱུལ་བ་ཇི་ཞིག་ལྟར། བྱོན་པ་དག་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 48

སྒྱིང་ལ་བདེ་བས་ཡང་དག་རིག། རབ་ཞི་བདུད་ཅིའི་ཆར་འབབས་པ།
དེ་མཐོང་ཉིད་ནི་ན་འཕྲལ་ནི། ཤིང་དྲོཅ་དག་ལས་དེ་ཡིས་བ་བས། 49

དེ་ལ་བསྐོར་བ་གསུམ་བྱས་ཏེ། དེ་ཡིས་ཞབས་པར་རྒྱང་དག་ལ།
དང་བས་བརྒྱན་པ་དེ་ཡིས་ནི། སྤྱོད་གྱིས་གཟིགས་པ་དེས་ཕྱག་བཅའ་། 50

ततः कालेन तत्पत्नी ललिता नाम वालकम् ।

सर्व्वाङ्गलक्षणोपेतमसूत कनकद्युतिम् ॥ ४३ ॥

सर्व्वं रत्नमयं तस्य जातस्येव व्यजायत ।

छत्रं मूर्त्तमिवाश्चर्य्यमुत्तंसं सुकृतश्रियः ॥ ४४ ॥

स यशोदाभिधानेऽभूत् यशोवृद्धा पितुः परम् ।

विद्याकलाविभूतीनां समागमगृहोपमः ॥ ४५ ॥

देवतावचनं स्मृत्वा प्रव्रज्याशङ्कितः पिता ।

तस्य चक्रे गृहपुरद्वारगोपुररक्षणम् ॥ ४६ ॥

अथाभ्येत्य स शक्रेण स्मारितः पूर्व्वसंविदा ।

बभूव शमसंसिक्तः प्रव्रज्याभिमुखादरः ॥ ४७ ॥

स कदाचिन्निजोद्याने रथारूढः शनैर्व्रजन् ।

ददर्श जिनमायान्तं भगवन्तं यदृच्छया ॥ ४८ ॥

हृदये सुखसंस्पर्शं वर्षन्तं प्रशमामृतम् ।

तं विलोक्यैव सहसा रथादवततार सः ॥ ४९ ॥

तं त्रिः प्रदक्षिणीकृत्य तत्पादनलिनद्वयम् ।

स ववन्दे प्रसादार्रद्रदृशा तेनावलोकितः ॥ ५० ॥

དེ་ནས་རབ་དང་བཅོས་ལྷན་ལ། རབ་བདུད་དེ་ཡི་ཆེས་གནང་གིས།

དེ་ཉིད་ནོས་པར་སེས་ཤིང་དེ། རང་གི་སྦྱོང་མོས་ཚལ་དུ་སོང་། 51

དེ་ནས་བཅོས་ལྷན་འཇུག་ལྷན་པས། དག་སྦྱོང་དྲི་བུལ་ལ་གསུངས་པ།

བདག་གི་བྱང་དུ་གཞོན་ཏུ་འདི། མཚན་མོ་རབ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། 52

ཞེས་གསུངས་པ་དེ་གཤམ་གསུང་རང་གནས་སུ། དག་སྦྱོང་ནོས་ས་དང་ལྷན་ཅིག་གཤམ་གསུངས།

བཟྱ་བྱིན་གྱིས་སྤལ་བྱུང་མེད་ལུས། གཞོན་ཏུ་ཡིས་ནི་མཐོང་གྱུར་དེ། 53

བརྟམས་ཤིང་དྲིལ་ལ་མི་གཙང་བ། སྤྱིན་བུའི་ཚོགས་ཀྱིས་འབྲུགས་ཤིང་གནས།

སྦྱོང་མོས་ཚལ་གྱི་རོ་མཐོང་ནས། ཆགས་བྲལ་ལྷན་བ་དེས་བསམ་པ། 54

དར་བབ་གཟུགས་ནི་མཛོས་པ་དང་། རླུག་པ་ནོས་པར་འབྱུར་བ་ཉིད།

བགས་པ་ཤིང་ཚོགས་མི་ནོས་པ་ཀྱིས། རང་བཞིན་དེ་ནི་འདི་ཉིད་དོ། 55

མིག་དག་གཡོ་ཞིང་ལྷུ་མ་རྒྱུད་ནི་རབ་གྱིས་རི་བོང་ཅན་གྱི་འོད་གྱི་མཛོད།

ལུས་ད་ལང་ཚོགས་ར་པ་དར་བབ་མཛོས་སྤུག་འཕྲོ་བར་བགྱང་བ་འདི་དག་ནི།

རུལ་བའི་བརླན་གྱིས་ངེས་བྲན་འབྲུགས་ཤིང་དམན་པའི་སྤྱིན་བུ་ནོས་པ་ཀྱིས་དཀྱིགས།

ངན་ཞིང་རབ་མང་བཤང་བས་བསྐྱོས་ཤིང་མཐུན་དག་གྱི་མཚན་འབྲུལ་འཁོར་མེད་ཉིད་གྱུར། 56

ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་འགྲོགས་པར་སྦྱོ་བ་འདི་ལ་ཆགས་ཤིང་སོངས་པས་མིག་སྒོགས་ཤིང་།

ལྷུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་ལ་ཆགས་སྦྱོ་གྲོས་ཉམས་པས་མཚོག་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་གྱུར་པ།

གང་ལས་ལྷ་སྦྱོར་འདི་ནི་ཆགས་བྲལ་བཟུང་བ་དག་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་བཞིན་འཁྱོག་ཅིང་།

མི་གཙང་བྱིང་དག་གིས་ཡིད་བྱུང་སྦྱོ་གྲོས་སྦྱོར་ཕྱིན་རིང་དུ་འགྲོ་བར་འབྱུར། 57

भगवन्तं प्रणम्याथ प्रसन्नं तदनुज्ञया ।

जगाम निजमुद्यानं स तमेव विचिन्तयन् ॥ ५१ ॥

भिक्षुमश्वजिनं प्राह भगवानथ सस्मितः ।

एषोऽन्तिकेऽद्य मे रात्रौ कुमारः प्रव्रजिष्यति ॥ ५२ ॥

इत्युक्त्वा स्वपदं याते सुगते सह भिक्षुभिः ।

शक्रनिर्मितमद्राक्षीत् कुमारः स्त्रीकलेवरम् ॥ ५३ ॥

पूयपर्युषितक्लेदसीदत्कामिकुलाकुलम् ।

स दृष्ट्वा श्वमुद्याने सोदेगः समचिन्तयत् ॥ ५४ ॥

विकारा एव तारुण्यरूपलावण्यकान्तयः ।

चर्ममांससमूहानामियं सा प्रकृतिर्दृष्टाम् ॥ ५५ ॥

लोलल्लोचनमुन्मिषत्कुचयुगं केषं शशाङ्कत्विषा

मेतत्तन्नवयौवनोदयलसल्लावण्यगण्यं वपुः ।

यातं पूतिवसावसेकविकलं ताम्यत्कामिव्याकुलं

क्लिन्नक्लोमयकृत्विकीर्णसकलल्लोहान्ननिर्यन्त्रताम् ॥ ५६ ॥

अस्मिन् रागविमोहहारितदृशः सर्वार्ङ्गसङ्गोत्सवे

संलीनाः स्तनमण्डले हतधियः प्रापुः परां निर्दृतिम् ।

यस्मादेष गतस्पृहः कवलने वैमुख्यवक्राननः

क्लेदोत्सादविषादकृणितमतिदूरङ्गतो जम्बुकः ॥ ५७ ॥

ཞེས་བསམས་ཆགས་བྲལ་བག་ཆགས་ནི། སྐས་པ་ཡང་དག་གྱིས་གྱུར་དེ།
དེ་ནི་སྦྱང་ཚལ་ལས་སྦྱར་སྦྱོགས། རང་གི་ཁང་པར་དལ་གྱིས་སོང་། 58

སྐབས་དེར་ཉིན་བྱེད་འཛིག་རྟོན་གྱི། སྦྱོར་ཚལ་རོ་བྲལ་མཐོང་བས་བཞིན།
སྦྱོ་ཞིང་རབ་ཞིར་མཛོན་བྱུགས་དེ། ཉིན་པར་དག་ནི་ཉམས་པར་གྱུར། 59

ངལ་དུབ་ས་ལུས་ཡོངས་གཏོང་བར། འོས་པ་རབ་ཞིར་འགྲོ་འདོད་ཅིང་།
ཐུན་མཚས་ས་སྐལ་ཡི་གོས་དམར་བཞེན། ཉིན་མོ་རབ་དུ་བྱུང་བཞིན་གྱུར། 60

ཉི་མ་སྤྱིད་པའི་མིག་དག་ནི། འཛིག་རྟོན་པ་རོལ་གནས་སོང་ཚོ།
འཛིག་རྟོན་ཡོངས་བཏང་ཉིན་མོ་ཡང་། དེ་ཡི་ཇེས་འབྲང་ཉིད་དུ་གྱུར། 61

དེ་ནས་འགྲོ་བཞེན་གསར་བ་ཡི། རབ་རིབ་བྱ་ངན་སྦྱོར་བ་དག།
སྦྱོན་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་སྤང་བ་ཡིས། བཙེ་བས་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བརྒྱུག། 62

སྐབས་དེར་སྦྱོན་པ་རང་ཉིད་ནི། གཤམ་སྦྱིན་དག་ལ་བཙེ་བ་ཡིས།
གྲོང་ཁྱིམ་གྲུང་འབྲམས་པ་རོལ་དུ། དེ་འཐོབ་སྤྱད་དུ་ཡང་དག་གཤམ་གསེགས། 63

གཤམ་སྦྱིན་གྱིས་ཀྱང་ཉིན་པར་གྱིས། ཉིན་མོངས་མཚུངས་པ་ཡང་ཡང་དུ།
འཁོར་བ་སྦྱིང་པོ་མེད་པ་ཉིད། མེས་པོ་འདི་ཉལ་བའི་ཁང་པར་ཞུགས། 64

སྤྱིང་བྱ་གྱུར་མང་རྩིང་སོགས། ཚེ་དགའ་ལ་ཞིང་གཉིད་ལོག་པ།
མིག་ཟུམ་གྱུགས་པས་འཁྲུགས་པ་ཡི། བྱ་མེད་ནོམས་དེར་དེ་ཡིས་མཐོང་། 65

इति सञ्चिन्त्य सञ्जातगाढवैराग्यवासनः ।

जगामोद्यानविमुखः स शनैर्निजमन्दिरम् ॥ ५८ ॥

अत्रान्तरे दिनम्लानिखिन्नोऽभूत् प्रशमोन्मुखः ।

विरसं लोकदृत्तान्तं विलोक्येव दिवाकरः ॥ ५९ ॥

अशेषाशापरित्यागयोग्यं प्रशममौयुषः ।

सन्धारक्ताम्बरजुषः प्रव्रज्येव रवेरभूत् ॥ ६० ॥

लोकोत्तरपदं याते भानौ भुवनचक्षुषि ।

वासरोऽपि परित्यज्य लोकं तदनुगोऽभवत् ॥ ६१ ॥

ततः प्रत्यग्रतिमिरोद्देगयोगं जगज्जुषाम् ।

प्रदौपमण्डलालोकः कृपयेव न्यवारयत् ॥ ६२ ॥

अस्मिन्नवसरे शास्ता यशोददयया स्वयम् ।

पुरनद्याः परं पारं तत्प्राप्त्यै समुपाययौ ॥ ६३ ॥

यशोदोऽपि दिनापायतुलया कलयन्मुहुः ।

संसारासारतामेव शय्याभवनमाविशत् ॥ ६४ ॥

वेणुवीणामृदङ्गादिविनोदैर्मदनिर्भराः ।

तचापश्यत् खललनाः श्रमनिद्रानिमीलिताः ॥ ६५ ॥

ཁ་ནི་གྱུན་མང་ལ་བཀོད་ཅིང་། ལག་བའི་འཁྲི་ཤིང་རྩ་རྩ་བཀྲང་།
བདེ་བ་སྐད་ཅིག་པ་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱག་བསྐྱེད་བསམ་པ་གཏན་ལ་ཞུགས་བཞིན། 66

གོས་རལ་ཤི་བ་བཞིན་དུ་ནི། གཡོ་མེད་དེ་དག་མཐོང་གུར་ནས།
སྤྱག་བར་ཆགས་བྲལ་ཡང་དག་སྦྱིས། དུས་རིང་དེ་ཡིས་ཡང་དག་བསམས། 67

ཀྱེ་མ་ཡུལ་ནི་འདི་དག་ནམས། མཇུག་དུ་མཆོག་དུ་རོ་དང་བྲལ།
བྱད་མེད་ཅེས་པ་འདི་ལྟ་ལ། མོངས་པ་ནི་མཆོག་དུ་གས། 68

མཆོག་མིན་བདེ་བའི་སྤྱན་གྱིས་ལ། སྒོ་བ་གི་ཅེ་དགའ་འདི་དག་ནི་མས།
གཉིད་ལོག་ཤི་བ་དག་ལ་ཡང་། ནི་འདྲུལ་གང་ན་འཇུག་གང་ན། 69

འགའ་ཞིག་འོག་དུ་ཁ་བརྩས་ཉལ་ཞིང་དེ་ཡི་གྱི་བཞི་གཞན་དུ་བརྒྱུག་སྟེ་རྒྱང་།
གཞན་ཡང་གན་ཀྱལ་ཡན་ལག་ཀྱན་བཀྲུངས་ཁ་ཡི་བྱ་བ་ནི་མ་པར་བྱེ་བར་གྱུར།
གཞན་དག་སྦྱི་ནི་གྲོལ་ཞིང་བས་སྤྱག་པ་ལ་ཆགས་བྱེ་རྟོག་བབས་པ་བཞིན།
བདག་གི་བྱིས་ནི་མིག་རྩམ་བྱད་མེད་ཆོགས་ནི་མས་ནི་མ་འཇོག་དུར་ཁྱིའི་ལྟ་བུར་སྦྱོད། 70

དེང་ཉིད་རབ་བྱུང་དོན་གཉིས་བདག། སྤྱིང་ཁྱེད་ནང་ལས་བྱིར་འཐོན་དེ།
མོངས་པ་བརྒྱུག་སྤྱད་བཅོམ་ལྟན་འདས། དེས་པར་བརྩ་བྱ་འགྲོ་བར་བྱ། 71

ཞེས་བསམས་རིན་པང་ཆེ་བ་ཡི། རིན་ཅན་མཆིལ་ལྷན་རྒྱུང་ནས་དེ།
སྤྱིང་སྤྱིང་ནི་མས་ཀྱིས་མ་ཤེས་པར། བྱིན་གྱི་ནི་མཐུ་ཡིས་སོང་། 72

वीणाविन्यस्तवदना मृदङ्गार्पितदोर्हताः ।

श्लणिकत्वात् सुखस्येव दुःखध्यानमुपागताः ॥ ६६ ॥

विलोक्य सस्तवसनास्ता मृता इव निश्चलाः ।

सञ्जाताधिकवैराग्यः स चिरं समचिन्तयत् ॥ ६७ ॥

अहो वतास्मिन् विषये पर्यन्तविरसे परम् ।

एवम्विधे बधूनाम्नि सुग्धानां मृशमादरः ॥ ६८ ॥

विद्युद्विलसितान्यासामसत्सुखघनोदये ।

सुप्तानाञ्च मृतानाञ्च क स्मितं क च विभ्रमाः ॥ ६९ ॥

शेते काचिद्धोमुखी विवलिता पृष्ठे च्युतास्यापरा

यातान्यापि विकाशितास्यविवरा सर्व्वज्ञमुत्तानताम् ।

अंशासक्तविभक्तमुक्तकवरीकाकैर्दृतेवापरा

चिचं मे भवनं विलीननयनस्त्रैणं श्मशानायते ॥ ७० ॥

अहमद्यैव निष्क्रम्य प्रव्रज्याथी पुरान्तरात् ।

भगवन्तं व्रजाम्येव द्रष्टुं मोहनिवृत्तये ॥ ७१ ॥

विचिन्त्येति समादाय महार्हे रत्नपादुके ।

शक्रप्रभावात् स यथावन्नातः पुररक्षिभिः ॥ ७२ ॥

གྲོང་ཁྱིམ་སྒོ་ལས་མངོན་པར་ནི། གྲུ་མྱི་ཚུ་གྲུང་མཆོག་ཐོབ་ནས།
འཁོར་བའི་བྱ་དཔ་འཕེས་པ་ཡིས། གཏུང་བ་གཏོང་བར་བཙོན་པ་བཞིན། 73

བཙོས་ལྷན་འགྲུང་པོ་དགོངས་པ་ཡིས། དེ་ནི་འོང་བ་གཟིགས་གྲུར་ནས།
དབྱེས་པས་དེ་ནི་བསྐལ་བ་ལ། བཞིན་དང་ལྷན་པ་བཞིན་དུ་གྲུར། 74

དེ་ཡིས་ཆེས་མཐུན་གསེར་གྱི་མདོག། ཡུག་ནི་གཡས་པ་བཀྱངས་མཛད་ནས།
སྐྱ་ཡི་གཟི་བཟིན་སྒྲུང་བ་ཡས། རྩོགས་ཀྱི་ལྷན་པ་ཡོངས་སྒོགས་ཤིང་། 75

ཚུར་ཤོག་ཚུར་ཤོག་གཞོད་མེད་ལ། ལན་མེད་གནས་ནི་ཁྱོད་གྱིས་ཐོབ།
ཅས་པ་འབྲུག་དབྱངས་ལྟར་སྒྲུག་སྒྲུས། རིང་པོ་ནས་ནི་དེ་ལ་གསུངས། 76

བཙོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་གསུང་ཐོས་ནས། བདུད་ཅི་ཡིས་ནི་གང་བ་བཞིན།
ཡོངས་གཏུང་བདེང་ནས་གྲགས་སྒྲིན་ནི། འཕྲལ་ལ་བསིལ་བ་ཉིད་དུ་གྲུར། 77

རིན་ཅན་རིན་ཅན་མཆིལ་ལྷམ་ནི། གྲུང་གི་ངོགས་སུ་དེ་ཡིས་དོར།
བཞལ་ཕྱིན་དེ་ཡིས་པ་རོལ་གྱི། བགས་དུ་ཐར་པ་ཉིད་ཐོབ་གྲུར། 78

བཙོས་ལྷན་དྲུང་དུ་ངེས་ཕྱིན་དེ། གཏུང་བ་ཅན་གྱི་ཅན་དན་ཤིང་།
དང་བས་བཞུན་ལ་ཆུར་ཐུད་ནི། ཞབས་ལ་གཏུགས་པས་རབ་དུ་བདུད། 79

དེ་ནས་དེ་ལ་སྟོན་པ་ཡིས། གང་གིས་འདི་ནི་ཆགས་བྲལ་ཉིད།
འཐོབ་པ་མཚུངས་མེད་མཆོག་གྲུར་པ། ལྷགས་པའི་ཆོས་ནི་བསྟན་པར་མཛད། 80

अभिनिष्क्रम्य नगरात् वारां प्राप्य सरिद्वराम् ।
संसारमरुसंक्रान्तं तापं त्यक्तुमिवोद्यतः ॥ ७३ ॥

तमायान्तं विलोक्यैव भगवान् भूतभावनः ।
प्रीत्या सन्तरणे तस्य ययौ सोत्कण्ठतामिव ॥ ७४ ॥

स हेमवर्णमुद्यम्य दक्षिणं दक्षिणं भुजम् ।
देहप्रभाप्रकाशेन तमः परिहरन् दिशाम् ॥ ७५ ॥

एच्छेहि प्राप्नुहि पदं निरपायमनामयम् ।
अभ्यधादिति तं दूरान्मेघघोषघनस्वनः ॥ ७६ ॥

श्रुत्वा भगवतः शब्दममृतेनेव पूरितः ।
यशोदस्त्यक्तसन्तापः सद्यः शीतलतां ययौ ॥ ७७ ॥

त्यक्त्वा स सरितस्तीरे महार्हे रत्नपादुके ।
दत्तावगाहामुत्तीर्य तां परं पारमाप्तवान् ॥ ७८ ॥

भगवन्तं स सम्प्राप्य तापचन्दनपादपम् ।
प्रणनाम प्रसादाहं चरणालीनशेखरः ॥ ७९ ॥

ततस्तस्यासमोत्कर्षशालिनीं धर्मदेशनाम् ।
चकार शास्ता लेभेऽसौ यया विगतरागताम् ॥ ८० ॥

བདུལ་ཞུགས་བཟང་དེ་བཅོམ་ལྷན་དུང་། ལེགས་པར་གསུངས་པའི་ཆོས་འདུལ་ལ།
ཆོངས་པར་སྤྱད་སྤྱད་རབ་དུ་བཀོད། འདོད་པ་ཚོགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 81

དེ་ནས་བྱ་ནི་སོང་བ་དག། ལེགས་པར་རབ་སངས་སང་བས་ཐོས།
དེ་བྲལ་མེ་ཡིས་གཏུངས་པ་ཡིས། དེ་ནི་འཆོལ་དུ་སྤྱོད་ལ་སོང་། 82

མཛེའ་དང་སྐྱོངས་པ་ཆེན་པོ་ཡིས། གཟེར་ཅིང་བྱ་ངན་ལྷན་པ་དེས།
རྩ་བའི་དོགས་ཀྱི་འབྲས་དུ་བྱུན། རིན་ཅན་མཆིལ་ལྷན་དག་ཀྱང་མཐོང་། 83

དེ་ཡིས་རྩ་བོ་ཡང་དག་བགལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་མཐོང་གྱུར་དེ།
དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་རབ་བསྐྱབས་པས། མདུན་ན་གནས་པའི་བྱ་མ་མཐོང་། 84

དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། རབ་དུ་བདུད་བྱས་དེ་ཡིས་ཡང་།
ཆོངས་པ་ཆོས་གཏམ་རིགས་པ་ཡིས། འདོད་ཀྱི་སྤྱན་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོགས། 85

དེ་ནས་སྐྱོངས་བྲལ་དེ་ཡིས་བྱ། ཇི་མེད་འོད་ལྷན་མཐོང་གྱུར་ནས།
རྗེས་སུ་འདོད་ཅིང་གྱས་པ་ཡིས། ལྷོན་པ་རྣམས་པར་གནས་པ་བྱས། 86

དེ་ཡི་བྱིས་དུ་བཅོམ་ལྷན་གྱིས། མཚོན་པ་རབ་དུ་སྤྱངས་མཛོད་ནས།
དེ་ནི་རྩུང་མར་བཅས་བ་ལ། དག་པའི་བསྐྱབ་གནས་རབ་འབར་མཛོད། 87

དེ་ནས་གྲགས་སྤྱིན་གྲོགས་པོ་ནི། དཔལ་དང་ལྷན་པ་ནྐམས་ཀྱི་མཚོག།
ཇི་མེད་གང་པོ་ལག་བཟང་དང་། བ་སྤྱང་བདག་ཅས་བྱ་བ་བཞིས། 88

स्वाख्याते धर्मविनये ब्रह्मचर्याय सुव्रतः ।
स नियुक्तो भगवता प्रययौ पूर्णकामताम् ॥ ८१ ॥

सुप्रबुद्धः प्रबुद्धोऽथ श्रुत्वा निष्क्रान्तमात्मजम् ।
तद्वियोगाग्निसन्तप्तस्तमन्वेष्टुं विनिर्ययौ ॥ ८२ ॥

स शोकसहितस्नेहमोहेन महतार्दितः ।
ब्रजन् ददर्श वारायास्तटान्ते रत्नपादुके ॥ ८३ ॥

स समुत्तीर्य सरितं भगवन्तं व्यलोकयत् ।
तत्प्रभावप्रतिच्छन्नं न तु पुत्रं पुरःस्थितम् ॥ ८४ ॥

ततः कृतप्रणामस्य तस्यापि भगवान् पुरः ।
धर्म्यया कथया मोहं त्विषा तमइवाहरत् ॥ ८५ ॥

वीतमोहस्ततः पुत्रं स दृष्ट्वा विमलद्युतिम् ।
शास्तुश्चकारानुमतः प्रणयादधिवासनाम् ॥ ८६ ॥

भगवानथ तद्गृहे कृत्वा पूजाप्रतिग्रहम् ।
तं पत्नीसहितं चक्रे शुद्धशिक्षापदोज्ज्वलम् ॥ ८७ ॥

ततो यशोदसचिवाश्चत्वारः श्रीमतां वराः ।
विमलाख्यः सुबाहुश्च पूर्णकोऽथ गवां पतिः ॥ ८८ ॥

བཅོམ་ལྷན་མདུན་ན་གྲགས་སྦྱིན་ནི། ཚངས་སྦྱོང་བདུལ་ཞུགས་ལ་ཆགས་པའི།
གྲགས་པ་བྱོགས་སུ་རབ་གསལ་བ། ཐོས་ནས་གནས་དེར་འོངས་པར་གྱུར། 89

དགེ་བ་སྦྱིན་པས་ཐོབ་གྱུར་པ། དེ་དག་ནིམས་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས།
དག་པའི་བཀའ་ཡི་སྒྲར་ཡང་ནི། འདུལ་བའི་ཆོས་ལ་བསྟན་པ་བསྒྲུབས། 90

བཞི་པོ་དེ་དག་གྲགས་སྦྱིན་དང་། དགེ་སྦྱོང་གཞན་པ་ལྟ་དག་ཏུ།
བཅུ་ཡིས་བཅོམ་ལྷན་བྱུང་བྱ་ན། དག་བཅོམ་གནས་དག་ཐོབ་པར་གྱུར། 91

གྲགས་སྦྱིན་སྦྱོང་ཚུལ་ཐོས་གྱུར་ནས། དེ་ཡི་གྲོགས་པོ་སྐལ་ལྷན་གཞན།
ལྟ་བུས་སྦྱོན་པའི་བྱུང་བྱ་ནི། ཐུན་ནས་དེ་མཚུངས་ཉིད་དག་ཐོབ། 92

ཚུལ་དེས་གྲུས་པ་སྦྱིས་གྱུར་པ། གཞན་ནི་བགྱི་ཕྱག་ལྟ་ཡིས་ཀྱང་།
དེ་དང་མཚུངས་པར་འདུལ་བའི་ཆོས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་བྱུང་བྱ་ཐོབ། 93

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་དགེ་མཚན་ལས། དགེ་སྦྱོང་ཀུན་གྱིས་བཅོམ་ལྷན་ལ།
གྲགས་སྦྱིན་གྱིས་ནི་བསོད་ནམས་བྱིས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་གསུངས། 94

སྦྱོན་ཆོ་ཡང་དག་རྟོགས་པ་ཡི། མངས་གྲིས་བཅོམ་ལྷན་གཙུག་ཏུ་ཅན།
གྲོང་ཁྱེར་ལས་ནི་བསོད་སྦྱོམས་ཐོབ། པ་རེལ་ངོགས་འགྲུལ་སྐད་ཅིག་བཞུགས། 95

ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་པས་བྱིན། ལམ་དེ་ནས་ནི་འགྲོ་བ་ཡི།
རྗེས་འབྲང་འོད་བཟང་ཞེས་པ་ཡིས། དེ་ནི་བཞུགས་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 96

यशःप्रकाशितदिशं यशोदं भगवत्पुरः ।
ब्रह्मचर्यव्रतासक्तं श्रुत्वा तं देशमाययुः ॥ ८८ ॥

तेषां कुशलपाकेन प्राप्तानां भगवान् पुनः ।
विदधे धर्म्मविनये शासनं शुद्धशासनः ॥ ८९ ॥

यशोदस्ते च चत्वारो भिक्षवः पञ्च चापरे ।
अर्हत्पदन्दश प्राप्नुस्तदा भगवतोऽन्तिके ॥ ९१ ॥

श्रुत्वा यशोदवृत्तान्तं धन्यास्तत्सचिवाः परे ।
पञ्चाशदन्तिकं शास्तुर्गत्वा तत्तुल्यतां ययुः ॥ ९२ ॥

शतपञ्चकमन्यच्च तद्वृत्तान्तोदितादरमः ।
तत्तुल्यं धर्म्मविनयं लेभे भगवतोऽन्तिके ॥ ९३ ॥

ततः कदाचिद्भगवान् कौतुकात् सर्व्वभिक्षुभिः ।
पृष्टः पुण्यं यशोदस्य सर्व्वज्ञस्तानभाषत ॥ ९४ ॥

पुरा प्रत्येकसम्बुद्धः पुरात् सम्पाप्तपिण्डकः ।
वारातटान्ते भगवान् शिखौ क्षणमुपाविशत् ॥ ९५ ॥

वर्त्मना व्रजतस्तेन ब्रह्मदत्तस्य भूपतेः ।
अनुगः सुप्रभो नाम विश्रान्तं तं व्यलोकयत् ॥ ९६ ॥

ཉི་མའི་འོད་ཟེར་དྲག་པོ་ཡི། གདུང་བས་དྲུལ་དང་བཅས་གྱུར་པ།
དེ་མཐོང་ནས་ནི་དེ་ལ་དེས། གདུགས་དག་བརྒྱུད་ནས་གྲིབ་བསིལ་བྱས། 97

དེ་ཡི་དུང་དུ་ཚངས་སྟོན་ལ། དེ་ཡིས་བསྟན་པ་བརྒྱུད་ནས་ནི།
སེམས་ནི་དྲི་མ་མེད་ཉིད་ལས། དག་པ་མཆོག་ལྷན་ཐོབ་པར་གྱུར། 98

དེ་ནས་རབ་དང་སྟོང་ལྷན་པ། རྫོགས་སངས་གྱིས་གྱིས་དེ་ལ་གསུངས།
འབྱུང་འབྱུར་ཤུ་གུ་ཐུབ་པའི། དུང་དུ་ཁྱོད་ནི་བྱང་ཆུབ་འབྱུར། 99

དེ་ཡིས་ངེས་པར་དེ་གཞུངས་ཏེ། དུས་གྱིས་ལུས་ནི་བཏང་བྱས་ནས།
སྟོབ་བར་ཞེས་པ་ལྟ་ཡི་བྱར། མཐོ་རིས་སུ་ནི་ཡུན་རིང་འབྱུར། 100

བསོད་ནམས་ལྷན་པ་དེ་ཉིད་དང་། གྲགས་སྟོན་དགོ་ལེགས་གཏོར་འདི་སྟེ།
གྲགས་པ་ཡིས་ནི་གོགས་ནམས་ཀྱང་། དགོ་བའི་ཟས་སྟེགས་ཉིད་དག་ཐོབ། 101

ས་བདག་གྱི་གི་ཞེས་བྱ་བ། གྱི་ཆེན་སྟོ་ཡིས་སྟོན་པ་ནི།
འོད་སྒྲུངས་སྐྱེ་དག་སྒྲུང་འདས་ལ། རིན་ཅེན་མཆོད་དེན་སྟོན་ཆོ་བྱས། 102

ས་ཡི་བདག་པོ་དེ་ཡི་བྱ། གསུམ་པ་གྲགས་ལྷན་དགའ་བ་ཡིས།
ཞོར་བུའི་མཆོད་དེན་དེ་ལ་ནི། གྲུ་པས་རིན་ཅེན་གདུགས་དག་བཏོད། 103

དེ་དང་བསོད་ནམས་སྒྲ་མ་ཡིས། སྟེ་བ་འདི་ལ་གྲགས་སྟོན་ནི།
གྲགས་ཆེན་རིན་ཅེན་འབར་བ་ཡིས། གདུགས་གྱིས་བསྟན་པ་དག་དུ་སྟེས། 104

सखेदं तीव्रतापेन प्रचण्डकिरणे रवौ ।

तं दृष्ट्वा च्छमादाय च्छायां तस्य चकार सः ॥ ९७ ॥

तस्यान्तिके ब्रह्मचर्यं समादाय सशासनम् ।

बभूव चित्तवैमल्यात् कुशलप्रणिधानवान् ॥ ९८ ॥

ततः प्रत्येकसम्बुद्धस्तमुवाच प्रसन्नधीः ।

भविष्यतः शाक्यमुनेरन्तिके बोधिमाप्स्यसि ॥ ९९ ॥

इत्युक्तस्तेन नियतं कालेन त्यक्तविग्रहः ।

सोऽभवत् सुमतिर्नाम देवपुत्रश्चिरं दिवि ॥ १०० ॥

स एष पुण्यवानद्य यशोदः श्रेयसां निधिः ।

सुहृदामपि सम्प्राप्तः कीर्त्या कुशलसेतुताम् ॥ १०१ ॥

कृकिर्नाम क्षितिपतिः काश्यपस्याकरोत् पुरा ।

शास्तुः शरीरे निर्वाणे रत्नस्तूपमुदारधीः ॥ १०२ ॥

यशस्वी नाम तनयस्तृतीयस्तस्य भूपतेः ।

भक्त्या तस्मिन्मणिस्तूपे रत्नद्वयं न्यवेशयत् ॥ १०३ ॥

तेनापि पूर्वपुण्येन जन्मन्यस्मिन्महायशः ।

जातो यशोदम्बुजैर्ण रत्नदीप्तेन भूषितः ॥ १०४ ॥

དེ་ལྟར་སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་ལེགས་བྱས་གྱིས་པས་ཙྰ་བ་བཅིངས།
 སྐྱེ་བ་ལྟར་དཀར་གྲགས་བའི་འོད་ཟེར་གྱིས་པའི་མེ་ཏོག་ཅན།
 དགོ་བ་དེ་ཡིས་ཚོས་ཀྱི་ལྗོན་པ་རབ་གྱིས་འབྲས་སྒྲིན་འདི།
 དེ་སྐད་ཐོས་ནས་དགོ་སྤྱོད་ཚོགས་དེས་ཡ་མཚན་ཐོབ་པར་གྱུར།

105

ཞེས་བ་དགོ་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
 བཞི་དེ་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གྲགས་བྱིན་གྱི་རྟོགས་པ་བཞི་དེ་
 ཡལ་འདབ་ཏུ་རྒྱག་ཆུ་ཙྰ་གཉིས་པའོ།།

इत्यन्यजन्मसुकृतोदयवद्धमूलः

सोन्मेष एष शशिशुभ्रयशोऽंशुपुष्पः ।

धर्मद्रुमः पृथुतरः फलितोऽस्य साधोः

श्रुत्वेति विस्मयमवाप स भिक्षुसङ्घः ॥ १०५ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
यशोदावदानं नाम द्विषष्टितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXIII

འོད་སྤང་ཆེན་པོའི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

བགྱི་བྱིན་རྒྱུང་དང་ཆུ་སོགས་ལྟ་བུ་མས་དང་།
 ཐུབ་མཆོག་གི་མས་ཀྱང་གང་སྤྲོད་ནས་འགྱུར་དུ།
 འགྱུར་བའི་དྲན་བདེ་ཙེ་ལྟར་གཅོད་བའི་གནས།
 ཡ་མཚན་ཅན་དེ་གང་སྤྲུ་རྒྱུང་བའི་མིན།

1

མ་གཏོ་གྲོང་ཐང་ཆེན་དུ། སྤྲུ་ལ་ཆེན་པོའི་རྟོགས་མཁུངས་པ།
 ཉུག་གྲོ་ལྷ་ཡི་རྟོག་ཅེས་པ། གཉིས་སྦྱེས་གྲགས་པའི་དཔལ་ལྷན་བྱུང།

2

དེ་ཡི་རྒྱུང་མ་གཟུགས་བཟང་མ། ཞེས་བཤད་བའི་སྦྱོར་ཚལ་ན།
 རོལ་པས་ལྷོན་ཤིང་བི་སྤྲུ་ཡའི། འོག་དུ་བྱ་ནི་ཉི་འོད་བསྐྱེད།

3

གསེར་བྱི་འོད་ཟེར་རབ་འབར་བའི། བྱ་དེ་སྦྱེས་པ་ཙམ་ཉིད་ལ།
 གྲགས་པ་ལྟར་དཀར་ལྷ་ཡི་གོས། ཤིང་དེ་ལས་ནི་རབ་དུ་བྱུང།

4

ཕི་སྤྲུ་སྦྱེས་ཞེས་བྱ་བ། བྱིས་བ་བདུན་མིག་ཅན་དེ།
 རིག་དང་སྤྲུ་ཙེ་ལྷོ་སྤྲུངས་ཤིང་། དཔལ་དང་ལྷན་ཅིག་གིས་བར་བྱས།

5

त्रिषष्टितमः पञ्चवः ।

महाकाश्यपावदानम् ।

शक्रवायुवरुणादयः सुरा
विक्रियां मुनिवराश्च यत्कृते ।
यान्ति तत् स्मरमुखं तृणायते
यस्य कस्य न स विस्मयास्पदम् ॥ १ ॥

द्विजन्मा मागधग्रामे विश्रुतश्रीर्महास्थले ।
न्यग्रोधकल्पनामाभून्महाशालकुलोद्भवः ॥ २ ॥

तस्य भार्या सुरूपाख्या गृहोद्यानविहारिणी ।
अस्त्वत सुतमर्काभं पिप्पलस्य तरोरधः ॥ ३ ॥

जातमात्रे सुते तस्मिन् दीप्तजाम्बूनदद्युतौ ।
दिव्यांशुकं यशःशुभ्रं तस्मात् प्रादुरभूत्तरोः ॥ ४ ॥

स पिप्पलायनो नाम बालः कमललोचनः ।
विद्याकलाकलितधीर्यवर्द्धत सह श्रिया ॥ ५ ॥

དེ་ནི་པ་ཡིས་གསོལ་བདབ་ཀྱང་། དྲི་བ་དུ་ཁྱིམ་ཐབ་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས།

ཡུལ་ལ་སྤང་ལྷན་དབེན་བ་ནི། རྩི་མེད་བསམ་པ་ལྷན་བར་གྱུར།

6

པ་ནི་རིགས་བརྒྱད་ཆད་པ་ཡིས། འཛིགས་ནས་ཡང་ཡང་གསོལ་བདབ་མེ།

དེ་ལ་སྤྱོད་པ་ཁྱིམ་ཐབ་གྱི། འཛིང་བ་ལ་ནི་བདག་མི་སྤོ།

7

ཡབ་གཅིག་འདོད་པ་བདག་མི་འདོད། བདག་གི་སྒོ་གྲོས་ཆངས་སྒྲོད་ལའོ།

རང་འདོད་ཞེ་བ་དོར་ནས་ནི། སྤོང་བའི་འཛིང་བ་སྤྱ་ཞིག་འདོད།

8

དང་བོར་སྒྲིན་པ་སྤྱི་དུ་བས་མཆི་མ་དྲི་བ་འབབ་ལ་རབ་དུ་འཇུག།

མཚུངས་བར་ལག་པ་གཏང་བས་གདུང་བའི་ལམ་ལ་བདེན་བར་མདུད་པ་མཛོད།

འཕྲུང་བའི་ཐག་པས་འཁོར་བའི་བཀའ་ཡི་དམ་ཆོག་དག་ལ་གཡོ་བ་འཛིང།

ཁྱིམ་ཐབ་ཡིད་ནི་མོངས་པ་གནས་པས་ཉེར་བཅོམ་ནིམས་ཀྱི་དགའ་བའི་གྱི།

9

ན་རྒྱུད་གཞོན་ཉུའི་འཁྲི་ཤིང་གར་གྱི་རྒྱུད་གིས་བསྐྱོད་པའི་ཅེ་དགའི་རྗེས་འབྲང་བའི།

གྱུར་མང་ཁྲིང་བུའི་སྒྲི་ནི་ཁྱིམ་ཐབ་དུས་སྤྱོད་ལྷན་གང་གི་མ་མཉམ་པ།

དེ་དག་ལ་བདེན་གྱི་དུང་བུ་ཞེས་རྒྱུད་མས་ཆོང་སྤྱ་ཞིང་དམན་གྱུར་པ།

མཆི་མ་སྤྱི་བར་ཐོགས་ཐོགས་འབབ་པས་མཛོད་བར་སྤྱར་བའི་སྤྱ་གསལ་ཐོས་མི་འགྱུར།

10

ཞེས་པ་འབད་པ་དྲག་པོ་ཡིས། ས་དང་མ་ལ་དེས་སྤྱོད་ནས།

མཛོས་པས་དྲན་པ་དགོ་མཚན་གྱིས། ལྷ་གྲ་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་བཞིན།

11

स पित्रा प्रार्थ्यमानोऽपि विवाहविमुखः सदा ।
बभूव विषयद्वेषी विवेकविशदाशयः ॥ ६ ॥

वंशच्छेदभयात् पित्रा स पुनःपुनरर्थितः ।
तमूचे रोचते मद्यं न पाणिग्रहबन्धनम् ॥ ७ ॥

न तात कामकामोऽहं ब्रह्मचर्ये मतिर्मम ।
शमस्वाच्छन्द्यमुत्सृज्य कस्येष्टं भवबन्धनम् ॥ ८ ॥

वाष्पस्याद्या सततपतने होमधूमैः प्रवृत्तिः
सत्यग्रन्थिव्यसनसरणौ तुल्यहस्तार्पणेन ।
संसाराज्ञासमयचलने बन्धनं माल्यदाम्ना
मोहारोहोपहतमनसां हर्षहेतुर्विवाहः ॥ ९ ॥

यैर्नृत्यानिललोलवालललनावल्लीविलासानुगा
वीणावंशरवा विवाहसमये प्रोत्साहितैर्न श्रुताः ।
हा पुचेति बधूप्रलापकलनक्लीवा न तेषां श्रिताः
श्रूयन्ते गुरुवाष्पगज्जदगलज्जाढाभियोगां गिरः ॥ १० ॥

इत्युक्त्वा तीव्रनिर्वन्धं पितरं जननीञ्च सः ।
हेमकन्यां समादाय कुशलैः शिल्पिभिः कृताम् ॥ ११ ॥

བཟོ་བོ་མཁམས་པས་བྱས་པ་ཡི། གསེར་གྱི་བྱ་མོ་བརྒྱང་ནས་ནི།

རིགས་ཆང་བསམས་པས་གཟིང་དེ་ལ། བདྟན་པས་སྤྲུང་ཡང་རབ་སྤྲུས་པ། 12

ཁ་དོག་མཛོས་སྤྲུག་འདི་མཚུངས་པའི། བྱ་མོ་གལ་དེ་རྟེན་གྲུར་ན།

ཡབ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོག་གིས་ནི། བདག་གི་བྱད་མེད་བརྒྱང་བར་བགྱི། 13

ཞེས་པ་བྱ་ཡི་ཚོག་གོས་ནས། དེ་མཚུངས་བྱ་མོ་མགོ་རིས་སུ།

རྟེན་དཀར་གཤམ་ནས་བྲམ་ཟེ་ནི། རི་ཐག་ཆད་ཅིང་བཞིན་དུ་འགྱུར། 14

ཙ་ཙྱ་ཀར་ཞེས་པའི་གོགས། བྲམ་ཟེས་གདམ་དེ་གོས་པ་ཡིས།

ཀུན་དགའ་དང་བྲལ་གཡོ་མེད་པ། བྱ་ངན་གྱིས་ཉེན་དེ་ལ་སྤྲུས། 15

རབ་འབད་ཙམ་གྱིས་བཟོད་དོན་པ། ཁྱོད་ནི་བྱ་ངན་བྱད་མི་འོས།

བྱ་མོ་གསེར་འོད་ལྡན་པ་ནི། བཟ་ཅང་ཉིད་འགྲོ་བར་བྱ། 16

ཞེས་དེ་མཛའ་བའི་གོགས་པ་ནི། དང་པོར་སྦྱེས་པས་བཟུན་བྲམ་ནས།

གསེར་གྱི་གཞུགས་པ་རྟེན་བརྒྱང་ནས་ནི། གློ་ལྡན་བྱོགས་ནིམས་དག་དུ་ཡོང། 17

འཕྲིང་བ་གོས་དང་བཅས་པས་བགྱི་ན། ལྷ་ཡི་མཚན་མའི་ཚོལ་གྱིས་ནི།

བརྒྱང་ནས་བྱོགས་སུ་འབྲམ་བྱེད་ཅིང་། བྱ་མོས་མཚོད་པར་བྱ་ཞེས་སྤྲུས། 18

གྲོང་ཁྱོད་གྲོང་དང་ལམ་ནིམས་སུ། དེ་མཚོད་དུ་འོང་བྱ་མོ་ནིམས།

དྲིག་དུ་ནིམ་པར་བཟ་བ་དེས། དེ་དང་མཚུངས་པ་རྟེན་མ་གྱུར། 19

सज्जातां कान्तिसिक्तस्य कौतुकस्येव कन्दलीम् ।
कुलविच्छेदचिन्तार्तं धीरः पुनरुवाच तम् ॥ १२ ॥

तुल्यलावण्यवर्णास्या लभ्यते यदि कन्यका ।
करोमि त्वङ्गिरा तात तदहं दारसंग्रहम् ॥ १३ ॥

इति पुत्रवचः श्रुत्वा तत्तुल्यां दिवि दुर्लभाम् ।
ब्राह्मणकन्यकां मत्वा निराशोऽभूदधोमुखः ॥ १४ ॥

विगतानन्दनिस्पन्दं सुहृच्चतुरकाभिधः ।
तं विप्रः श्रुतावृत्तान्तः शोकक्लान्तमभाषत ॥ १५ ॥

प्रयत्नमात्रसाध्येऽर्थे न शोकं कर्तुमर्हसि ।
एष ब्रजाम्यहं द्रष्टुं कन्यकां कनकप्रभाम् ॥ १६ ॥

इति स्निग्धस्य सुहृदः स कृत्वा धैर्यमग्रजः ।
आदाय हेमप्रतिमां ययौ धीमान् दिगन्तरम् ॥ १७ ॥

देवतालाञ्छनच्छत्रं समाल्यांशुकभूषणम् ।
गृहीत्वा दिक्षु बभ्राम कन्यापूज्यमुदाहरन् ॥ १८ ॥

तत्पूजोपगताः कन्या नगरग्रामवर्त्मसु ।
विलोकयन् स सततं न तत्तुल्यामवाप्तवान् ॥ १९ ॥

དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་སེར་སྤྱ་ཡིས། བྱ་མོ་གསེར་གྱི་བྱ་མོ་བས།

འོད་ལྷག་བཟང་མོ་ཞིས་པ་ཡི། ལངས་པ་ཅན་དུ་ནམ་ཞིག་མཐོང་།

20

མཛེས་མ་བྱིས་ཐབ་ལས་སྤྱིར་སྤྱོགས། ཆགས་བྲལ་དཔེན་པ་དང་ལྡན་ཞིང་།

གསེར་རིན་མ་དུ་སར་སྤྱ་ལ། རྗེས་འགྲོ་བ་ཤད་པ་དེ་ཡིས་བསྐྱངས།

21

བྱ་མོའི་པ་ཡིས་དེར་སྤྱས་པ། འོད་སྤྱངས་རིགས་སྐྱེས་འཛིག་ཉིན་ན།

ཉུ་གྲོ་ལྷ་ཡི་རྟོག་པ་ཡིན། རིགས་མཆོག་རིགས་ནི་རྣམ་པར་བྲགས།

22

འོན་ཀྱང་མཛེས་མ་འབད་བ་ཡིས། རོར་ནི་བདྱགས་ནས་སྤྱིན་པར་བྱ།

དབྱལ་བའི་ཤུགས་རིངས་ལྡན་མ་དེས། པ་ཡི་ཡིད་ནི་གདུང་བར་བྱེད།

23

ཅུང་མ་འཐབ་མོ་ལ་ཆགས་དང་། བྱ་མོ་རོར་མེད་ལ་སྤྱིན་དང་།

བྱ་ནི་གདུང་བས་ཉིར་བཅོས་ནྟེས། སེམས་ལ་ཁབ་བསྐྱེགས་ལྟ་བུ་ཡིན།

24

ཅུ་གཏིར་གྱི་ནི་སྐྱེས་བྱ་མཆོག་ལ་དཔལ་མོ་བྱིན་བྱས་ཏེ།

ཅི་ལྟེ་དེ་ནི་སྟོབས་ལྡན་ལ་སྤོང་མིའུ་ཐུང་ཤེས་ནས།

ད་ལྟའང་བྱ་ངན་ལ་ཆགས་ཏེ་གདོང་མེ་ཡི་རང་བཞིན་གྱིས།

གདུང་བ་དྲག་བོ་ཤུགས་རིངས་དང་བཅས་ངེས་པར་གདོང་མི་བྱེད།

25

དེ་སྤྱད་ནོར་ནི་བཅལ་བྱས་ཏེ། དེ་འབྱོར་མངོན་མཐོ་ཤེས་གུར་ནས།

དམ་པའི་རིགས་ལ་བྱ་མོ་སྤྱིན། དམ་པའི་ཡོན་ཏན་ནོར་གྱི་དབང་།

26

ततः कदाचिद् वैशाल्यां कपिलस्याग्रजन्मनः ।
कन्यामपश्यद्भद्रास्यां हेमकन्याधिकप्रभाम् ॥ २० ॥

विवाहविमुखीं कान्तां तां वैराग्यविवेकिनीम् ।
स हेमशुल्कां कपिलं ययाचे कथितान्वयः ॥ २१ ॥

तं कन्याजनकः प्राह सत्कुलं कुलविश्रुतम् ।
लोके न्यग्रोधकल्पस्य गोत्रे जातस्य काश्यपे ॥ २२ ॥

किन्तु कन्या प्रयत्नेन धनमन्विष्य दीयते ।
दरिद्रोच्छासिनी सा हि पितुर्दहति मानसम् ॥ २३ ॥

पत्नी कलहसंसक्ता कन्यका निर्द्वनापिता ।
व्यसनोपहतः स्रुनुस्तप्ताश्चेतसि स्रुचयः ॥ २४ ॥

दत्त्वा श्रियं जलनिधिः पुरुषोत्तमाय
ज्ञात्वाथ वामनतरं बलियाच्चया तम् ।
अद्यापि सक्तवडुवानलरूपशोक-
सोच्छास एव न विमुञ्चति तीव्रतापम् ॥ २५ ॥

तस्माद्वित्तं समन्विष्य ज्ञात्वा तद्विभवोन्नतिम् ।
दास्यामः सत्कुले कन्यां धनाधीना हि सद्गुणाः ॥ २६ ॥

ཞེས་པ་བྱ་མའི་ཡ་དང་དེ། བྱ་ནས་ས་ཀྱིས་ཀྱང་བརྗེད་ཐོས་ནས།
དེ་བཞིན་ཞེས་སྤྲོས་གཉིས་སྤྲོས་ནི། གཞོན་ནུའི་ཡ་ཡི་གན་དུ་སོང་།

27

གསེར་གྱི་མཛེས་མ་ལས་ལྷག་པའི། བྱ་མོ་ཐོབ་ཅེས་དེ་ཡི་ཚོག།
བྱ་བོ་རྩ་ཡི་རྟོག་པ་ཡིས། ཐོས་ནས་ཀྱན་དགའ་བྱིས་པར་གྱུར།

28

བྱ་མོ་ཚངས་སྤྱོད་དོན་གཉིར་མ། ཐོས་ནས་པི་སྤྲ་ལ་སྤྲོས་ནི།
སྤྱོད་མོ་བ་ཡི་ཆས་ཀྱིས་དེ། བྱིས་དུ་རང་ཉིད་དཔ་བྱིས་སོང་།

29

མགོན་དང་བཀུར་སྟེ་ཐོབ་གྱུར་པ། མཁས་པ་དེས་དེར་དེ་ལ་བྱིས།
ཚངས་སྤྱོད་དོན་དུ་གཉིར་གྱེས་ནས། ར་བ་རྩོགས་པས་རབ་སྤྲོས་པ།

30

དག་པ་ཚངས་སྤྱོད་དོན་གཉིར་བའི། པི་སྤྲ་ལ་སྤྲོས་བྱས་ཟེ་བདག།
གང་གི་ཆེད་དུ་བྱས་ཟེ་དེས། བྱིད་ནི་འབད་པས་བསྐྱངས་པའོ།

31

བྱིས་ཐབ་ལས་ནི་བྱིར་སྤྱོགས་བདག། ཡ་ཡིས་གིན་དུ་དོན་དུ་གཉིར།
བཟང་མོ་བྱིད་ཀྱང་འདི་ལྟ་བུར། མཚུངས་པར་དགའ་བས་ཡང་དག་འགྲོགས།³²

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། རབ་དགའ་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྤྲོས།
ཞི་ཞིང་དཔ་བས་བྱིས་ཐབས་འདི། ཡུ་ཅག་ལ་ནི་འགལ་བ་མེད།

33

དེ་ནས་ཡང་དག་འོས་པ་ཐོབ། རབ་དགའ་སྤྱོད་བ་བྱིས་པ་དེ།
རང་གི་བྱིས་དུ་སོང་ནས་ནི། ཡ་ཡི་ཚོག་དག་ལ་ཡིས་སྤང་།

34

इति कन्यापितुः श्रुत्वा तत्पुत्रीणाञ्च भाषितम् ।
तथेत्युक्ता द्विजः प्रायात् कुमारजनकान्तिकम् ॥ २७ ॥

सुवर्णवर्णलावण्या प्राप्ता कन्येति तद्वचः ।
न्यग्रोधकल्पः श्रुत्वैव बभूवानन्दनिर्भरः ॥ २८ ॥

ब्रह्मचर्यैषिणीं श्रुत्वा कन्यकां पिप्पलायनः ।
स्वयमेवार्थिवेशेन प्रययौ तद्गृहं शनैः ॥ २९ ॥

सम्प्राप्तातिथिसत्कारः स दृष्ट्वा तत्र तां कृती ।
ब्रह्मचर्यार्थिनीं ज्ञात्वा ग्राह पूर्णमनोरथः ॥ ३० ॥

कल्याणि ब्रह्मचर्याथीं विप्रोऽहं पिप्पलायनः ।
यत्कृते तेन विप्रेण त्वं प्रयत्नेन याचिता ॥ ३१ ॥

अहं विवाहविमुखः पित्रा चात्यर्थमर्थितः ।
त्वमध्येवम्बिधा भद्रे दिष्ट्या तुल्यः समागमः ॥ ३२ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा प्रहृष्टा तमुवाच सा ।
आवयोरविरुद्धोऽयं विवाहः शमसंयमात् ॥ ३३ ॥

ततः समुचितावाप्तप्रहर्षोत्साहपूरितः ।
निजं गत्वा स भवनं पितुर्वाक्यममन्यत ॥ ३४ ॥

མཐའ་ཡས་ནོར་ནི་གྱིས་པ་དེ། རྣམ་པར་བརྟགས་ནས་སེར་སྒྲིམ་གྱང་།
རིན་ཅེན་མཚོག་གིས་བསྒྱུན་པ་ཡི། བྱ་མོ་དེ་ལ་རབ་དུ་བྱིན།

35

འབྱོར་པ་རིན་ཐང་ཆེ་བ་ཡིས། དེ་དག་ཁྱིམ་ཐབ་སྟོབ་བར་ཞུགས།
ཆངས་པར་སྟོད་པ་མ་ཉམས་ཤིང་། རྣམ་འབྱུང་མེད་པར་འགྲོགས་པར་གྱུར། 36

དུལ་བའི་ངང་ཚུལ་དེ་དག་གི། གཟུགས་དང་ལང་ཚོ་གྱིས་པའི་ཚོ།
ཡིད་ལ་བྱུང་བའི་བཀའ་བཅག་པས། འབྱོར་པ་དམན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 37

དེ་གཉིས་རིག་པ་བསྐྱུང་བའི་སྒྲོད། དེས་ཀྱི་གཅིག་ནི་གཉིད་ལོག་ཅིང་།
གཅིག་ནི་ལངས་ནས་མེལ་ཚོ་བྱེད། ཅེས་པ་ཉལ་བའི་རྣམ་གཞག་བྱས། 38

དེ་ནས་ནས་ཞིག་མལ་སྟན་མཐར། དེ་ཡི་མིག་ནི་གཉིད་ཀྱིས་གྱིས།
ཐེབས་ཚོ་བོ་སྤྲོལ་སྒྲིམ་གྱིས། སྤྲོལ་ནི་ནག་པོ་མཐོང་བར་གྱུར། 39

དེ་ནས་དེ་ལག་འཁྲི་ཤིང་ནི། ལོགས་སུ་འཐུང་བ་བཅེ་ལྡན་དེས།
རྩ་ལ་མཐའ་དང་གོས་དག་གིས། བསྐྱུས་ནས་འཛིགས་པ་དེ་ལས་བསྐྱུངས། 40

འཕྲལ་ལ་ལག་པ་བསྟོད་པ་ཡིས། སྒྲག་པའི་རི་དགས་མིག་ཅན་མ།
རྒྱུ་འདར་ཞིང་དོ་ཤལ་ནི། གཡོ་ལྡན་མ་དེས་ཁྱོ་ལ་སྒྲིམ། 41

ཇོ་ཡི་སྤྲས་པོ་ཇི་ལྟར་ན། དེས་པར་དམ་ཚིག་བརྟུན་གྱུར་ཅིང་།
བདེན་པར་སྒྲུབ་པ་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུགས། གང་འདི་རྣམ་པར་བསྐྱེད་པ་སྒྲིམ། 42

कपिलोऽपि समन्विष्य तमनन्तधनोदयम् ।

प्रददौ तनयां तस्मै वररत्नैरलङ्कृताम् ॥ ३५ ॥

तयोर्महार्हविभवैर्हृते परिणयोत्सवे ।

अलुप्तब्रह्मचर्योरुर्निर्विकारः समागमः ॥ ३६ ॥

रूपयौवनसम्भारे तयोः संयमशीलयोः ।

बभूव विभवग्लानिराज्ञाभङ्गान्मनोभुवः ॥ ३७ ॥

पर्यायेणैकनिद्रायां जागर्त्येकः समुत्थितः ।

इति तौ स्पर्शरक्षायै चक्रतुः शयनस्थितिम् ॥ ३८ ॥

कदाचिदथ शय्यान्ते कालव्यालं व्यलोकयत् ।

निद्रामुद्रितनेत्रायां भद्रायां पिप्पलायनः ॥ ३९ ॥

ततः स तद्गयात्तस्या दौर्लतां पार्श्वलम्बिनीम् ।

सदयश्चामरान्तेन ररक्षेत्क्षिप्य वाससा ॥ ४० ॥

सहसा बाहुचलनचस्ता हरिणलोचना ।

सा सकम्पकुचालोलहारा पतिमभाषत ॥ ४१ ॥

आर्य्यपुत्र कथं नाम समयः सत्यवादिनः ।

विस्मृतस्तव संजातो यदयं चित्तविश्रवः ॥ ४२ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་ནམ་འགྲུང་ངོ་ཚད་གྱུན། ཤིན་དུ་ཆེ་ལྡན་འདི་ནི་ཅི།

ས་འཛིན་དག་ཀྱང་བདྱན་པའི་ལྷགས། གཏོང་གི་དམ་པ་ཡོངས་མ་ཡིན། 43

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། འཇུག་ལྡན་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུས།

མི་ལས་ན་ཡང་བདག་གི་ཡིད། བཟང་མོ་ངས་པར་བསྐྱད་པ་མེད། 44

འོན་ཀྱང་འདིར་ནི་སྒྲུལ་ནག་འདི། འཇིགས་རུངས་པ་ཡོངས་སུ་གྱུ།

ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་མལ་སྟན་ལས། འཕྱང་བ་འཇིགས་ནས་བདག་གིས་བསྐྱུངས། 45

ཁྱོ་ཡི་ཚིག་འདི་ཐོས་གྱུར་ནས། རྟོགས་བདེང་དགའ་བ་དེས་སྒྲུས་པ།

བདན་པའི་ངང་ཚུལ་ཁྱོད་ཀྱི་སྒྲོ། འདོད་པས་ངེ་མར་བྱས་པ་མེད། 46

གདུག་པའི་སྒྲུལ་ནི་ཁྱེད་ཀྱི་ཆགས་པའི་ལྟོ་འཕྲེས་མཚོག་དུ་འཇིགས།

སྒྲུལ་གྱིས་ལུས་གཙོག་འཛིན་པ་སྟེ། འདོད་པས་ལུས་ནི་བགྱུ་མཐར་བྱེད། 47

དེ་སྐྱོད་ནམ་འགྲུང་འདི་དག་བསྐྱུངས། ཞེས་སྒྲུས་དེ་ནི་ཆགས་དང་བྲལ།

དེ་ཡི་ཤིན་དུ་དུལ་བ་ཡང་། བེ་སྤྱོད་ལ་སྒྲུས་དག་གིས་བསྐྱུགས། 48

དུས་ཀྱི་རྒྱ་གོ་རྒྱ་ཡི་དོག། རུང་མར་བཅས་པ་མཐོ་ངོས་སོང་།

རབ་མང་བྱིས་ཀྱི་ཚོགས་དག་གིས། བསམ་པའི་ཁྱེད་ནི་དེ་ཡིས་སྤངས། 49

ནམ་ཞིག་དེལ་མར་བདུང་བའི་སྤྱད། ཁྱེད་མཚོག་ནམས་ཀྱི་དེལ་འཛིན་ལ།

བཟང་མོས་ཡོངས་སུ་བསྟན་པ་ཡིས། འཁོར་ནམས་དག་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱོས། 50

लज्जावहा विकारस्य केयमापतिता तव ।

त्यजन्ति धृतिमर्थ्यादां भूधरा न तु साधवः ॥ ४३ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा तामुवाच स सस्मितः ।

भद्रे नास्त्येव मनसः स्वप्नेऽपि मम विस्मयः ॥ ४४ ॥

किन्वेध कृष्णसर्पोऽत्र भीषणः परिवर्तते ।

बाहुस्ते शयनालम्बी भौत्या संरक्षितो मया ॥ ४५ ॥

एतत् पत्युर्वचः श्रुत्वा त्यक्तशङ्का जगाद सा ।

दिष्ट्या ते सत्यशीलस्य न काममलिना मतिः ॥ ४६ ॥

सर्पः साधुर्वराकोऽयं भयं रागेरगात्परम् ।

एकां हन्ति तनुं सर्पः कामः कायशतान्तकृत् ॥ ४७ ॥

रक्ष्यस्तस्माद्विकारोऽयमित्युक्ता विरराम सा ।

तीव्रञ्च प्रशशंसास्याः संयमं पिप्पलायनः ॥ ४८ ॥

न्यग्रोधकल्पे कालेन सभार्ये चिदिवं गते ।

प्रभृत्यहसंभारचिन्ताभारमुवाह सः ॥ ४९ ॥

कदाचित्तैलपानाय वृषाणान्तिलपीडने ।

तेन भद्रा समादिष्टा न्ययुक्त परिचारिकाः ॥ ५० ॥

དེལ་ནི་འཆིང་བ་དེ་དག་གིས། དེལ་མར་བྱས་པར་སློག་ཆགས་ཆོགས།
 རྒྱང་ཁིང་ཉམས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས། སྤྱིང་རྗེ་བཅས་པས་བན་ཚུན་སྤྲུས། 51

སློག་ཆགས་མང་པོ་ཡོངས་བརྒྱག་པས། གྲུ་མ་བདག་གྲང་སློག་པ་ཅན།
 ཡང་ན་གང་གི་ཆོག་གིས་བྱས། སློག་པ་འདི་ཀྱན་བརྩེང་མོ་ལ་འོ། 52

བརྩེང་མོ་བྱིས་ནང་འཁོད་པ་ཡིས། དེ་ཐོས་ཆགས་བྲལ་ཉིད་དུ་གྱུར།
 དེ་དུས་ཉིད་ན་བདག་པོ་ནི། བང་ཞུགས་དབེན་པར་དེ་ལ་སྤྲུས། 53

ཁིང་ལས་ཉོན་མོངས་ཀྱིས་གཟེར་བར། བྱ་མཆོག་སློག་ཆགས་འཆོ་བ་སྟོན།
 བརྩེང་མོ་བདག་གི་བྱིས་གྱི་ཁྱུར། དྲག་དུ་ངོ་ཡས་འཛིན་ཡོངས་མི་བརྗེད། 54

བདེ་བའི་སྤྱན་ཆོགས་འདི་དག་ནིས། མཆུག་དུ་རོ་བྲལ་སྤྱིང་པོ་མེད།
 རྒྱང་ན་འདས་བྱའི་འདབ་མ་བཞིན། གདུང་བ་དག་ནི་སྦྱིད་པར་བྱེད། 55

བྱིས་པ་ནིས་ནི་སློག་བའི་འདས། ཉོང་མོངས་ཉ་ལྷིབས་དྲ་བ་ཅན།
 བྱིས་ཉིད་དུ་ནི་ཉམས་འགྱུར་དེ། རྒྱངས་སུ་སྤྱང་ནི་གན་པོ་བཞིན། 56

དེ་སྤྱད་བྱིས་གྱི་ཚོལ་བ་འདི། དུ་ཅག་གིས་ནི་གདང་བར་འོས།
 ཞེས་སྤྲུས་རྒྱང་མས་ཁས་སྤྱངས་པས། ཞི་བ་ལ་ནི་དེས་པར་བྱས། 57

བྱིས་དང་ཡོ་བྱད་བཅས་པ་ཡི། རྟོར་ནིས་སྤོང་ལ་དེས་བྱིན་ནས།
 དེ་བའི་ཞུགས་པས་འཆིང་བ་ཀྱུན། རྟོས་པར་གྲོལ་དེ་ངེས་པར་བྱེད། 58

ताः पीडिततिलास्तैलकुम्भेषु कृमिसञ्चयम् ।

च्युतं विलोक्य सीदन्तमूचुः सकरुणा मिथः ॥ ५१ ॥

अहो नु पापमस्माकं बहुप्राणिपरिक्षयात् ।

भद्रायाः सर्वमेतद्वा पातकं यज्ञिरा कृतम् ॥ ५२ ॥

तच्छ्रुत्वान्तर्गृहगता भद्रा वैराग्यमाययौ ।

तस्मिन्नेव क्षणे भर्ता प्रविश्योवाच तां रहः ॥ ५३ ॥

भद्रे गृहमहाभारश्रान्तोऽहं न सहे सदा ।

कृषिक्लेशार्दितवृषप्राणहिंसानुशासनम् ॥ ५४ ॥

इमाः पर्यन्तविरसा निःसाराः सुखसम्यदः ।

आस्वाद्यमानाः कुर्वन्ति नङ्गशाखा इव व्यथाम् ॥ ५५ ॥

क्लेशशैवालजालेषु पापपङ्केषु वेश्मिनः ।

अवसन्ना गृहेष्वेव पङ्केष्विव जरङ्गवाः ॥ ५६ ॥

तस्माद्गृहसमारम्भस्त्यागयोग्योऽयमावयोः ।

इत्युक्तानुमतः पत्न्या शान्त्यै निश्चयमादधे ॥ ५७ ॥

स दत्त्वा धनमर्थिभ्यो गृहञ्च सपरिच्छदम् ।

निश्चक्राम समुन्मुक्तसर्वाशापाशबन्धनः ॥ ५८ ॥

དེ་ནས་འོད་སྤངས་རིགས་ཉིད་ཕྱིར། འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱུར་དེ།
དེ་དུས་ཡང་དག་ཆོགས་སངས་གྱིས། འོད་སྤངས་རྒྱུ་དུ་དེ་སོང་གྱུར། 59

མཆོད་རྟེན་བྱ་མང་ཞེས་པ་ཡི། ཅེ་བར་གནས་པ་དེ་ཅན་ཕྱིན།
འདུལ་བའི་ཆོས་ནི་དེས་བྱིན་པས། དག་པའི་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་གྱུར། 60

བཟང་མོ་ཡིས་ཀྱང་ཆགས་བྱལ་གྱི། བརྟན་པའི་ལམ་གྱི་འདུལ་བ་ཐོབ།
སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་ཡོངས་སྒྲིན་པས། དག་པ་བྱི་མ་མེད་པ་བཟླེན། 61

འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ལྟ་རྟོགས་ཀྱིས། ཕྱག་འོས་ཉིད་ཐོབ་མཐོང་ནས་དེའི།
བསོད་ནམས་དག་སྟོང་རྟོགས་ཀྱིས་བྱིས། དེ་བཞིན་གཤམས་པས་དེར་བཀའ་སྤྱུལ། 62

ཟས་དང་འབྲུ་རྟོགས་མ་ལུས་རབ་དུ་བའི་དུས།
བསོད་སྟོབས་རྟོགས་པར་ལོག་ཅིང་ཤིན་དུ་མི་བཟད་ཆོ།
ནོར་ཆུང་སྟེས་བྱ་ཡིས་ནི་ཀླ་ཤི་གོང་ཁྱེར་དུ།
དགར་ཤི་ཁྲི་རང་གི་ཟས་ཀྱིས་ལམས་པར་མཆོད། 63

མི་ཡི་བདག་པོ་གྱི་ཀེས་བྱས་པའི་མཆོད་རྟེན་ནི།
རིན་ཅན་གྱིས་སྤྲས་མཆོག་དུ་མཛེས་ལ་དེ་ཡི་བྱ།
བསོད་ནམས་ངང་ཆུལ་གྱིས་ཀྱང་དག་པ་ཆེན་པོའི་སྤྲད།
ནོར་བྱ་གསེར་གྱི་རྟོགས་པར་བཀྲ་བའི་གཏུགས་དག་བཀོད། 64

सोऽथ काश्यपगोत्रत्वान्महाकाश्यपताङ्गतः ।

तत्कालसम्यक्संबुद्धं काश्यपं समुपाययौ ॥ ५६ ॥

बहुपुत्राख्यचैत्यस्य मूले स्थितमुपेत्य तम् ।

तद्वत्तधर्म्मविनयः शुद्धां बोधिमवाप्तवान् ॥ ६० ॥

भद्रापि लब्धविनया वैराग्याविष्टवर्त्मना ।

प्राक्पुण्यपरिणामेन लेभे कुशलमुज्ज्वलम् ॥ ६१ ॥

महाकाश्यपमालोक्य सम्प्राप्तं सुरवन्द्यताम् ।

तत्पुण्यं भिक्षुभिः पृष्टस्तानुवाच तथागतः ॥ ६२ ॥

प्रविरतनिखिलान्नशस्यकाले

विषमतरे विनिवृत्तपिण्डपात्रे ।

कृशधनपुरुषेण काशिपूर्यां

तगरशिखी महितः स्वभोजनेन ॥ ६३ ॥

कृत्स्नरपतिना कृतेऽपि चैत्ये

वररुचिरत्नचित्ते तदात्मजश्च ।

मणिकनकविचित्रमातपात्रं

व्यधित महत्कुशलाय पुण्यशीलः ॥ ६४ ॥

སྒྲིབ་གཉིས་སྤྱ་ཉི་བར་བསགས་པའི་བསོད་ནམས་ཆེར་གྱིས་བས།

ཉི་བའི་གནས་ཀྱི་འོད་སྤངས་ཆེན་པོ་ཉིད་ནི་འདི་ཡིས་ཐོབ།

གསེར་གྱི་ཏ་ལ་བཞིན་དུ་མཐོ་བའི་མཐུ་ནི་ཐོབ་གྱུར་ནས།

དགོ་བའི་ཙྰ་བའི་འབྲས་བུ་དགྲ་བཙེམ་གནས་ནི་ནོམ་པར་འཛིན།

65

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་
བརྗེད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་འོད་སྤངས་ཆེན་པོའི་དོགས་པ་བརྗེད་
པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དུག་ཅུ་ཙྰ་གསུམ་པའོ།

जन्मद्वयोपचितपुण्यमहोदयेन
 सोऽयं महोपपदकाश्यपतामवाप ।
 लब्धोन्नतिः कनकताल^१ इव प्रभाव
 मर्हत्पदं कुशलमूलफलं विभर्त्ति ॥ ६५ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 महाकाश्यपावदानं नाम त्रिषष्ठितमः पञ्चवः ॥

CHAPTER LXIV.

ནོར་བཟང་གི་རྟོགས་བརྟུན་ནི།

ཡལ་འདབ་མཛོན་པར་གསར་པ་ལྟ་བུར་མཉེན་གྱུར་གྲང་།
སྲ་ཞིང་བདོན་པ་དག་ནི་དོ་ཇི་ལྟར་གྱུར་པ།
ཆེན་པོ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་གྱི་ལོར་བྱ་བྱེ་མ་དག།
མེད་པ་ལ་ཡང་ཆག་པ་དག་ནི་འཕོ་བ་མིན།

1

ཀུན་ལ་ཇེས་སུ་བཅེ་ལྟ་ཡབ་ཀྱིས་ཤུག་ཡི།
གནས་ནམས་ལྟ་བུ་ཉིད་ལ་མཆོག་ཏུ་གསོལ་བཅུབ་པ།
ཀུན་དགའ་བདུད་རྩི་བཅུད་ཀྱི་ལྷ་བ་སྟོན་པ་ནི།
གང་དག་ཆོ་ན་རང་གི་གྱུལ་སར་ཞུགས་གྱུར་པ།

2

དེ་དེའི་ཆོ་ན་བ་གས་དུ་སོང་ངེས་གས་མིག།
ནོ་བའི་གྱུན་གྱིས་མིག་ནི་རབ་དུ་མཛེས་བྱེད་པ།
གྲགས་འཛིན་མས་ནི་མཛེས་པ་དག་གི་ཕྱོགས་ནམས་སུ།
ཡ་མཚན་རབ་དུ་འཁྱིབ་པའི་བདག་པོ་དེ་མཐོང་ནས།

3

चतुःषष्टितमः पल्लवः ।

सुधनकिन्नर्यवदानम् ।

अभिनवकिशलयकोमल-
मनसामपि कुलिशकठिनधैर्याणाम् ।
महतां मणिविमलाना-
मपि भवति न रागसङ्क्रान्तिः ॥ १ ॥

शाक्यालये दर्शनमेव पित्रा
सर्वानुकम्पी भृशमर्थ्यमानः ।
यदा यदानन्दसुधारसेन्दु-
र्विवेश शास्ता निजराजधानीम् ॥ २ ॥

तदा तदा हर्म्यगता मृगाक्षी
कर्णावतंसौकृतनेत्रकान्तिः ।
कान्त्या दिशां विस्मयमुल्लिखन्तं
यशोधरा तं दयितं विलोक्य ॥ ३ ॥

དེ་དང་འགྲོགས་དང་འབྲུད་པ་དག་གི་རེ་བྲལ་བའི།
 དུག་གི་བརྒྱལ་བ་བཞིན་དུ་མ་ལུས་ཕྱོགས་འཁོར་ཞིང་།
 གྲོགས་པོ་བཞིན་དུ་ཆོག་པར་བྱེད་བའི་བདེན་པ་ནི།
 དོར་ནས་ཁང་བཟང་དག་ལས་ལུས་ནི་རབ་དུ་འཕངས།

4

དག་པ་ཡལ་འདབ་ལྟར་མཉེན་ལུས་དང་ལྷན་པ་དེས།
 གང་གང་ཆོན་ལུས་ནི་རབ་དུ་འཕངས་གྱུར་པ།
 དེ་དེ་ཆོན་ཡིད་སྤྲུབས་ཀྱིས་ནི་སྒོངས་པ་དེ།
 བཅེ་བས་བཞུན་པའི་སྤྲུན་ལྷན་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་བསྐྱུངས།

5

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ནགས་ཀྱི་མཐར་ནི་བཅོས་ལྷན་ལ།
 དེ་ཡི་དག་མཚན་དག་ལས་དག་སྒྲོང་ཆོགས་ཀྱིས་དྲིས།
 ཆོས་ཀྱི་འོད་ཟེར་རྒྱ་བའི་འོད་ནྟམས་དག་གིས་ནི།
 མཆུ་ཡི་དམར་པ་འགོབས་པར་མཛད་པ་བཞིན་དུ་གསུངས།

6

བདག་དང་བྲལ་བས་དྲིག་དུ་གསེར་བར་གྱུར་པ་ཡི།
 བྲགས་འཛིན་མ་ནི་གང་ཞིག་གཟུ་ལུས་མ་འདི་དག་བྱེད།
 བདེན་པ་འགྲོག་ཅིང་སྒོངས་པ་ནྟམ་པར་ལྷེར་བ་འདི།
 ཆགས་པའི་ནྟམ་འབྲུལ་ལྷན་པ་ནྟམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཉིད།

7

तत्सङ्गमालिङ्गनयोर्निराशा
भ्रान्ताखिलाशा विषमूर्च्छितेव ।
धृतिं वयस्यामिव वारयन्तीं
निरस्य सौधात्तनुमुत्ससर्ज ॥ ४ ॥

यदा यदा पल्लवपेशलाङ्गी
देहं समुत्सृष्टवती सती सा ।
तदा तदा मन्मथमोहितां तां
दयार्द्रचक्षुर्भगवान् ररक्ष ॥ ५ ॥

ततः कदाचिद्भगवान् वनान्ते
तत्कौतुकाद्भिक्षुगणेन पृष्टः ।
जगाद दन्तद्युतिचन्द्रिकाभि-
र्निवारयन् रागमिवाधरस्य ॥ ६ ॥

यज्ञोधरा मदिरहेण नित्यं
करोति यत् साहसमेतदार्त्ता ।
हरन्ति धैर्यं वितरन्ति मोह-
मेष स्वभावः स्मरविभ्रमाणाम् ॥ ७ ॥

སྒོན་གྱི་སྒྲིབ་བ་གཞན་ལ་དེ་དང་བལ་བ་ཡིས།

འདྲོད་པས་ནིས་པར་སྒོངས་པར་བྱས་ཏེ་བདག་གིས་ཀྱང་།

སྒྱུན་དུ་ཡོངས་སུ་གཏུང་བདག་གི་གྱུར་གྱུར་པ།

རབ་མང་གཏུང་བའི་ཉོན་མོངས་དག་ནི་ཉམས་སུ་བྱོང་།

8

གྲོང་མཚོག་ཉ་ཕྱེན་ཡི་གྲོང་། འཛི་མེད་ཡོན་ཏན་ཐུལ་བར་སྒྲོན།

ཡོན་ཏན་ཐུན་སྒྲུས་ཚོགས་པའི་གཏོར། གྱུ་པོ་ནོར་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་།

9

ལག་བ་ཡིས་ནི་ས་ལ་འབྱུང་། དབྱངས་ཅན་དག་ནི་མགྱིན་པར་བྱས།

དག་གི་དཔལ་ནི་རབ་དུ་བཅུར། བྲགས་བཞི་ལྟ་རབ་དུ་བསྐྱར།

10

དེ་ཡི་བཅུན་མོ་མཛེས་མ་ལ། བྱ་ནི་ནོར་བཟང་ཞེས་བྱ་བ།

གཏོར་བའི་དང་ནི་བྲགས་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་སྒྲིས་པ་བྱུང་བར་གྱུར།

11

རིག་གནས་ཀྱན་གྱི་ཀྱུ་མུད་ཅན། དྲིལ་དུ་ནིས་གྱིས་བྱེད་པ་ཆགས།

དྲི་མེད་མཛེས་པ་སྐྱུ་ཅོལ་ཅན། གང་བའི་ལྷ་བ་ལྷ་བྱུར་མཛེས།

12

ས་བདག་དེ་དང་ས་གཞི་ན། བར་མེད་ས་བདག་བྱུང་གྱུར་པ།

ཁིངས་ལྷན་དབང་ཆེན་སྒྲེ་ཞེས་པ། གྱི་ཆེ་ནིས་པར་གཞོན་པར་བྲགས།

13

དུས་མིན་དུས་སུ་བདེ་བ་བྱ་ཞིང་། ཀྱན་གྱི་བདོག་ཀྱན་འཕྲོག་བྱེད་པ།

བཟོད་དགའི་དབྱ་དང་ལྷན་པ་དེས། གཟེར་བའི་སྒྲིབ་སྒྲིབ་སུ་ངན་བྱས།

14

मयापि तस्या विरहेण पूर्व्वं
जन्मान्तरे मारविमोहितेन ।
संसक्तसन्तापनिमित्तभूतः
खेदः प्रभूतव्यसनोऽनुभूतः^१ ॥ ८ ॥

पुरा जितामरपुरे सत्पुरे हस्तिनापुरे ।
राजा धनाभिधानोऽभूत् निधानं गुणसम्पदाम् ॥ ९ ॥

भुजेनालिङ्गिता भूमिः कृता कण्ठे सरस्वती ।
लक्ष्मीः प्रसाधिता येन कीर्त्तिरेव प्रवासिता ॥ १० ॥

रामायां तस्य जायायां तनयः सुधनाभिधः ।
अभवत् सहस्रजातनिधानशतविश्रुतः ॥ ११ ॥

सर्व्वविद्याकुमुदिनीविकाशरसिकः सदा ।
कलावान्निर्मलरुचिर्यः पूर्णेन्दुरिवावभौ ॥ १२ ॥

बभूव तस्य भूभर्त्तुर्भूपतिर्भूम्यनन्तरः ।
मानी महेन्द्रसेनाख्यः प्रख्यातपृथुविक्रमः ॥ १३ ॥

तेन दुःसहदण्डेन सर्व्वसर्व्वस्वहारिणा ।
अकालकालकल्पेन पीडिताः शुशुचुः प्रजाः ॥ १४ ॥

१ ^W has the following additional S'loka :—

स्वयम्भूर्चनमाहात्म्यमथ वक्ष्यामि हे जिनाः ।
यदर्चनात् सुधनोऽसौ स्त्रीरत्नादिकमाप्तवान् ॥

ཚོས་མིན་ལ་ནི་ཞུགས་པ་དེ། བོང་ནི་ལོགས་གུས་སྟོབ་དག།

ལོག་ཅིང་གདུང་བ་དྲག་པོ་ཡིས། གདུང་བར་སྒྲིན་གྱི་ཆར་མ་པབ།

15

ས་སྐྱོང་རྗེས་སུ་མི་སྐྱུན་པ། དེར་ནི་སྤྱ་གཏེ་ཉེན་འཆོ་བྱང་།

སྤྱ་བསྐལ་ཅན་ནི་མས་ཁོ་ན་ལ། སྤྱ་བསྐལ་གྱིས་པར་བྱར་པ་ཡིན།

16

དེ་ནས་ཉོན་མོངས་གྱིས་བྱད་གཟིར། བདག་ངན་གྱིས་གདུངས་ཡིད་བྱང་ཞིང་།

བོང་ནང་གནས་པ་ཐུགས་ཅད་ནི། གཅིག་དུ་འཆོགས་ནས་ནི་པར་བསམས།

17

གྲིལ་སྒྲུན་མཆན་མོར་བྱེད་པ་ནི། གསར་པའི་དཔྱ་ཟེར་འབབས་པ་ཡིས།

མཆོག་དུ་སྐྱེ་བའི་ཆོགས་པ་ནི། བསྐྱོ་ཅན་བཞིན་ཟུམ་པར་བྱར།

18

དྲིལ་དུ་ངན་པར་ཞེན་པ་འདིས། བདེན་མེད་སྟོན་པའི་གྲོས་དག་གིས།

བདག་ཅག་བཙོར་ནས་གཡོ་ཅན་དང་། བྲན་དང་སྤྱ་མཁན་ནི་མས་དག་བསོས།

19

དེ་ལས་ས་བདག་སྤྲིག་པ་ཡི། དམོད་བས་ཆར་མེད་སྤྱ་བསྐལ་བ།

སྐྱེ་བོ་ཡང་དག་བསྐྱེད་པའི་དབང་། ལྷ་ག་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་སྐྱེས།

20

ས་སྐྱོང་གིན་དུ་ཞིང་འཁོར་གྱི་སྐྱེ་བོ་ཙུབ་ཅིང་སྤྱ་ཅོར་མོངས།

སྟོན་པོ་ནི་མས་ཀྱང་གདུག་ཅིང་དྲག་པོ་གཡོ་ལྷན་གྱ་གྱ་དག་ལ་མཁས།

ཞབས་དྲུང་གནས་དང་ཡིག་མཁན་མི་བཟད་ཁ་སྐྱོན་རབ་དུ་ཁྲིས་བྱར་པ།

དམན་པ་འཛུགས་བྱེད་མ་ཅུང་ཆོགས་པ་འདི་དག་ནི་མས་ནི་ཆེ་ལྟར་བཟོད།

21

तस्याधर्मप्रवृत्तस्य निवृत्तमुक्ततोत्सवे ।

तीव्रोपतापसन्तप्ते पुरे न वदृषुर्धनाः ॥ १५ ॥

प्रतिकूले महीपाले तच्च दुर्भिक्षविल्लवः ।

बभूव व्यसनेष्टेव भवन्ति व्यसनोदयाः ॥ १६ ॥

ततः क्लेशविशेषार्ताः सर्व्वे पुरनिवासिनः ।

कुपतिव्यसनोद्वेगादेकीभूता व्यचिन्तयन् ॥ १७ ॥

राज्ञा दोषाकरेण्यं जडेन जनता परम् ।

प्रत्यग्रकरपातेन नलिनीव निमीलिता ॥ १८ ॥

एष दुर्य्यसनी नित्यमसत्यामात्यसम्मतः ।

अस्मान्निपीड्य पुष्पाति विटचेटकगायनान् ॥ १९ ॥

कष्टा तच्चाप्यनादृष्टिः पापशापेन भूपतेः ।

दुर्भिक्षजननी जाता जनसंक्षयसाक्षिणी ॥ २० ॥

सुतीक्ष्णः क्षापालः खरमुखरमूर्खः परिजनः

कदर्याश्चामात्याः कटुकपटकौटिल्यपटवः ।

पदस्थाः कायस्थाः विषममुखरोगाः प्रकुपिताः

कथं सोऽयं सङ्घः कृपणदलनो दारुणगणः ॥ २१ ॥

དབལ་ལྷན་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། རོར་གྱིས་ཡུལ་འཁོར་སྐྱོང་བ་ཤོས།

བདག་ཅག་དེ་གོང་སོང་བ་ན། མཉེས་གཤེན་དེ་ཡིས་སྐྱོང་བར་འགྱུར། 22

ས་བདག་གང་གི་ཡུལ་འཁོར་ལ། བྱ་བཞིན་དྲིལ་དུ་ལྷ་བྱེད་པ།

དེ་ཡི་ཡུལ་དུ་པ་ཡིས་ནི། ཁྱིས་དུ་བཞིན་དུ་འཛོལ་བར་བྱ། 23

དེ་ལྟར་ངེས་བསྐྱབས་དེ་དག་ནམས། ཉ་ཉི་ན་ཡི་གོང་ཁྱེད་སོང་།

ལུས་ཀྱང་གཞོད་བཅས་གཏང་བྱ་ན། ཡུལ་དང་གནས་ནི་སྒྲོས་ཅི་དགོས། 24

མི་བདག་དབང་ཆེན་སྒྲེ་ཡིས་ཀྱང་། རང་གོང་སྐྱེ་བོ་མེད་ཤེས་ནས།

འགྱོད་པ་དྲག་པོས་ཁྲོ་ལྷན་པར། རྒྱུན་པོ་ཆེན་པོ་ལ་སྦྱས་པ། 25

གྲུལ་པོ་ནོར་གྱི་གོང་ཁྱེད་དུ། བདག་གི་གོང་གནས་སྐྱེ་བོ་ནམས།

རབ་དུ་སོང་ཞེས་ཉན་སྒྲི་ནི། གསང་ནས་གྲུ་བ་དག་གིས་སྦྱས། 26

གལ་དེ་བདག་གི་དག་གོང་དུ། དེ་དག་སྤྱ་གསུམ་ཉན་འགྲོ་ན།

གནས་གྱི་ཉར་འཛོལ་ཐམས་ཅད་དུ། དེ་མོས་ཀྱིས་ནི་འབྱུང་བ་ཉིད། 27

ཡང་ན་གྲུལ་པོ་འཁྱོད་གྱིས་ནི། བདེ་བ་འདོད་པས་དེ་དག་སོང་།

གྲུལ་པོ་སྤྱ་ཡིས་གོང་ཁྱེད་གྱིས། སྐྱེ་བོ་ལས་དང་དབྱ་ལས་གྲོལ། 28

སལ་ཆེར་ཡོངས་སྤྱ་འདྲེས་ལ་སྒྲུང་། དྲིལ་དུ་གསར་པ་གསར་པ་འཛོལ།

རིང་ནས་གནས་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀྱན་གྱི་ཡིད་དུ་འོང་བ་ཡིན། 29

धनः श्रीमान् क्षितिपतिः श्रूयते राष्ट्रवर्द्धनः ।

गच्छामस्तत्पुरं सोऽस्मान् वत्सलः पालयिष्यति ॥ २२ ॥

अपत्यमिव राष्ट्रं यः सदा पश्यति भूपतिः ।

विषये जीव्यते तस्य जनकस्येव वेश्मनि ॥ २३ ॥

इति निश्चयमाधाय ययुस्ते हस्तिनापुरम् ।

त्याज्यः कायोऽपि सापायः किं पुनर्देशसंश्रयः ॥ २४ ॥

ज्ञात्वा महेन्द्रसेनोऽपि स्वपुरं निर्जनं नृपः ।

तीव्रानुतापः सामर्थं महामात्यानभाषत ॥ २५ ॥

धनस्य धनिनो राज्ञः पुरं मत्पुरवासिनः ।

प्रयाता इति नश्चारैः कथितं गूढचारिभिः ॥ २६ ॥

दुर्भिक्षखिन्ना यदि ते याता मम रिपोः पुरम् ।

तत् सर्व्वत्र भवन्त्येव पर्यायैर्देवविश्रवाः ॥ २७ ॥

अथवा राजदोषेण गतास्ते सुखवाञ्छया ।

विष्टिदण्डकरोन्मुक्तः कस्य राज्ञः पुरे जनः ॥ २८ ॥

प्रायः परिचितद्वेषात् सदा नवनवैषिणः ।

दूरस्थ एव सर्व्वस्य सर्व्वो भवति वल्लभः ॥ २९ ॥

१ विष्टि means labour without remuneration for the service of the king.

གང་གིས་གཞན་གྱི་སྤྱི་གྲོ་ཞི། མོངས་པ་རྒྱུང་མ་བཞིན་དུ་འཕྲོག།

ས་བདག་དེ་ལ་ཡོན་ཏན་ནི། བདག་ལས་སྒྲགས་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད།

30

རེ་ཞིག་དེ་ཡི་གྲགས་པ་ནི། རབ་གཞིལ་ཐབས་དག་བསམས་པར་མཛོད།

གང་ཡང་སྤྱན་སྤྱུང་ཚོགས་པའི་གྲོ། དེ་དག་གཞོམས་པ་བསྐྱབ་པར་མཛོད།

31

ཅས་པ་གྲོལ་པོའི་ཚིག་ཐོས་ནས། རྫོན་པོ་ཆེན་པོས་རབ་སྐྱེས་པ།

སྒྲ་གཞིག་གང་གི་གྲོལ་པོ་ནི། རོར་དང་སྐྱེ་བོ་དར་བ་ཉོན།

32

ས་བདག་དེ་ཡི་དར་བ་ནི། གཞུགས་ཅན་བསོད་ནམས་ཀྱིས་བདགས་བཞིན།

ཡུལ་ན་ཁྱུ་ཡི་གྲོལ་པོ་ནི། རྩ་མ་ཅོད་ཞེས་པ་ཡོད།

33

དེ་ཡི་མཐུ་ཡིས་དུས་མིན་དུ། འབྲུ་ནི་སྤྱན་སྤྱུང་ཚོགས་པར་འགྱུར།

ས་བདག་སྤྱན་སྤྱུང་ཚོགས་ཀྱན་གྱིས། ཅོ་བ་ཞིང་ནི་སྤྱན་སྤྱུང་ཚོགས།

34

དེ་སྐད་རིག་པའི་སྤྱོད་ས་དག་གིས། ཁྱུ་དེ་གལ་དེ་འཕྲོག་ཀྱས་ན།

དེ་ཆོ་དེ་ཡི་སྤྱི་གྲོ་ནམས། རང་ཉིད་ཁྱོད་ལ་བརྟེན་པར་འགྱུར།

35

དེ་སྐད་སྤྱགས་སྤྱོད་ས་འབར་བ་ཡིས། སྐྱབ་པ་པོ་འགའ་བཙལ་ནས་ནི།

ཁྱུ་ཡི་གྲོལ་པོ་འཕྲོག་པ་ལ། བཙལ་བ་དག་ནི་སྤྱར་དུ་མཛོད།

36

ཅས་པ་རྫོན་པོའི་ཚིག་ཐོས་ནས། ས་བདག་གིས་ནི་བདེན་ཞེས་སྐྱེས།

རང་ཉིད་ཡོན་ཏན་ཉོན་ཏམས་པའི། མི་བསྐྱེད་པ་རོལ་སྤྱོད་ལ་སྤྱོར།

37

अस्मदभ्यधिकः कोऽसौ तस्य भूमिपतेर्गुणः ।

परेषां हरते येन मुग्धा जाया इव प्रजाः ॥ ३० ॥

उपायश्चिन्त्यतां तावत् तस्य दर्पप्रशान्तये ।

समृद्धिकारणं यच्च तद्विधातो विधीयताम् ॥ ३१ ॥

इति राजवचः श्रुत्वा महामात्या बभाषिरे ।

श्रूयतां देव येनासौ राजा धनजनोर्जितः ॥ ३२ ॥

विषये नागराजोऽस्ति चित्रो नाम बह्मदकः ।

तस्य क्षितिपतेर्मूर्त्तः पुण्यवद्भ इवोदयः ॥ ३३ ॥

अकाले शस्यनिष्पत्तिस्तत्प्रभावेण जायते ।

हृषिसम्पत्तिमूलाश्च भूभुजां सर्व्वसम्पदः ॥ ३४ ॥

तस्माद्विद्यावलान्नागः संहर्त्तुं यदि शक्यते ।

तदा यान्ति स्वयं तस्य प्रजास्त्वामेव संश्रयम् ॥ ३५ ॥

दीप्तमन्त्रवलं कञ्चित्तस्मादन्विष्य साधकम् ।

नागराजस्य हरणे क्रियतां तूर्णमुद्यमः ॥ ३६ ॥

इत्यमात्यवचः श्रुत्वा तथेत्याह महीपतिः ।

स्वगुणाधानविकलाः परदोषोद्यताः खलाः ॥ ३७ ॥

དེར་ནི་གསེར་ནི་མང་པོ་དག། ངན་པ་རབ་དུ་སྤྱར་བའི་སྒྲ།
བསྐྱབས་ནས་གྲོས་པ་ནོམས་ཀྱིས་ནི། ལྷ་དག་འཆིང་བའི་སྒྲགས་པ་ཐོབ། 38

གསེར་སྤྱན་དམ་བཅས་དེ་དག་གྱིས། གསེལ་གདབ་རིག་འཛིན་ཞེས་བྱ་བ།
དེ་ནི་ཅི་ཏྲ་སྒྲ་བའི་སྒྲ་ད། ཉ་སྟེ་ན་ཡི་གོང་ཁྱེར་སོང་། 39

དེར་ནི་ནགས་ཚལ་དག་གི་མཐའ། ལྷས་ལྷང་ཀྱང་འཐུང་སྒྲན་པ་ན།
གདེངས་ཅན་བདག་པོའི་ཁང་པ་ནི། ནས་མཁའི་འོད་ཅན་དེ་ཡིས་མཐོང་། 40

བ་ཀྱལ་ཡི་འཕྲིང་གཡོ་ཞིང་། ཏི་ཀ་ལ་ཡི་དཔལ་གྱིས་བ།
ནགས་ཀྱི་དཔལ་མོའི་གྱན་དག་གི། མོར་བཟང་མེ་ལོང་ཉེ་བ་བཞིན། 41

དྲི་མེད་ཆུ་དེ་མཐོང་གུར་ནས། ཆགས་པས་ཉམས་པའི་ཡིད་ཅན་གྱིས།
སྒྲགས་ཀྱི་བསམ་གཏན་ཆས་ཉྱགས་ཏེ། བསྐྱབས་སྒྲན་སྒྲོགས་ནི་བཅིང་བ་བྱས། 42

བདུལ་ཉྱགས་རབ་དྲག་གཟི་ལྷན་དེས། སྒྲོགས་ནི་བཅིངས་པ་བསྐྱབ་པ་ནི།
ལྷ་བདག་གདེངས་ཀའི་མོར་བཟང་ནི། གཏུང་ཞིང་མགོ་པོ་གཟིར་བར་གུར། 43

དེ་ནས་མ་མཐོང་ཡང་དག་ལངས། སྒྲགས་ནི་བསྐྱབ་པ་དེ་མཐོང་ནས།
འདར་ཞིང་གདེངས་ཅན་བདག་པོ་ནི། བཅིངས་པས་སྐྱག་པས་རབ་བསམས་པ། 44

ཁྱོ་བ་སྒྲ་ར་སྤྱན་མ་སེར། ལྷ་བྱེད་སེར་སྒྲ་སྒྲོག་ལྷ་བ།
དུས་མིན་དུས་དང་མཚུངས་པ་ཡི། གདུག་པ་འདི་ནི་ག་ལས་འོངས། 45

ततः प्रभूतकनकप्रदानपणघोषणाम् ।

कृत्वा ते मन्त्रिणः प्रापुर्नागबन्धनमन्त्रिणम् ॥ ३८ ॥

स तैर्विद्याधरो नाम सुवर्णार्पणसंविदा ।

प्रार्थितश्चित्रमानेतुं प्रययौ हस्तिनापुरम् ॥ ३९ ॥

तत्र काननपर्यन्ते स्निग्धश्यामलपादपे ।

भवनं भोगिनां भर्तुः स ददर्श नभःप्रभम् ॥ ४० ॥

वलद्वकुलमालाया विलसत्तिलकश्रियः ।

वनलक्ष्या इवासन्नमण्डनामणिदर्पणम् ॥ ४१ ॥

तद्विलोक्यामलजलं स्पृहामलिनमानसः ।

मन्त्रानुध्यानसन्नद्धः सिद्धौ दिग्बन्धमादधे ॥ ४२ ॥

दिग्बन्धे विहिते तेन व्रतेनात्युग्रतेजसा ।

शिरोव्यथा नागपतेरभूत्तप्तफणामणैः ॥ ४३ ॥

अथादृश्यः समुत्थाय तं दृष्ट्वा मन्त्रसाधकम् ।

कम्पमानः फणिपतिर्बन्धनासादचिन्तयत् ॥ ४४ ॥

वभुधूष्मश्रुशवलस्तडित्कपिललोचनः ।

अकालकालसङ्काशः कुलं हन्तुं समागतः ॥ ४५ ॥

དཀི་གདུག་པའི་བདག་ཉིད་འདིས། བགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་བཅེངས་པ་བྱས།
 ཇི་སྟེན་འདིས་བདག་ས་བཅེངས་པ། དེ་སྟེན་རིགས་པའི་རིས་པ་བཟོད། 46

དང་སྟོང་ཆེན་པོ་ཡིན་ལྟར་ཅན། འཇུག་ངོགས་ཉི་བའི་སྐབས་འདིར་གནས།
 བདག་ཡངས་བསྐྱབ་པ་དཔེ་བཞི། དེས་ཀྱང་རྣམ་པ་མིན་པར་ཤེས། 47

གང་འདི་དེ་ཡི་བཞི་གནས་ན། ཉམ་དུ་རིས་གོ་ཡོངས་བསྐྱབ་པ།
 ཇོན་པ་བསྐྱུ་ཅན་ཞེས་པས། དེ་ཡིས་བདག་ནི་བསྐྱང་བར་བཟོད། 48

ཅས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ངས་བྱས་ནས། ཇོན་པ་གཤམ་བ་དེར་སོང་།
 རང་གི་སྟོན་རྒྱལ་བ་ཤད་ནས་ནི། དེ་ལ་འཆི་བ་བསྐྱང་བར་ཞུས། 49

ཀླུ་ཡི་གྲོལ་པོས་སྐྱབ་པ་པོ། གསལ་པའི་སྒྲ་དུ་གསོལ་བཏབ་མཉེ།
 གཞུ་དང་ཐུན་པས་གནས་དེར་སྟོན། སྒྲགས་པ་དཔའ་བོ་མཐོང་བར་གྱུར། 50

གནས་སྐབས་དེར་ནི་སྐྱབ་པ་པོ། སྒྲགས་པ་ཡིས་ཀྱང་སྟོན་སྟེག་མེས།
 བཅེང་བར་འདོད་པས་ཀླུ་ཡི་ནི། གྲོལ་པོ་རབ་དུ་དགག་པར་བྱས། 51

གདེངས་ཅན་བདག་པོ་སྒྲགས་ཀྱིས་ནི། དྲངས་ཆོ་དེ་ཡི་གནས་ཀྱི་རྒྱ།
 རྒྱ་ཡི་རྒྱ་བྱར་རབ་དགྱིགས་པས། རྒྱ་ངན་བྱེད་པར་བཅོམ་པ་བཞིན། 52

ལག་འགྲོའི་རྒྱང་མ་ཀྱན་དུ་སྐྱབ་པས་འཁྲུགས་པའི་རྒྱ་ངན་གྱིས།
 །ཤུགས་རིངས་ཤུགས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱབས་རབ་འབར་དབྱ་བའི་སྟེང་བ་ཅན།
 རབ་དུ་འདར་ཞིང་གཡོ་བའི་རྒྱ་ནི་བོ་རྒྱབས་ལག་པ་ཡིས།
 བལ་མོ་སྐྱར་བྱས་བསྐྱང་བ་དོན་དུ་གཉིར་བར་བྱེད་པ་བཞིན། 53

वने सम्प्रति दिग्बन्धः कृतोऽनेन दुरात्मना ।
 बध्नात्येष न यावन्मां तावद्युत्तिक्रमः क्षमः ॥ ४६ ॥
 तीरोपान्ते वसत्यस्मिन् महर्षिर्वल्कलायनः ।
 जाने सोऽपि न मे साधुः परिचाणे प्रगल्भते ॥ ४७ ॥
 तस्याश्रमपदे योऽसौ परिचर्यापरः सदा ।
 लुब्धकः पद्मको नाम स मे संरक्षणक्षमः ॥ ४८ ॥
 इति निश्चित्य मनसा गत्वा स लुब्धकान्तिकम् ।
 स्वहृत्तान्तं निवेद्यास्मै बन्धरक्षामयाचत ॥ ४९ ॥
 साधकस्य बधायैव नागराजेन सोऽर्थितः ।
 धन्वी तं देशमभ्येत्य मन्त्रधीरं व्यलोकयत् ॥ ५० ॥
 अस्मिन्नवसरे मन्त्री स प्रकोपी हुतानलः ।
 आकृष्टिं नागराजस्य विदधे बन्धनोत्सुकः ॥ ५१ ॥
 मन्त्राकृष्टे फणिपतौ क्षणं तद्भवनोदकम् ।
 सविषादं रुरोदेव प्रोद्यद्बुद्बुदशब्दितम् ॥ ५२ ॥
 सन्त्रासविह्वलभुजङ्गबधूविषाद-
 निश्चासवेगविहितोज्ज्वलफेनमालम् ।
 रक्षार्थनामिव चकार तरङ्गहस्त-
 सक्ताञ्जलिप्रवलकम्प्रविलोलमम्भः ॥ ५३ ॥

མཁའ་མྱིང་གཟི་བྱིན་ལྷན་པ་དེས། རིག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྱུ་བརྒྱུང་ལྟེ།
འཤམས་ཤིང་གྲུ་གྲུ་ལྷན་པའི་ལུས། རྩ་ཡི་སྒྲོད་དུ་བཅའ་བ་ན། 54

རོན་པ་ཡིས་ནི་གཞུ་བཀའ་ལྟེ། དུག་གིས་བྱུགས་པའི་མདའ་དག་གིས།
སྐྱུག་པས་མིག་ནི་ཉམས་གུར་ཅིང་། གསེར་ལ་ཆགས་པ་དེ་ལ་བསྐྱུན། 55

འཛིགས་པས་ལག་འགྲོ་བདང་གུར་ཅིང་། མེད་འཇུག་དེ་ལ་མཛོན་སྤྱོད་གས་དེ།
དེ་ཡི་འཛིགས་རུང་རལ་གྱི་ཡིས། མགོ་བོ་དག་དང་བྲས་བ། 56

མོངས་པ་དེ་ཡིར་གི་བ་ནི། གཡམས་མ་ཆགས་ལས་གཞན་དག་དང་།
ཉེ་བར་སྦྱར་བ་གྲབ་མདོ་ཀྱང་། རང་ཉིད་བརྒྱུག་དོན་འབའ་ཞིག་གུར། 57

ཐྱུན་བའི་རིག་པ་འབྱུར་བ་སྟོབས། ས་རོལ་ཉེ་བར་གདུང་བའི་སྦྲང་།
སྦྱར་བ་ནིམས་ནི་འབྲལ་ལ་ཉིད། སྟོག་དང་སྒྲན་ཅིག་ཉམས་པར་གུར། 58

དེ་ནས་རབ་དགའ་ཡོངས་རྫོགས་པ། བྱས་ཤེས་གདངས་ཅན་འབྲེན་པ་ཡིས།
རང་གི་ཁང་པར་རོན་པ་དེ། མཛའ་གཙུགས་སྒོ་དང་ལྷན་པས་བོས། 59

ནོར་བུའི་ཁང་པ་གཞལ་ཡས་ཁང་། རིན་ཅེན་འཁྲི་ཤིང་སྒྱེད་ཆལ་དེར།
ཅོ་དུ་ཡིས་ནི་མཛོད་བྱེད་ཅིང་། དེ་ཡི་དུས་ནི་འགའ་ཞིག་གནས། 60

དེ་ནས་ཡ་མཚན་ལྷན་པ་དེས། བས་ཞིག་སྒྲོག་འཕྲིང་ལྟ་བུ་ཡིས།
ཞགས་པ་དོན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ། སྤྱི་ཡིས་མཛོད་པར་བྱེད་པ་མཐོང་། 61

आत्ते विद्यावलात्तेन नागे गरुडतेजसा ।
सङ्कोचितविलाभोगे क्षिप्ते च जलभाजने ॥ ५४ ॥

तं हेमलुब्धं वाणेन चाससन्दिग्धलोचनम् ।
विव्याध धनुराकृष्य विषदिग्धेन लुब्धकः ॥ ५५ ॥

मग्नवाणं तमभ्येत्य भूयस्यक्तभुजङ्गमम् ।
करालकरवालेन त्विद्विलक्ष्यं चकार सः ॥ ५६ ॥

सा विद्या बन्धकी तस्य लोभादन्योपयोगिनी ।
अभूत् सिद्धापि मुग्धस्य स्वविनाशाय केवलम् ॥ ५७ ॥

मुक्ताः परोपतापाय विद्याविभवशक्तयः ।
सहसैव विमूढानां विनश्यन्ति सहासुभिः ॥ ५८ ॥

ततः प्रहर्षसम्पूर्णः कृतज्ञः फणिनायकः ।
तं निनाय स्वभवनं लुब्धकं स्नेहलुब्धकः ॥ ५९ ॥

तत्र रत्नतलोद्यानविमानमणिवेश्मसु ।
अभ्यर्च्यमानश्चित्रेण कञ्चित्कालमुवास सः ॥ ६० ॥

कदाचिदथ नागेन पूज्यमानः सविस्मयः ।
विद्युद्दामोपमं पाशममोघाख्यं ददर्श सः ॥ ६१ ॥

དེ་མཐོང་དེ་ཡི་ནུས་མཐུ་དག། གྲུ་ཡིས་བཤད་པ་འོས་གྱུར་ནས།
 རྫོན་པ་ཆགས་པའི་ཡིད་ལྷན་པས། དེ་ནི་འབད་ནས་རབ་དུ་བསྐྱངས། 62

གཡུལ་གྱི་སྤྱོད་བ་མི་ཕམ་ཞིང་། ལྷ་ཁྱིམས་ཀྱང་ནི་འཆིང་བྱེད་པ།
 སློབ་ལས་ལྷག་པ་དེ་དེ་ལ། གདེངས་ཅན་དབང་པོ་དགའ་བས་བྱིན། 63

དེ་ནས་ཞགས་པ་དེ་མྱངས་ནས། ཅི་དུ་ལ་ཞེས་རྫོན་པ་ནི།
 གྲུ་ཡི་ཁང་པ་ལས་འཕྱོན་དེ། དོན་ཐོབ་རང་གི་གནས་སུ་སོང་། 64

གྲུ་ཡི་མཐུ་ཡིས་ཐོབ་པ་ཡི། སུན་ཚོགས་ཡུན་རིང་དེ་སྤྱད་ནས།
 ཡུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། བྱ་ལ་ཞགས་པ་བྱིན་ནས་འདས། 65

རྫོན་པ་གཞོན་ཏུ་དེ་ཡིས་ཀྱང་། ཕ་ཡི་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་བྱེད་ཅིང་།
 རིགས་ཀྱི་ལྷགས་ཀྱིས་བྱུང་ལ་དེ། རིས་གོ་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 66

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་བྱུང་བ་ནི། བཞུགས་པའི་མདུན་ན་གནས་པ་དེས།
 ཡིན་དུ་སྤྱོད་ཞིང་སྤྱོད་པའི་ཁྱ། ཁྱི་བའི་བཙུན་ལེན་གྱིས་པ་ཐོས། 67

བྱུང་པ་རི་མོ་བཀོད་པ་བཞིན། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་དེས་དྲིས་པ།
 བརྒྱ་མིངས་སུ་བྱུང་བ་ནི། ཡང་དག་བསྐྱམས་པའི་སྐྱ་མཚུངས་ཤིང་། 68

ཁྱ་བྱུག་དབྱངས་ལྟར་སྤྱོད་པ་ཡི། སྐྱ་འདི་དག་ནི་གང་ལས་ཐོས།
 ཞེས་པ་རྫོན་པའི་བྱ་ཡིས་དྲིས། དེ་ལ་བྱུང་པས་རབ་སྐྱས་པ། 69

तं दृष्ट्वा तत्प्रभावञ्च श्रुत्वा नागनिवेदितम् ।
यत्नात्तदर्थनाञ्चक्रे लुब्धको लुब्धमानसः ॥ ६२ ॥

अजय्यं समरोद्योगे सुराणामपि बन्धनम् ।
तं जीविताधिकं तस्मै ददौ प्रीत्या फणीश्वरः ॥ ६३ ॥

ततस्तं पाशमादाय चित्रमामन्त्र्य लुब्धकः ।
उत्तीर्य नागभवनाल्लब्धार्थः स्वपदं^१ ययौ ॥ ६४ ॥

नागप्रभावसम्प्राप्तां चिरं भुक्त्वा स सम्पदम् ।
पुत्रायोत्पलकाख्याय पाशं दत्त्वा व्यपद्यत ॥ ६५ ॥

पालयन् पितुराचारं सोऽपि लुब्धकुमारकः ।
मुनेस्तस्य कुलस्थित्या परिचर्यापरोऽभवत् ॥ ६६ ॥

ततः कदाचित् स मुनेर्विश्रान्तस्य स्थितः पुरः ।
शुश्राव काकलीगीतं कीर्णं कर्णरसायनम् ॥ ६७ ॥

गीतश्रवणनिस्पन्दनिलीनहरिणं वनम् ।
चित्रन्यस्तमिवालोक्य सोऽपृच्छद्विस्मितो मुनिम् ॥ ६८ ॥

कमलाबन्धसंरुद्धमधुपध्वनिसोदरः ।
कुतोऽयं कोकिलालापललितः श्रूयते स्वनः ॥ ६९ ॥

མི་འམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་ནི་མས། ལྷན་པར་བརྗེད་པ་འདི་དག་ལོན།

མི་འམ་ཅི་བདག་ལྗོན་པ་ཡི། བྱ་མོ་ཡིད་འཕྲོག་མ་འདི་ནི།

70

བྱ་མོ་ལྷ་བགྱིས་ཡོངས་བསྐྱོར་ནས། ལྷ་ཡི་ཁང་པ་དག་ན་ཅེ།

དེ་ཐོས་དག་མཚན་གྱིས་ནོན་ནས། དེ་ཡིས་སྤྲད་ཡང་ཐུབ་ལ་སྤྲུས།

71

མི་འམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་དག། སྤྲུས་བྱས་ཐོབ་པར་རྒྱས་སམ་ཅི།

ཐུབ་པས་དེར་སྤྲུས་གང་གི་ནི། ལག་ཅེར་དོན་ཡོད་ཅེས་བྱ་བའི།

72

ཞགས་པས་སོང་ཕྱི་འདོད་ལྷན་མ། མི་འམ་ཅི་མོ་སྤང་བར་རྒྱས།

དེ་ནས་དེ་ཐོས་སྤྲོ་ལྷན་བའི། རོན་པས་དེ་ལ་བྱག་བཙལ་ནས།

73

ཞགས་པ་བཟུང་ཕྱི་གདངས་ཅན་གྱི། དབང་པོའི་ཁང་པ་དག་ཏུ་སོང་།

དེར་དེས་མི་འམ་ཅི་མོའི་ཚོགས། ཅེ་དགའ་རོལ་བརྒྱད་པའི་ལྷ་མོ་དེ་ནི།

74

གསེར་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ནགས་ཀྱི་དཔ་ལ། རྒྱང་གིས་བསྐྱོད་པའི་ལྷ་མོ་དེ་ནི།

དེ་དག་དབྱས་སྤྲུ་ཡིད་འཕྲོག་མས། བྲས་བྲས་ལངས་པ་མཐོང་བྱུང་དེ།

75

ཐུན་བའི་མིག་གསུམ་མ་དག་གི། ཞི་བྱེད་ཅུ་ཡི་ལྷ་མོ་བཞིན།

ལུས་མེད་ནིས་འདྲུལ་ཅོམ་པ་ཡི། བོ་རྒྱལ་ས་ཚོགས་ལྷན་ལང་ཚོར་ནི།

76

གཞོན་ཀྱུ་མ་ཉིད་བྱིང་བ་ཡི། དེ་ནས་དག་ནི་བྱེད་པ་བཞིན།

ཡིད་འོང་ལྷ་ཡི་གོས་བགོས་ཤིང་། སྐེ་དགས་དག་ནི་ལེགས་པར་བཅིངས།

77

इति लुब्धकपुत्रेण पृष्टस्तं मुनिरब्रवीत् ।

गायन्ति मधुरालापमेताः किन्नरकन्यकाः ॥ ७० ॥

द्रुमस्य किन्नरपतेः कन्या कन्याशतैर्दृता ।

पञ्चभिर्नागभवने क्रीडत्येषा मनोहरा ॥ ७१ ॥

श्रुत्वैतत् कौतुकाक्रान्तः स पुनर्मुनिमभ्यधात् ।

अपि शक्नोति पुरुषः प्राप्तुं किन्नरकन्यकाम् ॥ ७२ ॥

तमुवाच मुनिर्यस्य भवेत् पाशः कराग्रगः ।

अमोघाख्यः स शक्नोति हर्तुं किन्नरकामिनीम् ॥ ७३ ॥

स तदाकर्ण्य^१ सोत्साहस्तं प्रणम्याथ लुब्धकः ।

प्रययौ पाशमादाय भोगीन्द्रभवनान्तिकम् ॥ ७४ ॥

तत्र केलिविलासाङ्गं सोऽपश्यत् किन्नरीगणम् ।

विभ्राणमनिलालोलहेमवल्लीवनश्रियम् ॥ ७५ ॥

मध्ये स्नानोत्थितां तासां स ददर्श मनोहराम् ।

स्मरस्येव चिनेचाग्निनिर्व्वाणजलदेवताम् ॥ ७६ ॥

अनङ्गविभ्रमारम्भनिर्भरोर्मिणि यौवने ।

मज्जतः शैशवस्येव कुर्व्वाणामवलम्बनम् ॥ ७७ ॥

ཅུ་ཅེད་རོལ་བས་དབྱ་བ་ཡི། འཕྲིང་བ་རབ་གསལ་ཆགས་པ་བཞིན།
མཛེས་སྤྱུག་རབ་དུ་དགྲིགས་གུར་བ། རོ་ཤལ་གསར་བའི་གྱུན་དག་ནི། 78

ཤིན་དུ་ཆེ་བས་མཚན་མའི་དབལ། རྩ་བ་དཀར་བ་སྟོགས་པ་བཞིན།
ནི་གྱུན་རིན་ཆེན་འོད་ཟེར་གྱིས། ཚོགས་ཀྱི་འབྲས་པ་དག་ལ་ནི། 79

རོལ་བའི་བ་དུ་འཁྲི་ཤིང་སྤར། ཅུ་ཡི་དག་པ་བྲི་བ་བཞིན།
དབལ་བའི་གྱུན་དུ་གྲོགས་མོ་ཡི། སྤྱི་ཅིའི་རི་མོ་འབྲི་བྱེད་པ། 80

བསེལ་ཟེར་དྲི་མ་ལྷན་པ་ཡིས། སྦྱངས་པ་ཞི་བར་བྱེད་པ་བཞིན།
དེ་མཐོང་ཡ་མཚན་འབབས་བ་ཡི། ཞགས་པས་ཡིད་ནི་དྲངས་གུར་བ། 81

རྫོག་བས་འཕྲལ་ལ་ཞགས་པ་ནི། དོན་ཡོད་ཅེས་པ་ལགས་པར་བསྟར།
དེ་ནས་ལག་ན་ཞགས་པ་དེས། མཐོང་ནས་འཕྲལ་ལ་རབ་སྒྲག་ཅིང་། 82

གཡོ་བ་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མ། མི་འམ་ཅི་ནི་མས་མཐོ་རིས་མོང་།
དེ་ཡི་སྤྱར་བར་ལག་པ་ཡིས། ཞགས་པ་འཕངས་པས་ཡིད་འཕྲོག་མ། 83

སྤྱུག་པའི་མིག་དང་ལྷན་པ་བརྒྱང་། རི་དྲགས་མོ་ནི་རྫོག་བས་བཞིན།
དེ་ཡིས་དབང་མེད་ཞགས་པས་དྲངས། སྤྲད་ཅིག་བསྐྱལ་བས་མིག་རྒྱུ་ཞིང་། 84

སྤྱུག་བསྐྱལ་གནས་སྐབས་བཞུན་པ་དར། འདི་ཅི་ཞེས་པ་ཤེས་མ་གུར།
ཁྱུ་ཉམས་རི་དྲགས་མོ་བཞིན་དུ། རང་གི་སྦྱོ་བོ་ལྟ་བུས་མ་བས། 85

मेखलावन्धसन्नद्धदिव्याम्बरमनोरमाम् ।

जलकेलिकलासिक्तस्फुरत्फेनावलीमिव ॥ ७८ ॥

लावण्यप्रसृतेनेव प्रवाहेन महीयसा ।

हरन्तीं तारहारेण शशिशुभ्रनिशाश्रियम् ॥ ७९ ॥

कलयन्तीं जलोल्लीदां लीलापचलतां पुनः ।

कर्णाभरणरत्नांशुकर्णोत्पलकपोलयोः ॥ ८० ॥

कस्तूरीलेखया सख्या लिख्यमानललाटिकाम् ।

कलङ्ककलनाल्लेख्यं शमयन्तीं हिमत्विषः ॥ ८१ ॥

तां दृष्ट्वा विस्मयावेशपाशेनाकृष्टमानसः ।

चक्रे पाशममोघाख्यं सज्जं सपदि लुब्धकः ॥ ८२ ॥

ततः सन्नासतरलाः सहसा हरिणेष्वणाः ।

किन्नर्यो दिवमुत्पेतुः पाशहस्तं विलोक्य तम् ॥ ८३ ॥

लघुहस्ततया क्षिप्त्वा पाशञ्चकितलोचनाम् ।

मनोहरां स जग्राह हरिणीमिव लुब्धकः ॥ ८४ ॥

सा पाशविवशा तेन कृष्टा कष्टदशां श्रिता ।

किमेतदिति नाज्ञासीत् क्षणं मूर्च्छानिमौलिता ॥ ८५ ॥

ཕྱོགས་སུ་ནོམ་པར་ལྟ་བུ་ཅིང་། ཀུན་མཛོངས་མ་དེས་དེ་ལ་སྦྲས།
 ཐོང་ཞིག་ཐོང་ཞིག་བདེན་པར་བཅིངས། བདག་ལ་མ་རིག་ཡོངས་སུ་སྤངས། 86

ངེས་པར་བྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་ལ། བདུག་པ་ནོམས་ཀྱང་བཙེ་ལྟ་ཡིན།
 ཆགས་ལས་སྟེ་ཡི་བྱ་མོ་ནི། མཚོག་མིན་གནས་ལ་སྦྲར་བ་ན། 87

འཕྲལ་ལ་སྦྱབ་པ་པོ་ཉིད་སྟེ། རབ་དུ་འབར་བའི་རིག་པ་བཞིན།
 རྫོ་ལྟ་རྫོ་ཡིས་ནོམ་དབྱུང་ནས། འོས་པ་དག་ལ་བདག་སྦྱལ་ན། 88

ཁྱོད་ལ་ངེས་པར་ཚོས་དང་ནི། ཞོར་གྱི་ཆགས་ཆེན་འབྱུང་པར་འབྱུང་།
 ཞགས་པས་བསྐྱམས་པར་གདུང་བ་ནི། བདག་གིས་མི་བརྗེད་བཅིངས་པ་ཐོང་། 89

གང་དུ་ཁྱོད་འགྲོ་མཛོན་འདོད་པ། དེར་ནི་བདག་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲོ་
 བཅིངས་པ་བདང་བར་གྱུར་ཀྱང་བདག། མཁའ་ལ་འཕྱར་ནས་ཡོངས་མི་འགྲོ། 90

གང་གི་དབང་གིས་མཁའ་ལ་བདག། འགྲོ་བའི་གཙུག་གི་རིན་ཅན་བརྒྱུང་།
 ཞེས་དེས་མཆི་མ་དང་བཅས་སྦྲས། སྤྱིང་ཇེས་བརྒྱན་བ་ཉིད་གྱུར་དེས། 91

གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་ཡང་དག་སྤངས། ཞགས་པ་བཀྲོལ་ནས་དེ་ལ་སྦྲས།
 དག་མ་དབྱགས་ནི་དབྱུང་བར་མཛོད། བྱ་ངན་བྱ་བར་ཡོངས་མི་འོས། 92

ངེས་པར་འོས་པ་མིན་ལ་ཁྱོད། རང་གི་འདོད་པས་སྦྱལ་མི་བགྱིད།
 གང་གི་གྲགས་པ་བདུད་ཅི་ཡི། བོ་རྒྱལས་ཀྱིས་ནི་ཕྱོགས་ཀུན་ཁེངས། 93

यूयधृष्टेव करिणी स्वजनालोकनाशया ।

निरीक्षमाणा ककुभः सा सम्भ्रान्ता तमभ्यधात् ॥ ८६ ॥

मुच्च मुच्च दृढाक्षिप्तां मा स्प्राक्षीः परिरक्ष माम् ।

क्रूरा अपि भवन्त्येव शोकार्तिषु कृपालवः ॥ ८७ ॥

लोभादनुत्तमपदप्रयुक्ता दिव्यकन्यका ।

सद्यः प्रदीप्ता विद्येव निर्दहत्येव साधकम् ॥ ८८ ॥

मां विचार्य धिया धीमन्नुचिताय प्रयच्छतः ।

भविष्यति तवावश्यं महान् धर्मधनागमः ॥ ८९ ॥

पीडां पाशकृतामेतां न सहे मुच्च बन्धनम् ।

स्वयं ब्रजाम्यहं तत्र यत्र तेऽभिमता गतिः ॥ ९० ॥

दिवमुत्पत्य गच्छामि नत्वहं मुक्तबन्धना ।

यद्वशान्मे गतिर्व्योम्नि चूडारत्नं गृहाण तत् ॥ ९१ ॥

इत्युक्तः स तथा सास्रं प्रयातः करुणार्द्रताम् ।

चूडामणिं समादाय पाशं मुक्ता जगाद ताम् ॥ ९२ ॥

समाश्वसिहि कल्याणि न शोकं कर्तुमर्हसि ।

न नामानुचिताय त्वां प्रयच्छामि निजेच्छया ॥ ९३ ॥

ཡོན་ཏན་རིན་ཅན་ཆུ་གཏེར་ཚོ། དཔལ་ལྷན་གྱི་ལོ་འཁོར་སྐུ་པོ་ཡོད།
 དེ་ནི་རིག་པ་ཞལ་ལ་ཆགས། སྒྱུ་ཅི་ལ་ཅེད་འཛེས་ནི་མ་པར་བཟུག། 94

རང་གི་རིགས་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅན། ལམས་སྤྱོད་ནོར་བཟང་ཞེས་པའོ།
 བདེ་དགའ་དག་གི་དཔལ་བཞིན་དུ། གཏོང་དང་ལོངས་སྤྱོད་སྐལ་བ་བཟང་། 95

ནི་མ་འཕྲུལ་ས་ཡི་གྲོན་གུར་དེ། སྒྲིན་ལམས་ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་འོས།
 བཀའ་གི་ས་ཡི་མཚན་མེད་པ་དག། ལྷ་དང་བྲི་ཟ་མི་འམ་ཅི། 96

རིག་འཛིན་ནི་མ་པར་ཅེན་ནི་མས་ཀྱི། ཁེངས་པ་དག་ནི་ཐུང་དུར་བྱེད།
 ཅེས་པ་དེ་ལ་དབྱུགས་ལུང་ཞིང་། གཉིན་ཚོགས་བྲལ་བའི་ཡིད་འཕྲོག་མ། 97

ཀྱུ་ར་རི་བཞིན་ཤིན་དུ་ནི། སྒྱིང་ཇེ་ཇེ་སྐད་ཚོང་བཏོན།
 སྐབས་དེར་འཕྱགས་བྱེད་ངོས་ལ་ནི། རྩོད་གྱི་ཅེད་མེད་དག་མཚན་ལ། 98

འཕོངས་མཁའ་སྐོར་བཟང་སོང་གུར་པ། རིས་གྱིས་གནས་དེར་འེངས་པར་གུར།
 དེ་ཡི་ཤིང་ཏིའི་ཐུ་བྱུང་སྐྱས། མ་བྱའི་ཚོགས་གྱིས་གར་བྱས་ནས། 99

དུ་ཀྱུ་ལ་ཉིད་གཡོ་ཞིང་ལྷོ། བགས་ཀྱི་དཔལ་མེས་སྐད་ཅིག་ཐོབ།
 དེ་ནི་རྩལ་གྱི་ཆུ་ཐིགས་དག། འབྲས་པར་ཆགས་པས་རབ་མཛེས་པས། 100

ནི་གྲོན་མཐའ་ན་རབ་མཛེས་པས། ཐུ་དྲིག་འབྲས་བྱ་འཕོས་པ་བཞིན།
 སུན་དུ་སོ་ཡི་འོད་ཟེར་གྱིས། ཤིང་ཏིའི་ཏི་མིག་གིས་བསྐྱངས་པའི། 101

अस्ति राजसुतः श्रीमान् गुणरत्नमहोदधिः ।
पूरिताः ककुभः सर्वा येन कीर्त्यमृतोर्मिभिः ॥ ९४ ॥

स विद्याबन्धनादर्शः कलाकेलिविभूषणः ।
सुदृत्तः सुधनो नाम निजवंशविशेषकः ॥ ९५ ॥

स ते समुचितः सुभु विभ्रमाभरणं भुवः ।
त्यागोपभोगसुभगः सुखोत्सव इव श्रियः ॥ ९६ ॥

सुरकिन्नरगन्धर्व्वविद्याधरविलासिनाम् ।
यः खव्वीकुरुते गर्व्वमुर्व्वराशर्व्वरीपतिः ॥ ९७ ॥

इति तेन कृताश्वासा बन्धुवर्गवियोगिनी ।
कुररीवातिकरुणं विललाप मनोहरा ॥ ९८ ॥

अत्रान्तरे विन्ध्यतटीं मृगयाकेलिकौतुकी ।
प्रस्थितः सुधनो धन्वी शनैस्तं देशमाययौ ॥ ९९ ॥

रथनेमिस्रनैस्तस्य प्रवृत्त्यच्छिखिमण्डली ।
वनलक्ष्म्याः क्षणं लेभे लोलनीलदुक्कलताम् ॥ १०० ॥

स कपोलप्रणयिभिर्वभौ स्वेदोदविन्दुभिः ।
सङ्क्रान्तैः कुण्डलप्रान्तकान्तमुक्ताफलैरिव ॥ १०१ ॥

དྲུལ་གྱི་ཚྲོགས་ནྟེན་ལ་བཞིན། ཁ་ལོ་པ་ལ་དེས་སྒྲུས་པ།
 གྲེ་མ་ཡིད་ཀྱི་ཤིང་དྲིས་བཞིན། ཤིང་དྲི་རྒྱུང་ལྟར་མགྲོགས་པ་ཡིས། 102

རང་སྤེ་རིང་དུ་བཏང་ནས་ནི། ཇི་སྟེན་ས་གཞི་འདས་པར་གྱུར།
 བྱང་རྩལ་ཤིང་གི་ཡལ་འདབ་ནི། རྒྱུང་གཞིན་གྱིས་བསྐྱོད་གཡོ་ལྡན་པ། 103

ས་འདིས་གྱུན་ནི་ལྗང་གྲུ་ཡིས། ལྗང་བའི་མཛེས་པ་ཉིད་དག་འཕྲོག།
 འབྲི་ཤིང་གསར་པ་བྱི་བའི་མཆུ། མེ་དོག་སྤུན་བའི་ནུས་གྱིས། 104

སྟེ་མ་རྒྱུང་གིས་དཀྲུགས་འདི་དག། སྤོང་ལྡན་བཞིན་དུ་གྲུལ་བར་བྱེད།
 མ་ར་ཀ་ཏ་ལྟར་ལྗང་བའི། ཅི་སྟེན་ཚྲོགས་ཀྱི་སྟོང་ཀོར་ཅན། 105

མེ་དོག་དྲུལ་གྱིས་སྒྲུས་པ་ཡི། བགས་འཕྲེང་འདི་དག་རབ་དུ་མཛེས། } 106
 རྒྱག་ནས་བྲོས་བའི་རི་དྲགས་སོ། འདི་དག་མགྱིན་པ་འབྲོག་པོ་ཡིས། } 107
 གཡོ་ཞིང་བལྟ་བས་ཤུད་ལ་ནི། སྟོན་བའི་བགས་ཚལ་སྟོ་བ་བཞིན། }

སོ་ནི་མཚན་མོར་བྱེད་པའི་ཆ་ཡི་ལྷ་གྲུ་ལྟར་མཛེས་ཤིང་།
 བྱམ་པ་རི་ཁྲོད་མ་བདག་མཛེད་མོའི་ནུས་དག་དང་མཚུངས།
 ཅི་བས་ཀྱི་སྒྲུས་བཅོས་ནས་པར་གཡོ་བའི་ནི་རྒྱགས་སོ་ལྡན་གྱི།
 སྤུག་གྲུ་འདི་དག་གྱུན་ནས་བདག་གི་ཤིང་དྲི་དག་ལ་བལྟ། 108

स्यन्दनाश्वखुरोद्धूतं दन्तदीधितिभिः पुरः ।

हरन्निव रजःपुञ्जं व्याजहार स सारथिम् ॥ १०२ ॥

अहो मनोरथेनेव रथेनानिलरंहसा ।

दूरोज्झिता स्वसैन्येन कियती लङ्घिता क्षितिः ॥ १०३ ॥

एता वालानिलोत्थासलोलपिप्पलपल्लवाः ।

हरन्ति हरितच्छायां हरिणाभरणा भुवः ॥ १०४ ॥

एता वालप्रवाल्लोष्टाः स्तवकस्तनबन्धुराः ।

सोत्कण्ठा इव जृम्भन्ते मञ्जर्यः श्वसनाकुलाः ॥ १०५ ॥

इमा मरकतश्यामशष्पसञ्चयकञ्चुकाः ।

राजन्ते कौसुमरजोरज्जिता वनराजयः ॥ १०६ ॥

एता विवर्लितग्रीवा हरिण्यस्त्रासविद्रुताः ।

नीलोत्पलवनानीव सृजन्ति तरलेक्षितैः ॥ १०७ ॥

एते निशाकरकराङ्कुरकान्तदन्ताः

पल्लीपतिप्रणयिणीस्तनतुल्यकुम्भाः ।

पश्यन्ति दन्तिशिशवः परितो रथं मे

नेमिस्वनापहतचापललीनकर्णाः ॥ १०८ ॥

ཤ་བ་རི་ཡི་རྟོད་སྐབས་ལས་འཕྲེལ་བུའི་འདབ་འཕྲེང་རེལ་བས་བསྐྱོད་བ་ཡི།
 ཅེད་འཛེལ་ནས་འཕྲུལ་ཆ་ཡི་འཛིང་བ་ནིམས་ལ་ཆས་པར་གྱུར་བ་འབྱེགས་བྱེད་ཆུང་།
 རི་མེད་ཆུ་གྲུང་ནར་མ་དུ་རྟོགས་འབྲི་གིང་གཡོ་ཞིང་ནིམ་པར་གྱིས་བ་ཡི།
 མེ་རྟོག་སྤང་ཅིའི་དགའ་ཕྱོག་གྱིས་པས་རབ་བསྐྱོས་འདི་དག་གྱོས་བ་བཞིན་དུ་འབྱུང་། 109

ཞེས་པ་སྤྱོད་པའི་མི་བདག་བུ། བགས་གྱིད་པལ་ལ་སྤྱོད་བ་ཡིས།
 སྤྱོད་པོ་མེད་པར་མི་འས་ཅིའི། སྤྱིང་ཇེའི་སྤྱོད་ཡིས་གང་བ་ཐོས། 110

ཐོས་ནས་དག་མཚན་གྱིས་བྱངས་ཏེ། དེ་དང་ཉེ་བ་བཅེ་བའི་གཏོར།
 ཡོན་ཏན་དང་པའི་མེལ་དེ། མོང་བས་རི་དྲགས་མིག་དེ་མཐོང་། 111

མིག་ཆུར་བཅས་པས་ཇོན་པ་ལ། ཡོངས་སུ་བསྐྱབ་བ་ཞུ་བྱེད་ཅིང་།
 བགས་གྱི་ཟད་པའི་སྤྱག་བསྐལ་དང་། ཐུན་པའི་བགས་ཚལ་ལྷ་མོ་བཞིན། 112

རི་དྲགས་མཚན་པའི་དཔལ་མོ་ནི། རབ་བདྱགས་རི་དྲགས་ཇོན་བ་ཡིས།
 བྱངས་པ་འཚོལ་དུ་འོངས་གྱུར་པ། བགས་སུ་འབྱུངས་ཞིང་སྤྱོད་བ་བཞིན། 113

དེ་མཐོང་ཐུལ་དུ་བྱུང་བའི་གཟུགས། ཇོ་མཚར་བཅས་པས་ལ་མཚན་ཏེ།
 མཛོན་པར་འདོད་པའི་རས་ལ་ནི། སྤྱིང་དུ་རི་མོ་བཞུགས་བཞིན་གྱུར། 114

དེ་བསམས་གྱི་མ་འདི་ཡི་བཞིན། ལགས་པར་འབྲི་ལ་མཛོས་པ་ནི།
 བས་པར་སྤྱལ་བྱེད་གོམས་བྱས་པའི། བྱེད་པོ་རི་མོ་ཡོངས་སུ་སྤྱོད། 115

एते निर्मलनर्मदापरिसरव्याजृम्भिवल्लीवलत्-
पुष्पोद्दाममधूत्सवप्रणयिनः क्षीवा इवाघूर्णिताः ।
सन्नद्धाः श्वरीनितम्बविलसन्मायूरपत्रावली-
लीलान्दोलननर्मविभ्रमकलाबन्धेषु विन्ध्यानिलाः ॥ १०६ ॥

इति ब्रुवाणः कलयन् वनलक्ष्मीं नृपात्मजः ।
शुश्राव निर्जनाकीर्णं किन्नर्याः करुणस्वनम् ॥ ११० ॥

श्रुत्वैव कौतुकाकृष्टस्तत्समीपं कृपानिधिः ।
सोऽभ्येत्य सद्गुणादर्शस्तां ददर्श मृगीदृशम् ॥ १११ ॥

याचमानां परिचाणं लुब्धकं साश्रुलोचनाम् ।
वनेचरभयोद्विग्नमिव काननदेवताम् ॥ ११२ ॥

अन्वेष्टुं लुब्धकाकृष्टं स्वमङ्गमृगमागताम् ।
खिन्नामिव वनभ्रान्त्या लक्ष्मीं हरिणलक्षणः ॥ ११३ ॥

तां विलोक्य स साश्चर्यरूपातिशयविस्मितः ।
अभिलाषपटे क्षिप्रं चिचन्यस्त इवाभवत् ॥ ११४ ॥

सोऽचिन्तयद्दहो रम्यनिर्माणाभ्यासकारिणः ।
अस्मिन्मुखसमुल्लेखे रेखापरिणतिर्विधेः ॥ ११५ ॥

གཤེད་ས་ཅན་གནས་ན་ཉིད་པར་དགའ། མི་ཡི་ཡུལ་ན་གནས་ཉིད་ཅི།

མཛེས་སྤྱུག་གྱི་འདི་མགོ་རིས་སྤྱུང་། གསལ་དུ་མགོན་པར་འབྱུངས་སམ་སྟུམ།

116

གཞིན་ལྷ་མ་ཉིད་དར་ལ་བབ་པས་འབྱུངས་པས་ལུས་མེད་དང་བཅས་སྒྲིག་ལྷན་ཞིང་།

ལུས་པ་མཉེན་སྤྱུག་གསལ་དུ་བསྟན་བྱས་ཡན་ལག་ཀུན་འགྲོགས་གྲོགས་ཅན་གང་གིས་ནི།

འབད་མེད་པ་རེལ་གཞིན་ལ་ཤིན་དུ་གྱི་ཆེར་ཚོས་པའི་མངོན་སྟོན་དང་བུལ་བར།

འགྲོ་བའི་གྱུལ་སྤྱི་ཆེ་ལ་ཅེ་དགའི་མཚན་དང་ལྷན་པའི་ལྷ་ནི་ནོས་པར་གྱུལ། 117

དེ་ལྟར་ཡ་མཚན་སྟིད་པོ་ཅན། མངོན་པར་འདོད་ལྷན་མིག་གི་ནི།

དེ་འབྱུངས་མཚུངས་ལ་མངོན་སྟོགས་ཏེ། དུག་འཚལ་རྩོད་བས་རབ་སྤྱོད་པ། 118

མི་འམ་ཅི་གྱུལ་རིགས་ཀྱི་ན། དཔག་བསམ་ལྷོན་པ་ལྷོན་པ་ཡི།

བྱ་མོ་ཡིད་དུ་འོང་མ་འདི། ལྷ་གཅིག་བདག་གི་ཞགས་བས་བྱངས། 119

བྱོད་སྤྱད་བྱངས་པའི་གཞིན་ལྷ་མ། མཚོག་འདི་རབ་དུ་གཟུང་བར་མཛོད།

ཡན་ཏན་གྱི་ཆེ་བྱོད་ཉིད་ནི། ས་གཞི་འདི་ཡི་བདག་དུ་འོས། 120

འདི་ཡི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་འདི། རང་འདོད་འགྲོ་ཕྱིར་བདག་གིས་ནི།

བཟུང་ཕྱིར་དང་བུལ་བས་ནི། ཅམ་མཁའ་དག་ལ་འགྲོ་བ་མེད། 121

ནོར་བུ་འདི་ནི་བསྐྱུང་བུ་ཕྱེ། འདི་བྱིན་འདི་དང་ཕྱད་པ་མེད།

བྱ་མོ་རིན་ཅན་རིན་ཅན་ཡང་། དེ་བརྟེན་དེ་ལ་རྩོད་པས་བྱིན། 122

दुर्लभा भोगिभवने मर्त्यलोके कथैव का ।

मन्ये लावण्यमुद्रेयं स्वर्गेऽप्यभिनवादिता ॥ ११६ ॥

तारुण्येन निपीतशैशवतया सानङ्गमृङ्गारिणी

तन्वङ्गाः सकलाङ्गसङ्गमसखी भङ्गिर्नवाङ्गीकृता ।

निःसंरम्भपराक्रमः पृथुतरारम्भाभियोगं विना

साम्राज्ये जगतां यथा विजयते देवो विलासायुधः ॥ ११७ ॥

इति विस्मयगर्भेण साभिलाषेण चक्षुषा ।

तां पिवन्तमिवाभ्येत्य प्रणम्य प्राह लुब्धकः ॥ ११८ ॥

कुलकल्पद्रुमस्येयं द्रुमस्य दयिता सुता ।

देव किन्नरराजस्य पाशेनापहृता मया ॥ ११९ ॥

आनीता त्वत्कृते दिव्यकन्यैषा प्रतिगृह्यताम् ।

त्वमेवास्या गुणोदार भर्ता भुव इवोचितः ॥ १२० ॥

अस्याश्चूडामणिरयं मया स्वेच्छागतिप्रदः ।

गृहीतस्तद्विरहिता नेयं याति विहायसा ॥ १२१ ॥

रक्ष्यो मणिरयं नास्ति दत्तेऽस्मिन् सङ्गमोऽनया ।

इत्युक्त्वास्मै ददौ कन्यारत्नं रत्नञ्च लुब्धकः ॥ १२२ ॥

ས་ཡི་རི་དྲགས་མཚན་མ་དེ། གྲུལ་པོའི་བྱ་ཡིས་སྒྲངས་པ་ན།
བདད་ཅིས་བྲན་བཞིན་རང་ཡུལ་དང་། བྲལ་བའི་མི་ནི་བདང་བར་གྱུར། 123

འདོད་ལྷན་མིག་གིས་གཡོ་བ་ཡི། རི་དྲགས་གཞོན་ནུ་མ་འདྲ་དེ།
རྫོན་པས་བདང་ནས་ཡིད་ཀྱིས་ནི། ཆགས་པའི་གྲུ་ཡིས་བཅིངས་པར་གྱུར། 124

མི་འམ་ཅི་མོ་གིང་ཉར་བཀོད། རྫོན་པ་རིན་ཅན་ནིམས་ཀྱིས་བཀང་།
དགའ་བ་གྲིས་པའི་ས་བདག་སྤྲས། རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་དག་དུ་སོང་། 125

ཏ་མྱི་ན་ཡི་གྲོང་ཕྱིན་ཏེ། རང་གི་གཏས་ནི་པ་ལ་བཤད།
དགའ་བས་ཡ་མཚན་གྱུར་པ་དེས། བག་མ་ཡི་ནི་དགའ་མྱོན་བསྐྱབས། 126

གཟུགས་ཅན་རི་བོང་ཅན་གྱི་དཔལ། དགེ་བས་སྦྱད་བྱར་གྱུར་པ་བཞིན།
མི་འམ་ཅི་ཡི་བྱ་མོ་ནི། མོ་བྲང་འཁོར་དུ་གནས་པར་བྱས། 127

མཆུ་ཡི་སྒྲང་ཅིར་ཆགས་ལྷན་པ། སྒྲང་ཅི་འཕྱངས་པས་བཞན་དུ་དེས།
རིག་པས་བཞིན་གྱི་ཆ་སྦྱོར་ནི། དུད་ཅིང་བརྗོད་ཅན་དེ་འདར། 128

སྒྲུབ་བཅད་ཀྱང་སྤྲོད་པ་འཆང་། གཡོ་བ་སུད་ཀྱང་ཡང་ཡང་འདར།
སྦྱངས་པར་གྱུར་ཀྱང་དཔལ་མདངས་གསལ། དེ་ཡི་དགའ་བ་དེ་ཡིས་བསྐྱབས། 129

དལ་གྲིས་མཆུ་ཡི་རོ་བྱངས་ཞིང་། སོ་ཡི་འཛིགས་པ་བྱིན་ནས་ནི།
ཆ་སྦྱོར་གྲིས་པའི་མིག་ཅན་དེ། སྒྲུབ་བཅད་གྱིན་དེ་ཡིས་སྤྲལ། 130

गृहीता राजपुत्रेण सा महीमृगलक्षणा ।
सुधासिक्तेव तत्याज स्वदेशविरहानलम् ॥ १२३ ॥

उत्कण्ठालोकनालोलां तां बालहरिणीमिव ।
वबन्ध लुब्धकत्यक्तां रागवागुरया स्मरः ॥ १२४ ॥

किन्नरीं रथमारोप्य रत्नैरापूर्य लुब्धकम् ।
हर्षपूर्णः स्वनगरं प्रतस्थे पार्थिवात्मजः ॥ १२५ ॥

स हस्तिनापुरं प्राप्य निवेद्य स्वकथां पितुः ।
हर्षाद्विस्मयिना तेन विवाहे विहितोत्सवः ॥ १२६ ॥

सुकृतैर्भोग्यतां यातां मूर्त्तामिव शशिश्चियम् ।
अन्तःपुरप्रणयिनीं चक्रे किन्नरकन्यकाम् ॥ १२७ ॥

दधता मधुपेनेव तेनाधरमधुस्पृहाम् ।
स्पृष्टा नतमुखाम्भोजा चकम्पे नलिनीव सा ॥ १२८ ॥

मौनेऽपि कथितोत्कण्ठा मुहुः कम्पेऽपि निश्चला ।
वैलक्ष्येऽपि स्फुटलक्ष्मीस्तस्य प्रीतिं ततान सा ॥ १२९ ॥

स शनैरधराखादे दत्वा दन्तविभीषिकाम् ।
निमीलितदृशस्तस्या मौनमुद्रामवारयत् ॥ १३० ॥

གོས་མདུད་འགྲོལ་དང་དགག་པ་ལ། ཁྱི་ཤུག་ལག་བཞི་བསྐྱ་དག།
རབ་དུ་འདར་ཐུན་གདུབ་བྱའི་སྒྲ། ཚོད་པ་བྱེད་པར་གྱུར་པ་བཞིན། 131

ཅེ་དགའ་འཛུམ་གྱི་མེ་དོག་གྱིས། མཛེས་མའི་རྩ་མའི་འབྲས་བུ་མཚན།
ཆགས་བཅས་ཡལ་འདབ་ཐུན་པ་དེའི། ལོངས་སྤྱོད་ཀྱིང་འབྲུང་སྤྱད་བྱར་གྱུར། 132

གནས་སྐབས་དེར་ནི་རྩོམ་གས་པ། བཅ་ཟེ་སེར་སྒྲ་ཤུག་ར་གཉིས།
གྱུལ་པོ་ལོར་གྱི་མདུན་སར་ནི། འཚོ་བ་འདོད་པས་འོངས་པར་གྱུར། 133

རིག་པ་ཐུལ་བྱུང་བ་སྒྲགས་འོས་པ། དེ་དག་མདུན་ན་འདོན་གཉིས་ཐོབ།
སེར་སྒྲ་དག་ནིས་སྤྱོད་གྱི། གྱུལ་པོའི་བྱ་ཡིས་གཞན་པའོ། 134

དེ་དག་རིག་པས་བཅིངས་པ་ཡིས། དྲིལ་དུ་ནིམ་པར་ཚོད་བྱེད་ཅིང་།
རིས་གཅིག་མའོན་པར་འདོད་པ་ཡིས། ནིམ་པར་སྤང་བ་ཡང་དག་སྒྲིམ། 135

སྤང་བོ་ལ་འོས་སྒྲུན་བྱེད་པ། དེ་དག་གཤོང་གི་རིག་པ་ནི།
ཆང་གི་རི་མོ་ལྷ་བྱ་དག། ཞེས་ཆང་སྤོན་གྱིས་ཉམས་པར་བསྒྲུབས། 136

གང་གིས་རིག་པ་མར་མའི་ཅེ་མོ་དངས་པོ་ནིམ་འབྱེད་ཡོན་ཏན་དག་གི་གྲོགས།
འཛིག་ཉེན་རབ་དུ་གསལ་ལ་མའོན་ཤོགས་མདུན་དུ་ཞེས་ཆང་ཐུན་པ་མི་བཟད་བྱེད།
སྤངས་པས་ཉར་བཅོམ་དོག་སྤྱོད་དང་བལ་གཞུང་བཟང་ཆུང་མའི་དགྲ་པོ་དེ་དག་ནིམས།
ཙན་དན་ལྷ་པ་ཆུ་ཤལ་པ་སྤྱོད་པ་ལས་འབྲུངས་མེ་ཡིས་སྤྱིག་པར་བྱེད། 137

नीवीमोक्षे निषेधे च दम्पत्योः पाणिपद्मयोः ।

विवाद इव सेतुकम्पं कङ्कणस्वनयोरभूत् ॥ १३१ ॥

स रागपल्लवस्तस्य विलासस्मितपुष्पितः ।

कान्ताकुचफलाङ्गोऽभूत् भोग्यः सम्भोगपादपः ॥ १३२ ॥

अत्रान्तरे दाक्षिणात्यौ विप्रौ कपिलपुष्करौ ।

आजगमुर्दृत्तिकामौ धनस्य नृपतेः सभाम् ॥ १३३ ॥

तौ विद्यातिशयश्चायौ पौरोहित्यमवापतुः ।

कपिलः क्षितिपालस्य राजपुत्रस्य चापरः ॥ १३४ ॥

तयोः स्पृहानुबन्धेन सदा विवदमानयोः ।

एकद्रव्याभिलाषेण विद्वेषः समजायत ॥ १३५ ॥

द्वेषदोषेण मातङ्गयोग्यनिर्घातयोस्तयोः ।

विदधे मदलेखेव विद्या मलिनतां मुखे ॥ १३६ ॥

येषां वस्तुविवेकिनां गुणसखी लोकप्रकाशोन्मुखी

विद्यादीपशिखा करोति विषमं द्वेषान्धकारं पुरः ।

ते मोहोपहता विचाररहिताः सौजन्यजन्याहिताः

दग्धाश्चन्दनचन्द्रकान्तकमलस्यन्दोद्गतेनाग्निना ॥ १३७ ॥

ཐོས་དང་བློ་དང་ཚོད་ནི་མས་ལ། གནས་དང་གནས་སྤྱུ་ཕྱོད་གྱིས།
ངེས་པར་ཚར་བཅད་སེར་སྒྱུ་ཡིས། ཁྲོ་བའི་གདུང་བས་ཡོངས་སྤྱུ་བསམས། 138

ནོ་ཞིང་བདྱན་པར་གོམས་གུད་པ། མི་བཟང་གྲྲིགས་གིང་འཆར་བ་འདིས།
རྟག་དུ་གོམས་བས་ཞུགས་བདག། མདུན་ས་དག་དུ་སྦྱངས་པར་བྱེད། 139

ཤེས་རབ་སྤྱུ་བྱིད་རྩྱལ་དང་ནི། ཐོས་པ་བྲེགས་པའི་རིམ་དག་དང་།
ནོར་ནི་ཚོས་དག་འགོག་པའི་སྤྱད། མ་རབས་སེམས་ལྷན་ནི་མས་ལ་འགྱུར། 140

བྲེགས་ལྷན་འདི་ཡི་གྲྲིལ་སྤྱས་ལ། བདྱན་ནས་བདག་ནི་ཡོངས་སྤྱུ་འཛོམས།
དེ་སྤྱད་འདི་ཡིས་དྲེན་ཉིད་ལ། དཔལ་གྱི་ཙུ་བ་བདག་གིས་གཞིས། 141

རིགས་པའི་ཐབས་ནི་འབའ་ཞིག་གིས། གྲྲིལ་པའི་སྤྱས་ནི་དགུམ་པ་ལ།
བདག་ནི་འབད་པ་བྱ་བར་འོས། ཁྲིངས་པ་ཉམས་པ་ཇི་ལྟར་བཟོད། 142

དེ་ལྟར་བྲག་པའི་སྤྱིག་བདྱགས་པ། དེ་ལ་སྤང་བས་ཡང་དག་སྤྱར།
སྤྱག་དོག་གིས་གང་མི་བྱེད་པའི། སྤྱིག་དེ་འཛིག་དྲེན་ན་ཡོད་མིན། 143

གང་གིས་མི་བཟང་ཁྲོ་བ་ཡི། དགུ་གི་མིག་སྤྱན་མིག་དུ་བདེ།
རྟག་དུ་བསམ་པ་འབྲུགས་པ་དེས། ལེགས་པའི་ལམ་ནི་ཇི་ལྟར་མཐོང་། 144

འདོད་ཆགས་མཚོག་དུ་སྤྱིག་ཅིང་དེ་ལས་ཀྱང་ནི་ལྷག་པར་བྲེགས་པ་སྤྱིག།
ཁྲོ་ལས་སྤྱིག་གཞན་འགྲོ་བ་ན་མེད་བཟོད་དཀའི་སྤྱིག་པ་ཆགས་པའོ།
གདུང་བ་དང་ལྷན་འགྲོ་ན་སྤྱིག་པའི་ཚོགས་ནི་ཇི་སྤྱིད་བགངས་གུར་བ།
དེས་ཀྱང་ནི་མ་པར་སྤང་བས་བསྐྱེད་པའི་སྤྱིག་པའི་ཆ་ལ་མཚུངས་རིག་མིན། 145

श्रुतिस्मृतिविवादेशु पुष्करेण पदे पदे ।

निगृह्यमाणः कपिलः कोपतापादचिन्तयत् ॥ १३८ ॥

मन्दाभ्यासं हृदाभ्यासस्तीक्ष्णस्तीव्रमदोद्धतः ।

सदा संसदि मामेव नयत्येष विलक्ष्यताम् ॥ १३९ ॥

प्रज्ञा वञ्चकवृत्ताय श्रुतं दर्पज्वराय च ।

धनं धर्मनिषेधाय भवत्यधमचेतसाम् ॥ १४० ॥

हस्तः परिभवत्येष राजपुत्राश्रयेण माम् ।

तस्मादाश्रयमेवास्य श्रीमूलं ग्रहराम्यहम् ॥ १४१ ॥

निधने राजपुत्रस्य युक्त्युपायेन केनचित् ।

युक्तः कर्तुं प्रयत्नो मे मानम्भानि कथं सहे ॥ १४२ ॥

इत्युग्रपापसङ्कल्पस्तस्य द्वेषात् समुद्ययौ ।

नास्ति तत्पातकं लोके यन्न कुर्वन्ति मत्सराः ॥ १४३ ॥

कथं पश्यति सद्धर्मं समदो व्यथिताश्रयः ।

दत्तं नयनयोर्येन तीव्रामर्षविषाज्जनम् ॥ १४४ ॥

रागः पापं परममधिकं दर्पपापं ततोऽपि

क्रोधात् पापं जगति न परं दुःसहं लोभपापम् ।

यावानेष व्यसनिनि जने गण्यते पापवर्गः

पापांशस्य स्पृशति न तुलां सोऽपि विद्वेषहृतेः ॥ १४५ ॥

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་སྒྲིན་ཞེས་པའི། གདུག་ཅིང་ཀར་པ་ཏར་གནས་པ།
གཞོན་པ་བྱེད་པའི་གྱུལ་ཕྲན་གྱིས། དབྱང་ནོམས་སྤྱིངས་པས་གསོད་པ་དག། 146

ཐོས་ནས་མི་བདག་ཁྲོས་པ་ཡིས། ཐབས་ནི་བཞི་པར་ངེས་བྱས་ཏེ།
སྒྲོན་པོ་ནོམས་ཀྱི་འདོད་པ་ཡིས། གཞོན་ལྷ་ལ་ནི་འདི་དག་སྤྲས། 147

གཞོན་ལྷ་སྟོབས་ཀྱིས་དགྲ་དག་ནི། ཟུར་དུ་གཙོད་དུ་འགྲོ་བར་གྱིས།
ཁྲིད་ཀྱིས་རིམ་འོངས་གྱུལ་སྤྲིད་ཆེད། འདི་ནི་ཟུག་ཏུ་མེད་པར་འགྱུར། 148

གཡུལ་གྱི་ཙོམ་པར་ཁྲིད་ཀྱི་ནི། དབྱང་བ་མཐུ་ཡིས་བགྱན་བ་འདི།
འགྲོ་བར་གྱུལ་བའི་སྤང་པོ་དག། འདོགས་པའི་ཀ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 149

ས་འཛོན་རིགས་ནི་ནོན་པའི་སྒྲིན། ཟུག་ཅིང་ལྷག་པར་གྱིས་པ་དག།
བཅོམ་ན་ཁྲིད་ཀྱི་གཟི་བྱིན་གྱི། སྟོགས་སུ་སྤྱིབ་པའི་བག་གས་མེད་འགྱུར། 150

སྟོབས་མེད་མཐའ་ན་གནས་པ་ཡི། གྱུལ་ཕྲན་གཞན་ནི་བསང་པས་ཅི།
དེགས་ལྷན་དེ་ཉིད་གཞོས་པར་བྱ། དེ་བསང་ན་ནི་ཐམས་ཅད་འགྱུ་བ། 151

གང་ཞིག་ཆ་ཡི་རང་ཟས་ཉིད་དུ་ནོམ་པར་བསྐྱབས་པ་ཡི།
སྤང་ཆེན་ཆོགས་ནི་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས་བཅོམ་དག་མཚན་ཅི་ཞིག་ཡོད།
གལ་ཏེ་སྤེར་མེད་གང་གྱིངས་ལྷན་པའི་གདོང་ལྷ་མེད་བཅོམ་ན།
དེ་ནི་དེ་ཡི་སྤྱིས་བྱ་རྒྱལ་ཕྱོད་གཏམ་གྱི་ལམ་དུ་འགྱུར། 152

ततः कदाचिन्मेघाख्यं क्रूरं कर्ब्वटवासिनम् ।
विस्मृष्टसैन्यहन्तारं सामन्तमपकारिणम् ॥ १४६ ॥

श्रुत्वा नरपतिः कोपाच्चतुर्थोपायनिश्चये ।
अमात्यानामनुमते कुमारमिदमब्रवीत् ॥ १४७ ॥

कुमार गम्यतां तूर्णमुच्छेत्तुं तरसा रिपुम् ।
क्रमोपपन्नं साम्राज्यं निःशल्यमिदमस्तु ते ॥ १४८ ॥

अयं ते समरारम्भे प्रभावाभरणो भुजः ।
आलानस्तम्भतां यातु जगद्विजयदन्तिनः ॥ १४९ ॥

मेघे भूभृत्कुलाक्रान्तसंरम्भाभ्यधिकोदये ।
हते तव प्रतापस्य निर्व्विघ्नावरणा दिशः ॥ १५० ॥

दुर्व्वलैः किं हतैरन्यैः सामन्तैरन्तवासिभिः ।
दत्तः स एव हन्तव्यस्तद्वधे सर्व्वसिद्धयः ॥ १५१ ॥

किं कौतुकं यदि हरिः करिचक्रवाल
माहन्ति दैवविहितं निजमेव भोज्यम् ।
पञ्चाननं यदि भिनन्ति नखादृहासं
तत्तस्य पौरुषकथापथमेति शौर्य्यम् ॥ १५२ ॥

ཞེས་པ་པ་ཡིས་བཟུན་པ་ན། གཡུལ་གྱི་དགའ་རྩོན་འདོད་པ་དང་།
མི་འམ་ཅི་འབར་གཡོ་བས་དེ། སྐད་ཅིག་ཁྱོགས་ལ་འཕྱང་བཞིན་གུར། 153

ཡུན་རིང་འགྲོ་བ་མིན་བརྟེན་པས། འབད་པས་རྩང་མ་དབྱགས་ཕྱང་ནས།
དེ་ཡི་མ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ། ཕྱག་བྱས་དལ་གྱིས་རབ་སྐྱས་པ། 154

མི་འམ་ཅི་དབང་བཟུ་བྱིན་དུ། བདྱག་བྱའི་བྱ་མོ་ཁྲིངས་ལྡན་མ།
ཁྲིད་ཀྱི་བདག་ལ་བྱམས་པའི་སྒྲོམ། འབྲལ་བའི་བྱ་ངན་གྱིས་གཟིར་སྒྲོངས། 155

འདི་ཡི་གཙུག་གི་ནོར་བུ་ནི། རང་འདོད་འགྲོ་བ་ལྟེར་འདི་དག།
སྲིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་མ་གཏོགས་པ། མ་ས་ཀུན་དུ་སྦྱིན་མི་བྱ། 156

ཞེས་བརྟེན་མ་ཡི་ལག་དུ་ནི། མཛེས་མ་མཛེས་མའི་གཙུག་གི་ནོར།
གཏང་ནས་དབྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲོ། སྐྱབ་ཅིང་དེ་ནི་མུར་དུ་སོང་། 157

དེ་ཡི་ཏེ་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱང་བ། དྲུལ་རྩྭ་སྦྱིན་ལྟར་གྱིས་པ་ཡིས།
དང་བའི་བྱུལ་པོ་སྐྱག་པ་དང་། ཉོན་མོངས་བྱུ་ཉིད་དག་དུ་གུར། 158

ཁྱོ་ནི་རིང་དུ་སོང་བ་ན། འབྲལ་བ་ཡིས་ནི་ཡིད་འཕྲོགས།
པདྨ་གཞོན་ལྟའི་འདབ་མ་ཡིས། མལ་སྟན་ལ་ནི་བདེན་པར་གུར། 159

སྲིད་ལྡན་ཉིན་བར་བབྱང་བའི་ཚོམ་པ་དག་ལ་དྲག་དུ་མངོན་སྦྱོར་ཞིང་།
གྲངས་གྱི་རི་མོའི་ལམ་ནི་ས་ལ་འདར་ཞིང་གཡོ་བས་འདྲི་བྱེད་པ།
དེ་ཡི་ལག་པ་སྤྲ་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་ལྡན་གདུབ་བྱ་རྩྭང་བ་ལ།
མའི་མའི་བྱུན་གྱི་སྦྱ་ཉིག་གདུབ་ཀོར་དག་ནི་མུར་དུ་གནས་པར་བྱས། 160

इति पित्रा समादिष्टः समीहितरणोत्सवः ।

किन्नरीविरहालोऽलः सोऽभूदोलाकुलः क्षणम् ॥ १५३ ॥

अचिरागमनाख्यानैर्यत्नेनाश्वस्य वल्लभाम् ।

जननीं खैरमभ्येत्य प्रणिपत्य जगाद सः ॥ १५४ ॥

दुहिता शक्रकल्पस्य किन्नरेन्द्रस्य मानिनी ।

पाल्या विरहशोकात्ता मदात्सल्यधिया त्वया ॥ १५५ ॥

अस्याश्रूढामणिरयं रक्ष्यः स्वेच्छागतिप्रदः ।

दातव्यः सर्वथा मातर्नान्यत्र प्राणसंशयात् ॥ १५६ ॥

इत्युक्ता जननीहस्तो कान्तं कान्ताशिखामणिम् ।

निक्षिप्य स ययौ तूर्णं सैन्याच्छादितदिङ्मुखः ॥ १५७ ॥

तस्य वाजिब्रजोद्धूतरजःपुञ्जघनोदयः ।

प्रययौ राजहंसानां सन्नासायासहेतुताम् ॥ १५८ ॥

दूरं प्रयाते दयिते विरहेण मनोहरा ।

बभूव वालनलिनीपलाशशयनाश्रया ॥ १५९ ॥

सोत्कण्ठाया दिवसगणनारम्भनित्याभियोगे

संख्यालेखासरणिमवनौ कम्पलोलं लिखन्त्याः ।

तस्याः पाणौ निपतितरणत्कङ्कणे तानवेनं

क्षिप्रं मुक्तावलयकलनामश्रुधारा चकार ॥ १६० ॥

མེ་རྟོག་མདའ་ཅན་ལ་སྤང་བདེ་ལ་ཕྱིར་ཕྱོགས་ལུས་ལའང་ཆགས་པ་ཉིད་མ་ཡིན།
 བདག་པོའི་བསམ་གཏན་སྐྱོང་ཞིང་ཉིན་མཚན་དུ་ནི་དེ་ཡི་མིང་གི་གསང་སྤྲགས་བརྒྱུས།
 མ་ལ་སྟན་ས་གཞིར་བྱས་ཏེ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་གཟུགས་བཟང་གཏུང་བ་ཉམས་ས་གཏུང་།
 འདོད་ཆགས་གཡོ་མེད་ཆགས་པའི་ཡིད་ནིམས་བདུལ་ཞུགས་དྲག་པོས་གྲོལ་བ་མིན་ནས་ཅི།

161

ཤེལ་གྱི་ཁྲི་སྟན་ལ་འདུག་ཅིང་། ཉ་རི་ཅན་དན་གྱིས་སྐྱ་བ།
 གཟུགས་ཅན་མ་དེ་རྒྱུ་འོད་ཀྱི། དབུས་སོང་རྒྱ་རིས་བཞིན་དུ་མཛེས། 162

དེ་ནས་ནས་ཞིག་ས་སྐྱོང་ནི། མི་ལམ་མཐོང་ནས་དོགས་གཏུང་པས།
 མདུན་ན་འདོན་ནི་སེར་སྐྱ་དག། ཡང་དག་པོས་ནས་དབེན་པར་བྱིས། 163

གྲོང་ཁྱིམ་དྲག་ནིམས་ཀྱིས་བཀག་ཅིང་། བདག་གི་ལྟོ་བཞེལ་གྱི་མ་ནི།
 དངས་ན་ཡོངས་སུ་དཀྱིས་པ་ཡིས། མི་ལམ་དེ་རིང་བདག་གིས་མཐོང་། 264

སྐྱོ་གྲོས་ཆེན་པོ་མི་ལམ་འདིའི། མི་སྒྲིན་འབྲས་བུར་འོས་པ་གསུང་།
 དག་པར་ཡོངས་སུ་འོས་པ་ཡིས། ཕྱིར་བཅོས་དག་ཀྱང་བསམས་པར་མཛོད། 165

ཅས་པ་ས་ཡི་དབང་པོས་བྲིས། མདུན་ན་འདོན་གྱིས་སྐད་ཅིག་ནི།
 གུས་པའི་རྩྭ་ཆོས་བསམ་གཏན་བཟུང་། ཉང་དུ་མངོན་པར་འདོད་པ་བསམས། 166

ཕྱྱར་ཡི་དེན་གཅད་སྤྲད། གྲུལ་པོའི་བྱ་ནི་ཉམས་པ་ལ།
 ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་བསམས་པའི་ཐབས། འདི་ནི་བདག་གིས་དགའ་བས་ཐོབ། 167

द्वेषः पुष्पशरे सुखे विमुखता देहेऽपि निःस्नेहता
पत्यौ ध्यानपरायणत्वमनिशं तन्नाममन्त्रे जपः ।
शय्या भूमितले तथापि सुतनोस्तापश्चतिर्नाभवत्
नूनं निश्चललीनरागमनसां मुक्तिर्न तीव्रव्रतैः ॥ १६१ ॥

लीना स्फटिकपर्यङ्के हरिचन्दनपाण्डुरा ।
चन्द्रलेखेव सा तन्वी ज्योत्स्नामध्यगता बभौ ॥ १६२ ॥

कदाचिदथ भूपालः स्वप्नदर्शनशङ्कितः ।
पुरोहितं समाह्वय पप्रच्छ कपिलं रहः ॥ १६३ ॥

दृष्टमद्य मया स्वप्ने निरुद्धं शत्रुभिः पुरम् ।
पाटितोदरकृष्टैश्च ममान्तैः परिवेष्टितम् ॥ १६४ ॥

स्वप्नस्यास्य विपाकार्हं फलं ब्रूहि महामते ।
विचिन्तय शुभोदार्कामुचिताञ्च प्रतिक्रियाम् ॥ १६५ ॥

इति पृष्टः क्षितीशेन क्षणमन्तः पुरोहितः ।
भक्तिदम्भदृतध्यानः समीहितमचिन्तयत् ॥ १६६ ॥

उपायोऽयं मया दिष्ट्या प्राप्तः सुचिरचिन्तितः ।
पुष्करस्याश्रयोच्छिन्त्यै राजपुत्रविनाशने ॥ १६७ ॥

དེ་ཡི་རྒྱང་མ་མི་འཕེལ། ཡིད་འཕྲོག་མ་མཆོག་འཆོ་བ་ཉིད།

དེ་དངོས་མེད་ན་ངེས་པར་ནི། སྤྲུག་ཅིང་པསྒྲུལ་བས་དེ་མི་འཆོ།

168

ཞེས་པ་བསམས་ནས་དཔ་བྱ་ཡིས། བརྩོན་གྱིས་སྦྱོར་དང་ཆགས་བྲལ་ཅན།

མདུན་ན་འདོན་ནི་མི་ཕན་པ། འཆོལ་བས་ནོར་འཛིན་དབང་ལ་སྦྱས།

169

ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་མི་ལམ་ན། མཆོག་དུ་སྦྱིང་ནི་འདར་བྱེད་འདི།

མཐོང་སྟེ་དེ་ཡི་འབྲས་བྱ་ནི། བཟོད་དགའ་གསལ་བར་ཇི་ལྟར་བརྗེད།

170

ཇི་ལ་གསུམ་པའི་བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས། གནས་ཤིང་སྦྱོན་སྦྱབ་བདག་ཉིད་མིན།

ཕན་པ་འཆོལ་ནི་མས་ནི་བར་ནི། མི་སྟན་བརྗེད་པ་དགག་བ་མེད།

171

མི་ལམ་འདི་འབྲས་གསལ་བར་ནི། གྲུལ་སྤྱོད་དམ་ནི་ལྷས་ལས་ཉམས།

འདི་ལ་དོགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས། འཕྱོར་པའི་སྤྱད་དུ་བྱིར་བཅོས་བྱ།

172

མཆོད་སྦྱིན་ཞིང་དུ་ཇིང་བྱ་ནི། རྒྱུགས་ཀྱི་ཁྲག་གིས་ཡོངས་གང་བར།

ཁྱོད་བཀྲུས་བྲམ་ཟེས་དག་བྱས་ཤིང་། གསེར་དང་རིན་ཅེན་རབ་མང་བྱིན།

173

མི་འཕེལ་ཅི་མེད་ཆོལ་གྱིས་མེད། སྦྱིན་སྟེག་བྱས་པས་ཁྱོད་དགའ་འཕྱོར།

ཁྱོད་ཀྱི་མནའ་མ་ཕོ་བྲང་ན། ཡོད་པས་མི་འཕེལ་ཅི་མི་དགོན།

174

ཞེས་པ་དེ་ཆོག་མ་བྱངས་པ། ཐོས་ནས་སྤྲིག་པས་ཚུས་བྱིན་ཅིང་།

གདུམ་པོའི་སྦྱོད་པ་སྦྱག་གུར་པ། ས་ཡི་བདག་པོས་དེ་ལ་སྦྱས།

175

प्रिया मनोहरा ज्येष्ठं जीवितं तस्य किन्नरी ।
अभावे नियतं तस्या न स जीवति दुःखितः ॥ १६८ ॥

इति सञ्चिन्त्य शनकैर्मिथ्याखेदविषादवान् ।
अभ्यधादसुधाधीशमद्वितैषी पुरोहितः ॥ १६९ ॥

दुःस्वप्नोऽयं त्वया देव हृदयाकम्पनः परम् ।
दृष्टः स्पष्टफलं तस्य दुःसहं कथमुच्यते ॥ १७० ॥

प्रभुभक्तिव्रतस्थानां दोषेष्वविहितात्मनाम् ।
न कर्णकटुकं वक्तुं निषेधोऽस्ति द्वितैषिणाम् ॥ १७१ ॥

राज्यात् भ्रंशः शरीराद्वा स्वप्नस्यास्य फलं स्फुटम् ।
शङ्काविरहितैः कार्यैः प्रतीकारोऽच भूतये ॥ १७२ ॥

पुष्करिण्यां क्रतुक्षेत्रे पूर्णायां पशुशोणितैः ।
स्नातस्त्वं मार्जितो विप्रैर्भूरिरत्नसुवर्णदः ॥ १७३ ॥

किन्नरीमेदसा वह्निं हुत्वा कुशलमाप्स्यसि ।
अन्तःपुरे सुषा तेऽस्ति किन्नरी न तु दुर्लभा ॥ १७४ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा क्रूरपातककृणितः ।
नृशंसदृत्तसन्तस्त स्तमभाषत भूपतिः ॥ १७५ ॥

རང་གི་སྟོག་ནི་བསྐྱུང་སྤྱད་དུ། བྱད་མེད་གསེད་པར་རྩི་ལྟར་སྟོ།
མི་འཇམ་ཅི་མོ་དང་བྲལ་ན། དེས་པར་བདག་གི་བྱ་མི་འཛོ། 176

ཞེས་དེ་ས་ལ་སྟོད་པས་དེའི། འདོད་པ་བྱིར་ལ་བརྒྱུག་པ་ན།
མདུན་ན་འདོན་ནི་སྟོག་པ་ལ། མངོན་པར་ཞེན་པས་ཡང་དེར་སྦྱས། 177

ཀྱེ་མ་གྱུ་ལ་པོ་སྟོ་གྲོས་དང་། རྩན་ཡང་སྦྱེ་བའི་ལྷགས་མི་ཤེས།
སྟོ་གསུམ་སྦྱབ་བྱེད་གྱུ་ལ་བྲིད་དང་། སྟོག་ཀྱང་གཏང་བར་བྱ་བ་མིན། 178

ནོར་བཞིན་ནང་མི་གྲོགས་པ་ཆུང་མ་བྱ་དག་ནི།
ཉམས་པ་སྦྱིས་བྱ་གནས་ན་སྦྱར་ཡང་འབྱུང་བར་འབྱར།
དབུགས་ཅམ་བྲལ་ཞིང་སྟོག་ནི་སོང་བར་གྱུར་པ་ལས།
དེ་དུས་ཉེ་བར་གནས་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མེད་པ་ཉིད། 179

འཛོ་བའི་དོན་དུ་རང་ལྷལ་དང་། གཅེས་པའི་བྱ་ཡང་གཏོང་བར་བྱེད།
གྱུ་ལ་པོ་འཛོ་བའི་འཇིག་རྟེན་ན། སྟོག་ལས་གཞན་ནི་གཅེས་པ་མེད། 180

དེ་ལྟར་དེ་ཡིས་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱི། དཔེ་ཡིས་དལ་གྱིས་བྲིད་པ་ན།
གྱུ་ལ་པོ་སྟོག་ལ་ཆགས་པ་ཡི། སྟོག་ལ་རིགས་བར་ཁ་ཡིས་སྤངས། 181

དེ་ནས་ཕུན་ཚོགས་དུམ་པ་ཡིས། མཚོད་སྦྱོན་ལས་ལ་འཇུག་བྱེད་ཅིང་།
ཕུགས་ཀྱི་བྲག་གིས་གང་བ་ཡི། རིང་བྱ་ཡང་ནི་བྱས་བའི་ཆེ། 182

निजजीवितरक्षायै कथं स्त्रीबधमुत्सहे ।

किन्नरीविरहेऽवश्यं न च जीवति मे सुतः ॥ १७६ ॥

इति भूमिभुजा तस्य प्रत्याख्याते समीहिते ।

तं पापाभिनिवेशेन पुनः प्राह पुरोहितः ॥ १७७ ॥

अहो राजन् जानीषे धीमानपि जनस्थितिम् ।

चिवर्गसाधनं त्याज्यं न राज्यं न च जीवितम् ॥ १७८ ॥

अर्था इव स्वजनमिचकलचपुत्रा

नष्टाः स्थितस्य पुरुषस्य पुनर्भवन्ति ।

उच्छ्वासमाचविरहे गतजीवितस्य

तत्कालसन्निहितमप्यसदेव सर्व्वम् ॥ १७९ ॥

त्यज्यन्ते जीवितस्यार्थे निजदेशप्रियात्मजाः ।

जीवितादपरं राजन् जीवलोकेऽस्ति न प्रियम् ॥ १८० ॥

इति जीवितलोभाय तेन नानानिदर्शनैः ।

शनैः प्रतारितः पापे राजा युक्तममन्यत ॥ १८१ ॥

ततः सुसम्भृतारम्भे प्रवृत्ते यज्ञकर्मणि ।

६ तायां पुष्करिण्याञ्च पूर्णायां पशुशोणितैः ॥ १८२ ॥

དབེན་པར་རང་གི་བཅུན་མོ་ལ། གྱུ་ལ་པོས་རང་གི་སྤྱོད་ཚུལ་བཤད།
བྱ་ནི་བྱས་བཟོད་བྱ་ངན་གྱིས། གཟེར་ཅིང་མྱིག་པས་སྒྲག་པས་བསམས། 183

ཀྱུ་མ་མནའ་མ་གསོད་པ་ཡི། སྒྲུབ་བྱེད་མྱིག་པ་གྱུ་ཆེ་འདིར།
མདུན་ན་འདོན་ནི་གཏི་ཐུག་གིས། ཡོང་བས་གྱུ་ལ་པོ་རབ་སྐྱོངས་བསྐྱུལ། 184

འཆི་བའི་མཚནས་ནི་ངས་བཅད་བ། འབད་པས་ཡོངས་འཕྲོག་མི་ནུས་ཀྱང་།
གཞན་གྱི་སྤྱོད་ནི་སྤྱོད་པས་པ་ཡིས། སྒྲུབ་པོ་མཚན་ནི་འཆོ་བར་འདོད། 185

གཤམ་ཏེ་སྤྱོད་ལ་ཆགས་པ་ཡིས། བྱ་མོ་བཞིན་བཟང་བདུད་ཅི་འདྲ།
མནའ་མ་ཡིན་ཡང་གྱུ་ལ་པོ་ཡིས། གསལ་ན་བདག་གིས་ཅི་ཞིག་སྒྲུ། 186

མ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱིས་མཉེས་གཤེན་ལས། བདག་གི་ཡིད་འཕྲོག་མ་འདི་སྐྱོངས།
ཞེས་བརྗེད་བྱ་ནི་ནོར་བཟང་དག། བདག་ལ་རྒྱུང་མ་གཏད་ནས་སོང་། 187

དེ་སྒྲུབ་བདག་ལས་གཙུག་གི་ནོར། ཐོབ་ནས་དེ་ནི་མཁའ་ལ་འགྲོ།
དེ་ནི་འཆོན་བདག་པོ་དང་། སྒྲུབ་ཡང་ཐུང་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 188

ཞེས་བསམས་མནའ་མ་གཤམ་བར། མིག་རྒྱར་བཅས་པ་དེ་སོང་ནས།
གྱུ་ལ་པོའི་ཚུལ་ནི་དེ་ལ་བཤད། རབ་འདར་ཐུན་བས་སྒྲུབ་སྒྲུས་པ། 189

མཉེས་གཤེན་གཙུག་གི་ནོར་བྱ་ཆེངས། ཅས་མཁའ་དག་ལ་མགྲོགས་པར་སོང་།
མི་བདག་འདི་ནི་མྱིག་དང་ཐུན། དམ་པའི་སྤྱོད་ལ་མི་ལྟོ། 190

राज्ञा कथितवृत्तान्ता निजपत्नी स्वयं रहः ।

पुत्रप्रवासशोकात्ता पापवस्ता व्यचिन्तयत् ॥ १८३ ॥

अहो मूर्खतरो राजा मोहान्धेन पुरोधसा ।

सुषावधविधानेऽस्मिन् प्रेरितः पृथुपातके ॥ १८४ ॥

यत्नैरपरिहार्येऽपि निबद्धे निधनावधौ ।

परप्राणापहारेण मूढा वाञ्छन्ति जीवितम् ॥ १८५ ॥

यदि जीवितलुब्धेन मुग्धा मृगवधूरिव ।

सुषापि हन्यते राज्ञा तत् किं वक्ष्याम्यहं सुतम् ॥ १८६ ॥

मातस्त्वयेयं वात्सल्यात् पाल्या मम मनोहरा ।

इत्युक्त्वा सुधनः स्रुनुर्गतो निक्षिप्य मे बधूम् ॥ १८७ ॥

तस्माच्चूडामणिं मत्तः प्राप्य व्योम्ना प्रयातु सा ।

भविष्यति तया पत्युर्जीवन्त्या सङ्गमः पुनः ॥ १८८ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा गत्वा साश्रुनेत्रा सुषान्तिकम् ।

राजवृत्तं निवेद्यास्यै सोत्कम्पा पुनरब्रवीत् ॥ १८९ ॥

वत्से चूडामणिं बद्ध्वा गच्छ तूर्णं विहायसा ।

नृपः पापप्रवृत्तोऽयं न सदाचारमीक्षते ॥ १९० ॥

ཁྱོད་ནི་མཆོད་སྦྱིན་སང་སོང་ནས། ཉམས་མཁའི་ལམ་ནས་འགོ་བར་བྱ།
གཞན་ནི་ཁྱོད་ནི་འགའ་ཞིག་དུ། བདག་གིས་སྤྲོས་བཀོང་འདི་ཡིས་རིག། 191

ཅེས་པའི་ཆོག་གོས་ཡིད་འཕྲོག་མ། ཁྱོད་དང་བལ་བས་གདུངས་གུར་བས།
འབད་པས་དེ་དང་སྤྲད་པའི་སྦྱང། རབ་དུ་གཅེས་པས་ལུས་བསྐྱངས་ཤིང་། 192

གཙུག་གི་ནོར་བུ་སྒྲུབ་མོ་ཡིས། སྤྲད་པ་སྤངས་ནས་སྦྱི་བོར་བཅིངས།
མནའ་མ་བོས་པ་མཆོད་སྦྱིན་གྱི། ཞིང་དུ་སོང་ནས་མཁའ་ལ་འགོ། 193

གྲུལ་པོ་བྱ་ནི་གཅེས་ཀྱང་མནའ་མ་གསད་པར་བྱ་བ་གང་འདི་ནི།
ཁྱོད་ཀྱིས་འེས་པ་མ་ཡིན་ཁྱོད་ནི་ཤིས་གུར་བདག་ནི་རང་གནས་སོང་།
བདག་སྤལ་བདེན་པ་རབ་དུ་ཉམས་པའི་གཞིན་ཏུ་འདི་ཡང་བསྐྱང་བར་གྱིས།
དེར་དེ་བརྗེད་ནས་རབ་སྤྲོག་གི་ནིས་འཕྲུལ་དག་གིས་དེ་སོང་གུར། 194

དེ་སོང་ཆེ་ན་མི་བདག་གི། མཆོད་སྦྱིན་བགེགས་ཀྱིས་དོགས་བར་གུར།
མདུན་ན་འདོན་གྱིས་དེ་ལ་སྤྲོས། ས་བདག་ཐེ་ཆོས་ཡོངས་མ་བྱེད། 195

གདུག་པ་ཞེས་བྱ་ཆངས་པ་ཡི། སྤོན་པོ་བདག་གིས་སྤྲུགས་ཀྱིས་བྱངས།
མི་འམ་ཅི་མེ་དེ་དེས་གསད། ཁྱོད་ཀྱི་མཆོད་སྦྱིན་བགེགས་མེད་གྲུབ། 196

ཅེས་པ་དེ་ཡི་བརྗེད་གྱི་ཆོག། གྲུལ་པོ་ཡིས་ནི་བདེན་པར་བསམས།
འཕྲུལ་འཁོར་གཞུགས་བརྟན་ཅེ་དགའ་ཡིས། མོངས་ནིམས་བྱ་གུས་གར་བྱེད་དོ། 197

यज्ञभूमिं त्वया गत्वा गन्तव्यं व्योमवर्त्मना ।

अन्यथा त्वामसौ वेत्ति गूढन्यस्तां मया क्वचित् ॥ १८१ ॥

इति भर्तृप्रवासात्ता वचः श्रुत्वा मनोहरा ।

तत्सङ्गमाय रक्षन्ती यत्नात् प्रियतरं वपुः ॥ १८२ ॥

अश्वा दत्तं समादाय बद्धा मूर्ध्नि शिखामणिम् ।

नृपाहता क्रतुश्चेवं गत्वा व्योम व्यगाहत ॥ १८३ ॥

राजन्नेतत् तव समुचितं यत् प्रियस्यापि स्तूना-

वर्ध्या पत्नी निजपदमियं स्वस्ति तुभ्यं गताहम् ।

रक्ष्यश्चासौ प्रतिहतदृतिर्मद्वियोगे कुमारः

तत्रेत्युक्त्वा तनुतरतडिद्विभ्रमैः सा जगाम ॥ १८४ ॥

तस्यां गतायां नृपतिर्यज्ञविघ्नेन शङ्कितः ।

पुरोहितस्तमवदद्देव मा संशयं कथाः ॥ १८५ ॥

मन्त्रैर्मया समाकृष्टः क्रूराख्यो ब्रह्मराक्षसः ।

निर्विघ्नस्ते क्रतुः सिद्धः सा हता तेन किन्नरी ॥ १८६ ॥

इति मिथ्यावचस्तस्य राजा सत्यममन्यत ।

नर्त्यन्ते कुटिलैर्मुग्धा यन्त्रपुत्रकलीलया ॥ १८७ ॥

ཕ་ཡི་ཁང་བར་མངོན་སྟོགས་ཏེ། དགའ་བ་སྤེར་བྱེད་ཡིད་འཕྲོག་མས།

སྤྱིང་ལ་བྱོན་པ་ཐུང་བྱས་ཏེ། རང་གི་སྤྱོད་པའི་མཐའ་ནི་མས་བཤད། 198

ཡབ་ཀྱི་བཀའ་ཡིས་མི་དང་ནི། འགྲོགས་པའི་བྱི་མ་ཞི་བའི་སྤྲད།

གསེར་གྱི་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ཡིས། ཉི་མ་སོ་སོར་བྱས་དག་བྱས། 199

བཀྲམ་པས་མི་ཡི་བྱི་མ་ནི། རབ་དུ་ཐུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།

ཞོར་བཟང་ལ་ནི་མཛའ་གཙུགས་ལྷན། དེ་དགས་མིག་གི་ཆགས་པ་མིན། 200

ལྷ་ཡི་སྤྱོད་ཆལ་ཡོངས་སྤྱོད་ལ། དེ་ནི་དགའ་བར་ཡོངས་ས་གྱུར།

གཞན་ལ་ཆགས་པར་གྱུར་པ་ཡི། ལུས་ཅན་གཞན་ན་དགའ་བ་མེད། 201

ནམ་ཞིག་མཁའ་ལ་འགྲོ་མ་དེ། ལྷག་པ་དང་བུལ་ཉིན་མོངས་ཤིང་།

ཁྱུ་ཡི་ཁང་བའི་ཉེ་འཁོར་དེ། ནགས་མཐའི་ཞོར་འཛིན་དག་དུ་སོང་། 202

དང་སྤོང་ཆེན་པོ་བཞི་གནས་དེར། གནས་པ་ཤིང་ཤུན་ཅན་དེ་ལ།

རབ་དུ་བདུད་ཅིང་བྱགས་ལ་ཏེ། དུད་ཅིང་མངོན་དུ་སྟོགས་པས་སྤྲས། 203

བདག་ནི་འཆིང་བ་རྩོན་པ་ལ། ཉེ་བར་བསྐྱེད་པ་བྱོད་ཀྱིས་ནི།

གལ་ཏེ་རིགས་པས་འདི་བྱས་ན། བཅོས་ལྷན་བྱོད་ཉིད་དག་གིས་གསུངས། 204

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཆོག་ཐོས་ནས། ཐུང་ཟད་ངོ་ཚས་བཞིན་བདུད་དེ།

ཐུབ་པས་དེར་སྤྲས་བཞིན་བཟང་མ། འདི་ནི་བྱོད་ཀྱིས་བྱོང་བུ་ཉིད། 205

पितुर्भवनमभ्येत्य कीर्णहर्षा मनोहरा ।

न्यवेदयत् स्ववृत्तान्तं वहन्ती वल्लभं हृदि ॥ १९८ ॥

सा पितुः शासनान्मर्त्यसङ्गसैरभशान्तये ।

हेमकुम्भशतैः स्नानं पञ्चभिः प्रत्यहं व्यधात् ॥ १९९ ॥

मर्त्यामोदः प्रतनुतां क्षालितायाः शनैर्ययौ ।

सुधनस्नेहसंयोगी न तु रागो मृगीदृशः ॥ २०० ॥

दिव्योद्यानोपभोगेषु न सा निर्वृतिमाययौ ।

अन्यत्र बद्धरागाणां रतिर्नान्यत्र देहिनाम् ॥ २०१ ॥

सा कान्तविरहक्लान्ता कदाचिद्योमगामिनी ।

तां नागभवनोपान्तवनान्तवसुधां ययौ ॥ २०२ ॥

तत्राश्रमस्थलीसक्तं महर्षिं वल्कलायनम् ।

अवदत् सा समभ्येत्य प्रणामविनमन्मुखी ॥ २०३ ॥

लुब्धकस्योपदिशता भवता मम बन्धनम् ।

त्वमेव ब्रूहि भगवन् यदि युक्तमिदं कृतम् ॥ २०४ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा किञ्चिन्नज्जानताननः ।

तामुवाच मुनिर्मुग्धे तवैषा भवितव्यता ॥ २०५ ॥

དེ་ལ་ཞལ་ས་པ་དོན་ཡོད་ནི། ཡོད་ཅེས་བདག་གིས་ས་ཤེས་བཤད།
གཡོན་ཅན་རྩོད་པས་དེ་ཡི་གཏམ། ཤེས་ནས་ཁྱོད་ནི་བཅོངས་པར་གྱུར། 206

བདེན་པར་སྒྲུབ་པའི་མུ་ཙམ་ཅན། རང་བཞིན་དྲང་བ་བདག་ཅག་གིས།
ས་བཅོངས་བདག་ཉིད་གདུག་པ་ཡི། སེམས་ཀྱི་གྲུ་གྲུ་ཡོངས་མི་ཤེས། 207

ཞེས་བ་ཐུབ་པས་བཛོད་དེ་ལ། གཟུགས་ཅན་ས་ཡིས་གུས་པས་སྒྲུས།
བྱ་མའི་ཚོག་ནི་གཡོ་བ་འདི། བཅོས་ལྷན་གྱིས་ནི་བཟོད་པར་མཛོད། 208

ཁྱོད་ཀྱི་མདུན་དུ་བདག་གིས་ནི། གང་འདི་ཅུང་ཟང་བཛོད་གྱུར་པ།
དས་པའི་སྒྲོད་ལས་བགལ་བ་འདི། བྱད་མེད་ནྟམས་ཀྱི་སྒྲལ་བ་བཟང། 209

སྒྲུག་བསྐྱལ་འདོན་ལ་ཆས་གྱུར་ཅིང། ཡོངས་སྒྲུབ་དྲུང་ལ་བཅེ་ལྷན་ནྟམས།
འོས་པ་མིན་པ་ནྟམས་ཀྱི་ཡང། པལ་ཆེར་བྱ་བ་སྒྲུབ་མཛོད་ཡིན། 210

ཆོང་དང་ནི་ལྷན་པ་བདག། རྩོད་པའི་ཞལ་ས་པས་བཅོངས་ལས་གྲོལ།
འཕྲོག་བྱེད་མཛོད་པའི་ཞལ་ས་པ་ཡིས། གྲུལ་བའི་བྱ་ཡིས་ངས་པར་བཅོངས། 211

ནོར་བཟང་ཞེས་པ་སྒྲལ་བ་བཟང། བདག་བྲལ་མེ་ཡི་གདུང་བ་འདི།
གལ་དེ་ལས་ནི་འདི་ཉིད་ནས། ཁྱོད་ཅན་ཉི་མར་འོངས་གྱུར་ན། 212

སྒྲིང་རྩེ་ལས་ནི་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས། བདག་གི་འཕྲིན་འདི་སྒྲུབ་པར་བྱོས།
ཁྱོད་བྲལ་གདུང་བས་བདེ་མེད་ཅིང། བདག་ནི་ཡབ་ཀྱི་ཁྱིམ་ན་འཁོད། 213

अमोघपाशस्तस्यास्तीत्यज्ञात्वा कथितं मया ।

उपलभ्य कथां धूर्तस्त्वां वबन्ध स लुब्धकः ॥ २०६ ॥

दुष्टात्मनां न जानीमः कौटिल्यं क्रूरचेतसाम् ।

सत्यप्रवादमुखराः सद्भावसरला वयम् ॥ २०७ ॥

इत्युक्त्वा मुनिना तन्वी प्रणयात्तमभाषत ।

भगवन् क्षम्यतामेतद्वालावचनचापलम् ॥ २०८ ॥

इदन्तु भवतामग्रे यन्मया किञ्चिदुच्यते ।

ललनासुभगः सोऽयं सदाचारव्यतिक्रमः ॥ २०९ ॥

कथातिथित्वमायान्ति चापल्ये गुरवोऽपि यत् ।

सा वियोगाग्नितापस्य ज्वालायोगासहिष्णुता ॥ २१० ॥

दुःखोद्धरणसन्नद्धाः सन्तप्तानां दयालवः ।

कार्यान्तरङ्गाः प्रायेण भवन्त्यनुचितेष्वपि ॥ २११ ॥

पाशबन्धाद्वियुक्ताहं लुब्धकेन प्रलापिनी ।

निबद्धा राजपुत्रेण स्नेहपाशेन हारिणा ॥ २१२ ॥

सुभगः सुधनाख्योऽसौ मद्वियोगानलाकुलः ।

अमुना यदि मार्गेण समेध्यति तवान्तिकम् ॥ २१३ ॥

འདུན་དང་རྗེས་སྤྱོད་བཅུ་པ་ལས། བྱས་ཤེས་རྒྱན་ཅིག་སྦྱོས་པ་ཡི།
རྗེས་སུ་ན་མུམ་དུ་བདར་བྱས་ཏེ། འདི་ནས་སྤྱོད་དུ་འབྱོན་པར་མཛོད། 214

མི་འམ་ཅི་ཡི་གོང་བྱིར་ལས། བཟོད་དཀའ་ཉོན་མོངས་བགྱེད་ཡི་རྟོན།
བཙོན་འགྲུས་སྟོབས་གཞི་རྒྱུ་བ་ཡི། མི་ནོམས་ཀྱིས་ནི་ས་མིན་ཉིད། 215

དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐའ་འདིར་འབར་བ། བདུད་ཅི་ཞེས་པའི་སྒྲན་ཆེན་ནི།
མཐོང་སྟེ་ཞུན་མར་ལ་བཅོས་པ། བྱོད་རང་ཉིད་ཀྱིས་བདུང་བར་བྱ། 216

དེ་མཐུས་སྦྱིང་སྟོབས་གོགས་ལྷན་བྱོད། ཉོན་མོངས་རབ་དུ་སྒྲོལ་འགྱུར་ཏེ།
ལམ་ནི་ཀེ་ལ་ས་ཆོད་ལྟར། དཀར་བས་བདག་གོང་སྤྱོད་པར་གྱུར། 217

བདག་གི་རྟོགས་མཚན་སོར་གདུབ་ནི། འདི་ཡང་དེ་ལ་སྦྱོན་པར་བྱ།
ཞེས་བཛོད་དེ་ཡིས་མི་བཟད་པའི། ལམ་ནི་རིམ་པས་བཤད་བྱས་ཏེ། 218

ངོ་མཚར་རིགས་པ་བདག་གིས་ནི། བགོགས་ནོམས་ཕྱིར་བཅོས་ཐབས་བརྟན་ནས།
རེ་བའི་འཆིང་བས་སྟོག་གཞུང་བ། སོར་གདུབ་བྱིན་ནས་སོང་བར་གྱུར། 219

ལམ་རིང་སྒྲོལ་བྱེད་མེད་བྱུང་དག། དེ་ཡིས་བཤད་པ་ཐོས་གྱུར་ཏེ།
སོར་གདུབ་དག་ནི་རྒྱངས་བྱས་ནས། ཐུབ་པ་དེ་དག་ཉིད་ལ་སེམས། 220

སྐབས་དེར་ས་ཡི་བདག་པོ་སྦྱིན། པམ་བར་བྱས་ཤིང་མཛོད་རྒྱངས་ནས།
རྒྱུང་མ་བཟུ་བར་འདོད་པ་ཡི། བྱུང་པའི་བྱ་ནི་འདོས་པར་གྱུར། 221

तदिदं भवता वाच्यं कारुण्याद्वचसा मम ।

स्थिता त्वद्विरहायासनिःसुखाहं गृहे पितुः ॥ २१४ ॥

उत्कण्ठामनुकम्पां वा सहजां वा कृतज्ञताम् ।

दाक्षिण्यं वा पुरस्कृत्य तूर्णमागम्यतामिति ॥ २१५ ॥

दुर्गमः किन्नरपुरे मार्गः क्लेशशताश्रयः ।

अभूमिरेव मर्त्यानामल्पवीर्यवलौजसाम् ॥ २१६ ॥

दीप्ता तपोवनान्तेऽस्मिन् सुधा नाम महौषधिः ।

दृश्यते हविषा पक्ता पातव्या सा स्वयं त्वया ॥ २१७ ॥

तत्प्रभावात् समुत्तीर्य क्लेशं सत्त्वसहायवान् ।

कैलासहासशुभ्रेण पथा मत्पुरमेष्यसि ॥ २१८ ॥

इदञ्च तस्मै दातव्यं मदभिज्ञाङ्गुलीयकम् ।

इत्युक्त्वा विषमं मार्गं^१ कथयित्वा क्रमेण सा ॥ २१९ ॥

विघ्नप्रतिक्रियोपायान् सन्दिश्याश्चर्ययुक्तिभिः ।

आशाबन्धधृतप्राणा ययौ दत्वाङ्गुलीयकम् ॥ २२० ॥

तया कथितमाकर्ण्य दूराध्वतरणाद्भुतम् ।

अङ्गुलीयकमादाय तदेवाचिन्तयन्मुनिः ॥ २२१ ॥

གྲིལ་ཕྱན་གདུགས་ཀྱི་དྲིལ་འཁོར་གྱིས། མཁའ་ནི་ཅུ་གཏེར་སྤུ་བའི་འཛུམ།
གྲིས་པ་དག་དང་མཚུངས་བྱེད་ཅིང་། དེ་ནི་རང་གི་གོང་བྱིར་ཞུགས། 222

དེ་ནས་མནའ་མའི་ཉེས་བྱེད་ཀྱི། ལོ་གྲིས་འཆད་ལ་ཉོན་མོངས་ཤིང་།
འདར་བའི་མོ་བྱང་འཁོར་སོང་སྟེ། དེ་ཡི་ཡབ་ལ་རབ་དུ་བདུད། 223

འོག་དུ་བཞིན་ཕྱོགས་སྐྱེ་བོ་ཀྱན། ལྷ་ངན་ཟུག་ཏུས་དགའ་སྟོན་བཅོས།
ཡབ་ཀྱི་མོ་བྱང་འཁོར་མཐོང་ནས། དེ་ནི་དགའ་དང་བྲལ་བར་དོགས། 224

འབྲལ་བས་གཟིར་བའི་ཡིད་འཕྲོག་མ། གཟུགས་བཟང་མ་དེ་འཚོའམ་ཅི།
ཞེས་སྒྲ་དེ་ལ་སྤྱ་ཡིས་ཀྱང་། གང་ཚོ་མི་སྟོན་མ་བརྟེན་པ། 225

དེ་ཚོ་མ་ཡིས་རབ་སྤྱས་པ། ལྷ་གཏེག་བྱེད་ཀྱི་དགའ་མ་འཚོ།
འོན་ཀྱང་སྒོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཚོ། གཟུགས་གི་ནོར་བུ་ཐོབ་ནས་སོང་། 226

ཞེས་བ་ཐོས་པ་ཉིད་ན་དེ། འབྲལ་ལ་ས་ཡི་གཞི་ལ་འབྱེལ།
དོ་ཤལ་འབྲི་ཤིང་བཀྲམ་པ་ཡིས། མཆི་མའི་གྱུན་ལྡན་བྱེད་པ་བཞིན། 227

ཁ་བའི་ཐིགས་པ་ལྟར་དཀར་བའི། ཉ་རི་ཚན་དན་ཅུ་དག་གིས།
ད་ལ་གྲིས་འདུ་ཤེས་ཆེད་པ་དེས། མཆི་མས་འགར་འགར་ནོས་པར་སྤྱས། 228

མཁའ་མིན་རི་བོང་ཅན་གྱི་དཔལ། བསྐྱབས་མིན་བདུད་ཅིའི་གྱུན་དང་ལྡན།
འབད་མེད་མི་དོག་གཞུ་ཅན་གྱིས། དེ་ནི་ཅན་གནས་དེ་གང་ན་ཡོད། 229

अचान्तरे राजसूनुर्जित्वा मेघं महीपतिम् ।
आययौ कौशमादाय दयितादर्शनात्सुकः ॥ २२२ ॥

स विवेश स्वनगरीं सामन्तच्छत्रमण्डलैः ।
फुल्लफेनस्मितस्याब्धेः कुर्वाणः सन्निभं नभः ॥ २२३ ॥

सुषा-वैशसदृत्तान्त-कथनक्लेशकम्पितम् ।
अथान्तःपुरमभ्येत्य जनकं प्रणनाम सः ॥ २२४ ॥

अधोमुखाखिलजनं शोकशल्यहतोत्सवम् ।
पितुरन्तःपुरं दृष्ट्वा स विप्रियमशङ्कत ॥ २२५ ॥

अपि जीवति सा तन्वी विरहार्ता मनोहरा ।
इति ब्रुवाणं न यदा तमूचे कश्चिदप्रियम् ॥ २२६ ॥

तदा जगाद जननी पुत्र जीवति ते प्रिया ।
गता चूडामणिं प्राप्य किन्तु जीवितसंशये ॥ २२७ ॥

इति श्रुत्वैव सहसा स पपात महीतले ।
कीर्णहारलतां कुर्वन् साश्रुधारामिव क्षितिम् ॥ २२८ ॥

तुषारशीकरस्मेरहरिचन्दनवारिभिः ।
स लब्धसंज्ञः शनकैर्विललापाश्रुगद्गदः ॥ २२९ ॥

ཆུ་མའི་བཀའ་བཅུངས་རིང་དུ་འགྲོ་བྱེད་པ། བདག་གི་རི་དྲགས་མིག་ཅན་མཆི་མ་ཡིས།
 མིག་ནི་འགགས་པའི་དགའ་བ་ས་བསྐྱབས་པ། དེས་ན་དུན་པའི་དམོན་འདི་བདག་ལ་སྤྱང་།
 230

ཡིད་འཕྲོག་མ་ནི་གང་དུ་སོང་།

སྒྲིན་ལགས་ཆོག་གི་ལན་དག་སྒྲིན།

བག་མེད་སྒྲིན་པོ་བདག་གིས་ནི།

རི་དྲགས་མིག་ཅན་ཁྱོད་མ་བསྐྱབས།

231

ཁྱོད་དང་འགྲོགས་པའི་སྐལ་བཟང་ལྡན། ལྷ་ཡི་སདུན་ས་བསྐྱབས་པར་འོས།

ཁྱོད་དང་བྲལ་བས་མི་ཡིས་ནི། འཇིག་རྟེན་བདག་བཞིན་ཅི་ཞིག་མཛོས། 232

ཞེས་པ་སྒྲིན་ཞིང་དལ་བྱ་ཡིས། མཛོས་མའི་ཡོངས་སྤྱོད་དབང་གྱུར་པ།

སྤྱོད་མོས་ཚལ་དུ་དགའ་མ་མཛོག། འཛོལ་དུ་རང་ཉིད་སོང་བར་གྱུར། 233

འཁོར་གྱི་སྒྲེ་པོ་བྲིད་བྱས་ཏེ། མཚན་མོ་དག་ནི་མ་ཚར་བར།

ནགས་མཐར་སོང་ནས་མཉམ་པ་དང་། མི་མཉམ་ནིས་སུ་ནོས་པར་འབྱས། 234

འདོད་ཆགས་བྲག་པོའི་གཟན་ནི། ཆེན་པོས་ནོས་པར་སྤོངས་པ་དེས།

སྒྲིན་པ་བཞིན་དུ་སེམས་ལྡན་དང་། སེམས་མེད་ལ་ཡང་ནོས་པར་བྱིས། 235

གྲོགས་པོ་ནི་ཅི་དེ་ཡུག་གྱུ་གྲོགས་ཀྱི་གྲོགས་མོ་ནི།

སྒོག་མཚུངས་སྒྲོག་མཚུངས་བཞིན་ལྡན་དེ་ནི་སྒྲིན་པར་བྱོས།

དེ་ཡིས་ཡི་སྒྲིབ་བྱེད་དམར་བ་དག་གི་ཆར།

བིམ་པའི་འབྲས་བྱ་དྲིལ་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིན།

236

अनाकाशशशाङ्कश्रीरमन्यामृतवाहिनी ।

अयत्नरत्नवड्भी क सा कुसुमधन्वनः ॥ २३० ॥

गुरुशासनयन्त्रितेन दूरं

व्रजता वाष्पनिरुद्धलोचनायाः ।

विहिता न धृतिर्मया मृगाश्या-

स्तदयं मे पतितः स्मराभिशापः ॥ २३१ ॥

देहि प्रतिवचः सुभ्रु क्व गतासि मनोहरे ।

मया प्रमादमूढेन हरिणाश्वी न रक्षिता ॥ २३२ ॥

तत्समागमसौभाग्यश्चाद्यस्य सुरसंसदि ।

ममैव मर्त्यलोकस्य त्वद्वियुक्तस्य का द्युतिः^१ ॥ २३३ ॥

इति ब्रुवाणः शनकैः कान्तासम्भोगसाक्षिषु ।

उद्यानेषु प्रियतमां विचेतुं^२ स्वयमाययौ ॥ २३४ ॥

वच्चयित्वा परिजनं स रजन्यामलक्षितः ।

गत्वा वनान्तं बभ्राम समेषु विषमेषु च ॥ २३५ ॥

तीव्ररागपिशाचेन महता स विमोहितः ।

उन्मत्त इव पप्रच्छ चेतनाचेतनानपि ॥ २३६ ॥

གྲེ་ལགས་ངང་པ་ལུས་དཀར་དང་འགྲོགས་པ་སྒྲོ་ཅན་རེལ་ནི་གྲིན་ལྟར་མཛེས་པ།
 ཟུ་དྲིལ་ཚོགས་ནི་ནོམ་པར་གཡོ་བ་གང་གི་འོ་མ་འཛོན་པ་གྲིས་པའི་ཅེར།
 བ་སྐྱའི་འཁྲི་གིང་ངང་པ་ལ་ནི་ཉ་སྒྲིབས་འཁྲི་གིང་སྐྱང་བཞིན་ནོམ་མཛེས་པ།
 སྒྲི་བཟང་ཁང་པ་པ་སྐྱའི་བཞིན་ལྟར་མཛེས་པའི་བོ་སྒྲིབས་ཅན་དེ་མཐོང་ངམ་ཅི། 237

དེ་ལྟར་སྐྱུག་བསྐྱལ་དྲག་པོས་བཅིངས་པ་ལས།
 རབ་སྒྲེ་མཉམ་པ་ལ་ཡང་འགྲོད་དེ་ལ།
 བཙེ་བས་ལམ་ནི་རབ་གསལ་སྒྲེར་བ་བཞིན།
 དལ་གྲིས་བསིལ་ཟེར་ཅན་ནི་ནོམ་མཁའ་འཛོགས།

238

མཚན་མའི་བདག་པོ་ཡིད་སྐྱབས་གཉིན་གྱི་ནི།
 གཟུགས་མཛེས་མཁའ་ལ་སྐྱར་བ་དེ་མཐོང་ནས།
 འཛུམ་ལྟན་རྒྱ་ཞལ་མ་ཡིས་ནས་མཁའ་ཡི།
 གཞལ་ཡས་ཁང་པའི་སྐྱང་ནས་བཞིན་བསྐྱུན་བསམས།

239

མི་སྒྲི་བས་མཚན་ཞིང་སྒྲིན་དག་ཐོབ།
 ནོམ་འཕྱལ་མེད་ཅིང་དགོད་དང་ཅིད་འཛོས་དམན།
 རྒྱ་བ་བཞིན་དུ་རིང་ཞིག་ཡོན་ནས་ངས།
 མི་ཡི་མགོན་པོའི་བྱས་ནི་འགྲོ་ཞིང་བྲིས།

240

ब्रूहि सखे शुकशावक सख्युः
 प्राणसखीं निखिलेन्दुमुखीं ताम् ।
 तद्दशनच्छदरागविभागे
 विम्बफलेऽस्तु सदा तव भोगः ॥ २३७ ॥

हंहे हंस सितांस शंस नलिनी-लीलावतंसद्युते
 दृष्टा सौरभसद्मपद्मवदना किं कान्तिकलोलिनी ।
 यस्याः पीनपयोधराग्रविलुठन्मुक्ताकलापस्य सा
 हंसस्येव विभाति रोमलतिका शैवालवल्ली च्युता ॥ २३८ ॥

तस्येति तीव्रव्यसनानुबन्धात्
 प्रलापिनः प्रखलतः समेऽपि ।
 दिशन् प्रकाशं दययैव मार्गे
 शनैर्जगाहे गगनं सितांशुः ॥ २३९ ॥

श्यामापतेर्मन्मथवान्धवस्य
 कान्तं स दृष्ट्वाम्बरचुम्बि विम्बम् ।
 सन्दर्शितं सस्मितमिन्दुमुखा
 मेने मुखं व्योमविमानमृङ्गात् ॥ २४० ॥

གྲོགས་པོ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཁའ་ལ་མཛེས་སྤྱད་གྲོགས།

གང་གི་བཞིན་གྱི་ཉེར་འཇལ་འབྲེལ་ཐོབ་པའི།

འགྲོལ་ཁྱོད་ཀྱི་གྲགས་པ་རབ་གྱིས་པ།

མཚན་མ་རི་དྲགས་མིག་མཚུངས་མཐོང་ངམ་ཅི།

241

མཛེས་མའི་གཏམ་ནི་དོན་གཉིར་དངོས་གྱུར་པ།

བདག་ལ་ཅུང་ཟད་རྩི་ལྟར་འདི་མི་སྤྱ།

གཞན་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་ནི་བསེལ་གྱུར་པ།

སྤྱི་ཚེལ་ཆ་ལྡན་སྤྱི་ཡི་དོ་དག་ཕྱེད།

གང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་འབྲེལ་བས་ནོམ་བཀྲ་ཕྱེ།

242

ཁྱོད་ཀྱི་མཚུག་མའི་ཚོགས་ཀྱི་གྲགས་གྱུར་པ།

ཡིད་འོང་ཁྲོག་གི་རབ་གསལ་སྤྱིན་ལྡན་གཞི།

འགར་ཡང་མི་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཅི།

243

གཙུག་ན་རིན་ཅེན་མཚོག་ལྡན་ལག་འགྲོམ།

གལ་ཏེ་ལག་འགྲོམ་ཁྱོད་ཀྱིས་འགར་མཐོང་ངམ།

ལྟོས་ཤིག་གང་གི་དྲུག་གིས་ཟེར་སྒྲོས་པས།

བཟོད་དཀའི་འབྲེལ་བས་འདིར་ནི་བདག་སྤྱིག་གོ།

244

अपि त्वया कान्तिसखी सखे खे
तुल्येक्षणा लक्ष्मणस्य दृष्टा ।
तवोदिता यद्वदनेोपमान-
सम्बन्धलब्धा जगति प्रसिद्धिः ॥ २४१ ॥

कथं न किञ्चित् कथयत्ययं मे
गतस्य कान्ताकथनार्थिभावम् ।
परार्थसम्पादनशीतलेन
कलावता कस्य कृतोऽनुरोधः ॥ २४२ ॥

अपि त्वया सिग्धतडित्प्रकाशा
घनस्तनी कापि मयूर दृष्टा ।
त्वद्वर्हभारस्य सुहृत् स यस्या
विचित्रमाल्यः कवरीकलापः ॥ २४३ ॥

भुजङ्ग काचिद्भवता भुजङ्गी
दृष्टा क्वचित् सा वररत्नचूडा ।
विषच्छटाः पश्य यया विसृष्टा
मां दुःसहेऽस्मिन् विरहे दहन्ति ॥ २४४ ॥

49 A. "मूकं कलङ्काङ्कमवाप्तदोषमविभ्रमं हासविलासहीनम् ।

चिरेण निश्चित्य प्रशाङ्गमेव यप्रच्छ गच्छन्ननाथसूनुः ॥"

This Sanskrit Sloka should have been placed in Juxta-position with Tibetan Verse No. 240, Sanskrit Sloka No. 210 has no corresponding Tibetan Verse. But owing to an oversight it was not placed at the

དེ་དྲགས་ཁྱོད་ཀྱི་ཡིད་སྤྲུགས་ས་དག་གི།
 དོ་རའི་ཅིད་འཛོམ་དེ་མཐོང་ངམ་ཅི།
 གང་གིས་རྒྱུ་མིག་ལྷ་དྲུལ་ཆ་དག་གིས།
 དེ་དྲགས་ནི་མས་ནི་ནགས་ན་མཛེས་སམ་སྟམ།

245

རྣམ་འཕྲུལ་སྐྱེ་ས་ཡལ་འདབ་མཛེས་པའི་མཆུ།
 རོལ་པས་རྣམ་པར་གཡོ་བའི་བྱད་མེད་དག།
 བྱད་བྱ་ཅན་དེ་འཁྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་ནི།
 ཉགས་མཐར་ཉགས་བདག་ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་ངམ་ཅི།

246

དེ་ནི་སྤྱིན་དང་མཚུངས་པ་ཉགས་ཚལ་གྱི།
 སྒྲང་པོ་འདི་ཡིས་ཁླ་བའི་ཆ་བཞིན་དུ།
 གསེར་གྱི་རྩ་ཤིང་ཡོངས་འཕྱུད་ལ་ཆགས་ནས།
 སྒྲངས་ནས་བྱིར་རམ་བསྐྱེབས་པ་མ་ཡིན་ནམ།

247

དེ་ལྟར་ཉགས་ཚལ་སྐྱེབས་རྣམས་སུ། ཁླ་བཅོལ་རབ་བརྗེད་དེ་ཡིས་ནི།
 སྒྲང་གྱིས་བཞིན་མཚན་མོ་ནི། ཁླ་བའི་བཞིན་རས་མདོག་བྲལ་སོང་།

248

དེ་ཡིས་ཀླ་ཡི་གནས་དང་ཉི། རོགས་འགྲམ་དགའ་བྱུང་ཉགས་ཚལ་དུ།
 དལ་གྱིས་ཞུགས་ཏེ་བྲང་སྤོང་ཆེ། ཤིང་ཤུན་ཅན་ལ་རབ་དུ་རྫིས།

249

सारङ्ग सारङ्गविलासिनी किं
दृष्टा त्वया मन्मथपार्थिवस्य ।
यस्याः कटाक्षोत्पलसंविभागै-
र्विभान्ति मन्ये गहने हरिण्यः ॥ २४५ ॥

अपि त्वया विभ्रमजन्मभूमि-
र्वनस्पते पल्लवपेशलोष्ठौ ।
लीलाविलोला ललना वनान्ते
लतेव दृष्टा स्तवकावनम्रा ॥ २४६ ॥

अनेन नूनं वनकुञ्जरेण
सा राजरम्भा परिरम्भलौल्यात् ।
आकृष्य नीता घनसन्निभेन
संच्छादिता वा शशिनः कलेव ॥ २४७ ॥

इति काननकुञ्जेषु तस्योन्मादप्रलापिनः ।
शोकादिव विवर्णेन्दुवदना रजनी ययौ ॥ २४८ ॥

स नागभवनासन्नतीरोपान्तं तपोवनम् ।
शनैः प्रविश्य पप्रच्छ महर्षिं वत्सलायनम् ॥ २४९ ॥

འདིར་ནི་འབྲུལ་བས་སེམས་དམན་གྱི་ངན་ཤུགས་རངས་གྱིས་སྤར་བའི།

འདོད་པའི་མེ་ཡི་དྲུ་བས་སྤྲོ་ཆགས་ལྷན་མ་གཅིག་པ་ཅན།

དེ་བོང་ཅན་གྱི་མཛེས་སྤྱད་དེགས་གྱིས་ཞི་བྱེད་དེ་དྲགས་མིག།

མི་འམ་ཅི་མོ་སྤྱ་ཞིག་ཐུབ་པ་མཚོག་གིས་གཟིགས་སམ་ཅི།

250

ཞེས་བ་མཛེས་མ་དང་བྲལ་ཞིང་། རྩོན་བའི་སྐབས་ནི་ཐོབ་གྱུར་པ།

དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ཐུབ་པ་ཡིས། ཡོངས་སྤྱ་ཤེས་ནས་དེ་ལ་སྦྱས།

251

ཁྱོད་ནི་ངལ་གསོ་དབྱགས་སྤུང་ལ། ཡོངས་སྤྱ་གདུང་བ་འདི་གདང་མཛོད།

ཁྱོད་ཀྱི་དག་མ་ཡིད་ཀྱི་ནི། རྩ་བའི་འོད་དེ་བདག་གིས་མཐོང་།

252

ཁྱུ་ཉམས་དེ་དྲགས་མོ་བཞིན་དུ། འཛོལ་ལ་ཡང་ལྗོས་པ་མེད།

སྤང་མོ་ཞགས་པས་རྒྱངས་པ་བཞིན། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱི་བསམ་བསམ་འཛོལ།

253

ལག་པ་དག་ལ་བཞིན་གྱི་བདུ་ཉལ་ཞིང་ཡལ་འདབ་མལ་སྟན་ལ།

གདུང་བས་ཉེན་ཅིང་གཡོ་བའི་ཚིག་ལྡན་དེ་མོ་ཀྱན་དུ་ཉམས་བའི་བྱས།

དེ་བ་བཅས་ལ་བདྲན་པ་བཞིན་དུ་སྒོ་བྲོས་ཁྱོད་བྲལ་འབྲུགས་གྱུར་པ།

དེ་ཡི་ཡིད་ནི་འགར་ཡང་ཅི་ཡང་ངལ་གསོས་ཉིད་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན།

254

ལྡན་པ་མི་འམ་ཅི་ཡི་བདག། ཡབ་ཀྱི་བྱིས་ན་བདག་གནས་སོ།

ཁྱོད་ནི་སྤར་དུ་ཤོག་ཅིག་ཅེས། དེ་ཡིས་ཁྱོད་ལ་ཡང་དག་བསྟན།

255

इह विरहविचिन्ताशोकनिश्वासमूर्च्छ-
न्मदनदहनधूमश्यामसक्तैकवेणी ।

अपि शमितशशाङ्कोद्दामसौन्दर्यदर्पा
मुनिवर हरिणाक्षी किन्नरी कापि दृष्टा ॥ २५० ॥

इति कान्तावियुक्तस्य प्राप्तस्योन्मादिनीं दशाम् ।
मुनिः श्रुत्वा वचस्तस्य परिज्ञाय तमब्रवीत् ॥ २५१ ॥

समाश्वसिहि विश्राम्य सन्तापस्तज्यतामयम् ।
दृष्टा सा तव कल्याणी मया मानसचन्द्रिका ॥ २५२ ॥

यूथभ्रष्टेव करिणी निरपेक्षापि जीविते ।
पाशाकृष्टेव हरिणी धार्यते सा त्वदाशया ॥ २५३ ॥

पाणौ शेते वदनकमलं प्रस्तरे पल्लवानां
तापक्लान्ता तरलवचनसंशिनीगात्रलेखा ।
आशाबन्धे धृतिरिव मतिस्त्वद्वियोगाकुलाया
स्तस्या नैव कचिदपि मनः किन्तु विश्रान्तिमेति ॥ २५४ ॥

द्रुमस्य किन्नरपतेः स्थिताहं भवने पितुः ।
आगन्तव्यं त्वया तूर्णमिति त्वां सन्दिदेश सा ॥ २५५ ॥

བཙོན་འགྲུས་སྤྱིང་སྤྱོབས་སྤྱོབས་དང་ཐབས། བཏོན་དང་སློ་ལྡན་ནོམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
བགྱོད་མིན་མི་འཇམ་ཅི་ཡི་ནི། བྱོང་བྱིར་ལམ་ཡང་རིམ་བས་བཤད། 256

གང་གི་འོད་འཇམ་རེག་པ་ཡིས། རྩོགས་ནོམས་སེར་པོ་ཉིད་འགྱུར་བ།
རིན་ཅན་སོར་གདུབ་འདི་ཡང་ནི། དེ་ཡིས་བྱོད་ཀྱི་ཆེད་དུ་བྱིན། 257

ཞེས་བརྗེད་ཀྱན་དགའི་བདུད་ཅི་ཡིས། དྲན་བཞིན་བཏོན་པ་དག་གི་རྟོན།
སོར་གདུབ་དག་ནི་དེ་ལ་བྱིན། ལམ་ཡང་ཐུབ་བས་རབ་དུ་བཤད། 258

དེ་ཡིས་བསྐྱན་པའི་ལམ་དག་ནི། ཐབས་དང་བཅས་པས་མི་བདག་བྱ།
བཏོན་པས་ནོར་འཛོན་གནས་པ་ཡི། རྩོགས་སྤྱ་འགྲོ་བར་རབ་དུ་བཙོམས། 260

སྐྱན་ཆེན་བདུད་ཅི་ལེགས་གྲུབ་པ། མར་གྱིས་སྤྱིན་པ་འཕྱངས་ནས་ནི།
རྩོ་འཕྲུལ་སྤྱོབས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཐོབ། མཚོན་ཆ་དང་བཅས་དལ་གྱིས་སོང་། 260

རྩོ་འཕྲུལ་གྱིས་ནི་ལམ་དུ་དེའི། ཉིར་མཁོ་ཐམས་ཅད་ཉིར་གནས་གྱུར།
སྤྱིང་སྤྱོབས་བྱོགས་དང་ལྡན་ནོམས་ཀྱི། གྲུབ་པ་སྤྱན་རྟོགས་རང་དབང་ཉིད། 261

དེ་ནས་རིག་འཛོན་བྱ་མོ་ནི། ཅི་དགའ་ཡོད་པ་ལྟར་མཛེས་པ།
གངས་ཅན་བགོལ་ནས་དེ་ཡིས་ནི། ཀྱུ་ཀྱུ་ལྷ་ཡི་རི་ལ་སྟེབ། 262

འབྲས་བུའི་སྦྱེས་གྱིས་ཁས་ཁྲངས་བྱས། དེར་ནི་སྟེ་ཕྱུའི་ཁྱུ་ཡི་བདག།
རྒྱང་ཤུགས་ཞེས་པ་ལ་ཞོན་ནས། རི་བོ་དེ་ནི་དེ་ཡིས་འགོངས། 263

वीर्य्यसत्ववल्लोपायधैर्य्योत्साहवतामपि ।

अगम्ये किन्नरपुरे क्रमाद्वर्त्म शशंस च ॥ २५६ ॥

इदञ्च त्वत्कृते दत्तं तया रत्नाङ्गुलीयकम् ।

यस्य स्निग्धप्रभाभ्यङ्गैर्दिशो यान्ति पिशङ्गताम् ॥ २५७ ॥

इत्यानन्दसुधासिक्तमुक्ता धैर्य्यावलम्बनम् ।

अङ्गुलीयं ददौ तस्मै मार्गञ्चाकथयन्मुनिः ॥ २५८ ॥

पथा तदुपदिष्टेन सोपायेन नृपात्मजः ।

धीरः प्रचक्रमे गन्तुं धनदाध्युषितां दिशम् ॥ २५९ ॥

स सिद्धां घृतपाकेन सुधां पीत्वा महौषधिम् ।

लब्धद्विवलमाहात्म्यः सायुधः प्रययौ शनैः ॥ २६० ॥

कृद्धा सन्निहितं तस्य सर्व्वोपकरणं पथि ।

अभूत् सत्वसहायानां स्वाधीनाः सर्व्वसम्पदः ॥ २६१ ॥

अथ विद्याधरबधूविलासहसितद्युतिम् ।

हिमवन्तमतिक्रम्य कुक्कुलाद्रिमवाप सः ॥ २६२ ॥

फलोपहारैः स्वीकृत्य तत्र वानरयूथपम् ।

वायुवेगात्प्रमारुह्य स तं शैलमलङ्घयत् ॥ २६३ ॥

དེ་ནས་ལྷག་གི་ལས་ཞེས་པའི། ས་འཛིན་དག་ནི་རབ་དུ་གྱི།

འཛིགས་སུ་རུང་བའི་སྤྱུལ་ཆེན་ནི། བགེགས་ཀྱི་ཆོགས་བཞིན་མདའ་ཡིས་བསྐྱུན།
264

འདྲོད་བའི་གཟུགས་ཅན་སྲིན་མོ་ནི། གྱུར་མང་སྤྱུལ་ཡིས་དབང་བྱས་ནས།

འདྲོད་བའི་གཟུགས་ཀྱི་རི་བོ་འདས། མི་འས་ཅི་མའི་བདག་བོ་སང་། 265

དེ་ནས་གྱུན་གཅིག་རི་བོ་ལ། ཡང་ཡང་མཚན་གྱི་ཅེ་མོ་ཡིས།

བསྐྱུན་ཅིང་བཞོས་པ་དག་གིས་ནི། ལྷོ་བས་ལྷན་ཤིན་དུ་རྩལ་བས་འཛིགས། 266

དེ་ནས་དོ་རྩེ་ཅན་ཞེས་པའི་རི་བོ་རབ་དུག་དེ་ཡིས་འཛིགས།

སྲིན་མོ་ཤི་ནི་འཆོལ་བྱེད་པ། བྱ་ཚོད་གཟུགས་ཅན་ཡང་དག་མཐོང་། 267

ཤ་ལྷན་རི་དུགས་ལྷགས་པ་ནི། ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་བས་ཀུན་དུ་གཡོགས།

རི་བོ་དེ་ཡི་གནས་ཀྱི་ཅེར། དེ་ཡི་ལུས་ནི་གཡོ་མེད་འཁོད། 268

མཚན་གྱི་བྱ་ཚོད་གཟུགས་ཅན་ནི། ཤ་ལ་ཆགས་བས་དེ་ཐངས་ནས།

འཛིགས་སུང་གཟུགས་ཀྱིས་བཟའ་བའི་བྱིར། རི་ཅེ་རི་སྤྱིང་དུ་ནོར་བར་བཞུགས།
269

བརྩོན་འགུས་ཅན་གྱིས་རི་དུགས་ཀྱི། བགས་པ་བདེང་ནས་དེ་བས་ད་དེ།

སང་ཐེང་སྤྱུག་པོས་ཁེངས་པ་ཡི། སང་ཐེངས་འཛིན་དག་དུ་བྱིན། 270

དེ་ཡི་ཐུག་ཞུགས་དོ་བསལ་བས། བྱང་དང་ཆ་དང་ལྷན་པ་སྤྱུལ།

སྲིན་བོ་ལ་སོགས་འཛིགས་པ་དག། འཕྲོག་བའི་སྐྱོན་ནི་ཆེན་པོ་ཐོབ། 271

अथाजपथनामानमतिचक्राम भूधरम् ।

निहत्याजगरं घोरं विघ्नसंघमिवेषुणा ॥ २६४ ॥

वीणास्वनैर्वशीकृत्य राक्षसीं कामरूपिणीम् ।

कामरूपाद्रिमुल्लङ्घ्य प्रययौ किन्नरीप्रियः ॥ २६५ ॥

बलवान्मुङ्गराघातनिखातैः शस्त्रशङ्कुभिः ।

एकधारं ततः शैलभारुरोह्यातिसाहसः ॥ २६६ ॥

अथोग्रतरमारुह्य वज्रकाख्यं स पर्वतम् ।

गृध्ररूपां समालोक्य राक्षसीं पिशितैषिणीम् ॥ २६७ ॥

परिवृत्तेन संच्छन्नः समांसमृगचर्मणा ।

स पादमूले तस्याद्रेस्तस्थौ निश्चलविग्रहः ॥ २६८ ॥

मांसलब्ध्वा तमुत्क्षिप्य गृध्ररूपा निशाचरी ।

निदधे शिखरस्याग्रे भोक्तुं भीषणविग्रहा ॥ २६९ ॥

मृगचर्मं समुत्सृज्य तां निहत्य स वीर्यवान् ।

नीरन्ध्रखदिराकीर्णं प्राप खादिरभूधरम् ॥ २७० ॥

प्रविश्य तद्गुहां लेभे शिलां ब्यस्य महौषधिम् ।

शीता तपतमः सर्पराक्षसादिभयापहाम् ॥ २७१ ॥

འབྲུལ་འཁོར་རི་གཉིས་རབ་བསྐྱེབས་པས། མོག་ནི་འཕྲོག་པར་དེ་ཡིས་སླེབ།
འབྲུལ་འཁོར་ཕྱར་པ་མདའ་ཅི་ཡིས། བཅད་ནས་གཡོ་བ་མེད་པར་བྱས། 272

འབྲུལ་འཁོར་ཕྱར་པ་བཅད་ནི་མས་ཀྱིས། འབྲུལ་འཁོར་སྒྲོན་དེས་བཅོས་ཞིང་།
འབྲུལ་འཁོར་འཁོར་ལོ་བཅད་དེ་བཞིན། ལྷགས་ཀྱི་འབྲུལ་འཁོར་ཕྱར་བའོ། 273

དག་དུ་སྤྱན་བྱེད་སྐྱེས་བྱ་གཉིས། བཟོད་དགའ་ལྷག་གི་འབྲུལ་འཁོར་གཉིས།
དེ་བཞིན་ཆུ་སྤྱན་སྤྱན་པོའི་སའི། འབྲུལ་འཁོར་དག་པོས་འཛམས་པ་གཉིས། 274

འཛིགས་རྒྱུ་ལྷན་པ་ཟབ་བའི་ཕྱག། ཁྲོན་པ་གཉིས་ཀྱང་ནི་མ་པར་འགོངས།
ཆུ་བོ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་བགོལ། དེ་ངོགས་སྤྱན་པོ་ནི་མས་བསད་ནས། 275

མཆི་བའི་དུག་ལྷན་གནས་པའི་རྩ། བ་དྲི་གཞིས་ཕྱར་འགྲོད་དང་།
གང་འབྲས་མི་འམ་ཅི་དག་གི། འབངས་ནི་མས་རྒྱ་བའི་སྒྲི་དག་གི། 276

དེ་འགྲོའི་སེམས་ལ་བགོགས་བྱེད་པ། ལྷང་ནི་དུ་བ་ཅན་དག་དང་།
དེ་བཞིན་ཁོད་བ་ཅན་ཞེས་པ། ཁོད་པས་སེམས་ལ་གནོད་བྱེད་དྲང་། 277

མི་འམ་ཅི་མོ་ནི་མས་དག་གིས། གང་གི་འབྲས་དུ་གདུང་ལྷོར་བ།
ཕྱར་བགྲོད་གཞན་ཡང་བསྐྱེས་བྱས་དེ། དེ་འོག་སྒྲི་ལྷན་ལྷང་ཅན་ཕྱིན། 278

དེ་ནས་དེ་ལ་ཕྱར་འདོད་བས། འབྲས་ཀྱི་སྒྲི་ཡི་འཁྲི་ཤིང་བརྒྱང་།
ལྷང་གིས་བསྐྱེད་བས་པ་རོལ་ཕྱིན། སྒྲི་ཡི་འཁྲི་ཤིང་དེ་ཡིས་ཐོབ། 279

स यन्त्रपर्व्वतौ प्राप्य संघट्टैः प्राणहारिणम् ।

यन्त्रकीलं शराग्रेण छित्वा चक्रे विनिश्चलौ ॥ २७२ ॥

यन्त्रकीलसमुच्छेदैर्यन्त्रद्वारं विदार्य्य सः ।

छेदनं यन्त्रचक्रस्य यन्त्रयुक्तौ तथायसौ ॥ २७३ ॥

तौव्रप्रहारौ पुरुषौ यन्त्रमेषौ च दुःसहौ ।

यन्त्रोग्रदन्तनिष्पेषौ तथा मकरराक्षसौ ॥ २७४ ॥

घोरान्धकारगम्भीरं गुहाकूपं विलङ्घ्य च ।

तुङ्गां सरितमुत्तीर्य्य हत्वा तत्कूलराक्षसान् ॥ २७५ ॥

आशीविषाटतजलां पतङ्गाख्याञ्च निम्नगाम् ।

रोदिनीञ्च नदीं तीरे यस्याः किन्नरचेटिकाः ॥ २७६ ॥

कुर्व्वन्ति रोदनरवैर्विघ्नं तद्गतचेतसाम् ।

तद्विधां हासिनीं नाम हासापहृतचेतसाम् ॥ २७७ ॥

दिशन्ति पुलिने यस्या व्यसनं किन्नराङ्गनाः^१ ।

लङ्घयित्वापगाश्चान्या वेत्तां प्राप्य नदीं ततः ॥ २७८ ॥

कूलवेचलतालम्बी तस्यामथ तृतीयेया ।

पवनप्रेरितां पारवेचवल्लीमवाप सः ॥ २७९ ॥

རེ་བ་བཞིན་དུ་རབ་རིང་བ། དེ་ཡི་ཕ་རོལ་འགྲམ་དུ་ཕྱིན།

མི་འམ་ཅི་ཡི་གོང་བྱིར་ནི། རབ་གསལ་ཤེལ་གྱི་ཁང་བ་མཐོང་།

280

དེ་ཡི་དལ་བྱས་ནང་དུ་ཞུགས། གསེར་གྱི་བད་ལྷན་མཛེས་བར་ཕྱིན།

དེ་ཡི་ངོགས་ཀྱི་ཤིང་ལ་འཛོགས། རིན་ཅན་འབྲི་བྱིང་གིས་འསྐྱབས་ནས།

281

དོར་དེས་ཚུ་སྐྱེས་དུལ་ཚོགས་ཀྱི། དྲི་བཟང་སེར་བོར་གྱུར་བའི་ཚུ།

མི་འམ་ཅི་མོ་ནིམ་དག་གིས། གསེར་གྱི་བྱམ་བར་ལེན་པ་མཐོང་།

282

དོར་ནི་བྱམ་འདིགས་ངལ་བ་ཡིས། གཟེར་བ་ཅིག་ཅན་དེས་མཛོན་ཕྱོགས།

ལག་པས་དྲོན་ནས་གོགས་བྱས་ཏེ། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་དེ་ལ་དྲིས།

283

མ་མ་སྲུ་ཡི་ཆེད་དུ་ནི། ཚུ་འདི་འབད་ནས་ལེན་པར་བྱེད།

གང་ལ་གྲུས་བས་བྱེད་ནིམས་ནི། ཡོངས་སྲུང་ལ་འདི་རྩི་མི་བྱེད།

284

དེ་ལྟར་ཆོག་སྟན་གྱིས་དེས་དྲིས། མཛེས་སྲུག་སྟན་སྲུག་ལ་ཡིས།

ཕྱོགས་སྲུ་སྟན་ཅིག་གིས་ལྟངས། དེ་ཡིས་དེ་ལ་རབ་སྐྱས་པ།

285

མི་ཡི་དྲི་སྒྲུང་དག་བྱའི་སྒྲུང། ཉལ་དུ་དྲི་བཟང་ཚུ་ནིམས་ཀྱིས།

མི་འམ་ཅི་གྱུ་ལ་ཡབ་ཀྱི་བཀས། ཡིད་འཕྲོག་མ་ནི་བྱས་བྱེད་དོ།

286

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བརྟེན་ཐོས་ནས། སྟན་ཅིག་བདུད་ཅིས་བྲན་པ་བཞིན།

དེ་ཡི་ཉལ་མཚན་སོར་གདུབ་ནི། གསེར་གྱི་བྱམ་བར་དེ་ཡིས་འཕངས།

287

तथा प्राप परं पारमाश्रयेवातिदीर्घया ।

ददर्श किन्नरपुरं स्फारस्फटिकमन्दिरम् ॥ २८० ॥

प्रविश्य स शनैः प्राप्य कान्तां कनकपद्मिनीम् ।

तत्तौरतरुमारुह्य तस्थौ रत्नलतावृतः ॥ २८१ ॥

स ददर्शाम्बुजरजःपुञ्जैः सुरभिपिञ्जरम् ।

हेमकुम्भैर्जलं तत्र नयन्तीः किन्नराङ्गनाः ॥ २८२ ॥

कुम्भोत्क्षेपे श्रमार्त्तायास्तत्रैकस्याः समेत्य सः ।

हस्तालम्बेन साहाय्यं कृत्वा पप्रच्छ तां शनैः ॥ २८३ ॥

मातः कस्य कृते तोयमिदं यत्नेन नीयते ।

यद्भक्त्या गण्यते नायं भवतीभिः परिश्रमः ॥ २८४ ॥

इति तेन प्रियगिरा सा पृष्टा तमभाषत ।

माधुर्यधुर्यसौन्दर्ये पक्षपातवती क्षणात् ॥ २८५ ॥

मत्प्राप्त्यभोदापनोदाय सदा सुरभिवारिभिः ।

पितुः किन्नरराजस्य गिरा स्नाति मनोहरा ॥ २८६ ॥

तयेति कथितं श्रुत्वा सुधासिक्त इव क्षणात् ।

स हेमकुम्भे चिक्षेप तदभिन्नाङ्गुलीयकम् ॥ २८७ ॥

དེ་ནས་སོར་གདུབ་མངོན་པར་འབྲེག་བྱེད་དེ་ནི་བྱམ་པ་ལས།
 །ཁས་བྱེད་ཡིད་འབྲེག་མ་ཡི་ནུ་མའི་བྱམ་པ་རྩེད་ལ་རྩེད།
 །གང་གི་གཟུགས་བརྒྱན་ཟེར་ལྷན་རིན་ཅན་འོད་ཟེར་རི་མོ་ཡིས།
 །སྤར་དུ་སེན་མོ་འདེབས་པའི་ཅེ་དགའ་དག་དང་མཚུངས་པ་ཐོབ།

288

ད་ལྟེས་རིན་ཅན་སོར་གདུབ་ལུས་མེད་གཏམ་དག་ནང་སོང་བ།
 །རང་གི་ལྟེས་སྤྱ་ཆགས་པ་གཟུགས་ཅན་བཞིན་དུ་བདོགས་བྱས་ནས།
 །བདག་པོ་འོངས་པར་ཤེས་དེ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གང་ལས་ཐོབ།
 །ཅས་བ་དེ་ཡིས་འབངས་མོ་ལ་ནི་རངས་པ་བཞིན་དུ་སྤྲོས།

289

དེ་ནས་འབངས་མོས་དེ་ལ་སྤྲོས། ལྷ་མོ་ཇིང་བྱའི་དོགས་དག་ན།
 །ཡིད་སྤྲོབས་མངོན་དུ་གུར་བ་བཞིན། དར་བབ་མཛེས་པ་འགའ་ཞིག་མཆིས། 290

གང་མཐུ་སྟིང་པོ་ཅན་གྱི་ཅུ། གུར་གུམ་མཛེས་པ་ཉིད་བརྟེན་པ།
 །སོར་གདུབ་འདི་ནི་དེ་ཉིད་ཀྱིས། གསེར་གྱི་བྱམ་པ་འདི་ཅུ་འབངས། 291

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་སྟན་ཐོས། གཟུགས་བརྒྱན་ལྷན་པ་ཡིད་འབྲེག་མས།
 །ཁྱོ་ནི་འོངས་པར་ངས་བྱས་ནས། དེ་ཉིད་དེ་ནི་འགྲུགས་སྤྱ་བཏང་། 292

དེ་ཡིས་རབ་སྤྲོས་སྟེན་ཚལ་གྱི། །ཁང་བར་བཞུགས་པའི་མཛེས་པ་ནི།
 །ཀུ་སྤྲོད་ཅན་གྱི་རྒྱ་བ་བཞིན། ཡིད་འབྲེག་མ་ནི་སོང་བས་མཐོང་། 293

स्नान्यास्तत्तदभिहारि मनोहरायाः
कुम्भात्पपात्त कुचकुम्भयुगेऽङ्गुलीयम् ।
यस्यांशुमत्प्रतिमरत्नमयूखलेखाः
क्षिप्रं नखद्वयविलासतुलामवापुः ॥ २८८ ॥

मूर्त्तिं ततः स्वमनुरागमिवाकलय्य-
रत्नाङ्गुलीयकमनङ्गकथान्तरङ्गम् ।
सा कान्तमागतमवेत्य कुतस्त्वयेदं
सम्प्राप्तमित्यवददुच्छसितेव दासीम् ॥ २८९ ॥

ततस्तामवददासी देवि पुष्करिणीतटे ।
स्थितः कोऽपि युवा कान्तः प्रत्यक्ष इव मन्मथः ॥ २९० ॥

निश्चितं हेमकुम्भेऽस्मिन्निदं तेनाङ्गुलीयकम् ।
भजते यत्प्रभागर्भं पयः कुङ्कुमकान्तताम् ॥ २९१ ॥

इति तद्वचनं तन्वी प्रियं श्रुत्वा मनोहरा ।
निश्चित्य दयितं प्राप्तमानिनाय तथैव तम् ॥ २९२ ॥

तथा गुप्ततरे न्यस्तं कान्तमुद्यानमन्दिरे ।
कुमुदतीव शशिनं गत्वापश्यन्मनोहरा ॥ २९३ ॥

མན་ཚུན་ལྟ་བུར་བྱེད་པའི་ནོམ་འབྲུལ་དང་།
 འབྲུལ་བའི་ཡོངས་གདུང་ནོམ་བར་ཆད་བ་དང་།
 དེ་དག་རབ་དགའ་ཉམས་སྲུ་སྟོང་གུར་པ།
 ལྷུ་མེད་ཡན་ལག་ཀུན་ལྡན་མཛེས་པ་ཐོབ།

294

བྲུལ་བའི་དུས་སྲུ་གང་གང་ཅུང་ཟད་བསམས་པས་ནང་དུ་གོམས་བྱས་དང་།
 གང་གང་རབ་དགའ་རབ་གྱིས་ཡིད་སྤྱང་འགྲོགས་ཀྱི་འདེབ་དང་སྟན་བ་དང་།
 གང་གང་མཛེད་བར་མཚུངས་དགའ་བར་སྟེན་ལྡན་བྱང་པོར་འོས་གུར་པ།
 དེ་དེ་ཐམས་ཅད་མཛེད་གཙུགས་སྒྲུལ་བཟང་ཁྱོད་ཤུག་དེ་གཉིས་དག་གིས་བྱས།

295

དེ་མེས་སྟོན་ཚུལ་བསྐྱབས་པ་ནི། ངོ་ཚ་ལྡན་པའི་ཡིད་འགྲོགས་མས།
 བཤད་ནས་པ་མ་དག་ལ་ནི། བདག་ཉིས་ཡི་ཡིད་འབྱུང་བསྟན།

296

དེ་ནས་མི་འམ་ཅི་ཡི་གྲུལ། དེ་ལ་ཁྲིས་པས་མཚུ་བསྟེན་ཅིང་།
 བྱ་མེདི་བདག་ནི་མཐོང་བའི་ལམ། ཡོངས་སྲུ་བདང་ནས་རབ་སྦྱས་པ།

297

ཀྱེ་མ་མི་འོས་སྟེ་བོ་ལ། ཆ་ཡིས་བག་མེད་ལྷུང་གུར་པ།
 སྟོན་ཚུལ་ངན་པ་བཀུས་ཀྱང་ནི། ཆགས་པ་ཉིད་ནི་ཁྱོད་མི་གཏོང་།

298

ཁྱོད་ཀྱི་མཛེས་སྤྱུག་ལང་ཚོལ། ལྷ་ནོམས་ཀྱིས་ནི་རེག་བྱ་འདི།
 ཀྱེ་མ་མི་དང་མཛེད་བ་ཡིས། བྱ་ངན་བྱ་འོས་ཉིད་དུ་གུར།

299

परस्परालोकनविभ्रमेण
वियोगसन्तापनिवेदनेन ।

तयोः प्रहर्षानुभवेन लेभे
शोभामशेषाङ्गवतीमनङ्गः ॥ २६४ ॥

यद्यत् किञ्चिद्विरहसमये चिन्तयाभ्यस्तमन्त-
र्यद्यत् प्रौढप्रमदसुहृदा मन्मथेनोपदिष्टम् ।
यद्यत् प्रेम्णः सदृशमुचितं यद्यदौत्सुक्यराशे
स्तत्तत्सर्वं प्रणयसुभगं दम्पती चक्रतुस्तौ ॥ २६५ ॥

ततः प्रच्छन्नवृत्तान्तं लज्जमाना मनोहरा ।
निवेद्यादर्शयत् पित्रोः पतिं भूमिमनोभवम् ॥ २६६ ॥

ततः किन्नरराजस्तां कोपप्रस्फुरिताधरः ।
उवाच दर्शनपथं परिहृत्यात्मजापतेः ॥ २६७ ॥

अहे प्रमादपतिता दैवादनुचिते जने ।
न विमुञ्चसि दुर्दृष्टे क्षाल्यमानापि रक्तताम् ॥ २६८ ॥

यौवनात्यक्तिलावण्यं स्पृहणीयं दिवौकसाम् ।
वत प्रयातमेतत्ते मर्त्यस्नेहेन शोच्यताम् ॥ २६९ ॥

མཐོན་པོའི་རིགས་ལས་སྐྱེས་གུར་ཅིང་། སྐྱབ་པོའི་ལང་ཚོ་རབ་གྱུས་པ།

ཐུང་འགོ་འབྲུགས་པས་ནོམ་ཉམས་པ། བྱིད་ནི་ཤིན་དུ་འོག་དུ་འགོ། 300

མཁས་པ་ཆགས་བཤམ་སྐྱེད་བྱེད་ཅིང་། རིགས་ནི་སྐྱེངས་པར་བྱེད་པ་མོ།

མི་བསྐྱུན་རིགས་བཞིན་བྱི་མ་ཅན། བྱིད་ནི་སྐྱུ་ཡང་མི་འདོད་ེ། 301

གཟུགས་ཙམ་གྱིས་ནི་བྱིད་ཚོམ་ནས། གལ་དེ་མི་ཡི་དབང་གུར་ན།

གསེར་ལས་སྐྱེས་པ་སྐྱེས་བྱ་ཡི། གཟུགས་དང་ཅེ་དགའ་ཅིས་མི་བྱེད། 302

མཐུ་དང་ཡོན་ཏན་གྱིས་དམན་པ། སྐྱེས་བྱ་རབ་མཛེས་དབྱིབས་ཅན་གྱི།

མཛེས་སྐྱབ་རི་མོར་བྱིས་པ་ཡི། སྐྱེས་བྱ་ཡི་བཞིན་ཅིག་པ་མཛེས། 303

འབྲེལ་དམན་ངོ་ཚས་སྒྲིག་ཅན་མ། བྱིད་བྱི་བདག་གིས་གསལ་བར་བྱ།

བྱིད་སྐྱོང་ལ་འདོད་སྤྱ་ནོམས་གྱི། བཞིན་ནི་བདག་གིས་ལྷ་མི་བོད། 304

བདེན་བར་སྐྱོ་བ་དང་ལྷན་ཞིང་། མཐོན་པོར་གུར་པའི་རིགས་དག་ནི།

བྱ་མོས་འཁྲུགས་པར་བྱེད་པ་སྟེ། དུས་ནི་དེ་བར་དགའ་བས་བཞིན། 305

དེ་སྐད་པ་ཡིས་སྐྱད་གུར་དེས། མཆི་མའི་ཐིགས་པ་རྒྱ་མ་ལ།

དོ་གལ་སྐྱད་མེད་སྒྲིག་བྱེད་ཅིང་། བཞིན་བདུད་དེ་ལ་རབ་སྐྱེས་པ། 306

ཡབ་ལགས་ཁྱོད་བར་མི་འོས་པ། དེ་དག་བདག་ལ་གསུང་འོས་མིན།

མཐུ་ཡིས་མི་འས་ཅི་དག་ལས། ལྷག་པའི་མི་མཐོས་སམ་ཅི། 307

उदग्रगोचप्रभवा घनयौवननिर्भरा ।

निम्नगे श्लोभविभ्रष्टा यातासि सुतरामधः ॥ ३०० ॥

विद्वदुद्वेगजननी कुलवैलक्ष्यकारिणी ।

मलिना खलविद्येव सम्मतासि न कस्यचित् ॥ ३०१ ॥

रूपमात्रेण दृष्टा त्वं यदि मर्त्यवशं गता ।

तत् किं न रमसे हेमनिर्म्माणपुरुषत्विषा ॥ ३०२ ॥

प्रभावगुणहीनस्य पुंसश्चारुतराकृतः ।

आलेख्यपुरुषस्येव सौन्दर्यं भित्तिरञ्जनम् ॥ ३०३ ॥

बध्यो मे त्वत्पतिः पापे हीनसम्बन्धलज्जया ।

मुखं द्रष्टुं न शक्नोमि त्वद्याच्चातदिवौकसाम् ॥ ३०४ ॥

सत्यमुत्साहयुक्तस्य कुलस्योन्नतिशालिनः ।

जरेव किल कायस्य कन्या सङ्कोचकारिणी ॥ ३०५ ॥

इति सा भर्त्सिता पित्रा तमुवाच नतानना ।

असूचहारं कुर्वाणा कुचयोर्वाष्पविन्दुभिः ॥ ३०६ ॥

कोपादनुचितं तात नैतन्मां वक्तुमर्हसि ।

न श्रूयन्ते प्रभावेण किं नराः किन्नराधिकाः ॥ ३०७ ॥

མཁའ་མིང་གིས་ཀྱང་བསྟོད་དཀའ་བ། ས་འདི་གང་གིས་བསྟོད་གུར་ནས།
འོངས་པ་མཐུ་ཡི་ས་གཞི་དེ། མི་ཉིད་ཡིན་པར་ཅི་ལྟར་འགྱུར།

308

ལུས་ཅན་ནི་མས་ཀྱི་ལུས་དག་ནི། ཡོན་ཏན་ཡང་དག་ཆེད་བྱེད་ཉིད།
བསེལ་ཟེར་ཅན་གྱི་འོད་ཟེར་ནི། ཀྱུན་དགའ་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན།

309

ཡབ་གཅིག་རིགས་ཀྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ། ཡོན་ཏན་རང་བཞིན་རྗེས་སྤྱོད་འབྱང་།
ཆེ་གྱིས་བདུད་ཅི་ཟག་པ་ནི། བླ་པོ་བཅེགས་པའི་སྤྱན་རྒྱ་ཉིད།

310

ཁ་ཅིག་ནང་ན་ཡོན་ཏན་ལྡན། དེ་བཞིན་གཞན་ནི་སྦྱོར་བསྐྱབས་པས།
ནོར་བུ་ནི་མས་ཀྱི་རིན་དག་ནི། མ་བདེགས་འགོངས་པར་ཡོངས་མི་བྱ།

311

དེ་ཐོས་མི་འམ་ཅི་ཡི་བདག། དེ་དེ་བཞིན་ཞེས་སེམས་བྱེད་ཅིང་།
མག་པ་ཡང་དག་པོས་ནས་ནི། ཡོན་ཏན་གསུམ་པར་འདོད་པས་སྦྱས།

312

མི་འམ་ཅི་ཡི་བྱ་འདི་དག། དེ་ཞིག་ཁྱིད་ཀྱི་མཛེས་པས་བདུལ།
མཐུ་ནི་ཡང་དག་བཟུན་པ་ནི། མཚོག་གི་འབྲེལ་པ་དག་དུ་འོས།

313

ཤིན་དུ་ཡངས་པ་ཤར་འོ་ནགས། ཤར་བུང་བུས་སྒྲན་ཅིག་གིས།
དི་ལ་བྲེ་གང་བདུབ་མི་ཉུང་བར། དབ་དུ་བསྐྱུས་ལ་སྦྱར་ཡང་བྱིན།

314

བློན་དང་འབེན་ལ་སོགས་པ་ཡི། གཞུ་ཡི་རིག་བྱེད་མཁས་པ་ལྟོན།
དེ་ནས་གྲགས་པའི་བ་དན་ནི། ཡིད་འཕྲོག་མ་འདི་ཁྱིད་དབང་གུར།

315

गरुडस्यापि दुर्लङ्घ्यामिमामुल्लङ्घ्य यः क्षितिम् ।
प्रभावभूमिरायाति मनुष्यः स कथं भवेत् ॥ ३०८ ॥

गुणसंवादिनी मूर्तिर्भवत्येव शरीरिणाम् ।
करोत्यानन्दसंवादं द्युतिरेव हिमत्विषः ॥ ३०९ ॥

जात्या किं क्रियते तात स्वभावानुगुणा गुणाः ।
पूर्णेन्दुरमृतस्यन्दौ कालकूटस्य सोदरः ॥ ३१० ॥

भवत्यन्तर्गुणाः केचिच्छन्नदोषास्तथा परे ।
अपरीक्ष्य न कर्त्तव्या मणीनां मूल्यलङ्घना ॥ ३११ ॥

श्रुत्वैतत् किन्नरपतिस्तत्तथेति विचिन्त्य च ।
जामातरं समाहूय गुणजिज्ञासयाब्रवीत् ॥ ३१२ ॥

त्वया कान्त्या जितास्तावदेते किन्नरदारकाः ।
सन्दर्शितप्रभावस्तु दिव्यसम्बन्धमर्हसि ॥ ३१३ ॥

अत्यायतं शरवणं कृत्वोद्धृतशरं क्षणात् ।
व्युत्समन्यूनमुच्चित्य पुनर्देहि तिलाङ्गकम् ॥ ३१४ ॥

सन्दर्शय धनुर्वेदे दृढलक्ष्यादिकौशलम् ।
ततः कीर्त्तिपताकेयं तवायत्ता मनोहरा ॥ ३१५ ॥

ཞེས་དེ་དེ་ཡིས་གྲུ་གྲུ་ལས། འོས་པ་མིན་པའི་ལས་ལ་བསྐྱལ།
གཞིན་ཀླུ་མཛེས་མ་ལ་ཆགས་པས། ཐམས་ཅད་བྱ་བར་རབ་དུ་བཅོམས། 316

དོན་མེད་ངལ་ཞིང་ཆེར་མེད་མེད་ལྟས། །ཤར་འབྲིན་ལ་རབ་ཞུགས་པ།
དེ་ཤེས་མིག་སྟོང་ལྷན་པ་ནི། རྒྱལ་ས་སུ་ལྷུང་བས་ཡང་དག་བསམས། 317

ཅི་སྒྲན་བསྐལ་པ་བཟང་པོ་པའི། བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའ་བྱུང་སྒྲུ་སྒྲུ་འདི།
འབྲས་མེད་ཉོན་མོངས་ལས་ལ་ནི། མི་འམ་ཅི་ཡི་དབང་གིས་བསྐྱེས། 318

འདི་ཡི་ངལ་དུ་བ་དུས་འདི་ལ། བདག་གིས་སྟོང་གོགས་རབ་དུ་བྱ།
དེ་ལྟར་བསམས་ནས་བགྱུ་བྱིན་གྱིས། དེ་ཡི་ལས་ནི་རྫོགས་བྱས་དེ། 319

མཆོད་སྤྱན་བགྱུ་པས་བསྟན་པ་ཡི། གནོད་སྤྱན་ལག་གི་གཟུགས་ཅན་གྱིས།
ཤར་འའི་ནགས་ནི་རབ་བྱུང་བ། མཉམ་པར་དེལ་ནི་བྱེ་གང་བདབ། 320

བགྱུ་བྱིན་གྱིས་སྒྲོས་གོག་སྒྲུར་གྱིས། ཡང་དག་བསྐྱུས་ནས་གཅིག་དུ་བྱས།
མི་འམ་ཅི་ཡི་དབང་པོ་ལ། ཡ་མཚན་སྒྲན་དུ་གཞིན་ཀླུ་སྒྲུ་ལ། 321

སྟོབས་གྱིས་དེ་ཡི་གསེར་གྱི་ནི། ར་བ་བདུན་དང་ཏ་ལ་བདུན།
པག་གི་འཁོར་ལོ་ཡང་དག་ལྷན། སྒྲོ་ལྷན་ཤིན་དུ་རྫོ་བས་བྱལ། 322

གང་གིས་དེ་ཡི་ཅོད་པན་ལ། ལྷ་ཡི་མེ་ཏོག་ཆར་འབྱོབ་པ།
བསྟན་བཅོས་མཆོན་དང་ཅོལ་དང་ནི། ལྷ་ཅོལ་བཟོ་དང་སྟོབས་ནིམས་བསྟན། 323

इत्यशक्नेऽपि कौटिल्यात् प्रेरितस्तेन कर्मणि ।
सर्व्वं कान्तानुरागेण कुमारः कर्त्तुमुद्ययौ ॥ ३१६ ॥

मिथ्याश्रमक्लेशफले प्रवृत्तं शरपाटने ।
तं विज्ञाय सहस्राक्षः पक्षपातादचिन्तयत् ॥ ३१७ ॥

किं भाद्रकल्पिको बोधिसत्त्वोऽयं पार्थिवात्मजः ।
नियुक्तः किन्नरेन्द्रेण निष्फले क्लेशकर्मणि ॥ ३१८ ॥

अस्यास्मिन् समयायासे कार्य्यं साहायकं मया ।
इति सञ्चिन्त्य शक्रोऽस्य कर्मनिष्पत्तिमादधे ॥ ३१९ ॥

शतक्रतुसमादिष्टैर्यक्षैः शूकररूपिभिः ।
उत्पाटिते शरवने समे व्युत्तन्तिलाढकम् ॥ ३२० ॥

एकीकृतं समुच्चिद्य शक्रसृष्टैः पिपीलकैः ।
कुमारः किन्नरेन्द्राय विस्मिताय न्यवेदयत् ॥ ३२१ ॥

स सप्तकनकस्तम्भान् सप्ततालान् बलोज्जितः ।
शूकरीचक्रसंयुक्तान् विद्ध्वा निशितपत्रिणा ॥ ३२२ ॥

शास्त्रास्त्रविक्रमकलाशिल्पशक्तिमदर्शयत् ।
यथास्य पेतुर्मुकुटे दिव्याः कुसुमवृष्टयः ॥ ३२३ ॥

མི་འམ་ཅི་ཡི་གྲུལ་པོ་ནི། དེ་མཐུས་ཡ་མཚན་གྱུར་མེད་ཀྱང་།
དེ་ཉིད་བསྐྱུ་བའི་སྒྲུང་དུ་སྒྲུར། རིགས་པ་དེ་དེ་སེམས་པར་བྱེད།

324

མཛོན་པར་ཞེན་པ་ཤིན་དུ་བདྱན་ཐུག་གཞན་གྱི་གཞོན་པས་ཆུ་བཞིན་འབྲུག།
ཡོན་ཏན་བགྱི་ཤྲག་གིས་ཀྱང་མི་མགུ་ཤིན་དུ་འགལ་བའི་ཐོ་ཅན་ནིམས།
གྱི་ཆེ་མཚར་ལ་སྒྲུ་བཅད་འཛིན་ཅིང་དམ་པ་བལྟོད་ལ་དགོད་པར་བྱེད།
གྲགས་པ་མཚོག་ལ་བཞིན་དག་ལོག་ཅིང་འགལ་བ་བརྗེད་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།

325

དེ་ལ་དེས་སྒྲས་བྱེད་གྱིས་ནི། ལྷ་ཡི་མཐུ་འདི་གསལ་བར་བྱས།
དེ་ནི་ཤེས་རབ་བྱེད་འཕགས་དག། བྱེད་གྱི་ཡང་དག་བསྟན་པར་འོས།

326

གཟུགས་དང་ཁ་དོག་དཔྱར་མེད་ཅིང་། གྱུན་དང་ན་ཚོད་མཚུངས་གྱུར་པ།
མི་འམ་ཅི་མོ་འཁོད་པ་ཡི། དབྱས་ནས་རང་གི་དགའ་མ་རྒྱངས།

327

ཞེས་པ་བརྗེད་ནས་དེ་ཡིས་སྒྲུར། མི་འམ་ཅི་མོ་ལྔ་བགྱི་དག།
རྩོགས་པ་ཁ་དོག་ལང་ཚོ་དང་། ཆས་མཚུངས་མདུན་དུ་དེ་ཡིས་མཐོང་།

328

དེ་དག་དབྱས་ནས་ཡིད་འཕྲོག་མ། དེ་ཡིས་ཡོངས་སུ་ཤེས་ནས་བརྒྱང་།
འཁྲི་ཤིང་ནགས་ཀྱིས་བསྐྱིབས་པ་ཡི། རྩུ་དཔེ་འཁྲི་ཤིང་གང་བས་བཞིན།

329

དེ་ནས་མི་འམ་ཅི་དབང་གིས། འདི་ནི་ལྷ་ཞེས་ངེས་བྱས་ནས།
ཆོས་པས་དེ་ལ་ཡིད་འཕྲོག་མ། ལྷ་ཡི་རིན་ཅན་དང་བཅས་བྱིན།

330

विस्मितोऽपि प्रभावेण तस्य किन्नरभूपतिः ।

पुनस्तद्वचनायैव तां तां युक्तिमचिन्तयत् ॥ ३२४ ॥

दधति विपुलाश्चर्यं मौनं हसन्ति सतां स्तुतौ

मलिनवदनाः कीर्त्यत्कर्षे ब्रजन्ति विवादिताम् ।

अपि गुणशतैर्नाराध्यन्ते विरुद्धधियः परं

परपरिभवस्रोभारम्भस्थिराभिनिवेशिनः ॥ ३२५ ॥

स तमूचे प्रभावोऽयं दिव्यः प्रकटितस्त्वया ।

प्रज्ञाप्रकर्षमधुना सन्दर्शयितुमर्हसि ॥ ३२६ ॥

अभिन्नवर्णरूपाणां तुल्याभरणवाससाम् ।

किन्नरीणां स्थितां मध्ये गृहाण निजवल्लभाम् ॥ ३२७ ॥

इत्युक्तः स पुनस्तेन किन्नरीशतपञ्चकम् ।

तुल्यवर्णवयोवेशं ददर्श व्यग्रमग्रतः ॥ ३२८ ॥

तासां मध्ये परिज्ञाय स जग्राह मनोहराम् ।

वल्लरीवनसंच्छन्नां मृङ्गश्रूतलतामिव ॥ ३२९ ॥

देवोऽयमिति निश्चित्य ततस्तं किन्नरेश्वरः ।

तुष्टस्तस्मै ददौ दिव्यरत्नैः सह मनोहराम् ॥ ३३० ॥

མཚོག་གི་ལོངས་སྤྱོད་འབྱོར་བ་ཡིས། གུས་དང་བཅས་པས་དེ་ཡིས་མཚོད།
 དེ་ལ་ཞུས་ནས་ཆུང་མར་བཅས། གཞིན་ནུར་གི་བྱོང་བྱིར་སོང།

331

ཡིད་འཕྲོག་མ་སྒྲོན་འགྲོ་བའི་བྱ། རོང་བ་མཐོང་ནས་ས་ཡི་བདག།
 བདུད་ཅིའི་གྱུ་མཚོས་སྒྲང་བའི་དབང། མཐོང་ནས་འཕྱར་བཞིན་ནོམ་པར་མཛོས།

332

དེ་ནས་གྱལ་བྱིན་སྤྱོད་ཚུལ་ལྷ་བའི་གདུགས་དཀར་ལྷན་བ་ལ།
 རྒྱུ་གྱའི་གདུང་བ་འཕྲོག་པའི་དེ་ནི་མངོན་པར་དབང་བསྐྱར་ནས།
 ཚོག་ཤེས་བསིལ་ལྷན་དབེན་པའི་བདུད་ཅིས་མངོན་པར་དགའ་བ་ཡིས།
 རབ་དུ་ཞིབ་ལྷན་པའི་གྱིབ་བསིལ་མི་ཡི་བདག་པོས་བསྟན།

333

ནོར་བཟང་དབང་བསྐྱར་ཐོབ་པའི་སྤྱོད་ཅིད།
 གཟེ་བྱིན་གྱུ་ཆེ་དེ་ལ་རིན་ཅེན་བདུན།
 གཏེ་བ་ཉིད་གྱུར་གསར་པའི་མཐུས་འཇིགས་ནས།
 གཡོག་ལ་གནས་པའི་དོན་བཞིན་ཉི་བར་འོངས།

334

ནོར་བཟང་བྱང་ཆུབ་སེམས་དང་དེ་ཉིད་དེ།
 ཡིད་འཕྲོག་མར་གྱུར་དེ་ཡང་གུགས་འཛིན་ས།
 དེ་དང་བལ་བའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་མེས་གདུངས་པ།
 འདྲི་སྒྲིང་འདྲོད་པས་བཅིངས་ལས་བདག་གིས་ཐོབ།

335

स्नाथोपभोगविभवैः पूजितस्तेन सादरम् ।
जायासखस्तमामन्त्रा कुमारः स्वपुरं ययौ ॥ ३३१ ॥

मनोहराग्रं पुत्रं प्राप्तमालोक्य भूपतिः ।
राकेन्दुदर्शनोद्भूतः सुधाम्बुधिरिवावभौ ॥ ३३२ ॥

पुत्रं ततश्चरितचन्द्रसितातपत्रे
राज्येऽभिषिच्य परितापहरं प्रजानाम् ।
सन्तोषशीतलविवेकसुखाभिरामां
छायामसेवत नृपः प्रशमद्रुमस्य ॥ ३३३ ॥

प्राप्ताभिषेकं सुधनं प्रभाते
तं सत्तरत्नानि पृथुप्रतापम् ।
नवप्रभावप्रभुभावभीत्या
सेवान्निवासार्थमिवोपजग्मुः ॥ ३३४ ॥

स बोधिसत्त्वः सुधनोऽहमेव
यशोधरा सापि मनोहराभूत् ।
तद्विप्रयोगव्यसनानलार्तिः
कामानुबन्धादियती मयाप्ता ॥ ३३५ ॥

དེ་སྐད་འདོད་པ་བརྒྱུའི་བཞིན་གྱི་མིག་གི་མཐའ་ལ་གནས་གུར་ཅིང་།
 རབ་གྱིས་མེ་དོག་ལས་སྐྱེས་དུལ་ཚོགས་རྒྱ་ལ་རྒྱ་ལའི་ཅེ་མོ་ཅན།
 མོངས་བྱེད་མུ་ངན་གཏུང་བའི་མདའ་ཡིས་གང་གི་འཛིག་དེན་འབྲིགས་བྱེད་པ།
 རྩོན་པའི་ཅེ་དགས་ཞི་བའི་རི་རྩ་གས་འཆིང་བྱེད་དམ་པ་ནི་མས་གྱིས་སྤངས། 336

དེ་ནས་གྱུལ་བ་རང་གིས་རང་གི་གཏམ།
 བཤད་པ་དེ་ནི་དག་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོས།
 འདོད་པ་རོ་ལྷན་ཁོ་ན་སྤྲོད་པ་ནི།
 འདབ་བགྱའི་ཅེ་བ་སྐྱོས་པོ་ཉིད་དུ་ངེས།

337

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་
 བཟོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་མོར་བཟང་གི་དྲོགས་པ་བཟོད་པའི་ཡལ་
 འདབ་མྱེ་རྩྭ་ཆུ་ཅེ་བཞི་པའོ།

तस्मात् कामः कमलवदनानेवपर्यन्तवासी
 वर्ज्यः सद्भिः शममृगबन्धूबन्धकेलीकिरातः ।
 स्फुर्जत्पुष्पप्रसरजरजःपुञ्जहालाहलोग्रै-
 ल्लोकः शोकव्यसनविशिखैर्मोहनैर्येन विद्धः ॥ ३३६ ॥

इति भिक्षुगणः स्वयं जिनेन
 स्वकथान्तां विनिवेदितां निशम्य ।
 सरसं पृथुमूलमेव मेने
 शतशाखस्य मनोभवं भवस्य ॥ ३३७ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 सुधनकिन्नर्यवदानं नाम चतुःषष्टितमः पञ्चवः ॥

དུ་གཅིག་པའི་རྟོགས་བརྗོད།

ཡོངས་སྤྱོད་ཅི་དགའ་དག་གི་དྲི་ཡི་ཚོགས་ཀྱིས་དབང་པོ་ཐམས་ཅད་ཡོངས་སུ་བྱངས་གུར་བ།
 ཆགས་ལྡན་སྤྱང་ཅི་འབྱངས་ནིམས་ཤིན་དུ་དམ་པར་འདི་ཉིད་དུ་ནི་གང་གང་འཛིང་བྱེད་བ།
 རྒྱུ་བ་སྤར་གོམས་ཞེན་ཅིང་ཤིན་དུ་ཆགས་བཅས་ལས་བྱང་བག་ཆགས་ཅི་བའི་ལྷག་མ་ལས།
 དོགས་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱོད་བའི་ཡིད་འདིར་བསྐྱོད་ཀྱི་ཆེས་སུ་མཐུན་པའི་འདོད་ཆགས་འབྱུང་བར་
 འགྱུར། 1

ཤུག་ལེ་གོང་བྱེད་དག་དུ་སྤྱོད། ཉུ་གོ་དྲུ་ཡི་ཀུན་རར་གནས།
 གྱུ་ལ་བ་བཅོས་ལྡན་འདས་ལ་སྤྱར། དག་སྤོང་ཡང་དག་ཚོགས་པས་ཞུས། 2

ཞི་བར་ཞུགས་ཤིང་ཆས་ནི་ཡོངས་སུ་བསྐྱུར།
 འཁོར་བའི་ནིམ་འབྱུར་སྤྱོད་ལས་སྒྲོག་པ་ཁྱོད།
 མི་ཡི་བདག་པོའི་པོ་བྱང་འཁོར་འདུག་པ།
 བྲགས་འཛིན་མས་མཐོང་ནིམ་པར་སྤོངས་པ་བཞིན། 3

ཁྱོད་མཐོང་ཉིད་ན་ཀུན་དུ་བསྐྱེད་བྱས་ཤིང་།
 འདར་ཞིང་གཡོ་བའི་ལུས་ལྡན་ནིམ་པར་གནས།
 ལག་ན་ལ་དུའི་སྤོང་བརྒྱུང་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི།
 ཟས་ཀྱི་ལྷག་གནས་དག་ལ་ཆགས་པར་བྱེད། 4

पञ्चषष्टितमः पञ्चवः ।

एकशृङ्गावदानम् ।

प्राग्जन्माभ्यासलीनादतिसरसलसद्वासगामूलशेषात्
निःशङ्कस्यापि जन्तोः कमलकलनया जायते मानसेऽस्मिन् ।
रागः सम्भोगलीलापरिमलपटलाकृष्टसर्व्वेन्द्रियाणा-
मेकैवातिमात्रं सरसमधुलिहां बन्धनं यः करोति ॥ १ ॥

न्यग्रोधारामनिरतं पुरा शाक्यपुरे जिनम् ।
भगवन्तं समापन्नाः पप्रच्छुर्भिक्षवः पुनः ॥ २ ॥

प्रवृत्तशान्तिं परिवृत्तवेशं
निवृत्तसंसारविकारवृत्तम् ।
अन्तःपुरं त्वां नृपतेर्विशन्तं
यशोधरा वीक्ष्य विमुह्यतीव ॥ ३ ॥

त्वद्दर्शने तिष्ठति सर्व्वथैव
विभूषिता कम्पतरङ्गिताङ्गी ।
भोज्याधिवासे भवतः करोति
विलोभनं मोदकपात्रहस्ता ॥ ४ ॥

དེ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནི་མ་འགྱུར་ནི་མ་པར་ལྟན།

ད་ལྟ་ཡང་ནི་ཉི་པར་ཞི་མི་འགྱུར།

ཁྱོད་ཞལ་རྒྱ་འོད་བྲལ་ན་ཤིན་དུ་དེ།

ཉམས་དེ་ཉིན་པར་ཀྱ་སྤང་ལྟན་པ་བཞིན།

5

དེ་སྐད་མཚར་ལས་དག་སྤོང་ཚོགས་ཀྱིས་བྲིས།

ཅུང་ཟད་འཇུག་པ་མཆུ་ཡི་ཡལ་འདབ་ལ།

ཅུ་དྲི་འབྲས་བྱ་རབ་སྤྲེས་བྱ་བའི་འོད།

མཛེས་མ་འགོད་ཅིང་བཅོས་ལྟན་གྱིས་གསུངས་པ།

6

མཛོན་འདོད་ཅེ་དགའ་ནི་མ་འགྱུར་ལྟན་པ་འདི།

གྲགས་འཛིན་མ་ནི་དེང་ཉིད་འཛིན་པ་མིན།

སྤྱི་གཞན་ལ་ཡང་འདོད་པའི་ནི་མ་འབྲལ་གྱིས།

དེ་ཡི་ལ་དུས་བདག་ལ་ཆགས་པར་བྱས།

7

ཀ་ཤིའི་གྲོང་དུ་མི་དབང་ཀ་ཤུ་སྤྱོན།

ཟླ་བའི་འོད་ལྗང་དཀར་བའི་གྲགས་པ་ཅན།

དག་སྤོང་གཉིས་འབྲུང་ལྷགས་ཀྱི་ཡིན་མེད་ཀྱང་།

སྤོད་ཚུལ་མི་ནོར་ང་བཞིན་བྲང་བོར་གྱུར།

8

नाद्यापि शान्तिं समुपैति तस्याः
मनोविकारः स बहुप्रकारः ।
त्वदाननेन्दुद्युतिविप्रयुक्ता
सीदत्यलं सा हि कुमुदतीव ॥ ५ ॥

इति स्मयाद्भिक्षुगणेन पृष्टः
किञ्चित् स्मितेनाधरपल्लवस्य ।
प्रत्युप्तमुक्ताफलविद्रुमाभां
निवेश्य शोभां भगवान् बभाषे ॥ ६ ॥

यशोधराद्यैव विकारयुक्तां
विभर्त्ति नैतामभिलाषलीलाम् ।
जन्मान्तरेऽपि स्मरविभ्रमैर्मे
सा मोदकैर्लोभनमेव चक्रे ॥ ७ ॥

काश्यः पुरा काशिपुरे नरेन्द्र-
श्चन्द्रावदातद्युतिकीर्त्तिरासीत् ।
अप्यङ्कुशः शत्रुमदद्विपाना-
मतीक्ष्णवृत्तः सरलस्वभावः ॥ ८ ॥

དཀའ་ཐུབ་འབད་པས་བྱ་དོན་གཉིད་དེ་ལ།
 བྱ་མོ་པདྨ་ལྷན་ཉིད་གཅིག་བྱ་བྱང་།
 སྐྱེ་གྱེ་སྐྱོང་ལ་གཡེལ་བ་དང་བཅས་པའི།
 ས་བདག་པལ་ཆེར་རིགས་བརྟུན་ཉུང་བར་འགྱུར།

9

ཕོ་བྲང་འཁོར་དུ་དེ་ནི་ཡོངས་བསྐྱེད་ཅིང་།
 སེམས་ལའང་བསམས་པའོ་མི་བདག་གིས་སྤྱད་ནས།
 མཁས་པ་ལ་སོགས་སྒོན་པོ་བོས་ནས་ནི།
 གཉིད་བྲལ་དགའ་བ་ཉམས་པས་རབ་སྦྱས་པ།

10

ལོ་འདབ་གྱིས་ཤིང་ཙམ་བ་བདྱན་པར་ཟུག།
 སྐྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་ཉིང་འཆོ་ཤིན་དུ་མཐོ།
 མཚུངས་པར་སྐྱེ་བས་དམན་པའི་གྱུ་ལ་སྤྱིད་ནི།
 སྤྱིན་བྱས་ཆོས་པའི་ཤིང་བཞིན་བདག་གིས་རིག།

11

ལང་ཆོ་རབ་དུ་སྤྱིན་འོས་བཞུན་པ་ཡིས།
 བྱ་མོ་པད་ལྷན་གཅིག་བྱ་བདག་ལ་ཡོད།
 དེ་ནི་འབད་པས་མག་པ་ལ་བྱིན་ཆོ།
 བྱ་ཆ་ཉིད་དང་དེ་ལ་བྱས་པ་འདྲ་རིང་།

12

पुत्रार्थिनस्तस्य तपःप्रयत्नै-
रेकैव कन्या नलिनी बभूव ।
प्रायः प्रजापालनसावलोपाः
स्वल्पान्वया एव भवन्ति भूपाः ॥ ९ ॥

अन्तःपुरे तां परिवर्द्धमानां
चित्ते च चिन्तां नृपतिर्विचिन्त्य ।
आह्वय विद्वत्प्रमुखानमात्यान्
प्रजागरग्रस्तरतिर्जगाद ॥ १० ॥

विस्तीर्णशाखं स्थिरवद्धमूल-
मभ्युन्नतं सर्वजनोपजीव्यम् ।
अवैमि तुल्यप्रसवावहीनं
घुणक्षतं वृक्षमिवाधिपत्यम् ॥ ११ ॥

एकैव कन्या नलिनी ममास्ति
वयः प्रदानोचितमाश्रयन्ती ।
तस्यां प्रयत्नेन वरार्पिताया-
मपत्यता तत्प्रणयोऽपि दूरे ॥ १२ ॥

ལག་པར་སྒྲོན་མའི་སྒྲོང་བྱ་རབ་འབར་བཞིན།
 སྒྲུ་བོས་རང་གི་བྱ་མོ་བརྒྱང་མི་ནུས།
 གཏམས་པའི་ནོར་བཞིན་གཞན་ལ་གཏང་བྱ་བ།
 རིགས་ཀྱི་བྱ་མོ་བསམ་བའི་འབྲས་བྱ་ཉིད།

13

གཡོག་ལ་སྒྲིན་མིན་གྲོང་པ་ལ་འོས་མིན།
 མི་དབང་བྱ་མོ་རིང་པོ་ཉིད་ལ་འོས།
 དེ་ལྟར་ཀུན་སྒྲུད་རིང་པོ་མི་ཤེས་པས།
 ཤི་དང་སོང་བ་དག་ལ་བྱེ་བྲག་ཅི།

14

དེ་སྤྱད་གང་ཞིག་བྱ་དངོས་བདག་ཉིད་ཅན།
 རང་ཡུལ་རབ་སྤངས་བདག་གི་ཡུལ་འཛིན་པ།
 བདག་གི་མག་པའི་དངོས་གྱུར་འགའ་ཞིག་དེ།
 ཡོན་ཏན་ལྡན་པ་འབད་པས་བཅའ་བར་བྱ།

15

བདག་གིས་ཐོས་པ་གཏུག་དག་གི་གྱུན།
 བསོད་ནམས་དག་པའི་ངོགས་དང་ཉེ་བ་ན།
 སྒྲིམ་པར་བཅས་ན་དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐར་ནི།
 གྱུ་ལ་པའི་དྲང་སྒྲོང་ཀླ་ཤུ་པ་གནས་ལོ།

16

पाणौ प्रदीप्तामिव दीपवर्त्ति
धर्त्तुं न शक्नोति जनः स्वकन्याम् ।
न्यासार्थतुल्या हि परार्पणीया-
श्चिन्ताफला एव कुलस्य कन्याः ॥ १३ ॥

न मृत्युदेया न च पौरयोग्या
दूरोचिता एव नरेन्द्रकन्याः ।
अज्ञातनित्याचरितस्य दूरं
मृतस्य जातस्य च को विशेषः ॥ १४ ॥

तस्मात् प्रयत्नेन मया स कश्चि-
ज्जामातृभावे गुणवान् नियोज्यः ।
स्वदेशमुत्सृज्य ममैव देशे
विभर्त्ति यः पुत्र इवाधिपत्यम् ॥ १५ ॥

श्रुतं मया जह्नुसुताप्रवाह-
पुण्यावदाते पुलिनापकण्ठे ।
साहज्जनीनामि तपोवनान्ते
राजर्षिरास्ते किल काश्यपाख्यः ॥ १६ ॥

དེ་ཡི་ས་བོན་ལྷི་བས་ལྷུང་གུར་པ།
 ལྷ་ཡི་བསྐྱེད་ལས་དོ་སྤང་དམའ་བར་ཆགས།
 ལུ་འདོད་ཀྱིས་གཟེར་རི་དྲགས་མོ་ཡིས་འཐུངས།
 གསེར་གྱི་མདོག་ཅན་གཞིན་ནུ་བཅས་པར་གུར།

17

དེ་ཡི་པས་བརྒྱང་ནགས་སུ་རི་དྲགས་དེ།
 ཅམ་པར་བསྐྱེད་ཅིང་བདུལ་ཞུགས་དག་ཀྱང་བསྐྱབས།
 སོར་ཚད་དུ་ཡི་ཡང་དག་སའོ་གུར་པས།
 བྱིས་པ་དུ་གཅིག་པ་ཞེས་མིང་དུ་བྲགས།

18

དར་བབ་བསམ་གཏན་བཞི་པོ་སྦྱོང་བྱེད་ཅིང་།
 ཚངས་སྦྱོད་དང་བཅས་ཀྱི་མེད་རང་བཞིན་ཅན།
 དུལ་ནི་མངོན་པར་མི་ཤེས་གྲོགས་མེད་གནས།
 དེར་ནི་དྲག་པོའི་ཉི་འོད་ལྷ་བྱར་མཛེས།

19

དེ་ནི་གལ་ཏེ་པད་ཐུན་ཁྱོད་ཉིད་དུ།
 གུར་ནས་གྱུད་ནི་རབ་དུ་ཞི་མིང་གུར།
 གཟེ་བཞིན་གཏེར་དེ་རབ་དུ་འགྲགས་པ་ཡིས།
 གཞོད་མེད་རིགས་པ་ཅི་ཡང་བསམ་པར་མཛོད།

20

तस्य सुतं प्रसवणेन वीर्यं
 दैवोदयादस्मिन् सन्नताग्रे ।
 तोयस्पृहार्ता हरिणी निपीय
 सुवर्णवर्णं सुषुवे कुमारम् ॥ १७ ॥

वने मृगीस्तन्यविवर्द्धितोऽसौ
 पित्रा गृहीतो विहितव्रतश्च ।
 नाम्ना प्रसिद्धः शिशुरेकशृङ्गः
 स लक्ष्यमाणाङ्गुलमात्रशृङ्गः ॥ १८ ॥

युवा चतुर्थानपरायणश्च
 स ब्रह्मचारी विमलस्वभावः ।
 निःसङ्गवासाद्विषयानभिन्न-
 स्तचाकठोरार्करुचिश्चकास्ति ॥ १९ ॥

स चेन्नलिन्याः पतितामुपैति
 तद्देष वंशः प्रशमं न याति ।
 तेजोनिधेरानयने तु तस्य
 विचिन्त्यतां काप्यनपाययुक्तिः ॥ २० ॥

ཅེས་པ་མི་བདག་ཚིག་ཐོས་ཡུན་རིང་དུ།
 དབྱེད་ནས་ཐོན་པོ་ཀུན་གྱིས་དེ་ལ་སྦྱས།
 དེ་ནི་དེ་ཡི་བསྟོན་ནས་ཉི་བའི་སར།
 རྟགས་སུ་གྱུ་ལ་པོའི་བྱ་མོ་ཅེ་རུ་ཐོང་།

21

དེ་ཚིག་ཐོས་སུ་འདོད་བྱས་གྱུ་ལ་པོ་ཡིས།
 འདོད་པའི་དོན་ཀུན་ནི་མ་པར་བཤད་ནས་ནི།
 བསྟོ་ཅན་བསངས་རབ་དུ་སྟོབས་པ་བཞིན།
 ཐུབ་པའི་གཞིན་ནུ་དབྱོག་ཕྱིར་ཅེ་རུ་ཐོང་།

22

མཛེས་མས་རྟགས་ཀྱི་མཐར་ནི་དལ་གྱིས་ཕྱིན།
 གཞུགས་བཟང་ཅེད་འཛེས་མངོན་པར་དགའ་བས་རེལ།
 མཛེས་པའི་མིག་ཅན་དེ་ནི་རྒྱང་གཞིན་གྱིས།
 བསྟོད་པའི་འཁྲི་ཤིང་བཞིན་དུ་ཡང་དག་གྱུ།

23

དེ་ནི་རེལ་ཅིང་མེད་ཀྱི་འཕྲུ་བ་ཡིས།
 རི་དྲགས་དུ་རབ་གཡོ་ཞིང་ནིས་བསྟོད་པའི།
 རྟགས་མཐོང་རང་གི་དཀའ་ཐུབ་རྟགས་ཚལ་ནས།
 དག་མཚན་ལྟན་པའི་གཞིན་ནུ་ཡང་དག་འོངས།

24

श्रुत्वेति वाक्यं नृपतेरमात्या
विचार्य सर्वे सुचिरात्तमूचुः ।
तदाश्रमोपान्तवने विहर्तुं
विस्तृज्यतां सम्प्रति राजपुत्री ॥ २१ ॥

तद्वाक्यलुब्धानुमतेन राज्ञा
समीहितार्थं विनिवेद्य सर्वम् ।
ययौ विस्तृष्टा नलिनी विहर्तुं
हर्तुं प्रगल्भेव मुनेः कुमारम् ॥ २२ ॥

कान्ता वनान्तं शनकैरवाप्य
लीलाभिरामा विजहार तन्वी ।
वालानिलेनाकलिता लतेव
सञ्चारिणी चारुविलोचना सा ॥ २३ ॥

विलासपुष्पावचयेन तस्य
मृङ्गोत्तरङ्गं विचलत्कुरङ्गम् ।
वनं विलोक्य स्वतपोवनान्तात्
समाययौ कौतुकवान् कुमारः ॥ २४ ॥

མི་ཡི་གྲོགས་མེད་བརྒྱ་ལྷན་ཡང་མིག།
 ཡ་མཚན་མིག་ནི་འཛུམ་དང་བྲལ་བ་དེས།
 ལང་ཚོའི་ནྟེ་འཕྲུལ་གྱིས་གཡོ་ལུས་བདུད་ཅིང་།
 ལྷུང་ལྷུང་གྱིས་པའི་མིག་ཅན་དེ་མཐོང་གུར།

25

མཛེས་མ་དེ་རྒྱགས་མིག་ཅན་དེ་མཐོང་ནས།
 དགའ་མ་མཛོད་ཤེས་མེད་ཀྱི་ཐུབ་པ་དགའ།
 བག་ཆགས་གོམས་པས་ནང་དུ་ཞེན་པ་ཡི།
 ཡུལ་ལ་མཛོད་འདོད་སྤྱོད་བོས་གཏོང་མ་ཡིན།

26

རི་རྒྱགས་བྱ་ཡི་རབ་མཛེས་ཡིད་འོངས་མིག།
 དེ་ཡི་བཞིན་གྱི་བརྒྱར་ནྟེ་བཀོད་ནས།
 རིག་འཛིན་ནྟེ་ཐུབ་པའི་བྱ་དགའ་དུ།
 ཤེས་ནས་མཛོད་བའི་དབང་གིས་དེར་ཐུག་འཚལ།

27

སྤྱོད་བཅོམ་གྱིས་བདུད་བཞིན་རས་དུད་གུར་པ།
 དེ་མི་མཆུ་ནི་བྱ་ཅའི་འོད་ལྗན་གྱིས།
 འོད་ཟེར་ཚོགས་ཀྱིས་ཀུན་བསྐྱེབས་དོ་ཤལ་དག།
 རྒྱུ་མེད་རང་བཞིན་གྱིས་ཀྱང་ཆགས་པ་བརྒྱང་།

28

स सन्नताङ्गीममनुष्यसङ्ग-
स्तरङ्गितां यौवनविभ्रमेण ।
ददर्श तां विस्मयनिर्निमेषः
फुल्लोत्पलाक्षीं कमलायताक्षः ॥ २५ ॥

विलोक्य कान्तां मृगलोचनान्तां
रामानभिन्नोऽपि मुनिर्जहर्ष ।
न वासनाभ्यासविलीनमन्त-
र्जहाति जन्तुर्विषयाभिलाषम् ॥ २६ ॥

सुस्निग्धमुग्धां विनिवेश्य दृष्टिं
मृगौसुतस्तद्वदनारविन्दे ।
विद्याधरं वा मुनिपुत्रकं वा
विज्ञाय तां प्रीतिरसाद्वन्दे ॥ २७ ॥

प्रतिप्रणामावनताननाया-
स्तस्याः प्रवालद्युतिनाधरेण ।
आच्छाद्यमानोऽंशुवनेन रागं
जग्राह हारोऽप्यमलस्रभावः ॥ २८ ॥

རྒྱལ་རྒྱུ་སྒྲིག་དག་གིས་གྲོགས་ཀྱི་བཞིན།
 འདོད་པའི་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་གདམས་བྱས་པ།
 རྒྱལ་རྒྱུ་སྒྲིག་ལེ་དག་གི་མཐར་མཛེས་ཤིང་།
 རབ་འདར་ལུས་ཅན་དེ་ལ་གཞིན་ནས་སྦྱས།

29

ཀྱ་ཡི་ཐུབ་པའི་སྤྲས་བྱིད་ལེགས་འོངས་སམ།
 དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐར་རི་རྒྱགས་དག་འམ་ཅི།
 དྲིལ་བྱ་བྱིད་ལ་ལྟ་ཞིང་གཡོ་མེད་པ།
 གང་དག་ནི་མས་ནི་ཐང་ལ་དམན་པར་བྱ།

30

བདུལ་ཞུགས་མཆོག་ལྷན་བྱིད་གཟུགས་བདུད་ཅི་འཆར།
 ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་པ་འདི་མཐོང་བའི།
 རལ་པ་ཤིང་ཤུན་ལྷན་པ་ཐུབ་ནི་མས་ཀྱི།
 ལུས་ནི་ཤིང་སྐམ་བཞིན་དུ་བདག་དོག་གོ།

31

འཁྲི་ཤིང་མ་དོག་ནི་མས་ཀྱིས་སྦྱས་བྱས་པ།
 བྱིད་ཀྱི་རལ་པའི་ཆོགས་ནི་མཛེས་པ་འདི།
 སྦྱོན་གསེར་ཆོགས་ལ་ནི་པར་གདེངས་པ་ཡི།
 མི་བྱའི་འཆུག་མའི་མཛེས་སྤྲུག་ནི་པར་འཛིན།

32

तां स्वेदसीदत्तिलकालकान्ता-
मुत्कम्पिताङ्गीमवदत् कुमारः ।
सख्येव काञ्चया मधुरस्वरेण
स्मरोपचारेषु कृतोपदेशाम् ॥ २६ ॥

भोः स्वागतं ते मुनिपुत्र कञ्चित्
तपोवनान्ते कुशलं मृगाणाम् ।
सदा तदालोकननिश्चलानां
स्थलीषु येषां विरलः प्रचारः ॥ ३० ॥

इदं विलोक्याद्य तवानवद्यं
दिव्यव्रतस्यामृतवर्षि रूपम् ।
वपुर्जटावल्कलिनां मुनीनां
शुष्कद्रुमाणामिव तर्कयामि ॥ ३१ ॥

अयं तव स्निग्धजटाकलापः
कृतोपचारः कुसुमैर्लताभिः ।
नवाभ्रसम्भारविजृम्भमाण-
मयूरबर्हप्रतिमां विभर्त्ति ॥ ३२ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་ཐང་འདི་དཔལ་འབྱས་ཐུང་གིས་སྤྲས།
 བགྲང་འཕྲིང་དཀར་པོ་དག་གིས་ནྟམ་པར་བཅིངས།
 རི་དྲགས་གཞིན་ནའི་མིག་ལྟར་བཀྲ་བ་ཡིས།
 ཡིད་ལ་དགའ་བ་སྤྱད་བྱེད་ནྟམ་པར་མཛེས།

33

སྤྱན་སྲེག་མེ་ཡི་མེ་སྤྲག་གསལ་ཆགས་པའི།
 རྩེ་རགས་འཛིན་ཅིང་ལུས་སྤྲ་འབྲི་ཤིང་གཞིན།
 ཡལ་འདབ་གསར་པས་མཚན་འདྲ་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས།
 འདི་ནི་སྤྱ་ཡི་དག་མཚན་གྱིས་མི་བྱེད།

34

ཐང་ག་གང་དུ་གཡོ་ལྷན་འདབ་སྤྱེས་ནི།
 ཁྱོད་ཞབས་བཀོད་པས་ནྟམ་པར་གསལ་བྱས་པ།
 འོད་ཀྱི་དོག་དུ་ནྟམ་པར་མཛེས་པ་ཡིས།
 དཀའ་ཐུབ་ནགས་མཐའ་གང་ཡིན་དང་པས་སྤྱོས།

35

རི་དྲགས་རང་བཞིན་ཐུབ་པའི་གཞིན་ནུ་ནི།
 བྱེད་མེད་མི་ཤེས་དེ་རིག་སྤྱ་མོ་དེས།
 ངོ་ཚར་བ་བཏང་ནྟམ་པར་དོགས་མེད་པ།
 མ་བསྐྱ་མས་ཅེ་དགའ་དག་ནི་བྱོན་བཞིན་གུར།

36

इदं तव श्रीफलयुग्मशोभि-
वक्षोविनिश्चितसिताक्षसूत्रम् ।
आसूत्रयदालकुरङ्गनेत्र-
वैचित्यमैत्रीं मनसश्चकास्ति ॥ ३३ ॥

होमाग्निलग्नस्फुटविस्फुलिङ्गां
मौञ्जीं दधाना नवपल्लवाङ्गाम् ।
कुतूहलं बाललतेव तन्वी
तनुस्तवेयं न तनोति कस्य ॥ ३४ ॥

ब्रूहि प्रसन्नं क तपोवनं ते
त्वत्पादविन्यासविकाशिनीभिः ।
यत्र प्रभाभिः सततं विभाति
सञ्चारिणी पङ्कजिनी स्थलेषु ॥ ३५ ॥

इति ब्रुवाणं ललनानभिर्ज्ञं
मृगस्वभावं तमवेत्य वाला ।
उत्सृज्य लज्जामविशङ्कमाना
निर्यन्वलीलाभरणा बभूव ॥ ३६ ॥

དེ་ནས་ཀླན་དགའི་རོས་བརྒྱན་སེམས་ལྷན་དེར།
 འཇམ་པར་སྒྲུབ་ཀྱི་དེ་ཡིས་དལ་གྱི་སྒྲུལ།
 བདག་གི་བསྟེན་གནས་འབྲས་ཞིས་མེ་དྲོག་ཅན།
 དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་འདི་དང་ཉེ་བར་གནས།

37

ཞིས་བརྗོད་ཀ་རའི་འཛུམ་དང་ག་ཟུར་གྱིས།
 ཉང་ཚངས་ལྷན་ཞིང་ཡིད་འོང་ཡ་མཚན་འོས།
 ལ་དུ་མཁའ་པའི་ལུགས་བཤད་མཚུངས་པ་ཡི།
 དེ་ཡིས་དེ་ནི་ནོམ་པར་ཆགས་པར་བྱས།

38

དེ་ཡི་གྱོས་བྱེད་རོ་འཛིན་རྗེས་སྤྱན་པ།
 སེམས་དགའ་མཛའ་བའི་རང་བཞིན་ཅེ་དགའ་དང་།
 བསྐྱུགས་པ་བདུད་ཅི་གས་མཚོད་འཆིང་བ་ཡིས།
 འཕགས་པའི་རི་དྲགས་དེ་ནི་གྱོས་བཞིན་བཅིངས།

39

ཆེར་འོས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་བདག་ལ་སྟོན།
 ཞིས་བརྗོད་མིག་རྒྱུ་དེ་ལ་གྱུ་ལ་པོ་ཡི།
 ཟུ་སེས་ལག་པའི་འཁྲི་ཤིང་དག་གིས་ནི།
 དམ་དུ་ཡོངས་འབྱུང་རྩྱུར་ཤོག་ཅས་པ་སྒྲུས།

40

ततस्तमानन्दरसार्द्रचित्तं
शनैर्वभाषे मृदुभाषिणी सा ।
तपोवनस्यास्य समीपवर्ती
ममाश्रमः स्वादुफलप्रसूनः ॥ ३७ ॥

उक्तेति खण्डस्मितमोदकैः सा
तस्याथ कर्पूरपरागगर्भैः ।
चकार माधुर्य्यचमत्क्रियाहै-
र्विलोभनं सत्कविस्तुक्तितुल्यैः ॥ ३८ ॥

तैर्मोदकैः सा रसनानुकूलै-
श्चित्तोत्सवैः प्रेममयैर्विलासैः ।
कर्णामृतैश्च प्रणयोक्तिबन्धै-
स्तं वागुरेवार्थ्यमृगं जहार ॥ ३९ ॥

तपोवनं दर्शय मे महार्ह-
मित्युल्लपन्तं भुजवल्लरीभ्याम् ।
गाढं परिघञ्ज्य निमीलिताक्ष-
मेहीति तं राजसुता जगाद ॥ ४० ॥

ཆས་ཤིང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་གིས་སོང་དེ་ལ།
 སྒྲར་ཡང་དེར་བཤོད་སྒྲན་དུ་བསྟར་བྱས་པའི།
 ཤིང་དྲེ་ལ་ཞོན་ལག་པ་བཀྱངས་ནས་དེས།
 བཞེན་པ་ཉིད་ནི་ཆོག་གིས་རབ་དུ་བསྐྱོས།

41

ཤིང་དྲེ་འཕྲོན་པའི་དྲོ་དག་དེས་མཐོང་ནས།
 བྱེ་བྲག་མ་རྟོགས་རི་དྲགས་ཡིན་པར་ཤེས།
 རི་དྲགས་བྱེ་བདག་རི་དྲགས་སྤྱིང་དུ་ནི།
 ཀྱང་པས་མི་རེག་ཅིས་པ་དེ་ལ་སྒྲུས།

42

དེ་ནས་ཡིད་ཀྱིས་བྱུབ་དབང་བྱེ་འཕྲོན་ཅིང་།
 ཤིང་དྲེ་ཡིད་ལྟར་མགྱོགས་པས་སོང་ནས་ནི།
 མི་བདག་བྱེ་མོ་རང་གི་བྱོང་བྱིར་ཕྱིན།
 དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་མི་ཡིས་བདག་ལ་བཤད།

43

སྤྱོད་སྤྱོད་ཀྱིས་རབ་སྒྲར་དགུག་པའི་མངོན་སྤྱོད་ལ།
 མི་མཚུངས་དྲང་སྤོང་ཆེན་པོས་འཛིགས་བྱུར་པ།
 གྲུལ་པོ་སྤྱོད་དང་བཅས་པས་དེ་འོང་ལ།
 རབ་དུ་འབད་པས་ཐུབས་ནི་མངོན་པར་བསམས།

44

तं प्रस्थितं सा कतिचित् पदानि
गत्वा पुरस्तद्गमनाय सज्जम् ।
रथं समारुह्य विसार्थ्य पाणि-
मारोहणायैव मिरा न्ययुक्त ॥ ४१ ॥

रथे तुरङ्गान् स विलोक्य युक्तान्
मत्वा कुरङ्गान् विगलद्विशेषः ।
मृगीसुतोऽहं न मृगाग्रमेतं
स्पृशामि पद्भ्यामिति तामुवाच ॥ ४२ ॥

रथेन गत्वाथ मनोजवेन
मुनीन्द्रहनुं मनसा वहन्ती ।
नरेन्द्रकन्या स्वपुरीमवाप्य
न्यवेदयत्तच्चरितं नृपाय ॥ ४३ ॥

राजापि तस्यागमने प्रयत्ना-
दचिन्तयन्मन्त्रिभिरभ्युपायम् ।
हठप्रयुक्त्वा हरणाभियोगे
भीतः कृशानुप्रतिमान्महर्षेः ॥ ४४ ॥

དེ་ནས་སྒྲར་ཡང་གཞིན་ནུ་འགྲགས་པ་ལ།
 བྱ་ཡི་ཚོགས་བརྒྱམས་བཅེངས་ཤིང་ངལ་བྱས་པས།
 གང་གཞི་ངོགས་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཀྱི་མཐར།
 ཅེ་དགའི་འཁྲི་ཤིང་དེ་ནི་གྱུ་ལ་ཤོས་གཏང་།

45

སྐབས་དེར་བྱ་ནི་བྱ་བ་མཐའ་དག་བཏང་།
 མི་བདག་བྱ་མེདི་བསམ་གཏན་སྒྲུབ་ཅད་བཅེངས།
 མངོན་འདོད་གསར་པའི་བདུལ་ཞུགས་ལྡན་དོགས་ནས།
 ཐུབ་པ་དག་ནི་ཡ་མཚན་གཡོ་མེད་གྱུར།

46

དེ་ནས་པས་ངེས་དེ་ལ་ཐུབ་སྒྲུལ་གྱིས།
 བྱགས་རིངས་གྱུད་མ་དག་གི་བརྟེན་གནས་དང་།
 ཉེར་གནས་སྟེ་མའི་ཡལ་འདབ་ཡང་ཡང་དུ།
 སྐྱེག་ཅིང་རོལ་བ་བསྐྱེད་ཅིང་རབ་སྒྲུལ་པ།

47

ཡབ་གཅིག་དཀར་ཐུབ་ནགས་སྒྲུ་དོང་བདག་གིས།
 རྒྱ་བའི་གཞུགས་བརྟན་རབ་དུ་བྱིས་པའི་ཞལ།
 དང་མོང་ཆེ་སྒྲུལ་འདྲིན་བྱེད་འོད་དག་གིས།
 དི་དྲགས་བྱ་མེདི་དྲགས་པ་འདྲོག་པ་མཐོང་།

48

ततः कुमारहरणे पुनस्तां
विलासवल्लीं विससर्ज राजा ।
नौभिर्घटाबन्धकृताश्रमाभि-
र्मन्दाकिनीकूलतपोवनान्तम् ॥ ४५ ॥

अचान्तरे त्यक्तसमस्तकृत्यं
नृपात्मजाध्याननिबद्धमौनम् ।
नवाभिलाषव्रतमाकलय्य-
पुत्रं मुनिर्विस्मयनिश्चलोऽभूत् ॥ ४६ ॥

पृष्टोऽथ पित्रा मुनिपुत्रकस्तं
प्रेवाच निश्वासपरम्पराभिः ।
समीपसक्ताश्रममञ्जरीणां
दिशन्मुहुः पल्लवलास्यलीलाम् ॥ ४७ ॥

तपोवने तात मयाद्य दृष्टः
प्रमृष्टचन्द्रप्रतिविम्बवक्त्रः ।
महर्षिस्तुर्नयनप्रभाभि-
दर्पापहारी हरिणाङ्गनानाम् ॥ ४८ ॥

དེ་ཡི་སྒྲིང་ག་ཀང་ལག་མགྲིན་པ་ལ།
 བདགས་པའི་སྐྱད་པ་ནིམ་པར་བཀྲ་གྱུར་པ།
 དབང་པོའི་མཚོན་ཡངས་དག་དང་མཚུངས་པ་ཡོད།
 ཡབ་གཅིག་བདག་ཀྱང་ཅི་སྐྱད་དེ་ལྟ་མིན།

49

གང་གི་ཚོག་གི་གྲི་ཆེ་མཚུངས་པ་ཡང་།
 ཅི་ཡང་ཡོད་མིན་ཕུལ་དུ་བྱུང་བའི་སྒྲ།
 བཅ་ཡང་ཚུ་དེ་གནས་སུ་བདག་གིས་ནི།
 ཐོས་པ་ཁྱུ་གྲག་གི་མིན་བྱུང་བའི་མིན།

50

དེ་ནི་ད་ལྟར་བདག་ནང་སྒྲོགས་པ་བཞིན།
 དལ་བབ་ལག་བཀྲས་དབྱ་བ་ཆགས་པ་ཡི།
 འོད་དང་མཚུངས་པ་ཤིང་ཤུན་གསར་པ་ཡིས།
 ཤིན་དུ་ཐ་བ་དེ་ཡི་ཁྱས་དག་མཛོས།

51

བདག་གི་ཁྱས་ནི་ལག་པས་ལྷན་རིང་བསྐྱམས།
 གདོང་གི་བསྐྱར་བཞིན་རས་ནིམ་པར་བཀོད།
 བསྐྱམས་པས་མཚུ་བསྐྱོད་འདི་ཡི་དགའ་བ་ཡིས།
 བདུད་ཅི་རེག་པའི་ཁྱད་པར་བསྐྱབ་པར་བྱས།

52

वक्षःकटीपाणिगलावसक्त-
विचित्रसूत्राणि विभान्ति तस्य ।
इन्द्रायुधापत्यनिभानि सन्ति
ममापि किन्तात न तद्विधानि ॥ ४९ ॥

अद्यापि मेऽन्तर्दधतीव तस्य
वाणी शतांशप्रतिमापि यस्याः ।
श्रुता मया चूतवने कदाचित्
न कोकिलानां न च षट्पदानाम् ॥ ५० ॥

मन्दाकिनीमज्जनलीनफेण-
समानभासा नववल्कलेन ।
तनीयसी तस्य तनुर्विभाति
नेदं प्रियं वल्कलकं ममाद्य ॥ ५१ ॥

निवेश्य वक्त्रं वदनारविन्दे
निषीद्य दोर्भ्यां सुचिरं वपुर्मे ।
चक्रे जपप्रस्फुरिताधरोऽसौ
हृषामृतस्पर्शविशेषदीप्ताम् ॥ ५२ ॥

མཛེས་པས་ནིས་པར་མཚན་པ་དེ་མེད་ན།
 བདག་གི་བཟོད་པ་ནགས་འདིར་སྐད་ཅིག་མིན།
 བཀའ་གིས་བདུལ་ཞུགས་བསྟན་པས་བདག་ཉིད་ལ།
 མོངས་པའི་གྲོགས་པོ་གཉིད་ནི་གནས་མི་བྱེད།

53

བདག་གི་མིག་ནི་དེ་ལ་ལྟ་བར་འདོད།
 དེ་ཚོག་མེད་ན་ཐོས་པ་ཡོངས་མི་གནས།
 ལུས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཆོ་ནི་ནང་དག་དུ།
 མི་གསལ་དེ་ཡི་བསམ་པས་མཚོག་དུ་གཟེར།

54

ཞེས་པ་མཛེས་མས་ཡིད་ཕྱོགས་བྱ་ཡིས་ནི།
 བཀྲུང་བའི་བསམ་པ་གོ་བྱེད་ཚོག་ཐོས་ནས།
 དཀའ་བྱུང་བར་ཆད་གྱུར་པས་འཛིགས་པ་ཡིས།
 དང་སྤོང་ཆེན་པོ་ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་བསམ།

55

ཀྱིས་དུན་པའི་རྩོན་པ་མི་བཟད་པས།
 དཀའ་བྱུང་ཅན་མོངས་ནི་དུགས་བྱ་འདི་ནི།
 བྱད་མེད་མཚོག་དུ་གྱུར་པའི་གྱུ་དག་གིས།
 རྒྱར་མིག་གལ་དུ་སྒྲུང་བས་འཕྲལ་ལ་བཅིངས།

56

न मे क्षमा कान्तविलक्षणेन
नैव क्षणं तेन विना वनेऽस्मिन् ।
करोति मे यद्व्रतशासनेन
दृशोः पदं मोहसखी न निद्रा ॥ ५३ ॥

दृष्टिस्तदालोकनमीहते मे
श्रुतिर्विना तद्वचनं न चास्ते ।
तच्चिन्तया ताम्यति धीर्नितान्तं
मन्त्रं न जानाति तनुव्यथायाः ॥ ५४ ॥

श्रुत्वेति कान्ताहतमानसस्य
सन्तापचिन्तापिशुनं महर्षिः ।
पुत्रस्य वाक्यं तपसोऽन्तरायं
निपातभीतः सुचिरं प्रदध्यौ ॥ ५५ ॥

कष्टं तपस्वी मृगशावकोऽयं
तीव्रेण मुग्धः स्मरलुब्धकेन ।
वराङ्गनावागुरया कटाक्ष-
कूटावपाती सहसा निवद्धः ॥ ५६ ॥

སྐད་ཅིག་དེ་བསམས་ཐུག་པ་མཁས་པ་ཡིས།
 བྱ་ཡི་ཡིད་ཀྱི་ནིམ་འགྱུར་དབྱེག་པའི་སྐད།
 འདོད་པའི་ལག་འགྲོས་དུག་བདང་ཡུལ་ལ་ནི།
 མཛོན་འདོད་འཛིན་པ་དེ་ལ་པས་སྦྱས་པ།

57

བྱ་དེ་དང་སྒྲིང་ཆེ་སྦས་ལེགས་པ་མིན།
 དེ་ནི་བྱད་མེད་ཡིད་སྦྱིས་ལག་འགྲོའི་ས།
 དར་སྒྲིང་མོངས་པ་ཤིན་དུ་མི་བཟད་པའི།
 རྗེས་ཆགས་དུག་གི་གདུང་བ་ནིམ་པར་འཛིན།

58

མིག་སྒྲན་ནག་པོ་བརྟེགས་ཆགས་ན་རྒྱང་གི།
 རྒྱར་མིག་རྟོན་པོས་སྤྲུག་པའི་སྦྱེ་བོ་དག།
 སྦྱོན་བཅས་བྱད་མེད་ལག་པའི་ཞགས་པས་བསྐྱམས།
 འཁོར་བའི་བཙོན་ར་དག་དུ་བྱ་ངན་བྱེད།

59

ཀྱན་མོངས་ཀྱི་མར་ཐུག་པའི་སྤྲིད་པ་དག།
 སྦྱོན་གྱི་དབྱུག་སྤྲུག་གྱུར་གསལ་བྱེད་པ།
 སྐད་ཅིག་མཐའ་ཅན་མཛེས་མའི་སྒྲོག་དག་གིས།
 བལ་ཆེ་སྦྱིས་བྱ་མཚོག་དུ་སྦྱན་པར་བྱེད།

60

क्षणं विचिन्त्येति मुनिर्मनीषी
मनोविकारं तनयस्य हर्तुम् ।
तमब्रवीत् कामभुजङ्गमुत्तं
विषं वहन्तं विषयाभिलाषम् ॥ ५७ ॥

न पुत्र साधुः स महर्षिस्तनुः
सा स्त्री मनोजन्मभुजङ्गभूमिः ।
तत्र क्षतस्तीव्रतरानुराग-
विषव्यथामेव विभर्त्ति मूढः ॥ ५८ ॥

जनाः प्रसक्ताञ्जनकालकूटै-
र्विद्धाः सुतीक्ष्णैस्तरुणीकटाक्षैः ।
शोचन्ति येषिद्भुजपाशबद्धाः
संसारकारासदने सद्दोषाः ॥ ५९ ॥

घनस्य संमोहमलीमसस्य
भवस्य मध्ये कुटिलाः स्फुरन्त्यः ।
कुर्वन्ति कान्तातडितः क्षणान्ताः
पुंसां वियोगे भृशमन्धकारम् ॥ ६० ॥

བྱད་མེད་ནིམས་ནི་བྱ་ངན་གྱིས་པའི་གཉིན།
 སྤྱོ་ཞིང་བཟྱལ་བྱེད་དྲུག་གི་འཁྲི་ཤིང་སྟེ།
 རྩོངས་པའི་ཤ་ཟ་ཆེན་མོ་འདི་དག་གིས།
 ཀུན་དུ་རིག་པའི་འཇིག་རྟེན་དག་ལྷན་མིན།

61

བྱད་མེད་མིག་རྒྱར་གདུང་བྱེད་རྒྱལ་ཏུ་ནི།
 རྟོན་པོ་གང་གིས་སེམས་ལ་མ་རྒྱག་པ།
 ཆོག་ཤེས་ཀྱིས་མཛེས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་དུ།
 གནས་པའི་དམ་པ་འདི་དེ་ནིལ་དུ་གནས།

62

ཞེས་པ་དབེན་པའི་ཆོག་ནི་དེ་དང་དེས།
 བ་ཡི་འབད་པས་རབ་དུ་རྟོགས་པར་བྱས།
 འདོད་པ་དང་ལྷན་མཛེས་སྤྲུག་བདུང་བ་ཡིས།
 བློ་པར་འབྲུལ་པ་དེ་ནི་རྟོགས་མ་གྱུར།

63

དེ་ནས་ཉིན་གཞན་སྒྲ་ཆོགས་བྱ་བ་བྱས།
 ཐུབ་པ་འབྲས་བྱ་ཡམ་ཤིང་ལེན་དུ་སོང་།
 མི་དབང་བྱ་མོ་འཛོལ་ཞེས་ལྷན་པ་ནི།
 གཞིན་ཏུ་ཆགས་པ་བྱེད་དུ་སྦྲར་ཡང་འོངས།

64

एताभिरुत्सेककुटुम्बिनीभि-
रुन्मादमूर्च्छाविषवस्त्ररौभिः ।
स्त्रीभिर्महामोहपिशाचिकाभिः
संस्पृश्यमानः कुशली न लोकः ॥ ६१ ॥

स्वस्थास्त एते निवसन्ति सन्तः
सन्तोषकान्तेषु तपोवनेषु ।
सन्तापनं स्त्रीनयनान्तशल्यं
येषां शितं चेतसि नावसन्नम् ॥ ६२ ॥

इति प्रयत्नाज्जनकेन तैस्तै-
र्विवेकवाक्यैः प्रतिबोध्यमानः ।
नाबुध्यतासौ मदनान्वितेन
लावण्यपानेन विघूर्णमानः ॥ ६३ ॥

अथापरेद्युर्विहितस्वकृत्ये
मुनौ फलेध्माहरणे प्रयाते ।
लीलावती लोभयितुं कुमारं
नरेन्द्रकन्या पुनराजगाम ॥ ६४ ॥

འབངས་མའི་ཚོགས་ནིས་ཆེས་འབྲང་འཁྲི་ཤིང་ནི།

མེ་ཏོག་འཛུམ་ལྷན་དག་གིས་དཔལ་བསྟན་ཅིང་།

ལུས་ཅན་ལུས་མེད་གསར་མཚུངས་དུ་གཅིག་ཅན།

འགྱུར་བས་མཐོ་བའི་ལུས་ལྷན་བདེན་པས་བྱིན།

65

བདག་གི་བསྟི་གནས་དཔག་བསམ་ཤིང་རྩེ་ལས།

འབྲང་བའི་འཁྲི་ཤིང་གིས་དགའ་ལྷ་ལ་འོས།

ལྷ་བར་ཁྱིད་ཀྱིས་སྤྲུམ་ཞེས་བརྗོད་ནས་དེས།

དེ་ནི་གང་གྲ་དག་གི་ངོགས་སྤྱི་ཁྱེད།

66

དེས་དེར་རིན་ཅན་རབ་འབར་འདབ་མ་བཟ།

གསེར་གྱི་འཁྲི་ཤིང་མེ་ཏོག་འབྲས་བྱ་དགའ།

གྲུ་ཡི་བརྒྱུང་བའི་བཅོས་མ་ནིས་བདེགས་ནས།

དགའ་བ་ལ་བཞིན་བདེ་བའི་གནས་ལ་འཛོགས།

67

འཁོར་བ་དང་མཚུངས་ཟོལ་གྱི་བསྟི་གནས་དེར།

རྩེ་བའི་གྱུན་ལ་དེ་ནི་རབ་དུ་བྱིར།

དེ་ཉིད་ཤེས་པ་མིན་ཡང་ཆགས་རྩལ་གྱིས།

འཛུམ་བོ་ཅན་བཞིན་བར་རྒྱ་མིར་བྱིན།

68

दासीगणेनानुगता लतानां
पुष्पस्मितानां श्रियमाश्रयन्ती ।
साङ्गं नवानङ्गमिवैकशृङ्ग-
मासाद्य हृष्टा विवभौ नताङ्गी ॥ ६५ ॥

दिव्योचितं कल्पलताग्रलम्बि-
फलाभिरामं रुचिराश्रमं मे ।
द्रष्टुं त्वमेहीत्यभिधाय सा तं
निनाय तीरं त्रिदशापगायाः ॥ ६६ ॥

स तत्र रत्नोज्ज्वलचिचपत्र-
सुवर्णवल्लीफलपुष्परम्यम् ।
नौभिर्धृतं कृत्रिममाकलय्य
सुखाश्रमं हर्षमिवारुरोह ॥ ६७ ॥

संसारतुल्येन हृतः स तेन
सरित्प्रवाहे कपटाश्रमेण ।
अज्ञाततत्त्वोऽप्यनुरक्तवृत्ति-
वाराणसीं प्रीतिमिवाससाद ॥ ६८ ॥

དེ་ཡི་ས་གཞི་དབང་ཆེན་ཀྱང་ཤུ་ཡིས།
 རིན་ཅིན་རིན་ཐང་ཆེ་ལྷན་གྱིལ་སར་བྱིན།
 ཐུབ་དབང་ནིས་སྤྱི་གཏམ་ལ་བཤད་པ་ཡིས།
 མཐོ་རིས་གནས་ནི་མིག་ལམ་གྱུར་པར་སེམས།

69

དེ་ནས་རབ་དཔའ་གྱིས་པ་ས་ཡི་དབང་།
 སྐྱབ་ཤེས་ཆོག་ས་དེ་ལ་རི་དྲགས་མིག་།
 གཡས་སྒྲོར་བསྒྲོར་བ་དོ་ཤལ་གཡོ་ལྷན་མ།
 བྱ་མོ་རེ་བརྗོགས་པའི་དཔལ་གྱིས་བྱིན།

70

མི་དབང་ཐུ་མོ་ལག་པར་ལག་བཀོད་ཅིང་།
 བག་མའི་བསྐྱེད་རྗེས་མེ་ལ་ནིས་པར་བཀོད།
 དེར་ནི་གཞིན་ནུ་ཁྱོ་གྲོས་གཞན་པ་མེད།
 སྤྱིན་སྤྱིག་ནིས་པ་གཞན་དག་ཡིན་པར་སེམས།

71

དཔའ་སྤྱོད་ཆེ་དང་སྤྱོད་པའི་ཉམས་གྱིས་པ།
 གྱིལ་པོས་གྲུས་པས་རབ་དུ་མཆོད་པ་དེས།
 བདུལ་ཞུགས་དུལ་ལྷན་ཉིད་དུ་དེར་འདུག་ནས།
 རྒྱུང་མ་དང་འགྲོགས་རང་གི་ནགས་མཐར་སོང་།

72

अवाप्य काश्यस्य स राजधानीं
महीमहेन्द्रस्य महार्हरत्नाम् ।
मेने मुनीन्द्रैः कथितं कथासु
स्वर्गाङ्गणं दृष्टिपथं प्रयातम् ॥ ६६ ॥

ततः प्रमोदाकुलितः क्षितीश-
स्तस्मै मृगाक्षीं विधिना विधिज्ञः ।
प्रदक्षिणावर्त्तविलोलहारां
ददौ सुतां पूर्णमनोरथश्रीः ॥ ७० ॥

नरेन्द्रकन्याकरसक्तपाणि-
र्विवाहद्व्यावहितं हुताशम् ।
अमन्यतानन्यमतिः कुमार-
स्तत्राग्निहोत्रस्य परं प्रकारम् ॥ ७१ ॥

महेत्सवोत्साहरसाकुलेन
सम्पूज्यमानः प्रणयेन राज्ञा ।
स्थित्वा तपःसंयत एव तत्र
जायासखः स्वं प्रययौ वनान्तम् ॥ ७२ ॥

རྒྱང་མའི་གྲོགས་བཅས་དབེན་པར་བགོད་པ་དེ།

མ་མ་རི་དྲགས་མོས་མཐོང་རབ་དགའ་སྟེ།

ཐུབ་པའི་དྲིན་ལས་མི་ཡི་ཆོག་ཐོས་པས།

གང་ནས་ཁྱོད་ཀྱི་ཐུང་མེད་འདི་ཞེས་སྒྲུས།

73

དེ་ལ་རབ་བདུད་དེ་ཡིས་གྲུས་སྒྲུས་པ།

མ་མ་བདག་གི་མཛེས་ལྷན་གྲོགས་མོ་འདི།

རབ་འབར་མེ་ཡི་དཔང་ཅན་གྲོགས་མེད་ཀྱིས།

འདོད་པར་བྱ་བའི་གཟུགས་ཅན་འབད་པས་ཐོག།

74

ཅས་སྒྲུས་བག་མ་ལ་སོགས་གཏམ་མི་ཤེས།

མོངས་པ་དེ་རིག་རི་དྲགས་མོ་དེ་ཡིས།

ཁྱོ་ཡི་བདུལ་ཞུགས་དཀའ་ཐུབ་ཅན་ནམས་ཀྱིས།

དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་དགའ་དུ་དལ་གྱིས་ཁྱིད།

75

ཆོས་རྗེས་འགོ་འདི་ཁྱོད་ཀྱི་ལྷན་ཅིག་སྟེད།

འདི་ཡི་བདག་པོ་ཁྱོད་ཅས་མ་ལུས་པ།

བག་མའི་སྟོད་རྩྭ་དག་གི་བཤད་པ་དེ།

ཐོས་ནས་རྒྱང་མ་དགའ་མ་ཉིད་དུ་རིག།

76

जायाद्वितीयं विजने भ्रमन्तं
दृष्ट्वा मृगौ तं जननी प्रहृष्टा ।
मुनिप्रसादात्तमनुष्यवाचा
कुतस्तवेयं ललनेत्युवाच ॥ ७३ ॥

स तां प्रणम्य प्रणयाद्भाषे
मातर्ममायं द्युतिमान् वयस्यः ।
प्राप्तः प्रयत्नात् स्पृहणीयरूपः
सख्येन दीप्तानलसाक्षिकेण ॥ ७४ ॥

इति ब्रुवाणं तमवेत्य मुग्धं
मृगौ विवाहादिकथानभिज्ञम् ।
पतिव्रतानामथ तापसीनां
तपोवनं सा शनकैर्निनाय ॥ ७५ ॥

धर्म्मानुगा ते सहचारिणीयं
पत्नी त्वमस्याः पतिरित्यशेषम् ।
विवाहवृत्तं कथितं स ताभिः
श्रुत्वा प्रियामेव विवेद जायाम् ॥ ७६ ॥

ཡབ་ནི་འོད་སྤངས་ཀྱིས་ཀྱང་དགའ་བ་ཡིས།

བག་མའི་ཚེས་ནི་ཉི་ཤེས་བསྟན་པ་བསྐྱབས།

དེར་བདུད་དེ་ཡི་ཚོག་གིས་ཆུང་མར་བཅས།

གྲོས་པོ་གྲུལ་པའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་དུ་སོང།

77

སྤྱིང་སྟོབས་རབ་འབར་ཞི་བའི་ལམ་བརྟན་པ།

གོན་པོ་དེ་ཡི་རང་གནས་ལ་དབང་བསྐྱར།

གྲུལ་ཕྱན་ཅོད་པན་ངལ་གསོའི་གནས་དེ་ཡིས།

མ་ལུས་སྤྱ་གཞི་དག་ནི་རབ་དུ་བསྐྱངས།

78

དབང་ཕྱག་སྤྲོས་པས་སྟོབྱེས་ཟིལ་ས་སྟན།

དབེན་པའི་ཚེས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལས་འབྱུངས་ཤིང་།

གོན་པོ་བྱ་དང་ཚ་བོ་མང་ལྟན་དེ།

རབ་དུ་བྱུང་བས་བཞི་བ་འདོད་པར་གྱུར།

79

ཐུབ་གཞོན་དྲ་གཅིག་ལྟན་པར་གང་གྱུར་དེ།

ང་ཉིད་པད་ལྟན་དེ་ཡང་གྲགས་འཛིན་ས།

དེར་ཡང་སྤྱི་བ་གཞན་གྱི་བག་ཆགས་ལས།

བདག་ལ་ཆགས་པའི་སྤྲད་དུ་མངོན་པར་སྟོར།

80

पित्रा प्रहर्षादपि काश्यपेन ।

विवाहधर्मे विहितोपदेशः ।

प्रणम्य तं तद्वचसा जगाम

पुरीं सभार्यः श्वशुरस्य राज्ञः ॥ ७७ ॥

दृष्ट्वेन तेन स्वपदेऽभिषिक्तः

सत्त्वोज्ज्वलं शान्तिपदं श्रितेन ।

शशास सामन्तकिरीटकोटि-

विश्रान्तपादः स महीमणेषाम् ॥ ७८ ॥

ऐश्वर्यमोहानाभिभूतबुद्धि-

धर्मस्वभावात् स लसद्विवेकः ।

जरान्वितोऽभूद्दुपुत्रपौत्रः

प्रव्रज्यया शान्तिपथाभिकामः ॥ ७९ ॥

योऽभूत् कुमारो मुनिरेकशृङ्गः

सोऽहं नलिन्येव यशोधरा सा ।

अद्यापि जन्मान्तरवासनास्या

विशोलनायैव ममाभियुक्ता ॥ ८० ॥

རང་གི་སྤྱི་བ་གཞན་གྱི་གཏམ། གྱུ་ལ་བས་ཉི་བར་བསྐྱགས་པ་འདི།

ཐོས་ནས་དག་སྒྲོང་དེ་དག་ནི་མས། ཐམས་ཅད་ཡ་མཚན་ལྷན་པར་གྱུར། 81

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་
བརྟེན་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་དུ་གཅིག་པའི་རྟོགས་བརྟེན་པའི་ཡལ་
འདབ་མྱེ་དུག་ཅུ་ཙྰ་ལྔ་པའོ།

निजजन्मान्तरकथां जिनेनेत्युपवर्णिताम् ।

आकर्ण्य भिक्षवः सर्व्वे बभूवुस्ते सविस्मयाः ॥ ८१ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
एकशृङ्गावदानं नाम पञ्चषष्टितमः पल्लवः ॥

निजजन्मान्तरकथां जिनेनेत्युपवर्णिताम् ।
आकर्ण्य भिक्षवः सर्व्वे बभूवुस्ते सविस्मयाः ॥ ८१ ॥
इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
एकशृङ्गावदानं नाम पञ्चषष्टितमः पल्लवः ॥

निजजन्मान्तरकथां जिनेनेत्युपवर्णिताम् ।
आकर्ण्य भिक्षवः सर्व्वे बभूवुस्ते सविस्मयाः ॥ ८१ ॥
इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
एकशृङ्गावदानं नाम पञ्चषष्टितमः पल्लवः ॥
निजजन्मान्तरकथां जिनेनेत्युपवर्णिताम् ।
आकर्ण्य भिक्षवः सर्व्वे बभूवुस्ते सविस्मयाः ॥ ८१ ॥
इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
एकशृङ्गावदानं नाम पञ्चषष्टितमः पल्लवः ॥
निजजन्मान्तरकथां जिनेनेत्युपवर्णिताम् ।
आकर्ण्य भिक्षवः सर्व्वे बभूवुस्ते सविस्मयाः ॥ ८१ ॥
इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
एकशृङ्गावदानं नाम पञ्चषष्टितमः पल्लवः ॥

CHAPTER LXVI.

གཞིན་ཀྱི་སྒྲུབ་དང་གསལ་མཁན་གྱི་རྟོགས་བཞིན།

འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་སྦྱིས་བུའི་ལས་ལས་གྱི་བ་མ་བཞིན།
ལུས་ལ་ལྷན་ཅིག་སྦྱོར་འདི་ངེས་པར་མི་མཚན་དེ།
ལུས་འདི་ཡོངས་བསྐྱར་བའི་ཡི་མཐའ་མར་མི་བྱིན་ཅིང་།
མགྲོགས་པར་ཐོས་པ་དག་ལ་ནི་མ་པར་འཆད་མི་འགྱུར།

1

ལྷས་བྱིན་གྱིས་ནི་དོ་འཕངས་དེ། ཞབས་མཐོབ་སྒྲུབ་ནས་ཁྲག་བྱུང་བའི།
གྱུ་མཚན་དག་སྦྱོང་ནི་མས་གྱིས་དྲིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་དེར་བཀའ་སྤྱུལ། 2

མི་རྒྱུ་ཁོན་ནི་དྲན་པ་ལས། སྦྱིས་པའི་ལས་ཀྱི་ནི་སྦྱིན་དག།
གང་གི་བདག་གི་ཀྱང་པ་ཡི། མཐོ་བོ་ཡོངས་སྒྲུབ་པ་ཉིན།

3

ལྷ་ལོན་དག་དུ་བྱོང་བྱུང་ནི། ཀ་བི་ལུར་སྦྱོན་ས་གཞི་སྦྱོང་།
བདེན་དང་ཚུལ་ལ་ཡང་དག་བཞིན། བདེན་པར་དགའ་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་།

4

སྦྱི་གྱི་ཡང་དག་བསྐྱར་འོས་པ། དེ་ཡི་བཅུན་མོ་མཚན་ཉིད་བཟང་།
མཚན་ཉིད་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། མཚོད་སྦྱིན་དག་གི་ཡོན་བཞིན་གྱུར།

5

षट्षष्टितमः पल्लवः ।

कविकुमारावदानम् ।

नायाति कायपरिवृत्तिशतैर्विरामं
विच्छेदमेति न जवेन पलायितस्य ।
लङ्घ्या न नाम वपुषः सहचारिणीयं
छायेव कर्मसरणिः पुरुषस्य लोके ॥ १ ॥

देवदत्तशिलापातपादाङ्गुष्ठक्षतास्तृजः ।
कारणं भगवान् पृष्टो भिक्षुभिस्तानभाषत ॥ २ ॥

श्रूयतां येन दुर्वारवैरस्मरणजन्मना ।
मम कर्मविपाकेन पादाङ्गुष्ठः परिक्षतः ॥ ३ ॥

पञ्चालेषु महीपालः काम्पिल्ये नगरे पुरा ।
अभूत् सत्यरतो नाम संश्रयो धर्मकर्मयोः ॥ ४ ॥

बभूव लक्षणा नाम पत्नी तस्य सुलक्षणा ।
प्रजासंरक्षणार्हस्य यजनस्येव दक्षिणा ॥ ५ ॥

ཕྱི་ལས་དེ་ལ་བྱ་མེད་ཚོ། དེ་ལིས་གསོལ་བདབ་ས་ཡི་བདག།

བྱ་དོན་གཉིད་བས་ལུས་འཕགས་ས། ཚོས་བཟང་ཞེས་པ་ཁབ་དུ་སྒྲངས།

6

ཁྱོ་ལིས་བག་ས་སྒྲངས་པའི་ཚོ། མཚན་ཉིད་ཅན་ལ་བྱ་བཅས་ཏེ།

དོན་མེད་ཅུན་མ་ཐོབ་པ་ཡིས། ཇེས་སྤྱ་འགྱོད་པ་དག་ཀྱང་བརྒྱང།

7

དེ་ནི་མ་ཐུད་པ་ཞེས་བྱ། གཞིན་ལྷན་པ་ནི་རབ་དུ་དགྱེས།

རིག་གནས་དུལ་བ་ཕྱན་ཚོགས་ཤིང་། སྤྱ་ཙམ་བསྟན་བཅོས་མཚོན་མཐར་ཕྱིན།

8

དེ་ནས་ཚོས་བཟང་མངལ་དག་དང་། ལུན་པའི་ཚོ་ན་གྱུལ་པོ་འདས།

ཚོས་པ་ཀུན་ལ་ལུས་ཅན་གྱིས། བསམ་པ་བདོན་གྱི་ལུས་མི་བདོན།

9

དེ་ནས་དེ་མཐར་ཁློན་ནི་མས་ཀྱིས། གྱུལ་ཕྱན་སྒྲང་པོའི་ལྷགས་ཀྱ་ནི།

གསར་པ་བཞིན་དུ་གང་གྱུར་པ། མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་བྱ་དབང་བསྐྱར།

10

གང་ལྷགས་བ་ལང་དུ་ཚེ་ལྟར། བྱ་བྱ་གཞན་གྱི་མི་ཤེས་པ།

ཁློན་པོ་ཆེན་པོ་བ་སྒྲང་དུ། ཞེས་པ་དེ་ཡི་མཛའ་བོར་གྱུར།

11

དུས་ཀྱི་ཚོས་བཟང་བཅའ་བ་ཡི། མཚན་ས་དང་ཉེ་བར་གྱུར་པ་ན།

མཚན་མཁན་མདུན་ན་འདོན་དག་གིས། མངལ་གྱི་མི་བདག་མཐར་བྱེད་སྤྱོད།

12

དེ་ནས་ཁློན་པོའི་ཚོག་གིས་ནི། བྱིས་པ་སྤྱེས་ཆོ་གསོད་པ་ལ།

དེ་ཡི་པོ་བྱང་སྤྱང་འོས་པ། མཚོན་གྱི་སྤྱོད་ལུན་གྱུལ་པོས་བསྐྱོས།

13

दैवात्तस्यामपुत्रायां पुत्रार्थी पृथिवीपतिः ।

सुधर्म्मां नाम वैदेहीमुपयेमे तयार्थितः ॥ ६ ॥

पत्यौ कृतविवाहेऽथ लक्षणासूत दारकम् ।

मिथ्या सपत्नीलाभेन पश्चात्तापमुवाह च ॥ ७ ॥

सोऽभूदलोलमन्त्राख्यः कुमारः पितुरौसितः ।

विद्याविनयसम्पन्नः कलाशास्त्रार्थपारगः ॥ ८ ॥

सुधर्म्मायां सगर्भायामथ राजा व्यपद्यत ।

सर्व्वारम्भस्थिराशानां देहिनां नो स्थिरा तनुः ॥ ९ ॥

अमात्यैरभिषिक्तोऽथ तस्यान्ते लक्षणासूतः ।

नवाङ्कुश इवाभूद् यस्तीक्ष्णः सामन्तदन्तिनाम् ॥ १० ॥

गोविषाणाभिधस्तस्य महामात्यः प्रियोऽभवत् ।

गोशृङ्गकुटिला यस्य नीतिर्न ज्ञायते परैः ॥ ११ ॥

प्रत्यासन्ने सुधर्म्मायाः कालेन प्रसवावधौ ।

गर्भं नृपान्तकं प्राह निमित्तज्ञः पुरोहितः ॥ १२ ॥

अथ मन्त्रिगिरा राजा जन्मक्षणवधे शिशोः ।

तदन्तःपुररक्षार्हानादिदेशोद्यतायुधान् ॥ १३ ॥

དེ་དག་གཤམ་ནས་ཆོས་བཟང་ཡང་། སྒྲོན་པོ་ཆེན་པོ་བ་སྤྲང་རྩ།
རང་འདོད་བཞིན་དུ་བྱེད་པ་ལས། འིན་དུ་སྒྲུབ་ནས་སྒྲུབས་སུ་སོང་། 14

དེ་ཡི་ཇེ་པའི་ཆུང་མ་ཞེས། བསྟན་དེས་བྱ་ཡི་འཇིགས་པ་ལ།
བྱ་ནི་ཡང་དག་སྒྲིམ་པ་དག། ཉ་པ་ནྟམས་ཀྱི་ཁང་པར་བཞག། 15

དེ་ཉིད་ནས་ནི་བྱ་མོ་དག། དེ་ཡིས་སྤངས་ནས་རབ་བསྟན་པ།
གཤམ་ནས་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། མཚན་མཁན་ཆོག་ནི་བདེན་མིན་བཟུང་། 16

ཉ་པའི་བྱིས་དུ་བྱིས་པ་དེས། རིག་པ་བཟོ་གནས་སྒྲུ་ཙེལ་དག།
དེ་དེ་ཐོས་པ་གང་ངེས་ན། སྒྲོ་ལྟན་གཞིན་ཏུ་སྒྲུབ་དངགས་མཁན། 17

བྱིས་པ་ནྟམས་དང་ལྟན་ཙེལ་དེར། ལས་དུ་ཅེད་མའི་གོང་བྱིར་བྱས།
གྱུལ་པའི་ཅེད་འཇོ་ཡོངས་འདྲིས་ལ། དབྱང་ཆེན་དེ་ནི་ནྟམ་པར་ཅེ། 18

དེར་ནི་མཚན་མཁན་མདུན་ན་འདོན། འདོད་དགའ་དག་དུ་འོངས་པ་ཡིས།
དེ་མཐོང་མི་བདག་ལ་བྱོགས་དེ། གུས་པར་མངོན་པར་འདོད་པས་སྒྲུས། 19

སྒྲུ་གཙུག་ཉ་པའི་ཁང་པར་ནི། གང་གིས་བྱོད་ཀྱི་གྱུལ་སྤིད་དང་།
སྒོག་དག་འཕྲོག་པར་སྤར་བརྩེད་པའི། གཞིན་ཏུ་བདག་གིས་མཐོང་བར་གྱུར། 20

འདི་ཐོས་མི་བདག་ཁྲིམ་པ་ཡིས། གཞན་པའི་ས་ལ་རབ་སྒྲུད་དེ།
སྒྲོན་པོ་ཆེན་པོ་བ་སྤྲང་རྩ། ཡང་དག་པོས་ནས་རབ་སྒྲུས་པ། 21

तद्विज्ञाय सुधर्मापि सत्त्वस्ता शरणं ययौ ।
महामात्यं विधातारमिव स्वच्छन्दकारिणम् ॥ १४ ॥

प्रभुभार्य्येति सा तेन निर्दिष्टतनयाभिधा ।
सज्जातं सुतमत्याक्षीत् कैवर्त्तानां निकेतने ॥ १५ ॥

तत एव समानीतां तथा कन्यां प्रदर्शिताम् ।
ज्ञात्वा निमित्तिकवचः सत्यं मेने न भूपतिः ॥ १६ ॥

धीमान् कविकुमारास्थः स कैवर्त्तगृहे शिशुः ।
लेभे यतस्ततस्तास्ता^१ विद्याशिल्पान्विताः कलाः ॥ १७ ॥

स तत्र बालकैः सार्द्धं क्रीडानगरकृत्यथि ।
राजकेलीपरिचयैर्विजहार महाभुजः ॥ १८ ॥

यदृच्छयागतस्तत्र नैमित्तिकपुरोहितः ।
तं दृष्ट्वा नृपमभ्येत्य वभाषे भक्तिसम्मतः ॥ १९ ॥

देव कैवर्त्तसदने मयादृष्टः कुमारकः ।
य एव कथितः पूर्वं राज्यप्राणापहस्तव ॥ २० ॥

श्रुत्वेति नृपतिः कोपात् निर्भत्स्यापरमातरम् ।
गेविषाणं समाह्वय महामात्यमभाषत ॥ २१ ॥

ཀྱེ་མ་བདག་གི་ཐེ་ཚོམ་ལ། ཅི་བ་འཛིན་པ་རབ་གཡེལ་བ།

ཁྱོད་ཀྱི་གྱུ་ལ་སྤིང་ཆུ་གཏོར་ལ། བྱ་བཞིན་དཔལ་བདང་སྒྲོམས་བྱས།

22

ཁྱོད་ཀྱི་སྒོ་ལ་སེམས་བཀོད་པ། བདག་ནི་བདེ་བར་གཉིད་གྱུར་དེ།

དེ་རིང་སྒོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི། རིས་གྱི་གངང་གི་གནས་དག་བཞུགས།

23

བདག་གི་མཐར་བྱེད་སྤྲུམ་པའི་མངལ། ཉེ་བ་དག་ལ་ཡོངས་གཏད་ནས།

རབ་དུ་དགའ་བས་གཞན་བའི་མ། རིས་པར་ཉི་མ་བགྲང་བར་བྱེད།

24

ད་དུང་དེ་ནི་གསུང་བའི་ཐབས། རིགས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པར་མཛོད།

སེན་མོས་ཆོད་པའི་དུས་ཀྱི་ནི། སྤྱི་ལོ་ལྷན་ཀྱང་ཉུམ་མི་འགྱུར།

25

རྗེ་བོ་ཡུལ་ལ་ཁོར་ཞོར་དང་ཚོང་། སྒོགས་དང་དབྱང་གྱིས་སྤྱང་བྱེད་པ།

དེ་ཡི་སྒྲུབ་དུ་རང་བཞིན་ལས། སྒོན་པོའི་རང་བཞིན་ཤིན་དུ་བསྐྱིང་།

26

སྒོན་པོ་གདུང་བ་ཞི་བྱེད་བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་དྲིལ་དུ་པན་པ་སྒྲོམ།

ཉན་ནི་དུ་ལ་བའི་ཚུལ་ལྡན་གྱིས་པའི་བདུལ་ཞུགས་དག་ནི་རིས་པར་འཛིན།

མཛོན་འདོད་འབྲས་བྱ་ཐོབ་པས་གྲུབ་པ་དག་ནི་འབྲས་ལ་ལ་རབ་དུ་སྒྲོན།

ཡོངས་འབྲིས་དག་ཅིང་གྱུ་ཆེ་ས་བདག་ནོམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་དག་གིས་ཐོབ། 27

ལྷུང་དུ་རབ་ལྷི་ཚོམ་པ་ཡིས། བྱིས་པ་འདི་ནི་ནོམ་པར་ཆོས།

དུས་དང་བྲལ་བའི་འབད་པ་ནི། རིས་སྤྱུག་དུང་བྱེད་འབབ་ཞིག་ཡིན།

28

अहेवतावलेपेन भवता मम संशये ।

राज्याब्धिकर्णधारेण नौरिव श्रीरूपेक्षिता ॥ २२ ॥

त्वन्मतिन्यस्तचित्तस्य सुखं निद्राभवन्मम ।

सैवाद्य प्राणसन्देहज्वरतन्द्रीपदं श्रिता ॥ २३ ॥

गूढगर्भं परित्यज्य कैवर्त्तेषु मदन्तकम् ।

प्रहृष्टापरमाता मे गणयत्येव वासरान् ॥ २४ ॥

अद्यापि तद्वधोपाये त्वया यत्कर्विधीयताम् ।

नखच्छेद्ये कुठारोऽपि कालेनायाति कुण्डताम् ॥ २५ ॥

रक्षति स्वामिराध्वार्थं दुर्गमिचवलोदयम् ।

अमात्यप्रकृतिस्तस्मात् प्रकृतिभ्यो गरीयसी ॥ २६ ॥

व्यसनशमनध्यानासक्ताः सदा हितजापिनः

प्रणिधिनियतव्यक्ता भक्तिव्रताः किल मन्त्रिणः ।

अभिमतफलप्राप्त्या सद्यः प्रदर्शितसिद्धयः

शुचिपरिचयोदाराः पुण्यैर्भवन्ति महीभुजाम् ॥ २७ ॥

तूष्णं गुरुतरारम्भैर्दार्ढ्यकोऽसौ विदार्यताम् ।

कालहीनप्रयत्नो हि पञ्चात्तापाय केवलम् ॥ २८ ॥

ཞེས་པ་གྱུ་ལ་བོས་ཡང་དག་བཞེན། སྒྲུབ་གྱི་བཏང་སྒྲོམས་སྤྱངས་པའི་སྒྲོམ།
སྒྲོམ་པོ་སྤྱང་པོ་ར་དང་ནི། ཡིང་དེའི་ཚོགས་དང་ལྷན་ཅིག་སོང།

29

ཚོས་བཟང་གིས་ཀྱང་གནས་སྐབས་དེར། བྱ་ནི་གསང་ནས་བོས་བྱས་དེ།
གྲོས་དེ་དེ་ལ་ནོས་པར་བཤད། འགྲོ་བར་མཛོད་ཅེས་དེ་ལ་སྒྲུབ།

30

མ་ཡིས་གཙུག་གི་ནོར་བྱིན་ནས། བཏང་པ་དེ་ནི་རིངས་པས་འབྱུགས།
རིན་ཅན་གྱིས་བཟྱུན་འགྲོ་བ་དག། སྒྲོམ་པོ་ཡིས་ནི་རིང་ནས་མཐོང།

31

གྱུ་ལ་པོའི་བྱ་དེ་གསང་ནས་ནི། བྲོས་པ་འདི་ཉིད་མ་ཡིན་ནས།
ཞེས་བརྗོད་དེ་ཡིས་དེ་གསང་སྤྲད། དབྱང་གི་སྒྲོམ་འགྲོ་བ་པོ་བསྐྱེད།

32

མཁྱོགས་པས་དེ་དག་ལ་འབྲེལ་གྱིང། རི་དྲགས་ལྷར་མཁྱོགས་རིང་བཟོད་དེ།
ཙམ་པ་ཀ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ལྷ་ཡི་གནས་ཀྱི་ཆུ་ལ་བྱིང།

33

དེ་ནས་མཐོང་ཉམས་དེ་ཡི་ཚོ། སྒྲོམ་པོ་ཆེན་པོ་འབད་ལྷན་པར།
ཇེས་སྤྱ་དེ་ནི་བཙལ་བའི་སྤྲད། པ་དྲ་ཀ་ཞེས་ཉན་ནི་བཏང།

34

དེ་ནས་གཙུག་གི་ནོར་བྱ་ཡི། མཐུ་ཡིས་ཆུ་ནི་རིངས་བྱས་ཤིང།
ལྷ་ཡིས་གཞིན་ཏུ་དབྱུགས་སྤྱང་ནས། འདུག་ཅིག་ཅེས་པ་རབ་དུ་སྒྲུབ།

35

གྱུ་ལ་སྤྲས་ལ་ཤོས་ཀྱང་པ་ཡིས། གྱི་ལྷན་ས་གཞི་མཐོང་བྱུར་ནས།
ལྷ་ཡི་གནས་ན་གནས་པ་དག། པ་དྲ་ཀ་ཡིས་དེ་ལ་བརྗོད།

36

इति राज्ञा समादिष्टः पूर्वोपेक्षाविलक्षणीः ।

गजवाजिरथानीकैरमात्यः सहितो ययौ ॥ २६ ॥

अचान्तरे सुधर्माऽपि गूढमाह्वय पुत्रकम् ।

तन्मन्त्रितं निवेद्यास्मै गम्यतामित्युवाच तम् ॥ ३० ॥

दत्त्वा चूडामणिं मात्रा स विस्मृष्टस्वराकुलः ।

व्रजन् दूरादमात्येन दृष्टो रत्नविभूषितः ॥ ३१ ॥

राजपुत्रः स एवायं नूनं गूढं पलायते ।

इत्युक्त्वास्य वधायोग्रान् स सेनाग्रानचोदयत् ॥ ३२ ॥

जवेन धावतां तेषां मृगवेगः स दूरगः ।

चम्पकास्थस्य नागस्य ममज्ज भवनाम्भसि ॥ ३३ ॥

दृष्टनष्टे ततस्तस्मिंस्तमन्वेष्टुं प्रयत्नवान् ।

पदकाख्यं महामात्यः पश्चाच्चारं विस्मृष्टवान् ॥ ३४ ॥

चूडामणिप्रभावेण संस्तम्भितजलं ततः ।

नागः कुमारमाश्रयास्य स्थीयतामित्यभाषत ॥ ३५ ॥

विलोक्य राजपुत्रार्हपादमुद्रावतीं भुवम् ।

स्थितं नागस्य भवने पदकस्तमस्रचयत् ॥ ३६ ॥

དེ་ནས་ཀླུ་ཡི་དབང་པོའི་གནས། ཀུན་ནས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ནི།
 རྫོན་པོ་ཆེན་པོས་ས་བདག་བཀའ། བཀྱེད་ས་ཅན་དབང་ལ་རབ་དུ་བསྒྲུབས། 37

ལག་འགྲོ་བྱིད་ཀྱི་ཁང་པ་ནི། བདག་གིས་དུལ་གྱིས་ཁངས་པར་བྱ།
 ཚུན་ཆོ་བོ་ཁྲིམ་པ་ཡིས། ཐང་དང་གཙོང་རོང་དག་དུ་བྱེད། 38

རང་ཉིད་ལག་འགྲོའི་ཡོངས་སྤྱོད་དབང་། བཀའ་ཏེ་འཆད་པར་མི་འདོད་ན།
 གྱུལ་པོའི་གྱུལ་པོ་མི་མན་པ། གྱུལ་པོའི་བྱ་ནི་ཡོངས་སུ་བྱོང་། 39

དེ་སྐད་དེ་ཡིས་སྤྲི་གསུམ་པ་ན། མཚན་མོའི་དུས་སུ་ཀླུ་ཡིས་ནི།
 བྱུང་བར་གྱུལ་པོའི་བྱ་བཏང་སྟེ། སྟོག་ཆགས་ནི་མས་ནི་འཛིགས་དབང་གྱུར། 40

དེ་ནས་གྱུལ་སྤྲི་རབ་བསྐྱེད་ས་ཏེ། འཁྱུད་མཁན་དག་གི་ཁང་པར་གནས།
 ཀྱང་པ་བཀོད་བའི་གྱུ་དག་གིས། བ་ཏ་ཀ་ཡིས་ཉེ་བར་མཚན། 41

དེ་ནས་རྫོན་ཆེན་ཡོངས་པའི་ཆོ། དེས་འཛིགས་འཁྱུད་མཁན་དག་གིས་ཀྱང་།
 གོས་ཀྱི་ཁྱུང་གྱི་ནང་བཅུག་ནས། འཆུག་དོགས་མཐའ་ཏུ་ཡོངས་སུ་བཏང་། 42

དེ་ནས་ཀྱང་ནི་གསང་སྟེ་སོང་། དེ་ནི་ཆོ་མཁན་ཁང་པ་ན།
 བཀུལ་སྒྲན་ཏུས་ཀྱང་མི་བདག་བྱ། དུས་ལ་སྟོན་ཅིང་རབ་དུ་གནས། 43

དེར་ཡང་བསྐྱང་དུ་དག་ནི། ཀྱང་པའི་གྱུ་ཡིས་རྗེས་འབྲང་བ།
 དབྱུང་གི་འཁོར་ལོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ལས་ནི་ཡང་དག་བག་གསུམ་པའི་ཆོ། 44

अथ नागेन्द्रभवनं परिवार्य समन्ततः ।

अश्रावयन्महामात्यः पार्थिवान् फणीश्वरम् ॥ ३७ ॥

पांशुभिः पूरयाम्येष भवनं ते भुजङ्गम ।

जलं स्थलं स्थलं श्वभ्रं करोति कुपितः प्रभुः ॥ ३८ ॥

भुजङ्गीभागविच्छेदं न चेदिच्छसि तत् स्वयम् ।

अहितं राजराजस्य राजपुत्रं परित्यज ॥ ३९ ॥

इति सन्तर्जितस्तेन नागस्तूर्णं क्षपाक्षणे ।

तत्याज राजतनयं भयभोग्या हि जन्तवः ॥ ४० ॥

प्रच्छन्नं राजपुत्रोऽथ रजकावसथे स्थितः ।

चरणन्यासमुद्राभिः पदकेनापलक्षितः ॥ ४१ ॥

ततः प्राप्ते महामात्ये रजकेनापि तद्गयात् ।

वस्त्रभारान्तरगतः परित्यक्तस्तटान्तरे ॥ ४२ ॥

गूढं ततोऽपि गत्वासौ कुम्भकारनिवेशने ।

तस्थौ योद्धुं समर्थोऽपि कालाकाङ्क्षी नृपात्मजः ॥ ४३ ॥

तत्रापि गोविषाणेन पादमुद्रानुसारिणा ।

महता बलचक्रेण सन्निरुद्धेषु वर्त्मसु ॥ ४४ ॥

ས་བདག་བྱ་ནི་གོ་ས་དག་གིས། གཞིན་གས་ཤིང་མེ་དྲོག་འབྱེང་བས་མཚན།
ཆོང་དང་བཅས་ཆོ་མཁན་གྱིས། རོ་ཡི་ཟོལ་གྱིས་དབེན་པར་དོར། 45

དབེན་པར་མགྲོགས་པས་འགྲོ་བྱེད་པ། དེ་ཡི་ཆེས་གྱི་འབྱེང་བ་དག།
སོང་བའི་ཆེས་སྤུ་སོང་གྱུར་པས། རྒྱུན་པོ་ཆེན་པོ་མགྲོགས་པར་འོངས། 46

ཀྱན་དུ་ཡོངས་སྤུ་མི་གཏོང་ཞིང་། ལས་བཞིན་དུ་ནི་ཆེས་འབྱེང་བ།
འཚོལ་བའི་འལ་དུ་བ་གྱིས་གཟུང་བ། རྒྱུན་པོ་གདུག་པས་དེ་མཐོང་གྱུར། 47

མགྲོགས་ལས་གཡང་ས་ས་བརྩིས་དེ། གཡང་ས་ཆེན་པོར་ལྷུང་གྱུར་ནས།
འབྲི་ཤིང་ཤིང་སྐམ་ཆོགས་དག་ལ། གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཆགས་པར་གྱུར། 48

མི་བཟད་གཡང་ས་གཅོད་དག་དུ། ལྷུང་བ་དེ་མཐོང་རྒྱུན་པོ་ཡིས།
གཙུག་གི་ནོར་བུ་ཡང་དག་ལྷངས། སོང་ནས་གྱུལ་པོ་དག་ལ་བཤད། 49

གནོད་ཕྱིན་ཨ་ཚ་ལ་ཞེས་བ། གཡང་སར་གནས་པས་གཞིན་ཏུ་ཡང་།
བསྐྱེད་ས་དེ་འདབ་ཆགས་བཞིན་དུ་ནི། ས་ལ་ཕྱིན་ཅིང་གི་མ་གྱུར། 50

བྱ་ནི་ལྷུང་ཕྱིས་ཆོས་བཟང་དག། རང་ཉིད་འཆི་བ་འཚོལ་བ་ནི།
ལྷ་མོ་ནོར་ས་གྱི་ཁྱིད་ཀྱི་བྱ། འཚོ་ཞེས་བཟློང་ནས་རབ་དུ་བསྐྱེད་ས། 51

གཞིན་ཏུ་ཡང་སྤྱག་མིག་ནོན་པོ་ཡིས། རོ་བའི་གཞི་ནི་ཉམས་བྱས་ཤིང་།
ལྷུང་པོའི་ཁྱག་གིས་བྱོས་པ་ཡིས། མི་བཟད་སྤྱག་ལྷན་ནགས་སྤུ་ཞུགས། 52

वस्त्रैराच्छादितः पुष्पमालाङ्कः क्षितिपात्मजः ।
त्यक्तः कुलालैः साक्रन्दैः शवव्याजेन निर्जने ॥ ४५ ॥

जवेन व्रजतस्तस्य विजने पदपङ्क्तिभिः ।
गतिं मत्वा महामात्यस्तूर्णं पश्चात् समाययौ ॥ ४६ ॥

असंत्यक्तः स सर्व्वं कर्मणेवानुसारिणा ।
अन्वेषणश्रमार्त्तेण दृष्टः क्रुद्धेन मन्त्रिणा ॥ ४७ ॥

वेगादगणितश्वभ्रः स पपात महावटे ।
लग्नचूडामणिः शुष्कलताविटपसङ्कटे ॥ ४८ ॥

तं दृष्ट्वा पतितं मन्त्री विषमे श्वभ्रकोटरे ।
चूडामणिं समादाय गत्वा राज्ञे न्यवेदयत् ॥ ४९ ॥

कुमारोऽप्यञ्जनाख्येन यक्षेण श्वभ्रवासिना ।
रक्षितः क्षितिमासाद्य पश्चिवन्न व्यपद्यत ॥ ५० ॥

सुधर्म्मा पतितं श्रुत्वा पुत्रं स्वं निधनैषिणी ।
सुतस्ते जीवतीत्युक्त्वा रक्षिता दिव्ययोषिता ॥ ५१ ॥

कुमारोऽपि खरव्याघ्रखुरक्षुण्णशिलातलम् ।
गजासृङ्गसशार्दूलदारुणं वनमाविशत् ॥ ५२ ॥

དེ་ནི་རྡོ་རྗེ་པ་མིག་སེར་ཅན། ཞེས་པ་ཡིས་ནི་རབ་བཤད་དེ།

ལས་ནི་ཐོབ་པའི་སྐྱེས་བུ་དག། ལུས་ཀྱན་བཅད་པ་མཐོང་བར་གྱུར། 53

དེ་མཐོང་སྒྲིང་རྒྱེས་པ་ཡི། མི་བདག་བྱ་ཡིས་རབ་དུ་བྱིས།

ཁྱིད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱེད་གནས་སྐབས་འདི། མི་མེད་ནགས་སྤྱ་ཅི་ཡིས་ཐོབ། 54

དེས་སྤྱེས་རིང་པོ་མིན་འདི་ན། གཏུམ་པོ་གཏུམ་པོའི་སྤྱོད་ཚུལ་ཅན།

བཟོད་དཀའ་སྤྱད་ས་ཞེས་པ། སྐྱེས་བུ་ནོམས་ཀྱི་མཐར་བྱེད་གནས། 55

དེ་ལ་དུང་གི་ཁ་ཞེས་པ། བྱི་ནི་འཛིགས་སྤྱ་རུང་བ་ཡོད།

ལས་གནས་མཐའ་དག་གང་མཐོང་བ། གདོན་མི་ཟ་བར་ནོམ་འཛོམས་པ། 56

དེ་ཡི་སྤྱོད་ཚུལ་རྒྱང་གྱུར་པ། ཡུད་ཅམ་འཛོ་བའི་སྤྱུག་མ་ཅན།

བདག་གི་གནད་བསྐྱེད་ཟུག་རྒྱུ་རྩེ་འདི། ཡན་ལག་བཅད་ལས་ཡང་དག་སྐྱེས། 57

གཏུམ་པོ་ཉིན་གུང་གཏུང་བའི་ཆོ། གཏུག་པ་དུང་གི་ཁ་དག་གིས།

མགྲིན་པ་རབ་བཅད་དོན་མཐུན་གྱི། བླག་ནི་དྲི་ལ་འཐུང་བར་བྱེད། 58

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཆོག་ཐོས་ནས། བརྩེ་བས་ཡིད་ནི་སྤྱུག་གྱུར་ཅིང་།

མཆོན་དང་བྲལ་བ་གྱུ་ལ་པོའི་བྱ། ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་རབ་དུ་བསམས། 59

དྲག་པོ་གཏུ་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་ཅན། དེ་ནས་གཏུམ་པོ་འོངས་གྱུར་དེ།

སྤྱོགས་སྤྱ་མིག་གིས་སྤྱག་གི་ནི། བླག་གི་ཟེར་མ་འཕེན་པ་བཞིན། 60

तत्र पिङ्गलकास्थेन लुब्धकेन निवेदितम् ।
मार्गमासाद्य पुरुषं कृत्तगात्रं व्यलोकयत् ॥ ५३ ॥

विलोक्य जातकरुणस्तं पप्रच्छ नृपात्मजः ।
केनेमां वैशसावस्थां नीतोऽसि विजने वने ॥ ५४ ॥

सोऽब्रवीन्नातिदूरेऽत्र चण्डालश्चण्डचेष्टितः ।
निवसत्यन्तकः पुंसां सुदासो नाम दुःसहः ॥ ५५ ॥

तस्य शङ्खमुखो नाम सारमेयोऽस्ति भीषणः ।
पान्यास्थिशकलाकीर्णा येनैता विहिता दिशः ॥ ५६ ॥

तज्ज्ञोचरच्युतस्येयमङ्गच्छेदसमुद्भवा ।
मुहूर्तशेषजीवस्य व्यथा मे मर्मशातिनौ ॥ ५७ ॥

क्रुद्धशङ्खमुखोत्कृत्तकण्ठानां सार्थगामिनाम् ।
मध्याह्नतप्तश्चण्डालः सदा पिवति शोणितम् ॥ ५८ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा राजपुत्रो निरायुधः ।
किं करोमीति कृपया प्रदध्यौ बिद्धमानसः ॥ ५९ ॥

अथाजगाम चण्डालश्चण्डकोदण्डमण्डलः ।
दिक्षु क्षिपन्निव दृशा वाराहवधिरच्छटाः ॥ ६० ॥

དེ་ཡི་ངོས་སུ་བྱི་ཡང་མཐོང་། སོག་ལེ་ལྷར་ཚུ་བ་སོ་དང་ལྷན།

གསར་བའི་བག་གིས་བསྐྱོས་པ་ཡི། སྤེར་མའི་ཅེ་མོས་ས་ལ་འབྱད། 61

རི་དྲགས་ནོམས་ཀྱི་ཡན་ལག་འཛེམས། གཡག་ནོམས་དག་ནི་བྱིས་པའི་གཏོན།

ཅེ་སྤྱང་ནོམས་ཀྱི་རིགས་ཀྱི་ནད། བག་ནོམས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་རིམས། 62

གདུམ་པོའི་ཕྱོགས་སུ་ལྷུང་བ་ཡིས། བྱེད་པོས་ནགས་ཀྱི་ལམ་དུ་ནི།

འཛོ་བ་དག་གི་ངལ་དུ་བ་བཞིན། རིགས་ལྷན་གདུག་པ་ཅན་དེ་སྤྱལ། 63

འགྲོན་པོའི་ཆུང་མ་གསར་དུ་ནི། ཡུག་སའི་གདུང་བསྐྱབ་བྱེད་དེའི།

རྒྱ་ཞེས་གླར་གླར་སྒྲ་དག་གིས། བསེ་ཅུ་དུས་མ་ནོམ་པར་འབྱོས། 64

ཤིན་དུ་གདུམ་པོ་ཆོད་པ་ཡིས། བདེ་ཡི་མངོན་དུ་འོང་བ་དེ།

མཐོང་ནས་ས་སྐྱོང་བྱ་ཡིས་ནི། སྐྱ་ཅ་ར་ཡི་ཤིང་ལ་འཛེགས། 65

ཤིང་ལ་འཛེགས་པ་དེ་མཐོང་ནས། ནི་བའི་བར་དུ་མདའ་དྲངས་ཤིང་།

གདུམ་པོས་གདུག་པ་དྲང་གི་ཁ། དེ་ནི་གསོད་ལ་མངོན་ཕྱོགས་བྱས། 66

འཕྱར་སྒྲ་གདུག་པའི་མིག་དེ་ཡིས། མདའ་དང་བྱི་ཡི་མཆེ་བ་ལྷར།

ནོ་བའི་ཚིག་གིས་སྤྲག་པ་ཡི། གྱུ་ལ་པོའི་བྱ་ཡིས་རབ་བསམས་པ། 67

ཀྱི་མ་གྱུ་ལ་པོའི་གྱུ་ལ་པོ་ཡིས། གཡུ་ལ་དུ་སྒྲོ་བ་དང་ལྷན་པ།

མཆོན་མད་བདག་ལྷས་འཛེག་པ་འདི། བྱེད་པོ་དག་གི་ནོམ་པར་སྤྱལ། 68

तत्पार्श्वे क्रकचक्रूरदशनः श्लाघ्यदृश्यत ।

प्रत्यग्रशोणितासक्तनखकोटिस्ततावनिः ॥ ६१ ॥

अङ्गभङ्गः कुरङ्गाणां चमराणां गलग्रहः ।

शृगालानां कुलव्याधिः शूकराणां क्षयज्वरः ॥ ६२ ॥

मातङ्गपक्षपातेन विधिना वनवर्त्मनि ।

क्रौर्यदर्पः स सिंहानामायास इव निर्मितः ॥ ६३ ॥

तस्याध्वन्यवधूनव्यवैधव्यविधिवेधसः ।

हृङ्कारघर्घरारावैर्दुद्रुवुः खड्गिधेनवः ॥ ६४ ॥

तमभिद्रुतमत्युग्रचण्डालक्षोभसंज्ञया ।

दृष्ट्वा रुरोह भूपालस्तनुरामलकद्रुमम् ॥ ६५ ॥

तं वीक्ष्य पादपारुढमाकर्णोत्तृप्तसायकः ।

क्रुद्धः शङ्खमुखं चक्रे चण्डालस्तद्वधोन्मुखम् ॥ ६६ ॥

शरश्वदंष्ट्रातीक्ष्णाभिर्वाग्निरुद्धतवादिना ।

विद्धः क्रूरदशा तेन राजस्तनुरचिन्तयत् ॥ ६७ ॥

अहो निरायुधस्यार्थं वेधसा मम निर्मितः ।

राजराजरणोत्साहयोग्यस्य वपुषः क्षयः ॥ ६८ ॥

སྒྲིབ་ངན་པ་གྱུ་མེད་ཀྱིས། དགྲ་འདི་ཐུལ་བར་གྱུར་པ་ནི།
མཛེའ་བས་མ་ཡིན་སྒྲིབ་པས་མནི། མཛོད་མིན་ཡོན་ཏན་གྱིས་ཀྱང་མིན། 69

ངེས་པར་དཔུལ་བའི་གནས་དག་ནི། འདི་ཡི་མདུན་ན་བསྐྱེད་བྱས་པ།
མིའི་ཀེང་རུས་འཕྲིང་བ་ཅན། བགས་ཀྱིས་གཞིར་བ་དུ་སྒྲིབ། 70

གང་དུ་གྱུལ་རིགས་གཙུག་གི་ཞོར། གྱུལ་པོ་རྒྱ་བའི་རིགས་སུ་སྒྲིབ།
བྱི་འམ་གཏུས་པོའི་བྱ་དག་གིས། མཛོན་མེད་བདག་ནི་གསོད་པར་བྱེད། 71

ནམ་ཀུན་ངེས་པར་མི་གཡོ་ཞིང་། སྒྲིབ་འི་མཐར་ཐུག་གནས་གྱུར་པ།
སྒྲིབ་བྱའི་དོན་དང་འགལ་འགྱུར་བ། སྒྲིབ་གྱི་ལས་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། 72

དམན་པའི་བྲ་བ་དག་ལ་སྒྲིབ་བྱག་ཅི་མིན་ཡོན་ཏན་སྒྲུབ་གྱིས་མིན།
འཛིག་དེན་རབ་མང་སྒྲིབ་གྱིས་གང་སྒྲིབ་ཤིན་དུ་ཆུང་བ་དག།
རིང་ནས་ཤིན་དུ་གསལ་བར་མཐོང་ནས་མཚུབ་མོ་དག་གིས་སྒྲིབ་བྱེད་པ།
ཀུན་ལས་མཐོ་བས་རང་རིགས་རྒྱ་བ་དེ་ཡི་སྒྲིབ་པར་མ་གྱུར་ཅིག། 73

དེ་ལྟར་མེས་ས་དཔའ་དེ་ཡིས་ནི། མི་བཟད་སྒྲིབ་གི་ཐེ་ཚོམ་ལ།
བདག་ཉིད་ཉམས་པས་བྱས་དག་ནི། འཛིངས་པས་འཛིགས་པ་ཡོངས་མ་གྱུར། 74

སྒྲིབས་དེར་ཐུབ་པ་རིག་པ་འཛིན། མ་ཐར་ཡིས་ལྷ་མིག་གིས།
དེ་ཡི་གནས་སྒྲིབས་མི་བཟད་པའི། ཉོན་མོངས་ཅན་ཞེས་བཅེ་བ་ཡིས། 75

न स्नेहेन न दानेन न मानेन गुणेन वा ।

अयं निष्कारणरिपुर्निजतामेति दुर्जनः ॥ ६६ ॥

नरकं नियतावासमस्य सज्जीकृतं पुरः ।

नरकङ्कालमालिन्यो वदन्ति वनभूमयः ॥ ७० ॥

क्व जन्म राजचन्द्रस्य वंशे क्षत्रशिरोमणेः ।

शुनश्चण्डालपुत्राद्वा निःशस्त्रस्य बधः क्व मे ॥ ७१ ॥

सर्व्वथा निश्चलायैव जन्मपर्यन्तशालिने ।

पुरुषार्थविरुद्धाय नमः प्राक्तनकर्मणे ॥ ७२ ॥

न च्छिद्राली न च गुणततिर्गण्यते जाल्मजाले

सर्व्वान्नया स्वकुलशशिनस्तस्य जन्मैव माभूत् ।

दोषं दोषप्रचयवसतिर्दर्शयत्येव दूरात्

यस्याङ्गुल्या तनुतरमतिव्यक्तमालोक्य लोकः ॥ ७३ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य विषमे प्राणसंशये ।

अभून्मानस्ययादेव न शरीरस्ययाद्भयम् ॥ ७४ ॥

अचान्तरे दिव्यदृशा ज्ञात्वा विद्याधरो मुनिः ।

माठरः कृपया तस्य तीव्रक्लेशवतीं दशाम् ॥ ७५ ॥

མཁའ་དང་རལ་གྱི་འགྲོགས་པ་ཡི། ཡོན་ཏན་གཅིག་ཉིད་ཉེན་བྱེད་ཅིང་།
ལག་ན་ཤུབས་མེད་རལ་གྱི་ཅན། མཁའ་ཡི་ལས་ནས་ཡང་དག་འོངས། 76

ཁྲིས་གིང་གིན་དུ་སྤྲུག་པའི་མིག། འཇིགས་རུངས་ལུས་ཅན་དེ་འོངས་དེ།
གདུས་པོའི་བྱ་དང་དྲུང་གི་ནི། ཁ་ཡི་མགོ་དག་རབ་དུ་བཅད། 77

དེ་ནས་རང་གི་གནས་སུ་བྱིད། མི་བདག་སྤྲུལ་དེ་དབྱུགས་སུ་རྒྱུ་ནས།
རྩོམ་ལ་ཆེ་དང་ལྷན་ཅིག་དེས། སྤྲུལ་འདི་རིག་པ་དེ་ལ་བྱིན། 78

དེ་ནས་ཐུབ་པ་དེ་ལ་ལྷུས། ཁྲིས་ལྷན་གྱི་ལ་སྤྲུལ་གྱི་ལ་སྤྲུལ་ནི།
བཞེད་ཅིང་དགྲ་ལས་གྱི་ལ་འདོད་པས། ཀླ་པུ་ལས་ནི་དལ་གྱིས་སོང་། 79

དེ་ཡིས་དེར་ནི་གར་མཁན་མ། ཡིད་འཕྲོག་དགའ་མའི་གཟུགས་བྱས་ནས།
ཡིད་འོང་གར་སྤྲུལ་དེ་དང་དེས། སྤྲོད་པའི་འཇིག་རྟེན་ཆོས་པར་བྱས། 80

དེ་ཡི་གར་དང་རྫོས་གར་དག། མཁས་པ་མི་བདག་གིས་ཐོས་ནས།
རྫོན་པོ་དང་བཅས་རང་ཉིད་ནི། རྫོས་གར་ཁང་པར་ལྷ་ཅུ་སོང་། 81

དེ་ཡི་དེ་ནི་སྤྲུལ་ཅན་གྱིས། ཅེ་དགའ་ཡིད་འོང་དེ་དག་མཐོང་།
མཛེས་མའི་གཟུགས་སུ་གཡོ་མེད་ནི། བདུད་ཅི་ལེན་དུ་འོང་བ་བཞིན། 82

དེ་ཡི་གར་སྤྲུལ་མཛེས་སུ་གཡ། གོས་པར་དབྱད་ནས་འཇིན་མ་འཇིན།
འཇི་སྤྲུལ་བྱང་ཞིང་ཕྱོས་བྱུང་པས། རྫོན་པོའི་གཙོ་ལ་རབ་སྤྲུལ་པ། 83

व्योममार्गेण निष्कोषखङ्गपाणिः समाययौ ।
नभोनिस्त्रिंशयोर्मैत्रीमेकरूपां प्रदर्शयन् ॥ ७६ ॥

सोऽभ्येत्य भीषणतनुः क्रोधकूरतरेक्षणः ।
चण्डालसूत्रेनाश्विच्छेद शिरः शङ्खमुखस्य च ॥ ७७ ॥

अथ स्वमाश्रमं नीत्वा तमाश्रास्य नृपात्मजम् ।
स तस्मै प्रददौ मायाविद्याः सह महर्द्धिभिः ॥ ७८ ॥

ततस्तं मुनिमामन्त्र्य मानी शत्रुजिगीषया ।
राज्यकामः शनैः प्रायात् काम्पिल्यं पार्थिवात्मजः ॥ ७९ ॥

स तत्र नर्तकीरूपं कृत्वा रतिमनोरमम् ।
ललिताभिनयैस्तैस्तैः पौरलोकमतोषयत् ॥ ८० ॥

श्रुत्वा नरपतिस्तस्य कैशलं नृत्यवाद्ययोः ।
स्वयं द्रष्टुं सहामात्यैः प्रययौ नाट्यमण्डपम् ॥ ८१ ॥

स तत्र कैशिकी-लीला-ललितं तं व्यलोकयत् ।
अमृताहरणायतं कान्तारूपमिवाच्युतम् ॥ ८२ ॥

तस्याभिनवसौन्दर्यं विचार्य धरणीधरः ।
शृङ्गारास्वादनक्षीवः प्रधानामात्यमब्रवीत् ॥ ८३ ॥

ཀྱེ་མ་མཛེས་སྒྲུབ་ཀྱན་རྟོགས་ཤིང་། བསྐྱུགས་ལོས་ལུས་མཛོག་ལྷན་པའི་ལུས་།
ངོ་མཚར་གར་སྒྲུབས་ལྷན་པ་ནི། བདག་ཅག་ནམས་ཀྱི་ཡིད་འཕྲོག་བྱེད། 84

མཐོ་རིས་དོ་རའི་ཅིད་འཛོམས་ན། མེན་ཀ་དེ་འདི་མིན་ནས།
གཞིན་ཏུ་གསར་པའི་ཚོན་རིས་དང་། དབྱིབས་མཛེས་འདི་ནི་གཤམ་འོང་། 85

འབྱུང་བག་ཤིན་ཏུ་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་གྱིས་སྤྲོས་ནི་མ་བུ་མཛེས་པའི་རིས་པ་ཡི།
ཚོགས་ནམས་ཉིད་ཀྱིས་ཉམས་སུ་བྱུང་བྱ་ཉམས་ནམས་ངས་པར་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ཞིང་།
རྟོགས་པའི་དབྱུང་སུ་སྒྲུ་ཡི་འབྱུང་གྱིས་ཡང་ཡང་རབ་དུ་དང་བསྐྱབ་བྱེད་པ།
རྩེ་ཡང་དག་བསྐྱུགས་པས་ཉེ་བར་སྤྲོས་པའི་རྒྱུས་གར་ཀྱེ་མ་ཡིད་དག་འགྲུགས། 86

སྐད་ནི་བརྟུན་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་ཆོ་ཡིད་འོང་བྱུང་མང་སྤྲོ་ཡིས་དགའ་ལྷན་པ།
སྤྲོ་བྱེད་མ་གསལ་བར་འབྱེད་པས་འདར་ཞིང་གཤམ་ལྷན་འོག་བག་མཛེས་སྒྲུབ་
རི་མའི་བྲོགས།

གསར་པོར་བརྟུན་ལ་མཛོན་བྲོགས་མི་འཕྲོགས་ཡིད་འོང་སྒྲུབས་དང་ལྷན་པར་སྐྱེག་
པར་སྤྲོས།

གཟུགས་བཟང་སྤྲོས་མ་བྱུང་ནི་སྐྱེག་ཅིང་རོལ་པའི་བསྐྱུག་པས་སྤྲོས་པ་ཀྱན་ཏུ་བརྟེན། 87

ཞེས་ཏེ་དེ་གདོང་ཆུ་སྐྱེས་ལ། མིག་བཀོད་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི།
བཞིན་གྱི་རྩལ་གྱིས་བྲན་པ་ཡི། འདོད་པའི་ཀྱང་འཕྱང་ཡང་དག་སྐྱེས། 88

དེ་ལ་ཆོ་མ་མེད་ཉིན་མའི་མཐར། རིན་ཅེན་ཡོངས་རྟོགས་བྱིན་ནས་ནི།
པོ་བྲང་འཁོར་གྱི་ནང་སོང་ལྟེ། མི་ཡི་བདག་པོས་བདག་ཉིད་བསམས། 89

अहो सम्पूर्णलावण्या धन्या वरतनोस्तनुः ।

इयं हरति नश्चेतश्चिवाभिनयशालिनी ॥ ८४ ॥

इयं सा मेनका नूनं स्वर्गरङ्ग-विलासिनी ।

अन्यथा नवनेपथ्या कुतः कान्तेयमाकृतिः ॥ ८५ ॥

भावा भव्यतरस्वभावरचना वैचित्यचारुक्रमैः

आस्वाद्यस्य रसस्य सङ्गततया निष्पादनायोद्यताः ।

निष्पन्नस्य मुहुः प्रसाधनविधिर्मध्ये ध्रुवो^१ गीतिभिः

संमूर्च्छन्मुरजोपरञ्जितमहो नाद्यं मनः कर्षति ॥ ८६ ॥

वाणी पाद्यपरिग्रहे^२ परिलसद्बीणास्वनामोदिनी

सत्त्वव्यक्तिविभक्तिकम्पतरला तालोन्मुखी मेखला ।

आहार्यं रचयत्यहार्यरुचिरं सौन्दर्यरेखासखी

तन्वया लास्यविलासशिष्यकलनां भूयुग्ममासेवते ॥ ८७ ॥

इति तद्वदनाम्भोजन्यस्तनेत्रस्य भूपतेः ।

उद्दययौ वदनस्वेदसिक्तौ मदनपादपः ॥ ८८ ॥

दिनान्ते रत्नसम्पूर्णं दत्त्वास्यै पारितोषिकम् ।

अन्तःपुरोदरं गत्वा तामेवाचिन्तयन्नृपः ॥ ८९ ॥

ལམ་མཐོང་མཐོང་གྱིས་བཞིན་བདེན་མེད་བཞུགས། བཅོས་མཐོང་འདོད་ལྡན་མ་ཡིས་ནི།
ས་བདག་དེ་ཡི་ནང་དག་ཏུ། རྣམ་པར་གནས་ཤིང་སྒྲིངས་པར་བྱས། 90

འདོད་པས་གཟིར་བ་དེ་ཡིས་དེ། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་བྱིས་ཏུ་བོས།
ཡོངས་སུ་གྱུར་པའི་འགལ་བ་ལ། འཆི་བར་འདོད་ནི་མས་ཆགས་པར་བྱེད། 91

གྲགས་པ་མེ་དོག་ནི་མ་བཟུའིང་། སྤེ་ཚན་གསུམ་གྱི་འབྲས་བྱ་ཅན།
མི་བདག་ལྷོན་པ་ནི་མས་དག་གིས། དབང་པོ་མ་བསྐྱལ་ས་སྤུ་རེ་ཡིན། 92

སྒྲིང་པོ་ལྷོས་སུ་ཆགས་པ་བྲག་པོའི་དབང་ཏུ་གྱུར་པ་ལ།
གཤམ་དེ་སྒྲིང་མེ་དེ་ཡིས་སྒྲིངས་པའི་བསྐྱལ་བ་མ་བྱིན།
ཡོངས་ལྷོགས་སྤྱོད་པས་བྱང་པའི་དོན་མཐུན་ཡོངས་སུ་དགྲུས་བྱས་པ།
བྱ་ཡི་མགོན་པོ་སྒྲིང་པའི་གཤམ་ལ་ངས་པར་སྒྲིང་བ་མིན། 93

དེ་ནས་དལ་གྱིས་གྱུལ་ཁབ་ཏུ། བྲག་པོའི་སྤྱོད་པོ་འདུན་པ་ཡི།
ལྷོས་སུ་འཇུག་པས་བསྐྱལ་པའི་སྤྱོད། བཅོས་མཐོང་བྱད་མེད་རབ་ཏུ་བཅུག། 94

དཔེན་པར་བདེན་པ་བདང་བྱས་ཤིང་། གསང་བ་མངོན་པར་འདོད་དེ་ལ།
དུས་ནི་མཐོངས་མཐོང་གྱིས་བཞུགས་དག་གིས། མགུལ་ནས་འཛིན་ལ་མངོན་ཕྱོགས་གྱུར། 95

དེ་ནས་གཉིད་ནི་རིང་པོའི་སྤྱོད། གསུམ་པས་མལ་སྤྱོད་འཇིགས་དེ་ལ།
གཞིན་ཏུ་གས་མཁན་མ་ཡི་གཞུགས། སྤངས་ནས་འབྲལ་ལ་རབ་སྤྱོད་པ། 96

असत्यरूपा तस्यान्तर्विश्रान्ता क्लृप्तकामिनी ।
चक्रे संसारमायेव वामा मोहं महीपतेः ॥ ६० ॥

आनिनाथ स तां स्वैरं सदनं मदनातुरः ।
परिणामविरोधीनि स्पृहयन्ति मुमूर्षवः ॥ ६१ ॥

यशःपुष्पप्रकाराणां चिवर्गफलशालिनाम् ।
परशुष्टपट्टश्याणामिन्द्रियाणामनिग्रहः ॥ ६२ ॥

नैवावटे पतति पातिनि यूथनाथः
सम्पूर्णदानपरिपूरितभृङ्गसार्थः ।
सा बन्धकी यदि करोति न कुञ्जरस्य
गाढानुरागविवशस्य विमोहदीक्षाम् ॥ ६३ ॥

ततः स्वैरं गृहं राज्ञश्चेटकैः क्लृप्तकामिनी ।
छन्दानुवृत्तिभिर्मूढैर्विनाशाय प्रवेशिता ॥ ६४ ॥

विविक्ते त्यक्तधैर्यस्य तस्य गाढाभिलाषिणः ।
बभूव कान्तारूपेण कालः कण्ठग्रहोन्मुखः ॥ ६५ ॥

ततस्तं दीर्घनिद्रायै शय्यामारूढमादरात् ।
विहाय नर्तकीरूपं कुमारः सहसाब्रवीत् ॥ ६६ ॥

ཁྱོད་ཀྱི་མེངས་སྤྱོད་ལ་ཆགས་ཤིང་། སྤྱན་རྒྱུ་མཛེས་ལ་ལྟོས་མེད་པས།
ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་བྱ་བྱལ་སྤྱོད་ནི། གཅིག་ཤུ་ཡིས་ནི་ཇི་ལྟར་སྤྱོད་༥ 97

མི་བཟད་ཉེ་མོངས་ཅུ་གཏོར་དུ། སྤྱོད་མེད་ང་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་འཕངས།
དེ་ཡི་ལེ་ལན་སེམས་བྱེད་བདག། རང་གི་ལས་ནི་སྤྱོད་བས་ཐར་༥ 98

ཞེས་བཞེད་དེ་ཡིས་མི་བདག་བཅིངས། རྒྱལ་སྤྱོད་རབ་དུ་རྒྱས་པ་ཐོབ།
སྤྱོད་པོ་འི་ཆོགས་ནི་དབྱུགས་ཤུང་མྱེ། སྤྱོད་ལྷན་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱས༥ 99

གནས་ཐོབ་དེ་ཡི་རང་ཉིད་ཀྱིས། གཞོད་པ་དྲག་པོ་སེམས་བྱེད་ཅིང་།
སྤྱོད་བཅེ་མེད་ཁྱོ་བ་ཡིས། མི་ཡི་བདག་ལ་དོ་བ་འཕངས༥ 100

སྤྱན་རྒྱ་བསད་པས་ཆགས་པ་ཡི། བྲག་དང་སྤྱུགས་བཞིན་དཔལ་འབྱོར་དེ།
སྤྱོད་ནས་གཞོན་ལྷ་སྤྱོད་དངགས་མཁན། ལུས་ཀྱི་མཚུག་དུ་དབྱལ་བར་སོང་༥ 101

དེ་ཉིད་ང་ཡིན་སྤོང་ཐུག་ཡོང། ལས་ཀྱི་སྤྱིག་པ་དེ་སྤྱོད་ནས།
སྤྱིག་པ་ཟད་མེད་ད་ལྟ་ཡང་། ཀྱང་བའི་མཐོ་བོ་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་༥ 102

སྤྱོད་པའི་འཁོར་མོར་རིམ་གྱིས་ཡོངས་འདྲིས་རྒྱུད་དག་གིས་ནི་སྤྱོད་བྱས་ཤིང་།
ཕྱི་ནས་སྤྱོད་དང་ཅུ་དང་ཤིང་དང་དོ་ཡི་སྤྱོད་པོ་འི་དབྱུགས་སྤྱོད་ཀྱང་༥
སྤྱོད་ཆོགས་རེ་ཡི་ཡོ་བྱེད་ལུས་ཀྱི་སྤོད་ནི་དེ་དང་དེ་སྤྱོད་དེ།
སྤྱོད་བྱའི་ལས་ཀྱི་ལྷག་མ་སྤྱོད་པ་གཞོད་པ་ཡིས་ཀྱང་གཏོང་མི་འགྱུར་༥ 103

भोगलुब्धेन भवता आतृप्तेहानपेक्षिणा ।
सहभोग्यमिदं राज्यं कथमेकेन भुज्यते ॥ ६७ ॥

निर्दोषः क्लेशजलधौ क्षिप्तोऽहं विषमे त्वया ।
स्वकर्मयोगादुत्तीर्णस्तत्प्रतीकारचिन्तकः ॥ ६८ ॥

उक्तेति बद्धा नृपतिं प्राप्तं राज्यमवाप्य सः ।
लुब्धप्रशमनं चक्रे जनताश्वासनेन सः ॥ ६९ ॥

स संप्राप्तपदस्तीव्रं चिन्तयन् स्वपराभवम् ।
शिलां प्रभाते चिक्षेप नृपतेर्मन्युनिष्कृपः ॥ १०० ॥

तां आतृबधसंसक्तरक्तसिक्तामिव श्रियम् ।
भुक्त्वा कविकुमारोऽपि देहान्ते नरकं ययौ ॥ १०१ ॥

सोऽहं वर्षसहस्राणि भुक्त्वा तत्कर्मपातकम् ।
प्रक्षीणकिल्बिषोऽप्यद्य पादाङ्गुष्ठे परिक्षतः ॥ १०२ ॥

जन्मावर्त्तक्रमपरिचयैः सन्ततैः पच्यमानम् ।
पश्चाद्यातं स्थलजलतरुग्रावगर्भान्तरेऽपि ।
तैस्तैर्नानारसपरिकरैः कायपात्रे स्वभुक्तम् ।
कल्पापायैरपि न पुरुषः कर्मशेषं जहाति ॥ १०३ ॥

དེ་སྐད་སྐྱེ་བ་གཞན་གྱི་སྟོད། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས་ཐོས་ནས།

དག་སྟོང་ཀུན་གྱིས་ལས་ཀྱི་རྒྱར། བགོམ་པར་བྱ་བ་མིན་པར་ངས། 104

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བརྗོད་པ་

དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་གཞིན་ནུ་སྟེན་དངགས་མཁན་གྱི་

རྟོགས་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་དྲུག་ཅ་ཅ་དྲུག་པའོ།

इत्यन्यजन्मचरितं श्रुत्वा भगवतोदितम् ।

अलङ्घ्यां मेनिरे सर्व्वे भिक्षवः कर्मसन्ततिम् ॥ १०४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कविकुमारावदानं षट्षष्टितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་རྒྱུ་ཅུ་བདུན་པ།
དག་འདུན་སྤངས་ཀྱི་དོགས་བརྫོད་ནི།

དགོ་འདུན་སྒྲུངས་ཀྱི་རྟོགས་བརྗོད་ནི།

འཁོར་བ་ཡངས་པའི་ཁྱེད་ལ་ཆེན་པོ་མང་ཉིད་མེད་སྟེ་གཤམ་གྱིས་བུང་།

ཐུན་པ།

ཡོངས་སུ་རྒྱལ་ཁབ་པའི་བསོད་ནམས་གཏོར་གུང་དཔ་ཆེས་རྟོགས་ཤིང་ཡེ་ཤེས་
མཆོག་དང་ཐུན།

མཚོག་དང་ལྷན།

ལྷ་མས་ཉིང་བསྟན་རབ་དུ་གྱུས་པའི་མཐུ་ཐོབ་པད་གཉིད་ཆེན་པོ་གང་དག་གིས།
ཁྱིམ་གྱི་ཁྱམས་སུ་ཅི་པ་ལྟ་བུས་ཡང་དག་གིས་བྱེད་དེ་དག་བསྐྱབས་པར་འོས།།

ཁྱིམ་གྱི་ཁྱམས་སུ་རྩེ་བ་ལྟ་བུས་ཡང་དག་གཤམ་བྱེད་དེ་དག་བསྐྱུགས་པར་ཤིས།

1

མཉམ་ཡོད་དག་ཏུ་སྒྲིལ་བ། ཁྱིམ་གྱི་པདྨ་པོ་སངས་ཀྱིས་སྤྱང་།
པང་གི་ཁྱིམ་གྱི་དཔལ་ལྷན་གྱི་། སྒྲོང་པའི་ཆོལ་ས་ཀྱིས་ཉེར་མཁེར་བྱུང་། 2

གང་གི་ཁྱིམ་གྱི་དཔལ་ལྷན་གཉི། སྒོང་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཉེར་མཁོར་བྱུང་། 2

གང་ཞིག་ཡིན་སྟེན་རབ་དང་བ། དགེ་བའི་སྒྲིབ་དུ་བསྒྲུབ་པའི་གནས།
རབ་དུ་དང་བའི་དགེ་སྟོང་མ། ལྷ་རིའི་བྱ་ཡིས་དམ་པར་བྱས། ॥ 3

རབ་རྩ་དང་བའི་དགོ་སྒོ་མ། ལྷ་འི་བྱ་ཡིས་དམ་པར་བྱས། ॥ 3

དེ་སྤྲུལ་དམ་པའི་ཀུན་སྨྱོད་ཅན། རིག་མཁས་ཀུན་ལ་ནུས་པར་མཁས།
ཡོན་ཏན་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཆོག་ས། དག་འདུན་སྤྲུང་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 4

ཡོན་ཏན་མཚན་ཉིད་ཡང་དག་ཇོགས། དགོ་འདུན་སྤང་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར། 4

ནས་ཞིག་ཁྱིམ་དུ་ཤུ་འདི་བྱ། འོངས་ཆོ་ས་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུབ།
བྱ་ཁྱོད་མངལ་ན་གནས་པ་ན། འདི་ཡི་ཉེ་གནས་སུ་དམ་བཅས་༥

ལྷ་ཁྱིའི་མངལ་ན་གནས་པ་ན། འདི་ཡི་ཉེ་གནས་སྤྱད་མ་བཅས་॥

सप्तषष्टितमः पल्लवः ।

सङ्घरक्षितावदानम् ।

धन्यास्ते परिपूर्णपुण्यनिधयः सङ्घर्मसंबोधिनिः
ज्ञानोदग्रगुरूपदेशमहिमप्राप्तप्रभावोदयाः ।
गेहप्राङ्गणलीलया बहुतरक्लेशोग्रसन्तापकृत्
यैः संसारविसारि-मारव-महामार्गः समुल्लङ्घ्यते ॥ १ ॥

पुराभवद्गृहपतिः श्रावस्त्यां बुद्धरक्षितः ।
अर्थिसार्थोपकरणगुर्व्यो यस्य गृहश्रियः ॥ २ ॥

यः प्रसन्नमनोवृत्तिः कुशलाय प्रसादिना ।
कृतः शिक्षापदोत्सृष्टः शारिपुत्रेण भिक्षुणा ॥ ३ ॥

संघरक्षितनामाभूत् संपूर्णगुणलक्षणः ।
पुत्रस्तस्य सदाचारः सर्वविद्याविचक्षणः ॥ ४ ॥

तं कदाचिद्गृहायाते शारिपुत्रे पिताब्रवीत् ।
त्वमुपस्थायकः पुत्रो गर्भस्थोऽस्य प्रतिश्रुतः ॥ ५ ॥

དེ་སྐད་དེ་ནི་བདག་གི་ཚིག། དེ་ནི་བདེན་པར་བྱ་བར་འོས།
པ་ལ་བྱ་ཁོན་མེད་བྱེད་པའི། བྱ་བཟང་བསོད་ནམས་དབང་གིས་འགྱུར། 6

དེ་སྐད་པ་ཡིས་ཡང་དག་བཟུན། དག་འདུན་སྤང་འདི་རབ་དགའ་མྱེ།
ལྷ་རིའི་བྱ་ཡི་རྩེས་འབྲང་ཞིང་། རིས་གྲོ་ཡོངས་སུ་སྦྱོང་བར་གྱུར། 7

དེ་ནས་དེ་ཡིས་རབ་བྱུང་མྱེ། ཀུན་སྦྱོང་དང་ནི་བསྐྱེད་པ་ལ།
ཚོས་ཀྱི་ཁུང་ནི་བཞི་པོ་དག། མ་ལུས་དེ་ཡི་ཁ་འདོན་སྤངས། 8

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ཚོང་པ་ནི། མཚུངས་པར་སྦྱེས་པའི་གྲོགས་པོ་དག།
བརྒྱ་པ་ལྷ་ཡིས་ཆུ་གཏོར་ལ། ལྷན་ཅིག་འགྲོ་བར་གསོལ་བཏབ་མྱེ། 9

དེ་དག་དག་བ་སེམས་བྱེད་པས། འཛིགས་པ་དག་ལ་བདེན་བསྐྱེད་པ།
སྒྲ་མའི་བཀའ་ནི་བཟང་བྱས་དེ། གཟིངས་ལ་རབ་དུ་ཞོན་པར་གྱུར། 10

དེ་ནས་གཟིངས་དེ་ཆུ་གཏོར་གྱི། དབུས་སུ་ཡང་དག་འགགས་གྱུར་ཅིང་།
ཚོང་པའི་དོན་མཐུན་ཚོང་དག། སྒྲོགས་ཚོ་ཆུ་ལས་ཚོགས་དྲག་པ། 11

གལ་དེ་གཟིངས་འདི་བྱེད་ཡག་ནམས། གྲོལ་བར་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན།
དག་འདུན་སྤང་འདི་ཆུ་ལ་ནི། ལྷར་བ་ཉིད་དུ་འཕང་བར་སེཛེད། 12

དེ་ཐོས་སྒོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཚོ། དེ་དག་ནམས་ལ་སྒྲོ་འདི་བྱུང་།
ཤི་བར་གྱུར་པ་མཚོག་ཡིན་གྱི། དམ་པའི་གྲོགས་པོ་གསོད་པ་མིན། 13

तस्मात्तदधुना सत्यं कर्तुमर्हसि मे वचः ।
पुण्यैर्भवन्ति सत्पुत्राः पितुरानृण्यकारिणः ॥ ६ ॥

इति पित्रा समादिष्टः प्रहृष्टः संघरक्षितः ।
अनुगः शारिपुत्रस्य परिचर्यापरोऽभवत् ॥ ७ ॥

ततः प्रव्राजितस्तेन समुदाचारशिक्षया ।
अध्यापितः स निखिलं धर्मागमचतुष्टयम् ॥ ८ ॥

ततः कदाचिद्वणिजां मित्राणान्तुल्यजन्मनाम् ।
शतैः पञ्चभिरम्भोधिगमनेन सहार्थितः ॥ ९ ॥

आरुरोह प्रवहणं तेषां कुशलचिन्तकः ।
भयेषु धैर्यजननं गृहीत्वा शासनं गुरोः ॥ १० ॥

अथाभिमध्ये संरुद्धे तस्मिन् प्रवहणे क्षणम् ।
साक्रन्दे वणिजां सार्थं प्रोच्चचार वचोऽम्भसः ॥ ११ ॥

यदि प्रवहणस्यास्य मुक्तिर्युष्माकमीप्सिता ।
तदेष क्षिप्यतां क्षिप्रं सलिले संघरक्षितः ॥ १२ ॥

श्रुत्वैतत् प्राणसन्देहे तेषामेकाभवनमतिः ।
वरन्निधनमेवास्तु न तु साधुमुहृदधः ॥ १३ ॥

དེ་དག་སི་བཟད་ཐེ་ཚོས་ལ། བཅེ་བ་ཡིས་ནི་བསྐྱང་བཅོན་པས།
 ཅུ་གཏིང་འབྲུགས་པར་དག་འདུན་སྐྱང་། རང་གི་བདག་ཉིད་རབ་དུ་འཕངས།

14

དེ་ནས་ཁྲ་ཡི་གནས་སུ་བྱིན། དེ་ནི་ཁྲ་ཡིས་གསོལ་བདབ་དེ།
 རྫོགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་མཆོད་རྟེན་ལ། མཛོན་པར་བྲུག་འཆལ་མཛོན་བསྐྱབས་

ནས། 15

བསམ་པས་ཕྱ་དེས་མཐོང་དབྱགས་དང་། སོ་རེག་དུག་ལྷན་དེ་དག་ལ།
 ལེགས་པའི་སྒྲོད་ཚུལ་མཛོན་འདོད་པའི། ཚོས་ནི་རབ་དུ་བསྐྱན་པ་མཛད། 16

ཆགས་བྲལ་དུག་པོ་འི་ཡིད་འབྱུང་གིས། རང་ལུལ་འགྲོ་བར་འདོད་པ་དེ།
 ཁྲ་ནས་སྐྱེས་ཀྱིས་ནི་ཚོང་བ་ཡི། གཟིངས་ལ་སྐད་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་བཀོད། 17

འཛིག་རྟེན་གཞན་ལས་འཛིངས་པ་བཞིན། དེ་དག་དགའ་བ་ཡང་དག་ཐོབ།
 གཟིངས་ནི་ཕྱིར་ལ་ལོག་གྱུར་ནས། རྒྱ་མཚོ་ཆེན་པོ་འི་ངོགས་སུ་བྱིན། 18

རང་གི་འདོད་པས་དེ་དག་ནམས། ཤིན་དུ་རིངས་པར་བསྐྱོད་པ་ཡིས།
 དག་འདུན་སྐྱང་ནི་བྱེ་མ་ཡི། རྫོགས་སུ་གཉིད་དུ་སོང་བ་བཟུང། 19

དེ་ནས་དེེ་མཐུན་སོང་ཆོས་ད། སྤྱ་རྩོམ་མེད་རྫོགས་ནམས་སུ།
 ལྷ་ཞིང་གོགས་དང་བྲལ་བ་ཡིས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོ་ཅན་དེས་བསམས་པ། 20

ཀྱེ་མ་མཐོང་དང་ཉམས་པ་ཅན། དྲི་ཆའི་གྲོང་ཁྱེར་ལྷ་བྱ་ཡི།
 སྤྱིང་སྤྱིག་གཉིད་དང་འགྲོགས་པ་དག། བྲལ་ན་ནས་པར་སྐྱོངས་པར་བྱེད། 21

विषमे संशये तेषां कृपया रक्षणीयतः ।

चिक्षेप स्वयमात्मानं क्षुब्धाब्धौ संघरक्षितः ॥ १४ ॥

स नागनिलयं प्राप्तस्तत्र नागैरथान्वितः ।

विधाय पूर्वसंबुद्ध-वृद्धचैत्याभिवन्दनम् ॥ १५ ॥

दृष्टिश्चासरदस्पर्शविषाणां चिन्तया क्लृप्तः ।

सुचिराभिमतान्तेषां विदधे धर्मदेशनाम् ॥ १६ ॥

तीव्रारतिसमुद्भिन्नः स्वदेशगमनोत्सुकः ।

स नागैर्वणिजामेव न्यस्तः प्रवहणे क्षणात् ॥ १७ ॥

ते प्रहृष्टाः समासाद्य परलोकादिवागतम् ।

प्रत्यावृत्तप्रवहणास्तीरं प्रापुर्महोदधेः ॥ १८ ॥

स्वगृहोत्कण्ठया तेषां व्रजतामतिसत्वरम् ।

निद्रालुर्वालुकाकूले विस्मृतः संघरक्षितः ॥ १९ ॥

गते सार्धे प्रबुद्धोऽथ प्रभाते विजना दिशः ।

पश्यन् सुहृद्विरहितः प्रदध्यौ स विषण्णधीः ॥ २० ॥

अहो दृष्टाश्च नष्टाश्च गन्धर्वनगरोपमाः ।

विमोहयन्ति विरहे सुहृदन्धसमागमाः ॥ २१ ॥

ས་ཁར་ཉ་གཞིན་འཕར་བ་ལྟ་བུར་རབ་དུ་གཡོ་བའི་མཛེས་སྤྱུག་གོགས།
 མི་ནམས་དག་ལ་བརྟུན་གྱི་ཡིད་བདན་བདན་པར་གནས་པའི་འཆིང་བ་སྦྱབ།
 རང་གི་སྦྱེ་བོ་དང་བུལ་མལ་དུ་ཉལ་ཞིང་དེ་བཞིན་ངེས་པར་མཆིས།
 ཀྱན་དུ་ཆགས་པ་དག་དང་མི་དགའི་ལས་དང་ལྷན་ཅིག་སློག་ཆགས་གྱུ། 22

བདན་པའི་སྒོ་ཡིས་འདི་བསམས་དེ། ཡལ་གྱི་ལས་ནས་འགོ་བ་དེས།
 དལ་གྱིས་སྦྱེ་བོ་དེ་བསམ་པ་བཞིན། མཐའ་མེད་སྒྲ་ལའི་ནགས་ཚལ་སྦྱིབ། 23

དེ་ནས་དེར་ནི་ཁང་བཟང་དང་། ཁང་པ་རིན་ཅེན་ལས་འབྲུངས་པ།
 གུལ་ལག་ཁང་ཆེན་མོ་ནི་གྱར་དེ། དག་མཚན་གཟུགས་དང་ལྷན་པ་བཞིན། 24

བྲི་དང་མལ་ལྷན་ལགས་བཤམས་པ། དེར་ནི་དག་སྒོང་དག་འདུན་ནི།
 ཆོས་གོས་མཛེས་པ་ཞི་བ་ཡི། མཚན་ཉིད་ཉམས་པ་མེད་པ་མཐོང་། 25

དེ་ནས་དེ་དག་གིས་མགྲོན་བསྐྱབས། དེར་ནི་དེ་ཡིས་ལྷན་དག་བརྒྱན།
 ཟས་དང་བཀྲར་ཕྱི་ཆེད་གྱར་ནས། སྐད་ཅིག་ངལ་བསོས་ཐོབ་པར་གྱུར། 26

དེ་ནས་དག་སྒོང་ནམས་དག་གིས། ཟས་ཀྱི་དུས་ལ་བབ་པའི་ཆོ།
 མདུན་དུ་རྒྱང་བཟེད་བལྟན་བྱས་པ། ཐོབ་ཆེན་པོ་ཉིད་གྱུར། 27

གུལ་ལག་ཁང་དེ་མི་སྤྲང་བར། དེ་དག་ཐོ་ཆེན་མཚན་ཆ་ཡིས།
 པན་ཅུན་མགོ་བོ་ནམས་བཅོས་ནས། ས་གཞི་ཁྲག་གིས་བྲན་པར་བྱས། 28

तरुणशफरोत्फालालोलाः परप्रियसङ्गमा
विदधति नृणामास्थामिथ्यास्थिरस्थितिवन्धनीम् ।
स्वजनरहितः श्रेते गर्भे तथैव विपद्यते
विचरति सहासक्तैर्जन्तुः शुभाशुभकर्म्मभिः ॥ २२ ॥

इति ध्यात्वा धिया धीरः स व्रजन् विषमाध्वना ।
जनचिन्तामिवानन्तां प्राप शालाटवीं शनैः ॥ २३ ॥

ततस्तत्र समुद्भूतरत्नप्रासादमन्दिरम् ।
महाविहारमद्राक्षीत् स मूर्त्तमिव कौतुकम् ॥ २४ ॥

स्वास्तीर्णासनपर्यङ्के तस्मिन् रुचिरचीवरम् ।
ददर्श संघं भिक्षूणामक्षुण्णशमलक्षणम् ॥ २५ ॥

ततस्तेर्विहितातिथ्यः स तत्रालङ्कतासनः ।
लब्धभोजनसत्कारः क्षणं विश्रान्तिमाप्तवान् ॥ २६ ॥

भिक्षूणामथ संप्राप्ते भोजनावसरे पुरः ।
सज्जौकृतानि पात्राणि स्थूलमुज्जरतां ययुः ॥ २७ ॥

विहारेऽन्तर्हिते तस्मिंस्ते महामुज्जरायुधाः ।
मिथः शिरांसि निभिद्य चक्रुः क्ष्मां शोणितोक्षिताम् ॥ २८ ॥

ཟས་ཀྱི་དྲུས་ནི་འདས་པ་ན། གཙུག་ལག་ཁང་ཡང་མཛོན་བྱང་ཞིང་།
དེ་བཞིན་དག་སློང་དེ་དག་ནམས། རབ་ཞི་ལྷན་པར་ནལ་དུ་གནས། 29

ངོ་མཚར་དེ་མཐོང་ཡམ་ཚན་ཅན། དེ་ཡིས་དེ་དག་ནམས་ལ་རྩིས།
ཟས་ཀྱི་དྲུས་སྲུ་ཅོད་པ་འདི། ཁྱེད་ཅག་ནམས་ལ་ཅི་སྒྲུད་བྱང་། 30

དེ་ལ་དེས་སྒྲུས་བདག་ཅག་གིས། སྐྱེ་བ་ལྔ་མར་ཟས་དྲུས་སྲུ།
གཙུག་ལག་ཁང་དུ་ཅོད་པ་བྱས། ལས་དེའི་འབྲས་བྱ་འདི་དག་གོ། 31

དེ་དག་ཐོས་ནས་དེ་ནས་དེ། སོང་བས་གཞན་དུ་དེ་ལྟ་ཡི།
གཙུག་ལག་ཁང་གཞན་དཀའ་བ་ནི། རབ་དུ་འབྲངས་པར་གྱུར་བ་མཐོང་། 32

དེ་ནས་དེར་ཡང་ཟས་ཀྱི་ཚེ། དག་སློང་ནམས་ཀྱི་མདུན་དུ་ཟས།
ལྷགས་ཀྱི་ཁ་བ་ཉིད་གྱུར་པ། མཐོང་གས་དེ་དག་ལ་དེ་རྩིས། 33

དེ་ལ་དེས་སྒྲུས་སྟངས་པ་ལས། དག་སློང་འོངས་པའི་ཟས་ཀྱི་གོགས།
དག་སློང་ངན་པའི་བདག་ཉིད་ཅན། བདག་ཅག་ནམས་ཀྱིས་སྒྲེན་ཚོ་བྱས། 34

དེ་ཐོས་དེ་ནས་སོང་གྱུར་པ། དེ་ཡིས་གསེར་ཞིང་མཛོས་པའི་གནས།
གཙུག་ལག་ཁང་ནི་གསུམ་པ་དག། དག་སློང་གིས་གང་མདུན་དུ་སོང་། 35

དག་སློང་ནམས་ཀྱི་ཟས་ཀྱི་ཚེ། དེ་ཡང་ཚོགས་ཅིང་སྒྲར་ཡང་བྱང་།
དེ་མཐོང་ཡམ་ཚན་གྱུར་པ་ཡིས། འཛོག་པའི་གྲུ་ནི་ཚོགས་ལ་རྩིས། 36

आहारकालेऽतिक्रान्ते विहारेऽभ्युदिते पुनः ।
स्वस्थास्ते भिक्षवस्तस्थुस्तथैव प्रशमान्विताः ॥ २६ ॥

स तदाश्चर्यमालोक्य तान् प्रपच्छ सविस्मयः ।
भक्तकाले कलिः कस्माद् युस्माकमयमुद्गतः ॥ ३० ॥

तमवोचत ते ऽस्माभिर्विहारे पूर्वजन्मनि ।
भक्तकाले कृतं युद्धं तस्यैतत् कर्मणः फलम् ॥ ३१ ॥

ते तान् बभाषिरे मोहादागन्तूनां दुरात्मभिः ।
भक्तविघ्नः कृतोऽस्माभिः भिक्षूणां भिक्षुभिः पुरा ॥ ३२ ॥

एतदाकर्ण्य स ततो ज्ञात्वा पश्यन्नवं पुनः ।
तृतीयं रुचिरावासं विहारं भिक्षुभिर्वृतम् ॥ ३३ ॥

भिक्षुभक्तक्षणे तच्च निर्दग्धं पुनरुत्थितम् ।
दृष्ट्वा तं विस्मितः सङ्गमपृच्छद्वाहकारणम् ॥ ३४ ॥

ते तमूचुः पुरास्माभिः भिक्षुभिर्भिक्षुमत्सरात् ।
आदीपितः क्रौर्यरतैः विहारः पूर्वजन्मनि ॥ ३५ ॥

श्रुत्वैतत्स ततो गत्वा ददर्शन्यच्च निश्चलान् ।
स्तम्भकुशदलाकारान् मार्जनौरज्जुसन्निभान् ॥ ३६ ॥

खट्वाद्युलूखलस्थूलांस्तन्तुशेषान् द्विधागतान् ।
सत्त्वान् सत्त्ववतामग्रः सुप्तचैतन्यनिःसुखान् ॥ ३७ ॥

स तान् दृष्ट्वा ब्रजन्नेव पुण्यं प्राप तपोवनम् ।
सेवितं तीव्रतपसां मुनीनां पञ्चभिः शतैः ॥ ३८ ॥

ते तं दूरात् समालोक्य चक्रिरे निश्चयं मिथः ।
अस्य दातव्यमस्माभिर्न स्थानं न प्रियं वचः ॥ ३९ ॥

शाक्यशिष्यो न संभाष्यो बहुजल्पः स्वभावतः ।
इति संविदमाधाय ते तस्थुर्मौनिनः परम् ॥ ४० ॥

तैरदत्ताश्रयस्तच्च स बभ्राम दिनक्षये ।
बह्वकोशैर्विनष्टाशः पङ्कजैरिव षट्पदः ॥ ४१ ॥

मुनिरेकस्तु वासाय तस्य शून्यां कुटीं ददौ ।
त्वया मौनवता रात्रौ स्थातव्यमिति संविदा ॥ ४२ ॥

तच्च तैरकृतातिथ्यं तं क्षपाक्षयकारिणम् ।
ऊचे शयानमभ्येत्य शनैराश्रमदेवता ॥ ४३ ॥

उत्तिष्ठ साधो सौजन्यात् कुरु मे धर्मदेशनाम् ।
सङ्गर्भवादिनां लोके प्रथमोऽहसि मे मतः ॥ ४४ ॥

ཞེས་དེས་གསོལ་བདབ་ཐུབ་པ་དེས། གཙམ་བསྐྱངས་དེ་ལ་རབ་སྒྲུལ་པ།
མ་མ་ཁྱོད་དང་ཁྱི་བོ་ཡིས། དེས་པར་འབྱིན་པ་ཅི་སྒྲུབ་སྒྲུལ། 45

གནས་དེར་བདག་ལ་ཐུབ་པ་ཡིས། མི་སྒྲུབ་ཡི་དམ་ཚིག་གྲུས།
དེ་ལས་འདས་པར་གྱུར་ན་བདག། དེས་པར་འདི་ཡིས་འབྱིན་པར་འགྱུར། 46

ཞེས་སྒྲུབ་དེ་ལ་གྲུས་པ་ཡིས། དེ་ཡིས་མང་དུ་གསོལ་བདབ་སྟེ།
བྲས་ཟེས་ཇེས་སྒྲུབ་གནང་བ་ཡིས། ཚོས་ནི་སྒྲུབ་པར་ཡང་དག་བཅུམས། 47

རྒྱན་དུ་ལུས་ནི་གདུང་བར་བྱེད་པ་དེས་པ་བདུལ་ཞུགས་མིན།
སྒྲུབ་བོ་མེད་པའི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་ཚལ་དག་པར་བྱེད་པ་མིན།
བརྒྱུད་དཀའི་རལ་པ་བཞས་པ་ཡོངས་འཛིན་སྒྲེས་བྱ་རྣམས་དག་གིས།
ཆགས་པས་ཡོངས་འདྲིས་སེམས་ནི་ཡོངས་སྒྲུབ་གདུང་བར་བྱེད་པ་ཡིན། 48

ནགས་སྒྲུབ་འབྲས་བྱ་ཟ་བའི་སྒྲེའུ་འདི་དག་རྣམས་དང་ནི།
ལྷོན་པ་འདབ་མ་གིང་ཤུན་དང་བཅས་རལ་ཚོགས་ལྷན་པ་དང་།
འཇུག་ངོགས་ཆུ་ནང་དུ་ཆགས་ཉི་མེད་རྣམས་ཀྱང་འགྲོ་བ་མིན།
རབ་ཞི་སྦངས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཀའ་ཐུབ་ཡོ་བྱད་བརྒྱན་པ་ཉིད། 49

ཐལ་བས་དཀར་བའི་སྤང་པོ་དང་ནི་རྒྱུད་དག་འཐུང་བའི་སྒྲུལ་རྣམས་དང་།
ནགས་ན་ཞེན་པའི་རི་དྲགས་རྣམས་དང་ཐང་ལ་ཉལ་བའི་གཟུངས་མོ་དང་།
འབྲས་བྱ་ཟ་བའི་ནི་ཅོ་དང་ནི་གོས་མེད་ངོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་།
ཡུལ་ལ་ཆགས་པ་མ་བདང་རབ་དུ་ཞི་བ་འགའ་ཡང་རྟོགས་མི་འགྱུར། 50

इत्यर्थितस्तथा मौनी स तां ग्राह लघुस्वनः ।
मातर्निष्कासनायैव त्वं मे केनापि निर्मिता ॥ ४५ ॥

अस्मिन् मे मुनिना मौनसमयः संश्रयः कृतः ।
निष्कासयति मामेष तद्व्यतिक्रमकारिणम् ॥ ४६ ॥

इति ब्रुवाणः प्रणयाद्बहुशः स तयार्थितः ।
ब्राह्मणानुमतं धर्मं वक्तुं समुपचक्रमे ॥ ४७ ॥

नैव व्रतानि तनुशोधनसाधनानि
नो पावनानि विजनानि तपोवनानि ।
पुंसां जटाजिनपरिग्रहदुर्ग्रहाणाम्
चेतः स्पृहापरिचितं परिशोधयन्ति ॥ ४८ ॥

एते वने फलभुजः कपयो न मुक्ताः
दृक्षाः सवल्कलपलाशजटासटाश्च ।
अन्तर्जलप्रणयिनस्तिमयश्च तीर्थे
मिथ्यातपःपरिकरः प्रशमोज्झितानाम् ॥ ४९ ॥

न भूतिधवलैरिभैः पवनपायिभिः पन्नगैः
वनव्यसनिभिर्मृगैः सललकैः स्थलीशायिभिः ।
फलप्रणयिभिः शुकैरपि निरम्बरैर्लुब्धकैः
अमुक्तविषयस्पृहैरधिगता प्रशान्तिः क्वचित् ॥ ५० ॥

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་གིས་དྲི། ཡ་མཚན་བཅས་པའི་ཐུབ་ནམས་ཀྱང་།
 དེ་ལ་གསུངས་པ་མངོན་སྤྲུགས་དྲི། ཀུན་གྱིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་གནས། 51

དེ་ཡི་བསམ་པ་འཁོར་བར་ནི། ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་བའི་ཆགས་པ་འདྲི།
 དེས་བར་བརྒྱན་གྱི་བདུལ་ཞུགས་གྱིས། རྒྱུ་དུ་ཉེན་མོངས་གདུང་བ་སྦྱོང་། 52

མི་ནམས་མ་རིག་འདུ་བྱེད་དང་། རྣམ་ཤེས་མིང་དང་གཟུགས་དང་ནི།
 རྒྱུ་མཆོད་རྒྱལ་དང་རིག་པ་དང་། ཚོར་བ་སྦྱིད་པ་དང་བཅས་དང་། 53

ཡན་པ་སྦྱིད་པ་སྦྱེ་བ་དང་། ག་གི་ཡིས་ནི་ངན་པར་འགྱོ།
 རྒྱལ་བསུལ་རང་བཞིན་སྤང་པོ་འདྲི། ཤིན་དུ་ཆེ་བར་ཡོངས་སུ་འཕེལ། 54

རབ་ཞི་མཁས་པ་ནམས་གྱིས་ནི། མ་རིག་ལ་སོགས་རིམ་པ་ཡིས།
 དེ་དེ་འགགས་པར་གྱུར་པ་ན། གཞན་དང་གཞན་ནི་འགག་པར་འགྱུར། 55

དེ་ལྟར་ཡིད་གྱིས་ངེས་བྱ་དེས། དེ་དག་མདུན་དུ་དེ་ལྟ་ཡི།
 དམ་པའི་ཚོས་ནི་བཟུན་བྱས་ནས། སྤྲུང་ཡང་དེ་དག་ལ་འདྲི་སྦྱས། 56

གང་དག་ཡིད་ནི་བྱམས་པས་གཙང་གྱུར་ཅིང་།
 འཚོ་བ་དག་ཀྱང་དམ་པའི་ཚོས་གྱིས་དག།
 རབ་ཞི་འོས་པས་མགོ་བ་དེ་དག་གིས།
 རྒྱུ་བ་ལྟ་ངན་མི་བྱ་དགའ་བར་བྱ། 57

इति तद्वचनं श्रुत्वा मुनयोऽपि सविस्मयाः ।
तमादरोन्मुखाः सर्व्वे परिवार्यावतस्थिरे ॥ ५१ ॥

सोऽचिन्तयदियं पर्व्वत् संसारपरिवर्त्तिनी ।
मिथ्यैव व्रतसन्तापसन्ततक्लेशमश्रुते ॥ ५२ ॥

नृणामविद्यासंस्कारा विज्ञानं नामरूपता ।
षड्भयतनसंस्पर्शो वेदना सह तृष्णया ॥ ५३ ॥

उपादानं भवो जातिर्जरामरणदुर्गतिः ।
एष दुःखमयः स्कन्धः सुमहान् परिवर्द्धते ॥ ५४ ॥

अविद्यादिक्रमेणैव प्रशान्तानां मनोषिणाम् ।
एकैकस्य निरोधेन लयं याति परः परः ॥ ५५ ॥

इति निश्चित्य मनसा स तेषां तद्विधां पुरः ।
सङ्घर्म्मदेशनां कृत्वा पुनस्तानिदमब्रवीत् ॥ ५६ ॥

तेषामशोच्यं स्पृहणीयमेव
जन्मप्रशमोचितमुन्नतानाम् ।
मैत्रीपवित्राणि मनांसि येषाम्
सङ्घर्म्मशुद्धानि च जीवितानि ॥ ५७ ॥

ས་གཞི་འདི་དང་ནམ་མཁའ་དང་ནི་གདངས་ཅན་དག་གི་གནས་ན་ཡང་།
 སེམས་ཅན་གང་འཁོད་དེ་ལ་གསུམ་པའི་ཚོག་གིས་ལེགས་བྱས་བདག་དོན་གཉིར་།
 སྒྲིང་ནི་བྱམས་པའི་སྒོ་དུ་མཛོད་ཅིག་སྒྲེ་གོས་དག་གིས་ཆོས་དག་སྟེན།
 ལྷས་ཅན་རྣམས་ལ་མི་བཟད་ཐུག་པར་ཆོས་ལས་གཞན་པའི་སྒྲོན་མ་མེད། 58

ཅས་བཛོད་སྒྲོན་པའི་འོག་དུ་ནི། དེ་ཡིས་སྒྲིལ་ཀྱང་བཅོངས་པ་བྱས།
 བྱང་པོ་རབ་དུ་གསལ་བ་ཡིས། དག་བཅོམ་ཉིད་དེར་མཛོད་དུ་བྱས། 59

དེ་ལ་ངེས་སྒྲིལ་བདག་ཅག་རྣམས། ། ལྷ་ཀྱུ་ཐུབ་པའི་གནས་སུ་བྱིད།
 ལེགས་གསུངས་ཆོས་ནི་འདུལ་བ་ལས། རབ་བྱུང་བདག་ཅག་དོན་གཉིར་རོ། 60

དེ་ནས་དེ་ལྟར་དེ་དག་གིས། གསོལ་བ་དང་ཆོས་གོས་སྒྲུལ་འཕྱངས།
 དེ་དག་བྱིར་ནས་དག་འདུན་སྤངས། རྒྱ་འཕྱུལ་ཆེ་དེ་མཁའ་ལ་སོང་། 61

དེ་ཡིས་སྒྲོན་པའི་གནས་སུ་བྱིན། དེ་ཡི་ཞབས་པད་གཉིས་ལ་ནི།
 ཀྱན་དགའ་ལྡན་པའི་སྒྲི་བོ་ཡིས། མཛོད་བདུད་དེ་ལ་ཐམས་ཅད་བཤད། 62

དེ་ཡི་ཚོག་གིས་ཐུབ་རྣམས་ལ། བཅོམ་ལྡན་བརྟེ་ལྡན་དབྱེས་པ་ཡིས།
 ཡིད་ནི་རབ་དང་སྦྱེད་པ་ཡིས། དམ་པའི་ཆོས་ནི་བསྟན་པར་མཛོད། 63

དྲི་མེད་རབ་ཞི་བྱས་པ་ནི། དེ་ཡི་དྲིན་ལས་སྦྱེས་དེ་དག།
 ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་གཏོང་ཞེས་པའི། མཛོད་འོས་དག་བཅོམ་ཉིད་དུ་བྱར། 64

यावन्तोऽस्यां भुवि नभसि वा भोगिनामालये वा
सत्त्वाः सन्ति प्रणयवचसा तान् सुहृत् प्रार्थयेऽहम् ।
मैत्रीपात्रं कुरुत हृदयं धर्मबुद्धिं भजध्वम्
धर्मादन्यस्तमसि विषमे देहिनां नास्ति दीपः ॥ ५८ ॥

इत्युक्त्वा पादपतले कृतपर्यङ्कबन्धनः ।
ऋजुप्रकाशमर्हत्त्वं तत्र साक्षाच्चकार सः ॥ ५९ ॥

ते तमूचुर्भदन्तास्मान् नय शाक्यमुनेः पदम् ।
स्वाख्याते धर्मविनये प्रव्रज्यामर्थयामहे ॥ ६० ॥

इति तैरर्थितः सोऽथ चीवरप्रान्तलम्बिनः ।
तानादाय ययौ व्योम्ना महर्षिः सङ्घरक्षितः ॥ ६१ ॥

स शास्तुः पदमासाद्य तत्पादनलिनद्वयम् ।
मूर्ध्नाभिवन्द्य सानन्दस्तस्मै सर्व्वं न्यवेदयत् ॥ ६२ ॥

भगवान् प्रणयिग्रीत्या मुनीनामथ तङ्गिरा ।
मनःप्रसादजननीं चक्रे सङ्घर्म्मदेशनाम् ॥ ६३ ॥

ते तत्प्रसादसंजातविमलप्रशमोदयाः ।
सर्व्वक्लेशप्रहाणार्हं पूज्यमर्हत्त्वमाययुः ॥ ६४ ॥

དེ་དག་སོང་ཆེ་སྟོན་པ་ལ། དག་འདུན་སྤངས་ཀྱིས་རབ་དྲིས་པ།
བཅོམ་ལྷན་ཀ་བ་ཅིག་སོགས་བཞུགས། མེ་དོག་འབྲས་བུ་མཚུངས་པ་དང་། 65

ཐག་མཚུངས་སྤྲེལ་མའི་སྒྲག་ས་ཡང་། སེམས་ཅན་བདག་གིས་ལམ་དུ་མཐོང་།
སྤངས་པས་བཅིངས་པ་དེ་དག་ནི། དེ་དག་ལས་ནི་ཅི་ཡི་འབྲས། 66

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་གསུངས་པས་དྲིས། དེ་ལ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་པ།
དེ་དག་སྟོན་ཆེ་སྟོན་པ་ནི། འོད་སྤང་ཞེས་པའི་ཉན་ཐོས་གྱུར། 67

དག་འདུན་ཁང་པའི་ཀ་བ་དང་། ཅིག་པ་ལ་དེས་དར་སྤངས་འཕངས།
གཞན་གྱིས་དག་འདུན་སྟོན་པ་ལས། མེ་དོག་དང་ནི་འབྲས་བུ་སྤངས། 68

དག་འདུན་ཟས་དང་བདུང་བ་ལ། གཞན་གྱི་སྤང་བས་གོགས་དག་བྱས།
གཞན་གྱིས་དག་འདུན་སྟོན་པ་ནི། དག་སྟོང་དག་ལ་ཡོངས་བསྐྱར་བྱས། 69

དེ་དག་ལས་ཀྱི་ཞུས་སྟོན་དེས། ཞུས་པ་དེ་དེ་ཉིད་དུ་གྱུར།
བཅོམ་ལྷན་གྱིས་བཤད་དེ་ཐོས་ནས། དེ་ནི་ཡལ་མཚན་ལྷན་པར་གྱུར། 70

དག་བཅོམ་གནས་ཐོབ་དག་འདུན་སྤངས། དག་སྟོང་ཞུས་ཀྱིས་མཐོང་ནས་ནི།
ལས་དེ་གྲུལ་བ་དག་ལ་དྲིས། དྲིས་པ་དེས་ཀྱང་དེ་ལ་གསུངས། 71

སྟོན་པ་འོད་སྤངས་ཞེས་པ་ཡི། བསྟན་པ་པ་ནི་རབ་བྱུང་འདི།
དག་འདུན་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྟོན། ཞུས་དབུལ་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 72

तेषु यातेषु शास्तरामपृच्छत्सङ्गरक्षितः ।
भगवंस्तम्भकुड्यादिरूपाः पुष्पफलोपमाः ॥ ६५ ॥

रज्ज्वाभास्तन्तुशेषाश्च दृष्टाः सत्त्वा मया पथि ।
तत्तेषां कर्मणः कस्य फलं मोहानुवर्तिनाम् ॥ ६६ ॥

इति तेनादरात् पृष्टः सर्वज्ञस्तमभाषत ।
बभूवुः काश्यपाख्यस्य ते शास्तुः आवकाः पुरा ॥ ६७ ॥

स्तम्भकुड्येषु तैः श्लेष प्रक्षिप्तं सङ्गमन्दिरे ।
भुक्तानि सङ्घट्टश्रेभ्यः फलपुष्पाणि चापरैः ॥ ६८ ॥

भिक्षुभोजनपानेषु द्वेषाद्विघ्नः कृतोऽपरैः ।
सङ्खलाभपरावृत्तिर्भिक्षूणामपरैः कृता ॥ ६९ ॥

ते तत्कर्मविपाकेन तत्तदाकारतां गताः ।
इत्याख्यातं भगवता श्रुत्वा सोऽभूत् सविस्मयः ॥ ७० ॥

प्राप्तमर्हत्यदं दृष्ट्वा भिक्षवः सङ्गरक्षितम् ।
जिनं तत्कर्म पप्रच्छुः पृष्टः स च जगाद तान् ॥ ७१ ॥

एष प्रव्रजितः शास्तुः काश्यपाख्यस्य शासने ।
पुरा विहारे सङ्घस्य वैयापृत्यकरोऽभवत् ॥ ७२ ॥

གཙུག་ལག་ཁང་ན་གནས་པ་ནི། ལྔ་བརྒྱ་དེ་ཡིས་གོགས་པོར་གྱུར།
ལུས་ཀྱི་མཆུག་དུ་སྒོན་ལམ་ནི། དགེ་བའི་སྤྲད་དུ་དེ་ཡིས་བྱས།॥

73

སྦྱིབ་འདི་ལ་དགེ་འདུན་སྤྲུངས། དེ་ཡིས་དགྲ་བཙམ་ཉིད་ཐོབ་ཅིང་།
དེ་དག་ཐུབ་པ་ལྔ་བརྒྱ་པོ། འདི་དག་དེ་དང་ཡང་དག་འགྲོགས།॥

74

ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་དམར་དང་དཀར་དང་གནག་དང་སྤ་བའི་ལས་སྤྲད་ཀྱི།
རྣམ་པར་བཀྲ་བ་སྦྱིབ་པོས་ཀྱིས་ལན་མང་དག་དུ་གཤམ་གས་པར་གྱུར།
ལག་འགྲོ་གན་པོ་སྒྲོགས་དམན་འདོར་བའི་རིགས་པ་དག་གིས་དེ་བཏང་ནས།
གྲངས་མེད་ཚ་བ་མེད་པའི་འབའ་ཞིག་གང་དེར་དགེ་བ་ལྷན་པ་འཇུག།॥

75

ཅེས་པ་དེ་བཞིན་གཤམ་གས་པ་དེས་གསུངས་པ།
ཐོས་ནས་དགེ་སྦྱོང་དེ་དག་གྲུས་བཙས་པས།
དམ་པའི་སེམས་ལྷོན་དེ་ཡིས་སྦྱོད་པ་དག།
ཡིད་ནི་གཞན་དང་བྲལ་བས་རབ་དུ་བསྐྱུགས།॥

76

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་བརྗོད་པ་
དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་དགེ་འདུན་སྤྲུངས་ཀྱི་དོགས་པ་
བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་དྲུག་ཅུ་ཙ་བདུན་པའོ།

पञ्च चास्य शतान्यासन् सङ्गतानि विहारिणाम् ।
प्रणिधानं शरीरान्ते कुशलाय चकार सः ॥ ७३ ॥

तेनास्मिन् जन्मनि प्रापदर्हत्वं सङ्गरक्षितः ।
तदैतत् सङ्गतञ्चास्य मुनीनां शतपञ्चकम् ॥ ७४ ॥

रक्तैः शुक्लैरसितशबलैर्देहिनां कर्मसूचैः
चित्राकारं भवति बहुशः प्राष्टतं जन्मवस्त्रम् ।
त्यक्ते तस्मिन् जरठभुजगम्भाननिर्भोक्तयुक्त्या
तत् कैवल्यं विशति कुशली यन्न शीतं न चोष्णम् ॥ ७५ ॥

इति तस्य निशम्य सादराः
कथितं तेन तथागतेन ते ।
प्रशशंसुरनन्यमानसाः
चरितं सच्चरितस्य भिक्षवः ॥ ७६ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सङ्गरक्षितावदानं सप्तषष्ठितमः पञ्चवः ।

ཡལ་འདབ་དུ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ།

པརྱ་ཐུན་གྱི་དྲོགས་པ་བརྗོད་པ་ནི།

པན་དང་མི་པན་ལས་ནམས་དག་ནི་ཐོན་དུ་བརྒྱུ་པས་གྱུར་པ།
ལོངས་སྤོད་དུས་ཀྱིས་ཤིན་དུ་འདས་ཤིང་ཉམས་པར་གྱུར་པ་དག།
རབ་རྒྱས་མེ་དྲོག་མཚུངས་པས་དྲིལ་ནམས་དག་ལ་བསྒྲོ་བ་བཞིན།
སྤྱོད་ཆགས་ནམས་ལ་རང་གི་བག་ཆགས་བཞག་ནས་འགྲོ་བར་འགྱུར། 1

དོ་རྗེ་འི་གདན་ལ་སངས་རྒྱས་བདུད་རྩི་ཟེར།
དོ་རྗེ་དྲིང་འཛིན་བཅིངས་ལས་བཞིངས་པའི་ཚོ།
རབ་འབར་ཡེ་ཤེས་རྒྱས་པ་ལོ་དུག་གིས།
ཐོབ་པ་དེ་ལ་དེག་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱིས་བྱས། 2

ཁྱོད་བྲལ་མེ་ཡིས་གདུངས་གྱུར་པ། བྲགས་འཛིན་མ་ཡི་དུག་ནང་དུ།
མངལ་ནི་ཆགས་པར་གྱུར་པ་དག། བཅོམ་ཐུན་ལོ་དུག་དག་ནས་བཅས། 3

ཁྱོད་མཚུངས་བྱིས་པ་སྤྲ་གཙན་འཛིན། ཞེས་པ་དེ་ནི་སྤྱིས་པ་ན།
རྒྱལ་བོ་ཟས་གཙང་ཁྱོས་པ་ཡིས། འདི་ནི་ག་ལས་སྤྱིས་ཞེས་སྤྱིས། 4

ས་བདག་བཀའ་ཡིས་དེ་ཉིད་ནི། གསོད་པའི་སར་ནི་བྱིད་གྱུར་པ།
སྤྱོད་ཡིག་གིས་བཞིན་ཁྱོད་ཀྱི་མཐུས། དག་པ་དེ་ནི་རབ་དུ་བསྐྱུངས། 5

अथ अष्टषष्ठितमपल्लवः ।

पद्मावत्यवदानम् ।

कर्माणि पूर्वविहितानि हिताहितानि
स्त्रिष्टानि भोगसमयैरतिवाहितानि ।
गच्छन्ति जन्तुषु लसत्कुसुमोपमानि
लीनन्तिलेष्टिव निधाय निजाधिवासम् ॥ १ ॥

वज्रासने वज्रसमाधिवन्धा-
दथोत्थिते बुद्धसुधामयूखे ।
संवत्सरैः षड्भिरवाप्तदीप्त-
ज्ञानोदये भिक्षुगणस्तमूचे ॥ २ ॥

त्वद्वियोगाग्निसन्तप्ता भगवन् कुक्षिकोटरे ।
निलीनं सुषुवे गर्भं षड्भिरवर्षैर्यशोधरा ॥ ३ ॥

तस्मिन् राहुलकाभिख्ये जाते त्वत्सदृशे शिशौ ।
जातः कुतोऽयमित्याह राजा शुद्धोदनः क्रुधा ॥ ४ ॥

सा बध्यवसुधां नीता शासनेन महीपतेः ।
सती तवैव लेखेन प्रभावेणैव रक्षिता ॥ ५ ॥

དེ་ནས་ཁྱོད་བྱོན་དོན་དུ། དེ་ཡིས་བྱིས་པ་ངས་པར་བཀོད།

དེ་ཡིས་བདེན་པ་བརྗོད་པ་ཡིས། དོ་བ་དེ་ནི་ཆུ་ལ་ཐིངས།

6

མི་གཤམ་དག་པའི་བརྒྱལ་ཞུགས་ཅན། དེ་ལ་བྱིས་པོ་ཁྱོད་བསྐྱེས།

སྤྲུག་བསྐྱལ་སྤྲུང་ཅིང་བཀྱང་བ་དེ། ལས་ནི་ཅི་ཡི་ནམ་སྤྲིན་ལགས།

7

ཞེས་པ་དག་སྤོང་ཚིག་ཐོས་ནས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ལན་གསུངས་པ།

ལས་ནི་གང་གིས་བྲགས་འཛིན་མ། སྤྲུག་བསྐྱལ་ཐོབ་པ་རབ་དུ་ཉིན།

8

གྲོང་བྱིར་ཀམ་པི་ལ་དག་དུ། ས་ཡི་བརྒྱ་བྱིན་དཔལ་དང་ལྷན།

འདོད་ལྷན་མ་ཡི་མེ་ཏོག་མཚན། རྒྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་སྤོན་བྱུང་བྱུར།

9

གཡུལ་དུ་རལ་གྱི་འཁྱུན་འཛིན་པའི། དབྱང་བ་ཡིས་ནི་རབ་བསྐྱེས་པས།

གང་གི་གཟི་བྱིན་མེ་དག་ནི། དགུ་ལ་ལྷན་པ་རབ་སྤྱིར་འབར།

10

ནས་ཞིག་ནགས་སྤུ་གཞུ་འཛིན་དེས། སྤོན་གྱི་ཅེ་དགའི་དགོ་མཚན་ལ།

ཤིན་དུ་མགྲོགས་འགྲོ་དྲ་ཡིས་ནི། གཅིག་བྱར་བྱས་ཏི་རིང་དུ་ཞུགས།

11

དེ་ཡི་འབྲས་པར་རུལ་གྱི་ཐིགས། ཉི་མའི་ཟེར་གྱིས་རབ་བསྐྱེད་པས།

ན་རྒྱན་སྤྱི་གཞུ་ནམས་ཀྱིས་ནི། གཟུགས་བརྒྱན་དག་དང་མཚུངས་པར་བྱས།

12

ལས་ནས་འོང་བའི་རི་དྲགས་སྤུ་གཞུ་དགོ་མཚན་གཡོ་མེད་ཀྱིས།

ཡང་དང་ཡང་དུ་དེ་ལ་དགའ་བར་ཀུན་དུ་ལྷ་བྱེད་ཅིང་།

त्वद्यायामशिलोत्सङ्गे निक्षिप्तेऽथ तथा शिशौ ।
तत्सत्ययाचनेनासौ सलिले पुञ्जुवे शिला ॥ ६ ॥

साध्वीव्रतपविचायास्तस्याः अशुरकोपजः ।
दुःखावमानसन्तापः स पाकात् कस्य कर्मणः ॥ ७ ॥

इति भिक्षुवचः श्रुत्वा भगवान् प्रत्यभाषत ।
श्रूयतां कर्मणा येन दुःखं लेभे यशोधरा ॥ ८ ॥

काम्पिल्ये नगरे राजा ब्रह्मदत्तः पुराभवत् ।
भूतलाखण्डलः श्रीमान् कामिनीकुसुमायुधः ॥ ९ ॥

खड्गधाराधरेणाजौ भुजेन जनितः परः ।
प्रजज्वाल प्रतापाम्नि र्यस्यारातितमःप्रदः ॥ १० ॥

स कदाचिद्वनं धन्वी मृगयाकोलिकौतुकी ।
विवेश दूरमेकाकी हृतोऽश्वेनातिरंहसा ॥ ११ ॥

तस्यार्ककिरणोद्भिन्नाः कपोले स्वेदविन्दवः ।
चक्रुः कुण्डलमुक्तानां प्रतिविम्बविडम्बनम् ॥ १२ ॥

मार्गागतेन स मुहुर्मृगशावकेन
रम्यावलोकनकुतूहलनिश्चलेन ।

དོག་ལ་ཙཱ་ཡི་རིན་ཅེན་དུས་བྱུང་བ་རྒྱུག་བརྟན་སྤང་བྱེད་པས།
སྐད་ཅིག་བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱི་བརྒྱུགས་ཀྱི་གནས་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 13

ཆེས་སྤྱ་ཆགས་ལྷན་དེ་དྲགས་མོ་དང་སྤང་མོ་ལ་ཆགས་པའི།
མིག་རྒྱུ་དེ་དྲགས་གཉིས་འབྱུང་ནས་ཀྱིས་རབ་དུ་བཅུན་བྱ་བ།
དེ་ཁྲོད་མ་ཡི་སྤྱ་ཆོགས་མེད་ལ་དེག་དེ་བཟང་ཅན།
བྱིས་པའི་ནགས་མཐའི་སྤང་གིས་དེ་ཡི་ངལ་བའི་ཚུ་དག་ཐོགས། 14

སྐབས་དེར་ཐུབ་པ་ཆེན་པོ་ནི། རྒྱུ་ཁྲི་ལྷ་ཡི་གཞིན་རྒྱུས།
གཅི་བ་འབྱུངས་པས་མངལ་གྱི་སྤོ། ཐོབ་པ་དེ་དྲགས་བྱ་མོ་ནི། 15

མཆོས་སྤྱག་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་ཞིང་། ཚུ་ཉི་མེན་དུ་འོང་བ་དག།
མིག་རབ་གཡོ་ལྷན་བཅྱི་གནས་ཀྱི། ཚུ་སྤང་དོགས་སྤྱ་དེ་ཡིས་མཐོང་། 16

དཔལ་མོ་བསྐྱེད་དགའ་ཚལ་ལ། དགའ་བས་བཞིན་དུ་བསྐྱེད་ཚལ།
ཀླང་བཀོད་ལས་སྤྱིས་བསྐྱེད་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དག་གིས་སྤོ་བྱེད་ཅིང་། 17

སྤོན་མེད་དག་མཚན་ལྷན་པ་དེ། མཐོང་ནས་མི་ཡི་དབང་པོ་ནི།
སྐད་ཅིག་མིག་ནི་འཛུམ་བྱལ་པས། ལྷ་ཉིད་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 18

དེས་བསམས་ཀྱི་མ་མཆོས་མ་འདི། ཐུབ་པའི་བྱ་སྤྱ་ཞིག་ཡིན།
དེ་དྲགས་མོ་བཞིན་རབ་མཆོས་ཤིང་། ཡིད་འོང་ལྟ་བུས་ཡིད་འཕྲོག་བྱེད། 19

हाराग्रन्तशकलप्रतिविम्बितेन
प्राप क्षणं सदृशरूपपदं सुधांशोः ॥ १३ ॥

तस्यानुक्तहरिणी-करिणी-प्रसक्त-
व्यामीलितेक्षणमृगद्विपसेव्यमानाः ।
जहुः श्रमाम्बु श्वरौकवरीकलाप-
पुष्पस्पृशः सुरभिमत्तवनान्तवाताः ॥ १४ ॥

अस्मिन्नवसरे कन्यां शाण्डिल्यस्य महामुनेः ।
प्रस्त्रावपानसंप्राप्तगर्भ-मुग्धमृगीसुताम् ॥ १५ ॥

सलिलाहरणायातां लावण्यामृतवाहिनीम् ।
स ददर्शाश्रमसरित्तीरे तरललोचनाम् ॥ १६ ॥

कमलां कमलावासप्रीत्येव कमलाकरम् ।
सृजन्ती चरणन्यासजातैः कमलमण्डलैः ॥ १७ ॥

अपूर्वकौतुकवतीं तां दृष्ट्वा मनुजेश्वरः ।
अमरत्वमिव प्राप निर्निमेषेक्षणः क्षणम् ॥ १८ ॥

सोऽचिन्तयद्दहो कापि कान्तेयं मुनिकन्यका ।
हरिणीव हरत्येव स्निग्धमुग्धैर्विलोकितैः ॥ १९ ॥

བད་ས་ཅན་ནི་ཀྱང་པ་ཉིད་པའི་གཡོག་གི་མཚམས་ལ་ངེས་པར་བསྐྱོས་གྱུར་ཅིང་།
 ཟླ་བ་ཉ་བ་བཞིན་གྱི་མཚན་མ་བྲིས་པའི་འབད་ཉིད་རབ་དྲུ་ཐོབ་པར་བྱས། །
 སྒྲིན་ལེགས་སྒྲིན་མའི་ནམ་འབྲུལ་རང་ཉིད་ཀྱན་ལས་རྒྱལ་བར་རབ་དྲུ་ཚེ་མ་བ་ན།
 ངེས་པར་འདོད་པའི་གཞུ་ཡི་འབྲི་ཤིང་དྲི་མེད་ཡོན་ཏན་མེད་པ་ཉིད་ལ་བརྟེན། 20

འདི་ཡི་བཞིན་གྱི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིད་འོང་བསེལ་ཟེར་ཅན་དག་གིས།
 བཀོད་པའི་རི་མེ་འི་རི་མ་པས་དབའ་བའི་བདུད་ཅི་རྒྱས་པར་བྱེད། །
 མིག་དག་ན་བའི་ཅ་བར་ཤིན་དུ་བྱམས་པར་གྱུར་པ་འདི།
 ཟུང་པལ་གསར་པ་རོལ་བའི་རྒྱན་གྱིས་མཛེས་པ་རབ་དྲུ་འཛིན། 21

ཞེས་བསམས་དེ་ཡིས་དལ་གྱིས་ནི། ཏེ་ལས་ཡང་དག་བབས་བྱས་དེ།
 དགོ་མཚན་བཟུ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་མ། དེ་ལ་བདུད་དེ་རབ་སྒྲིས་པ། 22

ལེགས་བྱས་རྒྱ་ཆེ་མི་དམན་པའི། ལྷ་ཡི་མགྲིན་པར་གཟུང་འོས་མ།
 ནམ་རྒྱལ་ཞོར་བུའི་འབྲེང་བ་བཞིན། ཟུང་པལ་མིག་ཅན་ཁྱིད་ནི་ལུ། 23

ཁྱིད་ཀྱི་མཛེས་སྤྱུག་དགའ་བ་ཡི། ཚོགས་ནི་རྒྱས་པར་བྱེད་པ་འདིས།
 ལྷ་ཡི་ཡིད་ནི་དགོ་མཚན་ལ། འགྲུགས་པ་ཉིད་དུ་བྱེད་མ་ཡིན། 24

ལྷ་ཡི་རིགས་བརྒྱད་ལྷ་ཉིག་གི། འབྲི་ཤིང་རབ་དྲུ་འཐོབ་པ་དག།
 སྒྲིན་ཟླ་ལྷར་དཀར་ཁྱིད་འབྲུངས་པས། ནམ་པར་བརྒྱན་པ་རབ་དྲུ་སྒྲིས། 25

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་གྲས་པས་དྲིས། དེ་ནི་ཐུབ་པའི་བྱར་ཤས་ནས།
 འདོད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་མི་ཤེས་ཀྱང་། མངོན་པར་འདོད་ལྡན་དེ་ཡིས་སྒྲིས། 26

सेवासीम्नि निवेशिता कमलिनी संवाहने पादयोः
 पूर्णेन्दुर्वदनस्य लक्ष्मलिखितं दासत्वमापादितः ।
 प्रारब्धे स्वयमेव विश्वविजये भूविभ्रमैः सुध्रुवः
 कामं निर्ममकामकाम्मुक्लता नैर्गुण्यमालम्बते ॥ २० ॥

किरति वदनविम्बं हर्षपीयूषमस्या
 ललितसितमयूखोल्लेखलेखाक्रमेण ।
 इयमतिशयमैची नेचयोः श्रोचमूले
 नवकुवलयलीलोत्तुङ्गकान्तिं तनोति ॥ २१ ॥

इति संचिन्त्य स शनैरवरुह्य तुरङ्गमात् ।
 तामुवाच समभ्येत्य कौतुकालोकनोन्मुखीम् ॥ २२ ॥

अम्लानसुकृतोदारसुरकण्ठग्रहोचिता ।
 विजने मणिमालेव का त्वं कुवलयेक्षणे ॥ २३ ॥

इयमानन्दसन्दोहस्यन्दिनी ललिता तव ।
 न कस्य कुरुते कान्तिः कौतुकाकुञ्चितं मनः ॥ २४ ॥

ब्रूहि कस्य त्वया प्रांशुः शरच्चन्द्रावदातया ।
 काममुक्तालते वंशः सम्भवेन विभूषितः ॥ २५ ॥

इति तेनादरात् पृष्ट्वा ज्ञात्वा तं मुनिपुत्रकं ।
 अज्ञातकामदृत्तापि साभिलाषा जगाद सा ॥ २६ ॥

ཀླང་པས་པད་འཕྲེང་རབ་བསྐྱེད་པས། བདག་ནི་བསྐྱེ་ཅན་ཞེས་བྱ།
 རི་རྒྱལ་ས་མངལ་སྐྱེས་ཐུབ་པ་ནི། ཤྱི་རཱི་ཡི་བྱ་མོ་ཡིན། 27

ཐུབ་པའི་སྐྱེས་ཁྱོད་ལེགས་པར་འོངས། བདག་ནི་ཁྱོད་མཐོང་རབ་དུ་དགའ།
 ཤིན་དུ་ཡིད་འཕྲོག་བཀྲ་བ་ཡི། ཤིང་ཤུན་བརྟལ་ཁྱལ་ས་འདི་ནི་ཅི། 28

མ་བྱའི་གཙུག་མུད་ལྔ་དག་གིས། བརྒྱན་པ་བཞིན་དུ་ཁྱོད་ཀྱི་ནི།
 རལ་ཚོགས་འདི་དག་ལྷ་ལས་ཀྱང་། མེད་ཀྱི་དག་གིས་རྒྱས་པར་མཛོམས། 29

སྐྱུ་རྩ་ར་ནི་རགས་པ་ཡི། འབྲས་བྱ་ཁ་བ་རབ་འབར་འད།
 བགྲང་འཕྲེང་འཕྲེང་བ་རིང་པོ་ཡིས། ཁྱོད་ཀྱི་མགྲིན་ལ་ཡོན་ཏན་མང་། 30

འོད་མའི་དབྱུག་པ་འཁྱོག་པོ་འདིར། ཡལ་འདབ་གསར་པའི་འཕྲེང་བ་ལ།
 ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པ་ཀྱ་ག་ཡིས། དག་ཕྱིད་བཀྲ་བས་ཀྱན་དུ་སྦྱས། 31

ལེགས་པ་བདག་ཡིད་རི་རྒྱལ་ནི། ཀླང་དུ་ངལ་ནི་བསོམས་གྱུར་པ།
 དགའ་བར་མ་བྱའི་བརྟལ་ཁྱལ་ས་ཅན། ཁྱོད་གནས་གང་ན་ཡིད་བསྐྱོས། 32

ཞེས་པ་བཞིན་བཟང་མ་ཡི་ཚོག། སྒྲན་ཞིང་བདུད་ཅིས་བཟུན་པ་དག།
 ས་བདག་གིས་བྱང་ལམ་བརྒྱགས་ཀྱི། ལ་དུ་བྱིན་ནས་དེ་ལ་སྦྱས། 33

སྒྲན་ལེགས་ཁྱོད་ལུས་ཤིན་དུ་གཞིན། ཤིང་དང་ཅ་ནི་བསྐྱེས་སྐྱེ་ཅིང་།
 ཀྱ་གའི་ཁབ་ཀྱི་ཚོགས་གདམས་པའི། བགས་ཚལ་འདིར་ནི་འོས་པ་མིན། 34

अहं पद्मावती नाम पादोद्यत्पद्ममालिका ।
मृगीगर्भसमुद्भूता शाण्डिल्यस्य सुता मुनेः ॥ २७ ॥

स्वागतन्ते मुनिसुत प्रियं मे तव दर्शनम् ।
मनोहरतरं चित्रं वल्कलं किमिदं व्रतम् ॥ २८ ॥

विभूषितोऽयं मायूरैः शिखण्डैरिव पञ्चभिः ।
सुरार्चाकीर्णकुसुमः शोभते ते जटाभरः ॥ २९ ॥

अयमामलकस्थूल-प्रालेयफलकोज्ज्वलः ।
दीर्घाक्षसूत्रमालाभिः कण्ठे बहुगुणस्तव ॥ ३० ॥

आसूचयति ते पाणिश्चित्रैः कुशपविचकैः ।
कुटिले वेणुदण्डेऽस्मिन् बालपल्लवमालिकाम् ॥ ३१ ॥

रमणीयव्रतवतः कथ्यतां क्व तवाश्रमः ।
मनो मृगाजिनं श्रान्तं तत्र विश्रान्तिमेति मे ॥ ३२ ॥

इति मुग्धावचः स्वादु सुधार्द्रं वसुधाधिपः ।
आस्वाद्य दत्त्वा पायेयमोदकं तामभाषत ॥ ३३ ॥

नैवास्मिन्नुचितं सुधु दर्भसूचीचयाचिते ।
सुकुमारन्तव वपुः शुष्यत्तरुतृणे वने ॥ ३४ ॥

འདི་ནས་ཉ་ཅང་མི་རིང་ན། བདག་གནས་ཡོངས་སྤྱོད་འོས་པའི་དཔལ།

གང་ན་ནས་པ་འདི་ལྟ་ཡིས། འབྲས་བུ་བརྒྱད་པ་རྒྱས་པ་ཡོད།

35

དེར་ནི་ནས་པར་གནས་པར་མཛོད། ཡིད་སྤྲུགས་དག་གི་དཀའ་ཐུབ་མཛོད།

སྤྱོད་པོ་མཆོག་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས། རིམ་བོ་དག་ལ་ནས་པར་སྤྱོད།

36

མིག་གསུམ་རབ་དུ་ཁྲིས་ཆོ་མེ་ཡི་ལམ་དུ་ཕྱེ་མ་ལའང་ཉིད་གྱུར་ལྡན་པ།

སྤྱོད་པོ་རབ་དུ་ཁྲིས་པ་བྱེད་པོས་གསུམ་དུ་སྤྲུལ་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་བསམ་སྟེ།

ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་མཛོས་ནོར་འཛོན་བདུད་ཅིའི་ཟེར་གྱི་ཆ་ཡི་མཛོད་ཀྱི་ཆེས་མཐུན་པ།

ཡིད་ལས་སྤྱིས་པའི་མཛོས་སྤྲུག་མཚུངས་མེད་དང་པོ་དེ་ནི་འདི་ཉིད་གཞན་མ་

ཡིན། 37

ཞེས་པ་ས་བདག་མཛོངས་པའི་ཆོག། བཞིན་བཟང་མ་ཡིས་ཐོས་ནས་ནི།

ལ་དུ་ཁྲོ་བ་ལྟར་དཀར་བ། བྱངས་ནས་དེ་ལ་རབ་སྤྲུལ་པ།

38

ཁྱོད་ཀྱི་བདུལ་ལྷགས་ཆེས་སྤྱོད་པ། ཁྱོད་ཀྱི་གནས་སུ་བདག་གནས་བཟུ།

ཇི་སྤྱོད་སོང་ནས་ཁྲོ་མའི་བཀའ། དོན་དུ་གཉེར་ལ་སྐད་ཅིག་སྤྱོད།

39

ཅས་པའི་གྲོས་ནི་བསྐྱུབས་ནས་དེ། རང་གི་བརྟེན་གནས་དག་དུ་སོང་།

མངོན་འདོད་གསུམ་པས་དབང་བྲལ་བས། འུགས་ནི་འབྱིན་ཅིང་ཐུབ་ལ་སྤྲུལ།

40

ཡལ་ལགས་བདག་གིས་ཐུབ་པ་ཡི། བཞིན་ཅུ་སྤྱོད་ཞིག་གསུམ་སུ་མཐོང་།

གིང་འུགས་མཐའ་ནི་བཀྲ་བ་དག། རབ་དུ་དང་བའི་ཆུ་ལྟར་མཛོས།

41

इतः संभोगयोग्यश्रीर्नातिदूरे ममाश्रमः ।
एवंविधा विशीर्यन्ते यस्मिन् फलपरम्पराः ॥ ३५ ॥

निवासः क्रियतां तच्च चर्यतां मान्मथं तपः ।
संभोगपरिचर्यासु जनोऽयं विनियुज्यताम् ॥ ३६ ॥

अग्न्युत्सङ्गपतङ्गतां गतवतस्त्यक्षप्रकोपक्षणे
जीवोत्पादनभेतदेव विधिना मन्ये नवं निर्मितम् ।
कान्तं ते वसुधासुधाकरकलाकोशानुकारं वपुः
लावण्यावनिपुण्यपण्यमसमं नान्यन्मनोजन्मनः ॥ ३७ ॥

इति श्रुत्वा विदग्धस्य मुग्धा भूमिपतेर्वचः ।
चन्द्रावदातमास्वाद्य मोदकं तमभाषत ॥ ३८ ॥

त्वद्वतानुव्रतैवाहं निवसामि तवाश्रमे ।
प्रतीक्षस्व क्षणं यावद्भत्वाज्ञामर्थये गुरोः ॥ ३९ ॥

इति संविदमाधाय सा गत्वा निजमाश्रमम् ।
नवाभिलाषविवशा श्वसन्ती मुनिमभ्यधात् ॥ ४० ॥

दृष्टत्वात वने कोऽपि मया मुनिकुमारकः ।
प्रसन्नसलिलच्छायचिचपर्यन्तवल्कलः ॥ ४१ ॥

གང་གི་འབྲས་བྱ་གཞན་གྱི་ཚྭ་གས། བསྐྱེད་པར་ཡོངས་སུ་རྟོག་བྱེད་པ།
 དེ་ཡི་གནས་སུ་རབ་འབྱུངས་པའི། འབྲས་བྱ་མཚྭ་ནི་བདག་གིས་སྤྱོད་༥ 42

དེ་ཡི་དཀའ་ཕྱབ་ནགས་ཚལ་དུ། ཁྱོད་ཀྱི་ཇེས་གནང་བདག་མཚོའོ།
 དེ་ཡི་གཞུང་བཟང་ལ་ཆགས་པའི། བདག་སྟོག་ཞན་ན་དཀའ་བ་མེད་༥ 43

ཅས་པ་དེ་ཚྭ་འདོད་པ་ནི། གསལ་བྱེད་ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་ཞིང་།
 ལང་ཚོ་སྟོན་པར་དོགས་པ་ཡི། ཕྱབ་པས་མཛེས་མ་དེ་ལ་སྤྲས༥ 44

ཁྱོད་ཀྱིས་མཐོང་དེ་ལག་འགྲོ་ནི། རིན་ཅེན་གྱིས་བརྒྱན་ཡིན་ནས་སྤྲས།
 བྱ་མོ་ཕྱབ་པ་ནས་དག་ནི། ཡོངས་སྟོན་ཅན་མིན་ལྟེ་གཉིས་མིན༥ 45

ཡལ་བཞིན་ཡོངས་སུ་གྱུར་ཚེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་པར་སྤྱོད་སྤྲུག་བཅས་ལྟེ་བའི་ལ་དུ་ནི།
 ཤིན་དུ་དངར་བ་དག་གིས་འོངས་པ་ལ་ནི་དོན་མེད་དཀའ་བར་ཡོངས་མ་བྱེད༥
 མཛེས་མ་འདོད་བའི་འབྲས་བྱར་རོ་ལྡན་ཉོན་མོངས་དག་གིས་བྲན་པ་གང་དེ་
 ནམས།

ཤིན་དུ་ངེས་པར་དུག་དང་མཚུངས་པའི་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་བསྐྱེད་པས་ཀྱལ་བར་
 བྱེད༥ 46

ཚུར་ཤོག་རེ་ཞིག་ཕྱབ་པའི་སྤྲས། དེ་སྤྱི་རིང་ནས་བདག་ལ་སྟོན།
 ཅས་བཞེད་ཁྱུང་གི་ངོགས་སུ་ནི། དེ་དང་ལྡན་ཅིག་ཕྱབ་པ་སོང་༥ 47

དེ་ཡི་ཆ་ཁྱུང་ངོགས་སུ་ནི། ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་བྱིན་མཐོང་།
 ཡོན་ཏན་ཚྭ་གས་ནི་ཆུ་ཆེ་སྟེ། མག་པ་དག་དུ་འོས་པར་བསམས༥ 48

दिव्यं तदाश्रमोद्भूतं फलमास्वादितं मया ।
येनान्यफलसम्भारे नियमः परिकल्पितः ॥ ४२ ॥

गच्छामि त्वदनुज्ञाता कान्तं तस्य तपोवनम् ।
तत्सौजन्यप्रसक्ता मे नान्यत्र रमते मतिः ॥ ४३ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा विस्मितः स्मरसूचकम् ।
तामुवाच मुनिर्मुग्धां यौवनोन्मादशङ्कितः ॥ ४४ ॥

दृष्टस्त्वया भुजङ्गोऽसौ मन्ये रत्नविभूषितः ।
भवन्ति मुनयः पुत्रि न द्विजिह्वा न भोगिनः ॥ ४५ ॥

सत्तेहैर्गुरुभिः परं परिणतौ दुःखप्रदैर्मोदकै
रापाते विषयै रिवानिमधुरैः प्रीतिं दृष्ट्वा माकृथाः ।
मुग्धे कामकलानिभानि सरसान्यायाससिक्तान्यलं
येषामेव विषोपमेन जनता स्वादेन संमूर्च्छति ॥ ४६ ॥

एहि दर्शय मे दूरात् कस्तावत्स मुनेः सुतः ।
इत्युक्त्वा तटिनीतीरं तथा सह ययौ मुनिः ॥ ४७ ॥

स विलोक्य सरित्तीरे ब्रह्मदत्तं महीपतिम् ।
योग्यं गुणगणोदारं जामातरममन्यत ॥ ४८ ॥

མི་བདག་གིས་ཀྱང་ཐུབ་པ་ནི། མཐོང་ནས་སྤངས་པས་བཞིན་དུང་ཅིང་།
གཉིས་འབྱུང་རབ་དུ་བདུད་པ་ཡིས། དེས་པར་རབ་དུ་དང་བ་ཐོབ།།

49

ཐུབ་པས་རང་ལ་འོས་པ་ཡི། ཚོག་ཡིས་ནི་རབ་དུ་བྱིན།
དེ་ནས་རབ་དགའ་བདུད་ཅི་ཡི། རྒྱབས་དེ་མི་ཡི་བདག་པོས་སྤངས།།

50

ནས་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་ཚོག་གཞན་གྱིས། འདི་ལ་ཁྱོ་བར་མི་བྱ་ཞིང་།
མཛེས་མ་འདི་ནི་བསྐྱང་བྱ་ཞེས། བཛོད་ནས་ཐུབ་པ་རང་གནས་སོང་།།

51

དེ་ནས་དགའ་བཞིན་དྲ་ལ་ཞོན། རྒྱང་མ་དང་འབྲེགས་སྐད་ཅིག་གིས།
རྒྱལ་སར་ཡང་དག་ཕྱིན་ནས་ནི། རྒྱལ་པོས་དགའ་ཕྱོན་ཆེན་པོ་བྱས།།

52

ཐོ་བྱང་འཁོར་གྱི་སྒྲི་ཀྱན་གྱི། གཙུག་དུ་ས་བདག་གིས་བཀོད་དེ།
སྐུ་ཅུལ་མཁས་པའི་ཅིད་འཛོལ། བདག་པོའི་སློབ་མ་ཉིད་དུ་གྱུར།།

53

དེ་ཡི་ཀྱང་པ་བཀོད་པས་ས་གཞི་བརྒྱས་བརྒྱན་པ་མཐོང་བྱུང་ནས།
དེར་ནི་རྒྱལ་པོའི་འཁོར་གྱི་སྒྲི་མོའི་སྐྱ་དགའ་ཆེ་བཞིན་དོན་ཅན་བརྒྱང་།
བསོད་ནམས་ལྷན་པའི་མཚོག་དུ་ཁྱད་འཕགས་ལེགས་བྱས་བྲོགས་ནི་དོགས་
གྱུར་པ།

ངོ་མཚར་རྒྱས་པ་ཐུལ་བྱང་རང་བཞིན་མཚན་ཉིད་ནམས་ཀྱིས་གསལ་བར་བྱེད།།

54

ཐོ་བྱང་འཁོར་གྱི་བྱད་མེད་ལས། ཕྱི་རོལ་སྤྱོགས་པའི་ས་བདག་དང་།
ཅི་ཞིང་བྱ་རྒྱས་ལྷན་པ་དེས། རྒྱལ་པ་བཟང་ཞིང་མཛེས་པ་ཐོབ།།

55

नृपोऽपि मुनिमालोक्य वैलक्ष्यविनताननः ।
द्विगुणेन प्रणामेन निनायैव प्रसन्नताम् ॥ ४६ ॥

निजोचितेन विधिना मुनिना प्रतिपादिताम् ।
ततस्तां हर्षपीयूषलहरीमग्रहीन्मृपः ॥ ५० ॥

नास्याः कदाचित्कर्तव्यो मन्युः परगिरा त्वया ।
मुग्धा पाल्येयमित्युक्ता मुनिः प्रायात् स्वमाश्रमम् ॥ ५१ ॥

अथ हर्षमिवारुह्य हयं जायासखः क्षणात् ।
राजधानीं समासाद्य नृपश्चक्रे महोत्सवम् ॥ ५२ ॥

सर्वान्तःपुरवर्गस्य मूर्ध्नि न्यस्ता महीभुजा ।
सा ययौ शिष्यतां पत्युः कलाकौशलकेलिषु ॥ ५३ ॥

पादन्यासैः कमलकलिकां भूमिमालोक्य तस्या
देवीशब्दं नृपपरिजन स्तत्र मेने यथार्हम् ।
दिव्योत्कर्षः सुदृढतसचिवः स्रूच्यते केतुभूतः
स्फूर्तिताश्चर्यै रतिशयमयैर्लक्ष्यैः पुण्यभाजाम् ॥ ५४ ॥

अन्तःपुरपुरन्ध्रीषु विमुखेन महीभुजा ।
स्नेहे सौभाग्यशोभां सा रममाणा घनस्तनी ॥ ५५ ॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ནོར་འཛིན་གྱི། བདག་ལས་དེ་ཡིས་མངལ་བརྒྱུང་ཞིང་།
མོ་བྱང་བཅུན་མོ་འི་སྤྱོད་པོ་ཡིས། བསམ་བསམ་ཆགས་པའི་རྒྱལ་ཏུ་ཡང་། 56

དེ་ནས་བྱིས་དུ་མཛེས་མ་ནི། བཅོར་ཉི་དེ་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དེ།
གྲུ་གྲུ་གདུག་པའི་སྤྲུག་དོག་ལས། རྒྱལ་པོ་འི་བཅུན་མ་ནམས་ཀྱིས་སྤྲུས། 57

མི་བདག་ལ་འོས་བཅའ་བ་ཡིས། ཆོག་སྤངས་མ་བྱོད་མི་ཤེས།
མ་ཡི་མིག་ནི་གོས་དག་གིས། བསྐྱབས་ལ་བྱ་ནི་བཅའ་བར་བྱ། 58

ཞེས་པ་བཅུན་མོ་གཞིན་གྱིས་སྤྲུས། མངལ་རྒྱས་ཁྱར་གྱིས་གཟིར་བ་དེས།
བྱོད་གྱིས་བདག་ལ་འོས་བ་ནི། མཛོད་ཅེས་དེ་དག་ནམས་ལ་སྤྲུས། 59

དེ་ནས་དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་མིག་། རས་ཀྱི་དམ་དུ་བཅོངས་པས་བཀག།
བཅོམ་གསེར་གྱི་འོད་ལྡན་པའི། བྱིས་པ་རྒྱུད་ནི་དེ་ལ་བཅས། 60

གཞིན་ཏུ་དེ་དག་སྤྱོད་བྱར་བཅུག། གོས་ཀྱིས་དགྱིས་གིང་རྒྱ་བདེ་བ་ནས།
བྱུང་མེད་སྤྱིང་རྩེ་མེད་ནམས་ཀྱིས། གང་གཞི་རྒྱལ་གསང་སྟེ་འཕངས། 61

པདྨ་ཅན་གདོང་ཁྲག་གིས་ནི། བསྐྱོས་དེ་དེ་དག་གིས་སྤྲུས་པ།
བྱོད་ལ་དུས་བྱ་གཡོ་མེད་གཉིས། བཅས་པ་དག་ནི་རྒྱལ་འཕངས། 62

དགའ་སྟོན་རྒྱ་ཆེ་ཆས་བཅུག་ཅིང་། བྱ་ནི་བཟླ་བར་འདོད་པ་ཡིས།
ས་ཡི་བདག་པོས་ཅི་སྤྲུས་ཞེས། མོ་བྱང་འཁོར་བ་ནམས་ལ་དྲིས། 63

अथ कालेन सा गर्भं माधत्त वसुधापतेः ।

चिन्ताशल्यञ्च संसक्तमन्तःपुरवधूजनः ॥ ५६ ॥

आसन्नप्रसवां मुग्धां ततस्तामेत्य मन्दिरे ।

कौटिल्यक्रूरमात्सर्यादूचे राजाङ्गनाजनः ॥ ५७ ॥

प्रसवस्य विधिं मुग्धे न जानीषे नृपोचितम् ।

जननी हि सुतं हृते पट्टेन पिहितेक्षणा ॥ ५८ ॥

इत्युक्ता सा सपत्नीभिः प्रौढगर्भभरार्दिता ।

उचितं भवतीभिर्मे क्रियतामित्युवाच ताः ॥ ५९ ॥

ततस्ताभिर्निर्मुखाक्षी दृढबन्धेन वाससा ।

साहूत बालयुगलं प्रतप्तकनकप्रभम् ॥ ६० ॥

धृत्वा तौ वस्त्रपिहिते मञ्जूषे गूढमुद्रिते ।

गङ्गाजले निष्करुणाः कुमारौ चिक्षिपुः स्त्रियः ॥ ६१ ॥

कृत्वा रक्ताक्तवदनामूचुः पद्मावतीञ्च ताः ।

शकलद्वयमस्पन्दं जातन्ते क्षिप्तमम्भसि ॥ ६२ ॥

विपुलोत्सवसन्नद्धः किं जातमिति भूपतिः ।

अपृच्छदान्तःपुरिकान् पुचसन्दर्शनोत्सुकः ॥ ६३ ॥

དེ་ལ་དེ་དག་གིས་སྒྲུབ་ལྟ། སྒྲུབ་ནི་ཁྱོད་དང་མཚུངས་པ་གཉིས།
ཡང་དག་འབྲུངས་པ་ལྟ་སོས་ཟོས། ཤ་ཟ་སོ་ཉིད་ཅི་ཞིག་བཟོད། 64

འདི་ཐོས་མི་བདག་སྒྲུབ་པ་ཡིས། མོ་བྲང་འཁོར་གྱི་ཁང་པར་སོང་།
ལྟ་སོ་བཞིན་རས་ཁྲག་གིས་ནི། སྒྲུབས་པ་མཐོང་ནས་བདེན་པར་བསམས། 65

ས་བདག་རབ་དུ་ཁྱོས་པ་ཡིས། དེ་ནི་གསལ་སྒྲུབ་ཕྱི་རོལ་བརྟང་།
ཅུན་མའི་སྒྱུ་དུ་དོགས་པ་ཡིས། ཁྱོད་པོ་མཆོག་གིས་སྒྲུབ་ཏེ་བཟུང་། 66

དེ་ནས་མཁའ་ལ་ཤུག་ཏུ་འདྲི། བཞི་གནས་ལྟ་སོ་མངོན་ཕྱོགས་ཏེ།
མི་སྤང་བར་ནི་སྒྱེ་བོ་ཡི། མདུན་དུ་འགྲོ་བའི་བདག་ལ་སྒྲུབ། 67

ཁྱོད་དབང་བྱུང་མེད་སྒྱུ་མེད་ནི། གསལ་སྒྲུབ་གཏོང་བ་ཁྱོད་ཉིད་ཀྱིས།
ནམ་པར་མ་དབྱེད་བག་མེད་ཀྱིས། བྲགས་པ་ཅད་ནས་ཕྱང་ངམ་སྒྲུབ། 68

ནགས་ཀྱི་རི་དྲགས་བྱ་སོ་སོངས། བརྒྱ་ཅན་ནི་ཅུན་མ་ཡིས།
རང་ཉིད་བདེ་སྒྲུབ་བསྒྲུས་པ་འདི། ས་བདག་ཁྱོད་ཀྱིས་ཡོངས་མ་ཤེས། 69

འཕྱོར་བའི་ཤ་ཟ་དྲག་པོ་ཡིས། དྲག་དུ་ཕྱིན་བརྒྱབས་སེམས་ལྡན་ལ།
པལ་ཆེར་ནམ་པ་འདི་ལྟ་ཡི། ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྱུ་དུ་འབྱུང་བར་འགྱུར། 70

ཇི་པོ་ཡོངས་སྒྱུད་ཀྱིས་ཡོང་རང་བཞིན་གྱིས་སྒྱུད་དཔལ་གྱི་ནམ་འབྲུལ་ལྡན་ཞིང་
འབྱར།

ན་ཅུང་བདེན་པ་ཉམས་པའི་ས་གཞི་བསོད་ནམས་མངོན་པར་འཛོམས་པའི་བྱ་བ་
ཅན།

ते तं बभाषिरे देव सदृशन्ते सुतद्वयम् ।
सज्जातं भक्षितं देव्या पिशाच्येव किमुच्यते ॥ ६४ ॥

चस्तः श्रुत्वेति नृपतिर्गत्वान्तःपुरमन्दिरम् ।
रक्ताक्तवदनां देवीं दृष्ट्वा सत्यममन्यत ॥ ६५ ॥

बधाय वह्निरुत्सृष्टा सा क्रुद्धेन महीभुजा ।
गुप्तं धृता मन्त्रिवरैः सपत्नीदोषशङ्किभिः ॥ ६६ ॥

अथ व्योम्ना समभ्येत्य शाण्डिल्याश्रमदेवता ।
अन्तर्हिता जनस्याग्रे जगाद् जगतीपतिम् ॥ ६७ ॥

निर्दोषां दुर्दशां यातां बधायोत्सृजतस्तव ।
निर्विचारप्रवादेन मन्ये निर्मूलितं यशः ॥ ६८ ॥

पद्मावती सपत्नीभिर्मुग्धा वनमृगीसुता ।
वञ्चिता स्वसुखायेति न जानीषे विशांपते ॥ ६९ ॥

विभवोग्रपिशाचेन नित्याधिष्ठितचेतसाम् ।
एवंविधैव प्रायेण भवत्युन्मादिनी मतिः ॥ ७० ॥

भोगान्धाः प्रभवः स्वभावचपलाः श्रीविभ्रमोच्छृङ्खलाः
सत्यव्यत्ययभूमयो युवतयः पुण्याभिचारक्रियाः ।

སྤྲུལ་ལྷན་པ་རང་འདུན་མདུང་ལྷ་བྱེད་མཁའ་ལ་རི་མའི་ལས་སྦྱོར་ནམས།
གང་དུ་ངེས་པར་ནམ་པར་གནས་པ་དེར་ནི་དཔལ་པ་བྱང་པོ་ཇི་ལྟར་འཇོ། 71

ལྷ་མོ་ལུས་ནི་མི་སྤྲང་བའི། ཚོག་དེ་ཐོས་ནས་ས་བདག་ནི།
ཁྲིས་པས་དེ་ཡི་བྱང་ཚུལ་དག། བཅུན་མོའི་ཚོགས་ལ་རབ་དུ་བྱིས། 72

ཁྲོ་བས་ཞོན་པ་མི་བདག་གི། བཀའ་ནི་བྲག་པོས་དོགས་གྱུར་པ།
དེ་དག་གིས་ནི་བྱང་ཚུལ་བཞིན། བཤད་ནས་འཇིགས་པས་འབྲུགས་པར་གྱུར། 73

ཚུན་མས་བསྐྱས་པའི་བཅུན་མོ་ནི། གསོད་སར་རབ་དུ་བཏང་བ་དག།
སྦྱོན་མེད་ཤེས་ནས་མི་ཡི་བདག། འགྱོད་པས་གཟེར་བས་བྱང་ན་བྱས། 74

མཚུངས་པར་སྟོབས་རྒྱས་ཆགས་དང་ཁྲོ། བཙེ་བས་ངོ་ཚ་བྱང་ན་དང་།
མེངས་པའི་གྲོགས་ཀྱིས་ཡང་ཡང་དུ། དེ་ནི་བསྐྱལ་པར་བྱས་བཞིན་གྱུར། 75

ཀྱི་ཏུད་དགའ་མ་ཁྲོད་དང་ནི། ཕྱི་ནས་བསོད་ནམས་དམན་པ་དག།
གང་དུ་འབྲོགས་པ་ཞེས་བཟོད་ནས། མི་བདག་ས་ལ་འབྲུལ་བར་གྱུར། 76

དེ་ནས་གང་གྲུའི་རྒྱན་ཐོབ་པ། སྦྱོམ་བྱ་བྱལ་པོའི་དྲགས་མཚན་ཅན།
ཉ་བ་རྒྱ་ཡིས་འཇོ་ནམས་ཀྱིས། བཟུང་ནས་མདུན་སར་ཡང་དག་འོངས། 77

དེ་དག་གིས་དེ་མདུན་བཀོད་ཅིང་། འཕྲལ་ལ་མི་བདག་གིས་བྱུ་ཚོ།
བསྐྱོ་གསར་པའི་འོད་ལྷན་བའི། བྱིས་པ་རྒྱང་ཞིག་མཐོང་བར་གྱུར། 78

स्वच्छन्दाद्भुतवादिनश्च पिश्रुनाः खे चित्रकर्म्मोद्यता
यत्रैकत्र वसन्ति तत्र सरलः साधुः कथं जीवति ॥ ७१ ॥

अन्तर्हिततनोर्देव्याः श्रुत्वेति वचनं नृपः ।
कुपितस्तत्र वृत्तान्तं पप्रच्छान्तःपुरांगनाः ॥ ७२ ॥

क्रोधाक्रान्तस्य नृपतेस्तीव्रशसनशङ्किताः ।
ता निवेद्य यथावृत्तं बभूवुर्भयविह्वलाः ॥ ७३ ॥

निर्दोषां दयितां ज्ञात्वा सपत्नीवञ्चितां नृपः ।
बध्यभूमिसमुत्सृष्टां शुशोचानुशयाकुलः ॥ ७४ ॥

राग-क्रोध-क्षपा-लज्जा-शोकैस्तुल्यबलोदयैः ।
मुमोह मोहसचिवैर्भागीकृत इवाभवत् ॥ ७५ ॥

हा प्रिये हीनपुण्यस्य क पुनः सङ्गमस्त्वया ।
ममेत्युक्त्वा नरपति निर्पपात महीतले ॥ ७६ ॥

अथ गङ्गाप्रवाहान् मञ्जूषं जालजीविनः ।
आदाय राजमुद्राङ्ग माययुर्धोवराः सभां ॥ ७७ ॥

तैर्न्यस्ते पुरतस्तस्मिन् सहस्रोद्घाटिते नृपः ।
ददर्श बालयुगलं प्रत्यग्रकनकोज्ज्वलम् ॥ ७८ ॥

འོད་མྱོང་པ་ཡི་ཐ་སྐར་བཞིན། གཞོན་ཏུ་འདི་དག་མི་བདག་གི།
གཟུགས་མཚུངས་མཚན་ཉིད་གྱུ་ཆེ་བར། རྩེས་ཞེས་རྩེ་བོས་རབ་དུ་བསྐྱབས། 79

དེ་ནས་ས་བདག་མཆི་མ་དང་། བཅས་པས་སྤྲས་དག་པར་དུ་སྒྲངས།
དགའ་མ་དང་བྲལ་བྱ་ངན་གྱིས། གཟེར་བའི་བདུང་བ་སྒྲུག་པར་གྱུར། 80

དེ་ནས་སྒོ་བྲོས་རིང་ཞེས་པའི། སྒོན་བོ་ཆེན་བོས་དེ་ལ་སྤྲས།
ལྷ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་བཅུན་མོ་ནི། རྒྱན་མའི་ཚོགས་ཀྱིས་བསྐྱུས་པའི་འཛོ་ 81

དེ་ཐོས་འབྲལ་ལ་གྱལ་བོ་ནི། འཛོ་བ་ཐོབ་པ་བཞིན་དུ་ལངས།
དགའ་བས་སྒོན་ཞེས་བཞེད་ནས་ནི། སྒོན་བོ་འི་ཁང་པར་རབ་དུ་སོང་། 82

དེར་ནི་སྤྲུག་བསྐྲལ་ལྷན་པ་དེ། ཁྱོ་བས་གྲས་པ་བཞེད་གྱུར་ཅིང་།
སྤང་བས་ཀྱུན་དུ་ཡིད་བྱུང་མ། མཐོང་ནས་འགྲོ་བའི་བདག་གིས་སྤྲས། 83

གང་གི་མི་བཟད་ལྷག་མ་ནི། དགའ་མ་ཁྱོད་ལ་ནམ་སྤྲུལ་པ།
རྒྱར་ཤོག་དེ་དེ་དག་ནམས། གསོད་པའི་སྤྲུག་བསྐྲལ་དགའ་ལ་ལྷོས། 84

གདུང་བ་ཐོང་ལ་དང་བར་མཛོད། མི་སྤྲུལ་མཛོད་དུ་བྱོགས་མ་བྱེད།
ཅེས་བཞེད་དེ་ཡི་ཀྱང་པ་ལ། ས་ཡི་བདག་བོ་ནམ་པར་འབྱེལ། 85

ཏུ་མ་གྲས་པ་མཆི་མ་ཡི། ལྷན་གྱི་བྲན་བྱེད་དེས་སྤྲས་པ།
རྩེ་བོ་མི་བཟད་གཞོད་བྱེད་ལ། མི་དབང་སྒོ་བ་ཡོངས་མ་མཛོད། 86

तुल्यरूपौ नृपस्येमौ सहस्रांशोरिवाश्विनौ ।
कुमारौ लक्ष्मणोदारौ जाताविति जनस्वनः ॥ ७६ ॥

ततः सवाप्यस्तनयौ गृहीत्वाङ्गे महीपतिः ।
प्रियाविरहशोकार्तः सन्तापमधिकं ययौ ॥ ८० ॥

अथ दीर्घमतिर्नाम महामात्यस्तमब्रवीत् ।
देव जीवति ते पत्नी सपत्नीजनवञ्चिता ॥ ८१ ॥

श्रुत्वैतत्सहसा राजा लब्धजीव इवोत्थितः ।
हृष्टः सन्दर्शयेत्युक्त्वा प्रययौ मन्त्रिमन्दिरम् ॥ ८२ ॥

तत्र तां दुःस्थितां दृष्ट्वा मन्युविस्मृतसम्भ्रमाम् ।
अवमानसमुद्दिग्नां जगाद जगतीपतिः ॥ ८३ ॥

यैरेष विषमः क्लेशः प्रिये तव विनिर्भितः ।
एहि पश्याधुना तेषां विचित्रबधवैशसम् ॥ ८४ ॥

प्रसीद त्यज सन्तापं मा मैनाभिमुखीभव ।
इत्युक्त्वा निपपातास्याः पादयोः पृथिवीपतिः ॥ ८५ ॥

सावदद्वाप्यधाराभिः सिच्यमानोन्नतस्तनी ।
नरेन्द्र माकृथाः कोपं जने तीव्रापकारिणि ॥ ८६ ॥

མི་གདག་བདེན་པར་དགའ་དང་བུལ་བར་བྱེད་པ་ནམས་ལ་བདག་ནི་ཁྱོ་ཡོད་མིན།
 དེས་པར་བཟོད་པས་དག་ནི་ཉི་མར་ཞི་འགྱུར་ཁོན་གྱི་དེ་ཉིད་འཕེལ་བར་འགྱུར།
 གཞོད་པ་བསྐྱུ་བ་ལ་དག་ནི་བྱུང་བདག་མ་ཡིན་དེས་པར་གྲོགས་ནི་མན་ལ་མིན།
 ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་བདེ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་འདི་དག་ཐམས་ཅད་སྤོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་

སྤྱུལ། 87

གནད་པ་བྱེད་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པའི་སྤྱོད་པ་དག།
 མ་དབྱུད་པར་ནི་སྤོན་གྲོས་ལྷན་པས་མི་བྱ་ཉེ།
 ཁྱོ་བས་མཆོག་ཏུ་ཁྱོ་བའི་དྲུག་ནི་འཕེལ་བར་འགྱུར།
 མི་ཉིད་མནན་པས་མི་ནི་ཞི་བར་མི་འགྱུར་རོ།

88

རེ་ཞིག་སྤྱུག་བསྐྱེལ་གྱིས་གདུངས་བདག། ཡབ་ཀྱི་དཀའ་ཐུབ་ཚལ་ཉིད་དུ།
 འགྲོ་དེ་དེ་ཆོག་འདོད་ལྷན་མ། བདག་གི་སྤོན་ཆོ་ཡོངས་མ་བྱས།

89

བདག་ནི་འདོད་འབྲས་ལ་ཆགས་པ། དེ་ཡིས་རབ་དུ་སྤྱོད་གྱུར་ཀྱང་།
 ཡང་ཆོས་ཕྱོས་པའི་སྤོན་གྱིས་ནི། སྤྱོད་པར་མ་གྱུར་ཅི་ཞིག་བྱ།

90

ཞེས་བཟོད་དེ་ནི་ཤུགས་འབྱིན་ཅིང་། ཀྱང་པ་ཡིས་ནི་ས་ལ་འབྱི།
 སྒྲན་ཅིག་བཞིན་དང་དྲུད་པ་ཡིས། མི་སྤྱོད་པ་ལ་བདེན་པར་གྱུར།

91

མི་བདག་གིས་ནི་ཐུག་བྱས་ཀྱང་། དེ་ནི་རབ་དང་ཉིད་མ་གྱུར།
 རུན་གྱི་སྤོན་ནི་ཡོངས་བརྒྱུད་པ། མཛེལ་བའི་ཐུག་དུ་མཚུངས་པར་འཛིན།

92

सत्यं विप्रियकारिणीषु नृपते मन्युर्न मे विद्यते
 वैरं हि क्षमयैव यात्युपशमं वैरेण तद्वर्द्धते ।
 शत्रुर्नैव विभुः पराभवविधौ नैवोपकारे सुहृत्
 सर्वं प्राक्तनकर्म्मनिर्भितमिदं दुःखादिकं देहिनाम् ॥ ८७ ॥

कृतापकारेऽपि पराभवोद्यमं
 न नाम कुर्यादविचार्य बुद्धिमान् ।
 क्रुधा परक्रोधविषं विवर्द्धते
 न शान्तिमेति ज्वलितोऽग्निरग्निना ॥ ८८ ॥

दुःखसन्तापिता तावत्तातस्यैव तपोवनम् ।
 गच्छामि तद्वचः पूर्वं कामिन्या न कृतं मया ॥ ८९ ॥

वारितापि परन्तेन मम कामफलस्पृहा ।
 यौवनोन्माददोषेण न निर्वृत्ता करोमि किम् ॥ ९० ॥

इत्युक्त्वा निःश्वसन्ती सा विलिखन्ती पदा भुवम् ।
 बभूवानस्रवदना क्षणं मैनावलम्बिनी ॥ ९१ ॥

प्रणामेनापि नृपतेर्न सा प्राप प्रसन्नताम् ।
 प्रेम्णि शल्यतुलां धत्ते मिथ्यादोषपरिश्रहः ॥ ९२ ॥

དེ་ནི་དམར་བའི་བཞིན་བཟུང་ནས། ཡལ་གྱི་བསྟེན་གནས་དག་ཏུ་སོང་།
ཁེངས་ལྷན་རྣམས་ཀྱི་ཁྲོ་བ་ནི། ཡལ་འགྲོ་བྱ་བྱ་དེ་བཟོད་དགའ།

93

བྱང་བའི་སྒྲ་ཡིས་དག་ལེགས་བཟོད་པ་ཡི།
ཤིང་གོགས་མོ་རྣམས་ཀྱིས་འཁྱུད་པ་བཞིན།
རི་དྲགས་རྣམས་ཀྱི་མཛེལ་བས་ཡོངས་བསྐྱོར་
ཞིང་པ་ཡི་དགའ་ཐུབ་ནགས་སུ་དེ་ཕྱིན་གྱུར།

94

དགའ་ཐུབ་ཁྱད་པར་གྱིས་བསྐྱབས་འཛིག་དེན་ནི།
དང་པར་ཐུབ་པ་བསོད་ནམས་གཏེར་སོང་ཚོ།
བསྟེན་གནས་སྟོང་མགོང་འཚོ་བ་མི་བདུན་པའི།
བདུ་ལྷན་ནི་སྟོངས་པས་བཅོམ་པར་གྱུར།

95

རང་བཞིན་རྣལ་གནས་པ་ཡི་མཉེས་གཤེན་དང་།
སྟེ་བའི་པར་ནི་ནང་གཅགས་པ་དྲན།
འཛིག་དེན་གསུམ་བཞིན་སྟོངས་པར་སེམས་ཤིང་དེ།
དྲུག་གིས་གཟིར་བཞིན་སྤྱལ་གྱིས་བཅོམ་བཞིན་གྱུར།

96

ཐུབ་པས་དམན་པས་ནགས་ཚལ་དེ་ཉིད་ནི།
དེ་ལ་དགའ་བ་དགའ་མིན་ཉིད་དུ་གྱུར།

सा धातुरक्तवसना जगाम पितुराश्रमम् ।
भुजङ्गकुटिलोमन्यु र्मानिनीनां हि दुःसहः ॥ ८३ ॥

आलिङ्ग्यमानेव लतासखीभि-
र्भृङ्गस्वनैः स्वागतवादिनीभिः ।
प्रेम्णा मृगीभिः परिवार्यमाणा
तपोवनं सा पितुराससाद ॥ ८४ ॥

याते मुनौ पुण्यनिधौ प्रसन्नं
तपोविशेषार्जितमेव लोकम् ।
दृष्ट्वाश्रमं शून्यमधीरवृत्तिः
पद्मावती मोहहता बभूव ॥ ८५ ॥

वात्सल्य माजन्मनिलीनमन्तः
स्वच्छप्रभावस्य पितुः स्मरन्ती ।
शून्यां चिलोकीमिव मन्यमाना
विषादितेवाहिहतेव साभूत् ॥ ८६ ॥

तदेव तस्या मुनिना विहीनम्
वनं जगाम प्रियमप्रियत्वम् ।

དུས་ཀྱི་སྤྱིང་པོ་མ་ལུས་འབྱུངས་གྱུར་པའི།
དངོས་པོ་ནམས་ནི་འབྲལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན།

97

ཡིད་འཕྲོག་ཡུལ་ནི་དེ་དག་ཁོ་ན་དང་།
མེ་དོག་འབྱུང་གནས་ཉིད་པར་དེ་དག་ཉིད།
སྤྱི་ཞིག་གཅིག་དང་བྲལ་བའི་སྤྱི་བོ་ལ།
ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་གནས་ཉིད་དག་དུ་འགྱུར།

98

དེ་ནས་ས་གཞི་དག་གི་རྒྱ་རིས་དེ།
རང་བྱུང་རྗེས་སུ་མཐུན་པའི་ཆས་བརྒྱུད་ནས།
བདེ་བས་བདང་ཉེ་ཕྱོགས་སུ་ཡོངས་འབྲམ་ཞིང་།
ཞི་བར་བཞིན་དུ་བ་ར་རྒྱ་སིར་བྱིན།

99

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་གྱི་ཀི་འདོད་ལྡན་པས།
དེར་ནི་དེ་དྲུགས་མིག་དེ་དོན་གཉིས་ཡང་།
དཀའ་ཐུབ་མེ་ལྷེ་འབར་བཞིན་དེ་ཡིས་ནི།
རྗེ་ཞིག་ལྟར་ཡང་རེག་འཛིན་ཉིད་མ་གྱུར།

100

རྒྱལ་པོ་འི་བཙུན་མོ་ནམས་ཀྱིས་རབ་འབད་ནས།
མངོན་པར་མཆོད་ཅིང་ལྷ་མོ་བཞིན་དུ་དེ།

कालेन निःशेषनिपीतसारा
भवन्ति भावा विरसस्वभावाः ॥ ६७ ॥

तेष्वव देशेषु मनोहरेषु
तेष्वेव पुष्पाकरवासरेषु ।
एकेन केनापि विना जनस्य
सर्व्वं विषादास्पदतामुपैति ॥ ६८ ॥

वेषं ततः प्रव्रजितानुरूपं
विधाय सा भूतलचन्द्ररेखा ।
सुखोज्झिता दिक्षु परिभ्रमन्ती
वाराणसीं शान्तिमिवाससाद ॥ ६९ ॥

तत्राथ राज्ञा कृकिणा मृगाक्षी
सा प्रार्थ्यमानाप्यभिलाषभाजा ।
तपःप्रदीप्ताग्निशिखेव तस्य
संस्पर्शयोग्या न कथंचिदासीत् ॥ १०० ॥

सा राजपत्नीभिरतिप्रयत्ना-
दभ्यर्च्यमाना चिदशाङ्गनेव ।

ལེགས་སྒྲིད་སེམས་ཤིང་བདག་པོ་འི་བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས།
དེར་ནི་ཅུང་ཟད་དུས་ཤིག་ཉེ་བར་གནས།

101

འབྲལ་བའི་སྒྲུག་བསྐྱལ་མོ་ཡིས་སྒྲིག་བྱེད་ཅིང་།
དེ་ནི་དེ་ན་གནས་པ་ས་ཡི་བདག།
ཚངས་བྱིན་གྱིས་ཀྱང་ཉན་ན་བསྐྱངས་ལས་ཐོས།
བྲམ་ཟེའི་ཆས་སྒྲུ་བཅོས་ནས་ཡང་དག་འོངས།

102

དེ་ནས་བདུལ་ཞུགས་སེམས་པའི་ཆས་ཀྱི་བསྐྱིབས།
ཅུལ་བྲིམས་གྲགས་པའི་བ་དན་དེ་མཐོང་ནས།
དང་བའི་སྒྲིད་དུ་མི་བདག་གྲས་པར་ནི།
མངོན་དུ་སྒྲིགས་པས་རང་གཟུགས་གསལ་བར་བྱས།

103

ས་བདག་བདག་གི་གཞོན་པ་མི་བཟང་པ།
ཞེས་སྒྲུ་ཆོན་དེ་ནི་ཡུན་རིང་དུས།
ཁིངས་ལྡན་ནམས་ཀྱིས་སྒྲིད་པའི་བློ་བཞི།
བཟོད་པ་ན་ཡང་གསར་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར།

104

སྒྲུག་པོ་མཆི་མའི་གྲུན་ནི་ཡོངས་སེལ་ཞིང་།
འདོད་པའི་ལྷ་རིས་སྒྲིགས་སྒྲུ་འབྲས་ལྡན་བྱེད།

तत्र स्ववृत्तानि विचिन्तयन्ती
पतिव्रता कालमुवास कञ्चित् ॥ १०१ ॥

तां ब्रह्मदत्तोऽपि विशिष्टचार-
स्तत्र स्थितां भूमिपतिर्निशम्य ।
वियोगदुःखानलदह्यमानः
समाययौ ब्राह्मणकूटवेष्टः ॥ १०२ ॥

अथ व्रताच्छादितचारुवेषाम्
विलोक्य तां शील्यशःपताकाम् ।
प्रसादनाय प्रणयाभिसारी
नृपः स्वरूपं प्रकटीचकार ॥ १०३ ॥

तौब्रापराधोऽहमिति ब्रुवाणे
मह्वीपतौ सा सुचिरं हरोद ।
मनस्विनीनामवमानमन्यु-
रुदीरणेनापि नवत्वमेति ॥ १०४ ॥

घनाश्रुधारापरिहारकारी
स्मरेन्दुरेखासफलीकृताशः ।

གྲུལ་པོ་སྟོན་དུས་ལྷ་བྱས་མཛེས་མ་ནི།

དང་བར་བྱས་ནས་རང་གི་གྲུལ་སར་བྲིད། །

105

ཀང་པའི་པརྟོ་བཀོད་པའི་མཚོ་སྐྱེས་འབྲང་།

བྲུལ་པའི་དུས་སྐྱ་རབ་དུ་ཞི་བྱུར་པ།

དགའ་དང་འབྲོགས་ཚེ་དེ་ལ་རབ་འབྲངས་ཏེ།

ཆགས་པ་བྲག་པོ་འི་ཡོངས་སྟོད་དཔལ་འབྱོར་བཞིན། །

106

སྐྱེ་བ་གཞན་ལས་ངས་པར་བྱ་མོ་དེས།

རང་སངས་གྲུས་ལ་ཙེ་དགའི་པརྟོ་དག།

སྐྲུལ་ནས་ཆགས་སྐྲངས་ཏེ་དེ་ཡིས་ནི།

མཛེས་པ་སྐྱད་ནས་སྐྱར་ཡང་དེ་ཡིས་ནི། །

107

རབ་དུ་བྲུལ་བས་འདི་ཡི་ཀང་པ་ནི།

བཀོད་པ་ནམས་ལ་མཚོ་སྐྱེས་འབྲངས་པར་བྱུར།

སྐྲངས་པའི་སྟོན་ལས་དུས་སྐྱ་བྲུལ་བྱུར་ཅིང་།

སྐྱར་ཡང་སྐྲུལ་བས་སྐྱར་ཡང་བྱུར་བར་བྱུར། །

108

ཕྱིན་དང་ལེན་པ་དེ་དག་ལས་འབྲངས་པ།

རང་ལས་སྐྱོན་པ་ཡིས་དེ་སྟོན་ནམས་ལ།

कान्तां शरत्काल इव प्रसाद्य
निनाय राजा निजराजधानीम् ॥ १०५ ॥

पादाम्बुजन्याससरोजपाली
वियोगकाले प्रशमं प्रयाता ।
प्रादुर्वभूव प्रियसंगमेऽस्याः
सम्भोगलक्ष्मीरिव गाढरागा ॥ १०६ ॥

जन्मान्तरे सा किल कन्यकैव
प्रत्येकबुद्धाय विलासपद्मम् ।
दत्वापि लोभात्युनराददे
तद्विचार्य शोभां प्रददौ पुनश्च ॥ १०७ ॥

पद्मप्रदानेन बभूवुरस्याः
पादावतारेषु सरोरुहाणि ।
आदानदोषाद्विरतानि काले
पुनः प्रदानात्युनरुक्तानि ॥ १०८ ॥

तेनैव दत्ता हरणोद्भवेन
स्वकर्मपाकेन मलीमसेन ।

པརྱོ་ཅན་དེ་གསོད་པའི་གནས་བཏང་མྱེ།

དུས་ཀྱི་ད་ཉླ་གྲགས་འཛིན་མ་ཡང་ངོ།

109

ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་རྒྱས་པའི་བྲག་བ་དེ།

དེ་སྐད་རྒྱལ་བས་གསུངས་བ་ཐོས་གྱུར་ནས།

དག་སློང་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ངོ་མཚར་ནི།

ཡོངས་སུ་འཛིན་པས་རི་མོར་བཞུགས་བཞིན་གྱུར།

110

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་

དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་པརྱ་ལྷན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་

ཡལ་འདབ་མྱེ་རྩལ་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པའོ།

पद्मावती वध्यपदं विस्तृष्टा
सैवाद्य कालेन यशोधरा च ॥ १०६ ॥

श्रुत्वेति सर्व्वे कथितां जिनेन
तां चिचितां कर्मफलोदयस्य ।
बभूवुराश्चर्य्यपरिग्रहेण
चिचाभिलीना इव भिक्षवस्ते ॥ ११० ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
पद्मावत्यवदानमष्टषष्टितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་རྒྱལ་ཅ་ཅ་དགྲ་པ།

གང་གི་སྒྲོད་པའི་བྱད་པར་མཐོ་བའི་མཚན་ཉིད་ལྡན་ནམས་ཀྱིས།
ལེགས་བྱས་དག་ནི་མཚོད་ཉིད་ལྡན་པའི་ནོར་འཛིན་མས་སྤྲུལ་ཞིང་།
མ་ལུས་དག་བའི་སྒྲོན་ལས་གནས་སྤྱུང་བ་དེ་དག་ནི།
འཛིག་ཉིད་འདི་དང་གཞན་ཡང་དག་ཅིང་བདེ་བ་བསྟན་པར་གྱུར། 1

གྲོང་བྱིར་བ་ཅའི་བྱ་དར། གང་གིས་ཡང་དག་བསྐྱངས་བསྐྱངས་པས།
འཛིག་ཉིད་བྱ་ངན་མེད་པ། ས་བདག་བྱ་ངན་མེད་པ་བྱུང་། 2

བྱང་ཅུབ་སྒྲོད་ཀྱི་བྱས་བསྐྱབས་ནས། གང་གི་གསེར་གྱི་ཆར་འབབས་ཤིང་།
ཆོས་གོས་གསུམ་ནི་འགོ་བས་པ་ཡིས། དག་སྒྲོང་དག་འདུན་ནམ་པར་མཚོད། 3

འདས་པའི་སངས་རྒྱས་སྤྱི་ཡི་ནི། རིང་བསྐྱེལ་གཟི་བཞིན་འབར་ནམས་དང་།
སྤྲུལ་ཉིད་དཔལ་ལྡན་གནས་བཞེན་ནི། བྲགས་པ་དེ་ཡིས་མཚོད་བྱར་གྱུར། 4

རིན་པང་མེད་པའི་རིན་ཅན་ནམས། བྱས་པས་བསྐྱབ་བྱས་ནས་ནི།
ས་གཞི་སྤྱ་ཉིག་གདུགས་མཛེས་ཀྱི། མཚོད་ཉིད་དག་གིས་མཚན་པ་བསྐྱབས། 5

अथोनसप्ततितमः पल्लवः ।

तेषामशेषकुशलप्रणिधानधाम्नां
शुद्धः सुखस्थितिरयं च परश्च लोकः ।
येषां विशेषरचितोन्नतलक्षणानां
चैत्याङ्किता वसुमती सुकृतं ब्रवीति ॥ १ ॥

पुरे पाटलिपुत्रेऽभूदशोकः पृथिवीपतिः ।
येनाशोकः कृतो लोकः सम्यक्पालनलालितः ॥ २ ॥

विधाय बोधिसूत्रपत्रं येन काञ्चनवर्षिणा ।
त्रिचोवराच्छादनेन भिक्षुसंघोऽभिपूजितः ॥ ३ ॥

मान्यस्यानुमते श्रीमान् यशसः स्थविरस्य यः ।
अतीतबुद्धशरीरधातूनां दीप्ततेजसाम् ॥ ४ ॥

अनर्घ्याणां च रत्नानां कृत्वा सङ्ग्रहमादरात् ।
विदधे मौक्तिकच्छन्दचारुचैत्याङ्कितां महीम् ॥ ५ ॥

རང་ཉིད་ཀྱི་ཡི་འཛིགས་ཉིད་དུ། ལྷན་ནས་བདེ་གཤེགས་རིང་བསྐྱེལ་ཚོགས།
ཀྱི་ཡིས་བྱིན་པ་སྒྲུང་ནས་དེ། རིན་ཅེན་མཆོད་ཉིད་འབྲེང་བ་བྱས།

6

དེ་ཡི་མཆོད་ཉིད་ཆོས་རྒྱལ་གྱིས། ལུགས་དང་ལྷན་པ་སྒྲོང་སྤྲེལ་ནི།
བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བཞི་དུས་གཅིག་ལ། སྤྱུལ་པ་ཡིས་ནི་ནས་པར་མཛོས།

7

དུས་གཅིག་རབ་དུ་གནས་པ་ལ། དེ་ཆོ་གནས་བརྟན་མཁའ་སོང་ནས།
ཉི་མ་བསྐྱེད་པས་ཉེ་ས་གཞི་ནི། གྲིབ་མའི་འདུ་ཤེས་དག་དུ་བརྟགས།

8

དེ་ནས་དེ་ཡི་དག་འདུན་གྱི། མཆོད་ཉིད་རྒྱ་ཆེ་དག་འཛུགས་ལ།
རབ་བྱུང་ག་བས་འཁོགས་གྱུར་པ། འགའ་ཞིག་དལ་གྱིས་འོངས་པར་གྱུར།

9

དེར་ནི་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་ཟས། ས་ཡི་བདག་པོས་རབ་སྤྲོངས་པ།
ཟ་ཞིང་མཆོག་དུ་དགའ་བ་ནི། བདུད་ཅི་བཞིན་དུ་དེ་ཡིས་བྲེལ།

10

དག་སྤྲོང་གཞན་གྱིས་དེ་ལ་སྤྲེལ། རང་ལ་འོས་པའི་བཟའ་བ་འདི།
ཁྱེད་ལ་ས་བདག་གིས་བྱིན་པ། ཅི་ཡི་དོན་སྤྲད་ཁྱེད་ཤེས་སམ།

11

ཤིན་དུ་གན་པ་ཁྱོད་ཉིད་ལས། དམ་ཆོས་ཉན་དང་འདོད་པ་ཡི།
ས་སྤྲོང་གིས་ནི་བཀྱར་སྤྲི་དག། ཤིན་དུ་ཆེ་བས་ཁྱོད་ལ་མཆོད།

12

ཅེས་པ་བཞིན་འཛུམ་དག་སྤྲོང་གིས། བཟོད་ཆོ་སྤངས་པས་ངོ་ཚ་ཞིང་།
སྤྱུར་དུ་རྒྱལ་རྒྱས་སྤྲུག་པ་བཞིན། དག་སྤྲོང་གན་པོས་རབ་བསམས་པ།

13

नागालोकं स्वयं गत्वा सौगतं धातुसञ्चयम् ।
स नागाहृतमादाय रत्नस्तूपावलीन् व्यधात् ॥ ६ ॥

तस्याशीतिसहस्राणि चत्वारि च महीतले ।
धर्मराजिकयुक्तानां स्तूपानां निर्मिति बभौ ॥ ७ ॥

एकक्षणप्रतिष्ठासु पृथिव्यां स्थविरस्तदा ।
खमुत्पत्यार्कमाच्छाद्य द्वायासंज्ञामकल्पयत् ॥ ८ ॥

नित्यप्रवृत्ते तस्याथ वितते सङ्घभोजने ।
शनैः प्रव्रजितः कश्चिज्जराजीर्णः समाययौ ॥ ९ ॥

राजार्हमशनं तत्र प्रेषितं स महीभुजा ।
भुञ्जानः परमां प्रीति माससाद सुधामिव ॥ १० ॥

तं प्राहान्यतमो भिक्षुरपि जानासि भूभुजा ।
किमर्थं स्वोचितं तुभ्यमिदं भोज्यमुपाहृतम् ॥ ११ ॥

अतिवृद्धतरात्त्वत्तः सङ्घर्म्मं श्रोतुमुत्सुकः ।
त्वामर्चयति भूपालः सत्कारेण महीयसा ॥ १२ ॥

इति स्मितमुखेनोक्तो भिक्षुणा मौर्ख्यलज्जितः ।
शल्यबिद्ध इव क्षिप्रं वृद्धभिक्षुरचिन्तयत् ॥ १३ ॥

ངོ་ཚད་སྤྲད་དྲུག་བསྐལ་མཐའ། ཟས་འདི་བདག་གིས་ཅི་སྤྲད་ཟོས།

ཚོགས་སྤྲ་བཅད་པ་བཞི་ཆ་ཡང་། བདག་གིས་མི་ཤས་ཡི་གེ་མེད། 14

དམ་པའི་དབུས་སྤྲ་ས་བདག་གིས། གཤམ་ཏེ་དྲིས་ན་བདག་ཅི་བྱེད།

སྤྱོ་བོ་འགའ་ཞིག་དགོད་འདི་དག། རྒྱགས་པ་བདག་ལ་ཅི་བཞེད་འགྱུར། 15

སྤྲ་བྱ་ཁོག་སྤོང་བྱེད་པ་ནམས་ཀྱིས་དལ་གྱིས་སྤོང་བོ་འདི་རྒྱན་ནི་གཞིགས་གྱུར་
ཅིང་།

ནང་དུ་མི་དག་ཉལ་ཞིང་དུ་བས་དྲི་མར་གྱུར་པ་གཡང་པའི་ཤིང་ཡང་སྤ།

སཤམ་པ་བཞིན་རས་མཛེས་པས་བཅོམ་པའི་སྤོངས་པ་སྤྱངས་ཤིང་ཞུས་པས་

གནས་གྱུར་པ།

རྒྱག་ཅིང་ལོང་བའི་གཟུགས་ཅན་བག་མེད་དུ་གནས་སྤྱོ་བོ་བདག་འདྲར་མ་གྱུར་

ཅིག། 16

དེ་ལྟར་བསམས་པ་ཡོངས་འདྲིས་ཤིང་། ཚ་བའི་དབུགས་འབྱིན་བདེ་མེད་པ།

དེ་ལ་རྩ་མོས་སངས་རྒྱས་ལ། རབ་དང་མངོན་དུ་བྱོགས་ཏེ་གནས། 17

གང་ཚེ་བྱོད་ལ་རྒྱལ་བོ་འདྲི། དེ་ཚེ་བྱོད་ཀྱིས་འདི་བཞེད་བྱ།

ཤིན་དུ་རྒྱ་ཆེ་ཐུན་པའི་ཚོས། མདོར་བསྐྱས་པ་དག་ཉན་པར་མཛེད། 18

ནོར་ནི་ཆུང་ཟང་ཅམ་ཞིག་པན་པ་བྱེད་ཅིང་བྱ་བ་ཤིན་དུ་ཉུང་བ་ཉིད།

སྤྱོ་བོ་རྒྱངས་ན་ཤིན་དུ་ཆུང་ཞིང་རོ་དང་བལ་བའི་ཟས་ཀྱིས་ཀྱང་།

མིག་དག་གཉིད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་སྤྲ་ཅིག་གིས་ཀྱང་འདི་ཉིད་རྒྱན་དུ་ནི།

ཉེར་སཤོ་རྩྭ་གས་བདང་ནས་ལྷས་ཅན་ལོངས་སྤྱོད་ཅོམ་པ་རྒྱ་ཆེར་འགྱུར། 19

लज्जायै किमिदं भुक्तं दुःखान्तमशनं मया ।
अपि गाथाचतुर्भागं न जानामि निरक्षरः ॥ १४ ॥

किं करोमि सतां मध्ये यदि पृच्छेन्महीपतिः ।
तत्किं वक्ष्यति मामेष मूकं हास्यरतिर्जनः ॥ १५ ॥

कौटैः कोटरकारिभिर्विघटितस्कन्धप्रबन्धः शनै
रन्तःसुप्तकशानुधूममलिनः श्वश्रेऽपि धन्यस्तरुः ।
मूर्खः पण्डितखण्डिताननरुचिर्वैलक्ष्यलीनस्थितिः
मूकान्धप्रतिमः प्रमादवसति र्मामास्तु मादृग्जनः ॥ १६ ॥

इति चिन्तापरिचितं तप्तनिःश्वासनिःसुखम् ।
बुद्धप्रसादिनी देवी समभ्येत्य जगाद तम् ॥ १७ ॥

प्रक्ष्यति त्वां यदा राजा वक्तव्यं भवता तदा ।
विस्तीर्णतरधर्मस्य संक्षेपः श्रूयतामिति ॥ १८ ॥

किञ्चिन्मात्रं धनमुपकृतौ कृत्यमभ्यर्थ्यमेव
प्राणाधारं तनुतरमपि स्वादनिर्मुक्तमन्नम् ।
निद्रामुद्रा क्षणमपि दृशोरित्यशक्तोपयुक्तं
श्रेष्ठं त्यक्त्वा व्रजति विपुलारम्भभोगं शरीरी ॥ १९ ॥

ཞེས་པ་སྒྲ་མོས་ཡང་དག་བཟུན། རབ་གསལ་དབྱངས་ཅན་གྲག་པོ་ཡིས།
ས་བདག་ཉན་དུ་འོངས་པ་ལ། ཚས་ནི་རབ་དུ་བཟུན་པ་མཛོད།

20

སྒྲིང་ལ་བབ་པ་དེ་ཡི་ནི། ལེགས་བཤད་རྒྱལ་བས་ཐོས་བྱུང་ནས།
ཀྱེ་མ་མཁས་པ་བཞེད་བྱུང་བ། འདི་ནི་བདེན་ཞེས་རབ་དུ་བསམས།

21

སྒྲོ་གྲོས་ཆེན་པོས་བདག་ཉིད་གྱིས། ཆེད་དུ་ཕམ་པ་འདི་དག་གསུངས།
དེ་ཉིད་བཞེད་པ་དམ་པའི་ཚོག། ཉམས་བྱོང་བསོད་ནམས་དག་གིས་ཐོབ།

22

གང་གི་མཛོད་རྣམས་སྤྱི་ནི་མེ་ཡི་བྱད་ཤིང་དུ་མཐོང་ནོར་གྱི་ནགས་དག་བསྐྱབས།
གང་ཡང་བྱ་བས་རྒྱ་མཚོ་བཞི་ཡི་གོས་ཅན་སྒྲ་ཚོགས་འཛིན་པ་བྱུང་བ་བྱས།
ཟས་ཀྱང་རྣམ་པར་བཀྲ་ལ་ཡོངས་སྤྱི་འདི་དག་གི་གཉིད་ཀྱང་ཤིན་དུ་ཆེ།
ཐམས་ཅད་མོངས་པའི་བདེ་སྤྱད་མཁུག་གི་དུས་སྤྱི་གང་དུ་ཅི་ཡང་མཐོང་མ་ཡིན།

23

ཞེས་པས་མས་མི་ཡི་བདག་པོ་ཡིས། དེ་ལ་རབ་དུ་ཐུག་འཚལ་དེ།
འོད་ལྡན་མཛོས་པའི་ཚས་གོས་ནི། གསེར་གྱི་རབ་དུ་སྤྱོད་པ་བྱུང་བ།

24

དེ་ནས་ལམ་དུ་འགྲོ་བྱེད་ཅིང་། རྒྱལ་པོའི་མཚན་པས་མཛོས་པ་དེ།
བསམ་བཅན་ཁ་ཉོན་སྒྲོར་བའི་སྒྲོད། ལྷ་མོ་ཡིས་ནི་ཡང་དག་བསྐྱལ།

25

དེ་ནས་དེ་ཡི་མན་ངག་གིས། དེ་ཡི་བསམ་བཅན་བསྐྱབས་པ་ན།
ཉོན་མོངས་མ་ལུས་ཟད་པ་ལས། དག་བཅོམ་ཉིད་ནི་མངོན་དུ་བསྐྱབས།

26

इति देव्या समादिष्टो वृद्धः स्पष्टतरस्वरः ।
श्रोतुं प्राप्तस्य भूभर्तुर्विदधे धर्मदेशनाम् ॥ २० ॥

राजा हृदयसंवादि श्रुत्वा तस्य सुभाषितम् ।
अचिन्तयद्दहो सत्यमिदमुक्तं मनौषिणा ॥ २१ ॥

मामैवैतत्समुद्दिश्य हितमाह महामतिः ।
तत्त्वसंवादसास्वादाः पुण्यप्राप्याः सताङ्गिरः ॥ २२ ॥

यत्कोशेषु निधीयते धनवनं तृष्णानलस्येन्धनं
कृत्यं यच्च चतुःसमुद्ररसनां व्याप्नोति विश्वम्भराम् ।
आहारोऽपि विचित्रतापरिचयी निद्रापि मे भूयसी
सर्वं मोहसुखाय नान्तसमये किञ्चित् कचिद्दृश्यते ॥ २३ ॥

इति संचिंत्य नृपतिस्तस्मै काञ्चनचर्चितम् ।
प्रणम्य प्रददौ चारुचि सञ्जीवरांशुकम् ॥ २४ ॥

ब्रजन्तमथ तं मार्गे राजपूजाविराजितम् ।
ध्यानाध्ययनयोगाय देवता समचोदयत् ॥ २५ ॥

ततस्तदुपदेशेन निखिलक्लेशसंक्षयात् ।
साक्षाद्विहितमर्हत्त्वं तेन ध्यानावधानिना ॥ २६ ॥

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ས་བདག་གིས། དག་འདུན་མཆོད་སྟོན་ཡངས་པ་ལ།
དག་སྒོར་ཆོས་གོས་སྒླ་ཡིན། རི་བཟང་ལྷན་པ་གསར་དུ་འོངས།

27

སྟོན་མེད་རི་ལ་ཆགས་པ་ཡི། བྱང་བའི་འཕྲང་བས་བསྒོར་དེ་ལ།
མི་བདག་གིས་རིས་ཁྱོད་ཀྱི་རི། རྒྱས་འདི་རེ་ཞིག་གང་ལས་བྱང་།

28

དེས་སྒྲས་སྒླ་ཡི་འཛིག་དེན་གྱི། ཡངས་འདུ་སྟོན་པའི་འོག་དུ་བདག་།
དབྱར་གྱི་དུས་སྲུ་གནས་གྱུར་པ། དེ་ཡི་མེ་ཏོག་དག་གིས་བསྒོས།

29

དེ་ཐོས་མི་བདག་དེ་ཡི་ནི། མཐུ་ལ་ལྷག་པར་གྲས་གྱུར་ཅིང་།
དགོན་ཅོག་གསུམ་མཆོད་ལ་ཆགས་པ། བསོད་ནམས་ཀྱན་རར་དགའ་བར་གྱུར་།

30

གལ་ཏེ་གྲས་པར་ཆོས་ལ་གནས་ན་དེ་ཉིད་འཛོ་བ་ཡིན།

གལ་ཏེ་སྒླལ་བཟང་བདེན་པར་སྟོད་ན་དེ་ཉིད་སྒླལ་བ་ཡིན།

གལ་ཏེ་མཐར་ཐུག་སེམས་པར་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་སྒྲོ་གྲོས་ཡིན།

གལ་ཏེ་སྟོན་པའི་བྱ་བ་བྱེད་ན་དེ་ཉིད་དཔལ་འབྱོར་ཡིན།

31

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུང་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཆོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་རབ་གནས་ཀྱི་རྟོགས་
པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་རྒྱལ་ཅུ་ཙ་དབྱ་པའོ།

कदाचिदथ भूभर्तुं विपुले सङ्घभोजने ।
नवः समाययौ भिक्षु दिव्यसौरभचीवरः ॥ २७ ॥

अपूर्वगन्धलुब्धालिमालावल्लयितं नृपः ।
तमपृच्छत् कुतस्तावदयं ते सौरभोद्भवः ॥ २८ ॥

सोऽवदद् दैवलोकेऽहं पारिजाततरोस्तले ।
उषितो वार्षिकं कालं तत्पुष्पैरधिवासितः ॥ २९ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिस्तत्प्रभावाधिकादरः ।
रत्नत्रयार्चनासक्तः पुण्यारामरतोऽभवत् ॥ ३० ॥

धर्मस्थितिप्रणयिनी यदि सैव वृत्तिः
सत्योपभोगसुभगा यदि सैव वाणी ।
पर्यन्तचिन्तनरता यदि सैव बुद्धि-
र्दानक्रियोपकरणं यदि सैव लक्ष्मीः ॥ ३१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्प-
लतायां धर्मराजिकाप्रतिष्ठावदानं
जनसप्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་པ།

གང་གི་གྲགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཁྱད་པར་ནས་པར་བཀོད་པ་ཡིས།
ས་གཞི་བསོད་ནམས་མཚོག་གི་བསོད་ནམས་ལྷན་པར་ཉིར་བསྐྱུན་ཅིང་།
རྒྱལ་བ་ལ་ནི་གྲུས་པ་རབ་བསྐྱབས་བག་ཆགས་བསྐྱེད་བྱས་ལ།
དེ་དག་ནམས་ཀྱི་མཛོན་འདོད་ལེགས་བྱས་སྦྱོར་བ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།

1

དག་སྦྱོར་ཉི་གུང་ཞེས་བྱ་བ། ལྷ་མ་དགའ་བོའི་ཚོག་གིས་ན།
ཁ་ཆེའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ཏུ་ན། སངས་རྒྱས་བཅུན་པ་འཇམ་དུ་སོང་།

2

ཀླུ་ཡིས་བྱིན་བརྒྱབས་དེ་ཤེས་ནས། ས་གཞི་འདར་བྱེད་དེ་ཡིས་ནི།
སྦྱིང་སྦྱོབས་བདན་ལྷན་ཉིང་འཛིན་གྱིས། ཀླུ་ནམས་ཀྱན་ཏུ་བསྐྱོད་པ་བསྐྱབས།

3

ནས་འགྱུར་བྲོ་ལྷན་དེ་དག་གིས། མཚོན་དང་མེ་ཡི་ཆར་སྦྱོས་པ།
མཐུ་ཡིས་དེ་ཡི་སྦྱི་བོར་ནི། བརྒྱ་ཅུད་བལ་འབྲེང་བར་གྱུར།

4

དེ་ནས་དེ་ཡི་བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས། རབ་ཏུ་ཡ་མཚན་གྲུས་དེ་ལ།
སྐྱས་པ་ཇི་སྟིང་སྐྱིལ་ཀྱང་བཅས། དེ་སྟིང་ཡུལ་འདིར་ཁྱོད་ཀྱི་གནས།

5

ཞེས་པ་བརྗོད་ནས་དེ་ལ་ནི། སྐྱིལ་ཀྱང་ཡངས་པར་བཅིངས་པ་ཡི།
ཚད་དང་མཚུངས་པ་སྦྱོང་པ་ཡི། དཀྱིལ་འཁོར་དག་ནི་རབ་ཏུ་བྱིན།

6

अथ सप्ततितमः पञ्चवः ।

भक्तिप्रवर्तितजिनोदितवासनानां
तेषां जयत्यभिमतः मुक्ताभियोगः ।
यत्कीर्त्तिलक्षणविशेषनिवेशनेन
पुण्यापि पुण्यतरतामुपयाति पृथ्वी ॥ १ ॥

माथ्यन्तिकाभिधो भिक्षुरानन्दस्य गुरोर्गिरा ।
बुद्धशासनमाधातुं ययौ काश्मीरमण्डलम् ॥ २ ॥

तन्नागाधिष्ठितं ज्ञात्वा धीरसत्वः समाधिना ।
ससङ्क्षोभं प्रणिदधे नागानां कम्पितावनिः ॥ ३ ॥

शस्त्राग्निवृष्टिरुत्सृष्टा तैरमर्षविकारिभिः ।
प्रभावेणाभवत्तस्य मूर्ध्नि पद्मोत्पलावली ॥ ४ ॥

ततस्तं जगदुर्नागा स्तब्धीर्योत्कर्षविस्मिताः ।
यावान् पर्यङ्कबन्धोऽत्र देशस्तावान् वशे तव ॥ ५ ॥

उक्तेति तस्मै पर्यङ्कबन्धतुल्यं प्रमाणतः ।
नवद्रोणमुखायामं प्रददुः शून्यमण्डलम् ॥ ६ ॥

དེར་ནི་དེ་ཡི་གྲོང་ཁྱིམ་དང་། གྲོང་གི་ཁྱད་པར་འགོད་བྱེད་ཅིང་།
 དགྲ་བཅོམ་ལྷ་བརྒྱ་དག་དང་ནི། ལྷན་ཅིག་རབ་དུ་གནས་པར་བྱས།

7

དེར་ནི་མི་ཟད་བཅོམ་ལྷན་ཚོས་དག་ནས་པར་བཀོད་བྱས་ནས།
 མཛོམ་པའི་གཙུག་ལག་ཁང་གི་རྒྱན་དང་ལྷན་པའི་འཛིན་བྱེད་དེ།
 སྤོས་ངད་ལྷན་གྱི་ངོས་ལས་སྒྲངས་ཤིང་སྤྱིང་པོ་ཐོབ་གྱུར་པ།
 བྱར་གྲུམ་བསར་པའི་རྩ་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་རབ་དུ་ཁྱབ་པར་བྱས།

8

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཉི་མ་གྲུང་པའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་
 ཡལ་འདབ་མྱེ་བདུན་ཅུ་པའོ།

स तच्च नगरग्रामसन्निवेशविशेषकृत् ।
स्थितिं बबन्ध सहितः शतैः पञ्चभिरर्हताम् ॥ ७ ॥

तच्चाक्षयं भगवतः स निवेश्य धर्मं
कृत्वा विहाररुचिराभरणां धरित्रीम् ।
तां गन्धमादनतटोद्धृतलब्धसारैः
व्याप्तां चकार नवकुङ्कुमकन्ददृन्दैः ॥ ८ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्प-
लतायां माध्यन्तिकावदानं नाम
सप्ततितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་གཅིག་པ།

ཞི་བ་ལ་རེག་རྒྱུ་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་རས་དཀར་ཅེ་དགའ་ཡིས།
མཛེས་པས་བསྟེན་ཅིང་ཡུལ་དང་ཆས་ལས་བྱིལ་བྱོགས་ནས་ལ།
དར་གོས་དག་དང་ལྷ་མོ་གོས་ལྱལ་རྒྱུ་མ་ཅན་གྱི་ཀྱང་།
མཛེན་པར་ཁེངས་པ་སྟེང་མིན་དམན་པ་ཉིད་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་མིན།

1

ལྷ་མོ་གོས་ཅན་དག་སྟོང་སྟོན། ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་སྒྲ་མའི་བཀའ།
རྒྱལ་བའི་བསྟན་པ་གཟུང་བའི་སྒྲ། སྟོང་བྱིས་བཅོས་བསྒྲག་དག་ཏུ་བྱུགས།

2

དེ་ནི་ལས་ཏུ་འགྲོ་བ་ན། འཕགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་གཉིས་དང་།
ཕན་ཚུན་རབ་ཏུ་བརྟེན་པ་ཡི། ཞུང་བྱང་འཕགས་པ་འདི་དག་ཐོས།

3

རྒྱུ་མེད་ཚུལ་ཁྲིམས་གནས་དང་ཐོས་པ་ཡི། མིས་དང་ལྷན་པར་གྲགས་ཤིང་བཟོད་
པ་ཅན།
དག་སྟོང་དེ་དག་ཉིད་ནི་ས་གཞི་ལ། དག་སྟོང་ལྷ་མོ་གོས་ཅན་དག་ཏུ་བརྟེན།

4

དེ་བརྟེན་དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཀྱང་། དེ་ཉིད་བརྟེན་ཐོས་དེ་དག་གིས།
དེར་སྒྲས་ལྷ་མོ་གོས་ཅན་དེ། བྱིས་ཉིད་ཡིན་པར་ཐོས་མཛེས་མེད།

5

ཅི་སྒྲར་ལྷ་མོ་གོས་ཅན་ཞེས། སྟོང་བྱིས་བྱིས་སྒྲ་གྲགས།
ཐུབ་པ་དམ་ཆོས་སྒྲ་བ་ནས་ས། བྱིས་ཀྱི་ཆོགས་སྒྲ་བཅད་པ་སྟོགས།

6

अथ एकसप्ततितमः पक्षवः ।

शान्तिस्पृशां विमलशीलदुकूललीला-
शोभाजुषां विषयवेषपराङ्मुखानाम् ।
चीनांशुकैर्मलिनशीर्णपटच्चरैर्वा
नैवाभिमानकलना न च दैन्यवृत्तिः ॥ १ ॥

शाणवासी पुरा भिक्षु गुणवान् गुरुशासनात् ।
जिनशासनमाधातुं मथुरां प्रस्थितः पुरीम् ॥ २ ॥

स ब्रजन् पथि शुश्राव मल्लयोर्वदतोर्मिथः ।
प्रसङ्गोपगतामेतामार्थामार्थस्वभावयोः ॥ ३ ॥

ये विमलशीलनिलयाः श्रुतविश्रुतचक्षुषः क्षमावन्तः ।
तानेव शाणवासी कथयति भिक्षुर्भुवि श्रमणान् ॥ ४ ॥

एतदुक्त्वाथ तेनापि तदेवोक्तं निशम्य तौ ।
तमूचतुस्त्वमेवासी शाणवासी न संशयः ॥ ५ ॥

कस्मात्त्वं शाणवासीति सुमते दिक्षु विश्रुतः ।
गाथा गायन्ति मुनयस्तव सङ्घर्मवादिनः ॥ ६ ॥

དེས་སྤྲུམ་སྤྲུམ་པ་གཞན་ལ་བདག། སྤྲུམ་པ་གསོ་བར་བྱེད་པ་ཡིས།

རང་སངས་རྒྱལ་ནི་སྤྲིང་ནད་ཀྱིས། གཟེར་བར་རབ་དུ་བསོས་པར་བྱས། 7

དེ་ཡི་ཤུ་ནའི་གོས་དག་ནི། རྒྱང་ཞིང་རབ་དུ་སྤྲིངས་པ་མེ་བོང་།

རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་མཛོས་པའི་གོས། བདག་གིས་རབ་དུ་བྱས་པས་ལུལ། 8

དེ་ཡིས་སྤྲུམ་པ་གོགས་པོ་དག། མཛོས་པའི་གོས་ལ་བདག་མི་སྤོད།

ཤུ་ནའི་གོས་ཀྱི་རབ་ཞིབ། བསྐྱལ་པར་འོས་ཤིང་མཛོས་པ་བོང་། 9

ཅས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་བོས་ནས། ཤུ་ནའི་གོས་སྤྲིང་འདོད་པ་བདག།

དམ་པའི་གོགས་ཀྱིས་ཆགས་བྱལ་བོང། དམ་པའི་གོས་ལས་ཕྱིར་བྱོགས་གྱུར། 10

དུས་ཀྱི་དེ་ཡི་ལུས་ཀྱི་མཐར། མཛོས་པའི་མཚོན་པ་བསྐྱབས་བྱས་དེ།

དེ་མཚོངས་ཉིད་ནི་བོང་པའི་སྤྲད། བདག་གིས་ཤོན་ལས་སྤྲོ་བྱས་བྱས། 11

སྤོན་ལས་དེ་དང་དེ་ལ་ནི། ཡང་དག་མཚོན་པ་ཡིས་ཀྱང་བདག།

ཤུ་ནའི་གོས་དང་ལྷན་པར་སྤྲེས། ཤུ་ནའི་གོས་ཅན་ཞེས་སུ་བྲགས། 12

ཞེས་བཞེད་བཅོམ་བསྐྱལ་གྱིང་བྱེད། ཕྱིན་ཅིང་དུལ་གྱིས་འགྲོ་བ་དེས།

མགོ་ཅན་ཞེས་པའི་རི་བོ་ལ། ཅོམ་པ་ཆེན་པོ་དག་གིས་འཛོགས། 13

དེར་ནིས་གཞི་འདར་བྱེད་པའི། སྤྲིལ་ཀྱང་བཅས་དེ་ཉི་པར་འཁོད།

ཆར་ཆེན་འཕེབས་པའི་སྤྲད་གནི། བགོགས་ལ་ཆས་པ་ནམ་པར་བདུལ། 14

स जगाद मयान्यस्मिन् जन्मन्यामयपीडितः ।
प्रत्येकसुगतः स्वास्थ्यं नीतो वैद्यचिकित्सया ॥ ७ ॥

शाणं शीर्णतरं वासस्तस्य दृष्ट्वा मयाल्पकम् ।
उपनीतं प्रणयिना राजार्हं रुचिराम्बरम् ॥ ८ ॥

सोऽप्रवीन्न सखे मच्चं रोचते रुचिरांशुकम् ।
लभ्यते प्रशमस्त्राध्या शोभा शाणेन वाससा ॥ ९ ॥

इत्यहं तद्वचः श्रुत्वा शीर्णशाणांशुकोत्सुकः ।
सत्सङ्गमाप्तवैराग्यः सदस्त्रविमुखोऽभवम् ॥ १० ॥

कालेन तस्य देहान्ते रुचिरार्चाविधायिना ।
मया तत्तुल्यभावाप्त्यै प्रणिधानमतिः कृता ॥ ११ ॥

तेनाहं प्रणिधानेन तत्समभ्यर्चनेन च ।
सशाणवस्त्रः सज्जातः शाणवासीति विश्रुतः ॥ १२ ॥

इत्युक्त्वा स शनैर्गच्छन्नवाप्य मथुरापुरीम् ।
उरुमुण्डाभिधं शैलमारुरोह महोद्यमः ॥ १३ ॥

तत्रोपविश्य पर्यङ्कबन्धेनाकम्पितक्षितिः ।
विलीय विषसन्नद्धौ नागौ तुमुलवर्भिर्गौ ॥ १४ ॥

བཅོས་བརྒྱག་ལ་གནས་ཚེ་དཔོན་བྱ། ལྟ་བུ་འཁྱེས་བྱ་བ།
གྲོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཀྱི་བརྒྱུད་ནས་ནི། དེ་ཡི་གཙུག་ལག་ཁང་པར་སྤྱུལ།

15

རིན་ཅན་རབ་འབར་གཤམ་དང་གསེར་གྱི་པ་གམ་དག་དང་ལྷན།
ཁྲི་དང་ཁྲིའུ་མལ་སྟན་དག་གིས་སྤྲས་ཤིང་མངོན་པར་དགའ།
མཐོ་ངེས་ལྟ་བུ་སྒྲུབ་བརྒྱུད་ལེངས་སྤྱོད་གཏིར་གྱི་གཙུག་ལག་ཁང་།
བསོད་ནམས་གནས་པ་དེ་ནི་ལྟ་བུ་འཁྱེས་པར་གྱུར།

16

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཤྲ་ནའི་གོས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་
བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟེ་བདུན་ཅུ་ཚ་གཅིག་པའོ།

मथुरावासिनौ श्रेष्ठिसुतौ नटभटाभिधौ ।

आदाय सहकृत्याय स विहारं विनिर्ममे ॥ १५ ॥

रत्नोज्ज्वलः स्फटिककाञ्चनरम्यहर्म्यः

पर्यङ्कपीठरचनाशयनाभिरामः ।

स्वर्गोपमः सुभगभोगनिधिर्विहारः

पुण्यस्थितिर्नटभटाभिध एव सोऽभूत् ॥ १६ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

शाण्वास्यादानमेकसप्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྟན་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ།

སྒྲིབ་འདོད་པའི་རྟུལ་གྱིས་མིག་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས་པ་ཀུན།
ཡལ་ནི་གང་དག་ཉིད་ཀྱིས་མངོན་པར་འདོད་པའི་སར་གྱུར་པ།
དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་བསོད་ནམས་ཡོངས་གཙང་དག་པ་བརྟན་ནམས་ཀྱི།
ཡིད་ནི་རབ་དུ་ཞི་ཞིང་ཆགས་བྲལ་ལྡན་པ་དག་དུ་གྱུར། 1

བཙོས་བསྐྱབ་དག་ན་གནས་པ་སྟོན། སྤྲུམ་པ་ཞེས་བྱ་སྟོས་འཛོང་གི།
བྱ་ནི་དཔལ་དང་ལྡན་པ་དག། ཉིར་སྤྲུམ་ཞེས་པར་གྲགས་པ་བྱུང་། 2

ཤུ་ནའི་གོས་ཅན་དག་སྟོང་གི། ཇེས་འབྲང་ངོ་ཞེས་པ་ཡི་ནི།
ཚོག་གིས་མ་སྒྲེས་པ་ནས་བཤགས། དེ་ནི་དེ་ལ་གྲུས་ལྡན་གྱུར། 3

ལང་ཚོ་གསར་པ་དང་ལྡན་དེ། ཆགས་བྲལ་པ་ནི་མངོན་ཕྱོགས་ཚོ།
བག་གས་ཚོགས་ཅོམ་པ་ཉམས་པ་ཡིས། ཡིད་འབྲང་གི་ནི་བསམ་པ་ཐོབ། 4

པ་ཡི་ཚོག་གིས་དུས་འགའ་ཞིག། ཉ་རི་ཙཱ་ན་ཐཱ་ཅི་དང་།
ཨ་ཀ་ཅུ་དང་ག་བྱུར་འཛོང་། ཐ་སྙད་ནམས་ནི་དེ་ཡི་བྱས། 5

དེ་ནས་ཞོར་ལྷས་ཕྱིན་ཞེས་པས། སྟོས་ནི་ཉ་ཅུ་གཤང་བ་ཡིས།
རང་གི་འབངས་མོས་དེ་ཡི་གཟུགས། ཡོན་ཏན་གྲགས་པ་བཤད་ཐོས་ནས། 6

अथ द्विसप्ततितमः पञ्चवः ।

यैरेव याति विषयैरभिलाषभूमिं
सर्वो जनः स्मररजःपरिभूतदृष्टिः ।
तैरेव पुण्यपरिमार्जनशुद्धिभाजां
वैराग्ययोगमुपयाति मनःप्रशान्तिम् ॥ १ ॥

अभूङ्गताभिधानस्य गान्धिकस्य सुतः पुरा ।
मथुरावासिनः श्रीमानुपगुप्त इति श्रुतः ॥ २ ॥

अजातः कल्पितः पित्रा स भिक्षोः शाणवांसिनः ।
अनुयायीति वचनात्तद्भक्तिनिरतोऽभवत् ॥ ३ ॥

वैराग्याभिमुखे तस्मिन् नवयौवनशालिनि ।
भग्नविघ्नगणारम्भश्चितां लेभे मनोभवः ॥ ४ ॥

हरिचन्दनकस्तूरीकर्पूरागुरुविक्रयी ।
स कञ्चित्कालमकरोद्यवहारं पितुर्गिरा ॥ ५ ॥

अथ वासवदत्ताद्या गन्धक्रयविस्तृष्टया ।
स्वदास्या कथितं श्रुत्वा तं रूपगुणविश्रुतम् ॥ ६ ॥

ཆགས་པའི་ཚོགས་ནི་རབ་རྒྱས་གིང་། འགོགས་པ་དོན་གཉིས་སྟེང་འཛོང་མས།
མངོན་པར་འདོད་པའི་པོ་ཉ་མོ། བདང་ནས་དེ་ལ་བསམ་པ་བཤད། 7

དལ་གྱི་པོ་ཉ་མོས་དོན་གཉིས་། འཇུག་ལྷན་དེ་ཡིས་དེར་སྦྱས་པ།
དེ་དང་སྟེང་པའི་རྒྱས་འདི་ན། བདག་ལ་མངོན་པར་འདོད་པ་མེད། 8

དེ་ནས་པོ་ཉ་མོ་འོངས་ཆོ། སྟེང་འཛོང་ཆགས་བྲལ་ལྷན་པར་གྱུར།
རྗེས་སུ་ཆགས་པས་ཆགས་བྲལ་བ། སྟེང་འཛོང་མ་ལ་ངས་པ་མེད། 9

ཚོང་དཔོན་བྱ་ནི་ལང་ཚོ་ལྷན། ནམ་ཞིག་དེ་ཡི་བྱིས་གནས་ཆོ།
དཔལ་དང་ལྷན་པའི་དོན་མཐུན་བདག། བྱང་གི་ལམ་ནས་གསར་དུ་འོངས། 10

དེ་ཡི་མཚན་མོ་འོངས་སྟེང་སྟེང་། གོས་དང་བཅས་པའི་གསེར་དག་སྦྱངས།
བཞེས་ཆགས་ལྷན་པའི་སྟེང་འཛོང་མ། མ་དང་བཅས་པས་རབ་བསམས་པ། 11

ནོར་ཟད་བྱས་པ་ཚོང་པའི་བྱ། འདི་ནི་དེ་ཞིག་བྱིས་ན་གནས།
གཞན་ཡང་དོན་གཉིས་ནོར་ཆེན་ལྷན། བདག་གི་ཅི་བྱ་དེ་མ་རིག། 12

འདོད་ལྷན་ནོར་ནི་སྐྱབས་པ་དག། ཕྱི་ནས་རྒྱག་པར་སྟེར་མི་འགྱུར།
འབྲས་བྱ་མེད་པར་ཡོངས་རྫིང་པར། གྱུར་པ་དེ་ཡིས་ཅི་ཞིག་བྱ། 13

གསར་པ་མངོན་འདོད་གསར་པ་ལས། མ་བསྐྱངས་པར་ཡང་ཐམས་ཅད་སྟེར།
དང་པོར་གྱས་པས་མི་མཛའ་ཡང་། མཛའ་པ་ཉམས་སུ་བྱོང་བར་བྱེད། 14

सञ्जातरागसंवेगा गणिका संगमार्थिनी ।
विस्तृज्याभिमतं दूतीं भावं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ७ ॥

स स्वैरमर्थितो दूत्या सस्मितस्तामभाषत ।
अयं नाभिमतः कालस्तस्याः सन्दर्शने मम ॥ ८ ॥

अथ दूत्यां प्रयातायां सोद्वेगा गणिकाभवत् ।
नानुरागे विरागे वा नियतिर्वेश्योषिताम् ॥ ९ ॥

कदाचिन् मन्दिरे तस्याः स्थिते यूनि वणिक्सुते ।
नवः सार्थपतिः श्रीमानाजगामोत्तरापथात् ॥ १० ॥

विस्तृष्टे रात्रिभोगाय तेन हेम्नि सहांशुकैः ।
जनन्या सहिता लुब्धा गणिका समचिन्तयत् ॥ ११ ॥

एष तावत् स्थितो गेहे वणिक्कूटनुः कृतव्ययः ।
अर्थी महाधनश्चान्यः किं करोमि न वेद्मि तत् ॥ १२ ॥

वान्तचित्तः पुनः कामौ न भवत्यधिकप्रदः ।
तेन पर्युषितेनैव क्रियते निष्फलेन किम् ॥ १३ ॥

नवस्त्वभिनवौत्सुक्यात्सर्वं मुञ्चत्ययाचितः ।
अप्रियेऽपि प्रियास्वादं करोति प्रथमादरः ॥ १४ ॥

དེ་སྐད་ནང་དུ་རྒྱལ་རྒྱ་བཞིན། རྒྱགས་པ་འདི་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ།
ལས་ཀྱི་འཛིང་བཞིན་ཇིས་འབྲང་འདི། མ་བཅད་པར་ནི་འགྲོ་མ་ཡིན།། 15

གཤམ་དེ་མོར་ལྷན་འདི་བཏང་ན། བདག་ཅག་ལ་ནི་ཚོང་ཁེ་མེད།
ཆོས་ཕྱིར་མ་ཡིན་འདོད་ཕྱིར་མིན། བདག་ཅག་མོར་གྱི་ཕྱིར་དུ་སྐྱུ་ལ།། 16

ཞེས་བསམས་ནོར་ནི་དོན་གཉིས་མ། དེ་ཡིས་མ་ཡི་གྲོས་ཀྱིས་ནི།
ཆང་མཆོག་དུག་ལྷན་ལྷུང་པ་ཡིས། ཆོང་པའི་བྱ་ནི་རབ་དུ་བསད།། 17

དེ་ནས་སྟོག་དང་བུལ་བ་དེ། ཕྱག་དར་ཁྲིད་ཀྱི་ཕུང་པོར་སྦྱས།
དེད་དཔོན་ནང་དུ་རབ་བཅུག་ནས། དེ་ཡིས་ནོར་ནི་གྱུ་ཆེན་ཐོབ།། 18

སྦྱད་འཛིང་མ་ཡི་ཁང་པར་ནི། འཇུག་པ་མཐོང་ཏེ་ཕྱིར་འཕྱོན་མིན།
ཞེས་དེ་གཉིན་ནམས་ཀྱིས་བཅུལ་བས། ཆོང་པའི་བྱ་ནི་སྟོག་བུལ་རྩིད།། 19

དེ་ནས་དེ་བསད་གཏུང་བ་ཅན། དེ་དག་གིས་གསོལ་ས་བདག་གིས།
སྟོག་བྲག་ལ་འོས་ཆད་པ་ནི། མི་བཟད་སྦྱད་འཛིང་མ་ལ་བསྟན།། 20

སྟོག་ལ་གསོས་དང་བུལ་བ་དེ། གསོད་ས་ཡི་ནི་སར་ཁྲིད་དེ།
ལག་པ་ཀང་པ་རབ་བཅད་ཅིང་། རྩ་བ་དང་ནི་སྦྱ་ཡང་བཅད།། 21

རང་གི་ཁྲིག་གི་འདས་ལ་ནི། གཏུང་བས་ཉེས་ཅིང་འདྲེ་སྟོག་བྱེད།
ལ་ཟ་ལོག་ཅིང་འཕྱོན་མ་ནི། འབངས་མོར་བཅས་པ་བྱ་ངན་བྱེད།། 22

तस्मात् किमस्य क्रियतामन्तःसक्तस्य शल्यवत् ।
अभोगेन न यात्येष कर्मबन्ध इवानुगः ॥ १५ ॥

नास्माकमेतद्वाणिज्यं त्यज्यते यदि वित्तवान् ।
न धर्माय न कामाय वयमर्थाय निर्मिताः ॥ १६ ॥

इति संचिंत्य सा मातुः संमते द्रविणार्थिनौ ।
वरासवेन न्यवधीत् सविषेण वणिक्सुतम् ॥ १७ ॥

निक्षिप्यावस्करचये ततस्तं गतजीवितम् ।
अवाप्य विपुलं वित्तं सार्थवाहं प्रवेश्य सा ॥ १८ ॥

दृष्टः प्रविष्टो गणिकागृहं न तु विनिर्गतः ।
इति बन्धुभिरन्विष्य व्यसुः प्राप्तो वणिक्सुतः ॥ १९ ॥

ततस्तद्वधसन्तप्तैः आवितस्तैर्महीपतिः ।
वेश्यायास्तीव्रपापार्हमादिदेशोग्रनिग्रहम् ॥ २० ॥

सा बध्यवसुधां नीता मुक्तकेशी निरम्बरा ।
निकृत्तपाणिचरणा च्छिन्नश्रवणनासिका ॥ २१ ॥

वेष्टयन्ती व्यथाक्रान्ता निजशोणितकर्दमे ।
निवार्यमाणकव्यादा दास्या चुक्रोश बन्धकी ॥ २२ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡི་སྤྱལ་བསྐལ་ནི། མི་བཟད་ཉིང་སྤྱལ་གྱིས་ཐོས་ནས།
 དེ་ནི་བཟླ་བའི་དུས་འདི་ཞེས། བཟླ་དེ་ནས་ས་གཞི་དེ་ཅུ་སོང་།

23

ཟླ་འོད་ཅན་དེ་འོངས་པ་ནི། འབངས་མོས་བཤད་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 སྤོན་གྱི་མངོན་འདོད་ལྷག་མ་ཡིས། རོ་ཚ་ལྷན་ཞིང་ཕྱ་གྱུར་གྱུར།

24

བག་ཆགས་གོམས་པ་དག་གིས་ལས། འགའ་ལས་ནང་དུ་རབ་ཞུགས་པ།
 ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ཆགས་པ་ནི། གནས་སྐབས་འགར་ཡང་གཏོང་མི་འགྱུར།

25

འབངས་མོ་འེ་གོས་ཀྱི་འདབ་མ་ཡིས། མདོམས་ནི་རབ་དུ་བསྐྱབས་བྱས་ཤིང་།
 ལྷ་མར་ལག་བཀོད་བཞིན་རས་ནི། རབ་དུད་དེ་ཡིས་དེ་ལ་སྦྱས།

26

བདག་གིས་འབད་པ་ཆེན་པོ་ཡིས། དོན་དུ་གཉིང་ཡང་ཁྱོད་མ་འོངས།
 ད་ལྟ་སྐལ་བ་ཞན་པ་བདག། མཐོང་བ་ཡིས་ནི་ཁྱོད་ལ་ཅི།

27

གང་ཆོ་བདག་ནི་ཡོངས་སྤོད་གྱིས། སྐལ་བཟང་རྣམ་འབྱུལ་ཅི་ཡང་ལྷན།
 དེ་ཡི་ཆོན་ཁྱོད་གྱིས་ནི། བཟླ་བའི་དུས་འདི་མིན་ཞེས་སྦྱས།

28

ཡན་ལག་བཅད་ཅིང་ཁྲག་གིས་བསྐོས། ཉོན་མོངས་གྲུ་མཚོར་ལྷུང་བ་བདག།
 ལྷ་བ་ཡི་ནི་དུས་འདི་དག། བསྐྱེད་མིག་ཅན་ཁྱོད་གྱི་ཅི།

29

ཞེས་པ་སྦྱ་ཞིང་མཆི་མ་ཡི། ཅུ་ཡིས་གོས་ཀྱི་མཐའ་དག་བསྐྱད།
 རྗེས་སུ་གདུང་བ་ཅན་དེ་ལ། དལ་གྱིས་ཉིང་སྤྱལ་གྱིས་སྦྱས་པ།

30

उपगुप्तस्ततस्तस्याः श्रुत्वा विषमवैशसम् ।
तदिलोकनकालोऽयमित्युक्ता तां भुवं ययौ ॥ २३ ॥

दास्या निवेदितं दृष्ट्वा तमायान्तं शशिक्षुतिम् ।
पूर्वाभिलाषशेषेण सा लज्जाकुटिलाभवत् ॥ २४ ॥

अन्तःप्रविष्टः केनापि वासनाभ्यासवर्त्मना ।
न कस्यांचिदवस्थायां रागस्थजति देहिनाम् ॥ २५ ॥

जघनावरणं कृत्वा दास्या वसनपल्लवम् ।
सा स्तनन्यस्तहस्ता तं वभाषे विनतानना ॥ २६ ॥

प्रयत्नेनापि महता नायातस्त्वं मयार्थितः ।
अधुना मन्दभाग्यायास्तव सन्दर्शनेन किम् ॥ २७ ॥

यदा ममाभवत्कोऽपि भाग्यसौभाग्यविध्वंसः ।
न दर्शनस्य कालोऽयमित्युक्तं भवता तदा ॥ २८ ॥

कृत्ताङ्गी रुधिरादिग्धा च्युताहं क्लेशसागरे ।
कालः कमलपचाक्ष किमयं दर्शनस्य मे ॥ २९ ॥

इति ब्रुवाणां वाष्पाम्बुश्लाव्यमानांशुकांचलाम् ।
शनकैरुपगुप्ततां सानुतापमभाषत ॥ ३० ॥

མཛེས་སྤྱུག་རྒྱ་བའི་གྲོགས་དང་ལུས་ནི་གསེར་གྱི་ཚུ་བའི་མཛེས་པའི་རྒྱན་པོ་དང་།
 བཞིན་རས་པ་རྒྱུ་ཆུང་ཕྱེད་མིག་ནི་ལྷ་ལྷ་ལ་དག་ལ་དམན་པ་ཕྱེད་ཕྱེད་པ།
 འིན་དུ་ཡིན་འཕྲོག་དེ་དག་རྣམས་ལ་བདག་ནི་མི་དགའ་འོན་ཀྱང་འབད་བས་
 བདག།

རྣམ་པར་སྤྱད་ན་རོ་དང་བུལ་བ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་ལྟ་བུ་འོངས། 31

གྲན་དང་གོས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱེདས་ཤིང་། རྩི་བཟང་མཆོག་གིས་རབ་བསྐྱེས་པ།
 ཁྲིད་ཀྱི་ལུས་ནི་མཛེས་པ་དག། སྒྲར་ཡང་རང་བཞིན་འདི་འབྱར་གྱུར། 32

སྒྲ་དང་ཅུས་པས་གང་པའི་དབྱིབས་ཅན་དྲག་དུ་མེ་ཡིས་ནི།
 ཡན་ལག་མ་ལུས་རབ་འཛོད་རྣམས་ཁྲག་དང་ལྷན་སྤྱད་པའི་གནས།
 ལུས་ཀྱི་མིང་ཅན་དུར་ཁྲིད་སྤྱུག་བསྐྱེད་ཆོགས་ཀྱི་གདོར་དག་ལ།
 གང་གི་དགའ་བ་དེ་དག་ཀྱི་ཉུང་གྱི་ཉུང་བསྐྱེད་པར་འགྱུར། 33

ཀྱུ་མ་མོངས་ལས་མི་རྣམས་ནི། རྣམ་པར་ཟག་ཅིང་རྩི་ང་ཅན།
 རྣམ་འགྱུར་བྱུག་བས་གང་གྱུར་པའི། ལུས་པོ་ལ་ཡང་དགའ་བ་བསྐྱེས། 34

བདེ་གཤེགས་ཉེ་བར་བསྐྱེན་པ་ལས། ལུས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞིན་པ་ཅན།
 མི་བཟན་སྤྱུ་མ་དག་གི་གནས། སྤྱུག་བསྐྱེད་ལྷང་པོ་འདི་ཟད་འགྱུར། 35

མོངས་པའི་ལྷན་པ་དག་གི་ཉིན་ཕྱིད་ཉིན་མོངས་གནས་སྐབས་མཐའ་དག་གཞི་
 ཕྱིད་པ།

སྤྱི་བའི་བསྐྱེན་པའི་གནས་ལ་གང་དག་གིས་ནི་དག་པའི་གྲོགས་ཀྱི་སྤྱི་ལས་
 བདག།

कान्तिश्चन्द्र सखी सुवर्णकदलीलावण्यचैरं वपु-
र्वक्त्रं पद्मनिमीलनं कुवलयक्षैव्यप्रदे लोचने ।
नैतन्मे दयितं मनोहरतरं किन्तु प्रयत्नादहं
कामानां प्रकृतिं विचारविरसां द्रष्टुं समभ्यागतः ॥ ३१ ॥

विभूषणांशुकच्छन्ने वरसैरभवासिते ।
शोभा तवाभवत् काये स्वभावः पुनरीदृशः ॥ ३२ ॥

वत वत निहतास्ते कीर्णकेशास्थिसंस्थे
सततमनलतापोत्पच्यमानाखिलाङ्गे ।
कुणपवति रमन्ते ये जुगुप्सानिधाने
व्यसनगणनिधाने कायनाम्नि श्मशाने ॥ ३३ ॥

विस्यन्दिनि दुरामोदे विवृतच्छिद्रसङ्कुले ।
अहो मोहान्मनुष्याणां कायेऽपि प्रियभावना ॥ ३४ ॥

सापायः कायपर्यायमायाविषयसंश्रयः ।
दुःखस्कन्धः क्षयं याति सुगतोपासनादयम् ॥ ३५ ॥

मोहध्वान्तदिवाकरस्य सकलक्लेशावकाशच्छिद्रः
शास्तुः शासनसंश्रये प्रणिहितं कल्याणमिचस्य यैः ।

དེ་དག་ལྷས་ཞེས་བཞེད་པའི་དབྱེལ་བ་དཔན་པའི་ཀོང་རུས་བྲ་བས་གང་གྱུར་ཅིང་།
 ལྷ་མའི་འཕྲིང་བ་རྒྱས་པས་དཀྱིགས་པའི་ནམ་འགྱུར་ཕྱོད་དུ་སྒྲུབ་ཡང་རྒྱུང་མི་
 འགྱུར། 36

དེ་དག་ཐོས་ནས་སྒྲུབ་འཛོང་མ། སྒྲུབ་བསྐྱེད་གྱིས་ཉན་ཆགས་བྲལ་ཅན།
 ཞེ་སྒྲུབ་བསོད་ནམས་དཀོན་ཅོག་གསུམ། སྒྲུབས་འོས་དག་ལ་སྒྲུབས་སུ་སོང་། 37

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཉེར་སྒྲུབ་གྱི། གཏམ་གྱིས་རྒྱན་ཉུགས་འབྲས་བུ་ཐོབ།
 ཚོས་གྱི་ལས་ལ་གྲས་པ་ཡིས། བདེན་པ་མཐོང་ནས་གི་བར་གྱུར། 38

དེ་ནས་དེ་ནི་སྒྲ་ཡི་ཚོགས། འདོད་དང་ལྡན་པར་སྦྱིས་པ་དག།
 བཅོས་བསྐྱེད་དག་ན་འབྱོར་ནམས་གྱིས། ཐོས་ནས་དེ་ལྷས་སྒྲུང་པ་བྱས། 39

སྒྲུབས་དེར་ལྷ་ནི་གོས་ཅན་ནི། རབ་དང་སྒོ་ཡི་མཛོན་ཕྱོགས་ཏི།
 ཉེར་སྒྲུབ་རབ་དུ་འབྱུང་བ་ཡིས། དུས་ལ་བབ་པར་ཡང་དག་བསམས། 40

དེ་ནས་དེ་ཡིས་རབ་བྱུང་དེས། གླ་མེད་དག་བཅོས་གནས་ཐོབ་ནས།
 མོང་ཁྱེར་དག་ན་གནས་ནམས་ལ། དམ་ཚོས་ཕྱོན་པའི་ཚོས་པ་མཛེད། 41

འཁོར་དེར་ཚོས་ནི་བདུད་ཅི་དང་། བཅས་པ་རབ་དུ་ཕྱོན་དེ་ལ།
 བག་གས་ཚོགས་ནས་འགྱུར་རབ་མང་བ། དེ་དང་དེ་ནི་བདུད་གྱིས་བྱས། 42

ཉན་པ་སེམས་ནི་གཡིང་བ་ནམས། གང་གིས་ནམ་པར་འཁྱུལ་གྱུར་པ།
 མཛོས་པ་གསེར་དང་བཅས་པ་ཡི། དེར་ནི་སྒྲ་དྲིག་ཆར་པ་པལ། 43

नैव क्लिन्नकलङ्कपङ्ककलिते कीर्णान्वमालाकुले
ते मज्जन्ति विकारभाजि नरके कायाभिधाने पुनः ॥ ३६ ॥

एतदाकर्ण्य गणिका दुःखोद्देगविरागिणी ।
पुण्यं रत्नचयं शान्त्यै शरण्यं शरणं ययौ ॥ ३७ ॥

उपगुप्तकथावाप्तश्रोतःप्राप्तफलाथ सा ।
धर्ममार्गप्रणयिनी दृष्टसत्या व्यपद्यत ॥ ३८ ॥

तस्यां देवनिकायेऽथ संभूतायां प्रभामये ।
मथुरावासिनः श्रुत्वा चक्रुस्तद्देहसत्क्रियाम् ॥ ३९ ॥

अत्रान्तरे शाणवासी समभ्येत्य प्रसन्नधीः ।
प्रव्रज्यामुपगुप्तस्य प्राप्तकालाममन्यत ॥ ४० ॥

सोऽथ प्रव्रजितस्तेन प्राप्यार्हत्पदमुत्तमम् ।
सङ्गमदेशनारम्भं विदधे पुरवासिनाम् ॥ ४१ ॥

धर्मं प्रदिशतस्तस्य तस्यां पर्षदि साम्प्रतम् ।
चकार मारः प्रचुरां तां तां विघ्नौघविक्रियाम् ॥ ४२ ॥

ववर्ष मौक्तिकं तच्च रुचिरं च सकाञ्चनम् ।
येन व्याक्षिप्तचित्तानां श्रोतृणामभवद्भ्रमः ॥ ४३ ॥

དེ་ཡི་མི་འབྲེག་གར་མཁན་མ། མཛེས་སྤྱུག་འཛོལ་གཟུགས་བྱས་ནས།
 དྲི་ཟ་ལྷ་མོ་འི་ཚོགས་ནམས་དང་། ལྷན་ཅིག་དེར་ནི་གར་དག་བྱས།

44

མཛེས་པའི་གར་དང་རོལ་ཅིད་ཀྱིས། བདེ་སྤྱུག་དུ་ནི་སེམས་ཤོགས་པ།
 བདུལ་བྱ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་ནི་དེར། དེས་པར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་གྱུར།

45

དེ་ནས་ནམ་པར་མ་དུལ་བའི། བདུད་ནི་འདུལ་བ་ལ་བཙོན་པ།
 ཉིང་སྤྱུས་ཀྱིས་ནི་ནམ་འགྱུར་ལ། འོས་པའི་ཕྱིར་བཅོས་རབ་དུ་བསམས།

46

བདུད་ལ་ཕྱོགས་ཏེ་དེས་སྤྱུས་པ། ཁྱིད་ནི་མཁམས་པས་བདག་ཚོམ་སྟེ།
 ཀྱེ་མ་གར་དང་ཀྱེ་མ་གླུ། མཚོག་ཉིད་ཁོ་ན་ཅི་ཞིག་བཟོད།

47

ཅེས་བཟོད་འབྲང་བའི་ཚོལ་གྱིས་ནི། རོ་ནི་གསུམ་དག་དེ་ལ་བདགས།
 མགོ་ལ་སྤུལ་གྱི་རོ་དང་ནི། མགྱིན་པར་མི་དང་བྱི་ཡི་འོ།

48

བདུད་དེས་རོ་ནི་གསུམ་པོ་དེ། རང་གིས་དགྲོལ་བར་མ་རྒྱས་ནས།
 དབང་པོ་ཉིད་བང་གཏོང་བཞི་དང་། བཅས་པའི་ལྷ་ལ་སྤྱབས་སུ་སོང་།

49

དེས་གྲོལ་བར་མ་རྒྱས་ཚོ། བདུ་སྤྱེས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱལ་ཏེ།
 དེ་ནས་དེགས་པ་ཉམས་པའི་བདུད། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྤྱབས་སུ་སོང་།

50

ཤིན་དུ་དུལ་བས་ཉིང་སྤྱུས་ཀྱིས། ཀྱང་པ་དག་ལ་དེས་གདུགས་ཏེ།
 གྱུགས་པ་བདང་ནས་རབ་དང་བས། ཐལ་སྤྱར་དེ་ལ་རབ་སྤྱུས་པ།

51

स कृत्वा हार्यसौन्दर्यं ललितं नर्तकौवपुः ।
ननर्त सहितस्तत्र गन्धर्वाप्सरसाङ्गणैः ॥ ४४ ॥

कान्तानृत्यविलासेन हेलापहृतचेतसाम् ।
अभूत्तत्र विनेयानां कामं काममयं मनः ॥ ४५ ॥

अविनीततरस्याथ मारस्य विनयोद्यतः ।
अचिन्तयद्विकारार्हा मुपगुप्तः प्रतिक्रियाम् ॥ ४६ ॥

सोऽभ्येत्य मारमवदत्तुष्टोऽहं तव कौशलात् ॥
अहो नृत्यमहो गीतं दिव्यमेव किमुच्यते ॥ ४७ ॥

उक्तेति मालाव्याजेन बबन्धास्य शवचयम् ।
मस्तके सर्पकुणपं कर्णे च श्वमनुष्ययोः ॥ ४८ ॥

स्वयं मोक्तुमशक्तोऽसौ मारस्तत्कुणपचयम् ।
प्रययौ शरणं देवान् सेन्द्रोपेन्द्रुचतुर्मुखान् ॥ ४९ ॥

तेषु मोक्तुमशक्तेषु प्रेरितः पद्मजन्मना ।
भग्नदर्पोऽथ कन्दर्प स्तमेव शरणं ययौ ॥ ५० ॥

स निपत्यातिविनयादुपगुप्तस्य पादयोः ।
प्रसाद्य मदमुत्सृज्य तमुवाच कृताञ्जलिः ॥ ५१ ॥

གནོད་པ་བྱས་པ་བདག་ལ་ནི། ཡང་དག་འོས་པ་བྱོད་ཀྱིས་བྱས།
ད་ནི་བྱོད་ལ་བདག་བཞུགས་ས། ཁྲོ་བ་ཐོང་ལ་བཀའ་རྒྱ་མཛོད་༥ 52

བདག་གིས་གནོད་པ་བྱས་མོད་ཀྱང་། བདེ་གཤམས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡིས།
བྱ་ནི་ནས་པར་མ་དུལ་བ། ས་ཡིས་བཞིན་དུ་རབ་དུ་བསྐྱེད་ས། 53

བྱང་ཆུབ་སྒྲིང་པོར་དོ་ཆེའི་གདན། བཞུགས་པ་དེ་ལས་བདག་གིས་སྒྲོན།
གནོད་པ་ཡིས་ནི་ཆོགས་དག་བྱས། དེ་ཡིས་བདག་ལ་བཟོད་པ་ཉིད་༥ 54

བྱང་ཆུབ་དྲིང་འཛིན་གྲུབ་པའི་གནས་དེར་སྦྱིལ་ཀྱང་དག་ནི་བཅས་ནས་གནས་
པའི་ཚེ།
ནས་འབྱུང་ནས་པ་སྒྲ་ཆོགས་བྱེད་པ་བདག་ལ་ར་བ་ཉིད་ནི་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།
ཁྲོ་བ་བཟོད་པས་བཀུས་པའི་སངས་ཀྱས་བཅོས་ཐུན་དག་པ་ཉིད་ཀྱི་བདག་
ཉིད་ཅན།
བསམ་གཏན་མཆོག་དུ་སྦྱོང་བར་བྱེད་པ་དེ་ཡི་སྦྱན་ཡང་ཅུང་ཟད་བྱེད་པ་ཡིན༥ 55

བྱོད་ཀྱིས་སྒྲིང་ཆེ་བཏང་ནས་དྲིང་། བདག་ནི་རབ་དུ་སྦྱང་བར་བྱས།
གནོད་བྱེད་ལ་ཡང་ཆེན་པོ་ཡིས། ཡིད་ནི་ཁྲོ་བའི་རྩི་ཐུན་མིན༥ 56

བདག་ལ་རོ་དག་བཏགས་པ་ཐོང་། བྱོད་ཀྱི་བཀའ་ལ་བདག་གནས་སོ།
དུལ་བས་དེ་སྦྱང་སྦྱོང་བྱེད་པ། དེ་ལ་ཉེར་སྦྱས་ཀྱིས་སྦྱས་པ༥ 57

གལ་དེ་སྦྱར་ཡང་ཉེར་འཛིན་བྱོད། དག་སྦྱོང་ནས་ས་ལ་མི་བྱེད་ན།
བྱོད་ལ་བཞུགས་པར་བཅེངས་པ་ཡི། རོ་འདི་དག་ནི་བདག་གིས་དགྲོལ༥ 58

कृतं कृतापकारस्य त्वया यदुचितं मम ।
प्रसीद त्यज्यतां मन्युरधुनाहं त्वदाश्रयः ॥ ५२ ॥

अहं कृतापराधोऽपि सुगतेन महात्मना ।
अविनीततरः सहनुर्जनकेनेव रक्षितः ॥ ५३ ॥

बोधिमूले मया तस्य वज्रासनयुषः पुरा ।
कृता निकारनिकराः क्षान्तमेव च तेन मे ॥ ५४ ॥

नानाकारनिकारकारिणि मयि प्राकारतां विभ्रता
तस्मिन् बोधिसमाधिसिद्धिभवने पर्यङ्कबन्धस्थितौ ।
क्षान्तिक्षालितमन्युना भगवता बुद्धेन शुद्धात्मना
तेन ध्यानपरायणेन न मनागुन्मीलितं लोचनम् ॥ ५५ ॥

भवता त्वद्य करुणामुत्सृज्याहं खलीकृतः ।
सापराधेऽपि महतां न मन्युमलिनं मनः ॥ ५६ ॥

मुञ्च मे कुणपाबन्धं स्थितोऽहं तव शासने ।
इति ब्रुवाणं प्रणयादुपगुप्तस्तमभ्यधात् ॥ ५७ ॥

न करिष्यसि चेदेवं भिक्षूणां विस्रवं पुनः ।
तदेतत्तव मुञ्चामि दृढं कुणपबन्धनम् ॥ ५८ ॥

གྲུས་ལྷན་བདག་ལ་དགའ་བ་ནི། འདི་ཡང་ཁྱོད་ཀྱིས་རབ་དུ་བྱ།
འདས་པའི་བདེ་གཤེགས་ནམ་པ་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཡང་དག་བསྟན་པར་འོས། 59

ཀུན་གྱི་ཇེས་མཐུན་ཁྱོད་ཀྱིས་ནི། རྫོས་གར་རྒྱས་པ་བདག་གིས་མཐོང་།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་མཐོང་བ་དག། བདག་ནི་མཆོག་དུ་འདོད་པར་གྱུར། 60

བདེ་གཤེགས་ཀྱི་ནི་ཆོས་ཀྱི་སྐྱ། ཐོས་པའི་བདག་ཉིད་བདག་གིས་མཐོང་།
ངས་པར་མིག་གི་བདུད་ཅིའི་རྒྱན། གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་དེ་མ་ཡིན་ནོ། 61

ཞེས་བཞེད་དེ་ཡི་རོ་དག་ནི། བཞོལ་བ་མེ་དོག་མཚན་ཅན་གྱིས།
དེ་ལ་སྦྲས་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི། གཟུགས་དང་མཚུངས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས། 62

དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ། འདུལ་བ་ལ་གནས་བདག་གིས་བསྟན།
ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ནི་བདེ་གཤེགས་དབྱིབས། ཕྱག་འོས་ལ་ཡང་ཕྱག་མི་བྱ། 63

ཞེས་བཞེད་བདེ་གཤེགས་ནམ་པ་ནི། ནམ་པ་ཀུན་དུ་བདེ་ཕྱིར་ཞིང་།
གསེར་གྱི་སྒྲིང་བ་རབ་དུ་སྒྲོ། མཛེས་པ་དག་ནི་དེ་ཡིས་བསྟན། 64

སྤྱད་ནི་རྒྱང་དག་རིང་ཞིང་བསམ་བདུན་ལ་ཆགས་སྒྲིན་མའི་བྲི་ཤིང་ནམ་
འགྱུར་བྲལ།

ཤངས་ཀྱི་རྒྱད་ནི་མཛེས་པར་ཆགས་ཤིང་གསེར་གྱི་གཏུགས་དང་མཚུངས་
པའི་མཚན་མ་ཅན།

རྒྱན་མེད་སྟོན་གྱི་ཞགས་པ་རིང་ཞིང་མཛེས་ལ་ཕྱག་གྱི་ལྗོན་པ་ཀུན་དུ་འཕྱང་།
སངས་རྒྱས་ཀྱི་ནི་གཟུགས་དག་མཐོང་ན་བསམ་པ་མེད་པ་ནམས་ཀྱང་དགའ་
བར་གྱུར། 65

इदं च भवता कार्यं प्रियं प्रणयिनो मम ।
अतीतसुगताकारं सन्दर्शयितुमर्हसि ॥ ५६ ॥

दृष्टा तव मया शक्तिर्नाथ्ये सर्वानुकारिणः ।
सन्दर्शने भगवतः परमुत्कण्ठितो ह्यहम् ॥ ६० ॥

धर्मकायो मया दृष्टः सुगतस्य श्रुतात्मना ।
रूपकायस्तु नैवासौ नयनामृतनिर्भरः ॥ ६१ ॥

इति निर्मुक्तकुणपस्तेनोक्तः कुसुमायुधः ।
तमूचे सौगतं रूपं तुल्यं कर्तुं न शक्यते ॥ ६२ ॥

तथापि दर्शयाम्येष त्वदाज्ञाविनये स्थितः ।
प्रणम्येन प्रणम्योऽहं न त्वया सुगताकृतिः ॥ ६३ ॥

इत्युक्त्वा सुगताकारमविकारसुखप्रदम् ।
स समुत्सृष्टकनकालोककान्तमदर्शयत् ॥ ६४ ॥

दीर्घध्याननिमीललोचनयुगं निःसम्भ्रमभ्रूलतम्
नासावंशनिषक्तकान्तकनकच्छोपमानालिकम् ।
निर्भूषायतकर्णपाशललितं व्यालम्बिबाहुद्रुमम्
बौद्धं रूपमवेक्ष्य निर्दृतिरभून्निश्चेतनानामपि ॥ ६५ ॥

བཅོམ་ཐུན་སྐྱ་ནི་མཛོམ་པ་དེ། མཐོང་ནས་ཉིར་སྤྲས་མཆི་མ་དང་།
བཅས་ཤིང་སྤྱ་ཡོང་རྒྱས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཞབས་ལ་ཕྱག་དག་བྱས། 66

ངེས་པར་བདག་གི་ཕྱག་འོས་མིན། ཞེས་པ་ཡིད་སྤྲུབས་སྤྱ་བྱེད་ཚོ།
དེ་ལ་ཉིར་སྤྲས་ཀྱིས་སྤྲས་པ། རྒྱལ་བའི་ནམ་པ་བྱོད་ཕྱག་འོས། 67

བཅོམ་ཐུན་སྐྱ་ནི་བཅོམ་མ་ཡི། གཟུགས་རྣམས་ལ་ཡང་ཕྱག་བྱར་འོས།
མཁས་པ་རྣམས་ནི་ས་ཤིང་དང་། །ཁམས་ལ་ཕྱག་དེ་བྱེད་པ་མིན། 68

ཉིར་སྤྲས་ཀྱིས་ནི་འདི་བཟོད་པ། རབ་དང་སློ་ཐུན་བདུད་ཀྱིས་ཐོས།
བདེ་གཤེགས་གཟུགས་ནི་ཡོངས་བདང་སྟེ། རང་གི་གཟུགས་སྤྱ་རབ་དུ་བཟུན། 69

དེ་ནས་དུལ་ཞིང་ཕན་པ་འཚོལ། དེ་ཡིས་ཡང་དག་པོས་པ་ཡི།
གྲོང་བྱིར་པ་རྣམས་དམ་པའི་ཚོས། ཉན་དུ་ཉིར་སྤྲས་དུང་དུ་འོངས། 70

དེ་ཡི་མན་ངག་གཏམ་གྱིས་ནི། བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་དགའ་བ་ཡིས།
གྲོང་བྱིར་ན་གནས་འབྱམ་སྤྲུག་ནི། བཅོ་བརྒྱད་དག་བཅོམ་ཐོབ་པར་འགྱུར། 71

དེ་ལྟར་འཛིག་དེན་མཐའ་དག་དགོ་བ་དག་གིས་སྤང་བྱེད་ཅིང་།
རབ་ཅིབ་འཕྲོག་པར་བྱེད་པས་ཚོས་ཀྱི་ལམ་གྱི་མན་ངག་བསྐྱབས།
རྒྱ་ཆེ་དགོ་བའི་ཙ་བས་བསོད་ནམས་རྒྱས་པ་ཐོབ་རྣམས་ཀྱིས།
རྩ་འབྲུལ་ཆེན་པོ་གང་དེ་གཞན་ལ་ཕན་པའི་དོན་དུ་གྱུར། 72

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཟོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཉིར་སྤྲས་ཀྱི་དོགས་པ་བཟོད་
པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཙ་གཉིས་པའོ།

उपगुप्तस्तदालोक्य कान्तं भगवतो वपुः ।
सवाघ्यपुलकाकीर्णश्चक्रे तत्पादवन्दनम् ॥ ६६ ॥

नच नाम प्रणम्योऽहमिति वादिनि मन्मथे ।
उपगुप्तस्तमवदत् प्रणम्यस्त्वं जिनाकृतिः ॥ ६७ ॥

हृत्त्रिमेष्वपि विम्बेषु वन्द्या भगवतस्तनुः ।
न स मृत्काष्ठधातूनां प्रणामः क्रियते बुधैः ॥ ६८ ॥

इत्युक्तमुपगुप्तेन श्रुत्वा मारः प्रसन्नधीः ।
विहाय सौगतं रूपं स्वं वपुः प्रत्यपद्यत ॥ ६९ ॥

तेनैवाथ समाहूता विनीतेन हितैषिणा ।
उपगुप्तान्तिकं पौराः सङ्घर्षं श्रोतुमाययुः ॥ ७० ॥

तस्योपदेशकथया सत्यदर्शननिर्वृताः ।
लक्षाण्यष्टादश प्रापुरर्हत्त्वं पुरवासिनाम् ॥ ७१ ॥

इति सकललोकालोक कल्याणकारी
व्यथिततिमिरहारी धर्ममार्गोपदेशः ।
विपुलकुशलमूलप्राप्तपुण्योदयानां
भवति किल महर्द्धिर्या परेषां हिताय ॥ ७२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलताया
मुपगुप्तावदानं नाम द्वासप्ततितमः पञ्चमः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་ཙམ་སྤྲུལ་པ།

ཉམས་པ་མེད་པའི་བཀའ་དང་ཡངས་པའི་དཔལ།
གྲགས་པ་བསིལ་ཟེར་བྱེད་པ་བརྒྱ་ལྟར་དཀར།
ངོ་མཚར་སྤྱོད་པས་མཛེས་པའི་མཐུ་དག་ནི།
བདེ་གཤེགས་མཛོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཆ་གསལ་ཡིན།།

1

གྲོང་ཁྱིམ་པ་ཏ་ལི་བྱ་དྲར། རྒྱལ་པོ་དཔལ་ལྷན་བྱ་ངན་མེད།
བྱུང་ཉེ་གང་གིས་སྤྱིན་པ་དོན། བྲངས་ཀྱི་སྒྲ་ཡི་དབྱེལ་བར་གྱུར།

2

ནམ་ཞིག་མདུན་སར་འཁོད་དེ་ལ། ཚོང་པ་སྤྱིང་དུ་འགྲོ་བ་པོ།
བདོག་ཀྱན་ཉམས་པའི་བྱ་ངན་གྱིས། གཟེར་ཅིང་བྲགས་རིང་ལྷན་པས་ལྷས།། 3

དབྱང་པའི་གྲིབ་མ་རིང་པོ་ལ། སྤང་པ་ངལ་གསོ་ལྟ་བུ་བྱིས།
རྒྱལ་སྤྱིད་དག་ན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་། རེ་བ་བསམ་པས་གཟེར་བ་མཐོང་།། 4

སྐལ་བ་ཉམས་ཆུང་འབའ་ཞིག་ལས། རྒྱ་མཚོར་གནས་པའི་ཁྱུ་རྣམས་ཀྱིས།
བདག་ཅག་རྣམས་ཀྱི་གཟིངས་བཅག་ནས། རིན་ཅན་ནོར་རྣམས་བྲོགས་པར་གྱུར།།

5

བདག་ཅག་རྣམས་ནི་གཞན་དུ་འཛོེ། ཁྱབ་བདག་དེ་ལ་བདེ་སྤྱོད་སྤྲུལ་ན།
རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ཆད་པ་ལས། ཁྱིད་ཀྱི་མཛོད་ཉིད་སྐས་པར་སྐྱབ།། 6

अथ त्रिसप्ततितमः पल्लवः ।

अखण्डितं शाशन मायता श्रीः
यशस्तुषारांशुशतावदातम् ।
आश्चर्य्यचर्य्यारुचिरः प्रभावः
फलांशलेशः सुगतार्चनस्य ॥ १ ॥

राजा श्रीमानशोकोऽभूत्पुत्रे पाटलिपुत्रके ।
दानार्थिनामभूद् यस्य संख्याशब्ददरिद्रता ॥ २ ॥

तं कदाचित् सभासौनं वणिजो द्वीपगामिनः ।
सर्वस्वनाशशोकार्ताः सनिश्वासा व्यजिघ्रसुः ॥ ३ ॥

देव दीर्घभुजच्छायाविश्रान्तभुवनस्य ते ।
राज्ये न दृश्यते कश्चिच्चिन्तासन्तापिताशयः ॥ ४ ॥

अस्माकं तु प्रवहणं भङ्गा रत्नधनं हृतम् ।
केवलं भाग्यदौर्वल्यान्नागैः सागरवासिभिः ॥ ५ ॥

वयमन्यत्र जीवामस्तदुपेक्षा तु ते विभो ।
समुद्रयात्राविच्छेदात् कोशशेषविधायिनी ॥ ६ ॥

ཅས་པ་དེ་དག་ཚོག་ཐོས་ནས། དེ་དག་གདུང་བ་འཕོས་པ་ཡིས།
 རྒྱལ་པོས་རྒྱ་མཚོར་སོང་བའི་ཁྱུ། རྣམ་པར་བསམས་ནས་གཡོ་མེད་གྱུར། 7

ཡིད་ནི་ཁྱོ་བས་འབྲུགས་གྱུར་ཅིང་། བཅོས་ཐབས་མེད་པ་དེ་མཐོང་ནས།
 དུང་གནས་མཛོན་ཤིས་རྒྱག་པ་ཡི། དག་སྟོང་དབང་པོ་ཞིས་བས་སྒྲུས། 8

རིན་ཅན་ཀུན་པོ་ཁྱུ་རྣམས་ལ། ཁྱིད་མཐུ་མེན་གྱི་བྱེད་པ།
 ཟངས་ཀྱི་གྲགས་བྱ་ལ་བཀོད་པའི། སྤྱིང་ཡིག་ས་བདག་སྤྱིང་བར་མཛོད། 9

ཅས་པ་དག་སྟོང་ཚོག་ཐོས་ནས། རྒྱལ་པོ་ཡིས་ནི་སྤྱིང་ཡིག་སྤྱིངས།
 ཅུ་གཏིང་དག་དུ་འཕངས་པ་དེ། ཁྱུ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་དོགས་སུ་འཕངས། 10

མ་བཀྱར་པ་དེས་མི་བདག་ནི། བཞིན་གྱི་ཅུ་སྒྲིས་མཛོས་བལ་ཞིང་།
 བསམ་བས་སྟོལ་བ་དབྱགས་འབྱིན་ཅིང་། རྩ་པ་སོར་མོ་བཀོད་དེ་གནས། 11

མ་ནིང་ལ་ནི་བྱད་མེད་བཞིན། དེ་ལ་གཉིད་ནི་སྤྱིར་སྟོགས་གྱུར།
 བཀྲས་ཆགས་ཅན་གྱི་སྤྱིད་པ་ནི། རིང་བཞིན་མཚན་སོ་ཟད་མ་གྱུར། 12

གནན་དོན་སྟོར་ལྷན་དེ་ལ་ནི། རྣམ་མཁའི་རྩ་མོས་མཛོན་སྟོགས་སྒྲུས།
 ས་སྟོང་ཐབས་ནི་ཡོད་པ་ལ། བསམ་པ་བྱ་བར་མི་འོས་སོ། 13

གང་ནིག་སྟུག་འཕྲལ་ཡོངས་སུ་བསྐྱ་བས་ཆེར་འོས་བམེད་ནམས་ཅན།
 སྤྱི་བོ་ཐལ་མོ་སྤྱིར་བས་མཚན་བས་རྒྱལ་བ་མཛོད་བྱེད་པ།

इति तेषां वचः श्रुत्वा राजा संक्रान्ततद्यथः ।
समुद्रान्तर्गतान् नागान् विचिन्त्य स्तिमितोऽभवत् ॥ ७ ॥

तं दृष्ट्वा निघ्नप्रतीकारकोपव्याकुलमानसम् ।
इन्द्रो नामाब्रवीद् भिक्षुः षडभिन्नः स्थितोऽन्तिके ॥ ८ ॥

नागानां रत्नचौराणां त्वत्प्रतापान्निहचकः ।
ताम्रपट्टार्पितो लेखः प्रेष्यतां पृथिवीपते ॥ ९ ॥

इति भिक्षुवचः श्रुत्वा लेखं राजा विस्मृष्टवान् ।
क्षिप्तमेव तमभोधौ नागास्तूरे प्रचिक्षिपुः ॥ १० ॥

नृपस्तेनावमानेन विच्छायवदनाम्बुजः ।
चिन्तासुप्तमतिस्तस्थौ श्वसन्नासार्पिताङ्गुलिः ॥ ११ ॥

निद्रा पराङ्मुखी तस्य क्लीवस्येवाङ्गनाभवत् ।
दीर्घा तृष्णेव लुब्धस्य न च रात्रिः क्षयं ययौ ॥ १२ ॥

तं व्योमदेवताभ्येत्य परार्थोद्यतमभ्यधात् ।
उपाये सति भूपाल न चिन्तां कर्तुमर्हसि ॥ १३ ॥

ये पूजयन्ति जिनमञ्जलिरञ्जितेन
मूर्ध्ना प्रणामपरिणाममहार्हपुण्याः ।

ནམ་པར་རྒྱལ་ལྷན་དེ་དག་བཀའ་ཡི་འཕྲང་བ་ནམ་བཀྲའིང་།
དངོས་པོ་མཆོག་གི་མཛོས་པ་ལྷ་ནམས་ཀྱིས་ཀྱང་སྤྱི་བོར་འཛིན།

14

དེ་ཐོས་ནང་པར་མི་བདག་ནི། བྱས་བྱ་བརྟལ་ཞུགས་གཙང་ལྷན་པས།
དག་པའི་ཡིད་ཀྱིས་སངས་རྒྱས་ནི། བསམས་ནས་གྲུབ་སྤྲད་རབ་སྦྱས་པ།

15

སྤྱིར་སྤྱོདས་ཀྱིས་འཛུམ་རོ་ལྷན་སྤྱིང་ཆེ་ཆུ་བའི་འོད་ཀྱི་རི་བསྐྱོང་།
མཛོས་པའི་མཐའ་དག་ཐུན་པ་ཞི་སྤྲད་དཀར་པོ་འི་ཕྱོགས་ལ་ནམ་པར་གནས།
དག་ཏུ་ཀྱན་དགའ་ནམ་འགྱུར་མེད་ཅིང་མཆོག་གི་བརྟན་ཅི་ནམ་པར་སྤོ།
གཤུང་བ་རབ་ཞིའི་ཕྱོགས་པོ་སངས་རྒྱས་ཆུ་ཉི་གཟུགས་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ།

16

གང་ཞིག་དག་ཏུ་ཡུལ་གྱི་སྦྱོན་ལས་སྤྱི་རོལ་ཕྱོགས་གྱུར་ཅིང་།
རབ་མང་པ་རོལ་སྤྱོན་པ་བརྟན་པའི་སེམས་ནི་དབང་གྱུར་པ།
གཞན་ཕན་དག་ལ་མཆོག་ཏུ་མངོན་ལྷན་དེ་ཅིང་ཀྱན་དོག་གི།
དཔག་བསམ་སྦྱོན་པ་དག་བདག་ལ་དག་པར་སྤྱོར་གྱུར་ཅིག།

17

ཅེས་པ་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི། སྦྱོན་ལས་གྲུས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱིས།
དགྲ་བཅོམ་སྤྱོང་སྤྲལ་དུག་ཅུ་ནི། ཕྱོགས་ནམས་དག་ལ་སྤྱར་བར་བྱོན།

18

དེ་ནས་དག་སྦྱོང་དབང་པོ་ཡིས། གཅིག་ནི་མི་བདག་མཚུངས་པ་དང་།
གཞན་པ་ཁྱེ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡི། ནམ་པ་གསེར་གྱི་རང་བཞིན་བྱས།

19

तेषां सुरा अपि सुवर्णविचित्रशोभा
माज्ञास्रजं विजयिनां शिरसा वहन्ति ॥ १४ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः प्रातः स्नातः शुचिब्रतः ।
सिद्धौ शुद्धेन मनसा ध्यात्वा बुद्धं समभ्यधात् ॥ १५ ॥

सत्त्वस्मेरं सरसकरुणाकौमुदीपूरिताशम्
शान्त्यै कान्तं सकलतमसां शुक्तपक्षे निविष्टम् ।
नित्यानन्दं परमममृतं निर्विकारं मृजन्तम्
वन्दे तापप्रशमसुहृदं बुद्धपूर्णेन्दुविम्बम् ॥ १६ ॥

चित्तं सदा विषयदोषपराङ्मुखानाम्
येषां वशे परमपारमिताश्रयाणाम् ।
ते मे परं परहिताभिनिवेशभाजः
सङ्कल्पकल्पतरवः कुशलं दिशन्तु ॥ १७ ॥

इति भक्तिविधानेन प्रणिधानेन भूपतेः ।
सहस्राण्यर्हतां षष्टिस्तूर्णं दिग्भ्यः समाययुः ॥ १८ ॥

अथेन्द्रो भिक्षुराकारं हैमं रम्यमकारयत् ।
सदृशं नृपतेरेकं नागराजस्य चापरम् ॥ १९ ॥

དེ་ནས་དལ་བྱ་དལ་བྱ་ཡིས། ས་བདག་གཟུགས་ནི་དམའ་བ་དང་།
ཁྲ་ཡི་དབང་པོའི་གཟུགས་དག་ནི། ཡ་མཚན་བྱེད་པ་མཐོ་བར་གྱུར། 20

ཇི་ལྟ་ཇི་ལྟར་མི་བདག་གིས། དག་དུ་དཀོན་ཅོག་གསུམ་མཆོད་བྱས།
དེ་ལྟ་དེ་ལྟར་ཁྲ་ཡི་གཟུགས། དམའ་ཞིང་གཞན་པ་མཐོ་བར་གྱུར། 21

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སྤྱིང་ཡིག་སྤྲར། སྤྱིངས་ཆོ་ཁྲ་ཡི་གང་ཟག་ནམས།
མ་ལུས་ཆོང་པའི་རིན་ཅེན་ཁྲར། སྤྲལ་པ་གོད་ནས་འོངས་པར་གྱུར། 22

མ་ལུས་ནོར་དེ་མི་བདག་གིས། ཆོང་དཔོན་ནམས་ལ་རབ་དུ་བྱིན།
ཁྲ་ནམས་བཏང་ནས་རྒྱལ་བ་ཡི། བཟུན་ལ་གྲུས་དང་བཅས་པར་གྱུར། 23

མི་བདག་ལ་འོས་ཉེར་སྤྲད་ཀྱིས། དག་བཅས་ནམས་ལ་མཆོད་པ་བསྐྱབས།
ཀྲ་དུ་དོག་པ་མི་རྒྱང་བས། སངས་རྒྱས་བལྟ་བར་འདོད་པར་གྱུར། 24

ཡོངས་སུ་བྱ་ངན་འདས་གྱུར་བས། རྒྱལ་བ་མཐོང་བ་རྟེན་དཀར་ཆོ།
ཡོན་ཏན་གྱིས་ནི་ཉེར་སྤྲས་དང་། བདེ་གཤེགས་མཆུངས་པར་དེ་ཡིས་ཐོས། 25

རྒྱས་དང་ལྷན་པའི་དབང་གྱུར་ཅིང་། མཛའ་ལ་མཉེས་གཤིན་འགྲོ་ཆོ་ན།
གནས་པ་དེ་ནི་མི་བདག་གིས། རྒྱས་པས་པོ་ཉ་དག་གིས་བོས། 26

དམ་ཆོས་དག་བ་རྒྱས་པ་ནི། ཡོངས་ཇོགས་དེ་ཡི་མཆོད་པས་ཐོབ།
དག་དུ་དཀོན་ཅོག་གསུམ་པོ་ནི། རྒྱལ་པོའི་དབྱང་གཉིན་དག་དུ་གྱུར། 27

ततः क्षितिपते मूर्तिर्विननाम शनैः शनैः ।
उन्ननाम च नागेन्द्रमूर्तिर्विस्मयकारिणी ॥ २० ॥

यथा यथा नृपश्चक्रे सदा रत्नचयार्चनम् ।
तथा तथा नागमूर्तिर्विननामोद्ययौ पुरा ॥ २१ ॥

अथ राज्ञा पुनर्लेखे प्रहिते नागपुङ्गवाः ।
स्तन्धार्षिताखिलवणिग्रत्नभाराः समाययुः ॥ २२ ॥

तदशेषं नरपतिर्वितौर्य वणिजां धनम् ।
विसृज्य नागानभवज्जिनशासनसादरः ॥ २३ ॥

स विधायार्हतां पूजामुपचारैर्नृपोचितैः ।
बभूवानल्पसङ्कल्पैर्बुद्धसंदर्शनोत्सुकः ॥ २४ ॥

दुर्लभे परिनिर्वाणनिलीनजिनदर्शने ।
उपगुप्तं स शुश्राव सुगतप्रतिमं गुणैः ॥ २५ ॥

विधेयं भक्तियुक्तानां नृपः प्रणयिवत्सलः ।
उरुमुण्डस्थितं दूतै रानिनाय तमादरात् ॥ २६ ॥

तत्सपर्याप्तपर्यन्तसङ्घर्मकुशलोदयः ।
बभूव सततं राजा रत्नचयपरायणः ॥ २७ ॥

རི་ལྟར་གྲུལ་བ་བརྟན་པས་ས་ཡི་བདག་པོ་དག།
 རབ་གྲུས་བསོད་ནམས་ཆེ་བར་དར་བ་བྱམ་ཆོགས་ཀྱིས།
 བཀའ་ནི་མེ་དྲོག་འབྱེང་བར་གྱུར་པའི་ཅི་དགའ་དག།
 དུག་འཛོན་ནམས་ཀྱི་མགོ་བོ་ལ་ཡང་ཐོབ་པར་གྱུར།།

28

ཅེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀླུ་པ་སྦྱངས་པའི་དྲོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བརྟན་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའོ།

इति जिनस्मरणेन महीपतिः
प्रसभपुण्यमहोदयसम्पदा ।
विषमृतामपि मौलिषु शासनम्
कुसुमदामविलासमवाप्तवान् ॥ २८ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्प-
लतायां नागदूतप्रेषणावदानं नाम
चिसप्ततितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་ཙ་བཞི་པ།

- གང་ཞིག་སྦྱིན་ལ་བཙོན་པས་འབྲུལ་ལ་དགའ་བ་སྤང་ཆེན་བཞིན།
ཡན་ལག་ཇོགས་ཤིང་མཛེས་སྤྲུག་རྒྱས་ལ་རྒྱ་ཆེ་དབྱས་ཀྱི་སྟོབས།
ས་ནི་རང་གི་མཉེས་གཤེན་དང་བཅས་རབ་དུ་སྟེར་བྱེད་པ།
དེ་དག་བསོད་ནམས་རབ་སྦྱིན་ལས་དུ་ཇི་ལྟར་འགོ་མ་ཡིན། 1
- དེ་ནས་ས་བདག་བྱ་ངན་མེད། སྦྱིན་ལ་ཤིན་དུ་ཆེར་གོམས་པས།
སྟོང་བ་སྟོབས་ནས་འོངས་ནམས་ཀྱི། དཔག་བསམ་ཤིང་ཉིད་དག་དུ་གྱུར། 2
- དྲག་དུ་རྒྱལ་པོ་ལ་འོས་བཤི། ཟས་དང་གོས་དང་རྒྱན་རྣམས་ཀྱིས།
བྱིས་དུ་དགོ་སྟོང་འབྱུང་སྤྲུག་གསུམ། རྒྱས་ཤིང་གཙང་བ་དག་གིས་མཆོད། 3
- གསེར་ནི་བྱེ་བ་བརྒྱ་སྟེར་བ། གང་གི་ལྷགས་ལ་ངེས་པར་གྱུར།
དགོ་བ་ལྷན་པའི་སྟིང་སྟོབས་ཉིད། ཤིན་དུ་ཟད་པ་མེད་པའི་མཛོད། 4
- རྒྱལ་སྟོན་ཆེ་ལ་འབྱེར་མ་དེས། སྟིང་སྟོབས་སྟོ་ཡིས་དགོ་འདུན་ལ།
ལོ་ནི་སྤྲུལ་ཅུ་དྲུག་གི་གསེར། བྱེ་བ་དག་བཙུ་ཅ་དྲུག་ལུལ། 5
- དེ་ནས་དུས་གྱི་མི་བདག་ནི། ཅད་ཀྱིས་ཐེབས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར།
ལྷས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ལེགས་བྱས་ཉིད། བརྟན་པ་ཡིན་གྱི་ལྷས་ནི་མིན། 6
- ལྷས་ནི་མཐའ་ལ་ཉེ་བ་ཉིད། ངས་ནས་ས་ཡི་དག་པོ་ཡིས།
བྱ་གཤམ་ཀྱུན་རར་དགོ་སྟོང་ལ། ཁོར་ནི་འབྱུལ་བར་རྩོམ་པར་གྱུར། 7

चतुःसप्ततितमः पञ्चमः ।

पुण्यं प्रणामपथमेति कथं न तेषाम्
दानोद्यताः सपदि गामिव लीलयैव ।
पूर्णाङ्गपुण्यरुचिरां पृथुमध्यदेशां
ये गां स्ववत्ससहितां प्रतिपादयन्ति ॥ १ ॥

अथाशोकः क्षितिपतिर्दानाभ्यासेन भूयसा ।
अभ्यागतप्रणयिनां प्रययौ कल्पवृक्षताम् ॥ २ ॥

राजोचितैः स सततं भोजनाभरणाम्बरैः ।
भिक्षुलक्षचयं गेहे भक्तिपूजैरपूजयत् ॥ ३ ॥

हेमकोटिशतं दातुं स्थिरोऽभूद्यस्य निश्चयः ।
सत्त्वमेव स्थिरतरः कोशः कुशलशालिनाम् ॥ ४ ॥

साम्राज्ये भूरिविभवः षड्विंशद्भिः स वत्सरैः ।
हेमः षण्णवतिं कोटिं ददौ सङ्घाय सत्त्वधीः ॥ ५ ॥

ततः कालेन नृपतिर्व्याधिना ग्लानिमाययौ ।
स्थिराणि सुकृतान्येव न शरीराणि देहिनाम् ॥ ६ ॥

तनुमासन्नपर्यन्तां निश्चित्य पृथिवीपतिः ।
भिक्षुभ्यः कुक्कुटारामे द्रविणं दातुमुद्ययौ ॥ ७ ॥

དེ་ཡི་ཚ་བོ་ཕུན་ཚོགས་ཅན། ཞེས་པས་ཆགས་སྒྲ་མཛོད་སྤང་ལ།
བསྐྱེས་པས་སྦྱིན་པའི་བསོད་ནམས་ལ། རྒྱགས་པ་དེ་ཡི་བཀའ་དག་བཞོག། 8

ཚ་བོས་སྦྱིན་པ་བཀག་པའི་ཚེ། དག་བདུན་ལ་ནིས་བདག་གིས།
རང་སྐལ་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་སྒྲན། སྒྱ་ཅ་ར་ཡི་བྱ་དག་ཕུལ། 9

དེ་ནས་སྒོན་པོ་སྒོ་ལྷན་ནི། མགྱ་བྱེད་སྒྲས་པའི་གྲོས་དག་གིས།
དག་འདུན་ལ་ནིས་གཞི་དག། མ་ལུས་ས་ཡི་བདག་པོས་ཕུལ། 10

གང་གྲུའི་ཆ་ཡི་དོ་ཤལ་མཛོས་ལྷན་གྱ་མཚོ་བཞི་ཡི་ནི།
བ་སྒྲ་བས་སྒྲི་རགས་ཡངས་ཤིང་མ་ལ་ཡ་ཡི་ན་གྱན་ཅན།
ནོར་འཛོན་མ་ཉིད་མ་ལུས་བྱིན་ནས་ཕན་པའི་སྒྲ་དུ་ནི།
བསོད་ནམས་ཚད་ཀྱིས་དཔག་དང་བུལ་བ་དེ་ཡིས་ཡང་དག་གིབ། 11

དེ་ནས་གསེར་ནི་བྱེ་བ་དག་བཅུ་དྲུག་བྱིན་རབ་གྲགས་པ།
མི་ཡི་བདག་པོ་མཐོ་རིས་སོང་ཚེ་དེ་ཡི་ཚ་བོ་ཡིས།
ས་དེ་གསེར་གྱི་ལྷག་མ་བྱེ་བ་སྒྲག་ནི་བཞི་ནམ་གྱིས།
སྒོན་པོའི་ཚོག་གིས་གསལ་བར་རབ་དུ་ཉོས་ཏེ་སྤངས་པར་གྱུར། 12

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཞེད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ས་གཞི་ཕུལ་པའི་རྟོགས་པ་
བཞེད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཙུ་བཞི་པའོ།

तत्पौत्रः सम्पदौ नाम लोभान्धस्तस्य शासनम् ।
दानपुण्यप्रवृत्तस्य कोशाध्यक्षैरवारयत् ॥ ८ ॥

दाने निषिद्धे पौत्रेण सङ्घाय पृथिवीपतिः ।
भैषज्यामलकस्याङ्गं ददौ सर्वस्वतां गतम् ॥ ९ ॥

धीमतः संमतेनाथ राधगुप्तस्य मन्त्रिणः ।
ददौ सङ्घाय निखिलां पृथिवीं पृथिवीपतिः ॥ १० ॥

गङ्गाम्बुभाररुचिरां चतुरम्बुराशि-
वेलाविलासवसनां मलयावतंसाम् ।
दत्त्वाखिलां वसुमतीं स समाससाद
पुण्यं प्रमाणकलनारहितं हिताय ॥ ११ ॥

प्रख्यातषण्णवतिकोटिसुवर्णदाने
याते दिवं नरपतावथ तस्य पौत्रः ।
शेषेण मन्त्रिवचसा क्षितिमाजहार
स्पष्टं क्रयौ कनककोटिचतुष्टयेन ॥ १२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
पृथिवीप्रदानं चतुःसप्ततितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་མྱེ་བདུན་ཅུ་ཙུ་ཐཱ་པའོ།

མ་རིག་པ་ཡི་ཙུ་བ་ཅན། འཁོར་བའི་ལྷོན་པ་ནམ་བུ་ཀུན།
ཤེས་དང་བརྗོད་དང་གཞིས་པར་ནི། ཀུན་མཁྱེན་མ་གཏོགས་སུ་ཡིས་ནས། 1

མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱད་ཚལ་ན་སྟོན། བཞུགས་པའི་རྒྱལ་བ་དག་ལེགས་ཅན།
མ་ལུས་གཟིགས་པ་བཅོས་ལྷན་གྱིས། དག་སྟོང་ཚོགས་ལ་བཀའ་སྤྱལ་བ། 2

ཡེ་ཤེས་སྣང་བ་དྲི་མེད་ཀྱི། ཡིད་ཅན་དག་ལེགས་སྤྱད་དུ་ཉོན།
དྲིན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་བདག་གིས་ནི། བྱིད་ལ་རིས་བཞིན་བཤད་པར་བྱ། 3

མ་རིག་པ་ཡི་བག་ཆགས་འདི། འཁོར་བ་དུག་གི་ལྷོན་པ་ནི།
སྤྱག་བསྐྱེལ་སྤང་བོ་ཆེན་པོ་ཡིས། ཙུ་བ་འཆིང་བ་སྦྱབ་པར་བྱེད། 4

དེ་ཡི་རྒྱུན་གྱི་འདུ་བྱེད་དེ། ལུས་ངག་ཡིད་གྱི་བདག་ཉིད་ཅན།
འདུ་བྱེད་གྱིས་བསྐྱུན་ནམ་ཤེས་ཡིད། དབང་པོ་དུག་པོའི་བདག་ཉིད་ཅན། 5

དེ་ཡི་རྒྱུན་གྱིས་མིང་དང་གཟུགས། མིང་དང་མཐོང་བ་ཞེས་བརྗོད་པའོ།
འདི་ལས་དུག་པ་ཡིད་དག་ཀྱང་། དབང་པོ་ལ་གནས་སྟེ་མཆེད་དུག། 6

སྟེ་མཆེད་དུག་གིས་ཡང་དག་སྟོང་། དེག་བ་ཞེས་ནི་མངོན་པར་བརྗོད།
དེག་པ་དུག་གི་ཉམས་བྱོང་གང་། དེ་ནི་ཆོར་བ་དག་དུ་བྲགས། 7

पञ्चसप्ततितमः पङ्क्तवः ।

सर्व्वमविद्यामूलं संसारतरुप्रकारवैचित्र्यम् ।

ज्ञातुं वक्तुं हन्तुं कः शक्नोत्यन्यत्र सर्व्वज्ञात् ॥ १ ॥

आवृत्यां स्वस्तिमान् पूर्व्वं जिनो जेतवने स्थितः ।

अशेषदर्शी भगवान् भिक्षुसङ्घमभाषत ॥ २ ॥

शृणुत श्रेयसे प्रज्ञालोकनिर्मलमानसाः ।

प्रतीत्य समुत्पादं वः कथयामि यथाक्रमम् ॥ ३ ॥

अविद्या वासनैवेयं दुःखस्कन्धस्य भूयसः ।

संसारविषदृक्षस्य मूलबन्ध विधायिनी ॥ ४ ॥

तत्प्रत्ययास्तु संस्काराः कायवाङ्मानसात्मकाः ।

संस्कारोत्पन्तु विज्ञानं मनः षष्ठेन्द्रियात्मकम् ॥ ५ ॥

तत्प्रत्ययं नामरूपं संज्ञासन्दर्शनाभिधम् ।

मनः षष्ठेन्द्रियस्थानं षडायतनमप्यतः ॥ ६ ॥

षडायतनसंश्लेषः स्पर्शइत्यभिधीयते ।

षट् स्पर्शानुभवो यश्च वेदना सा प्रकीर्तिता ॥ ७ ॥

ཡལ་གྱི་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་ལས། དེ་ཡིས་ཆགས་སྟེང་རབ་དུ་སྦྱང།
དེ་ལས་བྱང་བའི་ལེན་པ་ནི། འདོད་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པར་འགྱུར། 8

ལེན་པ་ལས་བྱང་སྟེང་པ་འདོད། གཟུགས་དང་གཟུགས་མེད་རང་བཞིན་ནོ།
སྟེང་པ་ལས་བྱང་སྒྲ་ཚོགས་ཀྱིས། སྦྱོ་གནས་སུ་འཇུག་སྦྱོ་བ་ལོ། 9

གླ་ཤི་ཕྱ་ངན་ལ་སོགས་བརྒྱད། སྦྱོ་བ་ལ་ནི་བརྟེན་པ་ཡིན།
མ་རིག་ལ་སོགས་འགོག་པ་ཡིས། དེ་དག་རིམ་བཞིན་ཞི་བར་འགྱུར། 10

མ་རིག་པས་བྲངས་ལུས་མང་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་གནས་འདི་ན།
དབན་པའི་ནགས་སུ་གནས་ཤིང་ཞི་བ་བྱིད་ནམས་དག་གིས་བསམས་པར་བྱ།
ཡང་དག་ཡོངས་སུ་ཤེས་ན་དུས་ཀྱི་ངེས་པར་སྤྲ་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར།
སྤྲ་བ་ཉིད་ནི་ཡང་དག་ཐོབ་ནས་བདེ་སྒྲག་ཉིད་དུ་སྦྱོག་པར་འགྱུར། 11

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་རྟེན་ཅིང་འབྲེལ་པར་འབྱུང་བའི་
རྟོགས་བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་མེ་བདུན་ཅུ་ཙ་ལྔ་པ་ལོ།

तथा विषयसंश्लेषरागात् तृष्णा प्रजायते ।
कामादिषु तदुद्भूत मुपादानं प्रवर्तते ॥ ८ ॥

उपादानोद्भवः कामरूपारूप्यमयो भवः ।
नानायोनिपरावृत्त्या जातिर्भवसमुद्भवा ॥ ९ ॥

जरामरणशोकादिसन्ततिर्जातिसंश्रया ।
अविद्यादिनिरोधेन तेषां व्युपरमक्रमः ॥ १० ॥

प्रतीत्योत्पादोऽयं बहुगतिरविद्याकृतपदः
स चिन्त्यो युष्माभिर्विजनवनविश्रामशमिभिः ।
परिज्ञातः सम्यग्वृजतिक्लिप्तकालेन तनुतां
तनुत्वं सम्प्राप्तः सुखतरनिवार्यश्च भवति ॥ ११ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
प्रतीत्यसमुत्पादावदानं पञ्चसप्ततितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཅ་ཅ་ཏུག་པའོ།

འདོད་ལྡན་རབ་ལ་དུངས་ཡིད་ཅན་ནམས་ལ་ཕྲག་དོག་དབང་

གི་ཁྲི་བ་ཉི་བར་གནས།

ཁྲི་བས་ཡོང་བཞིན་ཁྲི་བོས་ཉམས་ནམས་སི་བཟད་རབ་རིབ་

གཡང་སར་ནམ་པར་ལྷུང་།

དེར་ནི་རབ་ཏུག་ནམ་མང་དཔལ་བའི་ཉོན་མོངས་ཆ་བས་

མོངས་པ་ཕྱེན་བྱེད་ཅིང་།

བརྒྱལ་བའི་བར་དུ་སྤྱ་གྱི་མལ་སྟན་དུ་བདགས་ཡུལ་གྱིས་

གཞིས་བཅོས་ནམས་བརྒྱལ། 1

བཅོས་ལྡན་གྱལ་བས་སཉན་ཡོད་ཀྱི། ཅུ་ལྷུང་བྱམས་ལྡན་ཞིས་པར་ནི།

བྱོན་བས་སེམས་ཅན་ནམ་འགྱུར་ཅན། སྤྱོ་བོས་ཀྱན་དུ་བསྐྱོར་བ་གཟིགས། 2

མ་ལས་བྱུང་བ་སྲིན་བྱ་ཡི། ཚོགས་ཀྱིས་ལྷས་ཆེན་ཟ་བྱེད་ཅིང་།

གཡུང་བའི་ཚོངས་དཔལ་བ་ན། གནས་པའི་སྤྱུག་བསྐྱལ་གནས་བྱེད་པ། 3

དེ་སེམས་ཐུགས་ཇི་སྤྱོས་པ་ཡི། ཀྱན་མཁྱིན་ཅུ་ལྷུང་ངོགས་སུ་ནི།

གྲོང་བྱང་པ་ཡི་སྤྱོ་བོ་ཡིས། ཡོངས་སུ་བཤམས་པའི་གདན་ལ་བཞུགས། 4

དེ་ཡི་རང་བཞིན་དྲིང་འཛིན་གྱིས། འཕྲལ་ལ་སྤྱོ་བ་བྲན་མཛད་ནས།

དཔུས་ཡོང་ནམ་འགྱུར་ནམ་པ་ཅན། མ་ནི་སུངས་ལ་དེས་གསུངས་པ། 5

अथ षट्सप्ततितमः पञ्चवः ।

क्रोधः सन्निहितः प्रतप्तमनसा मीर्ष्यावशात् कामिनाम्
क्रोधान्धा निपतन्ति तीव्रतिमिरश्वघ्ने मतिध्वंसिनः ।
तत्र क्रूरतरप्रकारनरकक्षेशात् प्रमूर्च्छाजुषा-
माकल्पक्षुरतल्पकल्पविषमक्षोणीक्षतानां क्षयः ॥ १ ॥

नदी मजिरवत्याख्यां आवस्थां भगवान् जिनः ।
सम्प्राप्तः सत्त्वमद्राक्षीदावृतं विकृतं जनैः ॥ २ ॥

महाकायं ह्रमिकुलैर्भक्ष्यमाणं व्रणोद्भवैः ।
सूचयन्तं व्यथारावैर्नरकस्थितिवैशसम् ॥ ३ ॥

तं दृष्ट्वा जातकरुणः सर्वज्ञस्तटिनीतटे ।
उपाविशत् पौरजनैरासने परिकल्पिते ॥ ४ ॥

सोऽवदद्विक्ताकारं जात्यन्धं महिषोपमम् ।
क्षत्वा जातिस्मरं सद्यस्तद्रूपेण समाधिना ॥ ५ ॥

མི་དུ་ར་ཁྱོད་མི་བཟད་པའི། ལས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ལོངས་སྤྱོད་དམ།

ཚུལ་ངན་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡི། སློ་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་དྲན་ནས་ཅེ།

6

བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་གསུངས་དེ་ཐོས་ནས། མི་ཡི་ཚོགས་གི་དེས་སྦྲས་པ།

བཅོམ་ལྷན་མི་བཟད་སྤྱི་གུ་ཡི། འབྲས་བྱ་རྒྱ་ཆེ་ལོངས་སྤྱོད་དོ།

7

ཞེས་པ་སྦྲ་བ་དེ་ཡིས་ནི། མཚོག་དུ་སྦྱེ་བ་དྲན་པ་ལས།

སྦྱེ་བོ་མང་བོས་འདི་ཅི་ཞེས། དག་སྒོང་དག་འདུན་དག་ལ་དྲིས།

8

དེ་ནས་དག་སྒོང་ཀུན་དག་འ་བོས། དེ་ཡི་ལས་ཀྱི་དག་མཚན་ལས།

ངོ་མཚར་སྤྱོད་བྱུང་དྲིས་དེ་ལ། བཅོམ་ལྷན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གསུངས་པ།

9

ས་བདག་གི་དུ་ར་ཞེས་པ་བྱ་ངན་མེད་བཞིན་མིག་གཡོ་མས།

ཀྱང་པས་བསྐྱུན་པའི་དག་མཚན་ཅན། འཕགས་རྒྱལ་དག་དུ་སྤྱོད་བྱུང་བྱུར།

10

ནམ་ཞིག་སྤྱང་ཅི་འབྲུངས་པའི་གཉན། དབྱིད་དུས་རྒྱུང་གི་གཡོ་བ་ཡིས།

འཁྲི་ཤིང་ཡིད་འོང་ནགས་ཚལ་དུ། དེ་ནི་བྱད་མེད་ཚོགས་དང་ཅེ།

11

ས་སྒོང་བྱད་མེད་དེ་དག་དེར། མེ་རྟོག་འཕུ་བས་བྲེམ་བྱུར་པ།

ཀྱང་གཏུབ་སྦྱེ་ཡི་འདབ་ཆགས་ནི། རྣམ་པར་བསྐྱོད་ཅིང་རབ་དུ་འབྲས།

12

དེར་ནི་ཞི་བ་ལ་བདེན་བཞིན། དཔེན་པར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡི།

རང་སངས་རྒྱས་ནི་དགྲ་བཅོམ་གྱིས། ཡོངས་བསྐྱོར་མཛོམས་རྣམས་ཀྱིས་

མཐོང་། 13

अपि को विदुर क्रूरकर्मणो भुज्यते फलम् ।
अपि दौर्जन्यजननी सा मतिः स्मर्यते त्वया ॥ ६ ॥

श्रुत्वैतत् सुगतेनोक्तं स मनुष्यगिराब्रवीत् ।
तीव्रपापस्य भगवन् भुज्यते विपुलं फलम् ॥ ७ ॥

इति तस्य ब्रुवाणस्य जातिसंस्मरणात् परम् ।
किमेतदिति पप्रच्छ भिक्षुसङ्घं महाजनः ॥ ८ ॥

आश्चर्य्यवृत्तं भगवानानन्देनाथ भिक्षुणा ।
तत्कर्म कौतुकात् पृष्टः सर्व्वज्ञस्तमभाषत ॥ ९ ॥

उज्जयिन्यामभूत् पूर्वं विदुरो नाम भूपतिः ।
अशोक इव लोलाक्षौचरणाद्वितिकौतुकी ॥ १० ॥

स कदाचिद्बधूवृन्दैर्मधौ मधुपवान्धवे ।
विललासानिलालोललताललितकानने ॥ ११ ॥

ता भूमिपाललललनास्तत्र पुष्पोच्चयाकुलाः ।
विचेरु नूपुरारावतरङ्गितविहङ्गमाः ॥ १२ ॥

एकान्ते तत्र विश्रान्तं कान्ताः शान्तेरिवाश्रयम् ।
प्रत्येकबुद्धमर्हद्भिर्दृढशुः परिवारितम् ॥ १३ ॥

སྒྲིལ་ཀྱང་རཅས་ནས་གནས་གྱུར་ཅིང་། བསམ་གཏན་སྒྲིན་ནི་གཡོ་མེད་པ།

དེ་མཐོང་འབྲེལ་ལ་དེ་དག་ནམས། ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བར་གྱུར། 14

བསམ་གཏན་མཐར་ནི་དག་པའི་ཆོས། བདུད་ཅི་བཞིན་དུ་སྒྲོན་དེ་ལ།

ཀྱང་པར་བྱལ་བྱས་དེ་དག་གིས། ཡོངས་སུ་བསྐྱོར་ནས་ཉེ་བར་གནས། 15

མི་བདག་ཡལ་དེར་སོང་བ་ཡི། བྱད་མེད་ནམས་དེར་མངོན་ཕྱོགས་མཐོང་།

ཚུལ་ཁྲིམས་དག་ལྷན་དེ་དག་གི། ལུས་ནི་བཅད་ལ་རབ་དུ་བསྐྱོས། 16

སྒྲིག་པ་དེ་ཡིས་ཡངས་པ་ཡི། དུས་སུ་དབྱལ་བ་ཉམས་ང་བར།

ནས་འགྱུར་སེམས་ཅན་གྱིས་ཟ་ཞིང་། འན་པའི་དབྱིབས་ཅན་འདི་དག་སྒྲིན། 17

མགོ་ནས་ཀྱང་བར་དུ་ས་ཡི། ནས་འགྱུར་སྐ་ལས་བྱུང་གྱུར་པའི།

སྒྲིན་བྱའི་རིགས་ཀྱིས་ཁེངས་གྱུར་བ། འདི་ཡི་ལུས་ནི་སྒྲིན་པ་ལྟེས། 18

བསྐྱལ་པའི་མཐར་ནི་དབྱལ་བ་དག། སྒྲིན་ནས་གདུབ་པོ་ཉིད་གྱུར་དེ།

རྟོན་པའི་ངང་ཚུལ་ལྷན་པ་འདིས། རང་སངས་གྱུས་ནི་གསལ་བར་འགྱུར། 19

སྒྲིན་ཡང་དབྱལ་པའི་སྒྲིག་བསྐྱལ་གྱིས། ལུས་ཅན་ནས་པར་ཉམས་བྱེད་ཅིང་།

གྲངས་ལས་འདས་པའི་དུས་ཀྱིས་ནི། མི་ཉིད་རབ་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར། 20

དེ་ནས་སྒྲིག་པ་ཟད་གྱུར་དེ། ཉོན་མོངས་མེ་ཆེན་དག་གི་ནི།

ཡིད་བྱུང་སྒྲིན་པ་ཟུང་དར། ཞེས་པའི་བསྐྱན་པ་རབ་འབྱུང་འགྱུར། 21

स्थितं पर्यङ्कबन्धेन ध्यानस्तिमितलोचनम् ।
तं दृष्ट्वा सहस्रैवासां प्रसन्न मभवन्मनः ॥ १४ ॥

ध्यानान्ते ता दिशन्तं तं धर्म्मं शुद्धमिवामृतम् ।
परिवार्योपविविशुः कृतपादाभिवन्दनाः ॥ १५ ॥

नृपस्तं देशमभ्येत्य स्त्रैणं दृष्ट्वा तदुन्मुखम् ।
शरीरं शुद्धशीलानां तासां निग्रहमादिशत् ॥ १६ ॥

तेन पापेन विपुलं कालं नरकसङ्करे ।
यश्चाऽयं विकृतैः सत्त्वैर्भक्ष्यमाणो दुराकृतिः ॥ १७ ॥

आपादमस्तकानेकविकारिव्रणसम्भवैः ।
कीर्णं कृमिकुलैः कायं पश्यतास्य जुगुप्सितम् ॥ १८ ॥

कल्पान्ते नरकं भुक्त्वा चण्डालत्वमुपागतः ।
प्रत्येकबुद्धं मृगयाशीलोऽयं निहनिष्यति ॥ १९ ॥

पुनर्नरकसंक्लेशशीर्यमाणायताकृतिः ।
संस्थातीतेन कालेन प्रयास्यति मनुष्यताम् ॥ २० ॥

शास्त्रुत्तरसंज्ञस्य ततः क्षपितकिल्बिषः ।
दीर्घक्लेशानलोद्भिन्नः शासने प्रव्रजिष्यति ॥ २१ ॥

དེ་ནས་ཀ་ཤིང་རྒྱལ་པོ་ཡི། སྤྱིང་མོས་ཚལ་དུ་མཛོས་མས་མཛོད།
 སྤྱག་དོག་ཁྲོ་བས་ལུས་དག་ནི། ཚད་པ་དྲག་པོས་གཙོད་པར་འགྱུར། 22

དེ་ཆེས་འདི་ཡི་སྤྱག་པསྒྲལ་མེ། མི་བཟད་རབ་དུ་ཉམས་པར་འགྱུར།
 ཞེས་པ་སྟོན་པའི་གསུང་ཐོས་ནས། ཐམས་ཅད་ཆགས་བྲལ་ལྡན་པར་གྱུར། 23

དེ་ནས་དེར་ནི་སྟོན་པའི་གསུང་གི་རང་བཞིན་བདུད་ཅིང་རྒྱན་རྫོགས་པས།
 ཆགས་བྲལ་སྤྱིད་པའི་འཛིགས་པའི་ཉོན་མོངས་བསམ་བས་གཟིར་བ་དེ་དག་
 རྣམས།

དགའ་བ་དང་ལྡན་དག་པའི་རྒྱ་ཡིས་བསམ་པ་རབ་དུ་རྫོགས་གྱུར་ཅིང་།
 རབ་ཞི་མེ་དོག་དགའ་ཚལ་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱི་གདུང་བ་ག་ཤིང་སོང་། 24

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བརྗོད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བི་དུ་རའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་
 ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྟན་ཅུ་ཙུག་པའོ།

उद्याने काशिराजस्य कान्ताभिः पूजितस्ततः ।
ईर्ष्याकोपेन शरीरं मवाप्स्यत्युग्रनिग्रहम् ॥ २२ ॥

ततोऽस्य तौत्रदुःखाम्ने रवसानं भविष्यति ।
इति शास्तुर्वचः श्रुत्वा सर्व्वे वैराग्यमाययुः ॥ २३ ॥

उद्दिग्मानामथ भवभयक्लेशचिन्तातुराणाम्
शास्तुः पूर्णैरमृतविसरैर्वाङ्मयैस्तत्र तेषाम् ।
सक्ताह्लादैः कुशलसलिलैः स्नायमानाशयानाम्
तापः कापि प्रशमकुसुमारामभाजां जगाम ॥ २४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
विदुरावदानं षट्सप्ततितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་ཙུ་བདུན་པ།

མི་བསྐྱུན་རབ་དུ་རྒྱས་པ་ཡིས། ཀྱན་གྱི་ཡོན་ཏན་ཉམས་པར་བྱེད།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འི་མཐུ་ཡིས་ནི། མངོན་པར་དར་བ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 1

ཨ་དྲ་མ་ཡའི་ནགས་ཀྱི་མཐར། འབྱུང་པོའི་ཁང་པའི་ཕྱག་ནང་ན།
བཅོམ་ལྷན་བདེ་བར་གཤེགས་པ་སྟོན། བསམ་གཏན་རབ་དུ་སྦྱོང་ཞིང་གནས། 2

དེར་ནི་མི་བཟད་ལྟེ་འབབ་པ། དྲག་པོས་བྱ་མཆོག་ཞིང་བ་བཅོམ།
དེ་ནི་བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་པས། སྟོན་གྱི་སྒྲ་ཡང་གསན་མ་གྱུར། 3

དེ་ནས་དལ་འབབ་ངོགས་སུ་ནི། བསམ་གཏན་མཐའ་ཅུ་སྟོན་པའི་གསུང་།
ཉན་དུ་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་ནི། བཞི་ཞེས་བརྗོད་པ་སྟོན་དུ་འོངས། 4

ཡལ་འཁོར་སྤང་དང་འཕགས་སྦྱིས་པོ། མིག་མི་བཟང་དང་མོར་བདག་གོ།
དེ་ཡི་ཞབས་ལ་དེ་དག་གིས། ཕྱག་འཆལ་རིན་ཅེན་མེ་ཏོག་གཏོར། 5

དེ་དག་ལས་ནི་འཕགས་པའི་རིགས། ཡལ་འཁོར་སྤང་དང་འཕགས་སྦྱིས་པོ།
གཞན་གཉིས་གཏུག་པའི་རིགས་ཅན་དེ། དེ་དག་ལ་ནི་དམ་ཆོས་དག། 6

བཅོམ་ལྷན་འབྱུང་པོ་དགོངས་པ་ཡིས། རང་ལ་འོས་པའི་སྐད་ཀྱིས་བསྟན།
གང་གིས་དེ་དག་བསྟན་པ་ཡི། ཆོས་ལ་རབ་དུ་མཁམས་པར་གྱུར། 7

དགོན་ཅོག་གསུམ་ལ་རབ་བརྟེན་ཅིང་། བསྐྱུར་པའི་གནས་བརྒྱུད་དེ་དག་ནམས།
བཅོམ་ལྷན་ཞབས་ལ་བདུད་ནས་ནི། གཞལ་མེད་ཁང་ནས་མཐོ་རིས་སོང་། 8

सप्तसप्ततितमः पल्लवः ।

खलोत्कर्षेण सर्वस्य गुणग्लानिः प्रजायते ।
भवत्यभ्युदयायैव प्रभावस्तु महात्मनाम् ॥ १ ॥

आह मायावनोपान्ते भगवान् सुगतः पुरा ।
सूतागारगुहागर्भे तस्थौ ध्यानपरायणः ॥ २ ॥

तत्र तौव्राशनिस्फोटनिष्पिष्टवृषकर्षकः ।
तेन ध्यानविलीनेन घनशब्दोऽपि न श्रुतः ॥ ३ ॥

ध्यानान्तेऽथ प्रवचनं शास्तु मन्दाकिनीतटे ।
चत्वारः श्रोतुमाजग्मुर्महाराजाभिधाः सुराः ॥ ४ ॥

धृतराष्ट्र-विरुढाख्य-विरूपाक्ष-धनाधिपाः ।
ते कीर्णरत्नकुसुमास्तस्य पादौ ववन्दिरे ॥ ५ ॥

तेषां त्वाचार्यजातीयौ धृतराष्ट्रविरुढकौ ।
द्वावन्यौ क्रूरजातीयौ तेषां स्वोचितभाषया ॥ ६ ॥

सङ्घर्म्मदेशनां चक्रे भगवान् भूतभावनः ।
येन शासनधर्मेषु बभूवुस्ते विशारदाः ॥ ७ ॥

शिक्षापदप्रणयिनस्ते रत्नचयमाश्रिताः ।
नत्वा भगवतः पादौ विमानैस्त्रिदिवं ययुः ॥ ८ ॥

དེ་དག་སོང་ཆོ་བ་ཅོས་ལྟན་ལ། དེ་ག་སྤོང་ཡ་མཚན་སྤྱེ་ནམས་ཀྱིས།
 དེ་དག་སྤོན་ཆོ་བ་སོད་ནམས་ཆོག་ས། དྲིས་པ་ཐམས་ཅད་རིག་པས་གསུངས། 9

ཁྱེ་ནི་དབྱགས་རྒྱུང་དབྱགས་ཆེན་དག། སྤོན་བྱུང་དེ་དག་དག་པོ་ནི།
 འདབ་བཟང་གཙུག་ལྟན་དེ་བཞིན་དུ། མི་དེ་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བ་འོ། 10

ཁྱེ་ཡིས་སྤོན་པ་འོད་སྤྲངས་ཀྱི། བཀའ་ནི་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་ནས།
 སྤོབས་ལྟན་འདབ་བཟང་དག་གིས་ནི། བརྗེ་བར་རྩས་པ་མིན་པར་གྱུར། 11

ཞེས་པ་འགྲན་ཞིང་མངོན་ཁེངས་པ། འདབ་བཟང་གིས་ཀྱང་འོད་སྤྲངས་ལ།
 བསྟན་པ་རིན་ཅན་བཟུང་ནས་ནི། དཀོན་ཅོག་གསུམ་ལ་སྤྱབས་སུ་སོང་། 12

ཁྱེ་དེ་དག་ནི་འཕགས་པ་འདི་རིགས། ཡལ་འཁོར་སྤྲང་དང་འཕགས་སྤྱེས་པོ།
 བདུག་པ་འདི་འདབ་བཟང་དེ་དག་ནི། མིག་མི་བཟང་ནོར་བདག་འདི། 13

ཞེས་པ་གསུང་བ་རྒྱལ་བ་ཡི། བསོད་ནམས་གསུང་རབ་བདུན་ཅི་ནི།
 བཀས་ཆལ་དེ་ན་གནས་པ་ཡི། ཐུབ་པ་ཀེ་ནི་ཡ་གས་ཐོས། 14

དེ་ཡི་མཐུ་ཡི་ཡ་མཚན་དེ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྤྱབས་སུ་སོང་།
 སྤྱར་མི་འོང་ནི་ཐོབ་གྱུར་ནས། བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་དགའ་བར་གྱུར། 15

དེ་ཡི་ཚ་བོ་ཤི་ལ་ཡང་། དེ་བཞིན་འདུལ་བ་ལ་བདེན་ནས།
 བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་རྒྱ་ཆེ་བ། སྤྱར་མི་འོང་གིས་འབྲས་ཐོབ་གྱུར། 16

तेषु यातेषु भगवान् भिक्षुभिर्जातविस्मयैः ।
प्राक् पुण्यसञ्चयं तेषां पृष्टः प्रोवाच सर्ववित् ॥ ६ ॥

अल्पाश्वासमहाश्वासौ पुरा नागौ बभूवतुः ।
तद्द्वेषिणौ सुपर्णौ च चूडिर्मिटिस्वरस्तथा ॥ १० ॥

नागौ काश्यपसंज्ञस्य शास्तुः संप्राप्य शासनम् ।
सुपर्णयोरप्रधृष्टावभूतां बलशालिनौ ॥ ११ ॥

द्वेषस्पृद्धाभिमानेन सुपर्णावपि काश्यपात् ।
गृहीत्वा शासनं रत्नत्रयं शरणं मापतुः ॥ १२ ॥

तौ नागाचार्यजातीयौ धृतराष्ट्रविरुद्धकौ ।
क्रूरौ सुपर्णौ तावेतौ विरूपाक्षधनाधिपौ ॥ १३ ॥

जिनस्येति ब्रुवाणस्य पुण्यं सुवचनामृतम् ।
तद्वनोपान्तनिलयः श्रुत्वा कैनेयको मुनिः ॥ १४ ॥

विस्मितस्तत्रभावेण तमेव शरणं गतः ।
अनागामिफलाभ्याभूत् सत्यदर्शननिर्वृतः ॥ १५ ॥

तद्भागिनेयः शैलोऽपि तथैव विनयाश्रितः ।
अनागामिफलोदारं सत्यदर्शनं माप्तवान् ॥ १६ ॥

དེ་དག་འཁོར་བཅས་བཅོས་ལྷན་གྱི། བསྟན་པའི་ཆོས་ལ་རབ་དགའ་ཞིང་།
རབ་དྲུག་བ་སྒྲངས་ནས་ནི། བསྟུགས་པར་འོས་པའི་དགྲ་བཅོས་ཐོབ། 17

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྟུགས་སྒྲུབ་པ། བདེ་བཞགས་བཀའ་ཡིས་ཀ་པི་ན།
ཤུ་རིའི་བྱ་དང་མོ་བཤམ་གྱི། བྱ་ཡིས་ཀྱང་ནི་བསྟན་པ་མཛད། 18

ཀི་ནེ་ཡ་ཀ་ཤི་ལ་ནི། ཡིད་རབ་དང་མཐོང་དེ་དག་གིས།
སྟོན་གྱི་བསོད་ནམས་དག་སྟོང་གིས། རྣམ་ཤིང་བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་གསུངས། 19

སྟོན་གྱི་སྟེ་བར་འདི་དག་ནི། བ་ར་ཁ་སིར་བྱིས་བདག་གཉིས།
ཨང་ག་ཨ་ག་ལྷ་ཞེས་པ། སྟོགས་པོ་ཆོས་ལ་དགའ་བར་གྱུར། 20

ཐ་མ་འོད་སྒྲུངས་བྱུང་དྲུ་ནི། ཚངས་པར་སྟོན་པ་སྟུང་དེ་དག།
མཐར་ཐུག་སྟོན་ལས་དག་གིས་ནི། ད་ལྟ་རབ་དྲུ་ཞི་ཉིད་ཐོབ། 21

དེ་ལྟར་ཐུབ་མཆོག་བསོད་ནམས་སྟོན་ལས་ལས་སྟེས་པ།
དེ་ལ་དེ་བཞིན་གཤམས་པས་བཤད་པ་དག་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
རབ་དྲུ་ཞི་བའི་རིགས་པས་སྟོན་པའི་ལག་འགྲོ་ནི།
ཟེལ་གྱིས་མཚན་སྟུང་དག་སྟོང་དག་འདུན་ཅེ་གཞིག་གྱུར། 22

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྟེན་
པ་དབག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཀི་ན་ཡ་ཀའི་དོགས་པ་བརྟེན་
པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བདུན་ཅུ་ཙ་བདུན་པའོ།

तौ सानुगौ भगवतः प्रसन्नौ धर्मशासने ।
प्रव्रज्यां समुपादाय श्लाघ्य मर्हत्त्व मापतुः ॥ १७ ॥

ततस्तदवशिष्टानां चक्रुः सुगतशासनात् ।
कफिणः शारिपुत्रश्च मैत्रिल्यश्चापि देशनाम् ॥ १८ ॥

मनःप्रसादमालोक्य परं कैनेयशैल्योः ।
तत्पूर्वपुण्यं भगवान् पृष्टो भिक्षुभिरभ्यधात् ॥ १९ ॥

एतौ गृहपती पूर्वजन्मन्यङ्गाङ्गनाभिधौ ।
सुहृदौ धर्मनिरतौ वाराणस्यां बभूवतुः ॥ २० ॥

चरितब्रह्मचर्यौ तौ काश्यपस्यान्तिके गुरोः ।
पर्यन्तप्रणिधानेन प्राप्तावद्य प्रशान्तताम् ॥ २१ ॥

कथितमिति तथागतेन पुण्यं
मुनिवरयोः प्रणिधानजं निश्चयम् ।
अभवदवहितः प्रशान्तियुक्त्या
भवभुजगाभिभवाय भिक्षुसङ्घः ॥ २२ ॥

इति श्वेतेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कैनेयकावदानं सप्तसप्ततितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ།

གང་གི་སྐབས་གསུམ་དབང་ཕུག་ལ་ཡང་བརྟེ་བ་དང་ལྷན་པའི།
མིག་ནི་ཞི་བ་མེན་པ་ཞི་བྱེད་ལ་དབང་ལྷུང་བྱེད་པ།
ཆེན་པོ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་མཐུ་ནི་ཆེར་འོས་ཆེན་པོ་ཉིད།
དག་མཚན་གྱིས་ནི་ཅེ་མོ་ཤིན་དུ་མཐོ་བ་དག་དུ་འཛོགས། 1

བརྒྱ་བྱིན་མདུན་སར་འཁོད་པ་ལྟོན། མཐོ་རི་ནས་ལྷུང་མཚན་ཉིད་ཀྱིས།
རིག་ཅིང་སང་གའི་གདན་སྟེང་དུ། དགའ་བ་རབ་དུ་ཐོབ་མ་གྱུར། 2

དེ་ཡི་མགོ་ལ་མན་ད་རའི། འཕྲེང་བ་གསེར་ལྷན་མཛེས་པ་ནི།
བསོད་ནམས་མ་ཡིན་བསྐྱབས་པ་ཡིས། ལང་ཚོའི་དཔལ་བཞིན་ཉམས་པར་གྱུར། 3

དེ་ཡི་ཐིག་ལེ་གྲགས་པ་ལྟར། དཀར་ལ་ཉམས་པར་བྱ་བའི་སྒྲུང།
རྒྱལ་གྱི་ཁུ་ཐིགས་གསར་པ་ཡིས། ངན་སྒྲུས་བཞིན་དུ་གནས་དག་བྱས། 4

དེ་ནི་སེམས་ནི་བསམས་པ་ལ། ཆགས་ཤིང་ལྷུང་ལ་ཉེ་གྱུར་པ།
དེ་ཡི་བསྟན་པ་སྤྲུག་དོག་གིས། ཁྲིས་བཞིན་རབ་དུ་རིང་བོར་སོང་། 5

སྤྲང་ལོངས་འདྲིས་དེ་མཐོང་ནས། འཛིགས་པའི་སྡེ་སོགས་ཀྱིས་སྒྲུས་པ།
ལྷུང་བ་དག་ལ་ཉེ་བ་འདིར། ཉེན་ནི་རབ་དུ་བསམ་པར་མཛོད། 6

འཛིག་དེན་རྣམས་ལ་རྒྱད་པ་ཡིས། བསྐྱོས་བྱ་མིན་པ་ཅེས་དེ་ངས།
གང་ཞིག་གཉོན་མོངས་ཐིགས་པ་འདི། འགྲོ་བའི་བདག་པོ་ཁྱེད་ལ་ཡང་། 7

अष्टसप्ततितमः पल्लवः ।

उत्तुङ्गशृङ्गमधिरोहति कौतुकस्य
तेषां प्रभावमहिमा महतां महार्हः ।
ये पातयन्त्यशिरसं शमनप्रगल्भां
दृष्टिं दयाप्रणयिनीं चिदश्वरेऽपि ॥ १ ॥

सभासीनः पुरा शक्रः चिदिवच्युतिलक्ष्मणैः ।
सृष्टः सिंहासनोत्सङ्गे न रतिं प्रत्यपद्यत ॥ २ ॥

सुवर्णरुचिरा तस्य मौलौ मन्दारमालिका ।
अपुण्योत्सन्नतारुण्या श्रीरिव म्लानतां ययौ ॥ ३ ॥

यशःशुभ्रे विलोपाय तिलके तस्य चक्रिरे ।
अपवादा इव नवाः पदं स्वेदोदविन्दवः ॥ ४ ॥

आसन्नपतनस्याथ चिन्तासंसक्तचेतसः ।
ईष्यारुष्टेव प्रययौ तस्य दूरतरं धृतिः ॥ ५ ॥

शुचः परिचितं दृष्ट्वा तमूचे चकिता शची ।
आसन्नेऽस्मिन्निपतने चिन्त्यतामवलम्बनम् ॥ ६ ॥

अलङ्घ्यं नास्ति लोकेषु विपदामिति निश्चयः ।
तवापि जगतां पत्यु र्यदिमाः क्लेशविसृषः ॥ ७ ॥

ངེས་པར་ནམ་ཀུན་གྱིར་བྱོལ་ས་པས། འབད་པ་ཡིས་ནི་བཙལ་བཙལ་ནས།
ལྷང་བ་ཡོན་ཏན་ལ་བྱེད་ཅིང་། ཆེན་པོ་ནམས་དང་འགྲོགས་པར་འདོད་॥ 8

བྱབ་བདག་རང་ཉིད་འཛམ་གླིང་དུ། རེ་ཞིག་བོབས་ལ་བྱིད་ཀྱིས་ནི།
གྲུག་པ་བསྐྱང་པར་བཟོད་པ་ཡི། དག་སྦྱོང་འགའ་ཞིག་བསྐྱལ་བར་མཛོད་॥ 9

གང་དག་དག་བས་བགོད་བྱེད་ཅིང་། དག་བ་ཉིད་ཀྱིས་སྦྱོར་བྱེད་པ།
དག་སྦྱོང་མཐུ་ནི་རྒྱ་ཆེ་ཞིང་། བྱབ་པར་འབགས་པ་གྲགས་པ་བོས་॥ 10

ཞེས་པ་དགའ་མའི་ཆོག་བོས་ནས། དེ་བཞིན་ཞེས་སྒྲ་ལྟ་ཡི་བདག།
ས་ལ་མངོན་བྱོགས་ཉོན་མོངས་ནི། འཇིལ་བ་དག་སྦྱོང་ནམས་ལ་དྲིས་॥ 11

བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་ནི་དྲིས་ཙམ་གྱིས། མཐུ་ཡིས་མངོན་ཁེངས་དེ་དག་གིས།
ཐལ་མོ་སྦྱོར་བྱས་དེ་ཉིད་ལ། དུག་འཚལ་བཞིན་རས་བདུད་པར་གྱུར་॥ 12

གང་ཞིག་བདག་ཉིད་ལ་འདུད་པ། དེ་ཡི་ཐེ་ལྷར་སྦྱང་བྱེད་འགྱུར།
ཞེས་བསམས་ལྟ་ཡི་བདག་པོ་ནི། རེ་བ་ཉམས་པས་རང་གནས་སོང་॥ 13

དེ་ནས་དེ་ཡི་བདེ་གཤེགས་ནི། མཐོག་གི་བདུད་ཅི་བོབ་ཤེས་ནས།
ལྷང་བ་རབ་དུ་ཉི་བ་ནི། ཡོངས་སུ་སྦྱོབས་པ་དག་དུ་བསམ་॥ 14

དེ་ནས་དེ་ནི་རྗེས་འབྲང་བཙས། དབང་བོའི་འབྲིང་བའི་དུག་ནང་ན།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་སྒྲ་མས་ལ། ལྷོས་སྒྲགས་གནས་པ་ལྟ་བུ་སོང་॥ 15

सर्वथा खलवैमुखादन्विष्यान्विष्य यत्नतः ।
महद्भिः सङ्गमिच्छन्ति गुणलुब्धा इवापदः ॥ ८ ॥

अवतीर्य स्वयं तावज्जम्बुद्वीपं त्वया विभो ।
मृग्यतां अमणः कश्चिद् व्यसने रक्षणक्षमः ॥ ९ ॥

प्रभावविपुलोत्कर्षाः श्रूयन्ते अमणाः किल ।
युज्यन्ते कुशलैरेव येषां कुशलगामिनः ॥ १० ॥

इति प्रियावचः श्रुत्वा तथेत्युक्त्वा मरुत्यतिः ।
क्षितिमभ्येत्य पप्रच्छ अमणान् क्लेशसंक्षयम् ॥ ११ ॥

शक्रप्रणयमात्रेण ते प्रभावाभिमानिनः ।
बभूवुरञ्जलिव्यग्रास्तत्प्रणामनताननाः ॥ १२ ॥

ते कुर्वन्ति कथं रक्षां मामेव प्रणमन्ति ये ।
पतिर्ध्यात्वेति मरुतां भग्नाशः स्वपदं ययौ ॥ १३ ॥

ततः स सुगतं ज्ञात्वा संप्राप्तपरमामृतम् ।
प्रत्यासन्ने निपतिते परिचाणममन्यत ॥ १४ ॥

इन्द्रमालगुहागर्भस्थितं सोऽथ तथागतम् ।
तेजोधातुसमापन्नं ययौ द्रष्टुं सद्धानुगैः ॥ १५ ॥

དེ་ནས་བདེ་སྐྱབས་བདག་པོ་དེས། འཕྲལ་ལ་ཕྱག་དང་ཉི་པར་ཕྱིན།
རྩར་སྤྲ་ལ་པེས་པ་ཡི། གྲི་ཟེའི་བྱ་ལ་གྲུས་པས་སྤྲ།

16

དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བཅོམ་ལྡན་འདས། མེ་ཡི་ཁམས་ལ་སྒྲོམས་ཁྱུགས་པ།
ཁོད་ནི་རང་གི་སྤྱུ་ཅལ་ལ། མཁས་པས་དོགས་པ་བྱ་བར་འོས།

17

གང་ཞིག་དུས་མིན་ཉེར་བཤོད་དང་། མ་བཟོད་པར་ནི་ནང་འཇུག་དང་།
བསམ་པ་ཤེས་པ་མིན་པ་དེ། དས་པ་ནམས་ཀྱིས་སྒྲིད་པའི་གནས།

18

ཞེས་བཟོད་སྒྲ་ཡི་རྒྱལ་པོ་ཡིས། རྒྱ་བྱས་ལྡན་པ་གྲི་ཟེའི་བྱ།
བྱི་རྒྱ་རྒྱ་ཡི་དབྱུག་པ་ཅན། རྒྱད་མང་སྒྲ་སྒྲིན་ལན་དུ་བཅུག།

19

རང་བཞིན་གྱིས་སྒྲིན་ཡིད་དུ་འོང་། བཟོད་དབྱངས་དགའ་བ་དང་བཅས་པས།
དེ་ཡིས་རྒྱལ་བ་སད་བྱས་དེ། འཕྲོག་བྱེད་ལྟ་བུའི་གོ་སྐབས་ཕྱེ།

20

དེ་ནས་སྤྲ་དང་བཅས་པ་ཡི། མཚོད་སྒྲིན་བརྒྱ་པ་རབ་ཁྱུགས་དེ།
རབ་ཞིའི་བདུད་ཅིའི་ཆར་འབབས་པ། དགའ་བ་སྤྱིད་བྱེད་བདེ་གཤེགས་བལྟས།

21

ཕྱག་འཚལ་རབ་དུ་བདུད་པ་དེས། མགོ་ཡི་མན་དར་བའི་གོས།
སྒྲིན་པའི་ཞབས་ཀྱི་སེན་སོ་ཡི། མེ་འོང་དག་ནི་རབ་དུ་བྱིས།

22

དེ་ནས་རབ་ཁྱུགས་དེ་ལ་ནི། གང་གིས་བདེན་པ་མཐོང་བ་ལ།
ཚས་ཀྱི་མིག་ནི་འབྱང་གྱུར་པའི། བཀའ་རྒྱུ་རྒྱལ་བ་དེ་ཡིས་མཛོད།

23

गुहान्तिकमथासाद्य ससहायः शचीपतिः ।
जघ्ने पञ्चशिखं नाम गन्धर्वसुतमादरात् ॥ १६ ॥

तेजोधातुसमापन्नं भगवन्तं तथागतम् ।
स्वकलाकौशलेन त्वं प्रबोधयितुमर्हसि ॥ १७ ॥

उपसर्पत्यकाले यः प्रविश्यनिवेदितः ।
अनाशयज्ञः स सतामवमानस्य भाजनम् ॥ १८ ॥

इत्युक्तः सुरराजेन धीमान् गन्धर्वदारकः ।
वैदूर्यदण्डामकरोद्वीणां सुस्वरसारणाम् ॥ १९ ॥

स्वभावमधुरोदाररम्याभिः स्तुतिगौतिभिः ।
स विबोध्य जिनं चक्रे दर्शनावसरं हरेः ॥ २० ॥

ततः प्रविश्य सुगतं देवैः सह शतक्रतुः ।
ददर्श हर्षजननं वर्षन्तं प्रशमामृतम् ॥ २१ ॥

स प्रणामानतः शास्तुर्नखदर्पणमार्जनम् ।
चकार मौलिमन्दारमकरन्देन पादयोः ॥ २२ ॥

ततस्तस्य प्रविष्टस्य प्रसादं विदधे जिनः ।
सत्यसन्दर्शनाद्येन धर्मचक्षुर्बभूव सः ॥ २३ ॥

ཡོངས་ལྷུང་དེ་ཡི་འཕྲལ་ལ་ནི། རང་གི་སྟན་ཉིད་ཐོབ་པར་གྱུར།
བསོད་ནམས་མཐུན་དེ་དག་གིས། ལྷུང་བའི་མཚན་ཉིད་རབ་དུ་ཞི། 24

ཇི་སྟོང་འཛོ་བར་བདེ་བར་གཤེགས། ལྷུང་བའི་སྟོང་དེ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་།
བདག་ནི་རབ་ཐར་ཅེས་བརྗོད་ནས། དེ་ལ་ཞུས་ནས་མགོ་རིམ་སོང་། 25

དུམ་བུ་ར་ཡི་བྱ་མོ་མཛེས། ཟུར་ཟུད་ལྷུང་པ་ལ་དེས་བྱིན།
དམ་པ་ནམས་ནི་ཕན་བའི་ཆ། བྱ་ལོན་བཞིན་དུ་སེམས་པར་བྱེད། 26

དགེ་བ་ཐོབ་པས་བརྒྱ་བྱིན་ནི། གསར་དུ་འབྱུངས་པས་ཡ་མཚན་པ།
དགེ་སྟོང་གིས་བྱིས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་དེར་གསུངས་པ། 27

གོང་ཁྱེར་མཛེས་ལྷན་དག་དུ་སྟོན། ས་ཡི་བདག་པོ་སྐལ་བཟང་གིས།
སྟོན་པ་ལོག་པར་དང་སེལ་གྱི། ལྷུང་ཡི་མཚོན་ཉིད་རབ་དུ་བྱས། 28

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྟོན་ལས་རྫོགས་ལྷན་པས།
རྒྱལ་པོ་དེས་ནི་སྐལ་ཡི་དབང་ཉིད་ཐོབ།
འབྱོར་པས་ཚོས་ཀྱི་བཅོངས་ཞེས་གསུངས་ནས་ནི།
བཅོམ་ལྷན་གསུང་ནི་རབ་དུ་ཞི་བར་གྱུར། 29

ཞེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་ཁྲི་གིང་ལས་བརྒྱ་བྱིན་ལྷུང་བའི་རྟོགས་བ་བརྗོད་
བའི་ཡལ་འདབ་ལྷུང་བདུན་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པའོ།

परिच्युतः स सहसा स्वमेवासन माप्तवाम् ।
तेन पुण्यप्रभावेण प्रशान्तश्च्युतिलक्षणः ॥ २४ ॥

यावज्जीवं स सुगतं शरण्यं शरणं गतः ।
अतिक्रान्तोऽहमित्युक्ता तमामन्त्य ययौ दिवम् ॥ २५ ॥

ललितां तुम्बुरुसुतां ददौ पञ्चशिखाय सः ।
चरणवत् कुरुते चिन्तामुपकारकणः सताम् ॥ २६ ॥

शक्रस्य कुशलावाप्या प्रत्ययोद्भूतविस्मयैः ।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टः सर्वज्ञस्तानभाषत ॥ २७ ॥

शोभावत्यां पुरि पुरा शोभास्यः पृथिवीपतिः ।
ककुत्सन्दस्य शरीरं स्तूपं शास्तुरकारयत् ॥ २८ ॥

तत्पूर्य्यपुण्यप्रणिधानयोगात्
प्राप्तः स राजा चिदश्वेश्वरत्वम् ।
धर्मानुबद्धां भगवान् विभूति
मुक्तेति वाणीमनयत् प्रशान्तिम् ॥ २९ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शक्रच्यवनावदानमष्टसप्ततितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བདུན་ཅུ་དབྱེ་བ།

བྱད་མེད་ཆོ་ཡི་སྟོན་མོ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོ་གས་མོངས་བྱས་ཤིང་།
བདེ་བ་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ནི་ལོར་ལ་ཞུགས་གུར་པ།
སྦྱེས་བྱ་གང་ཞིག་རབ་ཞི་དང་བྲལ་ཞི་བར་སི་བགྱོད་པ།
དེ་དེངས་པར་འཕྲལ་ལ་ཉོན་མོངས་དག་དུ་ལྗང་བར་འགྱུར། 1

གང་གིས་ན་ཚད་ཕྱེད་དག་ནི། ཐོས་པ་བརྗོད་ཅིང་ཚངས་སྦྱོར་སྦྱད།
བྲས་ཟེ་འཆོ་བ་བདེ་ཞེས་པ། མཉན་ཡོད་དུ་ནི་སྦྱོན་བྱང་གུར། 2

མཛེལ་བས་གཉེན་གྱིས་གསོལ་བདབ་པའི། གན་པོ་སྤེལ་ར་བྲ་བོ་དེ།
ཆོས་ཀྱི་ལས་གྱིང་དག་དུ། བྱད་མེད་རབ་དུ་བརྒྱང་བར་བྱས། 3

ཡོངས་སྦྱོར་གསར་པ་ལ་ཆགས་དེའི། རྒྱང་ས་གཡོ་ལྷན་ས་ཞེས་པ།
དར་ལ་བབ་ཅིང་མིག་གཡོ་ས། ཤིན་དུ་ཡིད་འོང་ཉིད་དུ་གྱུར། 4

དེ་ནི་དེ་ལ་རིས་བཞིན་དུ། ཤིན་དུ་སྤེད་པ་སིན་པར་གྱུར།
བྱད་མེད་སི་གྲས་ལ་ཆགས་ཤིང་། ཡང་དག་ཆགས་ལ་ཆགས་བྲལ་ཉིད། 5

དེས་བསམ་ཀུན་དུ་སི་འགྲོགས་པའི། ག་བས་སྒྲ་དཀར་ལྷན་པའི་ཁྱོད།
བདག་གི་ལང་ཚོའི་དྲིགས་འདི་ལ། བསོད་ནམས་སིན་པས་ཉེ་བར་གནས། 6

जनाशीतितमः पल्लवः ।

स्त्रीभिर्विमोहितमतेर्गृहराक्षसीभि-
र्वित्तप्रवृत्तमनसः सुखवाञ्छयैव ।
क्लेशाः पतन्ति परुषाः पुरुषस्य देहे
गच्छन्ति नाम न विना प्रशमं शमं ये ॥ १ ॥

श्रावस्थां ब्राह्मणः पूर्वं जीवशर्माभिधोऽभवत् ।
वयसोऽर्द्धं श्रुताध्यायी ब्रह्मचर्यं चचार सः ॥ २ ॥

स जराशवलश्मश्रुः स्नेहादन्धुभिरर्थितः ।
धर्ममार्गानुरोधेन विदधे दारसंग्रहम् ॥ ३ ॥

पत्नी तरलिका नाम तरुणी तरलेक्षणा ।
नैव सम्भोगलुब्धस्य तस्यातिदयिताभवत् ॥ ४ ॥

तस्या ज्वरोऽयमेतस्मिन्नरुचिः सुतरामभूत् ।
अभक्तरक्ताः संसक्तविरक्ता एव योषितः ॥ ५ ॥

साचिन्त्यदनर्होऽयं जरासारशिरोरुहः ।
मम यौवनदर्पोऽस्मिन्नपुण्योपनतः पतिः ॥ ६ ॥

གན་པོས་གཞིན་ཉུ་མ་སྟོད་པ། ལུས་ནི་ཉམས་པ་གོ་བྱེད་དག།
ག་བས་སྒྲ་ནས་བརྒྱུད་བྱས་ཏེ། མཉེན་ག་ཀིན་གྱིས་ནི་རྒློབ་པ་བཞིན།

7

གན་པོ་དལ་གྱིས་ཅུང་ཟད་ནི། འཁྲམས་ཤིང་སྒྲ་པོར་རབ་གྱུར་པ།
ས་ལ་ལང་ཚོ་འེ་ཞོར་བྱ་ནི། སྟོར་བ་འཚོལ་བར་བྱེད་པ་བཞིན།

8

གན་པོ་སྒྲོ་ལྷན་མ་ཡིན་པ། འཇིག་རྟེན་པ་རོལ་དོན་ཤེས་པས།
གཞན་གྱི་ཡོངས་སྟོད་ལ་སྦྱར་གང་། དེ་ཉིད་བདག་གིས་རབ་དུ་བྱ།

9

འདི་ནི་ཁྱིམ་ན་གནས་པའི་ཚོ། ཀུན་པོའི་འདོད་ལྷན་དང་མཚོའ་བས།
བཙེ་མེད་ཡོངས་སྟོད་མ་བསྐྱམས་པ། བདེ་བ་བདག་གིས་སྟོད་མི་ཉུས།

10

ཞེས་བསམས་ས་རིགས་བཟང་ཟེས་སུ་ཞིང་། རོ་ཚ་ལྷན་བ་བཞིན་དུ་དེས།
དུལ་བ་ཡིས་ནི་མངོན་སྟོབས་ཏེ། དལ་གྱིས་བདག་པོ་ལ་སྦྱས་པ།

11

བྱ་མེད་བདེ་བ་འཚོལ་བྱེད་པ། ཁྱོད་ནི་ཁྱིམ་དུ་ཆགས་པ་ཡིས།
བཟོད་པར་དགའ་བའི་དབུལ་པོ་ཉིད། ཁྱོད་ཀྱི་ལག་པས་དངས་ནས་སྤངས།

12

གང་ཞིག་ཚོས་པ་ལ་སྤང་ཞིང་། དུག་པོའི་སྟོམ་ལས་དག་ལ་དགའ།
རབ་མང་འགོད་པའི་བརྒྱུད་ལྷན་པའི། ཁྱིམ་ན་གནས་པ་དེས་ཅི་བྱེད།

13

གང་དུ་ཁྱིམ་བདག་སྟོམ་ལས་ལས། ཁྱིམ་གྱི་རྩེར་ནི་མིག་གཏོང་བ།
དེར་ནི་བྱུང་མེད་མོངས་པ་ནམས། ཞོར་སྒྲུབ་སྤང་དུ་འབྱུང་ངམ་ཅི།

14

वृद्धस्य तरुणीभोगः शरीरक्षयसूचकः ।

केशग्रहेण जरया वात्सल्येनेव वार्यते ॥ ७ ॥

किञ्चित्सङ्कोचकुटिलः प्रयाति स्थविरः शनैः ।

हारितं यौवनमणिं वीक्षमाण इवावनौ ॥ ८ ॥

वृद्धेन परलोकार्थमानीता यदि धीमता ।

परभोगप्रणयिनौ तत्तदेव करोम्यहम् ॥ ९ ॥

अन्तर्गृहगते त्वस्मिन् शक्यं चौरकामिभिः ।

प्रेमनिर्दयसम्भोगनिरर्गलमुखं मया ॥ १० ॥

इति सञ्चिन्त्य साभ्येत्य शनैः पतिमभाषत ।

लज्जमानेव विनयादाभिजात्यानुकारिणौ ॥ ११ ॥

गृहसक्तेन भवता निर्व्यापारसुखैषिणा ।

हस्तेनाकृष्य दारिद्र्यमानीतं वत दुःसहम् ॥ १२ ॥

उद्योगद्वेषिणस्तीव्रमालस्यं यस्य वल्लभम् ।

बहुव्ययप्रवाहार्हं विवाहं स करोति किम् ॥ १३ ॥

यस्यालस्याद् गृहपति गृहकोणं न मुञ्चति ।

धनार्जनाय निर्यान्तु मुग्धास्तत्र किमङ्गनाः ॥ १४ ॥

གང་ན་སྤྲེས་པ་སྤོ་ལྷན་པས། བྱི་ཡི་ཐ་སྤྲེས་ལ་དགའ་ཞིང་།
བྱད་མེད་བྱིས་བྱིས་བྱ་བར་ཆགས། དེ་ནི་དོན་ཀྱན་སྤྲེས་སྤྲེས་མཆོགས། 15

ལས་དང་བུལ་བ་རྣམས་ཀྱི་བྱིས་ནི་དགའ་སྤོན་ལོངས་སྤོད་ཉམས་གུར་ཅིང་།
གྱུན་མེད་གོས་མེད་བྱད་མེད་དག་ནི་རྩར་སྤྲེས་འི་ས་ཅན་ན་ཞེན།
བྱི་དང་མལ་སྤྲེས་རྣམས་པར་ཉམས་ཤིང་རྩ་སྤོད་ཆག་པའི་སྤྲེས་དང་ལྷན།
འབངས་མེད་ཡོ་བྱེད་མེད་ཅིང་ཡུན་རིང་ཞོ་སྤྲེས་སྤྲེས་ནི་རྩོགས་པར་འགྱུར། 16

དེ་ཡིས་དེ་བཞེད་བྲམ་ཟེ་དེ། རོར་ལ་མཛོན་དུ་སྤྲེས་ཏེ་སོང་།
བྱད་མེད་བྱིས་ནི་དབང་བྲམ་རྣམས། ཡལ་གྱི་གཡང་ས་དག་ཏུ་སྤྲེས། 17

དེ་ཡིས་རོར་འཛོན་གྱི་མཆོ་འི་མཐར། འབྲམས་ནས་སྤྲེས་པ་ཐོབ་གུར་དེ།
གསེར་དང་གོས་ནི་རྩོགས་གུར་པས། ཏུས་ཀྱི་རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་སོང་། 18

དེ་ནས་བྱིས་འདོད་ཆགས་ཀྱིས་དེ། སོང་བ་གྲོང་མཐའི་ནགས་ཚལ་དུ།
ཆོས་ཀྱན་པ་ཡི་བཅོས་གུར་ནས། ལུས་ཅས་སྤྲེས་མ་ཉིད་དུ་འགྱུར། 19

བདེ་བ་དོན་གཉིར་ལྷན་པ་ཡིས། དོན་མེད་རོར་ནི་ཉིར་བསྐྱབས་ཀྱང་།
བྱ་ངས་རྩ་ཡི་ཐོགས་པ་བཞེན། བྱད་པོ་བཞེད་པ་མིན་པས་བྱད། 20

དེས་བསམས་ཀྱིས་འབད་པ་ཡིས། བདག་གི་རོར་ར་ནི་བསྐྱབས་གུར་ཀྱང་།
བདག་ནི་སྤྲེས་དང་སི་ལྷན་པས། སྤོ་ལས་མཐོང་དང་མཚུངས་པར་གྱུར། 21

सोत्साहः पुरुषो यत्र व्यवहाररतिर्वहः ।

गृहव्यापारसक्ता स्त्री सर्वास्तत्र सुसम्पदः ॥ १५ ॥

अभूषणमनम्बरं मलिनकोणलौनाङ्गनम्
विशौर्णशयनासनं स्फुटितवारिधानौघटम् ।

अदासमनुपस्करं चिरनिवृत्तमन्यस्वनम्
गृहं विरतकर्मणां भवति भग्नभोगोत्सवम् ॥ १६ ॥

इत्युक्तः स तथा विप्रः प्रतस्थे द्रविणोन्मुखः ।

पतन्ति विषयश्वभे ह्यपि योषिद्वशोक्तताः ॥ १७ ॥

स सागरान्तां वसुधां भ्रान्त्वा लब्धप्रतिग्रहः ।

कालेन स्वपुत्रीं प्राप सम्पूर्णकनकाम्बरः ॥ १८ ॥

गृहोत्कण्ठोत्कराक्रान्तः पुरौपर्यन्तकानने ।

शरीरमाचशेषोऽभूद् दस्युभिर्मुषितोऽथ सः ॥ १९ ॥

अनर्थोपार्जितोऽप्यर्थः सामर्थ्येन सुखार्थिना ।

करोत्यनिच्छया धातु मरुवारिकणायितम् ॥ २० ॥

सोऽचिन्तयद्दहो यत्नादपि वित्तं मयार्जितम् ।

अभाग्ययोगाद् यातं मे स्वप्नदर्शनतुल्यताम् ॥ २१ ॥

ནོར་ནི་དོན་གཉིས་རྒྱུ་མ་ཡིས། གན་དུ་ལག་སྟོང་བདག་ཕྱིན་ན།
སྒྲན་པ་དྲག་པོའི་དྲག་ལྡན་པའི། ཚོག་རུབ་བཞེད་པས་བདག་མི་འཚོ། 22

དེ་སྒྲན་བདག་ནི་འདི་ཉིད་དུ། འབྲེལ་ལ་ཞགས་པས་བཅེངས་པ་པན།
དབུལ་བའི་ཉིར་འཚོ་དྲག་པོ་ཡིས། བྱིས་དུ་བྱད་མེད་མཚོན་མི་བཟོད། 23

ཅེས་བསམས་དེ་ཡིས་འབྲི་ཤིང་གི། ཞགས་པ་དག་ནི་མགྱིན་པར་བཞེད།
ཉོན་མོངས་དྲག་པོས་ཉོན་ནམས་ཀྱིས། གཉིན་དང་སྤང་བ་འཆི་བ་ཡིན། 24

སྐབས་དེར་བཅོམ་ལྡན་བཅེ་བ་ཡི། བྱ་མཚོ་འབྱུང་པོ་ལ་དགོངས་པ།
ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པས་དེ་ཡིས་ནི། སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཤེས་ནས་ནགས་སུ་བྱོན། 25

དེ་ནས་དེ་ཡིས་གཉིས་སྟེས་ནི། བཅེ་བས་དབུགས་སྤྱང་ཞགས་པ་བདང་།
དེ་ཡིས་བྱིན་པའི་གཏོར་སྤངས་ནས། དེ་ལ་ཕྱག་འཚལ་བྱིས་དུ་སོང་། 26

དེ་ཡི་རྒྱུང་མ་ནོར་གྱིས་ཀྱང་། ཇེས་སུ་མཐུན་པ་ཉིད་མ་གྱུར།
གཞན་གྱི་རིག་པ་ལ་ཆགས་པའི། བྱད་མེད་ནོར་གྱིས་ཚིམ་མི་འགྱུར། 27

ཡོངས་སྟོན་ཚོས་པ་ཆེ་ལ་ཡང་། དུས་ཀྱིས་ཡིད་ནི་ཆགས་བྲལ་དེས།
བསམ་པ་ཀྱི་མ་འཁོར་བ་ན། དེ་ཉིད་དུ་ན་བདེ་བ་མེད། 28

དབུལ་དང་མཚུངས་པའི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཅི་ཞིག་ཡོད།
དེ་བས་ཀྱང་ནི་ནོར་བསྐྱབས་རབ་སྤྲུག་བསྐྲུལ།

शून्यपाणिर्धनार्थिन्याः पत्न्याः प्राप्याहमन्तिकम् ।
न जीवाम्यवमानोग्रविषैः परुषभाषितैः ॥ २२ ॥

तस्मादिहैव मे सद्यः पाशेनोद्धत्यनं हितम् ।
दारिद्र्योपद्रवक्रूरं स्त्रीशस्त्रं न सहे गृहम् ॥ २३ ॥

इति सञ्चिन्त्य स लतापाशं कण्ठे न्यवेशयत् ।
तीव्रक्लेशविषण्णानां निधनं बन्धुसङ्गमः ॥ २४ ॥

अचान्तरे कृपासिन्धु भगवान् भूतभावनः ।
दुःखं ज्ञात्वास्य सर्व्वज्ञस्तदर्थं वनमाययौ ॥ २५ ॥

दययाश्वासितस्तेन त्यक्त्वा पाशमथ द्विजः ।
तद्वत्तं निधिमादाय तं प्रणम्य ययौ गृहम् ॥ २६ ॥

तस्य भार्य्या धनेनापि न जगामानुकूलताम् ।
परसंस्पर्शरागिण्य स्तुष्यन्त्यर्थेन न स्त्रियः ॥ २७ ॥

स कालेन महारम्भभोगेऽप्युद्विग्नमानसः ।
अचिन्तयद्दहो नास्ति संसारे तत्त्वतः सुखम् ॥ २८ ॥

दारिद्र्यतुल्यं किमिहास्ति दुःखं
धनार्जनं दुःखतरं ततोऽपि ।

འོ་ཁོ་ལོ་ལོ་སྤྱོད་བདེ་བའི་ཆས་བསྐྱོས་པ།

གནས་དང་གནས་ཤུ་ཐུག་བཟུལ་བཟུ་སྒྲག་མེད་॥

29

དེ་ལྟར་ཆགས་བྱལ་རབ་བསམས་དེ། གྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སོང་ནས་དེས།

ཧྲིད་པ་གཅད་སྤྱད་བཅོས་ལྷན་འདས། ལྷན་པ་ལ་གླིང་སྤྱུང་སྤྱོད་མོང་།

30

དེ་ཡི་བསམ་པ་བག་ལ་ཉལ། ཁམས་དང་དེ་བཞིན་འགྲོ་མཁྱེན་ནས།

ཚེས་ཀྱི་སྒྲུབ་ཅི་བཅེས་སྒྲུབ་པ་ལ། སྤྱིང་བའི་ནད་ཀྱི་སྒྲུབ་པ་ས་བྱེ།

31

བདེན་མཐོང་དེ་ཡིས་རབ་བྱུང་ནི། རབ་བྱུང་དང་བ་ཡང་དག་ཟེངས།

ཉིན་མོངས་ཐམས་ཅད་སྤངས་པའི་སྤྱད། དབྱ་བཙམ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། ॥ 32

32

དེ་ཡིས་གྲུབ་པ་སྟེན་གྲུབ་དེ། མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་གྱིས་པ་ཡི།

དག་སྒོར་གིས་རྒྱུ་བཅོས་ལྷན་གྱིས། དེ་ཡི་སྒྲོན་ལུང་རབ་གསུངས་པ།

33

བ་རྩ་གསེར་མི་ཡི་དབང་། དབང་ཆེན་ལྷོ་ཉི་ཤོན་པུང་ལ།

སེམས་ཅན་ཀྱང་གང་གི་ནི། བཙེ་བ་མཆོག་ཉིད་ཡིད་འོང་གུར།

34

བདག་པོ་ངན་པས་རབ་གདུངས་པ། ལུང་གཞན་ནས་འོངས་སྒྲེ་བོ་ཡིས།

ལམ་གནས་གང་གི་གྲིབ་བཞིཔ་གྱི། ལྷོན་པ་བཞིན་ཏུ་མངོན་ཏུ་གས་བཏུན། 3:

35

ནམ་ཞིག་ལ་རིམ་གྱིས་སྒྲུབ་གྱི། སྒྲོང་ཁྱེར་རག་ནི་བཀའ་གུང་གྱི།

ཁྲི་མེད་དེ་ཡིས་གཡུལ་དག་ནི། ཐམས་ཅད་གསོད་ལ་གློ་མ་བརྒྱབས།

36

धनोपभोगः सुखलेशदिग्धः

पदे पदे दुःखशतानि स्रूते ॥ २६ ॥

विरक्तश्चिन्तयित्वेति स गत्वा जेतकाननम् ।

भगवन्तं भवोच्छिद्यै शास्तरं शरणं ययौ ॥ ३० ॥

तस्याशयं सानुशयं धातुं ज्ञात्वा गतिं तथा ।

भगवान् धर्मभैषज्यं भवरोगभिषग् ददौ ॥ ३१ ॥

स दृष्टसत्यः प्रव्रज्यां समादाय प्रसादिना ।

सर्व्वक्लेशप्रहाणाहं महत्त्वं समवाप्तवान् ॥ ३२ ॥

तस्य तामद्भुतां सिद्धिं दृष्ट्वा विपुलविस्मयैः ।

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्ट स्तद्वृत्तान्तं मभाषत ॥ ३३ ॥

पुरा महेन्द्रसंज्ञोऽभूद्द्वाराणस्यां नरेश्वरः ।

यस्याग्रा सर्व्वसत्त्वेषु दयेव दयिताभवत् ॥ ३४ ॥

यं जनः परदेशेभ्यस्तीव्रं कुगतितापितः ।

द्यायादृक्षमिवाभ्येत्य सन्मार्गस्य मशिष्ययत् ॥ ३५ ॥

कदाचित् प्रतिसामन्तैर्निरुद्धनगरोऽपि सः ।

अक्रोधः सर्व्वनिधने न युद्धे विदधे धियम् ॥ ३६ ॥

དེ་ནི་སྒྲོ་བ་མེད་ཤེས་ནས། ཆགས་བྲལ་སྒྲོན་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
སྲིད་པས་ནོར་ནི་སྤངས་བྱས་ཏེ། དག་པོ་དག་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར། 37

དེ་ནས་སྒོ་བ་ཆགས་གསེད་པ་ལ། ཡིད་གྱུར་གྲུལ་སྲིད་རབ་བཏང་ནས།
ས་ཡི་བདག་པོ་བཟོད་པའི་ཞིང་། གཅིག་པུ་མ་ཚར་ནགས་སུ་སོང་། 38

ཇི་ལ་གྲས་དང་སེམས་ཅན་ལ། རོ་ཚ་རབ་བཏང་ངན་པ་ཡི།
སྒྲོན་པོ་ཆགས་པས་ཐོང་ནམས་ཀྱིས། པ་རིལ་གྲུལ་ཕན་གྲུལ་པོར་བྱས། 39

མི་བདག་གསར་པའི་ངོས་ན་ནི། གསར་པ་ཉིད་དུ་ནམ་པར་འཕལ།
རང་གི་ཇི་པོ་བཏང་ནམས་ལ། འོས་པ་མིན་པ་འབའ་ཞིག་ལྟར། 40

དེ་དག་ས་བདག་གསར་པ་ཡི། སྒྲོ་སྤྱང་ནམས་ཀྱིས་ཡུན་རིང་བཀག།
སྒྲོ་བས་བདག་ཉིད་ལ་མཚན་ཏེ། རྒྱགས་བྱུང་ངོ་ཚས་སྒྲུ་སྤངས་པ། 41

ཇི་པོ་མཉེས་གཤིན་ཆེད་སྒྲུ་བ། དབང་ཆེན་སྤེལ་ནི་རབ་བཏང་ནས།
སྤྲིག་ཅན་བདབ་ཅག་གཞན་སྒྲོ་ན། དམེད་པའི་གདུང་བ་བཟོད་པར་བྱེད། 42

དཔལ་ནི་སྤྲིད་བྱེད་ལྟ་དང་ལྟ་མིན་མི་ནམས་རིན་ཅན་ཚོགས་ཀྱི་གྲས་པར་བྱེད།
རྒྱ་གཏེར་དེ་མེད་ཡིན་དུ་ཆེ་དེ་ནི་ཁོག་པ་སྤོང་བ་བྱེད་ཀྱིས་བཏང་།
ད་ལྟ་བདག་ངན་སྒྲོ་ལ་བརྟེན་ཅིང་བྱེད་དུ་ཕྱགས་ཐོབ་སྤོངས་པའི་དུང་དག་ཀྱི།
ཁ་ལ་བསྐྱང་པོས་སྤྱང་བྱས་ཚོ་ངོ་དྲག་པོ་ཅི་ཞིག་ལ་སྒྲོགས་མི་སྒྲུར་འདུག། 43

तं विज्ञाय निरुत्साहं विरक्ताः सर्वमन्त्रिणः ।
लुब्धा द्रविणमादाय बभूवुः शत्रुसंश्रयाः ॥ ३७ ॥

अथ प्राणिबधोद्देगत्यक्तराज्यः स भूपतिः ।
अलक्षितः क्षमाश्चेत् मेकाकौ काननं ययौ ॥ ३८ ॥

प्रभुभक्तिं समुत्सृज्य सत्त्वं लज्जाञ्च दुर्जनाः ।
अमात्याः प्रतिसामन्तं लोभान्धा श्चक्रिरे नृपम् ॥ ३९ ॥

नवस्य नृपतेः पार्श्वं नवा एव जजृम्भिरे ।
स्वस्वामित्यागिनां लग्न मनौचित्यन्तु केवलम् ॥ ४० ॥

ते नवस्य क्षितिपते द्वारस्थैर्वारिताश्चिरम् ।
खेदादात्मानमुद्दिश्य जगुर्निश्चस्य लज्जिताः ॥ ४१ ॥

महेन्द्रसेनं सन्तज्य पेशलं सुलभं प्रभुम् ।
परद्वारि वयं पापाः शापतापं सहामहे ॥ ४२ ॥

त्यक्तः श्रौजनकः सुरासुरवरव्याकीर्णरत्नोत्करः
स स्वच्छः पयसां निधिः पृथुतरः शून्याशयेन त्वया ।
हे नीचोन्मुख शङ्खमूर्ख कुपते द्वारेऽधुना लम्बसे
तूष्णीमास्व खले नमत्कृतमुखस्तारं किमाक्रन्दसि ॥ ४३ ॥

དེ་ལྟར་རབ་གདུང་སྒྲིན་པོ་ནམས། རྒྱལ་སྤྱིད་གསར་པའི་ཚ་གདུང་ལ།
དབང་ཆེན་སྡེ་ཡི་རྒྱ་བ་ནི། རབ་དུ་བཟླ་བར་འདོད་པར་གྱུར།

44

སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་ཞི་བ་ཡི། དགའ་ཚལ་ནགས་ན་གནས་པ་དང་།
ཉི་མར་བྲམ་ཟེ་སྒྲོང་བ་ཡི། ཀེ་བྱ་ཤི་ཀ་ཞེས་པ་འོངས།

45

འབྲས་བུ་ཅུ་བས་ས་བདག་གིས། མགོན་བྱས་ངལ་བསོས་དེ་ལ་ནི།
དེ་ཡིས་འོངས་པའི་རྒྱ་མཚན་དག། དུལ་བས་དྲིས་པ་རབ་སྐྱས་པ།

46

སྒྲོང་བའི་ཚྭས་ཀྱི་ཀུན་དོག་གི། འབྲས་བུ་ཆེ་ལྷན་དབག་བསམ་ཤིང་།
མི་བདག་དབང་ཆེན་སྡེ་ལ་བདག། དབུལ་བ་ཡིས་ནི་སྒྲོང་དུ་འགྲོ།

47

དེ་ཐོས་མི་བདག་སྤྱག་བསྐལ་དང་། ལྷན་པས་དེ་ལ་རབ་སྐྱས་པ།
བྲམ་ཟེ་ང་ནི་དབང་ཆེན་སྡེ། དཔལ་དང་བུལ་བས་བདག་སྐད་དོ།

48

སྒྲོང་བ་བྱོད་ནི་ཕྱིར་སྤྱོད་ལས། གང་ལ་གདུང་བ་སྤྱེར་དུ་འོངས།
རྒྱལ་བུད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་ནི། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཉིད་བདག་གིས་ཐོབ།

49

གང་གི་རེ་བ་ཉམས་པ་ཡི། སྒྲོང་བའི་བཞིན་ལོག་མགོང་གྱུར་པ།
ཤིང་བསྐྱས་ལྟ་བུ་བདག་གི་ལུས། འབྲས་བུ་མེད་པ་དག་གིས་ཅི།

50

ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་འདི་ཚྭ་ཐོས་ནས། རྟོབ་བརྒྱན་བཞིན་གཉིས་སྐྱེས་ནི།
དེ་ཐག་ཆད་པས་ཡུན་རིང་ན། འདུས་ཤེས་ཐོབ་ནས་རབ་སྐྱས་པ།

51

नवराज्यातपे तौत्रे मन्त्रिणामिति शोचताम् ।
महेन्द्रसेनचन्द्रस्य स्पृहा सन्दर्शनेऽभवत् ॥ ४४ ॥

अस्मिन्नवसरे राज्ञः शमारामवनस्थितेः ।
समीपं कौशिको नाम ब्राह्मणोऽर्थी समाययो ॥ ४५ ॥

स विश्रान्तः कृतातिथ्यः फलमूलैर्महीभुजा ।
पृष्ठः प्रोवाच विनयात् तत्रागमनकारणम् ॥ ४६ ॥

सर्वार्थिसार्थसङ्कल्पकल्पवृक्षमहाफलम् ।
महेन्द्रसेनं गच्छामि दारिद्र्याद् याचितुं नृपम् ॥ ४७ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिस्तमभाषत दुःखितः ।
आशागतार्थिवैमुख्यतापोष्णं निःश्वसन्मुहुः ॥ ४८ ॥

ब्रह्मन् महेन्द्रसेनोऽहं धिक्कां विरहितं श्रिया ।
वैमुख्याद् यस्य सन्तापमर्थी त्वं दातुमागतः ॥ ४९ ॥

किं निष्फलेन वपुषा शुष्कवृक्षोपमस्य मे ।
आशाभङ्गपरिम्भानं मुखं पश्यन्ति येऽर्थिनः ॥ ५० ॥

इति राजवचः श्रुत्वा द्विजश्छिन्नमनोरथः ।
चिरेण संज्ञा मासाद्य शिलाहत इवाब्रवीत् ॥ ५१ ॥

བདག་ལ་སྐལ་བ་མེད་བ་ཡིས། ས་སྦྱོང་བྱིས་འབྱོར་བ་སྤངས།
གཏོང་བ་བྱིད་ལྟ་ཆེད་སྤྲོ་བ། འཛིག་དེད་དུ་ནི་ག་ལ་ཆེད།

52

ཆོག་ཤེས་གྱུན་ལྡན་བྱིད་མཛད་བ། གྱལ་སྤིང་དག་ལས་ཤིན་དུ་སྤྲུམ།
གང་ཞིག་མཛའ་བོ་གཞན་མེད་པའི། སྦྱོང་རྣམས་བསོད་ནམས་མེད་བ་ཉིད། 53

དཔལ་མོ་གཡོ་བ་ཉིད་ཀྱིས་འཕྲལ་ལ་ངས་བ་བདང་གྱུར་པའི།
རིན་ཅེན་འབྱུང་གནས་དག་ནི་བག་ཀྱང་དམན་པར་གྱུར་བ་མེད།
དཔལ་ནི་བྱིད་བཞིན་མི་བསྐྱུན་བཀམ་ཆགས་བྱིས་ན་དམན་ལྡན་ཞིང་།
ད་དུང་སྦྱེས་བྱ་དམ་བ་ལ་བདེན་དགའ་བར་ཡོངས་མ་གྱུར།

54

ཞེས་བཟོད་མི་བདག་ལ་གསོལ་ནས། བསམ་བླུ་དུག་གིས་གཟེར་བ་དེ།
འབྲས་བྱ་འཆོ་བའི་ཤིང་བཅད་དེའི། ལྷ་ངན་ལས་ནི་འཆི་བར་བཙོན།

55

དེ་ཡི་མགྲིན་པར་སོང་བ་ཡིས། ཞགས་པས་བདག་དེ་ཡིས་བསལ།
སྦྱིང་ཆེད་ཀྱ་མཆོ་སྦྱོང་རྣམས་ཀྱིས། མཛའ་གཙུགས་གཉེན་གྱིས་དེ་ལ་སྦྱས། 56

བདག་ཆིངས་ས་ཡི་བདག་པོ་ནི། མི་མཐུན་བྱོགས་ཀྱི་གྲོང་བྱིར་བྱིར།
བྱིད་ལ་བདག་ནི་གསོད་འདོད་དེས། མངོན་འདོད་ལས་སྤྲུག་ཞོར་སྤེར་གྱུར། 57

དེ་སྐད་ས་ཡི་བདག་པོས་བཟོད། ངོ་མཚར་གྱུར་བཞིན་གཉིས་སྦྱེས་ཀྱིས།
སྦྱོང་བའི་གཉེན་དེ་བཅིངས་ནས་ནི། ཞོར་ལ་སྤིང་བས་རབ་དུ་བྱིར།

58

अभाग्यैर्मम भूपाल भवान् विभववर्जितः ।
सुलभस्त्वद्विधो दाता भुवने लभ्यते कुतः ॥ ५२ ॥

राज्यादभ्यधिका शोभा सन्तोषाभरणस्य ते ।
अपुण्यान्यर्थिनामेव येषामन्योऽस्ति नाश्रयः ॥ ५३ ॥

त्यक्तस्य चञ्चलतया सहसैव लक्ष्म्या
रत्नाकरस्य न मनागपि हीनताभूत् ।
लक्ष्मीस्तु नीचखललुब्धगृहावसन्ना
नाद्यापि सत्पुरुषसंश्रयहर्षमेति ॥ ५४ ॥

इत्युक्त्वा नृपमामन्त्य स नैराश्यविषातुरः ।
कलत्रवृत्तिविच्छेदविषादान्मर्तुं मुद्ययौ ॥ ५५ ॥

तस्य कण्ठगतं पाशमपनौय स भूपतिः ।
तमृचे करुणासिन्धुर्वन्धुः स्निग्धतरोऽर्थिनाम् ॥ ५६ ॥

बद्धा मां प्रतिपक्षस्य नय भूमिपतेः पुरौम् ।
मद्वधी स हि ते वित्तं दास्यत्यभिमताधिकम् ॥ ५७ ॥

इत्युक्तः पार्थिवेन्द्रेण लज्जमान इव द्विजः ।
तमर्थिबान्धवं बद्धा निनाय धनतृष्णया ॥ ५८ ॥

ས་བདག་དེ་ཡིས་བྲིན་པ་དེ། ས་རོལ་གྱལ་སྐྱན་དག་གྱིས་སེམས་པ་
 དེ་ཡི་བྱང་ཆུབ་ཐོས་བྱུང་ནས། ཡ་སེམས་གྱུར་བས་དེ་ལ་བསྐྱབས། 59

བས་ཟེལ་ནི་མོར་བྲིན་ནས། རང་གི་གནས་སྤྱོད་ས་བདག་དེ།
 བས་ས་ལ་ཚེད་པན་གྱིས་གདུགས་དེ། དང་བར་བྱས་ནས་དེ་ཡིས་བཞེད་ 60

མི་ཡི་བདག་པོ་དབང་ཆེན་སྤེལ་ནི་དེ།
 གང་འདིས་སྤྱོད་བཞེད་ཤི་ཀའི་མོར་དག་བསྐྱབས།
 སྤྱོད་ཡང་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་འཚོ་བ་བདེ་བའོ།
 ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་གྱལ་བས་རང་ལ་དབང་བཞེད་དོ 61

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཞེད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དབང་ཆེན་སྤེལ་དོགས་པ་བཞེད་
 པའི་ཡལ་འདབ་སྤྱོད་བདུན་ཅུ་ཙ་དབྱ་བའོ ॥

तं दृष्ट्वा प्रतिसामन्त स्तेनानीतं महीपतिम् ।
तद्वृत्तान्तञ्च विज्ञाय विस्मितः प्रशशंस तम् ॥ ५६ ॥

स विप्राय धनं दत्त्वा स्वपदे पृथिवीपतिम् ।
चरणालीनमुकुटस्तं प्रसाद्य न्यवेदयत् ॥ ६० ॥

मनुजपतिरहं महेन्द्रसेनो
धनविरहितस्तु य एष कौशिकोऽर्थी ।
पुनरपि च स एव जीवशर्मा
चरितमिति स्वमुदाहृतं जिनेन ॥ ६१ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
महेन्द्रसेनावदानमूनाशीतितमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་བཅུ་ཐམས་པ།

གཏུངས་པར་གྱུར་ཀྱང་ཡིད་འགྱུར་མི་འགྱུར་ཞིང་།

བསྐྱབ་པ་བརྒྱུང་བ་ཡིས་ཀྱང་པན་པ་བརྗོད་།

གཞན་ལ་པན་པ་དགའ་ཆེ་རབ་ཞུགས་པ།

དམ་པས་མཆོག་ཏུ་བདག་ཉིད་གཏུང་བ་བརྗོད་།

1

སྤྱི་ཆོ་དཔལ་ལྷན་འབྲིན་འཇིག་ནི། དགའ་བར་འདོད་པས་དགའ་བ་ཡི།

གོགས་པོ་དྲི་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་ནི། རབ་དགའ་དག་གི་ཁང་པར་ཕྱིན་།

2

དེ་ཡིས་དེར་ནི་མཆོད་པ་དག། ཡིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་མང་བས་མཆོད་།

མཛའ་གཞུགས་མཉམ་གཤམ་ལྷན་པའི་ལྷ། ལྷ་ལ་འཁོད་དེས་དེ་ལ་སྐྱས་།

3

རབ་དགའ་རྩར་ཤོག་ས་ལ་འདོད། ས་ཡི་བདག་པོ་བསོད་ནམས་ཀྱི།

རྒྱ་གཉེར་ཆེན་པོ་ཟས་གཙང་ཞེས། བྱ་བའི་སྐས་སྐྱ་རབ་འབྱུངས་པ།

4

དེ་ཡིས་རབ་ཞི་བརྟན་ཅི་ཐོབ། དག་བའི་སྐྱུ་ཏུ་འགྲོ་ལ་དེས།

དེ་ནི་ཡང་དག་འགོད་པར་མཛོད། ཡུ་ཅག་ལ་ཡང་མཛོད་པར་འགྱུར་།

5

ད་ལྟ་བདག་གིས་རྒྱུད་མང་ལ། སྤྱུ་དབྱངས་རྒྱུན་ནི་རབ་ཏུ་སྐྱར།

རྗེ་ལྟར་བདག་འགྲོ་ཕྱིན་ནས་ནི། བདག་ལ་བྱ་བ་དགའ་བར་འགྱུར་།

6

अशीतितमः पल्लवः ।

नोद्वेगमायान्ति कदर्थ्यमानाः
शिखाग्रहेणापि हितं वदन्ति ।
परोपकारेषु हठप्रवृत्ताः
सन्तः सहन्ते मृशमात्मपौडाः ॥ १ ॥

पुरा पुरन्दरः श्रीमान् प्रियस्य प्रियकाम्यया ।
साधुर्गन्धर्व्वराजस्य सुप्रियस्य गृहं ययौ ॥ २ ॥

स तच्च पूजितस्तेन बहुमानेन भूयसा ।
आत्तासनस्तमवदद् देवः प्रणयिवत्सलः ॥ ३ ॥

एहि सुप्रिय गच्छावः पृथिवौ पृथिवीपतिः ।
जातः शुद्धोदनाख्यस्य पुत्रः पुण्यमहोदधिः ॥ ४ ॥

प्राप्तं शमामृतं तेन जगतां कुशलाय सः ।
तत् संविभागं कुरुते करिष्यत्यावयोरपि ॥ ५ ॥

मया सम्प्रति वीणायां योजिता गीतसारणा ।
कथं गच्छामि पश्चान् मे दुष्करैषा भविष्यति ॥ ६ ॥

ཞེས་པ་དེས་བཟོད་བརྒྱ་བྱིན་ནི། ཡིད་བྱུང་རང་གི་གནས་སྤྱོད་མེད་པ་
སེམས་ནི་ཡལ་ལ་ཆགས་ནམས་ལ། དགོ་ལ་མེད་ན་དགའ་བ་ལ་ཡོད་། 7

སྐབས་དེར་ཐོས་བརྟེན་བདུལ་ཞུགས་ཅན། རབ་བཟང་མི་ཡི་འཛིག་དེན་གྱི།
ཀྱ་ཤེ་གོང་བྱིར་མཚོ་ཡི་འབྲམ། ཟུ་རྩམ་རེ་ནགས་ན་གནས་། 8

དེ་ཡི་ཟུ་རྩམ་བ་རེ་ཤིང་། མེ་ཉོག་གསལ་པས་བྱུང་བ་མཐོང་།
མིག་ནི་ཡ་མཚན་གྱིས་རྒྱས་པས། ཤིན་ཏུ་ཡང་དག་ཡུན་རིང་བསམས། 9

ཟུ་རྩམ་བ་རེ་ནགས་ཚལ་འདི། རྒྱལ་བ་འབྲུངས་ན་མེ་ཉོག་དཔལ།
འབྲུང་ཞིང་འཁོར་ལོས་རྒྱུར་བ་དག། འབྲུང་ན་ཡང་ངོ་བཞུག་ཏུ་མིན། 10

ཡང་ན་བདག་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། མེད་བྱུང་འདི་ནི་ཡང་དག་སྤྱིས།
ཞེས་པ་བསམས་ནས་རབ་བཟང་ནི། ཀྱན་དགའ་རབ་དུ་རྒྱས་པར་བྱུང་། 11

དེ་ནས་སྤྱར་ཡང་འཆི་མེད་བདག། མོད་ནམས་རབ་དགའ་དག་ལ་སྤྱིས།
དམ་པ་རང་གི་བྱ་བ་ལས། གཞན་གྱི་བྱ་བར་བརྟེན་པ་ལྟག་། 12

ས་གནི་རྩལ་བ་བདེ་ག་ཤེས་ཀྱིས། བཟུམ་པ་འོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་ནི།
རབ་དུ་གསལ་བའི་ས་གནི་ལ། རབ་དགའ་ཚུར་ཤོག་ཏུ་ཅག་འདོད་། 13

དེ་ལ་རབ་དགས་སྤྱིས་པ་རྩལ། སྤྱད་མང་ལ་ནི་སྤྱུ་དབྱངས་རྒྱུ།
བདག་གིས་རབ་དུ་སྤྱར་བ་འདི། ཕྱི་ནས་བྱ་བ་སྤྱི་མི་འབྲུང་། 14

इत्युक्तस्तेन मधवा विमनाः स्वपदं ययौ ।
विषयासक्तचित्तानां कुशलाभिरतिः कुतः ॥ ७ ॥

अचान्तरे मर्त्यलोके कुशिपूर्यां सरस्तटे ।
उदुम्बरवने तस्थौ सुभद्रास्थो यतिव्रतः ॥ ८ ॥

व्याप्तान् नवैर्मुकुलितैः स दृष्टोदुम्बरद्रुमान् ।
विस्मयोत्फुल्लनयनः सुचिरं समचिन्तयत् ॥ ९ ॥

जिनजन्मनि जायन्ते चक्रवर्त्यद्भवेऽपि वा ।
अस्मिन्नुदुम्बरवने नान्यथा मुकुलश्रियः ॥ १० ॥

ममैव पुण्यैरथवा संजातमिदमद्भुतम् ।
सुभद्रश्चिन्तयित्वेति बभूवानन्दनिर्भरः ॥ ११ ॥

अथामर्त्यपतिर्गत्वा सुप्रियं पुनरब्रवीत् ।
निजकार्य्याधिकोद्योगाः परकार्य्येषु साधवः ॥ १२ ॥

एहि सुप्रिय गच्छावः क्षितिं क्षितितलेन्दुना ।
सद्देशनांशुभिर्विश्वं सुगतेन प्रकाशितम् ॥ १३ ॥

तं सुप्रियोऽवदद् देव वीणायां गीतिसारणा ।
योजितेयं मया पश्चात् सुकरा न भविष्यति ॥ १४ ॥

ཞེས་ཐོས་འཆི་མེད་བདག་པོ་ནི། ཡིད་ལ་རེ་བ་ཉམས་པར་གྱུར།
འབད་མེད་བདུད་རྩི་ཉར་གནས་པ། བསོད་ནམས་དམན་པ་འཕྱང་བ་མིན། 15

དུས་ཀྱི་ལྷ་དུ་མ་བ་རའི་ནགས། མེ་ཏོག་རབ་རྒྱས་ཀྱི་བཟང་གིས།
སྤྱོགས་མཚམས་ཀྱན་དུ་ཁེངས་གྱུར་པ། རབ་བཟང་གིས་ཀྱང་མཐོང་བར་གྱུར། 16

དེ་ཡིས་བསམས་པ་མེ་ཏོག་གི། ཚལ་ནི་ནམ་པར་རྒྱས་པ་འདི།
སྟོན་པ་དཔ་ཚོས་སྟོན་པ་དང་། འཁོར་ལོས་སྐྱར་བའི་རྒྱལ་ལ་འགྱུར། 17

ཡང་ན་བདག་གི་བསོད་ནམས་མཐུས། མ་ལུས་ཚལ་ནི་མེ་ཏོག་རྒྱས།
ཞེས་པ་སེམས་པ་དེ་ལ་ནི། རྒྱགས་དང་དགའ་བ་རབ་དུ་སྦྱེས། 18

དེ་ནས་དག་སྦྱང་དག་བཅོས་ཐོབ། སངས་རྒྱས་ཞེས་བྱ་མངོན་སྤྱོགས་ཏི།
དེ་ནི་རྩ་འཁྱུལ་གྱིས་བདུལ་ནས། རབ་ཞི་རང་བཞིན་རྒྱས་པར་བྱས། 19

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱལ་བས་འགྲོ་བའི་དོན་མཛད་ནས།
ཡོངས་སུ་སྤང་འདས་ལ་དོག་ཅིང་། ཐ་མའི་གཟིམས་མལ་དག་ལ་གནས། 20

དེ་ཞིག་གཏུལ་བྱ་འདུལ་བ་ལ། རྣམ་པར་བཀོད་བྱེད་རབ་དུ་བསམས།
རབ་བཟང་དང་ནི་རྩི་ཟ་དག། རབ་དགའ་དེ་ཡང་བདག་གི་རྣམ། 21

རབ་བཟང་ཆོགས་ནི་རྩུང་ཏུ་ཡི། འདུལ་བ་རབ་དུ་ཐོབ་པར་འགྱུར།
རྩི་ཟ་ལང་ཚོ་འཕྱོར་བ་ཡིས། རྒྱུས་པ་ཆོགས་ཀྱིས་འདུལ་བར་འགྱུར། 22

इत्याकर्ण्यामरपति र्ययौ म्लानमनोरथः ।

प्रयत्नोपनतं ह्रीनपुण्यः पिवति नामृतम् ॥ १५ ॥

उत्फुल्लकुसुमामोदसंपूरितदिगन्तरम् ।

कालेनोदुम्बरवनं सुभद्रोऽपि व्यलोकयत् ॥ १६ ॥

सोऽचिन्तयद् भवत्येतद् विकाशिकुसुमं वनम् ।

धर्म्मप्रवर्त्तने शास्तुर्जये वा चक्रवर्त्तिनः ॥ १७ ॥

सत्पुण्यानां प्रभावाद्वा निखिलं पुष्पितं वनम् ।

इति चिन्तयतस्तस्य दर्पप्रौतिरजायत ॥ १८ ॥

अथ चुन्दाभिधोऽभ्येत्य अवणाहंत्वमागतः ।

ऋद्ध्या चक्रे पराजित्य तं प्रशान्तमदोदयम् ॥ १९ ॥

जगत्कार्यं ततः कृत्वा कालेन भगवान् जिनः ।

कलयन् परिनिर्व्वाणं पश्चिमे शयने स्थितः ॥ २० ॥

प्रदध्यौ विनये तावद्दिनयाविनिवेशितः ।

अवशिष्टः सुभद्रो मे गन्धर्व्वः स च सुप्रियः ॥ २१ ॥

अक्लेशेन सुभद्रस्तु विनयं प्रतिपद्यते ।

कच्छानुशास्यो गन्धर्व्वस्तारुण्यविभवोन्मदः ॥ २२ ॥

ཞེས་པ་བསམས་ནས་དེ་བཞིན་གཤམས། དེ་ཟེའི་གྲོང་ཁྱིམ་དག་ཏུ་བྱོན།

དེ་ཟེའི་རྒྱལ་པོ་གཞན་པ་ནི། མཛོས་པ་ལྷག་པར་མངོན་པར་སྒྲུལ། 23

བེ་རུ་རུ་ཡི་དབྱུག་པ་ཅན། རྒྱུད་མང་རྒྱུད་སྤོང་སྤོང་བྱེད་ཅིང་།

འབྲུག་པས་རབ་དགའི་རྒྱགས་པ་ནི། ཉམས་པར་བྱེད་ལ་བཙོན་པར་གྱུར། 24

རིམ་གྱིས་རྒྱུད་ནི་བཅད་གྱུར་ཀྱང་། དེ་དག་སྐྱེ་དབྱངས་ཀྱན་ཆོགས་པ།

སྟོན་པར་བྱེད་ལ་མཐུ་ཡིས་ནི། རྒྱུད་པར་མེད་པ་དག་ཏུ་འགྱུར། 25

རྒྱུད་ནི་ཐམས་ཅད་བཅད་གྱུར་ཀྱང་། དེ་ཟེའི་འཕྲིན་པ་དག་གིས་ནི།

དབྱངས་ཀྱི་ཆོགས་ནི་རབ་ཏུ་བཟུན། རབ་དགའ་ཡིས་ནི་བྱས་མ་གྱུར། 26

དེ་ནས་ཁེངས་དང་དྲིགས་བཏང་བ། དེ་ལ་བཙོས་ལྷན་རྒྱལ་བ་ཡི།

ལུས་ནི་མངོན་བྱང་དག་པ་ཡི། དམ་པའི་ཆོས་ནི་བཟུན་པ་མཛད། 27

འཛིག་ཆོགས་ལྷ་བའི་རི་པོ་ནི། ཡེ་ཤེས་དེ་ཆེས་ནམ་བཙོས་སྟེ།

དེ་ཡིས་རྒྱན་ལྷགས་འབས་བྱ་ནི། རབ་ཏུ་ཞི་སྐད་མངོན་ཏུ་བྱས། 28

དུས་ཀྱི་ལྷ་དུས་བ་ར་ཡི། བགས་ཀྱི་རབ་དགའ་མེ་དོག་ཆོགས།

གྲོང་པོ་དག་གིས་ཁེངས་སྟོན་བཞིན། དལ་བུས་རབ་ཏུ་ཉམས་པར་གྱུར། 29

མེ་དོག་ཉམས་པ་དེ་མཐོང་ནས། རབ་བཟང་ལྷ་འདྲ་རྒྱ་ཡིས་ཐེབས།

ངེས་པ་ཉིད་ཏུ་བདག་ཉིད་ཀྱིས། བསོད་ནམས་མིན་ལས་སྐྱེས་པར་བསམས། 30

इति संचिन्त्य गन्धर्व्वपुरं गत्वा तथागतः ।
गन्धर्व्वराजमपरं निर्ममेऽभ्यधिकद्युतिम् ॥ २३ ॥

सहस्रतन्त्रौ वैदूर्यदण्डौ वीणामवादयत् ।
सुप्रियस्य मदोच्छेदं स्पृष्ट्वा कर्तुमुद्ययौ ॥ २४ ॥

क्रमेण तन्त्रौच्छेदेऽपि तौ सर्वस्वरमूर्च्छनाः ।
दर्शयन्तौ प्रभावेण निर्विशेषौ बभूवतुः ॥ २५ ॥

छेदेन सर्वतन्त्रौणामपि गन्धर्व्वनायकः ।
अदर्शयत् पणञ्चोऽपि न शशाक च सुप्रियः ॥ २६ ॥

संत्यक्तमानदर्पस्य तस्याथ भगवान् जिनः ।
प्रत्यक्षविग्रहश्चक्रे शुद्धसङ्गमदेशनाम् ॥ २७ ॥

ज्ञानवज्रेण सत्कायदृष्टिशैले विदारिते ।
स्रोतःप्राप्तिफलं साक्षात् स चकार प्रशान्तये ॥ २८ ॥

कालेनोदुम्बरवने रम्यः कुसुमसञ्चयः ।
सम्भोग इव वृद्धस्य शनकैर्म्हानिमाययौ ॥ २९ ॥

ज्ञानपुष्पं सदालोक्य सुभद्रः शोकमुद्रितः ।
अचिन्तयदपुण्यानां नूतनोद्भवमात्मनः ॥ ३० ॥

བསམས་པའི་མེ་ཡིས་གདུངས་དེ་ལ། ལྷ་དུམ་བུ་རའི་ནགས་ཀྱི་དཔལ།
 ལྷ་ནམས་མངོན་སྤྲུགས་རབ་སྒྲུབ་པ། དེན་མཉན་བྱ་ངན་ཡོངས་མ་བྱེད། 31

མཐུ་ལྷན་བྱོན་གྱིས་བསོད་ནམས་གྱིས། ཚལ་ནི་མེ་དོག་རྒྱས་པ་མིན།
 བྱོན་གྱི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས། ཉམས་མིན་འདི་ཡི་རྒྱ་དག་ཉིན། 32

བདེ་གཤེགས་ཉིད་ནི་འབྲུངས་པ་ན། མེ་དོག་འདི་དག་འབྱུང་འབྱུར་དེ།
 ལྷ་མེད་ཡི་ཤེས་བརྟེན་པ་ན། ཀྱན་ནས་རབ་དུ་ནས་པར་རྒྱས། 33

བྱ་ངན་འདས་ལ་ཉི་བ་ན། ཉམས་པ་དང་ནི་ལྷུང་བར་འབྱུར།
 ཀྱ་ཤའི་གོང་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས། ཡོངས་སྤྱ་བྱ་ངན་འདས་པར་བཞེད། 34

ནགས་ཀྱི་དཔལ་མེ་འི་ཚོག་འདི་དག། རབ་བཟང་གིས་ནི་ཐོས་གྱུར་ནས།
 རིང་ཞིང་སྒོ་བའི་ཤྱགས་བདང་སྟེ། ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་ཡང་དག་བསམས། 35

སྟོན་པའི་ཚོས་ནི་འདུལ་བ་ལ། བདག་ནི་སྟོན་དུ་འབྱུར་བར་ཤོག།
 ཅེས་པ་འདི་ནི་བདག་སྟོང་ལ། ཉག་དུ་རེ་བ་བཅིངས་པར་གྱུར། 36

གང་གིས་སྟོན་པའི་ཞལ་གྱི་པད། མཐོང་ཞིང་ཚོས་གྱི་གསུང་རབ་ལ།
 དག་པའི་དགའ་སྟོན་ཡོངས་རྫོགས་པ། ཉན་མེངས་བྲལ་བ་དེ་དག་བསྐྱབས། 37

ད་ནི་བྱ་ངན་རབ་ཞི་གོགས་པོ་མི་བཟད་སྟེད་པས་གཟིར་པའི་གཉེན།
 སྤྱ་ཡི་བཞིན་རས་རི་བོང་ཅན་ལས་རབ་འབྲུངས་རབ་དུ་རྒྱས་པའི་གསུང་།

तच्चिन्तानलसन्तप्तमुदुम्बरवनश्रिया ।

उवाच देवताभ्येत्य विषादं मा कृथा वृथा ॥ ३१ ॥

नेदं तव प्रभावाद्रैः पुण्यैः कुसुमितं वनम् ।

न च म्लानं तवापुण्यैः श्रूयतामच कारणम् ॥ ३२ ॥

पुष्पाण्येतानि जायन्ते सुगतस्यैव जन्मनि ।

अनुत्तरज्ञानलासे विकसन्ति समन्ततः ॥ ३३ ॥

आसन्ने परिनिर्व्वाणे म्लायन्ति निपतन्ति च ।

इह ते परिनिर्व्वाणं कुशिपुर्व्यां तथागतः ॥ ३४ ॥

एतदाकर्ण्य वचनं सुभद्रः काननश्रियः ।

दौर्घमुष्णं विनिश्चस्य सुचिरं समचिन्तयत् ॥ ३५ ॥

यास्यामि धर्मविनये शास्तुर्भाजनतामहम् ।

इत्येष हृदये नित्यमाशाबन्धो ममाभवत् ॥ ३६ ॥

धन्यास्ते विरतक्लेशाः सम्पूर्णकुशलोद्भवाः ।

धर्मप्रवचने शास्तु र्ये दृष्टं वदनाम्बुजम् ॥ ३७ ॥

कस्येदानीं वदनशशिनः संप्रवृत्ताः प्रवृद्ध-

ज्ञानालोकप्रसररुचिराः पुण्यपीयूषधाराः ।

ཡེ་ཤེས་སྤང་བས་དགྲིགས་ཤིང་རབ་མཛེས་བསོད་ནམས་བདུད་ཅི་དག་གི་གྲུན།
 སྤྲོད་པའི་མྱ་ངམ་གདུང་བར་འཛིག་དེན་ཉན་པའི་སྒོད་ཀྱིས་འཕྲུང་བར་འགྱུར། 38

གང་ན་བཅོས་ལྷན་སྒྲུལ་བ་བཞུགས། ཀྱ་ཤའི་གྲོང་དུ་བདག་འགྲོ་ལོ།
 བ་མར་དེ་མཐོང་བདག་གིས་ནི། གཤམ་དེ་སྤྲོད་སྤྲོད་ཐོབ་པར་འགྱུར། 39

ཞེས་བསམས་སྒྲོ་ལྷན་དེ་ཡིས་ནི། ལུས་མི་སྤང་བར་སྤྲོད་ཅིག་ལས།
 ཡིད་ལྟར་མགྲོགས་པས་ཀྱང་གྲི་གནས། ཀྱ་ཤའི་གྲོང་ཁྱེར་དག་དུ་ཕྱིན། 40

མེ་ཏོག་དགའ་ཚལ་ས་ལ་ཟང་། ཞེས་པའི་ཚལ་ན་རབ་གཟིམས་པ།
 སྒྲུལ་བའི་སྒྲོ་གནས་དགའ་བོ་ལ། དེ་ཡིས་ནང་དུ་འཇུག་པ་ཞུས། 41

དེ་ནས་དལ་གྱིས་ཀྱན་དགའ་བོས། མོར་མོ་གདངས་ཤིང་གཡོ་བ་ཡིས།
 ནང་འཇུག་བསམས་པ་སྒྲོག་ཤིང་ཅིང་། མང་རྒྱུང་སྒྲ་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུས། 42

ཁྱོད་ཀྱི་འི་དང་ལུང་ཕྱོད་ལ། རབ་བཟང་ད་ལྟ་གནས་སྐབས་མེད།
 དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཞི་བའི་སྤྲོད། སྒྲ་ནི་ཡོངས་སུ་བསྒྲེལ་ཞིང་བཞུགས། 43

སྒྲེ་བོ་འདི་དག་པ་རེ་ལ་ནི། གདུང་བ་མི་ཤེས་རང་དོན་གཉིར།
 ཀྱན་དུ་ཇི་ལྟ་དེ་ལྟ་ཡང་། གནས་སྐབས་དག་ནི་མི་སེམས་སོ། 44

གང་ཞིག་ཡུལ་དུས་མི་ཤེས་པར། འཕྲལ་ལ་སྒྲོང་བ་ཉིད་གྱུར་བ།
 དེ་དག་བཞེད་དོན་རབ་བཏང་ནས། ངོ་ཚ་སྤངས་དེ་འགྲོ་བ་ཉིད། 45

लोकः शोकप्रशमसुहृदस्तीव्रतृष्णार्तबन्धो
वाच स्तप्ते भवमरुतटे पास्यति श्रोत्रपात्रैः ॥ ३८ ॥

गच्छाम्यहं कुशिपुरं यचास्ते भगवान् जिनः ।
प्राप्स्यामि सुलभं तस्य पश्चिमं यदि दर्शनम् ॥ ३९ ॥

इति सञ्चिन्त्य सोत्साहः सोऽन्तर्हिततनुः क्षणात् ।
मल्लाश्रयां कुशिपुरौ माससाद मनोजवः ॥ ४० ॥

वैनेयमर्कशालास्थे कुसुमारामशायिनः ।
जिनस्य द्वाःस्थमानन्दं स प्रवेश मयाचत ॥ ४१ ॥

आनन्दस्तं जगादाथ मन्दमन्दस्वनः शनैः ।
निवारयन् प्रवेशाशा मुन्नताङ्गुलिदोलया ॥ ४२ ॥

सुभद्रावसरो नायं प्रश्नव्याकरणे तव ।
विश्राम्यति परिश्रान्तः कायशान्त्यै तथागतः ॥ ४३ ॥

न चिन्तयत्यवसरं सर्व्वथैव यथा तथा ।
परव्यथानभिज्ञोऽयं स्वार्थमर्थयते जनः ॥ ४४ ॥

देशं कालमविज्ञाय याति यः सहसाथिताम् ।
स समाहित मुत्सृज्य लज्जामादाय गच्छति ॥ ४५ ॥

གྲུལ་བའི་སྒྲུ་ནི་ཞི་བའི་ཚོ་ན་ལྷོན་པ་འདི་དག་ཀྱང་།
 ཡལ་འདབ་འབྲི་ཤིང་རབ་དུ་ཉལ་ཞིང་ངེས་པ་མི་གཤོ་ལ།
 ཅུ་ལྷུང་དག་ནི་ནམ་པར་དུ་ཅིང་མགོགས་པ་བདང་ནས་བགོད།
 ལྷུང་ཡང་འཕྲལ་ལ་རབ་དུ་གཤོ་ཞིང་བགོད་མ་ཡིན།

46

དེ་ལྟར་ཀྱན་དགའ་བོ་ཡིས་ནི། འབད་པས་ཡང་དང་ཡང་དུ་བརྒྱོག།
 རི་བ་ཉམས་པས་རབ་འབྲུགས་པ། རབ་བཟང་གིས་ནི་དེ་ལ་སྦྱས།

47

གཞིར་བ་ཡིས་ནི་སྦྱབས་མི་ཤེས། སྦྱོང་ལ་དང་ཞིང་བཅེ་བར་མཛོད།
 གྲུལ་བ་ཆེད་སྦྱར་རབ་དུ་ཕྱོན། ཅུ་བ་བོ་འདི་ལྟ་ཡོངས་མ་མཛོད།

48

གྲིབ་བསིལ་དག་ལ་ཉེ་བར་འཁོད་ཅིང་བསིལ་པས་རབ་དགའི་སྒྲོན་ཐོབ་གྱུར་བ།
 དག་དུ་གསར་པ་གསར་པ་འི་ལམ་འགོན་འཛོགས་ཤིང་འབྲས་
 བྱ་འཛོན་པས་གཞིར་བའི་ཤིང་།

བརྟེན་པ་དག་ལ་མཉམ་གཤིན་སྦྱོང་བ་ཀྱན་གྱི་གཞི་ནི་ཆེད་སྦྱར་གྱུར་པ་ཡི།
 ལོ་མ་དག་ནི་བཅོམ་དང་འབྲུགས་དང་རབ་དུ་བྱངས་པའི་ཉོན་མོངས་
 འབྲིང་བ་སྦྱ་ཡིས་ཤེས།

49

དེ་ལྟར་འབད་པས་རབ་བཟང་དེས། ཡང་དང་ཡང་དུ་ལྷུས་གྱུར་ཀྱང་།
 དག་ག་པ་རྒྱ་ཡི་ཀྱན་དགའ་བོས། དེ་ནི་ཀྱན་དགའ་མེད་པར་བསྒྱུབས།

50

བཅོམ་ལྷན་ཀྱན་མཁུན་གཞིས་སམ་ལ་དུ། ལྷ་ཡི་གནས་ལས་མཛོན་སྦྱོགས་དེ།
 རབ་བཟང་ནང་དུ་ཐོང་ཞིག་ཅེས། ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་གསུང་ཆེར་གསུངས།

51

वेगं विहाय विनताः सरितः प्रयान्ति
 वान्ति प्रसह्य चतुरं न तथा समीराः ।
 एतेऽपि नैव तनुसंशमने जिनस्य
 सन्तसपल्लवलतातरव श्रलन्ति ॥ ४६ ॥

आनन्देनेति यत्नेन वार्यमाणः पुनः पुनः ।
 आशाभङ्गसमुद्भान्तः सुभद्र स्त मभाषत ॥ ४७ ॥

जानाम्यवसरं नार्त्तः प्रसीद दययार्थिनः ।
 सुलभं दर्शय जिनं मा मैवं भव निष्ठुरः ॥ ४८ ॥

छायायामुपविश्य शीतलतया लब्धप्रमोदोत्सवै-
 रारुह्यात्तफलैः सदा नवनवैः संपीडितस्याध्वगैः ।
 जानात्याश्रितवत्सलस्य सुलभाधारस्य सर्वार्थिना
 शाखाभञ्जनमोटनप्रसरणक्लेशावलीं कस्तरोः ॥ ४९ ॥

इति यत्नात् सुभद्रेण याचितोऽपि पुनः पुनः ।
 तं निरानन्दमानन्दः प्रतिषेधं गते व्यधात् ॥ ५० ॥

भगवानपि सर्वज्ञः शय्यां प्राप्य सुरालयात् ।
 उच्चैरानन्दमवदत् सुभद्रः प्रविशत्विति ॥ ५१ ॥

འཇུག་པ་ཐོབ་ཕྱེ་ནོར་མེད་གྱིས། གཏོར་བཞིན་བདེ་གཤེགས་མཐོང་གྱུར་ནས།
རབ་བཟང་གཏོང་ནི་མཆི་མ་དང་། བཅས་པས་ཐུག་འཛུལ་དེར་གསོལ་བ། 52

བཅོམ་ལྷན་དེ་རིང་འཇིག་རྟེན་ནི། སྐལ་བས་དབྱུལ་བ་ཉིད་འདི་ཅི།
དེ་རིང་བྱོད་གྱིས་བཏང་གྱུར་བ། སྤང་མེད་དག་གི་འགྲོ་བ་ནི། 53

བཤེས་གཉེན་བྱོད་དང་བྲལ་བ་ན། སྤྱ་ཡི་ཡེ་ཤེས་སྤང་བ་ཡིས།
འགྲོ་བའི་བདུ་མོངས་བ་ཡི། གཉིད་གྱི་རྒྱ་ལྷན་གྱིས་བྱེད་འགྱུར། 54

མཐའ་དག་འགྲོལ་གྱུར་མེད་དུ། བན་པ་དག་ནི་རབ་མཛད་ནས།
ཀུན་མཁྱེན་རྟེན་བ་སྤྲ་བ་བྱོད། བདག་ལ་རྟེན་དཀའ་ཇི་ལྟར་གྱུར། 55

ཅས་པ་དེ་ཡིས་གྲུས་པས་གསོལ། དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འཇུག་ལྷན་ཞིང་།
བཞིན་གྱི་ཚུ་སྐྱེས་གཟེངས་བཟེད་དེ། རབ་དངས་མཛོས་པས་བཀའ་སྤྱུལ་བ། 56

མཉེན་གཤེན་དཔག་དུ་མི་དཔག་ཉིད། འདི་བྱོད་རིག་པ་མིན་ནམ་ཅི།
འདུ་བྱེད་ཐམས་ཅད་སྐད་ཅིག་ལ། ལུས་གྱི་གཏོན་ནི་སྤྱ་ཞིག་འཛོལ། 57

གང་དག་དཔག་དུ་ཉིད་བྱེད་འཁོར་བས་རབ་བརྒྱས་བའི།
མཚན་མོ་བཀྲ་བའི་རྟེན་པར་རིང་དུ་རབ་འགྲོ་བ།
མི་ཡི་འཛོ་བ་ནམས་གྱི་དག་པ་འདི་དག་ནི།
རྒྱ་ཆེ་དུས་གྱི་འཁོར་ལོ་ལྷུང་བས་གཅོད་པ་ཉིད། 58

लब्धप्रवेशः सुगतं दृष्ट्वा निधिमिवाधनः ।

जगाद साश्रुवदनः सुभद्रः प्रणिपत्य तम् ॥ ५२ ॥

भगवन् भुवनस्यास्य केयं भाग्यदरिद्रता ।

संत्यक्तस्याद्य भवता निरालोकस्य का गतिः ॥ ५३ ॥

को नाम त्वां विना मित्रं ज्ञानालोकैः करिष्यति ।

मोहनिद्राप्तमुद्रस्य जगत्पद्मस्य बोधनम् ॥ ५४ ॥

कृत्वा समस्तजगतामुपकारमकारणम् ।

प्रयासि सर्व्वसुलभः कथं दुर्लभतां मम ॥ ५५ ॥

इत्युक्तः प्रणयात्तेन समुन्नाम्य मुखाम्बुजम् ।

प्रसन्नकान्तिर्भगवान् सस्मितस्तमभाषत ॥ ५६ ॥

इमां वत्स न वेत्सि त्वं किन्तु नित्यामनित्यताम् ।

क्षणिकाः सर्व्वसंस्काराः कोऽयं देहग्रहाग्रहः ॥ ५७ ॥

दूरं प्रयान्ति दिनकृद्भ्रमनिर्गतानि

यानि क्षताश्वलितानि सदा दिनानि ।

एतानि तानि निपतत्पृथुकालचक्र-

संशान्तितानि शकलानि नृजौवितानाम् ॥ ५८ ॥

རི་འདི་སྟིལ་འབྱུང་ཆུ་གཏོར་འཛིང་ནི་མཚོག་དུ་བསྐྱས།
 རབ་སྟེམ་འབྱུང་པོ་དང་བཅས་སྟིད་པའི་ལམ་རབ་འཛིག།
 རི་དགས་སྐྱས་མིག་ལྟར་གཡོ་སྟིང་པོ་མེད་འཁོར་བར།
 མང་དུ་ཡོངས་འདིས་ལུས་ཀྱི་ཚོགས་ནི་བདན་གནས་མིན།

59

ཞེས་པ་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྡན་གྱིས། རབ་དུ་ཞི་སྒྲོང་རབ་བཟང་ལ།
 བདེན་པའི་ལམ་ནི་གསལ་བའི་གཏམ། རབ་དང་ཀུན་དགའ་ལྡན་པར་མཛོད། 60

དབྱིག་བ་གསུམ་དང་རིལ་བའི་ཚོགས། ལམ་འབྱོན་གྱིས་ནི་ཁར་བཞིན་བཏང་།
 སྟོན་པའི་བཀའ་ལས་རབ་བྱུང་ནི། དེ་ནས་རབ་བཟང་དག་གིས་གྲངས། 61

དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཀུན་བཅོམ་པ། དག་བཅོམ་གནས་ནི་ཐོབ་བྱུང་ནས།
 བསམས་པ་ཀྱི་མ་བདག་གི་ནི། སྟོབ་མ་ཉིད་འདི་འོས་པ་མིན། 62

བདག་གི་མདུན་དུ་བཅོམ་ལྡན་འདས། ལྷ་འཕྲུལ་འདྲའ་བཛི་ལྟར་བསྐྱ།
 དེ་ནས་སྟོན་ནས་ལུས་བཏང་ནས། བདག་ནི་རང་གི་གནས་དག་བསྟེན། 63

ཞེས་བསམས་བྱིན་བརྒྱབས་ལྟ་དག་ནི། བསྟེན་པ་དེ་ཡི་དལ་བྱ་ཡིས།
 གདོངས་ཅན་ལྟན་པ་དོར་བ་ལྟར། ཡོངས་སུ་ལྷ་འཕྲུལ་འདས་པ་ཐོབ། 64

དེ་ནས་དེ་ཡི་ལུས་སྟོང་ལ། དག་སྟོང་ནམས་དང་ལྷ་སྟེགས་དག།
 ལྷ་ཡི་ཚང་སྟོད་དང་ལྟན་ཞེས། ལྷ་པར་ཚོད་པ་ཡང་དག་སྟེས། 65

दलन्त्येते शैला जलधिवलयः शुष्यति परम्
सहोद्भूतैर्भूतैर्भुवनसरणिः अश्रुतितराम् ।
असारे संसारे चकितहरिणीलोचनचले
चिरस्थायी नायं बहुपरिचयः कायनिचयः ॥ ५६ ॥

अभिधायेति भगवान् सुभद्रस्य प्रशान्तये ।
प्रसादानन्दिनीं चक्रे व्यक्तसत्यपथा कथाम् ॥ ६० ॥

चिदण्डकुण्डौ सम्भारं त्यक्त्वा भारमिवाध्वगः ।
प्रव्रज्यां शासने शास्तुः सुभद्रोऽप्याददे ततः ॥ ६१ ॥

अर्हत्पदमथासाद्य स सर्वक्लेशसंश्रयात् ।
अचिन्तयद्देहो नैयमुचिता शिष्यता मम ॥ ६२ ॥

पश्यामि परिनिर्वाणमग्रे भगवतः कथम् ।
तस्मात् पूर्वमहं देहं विहाय स्वपदं भजे ॥ ६३ ॥

इति सञ्चिन्त्य स शनैः पञ्चाधिष्ठानसंश्रयः ।
फणिनिर्मोककलया परिनिर्वृतिमाप्तवान् ॥ ६४ ॥

तस्याथ देहसत्कारे भिक्षूणां सह तीर्थिकैः ।
कस्य सन्नद्धचारौति विवादः समजायत ॥ ६५ ॥

དེ་ནས་མུ་མེགས་བྱེད་ནམས་ཀྱིས། དེ་ཡི་སྐྱབ་བྱེད་ཆོག་ལ།
 བྱིགས་བྱིར་མ་ཉམ་སོང་བའི་ཆོ། དག་སྤོང་ཆོགས་ཀྱན་དག་གིས་བསྐྱབས། 66

དེ་ནས་དེ་ཡི་གཏུང་གི་ཆོགས། མཆོད་དེས་བྱས་ནས་དག་སྤོང་གི།
 སྤོན་ལས་མུ་འཇའ་དཔེ་བ་ཡི། སྐྱ་མཚན་བདེ་བར་བཤེགས་ལ་དྲིས། 67

དེ་དག་ལ་ནི་དེས་གསུངས་པ། སྐྱ་རྒྱ་ཁ་སིར་སྤོན་བྱས་ཟེ།
 མུ་འཇའ་མེད་དེ་སྤོན་པ་ནི། འོད་སྤངས་སྤོག་མཚུངས་བྱིགས་སུ་གྱུར། 68

མཐའ་ཡི་མལ་སྟན་ལ་གནས་པ། དེ་ལས་དེ་ཡིས་འདུལ་བའི་ཆོས།
 ལྷ་ཡིས་མཐོང་བར་བྱས་ཐོབ་ནས། བསྐྱབས་པར་འོས་པའི་དག་བཅོས་ཐོབ། 69

གྲས་པའི་ངང་ཚུལ་དེ་ཡི་ལུས། རང་གི་ལྷ་མའི་སྤྱང་དྲུ་བཏང་།
 དེ་ནས་དེར་ནི་ལྷ་ཡིས་དེར། མཐོང་ནས་སྤོན་ལས་རབ་དྲུ་བཏབ། 70

ཇི་ལྟར་ལེགས་བྱས་ལུས་ལ་འདི། འོད་སྤངས་སྤོན་དྲུ་ཡོངས་འདས་པ།
 དེ་བཞིན་བདག་ཀྱང་ལྷ་མའི་མཐའ། སྤོན་དྲུ་འགྲུ་བ་པོར་གྱུར་ཅིག། 71

ལྷ་དེ་རབ་བཟང་འདི་ཉིད་དེ། ལྷས་པར་དག་པའི་སྤོན་ལས་དང་།
 དད་པ་དེ་ཡིས་ལེགས་བྱས་པ། བདག་གི་སྤྱན་དྲུ་ལུས་དག་བཏང་། 72

སྤོན་པ་ལོག་པར་དད་སེལ་གྱིས། མཐའ་ཡི་གཟིམས་མལ་དག་ལ་སྤོན།
 ལྷ་དེ་རང་གིས་ཁྲིད་གྱུར་པའི། ཐུབ་པ་བརྒྱ་ཤག་ལྷ་དག་ནི། 73

तस्याथ शिविकां वोढुमशक्तेषु क्रियाविधौ ।
तीर्थिकेषु प्रयातेषु सर्व्वभिष्टुगणोऽभ्यधात् ॥ ६६ ॥

शरीरनिचये स्तूपं कृत्वा तस्याथ भिक्षवः ।
पप्रच्छुः सुगतं पूर्वं परिनिर्व्वरणकारणम् ॥ ६७ ॥

स तानुवाच विप्रोऽसौ वाराणस्यामभूत् पुरा ।
अशोकः काश्यपाख्यस्य शास्तुः प्राणसमः सुहृत् ॥ ६८ ॥

स तस्माद्धर्मविनयं पर्य्यन्तशयनस्थितेः ।
देवताप्रापितं प्राग्रं श्लाघ्यमहैचत्वमाप्तवान् ॥ ६९ ॥

स भक्तिशीलः स्वगुरोरग्रे विग्रहमत्यजत् ।
तं दृष्ट्वा देवता तच्च प्रणिधानमथाकरोत् ॥ ७० ॥

यथायं काश्यपस्याग्रे सुकृती परिनिर्वृतः ।
तथाहमपि भूयासं गुरोरग्रेऽग्रगामिनौ ॥ ७१ ॥

सा देवता सुभद्रोऽयं ममाग्रे त्यक्तविग्रहः ।
तेन अद्वाविशुद्धेन प्रणिधानेन सत्कृतः ॥ ७२ ॥

ककुत्सन्दस्य शास्तुश्च पश्चिमे शयने पुरा ।
प्राप्ताहृत्यदमालोक्य मुनीनां शतपञ्चकम् ॥ ७३ ॥

དགྲ་བཅོམ་ནིས་ཐོབ་གྲས་པ་ཡིས། རྩོན་དུ་ལུས་བཏང་མཐོང་གྱུར་ནས།
ནམ་པ་དེ་ལྟའི་སྒྲིན་ལམ་གྱིས། དེ་ཉིད་རབ་བཟང་ཉིད་དུ་གྱུར། 74

ལུས་ལ་རང་བཞིན་གྱིས་སྦྱིས་པ། མཐུར་ཐུག་ཉི་བའི་གདུང་བ་འདི།
བཟོད་པར་བྱེད་ཅིང་བདག་གིས་དེ། གདུང་བ་མེད་པའི་གནས་སུ་བཞོད། 75

དེ་ནི་མི་བདག་ཚངས་བྱིན་དང་། བདག་ཀྱང་དྲར་གྱུར་ཐེ་ཚོས་ལ།
བདག་ནི་རྒྱ་མ་འལ་བས་ཀྱང་། དེ་ནི་དགྲ་ཡིས་བཅོམ་པ་བསྒྲལ། 76

ཀླུ་ཀྱུ་ལྟའི་ནགས་སུ་སྒྲེན། ང་ནི་རི་དགས་ཁྱུ་བདག་གྱུར།
རབ་བཟང་ཁྱུ་ཡི་ནང་ནས་ནི། བདག་གི་ཇེས་འབྲང་རི་དགས་གྱུར། 77

ནགས་སུ་ས་བདག་ཀྱང་ཉི། རྩོན་ལ་འདས་པས་བཀག་གྱུར་ཏེ།
ཅུ་མུང་ངོགས་སུ་རི་དགས་ནམས། སྒྲག་ཅིང་དགའ་བ་མེད་པར་གྱུར། 78

དེ་ནས་ཅུ་མུང་ནང་དུ་ནི། གཡོ་མེད་བདག་གིས་རབ་དུ་བབས།
བདག་གི་རྒྱབ་དུ་རྒྱང་བཞོད་པས། རི་དགས་འཇིགས་པ་དེ་དག་བསྒྲལ། 79

དེ་དག་མིག་པ་བཞོད་པས་བདག། ཉམས་ཤིང་འཆི་བ་འདོད་གྱུར་ཆོ།
རི་དགས་དེ་ཉིད་གཅིག་གྱུ་ནི། དེ་ཆོ་རྒྱལ་ནིང་འོངས་པར་གྱུར། 80

སྒྲག་པས་ཉིན་པ་དེ་དག་གིས། གདུང་བ་བཟོད་དཀའ་བ་ནགས་བྱས་ཏེ།
གྱུར་བར་སྦྱིང་ཇེས་ཡང་དག་བསྒྲལ། འཇུག་ངོགས་དེར་ནི་གི་བར་གྱུར། 81

स्वयं देवतयानीतं भक्त्याग्रे त्यक्तविग्रहम् ।
तद्विधप्रणिधानेन सैव याता सुभद्रताम् ॥ ७४ ॥

देहे स्वभावजामेतां पर्यन्तायतनां व्यथाम् ।
मया प्रसहमानेन निर्व्यथः प्रापितः पदम् ॥ ७५ ॥

ब्रह्मदत्तो नृपः सोऽभूदहमश्वश्च संशये ।
स मया शत्रुविचस्तम्किन्नान्द्रेणापि तारितः ॥ ७६ ॥

कन्यकुञ्जवने पूर्व्वमभवं मृगयूथपः ।
अभूत् सुभद्रश्च मृगो यूथमध्ये मृगानुगः ॥ ७७ ॥

मृगयाप्तेन संरुद्धे वने कर्णेन भूभुजा ।
चस्तानां तटिनीतीरे मृगाणां नागतिर्भवेत् ॥ ७८ ॥

अवतीर्य सरिन्मध्ये निश्चलेन मया ततः ।
मत्पृष्ठन्यस्तचरणस्ते भीतास्तारिता मृगाः ॥ ७९ ॥

तत्खुराघातदलिते याते मयि मुमूर्षुताम् ।
एकः स एव हरिणः स्रवन्नेवं तदाप्तवान् ॥ ८० ॥

तमहं चासतरलं व्यथां संस्तभ्य दुःसहाम् ।
तूर्णं सन्तार्य कारुण्यात् पुलिने निधनं गतः ॥ ८१ ॥

དེ་ཉིད་རབ་བཟང་དེ་རིང་ཡང་། གུང་བ་དང་བཅས་བདག་གིས་བསྐྱེད།
 ཅེས་གསུངས་པ་ཅོས་ལྷན་ནི་བ་ལ། མངོན་གྲོགས་མི་གསུང་ཉིད་ལ་བདེན། 82

དག་སྒྲིང་ནམས་ཀྱི་རབ་དགའ་ཡང་། དག་བ་ཐོབ་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 བྱས་པས་མཉེན་གཤིན་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་རབ་དུ་གསུངས། 83

ལྷན་པ་འོད་སྤངས་དག་གི་ནི། དག་བསྐྱེད་ལྷོ་བཟང་ཞེས་བྱ་བ།
 དེ་ཡི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱེད་བཞགས་ནི། ཡོངས་རྫོགས་ཐོབ་ཅིང་ལྷོ་གནས་གུར། 84

དེ་ཡི་རྒྱུ་ཟེའི་ཚོགས་ཀྱི་མཆོག། ལྷ་དབངས་མཁས་པ་མཐོང་གུར་ནས།
 རྒྱུ་ཟེའི་བདག་པོ་ཉིད་ཀྱི་ནི། ཆེད་དུ་སྒྲོན་ལས་རབ་དུ་བསྐྱེདས། 85

དེ་ནི་སྒྲོན་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱིས། རབ་དགའ་ཉིད་དུ་ཉི་བར་གུར།
 བསྐྱེད་པའི་གནས་ནི་ཡོངས་བཟང་ནས། འདུལ་བའི་ཆོས་ནི་ཡང་དག་ཐོབ། 86

རབ་བཟང་རབ་དགའ་འདི་དག་ནི། བདག་གིས་དག་བ་ལྷན་པར་བྱས།
 གཤམ་གྱི་མངོན་འདོད་བྱས་པ་ལ། ཀྱན་དུ་བདག་ནི་བདུང་བ་མེད། 87

གྲོང་ཁྱིམ་མཆོད་འོས་ཞེས་བྱ་བ། མཐོང་རིས་དག་དང་མཆོངས་པར་ནི།
 མི་བདག་དཔལ་ལྷན་བབྱ་བྱིན་བཞིན། རྣམ་པར་རྒྱལ་བ་ཞེས་པ་བྱུང་། 88

པམོད་ནམས་ལ་ནི་རབ་བཞུགས་དེ་ནི། ཆོས་ལས་རྫོགས་སྤྱུ་འབྲང་བ་ཡི།
 གྲོང་བ་མཐོང་རིས་བཟོད་ནམས་གྱིས། ལྷ་ཡི་ས་གནི་ཡོངས་པར་གུར། 89

स एव सव्ययेनाद्य सुभद्रस्तारितो मया ।
इत्युक्त्वा भगवान् मौनं माललम्ब शमोन्मुखः ॥ ८२ ॥

भिक्षुभिः कुशलावाप्तौ सुप्रियस्यापि कारणम् ।
पृष्टः प्रोवाच सर्व्वज्ञः शनैः प्रणयिवत्सलः ॥ ८३ ॥

काश्यपस्य सुधीर्नाम शास्त्ररासौदुपासकः ।
तत्प्रसादात्तपय्याप्तशिष्टापदप्रसन्नधीः ॥ ८४ ॥

स दृष्ट्वा गीतिकुशलं गान्धर्व्विकगणोत्तमम् ।
प्रणिधानं प्रविद्धे गन्धर्व्वीधिपतिं प्रति ॥ ८५ ॥

स तेन प्रणिधानेन सुप्रियत्वमुपागतः ।
संप्राप्तधर्म्व्विनयः शिष्टापदपरिग्रहात् ॥ ८६ ॥

सुभद्रसुप्रियावेतौ कृतौ कुशलिनौ मया ।
पराभिमतकृत्येषु निर्व्व्याः सर्व्वथा वयम् ॥ ८७ ॥

अजितोदयसंज्ञेऽभून्नगरे स्वर्गसन्निभे ।
शतक्रतुरिव श्रीमान् विजयन्ताभिधो नृपः ॥ ८८ ॥

तस्य पुण्यप्रवृत्तस्य धर्म्यमार्गानुयायिभिः ।
व्रजद्विस्त्रिदिवं पौरैः पूरिताः सुरभूमयः ॥ ८९ ॥

ཀྱལ་པོ་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཐུས། མི་ཡི་མཐོ་རིས་ཀྱན་གང་བ།
མཐོང་ནས་ལྷ་ཡི་དབང་པོ་ཡིས། སྤྱིང་སྟོབས་ཤེས་འདོད་སྤྱོད་བ་བྱས། 90

དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་གྱིས་སྤྲུལ་པའི། མཆས་ཅན་གདུག་པས་ས་ཡི་བདག།
དེ་ལ་ལུས་ནི་བཅད་པ་ཡི། ཤ་དང་ཁྲག་དག་རབ་དུ་སྤྲངས། 91

མི་བདག་སློ་གྲོས་རྣམ་འགྱུར་མེད། དེ་ཡི་མངོན་འདོད་ཅུས་པའི་ལྷ་ག།
དེ་དག་རྣམས་ལ་བྱིན་ནས་ནི། བསམ་པ་ཆེན་པོས་སྟོན་ལས་བཟུང་བ། 92

ལུས་ཀྱི་སྟོན་པའི་བསོད་ནམས་འདས། ལུས་ཅན་རྣམས་ནི་བསྐྲུལ་པའི་སྤྱད།
སྤྱོད་མེད་ཡང་དག་ཆོགས་པ་ཡི། བྱང་ཅུབ་ཆེན་པོ་ཐོབ་པ་ཤོག། 93

དེ་ནས་བརྒྱ་བྱིན་དེར་སྟོགས་སྦྱས། ཀྱལ་པོ་རབ་གདུང་བྱིད་ཀྱིས་ནི།
ལུས་ནི་རབ་དུ་བྱིན་པ་ལ། རྣམ་འགྱུར་བྱུང་ངམ་བདེན་པར་སྟོས། 94

ཞེས་པ་ལྷ་ཡི་དབང་པོས་དྲིས། སྤྱོད་བ་ཆོགས་པས་རབ་བསྐྱེད་པ།
དགའ་བས་མིག་ནི་རབ་རྒྱས་པས། མི་ཡི་དབང་པོ་དེ་ལ་སྤྲུས། 95

གལ་ཏེ་བདག་ནི་གདུང་བ་ན། རྣམ་འགྱུར་མེད་ན་བདན་པ་དེས།
བདག་གི་ལུས་འདི་མ་བསོས་ཤིང་། མཛེས་ལུན་རྣལ་དུ་གནས་གུར་ཅིང་། 96

ཅས་པ་རབ་དུ་བཞེད་ཅམ་གྱིས། དེ་ལུས་རབ་མཛེས་རྣལ་གནས་གུར།
སྟོན་དང་རྣམ་པར་བྱལ་བ་ཡི། རྒྱ་སྐར་བདག་པོའི་གཞུགས་བཞིན་ནོ། 97

राज्ञः पुण्यानुभावेन स्वर्गमापूरितं नरैः ।
दृष्ट्वा युक्तिं चकारास्य सत्त्वं ज्ञातुं सुरेश्वरः ॥ ६० ॥

ततस्तन्निर्मिताः क्रूरसत्त्वास्तं पृथिवीपतिम् ।
मांसं शरीरनिष्कृतं रुधिरञ्च ययाचिरे ॥ ६१ ॥

निर्विकारमतिस्तेभ्यः स दत्त्वाभिमतं नृपः ।
अस्थिशेषं प्रविदधे प्रणिधानं महायशाः ॥ ६२ ॥

शरीरदानपुण्येन तारणाय शरीरिणाम् ।
एतेनानुत्तरां सम्यक्सम्बोधिं महं मामुयाम् ॥ ६३ ॥

जचे शक्रस्तमेत्याथ राजन् प्रव्यथितस्य ते ।
अपि देहप्रदानेऽभूद्विकारः सत्यमुच्यताम् ॥ ६४ ॥

इति पृष्टः सुरेन्द्रेण नरेन्द्रस्तमभाषत ।
अर्थिसंपूरणोद्भूतप्रहर्षोत्फुल्ललोचनः ॥ ६५ ॥

व्यथायां निर्विकारोऽहं यदि सत्येन तेन ते ।
संरूढव्रणसच्छायः स्वस्थ एवास्तु विग्रहः ॥ ६६ ॥

इत्युदीरितमात्रेण कान्तं स्वस्थमभूद्वपुः ।
तस्य मेघविनिर्मुक्तं विम्बं तारापतेरिव ॥ ६७ ॥

མི་བདག་ནམ་རྒྱལ་དེ་ཉིད་ང་། གཞན་གྱི་དོན་ལ་གདུང་བ་མེད།

ཅེས་པ་བརྗོད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་སྤྲོན་ལྷན་འགྱུར། 98

འཕྲལ་ལ་རི་བོ་བསྐྱོད་པས་བསྐྱུངས་པའི་ཉོན་མོངས་གཟེར་མ་དེ་དང་དེ།

ལྷ་ཚོགས་ཆེད་དུ་བདུད་ཅིའི་ཚུ་གཏོར་བསམ་པ་ཆེན་པོས་བརྗོད་པར་བྱེད།

དེ་མེད་ཡིད་ལྷན་ལུས་ནི་གཞོད་པ་དང་བཅས་ཚོ་ཡང་ནམ་འགྱུར་མེད།

གཞན་ཕན་བསྐྱབ་པར་ཞེས་པ་ནམས་ལ་གདུང་བ་དག་ཀྱང་བདེ་བར་སྤྱོད། 99

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བརྗོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་རབ་བཟང་གི་དྲོགས་པ་

བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་པའོ།

विजयन्तो नृपः सोऽहं परकायेषु निर्व्यथः ।

इत्युक्त्वा भगवान् ध्याननिलीननयनोऽभवत् ॥ ६८ ॥

अचलचलनैर्मन्यक्लेशच्छटा ममृताम्बुधिः

सुरगणकृते तां तां सेहे प्रसह्य महाशयः ।

विमलमनसां कायापायक्षणेऽप्यविकारिणाम्

परहितविधौ सन्नद्धानां व्यथापि सुखायते ॥ ६९ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

सुभद्रावदानमशीतितमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག།

ལེགས་མོས་ཞིང་ལ་རབ་ཉུང་གང་བཏབ་དང་།

བྱས་ཤིས་དག་ལ་པན་པ་གང་བྱས་དང་།

ཡོན་ཏན་དག་གིས་མཐོལ་གང་བྱིན་པ།

དེ་ནི་ལ་མ་སྟོང་ཤལ་འཕེལ་བར་འགྱུར་༥

1

ལེགས་ལྡན་གཉན་ཡོད་ཀྱལ་བྱེད་ཀྱི། ཚལ་དུ་བཅོམ་ལྡན་ཀྱལ་བས་སྟོན།

གཏས་གྱི་ཞར་ལ་ཉར་འདུས་པའི། དག་སྟོང་ཚྲགས་ལ་བཀའ་སྩལ་བ༥

2

གང་ཞིག་རང་གིས་སྤྱད་འོས་པ། དེ་དག་ཐམས་ཅད་འབྲས་བྱ་བལ།

འཇིག་རྟེན་དུ་ནི་དག་བཅོམ་ལ། གང་སྤལ་དེ་ཉིད་འབྲས་བྱར་ལྡན༥

3

དས་པའི་སྟོད་ལ་ཡོན་ཉིད་ཀྱིས། ཡོན་ནི་རབ་དུ་སྤལ་བ་དག།

དང་པའི་གྲོགས་བཞིན་མི་ཟད་པས། ཡོན་ཏན་གངས་མེད་ལྡན་པར་གྱུར༥

4

གྲོང་བྱིར་པ་ཇ་ལི་བྱ་འདི། ཚོང་པ་ཙ་རྣམ་དོན་གཉིར་སྟོན།

གཟིངས་ཆེན་དག་ལ་ཞོན་ནས་ནི། ཙ་རྣམ་གྲིང་དུ་སྟོན་པར་གྱུར༥

5

དེ་ནས་ཙ་རྣམ་ས་མཆོག་སོགས། གྲངས་ནས་དགའ་བས་དེ་དག་ནམས།

དེ་ལས་སྟོར་ནི་ལོག་གྱུར་དེ། རྒྱ་གཏེར་ཆེན་པོའི་དབུས་སུ་སྟོན༥

6

एकाशीतितमः पञ्चवः ।

श्लेचे सुकृष्टेऽल्पतरं यदुप्तं
कृतं कृतज्ञस्य हिताय यच्च ।
समर्पितं यच्च गुणोन्नताय
शाखासहस्रै स्तदुपैति वृद्धिम् ॥ १ ॥

आवस्थ्यां भगवान् भव्ये पुरा जेतवने जिनः ।
कथाप्रबन्धोपगतं भिक्षुसङ्घं मभाषत ॥ २ ॥

विफलं सर्व्वमेवैतत् स्वभोगाय यदर्ज्यते ।
तदेव सफलं लोके यत्समर्पितमर्हते ॥ ३ ॥

दक्षिणा दक्षिणतया सत्याचप्रतिपादिता ।
असङ्ख्यगुणतामेति सत्सङ्गतिरिवाक्षया ॥ ४ ॥

पुरा पाटलिपुत्रीया वणिजश्चन्दनार्थिनः ।
महाप्रवहणारूढाश्चन्दनद्वीपमाययुः ॥ ५ ॥

गोशीर्षचन्दनचयं समादाय ततस्ततः ।
हृष्टाः प्रतिनिवृत्तास्ते प्रापुर्मैथुनं महोदधेः ॥ ६ ॥

གྲུ་ཆེ་དུས་མིན་རྒྱུ་འཕྲུལ་གྱིས། བསྐྱོད་པའི་བ་རྒྱབས་སྒྲོབས་གྱིས་དེར།
དུས་གྱི་ཅི་དགའ་གཡོ་བ་ཡིས། གཟིངས་ནི་བསྐྱུལ་བ་མེད་པར་གྱུར། 7

སྒྲོབ་པ་དོན་གཉིས་ཚོང་པའི་ཚོགས། ལྷ་ལ་བསྐྱོད་པ་བྱེད་པའི་ཚོ།
དོན་མཐུན་ཡིད་ལ་རེ་བ་དང་། ལྷ་ན་ཅིག་གཟིངས་ནི་ཞིག་པར་གྱུར། 8

མི་བཟང་སྒོག་ལ་ཐེ་ཚོས་དེར། དོན་མཐུན་འབྲེན་པ་བསོད་ནམས་སྒྲེ།
ཞེས་པ་འདར་བ་དང་བཅས་པས། ཡོངས་སུ་བསྐྱོབ་པ་རབ་དུ་བསམས། 9

བདག་གི་བྱིས་དང་ཉི་བ་ན། དགོ་བསྐྱེན་ཚོས་གྱི་བྱང་རྒྱབ་ཡོད།
དེ་ནི་ཉོན་མོངས་དུས་དགའ་དུ། སྒྲོན་པ་སྒྲུ་ཡི་མཚོག་ཉིད་བསྐྱོད། 10

ཅས་པ་ཡིད་གྱིས་རབ་བསམས་ནས། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྒྲུབས་སོང་སྒྲེ།
དེད་དཔོན་མཆོ་མ་དང་བཅས་པས། འཛིགས་ཤིང་ངལ་བས་ཐེབ་ཐེབ་སྒྲུས། 11

རྫོགས་པའི་སངས་རྒྱས་སྒྲུ་ཡི་མཚོག། དགོ་བ་ཡི་ནི་དཔག་བསམ་ཤིང་།
ཉོན་མོངས་ཅན་ཀུན་བདེ་མཆོད་པ། དགྲ་བཅོས་ཆེ་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ། 12

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བཞེད་པའི་ཚོ། འཕྲལ་ལ་སྒྲུ་མཚོ་དེ་ལྷ་འོངས་ཏེ།
དོན་མཐུན་སྒོག་ནི་སྒྲུར་བྱང་ཉམས། རྒྱ་གཏིར་གྱི་ནི་དོགས་སུ་བསྒྲུལ། 13

འཛིགས་ཆེན་དེ་ལས་གྲོལ་གྱུར་པ། དེ་དག་རང་གི་ཡུལ་དུ་ཕྱིན།
སྒྲུ་ཡི་མཚོག་ལ་ཐུག་བྱེད་ལ། དུས་ཀུན་དུ་ནི་ཆགས་པར་གྱུར། 14

विपुलाकालवातालीवलितोर्मिबलैरभूत् ।
तत्र प्रवहणं कालदोलाकेलिविशृङ्खलम् ॥ ७ ॥

चाणार्थिनि वणिकृचके त्रिदशस्तोत्रकारिणि ।
अभज्यत प्रवहणं सहसार्थमनोरथम् ॥ ८ ॥

पुण्यसेनाभिधस्तत्र विषमे प्राणसंशये ।
अचिन्तयत् परिचाणं साकम्पः सार्थनायकः ॥ ९ ॥

अस्ति मद्देश्मनिकटे घर्म्मबोधिरूपासकः ।
हेतूत्तमं क्लेशकाले स्तौति शास्त्रारमेव सः ॥ १० ॥

इति सच्चिन्त्य मनसा तमेव शरणं गतः ।
ऊचे सार्थपतिः सास्रः साध्वसायासगद्गदः ॥ ११ ॥

हेतूत्तमाय महते संवृद्धायार्हते नमः ।
कल्याणकल्पवृक्षाय सकलक्लेशशर्म्मणे ॥ १२ ॥

इत्युक्ते तेन सहसा समभ्येत्याग्निदेवता ।
सार्थं प्रत्यागतप्राणं चिक्षेप जलधेस्तटे ॥ १३ ॥

तस्मान् महाभयान्मुक्ता स्ते स्वदेशमुपागताः ।
हेतूत्तमनमस्कारनिरताः सर्व्वदाभवन् ॥ १४ ॥

གནས་སྐབས་དེར་ནི་སྟོན་པ་དག། རྒྱ་ཡི་མཚོག་གི་སྐྱུ་ལ་ནི།
ལས་ཀྱི་རྣམས་མ་འགའ་ཡི་རིམས། རྒྱལ་པོའི་གཏུང་བ་གནས་པར་གྱུར། 15

གང་དག་གཞིགས་པ་སྤིང་པའི་འཛིགས་པ་ཆེན་པོའི་སྟོན་གྱིས་ནི།
འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ལེགས་པར་བསོས་པ་ཉིད་ནི་བསྐྱབས་མཛད་པ།
དེ་དག་གིས་ཀྱང་རང་ལས་འབྲི་ཤིང་བྱད་པར་ཆགས་པའི།
རྣམས་མ་རྣམས་པར་གནས་ཤིང་ཆགས་པ་དག་ནི་བཏོང་མི་འགྱུར། 16

དེ་ཡི་རྒྱལ་པོར་གཏུང་བ་ནི། ཞེ་སྤྲད་ཅན་ས་མཚོག་དག།
རྒྱལ་པོ་རྒྱ་བ་སྤང་ཞེས་པས། ཐམས་ཅད་ཀྱི་བཅའ་བར་བཅུམས། 17

ས་བདག་གིས་ནི་འབྲུམ་སྤྲུག་བཞིས། དེད་དཔོན་དེ་ལ་དོན་ཏུ་གཉིར།
ཅན་ས་མཚོག་ས་ལ་ནི། ཉིད་དཀའ་སྤིང་གཅིག་བྱིན་མ་གྱུར། 18

དེད་དཔོན་རང་ཉིད་མངོན་སྟོགས་ཏེ། རྟན་པ་ཅས་གྱིས་པན་མཛད་པ།
སྟོན་པའི་སྐྱུ་ལ་ཅན་གྱིས། གྲུས་པ་ཡིས་ནི་བྱགས་པ་བྱས། 19

དོ་ཤལ་དང་ནི་ཁ་བའི་ཚོགས། རྒྱ་བ་བསེལ་བ་དམན་བྱེད་པ།
གྲགས་པ་ལྟར་དཀར་ཅན་དེས། རྒྱལ་བ་ནལ་ཏུ་གནས་པར་གྱུར། 20

དེ་ཡིས་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་ནི། དཔལ་དང་རྣམས་པ་བསོད་ནམས་སྟེ།
རྒྱ་བའི་འོད་དང་ཡན་ལག་ཀྱན། མད་བྱང་དེ་བཟང་རྣམས་པར་གྱུར། 21

तस्मिन्नवसरे शास्तुः कर्मशेषेण केनचित् ।
गात्रे हेतूत्तमस्याभूत् तीव्रतापस्थितिज्वरः ॥ १५ ॥

ये स्वस्थतां भवमहाभयभेषजेन
कुर्वन्ति सर्वजगतामवलोकनेन ।
तेऽपि प्रसक्तनिजकर्मलताविशेषे
शेषाधिवासकलनां न परित्यजन्ति ॥ १६ ॥

गोशौर्षचन्दनं तस्य तीव्रसन्तापशान्तये ।
राजा चन्द्रावलोकास्थः सर्व्वचान्द्रेष्टुमाययौ ॥ १७ ॥

लक्ष्मै श्रुतुभिं भूपेन स सार्धपतिरर्थितः ।
गोशौर्षचन्दनमलं न ददौ भुवि दुर्लभम् ॥ १८ ॥

भक्त्या स्वयं समभ्येत्य स्मृतिमाचोपकारिणः ।
शास्तुः सार्धपतिश्चक्रे वपुश्चन्दनचर्चितम् ॥ १९ ॥

तेन हारतुषारौघशशिशैत्योपहासिना ।
स्वस्थः स्वकीर्तिशुद्धेण चन्दनेनाभवज्जिनः ॥ २० ॥

तेन पुण्यानुभावेन पुण्यसेनः शशिप्रभः ।
श्रीमान् बभूव सर्वाङ्गप्रोद्भूताद्भुतसौरभः ॥ २१ ॥

དེ་ཡི་ཅན་རིན་ཅེན་སོགས། གྲུ་མཚོ་ཅུ་ལ་གང་ལྟོང་བ།

དེ་དག་ཐམས་ཅད་རང་བྱིས་དང་། ཉེ་བར་ཁྲོན་པའི་ནང་ནས་བྱུང་། 22

ཚོང་པ་ནམས་ལ་ཅན་སོགས། རང་རང་དག་ལ་དེས་བྱིན་ནས།

ཐམས་དང་རིན་ཅེན་གོས་ནམས་ཀྱིས། ཁྲིམ་དུ་དག་སྒྲོང་དག་འདུན་མཚོད་། 23

དེ་ནས་དེད་དཔོན་དག་གིས་ནི། མཚོག་གི་སྐྱུ་ཡིས་བརྒྱན་པའི་དཔལ།

མཐོང་ནས་མངོན་དུ་ཉར་གནས་ཀྱིས། དེ་ཡིས་ལེགས་བྱས་གྲུལ་ལ་རྒྱས་། 24

དེ་ནས་བཅོམ་ལྷན་གྱུ་ཡི་མཚོག། འཇུག་དང་བཅས་པས་དེ་ལ་གསུངས།

དེད་དཔོན་གྱིས་ནི་ཅན་གྱིས། བྱས་ལ་བྱགས་པས་དཔལ་འབྱོར་ཐོབ། 25

བསོད་ནམས་སྒྲེ་ནི་ལེགས་བྱས་ཀྱི། ངང་ཅུལ་དག་གིས་ལས་དེ་བྱས།

བདུ་ཙ་ཉིད་ནི་རབ་ཐོབ་པ། གང་གི་འདི་དག་ཆ་ཡི་ཐོགས། 26

དག་བའི་ཙ་བ་སྒྲིན་པ་ན། སྒྲེ་བ་ཐ་མ་དག་ལ་འདི།

རབ་བྱུང་སྒྲེ་མེད་ཡང་དག་པར། རྒྱལ་པའི་བྱང་ཅུབ་ཐོབ་པར་འགྱུར་། 27

བསོད་ནམས་དག་གི་ཅན་གྱིང་། ཡངས་པ་ཡི་ནི་ཙ་བར་འདི།

ཅན་དཔལ་ཞེས་གྲགས་པ་ཡི། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར་། 28

དེ་སྐད་བཅོམ་ལྷན་གྱུ་ཡི་མཚོག། ཡེ་ཤེས་སྐྱུན་དང་ལྷན་པས་གསུངས།

ཞེས་པ་ཤ་ཀྱ་ཐུབ་པ་ཡིས། གསུངས་ཚེ་དག་སྒྲོང་ཡ་མཚན་གྱུར་། 29

तस्य चन्दनरक्तादि च्युतं यत्सागराम्भसि ।
तत्सर्वं स्वगृहोपान्तकूपमध्यात् समुद्गतम् ॥ २२ ॥

निजं निजं स मत्त्वा च वणिजां चन्दनादिकम् ।
भोज्यरत्नाम्बरैर्गेहे भिक्षुसङ्घमपूजयत् ॥ २३ ॥

अथ सार्धपतेर्दिव्यप्रभावाभरणां श्रियम् ।
दृष्टोपस्थापकेनाग्रे पृष्टस्तत्सुकृतं जिनः ॥ २४ ॥

हेतूत्तमोऽथ भगवान् सस्मित स्तमभाषत ।
प्राप्ता श्रीः सार्धवाहेन लिम्पता चन्दनेन माम् ॥ २५ ॥

कृतं सुकृतशीलेन पुण्यसेनेन कर्म तत् ।
अमृतत्वमवाप्तस्य यस्यैता लेशविलुषः ॥ २६ ॥

पाके कुशलमूलानामेष जन्मनि पश्चिमे ।
प्रव्रज्यानुत्तरां सम्यक्सम्बोधिं समवाप्स्यति ॥ २७ ॥

चन्दनश्रीरिति ख्यातः पुण्यचन्दनशाखिनः ।
एवं मूले विशालस्य भविष्यति तथागतः ॥ २८ ॥

इति हेतूत्तमः प्राह भगवान् ज्ञानलोचनः ।
इत्युक्ते शाक्यमुनिना भिक्षवो विस्मयं ययुः ॥ २९ ॥

ལེགས་བྱས་ཅན་གྱི་དད་པའི་སྤྱན་པའི་ཆ་ཡི་ཁྱ་

གྲུ་ལོ་འདབ་བརྒྱ་ཡིས་འཕེལ།

དགྲ་བཅོས་ཞིང་ལ་ཡང་དག་བདབ་པ་ཡོངས་སུ་

སྤྱན་ཚོ་ཆགས་བྲལ་སྤྱན་ཚོགས་འབྲས།

གང་ལ་སྐབས་གསུམ་བདག་པོ་དྲི་མེད་གཏུགས་ཅན་

དར་ཞིང་བསོད་ནམས་དྲི་ཡིས་གྲུགས།

རབ་དགའི་གྲོགས་པོ་སྤྱན་ཚོགས་འདི་དག་མེ་དོག་

གསར་པ་ཉིད་དུ་རབ་དུ་གྲུས། 30

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་

པ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་རྒྱུད་མཚོག་གི་དོགས་པ་བརྗོད་

པའི་ཡལ་འདབ་ཕྱེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཅིག་པའོ།

अर्हत्क्षेत्रसमर्पणात् परिणतौ वैराग्यलक्ष्मीफलः
 अद्वादानकणाङ्कुरः सुकृतिनां शाखाशतैर्वर्द्धते ।
 यस्यैता स्त्रिदशाधिपत्यविशदच्छत्रोदयाः सम्पदः
 पुण्यामोदमदप्रमोदसुहृदः प्रत्यग्रपुष्पोद्भवाः ॥ ३० ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 हेतूत्तमावदानमेकाशीतितमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཉིས་པ།

འཛིག་རིན་པ་རེལ་སྒོ་ལྷན་དོན་མེད་བྱ་ལ་ཆགས་པ་ཅི་སྤྲད་སྐྱབ།
བསོད་ནམས་གང་རིགས་དེ་ནི་རང་གིས་བྱས་དེ་གཞན་གྱིས་བྱས་པ་སྤྱོད་མ་ཡིན།
གང་གིས་སྤྲིག་པའི་ལས་རྣམས་མ་ལུས་རིགས་ནི་རྣམ་པར་སྤྱང་ཞིང་བཞིན་
དམན་ཉམས་བྱེད་པ།
དེ་དག་མཚུངས་མེད་གཏུག་པའི་བྱ་བ་ལ་མཁས་བྱ་ནི་འགའ་ཡི་རྣམ་པ་
བསྐྱབས། ॥ 1

མཉན་ཡོད་དུ་སྤོན་བྱིས་གྱི་བདག། ཐོས་པའི་གོ་ཆ་དག་གིས་ནི།
རྒྱང་མ་གྱུལ་བའི་སྤེལ་བ། སྤྲོད་པའི་གོ་ཆ་ཞེས་པ་བྱུང་། ॥ 2

དལ་བྱ་དལ་བྱས་བྱིས་པ་དེ། ཁྱི་ཕྱག་དེ་དག་གིས་བསྐྱེད་དེ།
རིགས་བརྒྱད་ཁྱད་འཕགས་ཁྱད་པར་གྱིས། དེ་བ་རྣམ་པར་འགོད་པ་བྱས། ॥ 3

དུས་ཀྱི་པ་ནི་དུས་དབང་དུ། སོང་ཚེ་སྤྲོད་པའི་གོ་ཆ་ནི།
མཛེས་ཤིང་སྤོངས་བས་གཟེར་བ་ཡི། མ་ཡིས་བསྐྱེད་བསྤྲོངས་བསྐྱངས་
པར་བྱུང་། ॥ 4

བྱིས་མཚོས་གོགས་པོ་དག་དང་ནི། ལྷན་ཅིག་ཅེ་ཞིང་མ་བཟུམས་པ།
ལས་ཚོ་དག་ལ་གནས་པ་དེ། གཉིས་འབྱུང་ལྷགས་ཀྱི་མེད་བཞིན་འབྱས། ॥ 5

ལག་འགྲོ་བྱ་ལས་ནས་བགོད་དེ། དཔའ་བ་ཡི་ནི་བྱད་མེད་དག།
མཛོས་པ་ཞེས་པ་ཁང་བཟང་གི། ཅེ་མོ་དག་ན་གནས་པ་མཐོང་། ॥ 6

दृशीतितमः पल्लवः ।

लोकः किं परलोकधीः प्रकुरुते पुत्राय मिथ्यास्पृहाम्
तत्पुण्यं क्रियते स्वयं यदुचितं नान्यैः कृतं भुज्यते ।
पुत्रस्तद्विदधाति कश्चिदसमक्रूरक्रियाकोविदः
पापाद् येन निपातभग्नवदनः सौदत्यशेषान्वयः ॥ १ ॥

पुराभवद् गृहपतेः श्रावस्थां श्रुतवर्म्मणः ।
जायायां जयसेनायां भववर्म्माभिधः सुतः ॥ २ ॥

तौ दम्पती शिशौ तस्मिन् वर्द्धमाने शनैः शनैः ।
वंशोत्कर्षविशेषाशाविनिवेशं प्रचक्रतुः ॥ ३ ॥

कालेन कालवशगे जनके भववर्म्मणः ।
जननी स्नेहमोहार्त्ता संवर्द्धनपराभवत् ॥ ४ ॥

प्रातिवेश्यवयस्येन सह लीलाविश्रुङ्खलः ।
यौवनस्थः स बभ्राम निरङ्कुश इव द्विपः ॥ ५ ॥

व्रजन्तं राजमार्गेण भुजङ्गसुभटाङ्गना ।
ददर्श सुन्दरौ नाम तं हर्म्यशिखरस्थिता ॥ ६ ॥

མངོན་པར་མྱོད་དང་ཐུན་པ་དེས། འཛོལ་ཞིག་ཐུན་ལ་ནམ་པར་བརྟམ།
བཞིན་འཛུམ་མ་དེས་དེ་ཡིས་ནི། སྤྱི་བར་མེ་དྲག་འཕྱིང་བ་འཕངས། 7

བྱས་མཚོས་དེ་ཡིས་དེ་དག་གིས། བསམ་པ་ནམ་འཕྲུལ་དང་བཅས་པ།
མཐོང་ནས་ཡོངས་སྤྱོད་གོ་བྱེད་པའི། བད་ནམས་ཐམས་ཅད་རིག་པར་གྱུར། 8

གོགས་ལ་མཛའ་བས་ཆགས་གྱུར་ཅིང་། གཞོད་པ་འབྱུང་བར་དོགས་པ་ཡིས།
འཛིགས་པ་དེ་ནི་སོང་གྱུར་ནས། མྱོད་པའི་གོ་ཆའི་མ་ལ་སྦྱས། 9

བྱོད་ཀྱིས་བྱ་དང་དཔའ་བོ་ཡི། བྱད་མེད་གསལ་བའི་བད་དག་བྱས།
མཚན་མོ་ནམ་པར་མ་ཏུལ་བ། དམན་མིན་གྱུ་ཞིང་འགྲོ་བར་འབྱུར། 10

མི་ཡི་རི་དགས་འཁོར་བ་སྤྲུག་བསྐྱལ་ནགས་ཆལ་འདིར་ནི་གྱུ་བྱེད་ཅིང་།
མཚོག་ཏུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱིས་འབྲུགས་མ་ལུས་བདེ་བའི་རྩ་ལ་ཆགས་གྱུར་ནམས།
འཛིག་པའི་བྱ་བ་དང་ཐུན་ཐོན་པ་ཞགས་པ་དག་ཏུ་ལྷུང་འབྱུར་དེ།
མཐུག་ཏུ་དུག་ཐུན་རྩོམ་མཚོན་ནམས་དག་གིས་བརྒྱབ་པ་ཐོབ་པར་འབྱུར། 11

གཡོ་བའི་བསམ་པ་དང་ཐུན་ཞིང་། དེ་ཞིག་ཉིན་པར་བདག་གིས་བསྐྱུང་།
མཚན་མོ་བྱོད་ཀྱིས་བསྐྱུང་བར་བྱ། ཞེས་པ་བཞིན་ནས་གོགས་པོ་སོང་། 12

དེ་ནས་བྱིས་ནང་དུ་ཉལ་བ། སྒོ་བྱ་ཉལ་བའི་མ་ཡིས་ནི།
མཚན་མོར་བ་དུ་སད་བཞིན་དུ། ཀུན་དུ་བསྐྱུང་བ་ལ་ཆགས་གྱུར། 13

सा तेन साभिलाषेण सविलासं विलोकिता ।
उत्ससर्ज स्मरसखीं तन्मूर्द्धा कुसुमस्रजम् ॥ ७ ॥

तयोः सविभ्रमाकृतं स दृष्ट्वा प्रातिवेशिकः ।
सम्भोगसूचकं सर्व्वं स सङ्केत ममन्यत ॥ ८ ॥

स गत्वा चकितः प्राह जननीं भवशर्म्माणः ।
सुहृदः स्नेहसंसक्तः शङ्कमानः पराभवम् ॥ ९ ॥

पुत्रस्ते कृतसङ्केतः स्पष्टं सुभटयोषिता ।
रजन्यामविनीतोऽद्य स्वरचारौ गमिष्यति ॥ १० ॥

चरन्तः संसारव्यसनगहनेऽस्मिन्नरमृगा
मृशं भोगव्यग्रा निखिलसुखशस्यप्रणयिनः ।
विनाशव्यापारस्मरशवरपाशे निपतिता
लभन्ते पर्य्यन्ते विषयशितशस्त्रैर्विशसनम् ॥ ११ ॥

वासरे रक्षितस्तावन्मयायं चपलाशयः ।
रक्षणीयस्त्वया राजा वित्युक्ता प्रययौ सुहृत् ॥ १२ ॥

अथान्तर्दृष्टसुप्तस्य पुत्रस्य द्वारशायिनी ।
माता निशि प्रबुद्धैव संरक्षणपराभवत् ॥ १३ ॥

ཅུ་ཡི་དག་བྱེད་ཟོལ་གྱིས་ནི། སྤྱིར་འབྱུང་ཉུ་བར་བྱེད་པ་ལ།
མཛེང་བས་སྤོངས་བའི་མ་ཡིས་ནི། སྤྱིར་ལ་འཕྱོན་བ་བྱིན་མ་གྱུར། 14

དེ་བསམས་ཀྱི་མ་དགའ་བ་ཡི། བྱད་མེད་རིན་ཅེན་དང་འགྲོགས་ལ།
གོགས་ནི་སྦྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡི། བདག་གི་མ་འདི་ཅི་ཡི་སྦྱལ། 15

རེ་ཞིག་སྐལ་བས་མ་ནི་བདག། ལང་ཚོ་ལྷན་ཞིང་འཚོ་བར་གྱུར།
བསོད་ནམས་མིན་པས་སྦྱལ་ནག་ནི། འཛིགས་བྱང་མ་ནི་བྱིས་ན་གནས། 16

གཉིད་དང་བྲལ་མ་འདི་ལ་ནི། གཤམ་ཏེ་བདག་གིས་འགོ་མས་སྤྱིན་ན།
འདི་ལ་འཕམ་མོ་འི་སྦྱ་བཛེད་ཀྱིས། སྦྱོ་བོ་རྣམས་ཀྱང་རབ་སད་གྱུར། 17

མཚན་མོ་པལ་ཆེ་ཡོངས་ཟད་ཅིང་། མཛེས་མ་རིང་ལ་བདག་ཅི་བྱེད།
སྐལ་བ་དམན་པ་བདག་ལ་ནི། སྐལ་བ་ཟང་མ་དེ་ཆེ་ལྟར་མོད། 18

ཁང་བ་ཟང་ནང་ཏུ་སོན་ཞིང་རྣམ་པར་བཟླ་བའི་རོ་ལས་བཞིན་གྱི་ཅུ་སྦྱེས་དུད།
རྣ་བའི་ཏུ་དྲ་ལ་ལྷུང་བར་གྱུར་བས་མིག་གི་མཛེས་པ་རྣ་བ་དག་ལ་ཕྱེར།
རྣ་གྱན་འོད་ཟེར་དག་གིས་འབྲས་པ་ཟུང་ལ་བ་དུའི་འབྲེང་བ་རྣམ་པར་འཛིན།
མཛེས་མ་དེ་ནི་ལེགས་ལྷན་དག་གིས་སྐལ་བ་རྣམས་ཀྱིས་སྦྱད་བྱ་འོས་ཅུ་འབྱུར། 19

དེ་ལྟར་བསམས་པས་གཟེར་ཞིང་སྒོ། ཡང་དང་ཡང་ཏུ་སྦྱོང་བྱེད་པ།
དེ་ལ་མ་ཡིས་འདི་ཉིད་ཏུ། གཙང་པ་མཛོད་ཅེས་རབ་དུ་སྦྱས། 20

वारिशौचापदेशेन याचमानस्य निर्गमम् ।
न निर्गन्तुं ददौ तस्य जननी स्नेहमोहिता ॥ १४ ॥

सोऽचिन्तयदहो रम्यरामारत्नसमागमे ।
केनेयं विघ्नजननी जननी मम निर्मिता ॥ १५ ॥

भाग्यैर्मे जनकस्तावद् यौवने निधनं गतः ।
इयन्त्वपुण्यैः कङ्काली कालव्याली गृहे स्थिता ॥ १६ ॥

गच्छाम्येनां समुलङ्घ्य निद्राविरहितां यदि ।
तदस्याः कलहालापै र्जनोऽपि प्रतिबुध्यते ॥ १७ ॥

प्रायः क्षपा परिशीणा दूरे कान्ता करोमि किम् ।
सुलभा भाग्यहीनस्य कथं सा सुभगा मम ॥ १८ ॥

हर्म्योत्सङ्गता त्रिलोकनरसान्नाम्नानाम्भोरुहा
स्रस्तस्य श्रवणोत्पलस्य नयनच्छायां दिशन्ती पदे ।
ताडङ्कद्युतिभिः कपोलयुगले पञ्चावलीं बिभ्रती
भाग्यै र्भोगभुवं प्रयाति सुभगा भव्यस्य सा सुन्दरी ॥ १९ ॥

इति चिन्तातुरं द्वारं याचमानं पुनः पुनः ।
अत्रैव क्रियतां शौचमिति माता तमब्रवीत् ॥ २० ॥

དེ་ནས་རལ་གྱིས་མ་ཡི་མགོ། བཅད་ནས་དེ་ནི་མགྲོགས་པར་སོང་།
ཆགས་པ་ཉིང་བཟུན་སྒྲིག་བདག་ཉིད། ངན་པ་ནམས་ལ་བྱ་མིན་ཅི། 21

མཚན་མོང་ལ་དུབ་མ་ཅིས་པར། མཛེས་མའི་ཁང་པར་དེ་སོང་ནས།
མཁས་ཤིང་ལོངས་སྤྱོད་ལ་ཆས་མ། དེ་ནི་དབེན་པར་ཡང་དག་ཐོབ། 22

དེ་ལ་རང་གིས་བྱས་པའི་སྒྲིག། བྱས་པའི་སྤྱད་དུ་དེ་ཡིས་བཤད།
གང་གིས་སྤྱད་པ་ཉིད་འགྱུར་པ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་མོངས་པ་བཟུགས། 23

མ་བསད་སྒྲིག་པ་དྲག་པོ་ནི། ཐོས་ནས་འདར་བར་གྱུར་བ་དེ།
གདུམ་པོ་ལ་བཞིན་དེ་ལ་ནི། རིག་ལ་ཤིན་དུ་བྱིར་བྱོགས་གྱུར། 24

དེ་ཡི་གནས་ནས་ཁང་བཟང་ལ། འཛོག་པའི་ཟོལ་གྱིས་དེ་སོང་ཟླ།
སྒྲིག་པ་ནམས་ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིས། སྤྱོད་ལྡན་དག་ཀྱང་ཆགས་བྲལ་གྱུར། 25

སྒྲིག་པ་ལས་ནི་བྱིར་བྱོགས་མ། དེ་ཡིས་བཤམ་མཐོན་པོར་འཛོགས།
འདི་ནི་ཆོས་ཀྱང་ཆོས་ཀྱང་ཞེས། འཛོགས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱད་ཆེར་བསྐྱབས། 26

འཁོར་བྱ་སྤྱོད་པོས་རྒྱགས་པའི་ཆོ། འཛོགས་པས་ཉིང་པ་དེ་རབ་བྱོས།
རི་སྤྱོད་རང་གི་བྱིས་དུ་སོང་། བྱི་ནམས་ཀྱིས་ནི་ཅ་ཅོ་བྱས། 27

བདག་གི་མ་ནི་ཆོས་ཀྱན་གྱིས། བསད་ཅེས་སྤྱད་ཆེར་རབ་སྤྱོད།
སྤྱོད་དེ་ཡིས་མ་ཡི་ནི། ལུས་ལ་སོགས་པ་སྤྱང་བ་བྱས། 28

अथ मातुः शिरश्छित्त्वा खड्गेन स ययौ जवात् ।
रागोपदिष्टपापानां किमकार्यं दुरात्मनाम् ॥ २१ ॥

राचावगणितायासः स गत्वा सुन्दरीयुहम् ।
रहः सम्भोगसन्नद्धां विदग्धा माससाद ताम् ॥ २२ ॥

स तस्यै स्वकृतं पाप मादराय न्यवेदयत् ।
तेनैव मूर्खाः श्लाघन्ते येनैवायान्ति निन्द्यताम् ॥ २३ ॥

तस्य मातृबधकूरपापश्रवणकम्पिता ।
श्रवणकस्येव संस्पर्शं विमुखी साभवत् परम् ॥ २४ ॥

हर्म्याधिरोहणव्याजात् सा जगाम तदन्तिकात् ।
साभिलाषोऽपि पापानामाचारेण विरज्यति ॥ २५ ॥

उच्चहर्म्यसमारूढा प्रौढपापपराङ्मुखी ।
चौरश्चौरोऽयमित्युच्चैश्चक्रोश चकितेव सा ॥ २६ ॥

प्रधाविते परिजने भयदिग्धः स विद्रुतः ।
ययौ जवान्निजगृहं कृतकोलाहलः श्वभिः ॥ २७ ॥

हता मे जननी चौरैरिति तारप्रलापवान् ।
प्रभाते विदधे मातुः स शरीरादिसत्क्रियाम् ॥ २८ ॥

རབ་བསྐྱེབས་སྒྲིག་པའི་གདུང་བ་ཡིས། སྒྲིག་ཅིང་ཤིན་དུ་མི་བཟད་པའི།
དཔྱལ་བར་ལྷུང་བ་དེ་བསམས་ན། འབྱུང་བོ་བཞིན་དུ་ས་ལ་འབྱམས། 29

སྒྲིག་པ་སྦྱ་བྱེད་དེ་ཡིས་ནི། ཕྱིར་བཅོས་དྲིས་ལ་གཉིས་སྦྱས་ཀྱིས།
སྦྱས་པ་མ་བསད་དྲག་པོ་ཡི། སྒྲིག་པ་དག་ལ་བཅོས་ཐབས་མེད། 30

དེ་ནས་ཀྱལ་བྱེད་ཆལ་སོང་བས། དེར་ནི་དག་སྤོང་ཚོགས་བརྗོད་པའི།
སྒྲིག་པ་ཐབས་ཅན་ཉམས་བྱེད་པའི། ཚོས་ཀྱི་ཁ་དོན་རབ་དུ་ཐོས། 31

དེར་ནི་སྤོ་ལྷན་རབ་བྱུང་སྟེ། ཁ་དོན་དག་ལ་མཚོག་དུ་ཆགས།
དེ་ནས་དེ་ནི་སྤོ་སྤོད་གསུམ། བརྗོད་ཅིང་ཚོས་ཀྱི་གདམ་ཅན་གྱུར། 32

དེ་ནས་ཀྱུན་མཁུན་བཅོས་ལྷན་འདས། མངོན་ཕྱོགས་དག་སྤོང་ཚོགས་གསུངས།
སྒྲིག་ཅན་འདི་ལ་རབ་བྱུང་ནི། ཁྱོད་ཀྱིས་ཅི་སྦྱད་ཡང་དག་བྱིན། 33

མ་བསད་དྲག་པོར་གྱུར་པ་ཡི། སྒྲིག་པ་དེ་ཡིས་བག་མེད་འདི།
མཇུག་དུ་མནར་མེད་ཆ་བར་ནི། དུན་རིང་གནས་ལ་རབ་དུ་ཉ། 34

དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་དེ་གསུངས་ཚོ། དེ་ཡང་མཁན་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར།
དུས་ཀྱིས་དུས་ཀྱི་མཇུག་དུ་ནི། འཇིགས་སྤྱ་བའི་དཔྱལ་བ་ཐོབ། 35

དེར་ནི་མནར་མེད་ཚོགས་འབྱུངས་པ། མི་བཟད་མི་ལྷེ་བརྒྱ་ཕྱག་གིས།
དུན་རིང་འཛོད་པར་བྱེད་ཅིང་དེས། དཔྱལ་བའི་གནས་ནི་སྦྱོ་བར་བྱས། 36

प्रच्छन्नपापसन्तापदह्यमानः स चिन्तयन् ।
सुतौवनरकापातं बध्नाम भुवि भूतवत् ॥ २६ ॥

प्रायश्चित्तं द्विजास्तेन पृष्टाः पातकवादिना ।
जुचु मातृवधकूरपातके नास्ति निष्कृतिः ॥ ३० ॥

अथ जेतवनं गत्वा तत्र भिक्षुगणोदितम् ।
शुश्राव धर्माध्ययनं सर्वपापप्रणाशनम् ॥ ३१ ॥

धीमान् प्रव्रजितस्तत्र स्वाध्यायनिरतः परम् ।
तत स्त्रिपिटकाध्यायी स धर्मकथिकोऽभवत् ॥ ३२ ॥

सर्वज्ञोऽभ्येत्य भगवान् भिक्षुसङ्घं मयाव्रवीत् ।
किं भवद्भिः सपापाय प्रव्रज्यास्मै समर्पिता ॥ ३३ ॥

तेन मातृवधकूरकिल्बिषेण प्रमादिनः ।
प्रत्यासन्नास्य पर्यन्ते तप्तावीचौ चिरस्थितिः ॥ ३४ ॥

उक्ते तथागतेनेति सोऽप्युपाध्यायतां गतः ।
कालेन कालपर्यन्ते धोरं नरकमाप्तवान् ॥ ३५ ॥

तप्तावीचिचयोदञ्चत्तीव्रवह्निशिखाशतैः ।
पच्यमानश्चिरं चक्रे स खेदं नरकौकसाम् ॥ ३६ ॥

དབྱལ་སྤང་རབ་དུ་ཁྲོས་པ་ཡིས། བོ་བས་བདུངས་ཤིང་ཕྱི་མར་བདགས།

དེ་ཡིས་རིང་ནས་སྒྲིག་པ་ཡི། མེ་ཡིས་ཡོངས་སྒྲིག་ལྷན་ཟད་ཐོབ། 37

དེ་ནས་དེ་ནི་རབ་བྱུང་གི། མཐུ་ཡིས་རྒྱལ་པོ་ཆེན་པོ་དག།

བཞི་པ་ཡི་ནི་ལྷ་རྣམས་སུ། ལྷ་ཡི་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་པར་སྦྱིས། 38

དེ་ནས་རྩི་མེད་འཕྲེང་བ་ཅོད་པན་དབྱང་རྒྱན་དེ་ཤལ་ལས།

རབ་འཕྲོས་ནོར་བུའི་འོད་ཀྱིས་མད་བྱུང་དཔལ་ནི་འདྲི་བྱེད་ཅིང་།

ལྷ་ཡིས་བཞུན་བྱེས་འབྲང་འོད་ཀྱིས་རབ་མཛེས་རྒྱ་བ་ལྟར།

མཛེས་པ་དེ་ནི་བདེ་བར་གཤེགས་ལ་ཕྱག་འཚལ་སྤྲད་དུ་སོང་། 39

དེ་ཡི་ཞབས་ཀྱི་པར་མོ་རྒྱང་ལ་གྲུས་པས་ཕྱག་བཙལ་དེ།

ཀྱན་དགའ་འཕེལ་ཞིང་མཛེས་པའི་བཞིན་གྱི་བ་རྫོ་ནས་པར་རྒྱས།

སྒྲོན་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡང་དག་གཏམ་གྱི་དེ་ནི་མུར་ཉིད་དུ།

བདེན་པ་མཐོང་ཞིང་ཡིད་ནི་རབ་དུ་ཕྱིས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 40

སྒྲིག་པ་མཚན་མའི་རབ་རིབ་ཞི་བའི་དུས་སུ་ནི།

ཡུན་རིང་ཉེ་བར་སྤྲད་པས་སྤྱལ་བསྐྱལ་ཉམས་པའི་སྦྱེ་བོ་ལ།

ལམས་བྱས་སྤྲོ་འོ་དུས་ནི་དྲི་མ་མེད་ཅིང་ཡངས་པ་ཡི།

དགོ་བ་ཕྱལ་བྱུང་སྤང་བ་དེ་ལྟར་ཀྱན་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར། 41

ཅས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཞེད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་དབྱལ་བ་སྒྲོན་ལྷན་གྱི་རྟོགས་པ་

བཞེད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གཉིས་པའོ།

कोपान्नरकपालेन मुज्जराघातचूर्णितः ।
 स चिरात् प्राप पाकाग्निपरिपक्ततनुः क्षयम् ॥ ३७ ॥
 चातुर्महाराजिकेषु सोऽथ देवेष्वजायत ।
 प्रव्रज्यायाः प्रभावेण दिव्याभरणभूषितः ॥ ३८ ॥

अथ स विमलमालामौलिकेयूरहार-
 प्रसृतमणिमयूखोस्त्रिस्थमानाद्भुतश्रीः ।
 अगमदमरवन्द्यो वन्दनायेन्दुकान्तिः
 सुगत मनुगताभिर्भ्राजमानः प्रभाभिः ॥ ३९ ॥

तत्पादपद्मयुगमादरवन्दनोद्य-
 दानन्दसुन्दरविबुद्धमुखारविन्दः ।
 धर्म्मोपदेशकथयैव बभूव शास्तु-
 रुन्मृष्टमानस इवाश्रुतदृष्टसत्यः ॥ ४० ॥

दौर्घोपभोगचलितव्यसनस्य काले
 पापप्रदोषतिमिरोपरमे जनस्य ।
 इत्यातनोति विमला सुकृतप्रभाव-
 वेलाविशालकुशलातिशयप्रकाशम् ॥ ४१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
 मारकपूर्विकावदानं द्विशीतितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གསུམ་པ།

མངལ་དུ་གནས་དང་སྐྱེ་དང་དེ་ནས་བྱིས་པ་དག་དང་ནི།
དར་བབ་དེ་ནས་དལ་གྱི་གན་པོ་ཉིད་ལ་བརྟེན་གྱུར་པ།
སྐྱེ་བོ་མཚུངས་མེད་དུས་ཀྱི་སྤང་པོས་ཕུང་བ་དག་གི་ནི།
ལས་སྐྱད་འདི་ནི་པད་སྐྱད་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་གཡོ་མི་འགྱུར།

1

ཟས་གཙང་གི་ནི་གྲུས་པས་སྒྲེན། བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་མགྲོན་དུ་གཉིར།
དག་སློང་ནམས་དང་བཅས་པ་ཡིས། དེ་ཡི་ཟས་ནི་རབ་བཞེས་མཛད།

2

དེ་ནས་གསོལ་ཇེས་རབ་དང་དེས། བཞུགས་དེས་ཡི་བདག་པོ་ལ།
ཇེས་སྤྱ་བཟུང་བས་དག་པ་ཡི། ཆོས་ནི་རབ་དུ་བསྟན་པ་མཛད།

3

དེར་ནི་དེ་དུས་མཐོང་བ་ལ། བྱིས་པ་སྐྱ་གཙན་འཛིན་གྱིས་དེ།
དག་སློང་དབྱས་སྤྱ་ཡོངས་ཤེས་ནས། ཡབ་ནི་ལ་དུ་དག་གིས་མཛོད།

4

དེ་ཡི་དུས་ན་བཅོམ་ལྷན་ལ། བྱིས་པ་གྲུས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
རབ་དུད་དག་སློང་ཐམས་ཅད་ནི། དག་མཚན་དག་དང་ལྷན་པས་རྒྱུས།

5

ལས་ཀྱི་ནམ་སྒྲིན་ཅི་ཞིག་པ། ཁྱོད་ཀྱི་གཟུགས་ཅན་ལུས་ལྷན་པ་ནི།
བྱིས་པ་འདི་ནི་ལོ་དུག་དག། དཀྱ་བྱ་ངེས་པར་བསྐྱམས་དེ་སྐྱེས།

6

अशौचितमः पक्षवः ।

गर्भस्थितस्य निस्तृतस्य ततः शिशोश्च
यूनः शनैः स्थविरता मथ संश्रितस्य ।
नासौ चलत्यतुलकालगजोद्धृतस्य
जन्तो मृणालकलया किल कर्मतन्तुः ॥ १ ॥

शुद्धोदनेन भगवान् भक्त्या भोक्तुं निमन्त्रितः ।
भिक्षुभिः सहितश्चक्रे तस्य भोज्यप्रतिग्रहम् ॥ २ ॥

भुक्तोत्तरमथासीनः प्रसन्नः पृथिवीपतेः ।
अनुग्रहेण विदधे स शुद्धां धर्मदेशनाम् ॥ ३ ॥

तत्र तत्क्षणदृष्टोऽपि शिशुना राहुलेन सः ।
भिक्षुमध्ये परिज्ञाय मोदकेनार्चितः पिता ॥ ४ ॥

भगवन्तं क्षणे तस्मिन् प्रणताः सर्वभिक्षवः ।
बालप्रणयमालोक्य पप्रच्छुः सकुतूहलाः ॥ ५ ॥

षड्भिर्वर्षे रयं जातः शिशुः कुक्षिनिपौडितः ।
केन कर्मविपाकेन प्रतिविम्बवपुस्तव ॥ ६ ॥

ཅི་སྒྲིབ་ལྷ་མོ་གྲགས་འཛིན་མ། ཉིན་དང་མཚན་མོ་མངལ་གྱི་ཁར།
ཤིན་དུ་ཆེ་བས་ཡོངས་མནན་ཅིང་། ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་གཏུང་བས་བཞེན། 7

དག་སྒོང་ནམས་ཀྱི་གྲས་བས་ནི། བཅོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་ལ་བྲིས།
སྐད་ཅིག་བསམས་ནས་དེ་དག་ལ། གསུངས་པ་འདིར་ནི་རྒྱ་དག་ཉིན། 8

ལུས་འཕགས་ཀྱི་ནི་མི་ཐིལ་ར། ས་བདག་མེ་དོག་ལྷ་ལ་ནི།
ཉི་མ་ལྷ་བ་ཞེས་བ་ཡི། བསོད་ནམས་ངང་ཚུལ་བྱ་གཉིས་བྱུང་། 9

ཡབ་ནི་མཐོ་ངོས་སོང་བའི་ཚེ། དེ་དག་དཀའ་ཐུབ་ནགས་འདོད་ལྡན།
རྒྱལ་སྲིད་ཆེན་པོ་འཁྲུང་འཛིན་ལ། བན་ཚུན་ཞུ་བ་རབ་དུ་བྱས། 10

ནམ་པ་ཀྱན་དུ་ཆགས་བྲལ་བས། ཉི་མས་བདང་བའི་རྒྱལ་སྲིད་ནི།
ཐུ་བོ་འི་བཀའ་ཡིས་བསྐྱམས་པ་ཡིས། ལྷ་བས་ཇི་ཞིག་ལྟར་ཕྱིས་བཟུང་། 11

རྒྱལ་པོ་འི་བྱང་སྤོང་ཉི་མ་དེ། ཞི་དགོ་དཀའ་ཐུབ་ཚུལ་སོང་ནས།
ཆོག་ཤེས་རྒྱལ་སྲིད་བདེ་བ་ཡིས། ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་དཀའ་ཐུབ་བྱས། 12

ནམ་ཞིག་ཡོངས་སུ་ངལ་གུར་ཅིང་། སྐོམ་པ་དྲག་པོས་གཏུངས་པ་དེ།
ཐུབ་པ་ཡི་ནི་བུམ་པའི་ཚུ། མོངས་ལས་མ་བཟོད་ཉིད་དུ་འབྱུངས། 13

དན་པ་སྦྱིས་ནས་མཁས་པ་དེས། མི་བྱིན་ལེན་ནི་སྤྲིག་པ་ལ།
དོག་ཅིང་བཞེན་ནི་ཡོག་གུར་བས། འགྱོད་པ་ལས་ནི་རབ་དུ་བསམས། 4

भूयसा गर्भभारेण परिभूता दिवानिशम् ।
पौडां चिरतरं सेहे कस्मादेवौ यशोधरा ॥ ७ ॥

सर्व्वज्ञो भगवान् पृष्टः प्रणयादिति भिक्षुभिः ।
तानुवाच क्षणं ध्यात्वा श्रूयतामत्र कारणम् ॥ ८ ॥

मिथिलायां विदेहेषु पुष्पदेवस्य भूपतेः ।
सूर्य्यचन्द्राभिधौ पुत्रौ पुण्यशौलौ बभूवतुः ॥ ९ ॥

पितरि त्रिदिवं याते तौ तपोवनसस्पृहौ ।
साम्राज्यभारग्रहणे मिथ श्रुतु रर्थनाम् ॥ १० ॥

राज्यं सूर्य्येण वैराग्यात् सर्व्वथैव समुज्झितम् ।
चन्द्रः कथञ्चित्तचाह ज्येष्ठशासनयन्त्रितः ॥ ११ ॥

सूर्य्यस्तु गत्वा राजर्षिः शमश्चायं तपोवनम् ।
सन्तोषराज्यमुखितश्चक्रे चिरतरं तपः ॥ १२ ॥

स कदाचित् परिश्रान्तः सन्तप्तस्तीव्रतृष्णाया ।
कमण्डलुजलं मोहादनुक्लैव पपौ मुनेः ॥ १३ ॥

स सञ्जातमति विद्वानदत्तादानपातकम् ।
कलयन् स्नानवदनः पश्चात्तापादचिन्तयत् ॥ १४ ॥

ལས་ཀྱི་ཞགས་པས་ཡང་དག་དངས། དབང་མེད་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ནི།
མི་འདོད་བཞིན་དུ་ལེགས་བྱས་སམ། ཉེས་བྱས་དག་ནི་ཐོབ་པར་འགྱུར། 15

སྦྱོར་ལེགས་བྱས་སྦྱོར་ཅིང་དཀར་བ་འདིར་ཡང་ཉེས་བྱས་དག་གི་ཆ།
འཛོན་འདི་གང་གི་བཞིན་རས་ཀྱི་མ་ཅན་འདི་མཆོག་དུ་གཏུང་བར་བྱེད།
སྐད་ཅིག་སྲིད་པའི་བདེ་བལྟག་བསྐྱེད་ཆོགས་ལ་ཆགས་པས་འཕང་བ་རྣམས་ལ།
ལོ་འདབ་བརྒྱ་ལྷན་སྦྲེལ་བྱས་ནང་དུ་ཞུགས་ཏེ་གཏུང་བ་ཕྱིར་བར་བྱེད། 16

མི་བདག་སྦྱོར་དུ་བདག་བྱིན་ལ། སྒྲིག་པ་བདག་གིས་བཟོད་པར་བྱ།
རྒྱལ་པོ་འི་བཀའ་ཡིས་དག་པ་རྣམས། བྱ་ལོན་མེད་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཆོགས། 17

ནད་ཀྱིས་གཟིར་རྣམས་སྦྱོན་པས་གསོ། ཆོས་ལ་ཞུགས་རྣམས་བསྐྱན་བཅོས་
ཀྱིས།

སྒྲིག་ལས་ཅན་རྣམས་མི་བདག་ནི། རིགས་གནས་ལུགས་ལྷན་སྦྲེལ་མ་ཡི། 18

ཞེས་བསམས་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་ཡིས། ས་བདག་སྦྱོན་ཆེད་དུ་དུ་ནི།
བྱིན་ནས་དེ་ཡིས་མཉུན་བར་ནི། མ་བྱིན་སྦྱངས་པའི་སྒྲིག་པ་སྦྱས། 19

སྦྱོན་ཆེན་ཕྱ་པོ་མཛོན་མཆོད་དེ། དེ་ལ་ས་བདག་གིས་སྦྱས་པ།
སྦྱོས་ནས་དག་པའི་དངོས་གྱུར་པ། ཁྱིད་ལ་སྒྲིག་པ་ཡོད་མ་ཡིན། 20

རིགས་མིན་གིན་དུ་སྦྲེལ་བ་ཡང་། རི་ཞིག་ལྟར་སྦྱོས་གང་བྱས་པ།
ནང་དུ་ཆེས་སུ་གཏུང་བ་འཛོན། དེ་ཉིད་དེ་ཡི་རྣམ་དག་ཉིད། 21

कर्मपाशसमाकर्षविवशैः समवाप्यते ।

अनिच्छयैव सुकृतं दुष्कृतं वा शरीरिभिः ॥ १५ ॥

जनः शुभ्रेऽप्यस्मिन् सुकृतचरिते दुष्कृतकणा

निधत्ते येनासौ मलिनवदनः शोचतितराम् ।

स्पृहानिस्त्रिप्तानां क्षणभवसुखे दुःखनिचये

प्रविश्यान्तः शोषं दिशति शतशाखो ह्यनुशयः ॥ १६ ॥

गच्छामि नृपतेरग्रे पापमावेदयाम्यहम् ।

राजशासनशुद्धानामनृणो धर्मसञ्चयः ॥ १७ ॥

शास्त्रं धर्मप्रवृत्तानां रोगार्त्तानां चिकित्सकः ।

वर्णाश्रमगुरुर्नेता नृपतिः पापकर्मणाम् ॥ १८ ॥

स विचिन्त्येति सन्तापाद्भूपते भ्रातुरन्तिकम् ।

गत्वा न्यवेदयत्तूर्णं मदत्तादानपातकम् ॥ १९ ॥

ज्येष्ठभ्रातर मभ्यर्च्य तं भूमिपति रब्रवीत् ।

आजन्मशुद्धभावस्य न पापं विद्यते तव ॥ २० ॥

सुहृदश्चमपि यः कृत्वा दैवात् किञ्चिदसाम्प्रतम् ।

पश्चात्तापं वहन्त्यन्तस्तस्य सैव विशुद्धता ॥ २१ ॥

ཅེས་པས་བདག་ཚིག་གོས་ནས། ཉི་མས་དེ་ལ་རབ་སྒྲུལ་པ།
དམ་པའི་ཚེས་ནི་དཀར་བ་ཡི། གོས་ལ་དྲི་མའི་ཆ་མི་བཟེད། 22

རྒྱལ་པོ་ཆད་པ་བདག་འཛམ་ལོ། ཤིན་ཏུ་དབྱེད་ནས་བསྒྱུབ་པར་མཛོད།
དག་བྱེད་ཀྱིས་བཞིན་རྒྱལ་པོ་ཡི། ཆད་པས་སྒྲིག་ཅན་གཙང་བར་འགྱུར། 23

ཞེས་དེ་འབད་པས་ལན་མང་དུ། རང་གི་ཆད་པ་དོན་གཉིད་བ།
དེ་ལ་ལྷ་པོ་རྒྱལ་པོས་སྒྲུལ། བད་པར་བདག་གིས་གང་བཟེད་བྱ། 24

རེ་ཞིག་བྱོད་ནི་སྒྲིབ་ཚལ་གྱི། བགས་འདི་ཉིད་དུ་གནས་པར་མཛོད།
ཅེས་བཟོད་གྲོང་པའི་བྱ་བ་ལ། ས་ཡི་བདག་པོ་ཕྱི་རེལ་སོང་། 25

དེ་ནས་དེར་ནི་ཐུབ་པ་དག། ཇིས་པར་གཡོ་མེད་གནས་པའི་ཚོ།
རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་བྱ་བ་མཛོད། ཉི་མ་དུག་ནས་མཛོན་པར་འོངས། 26

དེ་ནས་རྒྱལ་པོ་ཐུ་བོ་ནི། ཟས་མེད་རིད་པའི་ནས་པ་མཐོང་།
ཀུན་མེད་ས་རང་གི་སྒྲོ་སྒྲོད་ཅིང་། དེ་ལ་རབ་དུ་དང་བར་བྱ། 27

དེ་ནི་བྲམ་ཟེ་དང་བཅས་པས། དེ་ཡི་སྒྲིག་པ་དག་བྱས་ནས།
ཉིན་དུག་ཉོན་མོངས་བྱིན་པ་ཡིས། དེ་སོང་ཚོན་རབ་དུ་གཏུངས། 28

ང་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་དྲང་སྟོང་ཉི། བྱིས་པ་འདི་ཡང་རྒྱལ་པོ་ཟླ།
ཉིན་དུག་ཐུབ་པ་ཉོན་མོངས་པར། བྱས་པས་པོ་དུག་དག་ནས་སྒྲིམ། 29

इति क्षितिपतेर्वाक्यं श्रुत्वा सूर्यस्तमभ्यधात् ।
कलङ्कशेषं न सहे सर्व्वर्म्मधवलांशुके ॥ २२ ॥

दण्डमेवार्थये राजन् सुविचार्य्य विधीयताम् ।
पूयते पावकेनेव राजदण्डेन किल्बिषम् ॥ २३ ॥

इत्याग्रहेण बहुशो याचमानं स्वशासनम् ।
तमुवाचानुजो राजा प्रातः कर्त्तास्मि यत् क्षमम् ॥ २४ ॥

अस्मिन् प्रतीक्ष्यतां तावद्भवानुद्यानकानने ।
इत्युक्त्वा पौरकार्याय निर्ययौ पृथिवीपतिः ॥ २५ ॥

तत्र प्रतीक्षमाणेऽथ मुनौ नियमनिश्चले ।
राजा विस्मृततत्कृत्यः षड्भिरभ्याययौ दिनैः ॥ २६ ॥

कृशाकारं निराहारमथ दृष्ट्वाग्रजं नृपः ।
निन्दन् स्वबुद्धिसंमोहं चक्रे तस्य प्रसादनम् ॥ २७ ॥

ब्राह्मणैः सहितः कृत्वा स तत्पाषप्रमार्जनम् ।
षड्दिनक्लेशदानेन याते तस्मिन्नतप्यत ॥ २८ ॥

अहं स सूर्य्यो राजर्षिश्चन्द्रो राजाण्ययं शिशुः ।
जातः संवत्सरैः षड्भिः षड्दिनक्लेशकृन् मुनेः ॥ २९ ॥

བཟང་མོ་ཞེས་བྱ་བ་ཇི་མོ། རྒྱན་མོ་གོང་ཁྲིར་ལ་ཕྱོགས་དེ།
བྱ་མོ་རི་དགས་མོ་དག་དང་། འགྲོགས་ནས་དར་བ་འཛོང་དུ་སོང་། 30

དེ་ཡི་བྱ་མོ་དར་བབ་མས། རང་གི་བྱ་མ་པ་རབ་ལྷི་བ།
མ་གཏན་དག་ལ་བྱིན་ནས་ནི། དེ་ཡི་བྱ་མ་པ་ཡང་བ་བཟུང་། 31

མ་ནི་གཏན་ཁིང་ཉམ་ཆུང་དེ། བྱ་མོས་དབག་ཆང་ཕྱེད་དང་གཉིས།
བདང་བས་གོང་ཁྲིར་ཉེ་བ་ནི། ཤིན་དུ་ཡོངས་སྤངས་པར་གྱུར། 32

གྲགས་འཛིན་མ་ནི་བ་ཇི་ཡི། བྱ་མོ་མ་ཡི་ཉིན་མོངས་ལས།
རྒྱང་གྲགས་དུག་མཚུངས་ལོ་དག་ནི། མངལ་གྱི་ཁྲར་གྱིས་གཟིར་བར་གྱུར། 33

མཐོ་རིས་ས་དང་གདོངས་ཅན་འཛིག་དེན་བྱིས་དང་ལང་ཚོ་དང་།
རྒྱན་དང་འཛི་དུས་མངལ་གྱི་མལ་སྟན་ལ་བདེན་དག་ལ་ཡང་།
ལུས་དང་ལྷན་པ་ནས་སྤྱོད་གྱི་ལས་ནི་སྟན་ཅིག་དུ།
འགྲོ་བ་འདོད་པ་ནས་པ་ཀུན་དུ་བརྒྱག་པར་འོང་མི་འགྱུར། 34

དེ་ལྟར་སྒྲིག་ཅན་འཛིན་ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ལྷན་པ།
ངོ་མཚར་གདམ་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དག།
ངེས་པར་བཟུང་ནས་དག་སྟོང་ཚོགས་དང་ས་སྟོང་དང་།
སྟེ་བོ་དང་བཅས་ཡ་མཚན་རབ་དུ་གྱུས་པར་གྱུར། 35

ཅས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་སྒྲིག་ཅན་འཛིན་གྱི་དོགས་པ་བརྗོད་
པའི་ཡལ་འདབ་སྟེས་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའོ།

आभीरभार्या भद्राख्या हरिण्या सुतया सह ।
नगराभिमुखी भद्रा तक्रं विक्रेतु माययौ ॥ ३० ॥

तत्सुता तरुणी भारं निजं गुरुतरं घटम् ।
दत्त्वा जनन्यै वृद्धायै लघुं जग्राह तद्वटम् ॥ ३१ ॥

वाहिता योजनं सार्द्धं जननी जरती कृशा ।
सा दुहित्रा पुरोपान्ते परिश्रान्ततराभवत् ॥ ३२ ॥

आभीरतरुणी सेयं मातुः क्लेशाद् यशोधरा ।
षट्कोशतुल्यवर्षेण गर्भभारेण पीडिता ॥ ३३ ॥

दिवि भुवि फणिलोके शैशवे यौवने वा
जरसि निधनकाले गर्भशय्याश्रये वा ।
सहगमनसहिष्णोः सर्व्वथा देहभाजां
नहि भवति विनाशः कर्मणः प्राक्तनस्य ॥ ३४ ॥

इति राहुलपूर्व्वकर्मयुक्तां
कथितां चिचकथां तथारातेन ।
अवधार्य्य बभूव भिक्षुसङ्घः
क्षितिपालः सजनश्च विस्मयाब्धः ॥ ३५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
राहुलकर्मसुत्यवदानं अशीतितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་བཞི་པ།

གང་གིས་ལེགས་པའི་ཡིད་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཡིད་ནི་ཀྱན་དགའ་
མཉན་ལྷན་རིག་པར་བྱེད།

གང་གི་མཐུ་ཡིས་བདུག་རྣམས་ཀྱི་ཡང་ཡོངས་སྤྱ་འདྲིས་པའི་
ལྷན་པ་ཞི་བར་བྱེད།

གང་གི་བསོད་ནམས་གངས་མེད་གངས་ཀྱི་ཚོག་གི་ཚད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་མ་འབྱུང་བ།
འགོ་བ་ཐུལ་བའི་མགོན་པོ་རབ་རྒྱས་མཐུ་ལྷན་དེ་ཉིད་གཅིག་བྱ་འབྱུང་བ་ཡིན།

1

མཉན་ཡོད་དུ་སྤྱོད་བྱིས་ན་གནས། དཔལ་ལྷན་གྱི་དུ་བཅན་པ་ཡི།
རྒྱུང་མ་མིག་བཟང་མ་དག་མ། འདོད་པའི་བྱ་ནི་བཅས་པར་བྱུང་།

2

སྤྱིས་པ་ཅམ་ན་རབ་འབྱུངས་པ། ལྷ་ཡི་རིན་ཅན་གྱིས་བརྒྱན་པའི།
ཁྱིམ་རང་གི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། མཚན་ལ་གང་ཞིག་ཉེར་འཁོད་མཛོས།

3

དེ་སྤྱིས་ཆོ་ན་རྒྱ་འཛིན་ནི། ལྷན་ཞིང་འཇམ་པའི་སྤྱ་དབྱངས་ཅན།
སྤྱང་ཙྰའི་འབེབས་པས་མེ་དོག་དང་། བཅས་པའི་རིན་ཅན་ཆར་པ་པལ།

4

རྒྱུས་པའི་གཞོན་ཀྱུ་ལུས་ངན་གྱིས། གཏོར་ནི་བརྒྱ་ཡིས་བསྐྱོར་བ་དེ།
སྤྱང་ཙྰའི་ཆར་པ་པལ་པ་ལས། སྤྱང་ཙྰའི་དབྱངས་ཞེས་བྱ་བར་བྱུང་།

5

རིན་ཅན་ཆར་འབེབས་དེ་ཡིས་ནི། ས་ལ་དབྱག་པ་མེད་ཉིད་བསྐྱབས།
གང་དུ་འང་བྱ་རྒྱུ་དགའ་བོ་བཞིན། སྤྱོད་པ་པོ་ནི་མཐོང་མ་བྱུང་།

6

चतुरश्रौतितमः पल्लवः ।

त्रौचित्येन करोति यः सुमनसा मानन्दसान्द्रं मनः
क्रूराणामपि शौर्यते परिचितं यस्यानुभावोत्तमः ।
एकः कोऽपि स जायते जितजगन्नाथप्रभावोद्भवः
पुण्यं यस्य न याति मानकलनां निःसंख्यसंख्यापदैः ॥ १ ॥

श्रीमान् पुरा सुधौरस्य आवस्थां गृहमेधिनः ।
जायाया मौक्षितः स्रुतः सुनेत्राया मजायत ॥ २ ॥

जातमात्रः समुद्भूते दिव्यरत्नविभूषिते ।
उपविष्टः स्वपुण्याङ्गे यः पर्यङ्गे व्यरोचत ॥ ३ ॥

तस्य जन्मनि रत्नानि पुष्पैः सह पयोधराः ।
मधुरस्निग्धनिर्घोषा वट्टु मधुवर्षिणः ॥ ४ ॥

पूर्णः कुमारः कौवेरैः स निधानशतैर्वृतः ।
मधुवृष्टिप्रपतनान्मधुरस्वर इत्यभूत् ॥ ५ ॥

तेनादरिद्रतां नीते भुवने रत्नवर्षिणा ।
श्वेतकाक इव कापि नैवादृश्यत याचकः ॥ ६ ॥

ནས་ཞིག་དག་སྤོང་ཀྱན་དགའ་བོ། རབ་ཞི་འཕགས་པའི་ལས་གནས་པ།
 ཁྱིམ་དུ་བྱོན་པ་དེ་མཐོང་ནས། མདུན་དུ་པ་ལ་རབ་དྲིས་པ། 7

ཡབ་གཅིག་དྲི་མེད་དག་བ་ཅན། འདི་ཡི་བདུལ་ཞུགས་འདི་ནི་ཅི།
 ཁང་ཞིག་ཡང་དག་མཐོང་ཉིད་ན། འཕྲམ་ལ་ཡིད་ནི་དང་བར་བྱེད། 8

ཅས་པ་བྱ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། ཤིན་དུ་བདུན་པས་དེ་ལ་སྦྱས།
 བྱ་གཅིག་སྤྱིང་སྟོབས་རབ་གསལ་འདི། ཞི་བའི་བདུལ་ཞུགས་ཡོངས་སུ་འཛོལ། 9

གང་ཞིག་འཁོར་བའི་མཚོ་ལ་མཐའ་དག་འགྲོ་བའི་ཟམ་སྟེགས་བྲང་པོ་དང་།
 ཁྱོད་བའི་ནད་ཀྱིས་གསོ་བྱེད་དག་དང་ཞི་བའི་བདུན་ཅིའི་སྤྱིང་པོས་སྟེད་
 འཕྲོག་དང་།

སྟོན་གྱི་ཚོགས་ཀྱི་ཐུན་པ་ཞི་བྱེད་ཉི་མ་སངས་རྒྱས་འོད་ཟེར་རབ་རྒྱས་པ།
 དེ་ཡི་ཉན་ཐོས་ཞི་བའི་ཡིད་ཅན་ནམས་ཀྱི་མཚོག་གྱུར་འདི་ནི་ཀྱན་དགའ་བོ། 10

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་མངོན་བཟློད་དག། ཐོས་པ་ཉིད་ནི་སྤྱང་ཅིའི་དབྱངས།
 སྤར་སྟེ་དག་བ་རྒྱས་པ་ལས། བ་སྦྱར་བ་དུ་ལངས་པར་གྱུར། 11

དེ་ནས་ཀྱན་དགའ་དང་བཅས་དེས། བྱས་པས་མངོན་སྟེགས་ཕྱག་འཆལ་དེ།
 དག་སྤོང་ཚོགས་བཅས་ཀྱན་དགའ་བོ། ལོངས་སྟོན་ཀྱན་གྱིས་རབ་དུ་མཚོད། 12

དེ་ནས་འདུན་པས་དེ་ཉིད་དང་། ལྷན་ཅིག་རྒྱལ་བྱེད་ཆོལ་སོང་ནས།
 འོད་ཟེར་སྤང་པོ་བཅོས་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་མཐོང་གྱུར་དེ། 13

स कदाचिद् गृहायातं प्रशान्तेर्षापथस्थितम् ।
आनन्दं भिक्षुमालोक्य पप्रच्छ पितरं पुरः ॥ ७ ॥

तात व्रतविशेषोऽस्य कोऽयं वैमल्यशालिनः ।
यस्य सन्दर्शनेनैव मनः सद्यः प्रसूदति ॥ ८ ॥

पुत्रस्येति वचः श्रुत्वा सुधीर स्त मभाषत ।
पुत्र सत्त्वप्रकाशोऽयं शान्तिव्रतपरिग्रहः ॥ ९ ॥

यः सेतुः सरलः समस्तजगतां संसारघोराण्यवे
क्रोधव्याधिचिकित्सकः शमसुधासारेण तृष्णापहः ।
दोषोत्सिक्ततमोविरामतरणिर्बुद्धः प्रबुद्धद्युतिः
तस्य आवक एष शान्तमनसा मानन्दनामाग्रणीः ॥ १० ॥

अभिधानं भगवतः श्रुत्वैव मधुरस्वरः ।
बभूवोद्भूतरोमाञ्चः प्राग्जन्मकुशलोदयात् ॥ ११ ॥

आनन्द मथ सानन्दः प्रणम्य प्रणयोन्मुखः ।
स भिक्षुसङ्घैः सहितं सर्व्वभोगै रपूजयत् ॥ १२ ॥

औत्सुक्यात् सह तेनैव गत्वा जेतवनं ततः ।
ददर्श स त्विषां राशिं भगवन्तं तथागतम् ॥ १३ ॥

པདྨ་འདབ་མ་གྱིས་པའི་སྒྲིན། མཚོག་གི་མཚན་ཉིད་དག་གིས་མཚན།
མཛེས་ཤིང་ཡིད་ཞིང་རྣམ་པ་ཅན། གསེར་གྱི་ཏ་ལ་བཞིན་དུ་མཐོ། 14

བདུད་ཅིས་བྱགས་པ་ལྟ་བུ་ལྟེ། མཐོང་ནས་དགའ་བ་རབ་གྱིས་པ།
དེ་ཡི་སྒྲི་བོར་འཕྲིང་བ་བཞིན། དེ་ཡི་ཞབས་སེན་འོད་ཟེར་གླངས། 15

འབད་པས་གསོལ་བ་བདབ་པ་ཡིས། བྱས་ལ་མཉམ་གཤིན་བཅོས་ལྷན་འདས།
དེ་སྤྲད་དེ་ཡི་ཁང་པར་བྱོན། མཚོད་སྒྲོན་རབ་དུ་བཞེས་པ་མཛོད། 16

བཅོས་ལྷན་འདས་ནི་མངོན་མཚོད་ནས། བྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་གཤེགས་པའི་ཚོ།
སྒྲི་བོ་འི་ཚོགས་ནི་རིན་ཅན་གྱིས། སྤང་ཅི་འི་དབྱངས་ཀྱིས་ཡོངས་ཆོགས་བྱས། 17

དབུལ་བོ་རྣམས་ཀྱི་བྲིས་བྲིས་དུ། རང་གི་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པས།
རིན་ཅན་སྤང་བོ་དེས་བྱིན་བ། རྒྱད་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་སོལ་སྤང་བྱུང། 18

དེ་ནས་བྱང་ཚུལ་དེ་ཐོས་ནས། སྤང་ཅི་འི་དབྱངས་ནི་སྒྲིག་བསྐལ་ཞི།
དེ་དག་ལ་སྒྲིས་ཁྱོད་ཀྱིས་སྒྲིན། ལེགས་བྱས་དག་ནི་ཡོངས་མ་བྱས། 19

བཙེ་བས་སྒྲིན་པ་མ་བྱིན་ཅིང་། དག་འདུན་མཚོད་པ་མ་བྱས་ལ།
བཅོས་ལྷན་མངོན་པར་མ་མཚོད་པས། འབྱོར་བ་འདི་དག་གོ་བ་མ་ཡིན། 20

དེ་སྤྲད་ཁྱོད་ཀྱིས་བདེ་གཤེགས་ལ། སོགས་པའི་དག་འདུན་མངོན་པར་མཚོད།
ཁྱོད་ལ་ཡོངས་སྒྲོད་དག་གི་ཚོགས། བམས་ཅད་བདག་གིས་སྒྲིན་ཚོགས་བགྱི། 21

फुल्लपद्मपलाशाक्षं दिव्यलक्षणलक्षितम् ।
लावण्यललिताकारं हेमतालमिवोन्नतम् ॥ १४ ॥

लिम्पन्त ममृतेनेव तं दृष्ट्वा हर्षनिर्भरः ।
मालामिवाददे मूर्ध्नि स तत्पादनखद्युतिम् ॥ १५ ॥

प्रणयार्थनया तस्य प्रीत्यै प्रणयिवत्सलः ।
गत्वा चकार भगवान् गृहे भोगपरिग्रहम् ॥ १६ ॥

अभ्यर्चिते भगवति प्रयाते जेतकाननम् ।
जनतां रत्नसम्पूर्णां चकार मधुरस्वरः ॥ १७ ॥

निजैरपुण्यै निस्वानां रत्नराशिं गृहे गृहे ।
तद्वितीर्णः क्षणेनैव जगामाङ्गारराशिताम् ॥ १८ ॥

तद्वृत्तान्तं मथाकर्ण्य दुःखितो मधुरस्वरः ।
तामुवाच पुरा नैव भवद्भिः सुकृतं कृतम् ॥ १९ ॥

अदत्त्वा दयया दानं मकृत्वा सङ्घभोजनम् ।
भगवन्तं मनभ्यर्च्य न लभ्यन्ते विभूतयः ॥ २० ॥

सुगतप्रमुखः सङ्घं स्तस्माद् युष्माभि रर्च्यताम् ।
सर्व्वोपभोगसामग्रीं महं सम्पादयामि वः ॥ २१ ॥

ཞེས་པ་དེས་བསྐྱལ་དེ་དག་གིས། དེ་ཡི་ཉེར་བསྐྱབས་ཚོགས་ནམས་ཀྱིས།
བཅོས་ལྷན་དག་འདུན་དང་བཅས་པ། སྒྲིག་པ་ཞི་བའི་སྤྲད་དུ་མཆོད། 22

དེ་ནས་དེ་ཚོ་དག་པ་བྱས། སྒྲིག་པ་ཟད་པ་དེ་དག་གིས།
རང་བྱིས་རབ་འབར་རིན་ཅན་གྱི། སྤང་པོས་ཀྱན་དུ་གང་བ་མཐོང་། 23

དེ་ནས་ཆགས་བྲལ་སང་པ་ཡི། རྫོང་དང་ལྷན་པ་སྤྲང་ཅིའི་དབྱངས།
བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་སོང་ནས། རབ་དུ་ཞི་སྤྲད་རབ་བྱང་སྤངས། 24

སྒྲོན་པའི་བཀའ་ཡིས་དུལ་བ་ཡི། བདུལ་བྱགས་ཅན་གྱིས་མཉམ་ཡོད་བཏང་།
སྒྲེ་བོའི་མཐའ་ཡི་གཙུག་ལག་ཁང་། རི་བྲག་དག་ལ་བཞེན་པར་སོང་། 25

དེར་དེས་བསྐྱབ་པའི་གནས་བྱིན་པ། རི་བྲག་པ་ཡི་སྒྲེ་བོ་ནམས།
ཉོན་མོངས་དུག་ནི་རབ་ཞིའི་སྤྲད། དཀོན་ཅོག་གསུམ་ལ་སྐྱབས་སུ་སོང་། 26

གནས་སྐབས་དེར་ནི་ཚོས་ཀྱན་པ། གནས་ཀྱི་མཐའ་ན་གནས་པ་ནམས།
དུར་གའི་ཡ་ལྷགས་ཁས་སྤངས་པའི། མི་ནི་ཚོལ་བ་དག་ལ་བྱགས། 27

སྤུ་མ་ཅན་གྱིས་རབ་བསྐྱབ་པའི། གཙུག་ལག་ཁང་དེར་དེ་དག་འོངས།
གཞུང་འི་སྤྲེལ་ལ་འདུས་པ་ཡི། དག་སྤོང་དག་འདུན་ཚོགས་ནམས་བཅིངས། 28

ཡ་ལྷགས་སྤྲད་དུ་དག་སྤོང་ནི། གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་བདག་ཅག་འདོད།
ཚོས་ཀྱན་ཚོགས་ཀྱིས་འདི་བཟོད་ཚོ། དག་སྤོང་ནམས་ཀྱིས་རིམ་པས་སྐྱབས། 29

इति ते प्रेषितास्तेन सम्भारै स्तदुपाहृतैः ।

ससङ्घः मंहसः शान्त्यै भगवन्त मपूजयत् ॥ २२ ॥

ततस्ते कृतकल्याणा स्तत्क्षणक्षीणकल्मषाः ।

ददृशुः स्वगृहं दौतैः सम्पूर्णं रत्नराशिभिः ॥ २३ ॥

ततः प्रवृद्धवैराग्यः प्रशान्त्यै मधुरस्वरः ।

प्रव्रज्या माददे धौमान् गत्वा भगवतोऽन्तिकम् ॥ २४ ॥

स शास्तुः शासनात्त्यक्त्वा श्रावस्तीं नियतव्रतः ।

जगाम जनपर्यन्तं विहारं कर्वटाश्रयम् ॥ २५ ॥

दत्तशिक्षापदस्तेन तत्र कावेण्टिको जनः ।

रत्नचयं क्लेशविषप्रशान्त्यै शरणं ययौ ॥ २६ ॥

अस्मिन्नवसरे चौराः काननान्तनिवासिनः ।

उक्तं दुर्गोपहाराय नर मन्वेष्टु माययुः ॥ २७ ॥

ते तं विहारमासाद्य पिशुनेन प्रदर्शितम् ।

बबन्धु भिक्षुसङ्घातं गण्डौशब्दसमागतम् ॥ २८ ॥

एक एवोपहाराय भिक्षुरस्माक मौष्णितः ।

इत्युक्ते चोरचक्रेण जगदु भिक्षवः क्रमात् ॥ २९ ॥

ཡ་ལྷགས་དོན་དུ་བདག་ཟུང་ལ། དག་སྒོང་ཐམས་ཅད་བཏང་བར་མཛོད།
ཅེས་པ་གན་རིམ་གྱིས་བཛོད་ཅིང་། སྤང་ཅིའི་དབྱངས་ཀྱིས་རབ་སྒྲུས་པ། 30

ང་ཉིད་ཁོ་ན་ཡ་ལྷགས་དོན། དག་འདུན་ཐམས་ཅད་ནམ་པར་བོང་།
ཞེས་པ་ཐོས་ནས་དེ་དག་གིས། ནམ་པ་མཚོག་ལྷན་དེ་བཟུང་སོང་། 31

གསོད་པར་ཆས་པ་དེ་དག་གིས། བཅིངས་ཁྲིར་ནམ་འགྲུར་སྒོ་མེད་དེས།
དུ་གའི་གནས་ནི་ནགས་ནང་དུ། འིན་དུ་འཛིགས་སུ་བྱང་བ་མཐོང་། 32

དེ་ཡང་དུས་མཐའི་སྤྲིན་གྱིས་བཞིན། གཏོར་མ་ལ་ནི་བཟུར་བྱས་པའི།
མ་ཉེ་སྤེ་ཕོར་གས་པ་ཡི། ཉག་དུ་ཡ་ལྷགས་དག་གིས་གང་། 33

དཔའ་བོས་བན་དུ་ཇི་བ་ཡི། རང་བཞིན་མེ་ཏོག་འཕྲང་སྤོས་བཞིན།
བྱ་བའི་བྲག་གི་ཟེར་མ་བརྒྱ། ཞབས་ཀྱི་དོ་ལ་ཆགས་པས་བྱབ། 34

ག་འིན་ཇེས་མེ་ཏོག་རྒྱས་པ་ཡི། སྒོ་ལ་མཚོད་པ་བྱས་པ་བཞིན།
དེལ་བུའི་སྤོན་དུ་འཕྲང་བ་ཡི། དཔའ་བོའི་མགོ་ཡིས་ཡོངས་སུ་བསྐྱོར། 35

རི་ཁྲོད་མ་ཡི་ཀང་བཀོད་པས། སེན་ཅི་རབ་དུ་ཆགས་པ་བཞིན།
མི་བྲག་གསར་པས་བསྐྱོས་པ་ཡི། བགས་དག་གིས་ནི་དམར་པའི་འོད། 36

ཡ་ལྷགས་མ་ཐོབ་ཇོན་པ་ཡི། བྱད་མེད་ནམས་ཀྱིས་གྲུས་པ་ཡིས།
རང་གི་བྱ་བཅད་སྤྲིང་གི་ནི། བསྐྱས་བྱམས་ཀྱི་ཁ་ཁྲིར་བཀང་། 37

मा मादायोपहारार्थं मुच्यन्तां सर्व्वभिस्त्ववः ।
उक्ते वृद्धैः क्रमेणेति प्रोवाच मधुरस्वरः ॥ ३० ॥

अह मेवोपहारार्हः सङ्घः सर्व्वो विमुच्यताम् ।
इत्याकर्ण्य वराकारं ते समादाय तं ययुः ॥ ३१ ॥

बद्धः स बधसन्नद्धैर्नीतस्तैर्निर्विकारधौः ।
दुर्गायतनमत्यग्रं ददर्श गहनोदरे ॥ ३२ ॥

बलिसज्जीकृतैः स्थूलशकलैर्महिषैश्च तत् ।
कल्पान्तमेधैः स्वसुतोपहारैरिव पूजितम् ॥ ३३ ॥

व्याप्तं पादशिलासक्तरुरक्तच्छटाशतैः ।
स्रग्दामभिर्भटोत्सृष्टैर्बन्धुजीवमयैरिव ॥ ३४ ॥

घण्टाग्रालम्बिभिर्वीरशिरोभिः परिवारितम् ।
कृतद्वारार्चनं फल्लकमलैरिव मृत्युना ॥ ३५ ॥

प्रत्यग्रनररक्ताक्तैः सोपानैररुणप्रभम् ।
शवरीचरणन्याससंसक्तालक्तकैरिव ॥ ३६ ॥

असम्प्राप्तोपहाराभिः किरातस्त्रीभिरादरात् ।
स्वशिशूत्कृतहृत्पद्मकीर्णप्राङ्गनवेदिकम् ॥ ३७ ॥

དེ་མཐོང་སྟོག་ཆགས་ནམས་ཀྱི་ཚྲིགས། སྟུག་བསྐྱེད་འཕྲུབ་བཟོད་
དཀའ་བཞིན།

འཁོར་བ་ཆགས་བྲལ་སྟིང་པོ་ཅན། སྤྱང་ཅི་དབྱངས་ཀྱིས་རབ་དུ་བསམས། 38

དེ་ནས་ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་ནི། ཡོངས་ཟད་དགྲ་བཅོམ་མངོན་དུ་བྱས།
ཁམས་གསུམ་པ་ལས་ཆགས་བྲལ་དེ། དགའ་དང་མི་དགའ་མཚུངས་པར་གྱུར། 39

དེ་བསམས་གང་གི་བྱིན་གྱིས་ནི། འཁོར་བ་མེད་པ་བདེ་བའི་ས།
ཀྱེ་མ་བདག་གིས་ཐོབ་པ་འདི། སྟོན་པ་སྤྲོད་པ་གཏོད་པའི་མཐུ། 40

མོངས་པའི་ལྷགས་སྟོག་བདན་པ་གཏོད་ཅིང་ལྷ་བའི་རི་མོ་ཉམས་པར་བྱེད།
མི་བཟད་སྤྲོད་པའི་ཚུ་བོ་སྟོལ་ནིང་སྟེ་བའི་ལྷོན་པ་རབ་དུ་བྱིན།
གང་དུ་བྱ་ངན་མིག་ལ་སྤྲར་ཡང་མཆི་མ་དག་ནི་མི་འཛོན་པ།
སྟོན་པའི་བྱིན་གྱིས་གདུང་བ་ཞི་བར་གྱུར་པའི་གནས་དེར་རབ་དུ་ཐོབ། 41

ཅས་པསམས་སྟིང་སྟོབས་བྱ་མཚོ་དེ། རི་བཞིན་གཡོ་བ་མེད་པར་གནས།
ཁྲོ་བས་མཚོན་སྤངས་ཚོམ་ཀླན་གྱིས། གསེད་དགས་མེད་གཤམ་པ་བཅིངས། 42

དེ་ལྷས་གསེར་གྱི་གཟི་ལྷན་ལས། དེ་དག་ནམས་ཀྱི་གོས་དག་ཤུས།
གོས་ནི་གཞན་དང་གཞན་བྱུང་བ། དེ་དག་མདུན་དུ་སྤང་པོར་གྱུར། 43

སྐབས་དེར་ལྷ་མོ་དེ་ཡིས་ནི། རབ་བསྐྱེད་འབྱུང་པོ་ལྷ་བརྒྱ་ཡིས།
ཚོམ་ཀླན་དག་ནི་ལྷ་བརྒྱ་པོ། རབ་དུ་གཡོ་བ་མེད་པར་བྱས། 44

स दृष्ट्वा प्राणिसङ्घातं वैशसायासदुःसहम् ।
उद्वेगसारं संसारं प्रदध्यौ मधुरस्वरः ॥ ३८ ॥

ततः साक्षात्कृताह्वः सर्वक्लेशपरिहृयात् ।
त्रैधातुको वीतरागः सोऽभूत् तुल्यप्रियाप्रियः ॥ ३९ ॥

सोऽचिन्तयद्दहो शास्तुः प्रभावोऽयं भवच्छिदः ।
प्राप्तोऽयं यत्प्रसादेन निःसंसारमुखां भुवम् ॥ ४० ॥

मोहश्छिन्नो निविडनिगडः खण्डिता दृष्टिशैलाः
तीर्णा तृष्णा विषयतटिनौ प्रोद्धता जन्मदृक्षाः ।
प्राप्तं धाम व्यसनशमनं तत्प्रसादेन शास्तुः
यस्मिन् वाष्पं दधति न पुनः शोचनलोचनानि ॥ ४१ ॥

इति ध्यात्वा स सत्त्वाब्धिस्तस्थौ शैल इवाचलः ।
निबद्धबध्यमालाङ्ग श्रौरैः क्रोधोद्यतायुधैः ॥ ४२ ॥

तैस्तस्यापहृते वस्त्रे गाचात् काञ्चनरोचिषः ।
अन्यदन्यदभूद्वास स्तैश्च राशिः पुरोऽभवत् ॥ ४३ ॥

अचान्तरे समुद्भूतैर्भूतानां पञ्चभिः शतैः ।
सा देवी निश्चलं चक्रे तच्चौरशतपञ्चकम् ॥ ४४ ॥

དེ་དག་མཚན་གྱི་ཚགས་སྤྱང་ཚེ། སྤྱང་ཅི་དབྱངས་ཀྱི་སྤྱི་བོར་ནི།
མཁའ་ལས་མེད་ལོ་དག་གི་ཆར། དེ་ཅི་དེ་རབ་དུ་མཛོས་པ་བབ། 45

དེ་ནས་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དེ། ཚོས་ཀྱན་ནམས་ཀྱིས་མཐོང་གུར་ནས།
དེ་ཡི་མཐུ་ཡི་རེག་པ་ཡིས། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྤྱབས་སུ་སོང་། 46

དེ་ནས་བབ་སྤེ་བཟོད་པའི་སྤྱད། ཀྱང་པར་མགོ་བཀོད་དེ་དག་ལ།
ཉིས་བྱས་ཐོང་ལ་ཚོས་ཀྱི་ནི། དགའ་བར་མཛོད་ཅིག་དེ་ཡིས་སྤྱས། 47

དེ་ནས་དེ་དག་ཆགས་བྲལ་སྤྱེས། སྤྱིག་པ་བདང་ནས་འཁོར་བ་ཡི།
འཆིང་བ་ཞི་སྤྱད་རབ་བྱང་ནི། སྤྱངས་ནས་དག་བཅོས་གནས་ཐོབ་གུར། 48

དེ་ནས་དག་བཅོས་དེ་དག་དང་། དེ་བྲག་ན་གནས་དེ་དག་བཅས།
སྤྱང་ཅི་དེ་དབྱངས་ནི་རྒྱལ་བྱེད་ཀྱི། ཚལ་དུ་སྤྱོད་པ་བཟ་ཅ་སོང་། 49

ལྷ་ཡི་སྤྱེས་པོས་འོངས་པ་ཡི། འོངས་སྤྱོད་སྤྱབས་གསུམ་པས་བསྐྱབས་པ།
བདུད་ཅི་དེ་རོ་ལྷན་འདུ་བྱེད་ཀྱི། དེར་ནི་དེ་ཡིས་བཅོས་ལྷན་མཚོད། 50

བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་དེ་དག་ལ། བར་པའི་ལས་མཚོག་གསལ་བྱེད་ཅིང་།
དག་པའི་དང་བ་བསྐྱེད་པ་ཡི། ཚོས་ནི་པན་སྤྱད་བསྐྱན་པར་མཛོད། 51

བྱ་ནི་བདུད་ཅི་དེ་སྤྱོད་ཉིད་ཐོབ། ཤེས་ནས་ཤིན་དུ་བདན་པས་ཀྱང་།
ལགས་བྱས་ལས་འཁྱུངས་གསེར་གྱི་པད། བརྒྱུད་ནས་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སོང་། 52

च्युते तदायुधचये पुष्पवृष्टिर्नभस्तलात् ।
पपात रत्नरुचिरा मधुरस्वरमूर्धनि ॥ ४५ ॥

गाहमानमथ व्योम तं विलोक्य च दस्यवः ।
स्पृष्टा स्तस्यानुभावेन तमेव शरणं ययुः ॥ ४६ ॥

सोऽवतीर्य ततः शान्त्यै चरणान्यस्तमस्तकान् ।
धर्मे रमध्वं संत्यज्य दुष्कृतानीत्युवाच तान् ॥ ४७ ॥

अत्र ते जातवैराग्याः प्रव्रज्यां वृजिनोज्झिताः ।
आदायाहृत्यदं प्रापुः संसाराश्रवशान्तये ॥ ४८ ॥

ततस्तैः सहितोऽर्हद्भिस्तैश्च कर्वटवासिभिः ।
ययौ जेतवनं द्रष्टुं शास्तरं मधुरस्वरः ॥ ४९ ॥

तत्र दिव्यजनानीतैर्भोगैस्त्रिदशसाधितैः ।
स सुधारससंस्कारैर्भगवन्तमपूजयत् ॥ ५० ॥

शुद्धप्रसादजननीं भगवान् धर्मदेशनाम् ।
हिताय विदधे तेषां मोक्षमार्गाग्रदूतिकाम् ॥ ५१ ॥

सुधीरोऽप्यमृतप्राप्त्यै ज्ञात्वा पुत्रस्य पात्रताम् ।
हेमाङ्गं सुकृतोत्पन्नं प्राप्य जेतवनं ययौ ॥ ५२ ॥

དེ་ཡིས་བདེ་གཤེགས་སངས་མཆོད་ཅིང་། ཞབས་ལ་ཙོད་བན་གྱིས་གདུགས་དེ།
 དེ་ཡི་སྦྱན་ནི་རབ་དང་བས། རབ་དུ་བྱིས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 53

དེ་ནས་ཉེ་བར་དགོ་བ་དར། དེ་ལ་བཙམ་ལྷན་གྱིས་གསུངས་པ།
 ཀྱང་པ་བཀོད་པས་གསེར་གྱི་ནི། བརྒྱ་འབྲུངས་པར་ཁྱོད་འབྱུར་རོ། 54

པརྒྱ་འབྲུང་མཆོག་ཅེས་གྲགས་པ་ཡི། ཡང་དགའ་ཚོགས་སངས་རྒྱས་འབྱུར་དེ།
 སེམས་ཅན་ཡང་དག་བསྐྱལ་བྱས་ནས། ཡོངས་སྤྱུ་བྱ་ངན་འདའ་བར་འབྱུར། 55

ཀུན་མཁྱེན་བདེན་པ་གཟིགས་པ་ཡིས། དེ་སྐད་བརྗོད་ཅོད་ཤིན་དུ་བདེན།
 འགྲོ་བའི་དགོ་ལེགས་བདགས་པ་ཡི། ཡིད་ལ་རེ་བ་བརྒྱུང་བར་གྱུར། 56

གྲས་པས་བསོད་ནམས་ཕྱག་འཚལ་དུས་སྤྱི་དེ་པ་འཁོགས་བྱེད་
 བཙམ་ལྷན་སྦྱོན་པ་ཡི།
 ཞབས་ནི་ལེགས་བྱས་ལྷན་པ་གང་གི་སྐོལ་བདེ་ལེགས་བྱས་པར་
 བརྒྱུང་བྱས་པ།

དེ་དག་གྱི་ནས་སྤྱོད་པོ་ས་ཡི་པང་དུ་ཚིས་སྦྱོར་རྒྱ་མའི་འོ་ས་ལ།
 བཀྱེད་དུ་ཉམ་སོ་ཡི་སྦོང་བའི་བཞིན་ནི་ལྷན་པོ་འཛུམ་དུ་བྱེད་མི་འབྱུར། 57

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་སྦྱང་ཅི་དབྱངས་ཀྱི་དོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བཞི་པའོ།

स तेनाभ्यर्च्य सुगतं चरणालीनशेखरः ।

दृशा तस्य प्रसादिन्या स संमृष्ट इवाभवत् ॥ ५३ ॥

तत स्तमूचे भगवानासन्नकुशलोदयम् ।

पादन्यासोदितस्वर्णकमलस्त्वं भावष्यसि ॥ ५४ ॥

पद्मोत्तर इति ख्यातः सम्यक्सम्बद्धतां गतः ।

सत्त्वसन्तारणं कृत्वा परिनिर्व्याण मेष्यसि ॥ ५५ ॥

सर्वज्ञेनेत्यभिहितः सुधीरः सत्यदर्शिना ।

जगत्कल्याणकलनामनोरथ मथाददे ॥ ५६ ॥

भक्त्या यैर्भवभेदिनो भगवतः पुण्यप्रणामक्षणे

शास्तुः स्वस्ति कृतं कृतं सुकृतिभिः पादोपधानं शिरः ।

अङ्गे ते जननीजनस्य न पुनस्तृप्तिप्रयुक्ताः स्तन-

स्तन्योत्तानितदन्तशून्यवदनाः कुर्वन्ति मूढस्मितम् ॥ ५७ ॥

इति श्रीक्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

मधुरस्वरावदानं चतुरशीतितमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་ལ།

གང་གིས་སྒྲིག་ལ་རྒྱུ་ཆ་གས་པའི་ནད།
སྒྲིང་པའི་རྒྱུ་ཆ་སྒྲིང་ལ་རབ་ཆགས་དང་།
ཡན་ལག་ཀྱན་ལ་བྱབ་པ་སྒྲིག་པའི་མཛོ།
འཕྲོག་བྱེད་སྒྲིག་པ་དེ་ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ།

1

དེ་ནས་གཏམ་མཐར་དེ་བཞིན་གཤེགས། དཀའ་ཕྱབ་ནགས་མཐར་
བཞུགས་པ་ཡི།
དྲི་མེད་ཕྱགས་ལ་དག་སློང་ནམས། དག་མཚན་དག་གིས་བསྐྱེད་བས་དྲིས། 2

བཅོས་ལྷན་ཅི་སྤྲད་འཛིག་དེན་ནི། ཀྱན་གྱི་བྱ་ངན་སེལ་བྱེད་པ།
སྒྲིང་པའི་ནད་ཀྱི་སྒྲིག་པ་བྱེད། ནད་པ་ནམས་ལ་ལྷག་པར་བྱསས། 3

དེ་དག་ལ་དེས་གསུངས་པ་བདེན། ལྷག་པར་ནད་པ་ལ་བདག་མཛོད།
སྒྲིག་བྱ་ནམས་ལ་ལྷས་གཟིར་དང་། མཚུངས་པའི་བྱ་ངན་ཆོགས་གཞན་མེད། 4

སྒྲིབ་གཞན་ནམས་དག་ལ་ཡང་། རང་བཞིན་གྱིས་ནི་སྒྲིག་པའི་ས།
ནད་པ་ནམས་ལ་དག་ཏུ་བདག། ཤིན་ཏུ་ཕྱོགས་སུ་སྤྲང་བར་བྱུང་། 5

གྲོང་ཁྲིར་ཤི་བའི་དབྱངས་དག་ཏུ། སློང་བ་ནམས་ཀྱི་གཉེན་མཆོག་བཞིན།
བསམ་པ་ཀྱན་ལ་རབ་བཞུགས་པ། མི་བདག་ཤི་བའི་ཞེས་པ་བྱང་། 6

पञ्चाशीतितमः पल्लवः ।

ये रागरोगं नयनानुबन्धं
विद्वेषशूलं हृदयप्रसक्तम् ।
सर्वाङ्गसंसर्पितपापकुष्ठं
हरन्ति तेभ्योऽस्तु नमो भिषग्भ्यः ॥ १ ॥

तपोवनान्तविश्रान्तं कथान्तोऽथ तथागतम् ।
भिक्षवः कैतुकाक्षिप्ताः पप्रच्छुः स्वच्छमानसम् ॥ २ ॥

भगवन् भवतः सर्व्वलोकशोकापहारिणः ।
भवार्त्तिभिषजः कस्माद्रोगिणोऽप्यधिकं प्रियाः ॥ ३ ॥

स तानुवाच सत्यं मे रोगिणोऽधिकवत्सभाः ।
कायपौडासमः पुंसां नास्त्यन्यः शोकसञ्चयः ॥ ४ ॥

जन्मान्तरेष्वपि परं प्रकृत्या दैन्यभूमिषु ।
आतुरेष्वेव सततं पक्षपातो समाभवत् ॥ ५ ॥

नगर्यां शिखिघोषायां शिविर्नामा भवन्नृपः ।
प्रविष्टः सत्त्वचिन्तासु सद्दान्यव इवार्थिनाम् ॥ ६ ॥

ཀྱན་དུ་ནད་པ་ཐམས་ཅད་ནི། ཀྱན་ནས་བདག་གིས་གསོ་བར་བྱ།
 ཞེས་པ་བདེན་པའི་སྙིང་སྟོབས་ཅན། དེ་ཡི་ངེས་པ་དག་དུ་འགྱུར། 7

ནས་ཞིག་གོང་པ་ནད་པ་ནི། ཡུན་རིང་ནད་ཀྱི་གཟིར་གྱུར་བ།
 སྒྲན་ལ་མཉེས་གཤིན་དེ་ལ་ནི། མངོན་དུ་ཕྱོགས་དེ་གསོ་བར་བྱས། 8

དེ་ནས་གསོ་སྦྱད་ས་བདག་གིས། དྲིས་ཚེ་སྒྲན་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས།
 རབ་རྒྱས་ནད་ཀྱིས་གཟིར་བ་ལ། ཡུན་རིང་དཔུད་ནས་རབ་སྒྲས་པ། 9

ཤིན་དུ་ལྷི་བའི་ནད་འདི་ཡིས། སྐྱལ་པོ་སྒྲན་ནི་རྟེན་པར་དཀར།
 རྩེས་ནས་བཟོད་ལྷན་རྩེས་བྱ་ཡི། གྲག་གི་དེ་ནི་ཞི་བར་འགྱུར། 10

དེ་དག་ཐོས་ནས་མི་ཡི་བདག། ཡིད་མེ་སྙིང་ཇི་རྒྱས་པ་ཡིས།
 ཡུན་རིང་ནད་པ་གསོ་བའི་སྦྱད། དེ་ཡིས་བསྐྱན་པ་ཡང་དག་བསམས། 11

བྱིས་པའི་ཚེ་ཡང་བདག་ལ་ནི། ནས་ཡང་གང་ཡང་ཁྲོམ་བྱང་།
 བདག་ནི་མངལ་ན་གནས་ཆེ་ཡང་། མ་ནི་ཁྲོ་བ་སྦྱངས་པར་གྱུར། 12

དེ་སྦྱང་ཁྲོ་མེད་འཇིག་རྟེན་ན། བདག་ལྟ་བུ་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན།
 བདག་གི་ཁྲག་གི་རྒྱན་ཉིད་ཀྱིས། འདི་ཡི་ནད་ནི་ཞི་བར་འགྱུར། 13

དེ་ལྟར་སྦྱོར་བའི་སྒོ་གྲོས་ཀྱིས། ཇིས་འབང་ཀྱན་གྱིས་བརྒྱུག་གྱུར་ཀྱང་།
 སྐྱལ་པོས་མགོ་ལས་བྱང་བ་ཡི། རང་ཁྲག་དག་དུ་དེ་ལ་བྱིན། 14

सर्व्वे सर्व्वे च रोगार्ता चिकित्स्याः सर्व्वथा मया ।
इत्यभूत् सततं तस्य सत्यसत्त्वस्य निश्चयः ॥ ७ ॥

कदाचिदातुरः पौरैश्चिररोगनिपीडितः ।
तं ययाचे समभ्येत्य चिकित्सा मार्तवत्सलम् ॥ ८ ॥

स्वास्थ्याय तस्य भिषजः पृष्टाः सर्व्वे महीभुजा ।
प्रष्टुद्व्याधिवैधुर्य्यं विचार्य्य चिरमूचिरे ॥ ९ ॥

दुर्लभं भेषजं राजन् रोगस्यास्य गरीयसः ।
आजन्मक्षमिणः पुंसः शोणितेनैष शाम्यति ॥ १० ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः करुणाकीर्णमानसः ।
अचिन्तयत्तदादिष्टं स्वास्थ्याय चिररोगिणः ॥ ११ ॥

बालस्यापि न मे कोपः कदाचिदभवत् क्वचित् ।
मयि गर्भस्थितेऽप्यासौज्जननी क्रोधवर्जिता ॥ १२ ॥

तस्मादक्रोधनः कश्चिन्नोक्तेऽस्मिन्नास्ति मद्बिधः ।
ममैव रक्तपूरेण व्याधिरस्य प्रशाम्यति ॥ १३ ॥

इत्युद्यतमतिः सर्व्वे वार्य्यमाणोऽनुजौविभिः ।
सदा शिरोद्धवं तस्मै ददौ राजा स्वशोणितम् ॥ १४ ॥

དེ་ནས་སྒྲིབ་དུག་གི་ནི། རྒྱལ་གིས་ནད་པ་བསོས་པར་གྱུར།
ས་བདག་རིད་པ་ལ་ཞུས་ནས། བསམ་པ་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་དེ་སོང་། 15

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ས་སྒྲིབ་བྱ། ཕན་པ་ཚོལ་ལ་ངལ་དུབ་ནི།
བསྐྱེད་ལས་ཉམས་པ་གསལ་བྱེད་པ། གཞིགས་སྐྱམ་ནད་ནི་བྱུང་བར་གྱུར། 16

སྒྲིབ་གྱི་ལས་ཀྱི་རྣམ་སྐྱེན་ལས། རྣམ་པར་བརྒྱུག་པའི་རང་བཞིན་འདི།
ནད་མེད་རྣམས་ལ་ཁ་ཟས་མེད། དཔལ་ལྷན་རྣམས་ནི་ནད་དང་འགྲོག། 17

དེ་ནས་སྒྲིབ་པ་མཚེག་རྣམས་ཀྱིས། སྒྲིབ་པ་སྒྲིབ་གིས་ལེགས་བསྐྱབས་པ།
ཀྱན་གྱི་སྒྲིབ་པོ་ཞིས་པའི་མར། དེ་ནི་བསོས་སྒྲིབ་ཉི་ཤར་བསྐྱེན། 18

རྣམས་ཀྱན་གྱི་ནི་སྒྲིབ་པོ་སྒྲིབས། འདབ་ཆགས་ཤང་ཤང་དག་གི་ནི།
ལྷས་ཀྱི་ཆུ་ཡི་ཐང་དང་ལྷན། འབད་པ་ཆེན་པོས་ཞུག་མར་ནི། 19

བཅུ་གཉིས་ལོ་ཡིས་ལེགས་པར་གྱུབ། གཞིན་ཏུ་འབྱུང་བར་བརྩོན་པ་ན།
ནད་ཀྱིས་གཟེར་བའི་རང་སངས་རྒྱས། ཅི་སྟེ་དེ་ལ་སྒྲིབ་དུ་འོངས། 20

ཀྱན་གྱིས་བརྒྱུག་པར་གྱུར་མེད་ཀྱང་། གཞིན་ཏུ་སྒྲིབ་སྟོབས་རྒྱ་མཚོ་ཡིས།
ཀྱན་གྱི་སྒྲིབ་པོ་ཕན་པའི་མར། ཐམས་ཅད་དེ་ལ་གྲུས་པས་བྱིན། 21

དེ་ནས་རང་སངས་རྒྱས་བསོས་དེ། རབ་དང་སྒྲོན་ལམ་ལྷན་པ་ཡིས།
གཞིན་ཏུ་དག་ནི་བསོས་པར་བསྐྱབས། དམ་པ་བསྐྱེན་པ་བདུད་ཅི་ཡིན། 22

रक्तेन स्वास्थ्यमायातः षड्भिर्मासै रथातुरः ।
जगाम परिपूर्णाशः कृशमामन्त्य भूपतिम् ॥ १५ ॥

ततः कदाचिद् भूपालसूनुो व्यायामशौलनात् ।
पार्श्वशोकक्षयाशंसी प्रादुरासीद्वितैषिणः ॥ १६ ॥

विपरीतस्वभावोऽयं विपाकः पुण्यकर्मणाम् ।
स्वस्थानामशनं नास्ति श्रीमतां रोगसङ्गतिः ॥ १७ ॥

उपदिष्टं ततस्तस्य स्वास्थ्याय भिषजां वरैः ।
सहस्रपाकसंसिद्धं सर्व्वसाराभिधं घृतम् ॥ १८ ॥

सर्व्वद्रव्यात्तसारेण जीवज्जीवस्य पक्षिणः ।
स्नानाम्बुक्वाथयोगेन घृतं यत्नेन भूयसा ॥ १९ ॥

सिद्धं द्वादशभिर्वर्षैः कुमारं पातुमुद्यते ।
प्रत्येकबुद्धः शोकात्तस्तद् याचितु मथाययौ ॥ २० ॥

सर्व्वं निर्वार्य्यमाणोऽपि कुमारः सत्त्वसागरः ।
भङ्क्ता सर्व्वं ददौ तस्मै सर्व्वसारघृतं हितम् ॥ २१ ॥

स्वस्थः प्रत्येकबुद्धोऽथ प्रसन्नः प्रणिधानवान् ।
कुमारं विदधे स्वस्थममृतं साधुसेवनम् ॥ २२ ॥

ཕན་པ་ཚེལ་བ་རྒྱལ་བའི་བྱ། དེར་ནི་ཚེ་རིང་ང་ཉིད་གྱུར།
རང་བཞིན་གྱིས་བདག་ནད་པ་ཡི། གཏུང་བ་ཞི་བར་བྱེད་ལ་དགའ། 23

ཞེས་པ་ཐོས་ནས་རྒྱལ་བ་ལ། དག་སྒོང་ཀུན་གྱིས་སྦྲར་དྲིས་པ།
དེ་དག་ལས་ནི་ཅི་ཞིག་གིས། མཚུངས་པར་ནད་ཀྱང་བསོས་པར་གྱུར། 24

ཅས་དེས་བཅོམ་ལྡན་འདས་ལ་དྲིས། ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་དེར་གསུངས་པ།
བྲུ་ན་སི་དག་དུ་སྟོན། ས་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་བྱིན་བྱུང་། 25

དེ་ཡི་བྱ་གཉིས་དགའ་བོ་དང་། ཉི་དགའ་ཞེས་པ་དག་དྲ་གྱུར།
ཐུ་བོ་བྲགས་པའི་ཁྱད་པར་གཉེར། དེ་གཞིན་གཞན་ནི་རྒྱལ་མིན་འདོད། 26

དི་ནས་ཉི་དགས་དབེན་པར་ནི། བྲོགས་པོ་ཁ་གསལ་ཅན་ཞེས་པ།
ཡུ་ཐབ་ཡི་མཚན་སྟོན་མཁས། མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་ལ་སྦྱས། 27

བདག་གི་སྦྱན་རྒྱ་ཐུ་བོ་འདི། སྦྱེ་བོ་དགའ་བ་དེ་དག་སྦྱོང་།
བྲགས་པ་བརྗོད་པས་སྦྱེ་བོ་ལས། རྒྱལ་མིན་དག་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། 28

བདག་ནི་སྦྱེ་བོ་ཀུན་གྱི་སྦྲངས། ཉམས་ཤིང་སྦྲལ་བ་མེད་པར་གྱུར།
དབེན་པར་ཤི་བ་བསྐྱབས་པར་འོས། སྦྱད་པར་གྱུར་པས་འཚོ་བ་མིན། 29

ཁྱོད་གྱི་སྦྱན་རྒྱ་ཐུ་བོ་ཉིད། མདུན་ན་འདོན་དུ་རིམ་པར་འགྱུར།
ཡུ་ཅག་མཚུངས་པའི་སྦྱུག་བསྐྱལ་ཅན། དགོན་པ་དག་དུ་འགྲོ་བར་འོས། 30

हितैषी राजपुत्रोऽसावहमेव तदाभवम् ।

रोगिणामार्त्तिशमनं स्वभावेनैव मे प्रियम् ॥ २३ ॥

इति श्रुत्वा जिनं सर्व्वं पप्रच्छ भिक्षवः पुनः ।

कर्मणा केन तौ तुल्यरोगौ स्वास्थ्यमुपागतौ ॥ २४ ॥

इति तैर्भगवान् पृष्टः सर्व्वज्ञ स्तानभाषत ।

ब्रह्मदत्तः क्षितिपति वाराणस्यामभूत् पुरा ॥ २५ ॥

नन्दोपनन्दनामानौ तस्य पुत्रौ बभूवतुः ।

ज्येष्ठः कौत्तिविशेषार्थी राज्यकामस्तथापरः ॥ २६ ॥

उपनन्दस्ततः प्राह पुरोहितसुतं रहः ।

आथर्व्वयोगकुशलं वयस्यं कुहनाभिधम् ॥ २७ ॥

एष ज्येष्ठो मम धाता जनरञ्जनतत्परः ।

जनात् कौत्तिप्रवादेन राज्यमासादयिष्यति ॥ २८ ॥

निरंशोऽहं भविष्यामि ध्वस्तः सर्व्वजनोज्झितः ।

विजने निधने श्लाघ्यं नावधूतस्य जीवितम् ॥ २९ ॥

ज्येष्ठस्यैव तव धातुः पौरोहित्यं क्रमागतम् ।

अरण्यगमनं युक्तमावयोः समदुःखयोः ॥ ३० ॥

ཞེས་པ་བྱ་ངན་སྤྲོ་བ་པོ། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས།
ཁྱོད་ལ་པན་པར་བྱའོ་ཞེས། མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་ཡིས་སྤྲོས། 31

གང་གིས་པ་ཡི་མཆུག་དུ་ནི། ལྷ་པོ་དེ་ཡིས་རྒྱལ་སྤྲོད་འཐོབ།
དེ་ཡི་ཇུས་སྤྱོད་དག་གིས་དེའི། བྱ་པོ་ཡན་ལག་མ་ཚང་བསྐྱབས། 32

དུས་ཀྱི་དེ་ཡིས་རྒྱལ་སྤྲོད་འཐོབ། ཡན་ལག་མ་ཚང་སྤྲོན་ཆེ་ནི།
བྱ་པོ་ལག་འཁར་ལ་བཞེན་པ། མཐོང་ནས་ཇེས་སྤྲོ་འགྱོད་པར་གྱུར། 33

དེ་ནས་མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ། མདུན་ན་འདོན་དུ་བཞོད་པ་ལ།
སྤྲོས་པའི་སྤྲིག་པས་འཛིགས་པ་དེས། རྒྱགས་རིངས་ཚ་བ་ཕྱུང་ནས་སྤྲོས། 34

ཀྱེ་མ་རྒྱལ་སྤྲོད་ལ་བཀམ་ཞིང་། ཚོས་མི་ཤེས་པ་དག་གིས་ནི།
པ་མཚུངས་སྤྲོན་ཆེ་བྱ་པོ་ནི། གནས་སྐབས་ངན་པ་འདི་ལ་བཞོད། 35

སྐད་ཅིག་འཛིག་པའི་བདེ་བ་བྲངས། ཀྱེ་མ་མ་བདགས་བྱེད་རྣམས་ཀྱིས།
སྤྲིག་པ་བྱས་ནས་བདག་ཉིད་ནི། མི་བཟང་སྤྲུག་བསྐྱལ་རྣམས་སྤྲོ་འཕེན། 36

ཞེས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་ཐོས་ནས། མདུན་ན་འདོན་ནི་འགྱོད་སྤྲོས་པས།
དེ་ལ་སྤྲོས་པ་བདག་ཀྱང་འདིར། རྒྱལ་པོ་འགྱོད་པའི་རིམས་དང་ལྷན། 37

སྤྲོ་ཡང་དེ་ཡི་ཇུས་སྤྱོད་གྱིས། མི་བདག་ཅུ་དེ་བཅོས་པར་བྱས།
བཅོས་པ་དེ་ལ་རང་གི་ནི། རྒྱལ་སྤྲོད་ལྷ་པོ་དེས་ཀྱང་བྱན། 38

श्रुत्वेति राजपुत्रस्य वचः शोकप्रलापिनः ।

हितं तव करोमीति पुरोहितसुतोऽब्रवीत् ॥ ३१ ॥

सोऽथ द्रव्यप्रयोगेन व्यङ्गं तस्याग्रजं व्यधात् ।

येनासौ जनकस्यान्ते कनीयान् राज्यमाप्तवान् ॥ ३२ ॥

प्राप्तराज्यः स कालेन दृष्ट्वा आतरमग्रजम् ।

व्यङ्गं यष्टीकरालम्बं पश्चात्तापं समाययौ ॥ ३३ ॥

पुरोहितसुतं सोऽथ पौरोहित्यनिवेशितम् ।

उवाचोष्णं विनिश्चयस्य गूढं पातकशङ्कितम् ॥ ३४ ॥

अहो नु राज्यलोभेन मया धर्ममजानता ।

ज्येष्ठो भ्राता पितृसमः प्रापितः कुदशमिमाम् ॥ ३५ ॥

क्षणक्षयि सुखाक्षिप्ताः पापं कृत्वा क्षयेष्वहो ।

क्षिपन्ति दुःखेष्वात्मान मसमीक्षितकारिणः ॥ ३६ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा जाततापः पुरोहितः ।

तमुवाच ममाप्येष राजन्ननुशयज्वरः ॥ ३७ ॥

तं पुन द्रव्ययोगेन स्वस्थं चक्रे नृपात्मजम् ।

स्वस्थाय प्रददौ तस्मै निजराज्यं स चानुजः ॥ ३८ ॥

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ཉིད་ཀའ་དང་། མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་དེས་ཀྱང་།
རང་སངས་རྒྱས་ལ་མཆོད་བྱས་ནས། ལུས་ཀྱི་མཐའ་ནི་རབ་དུ་ཐོབ། 39

རྒྱལ་པོའི་བྱ་དེས་བདག་ནི། ཤི་བའི་བྱ་ཉིད་ཐོབ་གྱུར་དེ།
མདུན་ན་འདོན་གྱི་བྱ་དེ་ཡང་། རང་སངས་རྒྱས་ཉིད་རབ་དུ་ཐོབ། 40

དེ་དག་སྤྲུལ་པའི་སྤྲིག་པ་དེས། མཚུངས་པར་ནད་ཀྱིས་ཐེབས་གྱུར་ཅིང་།
ཡན་ལག་ཉམས་པ་གསོ་བྱེད་པས། དེ་དག་བསོས་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 41

རྒྱལ་བ་པོངས་པས་གཟིང་བ་སྦྱོབ་གཉེན་གྱིས།
དག་དུ་སེམས་ཅན་ལ་ཆགས་སྤྱིང་ཇིའི་སྦྱོ།
འདས་པའི་སྦྱེ་བོ་དང་འབྲེལ་དེ་ཐོས་ནས།
མགྲུ་བའི་དགེ་སྦྱོང་དེ་དག་བདེ་བ་ཐོབ། 42

ཅེས་པ་དགེ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་པན་པ་འཆོལ་བའི་དོགས་པ་
བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུ་ལྔ་པའོ།

उपनन्दोऽथ कालेन पुरोहितसुतश्च सः ।
कारां प्रत्येकबुद्धाय कृत्वा देहान्तमापतुः ॥ ३९ ॥

शिवेर्भूमिपतेः प्राप राजपुत्रः स पुत्रताम् ।
प्रत्येकबुद्धतां लेभे पुरोहितसुतश्च सः ॥ ४० ॥

तेन तौ गूढपापेन तुल्यरोगौ बभूवतुः ।
व्यङ्गस्य स्वास्थ्यकरणाद् युगपत् स्वास्थ्यमागतौ ॥ ४१ ॥

इत्याकर्ण्यतीतजन्मानुबद्ध-
मापन्नार्त्तिचाणबन्धो र्जिनस्य ।
नित्यासक्तं सत्त्वकारुण्यवृत्तं
हृष्टाः प्राप्नु निर्द्वेतिं भिक्षवस्ते ॥ ४२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
हितैष्यवदानं पञ्चाशीतितमः पक्षवः ॥

ཡལ་འདས་བགྱུད་ཅུ་ཙུག་པ།

ཚོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་དེག་པ་གང་གིས་མཆོད་པ་ནམས་ལ་
དུལ་བར་གན་རིམ་གྱིས།

མཆོད་བྱའི་ཚོགས་ལ་རབ་འདུད་དུལ་བས་ཐུག་བྱེད་དེ་དག་
མཐོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར།

དེགས་པས་འཕྱར་ལས་སློ་གྲོས་ནམ་པར་མ་བཟུམས་
སྒོངས་ལས་འོག་དུ་འགྲོ་བྱེད་ཅིང་།

གན་འདས་ནམས་ལ་འཛིག་དེན་འདི་དང་པ་རོལ་དེ་ཡང་
དྲག་དུ་ཐུང་བ་བཅས། 1

གན་པོ་མཆོད་པའི་ཞར་ལ་སྦྲར། དག་སློང་ནམས་ཀྱིས་དྲིས་པ་དག།
གན་པོ་ཆོ་ག་རྩི་བཞིན་སྦྲར། བཅོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་གསུངས། 2

པ་ར་ཁ་སོར་དེ་དག་སྒྲེན། མི་བདག་ཚངས་བྱིན་ཞེས་པ་བྱུང་།
འགྲོ་བ་གང་གི་བསོད་ནམས་མཐུས། ཚོས་ཀྱི་ཀྱན་དགའ་ར་བར་གྱུར། 3

དེ་དུས་གོང་མཐའི་ནགས་ཚལ་དུ། སྒོན་གྱི་བསོད་ནམས་མཆོད་ཉིད་ལས།
མི་ཡི་སྦྱ་བཟོད་ལ་ཞུགས་པ། སྒོག་ཆགས་བཞིན་བྱུང་བར་གྱུར། 4

བ་མེན་དང་ནི་རི་བོང་དང་། སྤྱུ་དེ་བཞིན་སྦྱང་བའི་མཆོག།
དེ་དག་དམ་པའི་སྤྱོད་ཅུལ་ཅན། བན་ཅུན་མཛོལ་པས་བཅིངས་པར་གྱུར། 5

དམ་ཞིག་བདེ་ཐོབ་དེ་དག་གིས། གདམ་གྱི་མཆུག་དུ་བན་ཅུན་སྦྱས།
ལུ་སྒོམ་གན་རིམ་མེད་པ་ལ། མཆོད་པ་དག་ནི་རྩི་ལྟར་སྦྱུབ། 6

षडंशीतितमः पल्लवः ।

वन्दन्ते स्थविरक्रमेण नियतं ये धर्म्मशिस्त्राविदः
पूज्यान् पूज्यगुणाः प्रणामविनयैस्ते प्राप्नुवन्त्युन्नतिम् ।
दर्पानुद्धतया विशृङ्खलधिया मोहादधःपातिनां
ज्येष्ठातिक्रमिणामयं स च परो लोकः सशोकः सदा ॥ १ ॥

ज्येष्ठपूजाप्रसङ्गेन भिक्षुभिर्भगवान् पुनः ।
यथावृद्धविधिं पृष्टः सर्व्वज्ञः पुनरब्रवीत् ॥ २ ॥

ब्रह्मदत्ताभिधः पूर्वं वाराणस्यामभून्नृपः ।
यस्य पुण्यानुभावेन धर्म्मारण्य मभूज्जगत ॥ ३ ॥

तस्य काले पुरोपान्तवने प्राक्पुण्यलक्षणात् ।
प्रवृत्तमानुषालापा श्रुत्वारः प्राणिनोऽभवन् ॥ ४ ॥

कपिञ्जलोऽथ शशकः कपिर्गजवरस्तथा ।
ते बभूवुः सदाचाराः स्नेहबद्धाः परस्परम् ॥ ५ ॥

कदाचित् सुखसक्तास्ते कथान्ते जगदुर्मिथः ।
ज्येष्ठक्रमं विनास्माकं कथं पूजा प्रवर्त्तताम् ॥ ६ ॥

དམ་པས་ཇི་ལྟར་གན་རིམ་གྱིས། བཀྱར་སྟོང་དག་ནི་རབ་བསྐྱབ་པ།
ངེས་པར་དག་ལེགས་སྦྱང་བྱེད་ཅིང་། དག་བཞི་དང་ལྷན་པར་བྱུར་༥ 7

གན་པོའི་ཞེས་ས་མཆོད་བྱ་གང་། ཡུ་ལས་རེ་ཞིག་གན་པ་སུ།
ཞེས་པ་སྦྱ་བ་དེ་དག་ལས། རྒྱང་ཆེན་ཁྱ་མཆོག་གིས་སྦྱས་པ་༥ 8

འདབ་ས་ཆེ་བྱལ་བྱ་གོ་དྲོ། གང་འདི་རྒྱུང་པར་མཐོང་བྱུར་པ།
འདི་ཡི་ཡལ་འདབ་གསར་པ་དང་། རང་གི་ལུས་ནི་མཚུངས་པ་དྲན་༥ 9

སྦྱ་བྱ་ཡིས་ཀྱང་དེར་སྦྱས་པ། བདག་ནི་ནགས་ན་གྱ་བ་ཡིས།
བྱ་གོ་དྲོ་འདི་རང་ལུས་དང་། མཚུངས་པ་ཤིན་དུ་ཆུང་བ་མཐོང་༥ 10

རི་བོང་གིས་ཀྱང་སྦྱས་པ་སྟོན། བྱ་གོ་དྲོ་འདི་སོར་ལྔ་པ།
འདབ་ས་གཉིས་ཀྱིས་མཆོད་པ་ལ། ཟིལ་གྱི་གས་ཀྱིས་བསྐྱན་བདག་གིས་བྱང་༥ 11

དེ་དག་རིམ་པས་དེ་བཞི་དེ་ཆོ། བྱ་ནས་བ་མེན་གྱིས་སྦྱས་པ།
བདག་གི་ཁྱི་བའི་ས་བོན་ལས། ཤིང་ཆེན་བྱ་གོ་དྲོ་འདི་སྦྱིས༥ 12

དེ་ནས་གན་རིམ་ཤེས་བྱུར་ནས། དེ་དག་པན་ཚུན་མཛོལ་བ་ཡིས།
རྗེས་འབྲུགས་དགའ་བས་མཆོད་པ་ནི། དྲག་དུ་ཞེས་ལ་འོས་བྱས༥ 13

དེ་ནས་སྟོག་གཅོད་ཀྱ་བ་དང་། དེ་བཞིན་བསྟོད་མིན་འགྲོ་བ་དང་།
མི་བདེན་ཆ་མཚུངས་འབྲས་བྱ་ནི། སྦྱར་བོ་ཟ་བ་དག་ལས་ཀྱང་༥ 14

यथाष्टद्विकया सद्भिः सत्कारोऽथ प्रवर्तितः ।
कलयन् किल कल्याणं कुशलायैव कल्पते ॥ ७ ॥

ज्येष्ठः कस्तावदस्माकं योऽर्च्यः स्थविरगौरवात् ।
इति तेषां ब्रुवाणानां जगाद् गजयूथपः ॥ ८ ॥

योऽयं जीर्णमहाशाखः पुराणो दृश्यते वटः ।
तुल्यमेनं स्वकायस्य स्मरामि नवपल्लवम् ॥ ९ ॥

मर्कटोऽप्यथ तानूचे वने विचरता मया ।
स्वकायतुल्य एवायं दृष्टः स्वल्पतरो वटः ॥ १० ॥

शशकोऽप्यवदत् पूर्वं मया पचद्वयाङ्कितः ।
अवश्यायलवाद्रोऽयं लौढः पञ्चाङ्गुलो वटः ॥ ११ ॥

तैः क्रमेणेति कथिते पश्चात्प्राह कपिञ्जलः ।
ममैवायं शकृद्बीजाज्जातः प्राज्यतरो वटः ॥ १२ ॥

अथ ज्येष्ठक्रमं ज्ञात्वा ते सदा गौरवोचिताम् ।
स्नेहानुवृत्तिनिरताः पूजां चक्रुः परस्परम् ॥ १३ ॥

प्राणापहरणाच्चौर्यादगम्यागमनात्तथा ।
असत्यान्मद्यतुल्यान्मत्तफलसंभक्षणाच्च ते ॥ १४ ॥

ཆགས་བྲལ་རང་གནས་ཀྱན་སྦྱོང་གྱི། བསྐྱབ་པས་ལེགས་བྱས་ལ་ཆགས་པའི།
བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་ནགས་ཚལ་ན། གནས་ནམས་སྦྱོང་ཚུལ་མཚུངས་
པར་བྱས། 15

དེ་ནས་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་མཐུས། དྲག་དུ་མེ་དོག་འབྲས་ལྷན་ཞིང་།
སྦྱོན་ནི་དུས་སྤྱ་ཆར་འབབས་ཤིང་། ས་ལ་འབྱུ་ནམས་རྒྱས་པར་བྱུང་། 16

ས་ཡི་ལེགས་བྱས་མཚན་ཉིད་ནི། ངོ་མཚར་ཆེ་བ་དེ་མཐོང་ནས།
ཐམས་ཅད་ས་བདག་ཚངས་བྱིན་གྱིས། རང་གི་བསོད་ནམས་ལས་སྦྱེས་
བསམས། 17

ལོག་པར་ཁེངས་པས་ཆོམ་དེ་ལ། ཐུབ་པ་མངོན་ཤེས་ལྡན་བས་སྦྱས།
མེ་དོག་འབྲས་བྱ་རྒྱས་པ་འདི། མི་བདག་ཁྱོད་ཀྱི་དེན་གྱིས་མིན། 18

ནགས་ན་སྦྱུ་རི་བོང་དང་། གཉིས་འབྱུང་བ་མེན་ལྷན་ཅིག་གནས།
ཡོན་ཏན་རྒྱས་འདི་དམ་ཆོས་ཀྱི། ངང་ཚལ་དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ཡིན། 19

དེ་དག་བདུལ་ཞུགས་ལྡན་ཡིས་དག། ཇི་ལྟར་གན་པ་མཆོད་བྱེད་ཅིང་།
བ་མེན་ཆོག་གིས་ཐམས་ཅད་ནི། དམ་ཆོས་དམ་ཆོག་དག་ལ་བཞེན། 20

ཞེས་པ་ཐུབ་པའི་ཆོག་ཐོས་ནས། མཆོག་དུ་བྱས་སྦྱེས་རྒྱལ་པོ་ནི།
གྲོང་པ་བཅུན་མི་སྦྱོན་བཅས་པས། བདུལ་ཞུགས་ལྡན་པོ་དེ་དག་བསྦྱེན། 21

བ་མེན་ང་ཉིད་རི་བོང་ནི། ལྷ་རིའི་བྱ་འདྲིན་ཉིད་དུ་བྱུང་།
སྦྱུ་མོ་གལ་གྱི་བ། སྤང་ཆེན་བྱ་བདག་ཀྱན་དགའ་བོ། 22

विरताः सुकृतासक्ताः स्वपदाचारशिष्या ।

चक्रुः पुण्यानुभावेन तुल्यवृत्तान् वनौकसः ॥ १५ ॥

अथ तेषां प्रभावेण नित्यपुष्पफलद्रुमाः ।

स्फूर्तिशस्याभवद् भूमिः कालवर्षी च वारिदः ॥ १६ ॥

तद्दृष्ट्वा महदाश्चर्यं भुवः सकृत्तलक्षणम् ।

मेने स्वपुण्यजं सर्व्वं ब्रह्मदत्तो महीपतिः ॥ १७ ॥

तं मिथ्यामानसं तुष्टं पञ्चाभिज्ञो मुनि र्वपम् ।

उवाच त्वत्प्रभावेण नायं पुष्पफलोदयः ॥ १८ ॥

कानने कपिना सार्द्धं शशद्विपकपिञ्जलाः ।

स्थिताः सङ्घर्म्मशीलानां तेषामेष गुणोदयः ॥ १९ ॥

ते व्रतैः पञ्चभिः शुद्धा यथास्थविरपूजकाः ।

कपिञ्जलगिरा सर्व्वे सङ्घर्म्मसमयं श्रिताः ॥ २० ॥

इति श्रुत्वा मुनेर्वाक्यं राजा जातादरः परम् ।

सपौरान्तःपुरामात्य स्तब्धेन व्रतपञ्चकम् ॥ २१ ॥

कपिञ्जलोऽहमेवासौ शालिपुत्रः शशोऽभवत् ।

कपिश्च मुज्जरापत्य आनन्दो गजयूथपः ॥ २२ ॥

དེ་དག་ཇི་ལྟར་གན་པའི་རིམ། མཆོད་ལས་ཆོས་ནི་རྩི་མེད་ཐོག།
 དེ་སྤྲད་བླ་པ་དང་མཆོད་པ་ལ། གན་པའི་རིམ་པ་རབ་བཏག་བྱ།

23

སྟོན་པའི་འདུལ་པ་ཉར་བསྟན་དེ་ཐོས་ན།
 གན་པོ་མཆོད་པའི་དཀའ་ཐུབ་ཁྱད་པར་ཐོབ།
 ཇི་ལྟར་གན་བཞིན་དག་སྤྲོད་དེ་དག་གིས།
 ཞེས་ར་བཅས་པའི་མཆོད་པ་མདུན་སར་བྱས།

24

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་བ་མེན་གྱི་རྟོགས་པ་བརྟེན་
 པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱད་ཅུ་ཚུ་བླ་པ་འོ།

ते प्राप्नुयुर्म्मवैमल्यं यथाज्येष्ठक्रमार्चनात् ।

तस्मात् प्रणाम पूजासु द्रष्टव्यः स्थविरक्रमः ॥ २३ ॥

श्रुत्वेति शास्तुर्विनयोपदेशं

ज्येष्ठार्चनं प्राप्य तपोविशेषम् ।

सगौरवां पर्षदि भिक्षवस्ते

पूजां यथावृद्धिकयैव चक्रुः ॥ २४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

कपिञ्जलावदानं शङ्खशौतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་བརྟན་པ།

གང་ཞིག་གཡོ་དང་ཡོངས་ཁྱབ་སྤྲེགས་པ་མི་བཟད་གང་

ཡང་གཏུག་པ་ནས་པར་བཅས།

གང་ཡང་ཡིན་དུ་རབ་སྤྲེག་ནག་པོ་བཅུགས་པ་ཚོར་ནས་བདྲན་པ་དང་།

གང་དག་གཞན་ཡང་བཟོད་དཀའི་དུག་ནམས་གསལ་བར་

གཅིག་དུ་བྱས་པ་དེ་དག་གིས།

ཚོག་ཅུབ་དུག་གི་རྣོ་བ་ཉིད་ལ་ཆ་དང་དཔེར་ཡང་མཚུངས་པའི་མི་འགྱུར་རོ། 1

ཁྲིམ་བདག་ཡིད་ཅེས་བྱ་བའི་བྱ། ཡོན་ཏེན་ལྷན་པ་མཉེན་ཡོད་དུ།

བད་མའི་སྣིང་པོའི་འོད་མཚུངས་པ། བརྟོ་ཅན་ཞིས་བྱ་བ་བྱུང་། 2

ཚུལ་ཁྲིམས་ཅན་གྱི་དུལ་བ་དང་། ཁྲོ་ལྷན་ནམས་གྱི་དཔེན་པ་དང་།

དམ་པའི་ཡོན་ཏེན་ལ་གྲུས་བཞིན། དེ་ཡི་མདུན་དུ་དེ་རབ་བསྐྱེད། 3

གཟུགས་ནི་འདོད་པ་རྒྱས་ལྷན་ཞིང་། ཡང་ཚོགས་ར་པ་ཚོར་ཚོ་དེ།

ཡོངས་སྤོད་ཚོར་ལ་ཆགས་བྲལ་བས། ཆགས་བྲལ་ཉིད་ལ་མངོན་ཕྱོགས་གྱུར། 4

དག་སྤོང་བཟོད་པའི་སེམས་ལྷན་པ། ཉེ་སྤྲེལ་ནི་བྱ་བ་ཡི།

བསྐྱན་ལ་རབ་ཞི་བསྐྲགས་འོས་པ། རབ་བྱུང་དེ་ཡིས་ཡང་དག་སྤྲེངས། 5

འཁོར་བའི་ཕྱོགས་ལ་ཆགས་བྲལ་བས། ཆགས་པ་དང་བྲལ་སྤྲེང་བ་བཞིན།

ལག་ན་སྤྲེང་བཟོད་ཚོས་གོས་དང་། ཡང་དག་ལྷན་དེ་མཚོག་དུ་མཛེས། 6

सप्ताशीतितमः पल्लवः ।

यत्सार्पं परिसर्पिं दर्पविषमं क्रूरञ्च यन्मारकं
यच्चात्युत्कटकालकूटविकटाटोपस्थिरस्थावरम् ।
यान्यन्यानि चितानि दुःसहविषाण्येकीकृतानि स्फुटं
वाक्पारुष्यविषस्य तैश्छाद्यतुलया नायान्ति लेशोपमाम् ॥ १ ॥

आवस्थ्यां मानसाख्यस्य पद्मगर्भनिभप्रभः ।
अभ्रवृहपतेः स्रुतगुणवान् पद्मकाभिधः ॥ २ ॥

सुशीलस्येव नियमः साधोरिव गुणादरः ।
सोऽवर्द्धत गृहे तस्य विवेक इव धीमतः ॥ ३ ॥

स नवे यौवनारम्भे रूपकन्दर्पहासिनि ।
भोगोद्योगविरागेण वैराग्याभिमुखोऽभवत् ॥ ४ ॥

उपसेनाभिधानस्य स भिक्षोः क्षान्तिचेतसः ।
शासने प्रश्नमश्नाय्यां प्रव्रज्यां समुपाददे ॥ ५ ॥

स पात्रपाणिः संसक्तचौवरः शुशुभे परम् ।
संसारे क्षणवैराग्याद्विरक्त इव चन्द्रमाः ॥ ६ ॥

དེ་ནས་ནས་ཞིག་གཅིག་བྱ་ཉིད། རྩོང་ས་ནི་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ་བ་དེ།
གཞུག་ཡག་ཁང་དང་དགའ་ཚེ་ལ་གྱིས། མཛེས་པའི་བཙུག་བརྒྱུ་དག་དུ་ཕྱིན།

7

དེར་ནི་བསོད་སྟོམས་དོན་གཉེར་དེས། གསར་བྱ་ཉིད་ཕྱིར་མ་ཤེས་ནས།
སྒྲ་འཛོང་སྒྲ་བའི་རི་མོ་ཡིས། ཁང་བའི་བྲམས་ཀྱི་ནང་དུ་ཞུགས།

8

ཡུལ་མིག་ཅན་དེ་ཡིས་ནི། དེ་ལ་སྟན་དང་བཀྲར་སྟེ་བྱས།
གཞུགས་ནི་མཐོང་བས་ཡ་མཚན་ཞིང་། བྱས་དང་ལྷན་པས་དེ་ལ་སྒྲས།

9

ལང་ཚོ་གསར་པ་དང་ལྷན་པ། བྱོད་ཀྱི་གཞུགས་ནི་ཡིད་འོང་ལྷན།
སྟེ་ཡི་མིག་ལ་བདུད་ཅི་ཡི། འོངས་སྟོད་སྟོན་པར་བྱེད་མ་ཡིན།

10

ན་ཚེ་འདི་དང་གཞུགས་འདི་ལ། འདོད་པ་འགལ་སྒྲ་སྟེ་ཞིག་གིས།
ཆུན་པོ་ལ་འོས་ཆགས་བྲལ་གྱིས། སྟུག་བསྐྱེད་ཡང་དག་ཉི་བར་བསྟན།

11

ཆགས་ལྷན་བྱད་མེད་བྱ་མ་ནི། རབ་རྒྱས་རག་པས་བདེར་འོས་པ།
འོངས་སྟོད་སྟོད་བྱར་བྱོད་ཀྱི་ནི། ལག་ན་སྒྲུང་བཟེད་མཛེས་མ་ཡིན།

12

ང་ནི་བྱ་མའི་ཁྲར་གྱིས་ནོན། བྱོད་ནི་ལང་ཚོས་རྣམ་པར་གཡོ།
ཡུ་ཅག་གཉིས་ནི་མཛེད་པར་འོས། ད་ནི་བདུལ་ཞུགས་བཟོད་པར་མཛོད།

13

གཡོ་སྒྲུས་ཞི་དང་དུལ་བ་གོསས་པས་འོངས་སྟོད་བདུད་ཅི་
དག་ལ་ཆགས་མེད་ཅིང་།

མིག་ཡངས་མཚུ་ཡི་ཡལ་འདབ་རབ་བྱང་རབ་དགའི་དགའ་
སྟོན་རབ་དུ་སྒྲངས་པ་བཞིན།

ततः कदाचिदेकाकी जनचारिकया व्रजन् ।
विहारारामरुचिरां मथुरा माससाद सः ॥ ७ ॥

स तत्र पिण्डपातार्थी नवत्वादनभिज्ञया ।
वेश्यायाः शशिलेखायाः प्रविवेश गृहाङ्गनम् ॥ ८ ॥

सा तस्यासनसत्कारं कृत्वा कुवलयेक्षणा ।
तं जगादादरवती रूपालोकनविस्मिता ॥ ९ ॥

इयन्ते ललिता मूर्तिं नैवयौवनशालिनौ ।
करोत्यमृतसम्भोगदौक्षां कस्य न चक्षुषोः ॥ १० ॥

अस्मिन् वयसि रूपेऽस्मिन् केन कामविरोधिना ।
कष्टं समुपदिष्टं ते वैराग्यं स्थविरोचितम् ॥ ११ ॥

ललनावसनोत्कर्षकुचस्पर्शमुखोचिते ।
पाणौ सम्भोगपात्रस्य पात्रं तव न शोभते ॥ १२ ॥

अहं कुचभराक्रान्ता त्वं तारुण्यतरङ्गितः ।
उचितेवावयोः प्रीतिः सम्प्रति क्षमतां व्रतम् ॥ १३ ॥

उत्सृज्यायतलोचनाधरदलस्वादप्रमोदोत्सवं
सम्भोगामृतनिस्पृहः शमदमाभ्यासेन शापादिव ।

མཛེས་མའི་རྩ་མ་གྲུང་གྲུམ་གྲིས་མཚན་མཛེས་པས་སྤྱིང་ལ་
ཆགས་པ་མི་འཛིན་གང་།

སྤྱོད་འི་ནགས་སྤྱོད་མོངས་དམན་པའི་འབྲས་བུ་ཟ་བའི་
དུལ་བ་དེ་ལ་འདུད་། 14

གལ་དེ་མཛོལ་ལ་བཀམ་ཆགས་ཅན། བདག་གི་ཆོག་འདི་མི་བྱེད་ན།
ཁྱིད་ཀྱི་བཞིན་རས་པར་འདི། ལྟོབས་ཀྱིས་མནན་དེ་བདག་གིས་བདུད་། 15

དེ་ཐོས་ཀྱན་དུ་སྒྲག་པ་བཞིན། ན་བ་བསྐྱབས་ནས་དེ་ལ་དེས།
སྤྲུམ་པ་མ་གཅིག་བདག་གིས་ནི། བརྟན་པ་སྤྱན་འབྱེན་འོས་པ་མིན་། 16

བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་ལེགས་སྤྱང་བྱན་ལྷན་སྦྱེས་བུ་ལ།
བདེ་གཤེགས་བདུལ་ཞུགས་ཅོད་པན་ཉིད་དུ་རབ་གྱུར་ཅིང་།
སྤྱིང་ལྟོབས་དཔལ་ནི་གཙང་བས་ཐིག་ལེ་ཉིད་གྱུར་པ།
ཚུལ་ཁྲིམས་མཚུངས་པའི་རྒྱན་ནི་ཅུང་ཟད་ཡོད་མ་ཡིན་། 17

ཞེས་པ་བཞེད་ནས་དུལ་ལྷན་དེ། གནོད་པའི་ཟུག་རྩ་མི་བཟད་ཅན།
མཚོད་པ་རབ་བཏང་སྤྱང་བ་དང་། བཅས་པ་སྤོད་སྤོང་ཉིད་དུ་སོང་། 18

དེ་ནས་སྤྲགས་ལྟོབས་ཞེས་པ་ཡི། སྤྲད་འཛོང་གདུམ་སོ་འདོད་ལྷན་མ།
དབང་དབྱག་སོགས་ལ་འབྲུལ་འཁོར་དང་། སྤྲགས་དང་རྒྱུད་སོགས་དེ་སྤྱོད་མ། 19

བོས་ནས་དེ་ལ་རང་ཉིད་ནི། ཆགས་པའི་ཟིལ་གྱིས་མནན་པ་བཤད།
ནོར་གྱིས་ཆིས་བྱས་ཆགས་པ་ཡིས། གཟིར་མས་དགའ་དང་འགྲོགས་པ་ཞུས། 20

यः कान्ताकुचकुङ्कुमाङ्कितरुचि धत्ते न रागं हृदि
क्लेशक्लिन्नतृणाशिने जनवने दान्ताय तस्मै नमः ॥ १४ ॥

यदि मे प्रीतिलुब्धाया वचनं न करिष्यसि ।
तदेतत्ते बलात् कान्तं पास्यामि वदनाम्बुजम् ॥ १५ ॥

एतदाकर्ण्य सन्वस्त इव कर्णौ पिधाय सः ।
तामूचे नोचितं मात मम शासनदूषणम् ॥ १६ ॥

उत्तंसता मुपगतं सुगतव्रतस्य
सत्त्वश्रियः शुचितया तिलकायमानम् ।
सर्वात्मना सुचरिताभरणस्य पुंसः
शीलोपमं नहि विभूषण मस्ति किञ्चित् ॥ १७ ॥

इत्युक्त्वा संयतः शून्यपात्र एव जगाम सः ।
अपायशल्यविषमां पूजामुत्सृज्य सत्वरम् ॥ १८ ॥

अथ मन्त्रबलां नाम चण्डालीं वेशकामिनीम् ।
वश्याकर्षादिनिर्यन्त्र मन्त्रतन्त्रादितत्पराम् ॥ १९ ॥

आहूय विनिवेद्यास्यै निजं स्मरपराभवम् ।
ययाचे धनसन्तुष्टां रागार्त्ता प्रियसङ्गमम् ॥ २० ॥

དེ་ནས་དེ་ཡིས་འཕམ་ལ་ནི། སྤྲུགས་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པ་སྒྲུ་ཅན།
དབང་མེད་དེ་ལ་མངོན་བྱེགས་ཏེ། བདག་གི་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་སྒྲུས། 21

དེ་ལ་དེས་སྒྲུས་བསོད་ནམས་ཀྱིས། ཉིང་གནས་མཛེས་མ་རྒྱ་བཞིན་མ།
མཛེད་མོ་འདི་ནི་རབ་དུ་བཟུན། ཡང་ན་འབར་བའི་མེ་ལ་ཞུགས། 22

པ་སྒྲུ་ཅན་གྱི་མཉུན་དུ་ནི། མེད་འབར་མཐོང་ནས་གོས་བཞག་མེ།
སྟོང་སྟོབས་དཀར་པའི་གོས་ཅན་གྱིས། མཚོད་པར་ཆས་ནས་རབ་སྒྲུས་པ། 23

གཙང་བྱེད་འབར་བར་བདག་འཇུག་གི། མི་གཙང་ཆགས་པའི་མེད་མ་ཡིན།
ཆགས་པས་བསྐྱེགས་པའི་སྒྲུས་བྱ་ནམས། སྒྲེ་བ་བརྒྱ་ཡི་རྗེས་འབྱང་སྐྱེ། 24

ཅས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་ཐོས་ནས། གདུམ་མོ་རེ་བ་ཉམས་བྱས་ཅིང་།
བྱ་མིན་བྱས་པས་ཡིད་བྱུང་མེ། རྗེས་སྤྱ་གདུང་བ་དག་དུ་འབྱུང་། 25

དེ་ཡི་བཟོད་པའི་གནས་དེ་ལ། བྱས་པ་ཡིས་ནི་དང་བར་བྱས།
ཆགས་བྲལ་ཞི་ཞིང་བསེལ་བ་ཡིས། རྒྱུ་ལྷན་སྒྲུང་འཛོང་མ་དག་ཀྱང་། 26

ཆོས་ཀྱིས་ཀུན་དུ་དག་པའི་སྒྲུང་། དེ་དག་ལ་ནི་ཆོས་བཟུན་མཛེད།
ལང་གིས་ཉོན་མོངས་ཀུན་ཞི་ནས། དེ་དག་གིས་ནི་དག་བཅོམ་ཐོབ། 27

དག་ལེགས་ལྷན་པ་པ་སྒྲུ་ཅན། རང་ཉིད་དག་བཅོམ་ཉིད་ཐོབ་ནས།
མཉུན་ཡོད་གོང་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྩ་ཅུ་མོང་། 28

अथ मन्त्रबलाकृष्टस्तथा सपदि पद्मकः ।
विवशस्तां समभ्येत्य किं करोमीत्यभाषत ॥ २१ ॥

सा तमूचे शशिमुखीं भज प्रणयिनी मिमाम् ।
पुण्यैरुपनतां कान्तां दीप्तं वा वह्नि माविश ॥ २२ ॥

तां पद्मकोऽवदद् दृष्ट्वा ज्वलितं पावकं पुरः ।
जातसज्जः समुत्सृज्य वस्त्रं सत्त्वसितांशुकः ॥ २३ ॥

विशामि पावकं दीप्तं रागाग्निं नत्वपावकम् ।
पुंसां मदनदग्धानां दाहो जन्मशतानुगः ॥ २४ ॥

इति तस्य वचः श्रुत्वा चण्डाली खण्डिताशया ।
अकार्यकरणोदिग्ना पश्चात्तापं समाययौ ॥ २५ ॥

स तथा क्षान्तिनिलयः प्रणयेन प्रसादितः ।
वेश्यया च सवैराग्यशमशीतलया धिया ॥ २६ ॥

विदधे जन्मसंशुद्धौ तयोः सङ्गर्भदेशनाम् ।
ते सर्व्वक्लेशशमनाद् यथाहंच्च मवापतुः ॥ २७ ॥

स्वयञ्चाहंच्च मासाद्य भगवन्तं तथागतम् ।
पद्मकः प्रययौ द्रष्टुं श्रावस्तौं स्वस्तिमान् पुरीम् ॥ २८ ॥

དེར་ནི་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞུགས་པ་ནི། རྒྱལ་བ་དེས་མཐོང་ཕྱག་འཚལ་ནས།
བྱ་བ་བྱས་པར་རང་ཉིད་ཀྱི། སྤྱོད་མཐའ་དག་སྤོང་མུན་ཏུ་བཤད། 29

བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དག་སྤོང་གིས། དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ཡ་མཚན་དེས།
སྤྱད་འཛོང་མ་དང་བསྒྲ་ཅན། གཏུམ་མོ་འི་སྤོན་བྱང་རྒྱལ་བས་གསུངས། 30

སྤོན་ཆེ་སྤོན་པ་བཅོམ་ལྷན་འདས། འོད་སྤུངས་ཞེས་པའི་བརྟན་པ་ལ།
ཁྱིམ་བདག་བཤེས་གཉིན་ཞེས་པ་ནི། རབ་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ཏུ་བྱུང་། 31

དེ་ཡི་རྒྱུང་མ་དགའ་མོ་དང་། རབ་དགའ་མོ་ཡང་རབ་བྱུང་ལྟེ།
མཐུན་པ་དག་པོ་དང་མཚུངས་པ། གཞུག་ལག་ཁང་ཏུ་གནས་པར་བྱ། 32

དེར་ནི་དེ་དག་ཙོད་པ་ཡི། ཚོག་ཅུབ་ཆེན་པོས་དག་སྤོང་མའི།
ཚོགས་ནི་ཡིད་དག་བྱུང་བར་བྱས། རང་བཞིན་ངེས་པར་གཏང་བར་དགའ། 33

གཅིག་གིས་གཏུམ་མོ་འི་ཚོག་དང་ནི། གཞན་གྱི་སྤྱད་འཛོང་མར་བཞེད་པས།
དག་སྤོང་མ་རྣམས་སྤྱད་པ་དག། བྱས་པའི་སྤྱི་ག་བཟོབ་པར་བྱུང། 34

དེ་ཉིད་གཏུམ་མོ་ངག་སྤོན་ལས། དེ་བཞིན་གཞན་སྤྱད་འཛོང་མར་སྤྱེས།
རབ་ཏུ་བྱུང་བའི་མཐུ་ཡིས་ནི། སྤྱང་ཡང་དག་བ་དག་ལ་བཞེན། 35

ཁྱིམ་བདག་བཤེས་གཉིན་དེ་ཡང་ནི། བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱམས་པར་ལྷན་འདི།
ཚུལ་ཁྲིམས་གཏང་བས་རྣམ་བརྟན་ཅིང་། དག་བཅོམ་གནས་ནི་ཐོབ་པས་མཛེས།

जिनं जेतवनासीनं तच्च दृष्ट्वा प्रणम्य सः ।
कृतकृत्यः स्ववृत्तान्तं भिक्षूणामब्रवीत् पुरः ॥ २६ ॥

भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टस्तत्पुण्योदयविस्मयात् ।
वेश्या-पद्मक-चण्डालीप्राग्वृत्तं मवदज्जिनः ॥ ३० ॥

पुरा भगवतः शास्तुः काश्यपाख्यस्य शासने ।
मित्रनामा गृहपतिः प्रव्रज्यां समुपाददे ॥ ३१ ॥

तस्य नन्दा सुनन्दा च भार्य्ये प्रव्रजिते पुनः ।
भर्तृतुल्यानुभावेन विहारे चक्रतुः स्थितिम् ॥ ३२ ॥

वाक्पारुष्येण महता कलहे भिक्षुणीगणः ।
ताभ्यामुद्वेजितस्तत्र स्वभावः किल दुस्त्यजः ॥ ३३ ॥

चण्डालीवचनेनैका वेश्यावादेन चापरा ।
भिक्षुणीनामधिष्ठेयं कृत्वा पापं मवापतुः ॥ ३४ ॥

वाग्दोषात् सैव चण्डाली जाता वेश्या तथापरा ।
प्रव्रज्यायाः प्रभावेण पुनः कुशलं माश्रिते ॥ ३५ ॥

स तु मित्रो गृहपतिः पद्मकोऽयं दृढव्रतः ।
विभात्यर्हत्पदावाप्या शुचिशीलविभूषणः ॥ ३६ ॥

བད་ཅན་སྤྱོད་བ་གཞན་ལ་ཡང་། མེ་དོག་སྤྱོད་ཞེས་མེ་དོག་པ།

མེ་དོག་ཚེགས་ཀྱི་སྤྱོད་བ་ཡི། སྤྱོད་པོ་དྲུག་དུ་ཁེངས་བྱེད་གྱུར།

37

དེ་ཡི་རང་རྒྱལ་ཁེངས་སྤྱོད་ཀྱིས། མཚོད་ནས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་བྱས་དེ།

བསྐྱུ་ལྷན་ལ་ཀ་ད་ར། མེ་དོག་ནམས་ཀྱིས་ཡང་དག་མཚོད།

38

བསོད་ནམས་སྤྱོད་ཡིས་བསྐྱུ་ཅན། བསྐྱུ་འི་སྤྱིང་པོ་འཛོལ་མཚུངས་འདི།

ལེགས་བྱས་རྒྱ་ཚེའི་དེ་བཟང་ཅན། བདག་གི་བརྟན་པ་ལ་འོས་གྱུར།

39

གཟུགས་ནི་ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་བརྒྱན་གྲགས་པ་གཙང་ཞིང་

ཟླ་བ་ལྷ་བྱུང་དཀར་བའི་རིགས།

སེམས་དབེན་པ་ནི་ཡོངས་སྤྱོད་ཤིན་དུ་དེ་མེད་འཁོར་བའི་

གཡོན་སྤྱོགས་ཞི་གྱུར་པ།

འདི་དག་མཁས་པ་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཆེར་དར་མཚན་

ཉིད་བལྟ་བར་བཟོད་པ་ཡིན།

ཤིན་དུ་སྤྱོད་འོས་རིགས་དང་ཡིད་ནི་དེ་མ་ཅན་ཡང་གི་ནམས་

ལས་ངན་དགས། 40

ཞེས་པ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་བཤེད་པའི། མད་བྱང་ལས་སྤྱོད་གཏམ་དག་གིས།

དག་སྤོང་ནམས་ནི་དགའ་བ་ཡིས། རིག་ཅིང་ཡ་མཚན་རྒྱས་པར་གྱུར། 41

ཅས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་བཟོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བསྐྱུ་ཅན་གྱི་དོགས་པ་བཟོད་

པའི་ཡལ་འདབ་སྤྱོད་བརྒྱད་ཅ་ཙ་བདུན་པའི།

पौष्पिकः पुष्पसेनाख्यः पद्मकोऽप्यन्यजन्मनि ।
बभूव पुष्पनिचयैः पूरितार्थिजनः सदा ॥ ३७ ॥

प्रत्येकबुद्धं सोऽभ्यर्च्य भोगेनाच्छाद्य वाससा ।
कमलोत्पलकल्लारकुसुमैः समवाकिरत् ॥ ३८ ॥

तेन पुण्येन जातोऽयं पद्मगर्भनिभप्रभः ।
पद्मकः शासनाहो मे सुकृतोदारसौरभः ॥ ३९ ॥

रूपं शीलविभूषणं शुचि यशश्चन्द्रावदातं कुलं
चेतः पक्वविवेकनिर्मलतरं संसारवामः शमः ।
एतत् पुण्यमहोदयस्य कृतिनां दृष्टिश्चमं लक्षणं
जातिर्निन्द्यतमा मनश्च मलिनं दुष्कर्मचिह्नं नृणाम् ॥ ४० ॥

इति सर्व्वज्ञकथितैः कर्मपाककथाङ्गतैः ।
बभूव हर्षसंस्पर्शी भिक्षूणां विस्मयोदयः ॥ ४१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
पद्मकावदानं सप्ताशीतितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ།

ཤིན་དུ་དག་པོའི་འདུལ་བ་མཐོང་ནས་འགྲོག་ཅིང་ནི་བ་
ངས་པར་བཟོད་མི་བྱེད།

སྤར་བར་ཡིད་དགའ་ཁབ་དང་མཚུངས་མཆོག་དུ་སྤྱོད་
པར་བཟོད་པའི་ལས་དག་བྱེད།

བྱ་མིན་དག་ལ་འཇིགས་བཏང་སློབ་གྲོས་རབ་འཇུག་འཁོར་
བའི་གྲོགས་མོ་བྱད་མེད་ཀྱི།

མི་ལས་དག་དང་མཚུངས་པའི་ནམ་འཕུལ་མཚན་ཉིད་འདི་
དག་གསལ་ཅད་ངས་པར་འཛིན། 1

མི་བདག་གཟུགས་ཅན་སྤྱིང་པོ་ཡི། བྱོང་ཁྱེར་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་དུ་སྤྱོད།
ནག་པ་ཞེས་པ་སྤང་སྤེའི་བདག། སྤང་ཆེན་སྤྲན་གྱི་བྱ་བ་བྱུར། 2

རྒྱལ་པོའི་འབྱོར་པ་དང་མཚུངས་ཁྱིམ། ཡོ་བྱད་བཙས་པ་རབ་བཏང་ནས།
ཆགས་བྲལ་ལ་ནི་མངོན་སྤྱོད་ཤིང་། གཞོན་ཀྱ་ཉིད་ལ་རབ་བྱུང་བཟུང་། 3

དེ་ཡི་རྒྱང་མ་གཟུགས་མཛོས་མ། འབྱོར་བ་རྒྱས་པའི་ཁྱིམ་དུ་ནི།
བདག་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་དང་བྲལ་བས། ཡུན་རིང་བསམ་པ་འཁྲུགས་པར་བྱུར། 4

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་ཡོངས་འདྲིས་ལ། བྱས་པས་མཐའ་ནི་རྒྱ་བྱེད་པ།
ནག་པ་སྤང་ཆེན་སྤྲན་གྱི་བྱ། དེ་ནི་རང་གི་ཁྱིམ་དུ་སོང་། 5

དེ་ནས་མངོན་དུ་འོངས་དེ་ལ། རྒྱང་མ་མཛོར་གཟུགས་ལྡན་མ་དེས།
རྗེས་སྤྱ་འབྲངས་ནས་མཚོད་པ་ནི། སྤྱོད་དུ་འགྲོ་བས་མགྲོན་གཉེར་བྱས། 6

अष्टाशीतितमः पञ्चवः ।

दृष्ट्या तीव्रतरं हरन्ति नियमं नैव क्षमन्ते शमं
कर्म क्षिप्रमनोरमं हिमसमं पर्यन्तदाहक्षमम् ।
एता विभ्रति सर्वमेव विषमं स्वप्नोपमं विभ्रमं
त्यक्त्वा कार्यभियः प्रवर्त्तनधियः संसारसख्यः स्त्रियः ॥ १ ॥

विम्बिसारस्य नृपतेः पुरे राजगृहे पुरा ।
चिचाख्यो हस्तिशय्यातिपुत्रोऽभूद् गजसैन्यपः ॥ २ ॥

स राजतुल्यं विभवं गृहञ्च सपरिच्छदम् ।
त्यक्त्वा युवैव प्रव्रज्यां वैराग्याभिमुखोऽग्रहीत् ॥ ३ ॥

पत्नी तस्य सुरूपाख्या प्रभूतविभवे गृहे ।
भर्त्तृसम्भोगरहिता चिरं चिन्तातुराभवत् ॥ ४ ॥

अथ कालेन पर्यन्तचारौ परिचितादरात् ।
स चित्रो हस्तिशय्यातिपुत्रः स्वपुरमाययौ ॥ ५ ॥

अभ्यागतस्य तस्याथ सानुगस्य निमन्त्रणम् ।
पूजापुरःसरं चक्रे पत्नी प्रणयशालिनौ ॥ ६ ॥

ལས་རིང་གིས་དྲུབ་བདེ་མེད་དེས། མཐོང་ནས་དེ་ཡིས་རབ་བསམས་པ།
 གྲུ་མ་འདི་ཡི་མཛེས་སྤྱལ་ནི། ལང་ཚོ་ཉིད་ཀྱིས་ངེས་པར་བརྒྱང་། 7

ན་ཚོད་ཡོངས་སྤྱོད་འོས་འདི་ལ། བྱིས་ཀྱི་དཔལ་ནི་ཡོངས་བདང་ནས།
 རྣམ་པ་མ་དབྱེད་འདི་ཡིས་ནི། རྒྱལ་གྱིས་བདག་ཉིད་ཅི་ལ་གཏུང་། 8

གང་ཞིག་ཕྱོགས་སྤྱང་བཅས་པ་ཡི། མིག་གིས་བྱིས་ལ་ལྟ་བུ་བྱེད་པ།
 དཀའ་ཕྱབ་ཅན་ནི་མཛེའ་བའི་སྤྱལ། ད་དྲུང་ཞི་བ་མེན་པར་ངེས། 9

ཡང་ན་དང་པོར་བརྟན་པ་ཉིད། ཡོངས་བརྟགས་བརྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས།
 འདི་ཡི་ཆགས་བྲལ་གཡོ་བའམ། བརྟན་པ་བདག་གིས་ཤེས་པར་བྱ། 10

བྱིས་དྲུ་ཡོངས་སྤྱོད་ཚོགས་ཀྱིས་ཚོས། ཐམས་ཅད་ནགས་ཚལ་མངོན་པར་འདོད།
 དཔེན་པར་བདེ་བ་ཉམས་པའི་ཚོ། བདག་ཉིད་ཇེས་སྤྱུ་གཏུང་བ་བྱེད། 11

ཅས་པ་བསམས་དེ་དེ་ཡི་ནི། མཉུན་དྲུ་ཟས་ཀྱི་གནས་སྐབས་སུ།
 སྒྲ་དང་བཅས་པར་ཟངས་ཀྱིས་སྒྲིད། བ་གས་ཅི་ལས་རང་གིས་དོར། 12

སྒྲ་དེས་ཀྱན་དྲུ་སྒྲག་པ་བཞིན། སྒྲ་ཅིག་ཕྱོགས་སུ་རྣམ་པ་བལྟས།
 འདི་ཅི་ཞེས་པ་ནག་པ་ནི། འཁྲལ་པས་མངོན་ཕྱོགས་དེ་ལ་རྩིས། 13

དེ་ནས་དར་བབ་བཞིན་འཇུག་ལྷན། དེ་ཡིས་ཟངས་སྒྲིད་ཅུང་ཟད་ནི།
 སྤྱང་བར་དེ་ལ་བཤད་བྱས་ནས། དགའ་བས་སྤྱང་ཡང་རབ་བསམས་པ། 14

साचिन्तयत् तमालोक्य दूराध्वश्रमनिःसुखम् ।
अहो वतास्य लावण्यं यौवनेनैव धार्यते ॥ ७ ॥

अस्मिन् वयसि भोगार्हे परित्यज्य गृहश्रियम् ।
मिथ्यैव किमनेनात्मा निर्विचारेण पौडितः ॥ ८ ॥

स्नेहशेषोऽस्य नाद्यापि जाने शान्त स्तपस्विनः ।
गेहं सपक्षपातेन चक्षुषा यन्निरीक्षते ॥ ९ ॥

अथवा धैर्यमेवादौ परीक्ष्य स्थैर्यकारणम् ।
अस्य जानामि वैराग्यं चलं विश्रान्तमेव वा ॥ १० ॥

गृहे भोगगणैस्तृप्तः सर्व्वः कानन मीहते ।
विजने तु सुखमष्ट मात्मान मनुशोचति ॥ ११ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा तस्य भोजनावसरे पुरः ।
स्वयं तत्याज हर्म्याग्रात् सशब्दं ताम्रभाजनम् ॥ १२ ॥

तेन शब्देन सञ्चस्त इवालोक्य दिशः क्षणम् ।
किमेतदिति पप्रच्छ चित्र स्तां सञ्चमोन्मुखः ॥ १३ ॥

ततः स्मितमुखी किञ्चित् पतितं ताम्रभाजनम् ।
प्रौढा निवेद्य सा तस्मै हर्षात् पुनरचिन्तयत् ॥ १४ ॥

རེ་ཞིག་ནམ་འབྱུར་མེད་པ་ཡི། གནས་ལ་གནས་པ་འིདས་མ་ཐོབ།
འདི་ཡི་ཡིད་ནི་རྫོད་པ་དག། ཅེ་དགས་སྤྱར་དུ་ཁྲགས་པར་འབྱུར་༥ 15

གང་ཞིག་སྤོད་ཀྱི་སྒྲ་ཙམ་གྱིས། ཀྱན་དུ་སྒྲག་ཅིང་འབྲུགས་གྱུར་པ།
ནམ་དཔྱད་བྲལ་བ་དེ་ལ་ནི། ཡལ་གྱི་ཅི་དང་ཅི་མི་བྱེད་༥ 16

ངང་པ་ཐམས་ཅད་ཅུ་འཛོན་དག་གི་སྒྲ་ཙམ་ལ།
སྒྲག་ཅིང་བདན་པ་ཉམས་པས་བཅིངས་ནས་འབྲོས་པར་བྱེད།
གང་ཞིག་སྤོན་ཚོགས་བཅིངས་པར་སྒྲོགས་ལ་གཡོ་མེད་པ།
པད་སྟན་ངང་པའི་རྒྱལ་པོ་དེ་ནི་ཁ་ཅིག་ཡིན༥ 17

ཞེས་པ་ཡིད་ཀྱིས་ངས་བྱས་ནས། སྤོན་མའི་འབྲི་ཤིང་རོལ་ཅིད་ཅན།
འཇམ་པ་སྒྲ་བ་དེ་ཡིས་ནི། དེ་ལ་མའོན་ཕྱོགས་དལ་གྱི་སྒྲུས༥ 18

བདག་ནི་ཅུ་བཞིན་རབ་སྦངས་ནས། བྱིད་ནི་རིང་དུ་སོང་བའི་ཚོ།
བདག་གི་བྱིས་ནི་ཅུན་མས་བཞིན། བྱུད་པས་ཟིལ་གྱིས་མནན་ལ་ལྟེས༥ 19

ཚོམ་ཚན་འབྱེར་པ་འདི་ལ་ཡང་། འོངས་སྤོད་དག་ནི་རབ་སྦངས་པ།
བདེ་མེད་བདག་ནི་གྲོགས་ཀྱིས་བཞིན། བྱིད་མཐོང་རེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱང་༥ 20

གང་ཡང་བཟོད་པར་མི་འོས་པ། འདི་ནི་སྒྲག་བསྐལ་དག་གིས་བཟོད།
མི་སྒྲ་འདོད་ཀྱང་བཟོད་པ་འདི། ལྷེ་ཡང་རབ་དུ་ངོ་ཚར་ཤེས༥ 21

अयन्तावदसम्प्राप्तनिर्विकारपदस्थितिः ।

शिथिलं लीलयैवास्य तूर्णमाकृष्यते मनः ॥ १५ ॥

यः पात्रशब्दमात्रेण संचासाकुलतां गतः ।

किं किं न क्रियते तस्य विषयैरविमर्षिणः ॥ १६ ॥

सर्व्वः प्रणश्यति पयोमुचशब्दमात्र-

संचासलुप्तधृतिबन्धन एव हंसः ।

ते सन्ति केऽपि कमलासनराजहंसा

ये पुष्कराभगुरुगर्जितनिष्प्रकम्पाः ॥ १७ ॥

इति निश्चित्य मनसा सा शनै मृदुवादिनी ।

तमुवाच समभ्येत्य भ्रूलतालास्यलीलया ॥ १८ ॥

तृणवन् मां परित्यज्य त्वयि दूरतरं गते ।

सपत्नीभि रिवक्रान्तं विपद्भिः पश्य मे गृहम् ॥ १९ ॥

अस्मिन्नपि महारम्भविभवे भोगवर्जिता ।

त्वद्दर्शनाशयैवाहं धृता सख्येव निःसुखा ॥ २० ॥

यदप्यनुचितं वक्तुं दुःखात्तदिदं मुच्यते ।

वदन्ती मौनकामेयं जाने जिह्वापि लज्जते ॥ २१ ॥

བྱིས་བདག་གིས་ནི་རྒྱང་མ་ཡི། རྩལ་བྱིས་བསྐྱེད་མཐོང་དེ་ལ་ནི།
ཆགས་བྲལ་སྦྱིས་པ་མ་ཡིན་ནས། གཞན་དུ་དུས་མིན་རྩེ་ལྟར་འགྱུར། 22

ཞེས་པ་གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་ནི། ཉམས་པ་བབྱང་བ་ལ་མཁས་པ་འི།
བཞིན་འཇུག་སྦྱི་བ་ཐམས་ཅད་ནི། ཕན་ཚུན་ནམ་པར་ལྟ་ཞིང་སྦྱ། 23

འབྲལ་བས་གདུངས་པ་བདག་ལ་ནི། འཛིག་དྲིན་སེམས་སོས་ཞེས་པར་འཛོན།
དར་མ་ཉོན་མོངས་དག་ལ་ནི། མ་ཉམས་གཟུགས་དག་ཅི་ཞིག་བྱ། 24

བྱིས་དུ་གཡོག་འཁོར་འདི་དག་ཀྱང་། བདག་ལ་ཤིན་དུ་མ་བསྐྱེད་མཁས་གྱུར།
བྱད་མེད་བདག་པོ་མེད་ནམས་ཀྱི། མདུན་དུ་བྱི་ཡང་རབ་དུ་དགོད། 25

བདག་གི་སྒྲག་མ་ཉིད་ཀྱིས་ནི། རབ་དུ་བསོས་པ་འབངས་སྤྱག་འདི།
བཀའ་བསྐྱོས་སྦྱིས་པས་བདག་གི་ནི། སྦྱ་ནས་འདྲོན་པར་འདོད་ལ་ལྷོས། 26

ཞེས་པ་བཟོད་ནས་བདེ་བྱས་དེ། བདག་པོའི་སེམས་ནི་ནམ་འགྱུར་སྒྲད།
རང་གི་འབངས་ཀྱིས་ཟིལ་གཞོན་པ། དེ་ཡིས་མངོན་སུམ་ཉིད་དུ་བསྟན། 27

མ་ཉམས་གཟུགས་ཞེས་ཆགས་པ་དང་། བདེ་བ་མེད་ཅེས་འབྲུགས་པ་དང་།
སྦྱད་པར་གྱུར་ཅེས་སྤྱག་དོག་དང་། འབངས་ཀྱིས་གཟིང་ཞེས་བྲི་བ་ཡང་། 28

ཐོབ་ནས་དེ་ལ་ལྟ་བྱེད་ཅིང་། བདུལ་ཞུགས་ཀྱིས་བསྐྱེད་མཁས་བདང་བ་དེ།
མ་རྒྱུངས་པར་འཁོར་བའི་སྦྱོན་ནམས་ནི། ཐམས་ཅད་དག་གི་དབང་དུ་འགྱུར། 29

नूनं गृहाधिपतिना पत्न्याः शीलस्य विलसवः ।
दृष्टोऽस्य जातं वैराग्यमकाले कथमन्यथा ॥ २२ ॥

इति स्थितमुखः सर्व्वः परस्परविलोकनैः ।
वदत्यन्यगुणग्लानिगणनानिपुणो जनः ॥ २३ ॥

वियोगतप्तां मां लोकः स्वस्थचित्तेति मन्यते ।
क्लेशेऽप्यक्लिष्टरूपाहं तारुण्यस्य करोमि किम् ॥ २४ ॥

गृहे परिजनश्चायं ममोच्छृङ्खलतां गतः ।
अस्वामिकानां नारीणामग्रे श्वापि प्रगल्भते ॥ २५ ॥

दाससूनु मयैवाय मुत्सृष्टेन विवर्द्धितः ।
पश्यान्नादानकोपान्मे केशकर्षण मौहते ॥ २६ ॥

इत्युक्त्वा कृतसङ्केता तदा दासपराभवम् ।
भर्तुश्चित्तविकाराय सा प्रत्यक्षमदर्शयत् ॥ २७ ॥

स्पृहामक्लिष्टरूपेति वैक्लव्यं निःसुखेति च ।
ईर्ष्यां जातापवादेति क्रूरं दासार्द्धितेत्यपि ॥ २८ ॥

स तां विलोकयन् प्राप्य संत्यक्तव्रतयन्त्रणः ।
तुल्यं संसारदोषाणां सर्व्वेषां वशमाययौ ॥ २९ ॥

ལྷུང་བཟད་ཚོས་གོས་རབ་བདང་ཞིང་། འཛིགས་ཅུང་རལ་གྱི་ཡུང་ནས་ནི།
 དགའ་མའི་གཞོད་པ་ལ་ཁྲོས་པས། དེ་ཡིས་འབངས་ནི་གསོད་པར་ཞུགས། 30
 འབངས་ནི་གསོད་པའི་སྒྲིག་པ་ལས། ཅུང་མས་འབད་ནས་སྒྲིག་པ་དེས།
 དག་ལས་རྒྱལ་འདོད་བྲིས་གྱིས་ནི། བདེ་བ་དམན་པ་སྐར་ཡང་བསྟེན། 31

དེ་ནི་ཡོངས་སྟོད་ཡོངས་སུ་བཟུང་བས་བྱད་མེད་ཡོངས་སྟོད་
 སྐལ་བཟང་ས་གཞིར་གྱུར།

ནས་པ་སྐལ་ཚོགས་གཞོད་པའི་གཏམ་གྱི་རྒྱལ་པ་གཡོག་
 འཁོར་ནས་ལ་ཁྲོ་བས་འབྲུགས།

འདོད་པས་དུལ་བ་ཉམས་བྱེད་ཁྲོ་བས་སྐད་ཅིག་ཉིད་གྱིས་
 བཅོམ་པ་རྒྱག་པ་བྱེད།

རྒྱུ་གྱི་བདུལ་ཞུགས་དག་གིས་གཏུང་བའི་ཡིད་གྱིས་
 ཆགས་བྲལ་ཉིད་ནི་འབྲོབ་ས་ཡིན། 32

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་སྤང་ཆེན་གྱི། སྤང་ཆེན་གནས་ནི་སྐར་ཡང་བྱིན།
 འབྲོར་པ་རྒྱུ་ཆེན་ཐོབ་གྱུར་ནས། དེ་ནས་རྒྱག་པར་རྒྱས་པར་གྱུར། 33

སྐབས་དེར་གྲོང་བྲིང་ནང་དག་ལས། དག་སྟོང་ནས་ཀྱིས་བསོད་སྟོམས་
 བསྐྱངས།

བཅོམ་ལྡན་རྒྱལ་བ་ནགས་ཚལ་ན། གནས་པ་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་དེ། 34

ཆགས་བྲལ་བཞིན་གྱིས་དེ་ལ་ནི། ཡུག་འཚལ་སྤང་ཆེན་ལྡན་གྱི་བྱ།
 གས་པ་དག་གི་བདུལ་ཞུགས་ནི། འོས་པ་མིན་པ་ནས་པར་བཤད། 35

དེ་ནས་བཅོམ་ལྡན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན། འཛུམ་དང་ལྡན་པས་རབ་གསུངས་པ།
 དེ་ཡི་དགོ་བ་ས་སྒྲིན་པས། བདུལ་ཞུགས་དག་ནི་སྤང་བར་བྱས། 36

पाचचीवरमुत्सृज्य खड्गमाकृष्य भौषणम् ।
प्रियानिकारक्रौर्येण स दासं हन्तु मुद्ययौ ॥ ३० ॥

प्रणयाद्वारितः पत्न्या सद्यः स वधवैशसात् ।
लीनं पुनर्गृहसुखं भोजनेन जिगीषया ॥ ३१ ॥

सोऽभूद् भोगपरिग्रहेण ललनासम्भोगसौभाग्यभू-
र्नानाकारनिकारकारणकथानृत्येषु कोपाकुलः ।
कामः कर्षति संयमं क्षपयति क्रोधः क्षणेन क्षमां
नो मिथ्याव्रतशोषितेन मनसा वैराग्यमासाद्यते ॥ ३२ ॥

अथ हस्तिमहामात्रपदं राज्ञार्पितं पुनः ।
आसाद्य विभवोदारः सोऽभूदभ्यधिकोद्भवः ॥ ३३ ॥

अचान्तरे पिण्डपातमादाय नगरान्तरात् ।
भगवन्तं वनासीनं जिनमभ्येत्य भिक्षवः ॥ ३४ ॥

विषण्णवदनास्तस्मै प्रणिपत्य न्यवेदयन् ।
चिचस्य हस्तिशय्यातिपुत्रस्यानुचितं व्रतम् ॥ ३५ ॥

भगवानथ सर्वज्ञः सस्मित स्तानभाषत ।
अपक्वकुशलेनैव कृतस्तेन व्रतग्रहः ॥ ३६ ॥

གང་ཞིག་དབེན་པ་སྤྱོད་ཞིང་རྫོགས་པའི་བདག་པས་ཡིད་ཀྱི་འཁྲི་ཤིང་
བསྐྱམས་གྱུར་པ།

དེ་དག་སྤྱོད་ནས་ཡལ་གྱི་ཉམས་སྤོང་སྤྱོང་བ་དྲན་པའི་དབང་དུ་འགྱུར་མ་ཡིན།
གང་ཞིག་དོན་གྱིས་བཀག་ཅིང་ཁེངས་པས་སྤོང་ལ་རྒྱན་དུ་གྱུས་པ་རབ་བཏང་བ།
དེ་དག་འདོད་དང་ཞི་བའི་བར་མཚམས་དག་ལ་ཡིད་ནི་འཕྲང་མོ་ཡུག་པར་བྱེད།
37

གང་གིས་གཡང་སར་སྤྱང་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱང་དུལ་བ་དག་
ནི་ཡིངས་གཏོང་ཞིང་།
ཆགས་པའི་དུག་རྒྱས་ནལ་འཁྱོར་ཅན་རྣམས་སི་བཟད་སྤྲུག་ཅུས་
ས་ལ་འཇུག་པར་བྱེད།

སྤྱོད་བར་གོམས་པས་ཆགས་ཤིང་ཡལ་གྱི་རིག་པ་མཆོག་དུ་མངོན་
པར་འདོད་གྱུར་པ།

ནས་འགྱུར་མདའ་ཡི་ཆར་བྱག་དཀྱིགས་སི་འདོད་པ་འདི་ནི་སྤྲུལ་
བཟོད་པར་བྱེད། 38

ཅས་པ་བཟོད་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱལ་བ་ནག་པའི་ཁྲིམ་བྱོན་ནས།
སྤྱོད་ཡི་འོད་ཀྱི་བྱི་རོལ་གྱི། རབ་རིབ་རྣམ་པར་འཛོམས་ཤིང་སྤྱོད། 39

ཇིས་སྤྱོད་བརྒྱུད་བའི་སྤྱང་བ་ཡིས། དེ་ཡི་ཡིད་ནི་དེ་མེད་མཛོད།
ཕྱག་དང་བསྐྱེན་བཀྱར་བྱས་པ་དེ། རང་ཉིད་ཀྱི་ནི་གནས་སྤྱོད་ཤིང་། 40

དེར་ནི་སྤྱོད་ཡང་གྲས་པ་ཡིས། ཟེལ་མེད་རབ་བྱུང་དེ་ཡིས་བསྐྱེན།
གྲུབ་སྤྱོད་རྒྱལ་བས་དག་པ་ཡི། དས་པའི་ཆོས་ནི་རབ་བསྐྱེན་མཛོད། 41

ཉོན་མོངས་ཐམས་ཅད་རབ་ཟད་པས། དེ་ནི་དགྲ་བཅོམ་གནས་བྱེལ་ཆོ།
དེ་ཡིས་སྤྱོད་བྱུང་དག་སྤོང་གིས། དེས་ནས་བཅོམ་ལྷན་གྱིས་གསུངས་པ། 42

ये निष्यन्नविवेकपापकलनानिःशेषिताशालता-
स्ते नायान्ति पुनः पुराणविषयास्वादस्मृते वश्यताम् ।
ये त्वर्थप्रतिषिद्धगर्वशिशिलत्यक्तप्रसक्तादरा-
स्तेषामन्तरसौमि कामसमयो दोलायमानं मनः ॥ ३७ ॥

जन्माभ्यासनिषक्त एष विषयस्पर्शाभिलाषः परं
विद्वांसोऽपि परित्यजन्ति नियमं येनावटे पातिताः ।
रागोदग्रविषा विशन्ति विषमध्वान्तां भुवं भोगिनः
कामः कस्य करोति कौर्णविशिखासारे विकारे क्षमाम् ॥ ३८ ॥

इत्युक्त्वा भगवान् गत्वा चित्रस्य भवनं जिनः ।
देहप्रभाभि स्तिमिरं वाह्य मुन्मूलयन् पुरः ॥ ३९ ॥

अनुग्रहप्रकाशेन कृत्वास्य विमलं मनः ।
कृतप्रणामसत्कारं तं निनाय निजाश्रमम् ॥ ४० ॥

पुनस्तत्रास्य निर्व्याज-प्रव्रज्या वर्जनाजुषः ।
जिनः प्रविदधे सिद्धौ शुद्धसङ्गर्भदेशनाम् ॥ ४१ ॥

स प्राप्ताहर्त्पदे तस्मिन् सकलक्लेशसंक्षयात् ।
तत्पूर्ववृत्तं भगवान् पृष्टो भिक्षुभिरभ्यधात् ॥ ४२ ॥

སྒོན་གྱི་སྒྲིབ་བ་གཞན་ལ་དེས། རང་སངས་རྒྱུ་ནི་གྲུ་བ་ཡིས།

དག་དུ་མཆོད་ཅིང་དེ་ཡིས་ནི། མཆུག་དུ་མཆོད་དེན་ཆེན་པོ་བསྐྱབས། 43

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྒོན་ལས་གྱིས། སྐལ་ལྷན་ནག་པ་འདི་ཡིས་ནི།

བདག་གི་བསྐྱེད་ལ་རབ་བྱུང་དག། རྒྱངས་ནས་དག་བཅོམ་གནས་ལ་བདེན། 44

འདི་ནི་སྐར་ཡང་འདོད་པ་ལ། རབ་དུ་འཆུག་པའི་རྒྱ་དག་ཉིན།

སྒོན་གྱི་སྒྲིབ་དག་ལ་ཡང་། འདི་ནི་རྒྱང་མས་རབ་དུ་བསྐྱས། 45

བར་ཏ་སྤེ་དག་དུ་ནི། ས་ཡི་བདག་པོ་ཆངས་བྱིན་གྱི།

ཡོན་དན་ཡོངས་རྫོགས་མཉུན་ན་འདོན། རབ་ལ་རྒྱན་འཕྲོག་བྱེད་ཀྱིས་བྱིན་བྱུང་། 46

དེ་ལ་རིག་དང་འདུལ་བ་དག། རྫོགས་པའི་བྱ་གཉིས་བྱུང་བྱུར་དེ།

གཅིག་ནི་འཕྲོག་བྱེད་བྱ་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་གཞན་པ་འཕྲོག་བྱེད་ཅེ། 47

དེ་དག་ཆགས་བྲལ་དབེན་པ་ཐོབ། སྤྱིད་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ལས་བྱིར་ཕྱོགས།

དག་འཕྲུབ་ནགས་ཆལ་ཡོངས་རྒྱ་ཞིང་། མངོན་ཤེས་ལྷ་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། 48

རྒྱལ་དང་སྒྲིབ་སྐྱོད་མཆོད་བྱེད་ཅིང་། རབ་ཞི་བསྐྱབས་པར་འོས་པ་ཡིས།

མཁའ་ལ་རྒྱ་བ་དེ་དག་ནི། ཐུབ་པ་ནམས་ཀྱི་འང་མཆོད་བྱར་གྱུར། 49

ནམ་ཞིག་ས་བདག་ཁང་པ་ན། འཕྲོག་བྱེད་ཅེ་གནས་མི་བདག་ནི།

ཕྱོགས་ལས་རྒྱལ་བ་མངོན་ཕྱོགས་པས། བྱ་མི་མཛེས་ལྷན་ཞེས་ལ་སྐྱས། 50

जन्मान्तरे पुरा तेन भक्त्या सतत मर्चितः ।
प्रत्येकबुद्ध श्रैत्यञ्च तस्यान्ते विहितं महत् ॥ ४३ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन धन्योऽयं मम शासने ।
प्रव्रज्यां समुपादाय चित्रोऽर्हत्पदमाश्रितः ॥ ४४ ॥

कारणं श्रूयतामस्य पुनः कामप्रवर्त्तने ।
एष प्रसारितः पत्न्या पूर्वस्मिन्नपि जन्मनि ॥ ४५ ॥

बभूव ब्रह्मदत्तस्य वाराणस्यां महौपतेः ।
परिपूर्णेगुणः श्रीमान् हरिदत्तः पुरोहितः ॥ ४६ ॥

निष्पन्नविद्याविनयौ पुत्रौ तस्य बभूवतुः ।
हरिद्रायण इत्येक स्तथा हरिशिखोऽपरः ॥ ४७ ॥

तौ विवेकात्तवैराग्यौ भवभोगपराङ्मुखौ ।
तपोवने परिव्रज्य पञ्चाभिन्नत्व मापतुः ॥ ४८ ॥

तौ व्योमचारिणौ राज्ञा पूज्यमानौ जनेन च ।
प्रापतुः प्रशमश्चाध्यौ मुनीनामपि मान्यताम् ॥ ४९ ॥

कदाचिद्भूपभवनं स्थिते हरिशिखे नृपः ।
कन्यां स्नावयवत्याख्यामूचे दिग्विजयोन्मुखः ॥ ५० ॥

མཉེས་གཤིན་ཁྱོད་ཀྱིས་གྲུས་པ་ནི། ཤིན་དུ་ཆེ་བས་ཐུབ་པ་དག།
མཆོད་བྱ་འདི་ལ་མཆོད་པ་བྱ། འདི་ནི་བདག་གིས་བཀྱར་སྟེ་འོས། 51

ཞེས་པ་བྱ་སོལ་བཟུན་ནས། ས་ཡི་བདག་པོར་བ་སོང་ཚེ།
རྒྱལ་པོའི་བྱ་སོགས་ལྷན་མས། ཐུབ་པ་དག་དུ་མཆོད་པར་གྱུར། 52

གསེར་བཅད་འོད་ལྗང་ཡོངས་སུ་ཤེས་པའི་མཛོས་པ་ལྷས་ལ་འཛོལ་བྱེད་ཅིང་།
བདེ་ལྷན་དང་ལྷན་པ་དེ་མཐོང་དེ་ནི་མངོན་པར་སྟེན་ལྷན་གྱུར།
རྒྱན་ཅིག་འཁོད་པས་ངས་པར་མཛོས་པའི་ཡལ་ལ་དམིགས་པའི་འདོད་པ་ཡིས།
འགྲོགས་པའི་བསམ་པ་སྟིང་ལ་ཅུ་བ་རྒྱག་པ་ཅི་ཡང་བྱེད་པར་འགྱུར། 53

རྒྱུད་གཞི་དག་གིས་བསྐྱོད་པའི་འཁྲི་ཤིང་བཞིན།
འདོད་པའི་ནམ་འཕྲུལ་ཤུགས་འབྱིན་ལྷས་དག་ནི།
དུད་པས་དེ་ཡི་ལྷས་ཀྱི་ཀྱན་དགའ་དང་།
བཅས་པས་གྲོགས་མེད་ཐུབ་ལ་འཁྱུད་པ་བྱས། 54

དེ་ཡི་རྩ་མ་གསར་པའི་ཅིར་ཆགས་ལྷས་ཀྱི་ཚོན་གྱིས་ནི།
འདོད་པ་རྒྱལ་པོའི་བཀའ་ཡིག་རྒྱ་ལྷན་སྟིང་ལ་འཛོལ་བྱེད་ཅིང་།
དེ་དུས་ཉིད་ན་སྟོན་བྱ་དུ་ལ་བའི་གདགས་ཐག་ཆད།
ཐུབ་པ་འདོད་པའི་ཅེ་དགའ་གསར་པ་དག་ལ་འབྱོར་པར་གྱུར། 55

ཁྱུ་མཆོག་གཉམས་ལས་འཁྲིག་པའི་བྱ་བ་ལ།
རབ་དུ་སྟོང་ཞིང་སྟོན་པས་བརྒྱུད་པ་བཞིན།

वत्से त्वया मुनेरस्य गौरवेण गरीयसा ।
पूज्यस्य पूजनं कार्यं सत्कारार्हो ह्ययं मम ॥ ५१ ॥

मुतामिति समादिश्य प्रयाते पृथिवीपतौ ।
राजपुत्री सदैवाभूत् पूजाप्रणयिनी मुनेः ॥ ५२ ॥

हेमच्छेदच्छविपरिचितां कान्तिमङ्गे दधानं
तं पश्यन्ती कमलनयनं साभिलाषाभवत् सा ।
कामः कामं रुचिरविषयालम्बनः सङ्गमाशं
प्रत्यासक्त्या किमपि हृदये बद्धमूलां करोति ॥ ५३ ॥

सा निःश्वसन्ती स्मरसंभ्रमेण
बालानिलेनाकुलिता लतेव ।
अङ्गैरनङ्गस्य मुनेश्चकार
सानन्दमालिङ्गन मानताङ्गी ॥ ५४ ॥

नवकुचमुखलम्बेनाङ्गरागेण तस्या
हृदि मदननृपाज्ञालेखमुद्रां दधानः ।
मुनिरभवदकाण्डे संयमालानभङ्गा-
दभिमतनवलीलोच्छृङ्खल स्तत्क्षणेन ॥ ५५ ॥

वृषव्यपायान् मिथुनक्रियायां
समुद्यतः कर्कटदुर्ग्रहेण ।

རྒྱལ་པོ་སང་གའི་ཁིམ་དུ་ཉི་མཚུངས་དེ།

གདུང་སྤྲད་བྱ་མོལ་ནི་འགྲོ་འདོད་གྱུར།

56

འཕྱུང་བའི་སྤྱབ་བྱེད་དག་ལ་ལག་འགྲོམ་ནམས་དུ་གཞི་མི་བཟད་པ།

ཡང་ཡང་རྒྱལ་མོངས་འཛིག་བྱེད་རང་བཞིན་ལྟས་ངེས་པར་ཞུགས་པ་དག།

སྤྲགས་ཀྱིས་ཞི་བ་མ་ཡིན་འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་བསྟན་བཅོས་ནོར་བུས་མིན།

སྤྱོར་མིན་བསམ་གཏན་གྱིས་མིན་ཞི་བའི་བྱེད་པར་སྤྲན་གྱི་རོ་ཡིས་མིན།

57

མཛེའ་བའི་རང་བཞིན་ཀྱན་པོའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆུར།

རི་དགས་མིག་ཅན་གྱིས་འཕངས་དེ་སྤྱང་ཕྱེ།

དབེན་པ་མེད་ལས་སྤྱེས་པའི་ཡིད་སྤྱབས་ཚོགས།

མཁས་ནམས་ཀྱི་ཡབ་བདུན་པ་མཐར་བྱེད་ཡིན།

58

འགྲོགས་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་སྤིང་ལ་ཆགས་དང་བརྒྱས་པའི་

གཞི་མ་མཚུ་ལ་འོ་དང་ནི།

བསམ་གཏན་དག་ལ་དམིགས་པའི་སྤྱན་ལ་མཛེའ་གཏུགས་

མཛོས་སྤྲུག་བདུང་བའི་དགའ་སྟོན་དང་།

སྤྱང་བཟེད་ཀྱིས་གཅོང་ལག་པར་ལྷ་མ་བརྒྱང་སྤེ་མེདོག་

མཚན་ལྡན་མཉེས་པ་ལས།

དུལ་མིན་བསྐྱབ་པ་དག་གིས་དེ་ཡིས་བདུལ་ཞུགས་ཐམས་

ཅད་གསར་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 59

ས་བདག་བྱ་མོའི་ལག་པ་ཡིས། དྲ་བར་གནས་པ་དེ་ལ་ནི།

དཀའ་ཐུབ་ཐུབ་འབར་འཕྲལ་ཉིད་ལ། སྤྲག་དོག་ཅན་བཞིན་ཕྱིར་ཕྱོགས་འགྱུར།

60

स राजसिंहस्य गृहेऽर्कतुल्य-
स्तापाय कन्यागमनोत्सुकोऽभूत् ॥ ५६ ॥

न मन्त्रैरुत्सार्यं नच रुचिमयैः शास्त्रमणिभि-
र्न योगै न ध्यानै नच शमविशेषौषधिरसैः।
मुहुर्मूर्च्छामोहप्रणयमयमालिङ्गनविधौ
भुजङ्गीनां नूनं विषमविषमङ्गे निवसति ॥ ५७ ॥

निपातितः प्रीतिमये मृगाश्या
स चैर्यसम्भोगरसे ममज्ज ।
मनीषिणा मप्यविवेकजन्मा
धैर्यान्तकृन्मन्मथसन्निपातः ॥ ५८ ॥

रागः सङ्गपराङ्मुखे हृदि जपाधारेऽधरे चुम्बनं
ध्यानालम्बिविलोचने प्रणयिनीलावण्यपानोत्सवः ।
पाणौ पात्रपविचिते कुचयुगं पुष्पायुधाराधने
तस्याः संयमदौक्षयैव नवतां सर्व्वं जगाम व्रतम् ॥ ५९ ॥

तस्याभूद् भूपतिसुता भुजपञ्जरवर्त्तिनी ।
दीप्ता सेर्ष्व सहसा तपःसिद्धिपराङ्मुखी ॥ ६० ॥

དེ་ནི་མ་ཐུལ་ཆེ་བའི་ཆོ། མོ་བྱང་འཁོར་གྱི་སྒྲིབ་ཡིས།

སྒྲིབ་ཚུལ་ཤེས་ཀྱང་འཛིགས་གུར་ནས། སྤྲུལ་ཀྱང་ཅི་ཡང་དེར་མ་སྒྲུས། 61

དེ་ནས་ས་བདག་ཡུན་རིང་ན། སྤྲུལ་ལོག་ཀྱུལ་བའི་དགའ་སྟོན་ཅན།

འབྱོར་བ་མན་དུ་བྱུང་བའི་ཆོགས། རབ་དུ་མང་བ་ཀྱས་པར་གྱུར། 62

སྒྲིབ་བྱང་བྱུང་བ་འཕྲོག་བྱེད་ཅི། ས་བདག་གྲུས་ཤིང་དུལ་ལྡན་དེ།

རང་གི་ས་སྒྲིབ་འོས་བའི། ལོངས་སྒྲིབ་ཀྱན་གྱིས་རབ་དུ་མཆོད། 63

བྱུང་བ་གསོལ་བའི་མདུན་དུ་ནི། ས་བདག་གྲུས་པས་འཁོད་བའི་ཆོ།

མཛེས་ལྡན་མ་ཡིས་སྒྲིབ་དུ་ནི། རིས་གྲོ་དག་ནི་ལེགས་པར་བྱས། 64

དེ་ནས་གསེར་གྱི་ཆ་སྒྲིབ་གྱིས། ལག་གཉིས་བྲེལ་བ་དེ་ལ་ནི།

བྱུང་བ་བདུན་པ་བཞེད་པ་ཡིས། ལག་བརྒྱངས་ཚུར་ཤོག་ཅེས་པ་སྒྲུས། 65

དེ་ཡི་འདོད་པའི་ནས་འགྱུར་དེ། མཐོང་ནས་མི་བདག་རབ་བློས་ཏེ།

སྒྲིག་བའི་སྤྲུལ་བཅོས་སྒྲིབ་བ་ལ། ཆད་བས་བཅད་པའི་སྒྲིབ་སྤྲུལ་བསྒྲུབས། 66

དག་པོ་བློས་པ་མ་ཡི་བཞིན། མཐོང་ནས་མཛེས་ལྡན་མ་ཡིས་ཀྱང་།

བྱུང་བའི་མ་གྲིན་པར་ཟས་ཆགས་ཞེས། བཞེད་ནས་དེ་ལ་ཆུ་དག་བྱིན། 67

སྤྲུལ་སྤྲུལ་བྱེད་སྒྲིབ་ཀྱིས་ཅན། སྤྲུལ་སྤྲུལ་ཉེར་མཁོ་འི་ཆོག་དག་ནི།

སྤྲུལ་སྒྲིབ་སྒྲུ་མའི་རང་བཞིན་གྱིས། སྒྲིག་བའི་སྒྲིབ་བྱེད་ནས་བར་བཀྲ། 68

न तं विज्ञातवृत्तोऽपि भौत्यान्तःपुरिको जनः ।
महत्यविनये तस्मिन् कश्चिन्नोवाच किञ्चन ॥ ६१ ॥

चिरप्रत्यागतस्याथ भूपतेर्विजयोत्सवः ।
बभूवाद्भुतसम्भारप्रभूतविभवोद्भवः ॥ ६२ ॥

स पूर्वं भक्तिविनतः स्वयं हरिशिखं मुनिः ।
भूपतिं भूमिपालार्हैः सर्वभोगैरपूजयत् ॥ ६३ ॥

भुञ्जानस्य क्षितिपतौ प्रणयात् पुरतः स्थिते ।
मुने लावण्यवत्यग्रे परिचर्यापराभवत् ॥ ६४ ॥

ततस्तां हेममृङ्गारव्यग्रपाणियुगां मुनिः ।
एहौति विस्मृतधृतिः प्रसार्य भुज मव्रवीत् ॥ ६५ ॥

तस्य स्मरविकारं तं दृष्ट्वैव कुपितो नृपः ।
पापप्रतिक्रियायोगे विग्रहे विदधे मतिम् ॥ ६६ ॥

क्रूरकोपं पितुर्वक्त्रं दृष्ट्वा लावण्यवत्यपि ।
कण्ठलग्नं मुनेर्भक्ष्य मित्युक्तास्य ददौ पयः ॥ ६७ ॥

पापापह्नववैचित्र्यप्रत्युत्पन्नगिरः परम् ।
मायामये विनिमये वृहस्पतिधियः स्त्रियः ॥ ६८ ॥

བྱ་མོ་ཡི་ནི་ཚྭ་དེ་ཡིས། འཕྲལ་ལ་ཉིད་ཀྱི་མི་ཡི་བདག།

ཀ་ད་ཀ་ཡི་བྱེ་མ་ཡིས། ཅུ་ཡི་གནས་བཞིན་དང་བར་བྱར།

69

སྐབས་དེར་ཐུབ་པ་རྩུ་འཕྲལ་བྱི། དེ་ཡིས་མཁའ་ལ་འགྲོ་ཉམས་པ།

སྐྱུན་རྒྱུ་བོ་ནགས་ན་གནས། ལྷ་ཡི་སྐྱུན་ལྷན་གྱིས་ཤེས་ནས།

70

སྐྱུག་བསྐལ་རང་ཉིད་མངོན་སྤྱོད་པ་དེ། དེ་ནི་རང་གི་གནས་ཁྲིད་ནས།

སྐྱར་ཡང་བསམ་གཏན་བཞི་བསྐྱངས་དེ། མངོན་ཤེས་ལྷ་དང་ལྷན་པར་བྱས། 71

ཐུབ་པ་ཆགས་པའི་ཅུ་གཏོར་ཀྱི་སྐྱུང་མི་བཟད་ཡུལ་གྱིས་ནི།

ཉོན་མོངས་འཁོར་ལོ་དག་ལས་ཕྱིར་བྱུང་རབ་མང་དཀའ་ཐུབ་གྱི།

གཟི་ཡི་འདོད་པ་དྲན་པའི་སྤྲིག་བཀྲུགས་ཤེས་ནས་ཁྲོ་བའི་ཚོགས།

བདང་ནས་མི་བདག་སྤྱོད་ལྷན་དག་ཀྱང་རབ་དུ་དང་བར་བྱར།

72

དེ་ཡི་ཚོན་དང་ཉིད་ནི། འཕྲོག་བྱེད་བྱ་ཡི་མིང་ཅན་དེ།

ནག་བ་དག་ཀྱང་འཕྲོག་བྱེད་ཅེ། ཅུང་ས་རྒྱལ་བོ་འི་བྱ་མོར་བྱར།

73

དེ་སྐད་དེར་ནི་མི་བདེན་མ་ཡིན་རབ་བྲགས་པའི།

རང་གི་གཏམ་འདི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་བཤད་བྱར་དེ།

གང་གི་སྤྲིད་པ་མཐའ་དག་སྤྱོད་གྱི་རང་བཞིན་ལས།

དག་སྤོང་ཚོགས་གྱིས་སྤོང་གྱོས་ཅི་ཡང་ཞུགས་མ་བྱར།

74

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ནག་པ་གླང་བོ་འི་སྐྱུན་གྱི་དོགས་

པ་བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟེ་བརྒྱད་ཅུ་བརྒྱད་པའོ།

दुहितुर्वचसा तेन सहसैव प्रसन्नताम् ।
नृपः कतकचूर्णेन जलाशय इवाययौ ॥ ६६ ॥

अचान्तरे मुनेस्तस्य ज्येष्ठो आता वनस्थितिः ।
विनष्टा दिव्यधौर्जात्वा लुप्तर्द्धिर्गगने गतिम् ॥ ७० ॥

दुःखितः स्वयमभ्येत्य तं नीत्वा निजमाश्रमम् ।
पञ्चाभिन्नं पुनश्चक्रे चतुर्थानपरायणम् ॥ ७१ ॥

नरपतिरपि ज्ञात्वा रागोदधौ पतितं मुनिं
विषमविषयक्लेशवर्त्तात् पुनश्च विनिर्गतम् ।
बहुतरतपस्तेजोदग्धस्मरस्मृतिपातकं
रुष मुपचितां त्यक्त्वा धीमान् प्रसादमुपाययौ ॥ ७२ ॥

हरिहायनसंज्ञोऽसावहमेव तदाभवम् ।
चित्रो हरिशिखश्चाभूत् तत्पत्नी च नृपात्मजा ॥ ७३ ॥

अवितथां प्रथितां स्वकथा मिमां
कथितवानिति तत्र तथागतः ।
प्रसभमेव भवाभिभवे मतिः
किमपि भिक्षुगणस्य यथाभवत् ॥ ७४ ॥

इति श्रीश्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
चित्रहस्तिशय्यातिपुत्रावदानमष्टाशीतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱད་ཅུ་ཙུག་པ།

འཛིགས་ཅུང་ལྷག་པོ་འི་རྒྱུང་གིས་རབ་བསྐྱངས་བ་ཆེ་བས་ནམ་ལྷུལ་པས།
མ་ལུས་ཕྱོགས་ཀུན་ཡོངས་འགོངས་དྲག་པོ་འི་སྒྲ་དང་རབ་དུ་ཐོན།
ཅུ་མིན་འབྱུང་གནས་བརྒྱུད་དཀར་ཅུ་ཡི་ནམ་འགྱུར་ཅན་དེ་ཡང་།
བདེ་གཤེགས་དྲན་པའི་མི་ནམས་དག་ལ་མཐའ་ཅུ་གྲུར་པ་ཉིད།

1

སྐལ་བ་འགྲོ་ཀུན་བདེ་ལེགས་ལ། དྲག་དུ་སྒྲིང་ཞིང་མཉོན་ཡོད་ཀྱི།
སྐལ་བྱེད་ཚལ་གྱི་ཀུན་དགའ་ཅུ། གཙུག་ལག་ཁང་ན་ཕྱོད་ལྷགས་ཅོ།

2

ཡངས་པའི་སྒྲིང་དུ་འགྲོ་བ་ལ། སྒྲོ་བ་ཡི་ནི་དུས་བྱས་པ།
རིན་ཅེན་དོན་གཉིས་ཚོང་པ་ཡི། དོན་མཐུན་ཅུ་གཏིང་ཆ་འགས་ཕྱིན།

3

དེ་ནས་གཟིངས་ལ་དོན་མཐུན་ནི། རབ་དུ་ཞོན་ཅོ་སྤྱི་བའི་ཁྲར།
དབྱེད་ནས་བྱིང་དུ་དོགས་བ་ཡི། རྩ་བ་འཛིན་པས་དེ་ལ་སྒྲུས།

4

ཁྱིད་ནམས་རབ་དུ་སྤྱིད་པ་ཡིས། བརྒྱད་མར་ཞོན་པ་འདི་ནི་ཅི།
ཅུ་གཏིང་བ་ཆེ་བས་ཅེ་མོ་འདི། ཁྱིམ་གྱི་ཁུམས་ནི་ཡོངས་མ་ཡིན།

5

རེ་ཞིག་ཁྱིད་ཀྱིས་གཟིངས་ལ་ནི། འཚམས་པའི་ཁྲར་དག་རབ་དུ་མཛོད།
རིན་ཅེན་ཕུང་པོ་སྤྱི་མི་འདོད། འོན་ཀྱང་ཅུ་གཏིང་འཚོ་བ་མང་།

6

जननवतितमः पल्लवः ।

उद्धूतभैरवघनानिलनिर्मितोर्मि-
संपूरिताखिलदिगन्तरघोरघोषः ।
दुर्वारवारिविकृति मंकराकरोऽपि
सौम्यत्वमेति सुगतस्मरणेन पुंसाम् ॥ १ ॥

आवस्थां स्वस्तये सर्वजगतां सततोद्यते ।
जिने जेतवनारामविहारनिरते पुरा ॥ २ ॥

विपुलद्वौपयाचाया मुत्साहेन कृतक्षणः ।
रत्नार्थी वणिजां सार्थस्तीरं प्राप महोदधेः ॥ ३ ॥

ततः प्रवहणारूढे सार्थे गुरुतरं भरम् ।
विचिन्त्य कर्णधारस्तानूचे मज्जनशङ्कितः ॥ ४ ॥

केयं युष्माकमौत्सुक्यादारोहणपरम्परा ।
तुङ्गतरङ्गशृङ्गोऽयं न गृहाङ्गनमम्बुधिः ॥ ५ ॥

सद्यस्तावत् प्रवहणे भवद्भिः क्रियतां भरः ।
रत्नराशिर्न कस्येष्टः किन्त्वधिर्वहुविश्रवः ॥ ६ ॥

ཅུ་གཏིར་ན་ནི་གཞན་ན་བ་རྒྱ་བས་རབ་འབྱུག་དྲག་པོ་དེ་ཅུ་མིན་ཚོགས་
དགྲིགས་ཤུགས།

གཞན་ན་རང་གི་རི་བོ་བརྟན་པའི་ཅུ་མོ་ཚོགས་ཀྱི་རྒྱན་བཀག་འཕྱོར།
གཞན་ན་རྒྱུང་ནི་མཐར་བྱེད་དག་གི་དབྱུགས་ལྟར་དྲག་པ་ལང་བས་
ཀྱན་དུ་བསྐྱུན་ཅིང་འཁོར།

གཞན་ན་སྒོ་བྱར་ཉམས་བྱེད་དྲག་དོང་མེ་ནི་རབ་བརྟན་མེ་ལྗེ་
དགྲིལ་འཁོར་གདུམ་པ་ཡོད། 7

ཅེས་བ་རྣ་བའི་འཛོན་པ་ཡིས། ཅུ་གཏིར་རང་བཞིན་བཤད་ཐོས་ནས།
འགའ་ཞིག་བབས་ནས་སོང་བར་གྱུར། བསམ་པ་ཆེ་བ་འགའ་ཞིག་འཁོར། 8

དེ་ནས་རིན་ཅེན་གླིང་ཕྱིན་དེ། དོན་མཐུན་དོན་བྱས་ཉིད་གྱུར་ཅིང་།
དལ་བུས་དལ་བུས་ཇེས་མཐུན་གྱི། རྒྱུང་གི་ཇེས་སྤྱུ་ལོག་པའི་ཚོ། 9

རི་བོ་མན་དར་བསྐྱང་བཞིན། བས་མཁའ་ཀྱན་དུ་གང་གྱུར་ཅིང་།
ཁ་གདངས་ཐུབ་ལྟར་གྱུར་པ་ནི། ཚོང་པ་ཀྱན་གྱི་མདུན་དུ་མཐོང་། 10

ཅུས་སྐལ་ཉ་དང་ཅུ་མིན་བཅས། རྒྱ་མཚོ་དེ་ཅུ་ནི་མ་ལུས་པ།
གཡང་སར་རྒྱུང་བཞིན་དེ་ལ་ནི། མངོན་ཕྱོགས་མགྲོགས་པར་སོང་གྱུར་ཅིང་། 11

དེ་ནས་གཞིངས་ནི་མཐར་བྱེད་གྱི། ཁ་ཡི་ཐུག་དང་ཉེ་བའི་ཚོ།
ཚོང་པ་བསྐྱེད་པས་འབྱུགས་རྣམས་ཀྱིས། རྣ་བ་འཛོན་པ་དག་ལ་རྩིས། 12

སྒོན་མ་བྱུང་བ་བྱུང་གྱུར་པ། མདུ་བྱུང་འབྱུང་བོ་འདི་ནི་ཅི།
གང་གི་སྤྱི་བོར་ཆ་ཐེར་ཅན། རྒྱུང་ཞིག་ཤར་བ་ལྟ་བུར་མཐོང་། 13

अन्यत्रोर्मिप्रबन्धः खरमकरकुलव्याकुलोऽन्यत्र वेगः
 कौर्णोऽन्यत्रान्तराद्रिस्थिरशिखरघनोद्घातसम्पाकतोयः ।
 अन्यत्रोद्यत्कृतान्तश्चसिततरमरुत्सन्निपातध्रुमोऽब्धे-
 श्चाण्डोऽन्यत्रास्यकाण्डक्षयनिविडशिखामण्डलो बाङ्गवाग्निः ॥
 ७ ॥

श्रुत्विति कर्णधारेण कथितं रूपमम्बुधेः ।
 अवरुह्य ययुः केचित् तस्युः केचिन्महाशयाः ॥ ८ ॥

रत्नद्वीपमथासाद्य याते सार्धे कृतार्थताम् ।
 अनुकूलानिले काले प्रत्यावृत्ते शनैः शनैः ॥ ९ ॥

ददृशुर्वणिजः सर्व्वे पुरः संपूरिताम्बरम् ।
 विसारितास्यकुहरं मन्दराद्रिमिवोज्जतम् ॥ १० ॥

सक्कूर्ममीनमकरः सलीलः सकलोऽम्बुधिः ।
 तस्यैवाभिसुखं वेगात् प्रस्थितः श्वभ्रपातवत् ॥ ११ ॥

कृतान्तवक्त्रकुहरासन्ने प्रवहणे ततः ।
 पप्रच्छुर्वणिजः कर्णधारं विस्रवविह्वलाः ॥ १२ ॥

अभूतपूर्वं मुद्गतं भूतं किमिदमद्भुतम् ।
 उदितं मूर्ध्नि चाण्डांशुयुगलं यत्र दृश्यते ॥ १३ ॥

འདི་ནི་མངོན་ཕྱོགས་ཅུ་འདི་དག། ཅི་སྒྲན་ཡོངས་སུ་རྒྱག་པར་བྱེད།
གང་གི་ཤུགས་ཀྱིས་གཟིངས་འདི་ནི། འདྲན་པར་བྱེད་ཅིང་ནམ་པར་གཡོ། 14

དེ་ལྟ་སློབ་བརྒྱལ་སྤྲུལ་ཅོམ་པའི། འཛིགས་པའི་ནམ་འཕྲུལ་གྱིས་སྒྲག་པ།
ཚོང་བ་ནམས་ཀྱིས་ཐེ་ཚོམ་རྒྱིས། ན་བ་འཛིན་པས་རབ་སྒྲུབ་པ། 15

ཉ་མིད་མིད་པར་བྱེད་པའི་ཉ། སེམས་ཅན་འཛོམས་བྱེད་ཆེན་པོ་འདི།
རྒྱ་མཚོ་དག་ན་ནམ་པར་གནས། འཁོར་བ་ན་ནི་ཀྱན་མོངས་བཞིན། 16

ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་འཆར་ཅོམ་ཚོ། ཉི་མ་རྒྱང་ནི་ཤར་བ་བཞིན།
དུས་མཐའ་འཛིགས་བྱང་འདི་ཡི་ནི། མིག་ནི་རྒྱང་དག་རབ་དུ་མཐོང་། 17

འདི་ཡི་ཁ་ཡི་གཡང་སའི་མཐར། སྤྱིན་དཀར་དག་གིས་ཡོངས་བསྐོར་བའི།
རི་ཅེ་ཆེན་པོ་འི་འབྲང་བ་བཞིན། སོ་ཡི་འབྲང་བ་རབ་དུ་མཚོན། 18

འདི་ཡི་ཁ་རྩ་རྒྱང་བ་ཡི། རྒྱན་གྱིས་གཟིངས་ནི་བྱངས་པ་དག།
ཡལ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པ་ཡི། སེམས་བཞིན་གཟུང་བར་ལྷས་མ་ཡིན། 19

འཆི་བ་ལས་ཀྱིས་སྒྲུལ་གྱུར་པ། འདི་ལ་ཕྱིར་བཅོས་ཡོད་མ་ཡིན།
སྒྲེ་བ་གཞན་ལ་དག་སྤེར་བའི། ལྷ་ནི་ཅུང་ཟད་དྲན་པར་མཛོད། 20

ཅེས་པ་ན་བ་འཛིན་གྱིས་བཛོད་པ། ཚོང་པའི་ཚོགས་ཀྱན་གྱིས་ཐོས་ནས།
སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཕྱག་འཆལ་ཞེས། ཚོང་འི་སྒྲ་དང་ལྷན་པས་སྒྲུབ། 21

अस्याभिमुखमेतत् किं सलिलं परिसर्पति ।
कृध्यमाणं प्रवहणं यस्य वेगेन घूर्णते ॥ १४ ॥

इत्यकाण्डस्यारम्भभयसम्भ्रमकातरैः ।
वणिग्भिः संशये पृष्टः कर्णधारः समभ्यधात् ॥ १५ ॥

तिमिङ्गिलगिलि मृत्युः सत्त्वसंहारकम्भहान् ।
संमोह इव संसारे निवसत्येष सागरे ॥ १६ ॥

अस्य कल्पान्तघोरस्य नेत्रयुग्मं प्रदृश्यते ।
द्वादशार्कोदयारम्भे सूर्यद्वयमिवोदितम् ॥ १७ ॥

अस्यास्यश्वभ्रपर्यन्ते शुभ्राभ्रपरिवारिता ।
महाद्रिशृङ्गमालेव लक्ष्यते दशनावली ॥ १८ ॥

प्रवाहेण प्रवहणं कृष्टमस्यास्यपातिना ।
विषयाभिमुखं चित्तमिव धर्तुं न शक्यते ॥ १९ ॥

स्मर्यतां दैवतं किञ्चिज्जन्मान्तरशुभप्रदम् ।
प्रतिक्रियास्मिन्नास्थेव निधने कर्मनिर्मिते ॥ २० ॥

इत्युक्तं कर्णधारेण श्रुत्वा सर्व्वे वणिङ्नराः ।
नमो बुद्धाय बुद्धायेत्यूचुः साक्रन्दनादिनः ॥ २१ ॥

འཛིགས་པས་གཟིང་བ་དེ་དག་སྒྲ། བཅོམ་ལྷན་གྲུལ་བ་གྲུལ་བྱེད་ཀྱི།
ཚལ་བཞུགས་འབྱུང་པོ་ལ་དགོས་པས། ལྷ་ཡི་ན་བ་དག་གིས་ཐོས། 22

ཐུག་བ་ནི་བྱེད་སངས་གྲུས་ཀྱི། མཚན་ཐོས་ཉིད་ན་སེམས་ཅན་གྱི།
ཉིད་འཆོ་ཞི་སྒྲུང་ཉ་མིད་ཁ། དལ་བྱ་ཡིས་ནི་ཟུམ་པར་གྱུར། 23

དལ་གྱིས་དེ་ནི་ཁ་བསྐྱབས་ཆོ། མི་སྐྱུན་ཕྱོགས་འགྲོ་གྲུན་ཉམས་པས།
དུས་ཀྱི་ཁ་ལས་གྲོལ་བ་ཡི། གཟིངས་ནི་རང་གི་ངོས་སུ་བྱིན། 24

དེ་ནས་མི་བཟད་འཛིགས་ལས་ཐར། གྲགས་པའི་དཔལ་ལྷན་རིན་ཅན་གྱིས།
ཁངས་ཤིང་དག་བ་ལྷན་བ་ཀྱན། མཉན་ཡོད་དུ་ནི་ནམ་པར་ཞུགས། 25

གྲུས་ལྷན་དེ་དག་སོང་གྱུར་ནས། གུང་བསྐྱེབ་པར་མཛད་པ་པོ།
གྲུལ་བ་བཅོམ་ལྷན་གྲུལ་བྱེད་ཀྱི། ཚལ་ན་བཞུགས་ལ་ཐུག་དག་འཆོལ། 26

དེ་དག་དེ་མཐོང་ཉིད་ན་ནི། འཁོར་བའི་འཆིང་བ་ཆད་གྱུར་ཅིང་།
འཕྲལ་ལ་རབ་དུ་དང་བ་ཐོབ། རབ་དུ་བྱུང་ནས་དགྲ་བཅོམ་གྱུར། 27

འདི་དག་སྒྲོན་གྱི་སྒྲེ་བ་ལ། ལྷོན་པ་འོད་སྤངས་ཞེས་པ་ཡི།
བཟླན་ལ་ཞུགས་པར་གྱུར་དོ་ཞེས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་རབ་དུ་གསུངས། 28

གྲུ་མཚོར་ཉ་མིད་མིད་པ་ཡང་། སེམས་ཅན་འཛོམས་ལས་ཆགས་བྲལ་དེ།
བགྲིས་པའི་མེ་ནོན་གྱིས་ཉན་ཅིང་། སྒྲླད་ཅིག་གིས་ནི་སྒྲིག་ཟད་ཐོབ། 29

नादं तेषां भयार्त्तानां भगवान् भूतभावनः ।
दिव्यश्रोत्रेण शुश्राव जिनो जेतवने स्थितः ॥ २२ ॥

बुद्धाभिधानं श्रुत्वैव तमःप्रशमनं तिमिः ।
शनैर्निर्मौलयन् वक्त्रं सत्त्वोपस्रवशान्तये ॥ २३ ॥

संवृतास्ये शनैस्तस्मिन् प्रतिवेगौघविस्रवात् ।
कालवक्त्रात् प्रवहणं मुक्तं सतत माययौ ॥ २४ ॥

ततः कुशलिनः सर्व्वे तीर्णाः तीव्रतराद् भयात् ।
श्रावस्तौ रत्नसम्पूर्णा विविशु विश्रुतश्रियः ॥ २५ ॥

ते गत्वा भक्तिसंयुक्ता व्यसनत्राणकारिणम् ।
जिनं जेतवनासीनं भगवन्तं ववन्दिरे ॥ २६ ॥

ते तस्य दर्शनेनैव च्छिन्नसंसारबन्धनाः ।
सद्यः प्रसादमासाद्य प्रव्रज्यार्हत्त्वमाययुः ॥ २७ ॥

अभवन् काश्यपाख्यस्य शास्तुः शासनवर्त्तिनः ।
एते जन्मनि पूर्व्वस्मिन् प्रोवाच भगवानिति ॥ २८ ॥

तिमिङ्गिलगिलि स्वब्धौ विरतः सत्त्वसंहतेः ।
प्राप क्षणेन तीक्ष्णाग्निदुत्क्षतः प्राणसंशयम् ॥ २९ ॥

དྲི་དང་མི་བཟོད་ཡིད་འབྱུང་དང་། བཅས་པའི་སྒྲ་ནི་ཕྱོབས་ལྡན་གྱིས།

དེ་ཡི་རོ་ནི་མི་གཙང་བ། རྒྱ་གཉེར་དག་གི་ངོགས་སུ་འཕངས།

30

དུས་ཀྱིས་ཅུས་པ་སྐྱམ་བོ་ཡི། རང་བཞིན་ལུས་དེ་ཅུས་བཀྲས་པ།

རི་བོ་བརྩེགས་པ་ཁ་བ་ཡི། སྤང་བོས་བསྐྱིབས་པ་བཞིན་དུ་མཛོས།

31

དེ་ནས་མཉན་ཡིད་བྱམ་ཟེ་ནི། སྤམན་དུ་ཡི་བྱ་ཉིད་གྱུར།

མ་ལ་བཀྲས་པའི་སྤྱལ་བཤལ་ཚོར། མི་བཟད་མངལ་གནས་དེ་ཡིས་བྱས།

32

སྤྱེས་ཚོ་བཀྲས་པ་བྱད་མེད་ནི། བརྒྱ་ཡི་འོ་མས་ཚོས་མ་གྱུར།

དལ་གྱིས་སྦྱིད་བསྤྲིངས་ཚོ་ན་ནི། ཟས་ཚོགས་ཤིན་དུ་མང་བས་ཀྱང་།

33

མ་ཚོས་མ་ཚོག་དུ་ཡིད་བྱུང་བ། དེ་ནི་དག་སྤྱོད་ཚོགས་སོང་ནས།

རབ་དུ་བྱུང་བ་ཉི་བར་གྲངས། བསོད་སྟོམས་དག་གིས་ཚོས་མ་གྱུར།

34

དེ་ནས་ཆེར་བཀྲས་བྲགས་པ་དེ། དད་བས་མགྱོན་གཉེར་དག་འདུན་གྱི།

རྒྱ་ཆེ་མཚོད་ཕྱོད་དེ་དང་དེས། གང་དུ་ཡང་ནི་ཚོས་མ་གྱུར།

35

སྐབས་དེར་བྱིས་བདག་དཔལ་དང་ལྡན། སྤྱིད་པའི་བདུལ་ལྷགས་ཞེས་བཟོད་བས།

དད་པ་ཡི་ནི་དག་སྤྱོད་ནམས། མགྱོན་དུ་གཉེར་སྤྱད་ཉི་བར་འོངས།

36

དག་འདུན་གཞན་དུ་གསོལ་བ་ལ། གཤེགས་ཚོ་མང་ཟ་དེ་ཉིད་ནི།

གཞིག་བྱ་དེ་ཡིས་ཡང་དག་གོབ། དེ་ལ་ཟས་ནི་རབ་དུ་སྤལ།

37

क्लिन्नं कलेवरं तस्य दुरामोदासहिष्णुभिः ।
सोद्वेगैर्बलिभिर्नागैः क्षिप्तं जलनिधेस्तटे ॥ ३० ॥

स शुष्कास्थिमयः कायः कालेन क्षालितोऽम्बुभिः ।
तुषारराशिसंच्छन्नः शैलकूट इवावभौ ॥ ३१ ॥

आवस्थां ब्राह्मणस्याथ सुमतेः पुत्रतां गतः ।
मातुः स चक्रे गर्भस्थ स्तौत्रां क्षुद्दुःखवेदनाम् ॥ ३२ ॥

स जातः स्वौशतस्तन्यै स्तृप्तिं न क्षुधितो ययौ ।
स शनैर्वर्द्धमानश्च संभृतैर्भूरिभोजनैः ॥ ३३ ॥

अतृप्या परमुद्विग्नः स गत्वा भिक्षुसङ्गमम् ।
प्रव्रज्यां समुपादाय तृप्तिं न प्राप पिण्डकैः ॥ ३४ ॥

बहुभुग्विश्रुतः सोऽथ विपुलैः सङ्घभोजनैः ।
अह्वानिमन्त्रणैस्तैस्तैर्न क्वचित् तृप्तिमाययौ ॥ ३५ ॥

अत्रान्तरे गृहपतिः श्रीमान् दानव्रताभिधः ।
निमन्त्रणाय भिक्षूणां श्रद्धया समुपाययौ ॥ ३६ ॥

सङ्घेऽन्यत्र गते भोक्तुं तमेव बहुभोजनम् ।
एकमेव स संप्राप्य भोज्यं तस्मै न्यवेदयत् ॥ ३७ ॥

སྤྱིས་བྱ་རབ་དུ་མང་བའི་ཟས། སྤྱི་གཙུག་གིས་ནི་དེ་ཟེས་ཆོ།
མཐའ་དག་དགོང་འདུན་མཆོད་སྟོན་ནི། ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོས་དེ་ལ་བྱིན། 38

ཡལ་མཚན་བྱེད་པོ་དེ་ཡིས་ནི། གཟན་གྱི་སྤྱང་པོ་ཟེས་པའི་ཆོ།
ཁྱིམ་གྱི་བདག་པོ་འཛིགས་པ་ཡི། འབྱུང་པོར་བདགས་དེ་ཡང་དག་བསམས། 39

ཀྱུ་མ་རབ་གཞོན་རྒྱུ་འུ་ཡི། ཟས་ཅན་འདི་ནི་བདག་གིས་ཐོབ།
གང་ཞིག་གཙུག་སྤྱིས་དགོང་འདུན་གྱི། མཆོད་སྟོན་དག་ནི་མ་ལུས་ཟེས། 40

ཟླ་སྤྱི་གཞོད་སྟོན་འདི་ཡིས་ནི། ཞར་ལ་བདག་ཀྱང་མ་ཟེས་པས།
དེ་སྤྱི་འདི་ལ་ཡོན་བྱིན་ནས། བདག་ནི་མགོ་གས་པར་འགོ་བར་བྱ། 41

ཞེས་བསམས་དོགས་དང་བཅས་པ་དེ། དེ་ལ་ཡོན་ནི་རབ་ཕུལ་ནས།
ཕྱི་ནས་འོང་བ་ལ་སྒྲག་པས། ཕྱིར་མིག་ནས་པར་བལྟ་ཞིང་སོང་། 42

ཕྱིན་ནས་དེ་ཡི་སྟོང་ཅུལ་ཀྱན། དེ་ཡིས་བཅོམ་ལྷན་ལ་བཤད་དེ།
འདི་ནི་གཞོད་སྟོན་སྟོན་པོ་འམ། ཅི་ཞེས་བདེ་གཤེགས་སྟོན་དུ་བྱིས། 43

བཅོམ་ལྷན་གྱིས་ཀྱང་དེར་གསུངས་པ། གཞོད་སྟོན་འདི་མིན་སྟོན་པོ་མིན།
དགོང་སྟོང་ཆོས་སྟེང་ཅས་བྱ་བ། འདི་ནི་དགྲ་བཅོམ་ཉིད་དུ་འབྱུང་། 44

དེ་ནས་སྟོན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། ཆོས་སྟེང་མཁའ་ལ་བྱིན་ནས་ནི།
དེ་ལ་འཛིགས་སྤྱི་རྒྱུང་བ་ཡི། རང་གི་ལུས་དག་རབ་དུ་བསྟན། 45

तस्मिन् क्षणेन भुञ्जाने प्रभूतपुरुषाशनम् ।
ददौ गृहपतिस्तस्मै समस्तं सङ्खभोजनम् ॥ ३८ ॥

अन्धसां शकटे तेन भुक्ते विस्मयकारिणा ।
भौत्या गृहपति भूतशङ्कार्तः समचिन्तयत् ॥ ३९ ॥

अहो मयायं संप्राप्तः सुकुमारोऽल्पकाशनः ।
निःशेषं भुक्तमेकेन येन सङ्खस्य भोजनम् ॥ ४० ॥

प्रसङ्गेन न यक्षोऽयं यावन्मामपि खादति ।
दत्त्वास्मै दक्षिणां तावज्जवादपसराम्यहम् ॥ ४१ ॥

इति सञ्चिन्त्य साशङ्क स्तस्मै दत्त्वा स दक्षिणाम् ।
पश्चादागमनत्रासाद् ययौ विवलिताननः ॥ ४२ ॥

गत्वा भगवते सर्व्वं तद्वृत्तान्तं निवेद्य सः ।
कोऽसौ यक्षो नु रक्षो वेत्यपृच्छत् सुगतं पुरः ॥ ४३ ॥

भगवानपि तं प्राह नासौ यक्षो न राक्षसः ।
एष धर्मरुचिर्नाम भिक्षु रहंत्व मेध्यति ॥ ४४ ॥

अथ धर्मरुचिं शास्ता स्वयं नौत्वा विहायसा ।
अदर्शयन्निजं तस्य विकरालं कलेवरम् ॥ ४५ ॥

འཁོར་བ་བཞིན་དུ་འཛིགས་ཅུང་བ། དེ་ཡི་མཐའ་ནི་མཐོང་གུར་ནས།

ཆོས་སྲིད་སྦྱོན་སྦྱོན་གྱལ་བ་ལ། འདི་ཅི་ཞེས་བ་རབ་དུ་རྟེས།

46

ཅུང་ཟད་འཇུག་དཀར་བཞིན་རས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེར་གསུངས་པ།

འཛིགས་སུ་ཅུང་བའི་ལུས་འདི་ནི། བསྐྱམས་གིང་རགས་པ་ཅུས་པའི་གཞེབ། 47

ཆོས་སྲིད་རབ་དུ་ཞི་བ་བསྟན། དངོས་པོ་ཡོངས་སུ་འཛོན་བ་མཐོང་།

རྒྱལ་གྱི་ཆོགས་ཅུས་ལུགས་སྦྱོགས་ཅན། རགས་པ་འདི་ནི་བྱིད་གྱིའོ།

48

བདེ་གཤེགས་ཀྱིས་གསུངས་དེ་ཐོས་ནས། རང་གི་ལུས་ལ་དོགས་ཕྱིད་ཅིང་།

ཆོས་སྲིད་སྲིད་པ་འཇུག་པ་ལ། མཆོག་དུ་སྦྱོབ་ཉིད་དུ་གྱུར།

49

དེ་བས་མས་ཀྱིས་སྤོངས་པ་ཡིས། ལས་ལ་རབ་དུ་འགྲོད་པའི་འགྲོན།

མི་རྣམས་སྤྲད་ཅིག་བརྟེན་པ་ཡི། ལུས་ལ་རང་གི་ཉིད་དུ་ཆགས།

50

ལུས་ནི་རབ་ཉམས་སྲིན་ཕུའི་ཆོགས་ཀྱིས་ཀར་ནི་བྱག་པར་བྱས་གུར་ཅིང་།

དབྱིབས་བྲལ་ཅུས་པའི་ཀ་བ་རབ་གསལ་སོ་ཡི་འབྲང་བ་འཛིགས་ཅུང་འདི།

འཛིག་པའི་རང་བཞིན་སྦྱོ་མ་ལ་ཆགས་མི་རྣམས་དག་གི་སྲིད་འཕེལ་ཞིང་།

ཆགས་བཅས་ལུལ་གྱི་ཉམས་སྤོངས་གཞི་གཏོད་པ་དང་བཅས་དེ་དག་གོ། 51

དེ་ལྟར་རང་གི་ལུས་མཐོང་བས། ཆགས་བྲལ་ཡང་དག་སྦྱིས་པ་དེ།

རྒྱལ་བས་སྤངས་ནས་ནས་མཁའ་ལ། སྤྲར་ཡང་རྒྱལ་བྱིད་ཆལ་དུ་སོང་། 52

तदर्पयन्तमालोक्य संसारमिव भौषणम् ।
किमेतदिति पप्रच्छ खेदाद्धर्मरुचिर्जिनम् ॥ ४६ ॥

तमवोचत् स सर्वज्ञः किञ्चित्स्मितसिताननः ।
अयं भयङ्करः कायः शुष्कः स्थूलास्थिपञ्जरः ॥ ४७ ॥

भज धर्मरुचे शान्तिं त्यज भावपरिग्रहम् ।
स्थवीयसौ तवैवेयं पृष्ठस्थूणास्थिशृङ्खला ॥ ४८ ॥

श्रुत्वैतत् सुगतेनोक्तं कलयन् स्वकलेवरम् ।
भवभ्रमे धर्मरुचिः परं निर्व्वेदमाययौ ॥ ४९ ॥

सोऽचिन्तयद्दहो मोहमार्गे संसरतां नृणाम् ।
क्षणप्रतिश्रये काये पान्थानां निजवासना ॥ ५० ॥

विसंस्थास्थिस्थूणः प्रकटदशनश्रेणिविकटः
प्रणष्टः कायोऽयं कृमिकुलचित्प्रिच्छद्रनलकः ।
इमास्ताः सापायाः प्रलय — मायाप्रणथिणां
नृणां रोहत्स्नेहाः सरसविषयास्वादनभुवः ॥ ५१ ॥

इति संजातवैराग्यं स्वकलेवरदर्शनात् ।
व्योम्ना जिन स्तमादाय ययौ जेतवनं पुनः ॥ ५२ ॥

དེར་ནི་དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་གྱི། བརྩེ་བས་བསྟན་མཛད་གང་གིས་ནི།
 གྱུན་དང་ལན་གཅིག་ཕྱིར་མི་འོང་། རིས་བས་དབྱེ་བཅོམ་ཉིད་ཐོབ་གྱུར། 53

ཉོན་མོངས་ཀྱན་ལས་རྣམ་གྲོལ་དེས། དེ་བཞིན་གཤེགས་ལ་ཐུག་འཚལ་དེ།
 སྒྲིན་གྱི་སྒྲེ་བའི་ཚོགས་དྲན་ནས། བཞིན་ནི་འཕྱུར་བ་དང་བཅས་སོང་། 54

དེ་ནས་ནས་ཞིག་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཀྱན་མཁུན་དགུས་བས་དག་སྒྲིང་གི།
 ཚོགས་དང་ཉེ་བར་འོངས་པ་ཡི། འཛིང་བ་བཅད་པ་དེ་ལ་གསུངས། 55

ཚོས་སྟེད་ཉོན་མོངས་ལས་དག་ནི། ཡངས་བའི་དུས་ལ་ཡུན་རིང་གི།
 ཤིན་དུ་ཆེས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བ། ཡུན་རིང་ལས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བར། 56

ཡུན་རིང་གྱུ་བས་བསགས་པ་ཡི། ས་ཚེལ་མེད་པའི་ཀྱན་ཉོན་མོངས།
 བར་མེད་དེ་ཡིས་ཚོས་སྟེད་ཁྱོད། མིང་ལ་ལས་ཅི་ཅུང་ཞིག་སྒྲིམ། 57

ཐམས་ཅད་མཁུན་བས་དམ་པ་ཡི། མདུན་དུ་ཚོས་སྟེད་ལ་འདི་དྲིས།
 སྒྲིན་སྒྲེ་དྲན་པ་ཕྱིར་བ་ཡི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་དེས་གསོལ་བ། 58

བཅོམ་ལྷན་རེ་ཞིག་ཉོན་མོངས་ལས། ཡངས་བའི་དུས་ལ་ཡུན་རིང་གི།
 ཤིན་དུ་ཆེ་ཀྱང་ཡུན་རིང་བར། ཡུན་རིང་ལས་ཀྱང་ཡུན་རིང་བ། 59

རྣམ་པ་སྤྱོད་ཚོགས་རབ་སྒྲིའི་ཁྱར་བྱ་མངལ་གྱི་མལ་སྟན་དྲི་མས་མཚན།
 ལུས་ཀྱི་སྒྱུར་མའི་ཚོགས་ནི་ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་བརྒྱང་ནས་ངལ་ཞིང་འབྱུང་།

तत्रास्य चक्रे भगवान् दयया देशनां यया ।
स्रोतःसकृदनागामि स यदर्हत्त्वमाप्तवान् ॥ ५३ ॥

सर्व्वक्लेशविनिर्मुक्तः स प्रणम्य तथागतम् ।
प्राग्जन्मनिचयस्मृत्या प्रययौ सस्मिताननः ॥ ५४ ॥

ततः कदाचिदायातं तं भिक्षुगणसन्निधौ ।
जगाद भगवान् प्रीत्या सर्व्वज्ञं श्चिन्नबन्धनम् ॥ ५५ ॥

चिरस्य किं धर्मरुचे महता सुचिरेण च ।
क्लेशाध्वविपुले काले चिराच्चिरतरेण च ॥ ५६ ॥

वद् धर्मरुचे कच्चिच्चिरसञ्चारसञ्चितैः ।
तैरपारपरिक्लेशैर्न श्रान्तोऽसि निरन्तरैः ॥ ५७ ॥

इति धर्मरुचिः पृष्टः सर्व्वज्ञेन सतां पुरः ।
प्राग्जन्मस्मृतिदातारं भगवन्तं मभाषत ॥ ५८ ॥

चिरस्य तावद् भगवन् महता सुचिरेण च ।
क्लेशाध्वविपुले काले चिराच्चिरतरेण च ॥ ५९ ॥

नानाकारैर्गुरुतरभरैर्गर्भशय्यामलाङ्कैः
श्रान्तः श्रान्तश्चिरतरधृतेः कायकन्यासमूहैः ।

སྤྱལ་བསྐལ་ཅན་ནམས་གདུང་ལ་སྤྱིང་ཇིའི་གཉིན་བྱིད་རབ་དུ་བྱོབ་གྱུར་ནས།
སྤྱིབ་པ་ཀུན་དང་བལ་བའི་ངལ་གསེས་འདི་ནི་ཀྱི་མ་བདག་གིས་བྱོབ །

60

དེ་ལྟར་དེར་ནི་ཆོས་སྟེན་དང་། རྒྱལ་བའི་གཏམ་གྱི་མཛུགས་དུ་ནི།
མཚར་ནས་ཚུལ་དེ་དག་སྤྱོད་གིས། དྲིས་ཤིང་དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས།

61

སྟོན་གྱི་བསྐལ་པར་གྱོད་བྱིར་ནི། དག་པ་ཅན་དུ་ས་ཡི་བདག།
དག་པ་ཞེས་ལ་བཅོས་ལྷན་འདས། བདེ་གཤེགས་དག་མཛད་ཅེས་པ་བྱུང་།

62

དེ་ཡི་དུས་ན་བྱིས་བདག་ནི། ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཞེས་པ་བྱུང་།
གྱུ་མཚོར་བགྱོད་པའི་རིག་ཅེན་གྱིས། རྣམ་གྲོས་སྤྱོད་པ་མཚུངས་པ་བྱོབ །

63

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་གཤེགས། གཟི་བཟིད་དཔག་དུ་མེད་པ་དེ།
འགྲོ་བ་ཀུན་གྱི་དོན་མཛད་ནས། བྱུང་འདས་དབྱིངས་སུ་ཞུགས་པ་ན།

64

དེ་དང་བལ་བའི་མེས་གདུངས་པའི། བྱིས་བདག་ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ནི།
གྲུས་པས་བཅོས་ལྷན་འདས་དེ་ཡི། མཚོད་དེན་བྱིད་པ་ལ་བཞིན་གྱུར།

65

བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་ཡིས་ནི། རོར་བུ་གསེར་ཚོགས་མཚོད་དེན་ཅེས།
རྒྱལ་བའི་བསྐལ་པ་ལ་སྤྱིང་པའི། བུམ་ཟེ་ཡིས་ནི་རྣམ་པར་བརྟེན།

66

བུམ་ཟེ་ཆོས་ཀྱི་གཤེགས་ནམས་ཀྱི། ལྷོད་ཚུལ་དེ་ཡིས་རྒྱལ་ལ་བཤད།
དེ་ཡིས་བྱིན་པའི་དཔལ་པོ་ནི། འགོག་བྱིད་སྟོན་པར་བྱིད་པ་བྱོབ།

67

त्वां लब्ध्वाहं व्यसनकरुणाबान्धवं दुःखितानां
प्राप्तः सर्वावरणरहितां हन्त विश्रान्तिमेताम् ॥ ६० ॥

इति धर्मरुचे स्तत्र जिनस्य च कथान्तरे ।
कौतुकाद् भिक्षुभिः पृष्ट स्तद्वृत्तं सुगतोऽभ्यधात् ॥ ६१ ॥

पूर्वस्मिन् भगवान् कल्पे श्लेमनाम्नि महीपतौ ।
श्लेमङ्गराख्यः सुगतः श्लेमवत्या मभूत्पुरि ॥ ६२ ॥

तस्य काले गृहपति धर्मशीलाभिधोऽभवत् ।
समुद्रयाचासंरम्भरत्नैर्वैश्रवणोपमः ॥ ६३ ॥

कृत्वा सर्वं जगत्कार्यं तस्मिन्नथ तथागते ।
निर्वाणधातुसंलीने कालेनामिततेजसि ॥ ६४ ॥

धर्मशीलो गृहपति स्तद्वियोगाग्नितापितः ।
भक्त्या भगवत स्तस्य स्तूपं कर्तुं समुद्ययौ ॥ ६५ ॥

मणिकाञ्चनसम्भारस्तूपारम्भे महात्मनः ।
जिनशासनविद्वेषादिप्रा स्तस्य न्यवारयन् ॥ ६६ ॥

विप्राणां धर्मविघ्नानां राज्ञो वृत्तं निवेद्य सः ।
तद्वृत्तं सुभटं प्राप्य प्रतिषेधकवारणम् ॥ ६७ ॥

མིང་གི་སྟོང་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བ། རྒྱལ་པོ་འི་དཔའ་བོ་མཁའ་པ་དེས།
བམ་ཟེ་ནམས་ལ་རབ་བསྐྱེགས་ནས། ཆད་པས་སྒྲག་པས་ཕྱིར་ཕྱོགས་བྱས། 68

དེ་ནས་གོགས་བྲལ་བྱིས་བདག་གིས། གསེར་གྱི་མཆོད་རྟེན་ནོར་བུ་དང་།
ལྷ་ཏིག་དག་གིས་སྒྲུས་པ་དག། སྒྲོན་ལལ་དག་ནི་རབ་བསྐྱེགས་པ། 69

བདག་ནི་དགོ་བ་འདི་དག་གིས། སེམས་ཅན་ཡང་དག་སྒྲོལ་ལ་ཆགས།
སྒྲ་མེད་ཡང་དག་རྫོགས་བྱང་ཆུབ། བདུད་རྩི་བྱ་བ་ཐོབ་གུར་ཅིག། 70

དེ་བཞེད་དེ་དག་ཐོས་གུར་ནས། སྟོང་ཐུབ་གྲུས་དང་བཅས་པས་བདག།
བྱིད་ཀྱི་ཉན་ཐོས་ཉིད་གུར་ཅིག། ཅེས་པ་སྒྲུས་ཏེ་སྒྲོན་ལལ་བདབ། 71

ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་ཡེ་ཤེས་ཀྱི། རྒྱན་ནི་ཐོབ་པས་དེ་ལ་སྒྲུས།
སྒྲིག་པ་རབ་དུ་མང་བ་བྱིད། ཆོགས་ཆེན་དག་གིས་ཉན་ཐོས་གུར། 72

བསྐྱལ་བ་མང་པོ་སོང་བའི་ཆོ། ཡངས་བའི་དུས་ལ་སྒྲིག་ཟད་ནས།
སངས་རྒྱས་མཆོན་ནི་ཐོས་པ་ན། བྱིད་ཀྱིས་དགོ་བ་ཐོབ་པར་འགྱུར། 73

བྱིས་བདག་ཆོས་ཀྱི་ངང་ཚུལ་དེར། དེ་ཡི་ཆོ་ནང་ཉིད་གུར།
གང་ཞིག་སྟོང་ཐུབ་དུ་གྱུར་དེ། དུན་རིང་ལོན་ནས་ཆོས་སྟེང་འདི། 74

གཉིས་པའི་བསྐྱལ་པར་གྲོང་བྱིར་ནི། མར་མེ་ཅན་དུ་ས་ཡི་བདག།
མར་མེ་ཞེས་ལ་བཅོས་ལྷན་འདས། སྒྲོན་པ་མར་མེ་མཆོད་ཅེས་གུར། 75

नाम्ना सहस्रयोधीति स राजसुभटः कृतौ ।
निर्भत्स्य विदधे विप्रान् दण्डचासपराङ्मुखान् ॥ ६८ ॥

हेमस्तूपं गृहपतिं निश्चितं मणिमौक्तिकैः ।
वीतविघ्नं ततः कृत्वा प्रणिधानं समादधे ॥ ६९ ॥

सत्त्वसन्तारणासक्तां सुधासिक्तामनुत्तराम् ।
अनेन कुशलेनाहं सम्यक्सम्बोधिं मामुयाम् ॥ ७० ॥

सहस्रयोधी तेनोक्तं मेतदाकर्ण्य सादरः ।
आवकोऽहं तवैव स्यामित्यूचे प्रणिधानवान् ॥ ७१ ॥

धर्मशीलस्तमवदत् स प्राप्य ज्ञानलोचनम् ।
प्रभूतपापः कृच्छ्रेण आवकस्त्वं भविष्यसि ॥ ७२ ॥

बहुवर्षे गते काले विशालकुक्षतक्षयात् ।
बुद्धाभिधानमाकर्ण्य कुशलं समवाप्सगसि ॥ ७३ ॥

धर्मशीलो गृहपतिः सोऽहमेव तदाभवम् ।
सहस्रयोधी यश्चाभूत् सोऽयं धर्मरुचिश्चिरात् ॥ ७४ ॥

द्वितीयकल्पे भगवान् द्वीपाख्ये पृथिवीपतौ ।
दीपङ्गराभिधः शास्ता दीपवत्यामभूत् पुरि ॥ ७५ ॥

ནས་ཞིག་དཀའ་ཐུབ་ནགས་དབྱེས་དེ། རང་གི་གྲོང་ཁྱིམ་འཛུགས་པའི་སྒྲོན།
ས་བདག་དེ་ཡི་གྲུས་པ་ཡིས། ཕྱིན་ནས་རང་གིས་རབ་དུ་ལྷུས།

76

མི་བདག་གྲུས་པས་དེ་ལ་ནི། མཉམས་ལ་ཤིན་རབ་དུ་དང་བ་ཡི།
བདེ་བར་ལ་ཤེགས་པས་ཁས་སྒྲུངས་ཆོ། དཀོན་པའི་ཚོགས་ནི་རབ་དུ་བཤམས།

77

ཀ་ཤིའི་གྲོང་ཁྱིམ་དུ་ནི། ས་བདག་ནོར་ལྷའི་བྱ་ཞེས་པའི།
གྲོགས་ལ་བཅོས་ལྷན་ལྷོས་ཤིག་ཅེས། རྒྱལ་པོ་དེ་ཡི་པོ་ཉ་སྤྱིངས།

78

སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་ནོར་ལྷའི་བྱ། མཆོད་སྤྱིན་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་པ།
ཆོ་ག་བཞིན་དུ་རྫོགས་པ་ན། ཡོན་ལྷ་དག་གིས་བདག་པ་བྱས།

79

ས་བདག་དེ་ལ་ལྷས་སྦྲས་པ། ཁྱིམ་ཅན་བྲམ་ཟེ་གཉིས་འོང་འགྱུར།
ལྷོ་གྲོས་བཟང་དང་ལྷོ་གྲོས་སོ། དེ་ལས་དང་པོ་ལ་སྤྱིན་འོས།

80

དེ་ནས་ཁ་དོན་མཐར་ཕྱིན་དེ། ལྷ་མའི་ཡོན་ནི་དོན་གཉིས་བའི།
བྲམ་ཟེ་དེ་དག་ས་བདག་གི། མཆོད་སྤྱིན་ཞིང་དུ་ཡང་དག་འོངས།

81

ས་སྤྱིང་ནོར་ལྷའི་བྱ་ཡིས་ཀྱང་། དེ་ཡི་མིང་གོས་གྲུས་པ་ཡིས།
ལྷོ་གྲོས་བཟང་ལ་མཆོད་སྤྱིན་ནི། མཛུགས་དུ་ཡོན་ལྷ་དགའ་བས་སྤུལ།

82

ཁྱི་སྤྱན་རིན་ཅེན་བཞི་རང་བཞིན། གསེར་གྱི་དབྱིག་པ་རིལ་བ་དང་།
རིན་ཅེན་གསེར་གྱི་སྒྲོད་དང་ནི། གསེར་ནི་བརྒྱ་ལྷག་ལྷ་དག་གོ།

83

तपोवनरुचि भङ्ग्या कदाचित्तेन भूभुजा
जिनः पुरप्रवेशाय स गत्वा स्वयं मर्थितः ॥ ७६ ॥

प्रणये नृपते स्तस्मिन् वात्सल्येन प्रसादिना ।
सुगतेनाभ्युपगते सम्भारः समवर्त्तत ॥ ७७ ॥

स राजा काशीनगरो वासवाख्यस्य भूपतेः ।
सुहृदः प्राहिणोद्धूतं भगवान् दृश्यतामिति ॥ ७८ ॥

अचान्तरे वासवेन राज्ञा द्वादशवार्षिके ।
यज्ञे समाप्ते विधिवत् कल्पिताः पञ्चदक्षिणाः ॥ ७९ ॥

तं देवतावदद् भूपं विप्रौ त्वा मागमिष्यतः ।
सुमतिश्च मतिश्चेति दानार्हः प्रथमस्तयोः ॥ ८० ॥

अथाध्ययनपर्यन्ते गुरवे दक्षिणार्थिने ।
यज्ञक्षेत्रं क्षितिपते स्तौ समाजग्मतु र्विजौ ॥ ८१ ॥

वासवोऽपि महीपालस्तन्नामश्रवणादरात् ।
ददौ हृष्टः सुमतये यज्ञान्ते पञ्चदक्षिणाः ॥ ८२ ॥

चतूरत्नमयीं शय्यां हैमौ दण्डकमण्डलौ ।
सुवर्णरत्नपात्रीञ्च हिरण्यशतपञ्चकम् ॥ ८३ ॥

རང་གི་བྱ་མོ་བྱུན་གྱིས་བརྒྱན། མི་བདག་སྟེར་བར་བཅོན་པ་ན།
སློ་གྲོས་བཟང་གི་ཚངས་སྤྱོད་ནི། བཟོད་ཅིང་བྱ་མོ་ཡོངས་མ་སྤངས། 84

མཛེས་མ་ཞེས་པ་བྱ་མོ་དེ། གསེར་གྱི་འོད་ཅན་དེ་མཐོང་ནས།
མངོན་འདོད་ལྷན་བས་ངོ་ཚ་ནི། རབ་དུ་བཏང་ནས་ཁྱུ་བ་བྱས། 85

དེ་ནས་དེ་ཡིས་ཕྱིར་བཞེག་ཆོ། བྱ་མོ་ཚངས་སྤྱོད་ལྷན་མ་དེ།
ཆགས་བྲལ་གཉིན་ལས་ཕྱིར་ཕྱོགས་དེ། མར་མི་ཅན་གྱི་གྲོང་བྱིར་སོང་། 86

དེར་ནི་བྱུན་གྱི་རིན་ཅེན་ནམས། རིམ་པ་ཡིས་ནི་འཛོང་བྱེད་ཅིང་།
རིན་གྱིས་ཉེས་བའི་མེད་གྲག་གིས། དེ་ཡིས་དག་དུ་ལྷ་མཚོད་བྱས། 87

སློ་གྲོས་བཟང་གིས་ཡོན་ཐོབ་པ། བཞད་པ་སྤྲ་མ་ལ་སྤུལ་ནས།
དེ་ཡི་རྒྱང་མས་བཟུན་པ་ཡི། གསེར་གྱི་ལྷག་མ་རང་གིས་བཟུང་། 88

དེ་ཉིད་ཀྱི་ནི་མཚན་མོ་ལ། དེ་ཡི་མི་ལས་བཅུ་མཐོང་ཐུ།
བདུད་ཅིདི་གྱ་མཚོ་འཕྱང་བ་དང་། ནས་སམའ་ལ་ནི་འགྲོ་བ་དང་། 89

ཉི་ཁྲ་མཐོང་དང་རྒྱལ་པོ་དང་། ཐུབ་བའི་ཚོགས་དང་ཤིང་དྲ་དང་།
སྤང་དག་དང་དང་པ་དང་། དེ་བཞིན་སིང་གའི་རི་ལ་འཛོལ། 90

དེ་ནས་དེ་ན་རབ་སད་དེ། ཐུབ་ཆེན་མངོན་ཤེས་ལྷ་ལྷན་པ།
ལོ་ས་གསོལ་བའི་ཚལ་དུ་ནི། མི་ལས་འབྲས་བྱ་ཉན་དུ་སོང་། 91

अलङ्कृताञ्च स्वसुतां नृपे दातुं समुद्यते ।
सुमतिर्नाग्रहीत् कन्यां ब्रह्मचर्यं मुदाहरन् ॥ ८४ ॥

कन्यापि सुन्दरौ नाम तं दृष्ट्वा कनकद्युतिम् ।
साभिलाषा समुत्सृज्य लज्जां चक्रे तदर्धनाम् ॥ ८५ ॥

प्रत्याख्याता ततस्तेन सा कन्या ब्रह्मचारिणा ।
वैराग्यादन्धविमुखी ययौ द्वीपवतीं पुरीम् ॥ ८६ ॥

तच्चालङ्काररत्नानां कुर्वाणा विक्रयं शनैः ।
सा मूल्यक्रीतकुसुमैः सदा चक्रे सुरार्चनाम् ॥ ८७ ॥

सुमतिर्गुरवे दत्त्वा दक्षिणां समौहितम् ।
द्विरण्यश्रेष्ठं तत्पन्था निर्दिष्टं स्वयं मग्नहीत् ॥ ८८ ॥

तस्यामेव विभावर्यां स्वप्नान् दश ददर्श सः ।
पानं सुधासमुद्रस्य गमनं गगनेन च ॥ ८९ ॥

चन्द्रार्कस्पर्शनं राज्ञां मुनीनां मथ याजनम् ।
श्वेतेभ-हंस-सिंहाद्रिशिखरारोहणं तथा ॥ ९० ॥

सोऽथ प्रबुधः स्वप्नानां फलं श्रोतुं महामुनेः ।
जगाम पञ्चाभिज्ञस्य पर्णादस्य तपोवनम् ॥ ९१ ॥

དེ་ཡིས་རྩེས་ལ་དེས་སྒྲུས་པ། ཁྱོད་ཀྱི་མི་ལམ་འབྲས་བྱ་བྱས།
མར་མེ་ཅན་གྱི་གྲོང་གནས་པ། བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བ་ཉིད་ཀྱིས་མཁུན། 92

དེ་ཐོས་སྐྱུར་བར་སྒྲོ་གྲོས་བཟང་། མི་ལམ་ལྷང་བསྐྱན་འདོད་པ་ཡིས།
མཆེད་ནི་སྒྲོ་གྲོས་དང་འགྲོགས་དེ། གྲོང་ཁྱེར་མར་མེ་ཅན་དུ་སོང་། 93

སྐབས་དེར་རྒྱལ་པོ་མར་མེ་ཡིས། བཅོམ་ལྷན་ནང་དུ་བྱོན་པ་ཡི།
དགའ་ལྟོན་ཆེ་ལ་གྲོང་ཁྱེར་དེ། རིན་ཅན་དང་ནི་གོས་ཀྱིས་སྒྲུས། 94

དེ་ཡི་མཆོད་པའི་མེ་དོག་ཆོགས། དེར་ནི་ས་བདག་གིས་བསྐྱབས་ཆོ།
ཉེ་ཆོང་དྲག་གི་གནས་སུ་ནི། ངས་པར་མེ་དོག་མཐོང་མ་གྱུར། 95

དེ་ནས་བྱ་མོ་མཛེས་མ་དེ། མེ་དོག་ཉིད་དཀའ་གྱུར་པའི་ཆོ།
མཆོད་པ་འཆད་པའི་སྐྱབས་བསྐྱེད་གྱིས། གཟུང་བ་འབྲེང་བ་སམས་ལ་བྱས། 96

དེ་ནས་སྒྲོ་བཟང་བསོད་ནམས་མཐུས། འདས་སྐྱེས་མེད་པའི་ཇིང་བྱ་ནི།
འགའ་ཞིག་དུ་ཡང་དེ་དུས་ནས། བསྐྱོད་དག་ནི་འཁྱུངས་པར་གྱུར། 97

དེ་དག་རྒྱལ་པོའི་འཛིགས་པ་ཡིས། སྐས་ནས་སྤེད་པས་འབྲེང་མཁུན་གྱིས།
དེ་ལ་བྱིན་ཅིང་དེ་ཡིས་ཀྱང་། བྱམ་རྒྱའི་ནང་བཅུག་མཁུན་པར་སོང་། 98

སྒྲོ་གྲོས་བཟང་པོ་རང་མཆོད་སྒྲུབ། མེ་དོག་དོན་གཉིས་ཡོངས་འཁྱུངས་པས།
བསྐྱོད་རྒྱས་པའི་བཞིན་རས་ཅན། མཛེས་མ་དག་ནི་ལམ་དུ་མཐོང་། 99

स तेन पृष्टः प्रोवाच त्वत्स्वप्नानां फलोदयम् ।
जिनो जानाति भगवान् द्वीपवत्यां पुरि स्थितः ॥ ६२ ॥

तच्छ्रुत्वा सुमति स्तूयं स्वप्नव्याकरणोत्सुकः ।
सहैव मतिना आवा ययौ द्वीपवतीं पुरीम् ॥ ६३ ॥

तस्मिन्नवसरे राज्ञा द्वीपेन विपुलोत्सवे ।
सा प्रवेशे भगवतः पुरी रत्नाम्बरै र्हता ॥ ६४ ॥

यत्पूजापुष्पसम्भारे सम्भृते तत्र भूभुजा ।
क्रयविक्रयवीथीषु नैवाद्दृश्यत पुष्पकम् ॥ ६५ ॥

ततः सा सुन्दरी कन्या पुष्पं दुर्लभतां गतम् ।
पूजाविच्छेददुःखार्ता मालाकार मवोचत ॥ ६६ ॥

ततः सुमतिपुण्यानां प्रभावादप्यपङ्कजे ।
ऋदे बभूव कस्मिंश्चित् तत्कालकमलोद्भवः ॥ ६७ ॥

तानि राजभयात्तस्यै लुब्धः प्रच्छाद्य मालिकः ।
ददौ सायम्बुकुम्भान्त निक्षिप्य त्वरितं ययौ ॥ ६८ ॥

सुमति र्जिनपूजायै कुसुमार्थी परिभ्रमन् ।
तां फुल्लपद्मवहुलां ददर्श पथि सुन्दरीम् ॥ ६९ ॥

དེ་ནས་དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཐུས། སྒོ་བ་དང་བཅས་པ་དག་གིས་བཞིན།
བུས་པའི་ནང་ན་རབ་བསྐྱབས་པའི། བརྗོ་ནམས་ཀྱིས་བཞིན་དག་བཟུན། 100

མེ་ཏོག་དོན་དུ་གཉེར་བ་དེས། གསེར་གྱིས་དེ་ལ་བསྐྱངས་པ་ན།
སྤོང་ལྷན་མ་ཡིས་ཡོངས་ཤེས་ནས། འཇུག་བཅས་དེ་ལ་རབ་སྐྱབས་པ། 101

ཁྱོད་ཀྱིས་བདག་ནི་སྤོན་བཟང་ནས། ད་ལྟ་མེ་ཏོག་སྤོང་བར་བྱེད།
དས་པ་ཚངས་སྤྱོད་བྱ་མོལ། བེབས་པར་སྐྱབས་པའི་རིགས་མ་ཡིན། 102

ཁྱོད་ལ་མེ་ཏོག་རབ་བྱིན་པས། སྐྱེ་བ་གཞན་དུ་ཆུང་མར་བདག།
གྱུར་ཅིག་ཅེས་པའི་སྤོན་ལ་གྱིས། འདི་དག་མྱེར་གྱི་གཞན་དུ་མིན། 103

དེ་ལྟར་གྱུར་ཅེས་དེ་བཟོད་ཆོ། བརྗོ་ལྷ་ནི་དེ་ལ་བྱིན།
རང་ཡང་མཆོད་ལྱིར་དེ་ཡིས་ནི། བརྗོ་གཉིས་དག་རབ་དུ་བཟུང་། 104

དེ་ནས་ས་བདག་མར་མེ་དང་། ས་བདག་ནོར་ལྷའི་བྱ་དག་ཀྱང་།
བཅོམ་ལྷན་ལེགས་པར་བྱོན་པ་ཅན། གྲུས་པས་མངོན་དུ་འོངས་པར་གྱུར། 105

དེ་ནས་མར་མེས་དེ་ཡི་གདུགས། རིན་ཅེན་གྱར་མས་མཆོན་པ་བཟུང་།
ནོར་འཛོན་བདག་པོ་ནོར་ལྷའི་བྱས། ཟླ་བ་ལྟར་དཀར་པོ་ཡལ་བོ། 106

ལྷ་དང་གྲུབ་པ་དང་སྤོང་དང་། རི་ཆ་མཆོད་དང་གྲོང་བྱིར་དུ།
རབ་དུ་བཞུགས་ཆོ་སེམས་ཅན་ཀྱན། ཀྱན་དུ་བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་རྒྱས། 107

पुण्यानुभावात्तस्यैव कुम्भाभ्यन्तरसंवृतैः ।
सजीवितैरिव मुखं दर्शितं कमलैस्ततः ॥ १०० ॥

अर्थ्यमाना हिरण्येन सा तेन कमलार्थिना ।
साभिलाषा परिज्ञाय सस्मिता त मभाषत ॥ १०१ ॥

त्यक्ताहं भवता पूर्वं कुसुमान्यद्य याचसे ।
कन्यासम्भाषणं साधो न युक्तं ब्रह्मचारिणः ॥ १०२ ॥

तव पुष्पप्रदानेन भार्या स्या मन्यजन्मसु ।
इत्येवं प्रणिधानेन ददाम्येतानि नान्यथा ॥ १०३ ॥

एवमस्त्विति तेनोक्ते पञ्च पर्व्वाणि सा ददौ ।
तस्मै स्वयञ्च पूजार्थै जग्राह कमलद्वयम् ॥ १०४ ॥

अथ द्वीपक्षितिपतिर्वासवश्च महीपतिः ।
भगवन्तं समायान्तं भक्त्या प्रत्यभिजग्मतुः ॥ १०५ ॥

तस्य रत्नशलाकाङ्गं दीप्तं ह्यत्र मथाग्रहीत् ।
चामरं चन्द्रधवलं वासवो वसुधाधिपः ॥ १०६ ॥

सुरसिद्धिर्षिगन्धर्वैः पूज्यमानस्य सर्व्वतः ।
पुरप्रवेशे तस्यासीत् सर्व्वसत्त्वसुखोत्सवः ॥ १०७ ॥

ལྷོ་པོ་འཛིན་མཁའ་ཉི་ལྷན་པོ་ལ། ལྷན་པ་ལྷན་པར་འདོད་པ་ཡིས།
ལྷོ་པོས་པལ་པོ་འཛིན་པ་ལས། རིམ་ལྷན་ལས་ཐོབ་ལུང་།

ཕྱི་བའི་ཞབས་ལ་བརྟུན་པ། རབ་རྟུ་འཕངས་ནས་ཐམ་སྦྱར་རྟེ།
ཀྱན་དགའ་ཅན་དེས་རལ་བའི་ཁྱར། ས་ལ་བཀྲམ་ནས་དེར་ཕྱལ་འཛེལ། 109

དེ་ཡི་མདུན་ན་ཡངས་པ་ཡི། ལེགས་བྱས་བཞིན་ཏུ་བརྟན་མས།
དེ་མདུན་ཞལ་གྱི་སྒྲ་བའི་མཐར། མཆོད་པ་ཡང་དག་ཏུ་བ་ཐོབ།

པཱཱེ་ཡུལ་པ་རྒྱུ་དག་ཅིང་། མཛེས་མཛེས་ཡུལ་པ་པོ་དང་པོ་ཡི།
པཱཱེ་ཡུལ་པ་རྒྱུ་དག་ཅིང་། ཡུལ་པ་པོ་དང་པོ་ཡི།

རྩོམ་མཁན་རབ་བྱུང་བཅུད་པ་ཡི། རལ་པའི་ཚོགས་ནི་བདེ་གཤེགས་ཀྱི།
 ཞབས་ཀྱིས་མཆན་པས་སྒྲུང་གུང་ཅིང་། དེ་བཞིན་གཞན་ནི་རབ་བྱུང་ལྟུང་ས། 112

དེའི་ཕྱི་བ་ཕྱི་ཕྱི་ཅིང་། མཁའ་པ་འཕྲོ་བ་ཤོ་བ་པ་ནི།
འཛིན་དྲི་ཐམས་ཅད་ཉན་པ་པ། བཅོམ་ཐུན་ཕྱི་པ་པ་པ་པ་པ་པ་པ། 113

ཐམས་ཅད་ཡང་རྒྱུ་ཞིག་ལོ། རྒྱུ་འབྲས་ཀྱི་ཕྱི་ཆ་ཤིན་ཏེ།
འཛིན་ཉེར་ཁྱོད་ཀྱི་ཉེ་བཞིན་གཤམ་པོ། དུ་གུ་ཐུབ་ཅེས་བྱ་བར་འཇུག ॥

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय । नमो भगवते वासुदेवाय । नमो भगवते वासुदेवाय । ॥ ११५ ॥

निविडे जनसंपाते जिनसन्दर्शनोत्सुकः ।

सुमति स्तत्प्रभावेण कथञ्चिन्मार्ग माप्तवान् ॥ १०८ ॥

क्षिप्त्वा शास्तु श्ररणयोः कमलानि कृताञ्जलिः ।

स तं ववन्दे सानन्दः क्षितौ कौर्णजटाभरः ॥ १०९ ॥

तस्य पद्मानि वैपुल्यं सुकृतानीव तत्क्षणात् ।

अवाप्य चक्रुश्चक्राभां सर्वां सञ्जारिणीं पुरः ॥ ११० ॥

सुन्दर्या सादरोत्सृष्टं भक्त्या भगवतोऽग्रतः ।

फुल्लारविन्दयुगलं ययौ कर्णावतंसताम् ॥ १११ ॥

जटाकटप्रः सुमतेः सुगतेन प्रणामिनः ।

व्यशीर्यत पदाक्रान्तः प्रादुरासीत्तथा परः ॥ ११२ ॥

लब्धाकाशगतौ तस्मिन् प्रयाते कृतकृत्यताम् ।

शृण्वतः सर्व्वलोकस्य बभाषे भगवान् जिनः ॥ ११३ ॥

सम्यक्सम्बोधि मासाद्य सुमते त्व मनुत्तराम् ।

लोके शाक्यमुनि नाम भविष्यसि तथागतः ॥ ११४ ॥

उदीरिते जिनेनेति पुष्यवर्षे दिवश्च्युते ।

जटां स्तूपप्रतिष्ठायै जगृहुः सर्व्वमन्त्रिणः ॥ ११५ ॥

ས་ལ་མཆེད་ཀྱི་རལ་བ་ནི། བཅོམ་ལྷན་ཞབས་ཀྱིས་མནན་མཐོང་ནས།
ཉན་བ་ཉིད་དུ་མངོན་ཁེངས་བས། གློ་གྲོས་ཁྱོ་བས་འབྲུག་ས་བར་གྱུར། 116

དེ་ཡི་ནམ་འགྲུར་སྒྲོངས་བ་ལས། གླུ་བ་གློ་གྲོས་བཟང་བོས་བརྒྱུག།
དེ་ཉིད་དང་ནི་ལྷན་ཅིག་དུ། ལྷན་བའི་མདུན་དུ་རབ་བྱུང་གྲངས། 117

དེ་ནས་དུས་ཀྱི་ལུས་ཀྱི་མཐར། གློ་གྲོས་བཟང་གིས་ལྷ་ཡི་གནས།
དགའ་ལྷན་ཞེས་བ་ཐོབ་གྱུར་དེ། གློ་གྲོས་དག་ནི་བྱལ་བར་སོང་། 118

ད་ལྟ་གློ་བཟང་དེ་ཉིད་ང་། གློ་གྲོས་གློ་གྲོས་ནམ་བསྐྱད་པས།
ཉམས་ས་བར་གྱུར་བ་ཆོས་སྲིད་འདི། མཛེས་མ་དེ་ནི་གྲགས་འཛོན་མའོ། 119

གསུམ་བའི་བསྐྱལ་བར་བཅོམ་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་འཁོར་བ་
འཛིག།
གློ་ན་མེད་པའི་ཡི་ཤེས་གཏིར། འཛེས་བུའི་གླིང་དུ་སྒྲོན་བྱུང་གྱུར། 120

དེ་ཡི་དུས་ན་འཕགས་ཀྱལ་དུ། ཆོང་བ་ཙཱན་བྱིན་ཞེས་བ།
ནོར་ཆེན་ཉོ་ཆོང་དག་གིས་ནི། རབ་དུ་གྲགས་པ་བྱུང་བར་གྱུར། 121

དེ་ཡི་རྒྱུང་མ་འདོད་པའི་སྟོབས། ཞེས་ལ་བྱོས་བྱེད་ལྟར་མཛེས་བུ།
དུས་བྱིན་ཞེས་ནི་བྱ་བ་དག། ལུས་བཞིན་དུ་ནི་དགའ་བ་བྱུང་། 122

ཁྱིས་ལྷགས་རྒྱུང་མ་ལ་བཀོད་ནས། ལོར་དོན་གཉིར་དེ་རྒྱ་མཚོར་སོང་།
ལན་རྒྱ་ཡིས་བཞིན་ལོར་ཙན་ནསས། ལོར་དག་གིས་ནི་སྲིད་པ་འཕེལ། 123

भगवच्चरणाक्रान्ता आतु हृष्टा जटाः क्षितौ ।
श्रोत्रियत्वाभिमानेन मतिः कोपाकुलोऽभवत् ॥ ११६ ॥

निवार्य सुमति स्तस्य विकारं मोहसम्भवम् ।
तेनैव सहितः शास्तुः प्रव्रज्या मग्नहीत् पुरः ॥ ११७ ॥

ततः कालेन सुमति देहान्ते तुषिताभिधम् ।
अवाप देवनिलयं मतिश्च नरकं ययौ ॥ ११८ ॥

सोऽहं सुमतिरेवाद्य मतिश्च मतिविक्रवात् ।
अयं धर्मरुचिः क्लिष्टः सुन्दरी सा यशोधरा ॥ ११९ ॥

तृतीये भगवान् कल्पे ककुच्छन्द स्तथागतः ।
अनुत्तरज्ञाननिधिर्जम्बुद्वीपे पुराभवत् ॥ १२० ॥

बभूव समये तस्मिन्नुज्जयिन्त्यां महाधनः ।
वणिक् चन्दनदत्ताख्यः प्रख्यातक्रयविक्रयः ॥ १२१ ॥

तस्य कामबलाख्यायां जायायां मदनद्युतिः ।
अश्वदत्ताभिधानोऽभूत् पुत्रः काय इव प्रियः ॥ १२२ ॥

अर्थार्थौ स जगामाब्धिं पत्नीन्यस्तगृहस्थितिः ।
धनेन धनिनां तृष्णा लवणेनेव वर्द्धते ॥ १२३ ॥

དེ་ཡི་རྒྱུ་མ་བྱི་སྤང་ཚོ། ལང་ཚོས་སྤྱོད་ཤིང་སྤངས་པ་ཡིས།

བྱིས་གྱི་བསམ་པ་ཡོངས་བཏང་ནས། འདོད་པའི་བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་གྱུར།

124

དེ་ཡིས་ནོར་གྱི་ལས་ལ་ནི། གཞོན་ཏུ་དྲུས་བྱིན་རྣམ་བཏོད་ནས།

དྲུག་ཏུ་ཁང་བཟང་བ་གས་ཏུ། གནས་དེ་གྲུལ་པོའི་ལས་ལ་བརྟམས།

125

གཡོག་འཁོར་མང་པོའི་བྱིས་ཏུ་ནི། རང་དབང་གནས་སྐབས་བྲལ་བ་དེས།

ཤུགས་རིངས་ལུང་ནས་མ་མ་ནི། གན་མོ་དག་ལ་མངོན་སྤྱོད་སྒྲིམས།

126

བྱིས་ནི་འབྱར་ཞིང་ལོངས་སྤྱོད་མང་། སྤྱོ་བོ་བཀའ་ལས་ཉན་པ་འདིར།

རང་དབང་སྤྱོད་པས་དཔན་པ་ཡི། མ་མ་བདག་ལ་དགའ་བ་མེད།

127

སྤྱོས་པའི་ལོངས་སྤྱོད་མེད་པ་ན། ལུང་མེད་དགའ་བ་བརྟེན་པ་ནི།

དབང་གིས་མ་ཡིན་བཀའ་རྟེ་མིན། རྒྱན་གྱིས་མ་ཡིན་ཟས་ཀྱིས་མིན།

128

དེ་སྤྲད་བྱིས་ནི་ཡོངས་བཏང་ནས། བདག་ནི་འདུན་པས་རྒྱ་ཞིང་འགྲོ།

གཞོན་སྤྱོད་བྱ་ནི་འདི་ལ་ཡང་། བདག་ནི་ཆགས་པའི་དབང་མ་གྱུར།

129

རིགས་ཀྱི་འཕྱག་འཁྱུགས་ཀྱིས་བཅིངས་ཤིང་། གཉེན་གྱི་འཆིང་པས་

བསྐྱམས་པ་དག།

ལུང་མེད་དགའ་བའི་ངང་རྩལ་ཅན། གཡོ་ལྷན་དག་གིས་བཟེད་མ་ཡིན།

130

ཞེས་སྤྱོད་པ་མ་མ་ནི། ཤིན་ཏུ་སེམས་པས་འབྱུགས་པས་སྤྱོས།

མཉེས་གཤིན་ཤིན་ཏུ་ཡོངས་པའི་དཔལ། བཏང་ནས་འགྲོ་བ་རིགས་མ་ཡིན།

131

तत्पत्नी प्रोषिते पत्यौ यौवनोन्मादमोहिता ।
गृहचिन्ताः परित्यज्य कामध्यानपराभवत् ॥ १२४ ॥

कुमार मश्वदत्तं सा निधाय धनकर्मणि ।
सदा प्रासादशृङ्गस्था राजमार्गं व्यलोकयत् ॥ १२५ ॥

स्वैरावकाशरहिता बहुभृत्यजने गृहे ।
दृढधात्रीः समभ्येत्य दीर्घोच्छ्वासाज्जगाद सा ॥ १२६ ॥

विभवे बहुभोगेऽस्मिन्नाज्ञाधीनजने गृहे ।
स्वैरसञ्चारहीनाया मातः सत्यं न मे रतिः ॥ १२७ ॥

नाधिकारैर्न सत्कारैर्न लङ्कारैर्न भोजनैः ।
विना पुरुषसम्भोगं भजन्ते ललनाः सुखम् ॥ १२८ ॥

तस्माद् गृहं परित्यज्य गच्छामि च्छन्दचारिणी ।
बाल्ये जातः सुतोऽप्येष न स्नेहायतनं मम ॥ १२९ ॥

कुलकूलद्वयाबद्धा बन्धुबन्धनयन्त्रणाम् ।
न सहन्ते तरङ्गिण्यो रतिशैलाहि योषितः ॥ १३० ॥

इति व्रुवाणां तामूचे धात्री वात्सल्यविक्रवा ।
वत्से न गमनं युक्तं त्यक्त्वा सुविपुलां श्रियम् ॥ १३१ ॥

བྱ་བ་མང་པོས་བྱིས་འདིར་ནི། སྤུས་པས་སྦྱོད་པ་མི་སྦྱར་དེ།
གསང་བའི་སྦྱོད་པ་སྟན་ཅིག་གིས། རྒྱལ་པོ་ཡི་ནི་ཡལ་དུ་རྒྱ། 132

ཡང་ཚེ་ཚ་བས་རབ་གདུངས་པ། བྱོད་ཀྱིས་སྦྱོད་པ་ཇི་ལྟར་བསྐྱུང་།
བྱིས་བྱི་གཏེར་ཡང་ཀང་བ་ཡིས། རབ་སྤངས་བྱོད་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་འགོ། 133

འདི་ནས་འདོད་པའི་དུག་འབེབས་ཤིང་། འདི་ནས་སྟན་ཅིག་གཡང་ལ་རྒྱུང་།
གཉིས་ཀ་ཐེ་ཚས་འདི་ལ་ནི། བྱོད་ཀྱིས་ཅི་བྱ་ཡོངས་མི་གས། 134

གཡོ་ཞིང་དག་མཚན་ལྡན་པ་རྣམས། ཇི་སྟོན་གོས་ནི་མ་དོར་བར།
དེ་སྟོན་སྟོག་གི་ཟོང་གིས་ཀྱང་། གཞན་གྱི་བྱད་མེད་དོན་དུ་གཉེར། 135

འོག་པག་གོས་ནས་བྱངས་པ་ན། མ་མ་མ་ཞེས་འདར་བྱེད་ཅིང་།
བདག་འགོ་ཐོངས་ཤིག་ཐོངས་ཤིག་ཅས། སྒྲ་སྒྲིགས་དེ་ནི་སྤྱ་ཞིག་འདོད། 136

ནས་པ་ཀུན་དུ་བྱ་བ་བྱས། སྒྲེ་བོས་གོས་མེད་མཐོང་ནས་ནི།
ཡག་པའི་གཞེབ་ཀྱིས་བསྐྱེམས་པ་ཡིས། ཉེ་ཙེ་རྒྱལ་བཞིན་འབྲོས་པར་བྱེད། 137

ཐུན་པར་དགའ་བའི་ཚམས་ཀུན་དང་། སྟན་ཅིག་བྱེད་ནི་བདེ་བར་འགྲོགས།
ཐུན་ནས་སྤང་བ་རབ་སྤངས་པའི། འཛིག་དེན་ལ་རོལ་དག་དུ་འགྲོགས། 138

བཞིན་སྤང་ངོ་ཚད་སྤྱག་བསྐྱེལ་ཅན། འབྲས་མེད་ཉམས་ཤིང་དམན་པ་དེ།
རྒྱལ་བྱིས་སེན་ཅན་ལས་ངན་དུ། ལྟོར་བར་གྱུར་པ་འཚོལ་བ་བཞིན། 139

बहुकृत्ये गृहे त्वस्मिन् गुप्तचर्या नियुज्यते ।
क्षणेन स्वैरचरितं राजमार्गेषु धावति ॥ १३२ ॥

कथं रक्षसि चारिचं सन्तप्ता यौवनोष्मणा ।
कथं गृहनिधानञ्च पादेनोत्सार्य गच्छसि ॥ १३३ ॥

इतः कामविषावेशः श्वभ्रपातः क्षणादितः ।
अस्मिन्नुभयसन्देहे न जाने किं करिष्यसि ॥ १३४ ॥

तावत् प्राणपणेनापि चपलाः सकुतूहलाः ।
परस्त्रियं प्रार्थयन्ति न यावदस्त्र मुञ्चति ॥ १३५ ॥

न न नेति समुत्कम्पिरसनांशुककर्षणे ।
गच्छामि मुञ्च मुञ्चेति कणन्ती कस्य नेप्सिता ॥ १३६ ॥

दृष्ट्वा विवसनां वृत्तकर्तव्यः सर्वथा जनः ।
भुजपञ्जरनिर्मुक्तः शुकवृत्त्या पलायते ॥ १३७ ॥

तिमिरे रतिचौरेण क्षणार्द्धसुखसङ्गमः ।
पुनः प्रविरतालोके परलोकसमागमः ॥ १३८ ॥

सा नष्टा निष्फलाकृष्टा लज्जाकृष्टादधोमुखी ।
कुमार्गे हारितं यान्ती शीलरत्नमिवेक्ष्यते ॥ १३९ ॥

དྲི་མེད་ཚུལ་བྱིས་པ་དོ་ཤལ་འདོད་པའི་ངལ་དུ་བ་གྱིས་ཆད་ཅིང་།

ལྷ་ཏིག་འབྲས་བུ་ས་གཞི་ཡོངས་སྤྱ་ཁེངས་པར་བྱེད་པ་བཞིན།

མི་དམན་ཆགས་བུལ་དུ་བརྟགས་མཆི་མའི་ཐོགས་པ་རགས་པ་ཡིས།

ཉིས་སྟོད་སྟོད་པ་རབ་དུ་སྟོས་པ་དེ་ནི་ཅུ་བར་བྱེད།

140

བྱིས་པའི་འཇུག་བུ་བསིལ་ཟེར་ཅན་ལྟར་མཛོས་པ་ལ་ཡང་རབ་

དུ་སེམས་བྱེད་ཅིང་།

བདུ་ལྷན་ལྟར་ལུས་ནི་མཆོག་དུ་ཟུམ་ཞིང་འཕྲལ་ལ་རབ་དུ་ཉམས་གྱུར་དེ།

བྱིས་བྱི་ནང་དུ་པན་ཚུན་གཏམ་ནམས་ཕྱིར་ནི་རང་གི་གཏམ་དུ་ཐོས་གྱུར་པ།

འཕྱོན་མ་ནམས་ཀྱི་ཡིད་ནི་ཅུ་ཡི་འདབ་མ་བསྟོད་པ་ལས་དོགས་པར་གྱུར། 141

གཟུགས་ཀྱི་དྲིགས་པས་གཞོན་ཏུ་མས། ཁྱོ་ཡི་བྱིས་ལས་ཕྱི་རོལ་འཐོན།

ཡོངས་དོག་ནམས་ཀྱི་བསོད་ནམས་ཀྱིས། གནས་ལ་ཡོངས་བརྟགས་ཕྱི་

ནས་དོར། 142

དེ་སྤྲད་བྱིས་ན་གནས་པ་ཁྱོད། ཇི་ལྟར་སྟེས་བུ་དང་འགྲོགས་ཤིང་།

འཛིག་དེན་དག་གིས་མི་ཤེས་པ། དེ་ལྟར་རིགས་པ་བདག་གིས་བཟོད། 143

ཁྱོད་ཀྱི་གཞོན་ཏུ་དྲས་བྱིན་འདི། ཅུང་ཟད་ལང་ཚོ་དག་ལ་ཉ།

སྟེ་བོས་དོགས་བུ་མིན་པའི་སྤྲད། མཆོག་དུ་བདེ་བ་ཡོངས་སྟོད་འོས། 144

ནམ་པ་འདི་ལྟའི་བཞིན་བཟང་མ། མཛོས་སྤྱག་ཅན་ནི་ག་ལ་རྟེད།

གལ་དེ་རི་ཞིག་རབ་བསྐྱབས་ན། འདི་ནི་གཞོད་མེད་ནམ་པ་མིན། 145

सा रोदिति प्रसृतदुश्चरितापवादा
स्थूलास्रविन्दुभि रमन्दविषादकन्दैः ।
कामश्रमचुटितनिर्मलशौलहार-
मुक्ताफलैरिव धरां परिपूरयन्ती ॥ १४० ॥

बालस्यापि तुषाररश्मिरुचिरं संचिन्तयन्त्याः स्मितं
म्लायन्त्याः सहसा निमोलिततनोः पद्माननायाः परम् ।
गेहान्तः स्वकथां मिथः कथयता माकर्णयन्त्या वह्निः
स्वैरिण्या स्तृणुपल्लवेऽपि ललिते साशङ्कशङ्कां मनः ॥ १४१ ॥

रूपदर्पेण निर्यान्ति तरुण्यः पतिवेश्मनः ।
पश्चात् परीक्ष्य त्यज्यन्ते पुण्यस्थाने परीक्षकैः ॥ १४२ ॥

तस्माद् गृहस्थिताया स्ते यथा पुरुषसङ्गमः ।
लोके भवत्यविदित स्तथा युक्तिं वदाम्यहम् ॥ १४३ ॥

अश्वदत्तः कुमारोऽसौ किञ्चिदासन्नयौवनः ।
जनस्याशङ्कनीयत्वात् सुखभोग्यः परन्तव ॥ १४४ ॥

एवं विदग्धः सुमुखः कान्तिमान् प्राप्यते कुतः ।
निरपायः प्रकारोऽयं यदि तावत् प्रवर्तते ॥ १४५ ॥

ཞེས་པ་ས་མའི་ཚོག་གོས་ནས། དེ་ཡིས་ཀྱང་ནི་རིགས་པར་བསམས།
 ཆགས་པ་དྲག་པོའི་རྣམ་པ་ཡིས། ཡོང་བས་སྒྲིག་ལུང་མགོང་ས་ཡིན། 146

དེ་ནས་ས་མས་དལ་བྱ་ཡིས། བྱད་མེད་ཡོངས་སྟོད་བདེ་བསྐྱབས་པ།
 བསྐྱབས་ཤིང་བསྐྱབས་ནས་གཞིན་ཏུ་འཛིན། ཡལ་ལ་མངོན་པར་བྱོགས་
 བར་བྱས། 147

དག་ཏུ་འདོད་པ་རབ་སྒྲིམ་ནས། དེ་ལ་དེ་ཡིས་རབ་སྒྲིམ་པ།
 བྱ་ཁྱོད་ལ་འོས་འགའ་ཞིག་ནི། བདག་པོ་ཡལ་གཞན་སོང་བ་ཡོད། 148

ཁང་སྟོང་སྒྲིན་ས་མེད་པར་ནི། མཚན་མོ་མི་སྒྲིལ་བ་དེ་ནི་དེ།
 འུག་ཏུ་ངོ་མཚར་ལྡན་ས་དེ། ཁྱོད་དང་ཡང་དག་འགྲོགས་པར་འདོད། 149

ཅས་པ་དེ་ཡི་ཚོག་གོས་ནས། མངོན་པར་འདོད་ལྡན་ཆོང་བའི་བྱས།
 དག་ཏུ་སྒྲིམ་པའི་ཁྱིམ་ཏུ་ནི། མ་དང་དགའ་མགུར་འགྲོགས་པ་བཞེན། 150

དག་ཏུ་རབ་བསྐྱབས་ཁྱིམ་ཏུ་ནི། དགའ་མགུར་སྟོད་པ་ལྷན་བྱེད་པ།
 དེ་ལ་ཆགས་པའི་མེད་ག་ནི། རབ་ཏུ་འཕེལ་ཞིང་ཞིས་གྱུར། 151

དེ་ཡི་བསམས་པ་དག་ཏུ་ནི། རབ་ཏུ་བསྐྱབས་པའི་སྒྲིག་བསྐྱེད་འདི།
 མི་བཟོད་གཞུགས་ཀྱི་ཡོངས་སྟོད་ལ། སྤང་བ་ཉིད་ནི་འཛོ་བ་ལོ། 152

པན་ཚུན་བཞིན་གྱི་ཆ་སྒྲིམ་ལ། རྣམ་པར་ལྟ་བའི་རོ་བུལ་བའི།
 འོ་ཡི་དགའ་མགུར་སྟོད་པ་ལ། བདེ་བའི་དགའ་སྟོན་འགའ་ཡོད་མིན། 153

इति धात्रीवचः श्रुत्वा सापि युक्त ममन्यत ।
तीव्ररागप्रकारान्धः पापपातं न पश्यति ॥ १४६ ॥

धात्री ततः कुमारस्य सम्भोगसुखवर्णनाम् ।
स्वीरं विधाय विदधे विषयाभिमुखं मनः ॥ १४७ ॥

त मवीचत साशङ्कं कृत्वा कामप्रतारणम् ।
अस्ति वत्स त्वदुचिता काचित् प्रोषितभर्तृका ॥ १४८ ॥

शून्ये वेश्मनि निदीपे रात्रौ मौनावलम्बिनी ।
लज्जावती सा सुतरां त्वया सङ्गम मिच्छति ॥ १४९ ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा साभिलाषो वणिक्सुतः ।
सदा गुप्तगृहे भेजे जनन्या रतिसङ्गमम् ॥ १५० ॥

सततं सेवमानायाः प्रच्छन्नभवने रतिम् ।
वर्द्धमानः परं तस्या रागाग्निं न शमं ययौ ॥ १५१ ॥

साचिन्तयदिमां नित्यं प्रच्छादनकदर्थनाम् ।
न सहे रूपभोगस्य प्रकाशः किल जीवितम् ॥ १५२ ॥

अन्योन्यवदनाम्भोजविलोकनरसं विना ।
न चुम्बने न सुरते कश्चिदस्ति सुखोत्सवः ॥ १५३ ॥

དེ་བསྐྱེབས་པ་ཡི་ཉིན་མོངས་ནི། རབ་དུ་འབད་པས་བཅོམ་བྱས་ཏེ།
འབྲམ་ལ་ཡོངས་སྤྱོད་གཞིན་ཅུ་མ། གསལ་བར་བདག་གིས་བསྟན་པར་བྱ། 154

ཞེས་པ་མཚན་མོ་རབ་བསམས་ཏེ། རབ་གསལ་ལུས་དེར་གོས་དག་ནི།
ཡོངས་སྤྱུ་རྩེ་བའི་རིག་བ་ཡི། ཉང་པར་དེ་ལ་རབ་གསལ་གྱུར། 155

དེ་ཡིས་རང་གིས་ས་སྤོང་ནས། ཙ་བ་བཅད་པའི་ལྷོན་པ་བཞིན།
སྤྱི་ལ་པའི་དུག་ནི་འབབས་པ་ཡི། རབང་དང་བལ་བར་བྱས་ཏེ་སྤྱང་། 156

དེ་ཡིས་བསལ་བའི་ཅུས་བྱན་ཏེ། དལ་གྱིས་འདུ་ཤེས་ཐོབ་པ་དེས།
གྱུ་མེ་གཡང་སར་འབྲམ་པ་ལ། སྤྱུག་བསྐྱལ་གྱུར་བཞིན་སྤྱི་སྤྱུགས་སྤྱང་། 157

དབྱལ་བར་སྤྱང་བའི་མོ་ཉ་མོ། འདོད་པས་མོངས་ས་དེ་ཡིས་ནི།
སྤྱི་མའི་འབྲི་ཤིང་གཟེངས་བསྟོད་ཅིང་། ལག་པས་ཡོངས་འབྱུང་དེ་ལ་སྤྱུས། 158

ཁྱོད་ཀྱི་མུ་ངན་བཟོད་དཀའ་འདི། གནས་མིན་རྒྱན་པ་དག་ལ་ཅི།
བྱད་མེད་ཆོས་ཀྱིས་བསྐྱམས་པ་ནམས། མི་བདེན་ཁྱོད་ཀྱིས་མི་ཤེས་སམ། 159

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཡོངས་ས་སྤྱོད། སྤྱ་ཡི་ཡང་ནི་ཞོར་ས་ཐོགས།
སྤྱན་མོངས་བདེ་བའི་ཡོངས་སྤྱོད་འདིས། ཁྱོད་པ་སྤྱི་ལ་པའི་བག་ཆགས་ཅི། 160

གཤོ་ལྷན་བསྐྱམས་པ་མེད་པ་ཡི། ཅུ་སྤྱང་བྱད་མེད་སྤྱན་མོང་ཉིད།
གང་ལ་པ་ཡིས་བྱས་བྱས་ཏེ། བྱ་ནི་བྱས་བྱེད་མིན་ནམ་ཅི། 161

तस्मात् प्रच्छादनायासं कुमारस्य प्रयत्नतः ।
भङ्क्ता प्रसभसंभोगे प्रदिशामि प्रगल्भताम् ॥ १५४ ॥

इति सञ्चिन्त्य सा रात्रौ प्रभाते व्यक्तविग्रहा ।
ययौ वस्त्रपरावृत्तियुक्त्या तस्य प्रकाशताम् ॥ १५५ ॥

स निजां जननीं दृष्ट्वा च्छिन्नमूल इव द्रुमः ।
पपात पातकविषावेशेन विवशीकृतः ॥ १५६ ॥

तथा शीताम्बुना सिक्तः शनैः संज्ञा मवाप्य सः ।
विललाप पृथुश्वश्रे विभ्रष्ट इव दुःखितः ॥ १५७ ॥

त मुवाच परिष्वज्य भुजाभ्यां काममोहिता ।
भूलतां सा समुन्नाम्य नरकापातदूतिकाम् ॥ १५८ ॥

मिथ्या किमय मस्थाने विषाद स्तव दुःसहः ।
किं न जानासि नारीणा मसत्यधर्मयन्त्रणाम् ॥ १५९ ॥

न त्वयोत्पादितं दुःखं हृतं वा कस्यचिद्धनम् ।
साधारसुखभोगेऽस्मिन् केयं ते पापवासना ॥ १६० ॥

सरित्साधारणा नार्यं स्तरङ्गिण्यां निरर्गलम् ।
यस्यामेव पिता स्नाति तस्यां न स्नाति किं सुतः ॥ १६१ ॥

ལས་གང་ནས་ནི་པ་སོང་བ། དེ་ཉིད་ནས་ནི་བྱ་ཡང་འགོ།

བྱད་མེད་བརྒྱ་ལས་དག་དང་མཚུངས། བྱད་མོང་པ་ཡིས་བགྱོད་བྱ་ཉིད། 162

བྱད་མེད་གཅིག་གིས་སྦྱད་བྱ་ཉིད། གཞན་དང་གཞན་གྱིས་འོས་མིན་པ།

འདི་ནི་འགའ་ཞིག་སྤྲུག་དོག་དང་། ལྷན་པས་དཔལ་ཚོགས་བྱས་པ་ཙམ། 163

དཔལ་པའི་དོན་དུ་དགའ་མགུའི་སྦྱད། བགྱོད་པར་མི་བྱ་འགའ་ཡང་མེད།

པ་དང་བྱ་ཡི་སྦྱོད་གཅིག་བཞིན། བྱད་མེད་ཉེ་བར་ཡོངས་སྦྱོད་བྱ། 164

ཞེས་དེ་དེ་ཡི་འབད་པ་ཡིས། ཡོངས་སྦྱོད་ལ་དེ་མངོན་སྤྲུགས་བྱས།

འདོད་ཆགས་སྦྱེས་པས་དྲག་པར་ཡང་། ལྷགས་བཞིན་དུ་ནི་མ་ཉིད་བསྟེན། 165

དེ་ནས་དུས་གྱི་པ་དག་ནི། ཅུ་གཏིར་ཆེ་ལས་སྦྱར་འོངས་པ།

མ་ཡིས་བསྐྱལ་བ་དེས་གསང་ནས། དུག་གིས་སྒོག་དང་བྲལ་བར་བྱས། 166

དེ་ནས་ཆགས་པ་འཕེལ་བ་ཡི། མ་བསྐྱམས་བདེ་བ་འཚོལ་བ་དེས།

མཛའ་བས་སོངས་པའི་གཞོན་ནུ་ལ། མཛའ་བས་དལ་གྱིས་རབ་སྦྱས་པ། 167

མ་བསྐྱམས་བདེ་བ་ཐོབ་པའི་སྦྱད། སྦྱིང་པོ་འི་མོར་དག་ལྷངས་བྱས་ལ།

ཚོར་མ་སྤངས་པའི་ཡུལ་གཞན་དུ། བྱ་ཅག་དེ་ཞིག་འགྲོ་བར་བྱ། 168

ཞེས་པ་དེ་ཚོགས་ཡུན་རིང་གི། དུས་སུ་འདོད་པ་ཐོབ་གྱུར་ནས།

ནོར་གྱི་སྦྱིང་པོ་ལྷངས་བྱས་དེ། དེ་ནི་དེ་དང་འགྲོགས་ནས་སོང་། 169

पथा येन पिता यात स्तेन पुत्रोऽपि गच्छति ।
सामान्यगमना एव वर्त्तनीसन्निभाः स्त्रियः ॥ १६२ ॥

एकभोग्यैव ललना न परस्पर मर्हति ।
ईर्षालुभिः कृतं कैश्चिदेतत् समयमाचकम् ॥ १६३ ॥

नैव काचिदगम्यास्ति रत्यर्थं परमार्थतः ।
एकपात्रोपभोग्या हि पितुः पुत्रस्य च स्त्रियः ॥ १६४ ॥

इति यत्नेन स तथा सम्भोगाभिमुखः कृतः ।
स जातरागः सततं सिषेवे जननीं पशुः ॥ १६५ ॥

ततः कालेन पितरं प्रत्यायातं महोदधेः ।
स गूढे प्रेरितो माचा विषेण विदधे व्यसुम् ॥ १६६ ॥

ततः सा रागवृद्धौव निरर्गलसुखैषिणी ।
स्वैरं कुमारं प्रणयादुवाच स्नेहमोहितम् ॥ १६७ ॥

सारद्रविणमादाय निर्यन्त्रणसुखान्तये ।
एहि देशान्तरं तावद् गच्छावः कण्टकोज्झितम् ॥ १६८ ॥

इति तद्वचनं श्रुत्वा चिरकालसमौहितम् ।
सारद्रविण मादाय स ययौ सहित स्तया ॥ १६९ ॥

ཡལ་གཞན་དག་དུ་གནས་བྱས་ཏེ། སྤྲིག་པས་རབ་བསྐྱབས་དེ་དག་ནི།
ཆུང་མ་ཁྱོ་པོ་ཉིད་དུ་གྲགས། མཚོག་དུ་བདེ་བ་ཐོབ་པར་གྱུར། 170

དེ་ནས་ནམ་ཞིག་ཁྱིམ་དེར་ནི། རང་གི་ཡལ་ཡང་མངོན་ཤེས་པས།
ཡོངས་འདྲིས་དག་སྤོང་མངོན་སྤྲུགས་ཏེ། མཉམས་གཤེན་ལས་ནི་དེ་ལ་སྦྱས། 171

ཁྱོད་ཀྱི་མ་ནི་དག་བཤམ་ཅི། སྦྱོར་བཤད་ལས་ཡང་ཡང་དུ།
བསམ་པའི་དབང་དུ་གྱུར་པའི་སེམས། འགྱོད་གདུང་མེད་པར་གྱུར་ཏམ་ཅི། 172

ཞེས་པ་དག་སྤོང་ཚོག་ཐོས་ནས། རྩོམ་ཡིས་ནི་བསྐྱུན་པ་བཞིན།
འདྲི་ཤེས་བདག་གིས་འཛིགས་པ་དེས། རིགས་པ་དེ་དེ་རབ་བསམས་པ། 173

གྲོས་བྱེད་འཛིགས་པས་འབྲུངས་པ་དེས། མ་དང་ལྷན་ཅིག་བགྲོས་བྱས་ནས།
དག་སྤོང་དེ་ནི་མགོན་གཉིད་ཏེ། མ་བསྐྱུམས་མཚོན་གྲིས་ཁྱིམ་དུ་བསམད། 174

དག་སྤོང་དག་བཅོས་བསམད་ལ་ཡང་། དེ་ཡི་བདག་ཀྱང་འདར་མ་ཡིན།
གདུལ་པོ་ནམས་ནི་སྤྲིག་པ་ཡིས། རྩོམ་ལས་ལྷག་སྤྲོ་བར་འགྱུར། 175

ངོས་མེད་གཡང་སར་ཆོས་ཀྱི་རི་ཅེ་ཡི། སྤྱིང་ནས་ཁ་ནི་ཐུར་ལྷས་ལྷུང་གྱུར་ཅིང་།
འབྲུལ་མང་བྱ་སྦྱབས་རྒྱ་ཡིས་བསྐྱུན་པ་ནམས། ངོས་པར་རྒྱན་མ་དག་དུ་
ལྷུང་བར་འགྱུར། 176

བྱ་དང་རོལ་བར་བྱེད་མེད་ཀྱང་། ཡོངས་སྤྱོད་དག་ལ་ཆགས་པ་དེས།
མཛོས་པ་ཞེས་བྱ་ཆོང་པའི་བྱ། མཐོང་ནས་དེ་ལ་ཆགས་ལྷན་གྱུར། 177

देशान्तरे कृतपदौ परं प्रच्छन्नपातकौ ।

जायापतित्वं विख्याप्य तौ निर्दति मवापतुः ॥ १७० ॥

ततः कदाचित्तद्देहं स्वदेशप्रत्यभिज्ञया ।

भिक्षुः परिचितोऽभ्येत्य वात्सल्यात्तमभाषत ॥ १७१ ॥

कच्चित्ते कुशलं मातुः कच्चिज्जन्ममहीं मुहुः ।

त्यक्तां चिन्तयतश्चित्तं नायात्यनुशयव्यथाम् ॥ १७२ ॥

इति भिक्षोर्वचः श्रुत्वा शिलयेव स ताडितः ।

प्रत्यभिज्ञानचकित स्तां तां युक्तिमचिन्तयत् ॥ १७३ ॥

स मात्रा सह संमन्य मन्त्रभेदभयाकुलः ।

भिक्षुं निमन्य निर्यन्त्र स्तं शस्त्रेण गृहेऽवधीत् ॥ १७४ ॥

अर्हद्भिक्षुवधेऽप्यस्य नाकम्पत मनाङ्मनः ।

नृशंसाः पातकैर्यान्ति वज्रादपि कठोरताम् ॥ १७५ ॥

धर्माद्रिशृङ्गाग्रपरिच्युताना मधोमुखाना मतटावटेषु ।

बहुध्रमश्चभ्रशताहतानां भवत्यलं पातपरम्परैव ॥ १७६ ॥

सुतेन रममाणापि सा सम्भोगपरायणा ।

सुन्दराख्यं वणिकपुत्रं दृष्ट्वाभूत्तच्च सस्पृहा ॥ १७७ ॥

དགའ་མགུར་སྤྱད་པ་ཡོངས་འདྲིས་གོམས་པས་ཡོངས་སྤྱོད་དག་ནི་
མཆོག་དུ་འཕེལ།

ནོར་ནི་རབ་འཕེལ་དར་བས་ཆགས་པ་སྤྱག་པོ་ཅི་ཡང་མྱོན་པར་བྱེད།

ལན་ཚའི་ཅུ་དག་འཕྱངས་པས་ཤིན་དུ་མ་ཟད་སྤྱིག་པར་འགྱུར།

ཅུ་ནི་གྱུ་ཆེ་མེ་ལྷེས་བྱངས་པས་དྲག་དོང་མེ་ནི་རབ་དུ་འབར། 178

འདོད་ལྷན་གསར་པ་དེ་དང་ནི། ཆགས་ལྷན་མ་དེ་གསང་འགྲོགས་པ།

དས་བྱིན་གྱིས་མཐོང་ཁྲིས་པ་ཡིས། རལ་གྱི་དག་གིས་མ་ཉིད་བསད། 179

མཚམས་མེད་གསུམ་གྱི་སྤྱིག་ཁྲར་གྱིས། དེ་ནི་སྤྱི་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།

སྤྱི་བོ་སྤྱི་ཡིས་བསྐྱལ་ནམས་གྱིས། སྤྱར་དུ་གྲོང་ཁྲིར་དག་ལས་ཕྱང་། 180

འགྱོད་པ་དྲག་པོ་སྤྱིས་པ་དེ། མོང་ནས་དག་སྤྱོད་ཆོགས་མང་ལ།

སྤྱག་བསྐྱལ་ལས་ནི་རབ་བྱང་ལྱས། གང་ཆོ་སྤྱིག་ཅན་ལ་མ་བྱིན། 181

དེ་ཆོ་དེ་ཡི་ཞེས་སྤང་གིས། དག་སྤྱོད་ཆོགས་ཉལ་མཚན་སོ་བསྐྱེགས།

དེ་ལ་བཅེ་བས་བསྐྱེན་པའི་སྤྱོད། དག་སྤྱོད་བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའ་ཆེ། 182

གཅིག་གིས་དེ་ཆོ་བསྐྱལ་བའི་གནས། སྤངས་པའི་རབ་དུ་བྱང་བ་བྱིན།

རབ་དུ་འབད་ཅིང་ནན་དན་གྱིས། བསྐྱལ་བའི་གནས་ནི་ལྷ་བྱེད་པ། 183

དེ་ལ་དག་སྤྱོད་གིས་སྤྱིས་ཁྲོད། བསྐྱལ་གནས་འཛོན་པ་ཡོངས་མེ་འོས།

སངས་རྒྱས་སངས་རྒྱས་ཕྱག་འཛམ་ལོ། ཞེས་པ་འདི་ཉིད་དག་དུ་བསྐྱོས། 184

इति परिचितैर्भोगाभ्यासैः स्मरः परिवर्द्धते
 किमपि भजते लोभः प्रौढिं प्रवृद्धधनोदयैः ।
 लवणसलिलापानैस्तृष्णा प्रयात्यतितोव्रतां
 ज्वलति विपुलज्वालोऽगाधैर्जलैर्वडवानलः ॥ १७८ ॥

तां गूढसङ्गतां तेन रागिणा नवकामिना ।
 दृष्ट्वाश्वदत्तः खड्गेन जघान जननीं क्रुधा ॥ १७९ ॥

आनन्तर्ये स्त्रिभिः पापभारैः स गुरुतां गतः ।
 निष्काशितः पुरात्तूर्णं देवताप्रेरितैर्जनैः ॥ १८० ॥

स जतानुशयस्तीव्रं गत्वा भिक्षुगणान् बहून् ।
 दुःखाद् ययाचे प्रव्रज्यां निवेद्य निजदुष्कृतम् ॥ १८१ ॥

तस्मै न कश्चित्प्रव्रज्यां पतिताय ददौ यदा ।
 तदा ददाह स द्वेषात् सुप्तं भिक्षुगणं निशि ॥ १८२ ॥

एकस्तु बोधिसत्त्वांशो भिक्षुस्तस्य दयार्द्रधीः ।
 तदा दिदेश प्रव्रज्यां शिक्षापदविवर्जिताम् ॥ १८३ ॥

शिक्षापदानि निर्वन्धाद् याचमानं प्रयत्नतः ।
 भिक्षुस्तमूचे नार्होऽसि शिक्षापदपरिग्रहे ॥ १८४ ॥

གྲུལ་བའི་མཚན་ནི་ཐོས་ཉིད་ཀྱིས། དུས་ཀྱི་མཐར་ནི་ཁྲོད་གྲོལ་འགྲུར།
དེ་ནས་དྲིམ་བྱིན་ལུས་ཀྱི་མཐར། འཛིགས་སྤྱ་རུང་བའི་དཔྱལ་བར་བྱགས། 185

གང་མདུན་རབ་དུ་ཉམ་ང་བའི། བྲང་བ་འཛིག་པའི་མེ་ལྷན་པ།
དེ་ཉིད་ཚོས་སྤོད་ཡུན་རིང་གི། ཡུན་རིང་ལས་ཞེས་བདག་གིས་དྲིས། 186

ཞེས་པ་བཞེད་ནས་བཅོས་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ནས་པར་བྱགས།
༥ 187

བ་རྒྱབས་ལྷར་གཡོ་མ་ཡི་རྒྱང་འཕྱུ་དག་ལ་དོགས་པ་མེད་པ་རབ་དུ་འབྱུང།
དར་བ་ཐོབ་ནས་པ་ནི་གཟི་བྱིན་གཏོར་དེ་སྤང་བ་མིན་པ་དག་དུ་གཏོད།
དགྲ་བཅོམ་སེམས་ཅན་གནས་ནི་རབ་དུ་གསལ་བར་འབྱོར་པ་མ་ཟད་
རིམ་པས་བཅོམ།

དུ་བ་ཤིན་དུ་དྲི་མ་ཅན་གྱིས་མཚོག་དུ་ཉིས་བྱས་ཅི་དང་ཅི་མ་བྱས། 188

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བཞེད་
པ་དབག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་ཚོས་སྤོད་ཀྱི་དོགས་པ་བཞེད་
པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བརྒྱད་ཅུ་ཙ་དགྲ་པའོ།

नमो बुद्धाय बुद्धायेत्येतदेव सदा वद ।

जिनाभिधानं श्रुत्वैव कल्पान्ते मुक्तिं मेष्यसि ॥ १८५ ॥

अथाश्वदत्तो देहान्ते घोरं नरकं माविशत् ।

यस्याग्रे प्रबलोत्तालः शीतलः प्रलयानलः ॥ १८६ ॥

सोऽयं धर्मरुचिः पृष्टश्चिरस्येति चिरान् मया ।

अभिधायेति भगवान् विरराम तथागतः ॥ १८७ ॥

वाताली जननी तरङ्गतरला निःशङ्क मालिङ्गिता

प्राप्य प्रौढि मदर्शनं स जनक स्तेजोनिधिः प्रापितः ।

अर्हत्सत्त्वपदप्रकाशविभव स्तौत्रक्रमेणाहतो

धूमेनातिमलीमसेन न परं किं किं कृतं दुष्कृतम् ॥ १८८ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

धर्मरुच्यवदानमेकोनवतितमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་དགུ་ཅུ་ཐམས་པ།

ཡིད་ནི་དགེ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཅན། སྤྱིན་པ་ཤིན་དུ་ཆུང་ཅ་ཡིས།
སྤྱིང་སྤྱོདས་ཅན་ལ་སྤྱན་ཚོགས་ནི། བདག་པས་བགོས་པར་བྱ་མི་འགྱུར། 1

བྱི་ཇོའི་ཡངས་པ་ཅན་དུ་སྤྱོན། སྤྱིའི་སྤྱོན་ཇིང་ཞེས་བྱ་བའི་འགྲམ།
ཁང་པ་བཅེགས་པའི་བྱིས་གཏས་ན། བཅོས་ལྡན་རྒྱལ་བ་བཞུགས་པའི་ཚོ། 2

ཡོན་ཏན་མཐའ་དག་ལྡན་པ་ལས། སྤྱིས་བྱ་མཚོག་ཉིད་དུ་གྱུར་པ།
བྱིས་བདག་དཔལ་བྱིས་བསྐྱོར་བ་ནི། རོར་ཅན་ཞེས་པ་བྱུང་བར་གྱུར། 3

དེ་ཡི་ཆུང་མ་ཚོས་ཀྱི་གོགས། ངང་ཚུལ་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་གྱུར།
བྱ་ནི་གཏོང་པོད་ཅན་ཞེས་དང་། དེ་བཞིན་མནའ་མ་བཞེན་ལྡན་མའོ། 4

ཡངས་པ་ཅན་པའི་བྲམ་ཟེ་ནམས། འཚོགས་ནས་དེར་ནི་ངེས་པར་བྱས།
ཐམས་ཅད་བཅོགས་ནས་བཅོས་ལྡན་འདས། མགྲོན་དུ་གཉེར་བྱ་གཞན་དུ་མིན། 5

རོར་བྱིས་རྒྱགས་པས་གཅིག་གིས་ནི། གལ་དེ་རྒྱལ་བ་མགྲོན་གཉེར་བྱེད།
གཞན་བྱིས་ཚོས་ཀྱི་བགོགས་བྱེད་པ། དེ་ནི་ཀྱན་བྱིས་འབྱུང་བར་བྱ། 6

དེ་དག་ངེས་པ་མ་ཤེས་ན། རོར་ཅན་མཚོག་གི་སྤྱན་ཚོགས་ལྡན།
བསོད་ནམས་ལྡན་པ་རང་ཉིད་ཀྱིས། མོང་ནས་རྒྱལ་བ་མགྲོན་གཉེར་བྱས། 7

नवतितमः पञ्चवः ।

मनःशुद्धिविधानेन दानेनातिलघीयसा ।

भवन्त्यलङ्घ्याः संकल्पैः सम्पदः सत्त्वशालिनाम् ॥ १ ॥

पुरा वृजिषु वैशाल्यां मर्कटाख्यहृदान्तिके ।

कूटागारगुहावासे जिने भगवति स्थिते ॥ २ ॥

बभूव धनिको नाम श्रिया गृहपति र्वृतः ।

समग्रपुण्यसंयोगात् पुरुषोत्तमतां गतः ॥ ३ ॥

पत्नी धर्मसखी तस्य शैलवत्यभिधाभवत् ।

वदान्याख्यश्च तनयः सुषा सत्यवती तथा ॥ ४ ॥

संहताः समयं चक्रुः तत्र वैशालिका द्विजाः ।

निमन्त्रणीयो भगवान् सर्वैः संभूय नान्यथा ॥ ५ ॥

एकश्चेत् कुरुते वित्तमदाज्जिननिमन्त्रणम् ।

सर्वैर्निर्वासनीयोऽसौ परेषां धर्मविघ्नकृत् ॥ ६ ॥

तेषां समय मज्ञात्वा पुण्यवान् धनिकः स्वयम् ।

दिव्यसम्पद्युतश्चक्रे गत्वा जिननिमन्त्रणम् ॥ ७ ॥

བཅོམ་ལྷན་རང་ཉིད་དགོ་འདུན་དང་། ལྷན་ཅིག་བྱིས་དུ་གཤེགས་པར་ནི།
ཞལ་གྱིས་བཞེས་ཆོ་གས་ལྷན་དེ། དགའ་བས་རང་གི་བྱིས་དུ་སོང་། 8

དེར་ནི་དེ་ཡིས་རྩ་ལ་འོས། མཆོག་གི་འཁྱོར་པའི་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས།
རིན་ཅན་ལྷན་དང་ཡོ་བྱད་དང་། ཟས་ཀྱིས་གཞི་བཟུང་བ་བྱས། 9

སྐབས་དེར་གཉིས་སྤྱིས་ཐམས་ཅད་ནི། འདུས་ནས་ཡོ་བྱད་ཆོགས་བསྐྱབས་པས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་དྲུང་སོང་ནས། བྱས་པས་མགོན་དུ་གཉེར་བ་བྱས། 10

དེ་ནས་དེ་ལ་བཅོམ་ལྷན་འདས། རབ་དང་བྱི་མེད་བསམ་པས་གསུངས།
སྤོན་དུ་དགོ་འདུན་དང་བཅས་པ། ཞོར་ཅན་གྱིས་ནི་མགོན་དུ་གཉེར། 11

དེ་དག་ཐོས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས། མཆོད་པ་སྤོན་གྱི་ཉིན་བར་ལ།
རབ་དུ་རྟོག་ཅིང་དེ་དག་རྣམས། རང་གི་བྱིས་དུ་སོང་བའི་ཆོ། 12

ཞོར་ཅན་ཁང་པར་བཅོམ་ལྷན་འདས། དགོ་སྤོང་རྣམས་དང་བཅས་བྱོན་ནས།
རྩ་ཡི་མཉམ་བྱུང་སྤུན་སྤུམ་ཆོགས། མཆོད་སྤོན་རབ་དུ་བཞེས་པ་མཛད། 13

དེ་ཡི་རྒྱུང་མས་ཉིན་གཞན་ཡང་། དེ་མཚུངས་ཡངས་པའི་དཔལ་གྱིས་ནི།
མཆོག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་ཆོགས་རྣམས་ཀྱིས། བཅོམ་ལྷན་འདས་ལ་མཆོད་པ་བྱས། 14

གསུམ་པའི་ཉིན་ལ་དེ་ཡི་བྱས། བཞི་པར་མནའ་མས་གྱལ་བ་ནི།
ངོ་མཚར་འཁྱོར་པའི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི། ཉར་སྤྱད་རྣམས་ཀྱི་མགོན་དུ་གཉེར། 15

स भक्तिमान् भगवता गृहाभिगमने स्वयम् ।
ससङ्गेनाभ्युपगते हृष्टः स्वभवनं ययौ ॥ ८ ॥

स तत्र दिव्यविभवः सम्भारै स्त्रिदिवोचितैः ।
रत्नासनोपकरणां सज्जां भोज्यभुवं व्यधात् ॥ ९ ॥

अचान्तरे द्विजाः सर्व्वे गत्वा भगवतोऽन्तिके ।
संभूय कृतसंभारा शक्रु भक्त्या निमन्त्रणम् ॥ १० ॥

तानुवाचाथ भगवान् प्रसादविशदाशयः ।
पूर्व्वमेव ससङ्घोऽहं धनिकेन निमन्त्रितः ॥ ११ ॥

एतदाकर्ण्य यातेषु तेषु स्वभवनं शनैः ।
परं प्रतीक्षमाणेषु दिनं भगवतोऽर्चने ॥ १२ ॥

धनिकस्य गृहं गत्वा भगवान् सह भिक्षुभिः ।
दिव्याद्भुतर्द्धिसंभारं चक्रे भोज्यप्रतिग्रहम् ॥ १३ ॥

अन्येद्युरपि तत्पत्नी तत्तुल्यं विपुलश्रिया ।
दिव्योपभोगसंभारै भगवन्त मपूजयत् ॥ १४ ॥

तत्पुत्रेण तृतीयेऽह्नि चतुर्थे सुषया जिनः ।
आश्चर्य्यविभवाभोगै रूपभोगै निर्मन्त्रितः ॥ १५ ॥

ཡངས་པ་ཅན་པའི་ཚྭ་སྒྲིལ་ཤིང་། རྩོད་པ་མཚོན་པའི་སྐབས་མ་ཐོབ།

ནོར་ཅན་ལ་ནི་རབ་ཁྲོས་དེ། གནས་ནས་དབྱང་པའི་ཚོམ་པ་བྱས། 16

དེ་ནས་བདེ་བར་གཤེགས་པའི་བཀའ། གཉིས་སྒྲིལ་དེ་དག་རྣམས་ལ་ནི།

བདག་གིས་མ་ཤེས་ཞེས་བཤེད་ནས། རོར་ཅན་གྱིས་ནི་དང་བར་བྱས། 17

དེ་ནས་ནོར་ཅན་རྒྱང་མར་བཅས། བྱ་དང་བཅས་ཤིང་མནའ་མར་བཅས།

རྩོད་པས་ཚོས་ནི་བསྟན་པ་ཡིས། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཐོབ་པར་གྱུར། 18

དེ་དག་རྩོད་བྱང་བསོད་ནམས་ནི། འབྱོར་པ་ཆེན་པོ་རྒྱ་ཆེ་བ།

དག་སྒྲོང་གིས་དེས་བཅོམ་ལྷན་འདས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་དེར་གསུངས་པ། 19

བར་ཁ་མིར་རྩོད་བྱང་བ། བསྐྱེད་པ་འཕྲིང་རྒྱུད་མཁའ།

སྐྱེད་པ་ཉེན་པའི་དྲུས་སྤྲིན། མཚོག་དུ་དབྱེད་བཞིན་དུ་གྱུར། 20

རྒྱང་མ་ཡལ་འདབ་ཅན་ཞེས་དང་། བྱ་ནི་ལྷ་དྲུ་ལ་ཞེས་པ་དང་།

མནའ་མ་པ་ལ་ཞེས་པ། འདི་དག་དེ་ཡི་ཚྭ་སྒྲིལ་པར་གྱུར། 21

ནམ་ཞིག་དེ་དག་ཁྱིམ་དང་ཉི། མེ་ཉོག་དགའ་ཚལ་རབ་མཛེས་ཤིང་།

ཆེས་པ་དག་དུ་ཉིན་མེད་མཐར། རང་སངས་རྒྱས་ནི་བཞུགས་པར་གྱུར། 22

དེ་དག་ཀྱང་གྱི་མི་བདག་གི། གནས་སྤྲུག་གིས་གཉིས་རེ་མོས་ཀྱིས།

མེ་ཉོག་སྤྲུལ་ནས་འོངས་པ་ཡིས། འོད་ཀྱི་རང་བཞིན་དེ་མཐོང་གྱུར། 23

अलब्धपूजावसरः शास्तु वैशालिको गणः ।
धनिकाय परं क्रुद्धा श्वक्रु निर्ष्कासनोद्यमम् ॥ १६ ॥

शासनात् सुगतस्याथ धनिकेन द्विजातयः ।
न मया ज्ञात इत्युक्ता तेन सर्व्वे प्रसादिताः ॥ १७ ॥

सपत्नीकोऽथ धनिकः सपुत्रश्च सुषान्वितः ।
धर्मदेशनया शास्तुः सत्यदर्शन माप्तवान् ॥ १८ ॥

तत्पूर्व्वपुण्यवृत्तान्तं महाविभवविस्तरम् ।
भिक्षुभिर्भगवान् पृष्टः सर्व्वज्ञ स्तानवोचत ॥ १९ ॥

वाराणस्यामभूत् पूर्व्वं मालिकः कमलाभिधः ।
दुर्भिक्षक्षपिते काले परां दुर्गति मापितः ॥ २० ॥

पत्नी पल्लविका नाम पुत्रः कुवल्याभिधः ।
पाटलाख्या सुषा चेति बभूवु स्तस्य संमिता ॥ २१ ॥

कदाचित् कुसुमारामे दिनान्ते तद्गृहान्तिके ।
प्रत्येकबुद्धः सन्तोषकान्ते विश्रान्ति माप्तवान् ॥ २२ ॥

ते त्वेकवसनाः सर्व्वे पर्यायेण नृपालये ।
पुण्याणि दत्त्वा संप्राप्ता ददृशु स्तं प्रभामयम् ॥ २३ ॥

- གཟི་བུ་དེ་གཏོར་དེ་མཐོང་གུར་ནས། སྤྱོད་པ་མཚོན་འདོད་པས།
གཤོགས་པ་བཅད་པའི་བྱ་བཞིན་དུ། དེ་དག་ཞོར་མེད་གཏུང་བ་ཐོབ། 24
- བདག་ཅག་བཞི་ལ་བདོག་པ་ཀུན། གོས་ནི་གཅིག་ཉི་ཁོ་ན་ཡོད།
མཚོན་འོས་འདི་ཡི་ལྷས་ཀྱི་མཚོག། དེ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་གཡོག་པར་བྱས། 25
- དེ་རིང་གཅེར་བྱར་གྱལ་པོ་ཡི། འཁོར་དུ་མི་འགྲོ་ཅི་འབྱུང་འབྱུར།
ཞེས་པའི་དམ་ཚིག་དེ་དག་གིས། བྱས་ནས་གོས་ཀྱིས་དེ་ལ་མཚོད། 26
- དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྒྲོན་ལས་གྱིས། འབྲེང་གྱུར་མཁན་འདི་ནོར་ཅན་འདི།
རྒྱུང་མ་བྱ་དང་མནའ་མར་ལྷན། ལྷ་མཐུ་ཕུན་སུམ་ཚོགས་པར་གྱུར། 27
- ཅེས་པ་ཚོགས་སུ་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས། བཤད་པ་ཐོས་ནས་དག་སློང་ནམས།
སེམས་ནི་དྲི་མེད་ཅ་བ་དག། སྦྱོར་པའི་འབྲས་བུའི་དབལ་དུ་སེམས། 28
- དེ་ནས་བྲམ་ཟེ་དེ་དག་ནམས། ཀུན་འཚོགས་གཅོང་པའི་ཟས་དག་གིས།
བཅོམ་ལྷན་འདས་ནི་ཡང་དག་མཚོད། དག་བར་བ་དུ་འབར་བར་གྱུར། 29

དམན་བྱིན་རིན་ཅེན་ཞོར་ནི་རྩ་ཡི་རྩེ།

དད་པས་བྱིན་པའི་རྩ་ཡང་རིན་ཐང་མེད།

མཛོས་པ་དུ་མའི་ཉམས་སྦྱང་ཞོར་ཡིན་དེ།

དག་བར་བུང་པའི་གྱུ་ནི་སེམས་ཉིད་དོ།

30

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ་
དབག་བསམ་འབྲི་གིང་ལས་ནོར་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བཞེད་
པའི་ཡལ་འདབ་ལྟེ་དབྱ་ཅུ་པའོ།

तेजोनिधिं त मालोक्य प्रात स्तत्पूजनोत्सुकाः ।
निर्झना स्ते व्यथां प्रापु श्छिन्नपक्षाः खगा इव ॥ २४ ॥

चतुर्णां विद्यतेऽस्माक मेकं सर्व्वस्व मम्बरम् ।
आच्छादयाम स्तेनैव पूज्यस्यास्य वरं वपुः ॥ २५ ॥

नाद्य राजकुलं नग्रा गच्छामः किं भविष्यति ।
इति ते समयं कृत्वा वस्त्रेण त मपूजयन् ॥ २६ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन धनिकोऽयं स मालिकः ।
जातो दिव्यप्रभावर्द्धिः पत्नीपुचक्षुषान्वितः ॥ २७ ॥

सर्व्वज्ञेनेति कथितं श्रुत्वा सपदि भिक्षवः ।
मेनिरे चित्तवैमल्यमूलां दानफलश्रियम् ॥ २८ ॥

तत स्ते ब्राह्मणाः सर्व्वे संभूय शुचिभोजनैः ।
भगवन्तं समभ्यर्च्य बभूवुः कुशलोज्ज्वलाः ॥ २९ ॥

हेलार्पितं रत्नवनं तृणाग्रम्
श्रद्धावितीर्णं तृणमप्यनर्थम् ।
अनेकशोभानुभवं न वित्तम्
चित्तं निमित्तं शुभसम्भवानाम् ॥ ३० ॥

इतिश्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
धनिकावदानं नवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་དབྱ་ཅུ་ཙ་གཅིག་པ།

སྒྲུང་བ་མེད་པའི་གནས་ནས་སྒྲུ་སྒྲོན་མེ་བཞིན།
ལེགས་པར་བཤད་པ་བཞིན་པའི་ལས་ནི་གསལ་བར་བྱེད།
དེ་ཉིད་ཕྱིར་ནི་དགས་དུ་ཉི་བར་མཁོ་བ་ལས།
བདག་ཉིད་ཆེ་ནས་སྒྲུ་ལ་ཡིད་དུ་འོང་། 1

གང་ཆོ་གུད་ཀྱི་སྒྲེ་བའི་གནས། ཀྱུ་ཤའི་གྲོང་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས།
དགོ་བ་འཛུལ་བས་དགོ་སྒྲོང་ཆོགས། དགྲ་བཅོམ་གནས་ལ་བཀོད་གྱུར་པ། 2

དེ་ཆོ་པན་ཚུན་སྒྲུན་པར་ཆོས། སྒྲེ་བྱེད་དགོ་སྒྲོང་ནས་སྒྲུ་གིས།
ལེགས་བཤད་བདེ་བར་གཤེགས་པ་ནི། དབྱེས་པ་དང་ལྷན་རང་གིས་གསན། 3

དེ་ཡི་ལེགས་བཤད་ལ་གཅིག་པ། དེ་མཐོང་དགོ་སྒྲོང་ནས་སྒྲུ་གིས།
དེ་ལ་གསོལ་བ་ཀྱན་མཁུན་ཉིད། རིང་ཀྱི་ཆོག་ལ་ཐིམ་དབྱེས། 4

དགོ་སྒྲོང་ཆོགས་ཀྱིས་དེ་བཞིན་ཆོ། བཅོམ་ལྷན་ཀྱུ་ལ་བས་བཀའ་སྒྲུ་ལ།
བདག་ནི་སྒྲེ་བ་གཞན་དུ་ཡང་། ལེགས་བཤད་དག་ལ་མཆོག་དུ་དགའ། 5

གྲོང་ཁྱིམ་ནི་ལྷན་དག་དུ་སྒྲོན། མི་བདག་ཤི་བེ་ཞེས་བྱ་བ།
འབྲུང་པོ་ཀྱན་ལ་བཙུང་བ་ཡི། ཡིད་འོང་གཉིས་དུ་གྱུར་པ་བྱུང་། 6

एक नवतितमः पल्लवः ।

सुभाषितं सत्यपथप्रकाशनं
करोत्यनालोकपदे सुदीपवत् ।
सदीपकारादत एव वल्लभं
विवेकचर्यासु महात्मनामपि ॥ १ ॥

कुशिपुर्ग्यां भगवता यदा मल्लजनास्पदे ।
अर्हत्पदं भिक्षुगणः प्रापितः कुशलैषिणा ॥ २ ॥

तदा कथयतां धर्मं भिक्षूणां मधुरं मिथः ।
स्वयं शुश्राव सुगतः प्रीतियुक्तः सुभाषितम् ॥ ३ ॥

सुभाषितव्यसनितां तां दृष्ट्वा तस्य भिक्षवः ।
त मूचु स्तव सर्व्वज्ञ कथ मस्मद्वचः प्रियम् ॥ ४ ॥

इत्युक्ते भिक्षुसङ्घेन भगवानभ्यधाज्जिनः ।
जन्मान्तरेष्वपि परं वल्लभं मे सुभाषितम् ॥ ५ ॥

शिववत्यां पुरा पुर्यां शिवि नाम नरेश्वरः ।
बभूव सर्व्वभूतानां दयादयितवान्ध्रुवः ॥ ६ ॥

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་བཀར་གནས་པའི། མི་ཡི་མཐོང་རིས་ཀྱན་གང་བ།

མཐོང་ནས་དེ་ཡི་སྤྱིང་སྟོབས་ནི། ཉག་དུ་མཚོད་སྤྱིན་བཟུ་བ་འོངས། 7

དེ་ནི་རིན་ཅན་ཁང་བཟང་ཅུར། འཛོགས་པའི་མི་བདག་ཅན་སོང་ནས།

འཛིགས་ཅུང་སྤྱིན་པོ་འི་གཟུགས་བསྐྱབས་དེ། དེ་ཡི་མཉུན་དུ་མངོན་
ཕྱོགས་སྤྱོས། 8

འདུ་བྱེད་མི་ཉག་གིན་དུ་གཡོ་བའི་གྲོག་རབ་མཛེས་པ་དག་དང་མཚུངས།

རབ་དུ་སྤྱོས་ཤིང་སྤྱོས་ཤིང་འཛིག་པའི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དག་ལ་ཆགས། 9

ཞེས་པའི་ལེགས་བཤད་བྱེད་བཅོད་ནས། སྤྱིན་པོ་དེ་ནི་མི་སྤྱོད་གྱུར།

ས་ཡི་བདག་པོས་ཐལ་སྤྱར་ནས། ཕྱག་འཆལ་དེ་ལ་རབ་སྤྱོས་པ། 10

དག་བ་ལེགས་པར་བཤད་པའི་བྱེད། ཡིད་བདེ་སྤྱོད་མ་གསུང་བར་མཛོད།

བྱང་ཅུབ་ཡན་ལག་གྱུར་སྐད་དེ། སྟོབ་མར་གྱུར་ནས་བདག་ཉན་ནོ། 11

དུལ་བས་དེ་སྤྱོད་མི་བདག་ལ། སྤྱིན་པོ་ཡིས་ནི་རབ་སྤྱོས་པ།

གྲུལ་དབང་སྟོབ་མ་འབྲས་བྱ་མེད། རྩོད་ཀྱིས་བདག་ལ་ཅི་ཞིག་བྱ། 12

སྟོམ་པས་བདག་ནི་ཡོངས་ཉན་ཅིང་། བཀྲེས་པས་སྤྱོད་ནི་ཡོངས་སུ་ཉམས།

གྲུལ་པོ་བདག་ནི་སྤྱོད་མ་ཡི། ཞེས་པ་འབར་ཞིག་འདི་མི་འདོད། 13

བཀྲེས་སྟོམ་དག་གིས་གཟིར་གྱུར་བས། གང་ཞིག་ཅུང་ཟད་བདག་སྤྱོད་འོ།

སྤྱོད་མ་བཅོད་པར་ཡོངས་མི་ཉམས། བདག་ལ་སྤྱོད་བསྐྱལ་མ་མཛོད་ཅིག། 14

तत्पुण्यशासनासीनैः स्वर्गमापूरितं नरैः ।
दृष्ट्वा शतक्रतुं ज्ञातुं सत्त्वं तस्य समाययौ ॥ ७ ॥

रत्नप्रासादशिखराक्रान्तं नृपति मेत्य सः ।
रक्षोरूपं विधायोगं तदग्राभिमुखोऽब्रवीत् ॥ ८ ॥

अनित्याः संसारा स्तरलतरविद्युद्युतिनिभाः ।
समुत्पन्नोत्पन्नप्रलयपरिणामप्रणयिनः ॥ ९ ॥

सुभाषितार्द्धमित्युक्त्वा तुष्णीमासीत् स राक्षसः ।
तं प्रणम्य क्षितिपतिः कृताञ्जलिरभाषत ॥ १० ॥

साधो सुभाषितस्यार्द्धं शेषं शंस मनःसुखम् ।
वाणीं बोध्यङ्गभूतां ते शिष्यो भूत्वा शृणोम्यहम् ॥ ११ ॥

इति ब्रुवाणं विनयान्नृपं प्रोवाच राक्षसः ।
त्वया शिष्येण राजेन्द्र निष्फलेन करोमि किम् ॥ १२ ॥

पिपासापरिभूतोऽहं क्षुण्णकुक्षिर्बुभुक्षया ।
नैतन्ममेषितं राजन् केवलं गुरुगौरवम् ॥ १३ ॥

क्षुत्तृष्णाव्याकुलतया यत्किञ्चित् प्रलपाम्यहम् ।
शेषं वक्तुं न शक्नोमि मा कृथा मे कदर्थनाम् ॥ १४ ॥

སྒྲན་པའི་གདངས་ལྡན་རོ་ནི་འོས་པ་ཅན།
 ལེགས་པར་བཤད་པ་རབ་དུ་གྱུས་གྱུར་པ།
 ཚེས་ལ་བདེ་བ་ལྟེན་བྱེད་འདི་དག་ནི།
 དེས་པར་བགྱིས་དང་སྒྲོམ་པར་བྱེད་པ་མིན།

15

ཐོས་དང་སྒྲུ་དང་སྒྲན་དང་གས་ངལ་བས་ཡོངས་འདྲི་དག་མཚན་སྒྱུ་བ་བྱེད་དང་།
 ཉེར་བྱ་ཤེས་དང་འབྱུང་པོ་གཞོན་ནད་དུག་དང་སྒྲོ་བ་ཞི་བྱེད་དང་།
 ས་འཛོན་བཏེན་དང་ཆུ་གཏོར་སྒྲོལ་བར་བྱེད་དང་གསེར་འབྱུར་དག་དང་ཅིས།
 འདི་དག་མ་ལུས་མཐར་ཐུག་འབྲས་བྱ་མི་ནམས་དག་གི་བཟའ་བ་ཡིན།

16

འབྲལ་ལ་བཅད་པའི་ཤ་དད་ནི། བྲག་དག་བདག་ལ་ཚེས་བྱེད་པ།
 འཚོ་མེད་སྒྲོམ་པས་བཅིངས་གྱུར་པ། ཁྱོད་ལས་ཤིན་དུ་ཆེད་པར་དགའ།

17

ཁྱོད་དང་ཉེ་བར་བདག་ཅི་བྱེད། འགའ་ཞིག་ལ་ནི་སྒྲོང་དུ་འགྲོ།
 ཟས་དང་གནས་ནི་མཚུངས་པ་ཡི། ཅེད་མོ་དང་ནི་གཏམ་དག་མཛེས།

18

ཞེས་དེས་བཞེད་ཆོ་མི་བདག་ནི། གྲུས་དང་བཅས་པས་དེ་ལ་སྒྲུས།
 རང་གི་ལུས་ནི་རབ་བཅད་པའི། བྲག་དང་ཤ་ནི་ཁྱོད་ལ་བྱིན།

19

གྲུ་ཆེ་སྒོ་གྲོས་ལྡན་པ་ཁྱོད། ཉིན་ཅིང་འབྲེལ་འབྱུང་དང་པོ་འདྲི་སྒོ།
 ཁྱོད་ཀྱི་ལེགས་བཤད་བྱང་འདས་ཀྱི། ཁྱོད་ཁྱིམ་གྱི་ནི་ལམ་གྱི་མཚོག།

20

གྲུལ་པོ་ལྷ་བས་འདི་བཞེད་ཆོ། མཚན་མོ་གྲུ་བས་དེ་ལ་སྒྲུས།
 ལྷོ་གྲོས་བཟང་པོ་གྱུར་དུ་ཉིན། དམ་བཅས་པ་དག་སྒྲིན་པར་མཛོད།

21

माधुर्य्यधुर्य्याणि रसोचितानि
सञ्चार्य्यमाणानि सुभाषितानि ।
नैव क्षुधं न क्षपयन्ति तृष्णा
मेतानि तृप्तस्य सुखप्रदानि ॥ १५ ॥

श्रुतं गीतं काव्यं श्रमपरिचयः कौतुकविधिः
मणिज्ञानं भूतग्रहगदविषोन्मादशमनम् ।
नृणां भृभृत्सेवा जलधितरणं हेमकरणम्
तदेतत् पर्य्यन्ते गणित मखिलं भोजनफलम् ॥ १६ ॥

सद्यःकृत्तस्य रुधिरं मांसश्च मम तर्पणम् ।
अहिंसाबद्धनियमात् त्वत्त स्तदतिदुर्लभम् ॥ १७ ॥

गच्छामि याचितुं कञ्चित् त्वत्समीपे करोमि किम् ।
कौड़ाकथाश्च शोभन्ते तुल्याहारविहारयोः ॥ १८ ॥

इत्युक्त स्तेन नृपति स्त मभाषत सादरः ।
निजदेहसमुत्कृत्तं सासृङ्मांसं ददामि ते ॥ १९ ॥

त्वं प्रतीत्यसमुत्पादपूर्व्वार्द्धं समुदाहर ।
निर्व्वर्णनगरस्याग्र्यः पन्था तव सुभाषितम् ॥ २० ॥

इत्युक्ते राजचन्द्रेण त मुवाच क्षपाचरः ।
श्रूयतां सुमते तूर्णं दीयताञ्च प्रतिश्रुतम् ॥ २१ ॥

འདྲ་བྱེད་མི་དགས་ཤིན་དུ་གཡོ་བའི་སྒོག་རབ་མཛེས་པ་དག་དང་མཚུངས།
 རབ་དུ་སྒྲེས་ཤིང་སྒྲེས་ཤི་འཛིག་བའི་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བ་དག་ལ་ཆགས།
 དེས་བསྐྱེད་འཁོར་ཞིང་ཡོངས་སུ་སྐྱུར་བས་སྒོག་ཆགས་དག་ནི་དབང་བྲལ་ཞིང་།
 ངལ་དུ་བ་ལྡན་པ་ནས་ལ་ཉིར་ཞི་འགོག་པས་ངལ་སོ་སྟེར་བར་བྱེད། 22

དེ་དག་གོས་ནས་མི་བདག་ནི། དགའ་མགྲ་མིག་དག་རབ་རྒྱས་པས།
 རང་གི་ལུས་ནི་བཅད་བའི་ཤ། གྲག་དང་བཅས་པ་དེ་ལ་བྱིན། 23

རང་ཤ་བཅད་ཅིང་བཅད་ཅིང་ནི། ལྟར་བར་བྱེད་པ་ས་བདག་གི།
 སྒྲིང་ལྟོབས་ནས་འགྱུར་མེད་པ་ཡིས། མཚན་མོ་རྒྱ་བ་ཡ་མཚན་གྱུར། 24

དེ་ཡིས་ལུས་ནི་ཐམས་ཅད་ལས། ཤ་ཟ་དག་ལ་ཤ་བྱིན་ནས།
 མཐམས་ཅན་ཐམས་ཅད་སྒྲོལ་བ་ལ། སྒྲོན་ལས་མི་ཡི་བདག་པོས་བྱས། 25

དེ་ནས་དེ་ལ་གཙུགས་པ་ལས། འབྱོར་འཛིག་སྤོན་པོའི་གཙུགས་ཀྱིས་སྒྲུས།
 ཁྱོད་ཀྱི་གནད་ནི་བཅད་པ་ལ། གདུང་བས་མི་དགའ་བསྐྱེད་དཔ་ཅི། 26

སྐབས་གསུམ་རྒྱལ་པོས་དྲིས་པ་ན། རྒྱལ་པོའི་རྒྱལ་པོས་དེར་སྒྲུས་པ།
 ལུས་ཀྱི་གཞན་ལ་པན་པ་དག། བྱས་ལ་བདག་ནི་མི་དགའ་མེད། 27

གལ་ཏི་གདུང་བ་དག་ལ་བདག། ནས་འགྱུར་མེད་ན་བདེན་པ་དེས།
 བདག་གི་ལུས་འདི་སྒྲོན་གཙུགས་བཞིན། མ་མེད་བསོས་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིག། 28

अनित्याः संसारा स्तरलतरविद्युद्युतिनिभाः
समुत्पन्नोत्पन्नप्रलयपरिणामप्रणयिनः ।
तदुत्थे जन्तूनां भ्रमणपरिवर्तैः भ्रमवतां
निरोधाद्विश्रान्तिं दिशति विवशाना मुपशमः ॥ २२ ॥

एतदाकर्ण्य नृपतिः प्रहर्षोत्फुल्ललोचनः ।
ददौ स्वदेहं मुत्कृत्य तस्मै मांसं सशोणितम् ॥ २३ ॥

उत्कृत्योत्कृत्य ददतः स्वमांसानि महीपतेः ।
निर्विकारेण सत्त्वेन विस्मितोऽभून्निशाचरः ॥ २४ ॥

स दत्त्वा सर्व्वगात्रेभ्यः पिशितं पिशिताग्निने ।
प्रणिधानं व्यधात् सर्व्वसत्त्वसन्तारणे नृपः ॥ २५ ॥

तत स्तं प्रणयादूचे रक्षोरूपः पुरन्दरः ।
अपि ते मर्माविच्छेदे विषादजननी व्यथा ॥ २६ ॥

पृष्ट स्त्रिदशराजेन राजराज स्त मब्रवीत् ।
न विषादोऽस्ति मे देहे परोपकरणीकृते ॥ २७ ॥

व्यथायां निर्विकारोऽहं यदि सत्येन तेन मे ।
निर्ब्रणस्वस्थमेवास्तु पूर्वरूपमिदं वपुः ॥ २८ ॥

- ཅེས་སྒྲུབ་ས་ཡི་བདག་པོ་ཡི། བདེན་པའི་ཚོག་ནི་བརྗོད་པ་ལས།
 འཕྲལ་ཉིད་ལྷན་ནི་སྒྲིན་གྱི་གཟུགས། མ་དང་བུལ་བ་ཉིད་ཀྱང་། 29
- མཁའ་ལ་རྒྱ་བས་མེདྲག་ཆར། ཡངས་པས་དེ་ནི་གཡོགས་བྱས་ཤིང་།
 ལྷ་ཡི་དབང་པོས་སྒྲིན་པོ་འི་གཟུགས། ཡོངས་སུ་བདང་ནས་རབ་དུ་བསྐྱབས། 30
- བརྒྱ་བྱིན་སྦྱིང་སྦྱོབས་ལྷན་པ་ཡིས། མི་བདག་ལ་ནི་དང་བྱས་སོ།
 དེ་ཡི་ལོགས་བཤད་བརྟུན་ཅི་ཡི། ཉམས་སྦྱོང་ས་ཡི་བདག་པོས་བསམས། 31
- ང་ཉིད་སྒྲིན་གྱི་སྦྱེ་བ་ལ། མི་དབང་གི་བི་དེར་གྱུར་ནས།
 དེ་ལྟར་སྒྲིག་གི་ཟོང་གིས་བདག། ལོགས་བཤད་ལ་ནི་དགའ་བར་གྱུར། 32
- རང་གི་སྦྱེ་བ་གཞན་གྱི་གདམ། དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དག།
 ཐོས་ནས་ཡ་མཚན་ལྷན་པ་ཡི། དག་སྦྱོང་ཀུན་གྱིས་རབ་དུ་བསྐྱབས། 33
- མཐོང་དང་ས་མཐོང་བདེ་ལ་ལས་ནི་ལོགས་བཤད་ཀྱིས་
 གསལ་སྒྲིན་མ་ལྟ་བུར་སྦྱོང་།
 ལོགས་བཤད་བརྟུན་ཅི་འི་ར་ནི་ཉམས་སྦྱོང་ལྷན་པས་
 མཚོག་དུ་དགའ་བའི་ཆར་དག་འབབས།
 ལོགས་བཤད་དོན་གཉིར་ཡུལ་ལ་གཉིར་བྱ་ཀུན་མཁྱེན་
 དག་ཀྱང་དོན་གཉིར་ཉིད་ཀྱང་འབྱུང་།
 དེ་སྦྱད་དམ་པ་ནམས་ལ་ལོགས་བཤད་དང་མཚུངས་
 དགའ་བ་ཅི་ཡང་ཡོད་མ་ཡིན། 34
- ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཤི་བའི་ལོགས་བཤད་ཀྱི་དོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྡེ་དག་ཅུ་ཙ་མཚོ་གཅིག་པའོ།

इति ब्रुवाणस्य भुवः पत्युः सत्योपयाचनात् ।
सहसैव वपुः पूर्वरूपं निर्व्रणतां ययौ ॥ २६ ॥

तं पुष्पवर्षे विपुलैः स्थाद्यमानं नभश्चरैः ।
रक्षोरूपं परित्यज्य प्रशशंस सुरेश्वरः ॥ ३० ॥

प्रसाद्य नृपतिं याते दृष्टसत्ये शतक्रतौ ।
अचिन्तयत् सुधास्वादं भूपति स्तत् सुभाषितम् ॥ ३१ ॥

शिवि नरेश्वरः सोऽहं मभवं पूर्वजन्मनि ।
इति प्राणपणेनाभूद्वल्लभं मे सुभाषितम् ॥ ३२ ॥

तथागतेन कथितां जन्मान्तरकथां निजाम् ।
आकर्ण्य भिक्षवः सर्व्वे प्रशशंसुः सविस्मयाः ॥ ३३ ॥

दृष्टादृष्टसुखे सुभाषितरुचि मार्गे प्रदीपायते ।
संवादेन सुभाषितामृतरसः प्रीतिं परां विन्दति ।
सर्व्वज्ञोऽपि सुभाषितार्थविषये यात्यर्थनौयोऽर्थितां
तस्मान्नास्ति सुभाषितेन सदृशं किञ्चित् सतां वल्लभम् ॥ ३४ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शिविसुभाषितावदान मेकनवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་དབུ་ཅུ་ཙ་གཉིས་པའོ།

ཐུ་མ་ནམས་ཀྱི་མདུན་དག་དུ་ཡང་ཤིན་དུ་ཐུ་མའི་གནས་སུ་ཆེ།
འབྲུང་བོ་ནམས་ནི་འཛིན་བྱེད་མཐའ་དག་རོ་ཡི་སྒྲིང་བོ་རབ་དུ་བསྐྱུན།
ལུས་ནི་མཛའ་གཙུགས་བཞིན་དུ་རྒྱས་བྱེད་སྐབས་གསུམ་ཅུ་བོ་གཙང་བའི་ལུས།
མ་དེ་ཉིད་ནི་དག་དུ་གཤམ་པས་མཆོད་བྱ་ཡིན་གྱི་ནོར་འཛིན་མིན། 1

མཉན་ཡོད་དག་གི་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ། དགའ་བར་རྒྱལ་བས་རྒྱ་ཆེའི་ཆོས།
རབ་དུ་བསྐྱུན་ནས་མདོར་བསྐྱུས་པ། སྤྲུང་ཡང་དག་སྤོང་ཆོགས་ལ་གསུངས། 2

པ་མ་མཆོག་དུ་ཚངས་པ་སྟེ། གཡོ་བའི་བསོད་ནམས་དག་གི་གྲོགས།
གང་ཞིག་དེ་མཆོད་ཆོས་ལྷན་པའི། རིགས་དེ་བསྐྱབས་པར་འོས་པ་ཡིན། 3

འཛིག་དེན་གསུམ་ན་བདེན་མཚུངས་དཀའ་ཐུབ་མེད།
འཆོ་མེད་མཚུངས་པའི་ཆོས་ནི་གང་ནའང་མེད།
ཐུ་མ་སྒྲིབ་པ་པ་ལས་གཞན་ཡོད་མིན།
སྒྲིབ་པ་མཆོག་མི་པ་ལས་གཞན་པ་མིན། 4

གང་ཞིག་སྒྲིབ་པར་གྲུས་པ་རབ་རྒྱས་པས།
ཐུ་མའི་ཞལ་གྱི་བསྐྱེད་ཆུང་མི་བསྟེན།
དེ་དག་མཆོག་དུ་ཅུར་སྟེད་འབའ་ཞིག་གིས།
འབྲུག་འོགས་ཀྱན་དུ་སོང་ཡང་འབྲས་བྱ་མེད། 5

द्विनवतितमः पञ्चवः ।

गुरूणामप्यग्रे गुरुतरपदे सैव महती
सदा सद्भिः पूज्या त्रिदशतटिनौपावनतनुः ।
धरिचौ भूतानां सकलरससारप्रसविनी
शरीरं पुष्पाति प्रणयमिव माता न वसुधा ॥ १ ॥

आवस्थ्यां विस्तरतरं धर्मं जेतवने जिनः ।
प्रतिपाद्य पुनर्भिक्षुसंघं संक्षिप्तमब्रवीत् ॥ २ ॥

पितरौ परमं ब्रह्म जङ्गमः पुण्यसङ्गमः ।
कुलानि तानि धन्यानि येषां धर्मस्तदर्चनम् ॥ ३ ॥

सत्योपमं नास्ति तपस्त्रिलोके
न काप्यहिंसासदृशोऽस्ति धर्मः ।
गुरुर्गरीयान् न पितुः परोऽस्ति
मातुः परं दैवतमस्ति नान्यत् ॥ ४ ॥

सेवितं प्रसभभक्तिनिर्भरैः
पादपुष्करयुगं गुरोर्नयैः ।
ते परं जलरुचैव केवलं
सर्व्वतीर्थगमनेऽपि निष्फलाः ॥ ५ ॥

བདེ་བས་བསྟན་བྱ་ཕྱི་རོལ་མི་ཕྱོགས་དྲག་དུ་བཟོད་པ་འཛོམ།
 དྲག་པོ་འི་བརྟལ་ཞུགས་ལ་སོགས་ངེས་པས་གདུང་བ་སྟེར་མི་བྱེད།
 གྲུས་པའི་རིས་གྲོ་རྩང་དུ་ལ་ཡང་མི་རྩང་འབྲས་བྱ་སྟེར།
 ས་དང་མ་དང་མཉམ་པའི་སྒྲ་མ་གསུམ་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

6

ལེགས་བྱས་དོན་སྟོན་བྱེད་པས་སྟོབ་དཔོན་དྲག་དུ་སྤྱ་ཡིས་མངོན་པར་
 དགའ་མི་བྱ།

སྟོག་ནམས་སྟེན་བྱེད་སྒྲ་མ་ནམས་ཀྱི་སྒྲ་མ་པ་ནི་ཇི་ལྟར་མཆོད་མི་བྱ།
 དེ་བས་ཀྱང་ནི་མཆོག་དུ་སྒྲན་ཅིག་མངལ་གྱི་ཁྱར་བརྒྱང་མ་ཡི་ངལ་དུ་བ་ལ།
 བྱ་ལོན་དག་པར་སྐྱབ་བྱེད་བསོད་ནམས་ཆོགས་ནི་ཅེ་ཡིས་དག་པ་ཐོབ་
 པར་འགྱུར།

7

དཔེན་པ་མ་སྟོན་སྟོན་པའི་ཆོགས་ནི་ཡང་དག་ཐོབ་གྱུར་པ།
 གང་གི་མ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཆ་ཡང་ངེས་པར་སྐྱབ་བྱེད་པ།
 སྟོག་པའི་བརྟལ་ཞུགས་དེ་ཡི་སྤྱི་བོར་རལ་པའི་ཆོགས་དག་ནི།
 རབ་འབར་མེ་ཡི་དུ་བའི་ཅེ་མའི་ཆོགས་པ་དག་དུ་འགྱུར།

8

སྟེ་བ་གཞན་དུ་མ་ལ་ནི། སྟོན་པར་བྱེད་པ་བདག་གིས་ཀྱང་།
 སྟོག་དཔོན་རང་བཞིན་མི་འདོད་པ། ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་གདུང་བ་ཐོབ།

9

ཡུ་ར་ཁ་སི་དག་དུ་སྟོན། བིས་བདག་མཛའ་བོ་ཞེས་པ་བྱང་།
 དེ་ཡི་རྩང་མ་ནོར་འཛོམས། ཞེས་པ་ཤིན་དུ་ཡིད་འོང་གྱུར།

10

सेव्यः सुखैरविमुखः सततं क्षमाभूः
 तीव्रव्रतादिनियमै रवितीर्णशेषः ।
 अल्पेऽप्यनल्पफलदः प्रणयोपचारे
 मातुः पितुश्च न समोऽस्ति गुरुस्तृतीयः ॥ ६ ॥

आचार्यः सुकृतार्थदेशिकतया कैर्नाभिवन्द्यः सदा
 प्राणानां जनकः कथं न जनकः पूज्यो गुरूणां गुरुः ।
 तच्चापि क्षणगर्भधारणभरक्लेशस्य मातुः परं
 केनानृण्यविधानपुण्यनिचयेनासाद्यते निर्दृतिः ॥ ७ ॥

मातुर्निकारकणमप्यविवेकपाक
 सम्प्राप्तपातकुशलः किल यः करोति ।
 तस्य ज्वलज्वलनजालशिखाकलापः
 पापव्रते भवति मूर्ध्नि जटाकटप्रः ॥ ८ ॥

विकारकारिणा मातुर्मयाप्यपरजन्मनि ।
 पापशापमयस्तापः प्राप्तः पर्यायवैशसः ॥ ९ ॥

वाराणस्यां गृहपतिर्मैत्रो नाम पुराभवत् ।
 पत्नी वसुन्धरा नाम तस्याभूदतिवल्लभा ॥ १० ॥

དེ་ཡི་བྱ་ནམས་སྤྱེས་ཙམ་ན། ལཱ་པ་ཉིད་ནི་ཐོབ་པའི་ཚོ།
ན་ཚོད་མཐའ་ཅུ་བྱ་དག་ནི། དཔལ་དང་ལྷན་པ་གཅིག་བཙས་གྱུར། 11

དེ་ཡང་འཆི་བས་འཛིགས་པ་ཡི། ས་ཡི་བྱ་མོ་ཞེས་པར་དྲགས།
དེ་ཡི་མཛའ་པོ་འི་བྱ་མོ་ཞེས། བྱིས་པ་དེ་ནི་གྲགས་པར་གྱུར། 12

དེ་ཡི་པ་ནི་གྱ་མཚོ་རུ། སོང་ཞིང་གི་བར་གྱུར་པའི་ཚོ།
བྱ་གཅིག་པ་ཉིད་མ་ཡིས་ནི། གཏོར་དང་མཚུངས་པ་དག་ཏུ་བསྐྱངས། 13

རིགས་ཀྱི་རིམ་པས་འོངས་པ་ཡིས། སྤྱིང་དུ་འགྲོ་བ་བརྒྱུག་ནས་དེས།
དེ་ལ་མཚོ་ཐབས་རང་ཡུལ་དུ། འོས་པས་རྒྱང་དུ་འཛོང་བ་བཟུན། 14

དང་པོར་ཚོང་ལས་སྤྱེས་པ་ནི། ཀླུ་པ་ཁ་བཞི་དག་དང་།
དེ་ནས་ཉིམ་གཞན་ལ་ནི། དེ་ལས་གཉིས་འགྱུར་བཞི་འགྱུར་དང་། 15

དེ་ནས་བརྒྱད་འགྱུར་དག་ཀྱང་རྟེན། ཐམས་ཅད་དེ་ཡིས་མ་ལ་སྤུལ།
དེ་ནས་སྤྱིང་བཞུད་རིགས་ལ་ནི། འོས་པ་ཐོས་ནས་འདོད་ལྷན་གྱུར། 16

གྱ་མཚོར་འགྲོ་བ་ཙོམ་པ་ཡི། ཚོགས་ལ་ཆགས་གིང་གྲས་ལྷན་དེ།
མ་ཡིས་བརྒྱུག་པར་གྱུར་མོད་ཀྱང་། བརྒྱུག་པ་ཉིད་ཏུ་ཁས་མ་སྤྱངས། 17

དེ་ནས་མ་ནི་ཐུ་འཛུགས། འབྲུགས་གིང་ཀྱང་པ་ལ་འབྱེལ་བས།
གྲུག་པ་དེ་ཡི་དཔལ་བཞིན་དུ། ཀྱང་པས་རབ་དུ་སྤྱངས་ནས་སོང་། 18

जातमात्रेषु पुत्रेषु तस्याः प्राप्तेषु पञ्चताम् ।
पश्चिमे वयसि श्रीमानेकः स्तनु रजायत ॥ ११ ॥

विपत्तिभीत्या तस्यापि कन्यानामाकरोत् पिता ।
मैत्रकन्यकनामासौ तेनाभूद्विश्रुतः शिशुः ॥ १२ ॥

समुद्रगमने तस्य जनके निधनं गते ।
एकपुत्रैव जननी निधितुल्यं ररक्ष तम् ॥ १३ ॥

कुलक्रमागतां तस्य द्वीपयात्रां निवार्य सा ।
आदिदेश स्वदेशार्हां स्वल्पविक्रयजीविकाम् ॥ १४ ॥

स पूर्वविक्रयोत्पन्नं कार्षापणचतुष्टयम् ।
ततो द्विगुणं मन्यस्मिन् दिनेऽप्यथ चतुर्गुणम् ॥ १५ ॥

ततश्चाष्टगुणं लाभं सर्व्वं मात्रे न्यवेदयत् ।
कुलोचितां द्वीपयात्रां श्रुत्वाभूदथ सोत्सुकः ॥ १६ ॥

समुद्रगमनारम्भसम्भाररससादरः ।
स मात्रा वार्य्यमाणोऽपि नामन्यत निवर्त्तनम् ॥ १७ ॥

ततः स पादपतितां जननीं शोकविह्वलाम् ।
हस्तः श्रियमिवोत्सार्य्य चरणेन विनिर्य्ययौ ॥ १८ ॥

དང་པོར་བྱིས་པ་འབྲུལ་ཞིང་ཡི་གེ་བྱེད་བཟོད་ཡིད་འོང་བཏུད་ཅིའི་

ཆར་དག་འབེབས།

དེ་ནས་དུལ་བའི་ཡིད་ལ་རེ་བའི་དགའ་སྟོན་གྱིས་པ་བརྒྱ་ཡིས་དགའ་བ་འཛོལ།

ཕྱི་ནས་མི་བཟད་ལང་ཚོ་འི་ཆ་བ་དྲག་པོས་བཟང་བ་དག་དུ་སྟོབྱ་བྱེད་མཁས།

གསལ་བར་ནག་པོ་བརྟེན་པ་ལྟར་རྩལ་ངན་པའི་བྱ་ཡིས་སྟུག་

བསྐྱལ་གཏུང་བར་བྱེད། 19

རིན་ཅན་བསྟུབ་པར་འདོད་པ་དེ། མ་ཡི་བྱ་ངན་ཡངས་པར་བཞིན།

གྱུ་མཚོ་འི་དྲུང་དུ་ཕྱིན་ནས་ནི། གཟིངས་ལ་རབ་དུ་ཞོན་དེ་སོང་། 20

དེ་ནས་དེ་ཡི་གཟིངས་ཆེན་ནི། རབ་ནོ་ཆུ་སྤྲོད་སྤྲོད་མོ་ཡིས།

སོག་ལེ་དྲག་པོས་དུལ་བར་བྱས། འཇུག་ངོགས་དག་དུ་ཞིག་པར་གྱུར། 21

སྟོ་བྲོས་རབ་འཕྱར་དེ་ཡིས་ནི། མ་ཡི་བསམ་བཅོས་ཁྱར་སྟེ་བས།

གཟིངས་ནི་ཞིག་པར་གྱུར་བ་དེས། དམོད་པ་བཞིན་དུ་སྟོངས་པ་ཐོབ། 22

དེ་ནས་ཤིང་གི་ཚལ་པ་ཐོབ། དལ་གྱིས་འདུ་གཤམ་ཐོབ་པ་དེས།

རྩ་གཏོར་གྱི་ནི་ངོགས་བྱིན་ནས། ནགས་ཚལ་ཆེན་པོའི་ནང་དུ་ཞུགས། 23

གཅིག་བྱ་བདན་ཉམས་འགོ་བ་དེས། སྟེ་བོ་མེད་པར་ཡུན་རིང་ན།

གྲོང་ཁྱིམ་ཅེ་དགའ་ཅན་ཞེས་པ། དགའ་བ་མཚོག་ནི་ཐོབ་པར་གྱུར། 24

བཞིན་རས་རྒྱ་ཟེར་ཚོགས་ནམས་གྱིས། རྒྱ་བའི་འོད་ནི་སྟོབྱ་བྱེད་པ།

རྒྱ་ཡི་བྱ་མོ་བཞི་དག་གིས། གྲུས་བཅས་མགོན་ནི་བྱས་པ་དེ། 25

पीयूषं खलितार्द्धवर्णललितालापैः शिशु वर्धति
 प्रीतिं स्फौततरां मनोरथशतैर्द्विते विनेय स्ततः ।
 पश्चादुत्कटयौवनोष्मविकटाहङ्कारवादी पटुः
 दुष्पुत्रः स्फुटकालकूटकटुकः कष्टां करोति व्यथाम् ॥ १६ ॥

विपुलं जननीशोकमिव प्राप्य स सागरम् ।
 समारुह्य प्रवहणं ययौ रत्नार्जनोत्सुकः ॥ २० ॥

मकरस्फारनखरक्रूरक्रकचदारितम् ।
 तत स्तस्य प्रवहणं कूले प्राज्य मभज्यत ॥ २१ ॥

तस्योत्सिक्तमते मातु राशभङ्गगुरो भ्रंरात् ।
 भग्ने प्रवहणे तस्मिन् मोहः शाप इवाभवत् ॥ २२ ॥

ततः फलहकावास्या शनैः संज्ञा मवाप्य सः ।
 तीर मासाद्य जलधे र्जगाहे गहनं महत् ॥ २३ ॥

एकाकी हारितधृतिः स व्रजन् विजने चिरात् ।
 रम्यं रमणकं नाम नगरं दिव्य माप्तवान् ॥ २४ ॥

अप्सरोभि श्रुतसृभि र्वदनेन्दुत्विषां चयैः ।
 ज्योत्स्नापूरं सृजन्तीभिः कृतातिथ्यः स सादरम् ॥ २५ ॥

གསེར་གྱི་རྩེང་བྱ་དག་གིས་འགྲམ། རིན་ཅན་འབྲི་གིང་དགའ་བའི་ཚལ།

ནོར་བུའི་ཁང་བ་ཁྲི་ལྷན་ཅན། དེར་ནི་ལོངས་སྤྱོད་ལྷན་པར་གྱུར། 26

གྱུད་པ་དག་ནི་བདེ་བའི་མཐའ། ལུན་ཚོགས་ཉོན་མོངས་དག་ལ་མཛེལ།

ལུས་ཅན་རྣམས་ལ་རེ་མོས་ཀྱིས། རེས་པ་ཉིད་དུ་འཁོར་བ་ཡིན། 27

དགའ་མགུར་སྤྱོད་པ་ལ་ཆགས་པའི། རི་དགས་མིག་ཅན་དེ་དག་རྣམས།

དེ་དང་རོལ་པས་ཡུན་རིང་དུ། རྒྱལ་བཟང་དོན་བྱས་ཉིད་དག་ཐོབ། 28

ཁྱོད་ཀྱིས་གོང་ཁྱིམ་ལྷ་ཡི་ལམ། བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་སྤང་བྱ་ཞེས།

དེ་དག་གིས་བཟོད་ཚོན་དེ། ལྷག་པར་དེ་ནི་འགྲོ་འདོད་གྱུར། 29

རང་དབང་མངོན་པར་མི་འདོད་ཅིང་། རེས་པར་བསྐྱམས་པའི་སི་མཐུན་ཕྱོགས།

སྒོག་ཆགས་རྣམས་ནི་བཀག་པ་ལ། སལ་ཆེར་གྲུས་པ་ལྷག་པར་འབེལ། 30

དེ་ནས་དག་མཚན་གྱིས་བྲངས་དེ། ལྷོ་ཡི་ཕྱོགས་ཀྱི་ལམ་དེ་ནས།

སོང་བས་དྲག་དུ་ཕྱིས་ཞེས་པར། ལྷོ་ཡི་གོང་ཁྱིམ་གཞན་པ་ཐོབ། 31

དེར་ནི་དེ་བཞིན་ལྷ་མོ་བརྒྱུད། སྤྱད་བྱ་ཉིད་དུ་གྱུར་རྣམས་ཀྱིས།

དེ་ལ་རིམ་གྱོའི་བཀོད་པ་དག། དེ་ལས་ལྷག་པ་ཡུན་རིང་བྱས། 32

དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་རིམ་པ་དེས། ལྷོ་ཡི་ལམ་ནི་བཀག་པ་ན།

དེ་ནི་དག་མཚན་ལས་སོང་བས། གོང་ཁྱིམ་གསུམ་པ་དགའ་བྱིད་ཐོབ། 33

हेमपुष्करिणीतीरे रम्ये रत्नलतावने ।
मणिमन्दिरशय्यासु तत्र सम्भोगवानभूत् ॥ २६ ॥

विपदः सुखपर्यन्ताः क्लेशप्राप्ताश्च सम्पदः ।
अवर्त्तिन्यो भवन्त्येव पर्यायेण शरीरिणाम् ॥ २७ ॥

रतिभोगप्रणयिना तास्तेन हरिणेश्वराः ।
रममाणाश्चिरं प्रापुः सौभाग्यस्य कृतार्थताम् ॥ २८ ॥

नगरे दक्षिणः पन्था वर्ज्यः सर्वात्मना त्वया ।
इत्युक्त स्ताभिरधिकं सोऽप्यभूद् गमनोत्सुकः ॥ २९ ॥

कामं नियमवामस्य स्वाधीनानभिलाषिणः ।
प्रायेण बद्धते जन्तो निषेधेनाधिकादरः ॥ ३० ॥

ततः स कौतुकाकृष्ट स्तेन दक्षिणवर्त्मना ।
व्रजन् प्राप सदामर्त्तं नाम दिव्यं पुरं परम् ॥ ३१ ॥

अष्टावप्सरस स्तत्र तद्वद्भोग्यत्व मागताः ।
तस्योपचाररचनां चिरं चक्रु स्ततोऽधिकाम् ॥ ३२ ॥

ताभिः क्रमेण तेनैव निषिद्धे दक्षिणेऽध्वनि ।
स कौतुकाज्जतः प्राप तृतीयं नन्दनं पुरम् ॥ ३३ ॥

དེར་ནི་རིམ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས། ཅེ་དགས་ནས་པར་རེལ་དེ་ལ།
ལྷ་མོ་བཅུ་དྲུག་དགའ་མགུ་ཡིས། ཡོངས་སྟོན་སྟུང་བྱ་ཉིད་ཀྱིས། 34

དེ་དག་གིས་ཀྱང་བཀག་པ་ཡི། ལྷ་མོ་ལས་ནས་སོང་གུར་པ།
གུས་བཅས་དེ་ཡིས་ཁང་བཟང་ནི། ཚངས་པའི་མཆོག་ཅེས་བྱ་བར་བྱིན། 35

དེ་ནས་དེར་ཡང་ལྷ་མོ་གཞན། ལྷ་མོ་ཅ་ཅ་གཉིས་ཡོངས་སྟོན་ཀྱིས།
སྐལ་བཟང་གིས་ནི་ཡང་དག་ཐོབ། དེ་བཞིན་ལྷ་མོ་ལས་ནས་སོང་། 36

དེ་ནི་སོང་བས་མི་བསྐྱུན་པའི། གོགས་བཞིན་ཉོན་མོངས་ཆོགས་ཀྱི་གནས།
ལྷགས་ཀྱི་རང་བཞིན་རྩལ་པོ་ཡིས། གོང་ཁྱིམ་ངན་འགྲོ་མང་པོ་ཐོབ། 37

དེར་དེ་ནང་དུ་ལྷགས་པ་ན། དེས་པས་ས་ལ་སྒོ་ནམས་ནི།
སྤྱི་ཞིག་དག་གིས་བསྐྱབས་པ་བཞིན། མཚམས་མེད་བསྐྱམས་པ་ཉིད་ཀྱིས། 38

དེ་ཡི་ནང་ན་སྐྱེས་བྱ་ནི། ལྷས་ཆེན་གནས་པ་དེ་ཡིས་མཐོང་།
མཐོང་དག་ཉན་མོངས་སྟོན་ནམས་ཀྱིས། རྟོད་ནི་གི་དུ་ཆེ་བ་བཞིན། 39

བཅིངས་ཤིང་རྒྱན་དུ་བྲག་རྒྱན་འབབ། དེ་ཡི་སྤྱི་བོར་འཁོར་ལོ་ནི།
རྟོན་པོ་འབར་བས་དཀྱིགས་པ་དག། ཡོངས་སྤྱི་འཁོར་བ་མཐོང་བར་གུར། 40

རང་གི་མགོ་ལས་ཟགས་པ་ཡི། ལྷག་ཁྲག་གིས་ནི་ཟས་བསྐྱབས་པ།
དེ་མཐོང་དྲག་པོ་དེ་ཡི་དུང་ནས། མཐོང་བོ་དེ་བྱ་མོས་རབ་སྐྱེས་པ། 41

षोडशाप्सरसस्तस्य रतिभोगोपभोग्यताम् ।
तच्च क्रमेण तेनैव ययुर्लला विलासिनः ॥ ३४ ॥

ताभिर्निषिद्धेन पुनर्दक्षिणेन पश्चाद्ब्रजन् ।
ब्रह्मोत्तराख्यं प्रासादमाससाद स सादरः ॥ ३५ ॥

द्वाविंशदेव संप्राप्य तत्राप्यप्सरसः पराः ।
सम्भोगसुभगस्तद्वद्ययौ दक्षिणवर्त्मना ॥ ३६ ॥

स ब्रजन् नगरं प्राप दुर्गप्रायमयोमयम् ।
पुरुषं खलसौहार्दमिवायासचयाशयम् ॥ ३७ ॥

तस्य तच्च प्रविष्टस्य क्रमाद्वाराणि भूमिषु ।
केनापि पिहितान्येव ययुर्निःसन्धिवन्धताम् ॥ ३८ ॥

तदन्तरे महाकायं सोऽपश्यत् पुरुषं स्थितम् ।
सकलक्लेशदोषाणां विस्तीर्णमिव भाजनम् ॥ ३९ ॥

ज्वालावलयितं चक्रं तस्य मूर्द्ध्नि परिभ्रमत् ।
तीक्ष्णं ददर्श चक्रस्य सक्तं रक्तप्रवाहिणः ॥ ४० ॥

स्वशिरःप्रसृतैः पूयशोणितैर्विहिताशनम् ।
तं दृष्ट्वा तीव्रनिर्वेदादवदन्मैत्रकन्यकः ॥ ४१ ॥

གཏུང་བ་དྲག་པོས་ནོན་ཁྱིད་སྟུ། འདི་ནི་ལས་དག་ཅི་ཡི་འབྲས།

ཉེས་དེས་སྒྱིང་ཇེས་དྲིས་པ་ན། རྩིས་བྱས་དེ་ལ་རབ་སྦྱས་པ།

42

བདག་ནིས་ལ་གཞོན་བྱེད་དོ། འདི་ནི་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས།

དེ་དག་གྲོས་ནས་དེ་ཡིས་ནི། སྒྲིག་པ་དྲན་ནས་དོགས་པར་གྱུར།

43

དེ་ཡིས་བསམས་པ་བདག་ལ་ཡང་། མ་ལ་གཞོད་བྱས་སྒྲིག་པ་ཡོད།

སྒྲིག་པ་རབ་དུ་བརྗོད་པའི་གྲོགས། དྲན་པར་བྱེད་འདི་བདག་གིས་མཐོང་།

44

ཁྱི་ར་བ་ཡི་སྒྲུ་སྒྲོན་གྱི། བགས་ནས་རི་དགས་སྒྲུ་བ་བཞིན།

སྒྲིག་དེས་བདེ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས། ང་ཉིད་དྲངས་པ་མ་ཡིན་ནས།

45

ཉེས་པའི་བསམ་པས་དེ་འབྲུགས་ཤིང་། སྒོ་བསྐྱམས་སྒྲོན་ན་གནས་པའི་ཚོ།

སྒྱིང་ནི་ཀྱང་དུ་འདར་བྱེད་པའི། སྐད་ནི་མཐའ་ལ་རབ་བྲགས་པ།

46

ཡུན་རིང་བཅིངས་པ་ངེས་པར་གྲོལ། གསལ་དུ་འོངས་པ་དཔལ་དུ་ཆིངས།

གསལ་པ་ཆིངས་ལ་བཅིངས་པ་གྲོལ། འདི་ནི་མཚམས་ཀྱི་དུས་ལ་བབ།

47

ཅེས་སྒྲུ་མཐའ་ལས་བྲགས་པའི་ཚོ། རྩིས་བྱ་དེ་གྲོལ་སྐད་ཅིག་ལས།

མཚའ་བའི་བྱ་མའི་མགོ་ལ་ནི། འཁོར་ལོ་རབ་དུ་འབར་བ་སྒྱུར་།

48

དེ་དུས་གནད་གཞོན་གཏུང་བས་གཟིར། གསལ་བཅིངས་མཚའ་བའི་བྱ་མོ་དེས།

བཅིངས་པ་གྲོལ་པར་གྱུར་པ་ཡི། རྩིས་བྱ་དེ་ལ་རབ་སྦྱས་པ།

49

कस्त्वं क्रूरव्यथाक्रान्तः कस्येदं कर्मणः फलम् ।
पृष्ट स्तेनेति कारुण्यात् पुरुष स्त मभाषत ॥ ४२ ॥

मातुः कृतापकारोऽहं तस्येदं कर्मणः फलम् ।
एतदाकर्ण्य सोऽप्यासीत् पापसंवादशङ्कितः ॥ ४३ ॥

सोऽचिन्तयन्ममाप्यस्ति पापं मातुः कृतागसः ।
अयं पापसहाध्यायी दृष्टः स्मरणकृन्मया ॥ ४४ ॥

नूनं तेनैव कृष्टोऽहं पापेन सुखमण्डलात् ।
शौनिकेन चरन् कामं मृगः शष्पवनादिव ॥ ४५ ॥

इति चिन्ताकुले तस्मिन् बद्धद्वारपुरस्थिते ।
उच्चचाराम्बराद्वाणी हृदयाकम्पकारिणी ॥ ४६ ॥

चिरबद्धाः प्रमुञ्च्यन्तां निबध्यन्तां नवागताः ।
बद्धमुक्तिनवाबन्धेष्वयं प्राप्तोऽवधिक्षणः ॥ ४७ ॥

इत्युदीर्णे दिवः शब्दे मुक्तः स पुरुषः क्षणात् ।
दीप्तं तच्चक्र मपतन्मैत्रकन्यस्य मस्तके ॥ ४८ ॥

नवबद्धः स तत्काशं मर्मच्छेदव्यथातुरः ।
तं मुक्तबन्ध मवदत् पुरुषं मैत्रकन्यकः ॥ ४९ ॥

ལྷ་མོ་ཐེས་སུ་ཆགས་ལྷན་ཡོངས་སྤྱོད་ཡིད་ནི་འཕྲོག་པ་ཅན།
 གྲོང་བྱང་ཞེས་བྱའི་ཁང་གིས་མཐོས་པ་དེ་དག་ཡོངས་བཏང་ནས།
 སྤྲིག་པའི་ལས་ཀྱིས་ཐག་པ་བཞིན་དུ་རབ་དུ་གྱུར་པས་བྱངས།
 དེ་ཡིས་བཀྲག་ནས་ཀྱང་ནི་དབང་མེད་མི་རྣམས་འཇུག་པར་བྱེད།

50

བྱི་རྣམས་ལ་བཞིན་ས་འདི་ཉིད་དུ་ཕྱགས་དག་ཡོངས་པར་གྱུར།
 གང་ན་འདི་ཡི་ལས་ཀྱི་འབྲི་གིང་ཆ་ཡིས་ཡོངས་བསྐྱབས་པ།
 དུས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤྲོད་སྤྱོད་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་མདུན་ན་གནས།
 དེས་པར་སྤྱད་བྱ་སྤྲོད་ས་ལྷན་འདི་ཡིས་མཚོག་དུ་འབྲགས་པར་བྱེད།

51

མ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་རྣམས་ཀྱིས། ཉོན་མོངས་སྤྱོད་མཚམས་ཇི་སྟེད་དུས།
 སྤྱོད་བོ་ཁ་ཅིག་བདག་ལྷ་བྱ། གསར་དུ་འོང་བ་འགྱུར་རམ་ཅི།

52

ཞེས་པ་ལུས་ཅན་འཁོར་ལོ་ནི། རབ་དུ་འབར་བའི་ཅེས་བཅོམ་ཞིང་།
 གཞིར་བ་དེ་ཡིས་ཚོག་གྲོས་ནས། སྤྲོས་བྱས་དེ་ལ་རབ་སྤྲོས་པ།

53

ལོ་ནི་སྤྱོད་ཐག་དུག་ཅ་དང་། ལོ་ནི་བརྒྱ་ཐག་དུག་ཅ་དག།
 ཉོན་མོངས་ཉི་ཤར་ཡོངས་སྤྱོད་འདི། སྤྲིག་པའི་ལས་ཅན་རྣམས་ལ་ངེས།

54

མ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་པ་ཡི། སྤྲིག་ཅན་རྣམས་ལ་འདི་ན་གནས།
 འཛིགས་སུ་བྱང་བ་གཞན་དག་ཡོད། གཞན་ཡང་དེ་ལྟར་འོང་བར་འགྱུར།

55

त्यक्त्वा पुराणि मणिमन्दिरसुन्दराणि
तान्यप्सरःसरसभोगमनोहराणि ।
कृष्टः प्रकृष्टतरपातकभोग्यकाले
कालेन कल्पितफला किल कर्मवल्ली ॥ ५० ॥

श्रूनामिव क्षिति मिमां पशुरागतोऽस्मि
कर्षत्यलं बलवती भवितव्यतैव ।
कृष्ट स्तयैव च विशत्यवशो मनुष्यः
यत्रास्य तिष्ठति पुरः परिपाकभोग्या ॥ ५१ ॥

क्लेशभोगावधौ कालः कियान् मातुः कृतागसाम् ।
अप्यागमिष्यति नवः कश्चिदस्मद्विधो जनः ॥ ५२ ॥

इति ज्वलितचक्राग्रदीर्यमाणस्य दाहिनः ।
तस्यार्त्तस्य वचः श्रुत्वा पुरुष स्त मभाषत ॥ ५३ ॥

षष्टिवर्षसहस्राणि षष्टिवर्षशतानि च ।
अस्य क्लेशोपभोग्यस्य नियतिः पापकर्मणाम् ॥ ५४ ॥

इहापराणि घोराणि सन्ति स्थानानि पापिनाम् ।
मातुः कृतागसामन्ये ये समेष्ट्यन्ति तद्विधः ॥ ५५ ॥

དེས་བཟོད་ཤིན་ཏུ་བཟོད་དཀའ་དེ། མཛའ་བོའི་བྱ་མོས་ཐོས་གྱུར་ནས།
རབ་གཏུང་སྤྱུག་བསྐལ་སྤྱོད་བ་ལས། གཞན་དག་གཟིང་ལ་བཅེ་བས་སྤྱོས། 56

དཀྱིལ་གྱི་བྱ་བའི་མི། གང་ཞིག་རབ་དུ་འོང་འགྱུར་བ།
དེ་དག་དོན་དུ་འཁོར་ལོ་འདི། བདག་གི་མགོ་ལ་གནས་གྱུར་ཅིག། 57

འདི་ལྟའི་གཏུང་བ་བྲག་ཅིང་རིང་། དེ་དག་ནམས་ཀྱིས་ཇི་ལྟར་བཟོད།
བདག་ཉིད་གཅིག་སྤྱུ་གཏུང་གྱུར་ལ། ཐམས་ཅད་གཏུང་མེད་གནས་གྱུར་ཅིང་། 58

འཁོར་ལོ་རང་གི་འབྲས་བཅད་ནས། གཞན་གྱི་དོན་དུ་བདག་གིས་བརྒྱུང་།
སྤྱོ་བོ་རང་ཉིད་གཏུང་མེད་པས། གཞན་གྱི་གཏུང་བ་ཡོངས་མི་ཤེས། 59

སེམས་ཅན་པན་ཚོལ་སྤྱིང་ཇི་ཡིས། གཟིང་བ་དེ་ཡིས་འདི་བཟོད་ཚོ།
དམ་པའི་ཀྱན་དོག་མཐུ་ཡིས་ནི། དེ་ཡི་འཁོར་ལོ་མཁའ་ལ་སོང་། 60

ཡལ་འདབ་དག་ནི་གཏུང་བ་འཕྲོག་ཅིང་མེ་དོག་གྲགས་སྟན་དཀར་པོ་གྲུས་
པར་བྱེད།
འབྲུལ་ལ་དྲི་བཟང་ལེགས་ལྷན་ལོངས་སྤྱོད་སྐལ་བཟང་སྟན་སྤྱུམ་ཚོགས་པ་
སྤྱར་ཡང་འཛིན།

དམ་པའི་ཀྱན་དོག་འཁྲི་ཤིང་སྤྱིང་ཇིའི་བཟླས་ལྷན་དམ་པ་ནམས་ཀྱི་སྤྱིང་ལ་ནི།
གང་ཚོ་ཡང་དག་བདབ་པ་དེ་ཚོ་རོ་ལྷན་འབྲས་བྱ་ཅིད་ཅི་མི་སྤྱོད། 61

སྤྱིང་ཇིའི་བསོད་ནམས་བདག་ཉིད་ཀྱིས། སྤྱད་ཅིག་དེ་ལ་སྤྱིག་ཟད་དེ།
ལྷུས་ནི་ཡོངས་སྤྱུ་བདང་ནས་དེ། ལྷ་ཡི་གནས་སྤྱུ་ལྟར་གྱུར་དོ། 62

श्रुत्वेति दुःसहतरं तेनोक्तं मैत्रकन्यकः ।
स्वव्यथादुःखसंवादात् परार्त्तिदययावदत् ॥ ५६ ॥

अधुना ये समेष्यन्ति नराः पातककारिणः ।
तेषामर्थे ममैवेदं चक्रं तिष्ठतु मस्तके ॥ ५७ ॥

कथं सहन्ते ते तीव्रां दीर्घां मेवंविधां व्यथाम् ।
एकस्यैव व्यथा मेऽस्तु सर्वे तिष्ठन्तु निर्व्यथाः ॥ ५८ ॥

परार्थं धारयिष्यामि चक्रं भुक्त्वा निजं फलम् ।
परव्यथां विजानाति न जनः स्वव्यथां विना ॥ ५९ ॥

इत्युक्ते करुणार्त्तेन तेन सत्त्वहितैषिणा ।
सत्संकल्पप्रभावेन तच्चक्रं मगमन्नभः ॥ ६० ॥

तापं पल्लविता निहन्ति तनुते शुभ्रं यशः पुष्पिता
सद्यः सौरभभव्यभोगसुभगा लक्ष्मीं विधत्ते पुनः ।
कारुण्याद्द्रुतया यदेव हृदये सद्भिः समारोपिता
सत्संकल्पलता सदैव सरसं किं किं न स्रूते फलम् ॥ ६१ ॥

कारुण्यात् पुण्यमाहात्म्यात् तत्क्षणात् क्षतकिल्बिषः ।
स बभूव परित्यज्य देहं देवः सुरालये ॥ ६२ ॥

ང་ཉིད་ཐོན་ཆོ་བ་མས་བདག་ཉིད། མཛེལ་བོ་འི་བྱ་མོ་ཉིད་གྱུར་དེ།
མ་ནི་ཀང་པས་རབ་འཕངས་པའི། སྤྱུག་བསྐྱལ་གནས་སྐབས་དེ་དག་ཐོབ། 63

ཀར་ཤ་པ་ཤས་མ་ལ་ནི། མཛོད་པས་ལྷ་མོ་འི་གནས་ཀྱང་ཐོབ།
དེ་སྐད་མ་ཡི་སྤྱིད་ལྷ་ནི། ཆོས་ཀྱི་མཛོག་དུ་བཅོམ་ལྷན་གསུངས། 64

མ་ནི་བཀྲ་ཤིས་འཕྲེང་བ་ཡོན་ཏན་དང་ལྷན་པ་ནི་མཉམ་གཤིན་ཅོད་པན་དེ།
དེ་དག་དབྱེས་སྒྲན་གང་གི་སྤྱི་བོར་ཞབས་ཀྱི་པརྫོ་རབ་དུ་འགོད་བྱེད་པ།
ཕྱོགས་ཀྱན་ཡོངས་སུ་འགོངས་པར་བཅོན་པའི་གྲགས་པ་ཕྱན་ཆོགས་རབ་
དུ་གསལ་བ་གྱུས།

དཀའ་དུ་དགའ་ཕྱོན་བསོད་ནམས་གྱན་ལྷན་དེ་དག་འགྲོ་བའི་མཛོད་བྱ་ཉིད་དུ་གྱུར། 65

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དབའི་དོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་མཛེལ་བོ་འི་བྱ་མོ་འི་དོགས་པ་
བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་དག་ཅུ་ཙ་གཉིས་པའོ།

सोऽहमेवाभवं पूर्वं मैत्रात्मा मैत्रकन्यकः ।

पादेनोत्सारणान्मातुः प्राप्त स्तां दुःखवर्तिनीम् ॥ ६३ ॥

कार्षापणार्पणान्मातुः प्राप्त आप्सरसां पदम् ।

इत्यूचे भगवान् मातुः शुश्रूषाधर्मं मुत्तमम् ॥ ६४ ॥

माता मङ्गलमालिका गुणमयी वात्सल्यमौलिः पिता

तौ येषां शिरसि प्रियाय कुरुतः पादाम्बुजारोपणम् ।

सर्वाशापरिपूरणोद्यतयशःसम्पत्प्रकाशोदया-

स्ते पुण्याभरणाः प्रयान्ति जगतां नित्योत्सवाः पूज्यताम् ॥

६५ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

मैत्रकन्यकावदानं दानवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདག་དག་ཅུ་ཙུ་གསུམ་པ།

གང་གིས་མཚོད་འོས་མཚོད་པར་བསྐྱབ་ལ་མེད་ལ་སོགས་ཏེ།
སེམས་མེད་ནམས་ཀྱང་འོས་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར།
སྒྲུལ་ལ་གྲུས་པའི་བྱད་པར་བཞུན་པ་ནམས་ལ་བསྐྱབས་འོས་ཤིང་།
དད་པ་རབ་རྒྱས་བདུད་ཅིའི་རྒྱན་གྱིས་དེ་དག་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག་༥

མཉན་ཡོད་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་དུ་སྒྲོན། དཔེན་པར་བཞུགས་པའི་བཅོམ་ལྡན་འདས།
རྒྱལ་བ་དེ་ལ་མངོན་སྟོགས་ཏེ། མགོན་མེད་ཟུམ་སྤྱོད་གྲིས་གསོལ་བ༥

བཅོམ་ལྡན་བྱེད་ཀྱི་གྲུས་པར་བཞེན། ཀྱན་དུ་ཆེར་འོས་ཡོན་ཏན་གྲགས།
བདག་གི་བྱ་མོ་མ་གཏོ། བཟང་མོ་དར་པ་བབ་པར་གྱུར༥

གྲོང་བྱེད་བྱ་རམ་ཤིང་འཕེལ་གྱི། དཔལ་ལྡན་དོན་མཐུན་མགོན་པོའི་བྱ།
བྱ་མཚོག་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི། དེ་ཡི་ལག་པ་འཛིན་པར་འདོད༥

བཅོམ་ལྡན་གལ་ཏེ་བཟོད་ན་བདག། བྱ་མོ་དེ་ནི་དེ་ལ་ཕྱེར།
མོར་སྟོག་བྱེད་ཀྱི་དབང་གྱུར་བདག། བྱེད་ཀྱི་བཀའ་ཡི་རྗེས་སུ་འབང་༥

དེ་འདི་གསོལ་ཆེ་བཅོམ་ལྡན་འདས། དེ་མེད་མཉེས་གཤེན་བསམ་ལྡན་བས།
ཅི་སྤྱོད་བྱ་མོ་དེ་ལ་ནི། སྤྱོད་པར་མཛོད་ཅེས་བཀའ་སྤྱུལ་བ༥

चिनवतितमः पल्लवः ।

स्नाय्या जयन्ति जिनभक्तिविशेषभाजां
श्रद्धासुधाप्रसरनिर्झरशीकरा स्ते ।
निश्चेतनोऽप्यचितचेतनतामिवैति
यः पूज्यपूजनविधौ कुसुमादिवर्गः ॥ १ ॥

श्रावस्त्यां विजनासीनं जिनं जेतवने पुरा ।
अनाथपिण्डदोऽभ्येत्य भगवन्त मभाषत ॥ २ ॥

त्वद्भक्तिरिव सर्व्वत्र महार्हगुणविश्रुता ।
भगवन् प्रौढि मायाता कन्या मम सुमागधा ॥ ३ ॥

श्रीमतः सार्थनाथस्य नगरे पुण्डबर्द्धने ।
हृन्नु वृषभदत्ताख्य स्तत्पाणिग्रह मिध्यते ॥ ४ ॥

कन्यां ददामि तां तस्मै भगवन् यदि मन्यसे ।
त्वदधीनधनप्राण स्वदाज्ञाशरणो ह्यहम् ॥ ५ ॥

इत्युक्ते तेन भगवान् वात्सल्यविमलाशयः ।
को दोष स्तनया तस्मै दीयता मित्यभाषत ॥ ६ ॥

སྟོན་པའི་བཀའ་ནི་རབ་བཟང་ནས། དེ་ལ་གྲུས་པར་ཕྱག་འཚལ་ཏེ།
དཔལ་ལྷན་མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ནི། རང་གི་ཁང་པར་རབ་དུ་སོང་། 7

དེ་ནས་འབྱོར་བ་ཆེ་དང་བཅས། བྱ་མོ་མ་ག་རྒྱ་བཟང་མོ།
རིན་ཅེན་གོས་མང་རབ་སྟེར་དེས། འོས་པ་དེ་ལ་རབ་དུ་བྱིན། 8

དེ་ནས་བྱིན་པའི་མ་ག་རྒྱ། བཟང་མོ་ཐག་རིང་ཡལ་བ་གོད་ཅིང་།
བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཞབས་རྒན་ནས། མིག་ནི་མཆིམ་དང་བཅས་གྱུར། 9

གོང་ཁྱེར་བྱ་རམ་གིང་འཕེལ་དུ། ཡུན་རིང་ཞིག་ན་དེས་སྟེབ་ནས།
དག་དུ་ཁྱི་ཡི་ཁྱིམ་དུ་ནི། བདག་པོའི་བཀྱར་སྟེ་ལ་ཆགས་གྱུར། 10

དེ་ནས་ནས་ཞིག་སྒྱུག་མོ་ནི། གངས་ལས་འདས་པ་འགོད་བཙོན་ཞིང་།
ཟས་ཀྱི་ཚྭས་ནམས་སྟེར་བྱེད་པ། ཞོར་ཅན་ཞེས་པས་དེ་ལ་སྦྱས། 11

མ་ག་རྒྱ་བཟང་མཆོད་པ་ཡིས། ཡོ་བྱད་ཐམས་ཅད་ཆས་དག་མཛོད།
འགོ་བས་འཆོད་བྱ་ཡོན་ཏན་ཅན། སྦྱོ་བོ་ནང་པར་བདག་ཁྱིམ་འོང་། 12

ཐུ་མ་སྦྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། ཞེས་འི་གནས་སུ་མཆོད་བྱ་བ།
ཀྱན་མོངས་ཟད་སྦྱོར་ཟད་བྱེད་པ། དེ་དག་ནམས་ནི་འོང་པར་འགྱུར། 13

ཞེས་དེས་བཛོད་པ་དེར་ནི་དེས། དག་སྦྱོང་ཚྭས་ལ་མཆོད་པ་དེ།
ཡོངས་སུ་བདག་པར་གཤམ་གྱུར་ནས། ཚོམ་པ་དེ་ལ་ཆགས་པར་གྱུར། 14

शास्तुः शासन मादाय सादरं प्रणिपत्य तम् ।
अनाथपिण्डदः श्रीमान् प्रययौ निजमन्दिरम् ॥ ७ ॥

ततः सुमागधां कन्यां विभवेन महीयसा ।
अहार्यं स ददौ तस्मै भूरिरत्नाम्बरप्रदः ॥ ८ ॥

दत्ता दूरतरं देश मथ यान्तौ सुमागधा ।
भगवच्चरणस्मृत्या सवाध्यनयनाभवत् ॥ ९ ॥

चिरेण सा समासाद्य नगरं पुण्डवर्द्धनम् ।
शुश्रूषाभिरता पत्युः सदा भर्तृगृहेऽवसत् ॥ १० ॥

कदाचिदय तां श्वश्रूः भोज्यसम्भारकारिणी ।
उवाच धनवत्याख्या संख्यातीतव्ययोद्यता ॥ ११ ॥

पूज्योपकरणं सज्जं कुरु सर्व्वं सुमागधे ।
गृहान्नः प्रातरागन्ता जगत्पूज्यगुणो जिनः ॥ १२ ॥

गुरवो गौरवपदं पूज्याः सर्व्वजनस्य ते ।
समेष्यन्ति क्षपणकाः संमोहक्षपणोद्यताः ॥ १३ ॥

इत्युक्ता सा तथा तच्च बभूवारम्भतत्परा ।
ज्ञात्वा भिक्षुगणायेव तां पूजां परिकल्पिताम् ॥ १४ ॥

དེ་ནས་ཉིན་གཞན་ཁྱིམ་དུ་ནི། སྐད་དང་སྐད་ར་རབ་འབལ་ཞིང་།

དཀར་བྱུང་བྱུང་པོས་ཀྱན་ཉིན་མིངས། གཅེར་བྱ་ཟད་བྱེད་པ་ནམས་བྱགས། 15

མ་ཉེ་སྐན་ས་རྩ་ཡི་ཟས། གོས་ས་པས་རགས་པར་བྱར་པ་བཞིན།

གོས་མེད་ངོ་ཚ་མེད་དེ་དག། མ་ག་དྲ་བཟང་གིས་མཐོང་ནས། 16

ཐུ་མའི་དུང་དུ་ངོ་ཚ་ལྟེ། བཞིན་ནི་གོས་ཀྱིས་རབ་བསྐྱབས་ནས།

སྐྱོད་ང་ཆགས་བྲལ་གྱིས་དུད་པས། སྐྱུ་མ་མའི་སྐྱེ་བོ་ལ་སྐྱས་པ། 17

གང་འདིར་ཕྱོགས་གོས་ནམས་ཀྱི་ཡང་། མདུན་དུ་བྱད་མེད་སྐྱེ་བོ་འཁོད།

ཀྱེ་མ་ཀྱན་དུ་སྐྱོད་པ་འདི། ཤིན་དུ་ཡུན་རིང་ཡོན་ནས་མཐོང་། 18

མི་མིན་དུ་དང་བྲལ་བྱར་པ། དུལ་བ་འདི་དག་ཁྱོད་ཀྱི་ནི།

ཁྱིམ་ན་གསོལ་བྱེད་འདི་དག་ལ། བྱད་མེད་ངོ་ཚ་མེད་དམ་ཅི། 19

གང་གིས་ཁ་ཟས་མ་བཏང་བ། དེ་ཡིས་གོས་ནི་ཇི་ལྟར་བཏོང་།

མ་བསྐྱམས་རིམ་བ་འདི་ནི་ཅི། ཁྱིད་ནི་གནས་མིན་དག་ལ་བྱས། 20

སྐུ་ནི་རབ་དུ་འབལ་བའི་ལས་དག་ཉིད་ཀྱིས་བརྩེ་བ་མེད་པ་དྲག་པོ་བསྟན།

སྐྱེ་བོར་བཅས་ལ་འདོམས་དཀྱིས་གོས་དག་སྤངས་པས་རྩལ་ཁྲིམས་

ཀྱིས་ནི་གཏམ་ཉིད་ཅི།

རྩལ་འཚོས་རྩོམ་པ་དང་ལྷན་འཛིགས་བྱེད་བཞིན་ལ་ཁྲོ་བ་རང་ཉིད་

ནམ་པར་བསྟེན།

དུལ་བ་དང་ལྷན་གཅེར་བྱ་འདི་དག་ཕྱགས་ནམས་བཞིན་དུ་ཟས་

དག་འཚོལ་བར་བྱད། 21

अथापरेऽहि विविशु नग्नाः क्षपणका गृहम् ।
उल्लुञ्चितकचश्मश्रुसंक्लेशनिशितव्रताः ॥ १५ ॥

तानलज्जानवसनानवलोक्य सुमागधा ।
माघशष्पाशनाभ्यासपीवरान् महिषानिव ॥ १६ ॥

लज्जिता वाससाच्छाद्य वदनं गुहसन्निधौ ।
खेदनिर्व्वेदविनता श्वश्रूजन मभाषत ॥ १७ ॥

अहो वताय माचारः सुचिरादवलोकितः ।
दिगम्बराणामप्यग्रे यदिहास्ते बधूजनः ॥ १८ ॥

एते भवद्गृहेऽदान्ता भुञ्जन्ते शृङ्गवर्जिताः ।
अमानुषत्वान्नैतेषां लज्जन्ते नून मङ्गनाः ॥ १९ ॥

अस्थाने भवतां भक्तिः कोऽय मुच्छृङ्खलः क्रमः ।
न त्यक्त मशनं येन स कथं वस्त्र मुञ्जति ॥ २० ॥

केशोन्मूलनकर्मणैव निशितं नैर्घृण्य मावेदितम्
कौपीनांशुकवर्जनेन मुजने शीलस्य वार्त्तैव का ।
दम्भारम्भभयङ्करे च वदने क्रोधः स्वयं लक्ष्यते
नग्नाना मशनैषिणां नियमिना मेघां पशूनामिव ॥ २१ ॥

གང་ན་ཕྱགས་འདི་མཆོད་བྱེད་པ། དེ་ན་སྤང་པར་བྱ་བ་སྤ།

ཡང་ན་འདི་ནི་ཡལ་གྱི་སྒྲིམ། སོང་བའི་ཆེས་སྤ་འགྲོ་བའི་ལྷགས།

22

ཞེས་སྒྲུ་ཆགས་བཤམ་དང་ལྷན་མ། དེ་ལ་སྤྱག་མེས་ལན་སྤྱམ་པ།

བཟང་མོ་བྱོད་ཀྱི་ཡབ་ཀྱི་ནི། ཁང་པར་ཅི་འདྲ་མཆོད་པ་སྤྱེས།

23

དེས་སྤྱམ་བདག་གི་པ་བྱིས་དུ། སྤྱང་ཆེས་འགྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ནི།

བྱིད་འཕགས་དག་བ་ལ་སྤྱོད་བའི། བཅོམ་ལྷན་རྒྱལ་བ་མཆོད་པར་བྱེད།

24

བསམ་གཏན་ལ་ཆགས་གཡོ་མེད་སྤྱན་ལྷན་མཆོས་སྤྱག་རྒྱལ་པའི་རྒྱ་མཚོ་ལྷེ།

ཤངས་ཀྱི་རྒྱུད་ནི་ཡངས་ཤིང་དང་པོ་ཟམ་སྤྱེགས་དག་དུ་བྱུར་པ་ཡིན།

རབ་བརྒྱང་མཆོས་ལྷན་རྒྱལ་གྱིས་སྤྱོད་པའི་སྤྱན་གྱི་ཞགས་པ་མཛོན་དགའ་ལྷེ།

མཆོས་པ་ཉིད་ཀྱིས་མཁས་ནམས་ནང་དུ་ཞི་བ་ཅི་ཡང་རྒྱས་པར་བྱེད།

25

རྒྱ་ཟེར་ལྟར་མཆོས་དེ་ནི་ལག་གཉིས་སྤང་ཆེན་ལག་པའི་ནམ་པ་དང་།

སྤང་བ་རབ་རྒྱས་དབྱེ་ལ་སྤྱན་སྤྱེས་རབ་བརྒྱས་རང་བཞིན་མོར་བྱ་དང་།

ལག་མཐེལ་དུ་སོན་ནི་མོ་དུང་དང་རྒྱལ་མཚན་ཅུ་སྤྱེས་འཕྲིང་བ་དང་།

ཞི་བའི་རང་བཞིན་རྒྱལ་སྤྱིད་ཆེན་པོ་ལ་འོས་མཚན་ཉིད་ནམ་པར་འཛོན།

26

ཐུབ་ཆེན་ནམས་ཀྱིས་མཛོན་པར་འདོད་པ་སྤྱོད་བྱེད་དེ་ཡིན།

རང་བཞིན་མཛོན་པར་འདོད་པའི་དག་པ་ཀྱན་དང་ཐུལ་བ་ཉིད།

यच्चैते पशवः पूज्या स्तत्रोत्सार्या भवन्ति के ।
अथवा देशदोषोऽयं गतानुगतिका स्थितिः ॥ २२ ॥

इति ब्रुवाणां तां श्वश्रू विषसा प्रत्यभाषत ।
पितु स्ते भवने भद्रे पूज्यते वद कौटशः ॥ २३ ॥

सावदन्मत्पितु र्गेहे पूज्यते भगवान् जिनः ।
कारुण्यात् सर्व्वजगतां कुशलातिशयोद्यतः ॥ २४ ॥

ध्यानाधीनः स्तिमितनयनः पूर्णलावण्यसिन्धुः
नासावंशं विपुलसरलं सेतुभूतं दधानः ।
भूषाश्चन्यप्रसृतरुचिमत्कर्णपाशाभिरामः
कान्त्यैवासौ किमपि विदुषां शान्ति मन्त स्तनोति ॥ २५ ॥

शिरसि सहजप्राज्यालोकप्रसेकमयं मणिं
करिपतिकराकारौ बाहू कवत्कनकद्युतिः ।
करतलगतं लेखां शङ्खध्वजाम्बुजमालिकां
शमयममहासाम्राज्यार्हं बिभर्त्ति स लक्षणम् ॥ २६ ॥

तस्याभिलाषजनकस्य महामुनीनां
सर्व्वाभिलाषकलनारहितः स्वभावः ।

དུན་པའི་ས་གནི་བག་མེད་གནས་ནི་ལྷག་མ་མེད་པར་བྱས།

ཆགས་པ་རབ་དུ་བཏང་བའི་མཆུ་ནི་ཤིན་དུ་དཔར་དང་བཅས།

27

གྲོལ་བ་ལྷག་པར་འགྲོགས་པའི་མཛོལ་གཙུགས་དང་ལྷན་བྱས་ས་

བ་དག་ནི་ཡིད་ལ་ཉམ།

བཟོད་པ་དེ་ཡི་རང་བཞིན་བྱེད་ཅིང་བཙེ་བ་སྦྱིང་ལ་དཔར་དུ་མཉམ་པར་སྦྱོར།

ཡིད་འོང་མང་པོ་ལ་ཆགས་ཀྱན་གྱི་བསམ་བ་བྱས་བྱེད་སྒྲོན་མེད་ཐུབ་པ་ནི།

དེ་ཡི་ནི་བ་སྒྲོན་མེད་བདག་ཉིད་ཆགས་བྲལ་སྦྱིང་པོ་ཅན་ནི་ལེགས་པར་མཛོན། 28

ཚུལ་ཁྲིམས་དུ་ཀྱལ་དང་ལྷན། དཔར་བ་ནས་ས་ཡིད་སྦྱིབ་བྲལ་ཉིད།

གང་གི་རབ་དུ་བྱུང་བར་འཛིན། དེ་དག་བདག་ཅག་ཁྲིམ་དུ་མཛོད།

29

ཐམས་ཅད་བསྐྱངས་པའི་ནོར་བུ་གང་། དུན་པ་ཡིས་ཀྱང་སྤྲོད་པའི་སྤྱལ།

ཆགས་སྤང་དྲག་པོའི་མཆེ་ལྷན་པས། སྤྲར་ཡང་སྤྱེ་བོ་ལ་གནོད་མེད།

30

ཅེས་པ་དེ་ཆོག་ན་བ་ཡི། བཅུད་ལེན་ཐོས་ནས་སྒྲུག་མོ་ནི།

འསྐལ་ལ་རབ་དང་དྲི་མ་མེད། དགའ་མགྱུ་ལྷན་པས་དེ་ལ་སྦྱས།

31

དེ་ནི་བརྩ་བའི་ཐབས་འགའ་ཞིག། མཛོག་གི་བཞིན་ལྷན་ཡོད་དཔར་ཅི།

ཁྱོད་ཀྱི་བསོད་ནམས་འབྲེལ་བ་ལས། རིང་ཀྱང་བདུད་ཅིའི་གནས་ཐོབ་བས། 32

ཞེས་པ་སྒྲུག་མོས་བྱས་ལྷན་སྒྲོ། ཚུལ་དང་མཐུན་པར་དེ་ལ་ཁྱས།

བདག་གིས་ཁྱེད་ལ་དེ་བཅུན་ཞེས། བྱས་དང་བཀུར་བ་ལྷན་པས་སྦྱས།

33

निःशेषितस्मृतिभुवः प्रमदाश्रयस्य
रागोज्झितस्य सुतरा मधरः सरागः ॥ २७ ॥

मूर्तिर्निर्भरसङ्गमप्रणयिनी मैत्री मनःशायिनी
क्षान्तिस्तन्मयकारिणी हृदि दया गाढं समाश्लेषिणी ।
सर्वाशाभरणस्य भूरिदयितासक्तस्य संलक्ष्यते
तस्यापूर्वमणे रनन्यमहिमा वैराग्यगर्भः शमः ॥ २८ ॥

पूज्यः स भवनेऽस्माकं यस्य प्रव्रज्यया सताम् ।
धत्ते शीलदुकूलानां निरावरणतां मनः ॥ २९ ॥

विश्वरक्षामणे र्यस्य स्मृत्यापि भवभोगिना ।
रागद्वेषोदंष्ट्रेण बाध्यते न पुनर्जनः ॥ ३० ॥

इति तस्या वचः श्रुत्वा श्रोत्ररसायनम् ।
सद्यः प्रसादविशदा तां जगाद प्रमोदिनी ॥ ३१ ॥

अपि तद्दर्शनोपायः कश्चिदस्ति वरानने ।
अपि त्वत्पुण्यसम्बन्धादयमप्यमृतास्पदम् ॥ ३२ ॥

इति सानुनयं श्रुत्वा सा सादरधियार्थिता ।
तं वः सन्दर्शयामीति बभाषे भक्तिमानिनी ॥ ३३ ॥

ནས་བཅའ་ཆེན་པོ་འཛིན་གསུམ་གྱིས་ནི། ཁྱེད་དག་ཁྱེད་པོ་འདོད་པ་ཡི།
སྟོན་ལ་མཁའ་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ལ་འཛིན་གསུམ་། སྒྲུབ་ཅིག་པས་མ་གཏོན་བསྐྱེད་སྒྲུབ་པར་གྱུར། ॥

34

དེ་ནས་ཁྱེད་བཅས་ལ་འཛིན་གསུམ་དེ། བཅོམ་ལྷན་བསྐྱེད་པའི་སྒྲུབ་སྒྲུབ་ནི།
སྒྲུབ་འཆའ་མཆོད་བྱ་མཆོད་འོས་པའི། མེ་དོག་སྒྲིམ་པ་རབ་དུ་གཏོར། ॥ 35

དེ་ཡི་གནས་སུ་མཛོད་སྒྲུབ་སྒྲུབ་དེས། མེ་དོག་གཏུག་པ་ཆུས་མཆོད་ནས།
ཡངས་པའི་མིག་ནི་ཀློག་དགའ་ཡི། མཆོད་སྒྲུབ་འགགས་པས་རབ་སྒྲིམ་པ་ ॥ 36

བཅོམ་ལྷན་སྐྱབས་ཆེ་འོས་པ་བདག། དཀོན་ཅིག་བསྐྱེད་པོ་རྣམས་སྒྲུབ་དེ།
ཁྱེད་ཀྱི་གནས་ཀྱི་རི་དགས་བཞིན། ཤིན་དུ་གྲག་རིང་ཡལ་འདིར་ཕྱིན། ॥ 37

ཁྱེད་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་པར་རྒྱ་རྒྱ་གི་སྐྱབས་ནི་ཐོབ་པ་བདག།
རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཀྱང་སྒྲུབ་ཀྱི་རིག་མཛོད་བཅེ་བ་ཅན།
མཉེན་གཤིན་མཉེན་པའི་སྒྲོ་ལྷན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་སྐྱབས་ཆེ་ནི།
ཡལ་གཞན་རིང་པོར་ཕྱིན་པ་རྣམས་ལ་རྒྱུང་བ་ཉིད་མི་འགྱུར། ॥ 38

འབངས་ཀྱི་བྱ་མོད་གཤིས་དོང་། བཅོམ་ལྷན་ཁྱེད་ནི་མགོན་དུ་གཏོར།
ནང་བར་བྱོན་པས་བདག་ལ་ནི། ཁྱེད་བདག་ཁྱེད་པོ་གནང་བར་མཛོད། ॥ 39

ཅས་པ་བཅོད་ནས་དེས་འབངས་པ། རྣམས་པར་བཀྲ་བའི་མེ་དོག་འབྱེང་།
སྒྲུབ་པའི་མོ་ཉ་སྒྲོག་བཅས་བཞིན། རྣམས་ཁྱེད་ལས་ནི་རབ་དུ་སོང་། ॥ 40

महाप्रतिज्ञासंभारभरनिर्वहणैषिणी ।

सा संशयतुलारूढा क्षणं ध्यानपराभवत् ॥ ३४ ॥

ततः प्रासादमारुह्य भगवत्सेवितां दिशम् ।

प्रणिपत्यासृजत् पूज्यपूजार्हकुसुमाञ्जलिम् ॥ ३५ ॥

पुष्पधूपोदकैरर्च्यं सा कृत्वा तत्पदोन्मुखी ।

आनन्दवाष्पसंरुद्धविस्तीर्णनयनावदत् ॥ ३६ ॥

अनुकम्प्यैव भगवन् रत्नचयविवर्जिता ।

तवाश्रममृगौवाहं दूरं देशमिमं गता ॥ ३७ ॥

त्वत्पादपद्मयुगलं शरणं प्रपन्नां

दूरस्थितामपि दृशा स्मृशं मां दयालो ।

वात्सल्यपेशलधियां महतां प्रवास-

दूरीकृतेषु करुणा न तनुत्वमेति ॥ ३८ ॥

भगवन् दाससुतया त्वं मयाद्यनिमन्त्रितः ।

प्रातरागमनेनैव मानं वितरमेविभो ॥ ३९ ॥

इत्युदीर्य तयोत्सृष्टा विचित्रकुसुमावली ।

सजौवितेव प्रययौ नभसा भक्तिदूतिका ॥ ४० ॥

དཀར་དང་དམར་དང་སེར་དང་སྒྲོན་པོ་དག་གི་མེ་དོག་འབྲེང་།
 གཏུག་པའི་རྩ་བས་བཀྲ་བ་དཔ་གྱིས་མཁའ་ལ་འགྲོ་བ་དེ།
 བདེ་སོགས་བདག་པོའི་གཞུ་ཡི་ཁྲི་ཤིང་ཡང་དག་སྒྲུ་བ་ནི།
 ཅུ་འཛོན་གཞོན་རྩ་དག་ལ་རབ་རྩ་ཆགས་ཤིང་ཡུན་རིང་མཛེས་༥

41

དེ་ནས་སྒྲུལ་བྱེད་ཚལ་སོང་ནས། རྒྱན་ཅིག་གིས་ནི་མེ་དོག་འབྲེང་།
 གྲུས་པ་དག་དང་ལྷན་པ་དེ། སྒྲོན་པའི་ཞབས་པད་དག་ལ་ལྷུང་༥

42

བཙོམ་ལྷན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པས་ཀྱང་། མ་ག་རྒྱ་ནི་བཟང་མོ་ཡིས།
 འདོད་པ་ཀྱན་མཁྱེན་ཐུགས་ཆེ་ཡིས། ཀྱན་དགའ་བོ་ལ་སྒྲོན་རྩ་གསུངས༥

43

གྲོང་ཁྲིར་བྱ་རམ་ཤིང་འཕེལ་དུ། ནང་པར་བདག་ཅག་འགྲོ་བར་བྱ།
 མ་ག་རྒྱ་བཟང་དག་འདུན་དང་། བཙས་པའི་བདག་མཆོད་དོན་རྩ་གཉིར༥

44

འདི་ནས་གྲོང་དེ་དཔག་ཚད་ནི། རྩག་ཅུ་ལྷག་པའི་བརྒྱ་པག་དེ།
 ཉི་མ་གཅིག་གིས་འགྲོ་བར་བྱ། འདི་ལ་ཐོགས་འཁོར་རིགས་པ་མིན༥

45

གང་གང་རྩུ་འཕྲུལ་ཆེན་པོ་ཡིས། མཁའ་ལ་འགྲོ་ཏུས་མཐུ་ལྷན་པ།
 དེ་དང་དེ་ལ་ཁྲིད་ཀྱིས་ནི། མགྲོན་རྩ་གཉིར་བའི་ཚུལ་ཤིང་བྱིན༥

46

ཞེས་པ་བདེ་གཤེགས་ཀྱི་བསྐྱེད་དེ། ཉིན་གཅིག་བགྲོད་པས་བྱིན་པ་དང་།
 ཚུལ་ཤིང་གིས་ནི་མགྲོན་གཉིར་བ། དག་སྒྲོང་ནམས་ལ་རབ་རྩ་བ་འད༥

47

सा श्वेतरक्तहरितासितपुष्पपाली
खे धूपधूमशवला शनकैः प्रयान्ती ।
वालाम्बुदप्रणयिनी सुचिरं चकाशे
सञ्चारिचापलतिकेव शचीधवस्य ॥ ४१ ॥

अथ जेतवनं प्राप्य क्षणेन कुसुमावली ।
सा भक्तिशालिनी शास्तुः पपात चरणाजयोः ॥ ४२ ॥

भगवानपि सर्व्वज्ञः सर्व्वं ज्ञात्वा समीहितम् ।
सुमागधायाः कारुण्यादानन्द मवदत् पुरः ॥ ४३ ॥

प्रातर्गन्तव्य मस्माभिर्नगरं पुण्डबर्द्धनम् ।
सुमागधा प्रार्थयते ससङ्घस्य ममार्चनम् ॥ ४४ ॥

शतषष्ठ्यधिकं तत्र योजनानामितः परम् ।
एकेनाह्ना च गन्तव्यं न विलम्बोऽत्र युज्यते ॥ ४५ ॥

व्योम्ना महर्द्धा शक्नोति गन्तुं यो यः प्रभाववान् ।
निमन्त्रणशलाकां त्वं तस्मै तस्मै समर्पय ॥ ४६ ॥

प्रेरितः सुगतेनेति स भिक्षुभ्यो न्यवेदयत् ।
एकाहगमनप्राप्यं शलाकाभिर्निमन्त्रणम् ॥ ४७ ॥

རྩུ་འཕུལ་ཆེ་ལྷན་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དེར་ནི་རྩུལ་ཤིང་སྒྲངས་པའི་ཚོ།
གང་པོ་བྱུམ་པར་སྒྲུལ་བྱས་པ། གན་པོ་ཡིས་ཀྱང་རིས་པས་སྒྲངས། 48

མཐུ་ནི་ཐོབ་པ་མིན་པ་དེས། རྩུལ་ཤིང་དག་ལ་ལག་བརྒྱངས་ཚོ།
ཅུང་ཟད་འཛུམ་དཀར་བཞིན་རས་ཅན། ཀྱན་དགའ་པོ་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུལ། 49

མགོན་མེད་ཟས་སྦྱིན་ཁྱིམ་དུ་ནི་ཀྱང་པ་གཉིས་ཀྱི་འགྲོ་བྱ་མིན།
དཔག་ཚད་དུག་ཅུ་དང་བཅས་བརྒྱ། ཉིན་ཕྱེད་ཀྱིས་ནི་འདའ་བར་བྱ། 50

ཞེས་པ་དེ་བཞེད་གན་པོ་ནི། སྒྲིངས་པས་བཞིན་རས་ནམ་པར་དུད།
བསམས་ཏེ་རང་གི་སྒྲེ་མདུག་དུ། དམན་པའི་དངོས་པོ་བཟོད་པར་དགའ། 51

ཐོག་མེད་དུས་སྤུ་བསགས་པ་ཡི། ཉིན་མོངས་སྦྱིས་དང་ག་བ་སོགས།
འབད་པ་ཅན་གྱི་གཞིས་རྒྱས་ན། རྩུ་འཕུལ་གནས་ནི་ཐོབ་ལ་ཅི། 52

ཆགས་བྲལ་དུག་པོའི་སྒྲོ་གོས་ཀྱིས། དེ་ལྟར་སེམས་ཤིང་དག་པ་ཡིས།
སེམས་ལྷན་དེ་ལ་སྒྲུང་ཅིག་གིས། རྩུ་འཕུལ་ཆེན་པོ་རབ་དུ་སྦྱིས། 53

དེ་ནས་མཚན་མོ་འདས་གྱུར་ཏེ། སྤུ་བོ་དགོ་སྒྲོང་ཐམས་ཅད་ནི།
སྤུ་ཚོགས་སྤུ་ཡི་ཆས་ལྷན་པའི། གཞལ་ཡས་ཁང་ནས་མཁའ་ལ་གཤེགས། 54

སྐབས་དེར་རྩོམ་པ་ཆེན་པོ་ལ། ཚོགས་ཀྱིས་ཡོངས་སྤུ་གང་གྱུར་པ།
བདག་པོའི་ཁྱིམ་དུ་བཅོམ་ལྷན་འདས། ལྟ་འདོད་མ་གཏུ་བཟང་མོ། 55

शलाकासु गृहीतासु तच्च सर्व्वैर्महर्द्धिभिः ।

पूर्णः कुम्भोपधानौ यः स्थविरोऽप्यग्रहीत् क्रमात् ॥ ४८ ॥

तेन प्राप्तप्रभावेन शलाकायां प्रसारिते ।

पाणौ प्राह तमानन्दः किञ्चित् स्मितसिताननः ॥ ४९ ॥

अनाथपिण्डदगृहं न गन्तव्यं पदद्वयम् ।

सषष्टियोजनशतं दिनार्द्धेनैव लङ्घ्यते ॥ ५० ॥

इत्युक्तः स्थविरस्तेन वैलक्ष्यविनताननः ।

अचिन्तयत् स्ववर्गाग्रे न्यूनभावो हि दुःसहः ॥ ५१ ॥

अनादिकालोपचिताः क्लेशजन्मजरादयः ।

हन्तुं सयत्नैः शक्यन्ते प्राप्तुमृद्धिपदं कियत् ॥ ५२ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य तीव्रसंवेगया धिया ।

प्रादुरासीत् क्षणेनैव महर्द्धिः शुद्धचेतसः ॥ ५३ ॥

अथ रात्र्यां व्यतीतायां प्रभाते सर्व्वभिक्षवः ।

नानाचिदश्वेशेन विमानैर्नभसा ययुः ॥ ५४ ॥

अचान्तरे महारम्भसम्भारपरिपूरिते ।

सुमागधा भर्तृगृहे भगवद्दर्शनोत्सुका ॥ ५५ ॥

མེ་དོག་གཏུག་པའི་མཚན་པ་ཡི། བཀོད་པ་འཛིན་ལ་མངོན་སྟོགས་ཤིང་།
སྐྱུག་མེ་གྲོས་པེ་བྱོ་ནམས་དང་། ལྷན་ཅིག་ཁང་བཟང་ལ་འཛིག་འཁོད་། 56

དེ་ནས་དྲ་ཡི་ཤིང་དར་གནས། དག་སྟོང་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩུ།
ནམ་མང་ངོ་མཚར་རྩུ་འཕྱལ་ནི། མཚོག་ལྷན་དང་པོ་རབ་དུ་མཐོང་། 57

ཉི་མ་དང་མཚུངས་དེ་མཐོང་ནས། ཡ་མཚན་གྲོས་སོགས་དགའ་བ་ཡིས།
མ་ག་རྒྱ་བཟང་ལ་སྦྱས་པ། བཅོམ་ལྷན་ཞེས་པ་འདི་འམ་ཅི། 58

དེས་སྦྱས་འདི་ནི་བཅོམ་ལྷན་མིན། དག་སྟོང་ཀུན་ཤེས་ཀྱི་རྩུ།
འདྲ་ཟེར་དམན་པ་མིན་པ་འདི། ཉི་མ་དག་དང་མཚུངས་པར་མཐོང་། 59

དེ་ནས་དེས་གྲོས་ཤིང་དྲ་ཡིས། བྱོན་པའི་ཚོན་གྲོས་སོགས་ཀྱིས།
བཟང་མ་བཅོམ་ལྷན་འདི་འམ་ཅི། འདི་འམ་ཅི་ཞེས་རབ་དུ་སྦྱས། 60

དེས་སྦྱས་འདི་ནི་སྟོན་པ་མིན། འདི་དག་དེ་ཡི་བཀའ་ལ་འོས།
དག་སྟོང་རབ་ཞི་བསྐྱེད་པར་འོས། དཀའ་བྱུང་རབ་འབར་འོད་ཟེར་ཅན། 61

གསེར་ལྷོན་མཛེས་པས་དགའ་བ་དེ་ཡི་ནི།

ཅེ་མ་ལ་ཞེན་སྟོན་ལ་བྱོན་པ་གང་།

ངོ་མཚར་བྱེད་པ་མཐུ་ནི་གཞུགས་ཅན་བཞིན།

དཔལ་ལྷན་དག་སྟོང་འདི་ནི་འོད་སྤངས་ཆེ། 62

सह प्रासाद मारुह्य श्वश्रूश्वशुरभर्तृभिः ।
तस्थौ कुसुमधूपार्थरचनासंग्रहोन्मुखी ॥ ५६ ॥

भिक्षुराज्ञातकौण्डिन्य स्ततोऽश्वरथ मास्थितः ।
दिव्यर्द्धिविविधाश्चर्यः प्रथमं प्रत्यदृश्यत ॥ ५७ ॥

तं दृष्ट्वा स्तुत्यसङ्काशं विस्मिताः श्वशुरादयः ।
जघुः सुमागधां प्रीत्या किमेष भगवानिति ॥ ५८ ॥

सावदङ्गगवान्नायं दृश्यते तरणिप्रभः ।
अथ माज्ञातकौण्डिन्यो भिक्षुरक्षुस्सदीधितिः ॥ ५९ ॥

आपतत्सु क्रमेणाय रथेषु श्वशुरादयः ।
किमयं किमयं भद्रे भगवानिति तां जगुः ॥ ६० ॥

साब्रवीन्नैव शास्ताय मेते तच्छासनोचिताः ।
भिक्षवः प्रशमस्त्राघ्या स्तपोदीप्ततरत्विषः ॥ ६१ ॥

यः कान्तहेमद्रुमरम्यशैल—
शृङ्गाधिरूढः परतोऽभ्युपैति ।
आश्चर्य्यकन्मूर्त्त इव प्रभावः
श्रीमान् महाकाश्यप एष भिक्षुः ॥ ६२ ॥

ཅུ་ལྷན་ཆར་སྒྲིན་ཟབ་མེའི་འབྲུག་སྒྲུ་ལྷན།
 གཏོང་ལྔ་ཤིང་དྲ་དག་ལ་གནས་པ་གང་།
 མཁའ་ལ་སྒྲིན་དུ་བྱོན་པའི་དགོ་སྒྲོང་འདི།
 ས་ལ་ཡོན་ཏན་གྱིས་བསྐྱབས་པུ་རི་བ་བྱ།

63

གཉིས་འཕྱང་སོ་བཞི་ཀི་ལ་ཤ་བཞིན་དུ།
 རབ་དཀར་ལ་ཞོན་མཐའ་ཡས་མཛེས་པ་གང་།
 བྱོན་པའི་དགོ་སྒྲོང་དེ་ནི་འགྲོ་ནམས་ན།
 བསོད་ནམས་ལྷན་མཚོག་མོ་གཤམ་བྱ་ཞེས་བྱ།

64

གསེར་པད་བི་དུ་རུ་ཡི་ཡུ་བ་ཅན།
 རིན་ཅེན་ལྷ་གྲུ་གོ་སར་གྱིས་མཚན་ཞོན།
 རྩོགས་ནི་དྲི་བཟང་གིས་འགྲོངས་བྱོན་པ་གང་།
 དགོ་སྒྲོང་དེ་ཉིད་མ་འགགས་པ་ཞེས་བྲགས།

65

གང་ཞིག་མཁའ་ལྷིང་ལ་ཞོན་གཤམ་ཆུང་གིས།
 ཅུ་འཛོན་རབ་དུ་གཏོར་བའི་འཆི་མེད་ལས།
 མགྲོགས་པ་རྒྱས་པ་རྣམ་པར་གཙོད་བྱེད་པ།
 དགོ་སྒྲོང་འདི་མྱེ་བྱམས་མའི་བྱ་གང་པོ།

66

སྒྲིང་སྒྲོབས་ཅུ་གཏོར་ཆེ་གང་མཚོག་གི་ལས།
 ཤིན་དུ་ཞི་བ་མཐའ་མེད་དག་ལ་གནས།

पञ्चाननस्यन्दन मास्थितो यः
सतोयजौमूतगभीरघोषम् ।
व्योम्ना समभ्येति गुणैः प्रगीतः
स एष भिक्षु भुवि शारिपुत्रः ॥ ६३ ॥

आरुह्य कैलास मिवातिशुभ्रं
द्विपं चतुर्दन्त मनन्तकान्तिः ।
आयाति यः पुण्यवतां जगत्सु
मौजल्यनामा च स एष भिक्षुः ॥ ६४ ॥

वैदूर्यनालं कनकारविन्द-
मारुह्य रत्नाङ्कुरकेशराज्यम् ।
उपैति यः सौरभपूरिताशः
स एष भिक्षुः प्रथितोऽनिरुद्धः ॥ ६५ ॥

यश्चाम्बराग्रं गरुडाधिरूढः
पद्मानिलोत्सारितवारिवाहः ।
विगाहते स्फूर्तिवनेन भिक्षु-
मैत्रायणीसुनुरयं सुपूर्णः ॥ ६६ ॥

अनन्त मास्थाय नितान्तशान्त-
मौर्ध्यापथं सत्त्वमहोदधि र्यः ।

འོད་ཀྱི་བདུད་ཅིས་སྟོགས་ཚེས་རབ་དུ་སྟོ།
མཐུ་ལྷན་དག་སྟོང་འདི་དྲ་ཐུལ་ལོ།

67

གསེར་གྱི་དྲ་ལ་ཡངས་པའི་འཁྲི་ཤིང་ནི།
ནམ་པར་གཡོ་བས་དཀྱིགས་པ་མངོན་དགའ་ཞོན།
བསོད་ནམས་གསལ་ཚུགས་མངོན་པར་འོངས་པ་གང་།
དག་སྟོང་འདི་ནི་སྟོ་ལྷན་ཉི་བར་འཁོར།

68

གསེར་དང་རིན་ཅན་རབ་འབར་པ་དཔེ་རིས།
བི་རྩུ་རྩུ་ཡི་གཞལ་ཡས་ཁང་ཅིར་ཞོན།
འོད་ཀྱི་བྱགས་བཞིན་བྱོན་པ་གང་འདི་ནི།
དག་སྟོང་ཀུ་རྩུ་ཡ་ན་ཞེས་པ་འོ།

69

གང་ཞིག་གཟུགས་དང་ལྷན་པའི་ཚེས་ལ་བཞིན།
བྱ་མཚོག་ལ་ཞོན་མཁའ་ལ་ནམ་པར་མྱིང་།
རབ་གནས་ཡོངས་སུ་གནས་པ་ནམས་ཀྱི་མཚོག།
སྟོ་བཟིང་དག་སྟོང་འདི་ནི་ཀློ་ཉི་ལ།

70

ཡང་ཡང་དང་བ་གཞལ་ཡས་ཁང་འོད་ཀྱིས།
ཡུན་ཚས་བར་སྒྲིང་འཛུས་སྒྲ་བས་དགའ་ལྷན་པར།
བྱིད་ཅིང་དགའ་ཐུབ་གཏོར་གང་བྱོན་འདི།
དག་སྟོང་བི་ལིན་ད་བད་སྒྲ་ཞེས་བཟོད།

71

प्रभामृतैः सर्पति तर्पिताशः
प्रभाववानेष्यजिदेष भिक्षुः ॥ ६७ ॥

विलोलवल्लीवलयाभिरामं
विशाल मारुह्य सुवर्णतालम् ।
यः पुण्यपूर्णद्युति रभ्युपैति
स एष भिक्षु मतिमानुपाली ॥ ६८ ॥

आरुह्य वैदूर्यविमानशृङ्गं
सुवर्णरत्नोज्ज्वलपत्रलेखम् ।
लिम्पन्निवागच्छति यः प्रभाभिः
कात्यायनो नाम स एष भिक्षुः ॥ ६९ ॥

शरीरिणं धर्मं मिवाधिरुह्य
विगाहते खं वृषवाहनो यः ।
प्रेष्ठः प्रतिष्ठापरिनिष्ठितानां
गरिष्ठधौः कौष्ठिल एष भिक्षुः ॥ ७० ॥

विमानहंसद्युति भिर्मुहूर्तं
स्मितोर्भिरम्यं मुहु रन्तरीक्षम् ।
कुर्वन् समभ्येति तपोनिधि र्यः
पिलन्दवत्साह्वय एष भिक्षुः ॥ ७१ ॥

མི་དོག་རབ་རྒྱས་འབྲི་ཤིང་རྒྱས་པ་ཡིས།
གསེར་ཚལ་ནང་ན་ང་ཞུགས་ཤིང་བྱོན་པ་གང་།
མི་དམན་ཁྱིམ་གྱི་དཔལ་ལ་ལྷོས་མེད་པའི།
དག་སྟོང་འདི་ནི་རྣ་པ་བྱེ་བར་གྲགས།

72

གསེར་གྱི་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་ཆ་རྣམ་པར་བརྒྱན།
རྒྱན་པོའི་གཟུགས་གཞན་བཞིན་དུ་ལེགས་པར་མཛོན།
འཁོར་ལོ་སྐྱར་གང་མཁའ་ལ་མཛེས་པ་འདི།
སྟོན་པའི་སྤྲུལ་པོ་སྐྱུ་གཅན་འཛིན་ཞེས་བཞེད།

73

དེ་ནས་དེ་དང་ཕྱོགས་མཚམས་རྣམས་དང་ནི།
ས་ཡི་དཀྱིལ་འཁོར་མཁའ་ངོས་ཁོང་ལས་ཀྱང་།
རྣམ་པཀྱ་རིན་ཅེན་ཁྲི་དང་བཞེན་པར་གནས།
གྲངས་མེད་མད་བྱང་དག་སྟོང་ཚོགས་འདི་བྱོན།

74

དེ་ལྟར་དེ་ཡིས་རིམ་བཤམ་བཤད་བྱར་པའི།
དག་སྟོང་དག་འདུག་ཁྱད་འཕགས་བཞིན་མཐོང་ནས།
གཞན་དག་མཚོན་མིན་དེ་དག་མཚུངས་པར་ནི།
དགའ་དང་མད་བྱང་གྲས་པའི་དབང་ཉིད་བྱར།

75

དེ་ནས་རང་འབར་གསེར་གྱི་ཕྱེ་མའི་གོས།
ཉི་བརྒྱ་གསལ་བ་འགྲོ་ལ་བྱང་།

योऽयं समुत्फुल्लतावितान-
वनान्तराले विहरन्नुपैति ।
स ओणकोटिः श्रुत एव भिक्षु-
रक्षुण्णलक्ष्मी र्गृहनिर्व्यपेक्षः ॥ ७२ ॥

यश्चक्रवर्त्ती दिवि भाति सोऽयं
शास्तुः सुतो राहुलकाभिधानः ।
हेमप्रभाभूषितदिग्विभागः
संलक्ष्यते मेरुरिवान्यरूपः ॥ ७३ ॥

एते गिरिभ्योऽथ दिगन्तरेभ्यः
क्षामण्डलाद्योमतटान्तराच्च ।
आयान्त्यसंख्याद्भुतभिक्षुसङ्घा
विचित्ररत्नासनवाहनस्थाः ॥ ७४ ॥

तथा क्रमेणेति निवेद्यमानं
ते भिक्षुसङ्घं विमुखं विलोक्य ।
ययुः प्रहर्षाद्भुतसम्भमाणां
विधेयतां तुल्य मनन्यलक्ष्म्या ॥ ७५ ॥

अथ ज्वलत्काञ्चनचूर्णवर्णीं
जगद्भूवाकशतप्रकाशम् ।

གདུང་བའི་བྱུང་པར་ས་ལུས་ནི་བྱེད་པས།
བསིལ་ཟེར་འཕྲེང་བ་བསྐྱུ་ལྷན་བསིལ་བ་ཡང་ ॥

76

དེ་ནས་ནོར་བདག་བསྐྱུ་བྱིན་ཚལ་སོགས་སྒྲོན་པོ་ནམས་ཀྱི་ནི།
བྱུ་ཆེ་ནས་མཁའ་བགྲོད་བ་བལྟེན་ཅིང་རྩེས་སུ་བགྲོད་བ་སྤལ།
འཆི་མེད་གྲོང་གི་བྱ་མོས་མེ་དོག་ཚོགས་ནི་བདོར་བ་ལས།
བྱུལ་བའི་རྒྱ་བ་བསོད་ནམས་ལྷན་བ་ནམས་ཀྱིས་མིག་ལམ་གྱུར་ ॥ 77

གྲོང་ཁྱིམ་སྒྲོ་ལམ་བཅོ་བརྒྱད་ལྷན་བ་དེར།
མཚུངས་པའི་སྐྱུ་ནི་བཅོ་བརྒྱད་དང་བཅས་པས།
རབ་བྱུགས་ས་གཤུ་ནི་བཟང་མོའི་བྱིས།
རྒྱ་ཤེལ་རིན་ཅན་དེ་ཡི་རང་བཞིན་བྱས་ ॥

78

དེར་ནི་ཡོ་བྱུད་རྫོགས་པ་ནམས་མང་གིས།
མངོན་པར་མཚོད་ཅིང་ཀུན་གྱིས་ཕུག་འཛལ་དེ།
གྲོང་བའི་སྐྱེ་པོ་དག་གིས་ཀུན་ནས་མཚོད།
ཅིག་པར་གཟུགས་བརྟན་སྤང་དེ་ཕྱི་ནས་ཀྱང་ ॥

79

བཅོས་ལྷན་བཅེ་ལྷན་དག་འདུན་དང་བཅས་པས།
བཅེ་བས་མཚོད་བ་སྤངས་ནས་རྩེས་གཟུང་ནི།
གཟེགས་པའི་ཆ་ཡིས་ས་གཤུ་བཟང་མོ།
གཉེན་དང་བཅས་པ་ནམས་ལ་བཀའ་དྲིན་བསྐྱབས་ ॥

80

अशेषसन्तापविशेषशान्त्या
शीतांशुमालाशतशीतलञ्च ॥ ७६ ॥

अथ धनपतिशक्रब्रह्ममुख्यै रमन्त्यै-
विपुलगगनयात्रादत्तसेवानुयाचः ।
अमरपुरपुरस्त्रीकीर्णपुष्पप्रभावा-
न्नयनपथ मयासीत् पुण्यभाजां जिनेन्द्रः ॥ ७७ ॥

अष्टादशद्वारपथा पुरं तत्
स तुल्य मष्टादशमूर्तिरेव ।
प्रविश्य चक्रे शशिकान्तरत्न-
शिखामयं वेश्म सुमागधायाः ॥ ७८ ॥

अभ्यर्चित स्तत्र बहुप्रकारैः
पूर्णोपचारैः प्रणिपत्य सर्व्वैः ।
अपूजयत् पौरजनः समन्तात्
बहिश्च भित्तिप्रतिविम्बितं तम् ॥ ७९ ॥

सुमागधाया दयया दयालुः
पूजां गृहीत्वा भगवान् ससङ्गः ।
अनुग्रहालोकनसंविभागीः
सर्व्वान्ववाया विदधे प्रसादम् ॥ ८० ॥

མ་ག་རྒྱ་བཟང་གྲོས་སོགས་མྱེ་དང་བཅས།
 བྱོང་པའི་སྤྱི་བོ་ཀུན་དང་བཅས་པ་ཡང་།
 དེ་ཆོ་སྟོན་པའི་བསྟན་པ་དག་གིས་ནི།
 དེ་དུས་བདེན་མཐོང་བསམ་པ་དག་པར་གྱུར།

81

དགེ་བ་མེས་འབྲེལ་མ་ག་རྒྱ་བཟང་གི།
 བསོད་ནམས་མཐུ་ནི་ཡངས་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 དགེ་སློང་དེ་དག་གིས་དེར་དགེ་མཚན་ལས།
 དེ་ཡི་སྟོན་བྱང་རྒྱལ་བ་དག་ལ་དྲིས།

82

མ་ག་རྒྱ་བཟང་དགེ་བའི་རྒྱ་དག་ནི།
 ཆོགས་སྤྱ་དེ་དག་གིས་དྲིས་བཅོམ་ལྷན་འདས།
 ཀུན་གཟིགས་དེ་ཡི་ཆོམས་ཀྱི་འོད་ནམས་ཀྱིས།
 སྤྱོགས་སྟོང་སྤང་བ་བྱིན་ཅིང་རབ་གསུངས་པ།

83

བ་ར་ཏ་སི་དག་དུ་སྟོན། ས་བདག་མཛོས་པ་གྱི་གི་ཡིས།
 བྱ་མོ་གསེར་འབྲེང་ཅན་ཞེས་པ། གསེར་འབྲེང་སྤྱ་དང་ལྷན་པ་བྱུང་།

84

སྟོན་པ་འོད་སྤྱངས་ཞེས་པ་ལ། དྲག་དུ་གྲུས་དང་ལྷན་པ་དེས།
 བྲོགས་མོ་བརྒྱ་ལྷག་མྱེ་དང་ནི། ལྷན་ཅིག་དག་དུ་རིས་གྲོ་བརྒྱབས།

85

सुमागधा सञ्चशुरादिवर्गा
सहापरैः पौरजनैश्च सर्वाः ।
शास्तु स्तया देशनया बभूवुः
शुद्धाशया स्तत्क्षणदृष्टत्याः ॥ ८१ ॥

सुमागधायाः कुशलानुबन्धं
पुण्यं प्रभावं विपुलं विलोक्य ।
ते भिक्षव स्तत्र कुतूहलेन
पप्रच्छू रम्यं जिन मादिवृत्तम् ॥ ८२ ॥

पृष्टः स तैः संसदि सर्व्वदर्शी
सुमागधायाः कुशलस्य हेतुम् ।
दन्तप्रभाभिः ककुभां मुखेषु
दिशन् प्रकाशं भगवान् बभाषे ॥ ८३ ॥

वाराणस्या मभूत् पूर्व्वं लोकेः कान्तस्य भूपतेः ।
मुता काञ्चनमालाया कुचकाञ्चनमालिका ॥ ८४ ॥

काश्यपाख्यस्य शास्तुः सा सततं भक्तिशालिनी ।
परिचर्यां व्यधात् सार्द्धं सखीनां पञ्चभिः शतैः ॥ ८५ ॥

ནམ་ཞིག་ས་ཡི་བདག་པོ་དེས། རྣམ་འགྱུར་མི་ལམ་མཐོང་བ་ལས།
འཛིགས་པའི་ཐོ་ཚེས་ཀྱན་འབྱུང་བས། འབྲས་བུ་མཁས་པ་དག་ལ་དྲིས། 86

རྒྱལ་པོ་འི་བྱ་མོ་ལ་སྤང་བས། མཚན་ཤེས་དེ་དག་གིས་དེར་སྦྱས།
ཤིན་དུ་མཛའ་བ་དག་གི་སྟིང་། མི་ལ་བསྐྱེད་པ་ན་ཞི་བ་ཐོབ། 87

ཅེས་པ་དེ་དག་རྣམས་ཀྱི་ཚོག། རབ་གདུག་མ་བརྒྱུང་མི་བདག་ནི།
བྱ་མོ་འི་ཚོག་གིས་བཅོམ་ལྷན་འདས། འོད་སྤངས་དག་ལ་བཟུ་ཅ་སོང་། 88

དེ་ལ་ཕྱོགས་དེ་དེས་གསོལ་བ། མི་ལས་མཚོག་དུ་རྣམ་འགྱུར་ཅན།
བདག་གིས་དིང་མཐོང་དེ་འབྲས་ཀྱན། ཐམས་ཅད་མཁུན་པས་གསུང་བར་འོས། 89

སྤང་ཆེན་རྒྱ་སྐར་ནས་འཐོན་པ། ང་མ་དག་ལ་ཐོགས་པ་དང་།
དེ་བཞིན་སྐོམ་པའི་ཕྱིར་རྩེས་ནས། ཁྱོད་པ་རྒྱལ་བ་བདག་གིས་མཐོང་། 90

ཕྱི་ནི་བྲི་གང་དག་ལ་ཡང་། ལྷ་ཏིག་བྲི་གང་འཛོང་བ་མཐོང་།
ངན་པའི་ཤིང་དང་ཅན་དན་ནི། མཉམ་པ་དག་དུ་བྱེད་པ་མཐོང་། 91

དེ་བཞིན་གཡུལ་དུ་སྤང་ཕྱུག་གིས། སྤང་བོ་ཆེན་པོ་ཡང་དག་འཕོད།
མི་གཙང་བ་ཡིས་ལུས་བྱུགས་པའི། སྤྱུ་འཕར་ཞིང་གཞན་ལ་འབྱུག། 92

སྤྱུ་འཕར་པ་གཡོ་བའི་གཏོར། རྒྱལ་སྟོན་རྒྱལ་ལ་མཛོན་དབང་བསྐྱར།
རས་ལུག་སྐྱེས་བུ་བཙོ་བརྒྱད་ཀྱིས། དྲངས་ཀྱང་ཀྱན་དུ་ཉམས་པ་མེད། 93

स कदाचिन्नरपतिर्विकृतस्वप्नदर्शनात् ।
भयसंशयसंभ्रान्तः पप्रच्छ फलकोविदम् ॥ ८६ ॥

ते तं राजसुताद्वेषान्निमित्तज्ञा बभाषिरे ।
अतिप्रियस्य हृदयं हुत्वाग्नौ लभ्यते शिवम् ॥ ८७ ॥

इति तेषां मनादृत्य वचः क्रूरतरं नृपः ।
भगवन्तं ययौ द्रष्टुं काश्यपं दुहितुर्गिरा ॥ ८८ ॥

स तं मेत्यावदत् स्वप्नः सविकारः परं मया ।
दृष्टोऽद्य सर्व्वं सर्व्वज्ञ तत्फलं वक्तुमर्हसि ॥ ८९ ॥

वातायनेन निर्गच्छन् रुद्धपुच्छो मया गजः ।
तृषितस्य तथा पश्चात् कूपो धावन् विबोधितः ॥ ९० ॥

तप्तश्च शक्तुप्रस्थेन मौक्तिकप्रस्थविक्रयः ।
समीकृतानि दृष्टानि कुदारूणि च चन्दनैः ॥ ९१ ॥

कलमेन महाहस्ती समाहृत स्तथाहवे ।
परानशुचिलिप्ताङ्गः प्रलिम्पन् विभुतः कपिः ॥ ९२ ॥

स्फूर्तिराज्याभिषिक्तश्च कुचापलनिधिः कपिः ।
पटोऽष्टादशभिः कृष्टः पुरुषैरप्यसंशयः ॥ ९३ ॥

མེདྲེག་འབྲས་བྱའི་དགའ་ཚལ་ནི། དགའ་བ་ཚོས་ཀྱན་དག་གིས་དཀྱགས།
ཞེས་ང་བཞད་གད་ཚོད་པ་ལ། སྐྱེ་བོ་མང་བོ་ཚོགས་པ་མྱེ།

94

མད་བྱང་མི་ལམ་འདི་དག་གིས། འབྲས་བྱ་ཤིན་དུ་འཛིགས་ཅང་སྟུམ།
ཞེས་པ་ས་བདག་གིས་དྲིས་ལ། བཅོམ་ལྷན་འོད་སྤངས་ཀྱིས་གསུངས་པ།

95

སྐྱེ་བའི་ཚོ་ལོ་བརྒྱ་བའི་ཚོ། སྟོན་བ་ཞི་བ་ཤུ་ཀྱ་ཐུབ།
རྒྱལ་བ་བདུད་ཅིའི་ཅུ་གཏོར་འབྱུང་། དེ་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་གླང་པོར་མཐོང་།

96

དེ་ཡི་ཉན་ཐོས་ཐ་མ་ཡི། དུས་སྟུ་ཚོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཡོན་དན་ཀྱན་སྟོད་བདང་། བསྐྱད་པ་དང་བཅས་འབྱུང་བར་འགྱུར།

97

དེ་དག་ལྟོབས་ཀྱི་ཁྲིམ་ན་གནས། དཔེན་པ་མ་སྒྲིན་ཅུང་རྣམས་ལ།
རང་གིས་བསྟེན་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། བསྐྱད་པ་དག་ནི་བྱེད་པར་འགྱུར།

98

གང་ཕྱིར་ལྷ་བྱ་བྱ་བྱེད་ཀྱིས། དངོས་པོས་བསྟེན་པ་དག་ལ་རྒྱག།
དེ་སྐད་སྒྲིམ་པའི་ཕྱི་ནས་ནི། ཁྲོན་པ་འགྲོས་པ་རྣམས་པར་མཐོང་།

99

ཆགས་པས་ལོང་ཞིང་ཀྱན་ཚོངས་ཀྱིས། བཅོམ་པ་དེ་དག་བྱང་ཅུབ་ཀྱི།
ཡན་ལག་སྐྱ་ཏིག་བྲེ་གང་ནི། བྲེ་བྲེ་གང་ལ་འཛོང་པར་འགྱུར།

100

སྐྱ་སྟེགས་ཚོག་ནི་ཤིང་ངན་དང་། སངས་རྒྱས་ཀྱིས་གསུངས་ཅན་དན་དག།
ཚོངས་པ་བྱེད་པར་མི་ཤེས་པ། དེ་དག་གིས་ནི་མཚུངས་བྱེད་འགྱུར།

101

रम्यपुष्पफलाराम श्रौरैरपि विलुण्ठितः ।
देषोपहासकलहासक्तश्च विपुलो जनः ॥ ६४ ॥

स्वप्नाद्भुतानां मेतेषां मन्ये घोरतरं फलम् ।
इति पृष्टः क्षितिभुजा भगवान् काश्यपोऽब्रवीत् ॥ ६५ ॥

शतायुषि जने शास्ता शान्तः शाक्यमुनिर्जिनः ।
भविष्यत्यमृताम्भोधिः स दृष्टः कुञ्जर स्वया ॥ ६६ ॥

तस्यापि पश्चिमे काले श्रावकाः कलिसंश्रयात् ।
त्यक्तशीलगुणाचारा भविष्यन्ति सविज्ञवाः ॥ ६७ ॥

अपक्वाल्पविवेकानां बलात्ते गृहवासिनाम् ।
स्वयं सेवां समालम्ब्य करिष्यन्त्येव देशनाम् ॥ ६८ ॥

अर्थनीयोऽर्थिभावेन यस्मात् सेवासु धावति ।
तृषितस्य व्रजन् पश्चात् कूप स्तस्मादिलोकितः ॥ ६९ ॥

ते करिष्यन्ति लोभान्धाः संमोहोपहृताः परम् ।
बोध्यङ्गमुक्ताप्रस्थस्य शक्तुप्रस्थेन विक्रयम् ॥ १०० ॥

तीर्थवाक्यकुदारूणि बुद्धभाषितचन्दनैः ।
साम्यमापादयिष्यन्ति ते मौग्ध्यादविशेषिणः ॥ १०१ ॥

དུལ་བའི་དག་སྒོང་གླང་པོ་ཆེ། བཟང་པོ་ཐོབ་ནས་འགའ་ཞིག་དུ།
 དག་སྒོང་ཁྲིམས་འཆལ་གླང་ལྷག་གིས། འགན་ཞིང་སྒོད་པར་བྱེད་པར་འགྱུར། 102

གཡོ་བའི་མི་གཙང་གིས་བྱགས་ལུས། དག་སྒོང་སྤྱུ་ལྲུས་ཁྲིམས་བཟང་ནམས།
 རང་གི་སྒྲིན་གྱིས་སྒོ་བྱེད་ཅིང་། བདག་ཉིད་མཚུངས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར། 103

སྤྱུ་བཞིན་དུ་རིགས་འབྲལ་བ། མཛོན་པར་དབང་ནི་བསྐྱར་བར་འགྱུར།
 རྒྱུགས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བཟུན་པ་ཡི། རས་ཡུག་དྲངས་པས་ཉམས་མི་འགྱུར། 104

དག་འདུན་རྒྱས་དང་འབྲས་བྱ་ཡི། དག་འ་ཚལ་དག་ཀྱང་ཀྱ་བར་འགྱུར།
 པན་ཚུན་སྒྲིན་ནས་རྒྱུ་བྱེད་ཅིང་། འཐབ་མེད་ངང་ཚུལ་དག་དུ་འགྱུར། 105

ཁྱོད་ཀྱི་མི་ལམ་ནམ་མེད་མཐར། འབྲས་བྱ་འདི་དག་ས་ལས་བྱུང་།
 ཞེས་པ་སྒྲིན་པའི་ཚོག་ཐོས་ནས། ས་ཡི་བདག་པོ་ཡ་མཚན་གྱུར། 106

དེ་ནས་སྒྲིན་དེས་མི་བདག་ནི། རྒྱུ་འབྲང་བཅས་ལ་ཆོས་བཟུན་པ།
 མཛོད་ནས་གསེར་འབྲང་ཅན་མ་ལ། དག་བཞེས་པ་ཉིད་དག་བཟུན། 107

སྤྱི་བ་གཞན་དུ་མཛོད་ཅིན་ལ། ལྷ་རང་ག་ཡི་འབྲང་བས་མཛོད།
 འགས་བྱས་དེ་ཡིས་དེ་ཉིད་ནི། གསེར་འབྲང་དག་གིས་མཛན་པར་སྤྱིས། 108

མ་ག་རྒྱ་ནི་བཟང་མོ་འདི། དེ་ཉིད་བསོད་ནམས་མཐུ་ཚན་གྱིས།
 ཡང་དག་དག་བའི་ཟམ་སྤྲེགས་ཉིད། དེ་རིང་སྤྱི་བའི་ཚོགས་ཀྱིས་ཐོབ། 109

क्वचिद् भद्रं समासाद्य विनीतं भिक्षुकुञ्जरम् ।
दुःशीलकलभो भिक्षुः स्पर्द्धया धिक्करिष्यति ॥ १०२ ॥

चापलाशुचिलिप्ताङ्गः सुशीलान् भिक्षुमर्कटः ।
अनुलिम्पन् स्वदोषेण करिष्यत्यात्मसन्निभान् ॥ १०३ ॥

षण्डकस्याभिषेकश्च भविष्यति कपेरिव ।
संबुद्धशासनपटं कृष्यमाणं न नश्यति ॥ १०४ ॥

सङ्घद्रव्यफलारामेष्वपि यास्यन्ति चौरताम् ।
मित्रः कलहशीलाश्च भविष्यन्त्यपवादिनः ॥ १०५ ॥

तव स्वप्नविपाकान्ते फलान्येतानि भूतले ।
इति शास्तु वचः श्रुत्वा विस्मितोऽभून्महोपतिः ॥ १०६ ॥

सानुगस्याथ नृपतेः स शास्ता धर्मदेशनाम् ।
कृत्वा काञ्चनमालाया दिदेश कुशलार्द्रताम् ॥ १०७ ॥

जन्मान्तरे चकारार्चां स्तूपे नारङ्गमालया ।
सा तेन सुकृतेनैव जाता हेमस्रजाङ्किता ॥ १०८ ॥

सेयं सुमागधा पुण्यप्रभावेण महौयसा ।
प्राप्ताद्य जनकायस्य सम्यक् कुशलसेतुताम् ॥ १०९ ॥

ཅེས་གསུངས་བཅོས་ལྷན་གྱལ་བ་ནི། དག་སྒོང་ནམས་དང་བཅས་པ་དག།
 མཛེས་པས་སྒྲོགས་ནམས་ཡོངས་འགོངས་ཤིང་། མཁའ་ལས་གྱལ་བྱིད་
 ཚལ་དུ་གཤེགས། 110

སྒྲེས་བྱ་ནམས་ཀྱི་རིགས་མཚོག་འཕེལ་སྒྲད་སྟོབས་ལྷན་བྱ་
 ལ་ཆགས་པས་བརྒྱན་པ་ཉིད།
 གལ་ཏེ་བྱ་ལ་ཡོན་ཏན་མེད་ན་དེ་ཆོ་རིགས་ཀྱན་ཉམས་པ་མིན་ནམ་ཅི།
 གང་གི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་འཁོར་བའི་ཆ་ཁྲུང་བདག་པོ་ཆེ་ལ་གྱུ་བཞིན་དུ།
 རིགས་རྒྱང་ཡང་དག་སྒོལ་བྱིད་ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་བྱ་མོ་དེ་དག་ངེས་པར་འབྱུང་། 111

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
 བ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་མག་རྒྱ་བཟང་མོ་འདི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
 པའི་ཡལ་འདབ་ཉྩེད་གྲ་ཅུ་ཙ་གསུམ་པའོ།

अभिधायेति भगवान्नभसा भिक्षुभिः सह ।

रुचा संपूरयन्नाशां ययौ जेतवनं जिनः ॥ ११० ॥

पुंसां सत्कुलभूतये बलवती मिथ्यैव पुत्रस्पृहा

सूनु श्रेदगुण स्तदेव विकलं तत् किं न सर्व्वं कुलम् ।

सा कन्या किल जायते गुणवती पुण्यप्रभावाद् यया

संसारोरुसरित्पतौ कुलयुगं नावेव सन्तार्य्यते ॥ १११ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

सुमागधावदानं चिनवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་དབྱ་བཅུ་ཙ་བཞི་པ།

སྒྲུལ་བ་ཉམས་པ་ཁ་ཅིག་རབ་གཡོ་བ་སྒྲུབས་སྒྲིད་པ་ཡི།
ཟབ་མོ་འི་རྩ་ལྷན་འགྲོ་བ་དག་དུ་གཤུང་བ་ཉིད་འཛིན་ཅིང་།
བསོད་ནམས་རྒྱས་པ་ཁ་ཅིག་བྱ་ངན་དག་པོས་ཡོངས་གཤུངས།
ལྷན་སྒྲིམ་རྩ་ཡི་ཚོགས་ཀྱི་མི་བཟད་སྤེད་པ་གཏོང་བར་བྱེད་༥

1

མཉན་ཡོད་དུ་ནི་བྱིས་ཀྱི་བདག་། བསོད་ནམས་བཤེས་གཉིན་དག་གི་བྱ།
གྲགས་བའི་བཤེས་གཉིན་ཞེས་བྱ་བ། གྲགས་པ་ཅན་གྱི་ཚད་བྱར་བྱང་༥

2

བདུད་རྩི་ཟེར་གྱི་འོད་ཟེར་ཅན། དེ་སྒྲིམ་ཚོན་བསོད་ནམས་ཀྱི།
རྩ་ཡི་ཆར་མེད་ལས་སྒྲིམ་པ། མི་བཟད་ཀྱང་པ་ཞི་བར་བྱུང་༥

3

གཞོན་ནུ་ཉིད་ལ་དབང་བྱུང་ཅིང་། སྤྱིད་པའི་ཡོངས་སྒྲིད་ལས་ཕྱིར་བྱོགས།
དགེ་ལ་བརྩོན་པ་དེ་སོང་ནས། རྒྱལ་བ་རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞུགས་བཞུན་༥

4

སྒྲོན་པས་ཚོས་ནི་བསྟན་པ་ཡིས། རབ་བྱང་དབྱ་བ་ཅོས་གནས་ལ་བརྟེན།
དེ་ནི་གསེར་དང་རྫོས་རྩུང་གིང་། དགའ་དང་མི་དགའ་བཏང་བར་བྱུང་༥

5

དེ་ཡི་མཆེ་བ་དག་ལས་རྩ། རོ་ལྷན་དེ་མེད་གཤམ་གྱི་ན།
ཁྱ་བ་ཟགས་པ་གང་ཞིག་གིས། དེ་ནི་དག་དུ་སྤེད་བཤམ་བྱུང་༥

6

चतुर्नवतितमः पञ्चवः ।

तरलतरतरङ्गोज्जारगम्भीरतोये
दधति जगति केचित् तप्ततां भग्नभाग्याः ।
खरमरूपरितापे केचिदुत्सक्तपुण्याः
सहजसलिलसारै स्तीव्रतृष्णां त्यजन्ति ॥ १ ॥

आवस्थां पुण्यमिचस्य स्तुनु गृहपतेरभूत् ।
यशोमिच इति ख्यातः प्रतिमानं यशस्विनाम् ॥ २ ॥

तस्य जन्मक्षणे पुण्यैः पीयूषकिरणत्विषः ।
अदृष्टिप्रभवा वाग्भिः शशाम विषमा विपत् ॥ ३ ॥

स युवैव वशी गत्वा भवभोगपराङ्मुखः ।
जिनं जेतवनासीनं सिधेवे कुशलोद्यतः ॥ ४ ॥

धर्मदेशनया शास्तुः प्रव्रज्यार्हत्यदं श्रितः ।
तुल्यकाञ्चनपाषाणः सोऽभून्मुक्तप्रियाप्रियः ॥ ५ ॥

दंष्ट्राभ्यां सरसं तस्य द्रुतस्कटिकनिर्मलम् ।
सुखाव वारि येनासौ वीततृष्णः सदाभवत् ॥ ६ ॥

ནམ་ཞིག་དགེ་སྤོང་ཐམས་ཅད་ཀྱིས། དགེ་མཚན་ལས་ནི་བཅོམ་ལྷན་ལ།
དེ་ཡི་སྤེད་པ་བྲལ་བ་ཡི། བསོད་ནམས་གྱུ་ནི་རབ་དུ་རྒྱས། 7

དེས་གསུངས་ཀ་གིའི་གྲོང་དུ་སྡོན། མཛོས་པ་ཞེས་བྱ་ཚོང་དཔོན་བྱ།
སྟོན་པ་འོད་སྤངས་ཞེས་པ་ཡི། རབ་དུ་བྱུང་བ་ཉིད་དུ་གྱུར། 8

ནམ་ཞིག་སྒོམ་པས་གཟེར་གྱུར་ཅིང་། བདུང་བས་ཉན་པས་ལུས་ཅན་དེས།
སོ་ཀའི་ཙུང་ཀ་བཞིན་དུ། འགར་ཡང་རྩ་ནི་ཐོབ་མ་གྱུར། 9

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ས་ཡིན་པས། རྩ་སྟོད་སྟོང་བ་ཉིད་དང་ནི།
ཁྲོན་པ་ཡང་ནི་རྩ་མེད་དང་། འཇུག་འགས་འཕྲལ་ལ་བསྐྱམས་པར་གྱུར། 10

དེ་ནས་སྒོམ་པས་ཚོང་སྤྲུལ། ལུས་ནི་གཏོང་བར་བཅོན་དེ་ལ།
སྐལ་ཤོ་པོས་རྩ་ནི་བྱིན་པ་དག། མཐོང་བ་མིན་པ་ཉིད་དུ་གྱུར། 11

དེ་ནས་དེ་ཡིས་སྟོན་པ་ནི། འོད་སྤངས་བཀའ་ཡིས་རྩ་ཡི་སྟོན།
མི་ཟད་པ་ཉིད་བཞིན་གྱུར་པ། དགེ་འདུན་དག་ལ་ཡུན་རིང་གིས་ས། 12

དེ་ཡི་རྩ་ནི་བཅོམ་ལྷན་འདས། འོད་སྤངས་དགེ་ལེགས་དག་གི་གཏོར།
རབ་དུ་དང་བས་བྱགས་ཇི་ནས། ཕྱག་གི་བརྩོས་རབ་བཞེས་མཛད། 13

དེར་ནི་སྤྱོད་འཛིན་མཁས་འོངས་པས། རྩ་ནི་ཟད་པ་མེད་གྱུར་པ།
མཐོང་ནས་ཡ་མཚན་དག་དང་བཅས། བདེན་པ་མཐོང་བ་ཐོབ་པར་གྱུར། 14

कदाचिद् भिक्षवः सर्वे भगवन्तं कुतूहलात् ।
तृष्णाव्युपरमे तस्य पप्रच्छुः पुण्यकारणम् ॥ ७ ॥

सोऽब्रवीत् काश्यपाख्यस्य शास्तुः काशिपुरे पुरा ।
अभूत् प्रव्रजितः श्रेष्ठिसुतः सुन्दरकाभिधः ॥ ८ ॥

स कदाचित् तृष्णाक्रान्तः सन्तापक्लान्तविग्रहः ।
निदाघे चातक इव न कचिज्जल माप्तवान् ॥ ९ ॥

शून्यतां तोयपात्राणि कृपा निर्जलतामपि ।
स्रोतांसि सहसा शोषं तस्यापुण्यैः समाययुः ॥ १० ॥

देहत्यागोद्यतस्याथ तस्य तृष्णाप्रलापिनः ।
उपाध्यायेन सलिलं दत्तं प्रायाददृश्यताम् ॥ ११ ॥

शासनात् काश्यपस्याथ स शास्तु र्जलभाजनम् ।
अक्षयत्व मिवायातं सङ्गे चिर मचारयत् ॥ १२ ॥

कारुण्यात् तस्य भगवान् काश्यपः श्रेयसां निधिः ।
प्रसन्नपाणिपद्मेन चक्रे वारिप्रतिग्रहम् ॥ १३ ॥

दृष्ट्वा सविस्मय स्तत्र जनसङ्घः समागतः ।
तोय मक्षयतां यातं सत्यदर्शन माप्तवान् ॥ १४ ॥

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྒོན་ལས་གྱིས། བྲགས་པའི་བཤེས་གཉིན་དག་ཙ་ལྷན།
 ཞི་བ་བཞུན་འདི་མཆེ་བ་ལས། རྩ་ཡི་ཚྭས་ནི་འབྲུངས་པར་གྱུར། 15

དེ་ལྟར་བྲགས་པའི་བཤེས་གཉིན་གྱིས། སྐྱེ་བ་གཞན་ལ་བྱིན་བ་ནི།
 གྲུལ་བས་གསུང་ཐོས་གྲས་པ་ཡིས། དག་སྒོར་ནམས་ནི་ཡ་མཚན་གྱུར། 16

བདེ་བ་འི་མེད་རྩ་གང་ཞི་བ་ནི།

ཁ་བའི་རྒྱབས་ལྷན་གྲུལ་བ་བཞུན་པ་དག།

ཐོབ་ནས་འཁོར་བ་བྱ་ངམ་ཐང་ལ་ནི།

ཡོངས་འབྲུམ་སྟེད་པའི་གདུང་བ་གདོང་བར་བྱེད། 17

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྟེན་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བྲགས་པའི་བཤེས་གཉིན་གྱི་དོགས་
 བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་ཉེ་དྲུ་བཙུ་ཙ་བཞི་པའོ།

तत्पुण्यप्रणिधानेन सोऽयं कुशलमूलवान् ।
यशोमित्रः श्रितः शान्तिं दंष्ट्रोद्भूतपयोभरः ॥ १५ ॥

इति जन्मान्तरोदन्तं यशोमित्रस्य सादराः ।
जिनेन कथितं श्रुत्वा भिक्षवो विस्मयं ययुः ॥ १६ ॥

संसारमरुपरिभ्रम
तृष्णातापं त्यजति जिनसेवा ।
सुखविमलसलिलां
कलितांशमहिम कल्लोलिनीं प्राप्य ॥ १७ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
यशोमित्रावदानं चतुर्नवतितमः पक्षवः ॥

ཡལ་འདབ་དགུ་བཅུ་ཙ་ལྔ་པ།

གྲུ་ཆེ་མྱིག་པའི་ཐུན་པར་འཇུག་པ་དག་ནི་རབ་སྤངས་ནས།
འཕྲལ་ལ་སྤྱིང་ཆེའི་འོད་ཟེར་སྤང་བ་རབ་དུ་གྲུས་པ་ཡིས།
སྦྱོན་སེལ་ཅི་ཡང་ཡོངས་སུ་གཏུང་བ་དག་ཀྱང་འཕྲོག་བྱེད་པ།
སངས་གྲུས་འོད་སྦྱང་ལྡན་པས་དམ་པའི་ལམ་ནི་སྦྱོན་པར་བྱེད།

1

གྲོང་ཁྱིམ་རྒྱལ་པོའི་ཁབ་ན་སྦྱོན། ཀ་ལན་ད་ཀའི་གནས་ཞེས་པ།
འོད་མའི་ཆལ་ན་བཅོས་ལྡན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་རྣམ་པར་བཞུགས།

2

གྲོང་དེར་དེད་དཔོན་དོན་བྱིན་གྱི། རྩེང་མ་རྣོན་མོ་ཞེས་པ་ལ།
བྱ་གཉིས་དག་ནི་དུས་གཅིག་དུ། མཆོ་མ་ཉིད་བྱུང་བར་གྱུར།

3

ཕ་ནི་ལྷ་པ་ཉིད་གྱུར་ཅིང་། རྣོད་དང་འཁོར་ནི་ཟད་པའི་ཆོ།
ཤང་ཀྱ་མཆོམས་བྱིན་ཞེས་བྱ་བ། དེ་དག་མ་ཡི་ཆོགས་ཀྱིས་བསྐྱེད།

4

མ་ཡི་ཆོག་གིས་ཆོས་ཀྱན་ལ། རབ་བྱགས་བྱིས་པ་དེ་དག་གིས།
ཁྱིམ་ཁྱེད་དག་གི་ལོར་ཆུང་དང་། རྣོད་རྣམས་དལ་གྱིས་བརྒྱབ་པར་བྱས།

5

མ་དང་པ་ཡི་དུལ་བ་ཡི་ནི་བྱང་བ་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་།
དེ་ཡི་བྱང་སྦྱོམས་ཉིད་ཀྱིས་འདུལ་བ་མིན་པའི་གཡང་ལ་ལྷུང་།
རང་གི་སྦྱི་བ་སྦྱོན་བག་ཆགས་དག་དང་འབྲེལ་བ་ལས།
བྱིས་པ་རྣམས་ནི་དེལ་བཞིན་གཞན་གྱི་རང་བཞིན་སྦྱིན་པར་བྱེད།

6

पञ्चनवतितमः पञ्चवः ।

उत्सार्थं पापविपुलं तिमिरावतारं
सद्यः प्रकीर्णकरुणाकिरणप्रकाशः ।
दोषापहश्च परितापहरश्च कोऽपि
सन्मार्गं मादिशति बुद्धसहस्ररश्मिः ॥ १ ॥

पुरा पुरे राजगृहे भगवान् वेणुकानने ।
कलन्दकनिवापाख्ये विजहार तथागतः ॥ २ ॥

तस्मिन् पुरे सार्थपते रथदत्तस्य दारकौ ।
अभूतां निशिताख्यायां जायायां युगपद्यथा ॥ ३ ॥

तौ सङ्कुसन्धिदत्ताख्यौ याते पितरि पञ्चताम् ।
क्षीणे धने परिजने मात्रा कृच्छ्रेण वर्द्धितौ ॥ ४ ॥

तौ मातुर्वचसा बालौ शनकैः प्रतिवेशिनाम् ।
चौर्यप्रवृत्तौ स्वल्पार्थभागदानां चक्रतुः क्षयम् ॥ ५ ॥

मातुः पितुश्च नियमेन भवन्ति योग्याः
श्वभ्रे पतन्त्यविनये तदुपेक्षयैव ।
पूर्वोदितस्वजनवासनयैव विद्धा
बाला स्तिला इव परप्रकृतिं भजन्ते ॥ ६ ॥

རིས་གྱིས་དེ་དག་ཆེར་སྦྱེས་ཏེ། ཆོས་ཀྱན་དར་བབ་ཉིད་དུ་གྱུར།
འཛོལ་དང་མཚམས་འབྲེལ་ས་ལ་སོགས་ཀྱིས། བྱོང་བྱིར་པ་ཡི་ནོར་ནམས་སྤངས།

7

དེ་དག་བྱ་བ་ཉན་ན་ཡིས། ཤེས་ནས་སྐྱལ་པོས་སྦྱེས་དགས།
དེ་དག་ས་དང་བཅས་པ་ནི། སྐད་ཅིག་ཉིད་ཀྱིས་གསོད་པར་སྦྱིངས།

8

གཞན་གྱི་ནོར་གྱིས་གང་ཞིག་ཟ་བྱེད་གང་ཞིག་འབྱུང་བར་བྱེད།
བདེ་བའི་བསམ་པས་ཡུལ་གྱི་ལས་ནི་གང་ཞིག་ཉམས་སྤོང་བྱེད།
ས་དབྱུད་དགའ་བར་བྱེད་པའི་བདེ་ལ་གྲུས་པ་དེ་ཉིད་ནི།
སྦྱིན་པར་གྱུར་པ་སོགས་ནི་ཉམས་བྱེད་མི་ཟད་ཟོང་དག་ཡིན།

9

ཡུལ་གྱི་བདུང་བས་རྒྱགས་ཤིང་འབྲུགས་པ་ནམས་ཀྱི་ཆགས་པ་གང་།
ཀྱུ་དང་སྲིག་དང་གསོད་པས་ཐོབ་པའི་ནོར་གྱིས་རབ་བསྐྱེད་པ།
དེ་ནི་ཡོངས་སྦྱོན་ཀྱང་ལག་བཅད་དང་གསལ་ཤིང་ལ་ཞོན་བས།
ཡོངས་ཟགས་ཁྲག་གི་རྒྱན་གྱིས་ཕྱི་རོལ་དག་དུ་འབྱུང་བར་འབྱུར།

10

དེ་ནས་གསོད་པའི་འབྲེང་བས་མཚན། སྦྱོན་དམར་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་དེ་དག།
ལྷ་བྱ་འོངས་པའི་སྦྱེ་བོས་བསྐྱོར། གསོད་པའི་གནས་སུ་ཉེ་བར་སོང་།

11

བཙེ་ལྷན་ཀྱན་མཁྱེན་གྱིས་མཁྱེན་ནས། རང་ཉིད་ས་དེར་མངོན་སྟོགས་ཏེ།
རྗེས་སུ་གཟུང་བའི་བཀའ་རིན་གྱིས། བཅིངས་པ་དག་དང་བྲལ་བར་མཛད།

12

ཀྱན་མཁྱེན་བཀའ་ཡིས་དེ་དག་ནི། སྐྱལ་པོས་བཏང་ཞིང་སྲིག་པ་གྲོལ།
བཙེས་ལྷན་འདས་ཀྱི་བསྐྱན་པ་ལ། རབ་དུ་བྱུང་ནས་དབྱ་བཙེས་ཐོབ།

13

क्रमेण वर्द्धमानौ तौ प्रौढचौरस्व मागतौ ।
उल्लङ्घसन्धिच्छेदाद्यैः पौराणां जहृतु र्जनम् ॥ ७ ॥

अजातशत्रुणा राज्ञा चारैर्विज्ञाय तत्क्रियाम् ।
विस्मृष्टौ वध्यवसुधां तौ माचा सहितौ क्षणात् ॥ ८ ॥

यद् भुज्यते परधनेन निपीयते यत्
सौख्याशया विषमवर्त्म विगाह्यते यत् ।
तस्याविचाररमणीयमुखोदरस्य
प्राणावसानपणदारुण एव पाकः ॥ ९ ॥

संजायते विषयपानमदाकुलानां
यश्चौर्यदाहवधलब्धधनेन रागः ।
निर्यात्यसौ परिणतः करपादपात-
श्रुलाधिरोहणपरिस्तुतरक्तपूरैः ॥ १० ॥

ततस्तौ वध्यमालाङ्गौ नीलरक्ताम्बरावृतौ ।
प्रेक्षागतजनाकीर्णौ वध्यस्थानमुपागतौ ॥ ११ ॥

ज्ञात्वा दयावान् सर्वज्ञः स्वयमभ्येत्य तां भुवम् ।
प्रसादानुग्रहेणैव चक्रे विगतबन्धनौ ॥ १२ ॥

सर्वज्ञस्याज्ञया राज्ञा तौ त्यक्तौ मुक्तपातकौ ।
प्रव्रज्यया भगवतः शासनेऽर्हन्वमापतुः ॥ १३ ॥

ཡེ་ཤེས་འབྱོར་འབར་དེ་དག་ནི། མ་དང་བཅས་པ་མགོང་གུར་ནས།
དག་སྒོང་གིས་དྲིས་དག་མཚན་ལས། དེ་གདམ་བདེ་བར་གཤེགས་པས་གསུངས།

14

སྒྲིན་གྱི་སྒྲིབ་དག་ལ་ཡང་། འདི་དག་བདག་གིས་རབ་དུ་བསུངས།
དེ་ཚེ་འདི་དག་ཉིད་ཀྱི་མ། ལྷག་མོ་འཛིགས་རུང་གཟུགས་ལྡན་གུར།

15

དེ་དུས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ནི། བཅེ་བས་ལུས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་གཉེན།
སྒྲིང་རྗེའི་དུལ་ཞེས་བྱ་བ་ཡི། ས་སྒྲོང་བུར་ནིང་ཉིད་གུར།

16

ནམ་ཞིག་བཀའ་པས་ཉེན་བ་ཡིས། སྤྱག་གུ་འདི་དག་ཟ་རྩོམ་བའི།
སྤྱག་མོ་དེ་ནི་རང་གི་ལུས། དྲིན་ནས་བདག་གིས་རྣམ་པར་བསྒྲོག།

17

ལས་ཀྱི་སྒྲག་མས་ད་ལྟ་ཡང་། འདི་དག་ཚམ་ཀུན་ཉིད་དུ་གུར།
སྤྱག་མོ་དེ་ནི་མ་འདི་ཉིད། འདི་དག་བདག་གིས་རབ་དུ་བསུངས།

18

ཞེས་གསུངས་བཅོས་ལྡན་གྲགས་རྗེ་ཡི། བྱ་མཚའ་འབྱུང་པོ་ལ་དགོངས་པ།
དག་སྒོང་ཚུགས་དང་བཅས་བ་དག། བྱལ་བྱེད་ཚབ་དུ་རབ་དུ་གཤེགས།

19

བདུད་རྩི་རོ་ཡི་ཆར་བཞིན་མི་འདོད་སེལ།

འདོད་པ་དམ་པའི་གཟིགས་པ་གང་ལྟར་བས།

ལྟར་བ་རྣམས་ཀྱང་བསོད་ནམས་ཀྱིས་མགོ་བའི།

བསྐྱབས་པར་འོས་པར་མཛད་པ་བྱལ་གུར་ཅིག།

20

ཅེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་སྤྱག་མོ་འདི་རྟོགས་བརྗོད་
པའི་ཡལ་འདག་ཉིད་དག་བཅུ་ཅ་ལྔ་པའོ།

जननीसहितौ दृष्ट्वा तौ ज्ञानविभवोज्ज्वलौ ।
तत्कथाकौतुकात् पृष्टौ भिक्षुभिः सुगतोऽभ्यधात् ॥ १४ ॥
मयैव रक्षितावेतौ पूर्वस्मिन्नपि जन्मनि ।
एतयो र्जननी व्याघ्री घोररूपा तदाभवत् ॥ १५ ॥
तस्मिन् काले कृपाबन्धु बोधिसत्त्वः शरीरिणाम् ।
अहं करुणरेखाख्यः क्षितिपालसुतोऽभवम् ॥ १६ ॥
कदाचिदेतौ क्षुत्क्षामा पोतकौ भोक्तु मुद्यता ।
स्वशरीरं मया दत्त्वा व्याघ्री सा विनिवारिता ॥ १७ ॥
अद्य तावेव चौरत्वं कर्मशेषादुपागतौ ।
मया संरक्षितौ व्याघ्री माता सैवेय मेतयोः ॥ १८ ॥
इत्युक्त्वा करुणासिन्धु भगवान् भूतभावनः ।
भिक्षुसङ्घेन सहितः प्रययौ जेतकाननम् ॥ १९ ॥

अमृतरसदृष्टि रिष्टा दृष्टि
रनिष्टापहा सतां जयति ।
पतितेव पतित मपि या
कुरुते पुण्योन्नतिं श्लाघ्याम् ॥ २० ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
व्याघ्रवदानं पञ्चनवतितमः पक्षः ॥

ཡལ་འདབ་དབྱ་བཅ་ཙ་རྒྱལ་པ།

ཟླ་བའི་ཀླན་དགའ་ཉི་མའི་རབ་གསལ་དང་།

མེ་ཡི་ཚ་བ་རྒྱུང་གི་སྤྱོད་གསལ་དང་།

སྤྱིང་ཇེ་ལ་དགའ་སྤྱོད་ཐོ་ཆེ་ནམས་ཀྱིས།

གཞན་ལ་ཕན་པ་ལྷན་སྤྱོད་རང་བཞིན་ཡིན།

1

འཕགས་རྒྱལ་སྤྱོད་མོས་ཚལ་དུ་སྤྱོད། རྒྱལ་བོ་དབལ་ལྷན་འཆར་བྱེད་ནི།

ཅེ་དགའི་རོ་དང་ལྷན་པ་དག། བཅུན་མོར་བཅས་པ་ནམས་པར་གནས།

2

དེ་ཡི་མཛེས་ས་ལྷན་ལ་མིག། མེ་དོག་འཕྱུ་ལ་ཆགས་པ་ནམས།

ཐུབ་པ་བརྒྱ་ལྷན་ལྷན་མས་ནི། འདོད་དགར་འོང་བ་དག་གིས་མགོང་།

3

ཕྱག་དོག་ཁོ་བ་སྤྱོད་བ་དེས། དགའ་མར་མིག་བཀོད་དེ་དག་ནམས།

ཀྱང་ལག་བཅད་པའི་ཁྲག་གིས་ནི། འདས་ལ་ཉལ་བ་དག་དུ་བྱས།

4

མི་བཟད་གནད་བཅད་ཆོང་ཡིས། གཟིར་ཅིང་ཆོང་ལྷན་དེ་དག།

སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་ཐུགས་ཇེ་ཡིས། སྤྱུ་པའི་སྤྱན་གྱིས་རབ་དུ་གཟིགས།

5

དེ་ཡི་གཟིགས་པ་བདུད་ཅི་ཡི། ཆར་ལྷན་རིག་པས་དེ་དག་ནམས།

སྤྱོད་བཅུང་ཀྱང་ལག་ལེགས་པར་འཕྱར། གཏུང་བ་དང་ཐུག་ཡང་དག་ལངས།

6

षण्णवतितमः पल्लवः ।

ह्लादः शशाङ्कस्य रवेः प्रकाशः
तापः कृशानोः पवनस्य वेगः ।
परोपकारः करुणारतानां
महाजनानां सहजः स्वभावः ॥ १ ॥

उद्याने केलिरसिकः श्रीमानुदयनः पुरा ।
अवन्तिविषये राजा विजहार बधूसखः ॥ २ ॥

तस्य पुष्पोच्चयासक्ताः कान्ताः कुवलयेक्षणाः ।
यदृच्छयागतैर्दृष्टा मुनीनां पञ्चभिः शतैः ॥ ३ ॥

तान् प्रियान्यस्तनयनानीर्ध्यामन्युपरायणः ।
स चक्रे पाणिचरणच्छेदास्तृक्पङ्कशायिनः ॥ ४ ॥

तानार्त्तनादिन स्तौत्रमर्गच्छेदव्यथातुरान् ।
ददर्श भगवान् बुद्धः करुणास्निग्धलोचनः ॥ ५ ॥

तद्दृष्ट्वा मृतवृद्धेव स्पृष्टा स्ते धृतजीविताः ।
संस्मिष्टपाणिचरणाः समुत्तस्युर्गतव्यथाः ॥ ६ ॥

དེ་ནས་རབ་ཐོགས་དེ་དག་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཚོས་བལྟན་མཛད།
གང་གིས་ཐུང་དུ་དེ་དག་ནམས། ཕྱིར་མི་འོང་འབྲས་དར་བ་ཐོབ། 7

དེ་མཐོང་དག་སྒྲོང་མཚར་བཅས་པས། རིས་ཤིང་བཅོམ་ལྷན་གྱལ་བ་ཡིས།
གསུངས་པ་སྒོལ་ཡང་འདི་དག་ནམས། བདག་གིས་བཙེ་བ་ཉིད་ཀྱིས་བརྩུང་། 8

བར་ཁ་སི་དག་དུ་སྒོལ། གྱལ་པོ་ཚངས་བྱིན་དག་གིས་ནི།
འབྱེད་བྱེད་སྒྲིག་པ་བྱས་བ་ཡིས། སྒོལ་པོ་ལྔ་བརྒྱ་ངེས་པར་བསྐྱད། 9

གྱལ་པོའི་འཛིགས་པས་ཡང་དག་གཏུང་། བྱངས་ལམ་དུ་འབྱོད་དེ་དག།
སོ་ཀ་གྲིབ་མ་རྩ་མེད་པར། མི་བཟད་སྒོམ་པས་སྒྲུང་བར་གྱུར། 10

བྱང་རྩབ་སེམས་དཔའ་གཉིས་འཐུང་ཚོ། བཟང་པོ་ཞེས་པས་དེ་དག་མཐོང་།
དེ་དག་ཚོ་ངའི་མདས་ལྷག་ནས། སྒྲིང་ཇེས་གཏུང་བ་དང་བཅས་གྱུར། 11

རྩ་དང་ཅ་བ་འབྲས་ཕྱིར་དེས། རིང་པོ་རིང་པོ་དག་ནས་རྩ།
ལག་པ་ཤིན་དུ་ཆེ་བས་སྒྲངས། དེ་དག་སྒོམ་པ་དང་བྲལ་བྱས། 12

དེ་ཡིས་དགའ་བ་དྲག་དུ་ནི། སྒོག་གི་རྩུངས་དག་ངེས་པར་བལྟན།
གྱ་ཆེ་ངལ་བར་རབ་ཞི་བ། དེ་དག་དེར་ནི་ངལ་བསོས་ཐོབ། 13

དེ་ནས་དུས་ཀྱིས་སོ་ལྷན་པ། ལུས་ནི་བདང་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས།
ལུས་དག་སྒྲུངས་ནས་དེ་དག་གིས། ལྷ་ལ་འོས་པའི་མཚན་པ་བྱས། 14

तत स्तेषां प्रपन्नानां भगवान् धर्मदेशनाम् ।
व्यधाद्ययाशु ते प्रापु रनागामिफलोदयम् ॥ ७ ॥

तदृष्ट्वा भिक्षुभिः पृष्टः साश्चर्य्यैर्भगवान् जिनः ।
जगाद पूर्वं मध्येते दययैव मयोद्धृताः ॥ ८ ॥

वाराणस्यां पुरा राज्ञा ब्रह्मदत्तेन मन्त्रिणाम् ।
शतानि पञ्च भिन्नानां निरस्तानि कृतागसाम् ॥ ९ ॥

ते राजभौत्या सन्तप्ता मरुमार्गप्रवासिनः ।
ग्रीष्मे निरुदकच्छाये निपेतु स्तौब्रतृष्णया ॥ १० ॥

विलोक्य बोधिसत्त्व स्तान् भद्रो नाम महाद्विपः ।
तत्प्रलापेषु निर्भिन्नः कारुण्यात् सव्यथोऽभवत् ॥ ११ ॥

दूरात् सलिल मादाय स हस्तेन महीयसा ।
तान् वीततृष्णान् विदधे पयोमूलफलप्रदः ॥ १२ ॥

तेनैव सततं पृष्ठान्निर्दिष्टप्राणधारणाः ।
विश्रान्तिं तच्च ते प्रापुः प्रशान्तविपुलश्रमाः ॥ १३ ॥

कालेन त्यक्तदेहस्य तत स्ते तस्य दन्तिनः ।
कृत्या शरीरसत्कारं पूजां चक्रुः सुरोचिताम् ॥ १४ ॥

དགོན་པར་བདག་ནི་གྲང་བོ་ཡིས། སྤྱལ་བསྐལ་དེ་ལས་སྒོན་བོ་ནི།
སྒོན་བསྐལ་དེ་དག་ད་ལྟ་ཡང་། ཐུབ་པ་དེ་དག་མི་འདོད་ལས།

15

ཞེས་པ་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་འདས།
སེམས་ཅན་ཀུན་སྒོལ་བརྟལ་བྱལ་ཅན།
ཐུབ་པའི་ཚོགས་ཀྱིས་མཆོད་བྱེད་ཅིང་།
རང་གི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སྤྱུ་གཤེགས།

16

སྒོན་པའི་ཐུགས་རྗེ་བདུད་ཅིའི་ཅུ་བོ་ནི།
མ་ལུས་བདེ་དང་དག་བའི་ཕོ་ཉ་ལྟེ།
སྤྱིད་པའི་བྱ་ངམ་གདུང་བསིལ་གྱི་མ་དང་།
མ་བཞིན་སྤྱེད་པར་བྱེད་པ་རྒྱལ་གྱུར་ཅིག།

17

ཅེས་པ་དག་བའི་དབང་བོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གྲང་བོའི་དོགས་པ་བརྗོད་
པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དག་བཅ་ཅ་བྱལ་པའོ།

कुञ्जरेण मथारण्ये तण्ते मन्त्रिणः पुरा ।

दृच्छात् सन्तारिता स्तस्मान्मुनय आद्य वैशसात् ॥ १५ ॥

इत्युक्त्वा भगवान्

सर्वसत्त्वसन्तारणव्रतः ।

पूज्यमानो मुनिगणै

जंगाम स्वं तपोवनम् ॥ १६ ॥

अखिलसुखकुशलदूती

भवमरुसन्तापशीतलच्छाया ।

जयति जननीव जननी

करुणामृतवाहिनी शास्तुः ॥ १७ ॥

इति श्वेतेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

हृत्स्थवदानं षष्ठवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་དབྱ་བཅུ་ཙ་བརྟན་པ།

ནམ་སྤང་སྒྲོན་གྱི་དྲུག་གིས་ཡིད་ནི་སྒྲུབ་ཕྱུང་བྱུང་ནམས་ཀྱིས།

ནམ་པ་དག་ལ་གཞིན་པ་བསྐྱབ་ལ་འབད་པ་རབ་ནི་གང་།

དེ་ཉིད་གལ་ཏེ་དེ་ཡི་ཡོན་ཏན་རབ་འབར་ཇེས་བྱེད་པར།

བྱུང་ནས་སྤྲོད་འདིར་སྒྲ་ཞིག་རྒྱ་ཆར་གཞིན་དང་ལྡན་པ་བྱུང་།

1

རྒྱལ་བ་རྒྱལ་པོ་འི་ཁབ་དང་ཉེ། འོད་མའི་ཚལ་ན་རྒྱ་བ་ན།

ལྷས་བྱིན་གྱིས་ནི་སྤང་བས་སྒྲོན། རབ་དུ་བསྐྱལ་བའི་དཀའ་ཐུབ་པ།

2

དེ་ཡིས་བྱིན་པའི་མཚོན་ཆ་ཅན། སྤོན་འཁྱོག་འཇིགས་སྒྲ་ཅང་བ་བཞིན།

ཁྲོ་བས་དུལ་བ་ཉམས་སྐྱུར་པའི། ཚུམ་པ་ཆེན་པོས་མངོན་པར་གཅོས།

3

བརྒྱ་པོ་ལྡེ་ཡི་དཀའ་ཐུབ་ཅན། དེ་དག་གིས་འཕངས་མཚོན་གྱི་ཆར།

བཅོམ་ལྡན་འདས་ཀྱི་སྐུ་ལ་ནི། བདྲ་བྱུང་ལ་ཆོགས་ཉིད་བྱུང་།

4

ནམ་པ་ནམས་ལ་རྟོན་པོ་ཡི། མཚོན་ཡང་འཇམ་པ་སྤོན་བྱེད་དེ།

སྤང་བའི་དྲུག་གིས་བྱུགས་བྱུར་པ། སྤྱིག་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ནི་མིན།

5

སྒྲོན་པའི་སྐུ་ནི་སྤྲོད་བྱེད་པ། རོར་བའི་རང་བཞིན་ཁང་བ་བཅུགས།

ནམ་མཁའི་འོད་ནི་རབ་འབྱུངས་ཏེ། ལྷ་བ་དག་ནི་བསྐྱོག་མ་བྱུང་།

6

དེ་ནས་དཀའ་ཐུབ་ཅན་དེ་དག། ངལ་ཞིང་ངོ་ཆ་བཞིན་དུད་པས།

བཟེད་པའི་རྒྱ་མཚོ་རབ་དང་བས། སྤོན་པ་ཡི་ནི་ཞལས་ལ་གདུགས།

7

सप्तनवतितमः पञ्चवः ।

विद्वेषदोषविषदूषितमानसानां
यत् साधुबाधनविधौ निश्चितः प्रयत्नः ।
स्याच्चेत्तदुज्ज्वलगुणानुक्तौ स एव
तत् को भवेत् पृथुपराभववान् भवेऽस्मिन् ॥ १ ॥

जिने राजगृहोपान्ते वेणुविजनचारिणि ।
विद्वेषा द्वेदत्तेन प्रेरिता स्तापसाः पुरा ॥ २ ॥

भ्रूभङ्गभौमवदना स्तद्वत्तविविधायुधाः
अभ्याद्रवन् सुसंरब्धाः क्रोधविध्वस्तसंयमाः ॥ ३ ॥

पञ्चभि स्तापसशतैः क्षिप्ता स्तेऽस्त्रप्रवृष्टयः ।
यथु भगवतः काये कमलोत्पलजालताम् ॥ ४ ॥

निशितान्यपि शस्त्राणि अयन्ते यत् सुमार्दवम् ।
विद्वेषविषदिग्धानि नतु चित्तानि पापिनाम् ॥ ५ ॥

प्रादुरासीन्मणिमयं कूटागारं नभःप्रभम् ।
शरीरच्छादनं शास्तु न तु दृष्टिनिवारणम् ॥ ६ ॥

ततस्ते तापसाः श्रान्ता लज्जावनमिताननाः ।
निपेतुः पादयोः शास्तुः क्षमासिन्धोः प्रसादिनः ॥ ७ ॥

བཅོམ་ཐུན་གྱིས་ཀྱང་བྱ་ལ་བཞིན། རབ་དུ་དང་ཐུན་དེ་དག་ལ།
གཞོན་བྱེད་ལ་ཡང་བློ་མེད་པས། ཆོས་ནི་རབ་དུ་བརྟན་པ་མཛད། 8

ཆེན་པོ་འི་ནི་འབྲུགས་པའི་རྣམ་འབྱུང་མེད་པ་ཡིས།
བདེ་དང་ཞི་བ་ལ་བརྟན་བསོད་ནམས་བཟོད་པ་དག་གི་ཆ།
དྲི་མེད་བསིལ་བ་དག་དང་ཐུན་པ་ཕན་མིན་འབྱུག་པ་མིན།
དེ་ཐོབ་བློ་བའི་དུལ་གྱིས་རྩོག་པ་དག་དུ་ཡོངས་མི་འགྱུར། 9

ཐོན་པས་ཆོས་བརྟན་རབ་བྱུང་གིས། བསམ་པ་རབ་བྱིས་དེ་དག་གིས།
ཟག་པ་ཀུན་ལས་རྣམ་གྲོལ་བའི། དག་བཅོམ་ཉིད་ནི་རབ་དུ་ཐོབ། 10

སྐབས་དེར་འོངས་པའི་དག་སློང་ནི། གདམ་དེ་ཐོས་ཤིང་ངོ་མཚར་དང་།
བཅས་པས་འདི་ཅི་ཞེས་པ་དྲིས། རྒྱལ་བས་དེ་དག་ལ་གསུངས་པ། 11

སྒྲོན་གྱི་སྒྲེ་བ་དག་ལ་ཡང་། ཤིན་དུ་གཞོད་བྱས་འདི་དག་ལ།
རྣམ་འབྱུང་མེད་པ་བདག་གིས་ནི། རབ་དུ་དང་བས་ངེས་པར་བརྟམས། 12

རྒྱ་མཚོ་དག་དུ་འགྲོ་བ་ལ། གཟིངས་ནི་ཆག་པར་བྱར་ཆོ་སྒྲོན།
འདི་དག་ཀ་ཤིང་ཡུལ་སྒྲིམ་པའི། ཆོང་པས་སྒྲོག་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐོབ། 13

དེ་ལ་བདག་ནི་ཅུས་སྒྲུལ་གྱིས། རྒྱབ་དུ་བཀོད་ནས་རབ་དུ་བསྒྲུལ།
འཆོ་བ་ཐོབ་ཅིང་པ་རོལ་དུ། ཕྱིན་ནས་ངལ་གསོ་རྣམ་པར་བརྟམས། 14

རབ་དུ་བསྒྲུལ་བས་འོང་པ་ངལ་དེ། བདག་ནི་སྐད་ཅིག་གཉིད་ལོག་ཆོ།
བདག་ག་ཟ་འདོད་དེ་དག་རྣམས། ཐམས་ཅད་བདག་ནི་གསོད་པར་བརྟམས། 15

भगवानपि पुत्राणामिव तेषां प्रसादिनाम् ।
निकारेणापि निर्मन्युर्विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ८ ॥

अक्षोभविभ्रमसुखं शममाश्रितानि
पुण्यक्षमासलिलनिर्मलशीतलानि ।
नो मानसानि महता महितप्रवृत्त-
दुर्वृत्तिमन्युरजसा कलुषीभवन्ति ॥ ९ ॥

धर्मदेशनया शास्तुः प्रव्रज्योन्मार्जिताशयाः ।
ते सर्वाश्रमनिर्मुक्तमहत्त्वं प्रतिपेदिरे ॥ १० ॥

अचान्तरे समायातैर्भिक्षुभिः श्रुततत्कथैः ।
किमेतदिति साश्चर्यैः पृष्ठस्तानवदज्जिनः ॥ ११ ॥

कृतापकाराः सुतरां पूर्वस्मिन्नपि जन्मनि ।
मयैते निर्व्विकारेण प्रसादादवलोकिताः ॥ १२ ॥

एते समुद्रयात्रायां वणिजः काशिदेशजाः ।
भग्ने प्रवहणे प्रापुः पुरा जीवितसंशयम् ॥ १३ ॥

कच्छपेन मया तत्र पृष्ठमारोप्य तारिताः ।
पारमासाद्य विश्रान्तिं भेजिरे लब्धजीविताः ॥ १४ ॥

तत्तारणपरिश्रान्ते मयि निद्रावृत्ते क्षणम् ।
मन्मांसाहारकामास्ते सर्व्वे मां हन्तुमुद्ययुः ॥ १५ ॥

རྩོམ་ཆར་ཆེན་རབ་སྒྲིམ་ཀྱང་། ཁོག་པ་རབ་དུ་བཏན་ཐོན་ཞིང་།

གོང་བུའི་དབྱིབས་ཅན་བདག་གིས་ནི། ལུས་ནི་ནས་ཡང་ཉམས་མ་གྱུར་༥ 16

དེ་ནས་བཞུས་པས་ཡོངས་ཉན་དེ། མཐོང་ནས་སྒྲིང་རྩིས་བདག་འབྲུགས་པས།

རང་གིས་དེ་དག་རྣམས་ལ་ལུས། བྱིན་ནས་བྱ་བ་བྱས་ཉིད་གྱུར་༥ 17

སྒྲིམ་གྱི་ཆོང་པ་དེ་དག་དིང་། དཀའ་བྱུང་ཅན་ནི་འདི་དག་གྱུར།

གཞོད་པ་བྱས་ཀྱང་སྒྲིང་རྩིས་ལས། བདག་གིས་དགོ་བ་དག་ལ་བགོད་༥ 18

དེ་དག་སྒྲིམ་ཆོ་བདག་ཉིད་ཆེ། སྒྲིམ་པ་འོད་སྤངས་བཟུན་པ་ལ།

རབ་བྱུང་ཐོབ་ནས་དེ་ཡིས་འབྲས། ད་ལྟ་སྐལ་ཐོན་དག་དུ་སྒྲིམ་༥ 19

དེ་བཞིན་ག་ཤེགས་པས་གསུངས་པ་འདི། ཐོས་ནས་དགོ་སྒྲིང་རྣམས་ཀྱིས་ནི།

དེ་ཡི་བཟོད་པ་ས་གཞི་བཞིན། ཁུར་དག་བཟོད་པ་རབ་དུ་བསྐྱབས༥ 20

གང་ཞིག་རྩལ་ཁྲིམས་རྩི་མེད་བསིལ་བའི་རྩ་ཐོན་སེམས་ཅན་

བསམ་པ་དབྱགས་འབྱིན་བྱེད།

ཁོན་གྱི་རྩལ་ནི་རབ་དུ་དག་བྱེད་བཟོད་པའི་རྩ་བོ་སེམས་ལ་དྲག་གནས་པ།

དེ་དག་སྒྲིམ་དཀའ་དག་ཡི་གཞོད་ལ་ཁོ་བའི་མེ་འབར་འབྲེང་

བས་ནས་བསྐྱད་པས།

བསྐྱེག་པར་རབ་བསྐྱེད་གྱུ་ཆེར་གདུང་བས་ཡོངས་འདྲིས་རྣམ་

འབྱུར་དག་དུ་འབྱུར་མ་ཡིན་༥ 21

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྩལ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བརྗོད་

པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཅུས་སྤལ་གྱི་དྲོགས་པ་བརྗོད་

པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་དག་བཅུ་ཙ་བདུན་པའོ།

तदुत्सृष्टाश्मरुष्यापि महत्या पिण्डिताकृतेः ।
काये दृढकपाटस्य न मे काचिदभूत् क्षतिः ॥ १६ ॥

तत स्तान् क्षुत्परिक्षामान् दृष्ट्वाहं करुणाकुलः ।
स्वयं तेभ्य स्तनुं दत्त्वा प्रयातः कृतकृत्यताम् ॥ १७ ॥

तएते वणिजः पूर्वं मद्य तापसतां गताः ।
कृतागसोऽपि कारुण्यात् प्रापिताः कुशलं मया ॥ १८ ॥

ते शास्तुः शासने पूर्वं काश्यपस्य महामुनेः ।
प्रव्रज्यां प्राप्य सञ्जाता स्तत्फलस्याद्य भागिनः ॥ १९ ॥

तथागतेन कथितं श्रुत्वैतद् भिक्षवः क्षमाः ।
प्रशशंसुः परन्तस्य क्षमामिव भरक्षमाम् ॥ २० ॥

येषां निर्मलशीलशीतलजला सत्त्वाशयाश्वासिनी
नित्यं वैररजःप्रमार्जननदी क्षान्तिः स्थिता चेतसि ।
दुर्वारारिनिकारकोपदहनज्वालावलीविश्रव-
लावोद्भूतपृथुव्यथापरिचितां नायान्ति ते विक्रियाम् ॥ २१ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कच्छपावदानं सप्तमवतितमः पञ्चवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་དབྱ་བཅུ་ཙ་བརྒྱད་པ།

རིགས་ཀྱི་རི་བོ་དག་གི་ཚེ་མི་ཤིན་ཏུ་མཐོ་བ་དང་།

དམའ་ཞིང་མི་གཙང་ཚོགས་དང་ཕྱག་དར་ཁྲིད་ཀྱིས་གང་བར་ཡང་།

ཉིན་མོ་འདྲིན་པའི་སྒྲུང་བ་མཚུངས་པར་པན་བྱེད་བདག་ཉིད་ཅན།

འདི་ནི་བྱ་བྲག་མེད་པར་འཇུག་པར་ངེས་པར་བབ་པ་ཉིད།

1

གོང་ཁྲིར་གྱལ་བོའི་ཁབ་ཏུ་སྒྲེན། འོད་མའི་ཚལ་བཞུགས་གྱལ་བ་ལ།

ཐུ་གའི་ཚེ་ན་བཞེས་པ་ཡིས། ཡོངས་ཉིན་གཏུ་ནམས་སྐབས་སུ་སོང་།

2

སྒྲིང་ཇེ་དེ་དཔག་བསམ་ཀླང་འཁྱུང་གིས། མཛོན་པར་འདོད་པའི་ཟས་བྱིན་ནས།

གནས་སྐབས་ངན་པ་ཞི་བའི་སྤྲད། དེ་དག་ནམས་ལ་ཆོས་བཟུན་མཛད།

3

བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་ཇེས་བརྒྱུང་གིས། དགོ་བ་གྲུས་པ་ཐོབ་པ་ནམས།

དབྱ་བཅོམ་གནས་ནི་ཐོབ་གྱུར་ནས། འགོ་བས་མཚོད་བྱ་ཉིད་ཏུ་གྱུར།

4

དམན་པ་ཤིན་ཏུ་མཐོ་གྱུར་པ། དེ་མཐོང་གོང་ཁྲིར་གནས་པ་ནམས།

དྲག་ཏུ་དེ་དག་རིགས་ལ་ནི། སྒྲོད་ཅིང་སྤྲག་དོག་ལྷན་པར་གྱུར།

5

ཀྱི་མ་དག་པའི་བཟུན་པ་ལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱི་ཁྲོ་ཁྲོའི་གྱུར།

འོས་མིན་ནམས་ལ་དབྱ་བཅོམ་གནས། ངེས་པར་བཟུན་ཅེས་དེ་དག་སྤྲ།

6

अष्टनवतितमः पल्लवः ।

अत्युन्नतेषु शिखरेषु कुलाचलानां
निम्नेषु चाशुचिचयावकरोत्करेषु ।
आलोक एष निपतत्यविशेषवृत्त्या
तुल्योपकारमहिमा दिननायकस्य ॥ १ ॥

जिनं वेणुवनासीनं पुरे राजगृहे पुरा ।
दुर्भिन्ने स्तुत्परिक्षामा मल्लाः शरणं माययुः ॥ २ ॥

दत्त्वाभिमत माहारं करुणाकल्पपादपः ।
दुर्दशाशान्तये तेषां विदधे धर्मदेशनाम् ॥ ३ ॥

अनुग्रहाद् भगवतः संप्राप्तकुशलोदयाः ।
अर्हत्पदं समासाद्य ते जगत्पूज्यतां ययुः ॥ ४ ॥

नीचानभ्युन्नतिं यातान् दृष्ट्वा तान् पुरवासिनः ।
बभूवु र्मत्सरा स्तेषां नित्यजात्यपवादिनः ॥ ५ ॥

अहो भगवता म्लेच्छमल्लानां शुद्धशासनम् ।
अर्हत्पदं मनर्हाणां निर्दिष्टं मिति ते ऽवदन् ॥ ६ ॥

རྒྱུ་འབྱོར་བ་མི་རྒྱུ་ལ། གསར་པའི་སྤྱོད་གཤམ་མི་བཟོད་པའི།
སྤྱོད་པོ་ཙ་སྤྱོད་ཕྱེད་པའི། སྤྱོད་པ་མཆོག་ཏུ་རབ་གསལ་ཕྱེད།

7

རྒྱལ་བའི་བཀའ་ཡིས་སྤྱོད་སྤྱོད། སྤྱོད་ཏུ་མཁའ་ལས་འགྲོ་འོང་བས།
མཐུ་ཡིས་གྲུ་ནི་དེ་དག་རྣམས། མི་བདག་སྤྱོད་པོར་བཅས་པས་མཆོད།

8

དེ་དག་གོང་པས་ཕྱག་བྱས་ཏེ། རབ་དང་བཀའ་བྱས་དེ་དག་རྣམས།
རང་ཡོན་ཡོན་ཏན་མཆོད་འོས་པས། དག་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱི་མཆོག་ཉིད་གྱུར།

9

དེ་ནས་དེ་མཐུས་ཡ་མཚན་པའི། དག་སྤྱོད་རྣམས་ཀྱིས་བཅོམ་ལྷན་ལ།
དེ་ཡི་བསོད་ནམས་རྒྱ་མཚན་རྒྱས། དེ་ལ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པས་གསུངས།

10

སྤྱོད་ཀྱི་སྤྱོད་བར་ཀྱང་ཤི་ཡི། ཡལ་མཐའི་དཀའ་ཐུབ་ཚལ་ཏུ་བདག།
མངོན་ཤེས་ལྡན་ལྡན་དཀའ་ཐུབ་ཅན། དག་བའི་ངང་རྒྱལ་ཞེས་པར་གྱུར།

11

དེར་ནི་རྫོང་གི་གྲང་འདི་དག། སྤྱོད་ཚོ་ཐུབ་པ་དག་ཏུ་གྱུར།
བདག་གིས་དག་བཟོན་དེ་དག་རྣམས། མངོན་ཤེས་ལྡན་པ་ཉིད་ཏུ་གྱུར།

12

སྤྱོད་པ་འདིར་ཡང་བསོད་ནམས་དེའི། བག་ཆགས་གོས་ས་པའི་དགའ་བ་ཡིས།
གྲང་འདི་རྣམས་ནི་འཁོར་བ་ཡི། ཉན་མོངས་དག་ལས་བདག་གིས་བསྐྱེད།

13

འདི་དག་རྣམས་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་ནི། འོད་སྤྱངས་རྒྱུད་ཏུ་རབ་བྱུང་ལྟེ།
རྒྱལ་བའི་གནས་སྤྱོད་གནས་པར་གྱུར། དེ་ཡི་ད་ལྟ་གྲང་ཉིད་གྱུར།

14

अल्पस्यानल्पविभवं नवोत्साहासहः परम् ।
करोति लज्जाजननं जनो जन्मप्रकाशनम् ॥ ७ ॥

जिनाज्ञया कुरुद्वीपे व्योम्ना द्रुतगतागतान् ।
प्रभावान्नृपति र्मल्लान् सजन स्तानपूजयत् ॥ ८ ॥

ततः प्रसादिताः पौरै र्मानिताश्च प्रणम्य ते ।
सुगुणै र्गुणवत्पूज्यै र्भिक्षूणामग्र्यतां ययुः ॥ ९ ॥

भिक्षुभि स्तत्प्रभावेन विस्मितै र्भगवांस्ततः ।
तत्पुण्यकारणं पृष्टः सर्व्वज्ञ स्तानभाषत ॥ १० ॥

अभवं काशिदेशान्ते पञ्चाभिज्ञ स्तपोवने ।
अहं कुशलशीलाख्यः पूर्व्वजन्मनि तापसः ॥ ११ ॥

कोटमल्लाश्च तत्रैव बभूवु र्मुनयः पुरा ।
ते मया दिष्टकल्याणाः पञ्चाभिज्ञत्व मागताः ॥ १२ ॥

तत्पुण्यवासनाभ्यासप्रौढ्यास्मिन्नपि जन्मनि ।
त एते संसृतिक्लेशान्मल्लाः सन्तारिता मया ॥ १३ ॥

एते प्रव्रजिताः शास्तुः काश्यपस्यान्तिके पुरा ।
बभूवुः कटुकालापा याता स्तेनाद्य मल्लकाः ॥ १४ ॥

ཅེས་པ་གུད་ནམས་དག་གི་ནི། སྤྱི་བ་སྤར་བྱང་བཅོམ་ཐུན་འདས།

ཐམས་ཅད་གཟིགས་པས་གསུངས་པ་དག། ཐོས་ནས་དགོ་སྤྱོད་ཡ་མཚན་གྱུར།

15

གཟུང་ཡི་བདག་པོས་སྒྲུང་བས་རྗེས་བརྒྱང་བས།

ཐུན་པའི་ཚོགས་ཀྱི་ནམ་པར་རྒྱལ་གྱུར་པའི།

འདས་སྤྱིས་ཅུ་དང་བཅས་པ་ནམས་དག་ཀྱང་།

མཁས་པའི་ཅོད་པན་དུ་འོས་ཉིད་ཀྱི་འགྱུར།

16

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཅུབ་སེམས་དབའི་ཉོགས་བརྗོད་པ་

དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ལས་དཀའ་ཐུབ་པའི་ཉོགས་པ་བརྗོད་

པའི་ཡལ་འདབ་དབྱ་བཅུ་ཙ་བཀུད་པའོ།

इति प्राग्जन्मवृत्तान्तं मल्लानां सर्व्वदर्शिणा ।
श्रुत्वोदितं भगवता भिक्षवो विस्मयं ययुः ॥ १५ ॥

तिमिरभरनिमीलितानां
सुजनानां विबुधशेखरार्हत्त्वम् ।
अपि भवति पङ्कजानां
आलोकानुग्रहाद् ग्रहाधिपतेः ॥ १६ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
तापसावदान मष्टानवतितमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་དག་བཅ་ཅ་དག་པ།

ལུས་ཅན་ལུས་དང་དེ་བཞིན་ཡིད་ཀྱིས་ནི།
སྤྲོད་པའི་རང་བཞིན་ནད་ཆེན་འཕྲོག་བྱེད་པ།
འཛིག་དེན་ཀྱན་གྱི་འཛིག་དེན་པ་རེལ་གཉིན།
སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་བདུད་ཅིའི་གཏོར་ཉིད་དོ།

1

མཉན་ཡོད་དུ་སྤོན་བཅོམ་ལྷན་འདས། རྒྱལ་བའི་གཟིགས་པ་བདུད་ཅི་ཡིས།
སྦྱོ་བོ་ནད་ཀྱིས་གཟིར་རྣམས་དང་། དག་སྤོང་ཚྭས་ཀྱང་བསོས་པར་མཛད།

2

མཉིས་གཤེན་གྱི་ནི་ཡ་མཚན་པའི། དག་སྤོང་ཚྭས་ལ་དེས་གསུངས་པ།
སྤོན་གྱི་སྦྱོ་བ་དག་ལ་ཡང་། བདག་གིས་བྱེད་རྣམས་བསོས་པར་བྱས།

3

བདག་སྤོན་བ་ར་ཁ་སིར་ནི། མི་བདག་བསྐྱེད་ཅན་ཞིས་པ།
གཟིར་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་ལ་ཆགས། སྦྱོ་བྱེད་པ་དང་མཚུངས་པར་གྱུར།

4

ནམ་ཞིག་གཞན་གྱི་སྦྱོན་གྱིས་ནི། ཡལ་དང་དུས་ནི་མི་བཟད་ལས།
གྲོང་པ་རྣམས་ལ་བཟོད་དཀའ་ཡིས། ནད་ནི་རབ་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར།

5

སྤོན་པ་སྤོན་གྱི་ཚྭས་དང་ནི། ཞི་དང་གིས་པའི་སྤོར་བ་ཡིས།
བདག་གིས་སྤོན་ཚྭས་བསྐྱབས་བྱས་པ། དེ་དག་བསོས་པ་ཉིད་མ་གྱུར།

6

དེ་དག་ནད་ནི་སྦྱོག་པ་ལ། ཉ་ཆེན་རོ་ཉིད་ཞིས་པ།
མཚན་ཉིད་གིས་པའི་སྤོན་པས་བསྐྱེད། ཉ་པས་འགའ་ཡང་ཐོབ་མ་གྱུར།

7

नवनवतितमः पल्लवः ।

कार्यिकं हरति मानसं तथा
देहिनां भवमयं महाभयम् ।
बुद्ध एव भगवान् सुधानिधिः
सर्व्वलोकपरलोकबान्धवः ॥ १ ॥

आवस्थ्यां भगवान् पूर्वं रोगाक्रान्तजनं जिनः ।
विदधे भिक्षुसङ्घञ्च स्वस्थ मालोकनामृतैः ॥ २ ॥

वात्सल्यविस्मितं सोऽथ भिक्षुसङ्घं मभाषत ।
मया यूयं कृताः स्वस्थाः पूर्व्वस्मिन्नपि जन्मनि ॥ ३ ॥

अभवं पद्मकाख्योऽहं वाराणस्यां नृपः पुरा ।
सर्व्वार्त्तिहरणासक्तः प्रजानां जनकोपमः ॥ ४ ॥

कदाचिद्वैवदोषेण वैषम्याद्देशकालयोः ।
दुःसहः सर्व्वपौराणां मभूद्वाधिसमुद्भवः ॥ ५ ॥

भिषग्भैषज्यसंभारैर्मायाविहितसम्पदः ।
शान्तिस्वस्तिकयोगैश्च न ते स्वास्थ्यं समाययुः ॥ ६ ॥

रोहिताख्यो महामत्स्य स्तेषां रोगनिवृत्तये ।
लक्षन्नवैद्यै रादिष्टः कैश्चित् प्राप्तो न धीवरैः ॥ ७ ॥

ཉ་དེ་མེད་པས་སྒྲེ་བོ་རྣམས། སྒྲིག་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱུར་ཚོ་བདག།

དེ་དག་ཚོ་ངེས་བཟེད་པས། སྒྲུག་བསྐྱལ་གྱིས་གཟིར་སྒྲིང་རྩེ་ལས།

8

ནད་པ་ཀུན་ལ་ཕན་འོས་པ། རོ་ནི་ཏ་ཡི་ཉར་ནི་བདག།

གྱུར་ཅེས་སྒྲོན་ལས་བདུལ་ལྷགས་ཀྱིས། བ་གས་ངོས་ནས་ལུས་དག་འཕངས།

9

གཟིར་བའི་སྒྲོན་ལས་དེ་ཡིས་ནི། རྒྱ་བོ་བ་ར་དག་གི་རྒྱར།

སྐད་ཅིག་གིས་བདག་རོ་ནི་ཏའི། ཉ་ནི་ཤིན་དུ་ཆེན་པོར་གྱུར།

10

དེ་ཡི་ཤ་ནི་ཉར་སྐྱར་བས། གྲོང་ཁྱིམ་ན་གནས་དེ་དག་ཀྱན།

བདུན་ཙུ་ཡིས་ནི་བཀང་བ་བཞིན། འཕྲལ་ལ་བསོས་བ་ཉིད་དུ་གྱུར།

11

དེ་ཉིད་དག་སྒྲོང་ཁྱིམ་རྣམས་ཏེ། དེ་རིང་བདག་གིས་ནད་ལས་བསྐྱལ།

སེམས་ཅན་རྣམས་ཀྱི་ནད་བསྐྱབས་པས། ཉག་དུ་བདག་ནི་ནད་དང་བྲལ།

12

བདེ་ག་ཤིགས་འཁོར་བའི་ནད་ཀྱིས་ནི། སྒྲན་པས་དེ་སྐད་གསུང་བ་དག།

དག་སྒྲོང་བསོས་བ་དེ་དག་གིས། ཐོས་ནས་དག་འ་མགྱུར་ངས་པ་ཐོབ།

13

ཤིན་དུ་རྒྱང་བའི་རྩ་དང་མཚུངས་པ་ཡིས།

ལུས་དང་སྒྲིན་པ་གང་ལ་རྩ་དག་ཅན།

གཞན་པས་ཡིད་དང་བྲལ་བ་མིན་རྣམས་ཀྱིས།

སྒྲིང་སྒྲོབས་བཅས་པ་ཅི་ཡང་རྣམ་པར་གསལ།

14

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཟློན་པ་

དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་པརྒྱ་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་བཟློན་པའི་

ཡལ་འདབ་ཕྱེ་དབྱ་བཅུ་ཙ་དབྱ་བའོ།

अभावे तस्य मत्स्यस्य जनानां प्राणसंशये ।

मया दुःखात्तकारुण्यात् तत्प्रलापासहिष्णुना ॥ ८ ॥

रोहितः स्यामहं मत्स्यः पथ्यार्हः सर्व्वरोगिणाम् ।

प्रणिधानबलेनेति क्षिप्तं हर्म्य्यात्तदा वपुः ॥ ९ ॥

तेनार्त्तिप्रणिधानेन वारायाः सरितोऽभसि ।

क्षणेनैवाह मभवं सुमहान् रोहित स्तिमिः ॥ १० ॥

तन्मांसेनोपयुक्तेन सर्व्वे ते पुरवासिनः ।

सहसैव ययुः स्वास्थ्य ममृतेनेव पूरिताः ॥ ११ ॥

त एव भिक्षवो यूय मद्य रोगान्मयोद्धृताः ।

रोगचाणेन सत्त्वानां सदैवाहं निरामयः ॥ १२ ॥

संसारव्याधिवैद्येन सुगतेनेति भाषितम् ।

स्वस्था स्ते भिक्षवः श्रुत्वा हर्षोत्साहं प्रपेदिरे ॥ १३ ॥

अविरतपरहितमनसां कोऽपि स समत्वविकाशः ।

तनुरपि तनुतृणतुलया दत्तो यच्च——विलासः ॥ १४ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

पद्मकावदानं नवनवतितमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱ་ཐམས་པ།

གང་གི་བསམ་པར་སྒྲ་མེད་བྱང་ཆུབ་འདོད།
བདུད་ཅིའི་པོ་ཉ་དང་པོ་རྒྱ་ཚོ་བཞིན།
བསོད་ནམས་ཀྱིས་ནི་གསར་དུ་འཇུག་བྱེད་པ།
སྤྱིང་སྟོབས་རྒྱ་མཚོ་སྤྱུ་ཞིག་དེར་བྱུག་འོས།

1

རྒྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞུགས་རྒྱལ་བ་ལ། དཔལ་ལྷན་གོ་ས་ལ་ཡི་དབང་།
གསལ་རྒྱལ་དག་མཚན་ལ་ཆགས་ཤིང་། རབ་དུ་བདུད་པས་སྟོན་ཞུས་པ།

2

ཁྱོད་ཀྱི་ཡང་དག་ཇོགས་པ་ཡི། བྱང་ཆུབ་བག་ཆགས་དང་པོ་ནི།
སྟོན་གྱི་སྒྲེ་བ་གང་ལས་སྦྱེས། འོད་ཟེར་རྒྱ་ཆེ་བཅོས་ལྷན་གསུངས།

3

ས་བདག་གིས་འདི་དྲིས་དེ་ལ། ཆེས་ཀྱི་འོད་ཟེར་ཡིད་ཀྱི་རྫིང་།
གཙང་མའི་ངང་བའི་འཕྲིང་སྟོན་ཅིང་། བཅོས་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྒྲར་གསུངས་པ།

4

གྲོང་ཁྱེར་འོད་ལྷན་དག་དུ་སྟོན། རབ་གསལ་ས་བདག་གཉིད་དུ་ནི།
གང་ཆེ་བདག་གྱུར་དེ་ཆེ་བདག། ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་སྒྲོ་གྲོས་གྱུར།

5

སྒྲུང་པོ་ཆགས་ལྷན་སྒྲུང་མོ་ལ། དགའ་བའི་ཞགས་པས་རབ་དུ་བྱངས།
ནགས་སུ་འབྱུང་ནས་གང་གི་ཆེ། དེ་ཆེ་ཉེ་བར་འོངས་གྱུར་པ།

6

शततमः पल्लवः ।

सत्त्वोदधिः कोऽपि स वन्दनीयः
करोति पुण्यै रमृताग्रदूतौ ।
यस्याशयेऽनुत्तरबोधिवाञ्छा
शीतांशुलेखेव नवावतारम् ॥ १ ॥

जिनं जेतवनासीनं पप्रच्छ प्रणतः पुरा ।
कौतुकप्रणयी श्रीमान् कोशलेन्द्रः प्रसेनजित् ॥ २ ॥

भगवन् कथ्यतां कस्मिन् प्रथमं ते पृथुद्युतेः ।
पूर्वजन्मनि संजाता सम्यक् संबोधिवासना ॥ ३ ॥

भगवानिति भूपेन पृष्ट स्तं प्रत्यभाषत ।
शुचिमानसहंसाक्षीं दर्शयन् दशनद्युतिम् ॥ ४ ॥

पुण्यां पुरा प्रभावत्यां प्रभासो भूभुजां निधिः ।
यदाह मभवं सम्यक् बोधिधौ मे तदाभवत् ॥ ५ ॥

करिणीप्रेमपाशेन समाकृष्टः स कुञ्जरः ।
यदा विगाह्य गहनं रागौ पुनरुपागतः ॥ ६ ॥

དེ་ཚེ་སྤང་ཆེན་སྤྲུལ་ཆེན་པོ། ཀུན་ཏུ་བགྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྦྱས།

ས་བདག་བདག་གི་བསྐྱེད་པ་ཡིས། སྤང་པོ་དག་ནི་རབ་ཏུ་འོངས། 7

འདོད་ཆགས་ཀྱིས་ནི་ཡང་དག་བྱངས། ཏུལ་བ་བཟེད་པའི་སྤང་པོ་འདི།

ཡོན་ཏན་དཀྱིལ་འཁོར་ཡིད་བདན་པ། དེས་པར་ནམ་འགྱུར་དག་ཏུ་གྱུར། 8

ལུས་འཛོན་འདོད་ཆགས་བྱན་པས་རབ་བསྐྱེད་བྱན་འཕྲོག་བདན་པ་འཛོམས་པ་ནི།

མི་དང་ཉི་མ་མིན་པས་གདུང་ཞིང་དཔེད་པ་མིན་པས་དཀྱིལ་བར་བྱེད།

འོང་དང་མཚན་མེ་མིན་པའི་རབ་རིབ་ལག་འགྱུར་ཆེས་མིན་མི་བཟད་དུག།

ཆང་མིན་མཉམ་བྱེད་དམའ་མིན་སྤྱུང་བྱེད་འབྱུང་པོ་མིན་པའི་སྦྱོ་བྱེད་དོ། 9

ཞེས་པ་ཀུན་བགྱོད་ཀྱིས་སྦྱས་ཚེ། དེ་ལ་མི་བདག་གིས་སྦྱས་པ།

ཆགས་བྲལ་ཡུལ་ལ་ཆགས་མེད་པ། འགའ་ཞིག་འཁོར་བ་ན་ཡོད་དས། 10

ཞེས་པ་ས་ཡི་བདག་པོས་བྲིས། ཀུན་ཏུ་བགྱོད་ཀྱིས་དེ་ལ་སྦྱས།

འགྲོ་བ་འདི་ན་དེ་བཞིན་གཤེགས། འཁོར་བ་མེད་པ་འདོད་ཆགས་བྲལ། 11

དམ་པའི་སྦྱོད་དང་ཡོན་ཏན་ཅན། སེམས་ཅན་ཀུན་ལ་ཕན་མཛད་པ།

རྒྱལ་པོ་སངས་རྒྱས་སྦྱོན་མ་ཡིས། འོད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་གསལ་བར་མཛད། 12

དེ་དག་ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག། མཚོག་ཏུ་རབ་དང་སེམས་ལྷན་པའི།

སྦྱིང་ལ་རྫོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་ཀྱི། བག་ཆགས་འསྐལ་ལ་རབ་ཏུ་འབྱུངས། 13

तदा हस्तिमहामात्रः संयात स्त मभाषत ।
प्रत्यायातः क्षितिपते कुञ्जरः शिष्या मम ॥ ७ ॥

एष रागसमाकृष्टः कायविस्मृतसंयमः ।
जगाम विक्रियां हस्तौ विश्रम्भगुणमण्डलः ॥ ८ ॥

अह्वर्याग्नि स्तापः क्षतधृति रणापश्च निरयः
तमश्चानुक्तान्धं विषमविष मद्रव्यभुजगम् ।
असह्यं क्षौवत्वं निपतन मनिमं तनुभृता-
मभूच्चोन्मादः स स्मरजनितरागः स्मृतिहरः ॥ ९ ॥

संयातेनेति कथिते नृप स्तं प्रत्यभाषत ।
अप्यस्ति रागः संसारे कश्चिद्विषयनिस्पृहः ॥ १० ॥

इति पृष्टः क्षितौशेन संयात स्त मभाषत ।
निःसंसारा जगत्यस्मिन् वीतरागा स्तथागताः ॥ ११ ॥

सत्पात्राणां गुणवतां सर्व्वसत्त्वोपकारिणाम् ।
राजन् बुद्धप्रदीपानां रुचा विश्वं प्रकाशयते ॥ १२ ॥

एतदाकर्ण्य भूभर्तुः परं चित्तप्रसादिनः ।
प्रादुर्बभूव हृदये सद्यः संबोधिवासना ॥ १३ ॥

སྒྲོན་གྱི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིས་ནི། དག་བ་རྒྱས་པ་ཡང་དག་ཐོབ།
དེ་ཡི་ཡང་དག་ཆོགས་པ་ཡི། བྱང་རྒྱབ་ཐོབ་སྒྲོན་སྒྲོན་ལས་བྱས། 14

དེ་ནི་སྒྲོན་གྱི་སྦྱི་བ་ལ། རྩ་མཁན་ཁྱིམ་བདག་ཅེས་པར་གྱུར།
དེ་ཡི་དབྱལ་ཚེ་གྱས་པ་ཡིས། བྱ་རམ་གཟན་གྱིས་རྒྱལ་བ་མཚོད། 15

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་སྒྲོན་ལས་གྱིས། རབ་གསལ་ཉིད་ཐོབ་དེ་ཡི་ནི།
སེམས་ལ་བྱང་རྒྱབ་བྱ་བ་བསྐྱེད། ད་ལྟ་བདག་ལ་འབྲས་འདི་གྲུབ། 16

དང་པོར་དག་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་བསྐྱེད་པ།
དེ་བཞིན་གཤེགས་པས་གསུངས་པ་དེ་ནི་དེར།
བདུན་ཅི་བཞིན་དུ་ཐོས་པའི་ཁྱོར་བ་ཡིས།
ཀོ་ས་ལ་དབང་དེས་འབྲུངས་རྒྱལ་སར་སོང་། 17

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་བསོད་ནམས་རབ་གསལ་གྱི་རྟོགས་
པ་བརྟེན་པའི་ཡལ་འདབ་ལྟེ་བརྒྱ་པའོ།

पूर्वपुण्यप्रभावेण संप्राप्तकुशलोदयः ।

सम्यक्संबोधिलाभाय प्रणिधानं चकार सः ॥ १४ ॥

सोऽभूद्गृहपतिर्नाम कुलालः पूर्वजन्मनि ।

स्नेहे गुडोदनै स्तेन दौनेन पूजितोजिनः ॥ १५ ॥

तत्पुण्यप्रणिधानेन तस्याप्तस्य प्रभासताम् ।

बोधि रङ्कुरिता चित्ते फलितेयं ममाधुना ॥ १६ ॥

कथितमिति तथागतेन तच्च

प्रथमतरोदितशुद्धबोधिचित्तम् ।

अमृतमिव निपीय कोशलेन्द्रः

श्रुतिचुलुकैः स जगाम राजधानीम् ॥ १७ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां

पुण्यप्रभासावदानं शततमः पञ्चवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱ་ཅ་གཅིག་པ།

གང་ཞིག་སྤྱོད་ཅེ་ཆ་ཟེར་ཐུན་པ་གྱུ་བའི་ཞབས་ནི་ཉི་པར་བཞེན་པ་འཛིན།
གང་གི་མ་ནི་ཐོ་རངས་སྤང་བ་མཆོད་འོས་དྲག་པར་གྱུན་དུ་རབ་གསལ་འཆར།
སྤྱོ་བོ་ཐམས་ཅད་དགའ་བའི་སྤྱོ་དེ་ཉིད་ཉིན་མོ་དག་ལ་བསྐྱབས་པར་འོས།
དེ་ཡི་ཇེས་འབྲང་འཛིག་དེན་འདི་འཇག་གཞན་དུ་འགར་ཡང་ཐུན་པས་རིག་
མི་འགྱུར། 1

ས་དབང་ཟས་གཙང་གྲགས་པ་རྩལ་མ་ཡི།
གནས་སྐབས་གྱུར་ཆོད་ཡི་ལུས་ལ་ནི།
དེ་བཞིན་གཤེགས་དག་མཆོག་དུ་གསལ་མཛད་པ།
གྲུས་པས་མཆོད་མཛད་མཆོད་དེན་དག་ཀྱང་མཛད། 2

དབེན་པའི་སྤྱོད་ཚལ་འཛིག་དེན་ཐུན་མོང་མིན།
ཇི་ལྟར་བཞེད་པར་འཛིག་དེན་ལས་འཇུག་པ།
དེ་ལ་ཐོ་ཆོས་ལ་མཚན་གྱིས་གང་བའི།
དག་སྤོང་ཆོགས་ཀྱིས་མཛོད་དུ་ཕྱོགས་དེ་དྲིས། 3

མི་ཉམས་སྤྱོད་མེད་པའི་བྱང་ཆུབ་གནས།
ཆགས་པ་སྤངས་པས་འཛིག་དེན་སྤྱོད་བདང་བ།
འགྲོ་བའི་སྤྱོད་སྤྱོད་མ་ལ་གྲུས་པས།
ཐ་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་འཇུག་པ་འདི་ནི་ཅི། 4

एकाधिक शततमः पल्लवः ।

कल्पः सर्वजनप्रियः सततमासक्तप्रकाशोदयः
स्नाय्यो वासर एष यस्य जननौ पूज्या प्रभातद्युतिः ।
यश्चाग्रे जनकस्य चण्डमहसः पादोपसेवाधृतिः
लोकेऽस्मिन्नपरत्र वा तदनुगः स्पृष्ट स्तमोभिः क्वचित् ॥ १ ॥

याते यशःशेषदशां क्षितीशे
शुद्धोदने शुद्धवरप्रकाशे ।
भक्त्या चकारास्य शरीरपूजां
तथागतः स्तूप मकारयच्च ॥ २ ॥

अलोकसामान्यविविक्तवृत्तं
यदृच्छयालोकपथप्रवृत्तम् ।
संपूरितः संशयविस्मयाभ्यां
पप्रच्छ तं भिक्षुगणः समेत्य ॥ ३ ॥

अनुत्तरानत्ययबोधिधाम्नः
स्पृष्टाप्रहाणोर्जितलोकवृत्तेः ।
जगद्गुरो स्ते गुरुगौरवेण
केयं प्रवृत्ता व्यवहारचर्या ॥ ४ ॥

བཅོམ་ལྷན་ཚོས་གཟིགས་དག་གིས་དེར་གསུངས་པ།
 དག་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ལུས་དག་གི།
 གྱུར་གྱུར་པ་མ་དག་ནི་མཁས་ལྷན་གྱི།
 སྒྲ་མ་ཡིས་ཀྱང་མཚོད་འོས་ཞེས་ར་འོས ॥

5

དང་པོར་མཐའ་དག་བསོད་ནམས་ལ་འཕྱག་པའི།
 ས་མ་གང་གིས་དྲག་དུ་མི་མཚོད་པ།
 དེ་དག་ཚོས་ཀྱང་ཚོས་མིན་ཉིད་འབྱུར་ཞིང་།
 ཡི་ཤེས་སྣང་བ་ནག་པོ་ཉིད་དུ་གྱུར ॥

6

སྒྲིབ་གཞན་ལ་གྲས་དང་ཞེས་ཡིས།
 དཀའ་ཐུབ་ལ་ཞྭགས་ས་མ་ཡོང་བ་དག།
 བྱིས་ལ་ཆགས་བདང་བདག་གིས་མཚོད་པ་ཡིས།
 ལྷ་བཞིན་དག་པའི་ཉིད་དུ་མཉེས་པར་བྱས ॥

7

ཀ་ཤེད་མོང་དུ་གཉིས་སྒྲིས་གཉིན་བཅས་ཀྱི།
 རྒྱང་ས་གོ་དུ་མི་ཀ་ཞེས་ལ་སྒྲོན།
 རིགས་ནི་དག་ཅིང་གཙང་བར་བྱེད་པའི་བྱ།
 སྒོ་ལྷན་སྒྲ་བསངས་ཅན་ཞེས་བྱ་བ་བྱང ॥

8

ཁྱི་ཤུག་དེ་དག་གས་པས་ཡོང་བ་ཐོབ།
 བྱ་ལ་བྱིས་བཞེད་ནགས་མཐའ་དག་དུ་སོང་།

तान् धर्मदर्शीं भगवान् बभाषे
पूज्यौ गुरुणामपि गौरवाद्द्वौ ।
कायस्य कल्याणनिकेतनस्य
निमित्तभूतौ पितरौ बुधानाम् ॥ ५ ॥

धर्मोऽप्यधर्मत्वं मुपैति तेषां
ज्ञानद्युति र्व्यामलतां प्रयाति ।
समस्तपुण्यप्रथमावतारौ
न पूजितौ यैः पितरौ सदैव ॥ ६ ॥

जन्मान्तरेऽप्यादरगौरवेण
तपःप्रवृत्तौ पितरौ मयान्धौ ।
आराधितौ त्यक्तगृहस्पृहेण
सपर्यया दैवतवत् सदैव ॥ ७ ॥

द्विजन्मनः काशिपुरे सुबन्धोः
पत्न्यां पुरा गोमतिकाभिधायाम् ।
पुत्रः पवित्रौकृतशुद्धवंशः
श्यामाकनामा मतिमान् बभूव ॥ ८ ॥

तौ दम्पतौ वृद्धतयान्ध मात्तौ
यातौ सुतन्यस्तृष्टौ वनान्तम् ।

མཁས་པ་ནམས་ནི་ག་བས་འརྱག་པ་ན།
དབེན་པ་མཆོག་དུ་དར་བ་ཉིད་དུ་བྱུང་།

9

དེ་དག་བྱ་ནི་ཀུན་སྨོན་ཡོན་ཏན་གྱིས།
གྱུལ་པོས་མདུན་ན་འདོན་དུ་རབ་བྱས་ཀྱང་།
པ་མའི་མཆོད་པ་ལ་ཆགས་ལང་ཚོ་ཅན།
བསོད་ནམས་དཀའ་ཐུབ་ནགས་དེར་དེ་ཚོ་སོང་།

10

མཁས་པ་དེ་ཡིས་འབད་པས་རྩ་བ་དང་།
འབྲས་བུ་རྩ་དང་བཅས་པ་ས་རིམ་གྱོ་བྱས།
ཆོག་གེས་ཡིད་ནི་རབ་དུ་དང་བ་སྦྱིས།
དེ་ཡི་པ་མ་དག་གིས་རབ་དགའ་བོའོ།

11

དེ་ནས་ནས་ཞིག་རྫོལ་རྩེ་བ་ཡི།
དེ་དག་བཞི་བཞུགས་དང་ཉེ་རྒྱུང་འབྲས།
མ་ཉེ་བཞིས་འཐུང་དབང་གིས་མི་དཔན་པའི།
ས་དེར་མི་ཡི་བདག་པོ་ཚངས་བྱིན་འོངས།

12

སྐབས་དེར་དེར་ནི་དེ་དགས་ལྷགས་པས་མཚན།
རྒྱས་གང་བྱས་པ་ལེན་པའི་སྤོ་བསངས་ཅན།
དེ་དགས་དོན་གཉེར་གྱུལ་པོས་རིང་བོ་ནས།
ན་བའི་བར་དུ་བྲངས་པའི་མདའ་ཡིས་བསྐྱུན།

13

मनीषिणामेव जरावतारे
परं विवेक स्तरुणत्व मेति ॥ ९ ॥

तत्सूनु राचारगुणेन राज्ञा
पुरोहितत्वं भृश मर्थितोऽपि ।
पित्रोः सपर्यारसिक स्तदेव
ययौ युवा पुण्यतपोवनं तत् ॥ १० ॥

तेन प्रयत्नात् परिचर्यमाणौ
मनीषिणा मूलफलैः सतोयैः ।
सन्तोषसञ्जातमनःप्रसादा
द्वापतु स्तत्पितरौ प्रमोदम् ॥ ११ ॥

ततः कदाचिन्मृगयाविहारौ
तदाश्रमोपान्तसरित्तटान्ते ।
महौ महौनां महिषद्विपेन्द्रै-
स्तां ब्रह्मदत्तो नृपतिर्जगाहे ॥ १२ ॥

अचान्तरे तत्र मृगाजिनाङ्क-
मम्भोभृतं कुम्भ मपाददानम् ।
श्यामाक माकर्णसूतेन राजा
जघान दूरादिषुणा मृगार्थौ ॥ १३ ॥

མི་བསྐྱེད་ཚིག་གིས་བཞིན་དུ་མདའ་ཕྱོག་ནི།
 བདེ་མེད་ལས་ཀྱིས་ཉེ་བར་གནས་པ་དེ།
 གནད་དུ་རྒྱལ་པས་དྲག་དུ་ཐུག་པ་དེས།
 རྣམ་པར་གཡེ་ཞིང་དལ་གྱིས་རབ་སྦྱས་པ་॥

14

ཀྱེ་མ་གཤིན་དུ་འཕགས་པ་མིན་པ་སུ།
 སྤྱིང་ཆེན་བསམ་པ་མེད་པས་རྒྱ་མེད་དུ།
 སྤྱིག་པ་མ་སྦྱད་བྱ་མིན་ལ་ཆགས་ནས།
 སྤྱིག་ནི་འཕྲོག་པར་བྱེད་པའི་མདའ་འདི་འཕངས། ॥

15

ནགས་ན་པ་མའི་ལུས་འཛིན་དུ་གནས་པ།
 མིག་རབ་ཉམས་པའི་དབྱིག་པར་གྱུར་པ་བདག།
 ཀྱི་ཏུད་བསད་ཚེ་རི་མེད་དེ་དག་བསད།
 གསུམ་གསོད་དྲག་པོའི་བསད་འདི་སྤྱི་ཞིག་གིས། ॥

16

ཞེས་པ་གདུང་བས་འབྲུལ་སྦྱ་བམ་ཟེ་དེ།
 སྦྱ་རའི་རི་མོ་གསར་ཆགས་མི་བདག་གིས།
 བྱང་བ་དང་བཅས་ཚུ་ཏ་གསར་བ་དག།
 ་ཤིང་མཁན་དག་གིས་བཅད་བཞིན་མཏུག་དུ་མཐོང་ ॥

17

ཟླ་མའི་ཉོན་མོངས་ཁྱད་པར་བསམས་པས་གདུང་།
 འབར་བའི་མི་ལྷེ་ལྷ་བྱར་སྦྱོད་པའི་མདའ།

अशर्मकर्मोपनतेन तेन
शितेन विद्धः खलनर्मणोव ।
मर्मावसन्नेन शरेण तौत्रं
विघूर्णमानः स शनैर्जगाद ॥ १४ ॥

अहो वतानार्थतरेण केन
निष्कारणं निष्करुणाशयेन ।
अकार्यसङ्गादविचार्य पापं
प्राणापहारी प्रहितः शरोऽयम् ॥ १५ ॥

पिबो वर्णे देहधृतो निर्विष्टे
दृष्टिप्रलोभान्मयि यष्टिभूते ।
कष्टं हते तौ निहतौ निराशौ
कस्याय मुग्रस्त्रिवधे प्रयत्नः ॥ १६ ॥

इति व्यथाविखलितप्रलापं
विप्रं नवश्मश्रुनिलीनलेखम् ।
नृपः समृद्धं नवचूतमग्रतः
तं काष्ठिकच्छिन्नमिवालुलोक ॥ १७ ॥

शरं गुरुक्लेशविशेषचिन्ता-
सन्तापदीप्ताग्निशिखायमानम् ।

སྒྲིམ་མཚན་སྒྲིག་གི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གྲུབ་པས།
གསེར་གྱི་ཁྲིང་ཅན་སྒྲིང་ལ་འཛིན་བྱེད་ཅིང་།

18

ཅུ་ཁྲུང་ངོགས་ན་འགྲེལ་བྱེད་པ་དེ།
མཐོང་ནས་མི་དབང་བདན་པ་རབ་དུ་ཉམས།
གཟི་བྱིན་བུལ་བ་རང་གི་མདའ་དེ་ཡིས།
བསྐྱུན་པ་བཞིན་དུ་རྒྱ་ཆེར་གདུང་བར་གྱུར།

19

དེ་ལ་དེས་སྒྲིམ་ཐུབ་པ་རི་དགས་ཀྱི།
པགས་པས་ལུས་སྟོད་གཡོགས་པ་ཁྱོད་ནི་བདག།
རབ་དུ་སྒྲིངས་པས་བཅོས་མོད་མ་པ་ཀྱི།
བདག་ཉིད་དཔོན་པའི་མེ་ཡིས་གཞོམ་མི་འོས།

20

ཞེས་པ་རྒྱལ་པོ་གཟེར་བའི་ཆོག་ཐོས་ནས།
རལ་པའི་ཆོགས་བཀྲམ་གཞོན་ཅུ་རང་བཞིན་གྱིས།
ཁྱོ་མེད་ཡིད་ལྷན་སྒྲིང་སྟོབས་གཏོར་གྱིས་ནི།
དྲག་པོར་གདུང་བ་བཟོད་བྱས་དེ་ལ་སྦྱས།

21

རྒྱལ་པོ་དཀར་ཐུབ་དཔོན་པས་འཛིགས་དོན་མེད།
ཁྱོ་བུལ་བདག་དང་བདག་གི་ས་མ་དག།
ཡང་བ་སྒྲིག་འཕྲོག་གཞོད་པ་འདི་ལ་ཡང་།
ཁྱོད་ལ་དཔོན་པ་དག་ནི་འདོར་མི་འགྱུར།

22

पक्षाङ्कितं प्राणविपक्षभृतं
सुवर्णपुंखं हृदये वहन्तम् ॥ १८ ॥

विचेष्टमानं तटिनीतटान्ते
दृष्ट्वा त माकृष्टधृति नरेन्द्रः ।
हतः प्रतीपोपगतेन तेन
स्वशायकेनैव पृथुव्यथोऽभूत ॥ १९ ॥

तं बभाषे न मुने मया त्वं
मृगाजिनाच्छादितपूर्वकायः ।
प्रमोददोषाभिहतेन साधो
शापाग्निना नार्हसि मां निहन्तुम् ॥ २० ॥

श्रुत्वेति वाक्यं व्यथितस्य राज्ञः
तौब्रव्यथां सत्त्वनिधिं नियम्य ।
त मब्रवीत् कीर्णजटाकलापः
स्वभावनिर्मन्यमनाः कुमारः ॥ २१ ॥

अलं तपःशापभयेन राजन्
अहं विमन्युः पितरौ ममान्धौ ।
अस्मिन्नपि प्राणहरापकारे
शापोपसङ्गं न करिष्यत स्ते ॥ २२ ॥

སྤྱིད་པར་སྤོག་ཆགས་རང་གིས་བྱས་པའི་ལས།

འབྲུལ་མེད་འབྲས་བྱ་ཅན་ནམས་དུས་སྤྱི།

བདེ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེལ་ཡོན་ཏན་རྒྱས་པ་དང་།

སྦྱོན་དང་དཔོན་པ་གསོད་པའི་སྤྱད་དུ་འབྱུང་།

23

གང་ཞིག་ལས་ནས་དལ་གྱིས་འགྲོ་བ་སྤྱང་ཞིང་ལས་ནི་རབ་དུ་ཉམས་པ་ཐོབ།

གང་ཞིག་ལས་བྲལ་གཡང་སར་ཡོངས་སུ་འབྲུལ་ཞིང་རྒྱག་པ་ཉམས་པ་

མེད་པར་འཇུག།

གང་ཞིག་ལན་གཅིག་མ་ཡོན་མཁས་པ་ཉམས་ཤིང་དཔལ་བསྐྱེན་ལེ་ལོ་ཅན།

ལས་གྱི་རི་མོ་རྩྱུག་པ་མེད་པར་བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་བཀོད་དེ་ནམ་པར་བཀྲ། 24

བདག་གི་རྩ་བུས་ཕྱི་མ་མེད་པ་འདི།

པ་མ་སྦྱོས་བས་གཟིར་ལ་འཆོ་བར་ནི།

གཞུང་བཟང་ལ་བདེན་བཅེ་བས་བརྒྱན་པའི་སྒྲིམ།

ཐུར་བར་སོང་ཕྱོད་ཁྱོད་ཀྱིས་སྦྱིན་པར་བྱ།

25

ཞེས་པ་མགྲིན་པའི་བར་དུ་སྤོག་རྒྱ་ཞིང་།

དབྱུགས་བཅེགས་ངལ་བས་སྒྲ་བསྒྲིགས་རྩང་ཅུར་བཞེད།

བཞིན་ནི་ཕྱི་རོལ་ཕྱོགས་པའི་མདའ་དག་ལ།

ཐུབ་པ་དེས་ནི་སྤྱོད་ས་པ་སྦྱོན་བཞིན་མཛད།

26

དེ་ནས་ས་དབང་མཆོག་དུ་རབ་གཏུང་བས།

བྱས་པ་སྤྱངས་ནས་དེ་དག་བསྐྱེད་གནས་ཕྱིན།

सुखाय दुःखाय गुणोदयाय
दोषाय शापाय वधाय काले ।
कर्माण्यसम्भ्रान्तफलानि जन्तोः
स्वयं कृतान्येव भवे भवन्ति ॥ २३ ॥

सन्मार्गेण शनैः ब्रजन्निपतितः प्राप्तोऽतिभङ्गं तनोः
यः श्वम्भेषु परिभ्रमोत्पथगते धावन् विशत्यक्षतः ।
यत् सीदत्यसक्तप्रयत्नचतुरः श्रीसंश्रयश्चालसः
तद्वैचित्र्यमभित्तिचिचरचनं सर्वात्मनां कर्मणाम् ॥ २४ ॥

अपश्चिमस्त्वेषममाम्बुकुम्भ-
स्तृष्णार्त्तयोर्जीवितमेव पित्रोः ।
सौजन्यमालम्ब्य धिया दयाद्रं
गत्वा त्वया तूर्णतरं प्रदेयः ॥ २५ ॥

उक्तेति कण्ठान्तरवर्त्तिर्जीवः
श्वासप्रयासस्थगितान्यवर्णः ।
मौनौ स चक्रे विनताननस्य
वैलक्ष्यदीक्षामिव शायकस्य ॥ २६ ॥

कुम्भं समादाय ततः क्षितीशः
तदाश्रमं प्राप्य भृशं प्रतप्तः ।

གན་མོན་བྱ་གཅིག་ལྷན་པ་དེ་དག་མཐོང་།

དེ་དག་གས་དུ་འགྲོ་བ་ཡོངས་མ་རྣམས།

27

རིང་ནས་དོག་སྒྲ་དག་ལ་ན་གཏོད་ཅིང་།

མཚེའ་བས་རབ་དུ་འདོད་ལྷན་བྱ་ཞེས་པ།

སྒྲ་བ་དེ་དག་ལ་ནི་ཉིང་བདུད་དེ།

དམོད་པས་ཉམས་པ་མི་འདོད་བྱལ་བོས་སྒྲས།

28

སྒྲ་ཆེན་ཁྱོས་པའི་རྩལ་གྱིས་ཨ་མའི་ཤིང་།

འཛོམས་བཞིན་གང་གིས་གཞོན་ཅུ་རབ་བཅོམ་པ།

སྒྲིས་མཚོག་འབྲི་ཤིང་དག་གི་སྒྲ་གྱི་རྩལ།

སྒྲིག་པའི་སྒྲལ་ལྷན་བདག་ནི་བྲིད་སྒྲས་མིན།

29

བདག་གི་མདའ་ཡིས་ལྷས་བཅོམ་བྲོད་ཀྱི་སྒྲས།

དེ་ནི་སྒྲལ་བསྐྱལ་བྱ་རནས་རྩ་འགྲམ་ཉལ།

སྒྲིག་པའི་གདུང་བ་ཆེལས་ཆ་གང་དང་།

བཅས་པའི་དམོད་དྲག་བདག་གི་སྒྲི་བོར་དོར།

30

ནོར་འཛིན་བདག་བོས་དེ་སྐད་བཞེད་ཅམ་ལ།

དོ་ཇེས་བཅོམ་བཞིན་བདན་པ་ཉམས་དེ་དག།

ཤིན་དུ་བཟོད་དགའི་བྱ་ངན་ལ་འཛིགས་བཞིན།

རབ་དུ་ཆ་བ་མོངས་པའི་སྒྲལ་ནང་ཞུགས།

31

तावेकपुत्रौ स्थविरौ विलोक्य
तदन्तिकं नैव शशाक गन्तुम् ॥ २७ ॥

पुत्रेति दूरात् पदशब्ददत्त-
कण्ठौ समुत्कण्ठितमानसौ तौ ।
स्नेहाद्भुवाणावुपसृत्य राजा
जगाद शापात् क्षय मोहमानः ॥ २८ ॥

न पापभागी युवयोः सुतोऽहं
सौजन्यवल्लीकठिणः कुठारः ।
मातङ्गवृत्त्यामृतं निपात्य
मत्तेन येनोन्मथितः कुमारः ॥ २९ ॥

मच्छायकस्यूततनुः स शेते
युष्मत्सुतः कच्छगत स्तटान्ते ।
निधीयतां मूर्ध्नि ममोग्रशापः
स शीतलोऽस्मात् पृथुपापतापात् ॥ ३० ॥

इत्युक्तमात्रे वसुधाधिपेन तौ
वज्राग्निरुमाविव भग्नधेयौ ।
भीत्येव शोकस्य सुदुःसहस्य
महौयसौ मोहगुहां प्रविष्टौ ॥ ३१ ॥

དེ་ནས་རྒྱལ་པོས་རྒྱ་གར་གཏོར་དེ་དག།
 རི་ཞིག་ལྟར་སྡེས་འདྲ་ཤིས་ཆ་ཤས་ཐོབ།
 ས་བདག་ཁྱིད་ཀྱིས་བདག་ཅག་བྱ་བྱང་དུ།
 ཁྱིད་ཅེས་སྒྲིང་ཐོར་བ་སྒྲུ་དེ་དག་སྒྲུ།

32

དེ་ནས་དེ་ཡིས་རྒྱ་གར་ཉེ་བར་ཁྱིད།
 ཁྱིད་དང་སྒྲོན་མེ་ཉེ་བར་བྱིང་གྱུར་པ།
 ལག་པས་མདའ་བརྒྱན་བྱ་ལ་རིག་བྱས་ནས།
 དེ་ཡི་མདའ་ཡིས་ཐུག་བཞིན་དེ་དག་འབྱེལ།

33

བྱ་གཅིག་རྒྱ་མ་དག་ལ་མཉེས་གཤིན་ཡང་།
 ས་མ་གན་ཡོང་མགོན་མེད་བཅང་ནས་ནི།
 ཅི་སྒྲོང་གྲོ་བྱར་མཐོ་རིས་ཁྱོད་འགྲོ་ཞེས།
 དེ་དག་གིས་ནི་དེ་ལ་དམ་འཁུད་སྒྲུས།

34

བྱ་ཁྱོད་མེ་ཡི་སྒྲིན་སྒྲིག་ལ་དགའ་ཞིང་།
 རྒྱ་མའི་རྩ་དང་ཐུན་པས་བདག་ཅག་ནི།
 རྩོམ་མེད་གྲུས་པའི་མཆོད་པས་མཉེས་བྱས་པའི།
 བདེན་པ་དེས་ཁྱོད་རྒྱལ་རྒྱ་མེད་གྱུར་ཅིག།

35

ཅེས་པ་རྒྱ་མ་དག་གི་སྒྲིང་སྟོབས་རྩོགས།
 སྒྲིང་རྩོགས་གཟིང་བའི་བདེན་ཚོག་བརྩོད་ཅེས་ལ།

सिक्तौ ततः शीतजलेन राज्ञा
तौ लब्धसंज्ञावयवौ कथञ्चित् ।
पुत्रान्तिकं भूप नय त्वमावा
मित्यूचतु स्तौ करुणप्रलापौ ॥ ३२ ॥

नीतौ तत स्तेन सरित्समौप
मद्वीपद्वीपे व्यसने निमग्नौ ।
हस्तेन संस्पृश्य सुतं शरात्तं
तद्वाणविद्धाविव पेततु स्तौ ॥ ३३ ॥

कस्मादकस्माद् गुरुवत्सलोऽपि
वृद्धावनाथौ पितरौ त्व मन्यौ ।
त्यक्त्वा दिवं गच्छसि पुत्रकेति
गाढं परिष्रज्य त मूचतु स्तौ ॥ ३४ ॥

आराधितौ भक्तिसपर्य्ययैव
निर्व्याज मावां गुरुदैवतेन ।
त्वयामिहोचाभिरतेन पुत्र
सत्येन तेनास्तु भवान् विशल्यः ॥ ३५ ॥

इत्युक्तमात्रे करुणार्तिसत्य-
सत्त्वोपपन्ने वचने गुरुभ्याम् ।

བརྒྱ་བྱིན་མངོན་སྤྱོད་པ་བདུན་རྩེས་བྲན་པ་ཡིས།
གཞོན་ཏུ་མ་དང་བཤམ་ཞིང་བསོས་པར་བྱས།

36

བདག་ནི་དེ་ཚེ་དེར་གྲས་བདུལ་ཞུགས་ཅན།
བྱབ་པའི་གཞོན་ཏུ་སྤོ་བསངས་ཅན་དེར་གྱུར།
ཤྲ་ཀྱའི་རིགས་འབྲུངས་མཆོད་བྱ་བདག་གིས་ཀྱང་།
འབད་ནས་མཆོད་བྱ་པ་མ་དེ་དག་གོ།

37

དེ་ལྟར་ནས་མང་ཆོས་ཀྱི་རྩ་བ་ནི།
བདེ་བར་གཤེགས་ཀྱིས་གསུངས་དག་སྤོང་གིས་ཐོས་ནས།
སྤྲ་མ་བཟློན་པའི་བདུལ་ཞུགས་དང་མཚུངས་པ།
དམ་པའི་སྤོད་པ་གཞན་དག་མེད་པར་སེམས།

38

ཞེས་པ་དག་བའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་
དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་སྤོ་བསངས་ཅན་གྱི་རྟོགས་པ་
བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱ་ཙ་གཅིག་པའོ།

शक्रः समभ्येत्य सुधाप्रसेकै-
रजीवयन्निर्विवरं कुमारम् ॥ ३६ ॥

श्यामाकनामा स मुनेः कुमारः
तदाभवं तद्विनयव्रतोऽहम् ।
तावेव मे शाक्यकुलोद्भवेऽपि
पूज्यस्य पूज्यौ पितरौ प्रयत्नात् ॥ ३७ ॥

इति विविधधर्ममूलं
गदितं सुगतेन भिक्षवः श्रुत्वा ।
गुरुसेवाव्रतसदृशं
नान्य ममन्यन्त सहत्तम् ॥ ३८ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
श्यामाकावदानमेकाधिकशततमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཙ་གཉིས་པ།

དམན་པའི་སྤྱོད་པས་སྤྱོད་པོ་དམན་པ་ནམས་ཀྱི་གདུང་བ་སེལ།
ཚུལ་ཁྲིམས་ཀྱིས་ནི་སྤྱོད་པོ་དམ་པའི་ཡིད་དག་ཚེས་པར་བྱེད།
ཤེས་རབ་སྤོབས་ཀྱིས་ཀྱང་ནི་དཔེན་པ་དང་བལ་གཏི་ཐུག་འཕྲོག།
བརྩོན་འགྲུས་ཀྱིས་ནི་འཇིགས་སྤུ་བྱང་བའི་འཇིགས་པ་སྒྲོག་པར་བྱེད། 1

ཚེས་ཀྱི་བཀའ་ཡིས་མཉམ་ཡོད་ན། དག་བ་སེམས་ཅན་ལ་སྤྱོད་ཅིང་།
བྱལ་བ་བྱལ་བྱེད་ཚལ་བཞུགས་ལ། དག་སྒྲོང་ནམས་ཀྱིས་སྤོན་དྲིས་པ། 2

བཅོམ་ལྷན་ཁྲོད་ཀྱིས་བརྒྱུ་བྱིན་དང་། ས་བདག་གཞུགས་ཅན་སྤྱིང་བོ་དང་།
དག་སྒྲོང་ཀྱན་ཤེས་ཀྱི་རྩྱུ། བདེན་པ་མཐོང་བ་དག་ལ་བཀོད། 3

དེ་ཡི་ཞར་ལ་ལྷ་ནམས་ནི། འབྲུམ་ཕྲག་གཉིས་དང་དེ་བཞིན་དུ།
ཁྲི་ཕྲག་བཞི་ཡིས་བདེན་པ་ནི། མཐོང་བའི་སྤྱོད་ཉིད་རབ་དུ་བྱོབ། 4

ཀྱན་ལ་ཕན་མཛད་ཁྲོད་ཀྱི་འདི། ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ནམ།
ཡོན་ཏན་བསོད་ནམས་ཇེས་འགྲོ་འམ། སྤྱོད་པར་གོམས་པའི་རབ་དང་ཡིན། 5

དག་སྒྲོང་ནམས་ཀྱིས་འདི་བརྗོད་གསལ། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྤྱར་
གསུངས་པ།

བདག་གི་སྤྱོད་པོས་གཞན་ཕན་ལ། གོམས་པས་ལྷན་ཅིག་སྤྱོད་པ་ཉིད། 6

द्व्यधिकशततमः पल्लवः ।

दानेन दीनजनताव्यसनानि हन्ति
शीलेन तोषयति सज्जनमानसानि ।
प्रज्ञाबलेन च हरत्यविवेकमोहम्
वीर्येण वारयति भौरुभयानि धीरः ॥ १ ॥

आवस्थ्यां सत्त्वकुशलं दिशन्तं धर्मशासनैः ।
जिनं जेतवनासीनं पप्रच्छु भिक्षवः पुरा ॥ २ ॥

भगवन् भवता शक्रो विम्बिसारश्च भूपतिः ।
भिक्षुश्चाज्ञातकौण्डिन्यः प्रापिताः सत्यदर्शनम् ॥ ३ ॥

लक्षद्वयं देवतानां तथायुतचतुष्टयम् ।
तत्प्रसङ्गेन संप्राप्तं सत्यदर्शनपाचताम् ॥ ४ ॥

स्वभावः सहजो वायं गुणः पुण्यान्वयोऽपि वा ।
जन्माभ्यस्तप्रसादो वा तव विश्वोपकारिणः ॥ ५ ॥

इत्युक्तं भिक्षुभिः श्रुत्वा भगवान् प्रत्यभाषत ।
सहजैव ममाभ्यासात् परोपकृतये मतिः ॥ ६ ॥

སྒྲིབ་འདིར་བདག་སེམས་ཅན་ལ། བན་པར་དགའ་བ་ཅི་ཞིག་མཛར།
དྲག་དུ་གོམས་པས་སང་གོ་དང་། སྤང་སོགས་སྒྲིབ་འདི་ལ་གྱུར། 7

སྒྲིབ་ཆོ་དེད་དཔོན་སྒྲོ་ཕྱགས་པ། དྲག་པོར་འབྲངས་པའི་དུད་མེད་དང་།
དོན་མཐུན་འབྲས་ཕྲག་གཉིས་ཇེས་འབྲང་། ཚུག་དེར་དག་གི་ངོགས་སུ་ཕྱིན། 8

དེ་དུས་དུས་ནི་གཞན་པ་བཞིན། འགྲོ་བ་ཟ་བ་ལ་ཆགས་པ།
འཇིགས་ཅུང་ལྷས་རྒྱས་སྒྲུལ་ཆེན་ནི། བས་པ་ཞེས་པ་བྱུང་བར་གྱུར། 9

སྒྲིབ་པ་ཀུན་གྱི་ཉེན་མངས་ཀྱི། སྒྲག་པ་བཞིན་དུ་བཟོད་དཀའ་དེ།
མཐོང་ནས་བདུན་པ་ནས་པར་ཉམས། དེ་དག་དཀྱགས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 10

གཏིངས་ཅན་དེ་ཡི་ལྷས་ཀྱིས་ནི། ལས་དག་ཀུན་ནས་བསྐྱོར་བའི་ཆོ།
བསམ་བློའ་དུས་ཀྱི་ཁ་སྐྱོར་གནས། དེ་དག་ནམས་ཀྱི་ཆོ་ངེ་བདོན། 11

མ་ལུས་སྒྲ་ནམས་བཟོད་པ་ཡིས། སྒྲུབས་པའི་སྒྲ་ལྷན་དེ་དག་གིས།
ཆོ་ངེ་སྒྲོགས་ཀུན་ཁུབ་བྱེད་པ། སྒྲིང་ཇེའི་སྒྲ་ནི་རྒྱས་པར་གྱུར། 12

དེ་དས་སང་གོ་རི་ཕྲག་གནས། བྲགས་པའི་རལ་ཅན་ཞེས་པ་དང་།
དེ་ཡི་གྲོགས་པོ་སྤང་བོ་ཆེ། མན་རྒྱ་ར་ཡིས་སྒྲ་དེ་ཐོས། 13

ཁྱད་པ་སྒྲིབ་པ་ལ་ཆས་ཤིང་། ཡིད་ནི་སྒྲིང་ཇེས་དྲངས་གྱུར་པ།
དོན་མཐུན་སྒྲིབ་ལ་གྲས་བྱས་པའི། བདུན་པ་དེ་དག་འོངས་པར་གྱུར། 14

अस्मिन् जन्मनि किं चिच्चं मम सत्त्वहिते रतिः ।
अप्यभूत् सतताभ्यासात् सिंहहस्त्यादिजन्मसु ॥ ७ ॥

दाक्षिणात्याः पुरा सार्थवाहा गाढाग्रहाः चयः ।
जग्मुर्जलनिधे स्तौरं सार्द्धलक्षद्वयानुगाः ॥ ८ ॥

तस्मिन् काले जगद्ग्रासव्यग्रः काल इवापरः ।
अभूदजगरो घोरः कङ्कात्यः स्फारविग्रहः ॥ ९ ॥

ते तं सर्व्वजनायासं संचासमिव दुःसहम् ।
विनष्टधैर्या दृष्ट्वैव बभूवुर्घट्टिता इव ॥ १० ॥

भोगेन भोगिनानेन समन्तादेष्टिते पथि ।
निश्चेष्टाः कालवक्त्राग्रवर्त्तिनस्ते प्रचुक्रुशुः ॥ ११ ॥

तेषां मशेषत्रिदशस्तवैः शरणाविणाम् ।
आक्रन्दः सर्व्वदिग्ब्यापी प्रोद्ययौ करुणस्वनः ॥ १२ ॥

यशःकेशरसंज्ञोऽथ सिंहः शैलगुहाशयः ।
तं शब्दं मन्दरः श्रुत्वा तद्वयस्यश्च कुञ्जरः ॥ १३ ॥

आपन्नचाणसन्नद्धौ करुणाकृष्टमानसौ ।
धीरावाजग्मतुः सार्थसंरक्षणकृतक्षणौ ॥ १४ ॥

དེ་ནས་སྤང་ཆེན་རི་བོ་ཡི། ལུས་ཅན་དག་ལ་སང་གོ་ཞོན།
 འུགས་ཀྱིས་བསྐྱུན་ནས་སྤྱལ་ཆེན་ནི། སློབ་དང་བུལ་བ་དག་ཏུ་བྱས། 15

དེ་ཡི་སློབ་ནི་འགོ་དུས་སུ། དབྱུགས་ཀྱི་རྒྱུང་ནི་སློབ་བྱེད་དག།
 རབ་ཏུ་འབར་བས་སང་གོ་དང་། སྤང་བོ་དག་ནི་ཐལ་བར་བྱས། 16

དེ་ནས་དེད་དཔོན་དེ་རྣམས་ཀྱིས། དེ་དག་ལུས་ལ་མཆོད་པའི་སྦྱང།
 མཆོད་ཏེན་བྱས་ནས་དེ་དག་གིས། འུགས་པ་དང་འགོགས་ཕྱོགས་སུ་སོང་། 17

ང་ཉིད་དེ་ཆོ་དོན་མཐུན་ལ། སློབ་ཕྱིར་སང་གོ་དག་ཏུ་གྱུར།
 རྣམ་བྱེད་དག་ནི་སྤྱལ་ཆེན་ཏེ། སྤྱི་རིའི་བྱ་ནི་སྤང་བོ་ཆེ། 18

སྤྱིང་ཕྱོབས་རྒྱ་བ་དེ་ཡི་སྤྱོད་པ་ལགས་བྱས་རབ་ཏུ་གསལ།
 ཀུན་ལ་ཕན་པར་བྱེད་མཁས་གྲགས་ཤིང་ཆེན་པོ་དག་ཏུ་འོས།
 བྱལ་བས་གསུངས་པ་དེ་དག་ཐོས་ནས་དགའ་བ་ཐོབ་གྱུར་པའི།
 དག་སྤྱོད་དེ་དག་རྣམས་ཀྱིས་ཆོག་གིས་སོ་སོར་རབ་ཏུ་བསྐྱུགས། 19

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་པའི་དོགས་པ་བརྗོད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་སང་གོའི་དོགས་པ་བརྗོད་པའི་
 ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཙ་གཉིས་པའོ།

ततः सिंहः समारुह्य गजेन्द्रं गिरिविग्रहम् ।
वेगान्निपत्याजगरं चकार गतजीवितम् ॥ १५ ॥

प्राणप्रवाससमये तस्य निश्वासमारुतः ।
चकार दहनोज्जारौ भस्मसात् सिंहकुञ्जरौ ॥ १६ ॥

तयोः शरीरपूजायै ततस्ते सार्थनायकाः ।
स्तूपं विधाय प्रययुर्दिशं स्तद्यशसा सह ॥ १७ ॥

अहमेव तदा सिंहः सार्थत्राणप्रदोऽभवम् ।
महाहिर्द्वन्द्वतोऽसौ शारिपुत्रश्च कुञ्जरः ॥ १८ ॥

तत्तस्य सत्त्वशशिनः सुकृतप्रकाशम्
विश्वोपकारचतुरं चरितं महार्हम् ।
श्रुत्वा जिनेन कथितं प्रथमं सहर्षा-
स्ते भिक्षवः प्रतिपदं प्रशशंसुरेव ॥ १९ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
सिंहावदानं अधिकशततमः पल्लवः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱ་ཙ་གསུམ་པ།

དོ་ཤལ་རབ་གསལ་གོས་མཚོག་ཅིད་པན་དང་།
གདུགས་དང་ཇ་ཡབ་དཀར་པོས་འཇུག་པའི་དཔལ།
མཚོག་གི་ཡོངས་སྤྱོད་སྒྲལ་བཟང་དགའ་སྟོན་གྱིས།
བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འི་ལེགས་བྱས་གསལ་བར་བྱེད།

ཆོས་ཀྱི་འབྱོར་པ་རབ་རྒྱས་པའི། མཐུན་གྱིས་པ་མཐོང་བ་ལས།
ཡ་མཚན་དག་སྤོང་ཚགས་ལ་ནི། བཅོམ་ལྷན་འདས་ཀྱིས་སྟོན་གསུངས་པ། 2

སྒྲིབ་གཞན་ལ་སྒྲ་མེད་ཀྱི། ཡེ་ཤེས་གཟི་བྱན་མ་ཐོབ་ཀྱང་།
བདག་ལ་ངོ་མཚར་བཅས་པའི་དཔལ། ལེགས་བྱས་གསལ་བར་བྱེད་པ་བྱང་། 3

བྱང་གི་ཕྱོགས་ཀྱི་གྲོང་བྱུང་དག། དོ་ཇི་ཅན་ཞེས་བྱ་བར་ནི།
རྒྱལ་པོ་ཕྱག་ན་དོ་ཇི་བཞིན། དོ་ཇི་གསུམ་པོ་ཞེས་པར་བྱང་། 4

གྲོང་བྱུང་གང་གཞི་བདག་པོ་ནི། ས་བདག་ལྷན་པོ་བདུལ་ནས་དེའི།
བྱ་མོ་སྒྲར་མ་ཞེས་བྱ་བ། དེས་ཐོབ་བདུན་ཅི་འི་ཟེར་གྱིས་བཞིན། 5

དེ་ཡིས་དེ་ལ་བྱ་དག་ནི། ཉི་མའི་འོད་དང་མཇུངས་པ་བསྐྱེད།
གང་ལ་ཞོར་བུའི་གདུགས་དག་ནི། བཀྲ་བ་རྒྱན་ཅིག་སྐྱེས་པས་མཛོས། 6

अधिकशततमः पञ्चवः ।

तारहारवरवस्त्रशेखर-
च्छचामरसितस्मिताः श्रियः ।
दिव्यभोगसुभगाः सुखोत्सवैः
सूचयन्ति सुकृतं महात्मनाम् ॥ १ ॥

प्रवृद्धधर्म्मविभवप्रभावोद्भवदर्शनात् ।
विस्मितं भिक्षुसङ्घातं बभाषे भगवान् पुरा ॥ २ ॥

अप्राप्तानुत्तरज्ञानमहसोऽप्यन्यजन्मनि ।
बभूवुर्मम साश्चर्याः सुकृतव्यञ्जकाः श्रियः ॥ ३ ॥

वज्रवत्यभिधानायां नगर्यामुत्तरापथे ।
वज्रचण्डाभिधो राजा वज्रपाणि रिवाभवत् ॥ ४ ॥

गङ्गाधिपत्ये नगरे मेरुं जित्वा महीपतिम् ।
तत्सुतां रोहिणीं नाम स सुधांशुरिवाप्तवान् ॥ ५ ॥

तस्या मजीजनत् पुत्रं स मित्रसदृशप्रभम् ।
चित्रं यस्य मणिच्छत्रं सहजातं व्यराजत ॥ ६ ॥

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་མཐུ་ཡིན། དྲག་དུ་བསམས་པས་ཉིང་གནས་པ།
 ལྷ་ཡི་རྒྱན་དང་ཡོངས་སྤྱོད་དག། གོང་བྱིར་པ་ཡིས་ཉམས་སྤྱོད་གུར། 7

ཡོངས་སྤྱོད་དགའ་བའི་གོང་བྱ་དེས། གང་བྱིར་གོང་བྱིར་ཡོངས་བཏང་བ།
 དེ་བྱིར་ས་བདག་སྤྲས་དེན། དགའ་བའི་གོང་བྱ་ཞེས་པར་གུར། 8

པ་ཡི་མཆུག་དུ་རྒྱལ་སྤྱིད་ཐོབ། གྲགས་པ་རྒྱས་དེས་ཕྱོགས་རྣམས་སུ།
 འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་རང་འདོད་ཀྱི། ཡོངས་སྤྱོད་སྤྲན་སུམ་ཚེགས་པ་བསྟན། 9

སྟོན་པོ་སྟོང་ན་སྟོང་ན་ཞེས། བྱ་བ་དེ་ལ་ཆགས་བྲལ་གུར།
 ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སྤང་བ་ནི། བདག་ཉིད་ངན་པའི་རང་བཞིན་ཡིན། 10

དེ་ཡི་ས་མེས་ས་བདག་ནི། ལྷན་པོའི་སྤྱིང་ཡིག་རྣམས་ཀྱིས་དེས།
 སྟོན་གྱི་གནོད་པ་བྲན་པ་ཡིས། གཡུ་ལ་ལ་མངོན་པར་ཕྱོགས་པར་བྱས། 11

ཁྱོ་བ་མཚོག་དུ་རབ་འབར་བ། འཕྲལ་ལ་རྒྱས་ཤིང་གསོད་བཅོམ་དེས།
 སྟོབས་རབ་རྒྱས་པས་པོ་ཉ་སྤྱིངས། བུ་མའི་བྱ་ལ་རབ་བསྟན་པ། 12

བུ་མའི་བྱ་བྱོད་དགའ་ཡི་བྱ། བདག་ཉིད་ངན་པ་བྱོད་ཀྱི་པས།
 དཀྱིལ་འཁོར་ཉམས་པ་བྱོད་བྱས་ནས། གྲགས་པ་བཞིན་དུ་བྱ་མོ་སྟོགས། 13

ས་ཉམས་ས་འདི་རང་འདོད་ཀྱིས། སྤྱོལ་ཅིག་གལ་དེ་མ་ཡིན་ན།
 རང་ཉིད་འོངས་བྱོད་མཐའ་འཁོབ་དུ། སྟོབས་པའི་མགོན་དུ་བདག་གིས་བྱ། 14

तस्य पुण्यप्रभावेण सङ्कल्पोपनतः सदा ।

दिव्याभरणवस्त्रान्नभोगोऽभूत् पुरवासिनाम् ॥ ७ ॥

भोगपिण्डैः प्रियै स्तेन यस्मात् सम्पूरितं पुरम् ।

स तस्मात् प्रियपिण्डाख्यः क्षापते रभवत् सुतः ॥ ८ ॥

पितुरन्ते समं प्राप्तराज्यः प्राज्ययशा दिशाम् ।

दिदेश सर्वभूतानां स्वच्छन्दां भोगसम्पदम् ॥ ९ ॥

दुर्मतिं दुर्मतिर्नाम मन्त्री तस्य विरक्तताम् ।

प्रययौ गुणविद्वेषः स्वभावो हि दुरात्मनाम् ॥ १० ॥

मेहं मातामहं तस्य गूढलेखैः स भूपतिम् ।

पूर्वापकारस्मृत्येव चकार समरोन्मुखम् ॥ ११ ॥

स दूतैः सहसोद्भूतमन्युः प्रज्वलितः परम् ।

सन्दिदेश बलोत्सेकात् दौहित्रनिधनोद्यतः ॥ १२ ॥

दौहित्रः शत्रुपुत्रं स्वं त्वत्पित्रा मदनात्मना ।

मण्डलं खण्डतां नीत्वा हृता कीर्तिरिवात्मजा ॥ १३ ॥

आच्छिन्ना मुर्वरौ मेतां प्रयच्छस्वेच्छया न चेत् ।

स्वयमेत्य करोमि त्वां प्रत्यस्तशरणातिथिम् ॥ १४ ॥

མམས་གྱིས་ནི་རབ་བསྟན་པ། དེ་དག་ཐོས་ནས་ས་ཡི་བདག།

སྦྱིས་པོ་ལྷག་ལ་སྦྱིང་ཇི་བས། དེ་ལ་དང་བར་བྱེད་ལ་སོང་།

15

དམག་དངུང་རིང་ཞིང་གཡུལ་གྱི་ནི། སྦྱིས་ལ་ཆས་དེས་གྲུ་དག་གིས།

གང་གའི་འགྲམ་ན་གནས་པ་ཡི། མ་མས་གོང་བྱིར་དག་དུ་ཕྱིན།

16

སྦྱོན་པོ་གཡོག་སྡེ་དང་བཅས་པ། དེ་ཡི་ཀུན་དོག་ཅེ་དགའ་ཡིས།

ལྷ་ཡི་ཟས་ནི་རབ་འབྱུངས་པ། ས་བདག་རྒྱན་པོས་མཐོང་གུར་ནས།

17

འདི་ནི་ལྷ་ཞེས་ངས་བྱས་དེ། རང་ཉིད་དེ་ཡིས་དྲུང་སོང་ནས།

མཆི་མ་ཟག་ཅིང་མགྲན་བར་བཟུང་། རིན་ཅན་ཀུན་གྱིས་རབ་དུ་མཆོད་།

18

དེ་ཡི་གས་བས་མཆོད་པ་དེས། རང་གི་གོང་བྱིར་ཕྱིན་ནས་ནི།

འཛམ་གླིང་སྤྱོད་པོ་ལྷ་ཡི་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་རབ་བྱས་ལྷག་བར་བསྐྱབས།

19

དེ་སྤྱོད་ཕུན་ཚོགས་ལ་མཆོད་དེ། དག་སྤོང་གིས་དེས་བྱལ་བ་ནི།

ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་ཀྱང་དེ་དག་ལ། དེ་ཡི་ཕུན་ཚོགས་སྤྱོད་མཆོད་གསུངས།

20

བར་ཏུ་མིར་སྤྱོད་གཞན་དེ། བས་ཟེ་ཙ་བ་ཅན་ཞེས་གྱུར།

དེ་ཡི་ནད་གྱིས་གཟིར་བ་ཡིས། རང་སངས་བྱས་ལ་སྦྱོན་དག་ནི།

21

བསོམ་པའི་མཚམས་ལ་བྱུག་པར་བྱས། གདུང་བ་གང་ལ་གདུགས་ཀྱང་བཟུང་།

བསོད་ནམས་དེས་བྱལ་གདུགས་ཅན་དེ། ལྷ་ཡི་ཡོངས་སྤྱོད་སྤྱོད་དུ་གྱུར།

22

मातामहेन सन्दिष्ट मेतदाकर्ण्य भूपतिः ।
जनसङ्ख्यकारुण्यात् तं प्रसादयितुं ययौ ॥ १५ ॥

सन्धिविग्रहसन्नद्धः स नौभिर्दूरसैनिकः ।
मातामहपुरं प्राप गङ्गापुलिनसंश्रयम् ॥ १६ ॥

सामात्यभृत्यवर्गस्य तस्य सङ्कल्पलीलया ।
उद्धूतं दिव्य माहारं दृष्ट्वा मेरुर्महौपतिः ॥ १७ ॥

दैवोऽयमिति तं मत्वा स्वयं गत्वा तदन्तिकम् ।
कण्ठग्रहोच्छलद्वाघ्यः सर्व्वरत्नैरपूजयत् ॥ १८ ॥

प्रणयान्मानितस्तेन स गत्वा नगरीं निजाम् ।
दिव्यभोगोद्भवोदग्रं जम्बुद्वीपजनं व्यधात् ॥ १९ ॥

तच्चरितं जिनः पृष्टो भिक्षुभिः सम्पदं प्रति ।
सर्व्वज्ञोऽप्यवदत्तेषु तस्य सम्पत्तिकारणम् ॥ २० ॥

वाराणस्यां स विप्रोऽभून्मूलिकाख्योऽन्यजन्मनि ।
तेन प्रत्येकबुद्धस्य रोगग्लानस्य भेषजम् ॥ २१ ॥

स्वास्थ्यावधि कृतं चित्रच्छवच्च धृतमातपे ।
तत्पुण्याच्छवान् राजा सोऽभूद्दिव्योपभोगभाक् ॥ २२ ॥

ངན་དགའ་བའི་གོང་བྱ་དེ། གློང་ན་དེ་ཡང་ལྷ་ས་བྱིན་ནོ།
 ཞེས་པ་བཅོམ་ཐུན་གྱི་གསུངས་པ། ཐོས་ནས་དགོ་གློང་ཡ་མཚན་གྱུར། 23

ཀྱམ་གང་ཞིག་ཡོན་ཏན་འཛིན་དང་འབྱེད་བའི་མཐུ་དང་ནི།
 ལྷ་ཡི་ཉི་ཤར་ཡོངས་སྒྲོད་སྐལ་བཟང་སྲིད་པའི་བདག་པོ་དང་།
 ཡིད་དུ་གནས་ཤིང་ལྷ་ག་པར་གྱུར་པའི་གདུང་པར་ལྷུང་བ་དག།
 གློབ་ཅིང་ཡོངས་སུ་འདོན་པ་དེ་དག་བསོད་ནམས་ནམ་འཕུལ་ཡིན། 24

ཞེས་པ་དགོ་བའི་དབང་པོའི་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་དགའ་བའི་གོང་བྱའི་རྟོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་མྱེ་བརྒྱ་ཙ་གསུམ་པའོ། ॥

प्रियपिण्डोऽहमेवासौ देवदत्तश्च दुर्मतिः ।
श्रुत्वेत्युक्तं भगवता भिक्षुवो विस्मयं ययुः ॥ २३ ॥

यद्विस्मयावहमहो विभवप्रभाव-
दिव्योपभोगसुभगं भुवनाधिपत्यम् ।
दीर्घामयाश्रयघनव्यसनावसन्न-
संवाहनोद्धरणपुण्यविजृम्भितं तत् ॥ २४ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
प्रियपिण्डावदानं अधिकशततमः पञ्चमः ॥ ० ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཙ་བཞི་པ།

ལེགས་པའི་ལམ་ལ་ཡིད་ལ་རེ་བ་རབ་གྲས་གྲུབ་གྲུར་ཅིག།
དམ་པའི་ལེགས་བྱས་ཀྱི་མེད་འཇུག་ངོགས་གཙང་མ་བསྡུགས་པར་འོས།
འཇིགས་བྱང་འཁོར་བའི་ཚུ་ལྷན་འབྱུང་གནས་དག་གི་ཟམ་ཕྱེགས་གྲུར།
དམ་པའི་གྲོགས་ཉིད་དག་བསྐྱོ་བའི་རང་བཞིན་པ་ཉ་ཡིན། 1

མཉན་དུ་ཡོད་པ་དག་དུ་སྟོན། བྱིས་བདག་བརྒྱ་ཞེས་པའི་བྱ།
ངང་པ་ཞེས་བྱ་བཅོས་ལྷན་གྱིས། འབད་པས་དགྲ་བཅོས་གནས་ལ་ནི། 2

རབ་དང་ཀྱི་མེད་སྟོང་ཇི་ཡི། གཟིགས་པ་བདུད་ཅིས་བརྒྱང་མཐོང་ནས།
ཇིས་འཇོན་བཙན་པས་བྲེལ་འདི་ལ། དགོ་སྟོང་ནས་ས་ཀྱིས་རབ་གས་ལ་བ། 3

བཅོས་ལྷན་རིགས་ཀྱི་བྱ་འདི་ནི། བག་ཆགས་ལྷག་མ་དག་གིས་ཡུལ།
དན་པ་མ་ཞི་རབ་བྱུང་ཡང་། བྱིས་ལ་མངོན་པ་ཕྱོགས་པར་འགྱུར། 4

དེ་ནི་རབ་འབད་བཅོས་ལྷན་གྱིས། འདུལ་བ་དག་ལ་ནམ་པར་སྦྱར།
ཀྱེ་མ་ཇིས་བརྒྱང་ཆེན་པོ་ཡིས། ཀུན་སྟོང་ས་དག་དང་བྲེལ་བར་མཛད། 5

དེ་སྐད་དགོ་སྟོང་ལ་མཚན་ཞིང་། དགའ་བའི་བདུད་ཅིས་བྲན་པས་ཉུས།
གྲས་ལ་མཉེས་གཤེན་བཅོས་ལྷན་འདས། ཐམས་ཅད་མཁྱིན་པས་དེར་
གསུངས་པ། 6

चतुरधिकशततमः पल्लवः ।

सन्मार्गसंमृतमनोग्थमिद्विस्तृतः
स्नाध्यः सतां सुकृतनिर्मलतौर्थपूतः ।
संसारघोरमकराकरसेतुभूतः
सत्सङ्ग एव शुभसर्गनिसर्गहेतुः ॥ १ ॥

श्रावस्त्यां कमलाख्यस्य पुत्रं गृहपतेः पुग ।
हंसाभिधं भगवता यत्नेनाहंत्पदे धृतम् ॥ २ ॥

दृष्ट्वा प्रमादविशदैः करुणालोकनामृतैः ।
अनुग्रहाग्रहव्यग्रं त मभाषन्त भिक्षवः ॥ ३ ॥

भगवन् कलपुत्रोऽयं प्रव्रज्यापि गृहीन्मुखः ।
बभूव वासनाशेषदशान्तविषयस्मृतिः ॥ ४ ॥

स प्रयत्नेन भवता विनयं विनियोजितः ।
अहो महानुग्रहेण संमोहरहितः कृतः ॥ ५ ॥

उक्ते हर्षामृतामिक्तै विमिक्तै रति भिक्षुभिः ।
तानभाषत सर्वज्ञो भगवान् भक्तवत्सलः ॥ ६ ॥

སྒྲིན་ཡང་བདག་གིས་དག་བ་ལ། འདི་ནི་འབད་ནས་ནམ་པར་བཀོད།
 སྒྲིན་འདི་དཀའ་ཐུབ་ནགས་སྒྲིན། ཐུབ་པ་བདུལ་ཞུགས་བཟང་ཞིས་གྱུར། 7

དེ་དུས་དེ་ཡི་གནས་སྒྲིན་བདག། རི་བོང་གསལ་བར་སྒྲིབ་བྱེད་པ།
 དེ་ཡི་གདམ་ལ་ཡིད་གཙུགས་སྒྲིས། མཛེལ་བ་དང་ལམ་དག་གནས་གྱུར། 8

དེ་ནས་ཆར་མེད་ཀྱིས་བཅོས་ཏེ། ཙ་བ་འབྲས་བྱ་ཙ་བསྐྱམས་ཆོ།
 ནགས་སྒྲིན་ཡིད་བྱུང་ཐུབ་པ་དེ། བྱོང་མཐར་འབྱོ་བར་འདོད་པར་གྱུར། 9

བདག་གིས་གྲུས་པས་དེ་ལ་སྒྲིས། དམ་པ་བྱོད་ནི་ནམ་པར་མཁས།
 དཀའ་ཐུབ་ནོར་ཅན་དཀའ་ཐུབ་ཀྱི། ནགས་ནི་ཡོངས་བདང་ཅི་ལྟར་རིགས། 10

ནམ་མང་བལ་བའི་སྒྲིབ་དུ། བྱིང་བའི་སྒྲིབ་པས་གང་བའི་བྱིས།
 མོངས་པའི་གདོན་གྱི་ཉེན་མོངས་ཀྱིས། བཟུང་བར་གྱུར་པ་བྱོང་གིས། 11

བྱད་མེད་ལུགས་སྒྲིབ་སྒྲིབ་ཅོར་བཟོད་དཀའ་བྱ་ཡི་ཞགས་པ་དང་།
 གཡོག་འཁོར་གྱིས་དཀྱིགས་བདུན་པའི་གཉེན་གྱི་བྱ་བ་དང་།
 མི་བསྐྱུན་ཚོགས་པའི་ནད་དང་སྒྲོ་ངན་གྱིས་བཅིངས་སྒྲིན་ཆེན་ཅན།
 བདང་བའི་བྱིས་ལ་སྒྲོ་ལྟན་སྒྲིབ་ཞིག་སྒྲིབ་ཡང་རིག་པར་བྱེད། 12

སྒྲིབ་ཚོགས་འབྲེལ་བའི་སྒྲིབ་དུ་སྒྲིབ་པས་ཡང་ཡང་མོངས་པ་སྒྲིབ་པར་བྱེད།
 ནོར་ནི་ལན་ཚུ་རེ་ཟས་ནམས་དག་གིས་སྒྲིབ་པ་མཚོག་དུ་ཡོངས་སྒྲིབ།

पूर्वमप्येष कुशलं मया यत्नान्निषेवितः ।
तपोवने मुनि रसौ सुव्रताख्यः पुराभवत् ॥ ७ ॥

तस्मिन् काले स्फुटालापः शशकोऽहं तदाश्रमे ।
तत्कथाजातविश्रम्भः प्रीतिमानवसं सदा ॥ ८ ॥

अथादृष्टिहते काले शुष्कमूलफलोदके ।
सोऽभून्मु निर्वनोद्वेगाद् ग्रामान्तगमनोन्मुखः ॥ ९ ॥

स मया प्रणयेनोक्तः साधो तव विपश्चितः ।
तपोवनपरित्यागः कथं युक्तं तपोधन ॥ १० ॥

वियोगविविधोद्वेगनिमग्नजनसङ्कुलाः ।
गृहमोहग्रहायाससंग्रहा ग्रामभूमयः ॥ ११ ॥

स्त्रीशृङ्खलामुखर-दुःसहपुत्रपाश-
मृत्याकुला निविडवान्धवबन्धजालम् ।
त्यक्तं पुनः स्पृशति कः खलसङ्घघोरम्
धीमान् गृहं कुमतिबन्धमहान्धकारम् ॥ १२ ॥

विदधति मुहुर्मीहं नानावियोगघनाः शुचो
द्रविणलवणाहारैस्तृष्णा परं परिवर्द्धते ।

མི་བཟད་ཡལ་ལ་ཆགས་པ་གོས་ས་པས་སེམས་ནི་སྒྲན་པར་བྱས་གྱུར་པ།
 ཉོན་མོངས་ཞིང་གི་བྱིས་ན་གནས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དག་བ་ཟད་པར་འགྱུར། 13

སྒྲི་བོ་མེད་པའི་ནགས་སུ་ཞི་བའི་ཁྱད་པར་དག་གིས་ཆོས་པ་རྣམས།
 ཡལ་གྱི་ཡོངས་སྒྲོད་ལ་ཆགས་ཆང་གིས་སྒྲོ་གྲོས་སྒྲོས་ཤིང་གཡོ་མི་འགྱུར།
 མཇེལ་བོ་དང་བཤམ་དུ་བ་རྒྱས་པས་མིག་ནི་མཆི་མས་འབྱུགས་མི་འགྱུར།
 གཟེར་དང་འཕམ་མི་བྲོ་དང་གུང་བའི་ཆོགས་རྣམས་དག་གིས་སྒྲིག་མི་འགྱུར། 14

ནགས་ལས་ཡིད་ལྗང་གོང་ལ་ཆགས། གོང་ལས་ཡིད་ལྗང་ནགས་ཆལ་དམ།
 སྒྲིས་བྱ་རྣམས་ནི་རབ་ཞི་ལས། ཕྱིར་བྱོགས་ཁར་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན། 15

གོང་གི་དུལ་བའི་གཡོན་ལ་བྱོད། དུས་མིན་སྒྲོ་གྲོས་ཡོངས་ས་བྱེད།
 གོང་དག་འབྱོགས་པས་ཡལ་ལ་ནི། ཆགས་རྣམས་ཐོག་མ་ཉིད་དུ་འཆིང་། 16

དུས་ཀྱི་འདི་ཉིད་དུ་ནི་བྱོད། འབྲས་བུ་ཐོབ་པ་འབྱུང་བ་འགྱུར།
 བདག་གི་ཤ་ནི་དག་པ་ཡིས། ད་ནི་སྒྲོག་གི་རྩངས་དག་མཇེད། 17

ཅེས་པ་བཟློད་ནས་བདག་གི་ནི། ཉི་བའི་མེ་ལ་རང་ཉིད་མཆོངས།
 དེས་ཀྱང་སྒྱུར་དུ་རབ་སྒྲུངས་ནས། ཡོངས་སུ་འབྱུང་དེ་བདག་ལ་སྒྲུས། 18

གཟུ་ལམས་དག་པོའི་འགལ་བ་འདི། བྱོད་ནི་ཅི་ཡི་སྒྲུད་དུ་བྱེད།
 ནགས་འདི་ལས་ནི་བདག་མི་འགྲོ། བྱོད་མཚུངས་མཇེལ་བོ་གལ་སྟེད། 19

विषमविषयस्नेहाभ्यासैर्जडोक्तचेतसां
व्रजति कुशलं क्लेशक्षेत्रे क्षये वसतां क्षयम् ॥ १३ ॥

न धौ र्मदविघूर्णिता विषयभोगरागासवैः
न वाष्पकलिला दृशः प्रियवियोगधूमोद्गमैः ।
न दाहनिवहव्यथाः कलहकोपतापोद्भवैः
भवन्ति विजने वने शमविशेषसन्तोषिणाम् ॥ १४ ॥

ग्रामस्पृहा वनोद्देगाद् ग्रामोद्देगाद्वनस्मृतिः ।
पुंसां प्रशमवैमुख्यात् प्रसङ्गेनैव जायते ॥ १५ ॥

ग्रामे नियमवामे त्वं मा कामेन मतिं कृथाः ।
प्रागेव विषयस्त्रिगधान् बध्नाति ग्रामसङ्गतिः ॥ १६ ॥

द्रुहैव तव कालेन फललाभो भविष्यति ।
शुद्धैः सम्प्रति मन्मासैः क्रियतां प्राणधारणम् ॥ १७ ॥

इत्युक्त्वा हंस मासन्ने वज्रहौ निपतितः स्वयम् ।
स च तूष्णीं समुत्क्षिप्य परिघञ्ज्य जगाद माम् ॥ १८ ॥

किमेतत् साहसं तीव्रं विरुद्धं भवता कृतम् ।
न गच्छामि वनादस्मात् त्वत्प्रीतिं लभ्यते कुतः ॥ १९ ॥

དེ་ཡི་གྲུས་པས་དེ་བཞི་དེ་ཅེང་། བདག་གིས་མཁའ་ལ་བལྟས་པའི་ཚོ།
འབྲེལ་ལ་ཆར་ནི་རབ་བབས་པ། གང་གི་ས་གཞི་འབྲས་བཅས་གྱུར། 20

དེ་ནས་གྲུས་བཅས་ཐུབ་པ་དེས། མངོན་པར་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་བྱས།
བདག་ལ་སྦྱས་པ་དག་པ་ཡི། སྦྱང་སྦྱོབས་འདི་ཡིས་ཁྱེད་ཅི་བཞིད། 21

ཅས་པ་དེ་ཡིས་གྲུས་པས་དྲིས། དེ་ནས་བདག་གིས་དེ་ལ་སྦྱས།
བདག་ནི་སྦྱོད་པ་འདི་དག་གིས། ཡང་དག་ཇོགས་པའི་བྱང་ཆུབ་འདོད། 22

སྦྱེ་བ་གཞན་ལ་འགྲོ་བ་ནམས། བསྐྱལ་སྦྱང་རྒྱལ་བར་བདག་གྱུར་ཅིག།
ཅས་བཞིད་དེ་ཡིས་བདག་ལ་སྦྱས། ཁྱེད་ནི་དེ་བཞིན་གཤེགས་པར་འབྱུར། 23

གང་ཚོ་ཡང་དག་ཇོགས་སངས་རྒྱས། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་ཁྱེད་གྱུར་པ།
དེ་ཚོ་བདག་གི་ལྷས་གཞན་ནི། ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་གཟུང་བར་བྱ། 24

དས་པ་དེ་ཡི་ཚིག་འདི་ནི། མཛའ་བས་བདག་གིས་ཁ་ཡིས་སྒྲངས།
རི་བོང་དེ་ང་སྦྱེ་བ་འདིར། སངས་རྒྱས་ཉིད་ནི་ཡང་དག་ཐོབ། 25

བྱིས་བདག་ཕྱ་ནིང་པ་འདི། ཐུབ་པ་བདུལ་ཞུགས་བཟང་ཞེས་པ།
དེ་ཡིན་སྒྲིན་གྱི་རབ་འབད་ནི། དེ་ནས་བདག་གིས་དགོ་ལ་བཀོད། 26

དེ་ལྟར་གྲུས་ལ་མཉེས་གཤིན་པ། ཐམས་ཅད་གཞིགས་པ་རྒྱལ་བ་ཡིས།
རང་གི་སྒྲིན་བྱང་གསུངས་པ་དག། ཐོས་ནས་དེ་དག་ལ་མཚན་གྱུར། 27

प्रणयादिति तेनोक्ते व्योम्नि चालोकिते मया ।
पपात दृष्टिः सहसा सफला भू रभूद् यया ॥ २० ॥

पञ्चाभिज्ञत्व मासाद्य स ततः सादरो मुनिः ।
मा मूचे शुद्धसत्त्वेन किमनेन महीयसे ॥ २१ ॥

प्रणयादिति तेनाहं पृष्ट स्त मवदं ततः ।
जनेन चरितं नाहं सम्यक्सम्बोधि मर्थये ॥ २२ ॥

सन्तारणाय जगतां जिनः स्या मन्यजन्मनि ।
मयेत्युक्ते स मा माह भविष्यसि तथागतः ॥ २३ ॥

यदा तु सम्यक्सम्बुद्धः सर्व्वज्ञ स्त्वं भविष्यसि ।
तदा ममान्यदेहस्य कर्त्तव्योऽनुग्रह स्वया ॥ २४ ॥

एतत्तस्य वचः साधोः स्नेहादङ्गीकृतं मया ।
संप्राप्तः शशकः सोऽहं मस्मिन् जन्मनि बुद्धताम् ॥

सुव्रताख्यो मुनिः सोऽयं हंसो गृहपतेः सुतः ।
पूर्व्वस्मृत्यैव यत्नेन प्रापितः कुशलं मया ॥ २६ ॥

प्रपन्नवत्सलेनेति कथितं सर्व्वदर्शिना ।
जिनेन निजवृत्तान्तं श्रुत्वा ते विस्मयं ययुः ॥ २७ ॥

ཇ་སཁཁན་བཞིན་དུ་མ་ཚང་མེད་པའི་འབྲས།
 རྒྱུད་བྱེད་དག་པའི་སྨྱོད་པས་འདི་ན་གནས།
 ཉིན་མོའི་བདག་དང་ཡོངས་འདྲིས་བཏང་གུར་བ།
 བསིལ་ཟེར་མཛོས་པའི་དཔལ་ནི་སྒྱུངས་མེད་བཞིན།

ཞེས་པ་དག་བདེ་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་རི་བོང་གི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་
 ཡལ་འདབ་མྱེ་བརྒྱ་ཙ་བཞི་པའོ།

अविकलफलप्रसवः

शुभचरितैः सहवासः ।

दिनपतिपरिचयनिचितरुचेः

श्रीरसमा हिमभासः ॥ २८ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शशकावदानं चतुरधिकशततमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཙ་ལྔ་པ།

ལྷེ་གཉིས་གང་ཞིག་ཁྲོས་པས་ཀུན་སྦྱོར་གཙང་མ་ནམས་ལ་ནི།
རྒྱལ་གྱིས་སྦྱོར་བཞེད་མི་བཟད་དུག་ནི་རབ་དུ་སྦྱོར་བྱེད་པ།
སྦྱིག་དམེད་ཡོངས་སུ་གདུང་བ་གྱུར་མས་གཟིང་བ་དེ་དག་ནི།
མི་བཟད་འདོད་བྱ་མིན་པའི་རབ་རིག་ཁྲུང་དུ་འཆུག་པར་འགྱུར། 1

ཁ་ཆེར་རི་ཡི་གནས་སུ་ནི། རི་བ་ད་ཀ་ཞེས་བ་སྟོན།
འབྱུང་པོ་ཀུན་ལ་བཅེ་བར་གནས། དག་སྟོང་བདུལ་ཞུགས་གཙང་བ་བྱུང་། 2

ནས་ཞིག་དེ་ཡི་བྱས་ནང་དུ། ལིང་ཤུན་ཅར་སྦྱིག་དག་གི་ནི།
ནགས་ཚལ་དབེན་བའི་སྦྱོགས་སུ་ནི། ཚོས་གོས་ཁ་ནི་བསྐྱར་བ་བྱས། 3

སྐབས་དེར་དུས་མའི་བེའུ་ཉམས། བྲམ་ཟེ་ཕྱ་མ་ཙན་ཞེས་པ།
སྦྱོར་བོ་བ་སྤང་བར་ནི། དོགས་པ་དང་ལྷན་འཛུལ་དུ་འོངས། 4

དེ་ཡི་རི་ལ་རིང་བོ་ནས། ཚོས་གོས་ཚོས་ཁ་འཛེད་པ་ཡི།
མེ་ལས་སྦྱིས་བའི་དུ་བ་དག། མཐོང་ནས་བེའུ་བཅོས་པར་བསམས། 5

དེ་ནས་མཚན་ཆ་ལག་ནམས་དང་། ལྷན་ཙིག་གཉིས་སྦྱིས་རི་ལ་འཛེགས།
དག་སྟོང་རི་བ་ད་ལ་ནི། མཛོན་སྦྱོགས་དུལ་བས་རབ་བྱིས་པ། 6

पञ्चाधिकशततमः पक्षपः ।

क्रौर्येण ये द्विरसनाः शुचिचेष्टितानां
मिथ्यापवादविषयं विष मुत्सृजन्ति ।
ते पापशापपरितापपरम्परार्त्ताः
तीव्रव्यलीकतिमिरं विवरं विशन्ति ॥ १ ॥

पुरा रैवतको नाम काश्मीरेषु शुचिव्रतः ।
भिक्षुः शैलविहारेऽभूत् सर्वभूतदयाश्रयः ॥ २ ॥

तरुत्वचः कषायेन स कदाचिद् घटान्तरे ।
विविक्तकाननोद्देशे चक्रे चीवररञ्जनम् ॥ ३ ॥

अचान्तरे धेनुवत्सान् नष्टानन्वेष्टु माययौ ।
ब्राह्मणः पिशुनो नाम गोभक्ष्यजनशङ्कितः ॥ ४ ॥

स दूराच्चीवरक्वाथपाके वह्निसमुद्गतम् ।
पर्वते धूम मालोक्य वत्सपाक ममन्यत ॥ ५ ॥

ततः शैलं समारुह्य सहितः शस्त्रपाणिभिः ।
अभ्येत्य रैवतं भिक्षुं पप्रच्छ विनयाद्विजः ॥ ६ ॥

འཕགས་པ་འདི་དག་ཅི་ཞིག་མཛད། ཅེས་པ་དེ་ཡིས་གྲུས་པས་རྟེས།
བཟང་པོ་འདི་ནི་གོས་འཛོད་ཅེས། རི་བ་ད་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུས། 7

གནས་སྐབས་དེར་ནི་སྒྲོན་མེད་གྱི། དེ་ཡི་ལས་གྱི་ནས་སྒྲིན་གྱིས།
འཛོད་པ་དེ་ནི་བ་ལང་གི། ཤ་ཁྲག་རྩ་དང་བཅས་པར་གྱུར། 8

སྒྲུབ་བྱེད་འབྲུགས་པར་གྱུར་པར། བདེ་བ་སྒྲུབ་བསྐྱེད་ཉིད་འགྱུར་ཞིང་།
དཀར་པོ་དག་ཀྱང་ཞག་བོར་འགྱུར། ཆོས་ཀྱང་ཆོས་མིན་ཉིད་འགྱུར། 9

རྒྱན་གྱི་སྒྲིག་པ་གསལ་བྱེད་དང་། སྒྲེ་བོ་ཁྲོ་དང་གནས་ནས་རྒྱུང་།
འདི་དག་བསོད་ནམས་མ་ཡིན་པ། ཡོངས་སྒྲིན་མཚན་ཉིད་མངོན་སྲུང་ཡིན། 10

སྒྲེས་བྱ་ནམས་གྱི་ཉེས་བྱས་སྒྲོན་བསྒྲུབས་སྒྲིན་པའི་དྲུས་སྲུ་ནི།
སྒྲོན་ནམས་རབ་དྲ་བྱས་ཤིང་ཡོན་ཏན་དག་ནི་ཉམས་པར་འགྱུར།
བྱ་བ་ཕྱིན་ཅི་ཡོག་འགྱུར་སྒྲོ་བྲོས་ནས་པར་བསྐྱེད་པར་འགྱུར།
མངོན་པར་འཛོམས་པ་ཆེན་པོས་ངེས་པར་སྲུ་དང་སྲུ་མི་ལྷུང་། 11

འགལ་བའི་ཤ་ཡི་རྟི་དང་ནི། ཁྲག་གིས་ཀྱང་ནི་བསྐྱོས་པ་ཡི།
བྲམ་ཟེད་ཡིས་བྲམ་པར་ནི། ཆོས་གོས་ཤ་ཉིད་གྱུར་པར་བལྟས། 12

སྒྲོན་ནི་མངོན་སྲུང་མཐོང་གྱུར་ནས། ཁྲོ་བའི་ནས་འགྱུར་དྲུབས་ལྡན་ཞིག།
མི་བཟང་སྒྲིག་པས་འདར་བ་དེས། སྒྲོད་ཅིང་དེ་ལ་རབ་སྒྲུས་པ། 13

किमेतदार्थं क्रियते पृष्ट स्तेनेति गौरवात् ।
तत्र चीवररागोऽयमिति तं रैवतोऽब्रवीत् ॥ ७ ॥

अस्मिन्नवसरे तस्य पूर्वकर्मविपाकतः ।
गोमांसरक्तसलिलः स पाकः समपद्यत ॥ ८ ॥

सुखं दुःखत्वं मायाति शुक्लमध्येति कालताम् ।
विधौ विधुरतां याते धर्म्मोऽप्यायात्यधर्म्मताम् ॥ ९ ॥

मिथ्यापापप्रकटनं जनकोपः पदच्युतिः ।
अपुण्यपरिपाकाणामेतत् प्रत्यक्षलक्षणम् ॥ १० ॥

दोषः समुन्मिषति यात्यगुणः प्रकाशम्
कार्यं विपर्ययमुपैति विशौर्यते धीः ।
पुंसां पुराविहितदुष्कृतपाककाले
के के न नाम निपतन्ति महाभिघाताः ॥ ११ ॥

विरुद्धामिषगन्धेन रुधिरेण च शङ्कितः ।
सोऽपश्यद्वाह्यणः कुम्भं चीवरं मांसतां गतम् ॥ १२ ॥

प्रत्यक्षं दोष मालोक्य स क्रोधविकृताननः ।
त मभाषत निर्भर्त्य तौब्रवैशसकम्पितः ॥ १३ ॥

ཀྱེ་མ་དམ་པའི་ཀྱན་སྦྱོར་ལྷན། མི་མེད་ནགས་སྤྱུ་གནས་པ་འདྲི།
གང་གི་ལས་ནི་འདྲི་འདྲ་བ། འདྲིར་ནི་སྤྱུ་ཡང་མཐོང་བ་མེད། 14

རབ་དྲུ་བྱང་བས་ལུས་བསྐྱར་ཅིང་། གྲུ་བ་ཁྲ་ཁྲོ་སྦྱེ་བོར་འོས།
སྦྱིག་པ་བསྐྱིབས་པའི་རྩལ་གྱིས་ནི། བདུལ་ཞུགས་ནི་ཉིད་སྤྱུ་ཡིས་ཤེས། 15

ཞེས་དེས་སྦྱོར་བཅས་བཞེད་པའི་ཚེ། རི་བ་དྲ་ཡིས་རབ་བསམས་པ།
སྦྱོན་ནི་མངོན་སྤྱུམ་མཚན་འདྲི་ལ། ལན་མེད་བདག་ནི་ཅི་ཞིག་སྤྱུ། 16

བདག་གི་འདྲི་ནི་ལྷས་བཅོམ་ཞེས། བཞེད་ཀྱང་སྤྱུ་ཞིག་བདེན་པར་འཛོན།
མངོན་སྤྱུམ་གསང་བའི་སྦྱེ་བོ་ནི། བཞེད་གང་དག་གི་གནས་སྤྱུ་གྱུར། 17

མི་སྤྱུ་འབའ་ཞིག་ལ་བདེན་དེ། ཉེ་བར་གནས་པ་ཀྱན་བཞེད་བྱ།
བདག་ལ་བཅོམ་སྤྱུ་མེད་པ་འདྲི། རྩལ་ས་མི་ནི་རབ་དྲུ་འབྱུངས། 18

སྦྱོན་ལ་ཡོན་ཏན་སྤྱུལ་བྱང་ལྷུང་དྲུ་ཡོན་ཏན་དག་ལ་སྦྱོན།
བདུད་ཅིའི་གནས་ལ་དུག་དང་དུག་ལ་ཡང་ནི་བདུད་ཅི་སྦྱེ།
ངེས་པར་མྱོང་བྱ་དུས་ནི་མིག་འཕྱུལ་བྱེད་པའི་བྱད་མེད་འདྲི།
དག་དྲུ་མང་བྱང་རང་བཞིན་ཉིད་ནི་རབ་དྲུ་སྦྱོན་པར་བྱེད། 19

ཅས་སེམས་དེ་ནི་མི་སྤྱུ་བས། གཉིས་སྦྱིས་ལྷག་པར་ཁྲིས་གྱུར་དེ།
སྦྱིག་པ་བཞིན་དྲུ་སྦྱོམ་པ་ཡི། དབྱུག་པ་མགོ་ལ་ཡང་དག་བསྐྱུན། 20

अहो वत सदाचारः स्थितोऽयं विजने वने ।
यस्येदृशानि कर्माणि न कश्चिदिह पश्यति ॥ १४ ॥

प्रव्रज्यारजितः कायः क्रिया म्लेच्छजनोचिता ।
जानाति च्छन्नपापानां कः कूटव्रतशान्तताम् ॥ १५ ॥

इत्युक्ते तेन साक्षेपं रैवतः समचिन्तयत् ।
दोषे प्रत्यक्षलक्ष्येऽस्मिन् किं ब्रवीमि निरुत्तरः ॥ १६ ॥

मम दैवोपघातोऽयमित्युक्ते कोऽनुमन्यते ।
हास्यायतनता मेति प्रत्यक्षापह्नवौ जनः ॥ १७ ॥

उपस्थितं सहं सर्वं मौनं मालम्ब्य केवलम् ।
अयं मे निष्प्रतीकारः सलिलादग्निरुत्थितः ॥ १८ ॥

दोषे गुणातिशयमाशु गुणोऽपि दोषं
पीयूषधाम्नि विषमप्यमृतं विषे च ।
सन्दर्शयत्यनिशमद्भुतरूपमेव
कालेन्द्रजालिकबधू भवितव्यतेयम् ॥ १९ ॥

इति चिन्तयतस्तस्य मौनात् क्रुद्धोऽधिकं द्विजः ।
मूर्ध्नि पापमिव स्थूलं लगुडं समपातयत् ॥ २० ॥

ཁྲག་གིས་བསྐྱོས་དེ་སྒྲོན་སྒྲིམ་དེ། བཅོངས་ནས་ས་བདག་མདུན་སར་ཁྲིད།
དེ་བཞིན་ཤ་དང་བཅས་པ་བསྟན། བཅོན་ཁང་དག་གི་མགྲོན་ཏུ་བྱས། 21

སྒྲོན་མེད་དག་ནི་ཉོན་མོངས་སྒྲོད། སྤྲིག་པ་སྤྲས་པ་དང་གྱུར་པ།
དབང་མེད་མཚར་བའི་ནམ་པ་ལ། སྤྲུ་ཡི་དག་པ་སྤྲུ་ཡིས་ཤེས། 22

བཅོན་ཁང་དག་ཏུ་བཅོངས་པ་དེ། དུས་ཀྱི་བཟེད་པར་གྱུར་པ་ན།
བེའུ་ཐོབ་ནས་གཉིས་སྒྲིམ་ནི། རྩལ་ངན་ངོ་ཚས་ཅང་མི་སྤྲུ། 23

དེ་ནས་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ན། ནམ་མཁའི་སྒྲིབ་ཀྱིས་དོགས་བྱས་ཤིང་།
དེས་སྒྲིབ་ཀྱིས་སྤྲན་མི་བདག་གིས། དག་སྒྲོང་བཅོངས་པ་དག་ལས་བཀྲོལ། 24

བཅོན་ར་དག་ལས་ཀང་ཅུས་བཞིན། རིད་པའི་ནམ་པ་མདོག་མི་སྤྲུ།
གོས་མེད་སྤྲ་ནི་བྱེད་ཏུ་ལངས། དེ་ནི་ཡི་དགས་བཞིན་ཏུ་འཕོན། 25

སྤྲུ་མ་དོ་སྤྲིང་རི་མོ་བཞིན། ལས་ཀྱི་གྲུན་ནི་གཡོ་བ་མེད།
གང་ཕྱིར་མངོན་ཤེས་ཐོབ་པས་ཀྱང་། དག་པོའི་ཉོན་མོངས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་ཐོབ། 26

དེ་མཐོང་ས་བདག་དགའ་བོ་ནི། དག་པོར་འགྲོད་པས་རབ་གཏུངས་པ།
བག་མེད་ལས་བྱང་བདག་ཉིད་ཀྱིས། བསོད་ནམས་དམན་པ་ཉིད་ལ་སྤྲད། 27

དེ་ཡིས་དག་སྒྲོང་ཞབས་ལ་གཏུགས། དག་བྱས་གོས་ཀྱིས་གཡོགས་ནས་སྤྲས།
མི་ཤེས་ལས་སྒྲིམ་བདག་གི་སྒྲོན། འཕགས་པ་བྱིད་ཀྱིས་བཟོད་པར་འོས། 28

तं बद्धा भूपतिसभां नीत्वा रक्ताक्त मयजः ।
तद्वत् स मांसं सन्दर्श्य चक्रे कारागृहातिथिम् ॥ २१ ॥

निर्दोषः क्लेश मश्नाति जृम्भते गुप्तपातकः ।
कः कस्य शुद्धिं जानाति चित्राकारेणसाक्षिषु ॥ २२ ॥

निबद्धे बन्धनागारे तस्मिन् कालेन विस्मृतम् ।
प्राप्य वत्सान् द्विजः किञ्चिन्नोचे दौर्जन्यलज्जया ॥ २३ ॥

अथ द्वादशभिर्वर्षैर्व्यामवाणीविवोधितः ।
मुमोच बन्धनाद् भिक्षुं तच्छिष्यस्मारितो नृपः ॥ २४ ॥

कारागारात् क्रशाकारः कङ्काल इव धूसरः ।
जर्द्धकेशो विवसनः स प्रेत इव निर्ययौ ॥ २५ ॥

अहो ग्रावाग्रलिखिता निश्चला कर्मसन्ततिः ।
प्राप्ताभिज्ञोऽपि यत्प्राप क्रूरक्लेशकदर्थनाम् ॥ २६ ॥

तीव्रानुशयसन्तप्तस्तं दृष्ट्वानन्दभूपतिः ।
निनिन्द मन्दपुण्यत्वं प्रमादोद्भूतमात्मनः ॥ २७ ॥

स भिक्षुपादपतितः प्रसाद्याच्छाद्य वामसा ।
उवाचाज्ञानजं दोषं ममार्यं क्षन्तुमर्हसि ॥ २८ ॥

གཉིས་སྒྲིམ་དེ་ཡིས་དེ་ཚོ་ཉིད། བེའུ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་ཐོབ།
 སྒྲིམ་ཅན་བདག་ནི་གདི་ཐུག་གིས། བྱོད་ཉིད་བཅིངས་པ་བརྟེན་པར་གྱུར། 29

མདུན་སར་བྱོད་ནི་སྒྲུ་ཡིས་ཀྱང་། སྐལ་པ་ཞན་པས་ཡོངས་མ་ཤིས།
 ས་བདག་སྒྱུང་བ་ཐོབ་པ་ནི། དག་པ་ནམས་ལ་ཆད་པ་ལྟར། 30

ས་ཡི་མགོན་པོས་འདི་བརྟེན་ཚོ། བཟོད་པས་བསམས་པ་རབ་བཀྲུས་པ།
 རི་བ་ཏ་ཡིས་དེ་ལ་སྒྲུམ། རྒྱལ་པོ་བདག་ལ་ཁྲོ་བ་མེད། 31

ཅི་ཡང་བྱོད་ཀྱིས་གནོད་མ་བྱས། ཉོན་མོངས་རྒྱ་ཆེར་རྒྱུང་གྱུར་པ།
 བདག་ལ་རང་ལས་མཚུངས་པའི་འབྲས། སྒྲིན་པ་དེ་ནི་ཉི་བར་གནས། 32

གང་ཞིག་འདོད་ལྷན་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱད་པ་ཀྱན་གྱི་མགྲིན་ནས་
 འཛིན་པར་བྱེད་པ་དང་།

གང་ཞིག་ཕུན་ཚོགས་ཡན་ལག་ཐམས་ཅད་སྒྲུག་པའི་
 ཡོངས་སྒྲོད་སྐལ་བཟང་ཉམ་བུད་དང་།

གང་ཞིག་རང་འདོད་བདེ་བའི་གནས་སུ་ནམ་བར་ཅི་
 དང་གང་ཞིག་རིང་ཏུ་འཆང་བྱེད་པ།

དེ་དག་སྒྲིམ་བུ་ནམས་ཀྱི་རང་ལས་འཁོར་བའི་འགྲི་
 ཤིང་སྒྲིན་པའི་འབྲས་བུ་བཀྲ། 33

ཞེས་སྒྲུ་དེ་ལ་མི་བདག་གིས། དག་མཚན་དག་ལ་རབ་སྒྲུས་པ།
 ཁྲོ་བཟང་བྱོད་ཀྱིས་འདི་ཡང་ནི། ལས་ངན་ཅི་ཡི་འབྲས་བུ་ཡིན། 34

དེས་སྒྲུས་བྱ་དུ་ཁ་སིར་སྒྲོན། ཀྱ་ཐ་ཞེས་པ་གདུག་སྒྲོད་ཅན།
 བ་ལང་བརྒྱ་ཞིང་དེ་ཡི་ཤས། ཟས་ནི་བསྐྱབས་པ་དག་ཏུ་གྱུར། 35

तएव वत्सकाः सर्व्वे लब्धा स्तेन द्विजन्मना ।
त्वद्वन्धनन्तु पापस्य मोहेन मम विस्मृतम् ॥ २६ ॥

परिज्ञातः सभायां त्वं मन्दभाग्येन केनचित् ।
दण्डः पतति शुद्धेषु प्राप्तपापे महीपतौ ॥ ३० ॥

इत्युक्ते क्षितिनाथेन क्षान्तिप्रक्षालिताशयः ।
तं रैवतोऽवदन्मन्युर्मम राजन्न विद्यते ॥ ३१ ॥

न त्वयापकृतं किञ्चिद्विपुलक्लेशपातिना ।
तन्ममोपनतं पाके स्वकर्मसदृशं फलम् ॥ ३२ ॥

यत् सोत्कण्ठतथेव सर्व्वविपदः कुर्व्वन्ति कण्ठग्रहं
सर्व्वङ्गप्रसभोपभोगसुभगाः क्लिश्यन्ति यत् सम्पदः ।
यत् स्वाच्छन्द्यसुखास्पदं विहरणं दीर्घञ्च यद्वन्धनं
तत् पुंसां निजकर्मपाकशबलं संसारवल्लीफलम् ॥ ३३ ॥

इति ब्रुवाणं नृपतिस्तमवोचत् कुतूहलात् ।
तवापि सुमते कस्य फलमेतत् कुकर्मणः ॥ ३४ ॥

सोऽब्रवीदभवं पूर्व्वं वाराणस्यां कुठाभिधः ।
गोचैरः क्रूरचरितस्तन्मांसविहिताशनः ॥ ३५ ॥

ནས་ཞིག་བ་ལང་བསད་བ་ཡི། ག་བརྒྱང་འཇིགས་ནས་བྲོས་པ་བདག།
བ་ལང་བསྐྱང་བ་འཁོར་བཅས་རྣམས། བྲོས་པ་ཡིས་ནི་མངོན་པར་བཅོས། 36

དེ་ནས་བདག་གིས་ཉི་བར་ནི། གསར་པ་ནི་ག་དག་རབ་བཞེད་ནས།
རང་སངས་རྒྱས་ནི་ཚོས་ཀློན་ནི། ཞེས་བ་དེ་དག་རྣམས་ལ་བཞུན། 37

བ་ལང་གསོད་སྤྲིག་དྲག་པོས་བྲོས། དེ་དག་གིས་དེ་ག་མཐོང་ནས།
འབད་ནས་འདི་ནི་གསལ་ད་བྱ་ཞེས། ཚོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་བཅིངས་དེ་བརྒྱང་ 38

དེ་ནས་འགྱུར་པས་བདག་གིས་ནི། ཉི་མ་བཅུ་གཉིས་མ་སོང་ལྟེ།
བདག་གིས་སྤྲིག་བྱས་ཞེས་བཞེད་ནས། དེ་ནི་བཅོན་ར་དག་ནས་བཟང་ 39

སྤྲིག་པ་དེ་སྤྲིན་བདག་གིས་ནི། དགྲུ་པ་བར་ཡུན་རིང་ཉམས་སྤྱོད་ནས།
སྐྱེ་བ་འདིར་ཡང་ཉོན་མོངས་ནི། ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་རབ་དུ་ཐོབ། 40

ཅས་བཞེད་མི་བདག་ལ་གསོལ་ནས། ལྷ་དང་ལྷ་མིན་རབ་འདུད་ཐོབ།
རྒྱ་འཕྲུལ་བཞུན་ནས་རི་བ་དྲ། དག་སྤོང་རྣམས་དུ་རྣམས་ཅིག་སོང་ 41

བེན་མེད་སྤྲིན་གྱིས་བྱེ་བྲག་རིག་པ་ནི།

མངོན་སྲུང་དུ་མཚོན་མི་ཉམས་མཚན་ཉིད་གྱིས།

བརྒྱང་པོས་ཐེལ་མཁན་སྐྱེ་བོ་དག་པ་ནི།

ཡལ་གཞན་དག་དུ་བཅིངས་བཞིན་ཅི་ཞིག་བཞེད་ 42

ཅས་པ་དག་བེད་དབང་པོས་བྱས་པ་ནི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔེ་རྟོགས་པ་བཞེད་
པ་དཔག་བསམ་གྱི་འབྲི་ཤིང་ལས་རི་བ་དྲ་རི་རྟོགས་པ་བཞེད་པའི་

ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱུ་ཙ་ལྔ་པའོ།

कदाचिद् गोविधातात्तमांसं मां भयविद्रुतम् ।
गोरक्षिणः सानुचराः कोपात् समभिदुद्रुबुः ॥ ३६ ॥

तत्समीपे विनिक्षिप्य प्रत्यक्षपिशितं मया ।
प्रत्येकबुद्धं श्रौरोऽयं मिति तेषां प्रदर्शितः ॥ ३७ ॥

सर्वं गोबधपापोग्रक्रोधैः पिशितदर्शनात् ।
बध्योऽयं मिति यत्नेन निबद्धो बन्धने धृतः ॥ ३८ ॥

पश्चात्तापात्तथाभ्येत्य मया द्वादशभिर्हिनैः ।
कृतपापोऽहं मित्युक्त्वा कारागारात् स मोचितः ॥ ३९ ॥

तत्पापपाकं नरकेष्वनुभूय मया चिरम् ।
जन्मन्यस्मिन्नपि प्राप्तः क्लेशो द्वादशवार्षिकः ॥ ४० ॥

इत्युक्त्वा नृप मामन्यत् प्रणामात्तसुरासुराम् ।
चरुं प्रदर्श्य प्रययौ रैवतः सह भिक्षुभिः ॥ ४१ ॥

असत्यदोषेण विशेषयुक्त्या
प्रत्यक्षलक्ष्यौकतलक्षणेन ।
अलङ्कृतः साधुजनः खलेन
किं वक्ति विक्रीत इवान्यदेशे ॥ ४२ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
रैवतावदानं पञ्चोत्तरशततमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱུ་ཅ་བྱུག་པ།

གྲུལ་བར་འདོད་ནམས་བཞིན་དུ་སྟོབས་ཀྱིས་ནི།
བཟོད་དཀའ་ལཱའི་བའི་དགྲ་ཡི་སྟོབས་བཅས་ནས།
དམ་པའི་ཚས་ཀྱིས་གྲུལ་སྟོན་ཆེན་པོ་ནི།
གྲུས་པ་བདན་པ་ནམས་ཀྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།

1

གང་ཚེ་གྲོང་ཁྱིམ་ལྟ་བུའི་མདོ། བཅོམ་ལྷན་གྱིས་གསུངས་དེ་ཡི་ཚེ།
དགེ་སྟོང་ནམས་ཀྱིས་དགེ་མཚན་ལས། དེས་པ་དེ་ཡིས་རབ་གསུངས་པ། 2

གྲོང་ཁྱིམ་གསེར་ཅན་ཞེས་པ་ནི། སྤྱོད་པོ་མཐོང་ངེས་འོད་ལྡན་བྱུང་།
དེར་ནི་མི་བདག་འོད་དང་ལྡན། གསེར་ཞེས་བྱ་བ་བྱུང་བར་གྱུར། 3

དེ་ཡི་དགའ་བ་མཚོག་དུ་ནི། རབ་དུ་གྲུས་པ་དག་གི་གནས།
བྱ་ནི་གསེར་གྱི་གོ་ཆ་དང་། བྱ་མོ་གསེར་འོད་དག་དུ་གྱུར། 4

དུས་ཀྱི་ལང་ཚོ་ལ་འཛེགས་ཤིང་། བྱ་མའི་མེ་དོག་ལྷན་བྱས་མཛེས།
མཛེས་པ་དེ་མཛེས་དབྱིད་ཀྱི་ནི། ཡིད་འོང་དབྱིབས་ཅན་འཁྲི་ཤིང་བཞིན། 5

གཞིན་ལ་མཛའ་བས་ཡོངས་འདེས་པ། སྤྱོད་པོ་འདི་བྱ་གཞིན་འོད་ལྡན་ནི།
འདོད་བའི་སྤྱིང་པོ་ཞེས་པ་ཡིས། དེ་ལ་དལ་གྱིས་འདོད་པ་བཞེན། 6

षडधिकशततमः पल्लवः ।

विजिगीषव इव तरसा
दुःसहसंसाररिपुबलं हत्वा ।
आसादयन्ति धीराः
प्राज्यं सङ्घर्म्मसाम्राज्यम् ॥ १ ॥

यदा हृच्चं भगवता व्याख्यातं नगरोपमम् ।
ततोऽस्य कैतुकात् पृष्टो भिक्षुभि स्तानभाषत ॥ २ ॥

अभूत् कनकवत्याख्या जिनस्वर्गप्रभा पुरी ।
तस्या मासौन्नरपति द्युतिमान् कनकाभिधः ॥ ३ ॥

तस्य प्रवृद्धमानस्य प्रीत्यैकायतनं परम् ।
पुत्रः कनकवर्म्माभूत् सुता च कनकप्रभा ॥ ४ ॥

कालेन यौवनारूढा स्तनस्तवकशोभिनी ।
लतेव सा बभौ कान्ता वसन्तलतिकाकृतिः ॥ ५ ॥

बालप्रीत्या परिचित स्तां मन्त्रितनयो युवा ।
कामसाराभिधः स्वैर मकामयत कामुकः ॥ ६ ॥

མོ་དྲོག་དུས་སྤྱ་རབ་ཞུགས་ཤིང་། ཡང་ཚོ་ཙན་གྱི་བདན་འཕྲོག་ཚོ།
སྤྱི་མ་དང་འབྲེགས་བྱང་བ་ནི། ཡང་དག་སྤྱ་བ་སྤྱ་ཡི་ཆོགས། 7

བུ་མོ་སྤྱོད་ཚུལ་ཉམས་པ་དག། ཤེས་ནས་ས་བདག་ཁངས་ལྷན་ནི།
མི་བཟད་བྱ་ངན་ཁོ་བ་ཡི། མི་གཉིས་དག་ལ་མཚུངས་པར་ཞུགས། 8

ཁངས་པ་བསྐྱན་པ་ནམས་ལ་བསོད་ནམས་གྱིས།
མཚོད་འོས་རིགས་ནི་བུ་མོས་དམན་པར་བྱུང་།
བསྐྱང་བྱ་མིན་པར་སྤོང་བའི་གདོང་བཞིན་དུ།
སྐད་ཅིག་གིས་ནི་བུ་མོས་རིགས་ཉམས་བྱེད། 9

དེ་ནས་ས་ཡི་བདག་བོའི་བཀའ། བུ་མོ་ཆོན་བོའི་བུ་དེ་ཡང་།
བཀའ་ནི་བྱེད་པ་ནམས་དག་གིས། ཁངས་ནས་གསོད་པའི་གནས་སྤྱ་བྱིར། 10

དེ་ནས་སྐྱབས་ནི་ཞུ་བྱེད་པ། དེ་དག་སྤྱིང་ཇེ་རྒྱས་པ་ཡི།
རྒྱལ་སྤྱས་གྱིས་ནི་རང་གྲོང་ལས། གྲོང་བྱིར་གཞན་པ་དག་དུ་བྱིར། 11

དེ་ནས་ས་བདག་བཙུང་མེད་ཅིང་། ཁྱིམ་པས་དག་ནི་དག་པོ་བཞིན།
བུ་ནི་ངས་པར་རབ་བསྐྱར་དེ། མཐའ་འཁོབ་ནགས་ཀྱི་མགོན་དུ་བྱས། 12

སྤྱིང་ཕྱོབས་རྒྱ་གདོང་པས་བསྐྱར་དེ། འཇུག་ངོགས་ནགས་ཚལ་སར་
འབྱམས་ནས།

དགའ་བའི་སྤྱོད་ཚུལ་པརྐྱོ་ཙན། མི་མེད་གྲོང་བྱིར་མཛེས་པ་བྲེབ། 13

प्रवृत्ते पुष्पसमये धैर्य्यहारिणि यौवने ।
मृङ्गः प्रसङ्गसञ्चारौ मञ्जर्याः केन वार्य्यते ॥ ७ ॥

तनयां नष्टचरितां ज्ञात्वा मानौ महोपतिः ।
तुल्यं विवेश विषमं शोकक्रोधानलद्वयम् ॥ ८ ॥

कन्याविहोनानि कुलानि पुण्यैः
भवन्ति मान्यान्यभिमानभाजाम् ।
अयाच्ययाचैव सुखं क्षणेन
कुलं हि कन्या मलिनौकरोति ॥ ९ ॥

शासनादथ भूभर्तुः कन्या मन्त्रिसुतश्च सः ।
आकृष्य बध्यवसुधां नीतौ शासनकारिभिः ॥ १० ॥

याचमानौ परिचाणं तत स्तौ करुणाकुलः ।
राजपुत्रः स्वनगरान्निनाय नगरं परम् ॥ ११ ॥

ततः क्रुद्धः क्षितिपतिः पुत्रं शत्रु मिवोत्कटम् ।
निष्काश्य निष्कृप्य शक्रे प्रत्यन्तगहनातिथिम् ॥ १२ ॥

पित्रा निरस्तः सत्त्वाब्धि र्भ्रान्त्वा तीर्थवनावनौ ।
रम्योद्यानाब्जिनीकान्तं पुरं प्राप स निर्जनम् ॥ १३ ॥

དེར་ནི་སྤྱིང་མོ་གསེར་གྱི་འོད། སྦྱོ་བོ་དང་བལ་སྦྱོ་བ་ནི།
གྲོང་ཁྱིམ་དག་གི་ལྷ་མོ་བཞེན། གཅིག་ཤུ་ཉིད་ནི་མཐོང་བར་གྱུར། 14

དེ་ཡི་ས་སྤྱོང་པའི་རྒྱ་དག་དྲིས། དེ་ཡི་མིང་པོར་ཡོངས་ཤེས་ནས།
མཛེན་བས་མཆི་མའི་ཆར་འབབས་ཤིང་། དེ་ལ་ལན་ནི་རབ་སྦྱས་པ། 15

མིང་པོ་ལྷ་གོ་རྒྱ་བཏེན་པའི། གཞོད་སྦྱིན་སྦྱོབས་ཆེན་སྦྱིན་བྱེད་པ།
བྱུག་ཅུའི་གངས་ཀྱི་གྲོང་ཁྱིམ་འདི། སྦྱོ་བོ་མེད་པ་དག་དུ་བྱས། 16

འདི་བསྐྱབ་སྦྱབ་མ་ད་ལྟ་ནི། བདག་དང་སྦྱོན་པོའི་བྱ་དེ་སྤྱེ།
དེ་ནི་ཁྱིམ་གྱི་དབྱང་པ་ཡི། སྦྱོབས་མཐུས་བདག་ཅག་སྦྱོབ་པ་ཉིད། 17

ཅས་པ་སྤྱིང་མོའི་ཆོག་ཐོས་ནས། རྒྱལ་པོའི་བྱ་ཡིས་མདའ་ནམས་ཀྱིས།
གཞོད་སྦྱིན་འཕྲེང་བ་འོངས་པ་དག། གཞོད་སྦྱིན་གཅིག་གི་ལྷ་གསེར་བྱས། 18

གཞོད་སྦྱིན་གོ་ཏ་ར་ཞེས་པ། དེ་ཉིད་ལ་ནི་སྦྱབས་སོང་ཞིང་།
འབང་གི་དངོས་པོ་ཐོབ་པ་དེས། དེ་ཡི་རྒྱལ་བ་བསྐྱབས་པ་བྱས། 19

སྦྱར་ཡང་གྲོང་དེ་གྲོང་ཁྱིམ་བས། ཁྱིམ་ཤིང་འཛོལ་མེད་པ་ན།
སྤྱིང་མོའི་བདག་པོ་སྦྱོན་པོའི་བྱ། རྒྱལ་སྤྱས་ཀྱིས་ནི་རྒྱལ་པོར་བྱས། 20

ངོ་མཚར་དང་བཅས་བྱ་ཡི་མཐུ། ཉན་ན་དག་གིས་བཤད་ཐོས་ནས།
ས་ཡི་བདག་པོ་གསེར་གྱིས་ནི། སྤྱིང་ཡིག་དག་གིས་འབད་པས་བོས། 21

ददर्शैकाकिनीं तच्च भगिनीं कनकप्रभाम् ।
खिन्नां जनवियोगेन नगरस्येव देवताम् ॥ १४ ॥

सा आतरं परिज्ञाय प्रीत्या वाष्पाम्बुवर्षिणी ।
शून्यताकारणं तेन पृष्टा तं प्रत्यभाषत ॥ १५ ॥

आत निर्जनतां नीतं पुर मेतत् प्रहारिभिः ।
षष्टिसंख्यैर्महानागैर्यक्षैर्न्यग्रोधसंश्रयैः ॥ १६ ॥

संप्रत्यस्मिन् क्षये शेषावहं मन्त्रिसुतश्च सः ।
अधुना त्वद्भुजबलप्रभावस्त्राणमेव नौ ॥ १७ ॥

इति श्वसुर्वचः श्रुत्वा राजपुत्रः समागतः ।
एकयक्षावशेषां तां चक्रे यक्षावलीं शरैः ॥ १८ ॥

स यक्षः कोटरो नाम तमेव शरणं गतः ।
प्रपन्नदासभावोऽस्य विदधे जयघोषणाम् ॥ १९ ॥

पुनः पौरैः समाकीर्णं पुरे तस्मिन्नविश्रवम् ।
नृपं राजसुतश्चक्रे मन्त्रिस्तनुं स्वसुः पतिम् ॥ २० ॥

पुत्रप्रभावं साश्चर्यं श्रुत्वा चारैर्निवेदिम् ।
कनकः क्षमापतिर्लेखप्रणयेनानिनाय तम् ॥ २१ ॥

ཡབ་ཀྱིས་ཅོད་པན་བཅོངས་གྱུར་ཅིང་། རྒྱལ་ཚབ་གཟི་བཞིན་ལྷན་གྱུར་པ།
 དབང་པོ་དབང་གྱུར་དེ་ཡིས་ས། སྤྱིང་བཞི་ལྷན་པ་དབང་དུ་བྱས། 22

འཁོར་བའི་བཞིན་དུ་དགྲ་ཡི་སྤེ། གང་གིས་ཀུན་དུ་བརྒྱག་བྱས་པ།
 དཔལ་ལྷན་རྒྱལ་པོའི་གཞོན་ཅུ་དེར། ང་ཉིད་དེ་ཡི་དུས་ན་གྱུར། 23

སྤྱིང་སྤྱོབས་མཛོས་ལྷན་དམ་ཚོས་སོང་གའི་ཁྲི་ལ་སྤྱོ་བ་ཡིས་ནི་ཉེར་
 བཞུགས་ཤིང་།

རྒྱལ་ཁྲིམས་གཙུག་ཏོར་དང་ལྷན་དཔེན་པའི་རྒྱལ་མཛོན་པར་
 དབང་བསྐྱར་དཔལ་ཐོབ་པ།

མི་བཟད་རྒྱ་ཆེ་སྤྱིད་པའི་ཉོན་མོངས་འབྲེང་བ་རྒྱུད་མར་གྱུར་པའི་
 དགྲ་བཅོམ་ནས།

རབ་ཞི་ཐོབ་ཅིང་ཀུན་ལས་རྒྱལ་བ་དག་གིས་བྱང་འདས་ས་དེ་སྤྱོད་པར་བྱེད། 24

གཞོད་སྤྱིན་དང་མཚུངས་ཉོན་མོངས་བརྒྱག་བྱས་ནས།

ཤིན་དུ་དྲི་མེད་གོང་བྱེད་ལྟ་བུ་ཡི།

ཁྱུང་ན་འདའ་བ་འགའ་ཞིག་དག་གིས་ཐོབ།

ཅེས་པ་གསུངས་ནས་བཅོམ་ལྷན་རྒྱས་པར་གནས། 25

ཞེས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་རྒྱལ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བཞེད་པ་
 དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་གསེར་གྱི་གོ་ཆའི་རྟོགས་པ་བཞེད་པའི་

ཡལ་འདབ་སྟེ་བརྒྱུ་ཙ་དྲུག་པའོ།

स बद्धमुकुटः पिचा युवराजः प्रतापवान् ।
वशे वश्येन्द्रियश्चक्रे चतुर्द्वीपवतीं महौम् ॥ २२ ॥

श्रीमान् राजकुमारोऽसावहमेव तदाभवम् ।
संसारस्येव यश्चक्रे शत्रुवर्गस्य सङ्क्षयम् ॥ २३ ॥

उत्साहादुपविश्य सत्त्वरुचिरे सङ्घर्म्मसिंहासने
शैलोष्णीषवता विवेकसलिलप्राप्ताभिषेकश्रिया ।
हत्वा शत्रुपरम्परां पृथुभवक्लेशावली मक्षयां
सा लब्धप्रशमेन विश्वजयिना निर्वाणभू भुञ्ज्यते ॥ २४ ॥

नगरोपमममलंतरं
निर्व्वाणं यक्षसन्निभान् शत्रून् ।
क्लेशानाश्रयित्वाप्तं
कैश्चिद् भगवानुक्तेति विरराम ॥ २५ ॥

इति श्लेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
कनकवर्म्मावदानं षडधिकशततमः पल्लवः ॥

ཡལ་འདབ་བརྒྱ་ཙ་བདུན་པ།

བསོད་ནམས་རབ་འབར་བསམ་པ་དྲི་མེད་ནམས།

ཡོན་ཏན་ལ་ཆགས་ནས་ཡང་ནོར་ལ་མིན།

ནལ་འབྱོར་ལ་སྦྱོར་ཡོངས་སྦྱོད་དག་ལ་མིན།

དུལ་གྱི་ཆགས་བྲལ་ལ་དགའ་འདོད་ལ་མིན།

1

བསོད་ནམས་རི་བོ་བཅས་ལྷན་འདས། དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་བསོད་ནམས་མཐུ།

དེ་ཡི་བསོད་ནམས་ལ་གྲས་པས། ཡ་མཚན་དག་སྦྱོང་གིས་དྲིས་གསུངས། 2

བ་ར་ཏ་སིར་རྒྱལ་བོ་ནི། ཚངས་བྱིན་དག་གིས་ས་བསྐྱུངས་ཆོ།

ཁྱིམ་བདག་ཟས་ནི་གཙང་མ་དག། རོར་སྦྱིན་དང་ནི་མཚུངས་པ་བྱུང་།

3

རྒྱ་མཚོར་འགྲོ་བས་རབ་བསྐྱུབས་པ། རོར་བྱ་སྦྱིན་ཆོགས་ནམས་ཀྱིས།

སྦྱོང་བ་དག་གི་དཔག་བསམ་གིང་། དེ་ཡི་ཁྱིམ་ནི་ཡོངས་གང་བྱུང་།

4

ནམ་ཞིག་རིན་ཅེན་སྤྱིང་གཞན་ནས། ཡོངས་པ་དེ་ནི་ས་བདག་ལ།

སྦྱིས་སྦྱ་སྦྱིག་དོ་ཤལ་དག། ཁྱིམ་ནས་བཟང་ཅུ་སོང་བར་བྱུང་།

5

ས་བདག་སྦྱོན་དུ་ཡངས་བྱས་ནས། གྲས་པས་མཆོད་པ་དེ་ཡིས་ནི།

དཔལ་གྱི་ཙ་དགའ་ཆོད་པ་བཞིན། གསལ་བའི་དོ་ཤལ་དེ་ལ་སྦྱལ།

6

सप्ताधिकशततमः पल्लवः ।

गुणे स्पृहा न द्रविणे कदाचित्
योगेऽभियोगः प्रसभं न भोगे ।
पुण्योज्ज्वलानां विशदाशयानां
रजोविरागाभिरति न कामे ॥ १ ॥

पुण्यप्रभावं भगवान् पुण्यशील स्तथागतः ।
बभाषे भिक्षुभिः पृष्टः तत्पुण्यादरविस्मितैः ॥ २ ॥

वाराणस्यां महीं रात्रि ब्रह्मदत्ते प्रशासति ।
शुद्धोदनो गृहपति बभूव धनदोषमः ॥ ३ ॥

तस्यार्थिकल्पवृक्षस्य समुद्रगमनार्जितैः ।
मणिमौक्तिकसम्भारैः परिपूर्णं मभूद् गृहम् ॥ ४ ॥

रत्नदीपान्तरायातः स कदाचिन्महीपतिम् ।
द्रष्टुं यद्यौ समादाय मुक्ताहार मुपायनम् ॥ ५ ॥

प्रत्युज्जतेन प्रणयान्मानितः स महीभुजा ।
तारहारं ददौ तस्मै लीलाहासमिव श्रियः ॥ ६ ॥

འོད་ལྷན་སྐྱེད་པར་ཡང་དག་ཆགས། བྱུ་སྐར་གྱི་ནི་ཚོགས་ལྟ་བུ།
ཡོན་ཏན་ལྷན་པའི་དོ་ཤལ་གྱིས། ས་བདག་སྤྱིང་ནི་བརྒྱུང་བ་བྱས།

7

གནས་སྐབས་དེར་ནི་རྒྱལ་པོ་ཡི། བུ་མོ་གཞིན་ཕྱོད་བྱུངས་ཅན་ས།
བ་གས་ཅན་གྱི་ནང་སོང་བས། ལེགས་ལྷན་ཚོགས་གི་ལེགས་བཤད་སྤངས།

8

ན་བའི་བདུན་ཙི་འདོད་པ་ཡི། ལེགས་བཤད་བྱིས་བདག་གིས་ཐོས་ནས།
སྤྱ་ཡོང་བྱུ་གུའི་རྣམ་པ་ཅན། དེ་ཡི་རང་བཞིན་རང་བྱིས་སོང་།

9

དེ་ནས་ཟས་དང་ཙེ་དགའ་བཏང་། ལེགས་བཤད་བྱིས་ནི་བསམ་པ་ཐོགས།
གཉིད་བྱིས་དབུལ་དུ་དེ་ཡིས་ནི། རང་གི་བྱིས་དུ་ཡུན་རིང་བསམས།

10

ཀྱེ་མ་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་དེས། ལེགས་པའི་ལེགས་བཤད་སྤྱར་སྤངས་པ།
གང་དེ་ཡོངས་སུ་མ་སྤྱད་ཀྱང་། བདུན་ཙི་དག་ནི་བྱིན་པ་བཞིན།

11

བདག་གིས་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་ཀྱིས། རིན་ཅན་ཚོགས་ནི་ཡངས་པ་དག།
ཐོབ་དེ་ལེགས་བཤད་རིན་ཅན་ནི། འགའ་ཞིག་ལས་ཀྱང་ཉེར་མ་བསྐྱབས།

12

འབད་པ་བརྒྱ་ཡིས་བསགས་པ་ཡི། དེ་ལྟེ་རིན་ཅན་རྣམས་ཀྱིས་ཅི།
དམ་པའི་ལམ་ནི་གསལ་བྱེད་པའི། ལེགས་བཤད་དེ་ལྟར་རིན་ཅན་ཡིན།

13

ཞེས་པ་བསམས་ནས་མི་བདག་གི། ཁང་པར་སྐྱེས་བུ་རབ་བཏང་མྱེ།
ལེགས་བཤད་རྒྱལ་པོའི་བུ་མོ་ལས། སྤོང་བ་པོ་མིན་དེ་ཡི་བསྐྱངས།

14

स रश्मिस्तृचसंसक्ततारकानिकरोपमः ।
भूमिभर्तुं गुणी हार श्रकार हृदयग्रहम् ॥ ७ ॥

अस्मिन्नवसरे राज्ञः सुता बालसरस्वती ।
सुभाषितं भव्यगिरा हर्म्योत्सङ्गता जगौ ॥ ८ ॥

सूक्तं गृहपतिः श्रुत्वा श्रवणामृत मौषितम् ।
पुलकाक्कुरिताकार स्तम्भयः स्वगृहं ययौ ॥ ९ ॥

त्यक्ताहारविहारोऽथ सुभाषितकृताशयः ।
निद्रादरिद्रः स्वगृहे स चिरं समचिन्तयत् ॥ १० ॥

अहो नु राजपुत्र्या तद् गीतं साधु सुभाषितम् ।
अपर्यालोचितेनापि येनामृत मिवार्पितम् ॥ ११ ॥

मया द्वादशभिर्वर्षैर्विपुलो रत्नसञ्चयः ।
संप्राप्तः सूक्तरत्नन्तु न कुतश्चिदुपार्जितम् ॥ १२ ॥

रत्नैः किं मशमगुरुभिः प्रयत्नशतसञ्चितैः ।
सन्मार्गालोकने रत्नं तद्विधन्तु सुभाषितम् ॥ १३ ॥

इति सञ्चिन्त्य पुरुषं विस्तृज्य नृपमन्दिरम् ।
स चक्रे राजदुहितुः सूक्तयाच्ञा मयाचकः ॥ १४ ॥

འཛུམ་པའི་བཞིན་ཐུན་དེས་སྦྱས་པ། ལེགས་བཤད་རིན་གྱིས་ཐོབ་པར་འགྱུར།
དེ་ཡི་རིན་དང་མཚུངས་པའི་ཞོར། གལ་ཏེ་ཏུས་ན་སྦྱིན་པར་མཛད། 15

ཇི་སྟོང་ལོ་ནི་བཅུ་གཉིས་སུ། བདེན་པའི་ངང་ཚུལ་དེ་ཡིས་ནི།
རིན་ཅེན་དཔའི་ཚོགས་བསྐྱབས་པ། རིན་དུ་འོས་པ་དེ་སྦྱིན་མཛད། 16

ས་སྟོང་བྱ་མོ་དག་གི་འཕྲིན། འདི་དག་མོ་ཉས་བཤད་པ་ནི།
ཐོས་པས་བྲིས་བདག་གསུམ་བཅས་པས། རིན་ཅེན་ཐམས་ཅད་སྦྱངས་བྱས་ནས། 17

རང་ཉིད་རྒྱལ་པོའི་བྲིས་སོང་ལྟེ། དེ་ལ་ཙ་ཡིས་ཅེ་དགའ་བྱིན།
དེ་ཚེ་ལེགས་བཤད་རིན་ཅེན་ཐོབ། དགའ་བས་ཡང་དག་ཡང་དུ་བཞེད། 18

གང་གང་སྤྱིའས་ནང་གི་བདེ་བ་དཔེ་མེད་ཅུང་ཟད་དག་དང་ནི།
གང་གང་སྤྱིང་སྟོབས་ཀྱིས་བསྐྱུན་ཡ་མཚན་རྒྱས་པ་གྲུབ་པའི་སྟོར་བ་དང་།
གང་གང་སྟེང་པ་རབ་ཞི་ངོ་མེད་རྒྱན་དུ་དགའ་བ་ཐོབ་པ་དག།
དེ་དེས་བསོད་ནམས་དཔག་བསམ་གྱིང་གི་འབྲས་བུ་སྦྱིན་ཅིང་རྒྱས་པའི་ཁྲར། 19

རྒྱ་ཆེར་གྱུར་པའི་གཏོར་དེ་ཡིས། རིན་ཅེན་ཀྱན་གྱིས་ལེགས་བཤད་ནི།
སྦྱངས་པ་ཐོས་ནས་སི་ཡི་བདག། ཡ་མཚན་བཅས་པས་དེ་ལ་དྲིས། 20

ཅི་སྟོན་རིན་ཅེན་རབ་བདང་ནས། ལེགས་བཤད་ཙམ་ནི་བྲིད་ཀྱིས་བཟུང་།
བྱ་མོ་འདི་ཡི་ཚིག་དགལ། དྲང་པོ་བྲོད་ནི་ཡིད་ཆེས་ལྷན། 21

सा बभाषे स्मितमुखी सूक्तं मूल्येन लभ्यते ।
तस्यार्घतुल्यं द्रविणं दीयतां यदि शक्यते ॥ १५ ॥

यावद्वादशभिर्वर्षैस्तेन तद्रत्नसञ्चयः ।
विहितः सत्यशीलेन पण्यार्होऽसौ समर्प्यताम् ॥ १६ ॥

एतद् भूपालदुहितुः सन्देशं दूतभाषितम् ।
श्रुत्वा गृहपतिः सर्व्वं रत्नान्यादाय सादरः ॥ १७ ॥

स्वयं राजगृहं गत्वा दत्त्वास्यै तृणलौलया ।
सूक्तं तदादाय पपाठोत्कण्ठितो मुहुः ॥ १८ ॥

यद् यत्किञ्चित् सुखमनुपमं वाह्य माभ्यन्तरं वा
यो यः सत्त्वप्रसवविलसद्विस्मयः सिद्धियोगः ।
ये ये तृष्णाप्रशमविमलाः सन्ततानन्दलाभाः
पाकोत्सिक्तः समफलभरः पुण्यकल्पद्रुमस्य ॥ १९ ॥

औदार्य्यनिधिना तेन सुरत्नेन सुभाषितम् ।
गृहीतं नृपतिः श्रुत्वा पप्रच्छ तं सविस्मयः ॥ २० ॥

रत्नानि कस्मादुत्सृज्य सूक्तमात्रं मिदं त्वया ।
गृहीतं बालिकावाक्ये सरलः प्रत्ययौ भवान् ॥ २१ ॥

ལེགས་བཤད་ཀྱི་ནི་ས་གཞི་གང་། རོར་ནི་ཆོགས་ཆེན་དག་གིས་འཕྱོབ།
ཟས་དང་བྲལ་ན་སྤྱི་ཞིག་གིས། ལེགས་བཤད་དག་ནི་བཟང་བར་བྱས། 22

ཞེས་པ་ས་བདག་མཛེད་བ་ཡིས། བརྗོད་པ་བྱིམ་བདག་གིས་ཐོས་ནས།
ལེགས་བཤད་རྟེན་པ་ཆེན་པོ་ཡིས། ཆོམ་པས་དེ་ལ་རབ་སྒྲུས་པ། 23

གང་གིས་སྒྲུལ་བཞིན་སྤྱོད་བྱ་ལ། ཆགས་སྤང་དུག་ནི་སྤྱིད་བྱེད་པ།
རྒྱལ་པོ་འབད་བསྐྱེད་ས་ཉམས་པ་ཡི། རིན་ཆེན་དག་གིས་ཅི་ཞིག་བྱ། 24

ལེགས་བཤད་རོར་བྱ་ལེགས་ལྡན་རྣམས་ཀྱི་སྤྱིང་ཁར་བདུན་པའི་
ཡོན་ཏན་གྱིས་བདགས་ཤིང་།

དམ་པའི་ལམ་གྱི་སྒྲོན་མ་དང་མཚུངས་ཀྱི་མེད་གྱུས་པའི་འོད་ཟེར་སྒྲོལ་བྱེད་པ།
འཛོད་པ་ལས་ཐར་གསེར་བཟང་མཛེས་པའི་གནས་ལ་རབ་སྒྲུང་
བཞས་པ་བྱེད་པ་ཡི།

རིན་དེ་རོར་གྱི་སྒྲོལ་གྱིས་སྤྱི་རྒྱུ་མཚོ་འི་སྤྱི་རྒྱུས་དང་ལྡན་ཁང་པའི་ཆ་ལའང་རྒྱུང་། 25

ཞེས་ཏེ་དབལ་ལྡན་བྱིམ་བདག་ནི། དགོ་ལ་བཙོན་ལྡན་ཕྱིར་ཐོས་ནས།
གསེར་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱ་ལ་བྱིས་ཏེ། ལེགས་བཤད་སྤྱོད་སྤྱོད་རྣམས་དག་དུ་སྤྱིངས། 26

དེ་ཡི་ཆོན་ང་ཉིད་ནི། བྱིམ་བདག་ཟས་གཙང་ཅན་གྱུར་ཏེ།
ལེགས་བཤད་བསོད་ནམས་ཉེར་སྒྲོན་པའི། རོན་ལ་བདོག་ཀྱན་བཏང་བས་གྱུས། 27

དགོ་སྒྲོང་ག་རིའི་བྱ་འདི་ཡང་། ས་བདག་བྱ་མོ་དེར་གྱུར་ཏེ།
ཞེས་པ་དེ་བཞིན་གཤེགས་པ་ཡིས། འགྲོ་ཀྱན་དགོ་བའི་སྤྱིད་དུ་གསྐྱེདས། 28

पूर्णा सुभाषितैर्भूमिर्धनं कच्छ्रेण लभ्यते ।
न भक्तविरहे भुक्तं सूक्तं शक्तेन केनचित् ॥ २२ ॥

इति श्रुत्वा गृहपतिः स्नेहादुक्तं महीभुजा ।
सूक्तेन तेन महता सन्तुष्टस्तमभाषत ॥ २३ ॥

राजन् किं क्रियते रत्नैर्यत्नरक्षैर्विनाशिभिः ।
सर्पाणामिव यैः पुंसां रागद्वेषो विषोपमः ॥ २४ ॥

वैमल्योपचितां रुचिं रचयतः सन्मार्गदीपोपमां
भव्यानां हृदये सुभाषितमणेर्गाढं गुणालम्बिनः ।
पाकोत्तीर्णसुवर्णसुन्दरपदप्राप्तप्रबन्धस्थितेः
मूल्यं सागरमेखला वसुमतौ पादांशकेऽप्यल्पकम् ॥ २५ ॥

इति श्रीमान् गृहपतिर्निगद्य कुशलोद्यतः ।
सुवर्णपत्रलिखितं सूक्तं दिक्षु न्यवेशयत् ॥ २६ ॥

शुद्धोदनो गृहपतिः सोऽहमेव तदाभवम् ।
सूक्तेः पुण्योपदेशार्थं सर्व्वस्वेनापि सादरः ॥ २७ ॥

शारिपुत्रोऽप्ययं भिक्षुः सा भूपतिसुताभवत् ।
इत्युवाचाखिलजगत्कुशलाय तथागतः ॥ २८ ॥

དག་པའི་པརློ་ཅན་ནི་ཙ་བ་བཅུགས་ནས་རབ་སྒྱེད་དང་པོའི་རྒྱ།
 ལྷ་ཚོགས་ཕྱན་ཚོགས་གསར་པ་གསར་པའི་འཁྲི་ཤིང་རབ་སྒྱེད་སྒྱེད་ཚལ་ས།
 སྒྱེད་པའི་གདུང་བ་རབ་དུ་ཞི་བྱེད་ཁ་བའི་འཕྲུལ་ལྷན་གང་གའི་རྒྱན།
 དས་པའི་ལས་མཚོག་གསལ་བར་བྱེད་མཁས་སྣང་བ་དག་ནི་བསོད་ནམས་ཉིད་॥

ཅས་པ་དག་པའི་དབང་པོས་བྱས་པའི་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་དོགས་པ་བརྗོད་
 པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་ལས་ཟས་གཙང་མའི་དོགས་པ་
 བརྗོད་པའི་ཡལ་འདབ་ཉི་བརྒྱ་ཅུ་བདུན་པའོ ॥

आद्यः स्कन्दः कुशलनलिनीमूलबन्धप्रसूतेः
नानासम्पन्नवनवसतासम्भवोद्यानभूमिः ।
तृष्णातापप्रशमनहिमस्मेरगङ्गाप्रवाहः
सन्मार्गाग्रप्रकटनपटुः पुण्यमेव प्रकाशः ॥ २६ ॥

इति क्षेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
शुद्धोदनावदानं सप्तोत्तरशततमः पल्लवः ॥ ० ॥

INTRODUCTION.

BY

SOMENDRA.

ཀྱལ་བའི་དྲུང་པོས་བསྐྱབས་པ་གཙུག་ལག་ཁང་ཆེན་དག་གི་ཆོགས།
མཆོད་རྟེན་བྱས་སྤྱོད་གསུང་གི་མེ་འཁོར་སྤྱོད་ཀྱི་ཁང་པར་ནི།
སངས་རྒྱལ་རྟོགས་བཞེད་ནས་མང་མད་བྱུང་དཔག་བསམ་འབྲི་གིང་འདི།
མིག་གི་བདུན་ཅི་རབ་སྒྲིབ་ཡི་གཞི་རང་བཞིན་དག་ཏུ་འབྱུངས།

1

ལེགས་བྱས་ཀྱིས་གང་བཀྲ་བའི་གཙུག་ལག་ཁང་ཏུ་དམ་པ་
ནམས་ནི་དག་བའི་སྤྱོད།

ཁྱད་པར་གྱིས་ནི་བཀྲ་བར་བཀོད་ཅིང་དགའ་བའི་རྟོགས་
བཞེད་འཕྲུང་བ་གཞུགས་ཅན་དག།

སྤྱོད་སྤྱོད་ནས་གསལ་བསོད་ནམས་རབ་སྤྱོད་འབར་བ་
དེ་ཉིད་དག་བའི་དབང་པོ་ཡིས།

བསྐྱལ་བའི་བར་ཏུ་འགྲོ་བ་དེ་བྲལ་འབྱུགས་པར་མ་གུར་
ཅིག་ཅེས་གསལ་བར་བཀོད།

2

དེ་ཡིས་བྱུང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད། བརྒྱ་ཅུ་བདུན་པོ་འདི་དག་བྱས།

བཀྲ་གིས་བྱུངས་ནི་རྟོགས་པ་ལ། གཅིག་ནི་རབ་ཏུ་འབད་བས་བྱ།

3

དེ་ནས་སྤྱོད་དབང་ཞེས་པ་དེ་ཡི་བྱ།

མིང་གཞན་ནུ་ཀོ་ཞེས་བཞེད་སྤྱོད་དང་གསུང་མཐུན།

ཀྱལ་བའི་གཏམ་རྒྱུད་རྒྱ་ཆེ་སྤྱོད་བ་འདིར།

རྟོགས་པ་བཞེད་པ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་བྱུང།

4

अष्टोत्तरशततमः पक्षवः ।

उपक्रमः ।

एषा जिनेन्द्रविहितोरुविहारवर्थ-
चैत्याङ्गने कनकचित्रगुहागृहेषु ।
चित्रामृतप्रचितलेख्यमयी बभूव
बुद्धावदानविविधाद्भुतकल्पबल्ली ॥ १ ॥

सैवेयं कुशलाय पूर्णसुकृते चित्ते विहारे सताम्
स्नेहेन्द्रेण विशेषचित्रचनारम्यावदानाबली ।
आकल्पप्रतिमासहस्रविकसत्पुण्यप्रबन्धोज्ज्वला
माभूत्तद्विरहाकुलं जगदिति व्यक्तं प्रतिष्ठापिता ॥ २ ॥

सप्तोत्तरशत मेतत् तेन कृतं बोधिसत्त्वचरितानाम् ।
मङ्गलसंख्यापूरण मेकं कार्यं प्रयत्नेन ॥ ३ ॥

सोमेन्द्रनामा तनयोऽथ तस्य
कवि निरुद्धापरनामधेयः ।
अस्मिन् जिनोदारकथाप्रबन्धे
संपूरयिष्यत्यवदानशेषम् ॥ ४ ॥

बन्धः केरलकामिनीकुचभराकारः परं संहतः
 काञ्जौकान्तकपोलकोमलतरः कोऽपि प्रसादोदयः ।
 कार्णाटीनयनच्छटापरिचिता कर्णान्तरासङ्गिनी
 भङ्गि र्यस्य तरङ्गिणी रसनिधे र्वन्द्यः स स्रुक्तोदधिः ॥ ५ ॥

कारात् कुटिलत्वमेव परमं यैः शिक्षितं लीलया
 यस्य स्वस्तिपदं कदाचिदपि न स्पष्टं मुखान्निर्गतम् ।
 क्रोधाध्माततया विवर्णवदना स्तोत्रापराधोपमम्
 ते विद्यानिधयः कथं पृथुकथं काव्यं क्षमन्ते खलाः ॥ ६ ॥

कृत्वेमा मवदानकल्पलतिकां क्षेमेन्द्रनामा कविः
 सङ्गर्भप्रणिधान मेतदधुना धत्ते धिया धौधनः ।
 पुण्यं यत् समुपार्जितं जिनगुणाख्यानप्रबन्धान्मया
 भूयात्तेन समस्तसत्त्वकुशले नित्योद्यतोऽयं जनः ॥ ७ ॥

संसारोरुपरिश्चमस्य दधतः कामासवक्षीवता-
 रोहं मोहतमो निमौलितदृशः सुप्तस्य लुप्तस्मृतेः ।

འགྲོ་བ་རབ་དུ་རྟོགས་པར་བསྐྱབ་ལ་ཆས་ཤིང་སྒྲིན་རྣམས་མ་ལུས་
འཛེམས་བྱེད་པ།

འོད་དང་ལྷན་པའི་བཅོམ་ལྷན་སངས་རྒྱས་རབ་དུ་སང་བ་ཉིད་ལ་དག་དུ་བསྟོད། 8

ཀུན་དགའི་གཉིན་གྱར་ལན་གཅིག་མིན་པར་གྱ་ཆེ་ཡིད་ཅན་ལ།
ལེགས་བཤད་འོད་ཀྱི་བདེ་བ་ཀུན་གྱི་ཉི་བར་བསྐྱབ་པ་སྐྱབ།
དྲི་མེད་རང་རིག་རྒྱ་གཏིང་དག་གི་རྒྱ་བ་དག་པའི་དབང་།
གྲགས་པ་གསལ་བ་སྟེན་བྱེད་ཡབ་ལ་བདག་ནི་ཕྱག་འཆམ་ལོ། 9

རྒྱལ་བའི་རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་དག་བྱེད་ཆོག་ནི་སྒྲིན་པའི་གཏིང་།
སྐྱུལ་བྱེད་བསོད་ནམས་དག་པ་དག་པའི་མངོན་པར་སྟོར་བ་འདི།
རྒྱ་མ་ལེགས་བྱས་ལྷན་པ་བཀའ་ནི་རབ་དུ་སྒྲིན་མཛད་པས།
ཡོངས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་དུ་བདག་ལ་སྐལ་བའི་ཆ་ཤས་མཛད། 10

གང་ཞིག་ཕྱག་དུ་རྒྱལ་བའི་རྟོགས་བརྟེན་དང་།
གསེར་གྱི་གཞུགས་བརྟན་རབ་དུ་རྒྱས་པར་གྱུར།
མིག་གི་བདུད་རྩི་བཀྲ་བའི་རི་མོ་ཆགས།
དེ་ནི་གཙུག་ལག་ཁང་ནི་དུས་ཀྱིས་འདའ། 11

དབངས་ཅན་པོར་གྱིས་རྣམ་པར་བཀྲ་བ་ཡི།
རྟོགས་པ་བརྟེན་པ་ཡི་གཞི་རིས་པས་བྱིས།
གང་འདི་བསོད་ནམས་རང་བཞིན་གཙུག་ལག་ཁང་།
དེ་ནི་ཆེན་དམ་པ་དགའ་བྱེད་ཡབ་ཀྱིས་བསྐྱབས། 12

सन्नद्धं जगतः प्रबोधनविधौ निःशेषदोषापहम्
भास्वन्तं भगवन्तमेव सततं बुद्धं प्रबुद्धं नुमः ॥ ८ ॥

आनन्दबन्धु मसकृत् पृथुमानसानाम्
सूक्तांशुभिर्विहितसर्वसुखोपदेशम् ।
क्षेमेन्द्रमुज्ज्वलनिजाभिजनाब्धिचन्द्रम्
कीर्त्तिप्रकाशजनकं जनकं नमामि ॥ ९ ॥

वाक्पाकपावनविधानजिनावदान-
निर्माणापुण्यकलनाकुशलाभियोगे ।
अस्मिन् कृतः सुकृतिना दिशता नियोगं
सम्पूरणाय गुरुणा मम संविभागः ॥ १० ॥

येषां सुवर्णप्रतिमाप्रदान-
जिनावदानान्यभवनं गुहासु ।
संसक्तनेत्रामृतचिचिचिवाः
कालेन ते तेऽपि गता विहाराः ॥ ११ ॥

सरस्वतीतूलिकया विचित्र-
वर्णक्रमैः सङ्कलितावदानः ।
तातेन योऽयं विहितो महार्थः
सन्नन्दनः पुण्यमयो विहारः ॥ १२ ॥

ཕྱོགས་སུ་པོ་དེའི་འབྲང་བ་རབ་བཞོད་པའི།
 གཞུགས་བརྟན་ཚོགས་ནི་བརྟན་པ་རབ་ཆགས་པ།
 དེ་ནི་ཆུ་དང་མེས་བསྐྱེད་ཉེར་འཚོ་ཡི།
 དུ་བཞི་འཛིག་ཀྱང་ཉམས་པ་ཡོད་མ་ཡིན།

13

དེ་ལ་དོགས་བརྗོད་གཅིག་གི་གཞུགས་བརྟན་འདི།
 མི་ཟད་བསོད་ནམས་ལ་ཆགས་བདག་ཀྱང་འབོད།
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེར་གནས་ཤེས་འབྲང་བ།
 ཤིན་དུ་ཆུང་ཡང་འབད་མེད་ཆེན་པོར་གྱུར།

14

ཐོས་པའི་སྐྱོགས་ཀྱིས་བདུང་བུའི་བདུན་ཅི་སྟན་པ་དག་གི་རྒྱན།
 རི་བཟང་ཁང་པ་བཞིན་གྱི་བརྗོད་འི་གནས་སུ་སྐྱོགས་བྱེད་པ།
 བྱང་བའི་ན་ཆུང་དང་མཚུངས་ཡབ་ཀྱི་སྐད་ལ་བདུན་ནས་ནི།
 སྟན་པ་གྱུ་ཆེའི་ཁྱད་པར་སྟགས་པ་བདག་གིས་ཤོགས་པར་བྱས།

15

न तस्य नाशोऽस्ति युगक्षयेऽपि
जलानलोल्लासपरिह्वयेन ।
दिक्षु प्रतिष्ठापितपुष्पपाली-
स्थिरप्रसक्तप्रतिमागणस्य ॥ १३ ॥

तस्मिन् मयाप्यक्षयपुण्यलोभा-
देकावदानप्रतिमार्पितेयम् ।
महात्मनां प्रौढपदानुसारौ
स्वल्पोऽप्ययत्नेन महच्च मेति ॥ १४ ॥

माधुर्य्यधुर्य्यं ममृतं श्रुतिपात्रपेय-
मामोदसद्म-मुखपद्मपदे ध्वनन्तीम् ।
मृङ्गाङ्गनामिव पितुः प्रणिपत्य वाणीं
सम्पूरयामि पृथुकाव्यविशेषशेषम् ॥ १५ ॥

ཡལ་འདབ་བསྐྱུ་ཅུ་ཅུ་བརྒྱད་པ།

མཛེས་ས་གསར་དུ་འགྲོགས་པའི་དགའ་སྟོན་ཅན་དང་སྒྲ་ཡི་

མཐུ་ལྷན་དཔལ་དང་ནི།

དར་བབ་རྒྱག་གི་ཉི་བར་ཡོངས་སྤྱོད་ཐ་རྒྱལ་ཅུ་ཡི་ཅུ་དགའ་བཏང་བྱས་ནས།

གྲུས་བཅས་གང་དག་བཅུ་བས་གཞན་གྱི་སྟོག་ནི་བསྐྱབ་པར་

བསྐྱབ་ལ་རང་གི་ལྷས།

ཐོལ་མེད་སྤྱིན་པར་བྱེད་ལ་གཡོ་བ་མེད་པ་དེ་ལ་བདག་ཅག་སྤྱག་འཆལ་ཡོ། 1

དཔལ་ལྷན་རིག་པ་འཛོལ་པའི་དབང་། སྤྱིན་གྱི་དོག་ནི་སྤྱིན་བཞིན་དུ།

སྤོང་བའི་གདུང་བ་འཕྲོག་པ་དག། སྤོང་ཁྱེར་གསེར་དུ་བྱུང་བར་གྱུར། 2

གང་གི་དབག་བསམ་ཤིང་ལས་འཁྱུངས། དག་དུ་གསར་པ་གསར་པའི་དཔལ།

གྲགས་པའི་མེ་དོག་བསེད་ནསས་ཀྱི། རྩི་བཟང་རྒྱས་པ་ནས་པར་མཛེས། 3

ཅུ་གཏེར་ལ་ནི་རྒྱ་བ་བཞིན། སྤྱིན་གྱི་བཞེན་པ་དེ་ཡི་སྤྱས།

ཤིན་དུ་རྒྱག་པའི་བསེད་ནསས་ནསས། གསར་དུ་ཆོགས་པ་བཞིན་དུ་གྱུར། 4

དམ་པའི་སྤྱོ་བོ་ལེགས་བྱས་དང་། ཡོན་ཏན་ལྷན་པ་དུལ་བ་དང་།

འཕྱོར་པ་ལྷན་པ་གཏོང་བས་བཞིན། དེ་ནི་སྤྱས་པོ་དེ་ཡིས་མཛེས། 5

དེ་ཡིས་བྱ་ལ་དཔག་བསམ་ཤིང་། རྒྱལ་སྤྱིད་ཆེ་དང་བཅས་བཏང་ནས།

དགའ་ཐུབ་སྤྱད་དུ་ཞི་བའི་གནས། མ་ལ་ཡར་ནི་དབེན་པར་སོང་། 6

ཡབ་ནི་བཅུན་མོ་དང་འགྲོགས་དེ། དཔལ་བཏང་དགའ་ཐུབ་ནགས་སོང་ཆོ།

སྤྱིན་གྱི་བཞེན་པ་འཕྱོར་པ་དག། ཐོབ་པ་ཡིས་ནི་རབ་བསམས་པ། 7

क्रान्तां नूतनसङ्गमोत्सववतीं दिव्यप्रभावां श्रियम्
तारुण्याभरणोपभोगलहरीं त्यक्त्वा तृणक्रीडया ।
प्राणचाणविधौ परस्य कृपया कुर्वन्ति ये सादराः
निर्व्याजं निजदेहदान मचला स्तानेव वन्दामहे ॥ १ ॥

बभूव काञ्चनपुरे श्रीमान् विद्याधरेश्वरः ।
जीमूतकेतु जीमूत इव तापहरोऽर्थिनाम् ॥ २ ॥

यस्य कल्पद्रुमोद्भूताः सदा नवनवाः श्रियः ।
चकाशिरे यशःपुष्पाः पुण्यसौरभनिर्भराः ॥ ३ ॥

जीमूतवाहन स्तस्य पुत्रश्चन्द्र इवोदधेः ।
अभूदत्युग्रपुण्यानां प्रत्यग्र इव सञ्चयः ॥ ४ ॥

गुणवान् विनयेनेव त्यागेनेव विभूतिमान् ।
स बभौ तेन पुत्रेण सुकृतेनेव सज्जनः ॥ ५ ॥

कल्पद्रुमं ससाम्राज्यं पुत्राय प्रतिपाद्य सः ।
तपसे शान्तिनिलयं मलयं प्रययौ नृपः ॥ ६ ॥

जायासखे श्रियं त्यक्त्वा याते ताते तपोवनम् ।
जीमूतवाहनः प्राप्तविभवः समचिन्तयत् ॥ ७ ॥

སྒྲ་མ་བརྟེན་པ་དང་བྲལ་བ། བདག་ལ་དཔལ་ནི་བདེ་མེད་གྲུར།
མིག་གིས་དམན་པ་དག་ལ་ནི། རི་བོ་འི་གནས་དག་འབྲས་མེད་བཞིན། 8

ཡལ་གྱི་ཞབས་ལ་གདུགས་ཆོ་སེན་མེད་འོད་གྱི་འབྲང་བ་ཡིས།
རྣམ་པར་མཛོས་པའི་ཚད་པན་དང་ལྷན་དེ་ཡི་བཀའ་ཉན་པའི།
ན་རྒྱན་གྱིས་བརྒྱན་དཔལ་ནི་ཆེ་ལྟར་བདག་ལ་སྟོན་གྲུར་པ།
ད་ལྟ་འཁོར་ལོ་སྦྱར་བའི་འབྱོར་པ་དག་ལ་དེ་ལྟ་མེད། 9

ཅས་བསམས་དེ་ཡི་འཛིག་རྟེན་ནི། ཀྱན་ལ་པན་སྤྲད་རང་ཉིད་གྱིས།
དཔག་བསམ་ཁང་འབྲུང་གསེར་གྱི་ཆར། འབབས་པ་དག་དུ་བཟུར་བྱས་ནས། 10

རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་རབ་བཏང་ཟླ། ཡལ་གྱི་བརྟེན་གནས་དག་དུ་སོང་།
འཛིག་རྟེན་གསུམ་གྱི་སྤྱིང་པོ་ཡི། དབང་ཕྱུགས་སེམས་ཡངས་ནསས་ལ་ཙ་ 11

རྒྱལ་སྤྱི་ཆེན་པོ་བཏང་ནས་དེ། ས་ལ་ཡ་ཡི་རིར་སོང་ཆོ།
དཔག་བསམ་སྟོན་པས་ས་གཞི་ནི། གསེར་གྱི་ཡོངས་བཀའ་མཐའ་ལ་སོང་། 12

སྟོན་གྱི་བཞེན་པས་རི་བོ་ནི། དཔལ་གྱི་དུམ་བྱས་བརྒྱན་པར་བྱིན།
པ་མའི་ཞབས་པད་བརྟེན་པ་ཡི། འབྲལ་བའི་གདུང་བ་རབ་དུ་བཏང་། 13

སྐབས་དེར་ཙན་དན་འཁྲི་གིང་རྒྱུང་གཞོན་གྱིས།
བརྟེན་ཅིང་ཤུགས་རིང་སྒྲལ་བ་བརྟེན་ནསས་ལ།

गुरुसेवावियुक्तस्य मम निःसुखतां गता ।
इयं श्री नैवहीनस्य चित्रशालेव निष्फला ॥ ८ ॥

तातस्य पादपतने नखरश्मिमाला-
विभ्राजमानमुकुटस्य यथा पुराभूत् ।
तच्छासनश्रवणकुण्डलमण्डितस्य
नो चक्रवर्त्तिविभवेऽद्य तथा मम श्रीः ॥ ९ ॥

इति संचिन्त्य स निजं कृत्वा कनकवर्षिणम् ।
सर्वलोकोपकाराय सन्नद्धं कल्पपादपम् ॥ १० ॥

प्राज्यं साम्राज्यं मुत्सृज्य प्रययौ पितुराश्रमम् ।
चैलोक्यसारं मैश्रय्यं तृणं विपुलचेतसाम् ॥ ११ ॥

तस्मिन् साम्राज्यं मुत्सृज्य प्रयाते मलयाचलम् ।
हेम्ना कल्पद्रुमः पृथ्वीं परिपूर्य दिवं ययौ ॥ १२ ॥

जीमूतवाहनः प्राप्य गिरिं श्रीखण्डमण्डनम् ।
वियोगतापं तत्याज पित्रोः पादाब्जसेवया ॥ १३ ॥

अचान्तरे चन्दनवस्त्ररीणां
दिदेश बालानिललोहितानाम् ।

འདོད་པའི་གྲོགས་པོར་གྱུར་བ་དཔྱིད་ཀྱིས་ནི།
མངོན་པར་འདོད་པའི་སྤྱོད་ཚུལ་རབ་དུ་བསྟན།

14

ཁྱོད་བལ་འདོད་ལྡན་མ་ཡི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
ཞོ་ཕྱོགས་རྒྱང་ནི་ཡང་ཡང་རབ་དུ་ལྡང་།
འགོ་ལ་རྒྱལ་སྤྲད་ཉ་ཡི་རྒྱལ་མཚན་གྱིས།
རྒྱང་གི་མཚན་ནི་འཕུལ་ལ་རབ་སྤྲར་བཞིན།

15

ཀང་དུག་དཀྱིལ་འཁོར་དག་གིས་མ་སྦྱས་པ།
སྤྱག་པོས་རྒྱས་པས་ལྷི་བ་ཉིད་གྱུར་བའི།
ཅུ་དེ་ཡིང་གིས་མི་ཕྱེད་ཕྱག་རྒྱ་བཅེངས།
ལང་ཚོ་ཅན་ལ་མངོན་འདོད་བསྐྱབ་པ་བྱས།

16

དཔྱིད་ཀྱི་དབལ་མོ་དག་གི་ན་བའི་རྒྱན།
རི་བོ་འི་ངོས་ལ་བྱ་ངན་མེད་པ་མཛེས།
གྲོང་ཁྱིར་མ་ཡི་ཀང་པས་རབ་བསྟུན་པས།
ཡལ་འདབ་གསར་པ་དག་ལ་ཚོན་འཕོས་བཞིན།

17

མཛེས་མའི་ཁ་ཡི་ཆང་གི་དགའ་ལྡན་པ།
འདོད་པའི་ཐབས་ནི་སྐལ་ལྡན་གདག་ཉིད་ལ།
ཞེས་དེ་བ་ཀྱུ་ལ་ཡིང་མེ་དོག་གི།
ཆོལ་གྱིས་དགའ་ཞིང་འཇུག་པའི་དབལ་སྐྱེས་བཞིན།

18

उच्छासिनीना मभिलाषदीक्षां
जृम्भाजुषां कामसुहृद्वसन्तः ॥ १४ ॥

अदक्षिणः प्रोषितकामिनीनां
ववौ मुहुर्दक्षिणमातरिश्वा ।
जगज्जयायेव भूषध्वजेन
वायव्यमस्त्रं सहसा प्रयुक्तम् ॥ १५ ॥

आसूचनैः षट्पदमण्डलानां
घनप्रसूनैर्गुरुतां प्रयाताः ।
चूतद्रुमाश्चक्रु रभिन्नमुद्रा-
बन्धेन यूना मभिलाषदीक्षाम् ॥ १६ ॥

वसन्तलक्ष्मीश्रवणावतंसा-
श्चकाशिरे शैलतटेष्वशोकाः ।
पादप्रहारैरिव नागरीणां
संक्रान्तरागा नवपल्लवेषु ॥ १७ ॥

धन्यस्य कान्तावदनासवेन
ममैव रम्यः स्मरदोहदोऽयम् ।
इतीव जाता वकुलद्रुमस्य
हर्षस्मितश्रीः कुसुमच्छलेन ॥ १८ ॥

ཁངས་ལྷན་ས་ནམས་ཁངས་པ་རབ་བདང་ཞིང་།

མི་སྒྲུ་སྒྲངས་ནས་ཀང་པ་རབ་བདུད་དེ།

མཛེའ་པོ་དག་ལ་དང་བར་བྱེད་མཐོང་ནས།

སྤྱོད་པ་ར་མེ་དོག་གིས་མོད་བཞིན།

19

གི་སར་རྒྱས་པའི་ཁྱར་བཅུན་པ་ལ་གཤི།

འཕྲེང་བ་མཛོས་པ་དབྱིད་ཀྱི་སོང་གི་ཡིས།

ཁངས་ལྷན་ས་ཡི་ཁངས་པ་སྒྲང་པོ་ལ།

བརྒྱན་པའི་ཁྲག་བཤོས་སྤེར་མོ་འི་འཕྲེང་བ་བཞིན།

20

ན་བར་སྒྲན་སྒྲོགས་ཁྱུ་བྱག་བྱ་མོ་ཡིས།

རིག་ལས་ཤི་རི་པ་ས་མིག་ཀ་རྩི་ཀར།

སྒྲ་ལ་གི་སར་དུལ་ཚོགས་རྒྱས་པ་ཡིས།

མེ་དོག་འབྱུང་གནས་དཔལ་གྱི་དགའ་ཆར་པལ།

21

བྱང་བའི་ན་ཆུང་ནས་འཕྱལ་ཡོངས་སྤྱོད་ལྷན།

སྒྲང་ཅིས་སྤོས་ཤིང་ནས་པར་འབྲམ་དུས་དེར།

མི་དོག་རབ་རྒྱས་འཁྲི་ཤིང་ཚལ་གྱི་གཞིར།

རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་སྤྲས་ནི་ནས་པར་རྒྱ།

22

དེས་དེར་གསེར་ལས་བརྒྱབས་པའི་ཁང་པར་ནི།

གྲུབ་པས་རབ་དུ་གནས་བྱས་རིན་ཅན་གཟུགས།

मानं समुत्सृज्य विहाय मौनं
पादप्रणामेन मनस्विनीभिः ।
प्रसाद्यमानं दयितं विलोक्य
जहास पुष्पैरिव सिन्धुवारः ॥ १९ ॥

वसन्तसिंहस्य पलाशपाली
बभौ स्फुरत्केशरभारभाजः ।
मनस्विनीमानगजावघात-
रक्ता च सिक्ता नखरावलीव ॥ २० ॥

कर्णे कण्ठकोकिलकामिनीभिः
स्पर्शे शिरौघैर्दृशि कर्णिकारैः ।
घ्राणे सरत्केशररेणुपूरै-
र्वर्ष हर्षं कुसुमोत्करश्रीः ॥ २१ ॥

तस्मिन् मधुक्षीवविघूर्णमान-
मृङ्गाङ्गनाविधमभोगकाले ।
उत्फुल्लवल्लीषु वनस्थलीषु
चचार विद्याधरराजसूनुः ॥ २२ ॥

स तत्र हेमप्रतिबद्धधाम्नि
सिद्धप्रतिष्ठापितरत्नमूर्तिम् ।

གྲོ་རི་མཚོད་ནས་རྒྱུ་མང་མྱུ་ལོན་པའི།
 རྒྱ་བ་གསར་པ་ལྟ་བུའི་བྱ་མོ་མཐོང་།

23

ཡིད་སྤྲུབ་ས་འཛོལ་སྤྲད་གྲོ་རི་མཉེས་པ་ཡི།
 རྒྱབ་བྱེད་ལ་ནི་རབ་དུ་གནས་བྱས་པ།
 འདོད་པའི་རྩང་མ་གཞན་བཞིན་དེ་མཐོང་ནས།
 སྤྲིན་གྱི་བཞོན་པ་ཡ་མཚན་རྒྱ་ཆེར་བྱུར།

24

དེ་ནས་རི་དགས་སྒྲིབ་ཡངས་ངོ་ཚ་ཡིས།
 དུད་པས་རྒྱུ་མཐར་རྒྱུད་མང་པང་པ་ནས།
 དལ་གྱིས་པབ་པས་རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་བྱ།
 མངའ་བཞག་འདོད་པ་དག་དང་མཚུངས་པ་མཐོང་།

25

སྒྲིབ་ཟེར་མཛེས་པའི་རྒྱན་ལྷན་མངོན་འདོད་དེས།
 ཕན་ཚུན་ལྟ་བར་བྱེད་པའི་ནས་འཕྱུལ་གྱིས།
 ཡིད་ནི་ཉེ་བར་མཚམས་སྦྱོར་པོ་ཉ་བཞིན།
 དེ་དག་བར་དུ་འགྲོ་དང་འོང་བ་བྱས།

26

གསར་མཐོང་ལ་ཡང་ཕྱོགས་སུ་སྒྲུང་བཅས་པ།
 འདོད་པ་པད་མཚོ་འི་ངང་པའི་རྒྱལ་མོ་དེས།
 རྒྱེ་བ་གཞན་དུ་གྲོམས་པའི་རོ་ལས་བཞིན།
 དེ་ཡི་ཡིད་མཚོ་ཆེ་ཞིང་དངས་པར་ཞུགས།

27

अभ्यर्च्य गौरी मुपवीणयन्तीं
ददर्श कन्यां कलिका मिवेन्दोः ॥ २३ ॥

गौय्याः समाराधनसंविधान-
बद्धस्थितिं मन्मथजीवनाय ।
विलोक्य तां कामबधू मिवान्यां
जौमूतवाहः पृथुविस्मयोऽभूत् ॥ २४ ॥

शनै रथाङ्गादवतार्य वीणां
गौतावसाने हरिणायताक्षी ।
लज्जानता त्यक्तशरस्मराभं
ददर्श विद्याधरराजपुत्रम् ॥ २५ ॥

परस्परालोकनविभ्रमेण
नेचांशुशोभाभरणोऽभिलाषः ।
गतागतानीव तयोश्चकार
मध्येमनः सन्धिनिवद्धदूतः ॥ २६ ॥

सा कामपद्माकरराजहंसी
सपल्लपाता नवदर्शनेऽपि ।
जन्मान्तराभ्यासरसादिवास्य
स्वस्थं महन्मानस माविवेश ॥ २७ ॥

རིན་ཅིན་ལྷ་པས་བྱི་མེད་རི་བོང་ངང་།
 བྱ་མེད་ཚོགས་གྱིས་འབེན་ལ་བྲན་པའི་མདའ་།
 རབ་གྱུས་པརྟོད་ཀ་ཏུ་བྱང་བ་བཞིན།
 ཆགས་ལྷན་དེ་ཡི་སེམས་ལའང་དེ་ལྷགས་གྱུར་॥

28

གྲགས་མེ་བུ་མེད་གཞིས་པ་དང་པམས་དེར།
འདོད་པ་གསར་སྤྲོས་དེ་ཙམ་སྒྲུབ་ཤུག་ཅིང་།
བཏན་ཡང་མད་ཤུང་གཞུགས་ཀྱིས་དངས་ཤུང་བ།
རིག་འཛིན་རྒྱ་པས་དཔེན་པར་མདོན་སྤྲོགས་སྤྲོས། ॥

29

རྩིས་ཡོགས་ཅི་སྒྲུབ་སྟེན་ཏུ་ཤོད་པ་ལ།
 ཤེས་སྒྲུ་སྒྲུ་པ་ཀུར་པའི་མ་ལོ་ཁྱོད་མི་ཤོད།
 དམ་པའི་ཀུན་སྟོད་ཡོན་ཏན་གྱིས་མཆོས་གཞུགས།
 ཡོགས་སྟེན་རིགས་ཀྱི་རྩིས་མ་ཕུན་ལྷན་པར་འཛོལ།

30

ཁ་ན་མ་ཐོ་མེད་ལུས་ཁྱིད་ལུས་མཆོག།
 རྒྱ་བའི་རྒྱ་མོ་གསར་བ་རྒྱ་བ་ལྟར།
 མཆོས་བ་ལུ་དུག་ནོར་ལུ་ཉིད་འདི་ནི།
 རབ་དུ་མཐོ་བའི་རིགས་སྒྲིག་གང་ལས་ཐོབ།

31

ཡང་ན་མཛེས་མ་ཁྱོད་ནི་མཐོང་གུང་པ།
བདུད་མིས་བརྒྱན་པས་ངེད་ལ་རིམ་གྱི་བྱས།

शशाङ्करत्नं विमलं शशीव
कन्याकुलं लक्ष्यमिव स्मरेषुः ।
तस्याः सरागं स विवेश चित्त-
मिन्दिन्दिरः फुल्लमिवारविन्दम् ॥ २८ ॥

अभ्येत्य तां बालसखीद्वितीयां
लज्जानिमज्जनवकामजृम्भाम् ।
विद्याधरेन्दुर्विजने जगाद
धौरोऽपि रूपाद्भुतकृष्यमाणः ॥ २९ ॥

सम्भाषणेन क्रियते न कस्मात्
सुधु त्वयाभ्यागतसंविभागः ।
बिभर्त्ति भव्याभिजनानुरूपं
रूपं सदाचारगुणेन शोभाम् ॥ ३० ॥

इदं नवालङ्करणं स्मरस्य
तवानवद्याङ्गि शशाङ्ककान्तम् ।
दिव्यं वपुः कस्य समुन्नतस्य
वंशस्य मुक्तामणिता मवाप्तम् ॥ ३१ ॥

तवाथवा सुन्दरि दर्शनेन
वयं सुधाद्रिण कृतोपचाराः ।

མཛོས་སྤྱག་དག་སྤྱར་རི་བོང་གིས་མཚན་པའི།
 རི་མོ་སྤྱལ་ཕེབས་བར་སྤྱ་བར་བྱེད།།

32

འོན་ཀྱང་དགའ་བས་ངེད་ཀྱི་དགོ་མཚན་ཙམ།
 གསལ་བའི་སྤྱད་དུ་བྱེད་ཀྱིས་འདིར་སྤོས་ཤིག།
 དག་པའི་ཕྱོགས་སྤྱང་མངོན་ཕྱོགས་བྱེད་པ་ཡི།
 སྤྱ་ཡི་རིགས་ནི་བྱེད་ཀྱིས་བརྒྱན་པར་བྱས།།

33

ཞེས་པ་རིག་འཛོན་ཅོད་པན་དག་གི་ཚིག།
 འདོད་དགོངས་སྤྱིང་པོ་ཅན་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས།
 ངོ་ཚས་དེ་ནི་མི་སྤྱ་ལྷན་གྱུར་གང་།
 དེ་ཚོ་གྲགས་མོ་མ་དུ་ལི་ཀས་སྤྱས།།

34

གཞིན་ཏུ་རིག་འཛོན་གྱལ་རིགས་བདུད་ཅི་ཡི།
 ཅུ་གཏོར་གྱི་ནི་ཆེ་བ་བྱེད་འདིར་གྲགས།
 ངེད་ཀྱི་གྲོང་ན་གྲུབ་པའི་ཅེ་དགའ་མས།
 ལུས་མེད་ལུས་ལྷན་བྱེད་ནི་སྤྱ་ལེན་བྱེད།།

35

དཔག་བསམ་ཤིང་སྤྱིར་ཅེ་དགས་རབ་གྲགས་པ།
 བྱེད་ཀྱི་གྲགས་པ་ཡོན་ཏན་མཐུ་ཡིས་བརྒྱན།
 ཆེ་ལྷར་དཀར་བ་འདི་ཡི་ན་གྱན་དུ།
 མིང་པ་ནོར་གྱི་བཤེས་གཞིན་དག་གིས་བྱས།།

36

करोति लावण्यवितीर्णहर्षा
सम्भाषणं कस्य शशाङ्कलेखा ॥ ३२ ॥

इदन्तु नः कौतुकमात्रमेव
प्रीत्यापनेतुं भवती ब्रवीतु ।
सत्पक्षपाताभिमुखेन धाचा
कस्यान्वयस्याभरणौकतासि ॥ ३३ ॥

ध्यात्वेति विद्याधरशेखरस्य
वचस्तद्वैत्सुक्यविभागभम् ।
ह्रियाभवन्मौनवती यदासौ
तदा सखी मालतिका जगाद ॥ ३४ ॥

कुमारविद्याधरराजवंश-
सुधाब्धिचन्द्रस्त्वमिव प्रसिद्धः ।
अस्मत्पुरे सिद्धविलासिनौभि-
र्यज्ञीयसे विग्रहवाननङ्गः ॥ ३५ ॥

प्रख्यातकल्पद्रुमदानशौलं
गुणप्रभावाभरणं यशस्ते ।
अस्याश्च मित्रावसुनानुजेन
कर्णावतंसौकतमिन्दुशुभ्रम् ॥ ३६ ॥

སེམས་དཔའ་ཆེན་པོ་དེ་ཁྱོད་གྲགས་མེས་གཏམ།

དར་མའི་ཉིར་སྒྲིད་བྱ་བས་ཇི་ལྟར་འེས།

ཁྱད་པར་ཆེ་ནམས་མདུན་དུ་བྱ་མོ་ནི།

ངོ་ཚས་ནམ་པར་བུལ་བའི་རང་བཞིན་འགྱུར། ॥

37

བྱ་མོ་འདི་ནི་གྲུབ་རིགས་ཆུ་གཏོར་གྱི།

ཆེ་བ་གྲུབ་བདག་ལྷ་ཚོགས་ནོར་གྱི་ཕྱེ།

གང་གི་མཛེས་པ་སྒྲིད་ཚལ་དུ་ཅེ་ཆོ།

དག་པ་ཉིད་དུ་ཀྱ་མུག་གྱུས་པར་བྱེད། ॥

38

མ་ལ་ཡར་སྐྱེས་འབྲི་ཤིང་གསར་བཞིན་སྤ།

དང་པོར་འབྲུངས་གྱུ་ཡལ་འདབ་ལྟར་དམར་མཆུ།

བདུད་ཅིའི་རང་བཞིན་མ་ལ་ཡ་ཅན་འདི།

དག་དུ་ཆེ་དང་ཆེ་མིན་མངོན་འདོད་པ། ॥

39

ཞེས་དེས་སྒྲུས་པར་གྱུར་པ་ན། ཉུག་རུམ་གན་པོ་མངོན་སྤྲུགས་དེ།

ཁྱུར་པར་འོང་བའི་ཤུགས་བཅས་པས། གྲུབ་བདག་བྱ་མོ་ལ་སྒྲུས་པ། ॥

40

དག་མ་ནོར་གྱི་བཤེས་གཉེན་དང་། ལྷན་ཅིག་པོ་བྲང་འཁོར་ན་འཁོད།

ཁྱོད་ཀྱི་བག་མའི་གཏམ་ལ་ཆགས། ཡབ་ནི་ཁྱོད་ལ་ལྟ་བར་འཚལ། ॥

41

स त्वं महासत्त्व कथं कथाहंः
 प्रौढोपचारक्रिययैव सख्याः ।
 भवन्ति लज्जाविजितस्वभावाः
 विशेषतोऽग्रे महतां हि कन्धकाः ॥ ३७ ॥

सिद्धान्वयाभ्योधि धाधिकस्य
 विश्वावसोः सिद्धपतेः सुतेयम् ।
 उद्यानकेलौषु करोति यस्याः
 सर्व्वैव कान्तिः कुसुमावबोधम् ॥ ३८ ॥

नवमलयजवस्त्ररौव तन्वी
 प्रथमसमुद्गतपल्लवारुणोष्ठी ।
 इय ममृतमयी सुरासुराणां
 मलयवती सतताभिलाषभूमिः ॥ ३९ ॥

इति तस्यां ब्रुवाणायां स्थविरोऽभ्येत्य कञ्चुकी ।
 त्वरागमनसोच्छ्वासः प्राह सिद्धाधिपात्मजाम् ॥ ४० ॥

कल्याणमिवावसुना सहितोऽन्तःपुरस्थितः ।
 त्वद्विवाहकथासक्तः पिता त्वां द्रष्टुं मिच्छति ॥ ४१ ॥

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་བརྗོད་པའི་འབྲམ་ལ། གྲོགས་མོ་དང་བཅས་མིག་བཟང་མ།
ཡིད་ནི་སྤྲིན་གྱི་བཞེན་པ་ལ། རྣམ་པར་བཞེད་ནས་དལ་གྱིས་སོང་། 42

གྲོགས་མོ་སྤྲིན་འཁོད་དེ་ལ། བཏམ་གྱི་ཟོལ་གྱིས་ཡང་དང་ཡང་།
མཛེས་པ་རྣམ་པར་ལྷ་བྱེད་ཅིང་། ལེ་ལེ་འི་གོམས་པས་འགྲོ་བའི་ཚོ་། 43

མངོན་འདོད་གསལ་པ་ལ་བརྟེན་ཅིང་། སྤྲལ་དོག་གིས་བཞེན་བརྟན་པ་བཏང་།
ལམ་དེར་མིག་ནི་བཏང་པ་ཡི། བཞེན་ཏུ་ཡིས་ནི་རབ་བསམས་པ་། 44

ཀྲུ་མ་རི་དགས་སྤྲལ་གཤི་མིག་། ས་ཡི་བྱང་དུ་འགྲོ་བྱེད་མ།
དེ་ཡིས་འཛིགས་བཞེན་ཆགས་བཅས་ཀྱི། ཡིད་ནི་བདག་ལ་བཏམས་པར་བྱས་། 45

དབྱལས་ཀྱི་ངལ་དུ་བ་འབད་པས་འགོག་ལ་ཆགས་ཤིང་སྒྲི་མེད་
དག་དུ་རྣམ་པར་བཞུས།
མཐོང་བའི་འཛིགས་ལས་ཤིན་དུ་དོགས་པས་འབྲུགས་ཤིང་
དཔེན་པ་ཅུ་ཡང་རབ་འདར་བཅས།

ཡིད་སྤྲལ་དག་གི་མདའ་ཡིས་རབ་དུ་བསྐྱུན་ཚོ་སྤངས་པ་ཡི་
ནི་ཆགས་ཤིང་བཞུས།

ལུས་སྤྲ་ཚོས་ཀྱན་ས་དེ་བདག་ཡིད་ལ་ལྷགས་ལས་གང་ནས་ནི་ཡོངས་མི་ཤེས་། 46

ཞེས་པ་ཡུན་རིང་བསམས་ནས་དོ་ལ་འཁོད།

ཡིད་སྤྲལ་བཀའ་ཡི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་དེས།

ཀྱན་དོག་པོར་གྱིས་མདུན་དུ་རི་དགས་མིག་ནི།

ཡང་ཡང་མངོན་རྒྱས་མིག་ནི་གཡོ་མེད་གྱུར་། 47

इत्युक्त्वा सहसा तेन सह सख्या सुलोचना ।
जीमूतवाहनन्यस्तमानसा सा शनै र्ययौ ॥ ४२ ॥

तस्यां पश्चात्स्थितसखीकथाव्याजैः पुनः पुनः ।
कान्तं निरीक्षमाणायां व्रजन्त्या मलसैः पदैः ॥ ४३ ॥

तत्पथे दत्तनयनः कुमारः समचिन्तयत् ।
नवोत्कण्ठाश्रयो धृत्या त्यज्यमान इवेर्ष्यया ॥ ४४ ॥

अहो नु मृगशावाक्ष्या व्रजन्त्या पितुरन्तिकम् ।
सरागं तद्वयेनेव मयि न्यासीकृतं मनः ॥ ४५ ॥

श्वासायासनिरोधयत्ननिरता निःशब्दसंवादिनी
सोत्कम्पा विजनेऽपि दर्शनभयादत्यन्तशङ्काकुला ।
तन्वी मन्मथमार्गणाभिपतने वैलक्ष्यलीनस्थितिः
नो जाने कतमेन सा मम पथा चोरी प्रविष्टा मनः ॥ ४६ ॥

चिरं विचिन्त्येति शिलातलस्थः
स मन्मथान्नाविषयं प्रयातः ।
संकल्पवर्त्या पुरतोऽभिलिख्य
मुहुर्नृगाक्षीं स्तिमितेक्षणोऽभूत् ॥ ४७ ॥

དེ་ནས་མེདྲོག་རྩལ་དང་རྩལ་གྱིས་གང་།
 ཉགས་ཚལ་དཔེན་པར་ཀང་པའི་མཚོ་སྤྱོད་གྱུ།
 འཁོར་ལོ་རྒྱལ་མཚན་གྱིས་མཚན་ཇེས་འབྲངས་ནས།
 དེ་ཡི་རྩལ་དུ་ཅིན་གྲོགས་གཉིན་བཟང་འོངས། ॥

48

མངོན་འདོད་གསར་པའི་བྱད་པར་བསམས་པ་ཡིས།
 མེས་མ་ནི་རབ་དུ་བཀག་དེ་དེས་མཐོང་ནས།
 དེན་པའི་བཀའ་ཡིས་བདན་པ་བཙོངས་པ་ལ།
 ངོ་མཚར་བཅས་པའི་ནམ་འགྱུར་གྱུ་དག་རིས། ॥

49

གྲོགས་པོ་བདན་པའི་གཏོར་གྱུར་བྱོད་ལ་ཡང་།
 ཤིན་དུ་གཏུང་བའི་གནས་ནི་ཉེར་བསྟན་ཅིང་།
 བསམ་པ་ལ་བདེན་མིག་ནི་ཡོད་མེད་པ།
 བདན་མེད་ནམ་པ་ཅི་ཞིག་ཉམས་སྲུ་སྟོང་། ॥

50

ཞེས་པ་ཡིན་གཙུགས་གནས་ནི་གྲོགས་པོ་དག།
 རབ་དུ་འབད་ཅིང་གྲུས་པས་རིས་པ་ནི།
 ཤུགས་རིངས་མཐུན་ཕྱོགས་རྒྱུང་གིས་ཇེས་དཔག་བྱ།
 དེན་པའི་མདའ་རྒྱུང་གཞིན་ལྷས་དེ་ལ་སྤྱོད། ॥

51

གྲོགས་པོ་སྤྱོད་སྤྱོད་སྤྱོད་ལ་སྤྱོད་པའི།
 བྱད་པོ་ཡིས་ནི་གཞུགས་གསར་རི་མོ་དག།

अथाययौ पुष्पपरागरेणु-
 पूर्णं वने पादसरोजमुद्राः ।
 चक्रध्वजाङ्गा विजनेऽनुसृत्य
 तस्यान्तिकं नर्मसुहृत् सुबन्धुः ॥ ४८ ॥

स तं विलोक्याभिनवाभिलाष-
 विशेषचिन्ताप्रतिबद्धचित्तम् ।
 विक्रौतधैर्यं स्मरशासनेन
 पप्रच्छ साश्चर्यविकारहेतुम् ॥ ४९ ॥

कोऽयं सखे धैर्यनिधे स्तवापि
 नितान्तसन्तापपदोपदेष्टा ।
 चिन्ताश्रयान्निश्चललोचनस्य
 विभाव्यते कोऽप्यधृतिप्रकारः ॥ ५० ॥

इति प्रयत्नप्रणयेन पृष्टो
 विश्रम्भधाम्ना सुहृदा कुमारः ।
 त मव्रवीन्निश्चसितानुमेय-
 सपक्षपातस्मरवाणपातः ॥ ५१ ॥

सखे सखेदस्य पुराणसर्गे
 वर्गे विधे नूतनरूपरेखा ।

གྲུབ་རིགས་རྒྱ་མཚོའི་རྒྱ་བའི་རི་མོ་བཞིན།

མཛེས་པའི་རང་བཞིན་བྱ་མོ་བདག་གིས་མཐོང་།

52

དེ་ཡི་བཞིན་གྱི་བརྒྱ་མཛེས་སྤྱུག་རྒྱས་པས་གཟི་བྱན་ཉམས་པའི་རྒྱ་བ་དང་།

དེ་ཡི་མིག་དག་མཛེས་པས་མིག་གི་དཔལ་ནི་རབ་དུ་ཉམས་པའི་རི་དགས་དག།

གྲགས་པ་ཞི་ཞིང་སྤྱུག་བསྐལ་མཚུངས་པས་མཚན་མོ་སོ་སོར་སྦྱངས་དེ་

ཞུས་པ་ཡི།

བདག་ཉིད་དག་ནི་བསམ་པ་གཡོ་མེད་འགྲོགས་པ་འདི་ཉིད་མཐོང་བར་བདག་

དྲིལ་གོ། 53

མཐོང་བའི་ནམ་འཕྱུལ་གསར་པ་ཡིན་མེད་ཀྱང་།

མིག་གི་མཛེས་པ་ན་བའི་རྒྱན་བྱས་དེས།

མངོན་འདོད་གསར་པ་ཉམས་སྤྱོད་བྱེད་པའི།

རང་གི་ངོ་བོ་བདག་ལ་གསལ་བར་བྱས།

54

དེར་ནི་སྒོ་བྱར་འབར་ཞིང་གཡོ་མེད་རྒྱ་དག་སྒྲོགས་པར་བྱེད་པའི་འོག་དཔག་ལ།

འཛིགས་པས་རབ་དུ་ཞི་བར་བྱེད་བཞིན་ཡང་ཡང་གོས་དག་བྱིན་ནས་སྤྱུག་

བར་བྱས།

ངོ་ཚས་མི་སྤྱད་མཁན་བཞིན་དུ་དེ་ཡི་ན་བའི་ཡུལ་ལ་ལྷུང་བ་ལ།

འཁོར་ཞིང་རྒྱ་བའི་བྱང་བ་ནམས་ཀྱིས་སྤྱི་ཡིས་བདག་ལ་ལེགས་བར་འོངས་

སམ་བྱས། 55

བཞིན་ལ་རྒྱ་བ་བརྒྱ་པུག་དང་ནི་མིག་གཉིས་དག་ལ་ཡུལ་ལ་སྤྱོད་པོའི་ནགས།

ལག་པ་དག་ལ་བད་ཙུ་གཞོན་ཅུ་ཀྱང་བར་བརྒྱའི་འབྱུང་གནས་རབ་རྒྱས་པ།

ལུས་མཛོག་སྤྱལ་ལ་སྤྱ་རབ་དུལ་དག་གལ་དེ་འདོད་པས་རབ་དུ་བཀོད་པ་ན།

མེ་ཡི་རང་བཞིན་བཞིན་དུ་དེ་ཡིས་བདག་ཡིད་མཛེས་པས་སྤྱུག་པ་ཙུ་དྲུག་སྤྱུག་གོ།

56

दृष्टा मया कान्तिमयीव कन्या
सिद्धान्वयाभोधिसुधांशुलेखा ॥ ५२ ॥

इन्दो स्तद्वदनारविन्दविलसत्स्रावण्यलुप्तद्युतेः
सारङ्गस्य च तद्विलोचनरुचिप्रत्यस्तनेत्रश्रियः ।
मन्येऽहं समदुःखयोः प्रतिनिशं वैलक्ष्यलौनात्मनोः
चिन्तानिश्चल एष शान्तयशसोः संदृश्यते सङ्गमः ॥ ५३ ॥

कर्णावतंसौकृतनेत्रकान्तिः
नवेऽपि सन्दर्शनविभ्रमे सा ।
विभाव्यमानाभिनवाभिलाषं
मयि स्वभावं प्रकटीचकार ॥ ५४ ॥

तस्मिन् कम्पतरङ्गिणि व्यतिकरं व्याहारिणीं मेखलाम्
मृकौकृत्य सुसान्वितामिव भयादस्त्रप्रदानैर्मुहुः ।
लज्जामौनवती विनम्रवदना सा स्वस्तकर्णीत्यलो-
दञ्चच्चञ्चुरचञ्चरीकविरुतैश्चक्रे मम स्वागतम् ॥ ५५ ॥

वक्त्रे चन्द्रशतानि लाचनयुगे नौलोत्पलानां वनम्
वाह्यो बालमृणालिका श्ररणयो रूतफुल्लपद्माकराः ।
निर्माणे परमाणुतां वरतनोः कामेन चेत् प्रापिताः
तत्किं ब्रह्मिमयीव सा दहति मे स्नेहानुविद्धं मनः ॥ ५६ ॥

འདོད་པའི་ཀྱུ་ལྷན་ཚལ་གྱིས་ལྷོ་བའི་རི་མོ་སྤྲུའི་གཤེད།
 མིག་གི་བསྐྱོན་མ་པར་རྒྱས་པའི་རྒྱུར་ནི་བདག་གིས་མཐོང་།
 བཀང་གིས་མཛེས་པའི་ནམ་འཕྲུལ་བདུད་ཅིའི་ཆུ་བོ་འཕྱངས་པ་ཡིས།
 ཚ་བའི་དྲུག་དྲུག་སལ་ཤེད་མོངས་པ་དྲག་དྲུག་རྒྱས་པར་འགྱུར། ॥

57

མ་ལ་ཡ་ཅན་ཞེས་པའི་བྱ་མོ་རི་དགས་མིག་ཅན་དེ།
 ཅེ་དགའི་རྒྱ་མ་མེ་དོག་མཚན་གྱི་རོལ་ཅིང་སྤྱེད་བྱེད་མ།
 དྲི་མེད་ལྷུབ་རིགས་བདུད་ཅིའི་ཆུ་བཏེར་དག་གི་རྒྱ་རྒྱར་བདག།
 རྒྱ་ཚོགས་ནོར་བདག་གིས་ནི་བྱ་མོ་ཡིན་ཞེས་བདག་གིས་བྲོས། ॥

58

ཞེས་པ་རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོ་དག་གི་བྱ།
 ཡིད་བྱུང་གསར་པ་རྒྱས་པའི་ཚོག་བྲོས་ནས།
 དྲི་ཟེའི་གཞིན་རྒྱ་ཡིད་གཙུགས་དག་གི་ས།
 བྱས་ལྷན་གཉིན་བཟང་གིས་ནི་དེ་ལ་སྤྲུས། ॥

59

གྲོགས་པོ་དགའ་བས་ཁྱོད་ཀྱི་མཛོན་འདོད་འདི།
 ཡོན་དན་མཐུ་དག་མཚུངས་པའི་གནས་ལ་སྤྲོས།
 ལེགས་བྱས་ལྷན་པ་ནམས་ཀྱི་རེ་བ་ནི།
 དེས་པར་དམ་པའི་ལས་དྲུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། ॥

60

ལྷ་ཡི་བྱ་མོ་བལྟས་པས་མི་གཡོ་བ།
 ཁྱོད་ཀྱི་བདན་པ་བཀང་གིས་གཡོ་བཞིན་བྱེད།

सा कापि कामकुमुदाकरचन्द्रलेखा
दृष्टा मया नयनपद्मविकाशहेतुः ।
यत्कान्तिविभ्रमसुधातटिनी निपौता
मूर्च्छां विषोष्मपिशुना मनिशं तनोति ॥ ५७ ॥

विश्वावसो विमलसिद्धकुलाख्यवार्द्धि-
ताराधवस्य तनयेति मया श्रुता सा ।
बाला विलासजननी कुसुमायुधस्य
लीलागुरो र्मलयवत्यभिधा मृगाक्षी ॥ ५८ ॥

श्रुत्वेति विद्याधरराजसूनु-
र्वाक्यं नवोद्भूतमनोभवस्य ।
उवाच गन्धर्व्वकुमारक स्तं
विश्रम्भभूमिः प्रणयी सुबन्धुः ॥ ५९ ॥

दिष्ट्या सखे तुल्यगुणानुभावात्
स्थाने तवार्यं प्रसृतोऽभिलाषः ।
भवत्यवश्यं सुकृतोचितानां
मनोरथः सत्यथपान्य एव ॥ ६० ॥

धन्येव लोकत्रयलक्ष्यभूता
सा वैजयन्ती रतिवल्लभस्य ।

དགའ་མའི་བདག་པོ་དག་གི་ཙུ་མཚན་དེ།

སྐལ་ལྷན་འཛིག་རྟོན་གསུམ་གྱི་མཚན་བྱ་ཉིད།

61

འགྲོ་ལ་ཉ་ཡི་མཚན་མོ་རྒྱལ་བ་དང་ལྷན་གཅིག་ཕྱ་མཚོག་དུ་མཛེས།

སྤྱོད་བསངས་སྤེལ་མཚོག་གི་འབྱུང་པ་འཛིན་པ་དེ་ཉིད་སྐལ་བ་བཟང་།

གང་དང་བྲལ་བས་མཚན་མོ་སོ་སོར་བདུད་རྩིའི་ཟེར་ནི་གཟི་བྱན་ཉམས།

དལ་གྱིས་སེག་མོའི་ཁ་རིས་གསར་པ་ཕྱ་བ་ཉིད་འཛིན་ལྷས་དང་ལྷན།

62

བདུན་པ་སྟེན་ཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་པ་གང་།

དེ་ནི་འབད་མེད་ལག་པའི་རྩེ་ན་གནས།

གྲུབ་བདག་སྤྲ་ཚོགས་ནོར་ལས་བྱ་མོ་དེ།

ཁྱོད་ཀྱི་ཡབ་ཀྱིས་ཁྱོད་ཀྱི་དོན་དུ་བསྐྱངས།

63

འདོད་ལྷན་ལྷ་བས་མཚན་མོ་ལ་བཞིན་གང་གི་བྱ་མ་ལ།

འགྲོ་གསུམ་དགའ་བས་ཡང་དག་སྤྱོད་པ་བདག་ནི་སྐལ་བ་བཟང་།

ཞེས་པ་དཔྱད་ནས་གྲུབ་པའི་བདག་པོ་གསུམ་དང་དགའ་བས་གང་།

བྱ་མོ་ཡིས་ནི་བག་མའི་དགའ་སྟོན་དེ་ཉིད་སྤྱོད་བར་གྱུར།

64

གྲོགས་པོ་ནང་པར་ཁྱོད་ཀྱི་རྩེ་དགའི་དགའ་སྟོན་ཡངས་པ་དག།

མཛེས་མ་དང་འགྲོགས་བདུད་རྩིའི་འབྲས་བྱ་ལྷན་པ་དེ་བྱུང་སྟེ།

གང་ལ་ཡོན་ཏན་མཚུངས་པ་འགྲོགས་པ་དག་ནི་མཐོང་བས་ན།

སྤྱོད་པོ་ལོན་དུ་ཡུན་རིང་བྱེད་པོ་བསྐྱབས་པ་བྱེད་པར་འགྱུར།

65

सुराङ्गनालोकननिश्चलस्य

यया धृतिस्ते तरलाकृतेव ॥ ६१ ॥

परं राजत्येका जगति जयिनी पूर्णरजनी

वरं श्यामावर्गं वहति विभवं सैव सुभगा ।

यया ह्योनः क्षीणद्युति रम्यतरश्मिः प्रतिनिशं

शनै र्धत्ते तन्वीनतनखमुखोस्त्रेखतनुताम् ॥ ६२ ॥

भजस्व धैर्यं तव वाञ्छितं यत्

तदप्रयत्नोपनतं कराग्रे ।

विश्ववसोः सिद्धपते स्वदर्शे

कन्यार्थिता त्वज्जनकेन सा हि ॥ ६३ ॥

धन्योऽस्मि यस्य तनया त्रिजगत्प्रियेण

संयुज्यते द्युतिमता शशिना निशेव ।

उक्तेति सिद्धपति रादरहर्षपूर्णाः

कन्याविवाहमहतत्परता मवाप्तः ॥ ६४ ॥

प्रातः सखे स भविता विपुलोत्सव स्ते

कान्तासमागमसुधासफलो विवाहः ।

यस्मिन् समानगुणसङ्गमदर्शनेन

धातुः करिष्यति जनः सुचिरात् प्रशंसाम् ॥ ६५ ॥

ཞེས་པ་གྲོགས་པོ་འི་ཚིག་དེ་ཐོས་གྱུར་ནས།
 དགའ་བའི་རང་བཞིན་ཡངས་པ་འཕམ་གྱས་དྲེ།
 ཉིན་མོའི་ལྷག་མ་དུ་མའི་དུས་མཚའས་པར།
 རྒྱུ་ཡིས་དོག་ཅིང་རང་གི་གནས་སུ་སོང་། ॥

66

དེ་ནས་ཐུན་མཚམས་བྱ་མོད་དང་། འགྲོགས་པས་གྱུར་གྱུས་འཕོས་པ་བཞིན།
 བས་མཁའ་ཡི་ནི་སྤྱིད་ཚལ་དུ། ཉི་མ་ཆགས་དག་ལྷན་པར་གྱུར་། ॥

67

པརྒྱུ་ཅན་དགའ་ཉིན་མོའི་མཐར། ལྷ་པོ་འི་འོས་ལ་འཁོར་པ་ན།
 དེ་ཡི་མཇུག་དུ་ཐུན་མཚམས་ནི། ཀླང་པ་བཟློན་པ་ལ་ཆགས་མཆོས་། ॥

68

དེ་ནས་ལྷ་པོ་གྲོགས་ཆུ་གཏོར་དུ། ཉིན་མོའི་དབང་ཕུག་རབ་རྒྱུང་ཚོ།
 དེ་ལས་འཕོར་བས་ཐོགས་པས་བཞིན། སྐར་མ་ནམས་ཀྱིས་ནམ་མཁའ་གང་། ॥ 69

དལ་གྱིས་ལྷན་པ་ཆུང་ཆུང་གནག། མཚན་མོས་སྤྱིད་པའི་སྤོད་དག་ལས།
 ཐུན་མཚམས་དམར་བའི་ཆང་འཕུངས་ནས། རྒྱོས་པ་བཞིན་དུ་སྤྱོད་ཅིག་འབྲམས། ॥

70

དེ་ནས་བདེ་སོགས་མཆོས་པ་ཡི། ཅེ་དགའ་གནས་པ་ཤར་གྱི་ཕྱོགས།
 རྒྱུ་འཆར་སྤང་བ་ཉེ་བ་ནི། ཅན་དན་དག་གིས་མཚན་བཞིན་མཆོས་། ॥

71

དེ་ནས་བདུད་ཅི་སྤྱོད་པ་ནི། ཡོངས་སྤྱོད་ཅན་གྱི་ཡོངས་སྤྱོད་ཀྱི།
 སྐལ་བཟང་ཅེ་དགའ་ཁྱད་པར་ཅན། རྒྱུ་བསངས་གདོང་གི་ཁྱད་ཅན་ཤར་། ॥ 72

इति सुहृद्वचनं सहसोच्छल-
द्विपुलहर्षमयः स निशम्य तत् ।
निजपदं प्रययौ कलयन् धिया
दिवसशेष मनेकयुगोपमम् ॥ ६६ ॥

अथ सन्ध्यावधूसङ्गादिव संक्रान्तकुङ्कुमः ।
जगाम गगनोद्याने तिग्मांशु र्गांधरागताम् ॥ ६७ ॥

दिनान्ते पद्मिनीकान्ते विश्रान्ते ऽस्ततटान्तरे ।
पादसंवाहनासक्ता सन्ध्या तस्यान्तिके बभौ ॥ ६८ ॥

ततश्च पश्चिमाभोधिं प्रविष्टे वासरेश्वरे ।
ख मपूर्यत नक्षत्रैस्तदुत्थैरिव शौकरैः ॥ ६९ ॥

शनैः स्तोक्तमश्यामा श्यामा भुवनभाजनात् ।
सन्ध्यारागासवं पीत्वा स्त्रीवेवाघूर्णत स्नग्णम् ॥ ७० ॥

ततः प्राची शचीकान्तविलासवसतिः ककुप् ।
आसन्नेन्दूदयालोकचन्दनेन विराजिता ॥ ७१ ॥

अथोद्ययौ सुधासूतिः श्यामामुखविशेषकः ।
भोगिनां भोगसौभाग्यलीलासुखविशेषकः ॥ ७२ ॥

ལྷ་བའི་ཅེ་དགའ་མངོན་ཕྱོགས་པའི། ཀྱ་ལྷད་ལྷན་པ་མཐོང་གྱུར་ནས།
 ཁྲོ་བས་ཁྲུམ་བཞིན་པརྒྱ་ཙན། གཟི་བྱིན་ཉམས་ཤིང་རྩམ་པར་གྱུར།

73

ལྷ་བའི་ཐིག་ལེ་གསར་པ་དང་། ལྷར་མའི་ཚོགས་ཀྱི་དོ་ཤལ་ཙན།
 ཁྲོ་བས་ངས་མ་དེ་ཐུབ་པ་ནི། རྒྱལ་བའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཉིད་གྱུར།

74

དེ་ནས་མཚན་དེ་ཁང་བཟང་དུ། སྤེད་ལྷན་མ་ལ་ཡ་ཙན་མ།
 གཟིད་མེད་སྤྲིན་གྱི་བཞེན་པ་ཡི། བསམ་གཏན་ལྷན་པས་རབ་བསམས་པ།

75

བདག་ནི་བག་མར་ཉེ་བ་ཡི། བར་ན་གནས་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས།
 མཚན་མོ་འདི་ནི་ཐུན་བརྒྱ་དང་། ལྷན་པ་བཞིན་དུ་ཡོངས་མི་འཛིད།

76

ཀྱ་མ་ནམ་མཁའི་སྤྱིད་མེས་ཚལ། གྱུ་སྐར་མེ་དོག་འཛུམ་ལྷན་པ།
 རི་བོད་ཅན་འགྲོགས་དགའ་བ་ཡི། མཚན་མོ་ཡིས་ནི་གཏོང་མི་བྱེད།

77

ཤིན་དུ་རིང་བའི་མཚན་མོ་འདི། བདག་གི་དགའ་བའི་གོགས་སུ་གྱུར།
 རང་ཉིད་བདེ་བའི་རོང་ཆགས་པ། སུ་ཡིས་གཞན་གྱི་གདུང་བ་ཤེས།

78

ཞེས་པ་དེ་ཡི་བསམ་པ་ནི། གདུང་བྱེད་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡི།
 དོར་བཞིན་དུ་ནི་མཚན་མོ་དེ། དལ་གྱིས་མཐོང་བ་མིན་པར་གྱུར།

79

དེ་ནས་སྤྱི་རིངས་གོས་དང་ལྷན། སྤེལ་བས་ལྷ་བའི་མེ་ལོང་ཟགས།
 དགའ་ཕྱོད་ཉེ་བ་ལ་ཆས་བཞིན། ལྷང་པ་ལྷན་པ་ཐོ་རིངས་མཛེས།

80

विलासहासाभिमुखौ मिन्दो वीक्ष्य कुमुदतौम् ।
मन्युलीनेव नलिनी निमिमौल गलद्युतिः ॥ ७३ ॥

प्रथग्रचन्द्रतिलका तारानिकरवाहिनी ।
कामं जगाम सा श्यामा मुनिसंयमवामताम् ॥ ७४ ॥

तस्यां निशायां सोत्कण्ठा हर्म्ये मलयवत्यथ ।
जौमृतवाहनध्याननिर्निद्रा समचिन्तयत् ॥ ७५ ॥

इयं मम समासन्नविवाहान्तरवर्तिनी ।
न परिक्षीयते वामा शतयामेव यामिनी ॥ ७६ ॥

अहो नु गगनोद्याने शशिसङ्गमनिर्वृता ।
तारकाकुसुमस्रेरं रजनी न विमुञ्चति ॥ ७७ ॥

आयामिनी यामिनीयं याता मे प्रियविघ्नताम् ।
स्वयं सुखरसासक्तः को जानाति परव्यथाम् ॥ ७८ ॥

इति चिन्तानुबन्धेन तस्याः सन्तापकारिणा ।
सानुरोधेव रजनी जगामादर्शनं शनैः ॥ ७९ ॥

अथारुणांशुकवतौ त्वरासस्तेन्दुदर्पणा ।
आसन्नोत्सवसज्जेव प्रभा प्राभातिकी बभौ ॥ ८० ॥

པརྫོ་ཅན་གྱི་དགའ་བ་ཤར། མཚན་མོ་ཐུན་པ་ཞི་བ་ན།
འབྱུང་པོ་ཐམས་ཅད་བདེ་བའི་སྤྲད། མིག་གི་དགའ་ཕྱོག་དག་དུ་གྱུར། 81

དེ་ནས་པརྫོ་ཐུན་པ་ཡིས། ཉིན་བྱེད་ཟེར་འཛིན་ལ་ཞུགས་ཆོ།
བྱང་བའི་ན་རྒྱུང་འགྲོགས་པ་ཡིས། བཀྲ་ཤིས་སྤྱུ་དག་རབ་དུ་བསྐྱུན། 82

དེ་ནས་བྱུབ་པའི་བདག་པོ་ནི། ཐུན་ཆོགས་མང་བའི་བྱིས་དག་དུ།
བྱ་མོ་བག་མའི་དགའ་ཕྱོག་དག། ཅོམ་པའི་ཆས་ནི་རབ་དུ་བཏུན། 83

ཅི་ཕྱི་བྱུབ་པའི་ན་རྒྱུང་གིས། ལྷ་ཡི་གོས་དར་རྒྱན་ནམས་ཀྱིས།
བྱ་མོ་བརྒྱན་པ་མཐོང་བྱུར་ནས། ལྷ་མོ་ནམས་ཀྱིས་པན་རྒྱན་སྤྲས། 84

འདི་ནི་རྒྱ་མ་རབ་མཛེས་པ། དོ་ཤལ་ཁུར་གྱི་རབ་དུ་བསྐྱེབས།
མཛེས་སྤྱུག་སྐྱེབ་པར་བྱེད་པ་ཡི། ཤིན་དུ་མང་བའི་རྒྱན་གྱིས་ཅི། 85

གྲོགས་མོ་ལུས་སྤྲ་བའི་ངོས་ལ་རིན་ཅེན་འཕྲང་བའི་ཁུར་གྱིས་ཅི་ཞིག་བྱེད།
ཁྱེད་ནི་བཀྲ་བར་རྒྱན་ལ་མཁས་ཏེ་མིག་བཟང་དག་ལ་མིག་སྤྲན་འདིས་ཀྱང་ཅི།
བཞིན་རས་སྒྲ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་དག་ལ་ཁྱེད་ཀྱིས་འབད་ནས་དགའ་བར་
བསྐྱེབས་པའི་མཚན།

སྤྱི་ཅི་དག་གི་དོག་པ་ནམས་ནི་དྲི་མ་ཆགས་པར་བྱེད་པ་འདི་ལ་ལྟོས། 86

དེ་ལྟར་ཀུན་དོག་བཛེད་པ་ཡིས། གྲོགས་མོས་རྒྱན་གྱི་ནམ་འཕུལ་ནི།
བཀྲ་ཤིས་སྤྱུ་དུ་བདགས་བྱུར་པ། ཤིན་དུ་རྒྱུང་བ་དག་ཀྱང་མཛེས། 87

उदिते पद्मिनौकान्ते शान्ते तमसि शार्ङ्गरे ।
वभूव सर्वभूतानां सुखाय नयनोत्सवः ॥ ८१ ॥

ततः प्रवृत्ते पद्मिन्या दिवाकरकरग्रहे ।
उद्ययु र्मङ्गललनासङ्गमङ्गलगौतयः ॥ ८२ ॥

ततः सिद्धाधिनाथस्य भवने भूरिसम्पदः ।
सुतापरिणयारम्भसम्भारः समवर्त्तत ॥ ८३ ॥

अथ सिद्धपुरन्ध्रीभिर्दिव्यांशुकविभूषणैः ।
दृष्ट्वा प्रसाधितां कन्या मूचु रप्सरसो मिथः ॥ ८४ ॥

हारोऽस्याः कुचयो भारः परिहारः परं रुचेः ।
लावण्यव्यवधानेन भूयसा भूषणेन किम् ॥ ८५ ॥

तन्वद्भ्याः सखि किं कृतः स्तनतटे रत्नावलीभिर्भरः
चित्रं मण्डनमण्डितासि सुदृशः किं वाञ्छनेनामुना ।
रम्यानञ्जनदुर्गन्धेण विहिता वक्त्रेन्दुविम्बे त्वया
पश्येर्यं कुरुते कलङ्ककलनां कस्तूरिकामञ्जरौ ॥ ८६ ॥

सखीभिरिति संकल्पजल्पै राकल्पिते भ्रमः ।
कल्पितो मङ्गलायैव स्वल्पोऽप्यस्या व्यराजत ॥ ८७ ॥

དེ་ནས་ནམ་མཁའ་གཞལ་ཡས་ཁང་། རོར་བུ་འཕྱང་བའི་ཟེར་འཕྱང་ཅན།
དེ་ཤལ་བ་གས་ཅན་ལྟ་བུས། སྤྲིན་གྱི་བཞེན་པ་རབ་དུ་འོངས། ॥

88

ཡོན་ཏན་ལ་གྲུས་འཛིག་དེན་གསུམ་གྱིས་མཆོག།
གྲུབ་པའི་མགོན་པོས་མཆོད་པར་གྱུར་བ་དེས།
རིག་འཛིན་འཕྱང་བ་བརྒྱ་ཐུག་ཆེས་འབྱང་ཞིང་།
བསྟར་བྱས་བཀྲ་ཤིས་ས་གཞི་དག་དུ་ཕྱིན། ॥

89

དེ་ནས་རིན་ཅན་གཞལ་ཡས་ཁང་གནས་པ།
ཡིད་སྤྱེས་ཙེ་དགའི་འཁྲི་ཤིང་བུ་མོ་ནི།
བག་མ་ལ་དགའ་མཛེས་པའི་ཆ་དག་གིས།
ཕྱོགས་ལ་རྒྱན་དག་སྟེར་བ་བཞེན་དུ་འོངས། ॥

90

གྲོགས་མེད་འཕག་པས་བརྒྱུད་པའི་རྩ་ཡབ་ཅེས།
ན་བའི་ཤུལ་ལ་ཡལ་འདབ་སྤྱང་གྱུར་པ།
འབྲས་པར་རིག་པས་སྐད་ཅིག་དེ་རབ་མཛེས།
དྲགས་ཡོན་རྩེ་བས་བརྒྱན་པའི་མཚན་མོ་བཞེན། ॥

91

དེ་ནས་བག་མའི་དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་ལ།
ཆོ་ག་བཞེན་ཞུགས་གྲུབ་བདག་བུ་མོ་ཡི།
ལག་བརྒྱང་རིག་པ་གསར་བའི་བདུན་ཙེ་ཡིས།
རིག་འཛིན་རྒྱལ་པོའི་བུ་ནི་དགའ་བར་གྱུར། ॥

92

अथाययौ विमानेन मणिमालांशुमालिना ।
हरिहर्म्यायमानेन व्योम्ना जीमूतवाहनः ॥ ८८ ॥

जगत्त्रयीपूज्यगुणादरेण
सिद्धाधिनाथेन स पूज्यमानः ।
विद्याधरश्रेणिशतानुयातः
सज्जीकृतां मङ्गलभूमि माप ॥ ८९ ॥

अथाययौ रत्नविमानसुस्था
कन्या मनोजन्मविलासवल्ली ।
विवाहहर्षद्युतिसंविभागे-
र्विभूषणानौव दिशां दिशन्ती ॥ ९० ॥

सखीकरान्दोलितचामराग्र-
विस्रस्तकर्णोत्पलपल्लवेन ।
कपोललम्बेन बभौ क्षणं सा
न्यस्ताङ्गचन्द्राभरणा निशेव ॥ ९१ ॥

ततः प्रवृत्ते विधिवद्विवाह-
महोत्सवे सिद्धन्तपात्मजायाः ।
पाणिग्रहस्पर्शनवामृतेन
ननन्द विद्याधरराजसूनुः ॥ ९२ ॥

ཁྱོ་ཤུག་དེ་དག་ལུས་ནི་བག་མའི་ཚོ།
 དོ་ཤལ་ཆེ་འོས་རིན་ཅེན་ལ་འཕོས་མཛེས།
 མཛེར་བས་སྦྱིང་ལ་གོ་སྐབས་ཐོབ་གྱུར་པ།
 ཕན་ཚུན་རབ་དུ་དང་བས་ཁྱུགས་པ་བཞིན།

93

བག་མའི་ཚོ་གས་རབ་དུ་སྤྱར་བྱས་པ།
 མཚན་ཡོན་བཞེན་པ་དེ་དག་ཀྱལ་པོ་འི་བྱམས།
 སྤྱུ་དང་གར་ལྷན་མཐོ་རིས་ལྟར་མཛེས་པ།
 རིན་ཅེན་སྤྱན་བཀོད་དགའ་སྤྱོད་འོས་པར་སོང་།

94

དེ་ནས་དགའ་སྤྱོད་སྤྱོ་བའི་བྱད་པར་གྱིས།
 གར་གྱིས་ངལ་བཞིན་འདབ་བརྒྱའི་སྤྱང་ཙི་འབྱངས།
 ཆ་ཟེར་ལྷན་པའི་ཟེར་འབྲེང་རྒྱབ་རི་ཡི།
 རོས་ལ་འཁོད་པས་དལ་གྱིས་ངལ་གསོ་བཞེན།

95

དེ་ནས་འོད་ཆགས་ཉིན་མོའི་དཔལ་དང་ནི།
 ཆགས་ལྷན་ཐུན་མཚས་ས་དག་ཀྱང་ཁྱིད་བྱས་ནས།
 འོད་ཟེར་འབྲེང་བ་སྦྱིད་ཆལ་ལ་ཆགས་བཞིན།
 ལྷན་པོའི་པ་རོལ་ངོས་ཀྱི་ས་གཞིར་སོང་།

96

གྱུ་སྐར་གཡོ་ལྷན་མཚན་མོ་རི་དགས་མིག།
 ཉིན་མོའི་མཇུག་དུ་གོས་སྤྱོད་ལྷན་པ་མཐོང་།

तौ दम्पतौ हारमहार्हरत्न-
संक्रान्तदेहौ बभतु विवाहे ।
प्रौत्येव लब्ध्वा हृदयेऽवकाशं
परस्परं स्वस्थतया प्रविष्टौ ॥ ६३ ॥

निर्वर्त्तितोद्वाहविधिप्रबन्धौ
तौ गीतनृत्योचितनाककान्तम् ।
विन्यस्तरत्नासन मर्त्यभाजौ
राजाङ्गनं जग्मतु रुत्सवार्हम् ॥ ६४ ॥

अथोत्सवोत्साहविशेषनृत्त-
खिन्नेव पीत्वा मधु शातपत्रम् ।
विश्रान्ति मस्ताद्रितटे निषणा
मेजे शनैरंशुमतोऽंशुमाला ॥ ६५ ॥

ततः समादाय करावलम्बनां
दिनश्रियं रागवतीञ्च सन्ध्याम् ।
उद्यानलोभादिव रश्मिमाली
मेरो जंगामापरपार्श्वभूमिम् ॥ ६६ ॥

नीलाम्बरादृश्यत वासरान्ते
विलोलतारा रजनौ मृगाक्षौ ।

འཇིགས་ཤིང་འཁྲུལ་བས་ཡང་ཡང་སྤྱོགས་ནམས་སུ།
ནམ་པར་བལྟ་ཞིང་མངོན་པར་འགྲོ་བ་བཞིན།

97

དེ་ནས་ཤར་གྱི་རི་ཅིར་རི་བོང་ཅན།
འོད་ཟེར་འབྲང་བ་ཤེལ་གྱི་དྲ་བས་བསྐྱམས།
བ་གས་ཆེར་འཇིགས་དགའ་ཕྱོན་ཆེན་པོ་ལ།
བྱུབ་པའི་བྱ་མོ་དེ་གས་ལ་བལྟ་བ་བཞིན།

98

གྲུ་མར་གྲུ་དང་འབྲས་ཡོས་མེ་དྲོག་གཏོར།
མཚན་མེ་འི་རླེབས་བག་མར་སྤངས་པ་དེར།
སྤང་ཅི་འི་བདུལ་ལྷགས་སྤང་ཅིས་ཕྱོས་པ་ཅན།
ཀྲ་སྒྲ་ད་འབྲུང་གནས་ཅི་ཡང་རབ་དགར་བྱུར།

99

དེ་ནས་ཉམས་དགའ་དགའ་ཕྱོན་ཆེན་པོ་དེར།
འབྲང་བ་དོ་ཤལ་རབ་འབར་དབྱ་བ་གཡོ།
བྱུབ་པའི་ན་རྒྱུང་འཇིག་ཉིན་ནམ་པར་མཛེས།
རླེ་ཤར་བདུད་ཅི་འི་གྲུ་མཚོ་འབྱུར་བ་བཞིན།

100

དེ་ནས་སྤྲ་དོ་དགའ་ཕྱོན་ཆེན་པོ་ནི།
ཡོངས་སུ་གྲུས་ཚོ་གྲོགས་དང་སྤྲད་པ་ཡིས།
ཉི་འོད་གཞིན་ལྷས་ལ་ཁྲིའི་ཚོགས་ཀྱིས་བཞིན།
བྱུབ་པའི་གོང་དུ་གོང་པའི་ཅེ་དགའ་བྱུང་།

101

विलोकयन्ती भयसम्भवेण
मुहुर्दिगन्तानभिसारिकेव ॥ ६७ ॥

अथोदयाद्रेः शिखरं शशाङ्कः
करावलीस्फाटिकजालपट्टम् ।
महोत्सवे सिद्धपुरन्धिन्दत्यं
द्रष्टुं महाहर्म्यं मिवारुरोह ॥ ६८ ॥

प्रकीर्णताराक्षतलाजपुष्पे
तस्मिन्निशाचन्द्रमसो विवाहे ।
अभून्मधुक्षौवमधुव्रतानां
कोऽपि प्रमोदः कुमुदाकराणाम् ॥ ६९ ॥

महोत्सवोत्साहरसेऽथ तस्मिन्
विलोलफेणोज्ज्वलमाल्यहारः ।
नृत्यन् बभौ सिद्धपुरन्ध्रिलोकः
चन्द्रोदयोद्भूत इवामृताब्धिः ॥ १०० ॥

ततः प्रभाते परिवर्द्धमाने
महोत्सवे मित्रसमागमेन ।
बालातपे सिद्धपुरे बभूव
सिन्दूरपूरैरिव पौरकेलिः ॥ १०१ ॥

དགའ་སྟོན་ཆེན་པོ་སྤྱང་དགའ་བའི་ས།

ཉི་མ་དྲུག་ནི་དལ་གྱིས་རབ་འདས་ཏེ།

ཉི་མ་བདུན་གྱི་དང་པོ་རི་ངོས་ལ།

རིག་འཛིན་གྲུལ་པོ་འི་བྱ་ནི་ནམ་པར་གྱུ།

102

དེར་ནི་གཏོང་ས་ཀའི་མོར་བྱའི་འོད་ཟེར་དག།

རབ་གསལ་ང་བའི་སྤང་བ་གྱུས་བྱེད་པ།

ཟླ་བའི་དཀྱིལ་འཁོར་ཡོངས་རྫོགས་བཞིན་རས་ཅན།

ཟླ་བཞིན་པ་དང་བཅས་པ་མདུན་དུ་མཐོང་།

103

མཆི་མ་སྤྱུག་པོར་རབ་འབབ་ཐིགས་པ་ཡི།

འཕྲང་བས་ཉུ་མའི་དཀྱིལ་འཁོར་དཀྱིགས་གུར་ཅིང་།

རབ་དྲུག་མུ་ངན་གྱིས་བཅོམ་འདར་བ་དེའི།

སྤྱིང་རྫོང་ཆོང་རབ་དུ་གསང་བ་ཐོས།

104

ཀྱི་ཏུད་མཉེས་གཤིན་ས་འོག་མོར་བྱའི་སྟོན།

ཇི་ལྟར་བྱོད་ནི་བསྐྱུལ་ལ་ཉེ་བ་ཐོབ།

བྱོད་གཏོང་ཆུ་སྐྱེས་ཀྱན་དགའི་ཆོགས་བཞིན་མཛེས།

འདི་ནི་བདག་གིས་ཕྱི་ནས་གང་དུ་མཐོང་།

105

ཀྱི་ཏུད་དགའ་མའི་དགའ་བའི་འབྲི་ཤིང་དཔྱིད།

ཡིད་སྤྲུབས་འཆམས་སྟོར་པོ་ཉ་ལང་ཆོ་འདིར།

शनैः प्रयातेषु दिनेषु षट्सु
महोत्सवस्याद्भुतहर्षभूमेः ।
गिरे स्तटे सप्तमवासरग्रे
चचार विद्याधरराजसूनुः ॥ १०२ ॥

ददर्श तत्र स्फुटरश्मिजाल-
फणामणिस्फूतकृतप्रकाशम् ।
माचानुयातं परिपूर्णचन्द्र-
विम्बाननं नागकुमार मग्रे ॥ १०३ ॥

तस्याः प्रसर्पद्भनवाष्पविन्दु-
मालावकीर्णस्तनमण्डलायाः ।
अत्युग्रशोकाहतिकम्पितायाः
शुश्राव तारं करुणप्रलापम् ॥ १०४ ॥

हा वत्स पातालमणिप्रदीप
समीप माप्नोऽसि कथं क्षयस्य ।
द्रक्ष्यामि कान्तं क्व पुन स्तवेद-
मानन्दसन्दोह मिवाननाब्जम् ॥ १०५ ॥

अस्मिन् प्रियप्रीतिलतावसन्ते
किं यौवने मन्मथसन्धिभूते ।

ཇི་ག་གཉིས་ཀྱི་སྒོག་གྱུར་བྱོད་ཟ་འགྱུར།
 ཏུས་ཀྱི་གཉིས་འཕྲང་གི་བཅོས་ཚུ་དྲ་བཞིན།

106

ཞེས་པ་དེ་ཡི་སྒྲིང་རྒྱུ་ཤིང་སྒྲ་ཐོས་ནས།
 སྤང་ན་ཐུག་ཏུ་ནང་དུ་རབ་ཐུག་པ།
 རིག་འཛིན་གྱལ་པོ་འི་བྱ་ཡི་མངོན་སྟོགས་དེ།
 དེ་ལ་བཟོད་དཀའི་སྤྲུག་བསྐྱལ་གྱུ་དག་དེས།

107

མ་མ་བྱོད་ཀྱི་ཆོ་ངོ་དྲག་པོ་འདི།
 སྤྲུག་བསྐྱལ་དྲག་པོ་འི་གསལ་བྱེད་ཅི་ལས་སྦྱེས།
 དག་བའི་གཞུགས་ཅན་ནས་པ་འདི་ལ་བྱོད།
 དྲག་པོ་ཀྱན་དུ་འདར་བྱེད་ཅི་ཞིག་དོགས།

108

ངས་པར་དག་བ་དག་ལ་འོས་པའི་ལུས།
 སྦྱོ་བོ་བཟང་པོ་དང་འགྲོགས་བདེ་བ་སྟེར།
 ནམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་རབ་འཛོམས་པའི།
 སྤྱད་པའི་གནས་ཉིད་རབ་དུ་མི་འགྱུར་རོ།

109

ཞེས་པ་དེ་ཡིས་སྤྲུག་བསྐྱལ་དུག་འཕོས་འཁྱུགས།
 བཅོམ་པའི་རང་བཞིན་དེ་ཡིས་དྲིས་ལ་དེས།
 འབྲལ་བས་འཛིགས་ནས་བྱ་ཡི་བཞིན་ལ་མིག།
 སྤར་བ་བཙུགས་བཞིན་དེ་ལ་རབ་སྦྱས་པ།

110

हा भक्ष्यसे बान्धवजीवभूत
कालद्विपाक्रान्त इवासि पुत्र ॥ १०६ ॥

कस्मात् तवायं घनदुःखशंसौ
मातः प्रजातः प्रसभं प्रलापः ।
किं तौत्र माकम्पक मस्य साधोः
कल्याणमूर्ते रभिशङ्कयेत् कम् ॥ १०७ ॥

वपूंषि कामं कुशलोचितानि
सौजन्यसंवादसुखप्रदानि ।
एवंविधानि प्रतियातनानां
नैवास्पदत्वं विपदां प्रयान्ति ॥ १०८ ॥

संक्रान्ततद्दुःखविषाकुलेन
पृष्टेति सा तेन दयामयेन ।
त मब्रवीत् कीलितलोचनेव
वियोगभीत्या वदने सुतस्य ॥ १०९ ॥

བཅོས་ཐབས་མེད་པར་གྱུར་པ་ངེད་ཀྱི་ནི།
 བསྐྱུལ་བསྐྱུལ་མེད་དག་ཐོས་པས་བྱོན་ལ་ནི།
 ལས་ངན་སྒྲིན་པ་ཉིར་གནས་བཟོད་དཀའ་ཡི།
 རྣམ་པ་འདི་ནི་བདག་ལ་དུས་མིན་སྤྱང་།

110

ཁྱེ་ཆེ་གྲགས་འབར་དུང་སྦྱོང་རིགས་ཉིད་ཀྱི།
 ལྷ་བྱ་བདག་གི་བྱ་གཞི་འདི་ལ་ནི།
 བྱེད་པོ་གདུག་པས་ཙ་བ་འཛུམས་པ་ཡི།
 ལྷ་གྱི་ཚེན་པོ་འདི་ནི་ཆས་སུ་བྱས།

111

དག་དུ་ཟ་བར་སྟོན་བྱེད་མཁའ་མིང་ལ།
 ཐམས་ཅད་བརྒྱག་པ་བསྐྱང་སྤྱད་རེ་མོས་ཀྱི།
 གདེངས་ཅན་འདྲན་པ་དག་གིས་བྱུ་དེ་ནི།
 གོས་དང་དགས་ཀྱིས་མཚན་པ་སྤྱིང་བར་བྱེད།

112

གང་འདི་ཁ་བའི་རི་ནི་བཀོད་པ་ཡི།
 སྤང་པོ་ཡ་རོལ་མཐོང་མིན་མཐོང་གྱུར་པ།
 འདི་ནི་གདེངས་ཅན་ལྟས་ཟོས་དོར་བ་ཡི།
 ཀང་རུས་འབྱེང་བས་བསྐྱབས་པའི་རུས་སྤང་ཡིན།

113

སཐར་བྱེད་སོ་ཡི་དུང་དུ་སོང་གྱུར་ཅིང་།
 གོས་དམར་བཀའ་ཉིར་བ་དུ་བཟུང་བས་པ།

किं निष्प्रतीकारसमुद्भवेन
श्रुतेन ते सद्यसन्नानलेन ।
अकालपाती मम दुःसहोऽयं
दुष्कर्म्मपाकोपनतप्रकारः ॥ ११० ॥

विशालकीर्त्युज्ज्वलशङ्खपाल-
कुलाङ्गुरे वत्सतरे ममास्मिन् ।
मूलाभिघातो विधुरेण धात्रा
सज्जीकृतोऽयं कठिनः कुठारः ॥ १११ ॥

एकः सदा भक्षणदीक्षितस्य
तार्क्ष्यस्य सर्व्वक्षयरक्षणाय ।
वारेण नागः फणिनायकेन
विस्तृज्यते पाटलपट्टचिह्नः ॥ ११२ ॥

योऽयं तुषाराचलमन्निवेशः
संहश्यते राशि रदृश्यपारः ।
स एष भुक्तोज्झितभोगिकाय-
कङ्कालमालाकलितोऽस्थिकूटः ॥ ११३ ॥

वारक्रमेणाद्य ममास्य सूनोः
कृत स्तदद्यान्तिक मागतस्य ।

བདག་གི་བྱ་འདིས་དེ་རིང་རིམ་གྱིས་ནི།
ངེད་རིགས་ཙ་བ་འཛུམས་པའི་རིས་འདི་ཐོབ ༥

114

ཅེས་པ་འཛིགས་པས་སྦྱར་དུ་སྦྲ་བྱེད་ཅིང་།
བྱ་དེ་ཡི་ནི་དབུགས་དག་འབྱིན་བྱེད་པ།
དེ་ཡིས་དེ་ནི་གོས་འདབ་ཀྱིས་བསྐྱེབས་ནས།
སྤྱིང་ཇེའི་ང་རོ་གསང་པོར་ཚོང་བཏོན ༥

115

ཀྱི་ཉུང་དུང་གི་གཙུག་ཕུད་འགོ་བའི་རྒྱན།
གསར་བར་འགོ་ལ་འདི་ལྟར་བྱོད་རིང་ཅི།
ཞེས་བཟོད་བྱ་ཡི་མགྱིན་བཟུང་དེ་ཡི་ནི།
ཐུག་པར་བཞིན་བཀོད་མ་དེ་མོངས་པར་བྱུར ༥

116

དལ་གྱིས་འདྲ་ཤེས་ཐོབ་ཅིང་སྦྲག་མ་དེ།
མེད་གཅིག་ལྟན་པ་བཞིན་གཞིན་ཉུས་མཐོང་།
དེ་ཡི་སྦྱག་བསྐྱེད་ནགས་མེ་རྒྱུག་པའི་ཐབས།
བརྟེ་བས་བརྟེན་པའི་སྒོ་ཡིས་རབ་བསམས་པ། ༥

117

སྤྱིང་ཇེས་དམན་པ་གང་གི་དག་དུ་ནི།
གཞན་དག་བཅོམ་ནས་ལུས་ངན་གསོ་བྱེད་པ།
ཀྱི་མ་འདབ་ཆགས་དབང་གིས་འབད་པ་ནི།
གདུག་པས་ཇེས་སྦྱ་འབྲེལ་འདི་རབ་དུ་དམན ༥

118

प्राप्तोऽय मस्मत्कुलमूलघाती
गृहीतशोणांशुकशासनस्य ॥ ११४ ॥

इति ब्रुवाणा विनयेन तूर्ण-
माश्वास्यमाना तनयेन तेन ।
सा तं पिधायांशुकपल्लवेन
चुक्रोश तारं करुणस्वरेण ॥ ११५ ॥

हा शङ्खचूड त्वरसे किमेवं
गन्तुं जगन्मण्डन वध्यभूमिम् ।
उक्तेति सा कण्ठगृहीतपुत्रा
तत्कन्धविन्यस्तमुखौ मुमोह ॥ ११६ ॥

दृष्ट्वाप्तसंज्ञां शनकैः कुमार-
स्तां कातरां धेनु मिवैकवत्साम् ।
अचिन्तयद्दुःखदवानलेऽस्याः
निवारणोपायधिया दयार्द्रः ॥ ११७ ॥

अहो वतायं पतगेश्वरस्य
क्रौर्यानुबन्धौ मलिनः प्रयत्नः ।
पुष्पाति नित्यं करुणाविहीनः
परोपघातेन शरीरकं यः ॥ ११८ ॥

བྱ་དང་བལ་བར་གྱུར་པ་བྱ་མེད་གྱི།
 མ་འདི་ངས་པ་ཉིད་དུ་འཛོལ་ཡིན།
 གཞོན་ཏུ་ཤིན་དུ་གཞོན་པའི་ལུས་ཅན་འདི།
 རང་གི་ལུས་བྱིན་བདག་གི་བསྐྱེད་བར་བྱ།

119

སྐད་ཅིག་འདི་བསམས་དེ་ཡིས་དེར་སྦྱས་པ།
 མ་གཅིག་ཁྱོད་ནི་བྱ་བཅས་རང་སར་སོང་།
 བྱ་དག་གསོད་པའི་གནས་སུ་བདག་མཆི་ཡིས།
 གོས་དམར་མཚན་མ་འདི་ནི་བདག་ལ་སྦྱེལ།

120

ཞེས་པ་བཙུང་ལྟར་དེ་ཡིས་བཟོད་ཅས་ལ།
 ཡན་ལག་འབྲི་ཤིང་འདར་དེས་དེ་ལ་སྦྱས།
 འགལ་བ་འདི་ནི་ཁྱོད་ཀྱིས་བཟོད་མི་བྱ།
 ཁྱོད་ནི་དུང་གཙུག་ལས་སྒྲག་བདག་གི་བྱ།

121

བདེ་མེད་ལས་ཀྱི་ཉེར་གནས་གཏིང་མེད་མཚོ།
 མོངས་པའི་བོ་རྒྱབས་ལྟར་བར་བདག་འཇུག་གོ།
 ཉེས་པ་བྱེད་པ་ནམས་ལ་སྦྱག་བསྐྱེད་ནི།
 དུས་མིན་སྦྱོགས་ཀྱི་དོ་བ་བཟོད་དཀའ་ལྗང་།

122

དམ་པའི་སྤིང་སྤྱོདས་ཐུག་དེར་ཁྱོད་ཀྱི་ལུས།
 འགྲོ་བའི་མིག་དང་སྒོག་གྱུར་བསྐྱེད་པ་ནི།

वियुज्यमाना तनयेन नेयं
जीवत्यवश्यं जननी विवत्सा ।
अयं कुमारः सुकुमारमूर्ति-
र्मयैव रक्ष्यः स्वतनुप्रदेन ॥ ११६ ॥

स्त्रणं विचिन्त्येति स ता मुवाच
मात व्रज त्वं ससुता स्वभूमिम् ।
गच्छाम्यहं पन्नगवध्यधाम
प्रयच्छ शोणांशुकचिह्न मेतत् ॥ १२० ॥

इत्युक्तमात्रे सद्येन तेन
सा कम्पमानाङ्गलतां त मूचे ।
न वाच्य मेतद्भवता विरुद्धं
त्वं शङ्खचूडादधिकः सुतो मे ॥ १२१ ॥

अहन्तु मोहोर्म्मि मगाधसिन्धु-
मशर्म्मकर्मोपनतं विशामि ।
अकालयन्त्रोपलदुःसहानि
दुःखान्यलं दुष्कृतिनः पतन्ति ॥ १२२ ॥

साधो सुधासन्निधि राश्रितानां
सत्त्वोदधे स्वस्तिमती तनुस्ते ।

འཛིག་ཀྱང་མི་འཛིག་མངོན་སུམ་དེན་བྱེད་ཀྱི།

བདུད་ཅི་ཉི་འདི་ལེགས་པར་ལྷན་གྱུར་ཅིག །

123

ཅེས་པ་དེ་ཡིས་བཞེད་ཅིང་འབད་པ་དེས།

རྗེས་སུ་བཅིངས་བྱས་རང་ལྷས་སྦྱིན་པ་ལ།

གང་ཚེ་སེམས་སྦྱོད་གཡོ་བ་མེད་གྱུར་པ།

དེ་ཚེ་དྲུང་གཙུག་གིས་ཀྱང་དེ་ལ་སྦྱས། །

124

མཁའ་ཁྱིང་ཟས་སུ་བདག་སྦྱོས་དང་པོར་གྱུབ།

འདི་ལ་བྱེད་པོ་ལ་ནི་ཅི་ཞིག་བྱ།

གྱུ་མེད་མཉེས་གཤེན་དག་ལས་གནས་མིན་འདིར།

ཁྱོད་ནི་ལོག་པའི་བསམ་པ་བྱར་མི་འོས། །

125

ཁྱོད་ཀྱི་ལྷས་ནི་ཡོན་ཏན་གྱན་དང་ལྷན།

ཚུལ་བཟང་ཡོངས་སུ་རྒྱུགས་པ་བདུད་ཅི་འི་གཏེར།

སྤྲོད་གསུམ་འཚོ་བ་ཡིས་ཀྱང་བསྐྱུང་བྱ་འདི།

ཙ་མཚུངས་བདག་དོན་ཇི་ལྟར་གཏང་བར་འོས། །

126

སྤྲོད་པའི་ནགས་ཚལ་འདིར་ནི་བདག་ལྟ་བུ།

ཀ་ཤིའི་འདབ་མ་དང་མཚུངས་དྲག་ཏུ་འབྱུང་།

བདུད་ཅི་འི་སྦྱན་རྒྱར་གྱུར་པ་ཡོངས་འདུའི་གིང་།

ཁྱོད་ལྟ་བུ་ནི་ཕྱི་ནས་འབྱུངས་མ་ཡིན། །

127

भूयाज्जगत्सोचनजीवभूता
कल्पक्षयेऽप्यक्षयसाक्षिणीयम् ॥ १२३ ॥

इत्युच्यमानः स तथा प्रयत्नात्
वद्वानुबन्धः स्वतनुप्रदाने ।
यदाभवन्निश्चलचित्तवृत्ति-
स्तं शङ्खचूडोऽपि तदा जगाद ॥ १२४ ॥

तार्क्ष्यस्य भक्ष्या वय मादिसर्गे
सिद्धाः किं मत्र क्रियते विधातुः ।
मिथ्यैव निष्कारणवत्सलत्वात्
न कर्तुं मर्हस्यपदेऽत्र चित्तम् ॥ १२५ ॥

इदं गुणालङ्करणं वपुस्ते
संपूर्णसौजन्यमुधानिधानम् ।
त्रैलोक्यजीवैरपि रक्षणीयं
त्याज्यं तृणस्येव कथं ममार्थे ॥ १२६ ॥

भवन्ति नित्यं भवकाननेऽस्मि-
न्नस्मद्विधाः काशपलाशतुल्याः ।
भवद्विधस्यामृतसोदरस्य
न पारिजातस्य पुनः प्रसूतिः ॥ १२७ ॥

སྤྱི་བཞུག་བསོད་ནམས་མོང་གི་རྩལ་བཟང་ཁྱོད།
 བདུད་ཅི་བདུད་ཅི་འི་ཟེར་མཐོང་དང་བར་མཐོང་།
 བདག་གི་ཐུགས་ཁྲལ་དག་གིས་ཡིད་གདུང་འདི།
 བདག་ཉིད་ཀྱན་གྱིས་ཁྱོད་ནི་ཡོངས་མ་མཛད་༥

128

གྲུ་མཚོའི་རྩུང་དུ་ལུས་བཞེད་གྲོ་ཀ་ཤི།
 ག་སྤར་ཐུར་དུ་ཕྱིན་ནས་ཕྱག་འཛལ་དེ།
 མ་ནི་ས་འོག་ཁང་པར་ནས་སྤོངས་ནས།
 མཁའ་ཁྲིང་དོ་དེར་སྤྱོ་མེད་བདག་མཆི་ལོ༥

129

ཞེས་བཞེད་མགོ་ཡིས་སྤྱིན་གྱི་བཞེན་པ་ལ།
 རབ་དུ་བདུད་ནས་ཁྲུ་ནི་མ་དང་བཅས།
 བ་རྒྱ་བས་ཆེན་པོའི་ལག་བས་དབྱ་བའི་འཕྲིང་།
 རབ་བཞེད་གྲོ་ཀ་ཤིའི་ངོས་སུ་སོང་༥

130

དེག་འཛིན་བདག་པོ་དག་གི་བྱ་ཡང་དེར།
 དེ་ཡི་སྤྱོད་ནི་རབ་བསྐྱེད་ས་ངེས་པ་ཡི།
 འགོ་བ་མདུན་དུ་ཉུག་རུམ་པ་དག་ནི།
 ལག་ན་གོས་དམར་ཐོགས་ནས་འོང་བ་མཐོང་༥

131

དེ་ནས་ཉུག་རུམ་པ་དེས་ཕྱག་འཛལ་ནས།
 བཀྲ་ཤིས་གོས་རྩུང་དེ་ནི་དེ་ལ་སྤུལ།

प्रसौद जन्मान्तरपुण्यपण्यै-
 दृष्टोऽसि सौजन्यसुधासुधांशुः ।
 अस्मद्विषादेन मनःप्रयासः
 सर्वात्मनायं भवता न कार्यः ॥ १२८ ॥

गत्वार्णवं स्वस्वनिविष्टमूर्तिं
 गोकर्णसत्त्वं प्रणिपत्य तूर्णम् ।
 पातालगेहं जननीं विसृज्य
 गच्छामि तां तार्क्ष्यशिला मखिन्नः ॥ १२९ ॥

उक्तेति नागः प्रणिपत्य मूर्ध्ना
 जीमूतवाहं जननीसहायः ।
 जगाम गोकर्णतटं महाब्धि-
 तरङ्गहस्तापितफेनमालम् ॥ १३० ॥

विद्याधराधौशसुतस्तु तत्र
 तत्प्राणसंरक्षणनिश्चयेन ।
 ब्रजन् ददर्शारुणपट्टपाणि-
 मायान्त मन्तःपुरिकं पुरस्तात् ॥ १३१ ॥

स वर्षवर्थ्यः प्रणिपत्य तस्मै
 दत्त्वाथ तन्मङ्गलपट्टयुग्मम् ।

དགའ་སྟོན་ཞག་བརྒྱན་དག་གི་བྱས་ཀྱི་སྤྲད།
 ཚོག་བསྐྱར་བས་གྱེན་པར་མཛད་ཅེས་སྤྲས།

132

བཟང་བོ་སྟོན་ལ་བྱིད་སོང་ཆེས་ནས་ནི།
 ཐོགས་འགོར་མེད་པར་བདག་འོང་གེས་པར་མཛད།
 ཅེས་བཛོད་ཐུར་དུ་དེ་བཏང་དགའ་བ་ཡི།
 གཞན་ཉུ་སྟོང་ལྟོབས་སྟོ་ཡིས་རབ་བསམས་པ།

133

ཀླ་དག་གསོད་པའི་དྲགས་བྱུར་གོས་དམར་ཟུང་།
 འདོད་པ་འདི་ནི་འབད་པ་དང་བུལ་བར།
 ཞལ་བདག་གིས་ཐོབ་པས་ཐུར་ཉིད་དུ།
 ལག་འགྲོ་དག་ཡི་དོ་ཅན་འགྲོ་བར་བྱ།

134

ཞེས་བསམས་གཙུག་ནི་ནོར་བུའི་འོད་ཟེར་ནི།
 རབ་འབར་ཚོགས་མཚུངས་གོས་ནི་སྤྱི་ལོར་བཀོད།
 གཞན་གྱི་སྟོ་གོས་དག་དུ་ཆགས་བྱས་དེ།
 མཁའ་མྱིང་བབས་དྲགས་ལྷན་དོ་ཅན་སོང་།

135

བརྒྱན་ཆགས་སྤུལ་གྱི་ཞག་གི་དྲན་བྱུར་ཅིང་།
 ངོས་ནི་བྲག་གིས་དམར་བ་དེར་ཕྱིན་ནས།
 འཛོགས་དེ་མཁའི་མྱིང་འོང་བ་མངོན་འདོད་བས།
 དེ་ནི་ལུས་ཀྱི་སྟོད་བསྐྱིབས་ནས་པར་གནས།

136

आगम्यता मुत्सवसप्तरात्र-
स्नानाय सज्जो विधि रित्युवाच ॥ १३२ ॥

भद्र त्व मये व्रज निर्विलम्ब-
मवेहि मा मागतमेव पश्चात् ।
तूर्णं त मुक्तेति विसृज्य हर्षा-
दचिन्तयत् सत्वधिया कुमारः ॥ १३३ ॥

दिष्ट्या मया पन्नगवध्यचिह्नं
समौहितं पाटलपट्टयुग्मम् ।
यत्नादिनावाम् मिदं व्रजामि
क्षिप्तां शिलामेव भुजङ्गशत्रोः ॥ १३४ ॥

ध्यात्वेति चूडामणिदौत्तरश्मि-
पुञ्जोपमं मूर्द्ध्नि निधाय पट्टम् ।
हतोत्तरीयप्रणयः परेण
स तार्क्ष्यपाताङ्कशिलां जगाम ॥ १३५ ॥

आसाद्य तां शोणितशोणपाश्चा-
माश्यामलीनाहिवसावसेकाम् ।
आरुह्य तार्क्ष्यागमनाभिकाङ्क्षौ
तस्थौ स संच्छादितपूर्वकायः ॥ १३६ ॥

དེ་ནས་གསེར་གྱི་ཁྲ་བའི་བ་རྒྱབས་ལྟར།
 མཛེས་པའི་ཁྲོག་དྲག་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིན་དག་ནི།
 རབ་དུ་གསལ་བར་གྱུར་བཞིན་གང་གིས་མཁའ།
 ཏྲ་གདོང་མེ་འབར་གྱི་མཚོའི་ཚུ་བཞིན་གྱུར།

137

དེ་ནས་གཤོག་པ་བསྐྱོད་པར་རབ་བསྐྱོད་རྒྱས་པར་རབ་དགྱིགས་
 རྒྱུང་གི་ཚུ་གཏོར་འབྱུག་བྱེད་ཅིང་།
 ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས་མཉན་གསེར་གྱི་རི་བོ་དང་མཚུངས་བདེ་བ་
 ཆགས་དབང་པོ་རིང་ནས་མཐོང་།
 གང་གིས་དཔན་པའི་འགྲོས་དག་གི་ནི་ལྷོན་པ་མངའ་དག་གྱུ་བས་
 བར་གྱུར་ཅིང་ས་འཛོན་གྱི།
 ཅེ་མའི་ཆ་དག་རྒྱུང་བའི་རྒྱ་དྲག་གཤོད་པས་འཛིགས་པ་བཞིན་
 ཏུ་ས་གཞི་འབྱུགས་པར་གྱུར།

138

དེ་ནས་རི་ལ་འཛིགས་ཅུང་དོ་ཆེ་བཞིན།
 བདྟན་པའི་ལུས་ཅན་དེ་ཡི་རྒྱབ་དུ་ནི།
 རོ་ཆེ་ལྟར་དྲག་སྒེར་མོ་ལུགས་ཀྱུའི་ཅེའི།
 དྲག་པོར་སྐྱུན་བྱེད་ཀྱུ་དབང་དྲག་དག་རྒྱུང་།

139

འཕྲལ་ལ་མཁའ་མིང་དག་གིས་བསྐྱུན་ཞིང་ལུས་ནི་གདུགས་པར་གྱུར་མོད་ཀྱང་།
 གཞན་སྒོག་བསྐྱུང་ལ་རབ་མང་སྐྱུ་ལོང་གི་བརྒྱན་ལུས་ཅན་གཞིན་ཏུ་དག།
 བདྟན་པ་ཡངས་པས་དྲག་དུ་བདག་གི་ལུས་འདི་སྐྱུག་བསྐྱལ་གྱིས་གཟིར་བའི།
 གདུང་བ་ལྷན་པའི་ཚོགས་ནམས་བསྐྱུང་བའི་ཉེར་འཁོར་གྱུར་ཅིག་ཅེས་པ་

བསམས། 140

अथ द्रवत्काञ्चनवीचिरोचि-
 शृणु स्तडित्पुञ्जघनप्रकाशः ।
 समुद्ययौ येन नभो बभूव
 सवाङ्मोक्षार मिवाण्वाम्भः ॥ १३७ ॥

पक्षीन्द्रोऽदृश्यतारादथ तरणिकराक्रान्तहेमाचलाभः
 पक्षाक्षेपप्रवृत्तप्रततपरिसरन्मारुतक्षोभिताब्धिः ।
 यत्संपातावहेलाशकलितसकलानोकहभ्रष्टभूमृत्-
 प्राग्भारस्फारघोषव्यतिकरचकितेवाकुला भू बभूव ॥ १३८ ॥

भोगीन्द्रशत्रुः स्थिरविग्रहस्य
 तस्याथ वज्रोग्रनखाङ्कुशाग्रः ।
 घोराशनिस्फोट इवाचलस्य
 पपात पृष्ठे कठिणप्रहारः ॥ १३९ ॥

कुमार स्ताक्ष्येण क्षतदलितगात्रोऽपि सहसा
 परप्राणचाणप्रबलपुलकालङ्कृततनुः ।
 प्रदध्यौ दुःखार्त्तव्यसनिगणरक्षोपकरणं
 शरीरं मे भूयात् सततमृत मित्यायतधृतिः ॥ १४० ॥

དེ་ནས་ཐུག་ཆོས་འཇིགས་ཅུང་སྒྲ་ལྷན་ཁ་ཡིས་མངོན་བཅོམ་ཞིང་།
 ངེས་པར་གདུགས་ཀྱང་དེ་ནི་གཡོ་མེད་ཉིང་སྟོབས་བདན་ལྷན་ཚོ།
 ལག་འགྲོ་འདི་ནི་སྤྱ་ཞེས་དེར་ནི་འདབ་ཆགས་རྒྱལ་པོ་དག།
 ཡ་མཚན་ལ་ཆགས་ནས་པར་ངེས་སྤྱད་གཡོ་བ་མེད་པར་གྱུར་༥

141

དེ་ནས་འདབ་ཆགས་བདག་པོ་རབ་དྲག་ཉི་མའི་འཕྲིང་བ་བཞིན།
 གཟི་བྱན་མེར་སྒྲ་རྒྱ་ཆེན་ཆོགས་ཀྱིས་ཕྱོགས་ནི་མེར་བྱེད་པས།
 སྤར་ཡང་མངོན་བདབ་ཐུར་དུ་དེ་ཡི་དུས་བྱ་དག།
 ཁོར་བྱ་འོད་དམར་རབ་འབར་ཁྲག་རྒྱན་ལྷ་བྱར་རབ་གསལ་སྤངས་༥

142

གནས་སྐབས་དེར་ནི་གཞོན་ཏུ་ཡིས། ཉ་རི་ཙན་དན་གསལ་ཚལ་དུ།
 སྤྱན་གྱི་དོག་ནི་བཙུན་མོ་དང་། ལྷན་ཅིག་མགའ་མ་དང་ལྷན་གནས་༥

143

ཅུ་གཏོར་ཟླ་བ་འདོད་པ་བཞིན། བྱ་ནི་བལྟ་བར་འདོད་གྱུར་ཅིང་།
 སྤྱིང་ལ་དོགས་པ་གནས་པ་ཡིས། བསམ་བསམ་ཞོན་པ་བཞིན་སྤྱུས་པ་༥

144

ཀྱུ་མ་ཅི་ཞིག་ད་དུང་ཡང་། བྱ་ནི་སྤྱན་གྱི་བཞེན་པ་དག།
 རི་མཚོག་མཐའ་ལ་བལྟ་བ་ཡི། དག་མཚན་ཅན་དེ་མ་མཐོང་ངོ་༥

145

རི་འདིའི་ངོས་ལ་མཐའ་ལྡིང་གིས། དུས་འདི་འབར་བ་རབ་དུ་ཞུགས།
 གང་གིས་ནས་མཐའ་མི་བཟད་པའི། ཕྱོགས་སྤྱིག་འབར་བ་ལྷ་བྱར་དོགས་༥

146

निर्घातघोरतरघोषमुखाभिघात-
निर्दारितेऽप्यचलसत्त्वद्वेऽथ तस्मिन् ।
कोऽयं भुजङ्ग इति तत्र विहङ्गराजः
संसक्तविस्मयविनिश्चयनिश्चलोऽभूत् ॥ १४१ ॥

अथ पुनरभिपत्योच्चण्डमार्त्तण्डमाला-
कपिलविपुलतेजःपुञ्जपिञ्जीकृताशः ।
खगपति ररुणांशुव्यक्तरक्तप्रवाह-
प्रकटमणि मकार्षीत् खण्डमस्याशु मूर्ध्नः ॥ १४२ ॥

अस्मिन्नवसरे बालहरिचन्दनकानने ।
जौमूतकेतुरासौनः पत्न्या सार्द्धं सुषान्वितः ॥ १४३ ॥

पुत्रदर्शनसोत्कण्ठश्चन्द्रोत्सुक इवोदधिः ।
शङ्काविषण्णहृदयश्चिन्ताक्रान्त इवाब्रवीत् ॥ १४४ ॥

अहो वत किमद्यापि वत्सो जौमूतवाहनः ।
न दृश्यते गिरिवरप्रान्तालोकनकौतुकी ॥ १४५ ॥

दौप्ता गरुडवेल्लेयं प्रवृत्तास्य गिरेस्तटे ।
यथा विभाव्यते व्योम दिग्दाहोज्ञारदारुणम् ॥ १४६ ॥

འཛིགས་པས་ལྷས་ཉམས་ལག་འགྲོགས་། ཟ་འདོད་གདངས་ཅན་དག་ཡིས་ནི།
ཀུན་དུ་འཛིགས་བྱེད་བསྒྲུན་པ་ནི་སྒྲ། འཛིགས་སུ་བྱང་བ་དུས་འདིར་འཇུག།

147

དེ་ལྟར་ཐེ་ཚོས་རབ་བྱས་ཤིང་། འཛིགས་བཅས་དོགས་པ་ལ་གནས་ཚེ།
གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་བྲག་གིས་བསོས། མཁའ་ལས་དེ་ཡི་མདུན་དུ་སྤྱང་། 148

མི་བཟད་པ་ཡི་ལྷས་ངན་བཞིན། མདུན་དུ་ག་དང་སྒྲ་དང་ནི།
ཁྲག་བཅས་ཀྱིས་གང་དེ་མཐོང་ནས། འཕྲལ་ལ་དེ་ནི་བརྒྱལ་བར་གྱུར། 149

བདག་པོའི་གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་དག། སྤྱང་མཐོང་མ་ལ་ཡ་ཅན་ཡང་།
མོངས་པས་མངོན་བཅོས་སྒྲུག་མོ་དང་། ལྷན་ཅིག་ས་གཞི་དག་དུ་སྤྱང་། 150

དལ་གྱི་འདུ་ཤེས་ཐོབ་གྱུར་ནས། བཙུན་མོ་མཁའ་མ་དབྱགས་སྤྱང་སྟེ།
སྒྲོ་ལྷན་རིག་འཛིན་བདག་པོ་ཡིས། ཐེ་ཚོས་བསམས་ནས་རབ་སྒྲུས་པ། 151

བྱ་ནི་སྒྲིན་གྱི་བཞེན་པ་དག། རང་ཉིད་སོང་སྟེ་བདག་གིས་བལྟ།
མཁའ་མྱིང་དུས་ནི་འཛིགས་བྱང་འདི། ལྷས་ལ་ཐེ་ཚོས་སྟེར་བྱེད་ཡིན། 152

གཙུག་གི་ཞོར་བྱ་འདི་སྤྱང་ཡང་། རེས་པ་ཉིད་དུ་མི་བདག་སྟེ།
འདི་ནི་གདངས་ཅན་མཁའ་མྱིང་གིས། ཟ་བ་དག་གི་ཡིན་ཡང་སྟིད། 153

འཛིགས་པའི་སྤྱང་གིས་བསྒྲུན་པ་ཡི། ལྷ་སྒྲར་རབ་དུ་གཡོ་བ་བཞིན།
གདངས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཞོར་བྱ་ནི། ཉག་དུ་འདི་ལྷ་རེས་པར་སྤྱང་། 154

भयभग्नाङ्गभुजगग्रासगृध्रः फणिद्विषः ।

आविद्धापातनिर्घातघोरोऽयं वर्तते क्षणः ॥ १४७ ॥

दत्युन्मेषिणि सातङ्कशङ्काशायिनि संशये ।

तस्याग्रे न्यपतद्रक्तसिक्तं शूडामणिं दिवः ॥ १४८ ॥

तं निरीक्ष्य पुरःकौण्मांसकेशरशोणितम् ।

दुर्निमित्तं मिवासद्द्व्यं सहसैव मुमोह सः ॥ १४९ ॥

शूडामणिं च्युतं दृष्ट्वा पत्युर्मलयवत्यपि ।

पपात मोहाभिहता श्वश्र्वा सह महौतले ॥ १५० ॥

शनैः संज्ञां समासाद्य जाया माश्र्वास्य सलुषाम् ।

उवाच संशये ध्यात्वा धौमान् विद्याधराधिपः ॥ १५१ ॥

पश्याम्यहं स्वयं गत्वा वत्सं निर्जनचारिणम् ।

घोरा गरुडवेलेयं देहसन्देहदायिनौ ॥ १५२ ॥

शूडामणिं श्च्युतं श्रायं निश्चयाय न कल्पते ।

एष संभाव्यते तार्क्ष्यभक्ष्यमाणस्य भोगिनः ॥ १५३ ॥

एवम्विधाः पतन्त्येव मणयः फणिनां सदा ।

उत्पातवातनिर्घाततरला स्तारका इव ॥ १५४ ॥

ཞེས་པ་བཞེད་ནས་རིག་འཛིན་དབང་། དེ་གཉིས་དང་འགྲོགས་ཇེས་འབྲང་བཅས།
གདེངས་ཅན་གསོད་པའི་དོ་བ་ཅན། ས་འཛིན་དག་གི་ངོས་སུ་སོང་། ॥ 155

གནས་སྐབས་དེར་ནི་དུང་གི་གཙུག་། གསོད་པའི་གོས་དམར་དག་དང་ལྷན།
རྒྱ་གཏོར་ངོགས་སུ་གློག་ཏེ། སྤྱུ་འཆལ་ནས་ནི་ཁྱུར་དུ་སོང་། ॥ 156

སྤྲོན་གྱི་བཞེན་པ་མཁའ་ལྗིང་གིས། བསྐྱེད་ཅིང་གདུབས་པ་མཐོང་གུར་ནས།
ཀྱི་དུད་བཅོས་མོ་བསྐྱེས་སོ་ཞེས། རྣམ་པར་སྤྲོ་ཞིང་ས་ལ་འབྱེལ་། ॥ 157

ཡང་ཡང་རི་ཕྱག་སྐྱ་བརྒྱན་གྱི། ཆོང་དག་དང་ལྷན་བྱེད་ཅིང་།
མཆི་ས་རབ་ཐགས་དེ་ཡིས་ནི། ལྷབ་ལྷིབ་སྐྱ་ཡིས་ཆོང་བྱས། ॥ 158

ཀྱི་དུད་རྒྱ་མེད་གཉིན་གུར་གདུང་བ་ཅན་གྱི་སྤྱིང་ཇེ་བསོད་ནམས་དག་གི་མཆམས་
གཞན་གྱི་གདུང་བ་ནི་བྱེད་སྒོག་རབ་སྤྲོན་ལ་མངོན་ཕྱགས་མཉེས་གཤིན་འདི་ནི་ཅི།
ཀྱི་དུད་རྒྱལ་བཟང་གཏོར་དག་ཁྱོད་དང་བལ་བས་འགྲོ་བ་དག་ནི་ཁྱུར་པར་གུར། ॥
བདུད་ཅིའི་ཟེར་ནི་སྐྱ་གཅན་གྱིས་ཟེས་ནས་མཁའི་མཛེས་

པ་ལྟ་བུ་དག་ལ་བདེན། ॥ 159

གཞན་ལ་བཅེ་བས་སྒོག་ནི་བསྐྱབ་པར་བསྐྱབ་ལ་སྤྱོ་ས་སྒོག་ནི་གཏོང་བྱེད་པ།
ཁྱོད་ཀྱི་ལུས་ནི་བསྐལ་པའི་བར་གནས་གྲགས་པའི་རང་བཞིན་དག་དུ་ཡང་
དག་སྤྱོས།

ཁྱོད་ཀྱི་སྤྱིག་ཅན་དུང་གི་གཙུག་ནི་སྤྱིག་པའི་འདས་རྒྱུ་དོག་ཅིང་ཉམ་ང་བ།
དག་དུ་འཆོད་དང་བསྐྱབ་པའི་གནས་གུར་འཛིགས་ཅུང་སྤྲད་པའི་ཁྱོད་ས་སུ་
ཅི་སྤྲད་འཕངས། ॥ 160

इत्युक्त्वा सहितस्ताभ्यां सानुगः क्षितिभृत्तटीम् ।
विद्याधरेन्द्रः प्रययौ भोगिवध्यशिलावतीम् ॥ १५५ ॥

अत्रान्तरे शङ्खचूडः शोणवध्यपटान्वितः ।
गोकर्णं मर्णवतटे प्रणम्याशु समाययौ ॥ १५६ ॥

स दृष्ट्वा गरुडाघातदीर्णं जीमूतवाहनम् ।
हा हतो वञ्चितोऽस्मीति पपात विलपन् भुवि ॥ १५७ ॥

स चुक्रोश मृशं वाष्पविगलज्जदस्वरः ।
कुर्वन् मुहुर्गिरिगुहाः सप्रलापाः प्रतिस्वनैः ॥ १५८ ॥

हा निष्कारणवान्धव व्यसनिनां कारुण्यपुण्यावधे
केयं पेशलता परार्त्तिशमने प्राणप्रदानोन्मुखी ।
हा सौजन्यनिधे त्वया विरहितं जातान्धकारं जगत्
राहुग्रस्तसुधामयूखगगनच्छायां समालम्बते ॥ १५९ ॥

प्राणत्राणविधौ परेषु कृपया हा जीवितत्यागिनः
संजातैव यशोमयी तव तनुः कल्पान्तरस्थायिनौ ।
पापः पातकशङ्कुसङ्कुलतरे घोरापवादोदरे
क्षिप्तः संक्षयधाम्नि नित्यनिधने किं शङ्खचूड स्वया ॥ १६० ॥

ཞེས་པ་ཐུ་ཙོར་རབ་སྤྲུལ་ཞིང་། མཁའ་མིང་རྒྱང་དུ་འགོ་བ་ཡི།
གདེངས་ཅན་གྱིས་ནི་སྤྲིན་གྱི་དོག། རྩེས་འབྲང་བཅས་པ་འོང་བ་མཐོང་། 161

དེ་ལ་བྱུང་བའི་མཐའ་བཤད་ནས། ལྷ་ནི་ཐུང་ན་གྱིས་འབྲུགས་པས།
དབྱང་པ་ཁྲུངས་ནས་འདབ་ཆགས་གྱིས། གང་ཟག་ལ་ནི་སྤྲིན་བཅས་སྤྲུལ། 162

གདེངས་ཅན་ལ་འོས་དགས་ནི་ཅུང་ཟད་ཉིད་ཀྱང་མ་བདགས་པར།
རིག་འཛིན་འདི་ནི་ཅེས་སྤྲུང་བཅོམ་ཞིང་ངེས་བསད་ནས་མཁའ་མིང་།
ཁྱོད་གྱིས་དང་པོར་མ་དབྱད་མྱེང་དུ་ཡོངས་ཆོགས་སྤྲིག་པ་ཡིས།
གཏུང་བའི་ལམ་བཞུན་ཐུབ་ཆོང་འདི་ཡིས་མཚར་བས་མཚར་བ་བྱས། 163

འདི་ཐོས་སྤྲིན་གྱི་བཞེན་པ་ནི། མདུན་དུ་ལུས་ཉམས་མཐོང་གུར་ནས།
སྤྲིན་གྱི་དོག་ནི་བཅུན་མོ་དང་། བཅས་པ་རབ་དུ་བརྒྱལ་བར་གུར། 164

དེ་ནས་མ་ལ་ཡ་ཅན་གྱིས། མདུན་དུ་མཁའ་མིང་དག་གིས་ཁྱོ།
དག་བསྐྱེད་གཏུབས་པའི་དབྱིབས་ཅན་དག། མཐོང་ནས་འཛོ་བ་མྱེད་ཐོབ་གུར། 165

བདན་ཡང་རི་ཤོད་སྤང་བ་བཞིན། མ་བཅོམ་ན་ཡང་དེ་བཅོམ་བཞིན།
འཛོ་བ་ལྷན་ཡང་འཛོ་མེད་བཞིན། རབ་དུ་འབྲུམ་ཡང་གཤོ་མེད་གུར། 166

བདན་པའི་གྲོགས་བཞིན་བརྒྱལ་བ་ཡིས། ཡན་ལག་ཀུན་ལ་འབྲུད་ཅིང་བསྐྱེད།
མོངས་པས་དབང་དང་བྲལ་བ་དེ། ཡུད་ཅམ་ཅི་ཡང་རིག་མ་གུར། 167

इतिप्रलापमुखरः प्रसर्पन् गरुडान्तिकम् ।

जीमूतकेतु मायान्त मपश्यत् सानुगं फणी ॥ १६१ ॥

तस्मै निवेद्य वृत्तान्तं नागः शोकविमृङ्खलः ।

वभाषे भुज मुत्क्षिप्य साक्षेपः पक्षिपुङ्गवम्* ॥ १६२ ॥

अलमलमविचारप्राप्तपर्यन्तपाप-

व्यसनसरनिभाजा साहसेनामुना ते ।

फणिसमुचितचिह्नं किञ्चिद्देवानवेक्ष्य

क्षतनिरत हतः किं तार्क्ष्यं विद्याधरोऽयम् ॥ १६३ ॥

एतदाकर्ण्य जीमूतकेतु दीर्घतनुः पुरः ।

जीमूतवाहनं दृष्ट्वा मुमोह महिषीसखः ॥ १६४ ॥

प्रियं पतङ्गराजोग्रप्रहारदलिताकृतिम् ।

दृष्ट्वा मलयवत्यग्रे कण्ठप्राप्तार्द्धजीवितम् ॥ १६५ ॥

स्थिताप्यधश्च्युतैवात्रे रहताप्याहतैव सा ।

सजीविताप्यजीवैवं समुद्भान्तापि निश्चला ॥ १६६ ॥

रुद्धा सर्वाङ्ग मालिङ्ग गाढं सख्येव मूर्च्छया ।

मुहूर्त्तं मोहविवशा सा विवेद न किञ्चन ॥ १६७ ॥

* In the Tibetan text पुङ्गवम् (པུང་གུ་བུ་) exists.

དལ་གྱིས་འདྲ་ཤེས་ཐོབ་བྱུང་ཅིང་། ཐམས་ཅད་གདུང་བ་སྦྲ་བ་ན།
མཁའ་མིང་ཆགས་བྲལ་སྒྲིངས་པ་ཡིས། བྱ་ངན་ཐུན་པ་དག་དུ་བྱུང་། 168

དེ་དུས་འཇོ་བ་གདོང་བར་ནི། དེས་བས་བདན་པ་བཟུང་བ་ཡིས།
པ་མ་དག་གིས་སྒྲིན་གྱི་ནི། བཞེན་པ་ལུས་ཟེས་ལ་སྦྲས་པ་། 169

བྱ་མིན་འདི་ལ་རབ་ཞུགས་བྱ། དེད་ཀྱི་སྒྲིག་ནི་འཕྲོག་བྱེད་པ།
གཞན་ལ་སྒྲིང་ཆེད་ངང་རྩལ་ཅན། ཁྱོད་ཀྱི་རྩལ་པོ་འདི་ནི་ཅི། 170

འགྲོ་བའི་ཚོགས་ནི་ཁྱད་པ་དག། བསྐྱུང་བའི་རིན་ཅན་ལུས་འདི་ནི།
དེས་པར་མ་བསྐྱུངས་བྱ་ཁྱོད་ཀྱིས། འགས་བྱས་དག་ནི་ཅི་ཞིག་བྱས། 171

ཞེས་པ་སྦྲ་བའི་པ་མ་ལ། སྤྱི་པོ་འདར་བས་ཐུག་བཅའ་ནས།
བཟོད་དཀའ་སྒྲིག་ནི་རབ་གཡོ་ཞིང་། ཡི་གེ་འཕྲོར་བར་རབ་སྦྲས་པ་། 172

ཡབ་གཅིག་ཁྱོད་ཀྱི་བཀའ་མེད་པར། རང་གིས་འདི་བྱས་བདག་གི་ནི།
བྱི་མ་མེད་པའི་ཐུག་འདི་ཡིས། ཁྱོད་ལ་རབ་དུ་དང་བ་མཚན་། 173

སྐད་ཅིག་འཇིག་པའི་ལུས་འདི་ནི། ཡོངས་སུ་བསྐྱུར་བ་མི་མཚན་ཅོ།
ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་སྒྲེ་བ་ཡི། བཤོད་པ་གཞན་པན་སྒྲིང་བོ་ཉིད་། 174

ལུས་ཅན་ནམས་ཀྱི་ཚོ་འདི་མཁྱོགས་པའི་རྒྱུད་གི་ཅེ་དགའ་ཡིས།
བསྐྱོད་པའི་འཁྲི་ཤིང་འདབ་མ་ལ་གནས་ཆུ་ཐོགས་ནམ་པ་གཡོ།

शनकैर्लब्धसंज्ञेषु सर्वेष्वार्त्तप्रलापिषु ।
वैराग्यालक्ष्यवैलक्ष्यविषादौ गरुडोऽभवत् ॥ १६८ ॥

मृद्वीतधैर्यैर्तत्कालं जीवितत्यागनिश्चयात् ।
ऊचतुर्जनकैस्सस्तगात्रं जीमूतवाहनम् ॥ १६९ ॥

परकारुण्यशैलस्य केयं पुत्रकठोरता ।
तव प्रवृत्ता कायेऽस्मिन्नावयो जीवहारिणी ॥ १७० ॥

इदमापन्नजनतारक्षारत्नमरक्षता ।
शरीरं भवता पुत्रं किं नाम सुकृतं कृतम् ॥ १७१ ॥

इति ब्रुवाणौ पितरौ शिरःकम्पेन निःसहः ।
स प्रणम्योच्चलत्प्राणः प्रकीर्णाक्षरमभ्यधात् ॥ १७२ ॥

तवाज्ञया विना तात ममेदं कुर्वतः स्वयम् ।
अपश्चिमः प्रणामोऽयं त्वत्प्रसादनलक्षणः ॥ १७३ ॥

क्षणक्षयिणि कायेऽस्मिन्नलक्ष्यपरिणामिनि ।
परोपकारसारैव जन्मयात्रा शरीरिणाम् ॥ १७४ ॥

जवनपवनलीलावस्त्रिवस्त्रीदलोद्यत-
सलिललवविलोलां देहिना मेतदायुः ।

ཐུན་དུ་གཟིང་བ་ལ་པན་གསོད་ནས་ས་གནས་ལ་ཡོ་བྱད་ནི།

བསྐྱབས་བྱས་བདུན་ཙི་ཐོབ་པས་བདུན་བའི་གནས་སུ་འགྲོ་བར་འགྱུར། 175

པ་མ་མཆི་མ་ཅན་ལ་ནི། བརྗོད་ནས་སུན་དུ་འདབ་ཆགས་དབང་།

འགྱུར་བ་ཆེན་པོས་རང་གིས་ནི། ཉིས་བྱས་སྒྲོད་ཅིང་གནས་པ་དག། 176

དེ་ཡི་སྤྱིང་སྟོབས་འབད་པ་ནི། ཆགས་བྲལ་སྒྲ་མས་དག་བྱས་ནས།

ཁྱུ་ནི་ཟ་བ་ལས་སྒྲིག་ལ། ཀུན་དུ་དོག་པ་བདུན་པོ་བྱས། 177

དེ་ནས་མི་བཟང་མཐའ་ཡི་དབྱགས། ཡི་གེ་རབ་དུ་འཁྲལ་བ་ཅན།

མིག་ནི་རབ་དུ་རྩས་པ་དེ། སྤྱིང་སྟོབས་གསལ་བའི་སྒྲག་མར་གྱུར། 178

དེ་ནས་སྒྲིག་ཁང་རབ་སྒྲས་པ། འོས་ཤིང་མེ་དོག་གོས་ཀྱིས་སྒྲས།

མ་ཡི་མདུན་དུ་མའོན་ཕྱགས་དེ། འཇུག་འདོད་དེ་ཡི་དགའ་མས་སྒྲས། 179

བདག་གིས་བྱས་པས་མཉམ་བྱས་པ། འབྱུང་བའི་དགའ་མ་བཅོམ་ལྷན་མས།

རིག་འཛིན་ཀུན་གྱི་འཁོར་ལོ་སྒྱུར། མཆོག་ནི་བདག་ལ་རབ་དུ་བྱེན། 180

གང་ཞིག་ཞག་བདུན་ཉིད་ཀྱིས་བདག། བྱ་མོ་ཡུག་སའི་སྐལ་ལྷན་གྱུར།

དག་པའི་ཆོག་འདི་བདག་ལ་ནི། ཅི་སྒྲན་བདེན་པ་མིན་བར་གྱུར། 181

བདག་གི་སྒྲིབ་གཞན་དུ་ཡང་། འོས་པ་འདི་ཉིད་བདག་གྱུར་ཅིག།

ཅེས་བརྗོད་དེ་ཡིས་མན་དར་དི། མེ་དོག་སྒྲིམ་པ་མེ་ལ་གཏོར། 182

स्थिरपदं ममृताप्या सन्ततार्त्तोपकारे
कृतपरिकरबन्धं पुण्यधाम्नि प्रयाति ॥ १७५ ॥

इत्युक्त्वा जनकौ सास्रौ पुरः प्राप्तं खगेश्वरम् ।
आह तापेन महता निन्दन्तं निजदुष्कृतम् ॥ १७६ ॥

वैराग्यगुरुणा सत्त्वप्रणयेन प्रसह्य सः ।
चकार स्थिरसंकल्पं नागाशननिवृत्तये ॥ १७७ ॥

ततः पर्यन्तविषमश्वासप्रखलिताक्षरः ।
सत्वप्रकाशशेषोऽभूत् स निमीलितलोचनः ॥ १७८ ॥

अथोचितां सुरचितां पुष्पांशुकचितां चिताम् ।
प्रवेष्टुं तत्प्रिया वहेरग्रमेत्य समभ्यधात् ॥ १७९ ॥

भक्त्या मया भगवती तोषिता भववत्सभा ।
आदिशन्ने वरं सर्वविद्याधृक्चक्रवर्त्तिनम् ॥ १८० ॥

तदिदं वितथं कस्माज्जातं मम सतीवचः ।
यदहं सप्तरात्रेण बालवैधव्यभागिनी ॥ १८१ ॥

जन्मान्तरेऽपि मे भूयादयमेवोचितः पतिः ।
उक्तेति सामो चिक्षेप मन्दारकुसुमाञ्जलिम् ॥ १८२ ॥

དེ་ནས་བདུད་ཅིའི་བྱས་པ་ཡིས། ལག་པའི་མཚོ་སྤྱོས་བྲེལ་བ་ཡིས།
 རི་སྤྱོས་རང་ཉིད་མངོན་ཕྱོགས་དེ། དགའ་བས་བྱ་མེ་བྱིད་ཀྱི་བདག་༥ 183

དེ་ནི་འཚོ་ཞེས་ཇོད་བྱེད་ཅིང་། བཞིན་གྱི་འོད་ཀྱིས་ཕྱོགས་བཀང་སྟེ།
 བདུད་ཅིའི་ཆར་རྒྱན་དག་གིས་ནི། སྤྱོན་གྱི་བཞིན་པ་རབ་དུ་བསོས་༥ 184

རི་སྤྱོས་མི་སྤྱད་བྱུང་པ་ན། སྤྱོན་གྱི་བཞིན་པ་རབ་བསོས་ནས།
 བསའ་བའི་ཁྱུ་ནམས་བསོས་པ་ནི། མཁའ་མྱིང་དག་ལ་སྤྱར་ཡང་ཞུས་༥ 185

དེ་ནས་དེ་ཡིས་བདུད་ཅིའི་ཆར། སྤྱོས་པས་གདོངས་ཅན་ཐམས་ཅད་ནི།
 གདོངས་ཀའི་ནོར་བུའི་འོད་རྒྱས་པའི། སྤང་བ་དང་ལྷན་རབ་དུ་ལངས་༥ 186

དེ་ནས་དགའ་དང་མདུང་ཡིད་སྤྱབས་ནམས།
 མཚུངས་པར་མངོན་པར་རྒྱུར་བས་འདར་བྱེད་ཅིང་།
 དབག་བསམ་འབྲི་ཤིང་ཡང་དག་གྱུ་བ་བཞིན།
 བྱུ་བ་པའི་བྱ་མེ་བདག་པའི་རྒྱུད་དུ་སོང་༥ 187

དེ་ནས་ལྷན་པོ་གཤོག་པ་ལྷན་པ་བཞིན།
 འདབ་ཆགས་དབང་པོས་གཞིན་ཏུ་མངོན་མཚོད་སོང་།
 སྤྱོན་གྱི་བཞིན་པ་དག་ལ་མངོན་ཕྱོགས་པའི།
 དུང་གི་གཞུག་ནི་ལྷ་བས་ངོམས་མ་གྱུར་༥ 188

ततः पौयूषकलशव्यग्रपाणिसरोरुहा ।

स्वयमभ्येत्य गिरिजा प्रीत्या जीमूतवाहनम् ॥ १८३ ॥

अयं जीवति ते पुत्रि पतिरित्यभिधायिनी ।

अजीवयत् सुधासारैः पूरिताशामुखांशुभिः ॥ १८४ ॥

अन्तर्हितायां पार्वत्यां स्वस्थो जीमूतवाहनः ।

ताश्च यथाचे नागानां हतानां जीवितं पुनः ॥ १८५ ॥

ततः सर्व्वं समुत्तस्थु स्तत्सृष्टामृतदृष्टिभिः ।

सालोकाः फणिनः स्फोटफणामणिमरौचिभिः ॥ १८६ ॥

ततः प्रहृषाद्भुतमन्मथानां

तुल्याभियोगेन विघूर्णमाना ।

समाययौ सिद्धसुता समीपं

सञ्चारिणौ कल्पतेव पत्युः ॥ १८७ ॥

याते तमभ्यर्च्य ततः कुमारं

खगेश्वरे पक्षवतौव मेरौ ।

जीमूतवाहाभिमुखस्य दृष्टि

र्न शङ्खचूडस्य जगाम तृप्तिम् ॥ १८८ ॥

དེ་ནས་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་སྤྱོད་པ་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
 མཛེས་པའི་ལག་པའི་བརྒྱས་རབ་གཏོར་མཏོར་གྱིས་པའི་ཆར།
 བྱང་བའི་ཚྭས་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས།
 འཆི་མེད་དགའ་བའི་ཚྭས་ཀྱིས་ཕྱགས་ནི་ཡོངས་སུ་གང་བ་བབས། 189

པ་མ་དག་ལ་ཕྱག་འཆམ་དེ་དག་ཉམས་ཀྱི་བརྒྱར་གཙུག་གི་ཉེར་བྱ་ཆགས།
 དེ་དག་དགའ་བའི་མཆི་མ་ཟགས་པས་དབང་བསྐྱར་
 དགའ་སྤྱོད་ལེགས་པར་བསྐྱབས།
 སྤྱིང་སྤྱོདས་ཆུ་གཏོར་བསོད་ནམས་ཚྭས་ནི་ཡོངས་
 རྒྱུས་སྤྱོད་གྱི་བཞེན་པས་སྐད་ཅིག་ལས།
 གསལ་བར་འཁོར་ལོ་སྐྱར་བའི་དཔལ་གྱི་མཆོན་མ་
 རིན་ཅན་ནམས་ནི་ཡང་དག་ཐོབ། 190

དེ་ནས་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་གྱིས་པ་དང་ལྷན་པ།
 དགའ་བས་མངོན་ཕྱགས་རང་གི་ལྷན་པ་མངོན་དབང་བསྐྱར།
 སྐབས་གསུམ་ཚྭས་ཀྱིས་ཕྱག་བྱར་འོས་པའི་གྲགས་པ་ཅན།
 འཁོར་ལོས་སྐྱར་བ་དེ་ཡི་ཡུན་རིང་དཔལ་དག་བསྐྱེན། 191

དེ་ལྟར་རང་གི་སྤྱོད་པ་གཞན་གྱི་ཆུལ་འདི་དག།
 བསོད་ནམས་ཉེར་བསྐྱེན་དག་ལ་རྒྱལ་བས་གསུངས་པ་ནི།
 བདག་གིས་བསྐྱེདས་པས་དག་བའི་མཆོག་ནི་གང་ཐོབ་དེས།
 སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མངོན་པར་འབྱུང་བ་ཉིད་གྱུར་ཅིག། 192

བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་རྟོགས་པ་བརྗོད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་དག་བའི་
 དབང་པོས་མཛད་པ་ལས་དེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས་
 མཛད་པའི་སྤྱོད་པ་ལྷ་ཡི་བདག་པོ་ཡིས་རྟོགས་པ་བརྗོད་པའི་
 ཡལ་འདབ་ཕྱེ་བརྒྱ་ཙ་བརྒྱད་པའོ།

अथ सुरपतिकान्तापाणिपद्मप्रयुक्ता
विकचकुसुमदृष्टिर्बोधिसत्त्वस्य मूर्द्धि ।
न्यपतदमलरत्नासारसंपूरिताशा-
कृतगुणनुतिशब्देवाकुलालिखनेन ॥ १८६ ॥

वन्दित्वा पितरौ तदङ्घ्रिकमलव्यासक्तचूडामणिः
हर्षाश्रुस्रुतिभिस्तयोः सुविहितः प्रेमाभिषेकोत्सवः ।
सत्त्वाब्धिः परिपूर्णपुण्यनिवहैर्जौमूतवाहः क्षणा-
द्रत्नानि स्फुटचक्रवर्तिकमलाचिह्नानि स प्राप्तवान् ॥ १८७ ॥

अथ सुरपतिना समेत्य हर्षात्
प्रणयवता स्वयमासनेऽभिषिक्तः ।
अथ मभजत वन्द्यमानकौर्त्तिः
चिदशगणैः स चिराय चक्रवर्त्ती ॥ १८८ ॥

इति स्वजन्मान्तरवृत्तमेतत्
पुण्योपदेशे कथितं जिनेन ।
कृत्वा मयाग्यं कुशलं यदाप्तं
तत्सर्व्वसत्त्वाभ्युदयाय भूयात् ॥ १८९ ॥

इति श्वेमेन्द्रविरचितायां बोधिसत्त्वावदानकल्पलतायां
तदात्मजसोमेन्द्रकृतं जौमूतवाहनावदानं
मष्टोत्तरशततमः पल्लवः ॥

ཀུན་ལས་མཐོ་ཞིང་བདེ་ག་གཤམ་ཡོན་ཏན་དག་དང་ལྷན།
 བཟང་ཞིང་རབ་མང་བཙོན་འགྲུས་སྟོབས་དང་བཟོད་པ་ཅན།
 མི་དགོ་ཙ་བ་སྲིད་པའི་ལྷོན་པ་རབ་འཛུམས་པ།
 རྒྱགས་པ་སྒྲོག་མཛད་བཅོམ་ལྷན་དེ་ལ་ཐུག་འཚལ་ལོ།

1

འཛིག་རྟེན་ཏུ་ནི་རྒྱུ་སྒྲོལ་མ་སྒྱིང་རྒྱུ་དང་བཅས་ཀྱིས་གཟིགས་ཤིང་།
 ཐུབ་སྒྲུབ་གྲས་ལྷན་དག་པ་ནམས་ལ་མ་ཚང་མེད་པའི་འབྲས་ཐུ་སྒྲུབ།
 རྒྱུ་སྒྲོལ་འཛིག་རྟེན་མགོན་པོ་དེ་མེད་དག་པའི་བསམ་གཏན་སྒྲོ་ལྷན་པ།
 དེ་སྲིད་མཁའ་པའི་ཞལ་གྱི་དགའ་སྒྲིབ་སངས་རྒྱས་གཏམ་འདི་གནས་

གྱུར་ཅིག། 2

རྒྱུ་སྲིད་སངས་རྒྱས་སྲིད་པ་མཐའ་དག་བསྒྲུལ་སྒྲུབ་རབ་ཏུ་གྱུས་གྱུར་ཅིག།
 རྒྱུ་སྲིད་ཚོས་ནི་ལེགས་ཀྱས་ལས་དག་རབ་གསལ་རིན་ཅན་སྒྲོན་མར་གྱུར།
 རྒྱུ་སྲིད་དགོ་འདུན་ཆགས་ལྷན་ཡིད་ལ་དགོ་བའི་ཚོགས་སྒྲིབ་དེ་སྲིད་ཏུ།
 དཔག་བསམ་འབྲི་ཤིང་གསར་པ་རྒྱལ་བའི་ཡོན་ཏན་གཏམ་འདི་གནས་

གྱུར་ཅིག། 3

རྒྱུ་སྲིད་ས་གཞི་རབ་མང་ས་འཛིན་ལས་འབབ་གཡོ་བའི་

ཆུ་ཡི་འཕྲེང་ལྷན་ལྷག་མ་ཡི།

མགོ་ལ་གདེངས་ཀ་རིན་ཅན་འོད་ཟེར་གྱས་པས་སྒྲིབ་

གདུགས་ཀྱིས་མཛོམ་པའི་རྒྱུ་སྒྲོལ་

सर्वोन्नताय सुगताय गुणान्विताय
भद्राय भूरितरवोर्यबलक्षमाय ।
उन्मूलिताकुशलमूलभवद्रुमाय-
तस्मै नमो भगवते मदवारणाय ॥ १ ॥

यावत्तारा तरुणकरुणालोकिनौ भक्तिभाजां
कल्याणानां कुलमविकलं सिद्धये सन्निधत्ते ।
लोके यावद्विमलकुशलध्यानधी लोकेनाथः
तावद्वैद्यो विबुधवदनामोदिनीयं कथास्ताम् ॥ २ ॥

यावद्वद्वः सकलभुवनोत्तारणाय प्रबुद्धो
यावद्वर्माः सुकृतसरणिस्वैररत्नप्रदीपः ।
यावत्सङ्घः शरणमनसां दत्तकल्याणसङ्घः
स्थीयात्तावज्जिनगुणकथाकल्पवल्ली नवेयम् ॥ ३ ॥

यावद् भूरिभूम्भुत्सुतसलिलचलन्मालिका शेषशीघ्रं
मायूरच्छ्वशोभा मनुभवति फणारत्नरश्मिप्रतानैः ।

རྩི་སྤྲོད་ས་གཞི་བརྒྱ་དག་ལ་རྒྱན་པོ་ཟེ་འབྲུའི་ནམ་པའི་

མཛོས་པ་འཛིན་བྱེད་པ།

དེ་སྤྲོད་སྒྲིན་པའི་གཏམ་འདི་འགྲོ་བའི་ན་གྲུན་དག་ཏུ་

རབ་དུ་གནས་པ་སྒྲིན་གྱུར་ཅིག ༥

བྱང་ཅུབ་སེམས་དཔའི་དྲོགས་པ་བཞེད་པ་དཔག་བསམ་གྱི་འཁྲི་ཤིང་སྒྲུན་

དངགས་མཁན་ཆེན་པོ་དག་པའི་དབང་པོས་མཛོད་པ་དྲོགས་སོ། །

धत्ते यावत्सुमेरुः क्षितितलकमले कर्णिकाकारकान्तिं
शास्तु स्तावत्कथेयं कलयतु जगतां कर्णपूरप्रतिष्ठाम् ॥४॥

समाप्ता बोधिसत्त्वावदानकल्पलता कृतिरियं
महाकवेः क्षेमेन्द्रस्य ॥

COLOPHON.

A FEW WORDS ABOUT THE TEXT, ITS COLLATION WITH THE ORIGINAL AND ITS TRANSLATION IN TIBETAN VERSE.

ཡོན་ཏན་སྤྱལ་དུ་བྱུང་བ་དཔག་དུ་མེད་པས་སྤྱུས་པའི་སྒྲ་པ་དམ་པ་
 ཚོས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་དང་། མའི་དབང་པོ་དཔོན་ཆེན་གྱ་བཟང་པོའི་བཀའ་ལྟར་
 གིས་སྐྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་སྤྲོན་དང་གས་མཁན་ཆེན་པོ་ལ་ཀྲི་མ་ཀར་དང་པོད་ཀྱི་
 ལོ་ཅུ་བ་དག་སྤོང་ཤོང་སྤོན་གྱིས་མང་ཡུལ་འཕགས་པའི་བྱུང་དག་འདུན་བཞི་
 མའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་བསྐྱར་ཅིང་ལྷན་དེ་གཏན་ལ་བབ་པའོ།

དཔལ་ས་སྤྱུའི་གཙུག་ལག་ཁང་དུ་སྐྱ་དཔེ་དང་གདུགས་ནས་ལྷ་དག་ཚང་
 བར་བྱས་པོ། སྐད་གཉིས་ཀ་ལ་ལྷ་ཆེན་ཞིབ་པ་ཅིག་གྲུབ་པས་གཞན་ལས་
 བྱད་དུ་འཕགས་པོ།

རྒྱལ་བའི་དོགས་བརྗོད་སྤྲོན་ངག་ཆེན་པོ་དཔག་བསམ་འཁྲི་ཤིང་ཞེས་བྱའི་
 བསྐྱན་བཅོས་སྐད་གཉིས་ཆུང་དུ་སྤྱར་བ་འདིར་ཡི་གེ་པ་དང་དག་བྱེད་པ་ཡི་སྤྲོན་
 ལས་ཡིག་འབྲུ་སྒྲ་ཆད་བརྗོད་འབྲུལ་བ་ཇི་སྤྲོད་མཆིས་པ་ནམས་འདི་ཡི་
 སྐད་གཉིས་ཆུང་སྤྱར་ཐོག་མར་བྱེད་པོ་འཛིག་དེན་མིག་གྲུར་ཚོས་སྤོང་བཟང་པོ་
 ཞེས་བྱའི་དག་སྤོང་གིས་ལེགས་སྤྱར་གཞུང་དང་སྤེལ་སྤོར་བསྐྱན་བཅོས་བོད་
 སྐད་བརྗོད་ཡི་བསྐྱན་བཅོས་དང་བསྐྱན་སྤོང་གོས་ཞིབ་མོས་དག་པར་བྲིས།

དག་ལེགས་འཕེལ།

This colophon is contained in the Tibetan edition. It was added during the Sakya Hierarchy when Tibet was ruled by *Pon-chen* (Governor) Shakya Zang-po. The first and earliest edition was issued under his orders.

नेत्राक्ष्यभियुताब्दके च समये राधे सिते पक्षके
 आशयाञ्च त्रिथौ दिवाकरदिने वाहद्विषट्पक्षके ।
 श्रीमद्बुद्धसुतावदानशतकं वस्वङ्कितं मोक्षदम्
 राज्ये श्रीमदनन्तमल्लनृपते लक्ष्म्या व्यलेखि स्वयम् ॥

लक्ष्मीभद्रकवे विधाय विधिवद्वाख्यान मत्यद्भुतं
 क्षेमेन्द्रेण कृतं गभीरमधुरं बुद्धावदानं मया ।
 नेपाले भुवि मञ्जुभद्रसुधिया यत्पुण्यमासादितं
 सत्त्वा स्तेन भवाब्धिमध्यपतिता बुद्धा भवन्तु स्फुटम् ॥

शुभमस्तु ॥

This colophon is contained in the Nepalese manuscript of the second volume, which only was extant in Nepal during King Ananta Malla's reign.